ด่วนที่สุด

สำเนา

ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๓๔๗

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี
ทำเนียบรัฐบาล กทม. ๑๐๓๐๐

๗ สิงหาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖

กราบเรียน/เรียน รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง, กรม

อ้างถึง หนังสือสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ด่วนที่สุด ที่ นร ๐๕๐๕/ว ๖๓ ลงวันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖

สิ่งที่ส่งมาด้วย สำเนาหนังสือสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๑๔๗๖ ลงวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๖๗

ตามที่ได้แจ้งมติคณะรัฐมนตรี (๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๖) เกี่ยวกับรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๕ มาเพื่อทราบ ความละเอียดแจ้งแล้ว นั้น

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติได้เสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ไปเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ความละเอียดปรากฏตามสำเนาหนังสือที่ส่งมาด้วยนี้

คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๗ รับทราบตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติและคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเสนอ

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ/จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

ขอแสดงความนับถือ (อย่างยิ่ง)

ณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์

(นางณัฐฏ์จารี อนันตศิลป์)
เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

กองพัฒนายุทธศาสตร์และติดตามนโยบายพิเศษ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๙๐๐๐ ต่อ ๑๖๓๓ (นุชชนนี), ๑๕๒๒ (ทรัพย์สิน)
โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๑๔๔๖
www.soc.go.th
ไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ saraban@soc.go.th

หมายเหตุ อส. : จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดทราบ
รอง - นรม., รัฐ - นร., กระทรวง, กรม, องค์กรอิสระ : จึงเรียนมาเพื่อโปรดทราบ

บัญชีรายชื่อผู้ที่เกี่ยวข้องซึ่งได้แจ้งรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ให้ทราบ ดังนี้

---

๑. รองนายกรัฐมนตรี (นายภูมิธรรม เวชยชัย)
๒. รองนายกรัฐมนตรี (นายสุริยะ จึงรุ่งเรืองกิจ)
๓. รองนายกรัฐมนตรี (นายพิชัย ชุณหวชิร)
๔. รองนายกรัฐมนตรี (นายอนุทิน ชาญวีรกูล)
๕. รองนายกรัฐมนตรี (พลตำรวจเอก พัชรวาท วงษ์สุวรรณ)
๖. รองนายกรัฐมนตรี (นายพีระพันธุ์ สาลีรัฐวิภาค)
๗. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายจักรพงษ์ แสงมณี)
๘. รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นางสาวจิราพร สินธุไพร)
๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงกลาโหม
๑๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลัง
๑๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการต่างประเทศ
๑๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา
๑๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์
๑๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม
๑๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
๑๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม
๑๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม
๑๘. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม
๑๙. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพลังงาน
๒๐. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์
๒๑. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย
๒๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม
๒๓. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน
๒๔. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงวัฒนธรรม
๒๕. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ
๒๖. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข
๒๗. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรม
๒๘. ปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี
๒๙. เลขาธิการนายกรัฐมนตรี
๓๐. ผู้อำนวยการสำนักข่าวกรองแห่งชาติ
๓๑. ผู้อำนวยการสำนักงบประมาณ
๓๒. เลขาธิการสภาความมั่นคงแห่งชาติ

/๓๓. เลขาธิการ ...

๓๓. เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา
๓๔. เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน
๓๕. เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๓๖. เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ
๓๗. เลขาธิการคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน
๓๘. เลขาธิการสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
๓๙. ผู้อำนวยการสำนักงานขับเคลื่อนการปฏิรูปประเทศ ยุทธศาสตร์ชาติ และการสร้างความสามัคคีปรองดอง
๔๐. ผู้อำนวยการสำนักงานคณะกรรมการนโยบายที่ดินแห่งชาติ
๔๑. ผู้อำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร
๔๒. ผู้อำนวยการศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล
๔๓. ผู้อำนวยการสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ
๔๔. เลขาธิการคณะกรรมการพิเศษเพื่อประสานงานโครงการอันเนื่องมาจากพระราชดำริ
๔๕. เลขาธิการราชบัณฑิตยสภา
๔๖. ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ
๔๗. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๔๘. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ
๔๙. เลขาธิการศูนย์อำนวยการบริหารจังหวัดชายแดนภาคใต้
๕๐. เลขาธิการคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก
๕๑. อธิบดีกรมประชาสัมพันธ์
๕๒. ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
๕๓. เลขาธิการคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ
๕๔. เลขาธิการพระราชวัง
๕๕. เลขาธิการวุฒิสภา
๕๖. เลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร
๕๗. เลขาธิการสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ
๕๘. เลขาธิการสำนักงานศาลยุติธรรม
๕๙. เลขาธิการสำนักงานศาลปกครอง
๖๐. เลขาธิการคณะกรรมการการเลือกตั้ง
๖๑. เลขาธิการสำนักงานผู้ตรวจการแผ่นดิน
๖๒. ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน
๖๓. เลขาธิการคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ
๖๔. เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๖๕. อัยการสูงสุด

ด่วนที่สุด

ที่ นร ๑๑๑๒/๑๔๗๖

สำนักงานสภาพัฒนาการ
เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
๙๖๒ ถนนกรุงเกษม กรุงเทพ ๑๐๑๐๐

๗ มีนาคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. สำเนาบันทึกข้อความ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ด่วนที่สุด ที่ นร ๑๑๑๒/๔๕๖ ลงวันที่ ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗
๒. สรุปสาระสำคัญของ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖
๓. รายการ QR Code รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖

ด้วย นายกรัฐมนตรี ในฐานะประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้เห็นชอบให้เสนอเรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ตามที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติเสนอ เพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑ ในการนี้ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ จึงขอเสนอเรื่องดังกล่าวมาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. <u>เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี</u>

เรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งตามนัยของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรค ๒ ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน

๒. <u>ความเร่งด่วนของเรื่อง</u>

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้สำนักงานฯ จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ องค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน ๙๐ วัน นับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน ทั้งนี้ รายงานดังกล่าว อย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติด้วย ซึ่งจะต้องนำเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ต่อคณะรัฐมนตรี ตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้

๓. <u>สาระสำคัญและข้อเท็จจริง</u>

๓.๑ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตาม

/ยุทธศาสตร์ชาติ...

ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว โดยการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) ซึ่งเป็นการใช้ข้อมูลการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐที่ได้มีการนำเข้าในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖ ร่วมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัด ที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศในการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ)

๓.๒ รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทนำ ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป ซึ่งจะต้องนำเสนอรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อทราบตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ ดังรายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

๔. <u>ประโยชน์และผลกระทบ</u>

เพื่อให้หน่วยงานของรัฐรับทราบความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำ พ.ศ. ๒๕๖๖ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะของการดำเนินการในระยะถัดไป รวมทั้งให้หน่วยงานของรัฐใช้ประโยชน์จากรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ในการดำเนินการขับเคลื่อนและติดตามผลการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องให้สามารถบรรลุเป้าหมายในยุทธศาสตร์ชาติที่กำหนด

๕ <u>ค่าใช้จ่ายและแหล่งที่มา หรือการสูญเสียรายได้</u>

ไม่มี

๖. <u>ความเห็นหรือความเห็นชอบ/อนุมัติของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง</u>

ไม่มี

๗. <u>ข้อกฎหมายและมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้อง</u>

ไม่มี

๘. <u>ข้อเสนอของหน่วยงานของรัฐ</u>

สำนักงานฯ ขอเสนอให้รับทราบรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ตามข้อ ๓

จึงเรียนมาเพื่อโปรดนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อโปรดทราบต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

สำเนาถูกต้อง
(นางสาวทรัพย์สิน วันอ่อน)
นักวิเคราะห์นโยบายและแผนปฏิบัติการ
๖ สิงหาคม ๒๕๖๗

กองยุทธศาสตร์ชาติและการปฏิรูปประเทศ
โทร. ๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๘ โทรสาร ๐ ๒๒๘๐ ๖๓๘๔
E-mail: Suppasit@nesdc.go.th

ชุดเอกสารเสนอ ครม.

สำนักเลขาธิการนายกรัฐมนตรี
รับที่ 01870
วันที่ 23 ม.ค. 67 เวลา 15.06 น.

ด่วนที่สุด บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (๐ ๒๒๘๐ ๔๐๘๕ ต่อ ๖๒๒๘ , ๖๒๓๙)

ที่ นร ๑๑๑๒/ ๔๔๖ **วันที่** ๒๓ มกราคม ๒๕๖๗

เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖

กราบเรียน นายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

ด้วย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ ขอเสนอ เรื่อง รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ มาเพื่อคณะรัฐมนตรีทราบ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เรื่องเดิม

พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรคสอง กำหนดให้สำนักงานฯ ในฐานะเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ และคณะกรรมการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ มีหน้าที่จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปี โดยรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็นส่วนหนึ่งของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ ตามมาตรา ๒๓ วรรคสอง ประกอบด้วย องค์กรในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอัยการ องค์กรอิสระ และรัฐสภาทราบ**ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน** (ภายในวันที่ ๒๘ มกราคมของทุกปี) ทั้งนี้ รายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

๒. เหตุผลความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

โดยเรื่องนี้เข้าข่ายต้องเสนอคณะรัฐมนตรี ตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ (๑) เรื่องที่กฎหมายกำหนดให้เป็นหน้าที่ของคณะรัฐมนตรีหรือต้องเสนอคณะรัฐมนตรี รวมทั้งตามนัยพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. ๒๕๖๐ มาตรา ๒๔ วรรค ๒ ให้สำนักงานจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีเสนอต่อคณะกรรมการ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐ และรัฐสภาทราบภายในเก้าสิบวันนับแต่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน

๓. สาระสำคัญ

๓.๑ สำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้ดำเนินการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ เป็นที่เรียบร้อยแล้ว **โดยเป็นการใช้ข้อมูลการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ**ที่ได้มีการนำเข้าในระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M 7) **จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. ๒๕๖๖** ร่วมกับ**ข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ**ในการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ) โดยสถานการณ์การดำเนินงานตามเป้าหมายมีการประยุกต์ใช้ตัวชี้วัด จากทั้งภายในประเทศและ**ระดับนานาชาติ** เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และ**ระดับสากล** สามารถเทียบเคียงกับ

/นานาประเทศ...

นรม. 471
เข้า 16.32
24 ม.ค. 67
ออก 2/02/67
15.46 น.

นานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐาน โดยรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ประกอบด้วย บทสรุปผู้บริหาร บทนำ ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๓ (พ.ศ. ๒๕๖๖ - ๒๕๗๐) ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป โดยสำนักงานฯ ได้จัดทำสรุปสาระสำคัญของรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

๓.๒ สำนักงานฯ จำเป็นต้องดำเนินการเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ให้แล้วเสร็จภายในกำหนดระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ที่ ๙๐ วันหลังจากที่หน่วยงานรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR หรือภายในวันที่ ๒๘ มกราคม ๒๕๖๗ แต่เนื่องจากเป็นวันอาทิตย์ ดังนั้น **รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ** จึงต้องแล้วเสร็จและเผยแพร่ต่อสาธารณชน รวมทั้งเสนอเรื่องไปยังสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี **ภายในวันศุกร์ที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบต่อไป** ทั้งนี้ **การเผยแพร่รายงานสรุปผลการดำเนินการฯ ในเบื้องต้นสำนักงานฯ จะเผยแพร่ในรูปแบบออนไลน์ผ่านทาง website : nscr.nesdc.go.th** โดยจะมีหนังสือแจ้งการเผยแพร่ซึ่งบรรจุช่องทางเข้าถึงรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ รูปแบบออนไลน์ ลงวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗ เสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี สมาชิกวุฒิสภา องค์กรฝ่ายตุลาการองค์กรอัยการและองค์กรอิสระ และจะจัดส่งรูปเล่มรายงานฯ ภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๗ ต่อไป

๔. ข้อเสนอเพื่อพิจารณา

ขอความเห็นชอบให้สำนักงานฯ นำเสนอ**รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖ ต่อสำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี ภายในวันที่ ๒๖ มกราคม ๒๕๖๗** ตามกรอบเวลาที่กฎหมายกำหนดไว้ **เพื่อเสนอต่อคณะรัฐมนตรีทราบ**ต่อไป

จึงกราบเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา หากเห็นชอบ สำนักงานฯ จะได้นำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อทราบต่อไป

(นายดนุชา พิชยนันท์)
เลขาธิการสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
กรรมการและเลขานุการคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ

เห็นชอบ

(นายเศรษฐา ทวีสิน)
นายกรัฐมนตรี
๒๖ ม.ค. ๖๗

รับรองสำเนาถูกต้อง
(นายศุภสิทธิ์ ฟองสมุทร)
นวค.ธพ.,กยป.,สศธ.

กราบเรียน นรม. เพื่อโปรด...เห็นชอบ.....
นรม.
๒๖ ม.ค. ๖๗

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

สรุปสาระสำคัญ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 5 **ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้**จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560** ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็น**ส่วนหนึ่งของ การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)** โดยเป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** รวมทั้ง**ประเด็นท้าทายของการดำเนินงาน**ในปีแรกของห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน รวมทั้งการดำเนินการอื่นๆ ต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 - 2570 ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)

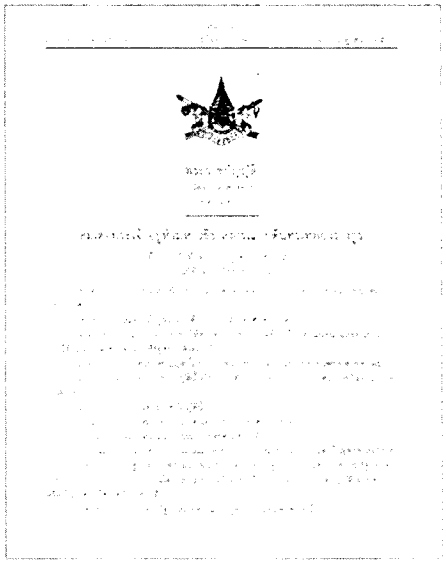

การจัดทำรายงานฯ แบ่งเป็นการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมทั้ง 6 มิติ และการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน** พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมจากตัวชี้วัดและกลุ่มตัวชี้วัดที่ไม่ได้มีค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นการรายงานตามข้อเท็จจริงของกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับการคัดเลือกในการประเมินที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในระดับผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวชี้วัดระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากล เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สำหรับในส่วนของประเมิน**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ทั้ง 23 ประเด็น สำนักงานฯ **ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR)** เป็นข้อมูลประกอบการประเมินตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ที่เป็นดำเนินการผ่านการพิจารณาสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งในระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่สะท้อนด้วยตัวชี้วัดตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จากข้อมูลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจากระบบ eMENSCR ของแต่ละปีงบประมาณ ร่วมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัด

ที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากล สามารถเทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวหลายชุดยังไม่ได้มีการจัดเก็บหรือเผยแพร่อย่างเป็นทางการ และข้อมูลบางชุดไม่ได้จัดทำทุกปี ดังนั้น สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 จึงใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ หรือข้อมูลข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ที่สามารถสะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายตามที่เหมาะสม โดยยังคงดำเนินการบนหลักการ XYZ ในการสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย ปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย รวมทั้งข้อเสนอในการดำเนินการในระยะต่อไป

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ พ.ศ. 2566 พบว่า

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น เนื่องจากประเทศไทยมีการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความอยู่ดีมีสุขของนานาชาติที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก โดยใน พ.ศ. 2566 **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับประเทศที่มีความสุข**อยู่ในอันดับที่ 60 ดีขึ้นจากอันดับที่ 61 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.64 แม้ว่าค่าคะแนน 5.843 คะแนน ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าคะแนน 5.891 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.81 ซึ่งเป็นการปรับตัวลดลงของค่าคะแนนทุกประเทศทั่วโลก

มิติที่ 2 ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจและการกระจายรายได้ของประเทศไทยมีการพัฒนาที่ดีขึ้น โดย **(1) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 30 ดีขึ้นจากอันดับที่ 33 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.09 โดยมีค่าคะแนนสุทธิอยู่ที่ 74.54 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 68.67 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.55 จาก พ.ศ. 2565 **(2) การพัฒนาเศรษฐกิจ** สะท้อนจาก**อัตราการเติบโตของ**

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (ณ ราคาประจำปี) พ.ศ. 2565 มีมูลค่ารวม 17,370.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 16,166.6 พันล้านบาท หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จาก พ.ศ. 2564 และ **(3) การกระจายรายได้ของประชากร** สะท้อนจาก**รายได้ประชาชาติต่อหัวของประชากร (National Income per capita)** (ข้อมูล พ.ศ. 2564) เท่ากับ 223,715 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 220,368 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จาก พ.ศ. 2565 และ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคต่อหัวของประชากร (Gross Reginal Product per Capita: GRP/Capita)** ใน พ.ศ. 2564 ทั่วทุกภาคของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยภาคตะวันออกมีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรสูงที่สุดอยู่ที่ 469,872 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 435,085 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 จาก พ.ศ. 2563 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรต่ำที่สุด เท่ากับ 90,998 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 86,832 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.80 จาก พ.ศ. 2563

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น โดยสะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI) พ.ศ. 2565** มีระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6445 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 0.6376 คะแนน คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 จาก พ.ศ. 2564

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม ในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น โดยสะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) ใน พ.ศ. 2566** ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 170 ประเทศทั่วโลก ดีขึ้นจากอันดับ 71 จาก 169 ประเทศทั่วโลก หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.31 จาก พ.ศ. 2565 โดยมีคะแนน 70.67 คะแนน ดีขึ้นจาก 69.8 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.25 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (Gini Coefficient) พ.ศ. 2565** อยู่ที่ 0.343 ดีขึ้นจาก 0.350 หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.04 จาก พ.ศ. 2564

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติในภาพรวมลดลง โดย **(1) ความหลากหลาย ทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจาก**เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2566 มิติที่ 15 ระบบนิเวศบก** อยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤติ และมีแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. 2565 และ**มิติที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล** อยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤติ มีการพัฒนาคงที่จาก พ.ศ. 2565 และ **(2) ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ** สะท้อนจาก **ดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคต พ.ศ. 2566** ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 76 ประเทศ ลดลงจากอันดับที่ 48 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 14.58 จาก พ.ศ. 2565 และมีค่าคะแนน 4.12 คะแนน ลดลงจาก 4.5 คะแนน จาก พ.ศ. 2565 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 6.4

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น **โดย พ.ศ. 2566** สะท้อนจาก **(1) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก พ.ศ. 2565** มีคะแนนเฉลี่ย -0.18 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก -0.24 คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 จาก พ.ศ. 2564 **(2) อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 24

ดีขึ้น 7 อันดับ หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 22.58 จาก พ.ศ. 2565 **(3) อันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 80 ลดลง 10 อันดับจาก พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 14.3 เป็นผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การขาดดุลงบประมาณภาครัฐและหนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นจากการดำเนินมาตรการเยียวยาประชาชนและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุ : ☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

การประเมินผลการพัฒนารายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน พ.ศ. 2566 พบว่า

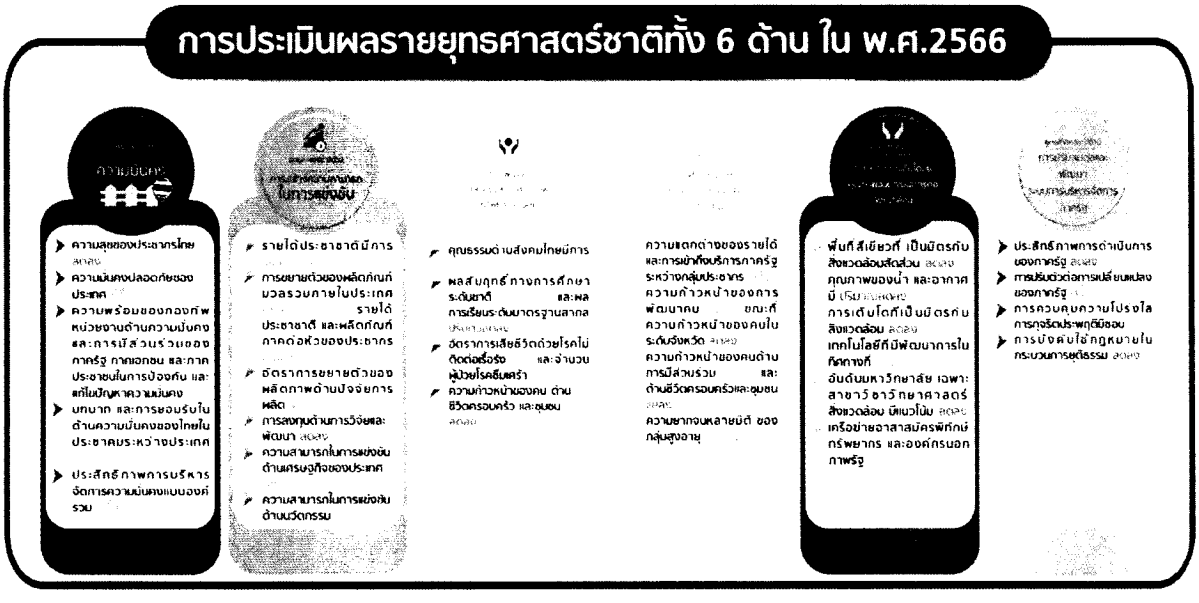

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเทศไทยมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น จาก สถานการณ์**ความมั่นคงภายในประเทศปรับตัวดีขึ้น**จากระบบการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีผ่านการเลือกตั้ง ในช่วงต้น พ.ศ. 2566 รวมถึง**ระดับความมั่นคงปลอดภัยทางสังคมและระดับของกำลังทหารดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง** และสถานการณ์**สันติภาพในประเทศไทยเพิ่มขึ้น**มากที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก โดยพิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก พ.ศ. 2566 ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 92 จากทั้งหมด 163 ประเทศ มีค่าคะแนนอยู่ที่ 2.061 คะแนน เพิ่มขึ้น 11 อันดับจากปี 2565 ที่อยู่ในอันดับ 103 จากทั้งหมด 163 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.68 สอดคล้องกับ**ความสุขของประชากรไทย** จากดัชนีชี้วัดความสุขโลก พ.ศ. 2566 พบว่า ประชาชนอยู่ดีมีความสุขเพิ่มขึ้นใน โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 60 จากทั้งหมด 146 ประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยมีการปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจาก**รายได้ประชาชาติ** ที่มีมูลค่า 16,878,222 ล้านบาท ขยายตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 15,626,316 ล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัว ร้อยละ 8 และ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)** พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ประมาณการการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีมูลค่า 18,047.7 ล้านบาท ขยายตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 17,370.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 2.5 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 2.6 จาก พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ **อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 30 จาก 64 ประเทศ เทียบกับอันดับที่ 33 ใน พ.ศ. 2565 หรือ คิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 โดยประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นในทุกปัจจัยหลัก อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทยใน พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 195,570 ล้านบาท ลดลงจาก พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 208,010 ล้านบาท หรือ คิดเป็นอัตราที่หดตัวลดลงร้อยละ 5.98

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมค่อนข้างคงที่ เป็นผลมาจากการพัฒนาของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีทั้งการปรับตัวดีขึ้นและปรับตัวลดลง โดย **คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21** สะท้อนจาก **(1) สถานการณ์คุณธรรมของคนในสังคมไทยในแต่ละช่วงวัย พ.ศ. 2566** มีค่าคะแนน 4.73 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจาก 4.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 **(2) การประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 35.68 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจาก 34.56 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.25 คะแนน จาก พ.ศ. 2564 **(3) การประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)** พ.ศ. 2565 นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาลดลง โดย ด้านคณิตศาสตร์ลดลงอยู่ที่ 394 คะแนน ด้านวิทยาศาสตร์ลดลงอยู่ที่ 409 คะแนน และด้านการอ่านลดลงอยู่ที่ 379 คะแนน **(4) อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง** (No communicable Diseases : NCDs) ของ 4 โรคหลักมีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย และ **(5) สภาวะโรคซึมเศร้ามีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นและอัตราการฆ่าตัวตายคงที่** และ **สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต** สะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคน** พ.ศ. 2565 มีคะแนนอยู่ที่ 0.6437 คะแนน ลดลงจาก 0.6487 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.77 จาก พ.ศ. 2564

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม สถานการณ์ด้านความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยดีขึ้น จากการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา**มีความก้าวหน้าในการลดสัดส่วนความยากจน** โดยสามารถลดช่องว่างด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) และกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) ตาม**รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2565** พบว่า ช่องว่างรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอยู่ที่ 8.25 เท่า คิดเป็นลดลงร้อยละ 4.36 จาก 8.61 เท่า จาก พ.ศ. 2564

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลดลง โดย **(1) การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คน**

รุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล สะท้อนจากพื้นที่ป่าธรรมชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2565 มี 102.14 ล้านไร่ ลดลงจาก ที่ 102.21 ล้านไร่ คิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.068 จาก พ.ศ. 2564 **(2) การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจาก**คุณภาพของน้ำ**ซึ่งแนวโน้มลดลง **คุณภาพอากาศ** โดยมีปริมาณฝุ่นละอองลดลงเล็กน้อย ขณะที่**การจัดการขยะมูลฝอย**ของประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน 25.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 24.98 ล้านตัน หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88 จาก พ.ศ. 2564 **(3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ โดยใช้ปริมาณการใช้พลังงานต่อประชากรที่มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน สะท้อนพัฒนาการของโครงสร้างการบริโภคพลังงานของประเทศและเทคโนโลยีที่มีพัฒนาการในทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบกับดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมปรับตัวดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป และ **(4) ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม** บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล พิจารณาจาก**ผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (QS World University Ranking By Subject)** โดยมหาวิทยาลัยของประเทศไทยถูกจัดอยู่กลุ่มอันดับคงที่และถดถอย ในขณะที่**สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.)** มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.24 จาก พ.ศ. 2565 และ**จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO)** มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยใน พ.ศ. 2566 มีจำนวน 306 องค์กร เพิ่มขึ้นจาก 229 องค์กร หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.34 จาก พ.ศ. 2565 ที่สะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น และความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีระดับการพัฒนาดีขึ้น ซึ่งสวนทางกับปรากฏการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง อาทิ พื้นที่ป่าการจัดการขยะในชุมชนที่แย่ลง

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเทศไทยมีการปรับตัวดีขึ้น สะท้อนจาก **(1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI)** พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนน อยู่ที่ 0.13 คะแนน ลดลงจาก 0.22 คะแนน จาก พ.ศ. 2564 คิดเป็นปรับตัวลดลง ร้อยละ 0.09 **(2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง** พ.ศ. 2565 พิจารณาจาก**ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย** อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศ ปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.50 จาก พ.ศ. 2563 และ**การสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2566** ที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) **(3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ** พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนน -0.45 คะแนน เพิ่มขึ้น จาก -0.48 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.03 จาก พ.ศ. 2564 และ **(4) กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ** ภาพรวมของหลักนิติธรรม พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนน 0.07 คะแนน ลดลงจาก 0.09 คะแนน คิดเป็นอัตราปรับตัวลดลงร้อยละ 0.02 จาก พ.ศ. 2564

การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีแรกในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ กับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการที่หน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าในระบบ eMENSCR สิ้นสุด ณ เดือนตุลาคม 2566 จำนวน 236,986 โครงการ ใน พ.ศ. 2566 พบว่า

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) ของ 37 เป้าหมาย พบว่า เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายที่คาดหวัง พ.ศ. 2570 แล้ว(สีน้ำเงิน) **จำนวน 4 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 3 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 1 เป้าหมาย โดย**เป้าหมายระดับประเด็นยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 33 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี **จำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 44 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 6 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 5 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 5 เป้าหมาย ในส่วนของเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) **จำนวน 7 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 19 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 2 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 1 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 4 เป้าหมาย และเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) **จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 28 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 3 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 7 เป้าหมาย

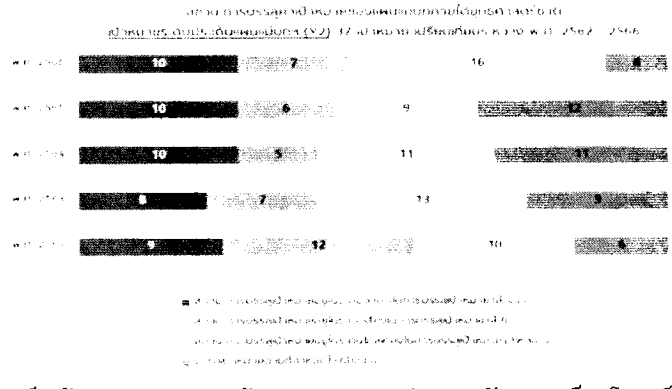

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ 140 เป้าหมาย พบว่า **เป้าหมายที่**บรรลุเป้าหมายตามที่คาดหวังไว้ (สีเขียว) **มีจำนวน 33 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** ซึ่งลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีการ

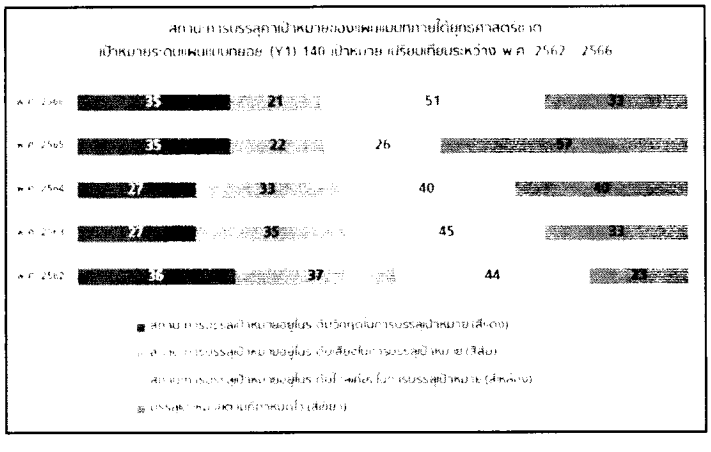

บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 57 เป้าหมาย คิดเป็นการลดลงร้อยละ 57.89 โดย พ.ศ. 2566 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่บรรลุเป้าหมายแล้ว มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 16 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 16 เป้าหมาย และมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ซึ่งบรรลุเป้าหมาย 1 เป้าหมาย ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) **ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 107 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 76.43 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายที่ **มีจำนวนมากที่สุด 51 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.43 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 12 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 19 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 20 เป้าหมาย ในส่วนของเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) **จำนวน 21 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 15 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 3 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 7 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 8 เป้าหมาย และเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ 3 เป้าหมาย และเป้าหมายที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) **จำนวน 35 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 25 ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 14 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 19 เป้าหมาย และเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ 5 เป้าหมาย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การวางแผน (Plan)

การมี ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

- **หน่วยงานของรัฐบางแห่งยังขาดความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** ซึ่งเป็นแผนระดับชาติที่ให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกัน
- เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของ**ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติ** ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร
- **กระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อน**การพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

การปฏิบัติ (Do)

หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ 3 และจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน
ที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

- การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ **ยังมีบางส่วนที่มุ่งเน้นดำเนินการเพื่อตอบตัวชี้วัดของหน่วยงานหรือตัวชี้วัดของแผนระดับที่ 2** มากกว่ามุ่งเน้นการดำเนินงานที่ "พุ่งเป้า" การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ
- **หน่วยงานอาจให้ความสำคัญกับปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่เป็นช่องว่างการพัฒนาไม่มากเท่าที่ควรในการนำมากำหนดประเด็นการพัฒนา และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนฯ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาในปัจจัยนั้น ๆ**
- **การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ บางส่วนยังคงต่างคนต่างทำ อาจขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงภารกิจของตนเองเป็นหลัก ทำให้โครงการ/การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานโดยส่วนใหญ่มีความซ้ำซ้อนกัน ขาดความเชื่อมโยง ส่งผลให้เกิดช่องว่างการพัฒนา และไม่สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้**

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐทุกระดับทำงานร่วมกัน
อย่างบูรณาการในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โครงการ/การดำเนินงาน
ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2

- **หน่วยงานบางส่วนยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR** ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีความครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ
- **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ ยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงานที่**ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร
- การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยผ่านกลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐ **กำหนดประเด็นการตรวจราชการยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินการเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤติ (สีแดง) หรือระดับเสี่ยง (สีส้ม) รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

- บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ครอบคลุม ส่งผลให้**บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ซึ่งสะท้อนสถานการณ์บรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น** ทำให้บางกรณีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาล ได้อย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงานของรัฐอาจยังไม่ได้นำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล อาทิ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 ไป**ใช้ประกอบการปรับปรุงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ทำให้ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สอดคล้องกับช่องว่างการพัฒนาประเทศ** และส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **ในห้วงที่ 2 (2566 – 2570) ยังคงมีความเสี่ยงในการไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการในระยะต่อไป

การวางแผน (Plan)

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ** แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล **ยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ**
- หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **พิจารณานโยบายของรัฐบาล ร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 นำไปสู่ถ่ายระดับผ่านแผนระดับที่ 3** เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม
- **บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ** พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และ**ยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ**

การปฏิบัติ (DO)

- ปรับกระบวนทัศน์หน่วยงานของรัฐให้ทุกการดำเนินงานมุ่งเน้น "พุ่งเป้า" การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)
- หน่วยงานของรัฐต้องยึดเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายขึ้นไป
- หน่วยงานของรัฐ และภาคีเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม
- หน่วยงานของรัฐต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยอาจประยุกต์ใช้การดำเนินงานในลักษณะของการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามบริบทและความต้องการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

- ทุกหน่วยงานของรัฐต้อง**ให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงาน ในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน** พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ**ต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล** โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล ไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง
- กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหน่วยงานของรัฐ อาทิ ผู้ตรวจราชการ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่ (6 ภาค 18 กลุ่มจังหวัด) สำนักงบประมาณ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน **ต้องดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเชิงรุกโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์** ได้แก่ ข้อมูลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี (รายงานประจำปี) มาประกอบการกำหนดประเด็นการตรวจติดตามเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่มีสถานะอยู่ในระดับวิกฤติ/เสี่ยง (สีแดง/ส้ม) หรือเป้าหมายที่ปรับตัวลดลง รวมถึงประเด็นการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยใช้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบ eMENSCR เพื่อหาช่องว่างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (Gap) นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

การปรับปรุงการดำเนินงานของการวางแผน (Act ของ Plan)	• **สำนักงานฯ มีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เพื่อประเมินแผนระดับที่ 1 และ 2 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป** ตามนัยของมาตรา 10 วรรค 4 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่หากมีความจำเป็นให้ดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง หรือความจำเป็นของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 1 และ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล การขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 จึงเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ
การปรับปรุงการดำเนินงานของการปฏิบัติ (Act ของ Do)	• **สำนักงบประมาณต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณที่ต้องสอดคล้องและปิดช่องว่างการพัฒนาประเทศ** ซึ่งจะต้องเป็นการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐในการมุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาประเทศ • **หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ร่วมกับหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน ดำเนินการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่บูรณาการและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม
การปรับปรุงการดำเนินงานของการติดตามตรวจสอบประเมินผล (Act ของ Check)	• สำนักงานฯ ดำเนินการ**พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อมูลด้านงบประมาณ** เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน และให้หน่วยงานของรัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อมูลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มีความครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ • สำนักงานฯ ประสานหารือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นที่สามารถนำมาใช้พิจารณาจัดทำเป็นตัวชี้วัด ที่สามารถ “ชี้” และ”วัด” ผลลัพธ์และสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริงต่อไป
การปรับปรุงการดำเนินงาน	• หน่วยงานของรัฐนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ไปประยุกต์ใช้ในระดับหน่วยงาน โดยจะต้องประยุกต์ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้มีการ

(Act ของ Act) จัดทำและเผยแพร่ **ไปประกอบการปรับปรุงการดำเนินการ ตั้งแต่การพุ่งเป้าเพื่อแปลงเป้าหมายของแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 พร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล** การดำเนินการตามแผนให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการและแผนระดับที่ 3 ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการเป็นไปอย่างครบวงจร

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๓ - รายการ QR Code รายงานสรุปผลการดำเนินการ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี ๒๕๖๖

http://nscr.nesdc.go.th/nscr_report/

รายงานสรุปผลการดำเนินการตาม

ยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

คำนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย มาตรา 65 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่เป้าหมายดังกล่าว ซึ่งได้บัญญัติให้การจัดทำการกำหนดเป้าหมาย ระยะเวลาที่จะบรรลุเป้าหมายและสาระที่พึงมีในยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 เป็นการจัดทำตาม **พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 มาตรา 22** กำหนดให้สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ มีอำนาจหน้าที่หลักในการรับผิดชอบให้มีการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ และการจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการประจำปีตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐทุกปี เพื่อเป็นการวิเคราะห์และประมวลผลการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และเสนอต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ คณะรัฐมนตรี หัวหน้าหน่วยงานของรัฐในฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ และรัฐสภาทราบภายใน 90 วันนับแต่วันที่ได้รับรายงานจากหน่วยงาน (ภายในวันที่ 28 มกราคมของทุกปี) โดยรายงานดังกล่าวอย่างน้อยต้องระบุความก้าวหน้าของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะในการดำเนินการให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์ชาติ

การจัดทำรายงานฯ สำนักงานฯ ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform: eMENSCR) **โดยเป็นการรายงานผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ**ที่ได้มีการนำเข้าในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารตามสายการบังคับบัญชา (M7) **จนถึงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** ประกอบการประเมินผลร่วมกับ**ข้อมูลสถิติ และสถานการณ์การพัฒนาต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทั้งในระดับประเทศและระดับสากล**

สำนักงานฯ ได้จัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566 เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 5 ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็นส่วนหนึ่งของ**การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA) โดยเป็นการฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐ เพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** บนหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationships : XYZ) **รวมทั้งประเด็นท้าทาย**ของการดำเนินงานในปีแรกของห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)

สารบัญ

บทสรุป สำหรับผู้บริหาร 4

วิธีการอ่านรายงาน 17

ส่วนที่ 1 บทนำ 26

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 42

NS 01 ความมั่นคง 132

NS 02 การต่างประเทศ 188

NS 03 การเกษตร 222

NS 04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 276

NS 05 การท่องเที่ยว 330

NS 06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 402

NS 07 โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล 428

NS 08 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ 484

NS 09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 520

NS 10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 556

NS 11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 574

NS 12 การพัฒนาการเรียนรู้ 610

สารบัญ

NS 13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 628

NS 14 ศักยภาพการกีฬา 658

NS 15 พลังทางสังคม 676

NS 16 เศรษฐกิจฐานราก 696

NS 17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม 716

NS 18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 730

NS 19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ 776

NS 20 การบริการประชาชนประสิทธิภาพภาครัฐ 812

NS 21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ 860

NS 22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 884

NS 23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 910

ผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่และตำบล 956

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป 984

ภาคผนวก 994

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

พระราชบัญญัติ
การจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ
พ.ศ. ๒๕๖๐

สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวมหาวชิราลงกรณ บดินทรเทพยวรางกูร

ให้ไว้ ณ วันที่ ๒๐ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๖๐
เป็นปีที่ ๒ ในรัชกาลปัจจุบัน

เป็นรายงานประจำปี ฉบับที่ 5 ที่สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้**จัดทำขึ้นตามพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560** ซึ่งรายงานสรุปผลการดำเนินการฯ เป็น**ส่วนหนึ่งของ การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check) ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)** โดยเป็นการ**ฉายภาพให้เห็นถึงสถานการณ์ความก้าวหน้าการพัฒนาในมิติต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐเพื่อบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์การดำเนินงานตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** รวมทั้ง**ประเด็นท้าทายของการดำเนินงาน**ในปีแรก ของห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อนำไปสู่การพิจารณาปรับปรุงแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานในห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2567 - 2570ของทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับบริบทการพัฒนาประเทศ บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ ตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (Plan Do Check Act : PDCA)

การจัดทำรายงานฯ

แบ่งเป็นการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **โดยการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมทั้ง 6 มิติ และการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน** พิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมจากตัวชี้วัดและกลุ่มตัวชี้วัดที่ไม่ได้มีค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นการรายงานตามข้อเท็จจริงของกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับการคัดเลือกในการประเมินที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในระดับผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวชี้วัดระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประทศ และระดับสากล เพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมติติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล สำหรับในส่วนของประเมิน**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ทั้ง 23 ประเด็น สำนักงานฯ **ได้ใช้ข้อมูลการดำเนินการต่าง ๆ ของหน่วยงานของรัฐจากระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR)** เป็นข้อมูลประกอบการประเมินตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ที่เป็นดำเนินการผ่านการพิจารณาสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งในระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่สะท้อนด้วยตัวชี้วัดตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จากข้อมูลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจากระบบ eMENSCR ของแต่ละปีงบประมาณ ร่วมกับข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ ในการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติตามหลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationships : XYZ) เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากล สามารถเทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐาน อย่างไรก็ตาม ข้อมูลดังกล่าวหลายชุดยังไม่ได้มีการจัดเก็บหรือเผยแพร่อย่างเป็นทางการ และข้อมูลบางชุดไม่ได้จัดทำทุกปี-

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ดังนั้น สถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 จึงใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ หรือข้อมูลข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ที่สามารถสะท้อนการบรรลุเป้าหมายของแต่ละเป้าหมายตามที่เหมาะสม โดยยังคงดำเนินการบนหลักการ XYZ ในการสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการบรรลุเป้าหมาย ปัญหา อุปสรรค และความท้าทาย รวมทั้งข้อเสนอในการดำเนินการในระยะต่อไป

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ พ.ศ. 2566 พบว่า

มิติที่ 1 ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

เนื่องจากประเทศไทยมีการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ดีขึ้น ซึ่งเป็นไปในทิศทางเดียวกับความอยู่ดีมีสุขของนานาชาติที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก โดย ใน พ.ศ. 2566 **ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับประเทศที่มีความสุข**อยู่ในอันดับที่ 60 ดีขึ้นจากอันดับที่ 61 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็น การปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.64 แม้ว่าค่าคะแนน 5.843 คะแนน ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าคะแนน 5.891 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.81 ซึ่งเป็นการปรับตัวลดลงของค่าคะแนนทุกประเทศทั่วโลก

มิติที่ 2 ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น

โดย **(1) ขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 30 ดีขึ้นจากอันดับที่ 33 คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.09 โดยมีค่าคะแนนสุทธิอยู่ที่ 74.54 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 68.67 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.55 จาก พ.ศ. 2565 **(2) การพัฒนาเศรษฐกิจ** สะท้อนจาก**อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ** (ณ ราคาประจำปี) พ.ศ. 2565 มีมูลค่ารวม 17,370.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 16,166.6 พันล้านบาท หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จาก พ.ศ. 2564 และ **(3) การกระจายรายได้ของประชากร** สะท้อนจาก**รายได้ประชาชาติต่อหัวของประชากร (National Income per capita)** (ข้อมูล พ.ศ. 2564) เท่ากับ 223,715 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 220,368 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 จาก พ.ศ. 2565 และ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมภาคต่อหัวของประชากร (Gross Reginal Product per Capita: GRP/Capita)** ใน พ.ศ. 2564 ทั่วทุกภาคของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น โดยภาคตะวันออกมีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรสูงที่สุดอยู่ที่ 469,872 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 435,085 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 จาก พ.ศ. 2563 ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากรต่ำ

ที่สุดเท่ากับ 90,998 บาทต่อคนต่อปี เพิ่มขึ้นจาก 86,832 บาทต่อคนต่อปี หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.80 จาก พ.ศ. 2563

มิติที่ 3 การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

โดยสะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index : HAI) พ.ศ. 2565** มีระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6445 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้น จาก 0.6376 คะแนน คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 จาก พ.ศ. 2564

มิติที่ 4 ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น

โดยสะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) ใน พ.ศ. 2566** ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 58 จาก 170 ประเทศทั่วโลก ดีขึ้นจากอันดับ 71 จาก 169 ประเทศทั่วโลก หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 18.31 จาก พ.ศ. 2565 โดยมีคะแนน 70.67 คะแนนดีขึ้นจาก 69.8 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.25 นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค (Gini Coefficient) พ.ศ. 2565** อยู่ที่ 0.343 ดีขึ้นจาก 0.350 หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.04 จาก พ.ศ. 2564

มิติที่ 5 ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติในภาพรวมลดลง

โดย **(1) ความหลากหลายทางชีวภาพ และคุณภาพสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจาก**เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2566 มิติที่ 15 ระบบนิเวศบก** อยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤติ และมีแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. 2565 และ**มิติที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล** อยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤติ มีการพัฒนาคงที่จาก พ.ศ. 2565 และ **(2) ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ** สะท้อนจาก **ดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคต พ.ศ. 2566** ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 76 ประเทศ ลดลงจากอันดับที่ 48 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 14.58 จาก พ.ศ. 2565 และมีค่าคะแนน 4.12 คะแนน ลดลงจาก 4.5 คะแนน จาก พ.ศ. 2565 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 6.4

มิติที่ 6 ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น

โดย พ.ศ. 2566 สะท้อนจาก **(1) ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก พ.ศ. 2565** มีคะแนนเฉลี่ย -0.18 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก -0.24 คิดเป็น การปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 จาก พ.ศ. 2564 **(2) อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 24 ดีขึ้น 7 อันดับ หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 22.58 จาก พ.ศ. 2565 **(3) อันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 80 ลดลง 10 อันดับจาก พ.ศ. 2565หรือคิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 14.3 เป็นผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การขาดดุลงบประมาณภาครัฐ และหนี้สาธารณะที่เพิ่มสูงขึ้นจากการดำเนินมาตรการเยียวยาประชาชนและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

หมายเหตุ : หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน พ.ศ. 2566 พบว่า

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเทศไทยมีการพัฒนาในทิศทางที่ดีขึ้น

จากสถานการณ์**ความมั่นคงภายในประเทศปรับตัวดีขึ้น**จากระบบการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไป ในทิศทางที่ดีผ่านการเลือกตั้ง ในช่วงต้น พ.ศ. 2566 รวมถึง**ระดับความมั่นคงปลอดภัยทางสังคม และระดับของกำลังทหารดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง** และสถานการณ์**สันติภาพในประเทศไทยเพิ่มขึ้น**มากที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก โดยพิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก พ.ศ. 2566 ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 92 จากทั้งหมด 163 ประเทศ มีค่าคะแนนอยู่ที่ 2.061 คะแนน เพิ่มขึ้น 11 อันดับจากปี 2565 ที่อยู่ในอันดับ 103 จากทั้งหมด 163 ประเทศ คิดเป็นร้อยละ 10.68 สอดคล้องกับ**ความสุขของประชากรไทย** จากดัชนีชี้วัดความสุขโลก พ.ศ. 2566 พบว่า ประชาชนอยู่ดีมีความสุขเพิ่มขึ้น โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 60 จากทั้งหมด 146 ประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยมีการปรับตัวดีขึ้น

สะท้อนจาก**รายได้ประชาชาติ** ที่มีมูลค่า 16,878,222 ล้านบาท ขยายตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 15,626,316 ล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัว ร้อยละ 8 และ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)** พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566) ประมาณการการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ มีมูลค่า 18,047.7 ล้านบาท ขยายตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 17,370.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 2.5 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 2.6 จาก พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ **อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย พ.ศ. 2566** อยู่ในอันดับที่ 30 จาก 64 ประเทศ เทียบกับอันดับที่ 33 ใน พ.ศ. 2565 หรือ คิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 โดยประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นในทุกปัจจัยหลัก อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2564 อยู่ที่ 195,570 ล้านบาท ลดลงจาก พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 208,010 ล้านบาท หรือ คิดเป็นอัตราที่หดตัวลดลงร้อยละ 5.98

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ในภาพรวมค่อนข้างคงที่

เป็นผลมาจากการพัฒนาของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีทั้งการปรับตัวดีขึ้นและปรับตัวลดลง โดย **คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21** สะท้อนจาก **(1) สถานการณ์คุณธรรมของคนในสังคมไทยในแต่ละช่วงวัย พ.ศ. 2566** มีค่าคะแนน 4.73 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจาก 4.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 **(2) การประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET)** ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนเฉลี่ย 35.68 คะแนน ปรับตัวดีขึ้นจาก 34.56 คะแนน หรือคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.25 คะแนน จาก พ.ศ. 2564 **(3) การประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)** พ.ศ. 2565 นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ยทุกวิชาลดลง โดยด้านคณิตศาสตร์ลดลงอยู่ที่ 394 คะแนน ด้านวิทยาศาสตร์ลดลงอยู่ที่ 409 คะแนน และด้านการอ่านลดลงอยู่ที่ 379 คะแนน **(4) อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง** (No communicable Diseases : NCDs) ของ 4 โรคหลักมีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย และ **(5) สภาวะโรคซึมเศร้ามีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นและอัตราการฆ่าตัวตายคงที่** และ **สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต** สะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคน** พ.ศ. 2565 มีคะแนนอยู่ที่ 0.6437 คะแนน ลดลงจาก 0.6487 คะแนน หรือคิดเป็นร้อยละ 0.77 จาก พ.ศ. 2564

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมสถานการณ์ด้านความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยดีขึ้น

จากการพัฒนาในระยะที่ผ่านมา**มีความก้าวหน้าในการลดสัดส่วนความยากจน** โดยสามารถลดช่องว่างด้านรายจ่าย เพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) และกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) ตาม**รายงานสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2565** พบว่า ช่องว่างรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอยู่ที่ 8.25 เท่า คิดเป็นลดลงร้อยละ 4.36 จาก 8.61 เท่า จาก พ.ศ. 2564

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลดลง

โดย **(1) การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล** สะท้อนจากพื้นที่ป่าธรรมชาติของประเทศไทย พ.ศ. 2565 มี 102.14 ล้านไร่ ลดลงจาก ที่ 102.21 ล้านไร่ คิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.068 จาก พ.ศ. 2564 **(2) การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** สะท้อนจาก **คุณภาพของน้ำ**ซึ่งแนวโน้มลดลง **คุณภาพอากาศ** โดยมีปริมาณฝุ่นละอองลดลงเล็กน้อย ขณะที่**การจัดการขยะมูลฝอย**ของประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน 25.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก 24.98 ล้านตัน หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88 จาก พ.ศ. 2564 **(3) ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม**ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ โดยใช้ปริมาณการใช้พลังงานต่อประชากรที่มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน สะท้อนพัฒนาการของโครงสร้างการบริโภคพลังงานของประเทศและเทคโนโลยีที่มีพัฒนาการในทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบกับดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมปรับตัวดีขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป และ **(4) ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม** บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล พิจารณาจาก**ผลการจัดอันดับ**

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม (QS World University Ranking By Subject) โดยมหาวิทยาลัยของประเทศไทยถูกจัดอยู่กลุ่มอันดับคงที่และถดถอย ในขณะที่**สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.)** มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.24 จาก พ.ศ. 2565 และ**จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO)** มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยใน พ.ศ. 2566 มีจำนวน 306 องค์กร เพิ่มขึ้นจาก 229 องค์กร หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.34 จาก พ.ศ. 2565 ที่สะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น และความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีระดับการพัฒนาดีขึ้น ซึ่งสวนทางกับปรากฏการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง อาทิ พื้นที่ป่าการจัดการขยะในชุมชนที่แย่ลง

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ประเทศไทยมีการปรับตัวดีขึ้น

สะท้อนจาก **(1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI)** พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.13 คะแนน ลดลงจาก 0.22 คะแนน จาก พ.ศ. 2564 คิดเป็นปรับตัวลดลง ร้อยละ 0.09 **(2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง** พ.ศ. 2565 พิจารณาจาก**ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย** อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศ ปรับตัวดีขึ้น 2 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 3.50 จาก พ.ศ. 2563 และ**การสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล พ.ศ. 2566** ที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) **(3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ** พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนน -0.45 คะแนน เพิ่มขึ้น จาก -0.48 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.03 จาก พ.ศ. 2564 และ **(4) กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ** ภาพรวม ของหลักนิติธรรม พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนน 0.07 คะแนน ลดลงจาก 0.09 คะแนน คิดเป็นอัตราปรับตัวลดลงร้อยละ 0.02 จาก พ.ศ. 2564

การประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 23 ประเด็น

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีแรกในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ กับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการที่หน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าในระบบ eMENSCR สิ้นสุด ณ เดือนตุลาคม 2566 จำนวน 236,986 โครงการ ใน พ.ศ. 2566 พบว่า

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) ของ 37 เป้าหมาย พบว่า เป้าหมายที่มี**สถานะบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 แล้ว (สีเขียว) จำนวน 4 เป้าหมาย** หรือคิด**เป็นร้อยละ 11 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 3 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 1 เป้าหมาย โดย**เป้าหมายระดับประเด็นยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 33 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 89 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) จำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 44 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็น

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

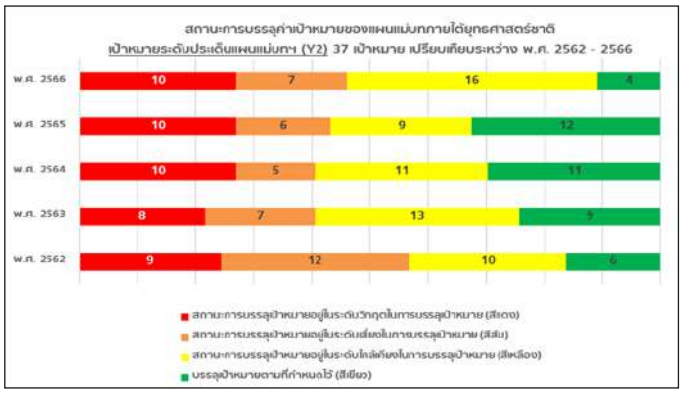

ที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 6 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 5 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 5 เป้าหมาย ในส่วนของเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 7 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 19 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนา ในทิศทาง**ดีขึ้น** 2 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 1 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 4 เป้าหมาย และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 28 ของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น** โดยเป็นเป้าหมายระดับประเด็นที่มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 3 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 7 เป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ 140 เป้าหมาย พบว่า **เป้าหมายที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) มีจำนวน 33 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** ซึ่งลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 57 เป้าหมาย คิดเป็นการลดลงร้อยละ 57.89 โดย พ.ศ. 2566 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่บรรลุเป้าหมายแล้ว มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 16 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 16 เป้าหมาย และมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ ซึ่งบรรลุเป้าหมาย 1 เป้าหมาย ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) **ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย จำนวน 107 เป้าหมาย หรือคิดเป็นร้อยละ 76.43 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) มีจำนวนมากที่สุด 51 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.43 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทาง**ดีขึ้น** 12 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 19 เป้าหมาย และมีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 20 เป้าหมาย ในส่วนของเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) จำนวน 21 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 15 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนา ในทิศทาง**ดีขึ้น** 3 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 7 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 8 เป้าหมาย และเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ 3 เป้าหมาย และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) จำนวน 35 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 25 ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด** โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** 14 เป้าหมาย มีสถานการณ์การพัฒนา**แย่ลง** 19 เป้าหมาย และเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ 2 เป้าหมาย

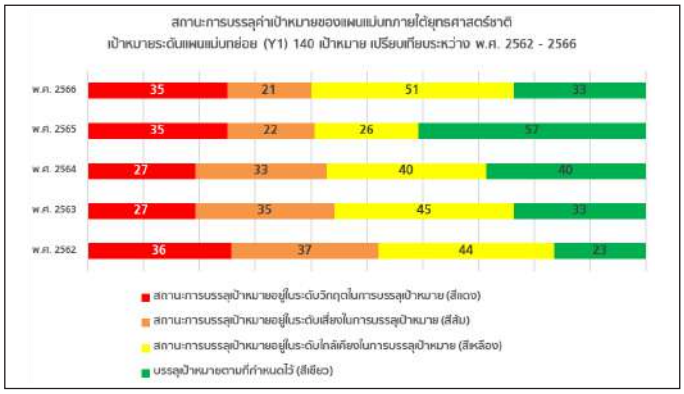

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การวางแผน (Plan)

การมี ยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

• **หน่วยงานของรัฐบางแห่งยังขาดความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์** และ**ความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** ซึ่งเป็นแผนระดับชาติที่ให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกัน

• เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของ**ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติ** ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร

• **กระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อน**การพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

การปฏิบัติ (DO)

หน่วยงานของรัฐจัดทำแผนระดับที่ 3 และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

• การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ **ยังมีบางส่วนที่มุ่งเน้นดำเนินการเพื่อตอบตัวชี้วัดของหน่วยงานหรือตัวชี้วัดของแผนระดับที่ 2** มากกว่ามุ่งเน้นการดำเนินงานที่ “พุ่งเป้า” การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

• **หน่วยงานอาจให้ความสำคัญกับปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่เป็นช่องว่างการพัฒนาไม่มากเท่าที่ควรในการนำมากำหนดประเด็นการพัฒนา และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนฯ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาในปัจจัยนั้น ๆ**

• **การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ บางส่วนยังคงต่างคนต่างทำ อาจขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงภารกิจของตนเองเป็นหลัก ทำให้โครงการ/การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานโดยส่วนใหญ่มีความซ้ำซ้อนกัน ขาดความเชื่อมโยง ส่งผลให้เกิดช่องว่างการพัฒนา และไม่สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้**

การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล (Check)

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐทุกระดับทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการใน การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โครงการ/การดำเนินงาน ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2

• **หน่วยงานบางส่วนยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR** ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีความครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ

• **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ ยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน**ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

• การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยผ่านกลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐ **กำหนดประเด็นการตรวจราชการยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบรรลุเป้าหมาย ตามยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินการเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤติ (สีแดง) หรือระดับเสี่ยง (สีส้ม) รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด

• บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ครอบคลุม ส่งผลให้**บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ซึ่งสะท้อนสถานการณ์บรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น** ทำให้บางกรณีสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

ปรับปรุง แก้ไขแผน และการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและนโยบายรัฐบาล ได้อย่างเป็นรูปธรรม

หน่วยงานของรัฐอาจยังไม่ได้นำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล อาทิ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 ไป**ใช้ประกอบการปรับปรุงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ทำให้ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สอดคล้องกับช่องว่างการพัฒนาประเทศ** และส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **ในห้วงที่ 2 (2566 – 2570) ยังคงมีความเสี่ยงในการไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้**

ข้อเสนอแนะเพื่อการดำเนินการในระยะต่อไป

การวางแผน (Plan)

- **สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ** แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล **ยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ**
- หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **พิจารณานโยบายของรัฐบาล ร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 นำไปสู่ถ่ายระดับผ่านแผนระดับที่ 3** เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม
- **บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ** พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และ**ยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ**

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การปฏิบัติ (Do)

- ปรับกระบวนทัศน์หน่วยงานของรัฐให้ทุกการดำเนินงานมุ่งเน้น “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2 ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)
- หน่วยงานของรัฐต้องยึดเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกัน โดยใช้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายขึ้นไป
- หน่วยงานของรัฐ และภาคีเครือข่ายการพัฒนา ร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม
- หน่วยงานของรัฐต้องสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่ โดยอาจประยุกต์ใช้การดำเนินงานในลักษณะของการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามบริบทและความต้องการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

- ทุกหน่วยงานของรัฐต้อง**ให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงาน ในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน** พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนา ที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐไปใช้ประกอบ การวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ**ต้องพิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล** โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล ไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง
- กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหน่วยงานของรัฐ อาทิ ผู้ตรวจราชการ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่ (6 ภาค 18 กลุ่มจังหวัด) สำนักงบประมาณ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน **ต้องดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเชิงรุกโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์** ได้แก่ ข้อมูลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี (รายงานประจำปี) มาประกอบการกำหนดประเด็นการตรวจติดตามเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่มีสถานะอยู่ในระดับวิกฤติ/เสี่ยง (สีแดง/ส้ม) หรือเป้าหมายที่ปรับตัวลดลง รวมถึงประเด็นการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยใช้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบ eMENSCR เพื่อหาช่องว่างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (Gap) นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

การปรับปรุงการดำเนินงานของการวางแผน (Act ของ Plan)

- **สำนักงานฯ มีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เพื่อประเมินแผนระดับที่ 1 และ 2 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป** ตามนัยของมาตรา 10 วรรค 4 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่หากมีความจำเป็นให้ดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลง หรือความจำเป็นของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 1 และ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล การขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 จึงเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงการดำเนินงานของการปฏิบัติ (Act ของ Do)

- **สำนักงบประมาณต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ที่ต้องสอดคล้องและปิดช่องว่างการพัฒนาประเทศ** ซึ่งจะต้องเป็นการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐในการมุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาประเทศ
- **หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ร่วมกับหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนดำเนินการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่บูรณาการและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

การปรับปรุงการดำเนินงานของการติดตามตรวจสอบประเมินผล (Act ของ Check)

- สำนักงานฯ ดำเนินการ**พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อมูลด้านงบประมาณ** เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน และให้หน่วยงานของรัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อมูลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตามตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มีความครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

การปรับปรุงการดำเนินงานของการติดตามตรวจสอบประเมินผล (Act ของ Check)

- สำนักงานฯ ประสานหารือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นที่สามารถนำมาใช้พิจารณาจัดทำเป็นตัวชี้วัด ที่สามารถ “ชี้” และ “วัด” ผลลัพธ์และสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริงต่อไป

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act ของ Act)

- หน่วยงานของรัฐนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ไปประยุกต์ใช้ในระดับหน่วยงาน โดยจะต้องประยุกต์ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดทำและเผยแพร่ **ไปประกอบการปรับปรุงการดำเนินการ ตั้งแต่การพุ่งเป้าเพื่อแปลงเป้าหมายของแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 พร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล** การดำเนินการตามแผนให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการและแผนระดับที่ 3 ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการเป็นไปอย่างครบวงจร

วิธีการอ่านรายงาน

วิธีการอ่านรายงาน

ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติมีส่วนสนับสนุน (ขนาดเล็กกว่า)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านที่แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ เกี่ยวข้อง โดยตรง (ขนาดใหญ่กว่า)

สัญลักษณ์ประจำประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รหัสประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ชื่อประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

วิธีการอ่านรายงาน

ส่วนที่ 1 การสรุปผลภาพรวมของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

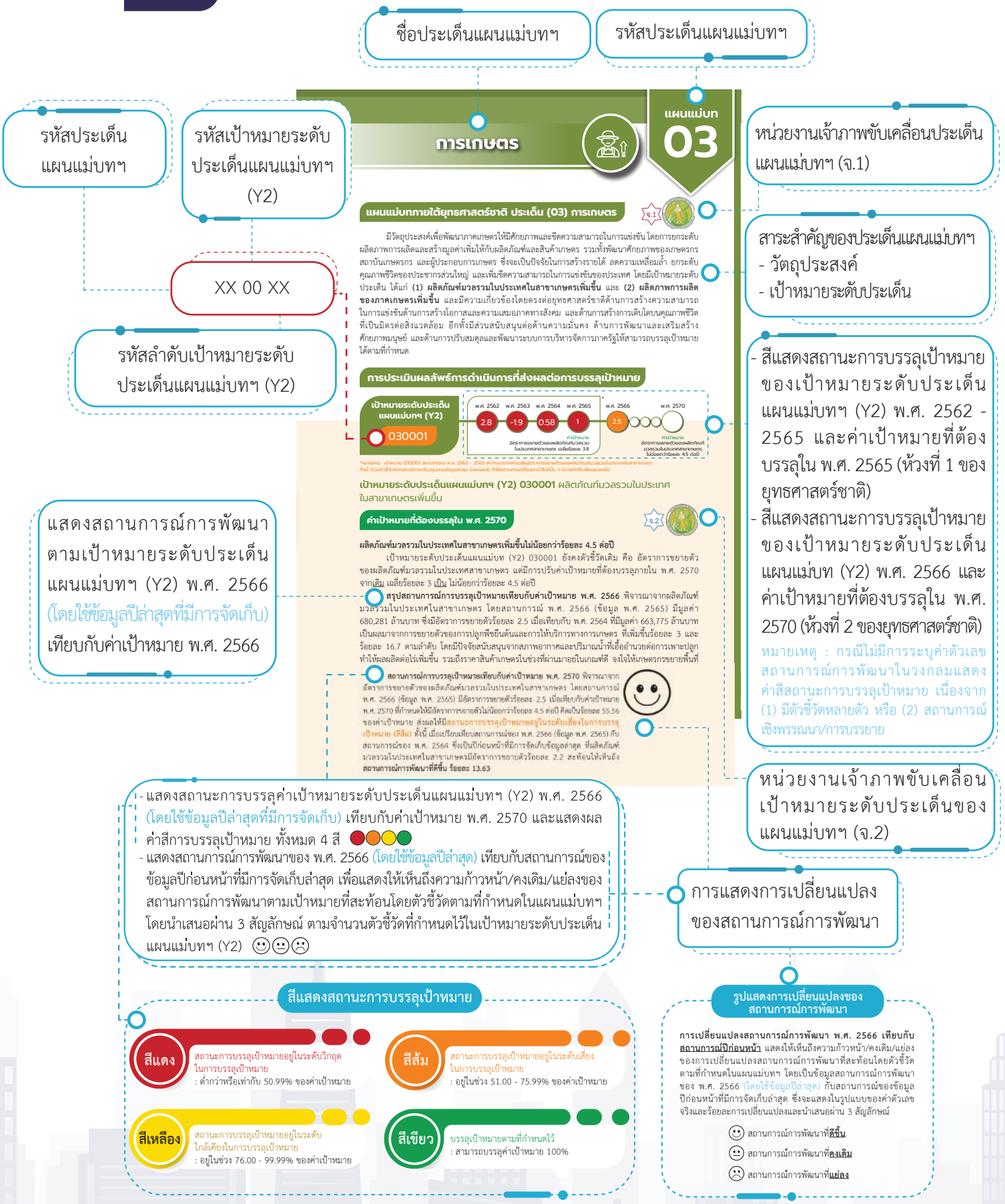

วิธีการอ่านรายงาน

- แสดงสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 และแสดงผลค่าสีการบรรลุเป้าหมาย ทั้งหมด 4 สี
- แสดงสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

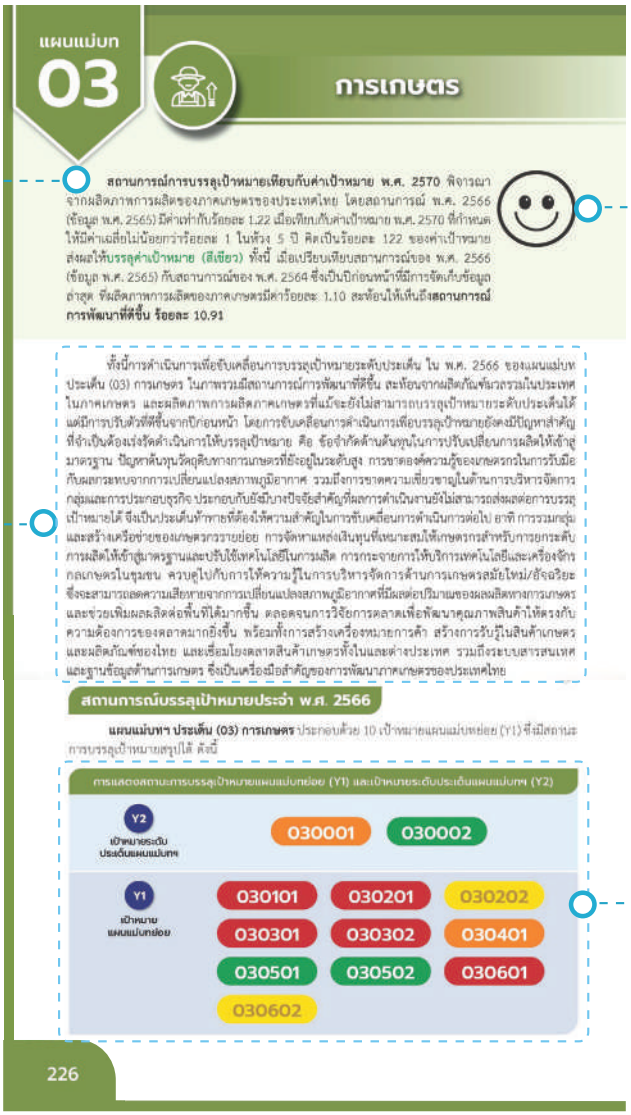

ประเด็นท้าทายในการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

การแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา

แผนภาพแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การแสดงระดับการบรรลุเป้าหมายของสถานการณ์การพัฒนา เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องข้อมูลหรือตัวชี้วัดในปัจจุบันที่อาจจะสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่งผลให้ **บางกรณีสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยตรง**

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

- **สีแดง** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีส้ม** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเหลือง** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเขียว** บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

รูปแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 เทียบกับ สถานการณ์ปีก่อนหน้า แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยเป็นข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) กับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด ซึ่งจะแสดงในรูปแบบของค่าตัวเลขจริงและร้อยละการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์

- สถานการณ์การพัฒนาที่**ดีขึ้น**
- สถานการณ์การพัฒนาที่**คงเดิม**
- สถานการณ์การพัฒนาที่**แย่ลง**

วิธีการอ่านรายงาน

- แสดงสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 และแสดงผลค่าสีการบรรลุเป้าหมาย ทั้งหมด 4 สี 🔴🟠🟡🟢
- แสดงสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ☺😐☹

รหัสประเด็นแผนแม่บทฯ

XX 00 XX

รหัสแผนแม่บทย่อยฯ (Y1)

รหัสลำดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

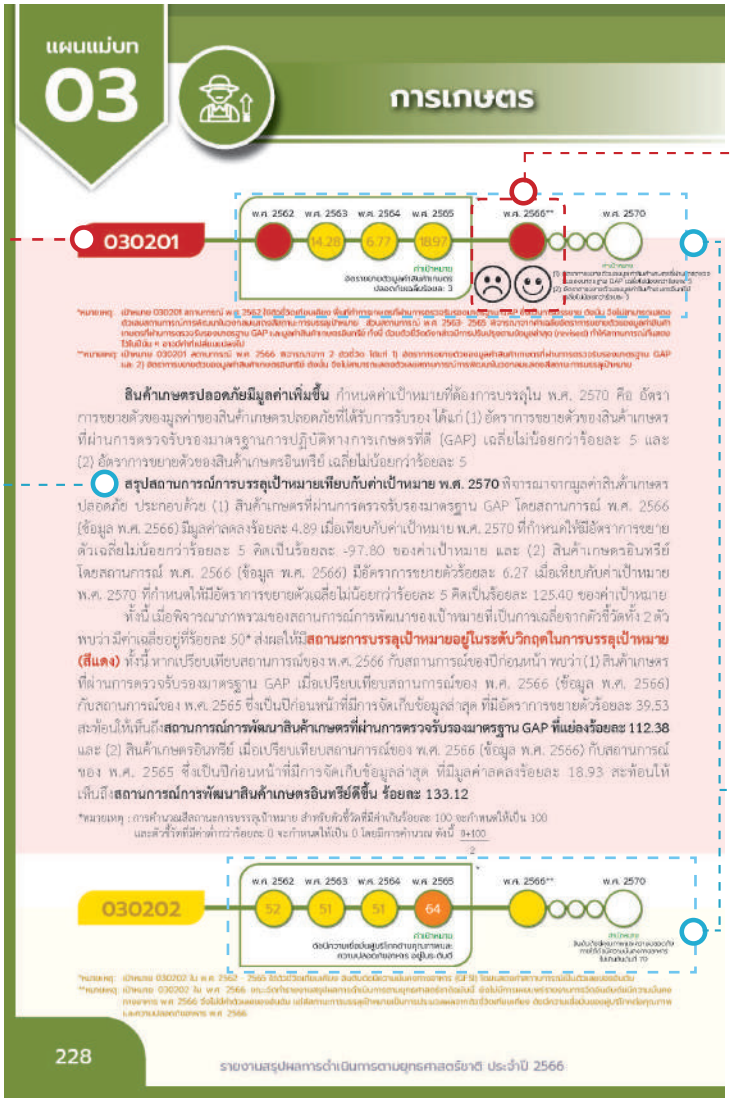

🔴🟠🟡🟢 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย : แสดงระดับการบรรลุเป้าหมายของสถานการณ์การพัฒนา **ที่ "ชี้" และ "วัด" โดยตัวชี้วัด**ที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ของปีนั้น ๆ เทียบกับ **ค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570**

หมายเหตุ : กรณีไม่มีการระบุค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจาก (1) มีตัวชี้วัดหลายตัว หรือ (2) สถานการณ์เชิงพรรณนา/การบรรยาย

☺😐☹ รูปแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา : สถานการณ์ของ **ตัวชี้วัด**ของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด

- สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2562 - 2565 และค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 (ห้วงที่ 1 ของยุทธศาสตร์ชาติ)
- สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 และค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 (ห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ)

หมายเหตุ : กรณีไม่มีการระบุค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจาก (1) มีตัวชี้วัดหลายตัว หรือ (2) สถานการณ์เชิงพรรณนา/การบรรยาย

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง สถานการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

รูปแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 เทียบกับ สถานการณ์ปีก่อนหน้า แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยเป็นข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) กับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด ซึ่งจะแสดงในรูปแบบของค่าตัวเลขจริงและร้อยละการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์

☺ สถานการณ์การพัฒนาที่**ดีขึ้น**
😐 สถานการณ์การพัฒนาที่**คงเดิม**
☹ สถานการณ์การพัฒนาที่**แย่ลง**

วิธีการอ่านรายงาน

ส่วนที่ 2 การสรุปผลในเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1)

รหัสประเด็นแผนแม่บทฯ

รหัสแผนแม่บทย่อย (Y1)

รหัสลำดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ พ.ศ. 2566

XX 0X XX

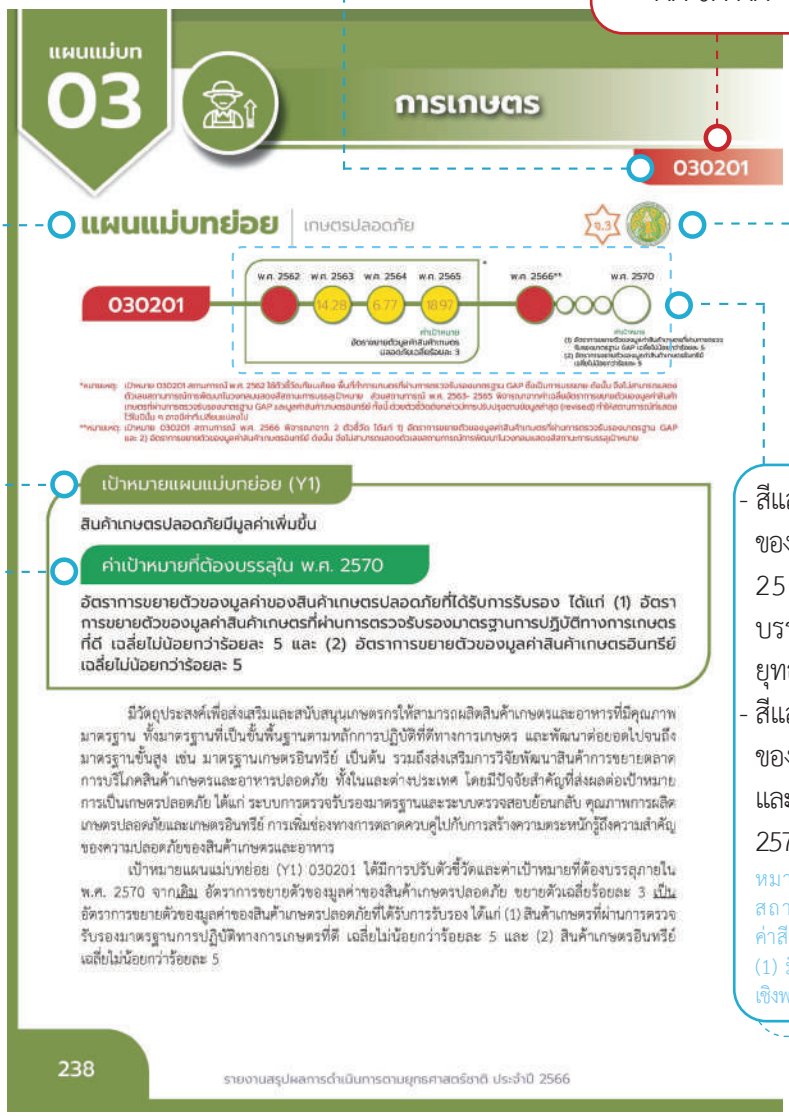

ชื่อแผนแม่บทย่อย (Y1)

หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (จ.3)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

- สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2562 - 2565 และค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2565 (ห้วงที่ 1 ของยุทธศาสตร์ชาติ)
- สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 และค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 (ห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ)

หมายเหตุ : กรณีไม่มีการระบุค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจาก (1) มีตัวชี้วัดหลายตัว หรือ (2) สถานการณ์เชิงพรรณนา/การบรรยาย

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

วิธีการอ่านรายงาน

รหัสประเด็นแผนแม่บทฯ | รหัสแผนแม่บทย่อย (Y1) | รหัสลำดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

XX 0X XX

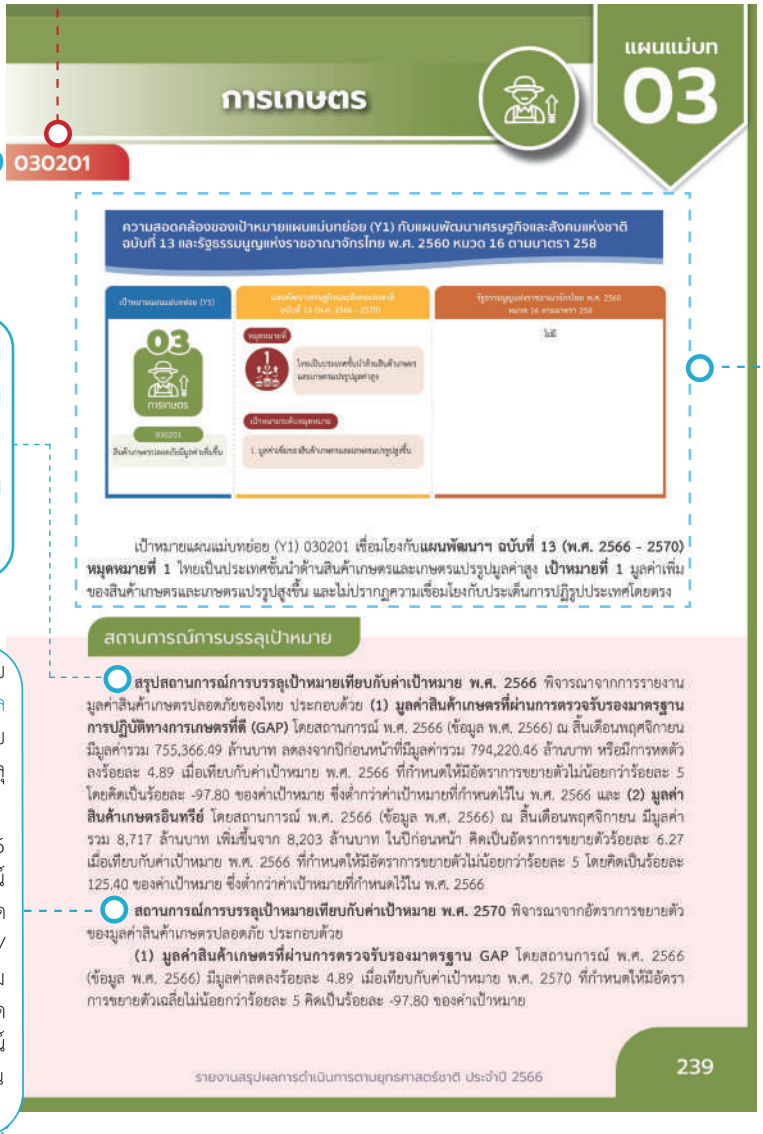

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ พ.ศ. 2566

แสดงสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566

แสดงความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 มาตรา 258

- แสดงสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 และแสดงผลค่าสีการบรรลุเป้าหมายทั้งหมด 4 สี
- แสดงสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทย่อย (Y1) ☺😐☹

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สีแดง สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย
: ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย

สีส้ม สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเหลือง สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย
: อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย

สีเขียว บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้
: สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

วิธีการอ่านรายงาน

รหัสประเด็นแผนแม่บทฯ | รหัสแผนแม่บทย่อย (Y1) | รหัสลำดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

XX 0X XX

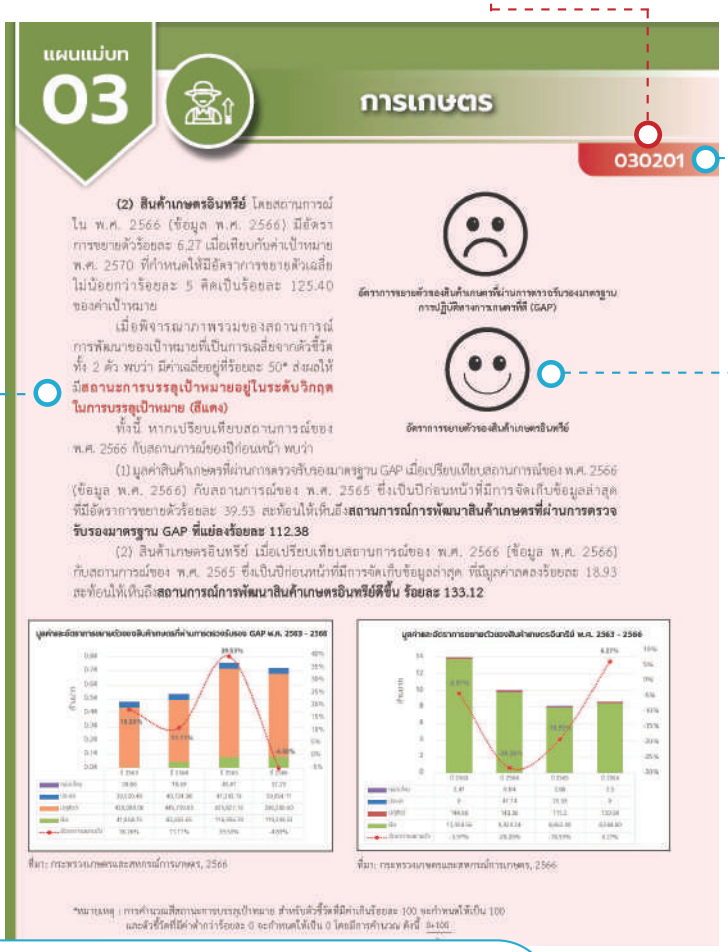

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของ พ.ศ. 2566

การแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา

- แสดงสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 และแสดงผลค่าสีการบรรลุเป้าหมายทั้งหมด 4 สี 🔴🟠🟡🟢
- แสดงสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุดเพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์ ตามจำนวนตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทย่อย (Y1) ☺😐☹

สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย

- **สีแดง** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย : ต่ำกว่าหรือเท่ากับ 50.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีส้ม** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 51.00 - 75.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเหลือง** สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย : อยู่ในช่วง 76.00 - 99.99% ของค่าเป้าหมาย
- **สีเขียว** บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ : สามารถบรรลุค่าเป้าหมาย 100%

รูปแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา

การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์ปีก่อนหน้า แสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้า/คงเดิม/แย่ลงของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยเป็นข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) กับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด ซึ่งจะแสดงในรูปแบบของค่าตัวเลขจริงและร้อยละการเปลี่ยนแปลงและนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์

- ☺ สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น
- 😐 สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม
- ☹ สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง

วิธีการอ่านรายงาน

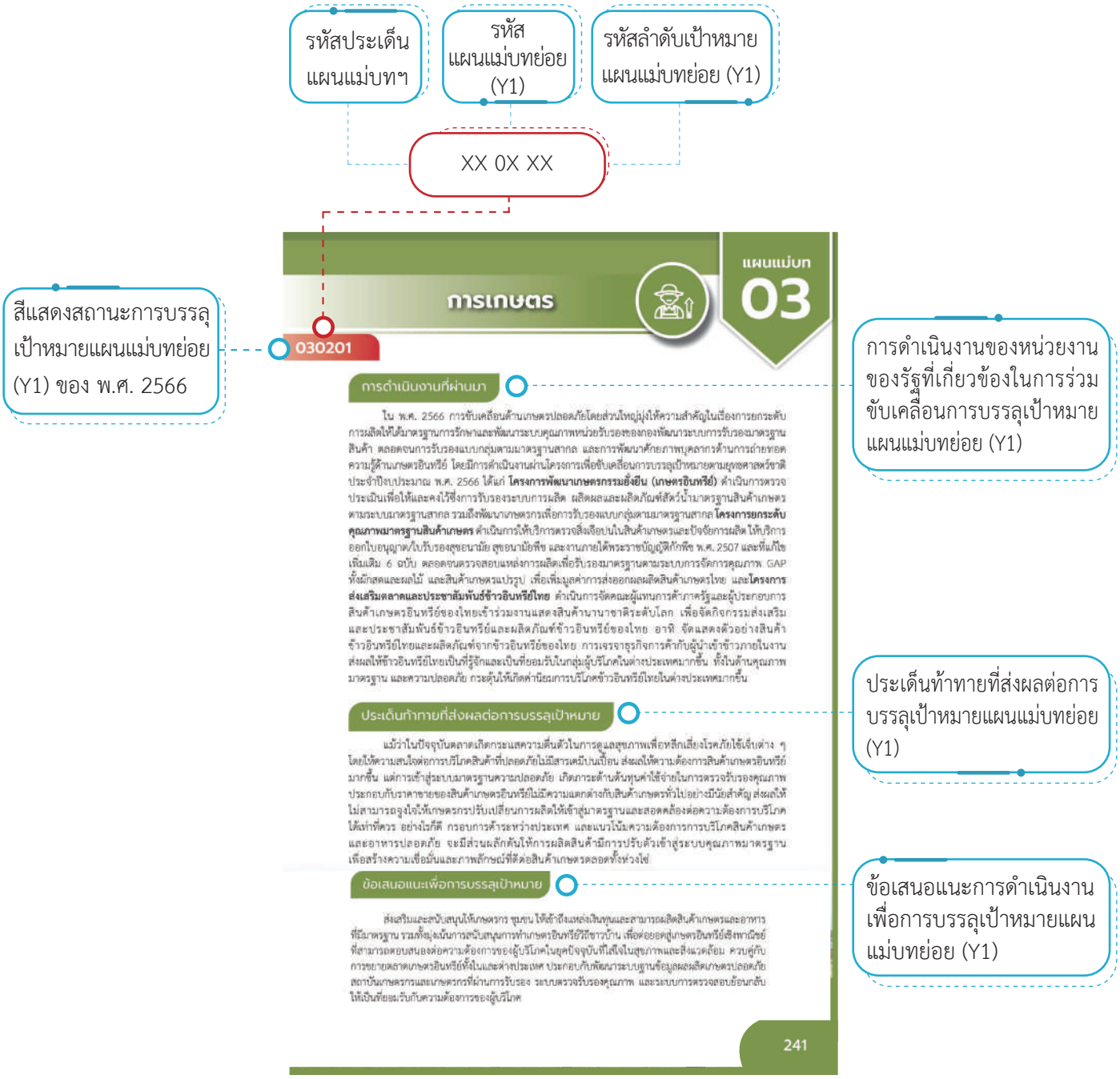

ส่วนที่
1

บทนำ

บทนำ

การขับเคลื่อนการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งยุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 2 และ 3 ตลอดจนการจัดทำงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ ให้สอดคล้องและบูรณาการกันอย่างเป็นเอกภาพเพื่อให้เกิดเป็นพลังผลักดันร่วมกันไปสู่วิสัยทัศน์ **“ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง”** ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาลต่อไป โดยเป็นหน้าที่ของทุกหน่วยงานของรัฐ ทั้งส่วนราชการ รัฐวิสาหกิจ องค์การมหาชน หรือในรูปแบบอื่นใด และไม่ว่าจะเป็นองค์กรในฝ่ายบริหาร ฝ่ายนิติบัญญัติ ฝ่ายตุลาการ องค์กรอิสระ หรือองค์กรอัยการ ล้วนต้องดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ

ใน พ.ศ. 2566 สำนักงานสภาพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ได้ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 3 ระดับ (จ.1 จ.2 และ จ.3) และหน่วยงานของรัฐ **ตามหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ซึ่งเป็นกรอบแนวทางในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการ “ตั้งเป้า ปฏิบัติ ตรวจสอบ ปรับปรุง” อย่างต่อเนื่อง** ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564

หลักการ PDCA ในการขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์

▶ วันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบ **แนวทางการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ บนหลักการ PDCA** เพื่อเน้นย้ำความสำคัญของการประยุกต์ใช้หลักการ PDCA ในการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ หลักการ PDCA จึงเป็นกรอบแนวทางของทุกหน่วยงานของรัฐในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัตินับตั้งแต่ห้วงแรกจนถึงปัจจุบัน รวมทั้งสำหรับตลอดห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนที่ 01

บทนำ

โดยมี**ผลการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สำคัญ**ในห้วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติจนถึง ณ พ.ศ. 2566 และ**แนวทางการขับเคลื่อนของแต่ละขั้นตอน PDCA ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570)** สรุปได้ ดังนี้

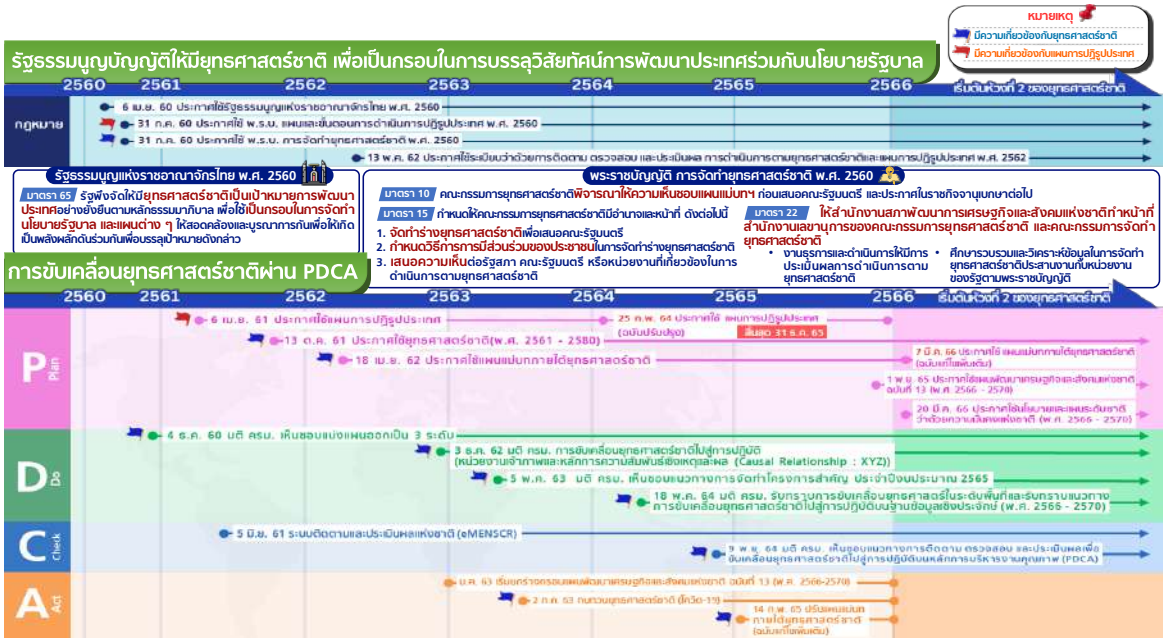

P Plan 1. การวางแผน (Plan)

การวางแผน (Plan) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ โดยมี**ยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อเป็นวิสัยทัศน์และเป้าหมายการพัฒนาประเทศ** รวมถึง**แผนระดับที่ 2 ที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ไปสู่การปฏิบัติ** เพื่อให้หน่วยงานของรัฐใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้มีความสอดคล้องและบูรณาการกัน

ทั้งนี้ นับตั้งแต่ พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป แผนระดับที่ 2 จะประกอบด้วยแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ โดยในส่วนของแผนการปฏิรูปประเทศได้บรรลุผลสัมฤทธิ์ที่คาดหวังตามเป้าหมายของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 257 และมาตรา 258 ใน**ระยะเวลา 5 ปีของแผน ส่งผลให้แผนการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดการดำเนินการของแผนแล้วเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม พ.ศ. 2565** โดยคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 ได้มีมติรับทราบมติที่ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในคราวประชุมครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2565 **ที่เห็นชอบแนวทางการดำเนินการภายหลังแผนการปฏิรูปประเทศสิ้นสุดลงเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2565** และให้หน่วยงานของรัฐนำประเด็นการปฏิรูปประเทศไปดำเนินการต่อเนื่องผ่านกลไกของแผนระดับที่ 2 แผนระดับที่ 3 และการดำเนินงานต่าง ๆ ของหน่วยงานต่อไป

บทนำ

สำหรับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่มีผลบังคับใช้นับตั้งแต่ พ.ศ. 2566 เป็นต้นไปนั้น จะเป็น **แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** ที่ได้มีการประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว เมื่อวันที่ 7 มีนาคม พ.ศ. 2566 โดยมีผลบังคับใช้ในห้วงที่ 2 ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นต้นไป ทั้งนี้ สำนักงานฯ ได้จัดทำเอกสารคำอธิบายประกอบการดำเนินงานของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งประกอบด้วยคำอธิบายนิยามเป้าหมายตัวชี้วัดรวมทั้งการคำนวณค่าเป้าหมาย เพื่อให้หน่วยงานของรัฐสามารถนำแผนแม่บทฯ ไปใช้เป็นกรอบการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานแบบ “พุ่งเป้า” ไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพมากขึ้น

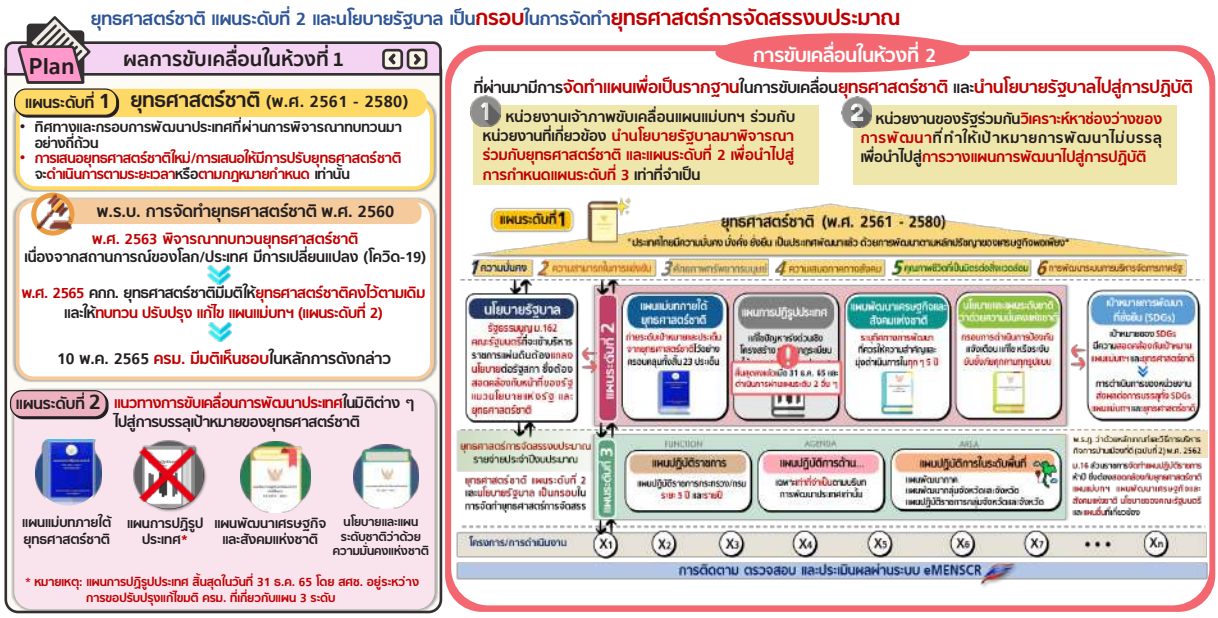

ทั้งนี้ **แนวทางการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)** ในส่วนของการวางแผน (Plan) ตามหลักการ PDCA มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

- **หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องในแต่ละแผนแม่บทฯ** นำนโยบายรัฐบาลมาพิจารณาร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 เพื่อนำไปสู่การกำหนดแผนระดับที่ 3 ทั้งแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี แผนปฏิบัติราชการรายปี และ แผนปฏิบัติการด้าน... กรณีที่มีความจำเป็น

- **หน่วยงานของรัฐ** ร่วมกันวิเคราะห์หาช่องว่างของการพัฒนาและบูรณาการการทำงานร่วมกันเพื่อพัฒนากระบวนการงบประมาณให้พุ่งเป้าหมายการพัฒนาประเทศ รวมทั้งนำภาคีการพัฒนาสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยปัจจุบันสำนักงานฯ มีช่องทางให้หน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนาศึกษาแนวทางการดำเนินการผ่านเว็บไซต์ http://nscr.nesdc.go.th/ เพื่อเป็นช่องทางในการศึกษาและสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล เพื่อให้เกิดการนำแผนการพัฒนาไปสู่การปฏิบัติ

2. การปฏิบัติ (Do)

การปฏิบัติ (Do) เป็นขั้นตอนที่มีความสำคัญเป็นอย่างมากในการนำแผนที่มีอยู่มาแปลงไปสู่การปฏิบัติตามที่กำหนดไว้ โดยการปฏิบัติต้องมีความชัดเจนและมุ่งเน้นให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์และผลลัพธ์สำเร็จตามเป้าหมายของแผนได้อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งการปฏิบัติตามหลักการบริหารงานคุณภาพของยุทธศาสตร์ชาติ จะหมายถึงการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการดำเนินงาน/โครงการต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับแผน โดยสรุปการดำเนินการที่สำคัญในส่วนของการปฏิบัติของ พ.ศ. 2566 ได้ ดังนี้

▶ แผนระดับที่ 3

แผนปฏิบัติราชการ ทุกส่วนราชการตั้งแต่ระดับกรมหรือเทียบเท่าขึ้นไปและรัฐวิสาหกิจต้องจัดทำแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปีและรายปี ให้**สอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ นโยบายของคณะรัฐมนตรี และแผนอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง** ซึ่งเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยหลักเกณฑ์และวิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี พ.ศ. 2546 และ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2562 โดยสำนักงานฯ ได้ใช้**ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (Electronic Monitoring and Evaluation System of National Strategy and Country Reform : eMENSCR) เป็นเครื่องมือในการติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐ** ซึ่งในห้วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติพบว่า **หน่วยงานของรัฐได้มีการจัดทำและนำเข้าแผนปฏิบัติราชการในระบบ eMENSCR เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง** โดยระหว่าง พ.ศ. 2560 - 2565 ในระบบมีแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี จำนวน 147 แผน และมีแผนปฏิบัติราชการรายปี จำนวน 649 แผน และใน พ.ศ. 2566 มี 52 หน่วยงาน จาก 395 หน่วยงาน (คิดเป็นร้อยละ 13) ยังไม่มีการนำเข้าแผนปฏิบัติราชการรายปีในระบบ eMENSCR (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม พ.ศ. 2566)

แผนปฏิบัติการด้าน... ซึ่งเป็นแผนการพัฒนาเชิงประเด็น (Issue Based) ที่มีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมากกว่า 1 กระทรวงหรือเทียบเท่า และต้อง**จัดทำเฉพาะเท่าที่จำเป็นตามบริบทการพัฒนาประเทศเท่านั้น** ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 15 ธันวาคม 2563 เรื่อง แนวทางการจัดทำแผนระดับที่ 3 ที่เป็นแผนปฏิบัติการด้าน... เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี โดยสำนักงานฯ ได้ใช้**ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือติดตามการจัดทำแผนปฏิบัติการด้าน... ของหน่วยงานของรัฐ** ซึ่งในห้วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า หน่วยงานของรัฐได้มีการนำเข้า**แผนปฏิบัติการด้าน... ที่กรอบระยะเวลาของแผนอยู่ในช่วง พ.ศ. 2560 - 2565 จำนวน 62 แผน** จำแนกเป็น **(1) กรณีมีกฎหมายกำหนดให้จัดทำแผน จำนวน 23 แผน และ (2) กรณีไม่มีกฎหมายกำหนดให้จัดทำแผนจำนวน 39 แผน**

นอกจากนี้ แผนปฏิบัติการด้าน... ที่กรอบระยะเวลาของแผนอยู่ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (ปี พ.ศ. 2566 - 2570) มีจำนวน 55 แผน และแผนปฏิบัติการด้าน...ที่กรอบระยะเวลาของแผนไม่สอดคล้องกับห้วงเวลาของยุทธศาสตร์ชาติ จำนวน 28 แผน (ข้อมูล ณ วันที่ 30 ตุลาคม 2566)

▶ โครงการ / การดำเนินงาน

สำนักงานฯ ร่วมกับหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดทำ**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย**

บทนำ

ตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 - 2567 โดยยึดแนวทางตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ที่เห็นชอบ**แนวทางการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ** ใน 4 แนวทาง ประกอบด้วย (1) การมองเป้าหมายร่วมกัน (2) การวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าที่ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และจัดทำข้อเสนอโครงการสำคัญ (3) การจัดลำดับความสำคัญของข้อเสนอโครงการ และ (4) การจัดทำแผนปฏิบัติราชการ ซึ่งมีโครงการฯ ที่ผ่านความเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 จำนวน 571 โครงการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวน 406 โครงการ และประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 จำนวน 1,026 โครงการ โดยจำนวนโครงการฯ ที่เพิ่มขึ้นสะท้อนถึง**หน่วยงานของรัฐมีความเข้าใจที่มากขึ้นในหลักการการทำงานที่ยึดยุทธศาสตร์ชาติเป็นเป้าหมายร่วมกัน**สำหรับวางแผนจัดทำโครงการ/การดำเนินงานอย่างบูรณาการ รวมถึง**หน่วยงานของรัฐมีการปรับกระบวนทัศน์จากการดำเนินงานเพื่อตอบตัวชี้วัด มาเป็นการดำเนินงานที่ “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** สิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้สถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ดีขึ้น โดยในห้วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) มีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 22 31 38 และ 57 เป้าหมาย ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม โครงการ/การดำเนินงานที่พุ่งเป้าตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ บนหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (XYZ) ในปัจจุบัน**ยังไม่เพียงพอที่จะสามารถส่งผลให้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) เกินร้อยละ 50**

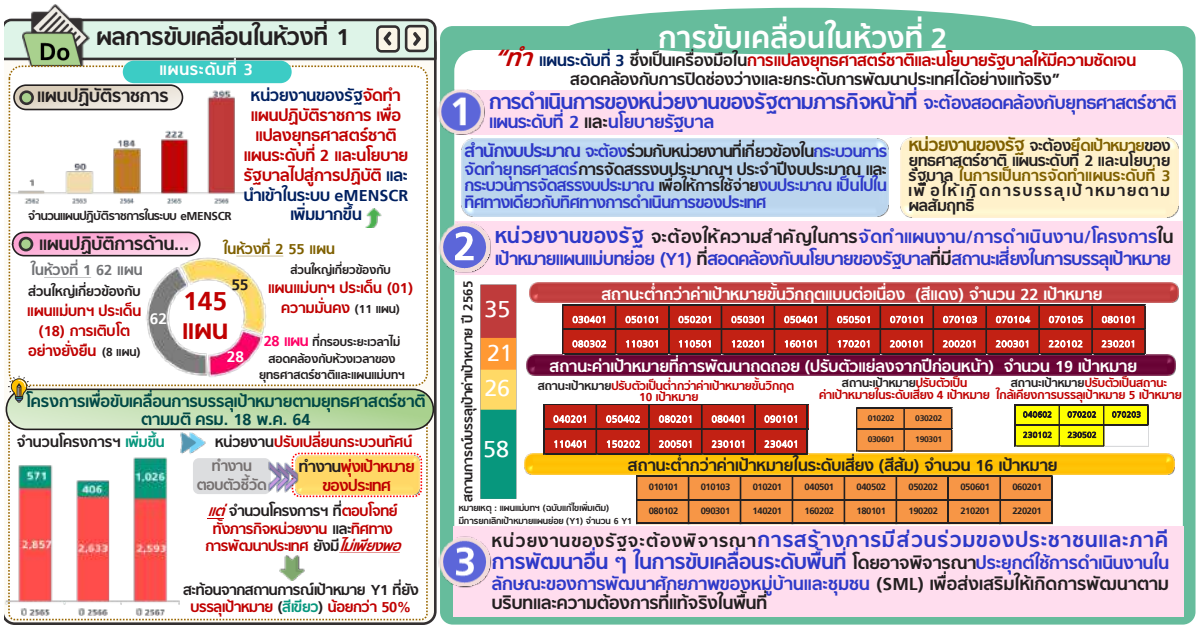

ทั้งนี้ **แนวทางการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)** ในส่วนของการปฏิบัติ (Do) ตามหลักการ PDCA จะมุ่งเน้นที่**การดำเนินการของหน่วยงานของรัฐ ที่จะต้องสอดคล้องและพุ่งเป้าไปในทิศทางเดียวกับยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล** โดย **สำนักงบประมาณ** จะต้องบูรณาการ

ส่วนที่ 01

บทนำ

การดำเนินการร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ เพื่อให้ทิศทางของการจัดสรรงบประมาณ เป็นไปในทิศทางเดียวกับทิศทางการพัฒนาประเทศ ขณะที่**หน่วยงานของรัฐ** จะต้องยึดเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 เพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายตามผลสัมฤทธิ์ โดย**ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (Y1) ที่มีสถานะเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายขึ้นไป** ทั้งในส่วนของเป้าหมายที่มี**สถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต (สีแดง)** เป้าหมายแผนย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายต่ำกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 50 .99 ของเป้าหมาย **จำนวน 22 เป้าหมาย เป้าหมายที่มีสถานะการพัฒนาถดถอย จำนวน 19 เป้าหมาย** โดยมีเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยสถานะใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมายที่ถดถอยเป็นสถานะวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน 6 เป้าหมาย เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยสถานะเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายถดถอยเป็นสถานะวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน 7 เป้าหมาย และเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยสถานะบรรลุเป้าหมายถดถอยเป็นสถานะวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย จำนวน 7 เป้าหมาย และเป้าหมายที่มี**สถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายในระดับเสี่ยง (สีส้ม)** เป้าหมายแผนย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในช่วงร้อยละ 50.01 - 75.99 ของค่าเป้าหมาย **จำนวน 16 เป้าหมาย**

3 การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check)

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) เป็นขั้นตอนในการตรวจสอบระหว่างและหลังจากการปฏิบัติตามแผน เพื่อวิเคราะห์ผลลัพธ์การดำเนินงาน สภาพปัญหาและอุปสรรค รวมทั้งช่องว่างการดำเนินงานต่าง ๆ นำไปใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องต่อไป โดยสรุปการดำเนินการที่สำคัญของ พ.ศ. 2566 ได้ ดังนี้

▶ ระบบติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)

สำนักงานฯ ได้พัฒนาระบบ eMENSCR มาอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ปี พ.ศ. 2561 เพื่อเป็นระบบเทคโนโลยีสารสนเทศหลักของประเทศสำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยปัจจุบันสำนักงานฯ ได้นำเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial intelligence: AI) มาใช้สนับสนุนการวิเคราะห์ สังเคราะห์ และประมวลผลข้อมูลขนาดใหญ่ในระบบ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล

▶ การเผยแพร่ข้อมูลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานฯ ได้ดำเนินการเผยแพร่ข้อมูลที่ทุกหน่วยงานของรัฐได้นำเข้าและผ่านการอนุมัติในระบบ eMENSCR ให้สามารถเข้าถึงได้โดยสาธารณะ ได้แก่ **(1) แผนระดับที่ 3** ทั้งแผนปฏิบัติราชการระยะ 5 ปี และรายปี และแผนปฏิบัติการด้าน... ผ่านทางhttps://emenscr.nesdc.go.th/contents.html **(2) ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน** อาทิ ความเชื่อมโยงแผนระดับต่าง ๆ รายละเอียดและความก้าวหน้าการดำเนินโครงการ ยกเว้นข้อมูลส่วนบุคคล ทั้งแบบรวมโครงการ/การดำเนินงานทั้งหมด และแบบจำแนกตาม 140 เป้าหมายระดับ

แผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งเผยแพร่ในรูปแบบไฟล์ JSON (JavaScript Object Notation) เป็นรายไตรมาสผ่านทาง http://nscr.nesdc.go.th/json/ โดยประชาชนและทุกภาคส่วนสามารถนำข้อมูลดังกล่าว ไปใช้ประโยชน์ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐต่อไปได้ รวมทั้ง (3) **รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี** เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการพิจารณาวิเคราะห์จัดทำแผนและโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทสถานการณ์ และเป้าหมายการพัฒนาของประเทศตามที่สะท้อนไว้ในรายงาน รวมทั้งเป็นข้อมูลประกอบการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของกลไกติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่เกี่ยวข้อง

▶ กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหน่วยงานของรัฐทุกระดับใช้ระบบ eMENSCR

เป็นเครื่องมือสนับสนุนการตรวจติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ และยึดกรอบแนวทางการดำเนินงานตาม**มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 เรื่อง การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผล เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ** ดังนี้

1. ผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ได้มีการใช้ข้อมูลสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) แผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลเป็นข้อมูลประกอบการกำหนดประเด็นการตรวจราชการแบบบูรณาการและประเด็นการตรวจสอบประเมินผลประจำปี โดยได้**ให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีค่าสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) หรือระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า** ควบคู่กับการให้ความสำคัญกับประเด็นการพัฒนาของแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ หรือนโยบายรัฐบาลที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามบริบทการพัฒนาประเทศ รวมถึงมีการกำกับติดตามการดำเนินงานของหน่วยงานโดยอยู่บนพื้นฐานของ**การใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์โดยเฉพาะข้อมูลจากระบบ eMENSCR**

2. ผู้ตรวจราชการกระทรวง ผู้ตรวจราชการกรม ในการจัดทำแผนการตรวจราชการประจำปีของหน่วยงาน ผู้ตรวจราชการกระทรวง/กรม ได้มีการกำหนด**ประเด็นการตรวจราชการตามเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่หน่วยงานมีความเกี่ยวข้อง** โดยเฉพาะเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุต่ำกว่าค่าเป้าหมาย รวมถึงประเด็นการพัฒนาของแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ หรือนโยบายรัฐบาลที่มีความจำเป็นเร่งด่วนตามบริบทการพัฒนาประเทศ

3. ทุกหน่วยงานของรัฐ มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR ทั้งที่ได้รับจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณและใช้งบประมาณจากแหล่งอื่น พร้อมทั้งมีการรายงานผลการดำเนินการตามกรอบระยะเวลาที่กำหนด รวมถึงจัดทำและนำเข้ารายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 เมื่อสิ้นสุดระยะเวลาของแผนฯ ทำให้มีข้อมูลสำหรับกลไกและภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล

4. สำนักงบประมาณ ในฐานะหน่วยงานกลางที่ทำหน้าที่บริหารจัดการงบประมาณของแผ่นดิน ได้มีบทบาทสำคัญในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้จ่ายงบประมาณประจำปีของหน่วยงานของรัฐ และผลสัมฤทธิ์จากการใช้จ่ายงบประมาณต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาลที่เกี่ยวข้อง

ส่วนที่ 01

บทนำ

ทั้งนี้ **แนวทางการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)** ในส่วนของการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Check) ตามหลักการ PDCA มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

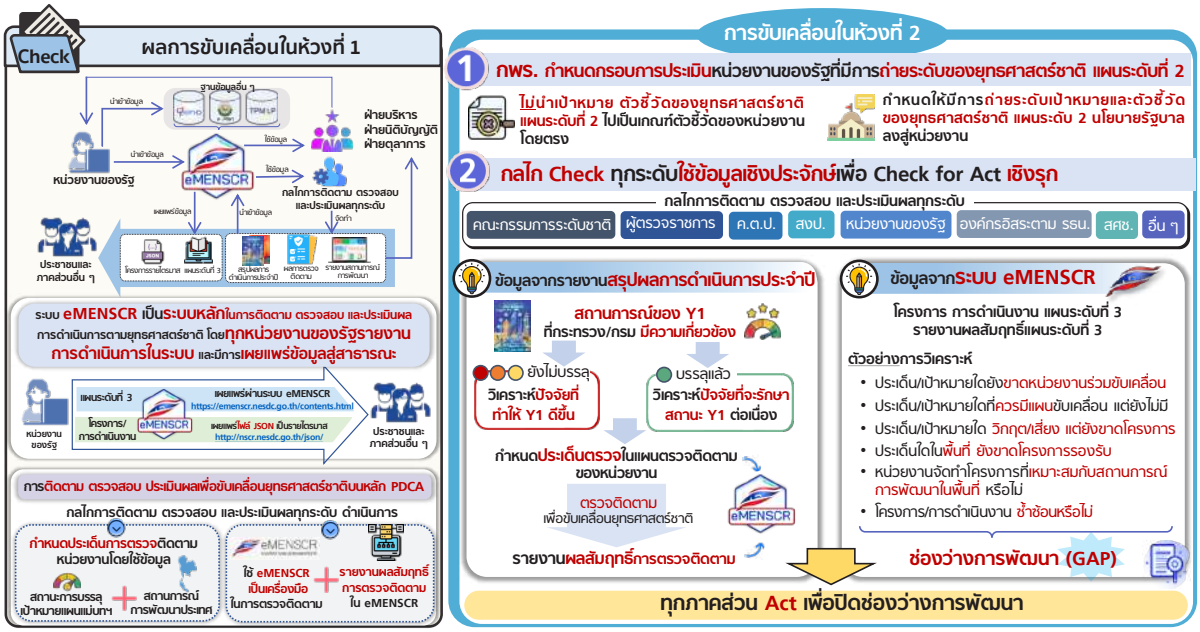

- **สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)** ในฐานะผู้ประเมินส่วนราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ จะต้องพิจารณาการกำหนดกรอบการประเมินที่สะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายและตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาล ลงสู่หน่วยงานของรัฐระดับกรมโดยสอดคล้องกับบทบาทภารกิจ เพื่อเป็นแนวทางในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ

- **กลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐทุกระดับ** อาทิ คณะกรรมการระดับชาติ ผู้ตรวจราชการทุกระดับ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) องค์กรอิสระตามรัฐธรรมนูญ อาทิ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน (สตง.) และสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (สำนักงาน ป.ป.ช.) กลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่ (6 ภาค 18 กลุ่มจังหวัด) สำนักงบประมาณ หน่วยงานของรัฐ สศช. และภาคส่วนอื่น ๆจะต้อง**ใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์ในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเชิงรุก เพื่อให้เกิดการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงาน**ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ โดยการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลจะมุ่งให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ช่องว่างการดำเนินงานต่าง ๆ พร้อมทั้งนำข้อมูล ทั้งในส่วนของ**รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี และระบบ eMENSCR** ไปใช้ประกอบการจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่าง ๆ (Act) เพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติบนหลักการ PDCA ต่อไป

อย่างการใช้ประโยชน์ข้อมูลจากระบบ eMENSCR เพื่อวิเคราะห์หาช่องว่างของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติมิติต่างๆ

การวิเคราะห์ข้อมูล	ช่องว่างของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (Gap)
มิติหน่วยงาน	
ความครบถ้วนของหน่วยงานที่นำเข้าข้อมูล	หน่วยงานใดไม่นำเข้าข้อมูล/นำเข้าข้อมูลไม่ครบถ้วนในระบบ
การดำเนินการตามภารกิจหน้าที่	หน่วยงานมีการดำเนินการตามภารกิจครบถ้วนหรือไม่
ความครบถ้วนของหน่วยงานต่อประเด็นการพัฒนา	ประเด็น/เป้าหมายใดยังขาดหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน
การทำงานแบบบูรณาการ	โครงการ/การดำเนินงาน ระหว่างกอง/กรม มีความซ้ำซ้อนหรือไม่
มิติแผนระดับที่ 3	
ความครบถ้วนของแผนปฏิบัติราชการ	หน่วยงานใดไม่นำเข้าแผนปฏิบัติราชการในระบบ
ความครอบคลุมของแผนปฏิบัติการด้าน...	ประเด็น/เป้าหมายใดที่ควรมีแผนฯ แต่ยังไม่มี
ความซ้ำซ้อนของแผนปฏิบัติการด้าน...	ประเด็น/เป้าหมายใดมีแผนฯ มากเกินความจำเป็น
ความเหมาะสมของแผนปฏิบัติการในระดับพื้นที่	แผนปฏิบัติการในแต่ละพื้นที่สอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนา/ศักยภาพของพื้นที่ หรือไม่
มิติโครงการ/การดำเนินงาน	
ความครบถ้วนของข้อมูล	มีข้อมูลของทุกโครงการทั้งที่ได้รับจัดสรรงบประมาณ หรือใช้งบจากแหล่งอื่น ครบถ้วนหรือไม่
ความครอบคลุมต่อประเด็นการพัฒนา	ประเด็น/เป้าหมายใดยังขาดโครงการ/การดำเนินงานรองรับ
ความซ้ำซ้อนของการดำเนินการ	โครงการ/การดำเนินงาน ในประเด็น/เป้าหมายมีความซ้ำซ้อนหรือไม่
ความสอดคล้องต่อเป้าหมายของแผนทั้ง 3 ระดับ	โครงการ/การดำเนินงาน ส่งผลต่อเป้าหมายหรือไม่ (เป็นไปตามหลัก XYZ หรือไม่)
หลักการและเหตุผลในการจัดทำ	โครงการ/การดำเนินงาน จัดทำจากข้อมูลเชิงประจักษ์หรือไม่
การส่งผลต่อประเด็นการพัฒนา	ประเด็น/เป้าหมายใด มีโครงการ/การดำเนินงาน รองรับจำนวนมาก แต่สถานการณ์การพัฒนาไม่ดีขึ้น
การจัดลำดับความสำคัญต่อประเด็นการพัฒนา	ประเด็น/เป้าหมายใด มีสถานการณ์การพัฒนาวิกฤต/เสี่ยงแต่ยังขาดโครงการ/การดำเนินงาน
ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการ	ประเมินปัญหาเชิงนโยบาย/การปฏิบัติ
ความครอบคลุมของโครงการ/การดำเนินงาน ในพื้นที่	ประเด็นใดในพื้นที่ที่ยังขาดโครงการ/การดำเนินงานรองรับ
ความซ้ำซ้อนของโครงการ/การดำเนินงาน ในพื้นที่	หน่วยงานในพื้นที่ทำงานแบบบูรณาการหรือไม่
ความสอดคล้องของโครงการ/การดำนินงานต่อปัญหา/บริบทการพัฒนาของพื้นที่	หน่วยงานจัดทำ โครงการ/การดำเนินงาน ที่มีความเหมาะสมกับสถานการณ์การพัฒนาในพื้นที่ หรือไม่

ส่วนที่
01

บทนำ

A Act

4.การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) เป็นขั้นตอนการปรับปรุง แก้ไข แผนและการดำเนินงานให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ นำไปสู่การทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากระบวนการดำเนินทำงาน เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสรุปการดำเนินการที่สำคัญของ พ.ศ. 2566 ได้ ดังนี้

▶ การปรับปรุงการดำเนินงานของการวางแผน (Act ของ Plan)

การจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณ สำนักงานฯ ร่วมกับสำนักงบประมาณ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้มีการนำ**ยุทธศาสตร์ชาติ และเป้าหมาย ตัวชี้วัด ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล มากำหนดเป็นประเด็นยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ** พร้อมทั้งนำแนวทางการพัฒนาภายใต้แผนแม่บทฯ และรายการโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณที่คณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบมาใช้เป็นกรอบแนวทางให้หน่วยรับงบประมาณจัดทำโครงการรองรับ ส่งผลให้มีการจัดสรรงบประมาณที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาประเทศ

ทั้งนี้ ในคราวการประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ 2/2566 วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 คณะกรรมการฯ มีมติเห็นชอบการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยฯ (จ.3) เพิ่มเติม 2 เป้าหมายย่อย ประกอบด้วย เป้าหมายย่อย **010102 คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น** จากเดิม กระทรวงกลาโหม **เป็น** กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และเป้าหมายย่อย **100201 ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น** จากเดิม กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ **เป็น** สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) โดยสำนักงานฯ อยู่ระหว่างดำเนินการนำเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาตามขั้นตอนต่อไป

▶ การปรับปรุงการดำเนินงานของการปฏิบัติ (Act ของ Do)

- **แผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน** สำนักงานฯ ได้มีการปรับเปลี่ยนการกำหนดเงื่อนไขการนำเข้าข้อมูลในระบบ eMENSCR เพื่อให้หน่วยงานนำเข้าข้อมูลให้ครบถ้วนสำหรับการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น โดยตั้งแต่ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เป็นต้นไป **หากหน่วยงานไม่นำเข้าแผนปฏิบัติราชการรายปี** (หรือชื่ออื่นตามระเบียบกฎหมายของแต่ละหน่วยงาน) **หน่วยงานจะไม่สามารถนำเข้าข้อมูลโครงการ/ดำเนินงาน ประจำปีงบประมาณของหน่วยงานในระบบ eMENSCR ได้**

- **โครงการ/การดำเนินงาน** สำนักงานฯ ได้ดำเนินการเพื่อ**ปรับกระบวนทัศน์การทำงานของหน่วยงานของรัฐอย่างต่อเนื่อง ให้มุ่งเน้นเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ** และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลเป็นจุดมุ่งหมายร่วมกันในการดำเนินการอย่างบูรณาการ ผ่านการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยสำนักงานฯ ได้มีการพัฒนาและปรับปรุงกระบวนการจัดทำโครงการฯ ประจำปีให้สามารถนำไปสู่การจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐที่สามารถตอบโจทย์และปิดช่องว่างการพัฒนาได้อย่างบูรณาการเพิ่มมากขึ้น โดยได้**จัดทำและเผยแพร่ข้อมูลความเกี่ยวข้องของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่ากับเป้าหมายของแผนแม่บทฯ (Who) และข้อมูลปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณ (What)** เพื่อให้หน่วยงานนำไปใช้ประกอบการจัดทำโครงการฯ ร่วมกันอย่างบูรณาการไปในทิศทางเดียวกัน รวมทั้งได้ร่วมกับหน่วยงานของรัฐดำเนินการ**ปรับปรุงและทบทวนข้อมูลองค์ประกอบและปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทย (Final Value Chain Thailand : FVCT) ให้ครอบคลุมแนวทางการพัฒนาของแผนแม่บทฯ** รวมทั้งให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การดำเนินการต่าง ๆ ให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาของแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์ชาติแบบ “พุ่งเป้า” ได้อย่างเป็นรูปธรรมมากขึ้น ทั้งนี้ ห่วงโซ่คุณค่าประเทศไทยถือเป็นเครื่องมือสำคัญในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทฯ ไปสู่การปฏิบัติผ่านการจัดทำโครงการที่สามารถตอบโจทย์และปิดช่องว่างการพัฒนาของประเทศได้อย่างบูรณาการต่อไป

ส่วนที่ 01

บทนำ

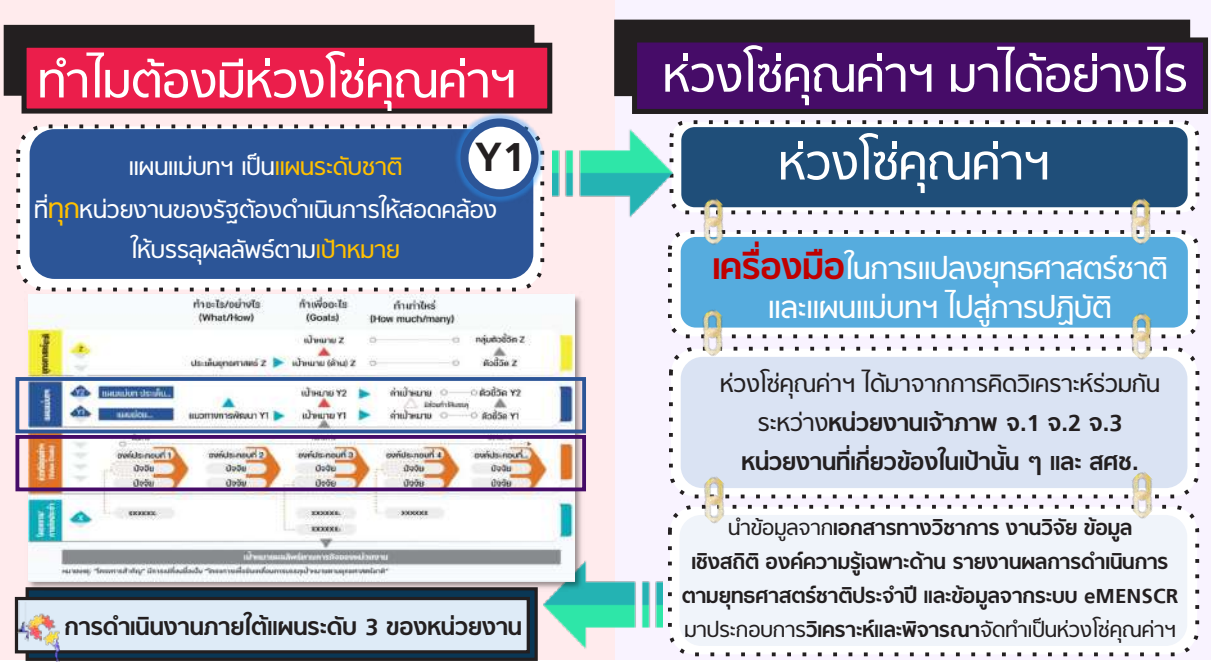

▶ การปรับปรุงการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Act ของ Check) : การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ

สำนักงานฯ และกลไกติดตาม ตรวจสอบ และประเมินของประเทศ อาทิ ผู้ตรวจราชการทุกระดับและบุคลากรในระบบตรวจราชการของหน่วยงานของรัฐ ได้ทำความเข้าใจร่วมกันในหลักการและวิธีการติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ ตามแนวทางของมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 เรื่อง การติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้เกิดการปรับเปลี่ยนกระบวนทัศน์ในการ**ตรวจราชการให้อยู่บนพื้นฐานของการใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์และสอดคล้องกับสถานการณ์การพัฒนาประเทศ**มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ สำนักงานฯ ได้พัฒนาระบบ eMENSCR ให้สามารถรองรับข้อมูลขนาดใหญ่และสามารถเข้าถึงข้อมูลได้สะดวก เพื่อให้มีข้อมูลครบถ้วนสำหรับการใช้เป็นเครื่องมือหลักในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง อาทิ การปรับโครงสร้างข้อมูลและระบบบันทึกข้อมูลเพื่อรองรับแผนระดับที่ 2 ที่ประกาศใช้ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) รวมทั้งการเพิ่มเติมส่วนของกระบวนการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ

▶ การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act ของ Act)

สำนักงานฯ ได้มีการดำเนินการสนับสนุนให้**หน่วยงานของรัฐมีการปรับปรุงการดำเนินงานในทุกขั้นตอนของ PDCA บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์** อาทิ ข้อมูลข้อสังเกตผลคะแนนของร่างข้อเสนอโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์การประเมินร่างข้อเสนอโครงการฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 - 2567 จำแนกรายหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่า สรุปความสอดคล้องของโครงการในระบบ eMENSCR ต่อห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (As is) จำแนก

รายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) โดยหน่วยงานของรัฐสามารถนำข้อมูลดังกล่าวไปใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องให้สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ทั้งนี้ **แนวทางการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570)** ในส่วนของการปรับปรุงการดำเนินงาน (Act) ตามหลักการ PDCA มีสาระสำคัญ สรุปได้ ดังนี้

- **การปรับปรุงการดำเนินงานของการวางแผน (Act ของ Plan)** สำนักงานฯ รับผิดชอบในส่วนของการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์เพื่อประเมินแผนระดับที่ 1 และ 2 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยต้องดำเนินการตามความนัยมาตรา 10 วรรค 4 ของ พระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่ต้องปรับแผนแม่บทฯ ในทันที หากมีความจำเป็น

- **การปรับปรุงการดำเนินงานของการปฏิบัติ (Act ของ Do)**

  1) การให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดสรรงบประมาณ โดยสำนักงบประมาณ จะต้องให้ความสำคัญต่อกระบวนการจัดสรรงบประมาณ ที่จะต้องสอดคล้องและเป็นการดำเนินการเพื่อไปปิดช่องว่างการพัฒนาประเทศ โดยต้องสะท้อนการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการในการมุ่งเป้าเพื่อให้เกิดการบรรลุเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาประเทศ

  2) การสร้างและบูรณาการความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐและภาคีการพัฒนา มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือจากกลไกการขับเคลื่อนการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติตั้งแต่ต้นทางของการดำเนินการ เพื่อให้การดำเนินการเป็นไปอย่างพุ่งเป้า โดย**หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ (จ.1 จ.3 และ จ.3) จะต้องดำเนินการร่วมกับหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน**ในการ**จัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่บูรณาการและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯได้อย่างเป็นรูปธรรม โดย**จัดส่งแนวทางการขับเคลื่อนดังกล่าวมายังสำนักงานฯ ภายในวันที่ 31 มกราคม 2567** เพื่อสำนักงานฯ จะได้ประมวลและเสนอแนวทางการแปลงแผนแม่บทฯไปสู่การปฏิบัติในระยะต่อไป ต่อคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

  3) การทบทวนมติคณะรัฐมนตรีที่เกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศ และการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี สำนักงานฯ จะดำเนินการทบทวนมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 4 ธันวาคม 2560 เรื่อง แนวทางการเสนอแผนเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี รวมถึงมติคณะรัฐมนตรีที่เป็นเรื่องสืบเนื่องกันโดยจะ**ปรับแผนการปฏิรูปประเทศออกจากแผนระดับที่ 2** เพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบันที่แผนการปฏิรูปประเทศได้สิ้นสุดลงแล้วเมื่อวันที่ 31 ธันวาคม 2565 รวมถึง**ปรับปรุงแนวทางการเสนอแผนระดับต่าง ๆ เพื่อเข้าสู่การพิจารณาของคณะรัฐมนตรี**ให้มีความชัดเจนมากยิ่งขึ้น เพื่อให้หน่วยงานของรัฐนำไปใช้เป็นแนวทางในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

ส่วนที่ 01

บทนำ

- **การปรับปรุงการดำเนินงานของการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล (Act ของ Check)** ประกอบด้วย 2 ส่วน ดังนี้

  1) การพัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อมูลด้านงบประมาณ เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน ได้ตลอดทั้งวงจรอย่างมีประสิทธิภาพและนำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (PDCA)

  2) การบูรณาการการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล กับภาคส่วนต่าง ๆ หน่วยงานของรัฐพิจารณาการเก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อมูลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มีความครอบคลุมและเพียงพอ

- **การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act ของ Act)** หน่วยงานของรัฐนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ไปประยุกต์ใช้ในระดับหน่วยงาน โดยจะต้องประยุกต์ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดทำและเผยแพร่ อาทิ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 ไปประกอบการปรับปรุงการดำเนินการตั้งแต่การพุ่งเป้าเพื่อแปลงเป้าหมายของแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 ดำเนินโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องทั้งภารกิจหน้าที่ของหน่วยงานและทิศทางการพัฒนาประเทศ พร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบประเมินผลการดำเนินการตามแผนให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการและแผนระดับที่ 3 ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการเป็นไปอย่างครบวงจร

สรุปแนวทางการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ตามหลักการ PDCA

ส่วนที่ 01

บทนำ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นการประเมินผลสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติ ใน 2 ส่วน ได้แก่

1. การประเมินผลการการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ
2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

1. การประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวม 6 มิติ

เป็นการประเมินผลการดำเนินการพัฒนาตามเป้าหมาย **“ประเทศชาติมั่นคง ประชาชนมีความสุข เศรษฐกิจพัฒนาอย่างต่อเนื่อง สังคมเป็นธรรม ฐานทรัพยากรธรรมชาติยั่งยืน โดยมีภาครัฐเป็นปัจจัยสนับสนุนบนหลักภาครัฐของประชาชนเพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม”** เพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของประเทศในทุกมิติ การพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ การสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และการสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการมีคุณภาพชีวิตที่ดีและเป็นฐานการพัฒนาประเทศได้อย่างยั่งยืน เพื่อนำพาการพัฒนาประเทศไปสู่การเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว มีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน ตามวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ ทั้งนี้ เนื่องจากยุทธศาสตร์ชาติเป็นแผนระดับที่ 1 ซึ่งเป็นกรอบการพัฒนาประเทศระยะยาว **จึงกำหนดการประเมินผลการพัฒนาในภาพรวมจำนวน 6 เป้าหมาย ดังนี้**

1. **ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย**
2. **ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้**
3. **การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ**
4. **ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม**
5. **ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม และความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ**
6. **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ**

ทั้งนี้ เป้าหมายข้างต้นไม่ได้มีการกำหนดตัวชี้วัด ซึ่งในการจัดทำรายงานผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติแต่ละปีจะพิจารณาจากข้อมูลที่รวบรวมได้จากกลุ่มตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลการพัฒนาในระดับผลสัมฤทธิ์ โดยใช้ตัวชี้วัดทั้งระดับประเทศ เพื่อแสดงให้เห็นถึงความก้าวหน้าและความท้าทายของสถานการณ์การบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของประเทศ และระดับสากลเพื่อแสดงให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่เทียบเคียงกับนานาประเทศ นำไปสู่การยกระดับการพัฒนาประเทศในมิติต่าง ๆ ให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล โดยสามารถสรุปผลบรรลุผลสัมฤทธิ์ระดับเป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติ ดังนี้

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2. การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน

เป็นการประเมินผลการพัฒนาตามเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ที่กำหนดไว้ โดยใช้หลักการเดียวกันกับการประเมินผลการบรรลุผลสัมฤทธิ์ของเป้าหมายระดับภาพรวม ทั้งนี้ การประเมินผลการพัฒนาทั้งในระดับเป้าหมายภาพรวม และระดับเป้าหมายรายยุทธศาสตร์ชาติ จะเป็นการรายงานผลการประเมินสถานการณ์การพัฒนาตามข้อเท็จจริงจากข้อมูลกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับการพิจารณาคัดเลือกมาใช้ในการประเมินผลเท่านั้น เพื่อสะท้อนผลลัพธ์ระยะยาวหรือผลสัมฤทธิ์ของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ และในส่วนของการประเมินผลลัพธ์ขั้นกลางของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติจะเป็นการประเมินผลลัพธ์ของกรดำเนินโครงกร/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งจะมีการรายงานผลการประเมินในส่วนที่สองของเล่มรายงานฉบับนี้ โดยสามารถสรุปผลการประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 6 ด้าน ดังนี้

สรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลการพัฒนาตามเป้าหมายภาพรวมของยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 มิติ สรุปได้ดังนี้

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 พบว่า **ความอยู่ดีมีสุขของประเทศไทย และความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยมีพัฒนาการที่ดีขึ้น** ทั้งในระดับนานาประเทศ และระดับภายในประเทศ เนื่องจากประเทศไทยมีการปรับตัวต่อสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้ดีขึ้น ส่งผลให้ประชาชนไทยมีความสุขเพิ่มขึ้น ซึ่ง**เป็นไปในทิศทางเดียวกับความอยู่ดีมีสุขของนานาประเทศที่เพิ่มขึ้นทั่วโลก** โดยการจัดอันดับประเทศที่มีความสุขที่สุดในโลก พ.ศ. 2566 ที่วัดจากปัจจัยสำคัญ 6 ประการ ประกอบด้วย การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ การมีสิทธิและเสรีภาพ การสนับสนุนทางสังคม (การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง) การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี ความเอื้ออาทรต่อกัน และผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ 60 เทียบกับอันดับที่ 61 จาก 146 ประเทศคิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.64 จากปี 2565 และค่าคะแนน 5.843 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าคะแนน 5.891 คะแนนใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.81 จากปี 2565

ดัชนีความสุขโลก

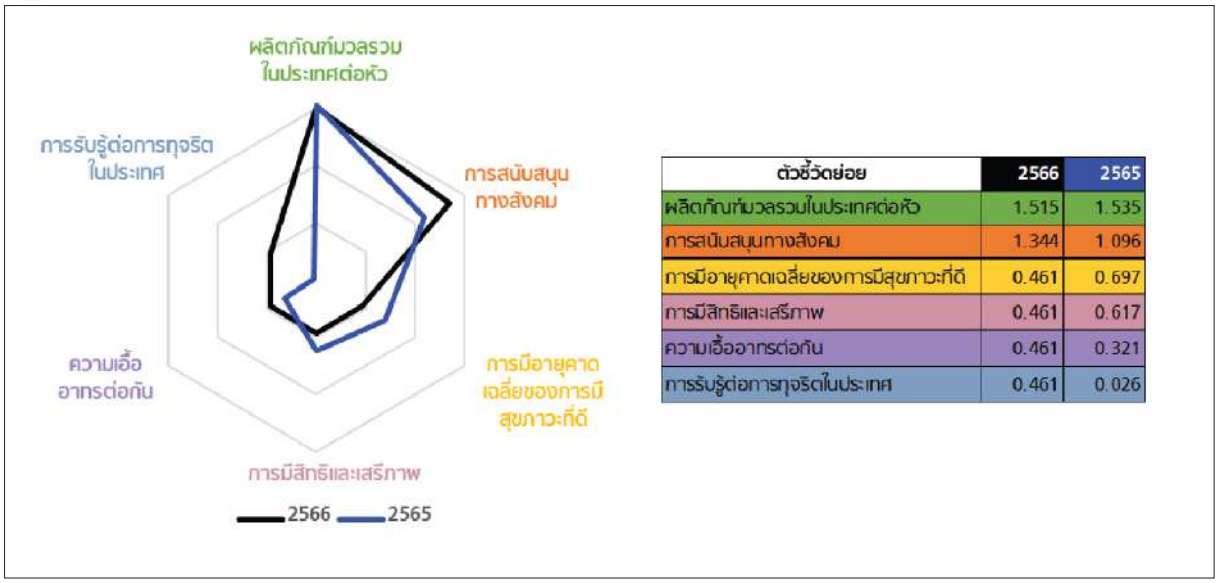

ตัวชี้วัดย่อย	2566	2565
ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศต่อหัว	1.515	1.535
การสนับสนุนทางสังคม	1.344	1.096
การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี	0.461	0.697
การมีสิทธิและเสรีภาพ	0.461	0.617
ความเอื้ออาทรต่อกัน	0.461	0.321
การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ	0.461	0.026

ที่มา: รายงานความสุขโลก องค์กรสหประชาชาติ

ความอยู่ดีมีสุขของประเทศไทย

ความอยู่ดีมีสุขของประเทศไทย พิจารณาจากดัชนีความสุขโลก โดยจากการรายงานความสุขโลก (World Happiness Report 2023) จัดทำโดยเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใต้องค์การสหประชาชาติ สะท้อนให้เห็นถึงความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและคนที่อาศัยอยู่ในประเทศไทยเมื่อเทียบกับประเทศอื่น ๆ ซึ่งเป็นการวัดจากปัจจัยที่เกี่ยวข้องและส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุขของคนในแต่ละประเทศ ประกอบไปด้วย 6 ปัจจัย ได้แก่ (1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (2) การสนับสนุนทางสังคม (การได้รับความช่วยเหลือและสนับสนุนจากบุคคลรอบข้าง) (3) การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดี (4) การมีสิทธิและเสรีภาพ (5) ความเอื้ออาทรต่อกัน (6) การรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ โดยใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับที่ 60 เทียบกับอันดับที่ 61 จาก 146 ประเทศ คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.64 จากปี 2565 และค่าคะแนน 5.843 คะแนนใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าคะแนน 5.891 คะแนนใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.81 จากปี 2565 ซึ่งแม้ว่าคะแนนจะลดลงแต่ประเทศไทยมีอันดับดีขึ้น 1 อันดับ โดยหากพิจารณาในแต่ละปัจจัยแต่ละด้าน พบว่าในทุกปัจจัยประเทศไทยมีคะแนนที่ลดลง ยกเว้นปัจจัยการสนับสนุนทางสังคม

ที่มีคะแนนเพิ่มขึ้น 0.248 คะแนน อย่างไรก็ตาม คะแนนในแต่ละปัจจัยไม่ได้ส่งผลกระกระทบต่อคะแนนรวม ทั้งนี้ คะแนนในส่วนของปัจจัยการมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาวะที่ดีมีแนวโน้มลดลงมาโดยตลอด ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 ที่มีคะแนน 0.828 คะแนน ลดลงเหลือ 0.461 คะแนนใน พ.ศ. 2566 รวมไปถึงปัจจัยการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศที่มีคะแนนต่ำมาตลอดที่มีค่าเฉลี่ยตั้งแต่ พ.ศ. 2562 – 2566 อยู่ที่ 0.025 คะแนน

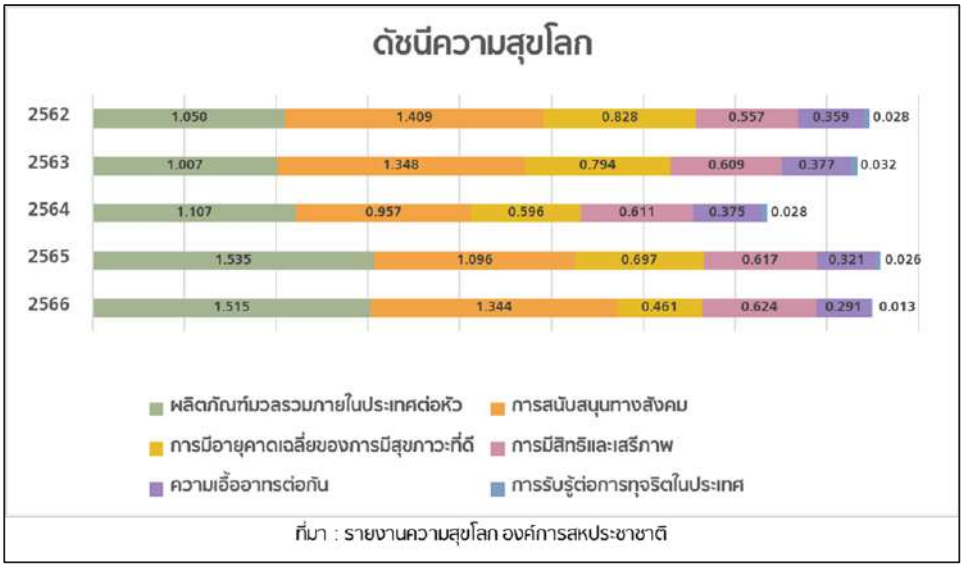

โดยจากรายงานความสุขโลก รายงานว่าผลจากการแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อโควิด-19 ทำให้คนมีความเมตตากรุณาต่อกันมากขึ้น โดยเพิ่มขึ้นประมาณ 1 ใน 4 จากก่อนช่วงการแพร่ระบาด ประกอบกับภาวะสงคราม ภาวะเงินเฟ้อ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิอากาศและวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ทำให้คนมีความเมตตาและหวังดีต่อกันมากยิ่งขึ้น อาทิ การช่วยเหลือคนแปลกหน้า การบริจาคเงินให้กับการกุศล การบริจาคเลือด และการเป็นอาสาสมัครต่าง ๆ ซึ่งการกระทำอันมาจากความหวังดีดังกล่าว จะส่งผลต่อความสุขของทั้งผู้มอบและผู้รับ นอกจากนี้ จากรายงานพบว่า สังคมที่ต้นทุนทางสังคมสูง คือ สังคมที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นต่อสถาบันและองค์กรทางสังคม และรัฐบาล จะทำให้สังคมนั้น ๆ มีความยืดหยุ่นสามารถเผชิญกับวิกฤตการณ์ต่าง ๆ ได้ดีกว่า จากความสามัคคีและการช่วยเหลือซึ่งกันและกัน และจากปัจจัยที่กล่าวข้างต้นล้วนส่งผลต่อความสุขของคนในโลกรวมไปถึงประเทศไทยด้วย อย่างไรก็ตาม สำหรับประเทศไทยยังคงมีความท้าทายในส่วนของการรับรู้ต่อการทุจริตในประเทศ ควรมีการแก้ปัญหาเพื่อให้เกิดความเชื่อมั่นต่อภาครัฐจากการลดปัญหาการทุจริต โดยการพัฒนาระบบป้องกันปราบปรามการทุจริต และปลูกฝังทัศนคติ ค่านิยม และบรรทัดฐาน ส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนร่วมมือกันเพื่อให้เกิดการต่อต้านการทุจริตอย่างเป็นระบบ และมีประสิทธิภาพ เพื่อให้ประชาชนสามารถอยู่ในสังคมและระบบที่เอื้อต่อการอยู่ดีมีสุขต่อไป

ความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย สะท้อนได้จากดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) ประกอบด้วย 5 องค์ประกอบหลัก ได้แก่ (1) การมีสุขภาวะ (2) เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม (3) สิ่งแวดล้อม

และระบบนิเวศสมดุล (4) สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล และ (5) การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ โดยมีค่าคะแนนเต็ม 100 คะแนน หากคะแนนสูง หมายถึง ระดับความอยู่เย็นเป็นสุขอยู่ในระดับดี ทั้งนี้ สศช. อยู่ระหว่างการจัดทำดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย และปรับปรุงดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทยให้เป็นปัจจุบัน โดยพบว่า ใน พ.ศ. 2566 ค่าเฉลี่ยดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2565) อยู่ในระดับปานกลาง มีคะแนน อยู่ที่ 77.38 คะแนน เทียบกับคะแนน 75.01 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ซึ่งเป็นผลจากการปรับตัวดีขึ้นขององค์ประกอบด้านการมีสุขภาวะ สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล และการสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 องค์ประกอบด้านเศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม มีคะแนน 87.39 คะแนน เทียบกับ 87.70 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.35

ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย

องค์ประกอบหลัก	ปี 2561	ปี 2562	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
การมีสุขภาวะ	80.50	81.94	81.84	82.7	78.34	81.93
เศรษฐกิจเข้มแข็งและเป็นธรรม	80.87	83.42	84.41	81.21	87.7	87.39
สิ่งแวดล้อมและระบบนิเวศสมดุล	63.81	73.47	70.57	72.21	76.69	77.89
สังคมประชาธิปไตยที่มีธรรมาภิบาล	54.50	62.64	65.07	61.23	57.76	61.93
การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม	73.21	76.93	76.34	55.83	78.05	80.35
ดัชนีความอยู่เย็นเป็นสุขร่วมกันในสังคมไทย	**68.43**	**75.29**	**75.31**	**69.81**	**75.01**	**77.38**

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ข้อมูล ณ วันที่ 30 กรกฎาคม 2566

หมายเหตุ : ระดับดีมาก = ร้อยละ 90.0 - 100 คะแนน ระดับดี = 80.00 - 89.99 คะแนน ระดับปานกลาง = 70.00 - 79.99 คะแนน
ระดับต้องปรับปรุง = 60.00 - 69.99 คะแนน ระดับเร่งแก้ไข = 0.00 - 59.99 คะแนน

การดำเนินการในช่วง พ.ศ. 2566 พบว่า **ขีดความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ของประเทศไทย** มีการพัฒนาที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลมาจากการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้การพัฒนาเศรษฐกิจมีทิศทางที่ดีขึ้น สะท้อนจาก**อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของ**

ประเทศไทย ใน พ.ศ. 2566 ที่ปรับตัวอยู่ในอันดับที่ 30 จากปีก่อนหน้าที่อยู่ในอันดับที่ 33 คิดเป็นอัตราการปรับตัวที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 โดยมีคะแนนสุทธิที่ 74.54 หรือ ดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีคะแนนสุทธิ 68.67 เทียบเท่าการปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้า ร้อยละ 8.55 นอกจากนี้ **รายได้ประชาชาติต่อหัว** (per capita NI) พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2564) เท่ากับ 223,715 บาท สูงกว่าปีก่อนหน้า ที่มีมูลค่า 220,368 บาท หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.5 อย่างไรก็ตาม **การพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ** มีการชะลอตัว สะท้อนจากข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 พบว่า ไตรมาสที่ 3/2566 ที่มีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (CVM) 2,585,659 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากไตรมาสที่ 3/2565 ที่มีมูลค่า 2,548,406 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.5 ทั้งนี้ ในไตรมาสที่ 3/2566 มีการขยายตัวลดลงจากไตรมาสที่ 2/2566 ที่มีมูลค่า 2,631,224 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 1.8 ซึ่งมีปัจจัยสำคัญมาจากการชะลอตัวของการผลิตทั้งในภาคของการเกษตรและภาคนอกการเกษตร ประกอบกับการใช้จ่ายของภาครัฐ การส่งออก และการนำเข้าสินค้าที่ลดลง อย่างไรก็ตาม การใช้จ่ายภาคครัวเรือนและการลงทุนรวมขยายตัวอย่างต่อเนื่อง

อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ความสามารถในการแข่งขันของประเทศพิจารณาจาก ผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่าง ๆ โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (World Competitiveness Ranking, International Institute for Management Develop ment: IMD) ซึ่งเป็นการประเมินจากปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่ง**ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับปานกลาง โดยอยู่ในอันดับที่ 30 จาก 64 ประเทศ** เทียบกับอันดับที่ 33 ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 **และมีคะแนนสุทธิที่ 74.54** เทียบกับ 68.67 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 8.55 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาค

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของภูมิภาคอาเซียน ประจำปี พ.ศ. 2566

ภูมิภาคอาเซียน	อันดับภาพรวม	สมรรถนะทางเศรษฐกิจ	ประสิทธิภาพภาครัฐ	ประสิทธิภาพภาคธุรกิจ	โครงสร้างพื้นฐาน
สิงคโปร์	4 ▼-1	3	7	8	9
มาเลเซีย	27 ▲+5	7	29	32	35
ไทย	30 ▲+3	16	24	23	43
อินโดนีเซีย	34 ▲+10	29	31	20	21
ฟิลิปปินส์	52 ▼-4	40	52	40	58

ที่มา: The IMD World Competitiveness Ranking 2023

อาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 3 รองจากสิงคโปร์ และมาเลเซีย ตามลำดับ โดย**เศรษฐกิจภายในประเทศเป็นปัจจัยย่อยที่ประเทศไทยมีอันดับต่ำที่สุดในภูมิภาคอาเซียน** อันเป็นผลจากผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) และผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัว (GDP per capita) มีอัตราการเติบโตต่ำสุดในอาเซียน ดังนั้น ไทยจึงจำเป็นต้องเร่งพัฒนาเศรษฐกิจภายในประเทศให้เติบโตได้อย่างมีเสถียรภาพท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงทั่วโลก

เมื่อพิจารณารายงานสถิติการค้าโลก พ.ศ. 2566 (World Trade Statistical Review 2023) โดยองค์การการค้าโลก (World Trade Organization: WTO) พบว่า **ประเทศไทยเป็นผู้ส่งออกสินค้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 28 จาก 50 ประเทศทั่วโลก** เทียบกับอันดับที่ 27 ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ถดถอยลงร้อยละ 3.7 โดยมีมูลค่าการส่งออก 287 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 47.83 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 6 อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยมีการขยายตัวในอัตราที่น้อยกว่าการส่งออกเฉลี่ยของทั้งโลก (ร้อยละ 11) และยังมีมูลค่าการส่งออกสินค้าน้อยกว่าหลายประเทศในภูมิภาคอาเซียน ทั้งสิงคโปร์ เวียดนาม มาเลเซีย และอินโดนีเซีย ตามลำดับ ขณะที่ด้านการนำเข้าสินค้า ประเทศไทยเป็นผู้นำเข้าสินค้าที่มีมูลค่าสูงที่สุดเป็นอันดับที่ 24 ซึ่งคงเดิมจากปีที่แล้วโดยข้อมูล ณ พ.ศ. 2565 มีมูลค่าการนำเข้าสินค้า 303 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ สูงกว่า พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่า 267 พันล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 13.48 ซึ่งมากกว่าการนำเข้าของทั้งโลก (ร้อยละ 13) นอกจากนี้ จากรายงานการลงทุนโลก ใน พ.ศ. 2566 (World Investment Report 2023) โดยที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการค้าและการพัฒนา (UNCTAD) พบว่า **ประเทศไทยมีมูลค่าการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (FDI Inflows) 1 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ ลดลงจาก พ.ศ. 2565** ที่มีมูลค่า 1.46 หมื่นล้านเหรียญสหรัฐฯ หรือ คิดเป็นการพัฒนาที่ถดถอยลงร้อยละ 46 และยัง**มีมูลค่าการลงทุนน้อยกว่าประเทศอื่นในภูมิภาคอาเซียน** ยกเว้นฟิลิปปินส์ สะท้อนว่าประเทศไทยควรเร่งปรับตัวและพัฒนาประเทศให้สอดรับกับพลวัตเศรษฐกิจโลก เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศและสร้างจุดยืนของไทยในห่วงโซ่การผลิตและบริการในระดับโลก

อัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP)

การพัฒนาเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (Gross Domestic Product : GDP) โดย ณ ราคาประจำปี พ.ศ. 2565 มีมูลค่ารวม 17,370.2 พันล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มูลค่า 16,166.6 พันล้านบาท ซึ่งมี**อัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 จากปีก่อนหน้า** มีอัตราเงินเฟ้ออยู่ที่ร้อยละ 6.1 และ**ดุลบัญชีเดินสะพัดต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศหดตัว**อยู่ที่ร้อยละ 3.2 โดยเป็นผลจากนโยบายการสนับสนุนการฟื้นฟูตัวของการท่องเที่ยวและบริการ

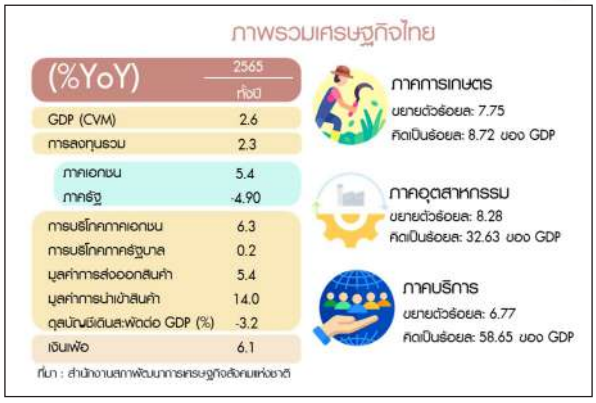

เกี่ยวเนื่อง การสร้างความเชื่อมั่นแหละการขยายตัวของการลงทุนเชิงรุกเพื่อขับเคลื่อนการส่งออกให้ขยายตัว ที่เป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและกระตุ้นเศรษฐกิจ ทั้งนี้ การเติบโตทางเศรษฐกิจใน พ.ศ. 2566 เป็นการขยายตัวจาก**ภาคบริการ ที่มีมูลค่า 10,191.6 พันล้านบาท หรือ**คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 58.65 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งขยายตัวจาก พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่า 9,545.1 พันล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัว ร้อยละ 6.77 นอกจากนี้ การขยายตัวจาก**ภาคอุตสาหกรรม** ที่มีมูลค่า 5,670.1 พันล้านบาท หรือคิดเป็นสัดส่วนเป็นร้อยละ 32.63 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศซึ่งขยายตัวจาก พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่า 5,236.3 พันล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 8.28 ขณะที่การขยายตัวจากภาคการเกษตร มีมูลค่า 1,516.1 พันล้านบาทหรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8.76 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ ซึ่งขยายตัวจาก พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่า 1,407 พันล้านหรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 7.75

การแบ่งปันส่วนผลผลิตรวมของประเทศในหมู่ประชากรของประเทศหรือผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของประชากร (Gross Domestic Product per Capita : GDP/Capita)

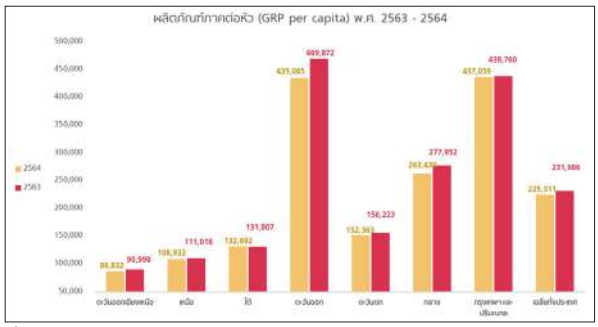

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การพัฒนาเศรษฐกิจในแต่ละภูมิภาค สามารถพิจารณาได้จาก**การแบ่งปันส่วนผลผลิตรวมของประเทศในหมู่ประชากรของประเทศ** หรือ**ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวของประชากร** ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดการกระจายรายได้ โดยใน พ.ศ. 2566 พบว่า ข้อมูลรายได้ประชาชาติต่อหัว (per capita NI) ณ พ.ศ. 2564 เท่ากับ 223,715 บาท สูงกว่า 220,368 บาท ใน พ.ศ. 2563 หรือขยายตัวร้อยละ 1.5 และหาก**พิจารณาผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร (Gross Regional Product – per Capita : GRP/Capita)** ซึ่งเป็นเครื่องมือชี้วัดภาวะเศรษฐกิจในระดับภูมิภาคต่าง ๆ ของประเทศ พบว่า **ทุกภูมิภาคมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น** โดยภาคตะวันออกยังคงมีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวสูงสุดที่ 469,872 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2563 ที่มูลค่า 435,085 บาทต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 โดยจังหวัดระยองมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุดที่ 904,857 บาทต่อคนต่อปี ขณะที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือมีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวต่ำสุดเท่ากับ 90,998 บาทต่อปี โดยจังหวัดหนองบัวลำภูมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุดในภาคที่ 63,568 บาทต่อคนต่อปี ทั้งนี้ จังหวัดนราธิวาสมีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุดที่ 61,787 บาทต่อคนต่อปี ซึ่งมีความแตกต่างกับผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวของจังหวัดระยอง เท่ากับ 14.6 เท่า

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 พบว่า **สถานการณ์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ในภาพรวมมีแนวโน้มที่ดีขึ้น** โดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ที่มีการจัดทำรายงานปีล่าสุด ณ พ.ศ.2565 ที่ระดับการพัฒนาคนเท่ากับ 0.6445 คะแนน ปรับตัวสูงขึ้นจาก 0.6376 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.07 อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาแยกเป็นรายองค์ประกอบ พบว่า ยังมีระดับการพัฒนาคนบางด้านที่ต้องเร่งให้ความสำคัญในระยะต่อไป ได้แก่ ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน และด้านสุขภาพ

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

การพัฒนาและเสริมสร้างศักภาพทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทย สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (HAI) ประกอบด้วย ดัชนีย่อย 8 ด้าน ได้แก่ (1) ดัชนีย่อยด้านสุขภาพ (2) ดัชนีย่อยด้านการศึกษา (3) ดัชนีย่อยด้านชีวิตการงาน (4) ดัชนีย่อยด้านเศรษฐกิจ (5) ดัชนีย่อยด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (6) ดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (7) ดัชนีย่อยด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ (8) ดัชนีย่อย

ด้านการมีส่วนร่วม สอดคล้องกับแนวคิดการพัฒนามนุษย์และวงจรชีวิตของมนุษย์ โดยรายงานปีล่าสุด ณ พ.ศ. 2565 **ด้านที่มีการปรับตัวสูงขึ้น ได้แก่ ด้านชีวิตการงาน ด้านการมีส่วนร่วม ด้านเศรษฐกิจ ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** และด้านการศึกษา อันเป็นผลมาจากกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่กลับมาดำเนินการได้ตามปกติส่งผลเชิงบวกต่อการพัฒนาคนในด้านต่าง ๆ ข้างต้นอย่างชัดเจน โดยระดับการพัฒนาคนทั้ง 5 ด้านที่มีการปรับตัวสูงขึ้น มีรายละเอียด ดังนี้

1) **ด้านชีวิตการงาน** มีอัตราการขยายตัวสูงสุดเมื่อเทียบกับการพัฒนาในด้านอื่น ๆ โดยใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.7711 คะแนน เพิ่มขึ้น จาก 0.7367 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 4.67 จากปัจจัยบวก อาทิ แรงงานที่มีหลักประกันทางสังคมปรับตัวเพิ่มขึ้น การลดลงของอัตราการว่างงาน การลดลงของอัตราการทำงานต่ำระดับ และการลดลงของอัตราการประสบอันตรายหรือเจ็บป่วยเนื่องจากการทำงาน
2) **ด้านการมีส่วนร่วม** ใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.5697 คะแนน ปรับตัวเพิ่มขึ้น จาก 0.5517 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.26 เกิดจากการเพิ่มของจำนวนองค์กรชุมชนและครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน โดยจำนวนองค์กรชุมชนเพิ่มขึ้นเป็น 144.45 แห่งต่อประชากรแสนคนใน พ.ศ. 2565 จาก 143.68 แห่งต่อประชากรแสนคนใน พ.ศ. 2564 ขณะที่ครัวเรือนมีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้านเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 99.72 ใน พ.ศ. 2565 จากร้อยละ 99.15 ในปี 2564
3) **ด้านเศรษฐกิจ** มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยค่าดัชนีย่อยด้านเศรษฐกิจปรับตัวเพิ่มขึ้นใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 0.6753 คะแนน จากเดิม 0.6648 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.58 ทั้งนี้ ปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาคนด้านเศรษฐกิจ เป็นผลมาจากการลดลงของสัดส่วนประชากรยากจน และดัชนีความไม่เสมอภาคทางด้านรายจ่าย
4) **ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร** ใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.7545 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก 0.7468 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.03 เป็นผลมาจากสัดส่วนประชากรที่มีโทรศัพท์มือถือและการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตที่เพิ่มขึ้นเกือบครอบคลุมทั่วประเทศ โดยคิดเป็น ร้อยละ 95.29 และ ร้อยละ 87.98 ตามลำดับ อย่างไรก็ตาม หมู่บ้านที่มีถนนสายหลักที่ใช้การได้ตลอดทั้งปียังไม่เพียงพอให้ครอบคลุมประชากรทั้งประเทศได้
5) **ด้านการศึกษา** ใน พ.ศ. 2565 ปรับตัวดีขึ้น แต่มีความก้าวหน้าอยู่ในลำดับสุดท้ายเมื่อเทียบกับทั้ง 8 ด้าน โดยดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการศึกษาใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนเท่ากับ 0.5205 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก 0.5110 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.86 อย่างไรก็ตาม คะแนนเฉลี่ยผลการทดสอบ O-NET ของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายลดลง และร้อยละเด็ก 0 - 5 ปีที่มีพัฒนาการสมวัยเริ่มลดลงตั้งแต่ พ.ศ. 2563 สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถด้านการเรียนรู้ และคุณภาพการศึกษาที่ลดลง

อย่างไรก็ตาม ยังมีการพัฒนาคนในด้านอื่น ๆ ที่ต้องเร่งให้ความสำคัญในระยะต่อไป ได้แก่ **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน และด้านสุขภาพ** โดยทั้ง 3 ด้านที่มีระดับการพัฒนาปรับตัวลดลง มีรายละเอียด ดังนี้

1) **ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม** ใน พ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลง โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.6210 คะแนน จากเดิม 0.6351 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 2.22 จากผลลัพธ์ดัชนีย่อยเชิงลบของประชากรที่ประสบภัยพิบัติเพิ่มขึ้น และร้อยละครัวเรือนที่มีที่อยู่อาศัยใช้วัสดุคงทนและเป็นของตนเองลดลง ขณะที่อัตราการร้องเรียนปัญหามลพิษปรับตัวลดลงเล็กน้อย
2) **ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** ใน พ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ 0.6437 คะแนน จาก 0.6487 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 0.77 เนื่องจากการเพิ่มของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว เด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการแจ้งความคดีชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ และผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังคนเดียวมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น
3) **ด้านสุขภาพ ใน** พ.ศ. 2565 ปรับตัวลดลงเล็กน้อยอยู่ที่ 0.6392 คะแนน จากเดิมที่ 0.6433 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 0.64 โดยปัจจัยหลักเกิดจากจำนวนประชากรที่พิการในประเทศเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ผกผันกับจำนวนประชากรในประเทศที่ลดลง รวมทั้งประชาชนมีความเครียดสูง ส่งผลต่อสุขภาพจิต แนวโน้มอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ระดับการเพิ่มขึ้น/ลดลงของดัชนีความก้าวหน้าของคน รายด้าน พ.ศ. 2564 - 2565

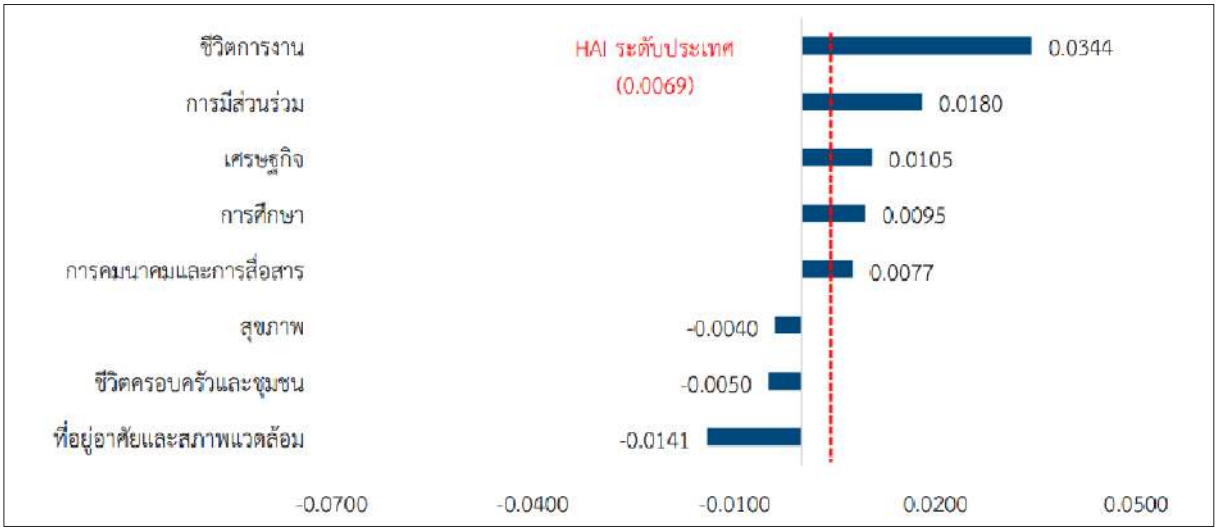

ที่มา: รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทย**มีความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมในภาพรวมปรับตัวดีขึ้นอย่างเห็นได้ชัด** โดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) ใน พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 58 ของโลก จาก 170 ประเทศ ดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 71 ของโลก จาก 169 ประเทศ คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 18.31 โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน ดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 69.80 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.25 รวมทั้ง เมื่อพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ที่จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค ใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 0.343 คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.04 จาก 0.350 ใน พ.ศ. 2564

ความก้าวหน้าทางสังคม

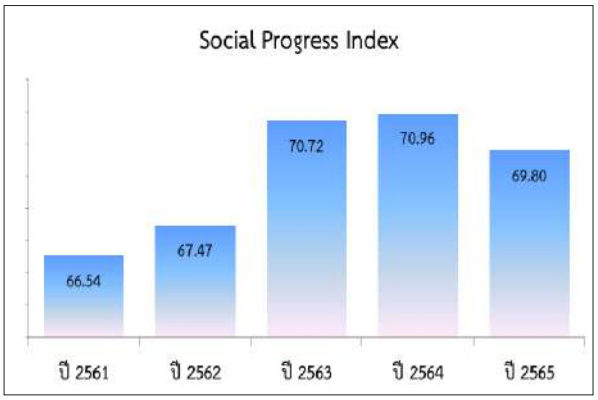

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม, Social Progress Imperative

ความเหลื่อมล้ำ

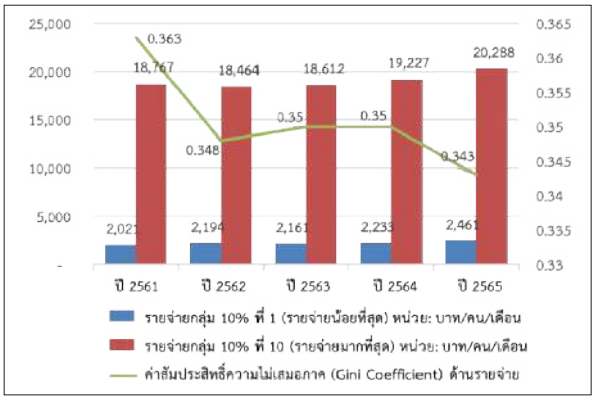

ที่มา : รายงานสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน, สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคมประเทศไทยใน พ.ศ. 2566 โดยสะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม (Social Progress Index: SPI) จัดทำโดยองค์กร Social Progress Imperative ซึ่งเป็นเครื่องมือในการวัดความก้าวหน้าทางสังคมโดยตรง ครอบคลุมใน 3 มิติ ได้แก่ (1) ความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ (Basic Human Needs) (2) พื้นฐานของการอยู่ดีมีสุข (Foundations of Wellbeing) และ (3) โอกาส (Opportunity) **ใน พ.ศ. 2566** พบว่า ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 58 ของโลก จาก 170 ประเทศ ปรับตัวดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 71 ของโลก จาก 169 ประเทศ คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 18.31 และมีค่าคะแนนอยู่ที่ 70.67 คะแนน ดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 69.80 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 1.25 โดยถูกจัดให้เป็นประเทศที่มีคะแนนสูงสุดเป็นอันดับแรกใน Tier 3 ซึ่งหากประเทศไทยมีการพัฒนาความก้าวหน้าทางสังคมดีขึ้นอย่างต่อเนื่องอาจส่งผลให้ประเทศไทยสามารถก้าวขึ้นสู่ Tier 2 ได้ต่อไป นอกจากนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 ของกลุ่มประเทศอาเซียน โดยเป็นรอง 2 ประเทศ คือ สิงคโปร์ ที่อยู่ในอันดับที่ 22 มีค่าคะแนนเท่ากับ 84.21 คะแนน และมาเลเซีย ที่อยู่ในอันดับที่ 47 มีค่าคะแนนเท่ากับ 73.83 คะแนน

ตารางเปรียบเทียบอันดับดัชนีความก้าวหน้าทางสังคมระหว่าง พ.ศ. 2565 กับ พ.ศ. 2566

อันดับดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม พ.ศ. 2565 (10 ประเทศสมาชิกอาเซียน)				อันดับดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม พ.ศ. 2566 (10 ประเทศสมาชิกอาเซียน)			
อันดับ	ประเทศ	คะแนน	Tier	อันดับ	ประเทศ	คะแนน	Tier
28	สิงค์โปร์	83.76	2	22	สิงค์โปร์	84.21	2
54	มาเลเซีย	74.08	2	47	มาเลเซีย	73.83	2
71	ไทย	69.80	3	58	ไทย	70.67	3
77	เวียดนาม	68.18	3	66	เวียดนาม	69.09	3
81	ฟิลิปปินส์	67.46	3	80	อินโดนีเซีย	67.22	3
87	อินโดนีเซีย	66.67	3	87	ฟิลิปปินส์	66.16	3
121	กัมพูชา	55.71	4	120	กัมพูชา	55.36	4
137	เมียนมา	51.46	5	124	ส.ป.ป. ลาว	53.05	4
140	ส.ป.ป. ลาว	51.17	5	127	เมียนมา	51.19	5
-	บรูไน	-	-	-	บรูไน	-	-

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าทางสังคม, Social Progress Imperative

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาองค์ประกอบของดัชนีเปรียบเทียบ พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2565 พบว่า องค์ประกอบที่มี**ค่าคะแนนดีขึ้น** ได้แก่ **น้ำและสุขาภิบาล (Water and Sanitation)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 91.28 คะแนน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.08 จาก 88.55 คะแนน **ที่พักอาศัย (Housing)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 94.70 คะแนน เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.66 จาก 93.15 คะแนน **ความปลอดภัย (Safety)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 71.40 คะแนน เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.35 จาก 56.96 คะแนน **การเข้าถึงการศึกษาขั้นพื้นฐาน (Basic Education)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 80.13 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.42 จาก 78.24 คะแนน **คุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Quality)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 70.59 เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.66 จาก 68.10 คะแนน **สิทธิและเสรีภาพ (Freedom and Choice)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 67.47 เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.70 จาก 62.07 คะแนน **สังคมที่เข้าถึงทุกคน (Inclusive Society)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 59.94 เพิ่มขึ้นร้อยละ 24.96 จาก 47.97 คะแนน อย่างไรก็ตาม **ยังมีองค์ประกอบที่ได้คะแนนน้อยและต้องพิจารณาปรับปรุงต่อไป** ได้แก่ **โภชนาการและการแพทย์ (Nutrition and Medical Care)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 85.50 ลดลงร้อยละ 2.67 จาก 87.85 คะแนน **สุขภาพ (Health)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 73.86 ลดลงร้อยละ 0.21 จาก 74.02 คะแนน **ข้อมูลและการสื่อสาร (Information and Communications)** ค่าคะแนนเท่ากับ 80.93 ลดลงร้อยละ 0.85 จาก 81.63 คะแนน **สิทธิส่วนบุคคล (Personal Rights)** ค่าคะแนนเท่ากับ 30.41 ลดลงร้อยละ 32.64 จาก 45.15 คะแนน **การศึกษาขั้นสูง (Advanced Education)** ค่าคะแนนเท่ากับ 41.86 ลดลงร้อยละ 22.38 จาก 53.93 คะแนน นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบกับ 15 ประเทศที่มีค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศต่อหัวใกล้เคียงกัน พบว่า **องค์ประกอบที่ประเทศไทยมีผลการดำเนินการเกินกว่าที่คาดหวัง**ใน พ.ศ. 2566 ได้แก่ **สุขภาพ (Health)** ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 73.86 คะแนน จัดอยู่ในอันดับที่ 33 ของโลก และ**คุณภาพสิ่งแวดล้อม (Environmental Quality)** มีค่าคะแนนเท่ากับ 70.59 จัดอยู่ในอันดับที่ 31 ของโลก

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient)** ด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค จากรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2565 พบว่า ประเทศไทยมีค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาค (Gini Coefficient) ด้านรายจ่ายอยู่ที่ 0.343 ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.04 จาก 0.350 ใน พ.ศ. 2564 ซึ่งเมื่อพิจารณาความแตกต่างของรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยของกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (decile 10) ต่อกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (decile 1) พบว่า ใน พ.ศ. 2565 รายจ่ายของสองกลุ่มมีแนวโน้มความแตกต่างลดลง โดยกลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายจ่ายสูงที่สุด (decile 10) มีค่าเฉลี่ยรายจ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 20,288 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 5.52 จาก พ.ศ. 2564 ที่มีรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ยเท่ากับ 19,227 บาท/คน/เดือน ขณะที่กลุ่มประชากรร้อยละ 10 ที่มีรายจ่ายต่ำที่สุด (decile 1) มีค่าเฉลี่ยรายจ่ายเพื่อการบริโภคเท่ากับ 2,461 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.20 จาก 2,233 บาท/คน/เดือน ใน พ.ศ. 2564 โดยสัดส่วนรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร (สัดส่วนกลุ่มที่ 10 / กลุ่มที่ 1) ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็น 8.24 เท่า ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ที่มีสัดส่วนคิดเป็น 8.61 เท่า

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยมีความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อมลดลง สะท้อนจากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติของประเทศไทย มิติที่ 15 ระบบนิเวศบนบก ลดลงจาก พ.ศ. 2565 โดยมีประเด็นเรื่องบัญชีชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ที่ภาครัฐควรเร่งให้ความสำคัญในระยะต่อไป เพื่อให้เกิดความยั่งยืนของการพัฒนาในภาพรวม นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติของประเทศ พบว่ามีสถานการณ์ลดลงเช่นกัน** โดยใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีอันดับดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคตอยู่ที่ 55 ลดลงจากอันดับที่ 48 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นการ**ลดลงร้อยละ 14.58** และมีคะแนนลดลงจาก 4.5 เป็น 4.21 คะแนน คิดเป็น**การลดลงร้อยละ 6.4 ตามลำดับ** โดยปัญหาการปล่อยก๊าซเรือนกระจกเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลให้อันดับดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคตลดลง

ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อม โดยปกติจะพิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Environmental Performance Index : EPI) ซึ่งมีการจัดทำทุก ๆ 2 ปี โดยปีที่มีการจัดทำรายงานปีล่าสุดคือ พ.ศ. 2565 ส่งผลให้ พ.ศ. 2566 ไม่มีการรายงานดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม จึงพิจารณาเทียบเคียงจากความหลากหลายทางชีวภาพและคุณภาพสิ่งแวดล้อม จากเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ เป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบกและเป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล โดยใน พ.ศ. 2566 สถานการณ์เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติของประเทศไทยใน**ภาพรวมดีขึ้น** โดยประเทศไทยได้รับการจัดอันดับการพัฒนาที่ยั่งยืนที่อันดับ 43 จาก 166 ประเทศ ดีขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ซึ่งอยู่ที่อันดับ 44 จาก 163 ประเทศ โดยมีคะแนนรวม 74.7 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 0.6 คะแนน และสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่งอยู่ที่ 68.08 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 18.75 จาก พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม **เมื่อพิจารณาเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบกซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์ ฟื้นฟู และบริหารจัดการระบบนิเวศบนบกและแหล่งน้ำจืดบนแผ่นดิน ตลอดจนความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน** ใน พ.ศ. 2566 พบว่าเป้าหมายที่ 15 ระบบนิเวศบนบกของประเทศไทยอยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤตอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ. 2564 นอกจากนี้ สถานการณ์ระบบนิเวศบนบกของประเทศไทยใน พ.ศ. 2566 ยัง**มีแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. 2565** โดยเฉพาะอย่างยิ่งในประเด็นการคุ้มครองพื้นที่แหล่งน้ำจืดที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพ และการขึ้นบัญชีชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคามซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่มีสถานการณ์ถดถอยจาก พ.ศ. 2565 รวมทั้งเมื่อพิจารณา**เป้าหมายที่ 14 ระบบนิเวศทางทะเล ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่สะท้อนความสามารถของประเทศในการอนุรักษ์และใช้ประโยชน์จากมหาสมุทร ทะเลและทรัพยากรทางทะเลอย่างยั่งยืน** ใน พ.ศ. 2566 พบว่า **อยู่ในสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับวิกฤตเช่นกัน และมีระดับการพัฒนาคงที่จาก พ.ศ. 2565** โดยประเด็นการคุ้มครองพื้นที่ทางทะเลที่มีความสำคัญต่อความหลากหลายทางชีวภาพและดัชนีสุขภาพมหาสมุทรในมิติความสะอาดของน้ำทะเลเป็นประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งพัฒนาให้เป็นไปตามมาตรฐาน ทั้งนี้ อุตสาหกรรมบริการและการท่องเที่ยวที่ได้รับการฟื้นฟูและกลับสู่ภาวะปกติภายหลังการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด – 19 เป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อม ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรพัฒนากระบวนการรับมืออย่างเร่งด่วน

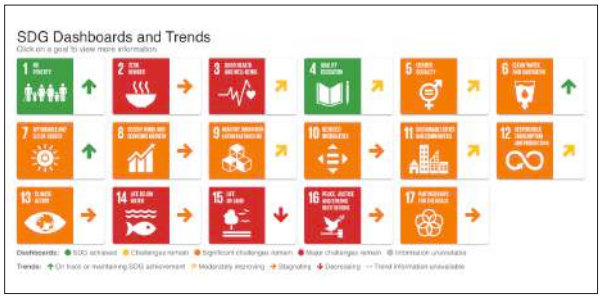

ที่มา : รายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน องค์การสหประชาชาติ

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

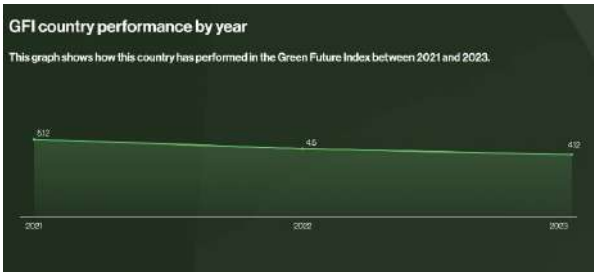

ที่มา : ดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคต สถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์

ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ โดยปกติจะพิจารณาจาก **ดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว (The Global Green Economy Index : GGEI) ซึ่งมีการจัดทำรายงานทุก ๆ 2 ปี โดยปีที่มีการรายงานครั้งล่าสุด คือ พ.ศ. 2565 ส่งผลให้ พ.ศ. 2566 ไม่มีการรายงานดัชนีชี้วัดเศรษฐกิจสีเขียว จึงพิจารณาเทียบเคียงจากดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคต (The Green Future Index)** จัดทำโดยสถาบันเทคโนโลยีแมสซาชูเซตส์ และเผยแพร่ผ่านทางนิตยสาร MIT Technology Review ประกอบด้วยดัชนีชี้วัดใน 5 ด้าน ได้แก่ (1) การปล่อยก๊าซเรือนกระจก (2) การเปลี่ยนผ่านของภาคส่วนพลังงาน (3) สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (4) นวัตกรรมสะอาด และ (5) นโยบายด้านสภาพภูมิอากาศ โดยสถานการณ์ใน **พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีอันดับดัชนีชี้วัดสถานการณ์สีเขียวแห่งอนาคตลดลง โดยประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จากทั้งหมด 76 ประเทศ และเป็นอันดับที่ 5 ของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้** เปรียบเทียบกับสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับ 48 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 14.58 ขณะที่ พ.ศ. 2566 มีคะแนน 4.12 คะแนน ลดลงจากพ.ศ. 2565 ที่มีคะแนน 4.5 คะแนน คิดเป็นการลดลงร้อยละ 6.4 และพิจารณาอันดับแยกรายมิติ ดังนี้ (1) การปล่อยก๊าซเรือนกระจก อยู่ที่อันดับ 50 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่อันดับ 28 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 44 (2) การเปลี่ยนผ่านของภาคส่วนพลังงาน อยู่ที่อันดับ 19 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่อันดับ 17 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 11.76 (3) สังคมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม อยู่ที่อันดับ 22 เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่อันดับ 29 ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 24.13 (4) นวัตกรรมสะอาด อยู่ที่อันดับ 47 อันดับคงที่จาก พ.ศ. 2565 และ (5) นโยบายด้านสภาพภูมิอากาศ อันดับ 64 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่อันดับ 55 คิดเป็นการลดลงร้อยละ 14.06 ผลจากการจัดอันดับสะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์ความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นการปล่อยก๊าซเรือนกระจกที่อันดับของประเทศลดลงอย่างมีนัยสำคัญ และยังคงเป็นความท้าทายอย่างยิ่งของประเทศไทยในการดำเนินการไปสู่พลังงานสะอาดและลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิในอนาคต

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยมีประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐในภาพรวมปรับตัวดีขึ้น โดยพิจารณาจากดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก พบว่า ใน พ.ศ. 2565 มีคะแนนเฉลี่ย -0.18 คะแนน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ที่มีคะแนนเฉลี่ย -0.24 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.06 นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยใน พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 24 ปรับตัวดีขึ้นกว่า พ.ศ. 2565 ถึง 7 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 22.58 ขณะที่ผลการจัดอันดับเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 80 ต่ำกว่า ใน พ.ศ. 2565 ถึง 10 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 14.3 เป็นผลกระทบมาจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 การขาดดุลงบประมาณของภาครัฐและหนี้สาธารณะเพิ่มสูงขึ้นจากการดำเนินมาตรการเยียวยาประชาชนและฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคม

ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)

สถานการณ์ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก พ.ศ. 2566 ที่จัดทำโดยธนาคารโลก ซึ่งเป็นการประเมินการมีธรรมาภิบาลในภาครัฐของประเทศต่าง ๆ ใน 6 ด้าน ได้แก่ ด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น ด้านเสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง ด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ด้านคุณภาพของกฎระเบียบ ด้านหลักนิติธรรม และด้านการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ ซึ่งมีการระบุคะแนนในแต่ละด้านตั้งแต่ -2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลต่ำ) ถึง 2.5 คะแนน (มีระดับธรรมาภิบาลสูง) พบว่า ประเทศไทยมีคะแนนเฉลี่ยของทุกด้านเท่ากับ -0.18 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 เทียบกับ -0.24 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 ซึ่งมีการปรับตัวเพิ่มขึ้นเล็กน้อยหรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.06 โดยเป็นการเพิ่มขึ้นจากคะแนนด้านเสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็นด้านเสถียรภาพทางการเมืองฯ ด้านคุณภาพของกฎระเบียบ และด้านควบคุมปัญหาทุจริต ส่วนด้านประสิทธิผลของภาครัฐ และด้านหลักนิติธรรมมีคะแนนลดลง

ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (Worldwide Governance Indicators : WGI)

ตัวชี้วัดรายมิติ	2561	2562	2563	2564	2565	การเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2564 -2565
เสรีภาพของประชาชนในการแสดงความคิดเห็น (Voice and Accountability)	-1.02	-0.85	-0.81	-0.79	-0.62	0.17
เสถียรภาพทางการเมืองและการปราศจากความรุนแรง/การก่อการร้าย (Political Stability and Absence of Violence/Terrorism)	-0.80	-0.48	-0.58	-0.57	-0.38	0.19
ประสิทธิผลของภาครัฐ (Government Effectiveness)	0.30	0.30	0.23	0.22	0.13	-0.12
คุณภาพของกฎระเบียบ (Regulatory Quality)	-0.03	-0.01	0.08	0.08	0.17	0.09
หลักนิติธรรม (Rule of Law)	0.02	0.11	0.12	0.09	0.07	-0.02
การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ (Control of Corruption)	-0.44	-0.45	-0.46	-0.48	-0.45	0.03
ค่าเฉลี่ย	-0.33	-0.23	-0.24	-0.24	-0.18	0.06

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน (The IMD World Competitiveness Rankings)

อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐ (Government Efficiency)

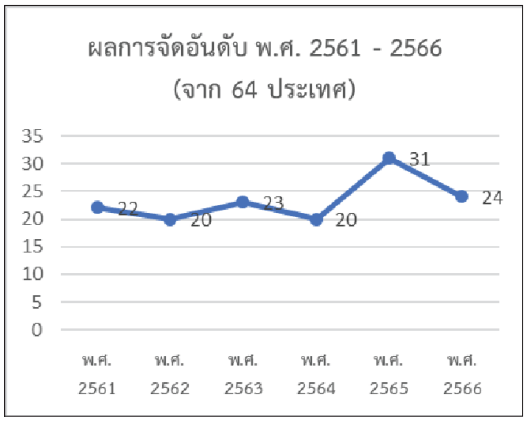

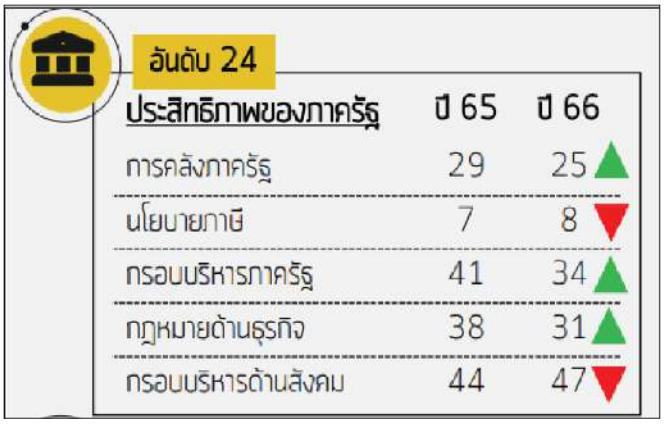

ที่มา : รายงาน The IMD World Competitiveness Ranking 2023 สถาบันการจัดการนานาชาติ

ปัจจัยประสิทธิภาพของภาครัฐภายใต้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน พิจารณาจากปัจจัยย่อย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการคลังภาครัฐ ด้านนโยบายภาษี ด้านกรอบการบริหารภาครัฐ ด้านกฎหมายธุรกิจ และด้านกรอบการบริหารสังคม โดยใน **พ.ศ. 2566 อันดับประสิทธิภาพของภาครัฐของประเทศไทยอยู่ในอันดับ**

ที่ 24 จาก 64 ประเทศ เทียบกับอันดับที่ 31 **ใน พ.ศ. 2565** มีการปรับตัวดีขึ้นกว่า ถึง 7 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 22.58 ซึ่งมีอันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวดีขึ้น เช่น การคลังภาครัฐ กรอบบริหารภาครัฐและกฎหมายด้านธุรกิจ อย่างไรก็ตาม มีอันดับปัจจัยย่อยที่ปรับตัวลดลงจากปีก่อน เช่น นโยบายภาษีและกรอบบริหารด้านสังคมลดลงในทุกปัจจัยย่อย หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่าประเทศไทยยังมีอันดับประสิทธิภาพของภาครัฐเป็นรองประเทศสิงคโปร์ (อันดับที่ 7) และประเทศมาเลเซีย (อันดับที่ 29) ตามลำดับ

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ (Index of Economic Freedom)

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจ เป็นการประเมินนโยบายที่ส่งผลต่อเสรีภาพทางเศรษฐกิจของ 176 ประเทศ ใน 4 ด้านหลัก ได้แก่ หลักนิติธรรม ขนาดของรัฐบาล ประสิทธิภาพการกำกับดูแล และตลาดเสรีโดย ใน **พ.ศ. 2566 อันดับดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทยได้ลดลงไปอยู่ในอันดับที่ 80 เทียบกับอันดับที่ 70 ใน พ.ศ. 2565 มีการปรับตัวลดลง ถึง 10 อันดับ** คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 14.3 โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 60.6 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าคะแนนที่ 63.2 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนลดลง 2.6 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 4.11 ซึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ทำให้คะแนนของหลายตัวชี้วัดลดลง อาทิ การใช้จ่ายภาครัฐ สิทธิในทรัพย์สิน เสรีภาพด้านแรงงาน เช่นเดียวกันกับหลายประเทศที่เสรีภาพทางเศรษฐกิจลดลงใน พ.ศ. 2566 หากเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน พบว่า ประเทศไทยยังมีค่าคะแนนต่ำกว่าประเทศสิงคโปร์ (83.9 คะแนน) มาเลเซีย (67.3 คะแนน) บรูไน (65.7 คะแนน) และอินโดนีเซีย (63.5 คะแนน) ตามลำดับ

ดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจของประเทศไทย (Index of Economic Freedom)

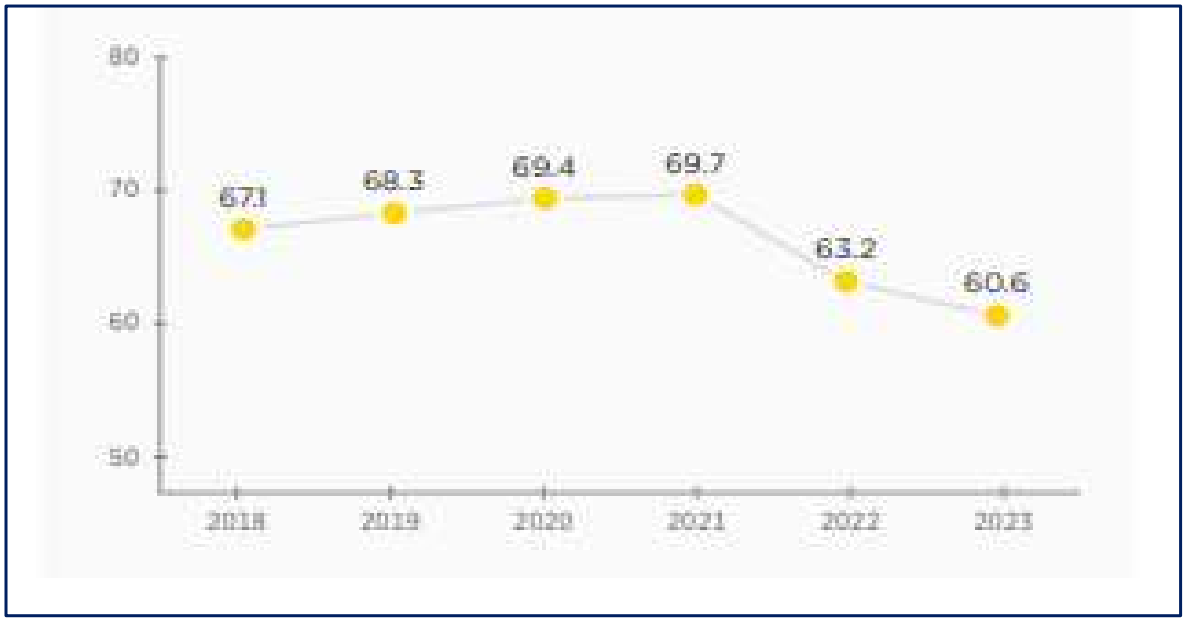

ที่มา : รายงานดัชนีเสรีภาพทางเศรษฐกิจประจำปี 2023 สถาบัน The Heritage Foundation

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

การประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน

ยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน ตามหลักธรรมาภิบาล เพื่อใช้เป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ โดยในส่วนการประเมินผลการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็นการประเมินผลรายยุทธศาสตร์ชาติ อันประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ (1) ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (2) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน (3) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ (4) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม (5) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และ (6) ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ โดยรายยุทธศาสตร์ชาติมีค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดเป็นลักษณะกลุ่มตัวชี้วัด ไม่ได้เจาะจง และไม่ได้มีค่าเป้าหมายเหมือนเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ดังนั้น การประเมินผลเป็นผลการพัฒนาตามข้อเท็จจริงของกลุ่มตัวชี้วัดที่ได้รับคัดเลือกมาใช้ในการประเมินเท่านั้น ทั้งนี้ หากตัวชี้วัดใดที่ยังขาดข้อมูลจะใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงสะท้อนตัวชี้วัดนั้นแทน

ด้านที่ 01
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านความมั่นคง

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง

"ประเทศมีสภาวะแวดล้อมที่มั่นคงและปลอดภัยในทุกระดับและทุกมิติ ประชาชนไทยมีความสุข เป็นพันธมิตรทุกประเทศทั่วโลก"

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มี 5 เป้าหมายการพัฒนา ได้แก่

1. ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุข
2. บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ
3. กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน มีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
4. ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ
5. การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มี 5 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความสุขของประชากรไทย
2. ความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ
3. ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง
4. บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของไทยในประชาคมระหว่างประเทศ
5. ประสิทธิการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

ความเชื่อมโยงยุทธศาตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (02) การต่างประเทศ และ ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาใน**เชิงสนับสนุน**สู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (03) การเกษตร ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและการบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประเด็น (15) พลังทางสังคม ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 ของยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ประเทศไทยมีการพัฒนาด้านความมั่นคงเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น โดยมีรายละเอียดการดำเนินการดังนี้ สถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศปรับตัวดีขึ้นจากระบบการเมืองที่เปลี่ยนแปลงไปในทิศทางที่ดีผ่านการเลือกตั้งผู้แทนราษฎรทั่วประเทศ ในช่วงเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2566 รวมถึงมีระดับความมั่นคงปลอดภัยทางสังคม และระดับของกำลังทหารดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งสถานการณ์สันติภาพในประเทศไทยเพิ่มขึ้นมากที่สุดในภูมิภาคแปซิฟิก โดยพิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลกที่จัดทำโดยสถาบันวิจัยเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ พบว่า ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยจัดอยู่ในอันดับที่ 92 จากทั้งหมด 163 ประเทศ เทียบกับอันดับ 103 จากทั้งหมด 163 ประเทศ ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็น**การปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 10.68** และค่าคะแนน 2.061 ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าคะแนน 2.098 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็น**การปรับตัวลดลงร้อยละ 1.76**

ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุข

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 ประชาชนอยู่ดี กินดีและมีความสุข สะท้อนจาก **ความสุขของประชากรไทย** โดยพิจารณาจาก ดัชนีชี้วัดความสุขโลก ที่จัดทำโดยเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทยภายใต้องค์การสหประชาชาติ พบว่า พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 60 จาก 146 ประเทศ เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 61 จากทั้งหมด 146 ประเทศ ซึ่งเป็นการปรับตัวดีขึ้น 1 อันดับ อย่างไรก็ตาม พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีค่าคะแนนลดลงอยู่ที่ 5.843 คะแนน จาก 5.891 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็น**ลดลงร้อยละ 0.81**

บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ

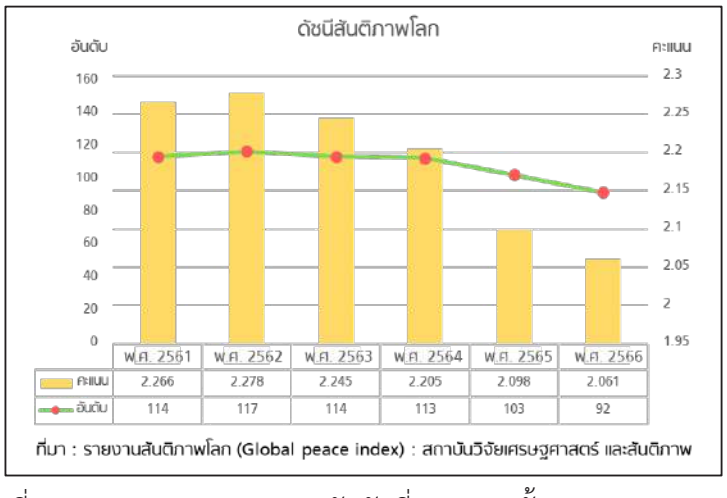

	พ.ศ. 2561	พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566
คะแนน	2.266	2.278	2.245	2.205	2.098	2.061
อันดับ	114	117	114	113	103	92

ที่มา : รายงานสันติภาพโลก (Global peace index) : สถาบันวิจัยเศรษฐศาสตร์ และสันติภาพ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 บ้านเมืองมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับ สะท้อนจาก **ความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศ** โดยพิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก จากปัจจัยที่ส่งผลต่อความสงบสุขของประเทศ 3 ปัจจัย ได้แก่ (1) ปัจจัยความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในและระหว่างประเทศที่ยังดำรงอยู่ (2) ปัจจัยความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม และ (3) ปัจจัยการขยายอิทธิพลทางทหาร พบว่า พ.ศ. 2566 ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 92 จาก 163 ประเทศ และ อันดับที่ 103 จากทั้งหมด 163 ประเทศ ใน พ.ศ. 2565 โดยเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 10.68 และได้คะแนนดัชนีสันติภาพโลก ใน พ.ศ. 2566 2.061 คะแนน โดยเมื่อเทียบกับพ.ศ. 2565 ที่มีค่าคะแนน 2.098 คิดเป็นลดลงร้อยละ 1.76 ทำให้มีผลดีขึ้นมากที่สุดในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิกจากรายงานของดัชนีสันติภาพโลก พบว่า การเลือกตั้งของประเทศไทยที่ผ่านมาใน พ.ศ. 2566 เป็นการเปลี่ยนผ่านของอำนาจทหารสู่ความเป็นประชาธิปไตย ส่งผลให้การเปลี่ยนแปลงของคะแนนและอันดับดีขึ้นมากที่สุดในรอบ 6 ปี

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง

เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 กองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง ภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนมีความพร้อมในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง สะท้อนจาก **ความพร้อมของกองทัพ หน่วยงานด้านความมั่นคง และการมีส่วนร่วมของภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนในการป้องกันและแก้ไขปัญหาความมั่นคง** โดยพิจารณาจากปัจจัยการขยายอิทธิพลทางทหาร ภายใต้ดัชนีสันติภาพโลก พบว่า ปัญหาความมั่นคงของหลายประเทศ มีการก่อความไม่สงบ หรือมีความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ซึ่งในบางประเทศยังคงมีความขัดแย้งทางการทหารระหว่างประเทศ อาทิ สงครามรัสเซีย-ยูเครน แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มความไม่สงบและส่งผลให้เกิดความท้าทายในเรื่องการทหารมากยิ่งขึ้น อย่างไรก็ตาม จากรายงานดัชนีสันติภาพโลก พบว่า การทหารของทั่วโลกมีคะแนนเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญสูงถึงร้อยละ 6.2 อาทิ มีการเพิ่มขนาดของกองทัพ และการเก็บอาวุธสงครามในหลายประเทศ ในขณะเดียวกันมีการโจมตีด้วยโดรนที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 40.8 ทำให้จำนวนกลุ่มคนที่ใช้โดรนในการโจมตีเพิ่มขึ้นร้อยละ 24 ขณะเดียวกัน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้มีการขยายอิทธิพลทางการทหาร อยู่ในอันดับที่ 19 เทียบกับอันดับที่ 20 คิดเป็นการพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 5 และมีค่าคะแนนใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 1.454 คะแนน เทียบกับ พ.ศ. 2565 ที่มีคะแนน 1.480 คะแนน คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นจากค่าคะแนนร้อยละ 1.75 ทั้งนี้ สำหรับคะแนนในปี พ.ศ. 2566 เรื่องความขัดแย้งที่เกิดขึ้นภายในประเทศและระหว่างประเทศ ประเทศไทยมีคะแนน 1.841 คะแนน เทียบกับ พ.ศ. 2565 มีคะแนน 1.902 คะแนน หรือคิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.2** รวมถึงคะแนนความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม มีคะแนน 2.599 เทียบกับพ.ศ. 2565 มีคะแนน 2.628 คะแนน หรือคิดเป็น**เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.10 สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยมีการศปรับตัวเรื่องกองทัพและความมั่นคงที่ดีขึ้น**

ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 4 ประเทศไทยมีบทบาทด้านความมั่นคงเป็นที่ชื่นชมและได้รับการยอมรับโดยประชาคมระหว่างประเทศ สะท้อนจาก **บทบาทและการยอมรับในด้านความมั่นคงของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ** โดยพิจารณาจาก**ความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ดีขึ้น** ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยสามารถรักษาสมดุลในการรักษาความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจทั้งจีนและสหรัฐอเมริกา รวมทั้งขั้วอำนาจอื่น ๆ อย่างสมดุลและยืดหยุ่น รวมไปถึงการกระชับความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน อันนำมาซึ่งความเป็นหุ้นส่วนทางยุทธศาสตร์ด้านต่าง ๆ สะท้อนถึงพัฒนาการทางด้านความสัมพันธ์ของไทยกับนานาประเทศ ประกอบกับการแสดงบทบาทในเวทีระหว่างประเทศ อาทิ การเสนอแนวทาง “READY” เพื่อขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา (Mekong - Ganga Cooperation: MGC) ในการประชุมรัฐมนตรีต่างประเทศ MGC ครั้งที่ 12 และการเป็นเจ้าภาพในการจัดการประชุมในเวทีระดับต่าง ๆ อาทิ ประชุมระดับผู้นำสามฝ่ายระหว่างไทย สปป. ลาว และเมียนมา การประชุมระดับรัฐมนตรีกรอบความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ หรือบิมสเทค (BIMSTEC) ครั้งที่ 19 นอกจากนี้ มียังการขยายความร่วมมือในการต่ออายุโครงการ Country Programme (CP) ระหว่างประเทศไทยกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ในการดำเนินโครงการ CP ในระยะที่ 2 เพื่อผลักดันให้ไทยเข้าถึงองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีของ OECD และเข้าใกล้การเป็นสมาชิก OECD มากยิ่งขึ้น

การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 5 การบริหารจัดการความมั่นคงมีผลสำเร็จที่เป็นรูปธรรมอย่างมีประสิทธิภาพ สะท้อนจาก **ประสิทธิภาพการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม** โดยพิจารณาเทียบเคียงจากผลการประเมินดัชนีชี้วัดประชาธิปไตยของประเทศไทย จากดัชนีประชาธิปไตย (Democracy Index) จัดทำโดยหน่วยงานวิเคราะห์เศรษฐกิจ (Economist Intelligence Unit : EIU) ของนิตยสาร ดิ อีโคโนมิสต์ ซึ่งประเมินจากกระบวนการเลือกตั้งและความหลากหลายทางการเมือง ความมีประสิทธิภาพในการทำหน้าที่ของรัฐบาล การมีส่วนร่วมทางการเมือง วัฒนธรรมทางการเมือง และเสรีภาพของพลเมือง ซึ่งประเทศไทยมีคะแนนดัชนีประชาธิปไตยดีขึ้น จัดอยู่ในกลุ่มประเทศประชาธิปไตยที่ยังมีข้อบกพร่อง โดยใน พ.ศ. 2566 ผลการประเมินดัชนีชี้วัดประชาธิปไตยของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จากทั้งหมด 167 ประเทศ เทียบกับ พ.ศ. 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 72 จาก 167 ประเทศ คิดเป็น**การปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 23.61** และมีค่าคะแนนใน พ.ศ. 2566 6.67 เทียบกับค่าคะแนน 6.04 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็น**การปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 10.43** ซึ่งเป็นประเทศที่มีคะแนนปรับตัวเพิ่มขึ้นสูงที่สุดจากการสำรวจ ทั้งนี้ คะแนนในด้านการมีส่วนร่วมทางการเมืองเป็นคะแนน ที่เพิ่มขึ้นมากที่สุดโดยมีคะแนน 8.33 ใน พ.ศ. 2566 และ 6.67 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 24.89 มีผลมาจากการที่ประชาชนไทยมีความเต็มใจและมีแนวโน้มในการเข้าร่วมในการแสดงออกและเคลื่อนไหวทางสังคมที่มากขึ้น รวมถึงการเป็นประเทศแรกในภูมิภาคที่มีการผ่อนคลายมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ใน พ.ศ. 2565 และการสามารถควบคุมสถานการณ์ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ได้ดีขึ้น อีกทั้งใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้ถูกจัดอันดับความมั่นคงทางไซเบอร์อยู่ในอันดับที่ 45 จาก 176 ประเทศ และอันดับที่ 7 ของเอเชีย อันดับ 3 ของอาเซียนรองจากประเทศมาเลเซีย และประเทศสิงคโปร์ตามลำดับ โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 64.94 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงการบริการจัดการความมั่นคงที่เป็นรูปธรรมและมีประสิทธิภาพ

ดัชนีชี้วัดประชาธิปไตย (Democracy Index)

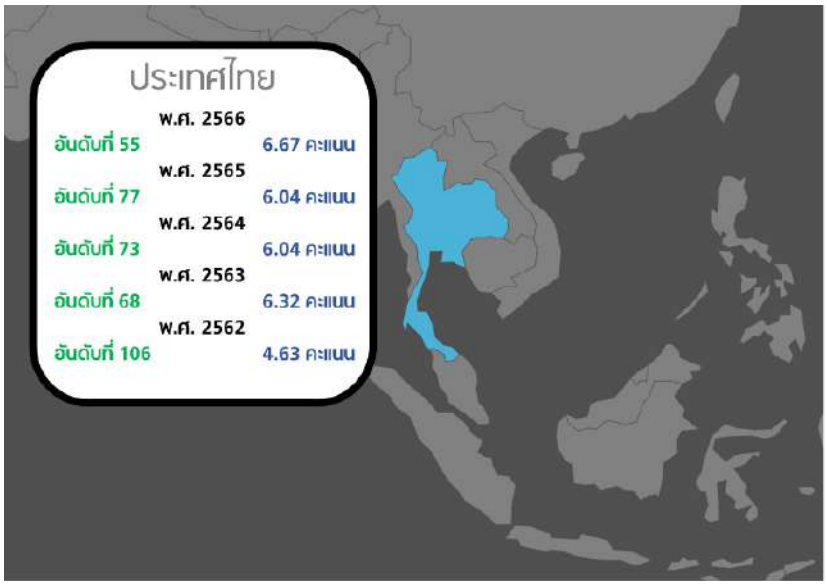

ที่มา : THE ECONOMIST INTTELLIGENCE UNIT

ด้านที่ 02
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

ยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน

" ทุกภาคการผลิตสร้างมูลค่า ประชาชนอยู่ดีกินดี มีโครงสร้างพื้นฐานมาตรฐานสากล พัฒนาคนรุ่นใหม่ให้เป็น ผู้ประกอบการ "

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มี 2 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1. ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน
2. ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน สามารถสะท้อนได้จาก

1. รายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ และการกระจายรายได้
2. ผลิตภาพการผลิตของประเทศทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน
3. การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา
4. ความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ความเชื่อมโยงยุทธศาตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประเด็น (03) การเกษตร ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและการบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการ**พัฒนาเชิงสนับสนุน**แผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ประเด็น (15) พลังทางสังคม ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ประเด็น (20) การบริการประชาชน และประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 ของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ประเทศไทยมีการ**ปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย**เมื่อเทียบกับสถานการณ์ปีก่อนหน้า สะท้อนจากรายได้ประชาชาติ ที่มีมูลค่า 16,878,222 ล้านบาท ขยายตัวจากปีก่อนหน้าที่มี

มูลค่า 15,626,316 ล้านบาท หรือคิดเป็นการขยายตัวร้อยละ 8 นอกจากนี้ **ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP)** ข้อมูล ณ **วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 ประมาณการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2566** ที่มีมูลค่า 18,047.7 ล้านบาท ขยายตัวจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 17,370.2 พันล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 2.5 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 2.6 จากปีก่อนหน้า ในขณะที่**ผลิตภาพการผลิตรวม** มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.6 ใน พ.ศ. 2566 เร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 1.5 ใน พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 73.33 นอกจากนี้ **อันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันระดับปานกลาง โดยอยู่ในอันดับที่ 30 จาก 64 ประเทศ** เทียบกับอันดับที่ 33 ใน พ.ศ. 2565 หรือ คิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 โดยประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจากปีที่แล้วในทุกปัจจัยหลัก อย่างไรก็ตาม มูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2564อยู่ที่ 195,570 ล้านบาท ลดลงจาก พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 208,010 ล้านบาท หรือ คิดเป็นอัตราที่หดตัวลดลงร้อยละ 5.98

ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน สะท้อนจากรายได้ประชาชาติ การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ การกระจายรายได้และผลิตภาพการผลิตของประเทศ ทั้งในปัจจัยการผลิตและแรงงาน โดยสรุปได้ดังนี้

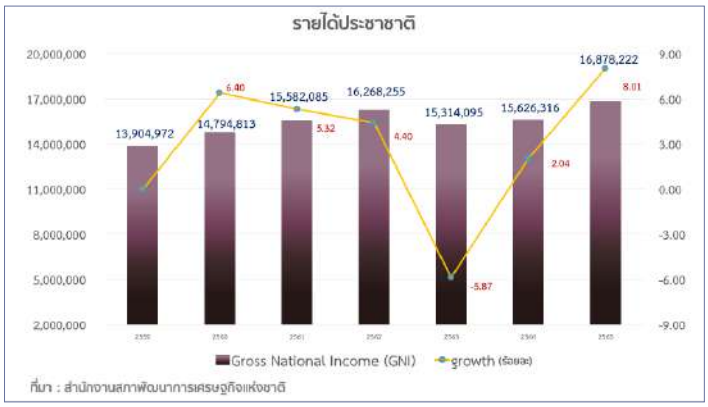

สถานการณ์การพัฒนาทางเศรษฐกิจไทย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**รายได้ประชาชาติ** ณ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลล่าสุด) มีมูลค่า 16,878,222 ล้านบาท **ขยายตัว**จากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 15,626,316 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 8.01 โดยมีรายได้ประชาชาติต่อหัว (per capita GNI) พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 241,632 บาท **ขยายตัว**จากปีก่อนหน้าที่ 224,233 บาท หรือคิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 7.76 ซึ่งการขยายตัวมีสาเหตุจากความรุนแรงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ลดลง ประกอบกับการเร่งฉีดวัคซีนให้ประชาชนร่วมกับการผ่อนคลายมาตรการควบคุมการแพร่ระบาดของโรคทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการเปิดรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่ผ่านเกณฑ์การคัดกรองให้สามารถเข้าประเทศได้ และภาวะการค้าระหว่างประเทศที่ฟื้นตัว ซึ่งส่งผลบวกต่อด้านการผลิตของไทยเช่นกัน

ผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) พ.ศ.2566 ข้อมูล วันที่ 20 พฤศจิกายน 2566 พ.ศ. 2565 มีมูลค่ารวม 17,370.2 พันล้านบาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 16,166.6 พันล้านบาท หรือมีอัตราการ**ขยายตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 2.6** จากปีก่อน (ขณะที่ พ.ศ. 2564 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1.5 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2563) ทั้งนี้ **ประมาณการอัตราการเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2566** มีมูลค่า 18,047.7 ล้านบาท โดยมีการขยายตัวที่ร้อยละ 2.5 ต่อเนื่องจากการขยายตัวร้อยละ 2.6 ใน พ.ศ. 2565 นอกจากนี้ อัตราเงินเฟ้อคาดว่าจะอยู่ที่ร้อยละ 1.4 และดุลบัญชีเดินสะพัดจะเกินดุลร้อยละ 1.0 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ

ภาพรวมเศรษฐกิจไทย

(%YoY)	ทั้งปี 2565	ประมาณการ 2566
GDP (CVM)	2.6	2.5
การลงทุนรวม	2.3	1.3
ภาคเอกชน	5.4	2.0
ภาครัฐ	-4.90	-0.8
การบริโภคภาคเอกชน	6.3	7.0
การบริโภคภาครัฐบาล	0.2	-4.2
มูลค่าการส่งออกสินค้า	5.4	-2.0
มูลค่าการนำเข้าสินค้า	14.0	-2.7
ดุลบัญชีเดินสะพัดต่อ GDP (%)	-3.2	1.0
เงินเฟ้อ	6.1	1.4

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจสังคมแห่งชาติ

ในขณะที่**การกระจายรายได้**เพื่อความเท่าเทียมทางสังคม เศรษฐกิจ และการพัฒนาเศรษฐกิจกภูมิภาคจะพิจารณาจากผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร โดย**ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร** ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด) ภาคตะวันออกมีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวสูงสุดเท่ากับ 469,872 บาทต่อปี ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2563 ที่มูลค่า 435,085 บาทต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.0 รองลงมาคือ กรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาคกลาง ภาคตะวันตกภาคใต้ ภาคเหนือ และภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีค่าเฉลี่ยของผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวต่ำสุดที่ 90,998 บาทต่อปีเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2563 ที่มูลค่า 86,832 บาทต่อปี หรือคิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.8

ผลิตภัณฑ์ภาคต่อหัวของประชากร และอัตราเพิ่ม พ.ศ. 2566
มูลค่า ณ พ.ศ. 2563 – 2564

	GRP per Capita		อัตราเพิ่ม (ร้อยละ)	
ภาค	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564
ตะวันออกเฉียงเหนือ	86,832	90,998	1.7	4.8
เหนือ	108,932	111,018	-5.0	1.9
ใต้	132,692	131,807	-12.4	-0.7
ตะวันออก	435,085	469,872	-13.3	8.0
ตะวันตก	152,363	156,223	-6.5	2.5
กลาง	263,430	277,952	-3.8	5.5
กรุงเทพฯ และปริมณฑล	437,059	438,760	-8.0	5.5
เฉลี่ยทั้งประเทศ	225,311	231,986	-7.5	3.0

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ทั้งนี้ หากพิจารณา**ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) พ.ศ. 2566** มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด) จังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงส่วนใหญ่อยู่ในพื้นที่ภาคตะวันออก กรุงเทพฯ และปริมณฑล และภาคกลาง โดยจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุด 5 อันดับแรก ได้แก่ ระยอง กรุงเทพมหานคร ชลบุรี ปราจีนบุรี และพระนครศรีอยุธยา ตามลำดับ ส่วนจังหวัดที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวอยู่ใน 5 ลำดับต่ำสุด คือ นราธิวาส หนองบัวลำภู แม่ฮ่องสอน มุกดาหาร และยโสธร ตามลำดับ ทั้งนี้ จังหวัดระยองที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวสูงสุดที่ 904,857 บาทต่อคนต่อปี เมื่อเทียบกับจังหวัดนราธิวาสที่มีผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัวต่ำสุดที่ 61,787 บาทต่อคนต่อปี มีความแตกต่างกันถึง 14.6 เท่า

ผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) พ.ศ. 2566 (หน่วย : บาทต่อปี) มูลค่า ณ พ.ศ. 2564

10 อันดับสูงสุด	มูลค่า	10 อันดับท้ายสุด	มูลค่า
1. ระยอง	904,857	1. นราธิวาส	61,787
2. กรุงเทพมหานคร	593,927	2. หนองบัวลำภู	63,568
3. ชลบุรี	524,002	3. แม่ฮ่องสอน	65,653
4. ปราจีนบุรี	490,499	4. มุกดาหาร	67,203
5. พระนครศรีอยุธยา	468,579	5. ยโสธร	70,327
6. ฉะเชิงเทรา	457,736	6. สกลนคร	72,117
7. สมุทรสาคร	391,442	7. ชัยภูมิ	73,134
8. สระบุรี	323,556	8. สระแก้ว	73,744
9. นครปฐม	297,901	9. อำนาจเจริญ	77,048
10. สมุทรปราการ	283,160	10. กาฬสินธุ์	77,397

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เมื่อพิจารณา**ผลิตภาพการผลิตรวม** พ.ศ. 2566 จากข้อมูลภาวะเศรษฐกิจไทย พ.ศ. 2565 พบว่า มีการ**ขยายตัวเพิ่มขึ้น**ร้อยละ 2.6 เร่งตัวขึ้นจากร้อยละ 1.5 ใน พ.ศ. 2564 โดยปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการขยายตัวคือ **ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity: TFP)** ที่ร้อยละ 1.62 โดยเป็นปัจจัยทุนร้อยละ 0.37 และปัจจัยแรงงานร้อยละ 0.60 เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของการสะสมทุนในภาคบริการ โดยเฉพาะในสาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร และสาขาการขนส่งและสถานที่เก็บสินค้า ซึ่งสอดคล้องกับการฟื้นตัวของภาคการท่องเที่ยวภายหลังจากที่ทางภาครัฐเริ่มผ่อนคลายมาตรการการควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

เครื่องชี้วัดประสิทธิภาพทุนและแหล่งที่มาของระดับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ ปี 2565

	ICOR*	CP**	GDP Growth	Source of growth			
				Labor	Land	Capital	TFP***
ภาพรวม	0.59	0.39	2.6	0.6	0	0.37	1.62
• ภาคเกษตรกรรม	2.05	0.29	2.42	0.04	0.04	1.12	1.22
• ภาคอุตสาหกรรม	-0.27	0.46	-0.49	0.59	-	0.04	-1.11
• ภาคบริการอื่น ๆ	0.45	0.38	4.31	1.06	-	0.42	2.84

* อัตราส่วนการเปลี่ยนแปลงของปัจจัยทุนต่อการเปลี่ยนแปลงของผลผลิต (Incremental Capital Output Ratio : ICOR
** ผลิตภาพทุน (Capital Productivity : CP)
*** ผลิตภาพการผลิตรวม (Total Factor Productivity : TFP)

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ในขณะที่ พิจารณาจาก**อัตราขยายตัวของผลิตภาพแรงงาน**ใน พ.ศ. 2566 ข้อมูล ณ พ.ศ. 2565 กรณีแรงงาน พบว่า มีมูลค่า 272,303 บาท/คน/ปี ขยายตัวจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 268,096 บาท/คน/ปี หรือคิดเป็น**การขยายตัวเพิ่มขึ้น**ที่ร้อยละ 1.57 เป็นผลสืบเนื่องจากการขยายตัวของการจ้างงานทั้งในภาคเกษตรกรรม ซึ่งสอดคล้องกับการขยายตัวของดัชนีผลผลิตสินค้าเกษตร และการจ้างงานนอกภาคเกษตรกรรมที่สอดคล้องกับการฟื้นตัวของเศรษฐกิจภายในประเทศ โดยอ้างอิงจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เพิ่มขึ้นจากช่วงปีก่อน ส่งผลให้มีการจ้างงานสาขาภาคบริการเพิ่มขึ้น

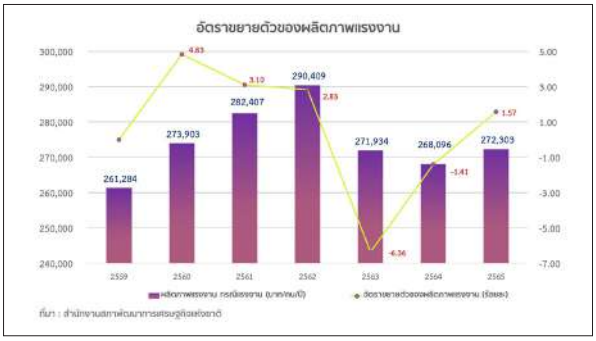

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น สะท้อนจาก การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา และความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยสรุปได้ดังนี้

การลงทุนเพื่อการวิจัยและพัฒนา พ.ศ. 2566 สะท้อนจาก ผลสำรวจค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย พ.ศ. 2564 (รอบสำรวจ พ.ศ.2565) พบว่า มูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 1.21 ลดลงจากปีก่อนหน้าที่อยู่ที่ร้อยละ 1.33 โดยมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทยอยู่ที่ 195,570 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนที่มีมูลค่า 208,010 ล้านบาท หรือคิดเป็นอัตราที่หดตัวลดลงร้อยละ 5.98 ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายจากภาคเอกชน 144,887 ล้านบาท และภาครัฐ รวมถึงภาคอุดมศึกษา รัฐวิสาหกิจ และเอกชนไม่ค้ากำไร 50,683 ล้านบาท แสดงให้ถึงความสำคัญของภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการลงทุนเพื่อการวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมของประเทศไทยที่ส่งผลต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจ และหากพิจารณาจาก**อันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน**ที่จัดทำโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ซึ่งเป็นการประเมินความสามารถในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ จากปัจจัยหลัก 4 ด้าน ได้แก่ ด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจ ด้านประสิทธิภาพภาครัฐ ด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจ และด้านโครงสร้างพื้นฐาน สำหรับผลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขัน ประจำปี **พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 30 จาก 64 ประเทศ** เทียบกับอันดับที่ 33 ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 9.09 และมี**คะแนนสุทธิที่ 74.54** เทียบกับ 68.67 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 8.55 โดยประเทศไทยมีอันดับดีขึ้นจากปีที่แล้วในทุกปัจจัยหลัก โดยเฉพาะด้านสมรรถนะทางเศรษฐกิจที่ปรับดีขึ้นถึง 18 อันดับ ตามมาด้วยด้านประสิทธิภาพภาครัฐและด้านประสิทธิภาพภาคธุรกิจที่ปรับดีขึ้น 7 อันดับ รวมถึงด้านโครงสร้างพื้นฐานที่ปรับดีขึ้น 1 อันดับ เมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยที่ปรับดีขึ้นมากสุดและส่งผลต่ออันดับคะแนนในภาพรวม คือ ด้านการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ ด้านผลิตภาพและประสิทธิภาพ โดยเป็นผลมาจากการกลับมาเปิดประเทศหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในขณะที่ปัจจัยย่อยที่ไทยครองอันดับปานกลางค่อนไปทางต่ำและปรับตัวแย่ลง คือ การศึกษาสาธารณสุข และสิ่งแวดล้อม ซึ่งเป็นประเด็นรากฐานที่ไทยต้องเร่งพัฒนาเพื่อที่จะช่วยส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันในด้านต่าง ๆ ของประเทศให้ดียิ่งขึ้น

มูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม พ.ศ. 2559 - 2564

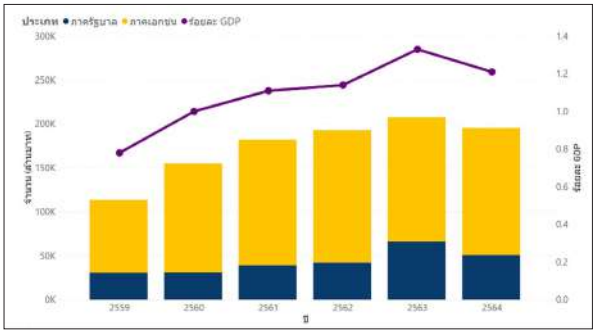

ที่มา : สำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมแห่งชาติ

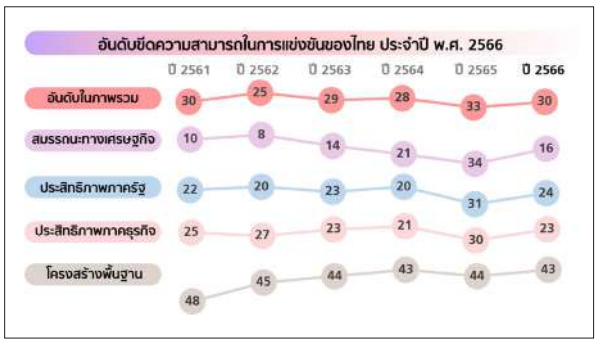

ที่มา: The IMD World Competitiveness Ranking 2023

นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีคะแนนความสามารถด้านนวัตกรรมสูงขึ้น สะท้อนจากรายงานผลการจัดอันดับดัชนีนวัตกรรมโลก (Global Innovation Index) ที่จัดทำโดยองค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO) ซึ่งเป็นการประเมินขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมของประเทศต่าง ๆ จากปัจจัย 7 ด้าน ได้แก่ ด้านสถาบัน ด้านทุนมนุษย์และการวิจัย ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านศักยภาพทางการตลาด ด้านศักยภาพทางธุรกิจ ด้านผลผลิตจากการพัฒนาความรู้และเทคโนโลยี และด้านผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ สำหรับผลการจัดอันดับดัชนีนวัตกรรมโลก ประจำปี พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 43 จาก 132 ประเทศ 9 ซึ่งคงเดิมจาก พ.ศ. 2565 และมีคะแนนสุทธิที่ 37.1 เทียบกับ 34.9 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นการพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 6.30 โดยปัจจัยที่มีคะแนนและอันดับปรับดีขึ้นมากสุดคือ ด้านศักยภาพทางธุรกิจ และด้านผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ โดยเฉพาะปัจจัยย่อย ค่าใช้จ่ายมวลรวมภายในประเทศสำหรับการวิจัยและพัฒนาโดยภาคธุรกิจ (Gross Expenditure on R&D Financed by Business) และปัจจัยย่อยการส่งออกสินค้าสร้างสรรค์ (Creative goods exports) ซึ่งไทยครองอันดับที่ 1 ในทั้ง 2 ปัจจัยย่อยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่าไทยให้ความสำคัญในการวิจัยและพัฒนาเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับภาคธุรกิจ รวมถึงการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ ในขณะที่ปัจจัยที่มีคะแนนลดลงและอันดับปรับตัวแย่ลงจากปีก่อน คือ ด้านสถาบัน และด้านทุนมนุษย์และการวิจัย ซึ่งไทยมีคะแนนต่ำกว่าค่าเฉลี่ยของประเทศในกลุ่มรายได้ปานกลางระดับสูง

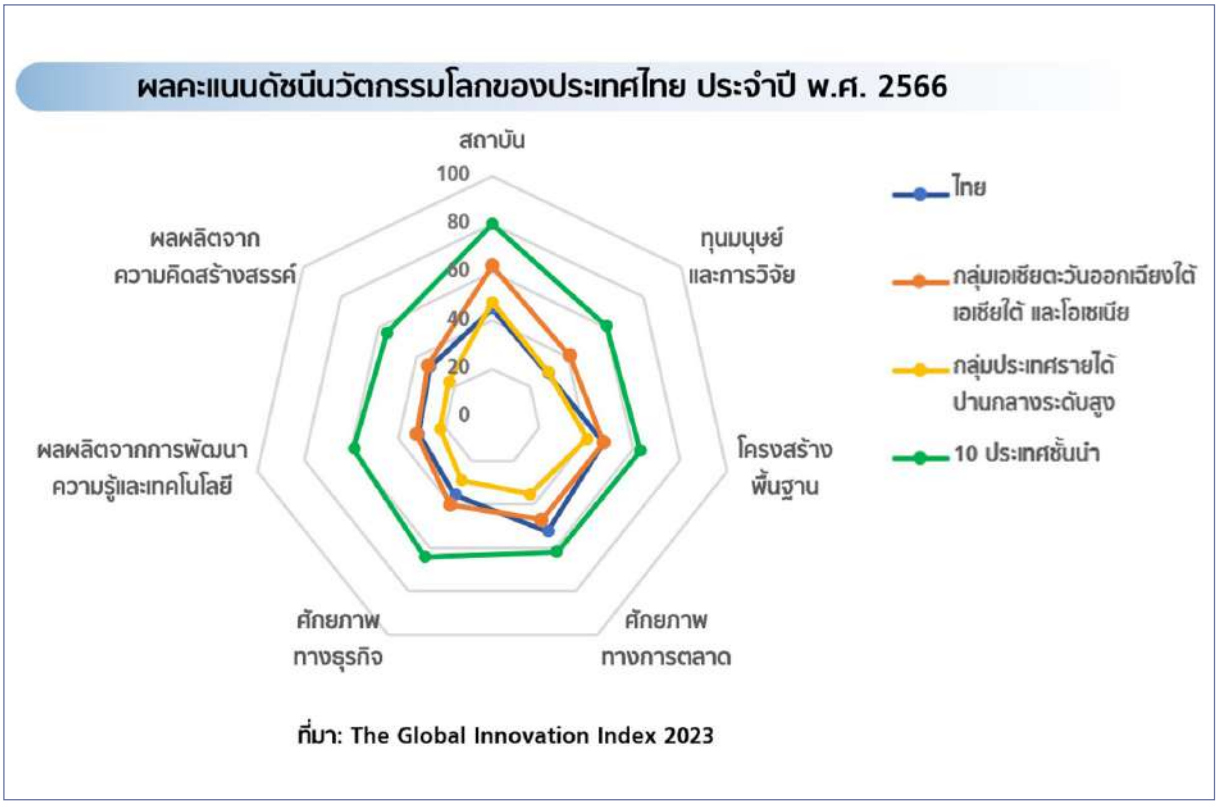

ที่มา: The Global Innovation Index 2023

ด้านที่ 03
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

ยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์

"คนไทยมีการพัฒนาการสมวัย ใฝ่เรียนรู้ มีคุณธรรม พร้อมดำรงชีวิตในศตวรรษที่ 21"

การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มี 2 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1.

คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21

2.

สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอด

เป้าหมายการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ สามารถสะท้อนได้จาก

1.

การพัฒนาคุณภาพชีวิต สุขภาวะ ความเป็นอยู่ที่ดีของไทย

2.

ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3.

การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทย

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ความเชื่อมโยงยุทธศาตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาใน**เชิงสนับสนุน**สู่แผนแม่บทฯประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประเด็น (03) การเกษตรประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น (15) พลังทางสังคม ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ และ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 ของยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ประเทศไทยมีผลการดำเนินการในภาพรวมค่อนข้างคงที่ ซึ่งเป็นผลมาจากการพัฒนาของปัจจัยในด้านต่าง ๆ ที่มีทั้งการปรับตัวดีขึ้นและปรับตัวลดลง โดยการพิจารณาสถานการณ์การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เป็นการวิเคราะห์ใช้ข้อมูลในหลาย ๆ ด้านร่วมกัน เพื่อให้ครอบคลุมมิติการพัฒนาตลอดช่วงชีวิต ดังนี้ **คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21** สะท้อนจาก (1) ข้อมูลคุณธรรมของคนในสังคมไทยในแต่ละช่วงวัย ใน พ.ศ. 2566 มีการปรับตัวดีขึ้นเป็น 4.73 คะแนน จาก 4.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.73 (2) การประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) พ.ศ. 2565 มีการปรับตัวดีขึ้นอยู่ที่ 35.68 คะแนน จาก 34.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.25 (3) การประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ที่คะแนนเฉลี่ยทุกด้านลดลง (4) อัตราตายด้วยโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ที่พบว่า 4 โรคหลักมีการปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย (5) สภาวะโรคซึมเศร้าที่มีจำนวนผู้ป่วยเพิ่มขึ้นและอัตราการฆ่าตัวตายที่มีอัตราคงที่ สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต สะท้อนจากดัชนีความก้าวหน้าของคน พ.ศ. 2565 ที่มีการรวบรวมลักษณะสภาพแวดล้อมการพัฒนามนุษย์หลากหลายด้านเข้าไว้ด้วยกัน มีการปรับตัวลดลงอยู่ที่ 0.6437 คะแนน จาก 0.6487 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 0.77

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 คนไทยเป็นคนดี คนเก่ง มีคุณภาพ พร้อมสำหรับวิถีชีวิตในศตวรรษที่ 21 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 สะท้อนจาก **สถานการณ์คุณธรรมของคนในสังคมไทย ประจำปี 2566** จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ได้มีการสำรวจข้อมูล 5 ด้าน ได้แก่ ความพอเพียง วินัยรับผิดชอบ สุจริต จิตสาธารณะ และกตัญญู พบว่า คะแนนส่วนใหญ่อยู่ในระดับพอใช้ โดยค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 ด้านของคนทุกช่วงวัยปรับตัว**ดีขึ้น**อยู่ที่ 4.73 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 6.00) จาก 4.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.73 โดยในแต่ละด้านมีค่าคะแนนเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสุจริต 5.11 คะแนน ด้านกตัญญู 4.76 คะแนน ด้านวินัยรับผิดชอบ 4.61 คะแนน ด้านจิตสาธารณะ 4.60 คะแนน และด้านพอเพียง 4.59 คะแนน อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาเป็นรายช่วงวัย พบว่า ในแต่ละช่วงวัยมีประเด็นท้าทายในการพัฒนาที่แตกต่างกัน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนคุณธรรมในด้านต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมาย โดยกลุ่มอายุ 13-24 ปี ควรมุ่งเน้นในด้านการมีจิตสาธารณะ ในขณะที่กลุ่มอายุ 25-40 ปี ควรมุ่งเน้นในด้านวินัยรับผิดชอบ ส่วนกลุ่มอายุ 41 ปีขึ้นไป ควรมุ่งเน้นในด้านพอเพียง

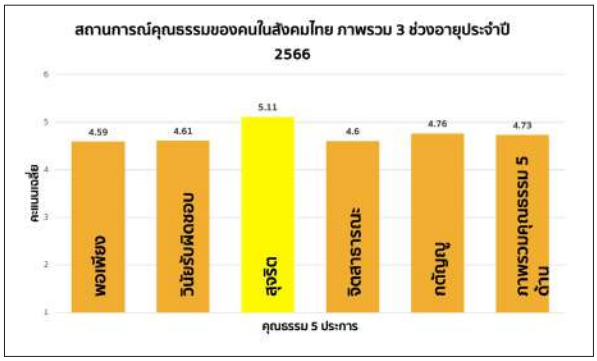

ที่มา: สถานการณ์คุณธรรมของคนในสังคมไทย : ศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน)

ในมิติด้านการศึกษาที่สะท้อนการเป็นคนเก่งและมีคุณภาพของคนไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ค่าคะแนนการประเมินผลทางการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-NET) ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3** ซึ่งเป็นการประเมินมาตรฐานการเรียนรู้ในหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า มีการ**ปรับตัวดีขึ้น**อยู่ที่ 35.68 คะแนน จาก 34.56 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.25 โดยที่ในช่วง พ.ศ. 2561 – 2564 ทิศทางการพัฒนามีแนวโน้ม**ลดลงมาโดยตลอด** แสดงให้เห็นถึงการศึกษาของไทยที่เริ่มมีการพัฒนาดีขึ้น

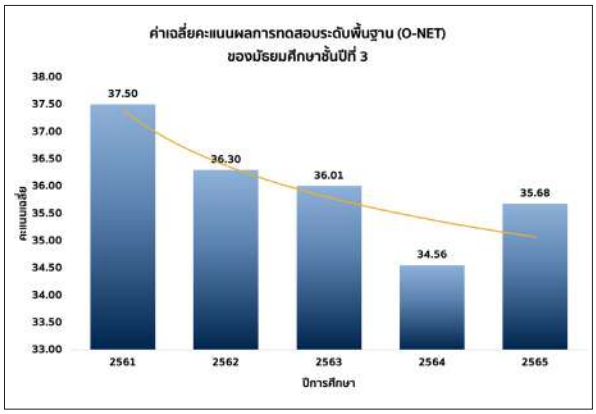

ที่มา: คะแนนเฉลี่ยผลการสอบ O-NET ม.3 : สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

ที่มา: การแถลงข่าวผลการประเมิน PISA 2022 : สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจาก**ค่าคะแนนการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA)** ที่มีการประเมินทุก 3 ปี เพื่อติดตามแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงคุณภาพการศึกษาโดยเน้นการประเมินสมรรถนะของนักเรียนเกี่ยวกับการใช้ความรู้และทักษะในชีวิตจริงมากกว่าการเรียนรู้ตามหลักสูตรในโรงเรียน ใน 3 ด้าน ได้แก่ การอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์ พบว่า ทิศทางการพัฒนาปรับตัวลงในทุกรอบการประเมิน ซึ่งผลการประเมิน PISA ใน พ.ศ. 2565 ของประเทศไทย พบว่า นักเรียนไทยมีคะแนนเฉลี่ย (1) ด้านคณิตศาสตร์**ลดลง**อยู่ที่ 394 คะแนน จาก 419 คะแนน ใน พ.ศ. 2561 หรือคิดเป็นปรับตัว**ลดลง**ร้อยละ 5.97 (2) ด้านวิทยาศาสตร์**ลดลง**อยู่ที่ 409 คะแนน จาก 426 คะแนน ใน พ.ศ. 2561 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 3.99 และ (3) ด้านการอ่าน**ลดลง**อยู่ที่ 379 คะแนน จาก 393 คะแนน ใน พ.ศ. 2561 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 3.56 สะท้อนให้เห็นว่า **นักเรียนไทยมีทักษะทั้ง 3 ด้านที่ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 4.50** โดยเฉพาะด้านการอ่านที่เป็นปัจจัยที่สำคัญต่อการเรียนรู้ในด้านอื่น ๆ ของนักเรียน

ในมิติด้านสุขภาพ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลโรคไม่ติดต่อเรื้อรัง (Noncommunicable Diseases: NCDs) ซึ่งเป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อการพัฒนาประเทศ โดยข้อมูลจากกระทรวงสาธารณสุข พบว่า คนไทยเสียชีวิตจากโรค NCDs 4 โรคหลัก ได้แก่ โรคมะเร็ง โรคหัวใจหลอดเลือด โรคเบาหวาน และโรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โดยมีอัตราการตายด้วยโรค NCDs (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2564) ดังนี้ โรคมะเร็งลดลงอยู่ที่ 125.49 คนต่อประชากรแสนคน จาก 126.27 คนต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2563 หรือคิดเป็นปรับตัว**ดีขึ้น** ร้อยละ 0.62 โรคหัวใจหลอดเลือดเพิ่มขึ้นอยู่ที่ 33.54 คนต่อประชากรแสนคน จาก 32.57 คนต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2563 หรือคิดเป็น**ปรับตัวลดลง** ร้อยละ 2.98 โรคเบาหวาน ลดลงอยู่ที่ 24.55 คนต่อประชากรแสนคน จาก 25.05 คนต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2563 หรือคิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้น**ร้อยละ 2.00 และโรคทางเดินหายใจเรื้อรัง ลดลงอยู่ที่ 7.81 คนต่อประชากรแสนคน จาก 8.95 คนต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2563 หรือคิดเป็น**ปรับตัวดีขึ้น**ร้อยละ 12.74 ถึงแม้ภาพรวมของโรค NCDs 4 โรคหลักมี**การปรับตัวดีขึ้นเล็กน้อย** แต่ก็เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพในการทำงานจากการขาดงานของผู้ป่วย NCDs นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในมิติสุขภาพจิตจาก**ข้อมูลสภาวะโรคซึมเศร้าและอัตราการฆ่าตัวตาย** ของกรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข พบว่า จำนวน**ผู้ป่วยโรคซึมเศร้าเพิ่มขึ้น** เป็น 358,267 คน จาก 355,537 คน ใน พ.ศ. 2563 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลง ร้อยละ 0.77 และอัตราการฆ่าตัวตาย อยู่ที่ 7.4 รายต่อประชากรแสนคน ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งมี**อัตราคงที่**จาก พ.ศ. 2564 โดยกลุ่มอายุที่มีการฆ่าตัวตายสูงสุด คือ กลุ่มคนวัยทำงานอายุ 35–39 ปี และกลุ่มที่มีความเสี่ยงทางสุขภาพจิตสูง คือ กลุ่มเด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี โดยกลุ่มที่ค่อนข้างเปราะบาง คือ เด็กและวัยรุ่นที่ไม่มีผู้ปกครองดูแล และกลุ่มที่เคยหรือกำลังรักษาปัญหาด้านสุขภาพจิตหรือพัฒนาการ

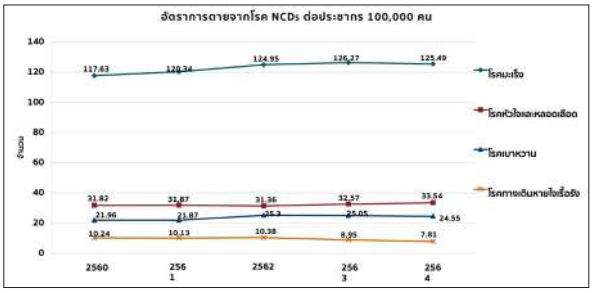

ที่มา: กองยุทธศาสตร์และแผนงาน กระทรวงสาธารณสุข

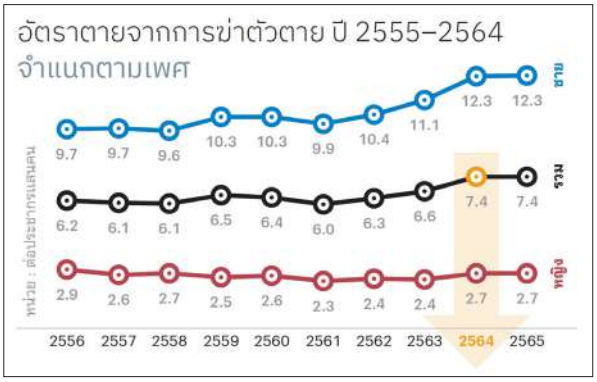

ที่มา: สุขภาพคนไทย 2566 : กรมสุขภาพจิต กระทรวงสาธารณสุข

สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 สังคมไทยมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคนตลอดช่วงชีวิต สะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน** สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า การพัฒนาสังคมและครอบครัวไทยมีทิศทางการพัฒนาไม่คงที่ โดยใน พ.ศ. 2565 มีการปรับตัวลดลงอยู่ที่ 0.6437 คะแนน จาก 0.6487 คะแนนใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นปรับตัวลดลงร้อยละ 0.77 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับช่วงที่ผ่านมาค่าคะแนนของดัชนีค่อนข้างมีความผันผวน เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นของครัวเรือนที่มีหัวหน้าครัวเรือนเดี่ยว อัตราเด็กและเยาวชนในสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน และการแจ้งความคดี ชีวิต ร่างกาย เพศ และคดีประทุษร้ายต่อทรัพย์ ทั้งนี้ ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพังคนเดียวมีแนวโน้มสูงขึ้นเป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และการย้ายถิ่นของประชากร ซึ่งการปรับตัวลดลงของดัชนีดังกล่าวถือเป็นปัจจัยลบที่ส่งผลกระทบต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้อและสนับสนุนต่อการพัฒนาคน อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันประเทศไทยเป็นสังคมสูงอายุโดยสมบูรณ์ (Aged Society) กล่าวคือ เป็นสังคมที่มีประชากรอายุ 60 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 20 ขึ้นไปของประชากร ทั้งประเทศ หรือมีประชากรอายุ 65 ปีขึ้นไป มากกว่าร้อยละ 14 ของประชากรทั้งประเทศ ซึ่งประชากรกลุ่มนี้ถือเป็นผู้มีประสบการณ์ทางวิชาชีพ ทักษะและแรงงานที่สามารถทำประโยชน์ให้แก่สังคมได้ การสร้างสภาพแวดล้อมที่ก่อให้เกิดกระบวนการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และการถ่ายทอดองค์ความรู้ของผู้สูงอายุ ช่วยสร้างความภาคภูมิใจ แรงจูงใจในการดำเนินชีวิต และช่วยส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุให้เกิดการแสวงหาความรู้มากขึ้น

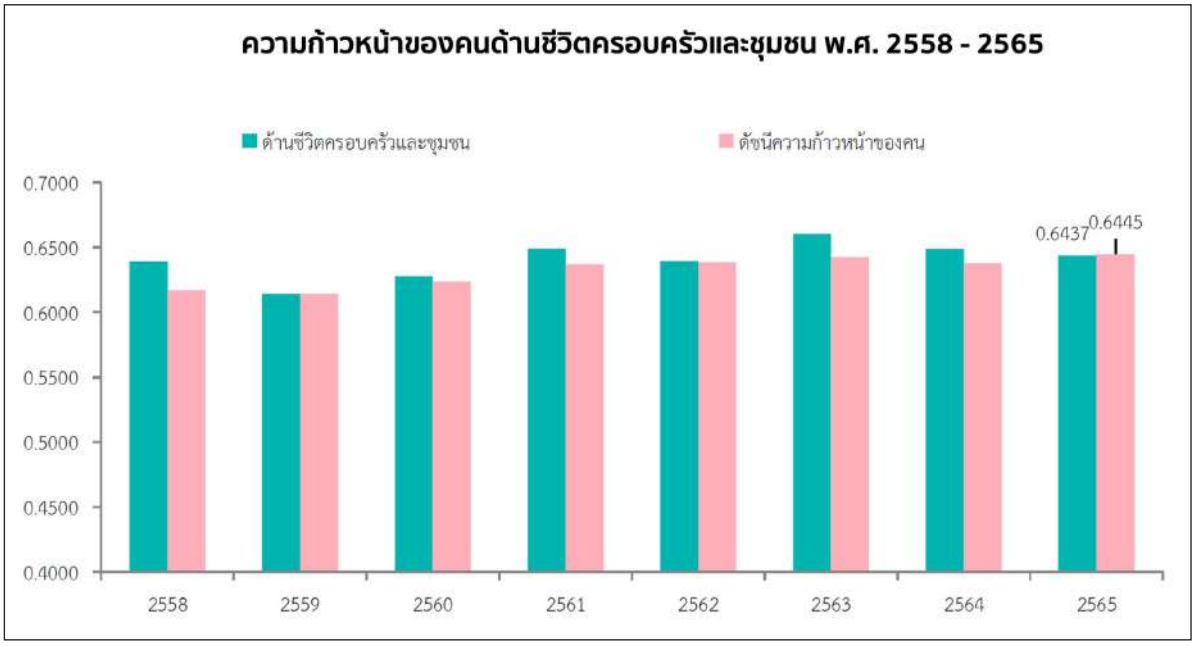

ที่มา: รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ด้านที่ 04
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

"สังคมแห่งโอกาสและความเสมอภาคในทุกมิติ ทุกภาคีมีส่วนร่วมในการพัฒนา มุ่งหน้ากระจายความเจริญ"

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มี 3 เป้าหมายการพัฒนา ได้แก่

1. สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
2. กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ
3. เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง เพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ความแตกต่างของรายได้และการเข้าถึงบริการภาครัฐระหว่างกลุ่มประชากร
2. ความก้าวหน้าของการพัฒนาคน
3. ความก้าวหน้าในการพัฒนาจังหวัดในการเป็นศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจ สังคม และเทคโนโลยี
4. คุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ความเชื่อมโยงยุทธศาสตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (03) การเกษตร ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประเด็น (15) พลังทางสังคม ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาเชิงสนับสนุนแผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ และประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

สถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทยใน พ.ศ. 2566 พบว่า การขับเคลื่อนประเทศเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ จากการพัฒนาในระยะที่ผ่านมามีความก้าวหน้าในการลดสัดส่วนความยากจนโดยพิจารณาจากสถานการณ์ช่องว่างรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภค

ระหว่างกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) และกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) ตามรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2565 พบว่า ช่องว่างรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคอยู่ที่ 8.25 เท่า คิดเป็นลดลงร้อยละ 4.36 จาก 8.61 เท่า ใน พ.ศ. 2564 ซึ่งแสดงให้เห็นว่าช่องว่างความเหลื่อมล้ำของกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) และกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) ลดลง อย่างไรก็ตาม ในด้านความเหลื่อมล้ำซึ่งเป็นผลจากการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจและสังคมที่ไม่เท่าเทียม แม้จะ**มีการปรับตัวดีขึ้น** ยังคงเป็นประเด็นการพัฒนาที่ควรเร่งให้ความสำคัญ โดยสถานการณ์ความเหลื่อมล้ำของประเทศไทย พ.ศ. 2565 จะสะท้อนความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่าย การศึกษา บริการสาธารณสุข การเข้าถึงสวัสดิการและบริการภาครัฐโดยเฉพาะสวัสดิการในกลุ่มวัยเด็ก ผู้สูงอายุ ผู้พิการ จากโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด โครงการเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โครงการเบี้ยยังชีพผู้พิการ รวมถึงการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมในกลุ่มผู้มีรายได้น้อยผ่านโครงการกองทุนยุติธรรม ตลอดจนการเข้าถึงบริการโครงสร้างพื้นฐาน

สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

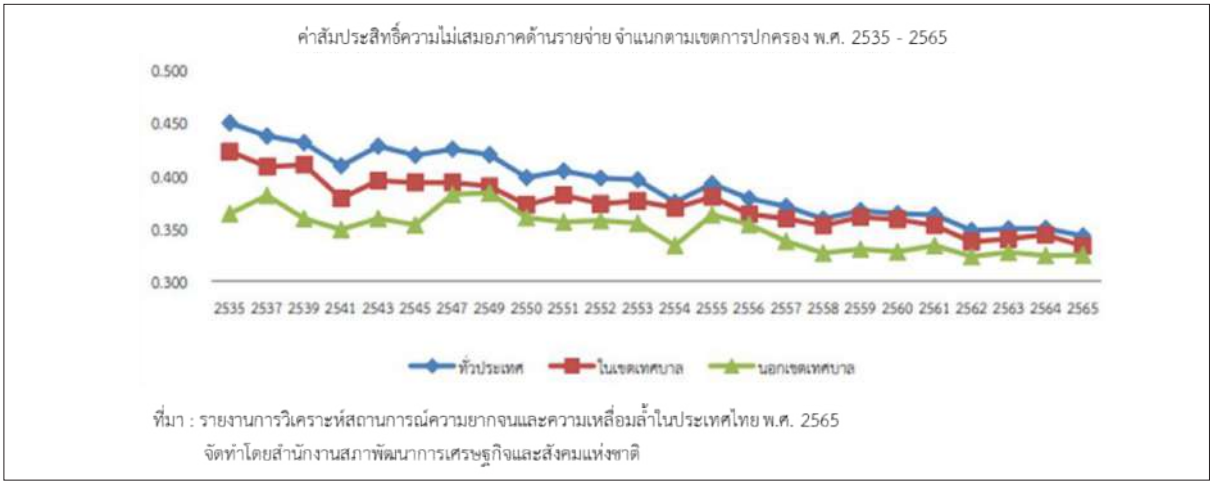

ที่มา : รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2565
จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 สร้างความเป็นธรรม และลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ สะท้อนจากสถานการณ์**ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายโดยรวมปรับตัวดีขึ้น**ใน พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์**ความไม่เสมอภาคหรือสัมประสิทธิ์จีนี (Gini Coefficient)** ตามรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2565 พบว่า ค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคมีค่าเท่ากับ 0.343 คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 2.04 จาก 0.350 ใน พ.ศ. 2564 และเมื่อพิจารณาความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายระหว่างเขตการปกครอง พบว่า ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายในพื้นที่เขตเทศบาลมีแนวโน้มลดลง แต่ระดับความรุนแรงยังคงสูงกว่าในพื้นที่นอกเขตเทศบาล โดยค่าสัมประสิทธิ์ความไม่เสมอภาคด้านรายจ่ายของประชากรในเขตเทศบาลใน พ.ศ. 2565 มีค่าเท่ากับ 0.333 คิดเป็นการปรับตัวดีขึ้นร้อยละ 3.30 จาก 0.344 ใน พ.ศ. 2564 ขณะที่ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายของประชากรนอกเขตเทศบาล ใน พ.ศ. 2565 มีค่าเท่ากับ 0.325 คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.31 จาก 0.324 ใน พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ ความเหลื่อมล้ำด้านรายจ่ายในเขตเทศบาลสูงกว่านอกเขตเทศบาล มีสาเหตุจากหลายปัจจัย อาทิ ความเหลื่อมล้ำด้านรายได้ ความผันผวนของค่าครองชีพ การเข้าถึงสิ่งอำนวยความสะดวกและบริการ โอกาสด้านการศึกษาและการจ้างงาน ตลอดจนปัจจัยทางสังคมที่มีอิทธิพลต่อรูปแบบการบริโภคของผู้ที่อยู่ในเขตเทศบาล ซึ่งส่งผลให้ระดับค่าใช้จ่ายแตกต่างกัน

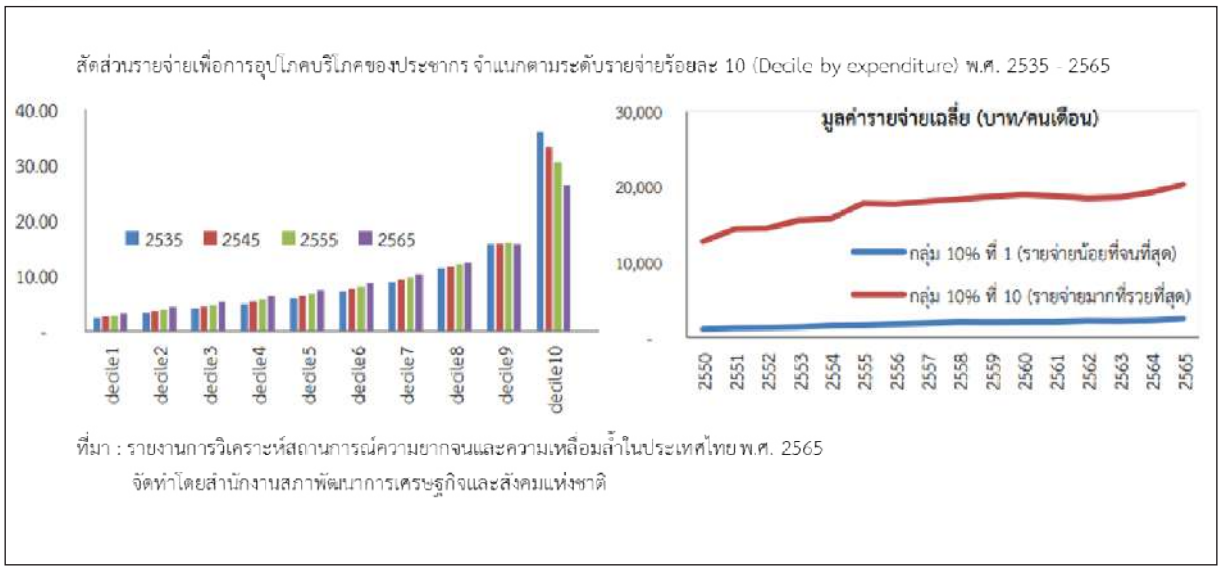

ที่มา : รายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2565
จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นอกจากนี้ หากพิจารณาจาก**สัดส่วนด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากร จำแนกตามกลุ่มประชากรตามระดับรายจ่าย** ตามรายงานการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย พ.ศ. 2565 พบว่า ถึงแม้รายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคปรับตัว**เพิ่มขึ้น**ในทุกกลุ่มประชากร แต่**ช่องว่างด้านรายจ่ายของกลุ่มประชากรที่มีฐานะดีที่สุดต่อกลุ่มที่มีฐานะต่ำที่สุดยังคงอยู่ในระดับสูง** โดยภาพรวมด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคเฉลี่ย/คน/เดือนอยู่ที่ 7,684 บาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.54 จาก พ.ศ. 2564 กลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) มีรายจ่ายโดยเฉลี่ยอยู่ที่ 20,288 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้น ร้อยละ 5.52 จาก พ.ศ. 2564 ขณะที่กลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) มีรายจ่ายโดยเฉลี่ยเท่ากับ 2,461 บาท/คน/เดือน เพิ่มขึ้นร้อยละ 10.20 จาก พ.ศ. 2564 ในด้านส่วนแบ่งรายจ่าย เมื่อพิจารณาจากช่องว่างด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคของประชากรจำแนกตามระดับรายจ่ายมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยพบว่า ช่องว่างด้านรายจ่ายเพื่อการอุปโภคบริโภคระหว่างกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) และกลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) ลดลงเป็น 8.25 เท่า ใน พ.ศ. 2565 จาก 8.61 เท่า ใน พ.ศ. 2564 โดยกลุ่มประชากรที่จนที่สุด (Decile 1) มีส่วนแบ่งรายจ่ายเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่กลุ่มประชากรที่รวยที่สุด (Decile 10) มีสัดส่วนด้านรายจ่ายต่อรายจ่ายรวมทั้งประเทศลดลง

กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 การกระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม เพิ่มโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามาเป็นกำลังของการพัฒนาประเทศในทุกระดับ สะท้อนจาก**ดัชนีความก้าวหน้าของคน** (Human Achievement Index: HAI) ที่ประกอบด้วยดัชนีย่อย 8 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสุขภาพ (2) ด้านการศึกษา (3) ด้านชีวิตการงาน (4) ด้านเศรษฐกิจ (5) ด้านที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อม (6) ด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน (7) ด้านการคมนาคมและการสื่อสาร และ (8) ด้านการมีส่วนร่วม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคนปี 2565 พบว่า **มีการปรับตัวสูงขึ้น** โดยมีค่าคะแนน พ.ศ. 2565 เท่ากับ 0.6445 คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.08 จาก 0.6376 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 โดยเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นจากการพัฒนาคนใน 5 ด้าน จาก 8 ด้าน ได้แก่ ด้านชีวิตการงาน ด้านเศรษฐกิจ ด้านการมีส่วนร่วม ด้านการคมนาคมและการสื่อสารและด้านการศึกษา

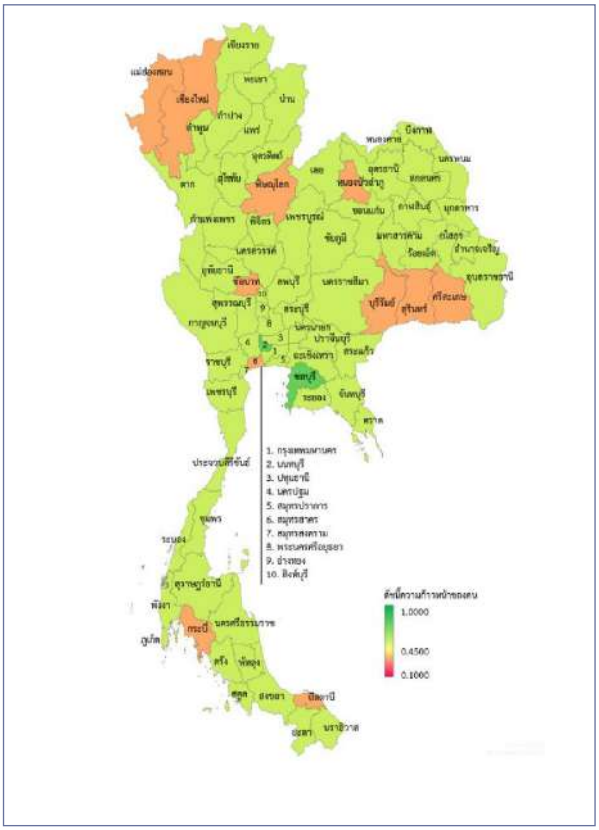

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2565 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

นอกจากนี้ เมื่อพิจารณา**ดัชนีความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด** พบว่า **จังหวัดมากกว่าครึ่งมีระดับความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีความก้าวหน้าของคนในภาพรวมของประเทศ** โดยจังหวัดที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนต่ำกว่าค่าดัชนีของประเทศ (0.6445 คะแนน) มีจำนวน 44 จังหวัด คิดเป็นร้อยละ 57.1 ของจังหวัดทั้งหมด โดยจังหวัดที่มีระดับการพัฒนาคนต่ำกว่าค่าดัชนีของประเทศ อาทิ หนองคาย เพชรบูรณ์ สมุทรปราการ พัทลุง ในขณะที่จังหวัดที่มีดัชนีความก้าวหน้าของคนสูงกว่าค่าดัชนีของประเทศ มีจำนวน 33 จังหวัด อาทิ ชลบุรี ร้อยเอ็ด พะเยา สงขลา โดยหากจำแนกจังหวัดต่าง ๆ ออกตามระดับการพัฒนาคน จำนวน 5 กลุ่ม ได้แก่ กลุ่มสูงมาก กลุ่มสูง กลุ่มปานกลาง กลุ่มต่ำ และกลุ่มต่ำมาก พบว่ากลุ่มที่มีระดับการพัฒนาสูงมากมีจำนวน 13 จังหวัด ในขณะที่กลุ่มจังหวัดที่มีระดับต่ำมากมีจำนวน 16 จังหวัด ซึ่งหากพิจารณาค่าเฉลี่ยของดัชนีความก้าวหน้าของคนในแต่ละกลุ่ม จะเห็นได้ว่า **รูปแบบการพัฒนาคนรายจังหวัดของประเทศไทยสะท้อนถึงสภาวะความแตกต่างระหว่างกลุ่มของการพัฒนาคนอย่างชัดเจน**

ความก้าวหน้าของคนรายจังหวัด จำแนกตามระดับการพัฒนา พ.ศ. 2565

ระดับการพัฒนา	ช่วงคะแนน HAI	จำนวน	ค่าเฉลี่ย	จังหวัด
สูงมาก	0.6599 - 0.6896	13	0.6705	ชลบุรี นนทบุรี พระนครศรีอยุธยา เพชรบุรี กรุงเทพมหานคร นครปฐม ชุมพร ฉะเชิงเทรา สิงห์บุรี ร้อยเอ็ด ยะลา สุพรรณบุรี และระยอง
สูง	0.6481 - 0.6598	16	0.6535	พะเยา ปทุมธานี สงขลา ราชบุรี สมุทรสงคราม แพร่ อำนาจเจริญ อุดรดิตถ์ ขอนแก่น ลพบุรี มหาสารคาม นครนายก น่าน นครพนม ยโสธร และตรัง
ปานกลาง	0.6360 - 0.6471	16	0.6418	นครราชสีมา ตราด อ่างทอง ประจวบคีรีขันธ์ บึงกาฬ สุราษฎร์ธานี พังงา ปราจีนบุรี ลำพูน เลย อุดรธานี ภูเก็ต ลำปาง กาญจนบุรี อุทัยธานี และสระบุรี
ต่ำ	0.6263 - 0.6357	16	0.6303	หนองคาย เพชรบูรณ์ สตูล จันทบุรี ชัยภูมิ กาฬสินธุ์ เชียงราย สมุทรปราการ สกลนคร สุโขทัย ระนอง นครสวรรค์ กำแพงเพชร มุกดาหาร อุบลราชธานี และนครศรีธรรมราช
ต่ำมาก	0.5935 - 0.6247	16	0.6146	พิจิตร พัทลุง นราธิวาส ตาก สระแก้ว พิษณุโลก เชียงใหม่ กระบี่ ปัตตานี ศรีสะเกษ บุรีรัมย์ ชัยนาท สมุทรสาคร หนองบัวลำภู แม่ฮ่องสอน และสุรินทร์

ที่มา : รายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2565 จัดทำโดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 เพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนา การพึ่งตนเองและการจัดการตนเองเพื่อสร้างสังคมคุณภาพ สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 พิจารณาจากรายงานดัชนีความก้าวหน้าของคน ปี 2565 โดยดัชนีความก้าวหน้าของคนในด้านการมีส่วนร่วมรายจังหวัด พบว่า ทิศทางการพัฒนาคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนในระดับจังหวัดมีค่าการพัฒนาและการกระจายตัวการพัฒนาปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยดัชนีความก้าวหน้าของคนด้านการมีส่วนร่วมปรับตัวเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องมาอยู่ที่ 0.5697 คะแนน จากการฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19ส่งผลให้สถานการณ์เป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น รัฐอนุญาตให้มีการจัดกิจกรรมหรือการมีส่วนร่วมต่าง ๆ ได้ตามปกติ การดำเนินกิจกรรมทางสังคมและวัฒนธรรมต่าง ๆ มีการปรับตัวดีขึ้น ครัวเรือนสามารถเป็นสมาชิกหรือเข้าร่วมกับองค์กรต่าง ๆ ในชุมชนได้มากขึ้น ถือเป็นปัจจัยที่สำคัญในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง โดยสถานการณ์ความแตกต่างของช่องว่างระหว่างระดับการพัฒนาคนด้านการมีส่วนร่วมสูงสุดและต่ำสุดมีแนวโน้มลดลง นอกจากนี้ความก้าวหน้าของคนด้านชีวิตครอบครัวและชุมชนปรับตัวลงเล็กน้อย โดยค่าดัชนีย่อยด้านชีวิตครอบครัวและชุมชน ใน พ.ศ. 2565มีค่าเท่ากับ 0.6437 คะแนน ลดลงจาก 0.6487 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 หรือคิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.77 ซึ่งถือเป็นปัจจัยลบในการเพิ่มขีดความสามารถของชุมชนท้องถิ่นในการพัฒนาการพึ่งตนเองและการจัดการตนเอง

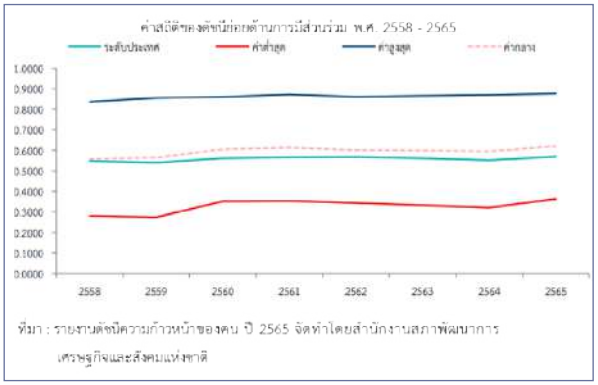

นอกจากนี้ ในด้านคุณภาพชีวิตของประชากรสูงอายุ พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (Multi-dimensional Poverty Index : MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ (1) มิติด้านสุขภาพ (2) มิติด้านความเป็นอยู่ (3) มิติด้านการศึกษา (4) มิติด้านรายได้ และ (5) มิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ ใน พ.ศ. 2566 พบว่า ดัชนี MPI ของกลุ่มผู้สูงอายุ ปรับตัวดีขึ้น โดยมีค่าเท่ากับ 0.0024 และมีจำนวนผู้สูงอายุที่ยากจนหลายมิติ 168,042 คน จากผู้สูงอายุที่ได้รับการสำรวจประมาณ 8.8 ล้านคน คิดเป็นสัดส่วนประมาณร้อยละ 1.91 ลดลงอย่างมากเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ที่มีค่าดัชนี MPI ของกลุ่มผู้สูงอายุเท่ากับ 0.0141 และมีจำนวนผู้สูงอายุยากจนหลายมิติ 866,115 คน คิดเป็นลดลงร้อยละ 17.02 อย่างไรก็ตาม แม้ว่าจำนวนกลุ่มเป้าหมายผู้สูงอายุที่ตกเกณฑ์ MPI จะลดลง แต่ความรุนแรงของปัญหายังคงมีอยู่ อาทิ ด้านรายได้ ด้านสุขภาพ ซึ่งจำเป็นต้องได้รับการแก้ไขต่อไป

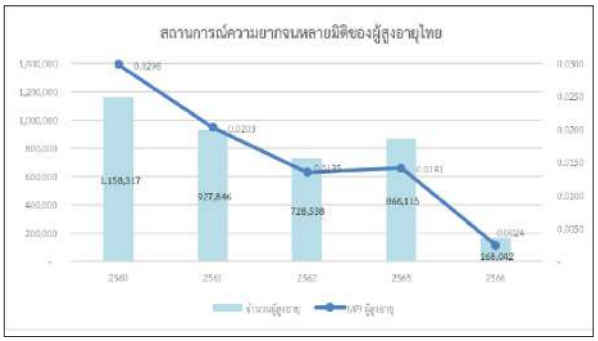

ด้านที่ 05
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

“การผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อมพร้อมสร้างสมดุลให้เกิดการพัฒนาและเติบโตอย่างยั่งยืน”

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มี 4 เป้าหมายการพัฒนา ประกอบด้วย

1. อนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน
2. ฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบ จากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ
3. ใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ
4. ยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม สามารถสะท้อนได้จาก

1. พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม
2. สภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู
3. ปริมาณก๊าซเรือนกระจก มูลค่าเศรษฐกิจฐานชีวภาพ
4. การเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

ความเชื่อมโยงยุทธศาตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (03) การเกษตร ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ และ ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาเชิงสนับสนุนแผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและการบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

ภาพรวมการดำเนินการของยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการดำเนินการเพื่ออนุรักษ์ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมลดลง ขณะที่เมื่อพิจารณาเปรียบเทียบผลการดำเนินการเพื่อการอนุรักษ์ ฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติ โดย พ.ศ. 2565 พบว่า **ผลการดำเนินการในภาพรวมลดลง โดยมีรายละเอียด ดังนี้**

- **การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ** สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พิจารณาจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประเทศ ซึ่งประเทศไทยมีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 102.14 ล้านไร่ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ที่ 102.21 ล้านไร่ คิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.068
- **การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ พิจารณาจากสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟู ได้แก่ คุณภาพของน้ำซึ่งแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. 2564 คุณภาพอากาศโดยฝุ่นละอองมีปริมาณลดลงเล็กน้อยซึ่งถือว่าเป็นแนวโน้มที่คงที่ ขณะที่การจัดการขยะมูลฝอยของประเทศมีแนวโน้มลดลง โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน 25.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ที่มีปริมาณ 24.98 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.88
- **การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโตบนฐานทรัพยากรธรรมชาติ**และสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ พิจารณาจากการเติบโตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรที่มีแนวโน้มลดลงอย่างชัดเจน สะท้อนให้เห็นพัฒนาการของโครงสร้างการบริโภคพลังงานของประเทศและเทคโนโลยีที่มีพัฒนาการในทิศทางที่ดีขึ้น ประกอบกับดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมปรับตัวดีขึ้น
- **การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมและวัฒนธรรม** บนหลักของการมีส่วนร่วมและธรรมาภิบาล พิจารณาจากผลการจัดอันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 (QS World University Ranking By Subject) พบว่ามหาวิทยาลัยไทยถูกจัดอยู่กลุ่มอันดับคงที่และถดถอย ในขณะที่สมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) มีจำนวนเพิ่มมากขึ้นเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.24 ในขณะที่จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยใน พ.ศ. 2566 มีจำนวน 306 องค์กร เพิ่มมากขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 229 องค์กร หรือ คิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.34 ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ประเด็นเรื่องความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการระดับสูงด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมยังเป็นประเด็นการพัฒนาที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไป สอดคล้องกับปรากฏการณ์ด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดขึ้นจริง เช่น พื้นที่ป่าและการจัดการขยะในชุมชนที่ลดลง

การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล

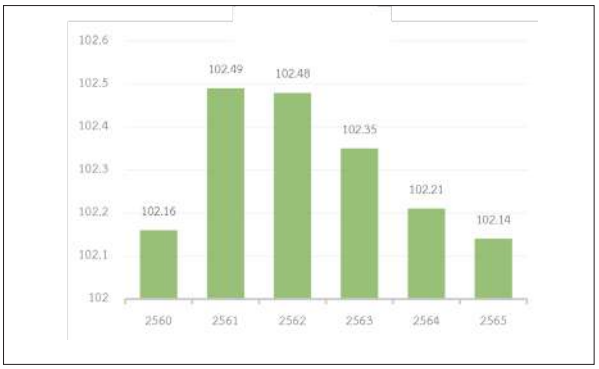

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 การอนุรักษ์และรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม และวัฒนธรรม ให้คนรุ่นต่อไปได้ใช้อย่างยั่งยืน มีสมดุล พิจารณาจากสัดส่วนพื้นที่สีเขียวธรรมชาติของประเทศ จากกรมป่าไม้ พบว่า **สัดส่วนพื้นที่สีเขียวโดยเฉพาะพื้นที่ป่าธรรมชาติลดลงอย่างต่อเนื่อง** โดย พ.ศ. 2565 มีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 102.14 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.57 ของพื้นที่ประเทศ) ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ซึ่งมีพื้นที่ป่าธรรมชาติ 102.21 ล้านไร่ (ร้อยละ 31.59) หรือคิดเป็นการลดลงร้อยละ 0.068 และเมื่อพิจารณาถึงสัดส่วนของพื้นที่ป่าไม้ในแต่ละภูมิภาค ใน พ.ศ. 2565 พบว่า ภาคเหนือมีสัดส่วนพื้นที่มากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 63.53 ของพื้นที่ทั้งหมดรองลงมาเป็นภาคตะวันตก คิดเป็นร้อยละ 59.00 ของพื้นที่ทั้งหมด ส่วนภาคตะวันออก เฉียงเหนือเป็นภาคที่มีพื้นที่ป่าไม้น้อยที่สุดมีสัดส่วนพื้นที่ป่าไม้เพียงร้อยละ 14.97 ของพื้นที่ทั้งหมด **ส่งผลให้สัดส่วนพื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมลดลง**

การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 การฟื้นฟูและสร้างใหม่ฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อลดผลกระทบทางลบจากการพัฒนาสังคมเศรษฐกิจของประเทศ พิจารณาจากคุณภาพของน้ำ คุณภาพอากาศ และการจัดการขยะของประเทศ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 โดยมีการจัดทำรายงานเผยแพร่ล่าสุด พ.ศ. 2565 มีรายละเอียด ดังนี้

(1) แหล่งน้ำผิวดิน น้ำทะเลชายฝั่ง และน้ำบาดาล พิจารณาจากการติดตามตรวจสอบคุณภาพแหล่งน้ำสำคัญทั่วประเทศ พ.ศ. 2565 พบว่า คุณภาพน้ำผิวดินมีแนวโน้มลดลงจาก พ.ศ. 2564 โดยกรมควบคุมลพิษรายงานว่า ใน พ.ศ. 2565 คุณภาพน้ำผิวดินไม่ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก แต่ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีร้อยละ 43 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ร้อยละ 41 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมร้อยละ 16 จากเดิม พ.ศ. 2564 คุณภาพน้ำผิวดิน ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 2 เกณฑ์ดี ร้อยละ 40 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 44 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 14 โดยมีศักยภาพในการผลิตน้ำประปาเพื่อการอุปโภคบริโภค ความเสื่อมโทรมของนิเวศแหล่งน้ำ ตลอดจนการทำอุตสาหกรรมประมง อุตสาหกรรมเกษตร เป็นปัญหาสำคัญที่ส่งผลต่อคุณภาพของน้ำ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมคุณภาพผิวดินพบว่า มีสถานการณ์ลดลง

สถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำผิวดิน (ร้อยละ)			
ระดับ	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	ร้อยละความก้าวหน้า
ดีมาก	2	-	-200
ดี	40	43	6.98
พอใช้	44	41	6.82
เสื่อมโทรม	14	16	14.29
เสื่อมโทรมมาก	-	-	-

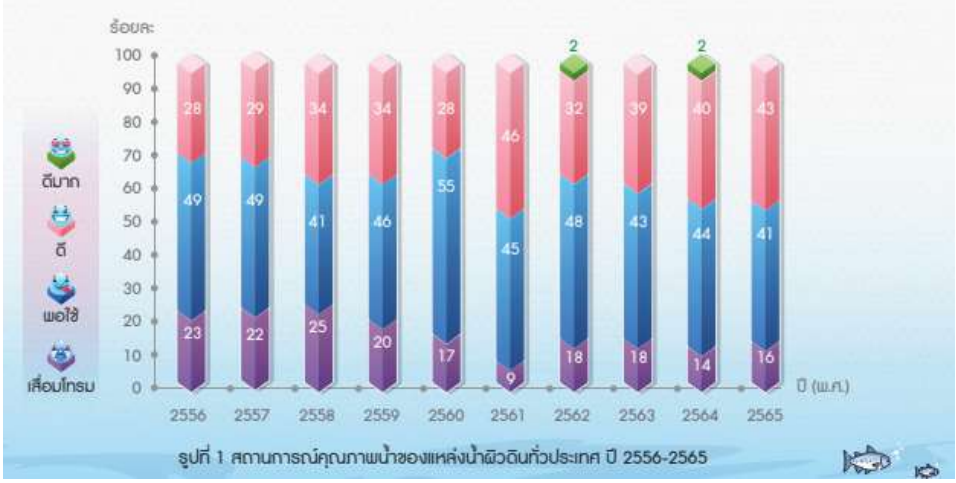

รูปที่ 1 สถานการณ์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ ปี 2556-2565

ขณะที่คุณภาพน้ำทะเลชายฝั่งทั่วประเทศส่วนใหญ่อยู่ในเกณฑ์ดี และมีคุณภาพดีขึ้นจาก พ.ศ. 2564 โดยอยู่ในเกณฑ์ดีมากร้อยละ 1 อยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 59 อยู่ในเกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 31 อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 7 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 2 จากเดิม พ.ศ. 2564 คุณภาพน้ำผิวดิน ถูกจัดอยู่ในเกณฑ์ดีมาก ร้อยละ 3 เกณฑ์ดีร้อยละ 47 เกณฑ์พอใช้ ร้อยละ 40 อยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม ร้อยละ 7 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรมมาก ร้อยละ 3 เป็นผลมาจากปรากฏการณ์น้ำทะเลเปลี่ยนสีในพื้นที่ชายฝั่งอ่าวไทยและอันดามัน จำนวน 46 ครั้ง ประกอบกับเหตุการณ์น้ำมันรั่วไหลบริเวณชายฝั่งอ่าวไทย 13 ครั้ง และการเกิดปะการังฟอกขาว ทั้งนี้ ในส่วนของน้ำบาดาล กรมควบคุมมลพิษรายงานว่ามีคุณภาพดีอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่สามารถบริโภคได้

สถานการณ์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำทะเลชายฝั่ง (ร้อยละ)			
ระดับ	**พ.ศ. 2564**	**พ.ศ. 2565**	**ร้อยละความก้าวหน้า**
ดีมาก	1	3	200
ดี	59	47	-20.33
พอใช้	31	40	29.03
เสื่อมโทรม	7	7	0
เสื่อมโทรมมาก	2	3	50

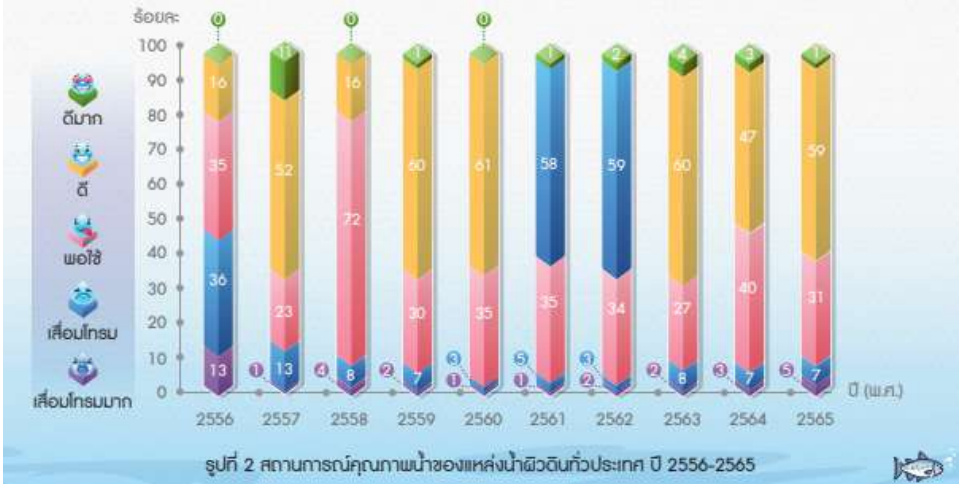

รูปที่ 2 สถานการณ์คุณภาพน้ำของแหล่งน้ำผิวดินทั่วประเทศ ปี 2556-2565

(2) คุณภาพอากาศประเมินจากข้อมูลปริมาณฝุ่นละออง โดยมีการจัดทำรายงานเผยแพร่ล่าสุด พ.ศ. 2565 พบว่า ภาพรวมคุณภาพอากาศดีขึ้นกว่าปี พ.ศ. 2564 โดยปริมาณฝุ่นละออง PM2.5 มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 20 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ร้อยละ 5) ฝุ่นละออง PM10 มีค่าเฉลี่ยรายปีทั้งประเทศ 38 ไมโครกรัม/ลูกบาศก์เมตร (ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ร้อยละ 5) อย่างไรก็ตาม ยังพบปริมาณฝุ่นละอองทั้งสองขนาดเกินค่ามาตรฐานในหลายพื้นที่ อาทิ กรุงเทพมหานครและปริมณฑล สระบุรี และพื้นที่ภาคเหนือ

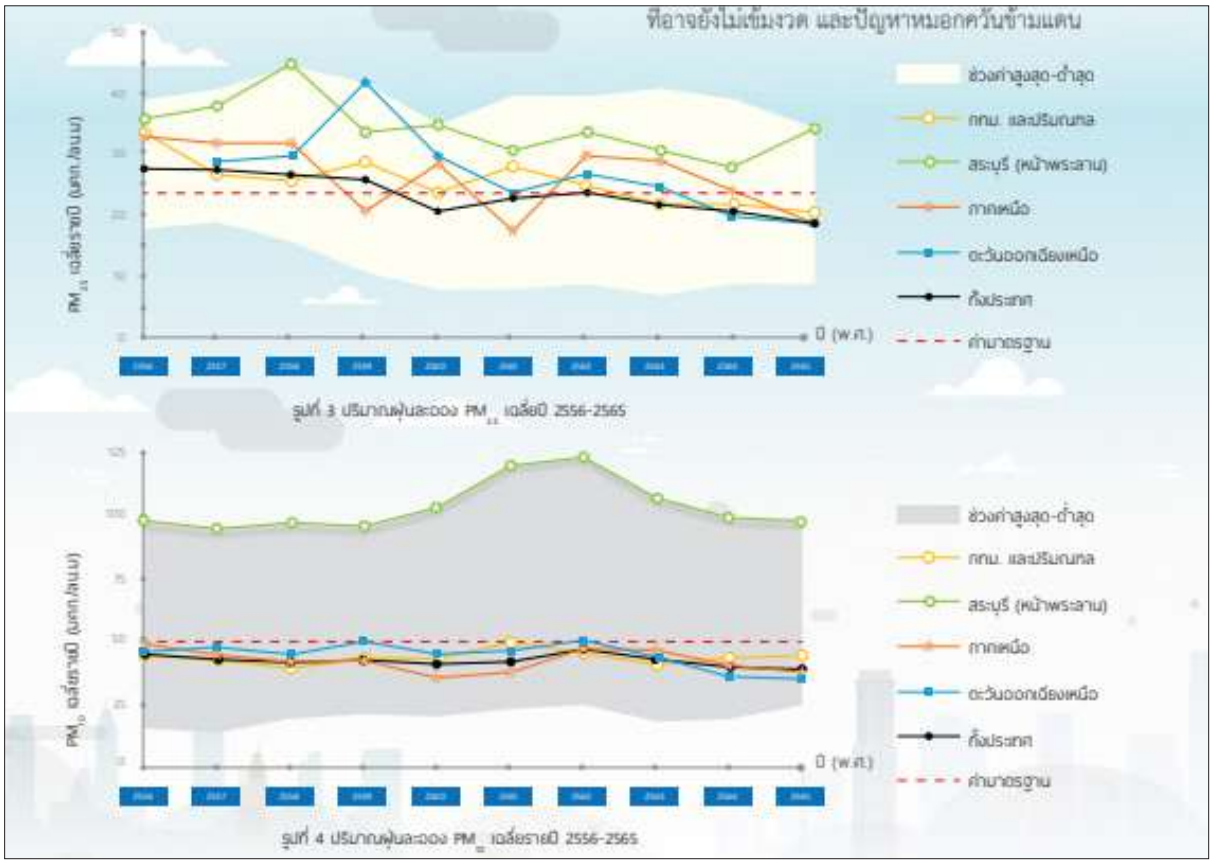

รูปที่ 3 ปริมาณฝุ่นละออง $PM_{2.5}$ เฉลี่ยปี 2556-2565
รูปที่ 4 ปริมาณฝุ่นละออง PM_{10} เฉลี่ยรายปี 2556-2565

ที่มา: รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2565 กรมควบคุมมลพิษ

(3) ขยะมูลฝอยชุมชน ของเสียอันตรายและสารอันตราย ซึ่งสะท้อนความสามารถในการบริหารจัดการขยะประเภทต่าง ๆ ของประเทศจากการขยายตัวของชุมชนเมือง การอุปโภคบริโภค การท่องเที่ยว ใน พ.ศ. 2565 การจัดการขยะมูลฝอยมีแนวโน้มลดลง โดยมีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้น 25.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ร้อยละ 3 ที่มีปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนเกิดขึ้น 24.98 ล้านตัน โดยขยะมูลฝอยชุมชนได้ถูกคัดแยก ณ ต้นทาง และนำกลับไปใช้ประโยชน์ 8.8 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 34 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ร้อยละ 12 ที่มี 7.89 ล้านตัน) ทั้งนี้ ขยะมูลฝอยที่เหลือจากการคัดแยกและนำไปใช้ประโยชน์แล้วจะถูกนำไปกำจัดอย่างถูกต้อง 9.8 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 38 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (เพิ่มขึ้นจากพ.ศ. 2564 ร้อยละ 6 ที่มี 9.28 ล้านตัน) และมีขยะมูลฝอยที่มีการกำจัดแบบไม่ถูกต้องตามหลักสุขาภิบาล โดยการเทกอง การเผากลางแจ้ง และเตาเผาไม่มีระบบบำบัดมลพิษอากาศ 7.1 ล้านตัน หรือคิดเป็นร้อยละ 28 ของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้น (ลดลงจากพ.ศ. 2564 ร้อยละ 9 ที่มี 7.81 ล้านตัน)

อย่างไรก็ตาม ของเสียอันตรายชุมชนเกิดขึ้น 676,146 ตัน ขณะที่ พ.ศ. 2564 มีปริมาณของเสียอันตรายชุมชน 669,452 ตัน หรือคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 จาก พ.ศ. 2564) ส่วนใหญ่เป็นซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ 439,495 ตัน (ร้อยละ 65) และของเสียอันตรายจากชุมชนประเภทอื่น ๆ เช่น หลอดไฟ แบตเตอรี่ ถ่านไฟฉาย ภาชนะบรรจุสารเคมี กระป๋องสเปรย์ 236,651 ตัน (ร้อยละ 35)

ที่มา: รายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย พ.ศ. 2565

ทั้งนี้ ปริมาณของเสียได้รับการจัดการอย่างถูกต้องลดลงร้อยละ 12.86 จากปริมาณของเสียอุตสาหกรรมทั้งหมด หรือประมาณ 86,967 ตัน **เมื่อพิจารณาทั้ง 3 ตัวชี้วัดแล้ว พบว่าสภาพแวดล้อมที่เสื่อมโทรมได้รับการฟื้นฟูปรับปรุงให้มีคุณภาพอยู่ในเกณฑ์ดีขึ้น**

การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายใต้ขีดความสามารถของระบบนิเวศ พิจารณาจาก ดัชนีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change Performance Index) ซึ่งเป็นดัชนีที่สะท้อนประสิทธิภาพของแต่ละประเทศในการรักษาสิ่งแวดล้อมและป้องกันผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อสภาพภูมิอากาศ ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2566 องค์การ Germanwatch รายงานต่อที่ประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (COP28) จัดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 25 ของโลก พัฒนาขึ้น 17 อันดับจาก พ.ศ. 2565 ดีขึ้นร้อยละ 59.52 โดยปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกต่อหัวประชากรของไทยสูงขึ้นจากช่วงเดียวกันของ พ.ศ. 2565 หรือประมาณ 0.04 ตันคาร์บอนไดออกไซด์เทียบเท่า ปริมาณการใช้พลังงานต่อหัวประชากรลดลงอย่างชัดเจน จาก 63.98 กิกะจูล เป็น 61.96 กิกะจูล คิดเป็นร้อยละ 3.16 เป็นไปในทางตรงข้ามกับร้อยละของส่วนแบ่งการใช้พลังงานหมุนเวียนต่อโครงสร้างการใช้พลังงานทั้งหมดของประเทศ ซึ่งลดลงร้อยละ 0.88 จาก พ.ศ. 2565 เนื่องจากยังไม่มีความชัดเจนทางนโยบายเกี่ยวกับผู้ผลิตพลังงานหมุนเวียนขนาดเล็ก ซึ่งยังมีอุปสรรคอยู่มากในการจำหน่ายพลังงานเข้าสู่โครงสร้างการใช้พลังงานหลักของประเทศ แม้รัฐบาลจะพยายามผลักดันโครงการผลิตพลังงานหมุนเวียนขนาดใหญ่ของรัฐอย่างจริงจังทั่วประเทศ อาทิ โซลาร์เซลล์ลอยน้ำไฮบริดขนาดใหญ่ ณ เขื่อนสิรินธร

CCPI Climate Change Performance Index — CCPI Rank — 2024

Country	CCPI 2023	CCPI 2024
▲ Thailand	42	25

ที่มา: ดัชนีด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ องค์กร Germanwatch https://ccpi.org/

และทุ่งกังหันลมผลิตไฟฟ้า ทั้งนี้ ด้านนโยบายการจัดการภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยอยู่ในเกณฑ์ดีเนื่องจากเมื่อต้น พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมารัฐบาลไทยได้ออกพระราชกฤษฎีกาเปลี่ยนชื่อกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อมเป็นกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 เพื่อปรับปรุงภารกิจหน้าที่ให้ครอบคลุมการจัดการปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ซึ่งเป็นการแสดงถึงความตั้งใจที่จะแก้ไขปัญหาภาวะการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศอย่างเป็นรูปธรรมในทางกฎหมาย สะท้อนให้เห็นว่า**การใช้ประโยชน์และสร้างการเติบโต บนฐานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้สมดุลภายในขีดความสามารถของระบบนิเวศมีทิศทางที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม การลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกยังคงเป็นเป็นประเด็นการพัฒนาที่ภาครัฐต้องให้ความสำคัญอย่างเร่งด่วนในระยะต่อไปเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์จากสิ่งแวดล้อมที่สมดุลอย่างยั่งยืน**

การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อม

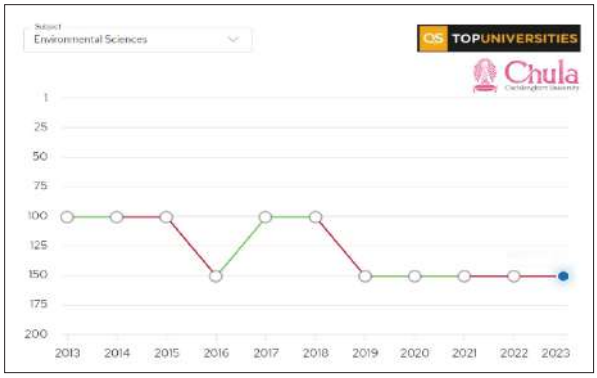

ที่มา: อันดับมหาวิทยาลัยเฉพาะสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บริษัท Quacquarelli Symonds

เป้าหมายการพัฒนาที่ 4 การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศด้านทรัพยากร ธรรมชาติสิ่งแวดล้อม พิจารณาจากการจัดอันดับมหาวิทยาลัยไทย ในสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม พ.ศ. 2566 (QS World University Ranking By Subject) แสดงถึงคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาสาขาวิชาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม ซึ่งจะช่วยกำหนดอนาคตประเทศในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ผ่านการสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่ตระหนักในประเด็นด้านสิ่งแวดล้อมบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถูกจัดอันดับอยู่ในกลุ่มไม่เปลี่ยนแปลงอันดับ อยู่ในกลุ่มอันดับ 151 – 200 ของโลกอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2562 ในขณะที่**มหาวิทยาลัยมหิดล อันดับตกลง**จาก พ.ศ. 2565 อยู่ในกลุ่ม 401 – 450 ของโลก สะท้อนให้เห็นว่าการสร้างความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมของประชาชนไทยยังอยู่ในเกณฑ์ต่ำกว่ามาตรฐานโลก เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ในขณะที่เมื่อพิจารณาประกอบกับรายงานสัดส่วนของขยะมูลฝอยชุมชนได้รับการจัดการอย่างถูกต้องและนำไปใช้ประโยชน์โดยกรมควบคุมมลพิษ พบว่าปริมาณขยะมูลฝอยในชุมชนที่ได้รับการจัดการอย่างถูกต้องทั่วประเทศลดลง เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ในขณะที่ปริมาณขยะมูลฝอยชุมชนที่นำกลับมาใช้ประโยชน์ใหม่เพิ่มขึ้น เป็นไปในทิศทางเดียวกับสมาชิกเครือข่ายอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (ทสม.) มีจำนวน**เพิ่มมากขึ้น** เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.24 ในขณะที่จำนวนองค์กรด้านสิ่งแวดล้อมนอกภาครัฐ (NGO) มีแนวโน้มเพิ่มขึ้น โดยใน พ.ศ. 2566 มีจำนวน 306 องค์กร**เพิ่มมากขึ้น**ต่อเนื่องจากปี 2565 ที่มีจำนวน 229 องค์กร หรือคิดเป็นอัตราการเพิ่มร้อยละ 2.34 ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สะท้อนความสามารถในการพัฒนาองค์ความรู้เชิงวิชาการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีระดับการพัฒนาดีขึ้น ทำให้เห็นแนวโน้มความตระหนักรู้ของประชาชนในชุมชนต่อการจัดการขยะที่มากขึ้นอย่างเห็นได้ชัด อย่างไรก็**ดีเมื่อพิจารณาภาพรวมการดำเนินการที่ผ่านมาพบว่า การยกระดับกระบวนทัศน์ด้านสิ่งแวดล้อมที่ดีเพื่อกำหนดอนาคตของประเทศด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นมีทิศทางดีขึ้น** หากแต่ยังมีความจำเป็นในการเร่งพัฒนาองค์ความรู้และสร้างความตระหนักรู้ในด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ด้านที่ 06
ยุทธศาสตร์ชาติ
ด้านการปรับสมดุลและการพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

"ภาครัฐโปร่งใส ทันสมัย ใส่ใจบริการ ปฏิบัติงานเทียบเท่ามาตรฐานสากลเพื่อประโยชน์ของประชาชน และส่วนรวม"

เป้าหมายการพัฒนาของยุทธศาสตร์ชาติด้านการด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ สามารถสะท้อนได้จาก

1. ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็วโปร่งใส
2. ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง
3. ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ
4. กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มี 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ระดับความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการสาธารณะของภาครัฐ
2. ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ
3. ระดับความโปร่งใส การทุจริตประพฤติมิชอบ
4. ความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

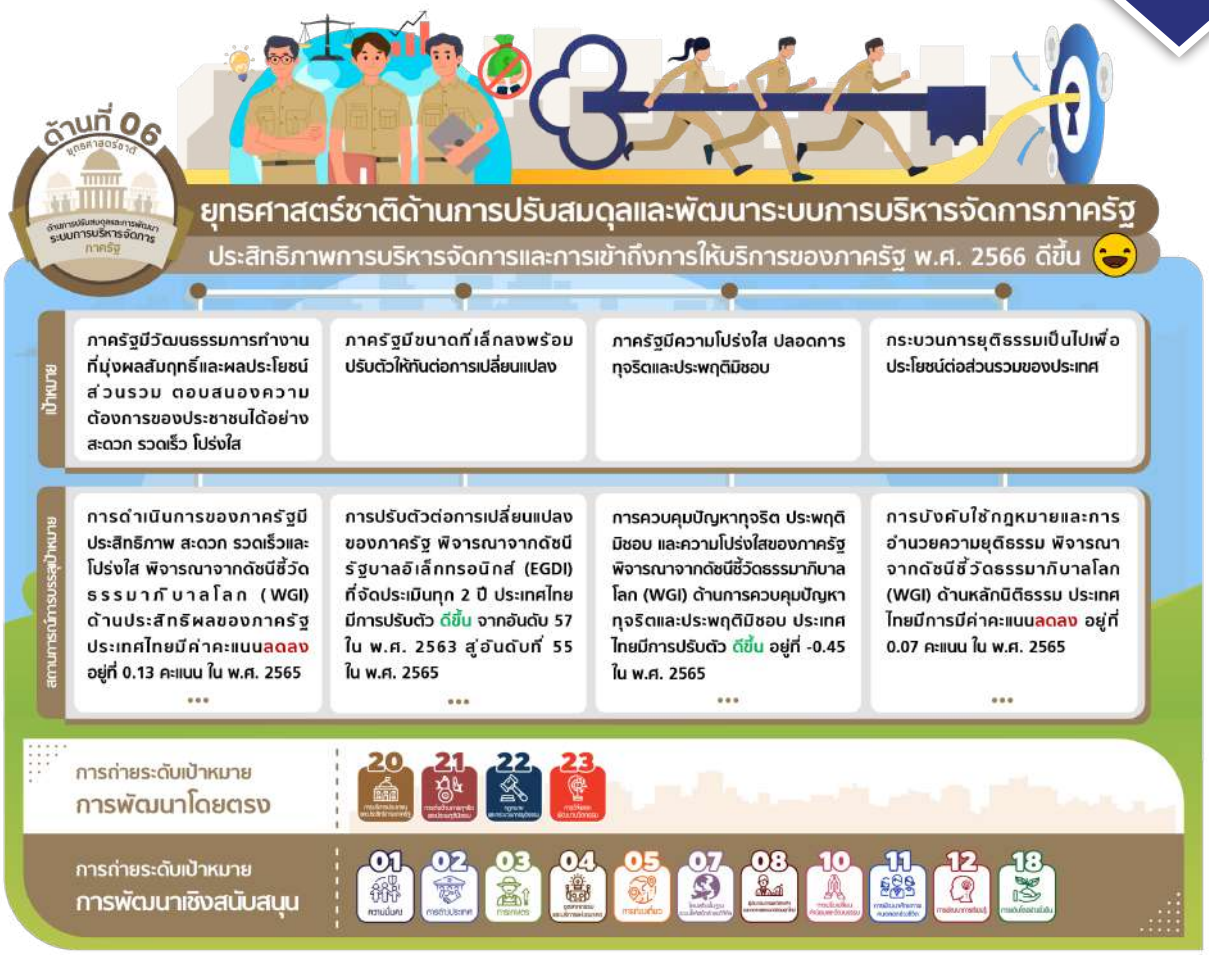

ความเชื่อมโยงยุทธศาตร์ชาติกับแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงสู่แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม และมีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาในเชิงสนับสนุนแผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประเด็น (03) การเกษตร ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ และประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน

การดำเนินการใน พ.ศ. 2566 ของยุทธศาสตร์ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐของไทยมีการปรับตัวดีขึ้น โดยมีรายละเอียดการดำเนินการ ดังนี้ **(1) ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม** ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) พบว่า ประสิทธิผลของภาครัฐมีการปรับตัวลดลง ใน พ.ศ. 2565 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.13 คะแนน

ลดลง จาก 0.22 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นปรับตัวลดลง ร้อยละ 0.09 **(2) ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลงพร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง** ใน พ.ศ. 2565 อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศ **ปรับตัวดีขึ้น**กว่าใน พ.ศ. 2563 ถึง 2 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.50 และ**ผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล** พ.ศ. 2566 ที่มีคะแนนความพร้อมอยู่ในระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) **(3) ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ** พบว่า การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบ**มีการปรับตัวดีขึ้น** ซึ่งค่าคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น -0.45 ใน พ.ศ. 2565 จาก -0.48 คะแนนใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นอัตราปรับตัวเพิ่มขึ้น ร้อยละ 0.03 และ **(4) กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวม**ของประเทศ พบว่า ภาพรวมของหลักนิติธรรม**มีการปรับตัวลดลง** ซึ่งค่าคะแนนลดลงเป็น 0.07 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 จาก 0.09 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นอัตราปรับตัวลดลงร้อยละ 0.02

ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส

เป้าหมายการพัฒนาที่ 1 ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวมตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส สะท้อนจากการประเมินผลด้านประสิทธิผลของภาครัฐ สถานการณ์ภาครัฐมีวัฒนธรรมการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลการประเมินด้านประสิทธิผลของภาครัฐ ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ของธนาคารโลก พบว่า ประสิทธิผลของภาครัฐมีการปรับตัวลดลง มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.13 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 ลดลงจาก 0.22 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นปรับตัวลดลง ร้อยละ 0.09 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียน ประเทศไทยอยู่อันดับที่ 6 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย อินโดนีเซีย และเวียดนาม ตามลำดับ

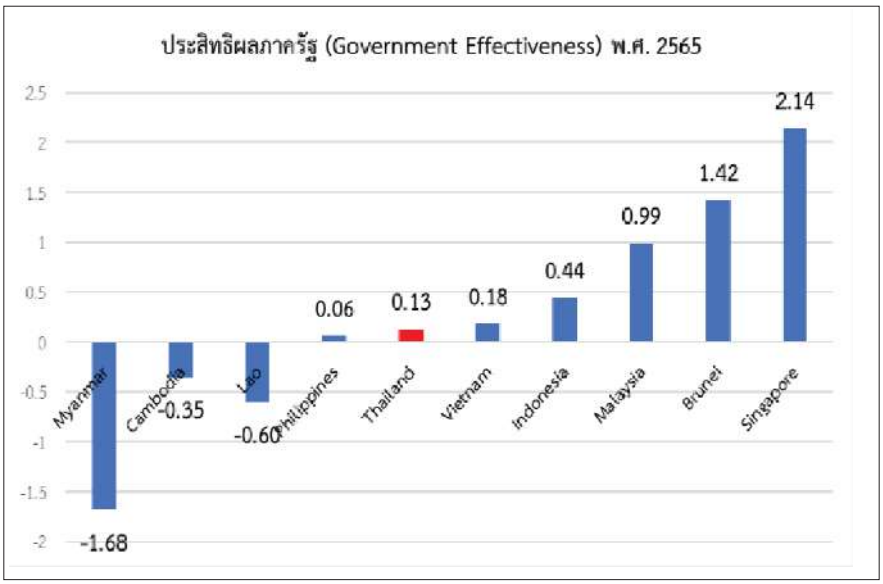

หมายเหตุ: ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5

ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง

เป้าหมายการพัฒนาที่ 2 ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง สะท้อนจากดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล สรุปได้ดังนี้

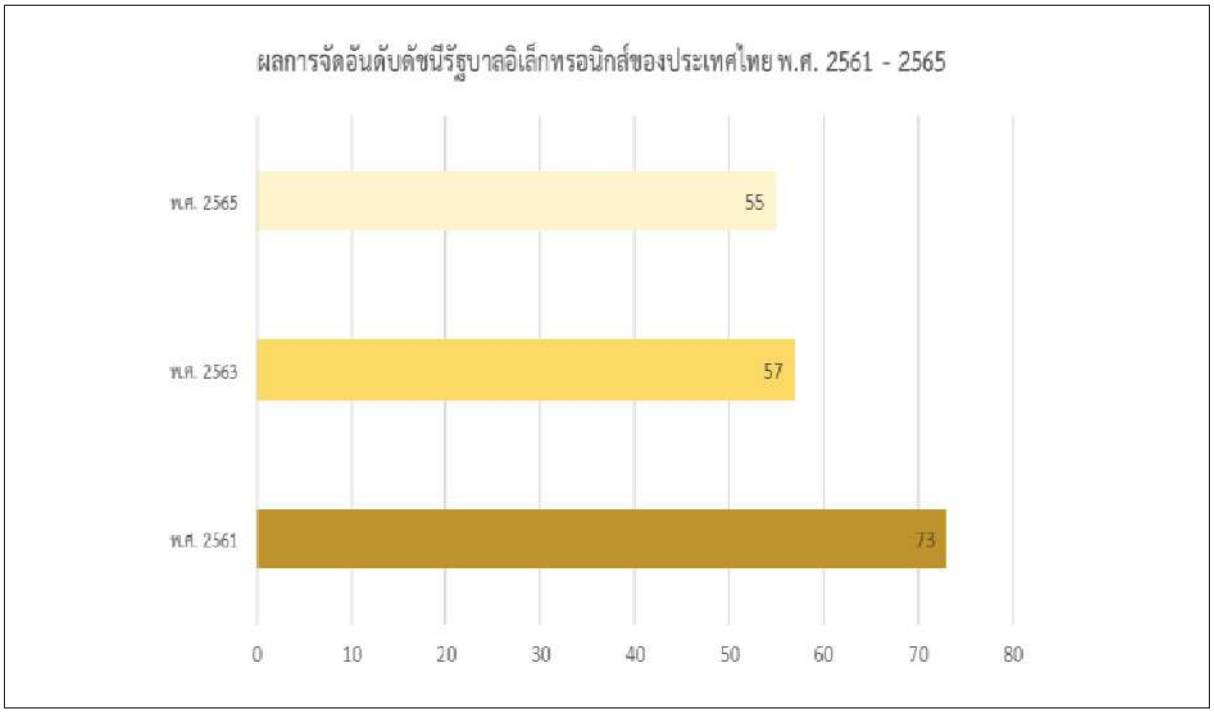

ที่มา : รายงานผลการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ องค์การสหประชาชาติ

สถานการณ์ภาครัฐมีขนาดที่เล็กลง พร้อมปรับตัวให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก **ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (EGDI)** จัดทำโดยองค์การสหประชาชาติ (United Nations : UN) จัดการประเมินผลทุก 2 ปี พบว่าอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2565 อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศ ปรับตัวดีขึ้นกว่าใน พ.ศ. 2563 ถึง 2 อันดับ คิดเป็นการปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.50 นอกจากนี้เมื่อ**พิจารณาผลการสำรวจระดับความพร้อมการพัฒนารัฐบาลดิจิทัล** ที่จัดทำโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) พบว่า ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าจำนวน 292 หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในภาพรวมอยู่ระดับที่ 3 (ระดับขั้นกลาง) ร้อยละ 44.52 โดยด้านแนวนโยบายและหลักปฏิบัติมีความโดดเด่นมากที่สุด และด้านศักยภาพเจ้าหน้าที่ภาครัฐด้านดิจิทัล มีความโดดเด่นน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าเจ้าหน้าที่ของหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าส่วนใหญ่มีความพร้อมไม่เพียงพอต่อการเป็นรัฐบาลดิจิทัลในส่วนของหน่วยงานระดับจังหวัดจำนวน 76 หน่วยงาน ส่วนใหญ่มีคะแนนความพร้อมในภาพรวมอยู่ระดับที่ 2 (ระดับขั้นต้น) ร้อยละ 57.83 โดยด้านกระบวนการพัฒนาด้วยข้อมูล มีความโดดเด่นมากที่สุด ขณะที่ด้านโครงสร้างพื้นฐานความมั่นคงปลอดภัยและมีประสิทธิภาพ มีความโดดเด่นน้อยที่สุด สะท้อนให้เห็นว่าหน่วยงานระดับจังหวัดส่วนใหญ่มีการดำเนินการที่ไม่มั่นคงปลอดภัยและไม่มีประสิทธิภาพมากพอ

ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 3 ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ สะท้อนจากการประเมินผลด้านการควบคุมปัญหาการทุจริตและประพฤติมิชอบสถานการณ์ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลการประเมินด้านการควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ที่พิจารณาความสามารถของภาครัฐในการควบคุมไม่ให้มีการใช้อำนาจรัฐเพื่อสร้างผลประโยชน์ส่วนตัวผ่านการทุจริตและประพฤติมิชอบ พบว่า การควบคุมปัญหาทุจริตประพฤติมิชอบมีการปรับตัวดีขึ้น ซึ่งค่าคะแนนเพิ่มขึ้นเป็น -0.45 ใน พ.ศ. 2565 จาก -0.48 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นปรับตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.03 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยอยู่อันดับที่ 6 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไน มาเลเซีย เวียดนาม และอินโดนีเซีย ตามลำดับ

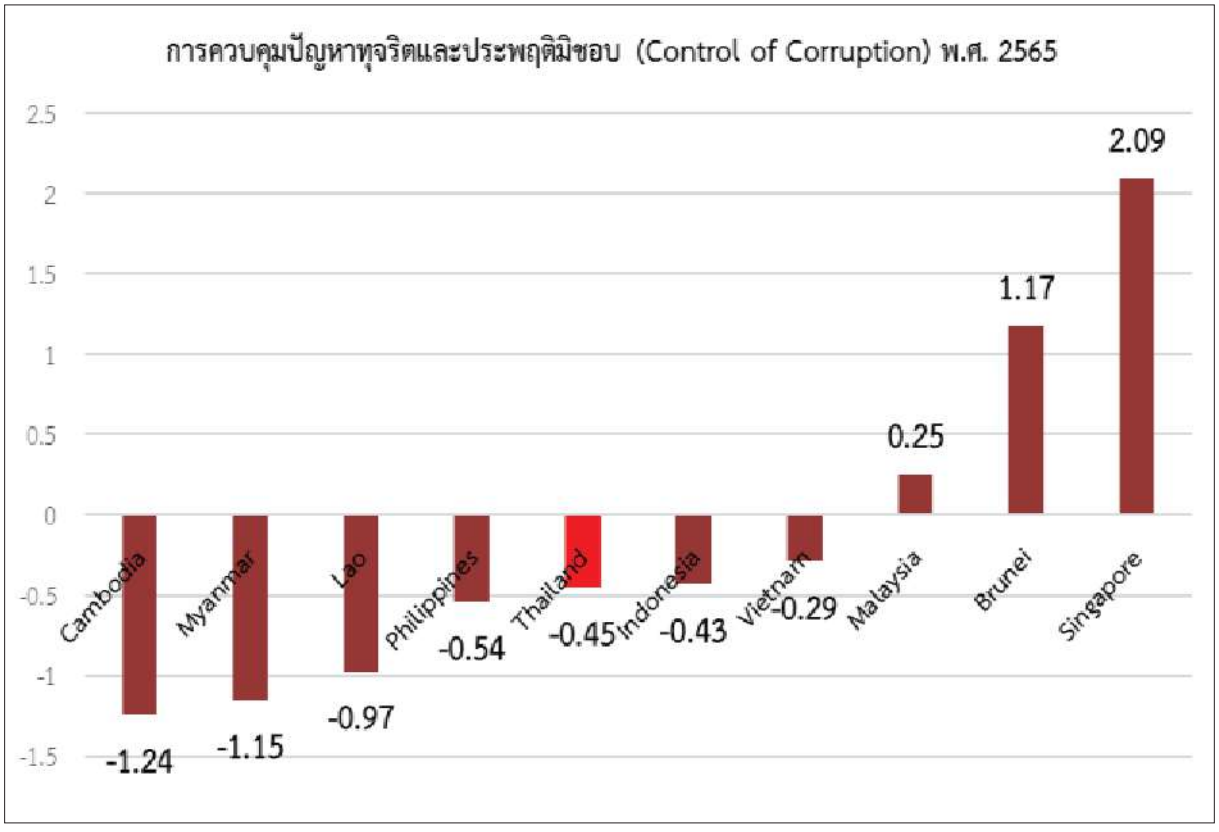

หมายเหตุ: ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5
ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ

เป้าหมายการพัฒนาที่ 4 กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ สะท้อนจากการประเมินผลด้านหลักนิติธรรม สถานการณ์กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการประเมินด้านหลักนิติธรรม ภายใต้ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก (WGI) ที่พิจารณาถึงคุณภาพของการบังคับใช้กฎหมาย กระบวนการยุติธรรม และการควบคุมอาชญากรรมและความรุนแรง พบว่าภาพรวมของหลักนิติธรรมในประเทศไทย มีการปรับตัวลดลง ซึ่งค่าคะแนนลดลงเป็น 0.07 คะแนน ใน พ.ศ. 2565 จาก 0.09 คะแนน ใน พ.ศ. 2564 คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 0.02 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในภูมิภาคอาเซียนประเทศไทยอยู่อันดับที่ 4 รองจากประเทศสิงคโปร์ บรูไนและมาเลเซีย ตามลำดับ

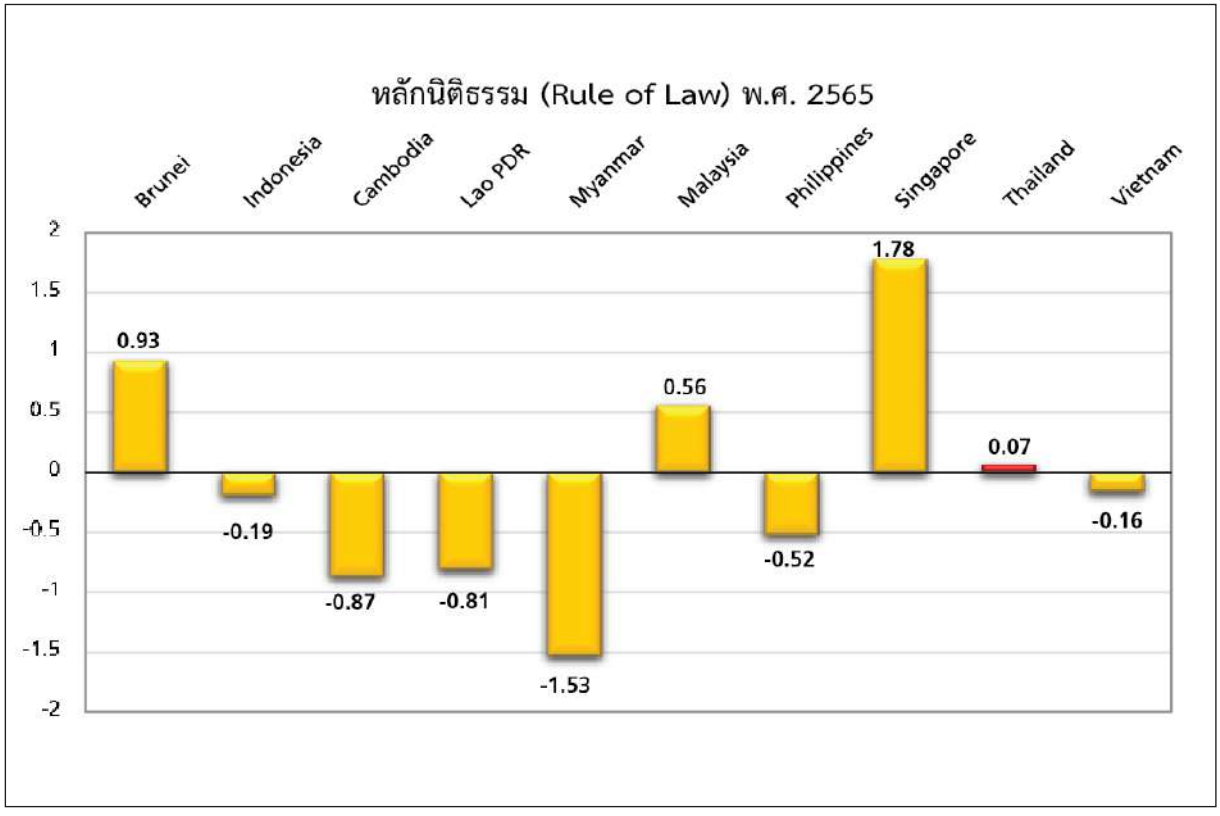

หมายเหตุ: ดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก มีคะแนนตั้งแต่ -2.5 ถึง 2.5
ที่มา : รายงานดัชนีชี้วัดธรรมาภิบาลโลก ธนาคารโลก

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ส่วนที่ 2 ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

หลักการการประเมินแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ เป็น**การฉายภาพให้เห็นถึงผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านสถานการณ์การพัฒนาตาม 23 ประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 2 ที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติ ประกอบด้วย 37 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ทุกหน่วยงานของรัฐได้มีการแปลงเป้าหมายการพัฒนาของแผนแม่บทฯ ไปสู่การกำหนดเป้าหมายการดำเนินงานของหน่วยงาน เพื่อให้เกิดการปฏิบัติที่สอดคล้องกับทั้งภารกิจของหน่วยงานและกับทิศทางการพัฒนาประเทศอย่างบูรณาการเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศได้อย่างเป็นรูปธรรมได้ต่อไป

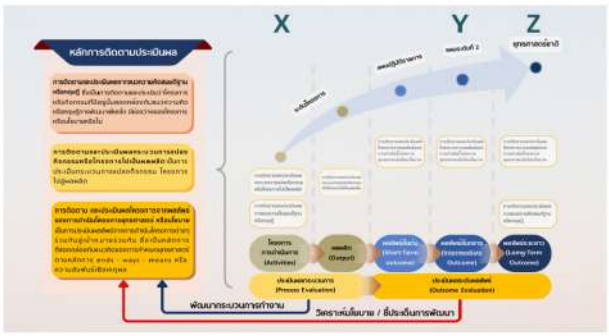

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ดำเนินการตาม**หลักการของความสัมพันธ์เชิงเหตุผล (Causal Relationship: XYZ)** ในการประเมินผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานต่าง ๆ ของทุกหน่วยงานของรัฐ (ผลผลิต) ในการมีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) (ผลลัพธ์ขั้นต้น) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) (ผลลัพธ์ขั้นกลาง) ตลอดจนการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) (ผลลัพธ์สุดท้าย)

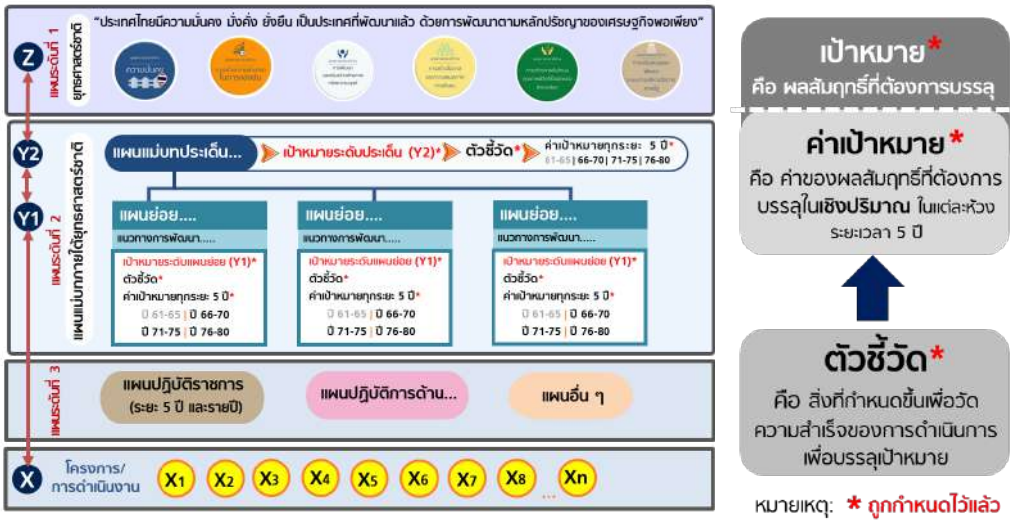

การประเมินผลการดำเนินงานของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น เป็นดำเนินการผ่าน**การพิจารณาสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ทั้งในระดับเป้าหมายระดับประเด็น**

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

แผนแม่บทฯ (Y2) และระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่สะท้อนด้วยตัวชี้วัดตามที่ได้กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยวิเคราะห์ผลการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ จาก**ข้อมูลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐจากระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR)** ของแต่ละปีงบประมาณโดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. ระดับประเด็นแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

1.1 ประเด็นแผนแม่บทฯ และความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ

วัตถุประสงค์ของการพัฒนาตามประเด็นแผนแม่บทฯ ซึ่งสะท้อนผ่านเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และแสดง**ความเชื่อมโยงระหว่างประเด็นแผนแม่บทฯ กับยุทธศาสตร์ชาติ** ผ่านการพิจารณาความสอดคล้องและความเชื่อมโยงระหว่างเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (Z) เพื่อแสดงให้เห็นว่าในแต่ละประเด็นแผนแม่บทฯ สามารถมีส่วนสนับสนุนการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติด้านใดบ้าง

1.2 สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

สถานการณ์การพัฒนา ณ ปีนั้น ๆ (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เปรียบเทียบกับการบรรลุเป้าหมายตามค่าเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่กำหนดไว้ โดยเป็นการประเมินผลลัพธ์สถานการณ์การพัฒนาประเทศผ่านตัวชี้วัดที่กำหนดไว้ในเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) หรือข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียง (Proxy) ขึ้นอยู่กับความพร้อมของข้อมูล **เทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)** ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

โดยรายงานประจำปี พ.ศ. 2566 นอกจากการรายงานสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แล้ว สำนักงานฯ ยังได้มี**การเพิ่มการรายงานสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566 และการแสดงการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนาระหว่าง พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์การพัฒนาปีก่อนหน้าที่สะท้อนจากข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ** โดยมีรายละเอียด สรุปได้ ดังนี้

- **สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566*** แสดง**สถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) ต่อค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566** ซึ่งเป็นค่าที่ได้จากการทอนค่าเป้าหมายระยะ 5 ปีในห้วงที่ 2 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) **เป็นรายปี** ที่สำนักงานฯ ได้ทบทวนและจัดทำเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการจัดทำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ* เพื่อให้สามารถติดตามและประเมินผลลัพธ์

1.2
สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

การดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติเป็นรายปีได้อย่างเป็นรูปธรรม ทั้งนี้ **การแสดงผลสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 จะเป็นการเขียนอธิบายเปรียบเทียบให้เห็นว่าสถานการณ์ต่ำกว่าเป้า เป็นไปตามเป้า หรือสูงกว่าเป้าเท่านั้น โดยไม่ได้มีการแสดงค่าสีการบรรลุเป้าหมายแบบกรณีสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570**

* หมายเหตุ ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เป็นค่าเป้าหมายรายปีที่ไม่ได้ปรากฏในแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

- **สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** แสดง**สถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุดที่มีการจัดเก็บ) ต่อค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** ซึ่งเป็นค่าที่กำหนดไว้ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และ**แสดงผลค่าสีการบรรลุเป้าหมายในระดับต่าง ๆ ทั้งหมด 4 สี**

- **การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 เทียบกับ<u>สถานการณ์ปีก่อนหน้า</u>**

  แสดงให้เห็นถึง**ความก้าวหน้า/คงที่/ถดถอย ของการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา**ที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ โดยเป็นข้อมูล**สถานการณ์การพัฒนา ของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) กับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด** ซึ่งจะแสดงในรูปแบบของค่าตัวเลขจริงและร้อยละการเปลี่ยนแปลง และนำเสนอผ่าน 3 สัญลักษณ์

เพื่อให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาจากปีก่อนหน้าได้อย่างชัดเจนมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายที่ระดับเดิมอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการจัดลำดับความสำคัญของการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติต่อไป

1.3 ประเด็นท้าทาย และข้อเสนอแนะ

ภาพรวมปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยประมวลจากการรายงานผลการดำเนินการในระบบ eMENSCR ของหน่วยงานของรัฐ ประกอบกับพิจารณา**ช่องว่างการดำเนินการจากห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (FVCT)** รวมถึง**ประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)** เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปใช้ประกอบการวางแผนการดำเนินการในระยะต่อไป

1.4 ความเชื่อมโยงเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) กับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มีวัตถุประสงค์เพื่อแสดงสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย ทั้งในส่วนของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) เนื่องจาก**การขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติเป็นการดำเนินการในลักษณะการ “พุ่งเป้า”** โดยมีการแสดงสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย (แดง ส้ม เหลือง และเขียว) โดย**แสดงระดับการบรรลุเป้าหมายของสถานการณ์การพัฒนา** ของทั้งเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่ **“ชี้” และ “วัด” โดยตัวชี้วัด** ที่กำหนดในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ในปีนั้น ๆ เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 อย่างไรก็ตาม เนื่องด้วยข้อจำกัดเรื่องข้อมูลหรือตัวชี้วัดในปัจจุบันที่อาจจะสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่งผลให้บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น ส่งผลให้ใน**บางกรณี สีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) โดยตรง** ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องดำเนินการจัดเก็บข้อมูล หรือพัฒนาตัวชี้วัดให้เหมาะสมต่อไป

2. ระดับแผนแม่บทย่อย

2.1 รายละเอียดเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

- **วัตถุประสงค์ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** ซึ่งสะท้อนถึงผลลัพธ์ของการดำเนินการตามเป้าหมายที่หน่วยงานของรัฐและภาคส่วนอื่น ๆ ต้องร่วมกันขับเคลื่อนอย่างบูรณาการ โดยเฉพาะปัจจัยสำคัญภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (FVCT) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อยกระดับสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายให้ดีขึ้นในกรณีที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย หรือรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องในกรณีที่บรรลุค่าเป้าหมายแล้ว รวมถึงการปิดช่องว่างการพัฒนา
- **เป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายแแผนแม่บทย่อย (Y1) ในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570)** แสดงรายละเอียดเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2570) ตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ซึ่งได้มีการปรับปรุงจากแผนแม่บทฯ ฉบับเดิม เพื่อให้สะท้อนบริบทการพัฒนาของประเทศมากยิ่งขึ้น

2.2 ความเชื่อมโยงเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และประเด็นการปฏิรูปประเทศ

ความเชื่อมโยงเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับหมุดหมายและเป้าหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รวมถึง**ความเชื่อมโยงเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับประเด็นการปฏิรูปประเทศ** ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 ซึ่งสะท้อนว่าหน่วยงานของรัฐสามารถขับเคลื่อนประเด็นการปฏิรูปประเทศได้อย่างต่อเนื่องผ่านประเด็นแผนแม่บทฯ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ผลสัมฤทธิ์ของการปฏิรูปประเทศเกิดความยั่งยืนและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายและวิสัยทัศน์ของยุทธศาสตร์ชาติ

2.3 สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) เป็น**การประเมินผลโดยใช้หลักการเดียวกันกับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) (ข้อ 1.2)**

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

2.4 การดำเนินงานที่ผ่านมา

- **สรุปภาพรวมการดำเนินการต่างๆ ที่มีส่วนในการขับเคลื่อนเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** โดยประมวลผลจากข้อมูลที่หน่วยงานได้มีการนำเข้าในระบบ eMENSCR ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน
- **สรุปผลการดำเนินโครงการเพื่อการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุผลเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** ซึ่งเป็นโครงการที่หน่วยงานของรัฐได้ร่วมกันคิด วิเคราะห์ เพื่อให้สามารถส่งผลต่อการบรรลุผลลัพธ์ตามเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม ตามมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 18 พฤษภาคม 2564 ที่เห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

2.5 ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

- **ปัญหาและอุปสรรคต่างๆ ในการขับเคลื่อนการดำเนินการ**เพื่อบรรลุเป้าหมาย โดยประมวลจากการรายงานผลการดำเนินการในระบบ eMENSCR ของหน่วยงานของรัฐ
- **ช่องว่างเชิงนโยบาย/การดำเนินการ** ที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย อาทิ ปัจจัยสำคัญภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (FVCT) ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่ยังไม่มีการขับเคลื่อนการดำเนินการ หรือมีผลการดำเนินงานที่ยังไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ได้
- **ประเด็นที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมาย** จึงต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนในอนาคต

2.6 ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการที่หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถนำไปแปลงสู่การปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อนำไปสู่การแก้ไขปัญหาและขจัดอุปสรรคต่างๆ หรือการปิดช่องว่างเชิงนโยบาย/การดำเนินการ หรือการพัฒนาการดำเนินการต่างๆ ให้สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ได้มากยิ่งขึ้น

สรุปผลการดำเนินการตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปผลการประเมินผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติผ่านแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

สรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

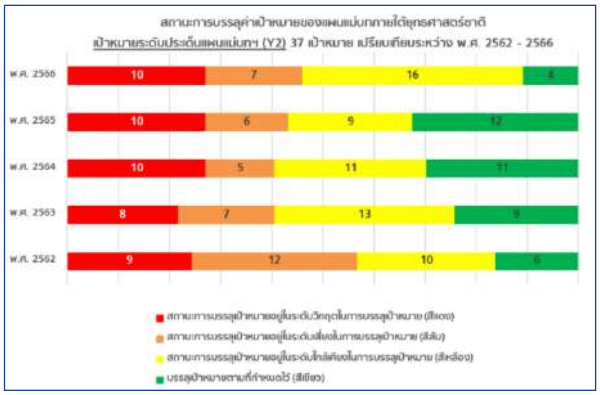

สำนักงานฯ ได้ประเมินสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีแรกในห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ ผ่านข้อมูลสถิติ สถานการณ์ งานวิจัย และดัชนีชี้วัดที่จัดทำขึ้นจากหน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ กับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย รวมถึงการดำเนินงาน/โครงการที่หน่วยงานของรัฐที่ถูกนำเข้าในระบบ eMENSCR สิ้นสุด ณ เดือนตุลาคม 2566 จำนวน 236,986 โครงการ พบว่า **พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** รวม**จำนวน 4 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 11 ของจำนวนเป้าหมายระดับประเด็น** โดย**ยังคงมีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** จำนวน 33 เป้าหมาย ซึ่งเป็นเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 44 เป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** มีจำนวน 7 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 19 และเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** มีจำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 28 โดยมีรายละเอียดสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ดังนี้

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** มี**จำนวน 4 เป้าหมาย** ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทประเด็นที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (03) การเกษตร	030002	☺	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060003	☺	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง ↑
ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก	160001	☺	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง ↑
ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001	☺	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)

หมายเหตุ : ↑ หมายถึง เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
กรณีไม่มีลูกศรแสดง หมายถึง เป็นเป้าหมายที่มีระดับสถานะการบรรลุเป้าหมายคงเดิมจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) มีจำนวน 16 เป้าหมาย** ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (01) ความมั่นคง	010001	😐	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (02) การต่างประเทศ	020001	😐	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก ↓
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050003	😐	ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น ↑
ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070001	😐	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น ↓
ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001	😐	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีนวัตกรรมต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	😐	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001	😐	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001	😞	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ↓
ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001	😐	คนไทยมีสุขภาพวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น ↓
ประเด็น (15) พลังทางสังคม	150001	😐	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001	😐	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน ↓
ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	😐	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200001	😐	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001	😐😐	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ↑
ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	😐	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม ↑
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	😐😞	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)

หมายเหตุ : เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย ↑↓ คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (😊😐☹)

เป้าหมาย 020001 การคำนวณค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ยังคงใช้ตัวชี้วัดเดิม แต่มีการปรับหน่วยวัดและวิธีการคำนวณสถานะการบรรลุจาก มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เป็น ค่าคะแนนดิบต่อปี (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายมีระดับแย่ลง (↓) อย่างไรก็ตามเมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งใช้ค่าคะแนนดิบในการเปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2566 ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 62.5 คะแนน กับ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) ที่มีคะแนนอยู่ที่ 47.5 คะแนน ส่งผลให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (😊)

เป้าหมาย 070001 มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 38 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 45 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ดังนั้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายมีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) ที่อันดับ 44 สะท้อนให้เห็นว่าปรับตัวดีขึ้นมา 1 อันดับ ส่งผลให้สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (😊)

เป้าหมาย 130001 มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีไม่น้อยกว่า 72 ปี จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีไม่น้อยกว่า 68 ปี ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ดังนั้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายมีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) มีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีไม่น้อยกว่า 68.3 ปี เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่มีอายุคาดเฉลี่ยอยู่ที่ 68 ปี ส่งผลให้สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (😊)

เป้าหมาย 180001 มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก อันดับน้อยกว่า 40 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อันดับของประเทศด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก อยู่ในระดับต่ำกว่า 50 ประเทศแรกของโลก ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ดังนั้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายมีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่อันดับที่ 43 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่อันดับที่ 44 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 220001 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอร์รัปชัน (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) คะแนนดัชนีนิติธรรมของ 4 ปัจจัย (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) รัฐบาลโปร่งใส (3) สิทธิขั้นพื้นฐาน (4) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง โดยยังคงค่าเป้าหมายเดิมคะแนนในทุกปัจจัยไม่ต่ำกว่า 0.65 คะแนน ซึ่งการปรับตัวชี้วัดที่มีองค์ประกอบการพิจารณามากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุเป้าหมายระดับดีขึ้น (↑) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนาของทั้ง 5 ปัจจัย ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) (ข้อมูล พ.ศ. 2566)
ที่ 0.52 คะแนน เทียบกับสถานการณ์ของของทั้ง 5 ปัจจัยใน พ.ศ. 2565 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่ 0.52 คะแนน จึงสะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐)

หมายเหตุ : ↑ หมายถึง เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

↓ หมายถึง เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับที่แย่ลง (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

หากกรณีไม่มีลูกศรแสดง หมายถึง เป็นเป้าหมายที่มีระดับสถานะการบรรลุเป้าหมายคงเดิมจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ในขณะที่ เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** มีจำนวน 7 เป้าหมาย ประกอบด้วย

เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (03) การเกษตร	030001	☺	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060002	-	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ↓
ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้	120001	☹	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ↑
	120002	-	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาติขึ้น ↓
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200002	☺☺	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ↓
ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220002	😐	การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230002	☹	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น ↓

หมายเหตุ : เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (↑↓) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (☺😐☹)

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมาย 060002 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากการดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคให้แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี ซึ่ง พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางในห้วงที่ 2 พ.ศ. 2566 – 2570 จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนได้

เป้าหมาย 120001 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เหลือเพียงตัวเดียว คือ อันดับความสามารถ ในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 40 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ที่มี 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) คะแนนการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ด้านการอ่านคณิตศาสตร์และวิทยาศาสตร์ เฉลี่ย 470 คะแนน และ (2) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 45 จึงทำให้สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่อยู่ในอันดับที่ 54 มีสถานะการพัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (⬆) อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) ที่อันดับ 53 ส่งผลให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

เป้าหมาย 120002 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียน (ซึ่งเป็นตัวชี้วัดของเป้าหมายดังกล่าว) เป็นครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนได้

เป้าหมาย 200002 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น (1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สูงสุด 50 อันดับแรก และ (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ประเทศไทยต้องอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด 60 อันดับแรก ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ดังนั้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (⬇) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัด (1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อันดับ 55 เทียบกับ พ.ศ. 2563 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่อันดับ 57 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺) และ (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 11.3 เทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่ร้อยละ 5.84 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

หมายเหตุ :
- ⬆ หมายถึง เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
- ⬇ หมายถึง เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับที่แย่ลง (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
- หากกรณีไม่มีลูกศรแสดง หมายถึง เป็นเป้าหมายที่มีระดับสถานะการบรรลุเป้าหมายคงเดิมจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
- ☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
  - หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

ในขณะที่ เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** มีจำนวน 10 เป้าหมาย ประกอบด้วย

แผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (01) ความมั่นคง	010002	☺	ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุขดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	☹☹	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ ⬇
	040002	☹☺	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น ⬇
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050001	☺	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	050002	☹	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น ⬇
ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	☺	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ⬇
ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090002	☹	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น ⬇
ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา	140001	☹	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา ⬇
ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190002	☺	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	190003	-	แม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี ⬇

หมายเหตุ : เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (⇅) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (☺😐☹)

เป้าหมาย 040002 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.2 และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.7 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ดังนั้น เมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมายมีระดับ แย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนาของตัวชี้วัด (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2565) มีอัตราการหดตัวร้อยละ 1.1 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลปีล่าสุด) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.34 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹) และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2565) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.84 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลปีล่าสุด) อัตราการหดตัวร้อยละ 0.63 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 060001 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) มูลค่าการลงทุนในเมืองเป้าหมาย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 25 โดยใน พ.ศ. 2565 ใช้ข้อมูลตัวชี้วัดเทียบเคียงจากมูลค่าจดทะเบียนนิติบุคคลในเมืองเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ซึ่งมีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายสีเขียว ในขณะที่ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีสีสถานะการบรรลุเป้าหมายสีแดง ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2564) มีอัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยฯ ที่ร้อยละ 0.72 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ปีข้อมูลล่าสุด) มีอัตราลดลงร้อยละ 7.79 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 190003 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสัดส่วนพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ลำคลองทั้งหมด การเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียวใน พ.ศ. 2564 จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

หมายเหตุ :
↓ หมายถึง เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ที่มีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับที่แย่ลง (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

— หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

สรุปสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

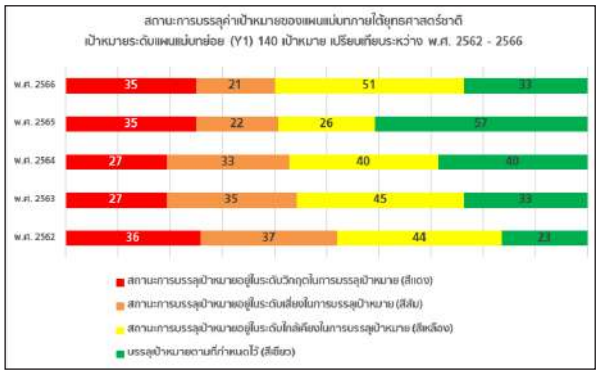

ใน **พ.ศ. 2566 การดำเนินการในระดับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) รวม 140 เป้าหมาย** พบว่า**มีจำนวน 33 เป้าหมายที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของแผนแม่บทระดับเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด ซึ่งปรับตัวลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้จำนวน 57 เป้าหมาย คิดเป็นการปรับตัวลดลงร้อยละ 57.89 ขณะที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 107 เป้าหมาย **ยังคงมีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 76.43 ของเป้าหมายแผนย่อยทั้งหมด โดยเป้าหมายที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย** ประกอบด้วยเป้าหมายที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 51 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.43 นอกจากนี้ เป้าหมายที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 21 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 15 ทั้งนี้ เป้าหมายที่**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** มีจำนวน 35 เป้าหมาย คิดเป็น

ร้อยละ 25 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) มีการยกเลิกเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 6 เป้าหมาย และเพิ่มเติมเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ใหม่อีก 6 เป้าหมาย ทำให้ยังคงมี 140 เป้าหมายแผนย่อย นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดในบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย จึงทำให้ค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของปีที่ผ่านมามีการปรับปรุงเปลี่ยนแปลง

ทั้งนี้ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายที่**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 แล้ว (สีเขียว)** มีจำนวน 33 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จาก 15 ประเด็นแผนแม่บทฯ โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์การพัฒนาในทิศทางที่**ดีขึ้น**จำนวน 16 เป้าหมาย เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยที่มีสถานการณ์การพัฒนา**คงที่** จำนวน 16 เป้าหมาย และมี 1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่และบรรลุเป้าหมาย รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570

ประเด็นแผนแม่บทฯ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	ชื่อเป้าหมาย
ประเด็น (01) ความมั่นคง	010102	☺	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น ↑
	010202	☺	ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็นมากขึ้น ↑
	010302	☺	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (02) การต่างประเทศ	020301	☺	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (03) การเกษตร	030501	☹	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	030502	-	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040101	☺	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	040301	☹	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	040302	☺	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	040401	☺	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ ↑
	040501	☺	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น ↑
	040502	☹	การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050101	☹	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น ↑
	050103	☺	สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น ↑
	050303	☺	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	050501	☹	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน ↑
ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070201	☹	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	070204	☺	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080202	☹	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110501	☺	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130101	☺	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
	130301	☹	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570			
ประเด็นแผนแม่บทฯ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	ชื่อเป้าหมาย
	130501	-	ประชาชนมีความรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น ↑
ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา	140301	☺	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก	160101	☺	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190101	☺☺	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น จากระดับ 3 ให้เป็นระดับ 4 (สูงสุดที่ระดับ5) (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200101	☺	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น ↑
	200202	☹	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
	200301	☺☺	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม ↑
	200401	☺	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว ↑
ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210201	☺☺	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ↑
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230201	☺	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม ↑
	230501	☺	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเขียว)

หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (↑↓) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (☺😐☹)

เป้าหมาย 030502 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ เป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการในปีการผลิต 2564/65 เป็นปีแรก ทำให้ไม่สามารถวัดผลผลิตต่อหน่วยใน พ.ศ. 2565 ได้เพราะเกษตรกรยังใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรที่ได้รับไม่เต็มประสิทธิภาพ และส่วนใหญ่ยังไม่ครบรอบการเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

เป้าหมาย 040502 คงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี อย่างไรก็ดี การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับดีขึ้น (↑) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) ที่ร้อยละ 23.73 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 165.46 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

เป้าหมาย 050101 มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวร้อยละ 10 ซึ่งสถานการณ์การพัฒนามีอัตราการขยายตัวมากกว่าการปรับเพิ่มขึ้นของค่าเป้าหมายส่งผลให้มีสถานการณ์พัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ทำให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับดีขึ้น (↑) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 ที่มีอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมร้อยละ 12.29 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 34.87 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

เป้าหมาย 050501 คงตัวชี้วัดแต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ซึ่งการคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับ พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง แต่เนื่องด้วยสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 (ปีแรกของห้วง พ.ศ. 2566-2570) จึงเป็นการคำนวณโดยใช้ข้อมูลสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เพียงปีเดียวเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 จึงทำให้ พ.ศ. 2566 มีสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นสีเขียว ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายมีระดับดีขึ้น (↑) แต่การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลในปีนั้น ๆ ไม่ใช่การใช้ค่าเฉลี่ย โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทยอยู่ที่ร้อยละ 107.87 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 48,248.35 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

เป้าหมาย 130501 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากข้อมูลระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำมีการจัดเก็บใน พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก และข้อมูลความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกอยู่ระหว่างการจัดเก็บ จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

หมายเหตุ :
↑ หมายถึง เป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)
☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
— หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

นอกจากนี้ พ.ศ. 2566 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีจำนวนมากที่สุด จำนวน 51 เป้าหมาย จาก 21 แผนแม่บทฯ โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์พัฒนาในทิศทางที่**ดีขึ้น** จำนวน 12 เป้าหมาย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์พัฒนา**คงที่** จำนวน 19 เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการพัฒนา**ถดถอย** จำนวน 20 เป้าหมาย รายละเอียด ดังนี้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)

ประเด็นแผนแม่บทฯ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	ชื่อเป้าหมาย
ประเด็น (01) ความมั่นคง	010101	☹	ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น ↑
	010103	☺☺	การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น ↑
	010301	☺	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ↓
	010401	☺	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น ↓
	010402	😐	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน ↓
	010501	☺	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น ↓
ประเด็น (02) การต่างประเทศ	020201	☺	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น ↓
ประเด็น (03) การเกษตร	030202	-	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น ↑
	030602	☺	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040601	😐	แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ↓
	040602	☺	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล ในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050301	☹	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น ↑
	050602	☺☺☹	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น ↓
ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070101	☺	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
	070102	☺	ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
	070202	☺	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
	070203	☹	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
	070301	☺	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น ↓
ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080102	☺	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น ↑
	080401	😐😐	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น ↑
ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090101	☺	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100101	☹☺	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุล ทั้งด้านสติปัญญาคุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตนปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น ↓
	100201	☹	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ↓
	100301	☺	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110101	☹	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)
	110201	☹	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น ↓
	110301	☺	วัยเรียน / วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิดวิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น ↑

เป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)				
ประเด็นแผนแม่บทฯ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	ชื่อเป้าหมาย	
ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้	120101	☺	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	120201	-	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น	↑
ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130401	☺	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา	140101	☺	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	↓
ประเด็น (15) พลังทางสังคม	150101	☺	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	↓
	150201	☺	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุเพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	150202	☺	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง	↑
ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170101	☺	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180102	☹	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	180201	😐	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	180301	☹☺	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง	↓
	180401	☺	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	↓
	180402	☺☹	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190102	😐	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น	↓
	190103	☺	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	190201	😐	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น	↓
	190202	😐	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น	↑
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200302	☺	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน	↓
ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210101	☹☹☺	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220101	☺	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง	↓
	220102	☹	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม	↑
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230102	😐	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	
	230301	😐☺☹	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น	↓
	230502	☺	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีเหลือง)	

หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (⇅) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (☺😐☹)

เป้าหมาย 010101 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรมมีคะแนนไม่เกิน 6 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) ดีขึ้น (อันดับ) อยู่ในลำดับ 1 ใน 55 ของโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนนอยู่ที่ 7.7 ซึ่งมีสถานการณ์พัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (↑) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 7.6 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง (☹) (คะแนนยิ่งน้อยยิ่งดี)

ส่วนที่ 2
ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

เป้าหมาย 010301 ยังคงตัวชี้วัดเดิม แต่มีการปรับค่าเป้าหมายและหน่วยวัดของค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เป็น ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนนอยู่ที่ 86.88 คะแนน ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 86.00 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 010401 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิมร้อยละ 5-10 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 68 คะแนน ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 70 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 010402 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามเป้าหมายที่กำหนด โดยต้องไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับ การเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิมร้อยละ 5-10 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินบรรลุ อยู่ที่ 16 เป้าหมายย่อย ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสถานการณ์ 16 เป้าหมายย่อย สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐)

เป้าหมาย 010501 คงตัวชี้วัดเดิมแต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนนอยู่ที่ 87.78 คะแนน ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 81.67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 020201 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจความเชื่อมโยง และนวัตกรรมในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี มากขึ้น/ดีขึ้น ร้อยละ 5-10 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ร้อยละ 86.67 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 62.50 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 030202 ใช้ตัวชี้วัด อันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก พ.ศ. 2566 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่เริ่มสำรวจใน พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

เป้าหมาย 080401 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 และ (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-25765) อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อยู่ใน 12 อันดับแรก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย (1) ไทยอยู่ในอันดับที่ 20 และ (2) ไทยอยู่ในอันดับที่ 24 ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (↑) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ (1) ไทยอยู่ในอันดับที่ 20 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐) และ (2) ไทยอยู่ในอันดับที่ 24 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐)

เป้าหมาย 120201 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียน (ซึ่งเป็นตัวชี้วัดของเป้าหมายดังกล่าว) เป็นครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนได้

เป้าหมาย 140101 คงตัวชี้วัดเดิมแต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 ที่ร้อยละ 42.18 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 40.38 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 150101 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เป็น ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) ดัชนีตัวชี้วัดทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 14.70 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 14.31 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 180301 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อันดับไม่น้อยกว่า 40 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ลดลงอย่างน้อย ร้อยละ 12 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง ร้อยละ 15 และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ ที่อันดับ 34 (อันดับยิ่งมากยิ่งดี) ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (⬇) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลดลง สถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ลดลงร้อยละ 17.49 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง (☹) และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อันดับ 67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 180401 ยังคงตัวชี้วัดเดิม แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ร้อยละ 35 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 84.66 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (⬇) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 84.33 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 190202 มีการปรับหน่วยการประเมินของตัวชี้วัด (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ระดับ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีช่วงคะแนนที่ 60 – 78 คะแนน ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (⬆) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีช่วงคะแนนที่ 60 – 78 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐)

เป้าหมาย 220101 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) สัดส่วนของกฎหมายที่ได้รับการทบทวนแก้ไข ปรับปรุงและ/ หรือยกเลิกให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ร้อยละ 50 ของกฎหมายทั้งหมด ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 3.31 คะแนน ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (⬇) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีผลการประเมินอยู่ที่ 3.16 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 220102 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) (1) สัดส่วนการนำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลกลางของประเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายต่อจำนวนกฎหมายร้อยละ 50 ของกฎหมาย (2) ระยะเวลาที่ลดลงในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ทุกหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ 50 และ (3) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 75 ของประชาชนเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.50 คะแนน ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น (⬆) ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ผลการประเมินอยู่ที่ 0.53 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง (☹)

หมายเหตุ : ⬆ หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

⬇ หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่แย่ลง (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

☺ 😐 ☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

— หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

ในขณะที่ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวนทั้งสิ้น 21 เป้าหมายจาก 10 แผนแม่บทฯ โดยเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานการณ์พัฒนาในทิศทางที่**ดีขึ้น** จำนวน 3 เป้าหมาย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการพัฒนาที่มีสถานะการพัฒนา**คงที่** จำนวน 7 เป้าหมาย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการพัฒนา**ถดถอย** จำนวน 8 เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ จำนวน 3 เป้าหมาย รายละเอียด ดังนี้

แผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (01) ความมั่นคง	010201	😐	บัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น บัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขดีขึ้นจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
ประเด็น (02) การต่างประเทศ	020202	😟	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ↓
	020501	-	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น ↓
ประเด็น (03) การเกษตร	030401	😟	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น ↑
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050202	😐	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
	050601	😐	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
	050603	😐	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น ↓
ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060101	😟😟😟	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ↓
ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080101	😐	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น ↑
	080303	😐	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090204	😐	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ใหม่
	090301	😐	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
	090302	😟	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น ↓
ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน	180101	😟	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
	180403	😟	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น ↓
	180501	😟	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ↓
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200203	😟	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ ใหม่
ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220103	😑	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย ↓
	220104	😐	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น ใหม่
	220201	😟	การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใสสะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีส้ม)
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230401	😟	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย ↑

หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (⇅) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (😐😑😟)

เป้าหมาย 020501 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากตัวชี้วัด 1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย และ (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2566 เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่การจัดเก็บใน พ.ศ. 2566 ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนได้

เป้าหมาย 030401 ยังคงตัวชี้วัดเดิม แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 จากเดิม (ในห้วงพ.ศ. 2561-2565) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ซึ่งการคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมายเทียบกับ พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง แต่เนื่องด้วยสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 (ปีแรกของห้วง พ.ศ. 2566-2570) จึงเป็นการคำนวณโดยใช้ข้อมูลสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เพียงปีเดียวเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 จึงทำให้ พ.ศ. 2566 มีสีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นสีส้ม ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายมีระดับดีขึ้น (⬆) แต่การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) เป็นการเปรียบเทียบโดยใช้ข้อมูลในปีนั้น ๆ ไม่ใช่การใช้ค่าเฉลี่ย โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 1.04 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ที่มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4 สะท้อนให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

เป้าหมาย 050603 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เป็น 1 ใน 70 ของอันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุ พ.ศ. 2566 เป้าหมายมีระดับแย่ลง (⬇) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ไทยอยู่ในอันดับที่ 97 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 (ปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด) ไทยอยู่ในอันดับที่ 130 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 060101 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น (1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย เฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 (2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัด เฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 และ (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ เมืองสะสมไม่น้อยกว่า 105 เมือง จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) จากเดิม (1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ จำนวน 6 เมือง (2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา และ (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จำนวน 5 เมือง ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เป้าหมายมีระดับแย่ลง (⬇) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ของตัวชี้วัด (1) ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย อยู่ที่ร้อยละ 2.49 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลล่าสุด) อยู่ที่ร้อยละ 6.99 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาแย่ลง (☹) (2) ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีอัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ไม่รวมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี) อยู่ที่ร้อยละ 42.84 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลล่าสุด) ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ -20.35 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺) และใน พ.ศ. 2566 มีเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2564) 36 เมือง เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่มีเมืองอัจฉริยะสะสม 30 เมือง สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 220103 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชนไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน จากเดิม (ในห้วง พ.ศ.2561 - 2565) จำนวน/ ระดับของมาตรการ/ กลไก ที่ประชาชนมีส่วนร่วมกันในการทบทวนความจำเป็นเหมาะสม และผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ร้อยละ 50 เมือง ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เป้าหมายมีระดับแย่ลง (⬇) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.49 คะแนน เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลมีค่าคะแนนที่เท่ากันอยู่ที่ 0.49 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม (😐)

เป้าหมาย 230401 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) อันดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยี และเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 15 ของประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย โดยใน พ.ศ. 2566 สัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 14.0 มีสถานการณ์พัฒนาเข้าใกล้เป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 มากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับที่ดีขึ้น (⬆) อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 16.0 สะท้อนให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง (☹)

หมายเหตุ : ⬆ หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

⬇ หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่แย่ลง (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

☺ 😐 ☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

— หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

นอกจากนี้ เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวนทั้งสิ้น 35 เป้าหมายจาก 17 แผนแม่บทฯ โดยเป็นเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการพัฒนาที่มีสถานะการพัฒนา**คงที่** จำนวน 14 เป้าหมาย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการพัฒนา**ถดถอย** จำนวน 19 เป้าหมาย และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่เป็นเป้าหมายใหม่ จำนวน 2 เป้าหมาย รายละเอียด ดังนี้

แผนแม่บทระดับประเด็นที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)			
แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ	รหัสเป้าหมาย	การเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา	เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น
ประเด็น (02) การต่างประเทศ	020401	😐	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิอำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น
ประเด็น (03) การเกษตร	030101	☹	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
	030201	☹😐	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
	030301	☹	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
	030302	☹	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งในทุกตำบลเพิ่มขึ้น
	030601	☹	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040201	☹😐	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	040403	😐	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก ใหม่
ประเด็น (05) การท่องเที่ยว	050102	☹	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น
	050201	☹	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	050302	☹	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย
	050401	☹	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	050402	☹	การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060201	☹	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุมและได้มาตรฐาน
	060202	-	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม
ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์และดิจิทัล	070103	☹	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	070104	😐	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมืองเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	070105	😐	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080201	☹	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เฉลี่ยต่อปีเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	080301	😐	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศเพิ่มขึ้น
	080302	😐	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090102	😐	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น
	090205	☹	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น ใหม่
ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110401	☹	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามผลวิจัยของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	110402	😐	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศ เข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น
ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130201	☹	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น
ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา	140201	☹	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ
ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก	160201	☹	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
	160202	☹	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170201	☹	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190301	-	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200201	☹	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
	200501	☹☹	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)
ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210102	☹☹😐☹	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง
ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230101	😐	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน (พ.ศ. 2565 สีแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมาย = สีแดง)

หมายเหตุ : เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีลูกศรแสดงการปรับระดับสถานะการบรรลุเป้าหมาย (⇅) คนละทิศทางกับสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา (☺😐☹)

เป้าหมาย 020401 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เหลือ 2 ตัวชี้วัด เป็น (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์ การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) ที่มี 3 ตัวชี้วัด (1) ระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/ การยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย (2) ระดับความสำเร็จของไทยได้รับการรับรองในเวทีระหว่างประเทศ และ (3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศมากขึ้น/ดีขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 5 – 10 ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) อย่างไรก็ตาม การเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) ประเทศที่หนังสือเดินทางประเทศไทยได้รับการยอมรับ ที่มีจำนวน 44 ประเทศ/ดินแดน เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ปีข้อมูลล่าสุด) จำนวน 43 ประเทศ/ดินแดน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺) ทั้งนี้ ตัวชี้วัดจำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่การจัดเก็บใน พ.ศ. 2566 ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนได้

เป้าหมาย 060202 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคให้แล้วเสร็จอย่างสมบูรณ์ต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี ซึ่ง พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางในห้วงที่ 2 (พ.ศ.2566 -2570) จึงส่งผลให้เปรียบเทียบกับสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

เป้าหมาย 080301 คงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้มีการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (จัดเก็บโดยสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (สพธอ.) เพิ่มขึ้น 1 เท่า ต่อปี อย่างไรก็ดี การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากรายงานการสำรวจยอดขายรายไตรมาสของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูล E-commerce market value in Thailand จาก Statista ซึ่งมีมูลค่าต่ำกว่าข้อมูลมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ใน พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (ของของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูล E-commerce market value in Thailand จาก Statista) ร้อยละ 29.1 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่มีอัตราการปรับตัวลดลงร้อยละ 1.2 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 110402 คงตัวชี้วัดเดิมแต่มีการปรับค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 จากเดิม (ในห้วง พ.ศ. 2561-2565) เป็น สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีต่อกำลังแรงงาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 อย่างไรก็ดี การคำนวณสถานะการบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 ทั้งนี้ ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา ซึ่ง พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 ในการเปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2566 ที่มีคะแนน 40.77 กับ พ.ศ. 2565 ที่มีคะแนน 39.23 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 160202 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย (ในห้วง พ.ศ. 2566-2570) เป็น สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายต่ำสุดร้อยละ 40 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จากเดิม สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่ำกว่าร้อยละ 55) ซึ่งเป็นค่าเป้าหมายที่มีความท้าทายมากขึ้น ส่งผลให้สถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 มีระดับแย่ลง (↓) แต่หากเปรียบเทียบการเปลี่ยนแปลงของสถานการณ์การพัฒนา พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มีการหดตัวร้อยละ 9.3 เทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลปีล่าสุด) อยู่ที่ร้อยละ 9.5 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น (☺)

เป้าหมาย 190301 ไม่สามารถระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากข้อมูลสัดส่วนพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ลำคลองทั้งหมด มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2564 เป็นครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

หมายเหตุ : ↓ หมายถึง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับที่ดีขึ้น (เทียบจากที่ปรากฏในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565)

☺😐☹ หมายถึง สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 (โดยใช้ข้อมูลปีล่าสุด) เทียบกับสถานการณ์ของข้อมูลปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บล่าสุด โดยสะท้อนจากตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

— หากกรณีไม่ระบุสัญลักษณ์แสดงการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์การพัฒนา หมายถึง ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้เนื่องจากมีข้อมูลล่าสุดเพียงปีเดียว หรือ ข้อมูลอยู่ระหว่างการจัดเก็บโดยมี พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดเก็บ

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รายละเอียดของผลการเปรียบเทียบ**สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็น** ในระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2566 แสดงผลดังตารางนี้

แผนแม่บทฯ	พ.ศ.	เป้าประเด็น			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย											
1. ความมั่นคง	พ.ศ. 2562	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501		
	พ.ศ. 2563	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501		
	พ.ศ. 2564	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501		
	พ.ศ. 2565	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501		
	พ.ศ. 2566	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501		
2. การต่างประเทศ	พ.ศ. 2562	020001			020201	020202	020301	020401	020501							
	พ.ศ. 2563	020001			020201	020202	020301	020401	020501							
	พ.ศ. 2564	020001			020201	020202	020301	020401	020501							
	พ.ศ. 2565	020001			020201	020202	020301	020401	020501							
	พ.ศ. 2566	020001			020201	020202	020301	020401	020501							
3. การเกษตร	พ.ศ. 2562	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602		
	พ.ศ. 2563	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602		
	พ.ศ. 2564	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602		
	พ.ศ. 2565	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602		
	พ.ศ. 2566	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602		
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	พ.ศ. 2562	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402		040501	040502	040601	040602	
	พ.ศ. 2563	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402		040501	040502	040601	040602	
	พ.ศ. 2564	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402		040501	040502	040601	040602	
	พ.ศ. 2565	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040402		040501	040502	040601	040602	
	พ.ศ. 2566	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	ยกเลิก	040403	040501	040502	040601	040602	
5. การท่องเที่ยว	พ.ศ. 2562	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
	พ.ศ. 2563	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
	พ.ศ. 2564	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
	พ.ศ. 2565	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
	พ.ศ. 2566	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	พ.ศ. 2562	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
	พ.ศ. 2563	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
	พ.ศ. 2564	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
	พ.ศ. 2565	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
	พ.ศ. 2566	060001	060002	060003	060101	060201	060202											
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	พ.ศ. 2562	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301		
	พ.ศ. 2563	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301		
	พ.ศ. 2564	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301		
	พ.ศ. 2565	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301		
	พ.ศ. 2566	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301		
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	พ.ศ. 2562	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401				
	พ.ศ. 2563	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401				
	พ.ศ. 2564	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401				
	พ.ศ. 2565	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401				
	พ.ศ. 2566	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401				
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	พ.ศ. 2562	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203			090301	090302	090303		
	พ.ศ. 2563	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203			090301	090302	090303		
	พ.ศ. 2564	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203			090301	090302	090303		
	พ.ศ. 2565	090001	090002		090101	090102	090201	090202	090203			090301	090302	090303		
	พ.ศ. 2566	090001	090002		090101	090102	ยกเลิก	ยกเลิก	ยกเลิก	090204	090205	090301	090302	ยกเลิก		
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	พ.ศ. 2562	100001			100101	100201	100301									
	พ.ศ. 2563	100001			100101	100201	100301									
	พ.ศ. 2564	100001			100101	100201	100301									
	พ.ศ. 2565	100001			100101	100201	100301									
	พ.ศ. 2566	100001			100101	100201	100301									
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	พ.ศ. 2562	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501						
	พ.ศ. 2563	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501						
	พ.ศ. 2564	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501						
	พ.ศ. 2565	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501						
	พ.ศ. 2566	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501						
12. การพัฒนาการเรียนรู้	พ.ศ. 2562	120001	120002		120101	120201										
	พ.ศ. 2563	120001	120002		120101	120201										
	พ.ศ. 2564	120001	120002		120101	120201										
	พ.ศ. 2565	120001	120002		120101	120201										
	พ.ศ. 2566	120001	120002		120101	120201										
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	พ.ศ. 2562	130001			130101	130201	130301	130401	130501							
	พ.ศ. 2563	130001			130101	130201	130301	130401	130501							
	พ.ศ. 2564	130001			130101	130201	130301	130401	130501							
	พ.ศ. 2565	130001			130101	130201	130301	130401	130501							
	พ.ศ. 2566	130001			130101	130201	130301	130401	130501							
14. ศักยภาพการกีฬา	พ.ศ. 2562	140001			140101	140201	140301									
	พ.ศ. 2563	140001			140101	140201	140301									
	พ.ศ. 2564	140001			140101	140201	140301									
	พ.ศ. 2565	140001			140101	140201	140301									
	พ.ศ. 2566	140001			140101	140201	140301									
15. พลังทางสังคม	พ.ศ. 2562	150001			150101	150201	150202									
	พ.ศ. 2563	150001			150101	150201	150202									
	พ.ศ. 2564	150001			150101	150201	150202									
	พ.ศ. 2565	150001			150101	150201	150202									
	พ.ศ. 2566	150001			150101	150201	150202									

แผนแม่บทฯ	พ.ศ.	เป้าประสงค์			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย								
16. เศรษฐกิจฐานรากฯ	พ.ศ. 2562	160001			160101	160201	160202						
	พ.ศ. 2563	160001			160101	160201	160202						
	พ.ศ. 2564	160001			160101	160201	160202						
	พ.ศ. 2565	160001			160101	160201	160202						
	พ.ศ. 2566	160001			160101	160201	160202						
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	พ.ศ. 2562	170001			170101	170201							
	พ.ศ. 2563	170001			170101	170201							
	พ.ศ. 2564	170001			170101	170201							
	พ.ศ. 2565	170001			170101	170201							
	พ.ศ. 2566	170001			170101	170201							
18. การพัฒนาอย่างยั่งยืน	พ.ศ. 2562	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501	
	พ.ศ. 2563	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501	
	พ.ศ. 2564	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501	
	พ.ศ. 2565	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501	
	พ.ศ. 2566	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501	
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	พ.ศ. 2562	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301		
	พ.ศ. 2563	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301		
	พ.ศ. 2564	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301		
	พ.ศ. 2565	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190203	190301		
	พ.ศ. 2566	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	ยกเลิก	190301		
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	พ.ศ. 2562	200001	200002		200101	200201			200301	200302	200401	200501	
	พ.ศ. 2563	200001	200002		200101	200201			200301	200302	200401	200501	
	พ.ศ. 2564	200001	200002		200101	200201			200301	200302	200401	200501	
	พ.ศ. 2565	200001	200002		200101	200201			200301	200302	200401	200501	
	พ.ศ. 2566	200001	200002		200101	200201	200202	200203	200301	200302	200401	200501	
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	พ.ศ. 2562	210001			210101	210102	210201						
	พ.ศ. 2563	210001			210101	210102	210201						
	พ.ศ. 2564	210001			210101	210102	210201						
	พ.ศ. 2565	210001			210101	210102	210201						
	พ.ศ. 2566	210001			210101	210102	210201						
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	พ.ศ. 2562	220001	220002		220101	220102	220103		220201				
	พ.ศ. 2563	220001	220002		220101	220102	220103		220201				
	พ.ศ. 2564	220001	220002		220101	220102	220103		220201				
	พ.ศ. 2565	220001	220002		220101	220102	220103		220201				
	พ.ศ. 2566	220001	220002		220101	220102	220103	220104	220201				
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	พ.ศ. 2562	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502		
	พ.ศ. 2563	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502		
	พ.ศ. 2564	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502		
	พ.ศ. 2565	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502		
	พ.ศ. 2566	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502		

ส่วนที่ 2

ผลการดำเนินการตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

รายละเอียดของผลการเปรียบเทียบ**สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570** ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 23 ประเด็น ในระหว่าง พ.ศ. 2565 – 2566 แสดงผลดังตารางนี้

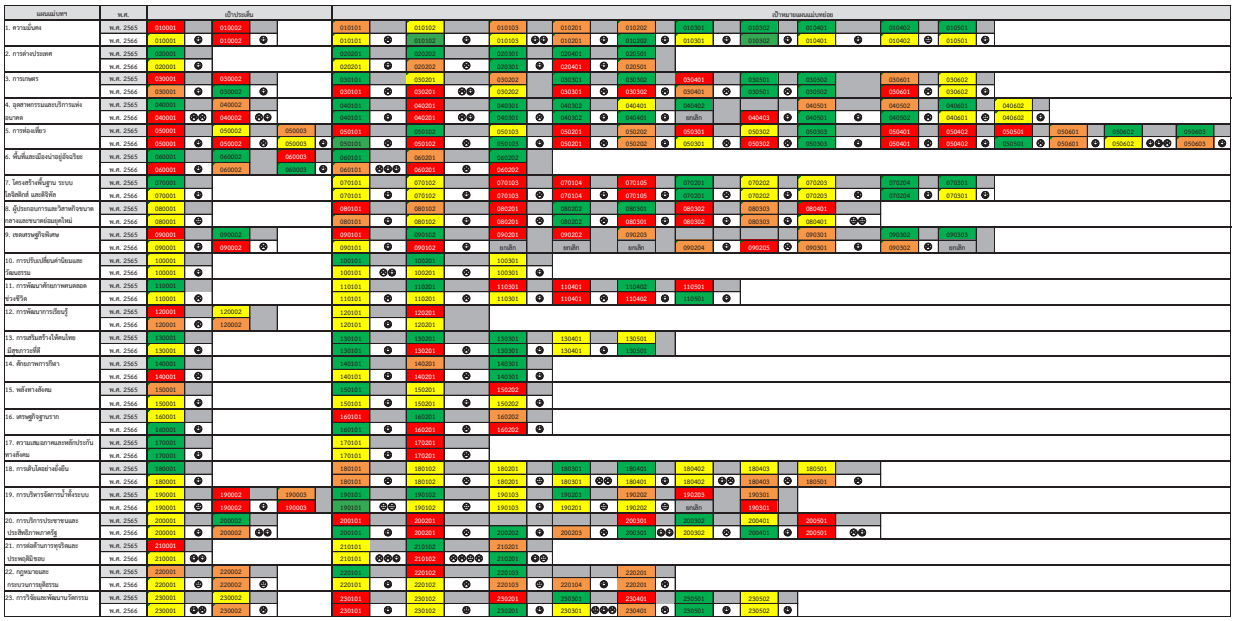

รหัสเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สามารถดูรายละเอียดได้ที่ภาคผนวก หรือ QR Code

หมายเหตุ : 😀😐☹ **หมายถึง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับสถานการณ์ปีก่อนหน้า** โดยแสดงให้เห็นถึงการพัฒนาที่ดีขึ้น/คงเดิม/แย่ลงของการพัฒนาตามเป้าหมายที่สะท้อนโดยตัวชี้วัดตามที่กำหนดในแผนแม่บทฯ

เมื่อพิจารณาจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) พบว่า ตั้งแต่มีการเปิดใช้ระบบ eMENSCR ใน พ.ศ. 2562 จนถึงสิ้นเดือนตุลาคม พ.ศ. 2566 มีโครงการในระบบ eMENSCR ที่ผ่านการอนุมัติจากผู้บริหารแล้ว จำนวน 236,986 โครงการ โดย**แผนแม่บทประเด็นที่มีจำนวนโครงการน้อยที่สุดสามลำดับแรก เป็นแผนแม่บทในประเด็นที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ได้แก่ ประเด็น (9) เขตเศรษฐกิจพิเศษ** มีจำนวนโครงการเพียง 679 โครงการหรือคิดเป็นร้อยละ 0.29 ของจำนวนโครงการที่ผ่านการอนุมัติ (M7) ทั้งหมดในระบบ eMENSCR **ประเด็น (4) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต** ที่มีจำนวนโครงการ 1,257 โครงการหรือคิดเป็นร้อยละ 0.53 ของจำนวนโครงการที่ผ่าน M7 ทั้งหมดในระบบ eMENSCR และ **ประเด็น (8) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่** ที่มีจำนวนโครงการ 2,004 โครงการหรือคิดเป็นร้อยละ 0.84 ของจำนวนโครงการที่ผ่าน M7 ทั้งหมดในระบบ eMENSCR ซึ่งแผนแม่บทประเด็นดังกล่าว ส่วนมากจะมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** และ**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

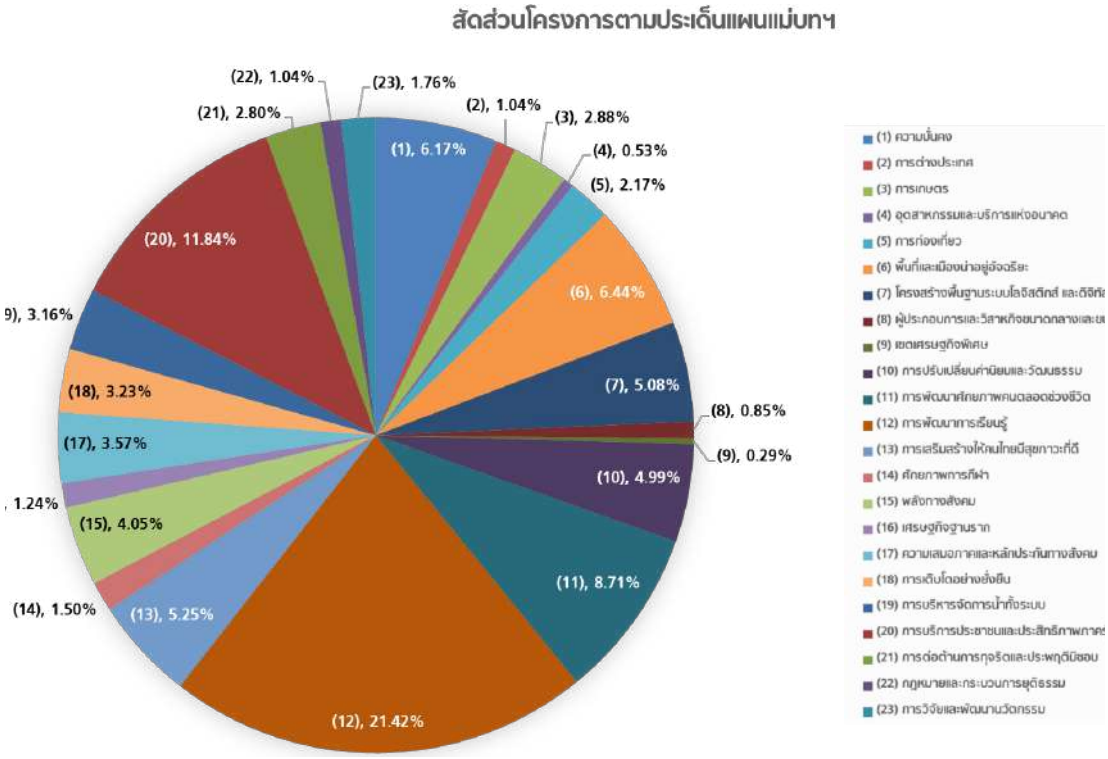

หมายเหตุ : ตัวเลขในวงเล็บ คือ ประเด็นแผนแม่บทฯ ร้อยละของสัดส่วนจำนวนโครงการภายใต้ประเด็นแผนแม่บทฯ ต่อจำนวนโครงการที่ผ่าน M7 ทั้งหมดในระบบ eMENSCR

ขณะที่**ประเด็นแผนแม่บทฯ ที่ยังคงมีจำนวนโครงการมากที่สุดอย่างต่อเนื่อง เป็นแผนแม่บทฯ ในประเด็นที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงจากยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์** ได้แก่ **แผนแม่บทประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้** โดยมีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 50,763 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 21.42 ของจำนวนโครงการที่ผ่าน M7 ทั้งหมดในระบบ eMENSCR โดยเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) **คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต** มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 48,295 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 20.38 ของจำนวนโครงการที่ผ่าน M7 ทั้งหมดในระบบ eMENSCR อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายดังกล่าวจะมีจำนวนโครงการมากที่สุด แต่ยังคงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) และสถานการณ์การพัฒนามีแนวโน้มตกต่ำลงอย่างต่อเนื่อง** นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในรายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวน 2 เป้าหมาย พบว่า เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) **คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้ และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น** มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีจำนวนโครงการมากถึง 44,514 โครงการ

สำหรับประเด็นแผนแม่บทฯ ที่มีโครงการจำนวนมากเป็นอันดับที่ 2 คือ แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ มีโครงการภายใต้แผนแม่บทฯ ทั้งสิ้น 28,063 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 11.84 โดย**เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) บริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ** ซึ่งมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 20,951 โครงการ และเป้าหมายประเด็น ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ซึ่งมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** มีจำนวนโครงการทั้งสิ้น 7,112 โครงการ **ซึ่งเป็นแผนแม่บทที่มีการถ่ายระดับเป้าหมายการพัฒนาโดยตรงไปยังยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ**

ทั้งนี้ **หากพิจารณาหน่วยงานระดับกระทรวง**ที่มีการบันทึกข้อมูลโครงการ/การดำเนินการในระบบ eMENSCR มากที่สุด พบว่า **กระทรวงมหาดไทย** ยังคงเป็นหน่วยงานที่ได้นำเข้าข้อมูลโครงการ/การดำเนินการในระบบ eMENSCR มากที่สุดจำนวน 96,860 โครงการ โดยมีความเกี่ยวข้องกับแผนแม่บทประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ถึง15,291 โครงการ หรือคิดเป็นร้อยละ 15.79 ของโครงการทั้งหมดของกระทรวงมหาดไทย

โดยโครงการทั้งหมดในระบบจำนวน 236,986 โครงการ เป็น**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ (โครงการสำคัญ) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งแผนแม่บทฯ ประเด็นที่มีจำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ น้อยที่สุด** ได้แก่ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ที่มีโครงการขับเคลื่อนฯ เพียง 3 โครงการ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม จำนวน 5 โครงการ และประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม จำนวน 4 โครงการ ในขณะที่**แผนแม่บทฯ ประเด็นที่มีจำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ มากที่สุด** คือ ประเด็น (3) การเกษตร จำนวน 76 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 18.72 ของโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ ทั้งหมด รองลงมา คือ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน จำนวน 37 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 9.11 ของโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ ทั้งหมด

โดยรายละเอียดจำนวนโครงการที่สอดคล้องกับ 37 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และ 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สรุปได้ดังนี้

แผนแม่บทฯ	เป้าประเด็น			เป้าหมายแผนแม่บทย่อย														โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566
1. ความมั่นคง	010001	010002		010101	010102	010103	010201	010202	010301	010302	010401	010402	010501					22 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 14,620 โครงการ	8,315	6,305		5,547	1,249	356	4,614	1,055	222	497	113	212	755					
2. การต่างประเทศ	020001			020201	020202	020301	020401	020501										11 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,062 โครงการ	2,062			501	506	442	393	220										
3. การบริหาร	030001	030002		030101	030201	030202	030301	030302	030401	030501	030502	030601	030602					76 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,821 โครงการ	1,912	4,909		993	1,583	407	378	38	982	257	1,078	896	207					
4. อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	040002		040101	040201	040301	040302	040401	040403	040501	040502	040601	040602					36 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 1,257 โครงการ	652	605		191	246	200	72	73	26	120	21	127	175					
5. การท่องเที่ยว	050001	050002	050003	050101	050102	050103	050201	050202	050301	050302	050303	050401	050402	050501	050601	050602	050603	28 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 5,145 โครงการ	724	2,209	2,212	2,028	872	43	555	30	130	16	32	65	12	357	207	456	342	
6. พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	060002	060003	060101	060201	060202												8 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 15,393 โครงการ	12,393	2,865	45	13,212	168	1,923												
7. โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070001			070101	070102	070103	070104	070105	070201	070202	070203	070204	070301					21 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 12,046 โครงการ	12,046			1,249	910	61	7,232	772	106	349	917	73	377					
8. ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001			080101	080102	080201	080202	080301	080302	080303	080401							15 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,004 โครงการ	2,004			419	372	57	26	110	215	281	524							
9. เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	090002		090101	090102	090204	090205	090301	090302									6 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 629 โครงการ	331	298		192	194	40	15	75	113									
10. การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001			100101	100201	100301												5 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 11,817 โครงการ	11,817			11,416	62	337												
11. การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001			110101	110201	110301	110401	110402	110501									15 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 20,634 โครงการ	20,634			3,590	1,060	11,447	3,486	218	833									
12. การพัฒนาการเรียนรู้	120001	120002		120101	120201													20 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 50,764 โครงการ	48,295	2,469		44,514	6,250													
13. การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001			130101	130201	130301	130401	130501										25 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 12,439 โครงการ	12,439			1,151	366	8,059	2,445	418										
14. ศักยภาพการกีฬา	140001			140101	140201	140301												6 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 3,556 โครงการ	3,556			2,966	419	171												
15. พลังทางสังคม	150001			150101	150201	150202												5 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 9,593 โครงการ	9,593			9,243	141	209												
16. เศรษฐกิจฐานราก	160001			160101	160201	160202												8 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,936 โครงการ	2,936			1,823	755	358												
17. ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001			170101	170201													3 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 8,471 โครงการ	8,471			1,330	7,141													
18. การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001			180101	180102	180201	180301	180401	180402	180403	180501							37 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 7,665 โครงการ	7,665			666	3,042	376	603	741	140	1,732	365							
19. การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	190002	190003	190101	190102	190103	190201	190202	190301									11 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 7,487 โครงการ	4,356	1,954	1,178	2,405	561	341	894	1,723	1,563									
20. การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ	200001	200002		200101	200201	200202	200203	200301	200302	200401	200501							16 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 28,063 โครงการ	20,951	7,112		1,973	4,797	7	10	881	153	14,959	5,283							
21. การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001			210101	210102	210201												7 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 6,637 โครงการ	6,637			4,220	2,178	239												
22. กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	220002		220101	220102	220103	220104	220201										10 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 2,476 โครงการ	759	1,717		268	597	113	11	1,485										
23. การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	230002		230101	230102	230201	230301	230401	230501	230502								15 โครงการ
จำนวนโครงการ/การดำเนินการ รวมทั้งสิ้น จำนวน 4,167 โครงการ	2,880	1,287		548	260	686	292	905	1,179	297								

รหัสเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) สามารถดูรายละเอียดได้ที่ภาคผนวก หรือ QR Code

หมายเหตุ * : โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่หน่วยงานรับผิดชอบได้มีการปรับปรุงรายละเอียดของข้อเสนอโครงการและนำเข้าระบบ eMENSCR เพื่อรายงานความก้าวหน้า ซึ่งอาจจะไม่ครบตามจำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ ที่ผ่านการคัดเลือกและได้รับจัดสรรงบประมาณ

แผนแม่บท

01 ความมั่นคง

ประเทศชาติมีความมั่นคงปลอดภัย มีความสงบเรียบร้อย
มีความสามัคคีปรองดองของคนในชาติ อยู่ร่วมกันอย่างสันติ
ภายใต้การปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์
ทรงเป็นประมุขบนพื้นฐานของสังคมพหุวัฒนธรรม
การเคารพความหลากหลาย และหลักธรรมาภิบาล
มีความพร้อมเผชิญเหตุ และรับมือกับภัยคุกคามด้านความมั่นคง
ในทุกมิติ ทุกรูปแบบ และทุกระดับความรุนแรง เป็นภูมิคุ้มกัน
ให้ประชาชนอยู่ดีกินดี และมีความสุข ส่งเสริมการบริหาร
และการพัฒนาประเทศในทุกด้านต่อไป

ความมั่นคง

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (01) ความมั่นคง

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ประเทศชาติมีความมั่นคงในเอกราชและอธิปไตย มีความมั่นคงปลอดภัยและการเปลี่ยนแปลง ทั้งภายในประเทศและภายนอกประเทศ และมีความมั่นคงในทุกมิติ ทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม การเมือง และสังคมมีความปรองดองและสามัคคีประชาชนมีความมั่นคงในชีวิต มีความสุข มีงานทำ มีรายได้ที่มั่นคง มีที่อยู่อาศัยและความปลอดภัยในชีวิตทรัพย์สิน โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น และ (2) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

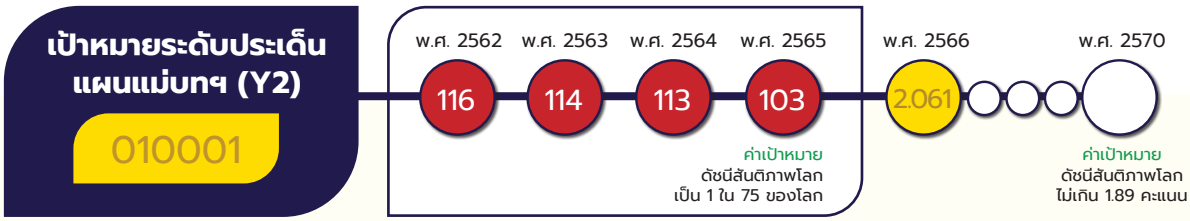

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 010001 ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีสันติภาพโลก (Global Peace Index: GPIX) ไม่เกิน 1.89 คะแนน ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 010001 ยังคงใช้ตัวชี้วัดเดิม ที่พิจารณาจากดัชนีสันติภาพโลก แต่มีการปรับหน่วยตัวชี้วัด จากเดิม ดัชนีสันติภาพโลก (อันดับ) 1 ใน 50 ของโลก เป็น ดัชนีสันติภาพโลก (คะแนน) ไม่เกิน 1.89 คะแนน

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก **ดัชนีสันติภาพโลก** จัดทำโดยสถาบันเศรษฐศาสตร์และสันติภาพ โดยพิจารณาจากปัจจัยบ่งชี้หลัก 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) ความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในและนอกประเทศ อาทิ จำนวน ระยะเวลา และผู้เสียชีวิตในความขัดแย้งภายในประเทศ และความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน (2) ระดับความปลอดภัยและความมั่นคงในสังคม อาทิ จำนวนอาชญากรรมและเหตุความรุนแรง จำนวนผู้อพยพโยกย้ายถิ่นฐาน และเสถียรภาพทางการเมือง และ (3) การขยายอิทธิพลทางทหาร อาทิ การเข้าถึงอาวุธเล็กและอาวุธเบา และงบประมาณทางทหาร โดย**สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีความมั่นคงในทุกมิติและทุกระดับเพิ่มขึ้น** โดยมีผลการประเมินอยู่ที่ 2.061 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ 2.06 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 99.95 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ความมั่นคง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ในสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ดัชนีสันติภาพโลกมีผลการประเมินอยู่ที่ 2.061 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ต้องไม่เกิน 1.89 คะแนน ภายใน พ.ศ. 2570 หรือคิดเป็นร้อยละ 91.70 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนนอยู่ที่ 2.098 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.76**

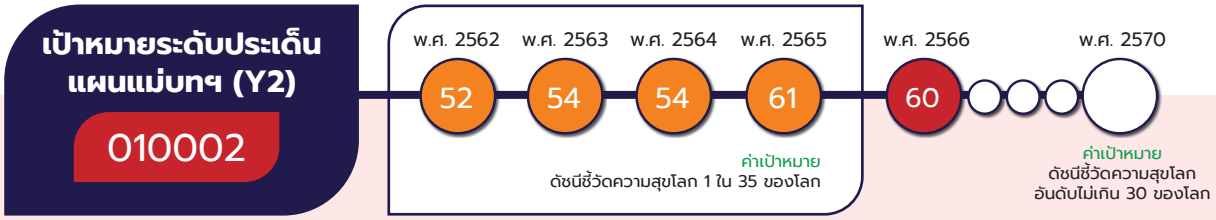

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 010002 ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีชี้วัดความสุขโลก อันดับ ไม่เกิน 30 ของโลก

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 010002 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ซึ่งพิจารณาจาก ดัชนีชี้วัดความสุขโลก อันดับไม่เกิน 30 ของโลก ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ดัชนีชี้วัดความสุขโลก** ซึ่งเป็นการวัดปัจจัยที่ส่งผลต่อความอยู่ดีมีสุข ของประชากรในประเทศ จาก 6 ปัจจัย ได้แก่ รายได้ต่อหัว การได้รับสวัสดิการและสนับสนุนจากภาครัฐ การมีอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพที่ดี การมีสิทธิ์และเสรีภาพ ความเอื้ออาทรต่อกัน และการอยู่ในสังคมที่ปลอดการทุจริต โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไทยอยู่ในอันดับที่ 60 จากทั้งหมด 137 ประเทศ เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ไม่เกินอันดับที่ 55 ในปี พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 91.67 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับประเทศในอาเซียน พบว่า ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 3 รองจากประเทศสิงคโปร์ และประเทศมาเลเซีย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีชี้วัดความสุขของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่อันดับ 60 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ต้องไม่เกินอันดับ 30 ภายใน พ.ศ. 2570 ซึ่งอยู่ห่างเป็น 2 เท่าจากค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ -200 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับอยู่ที่ 61 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.64**

ความมั่นคง

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (01) ความมั่นคง ยังมีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็ว โดยเฉพาะปัญหาที่สามารถส่งผลกระทบต่อประชาชนในวงกว้าง มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น มีรูปแบบวิธีที่ซับซ้อนจากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการกระทำความผิดเพิ่มขึ้น และสามารถเชื่อมโยงไปยังปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่องอย่างซับซ้อน อาทิ **ปัญหายาเสพติด** และ**ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์** และแม้ว่าเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) ส่วนใหญ่จะมีผลการดำเนินงานดีขึ้น และมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย แต่ยังมีผลการดำเนินงานในบางปัจจัยที่ยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ได้ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น จึงเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งจะส่งผลให้การบรรลุเป้าหมายของเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) ดังกล่าวดีขึ้นได้ อาทิ การป้องกันและแก้ไขปัญหาอาชญากรรมที่เกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจะให้ประชาชนมีความมั่นคงและปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น และลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน การส่งเสริมการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนขั้นพื้นฐานและเสรีภาพแก่ประชาชน การสร้างความเข้าใจและการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม การเสริมสร้างความมีคุณธรรม จริยธรรม การปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างโปร่งใสและพร้อมทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง และการสร้างความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ภาครัฐให้มากขึ้น

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (01) ความมั่นคง ประกอบด้วย 10 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

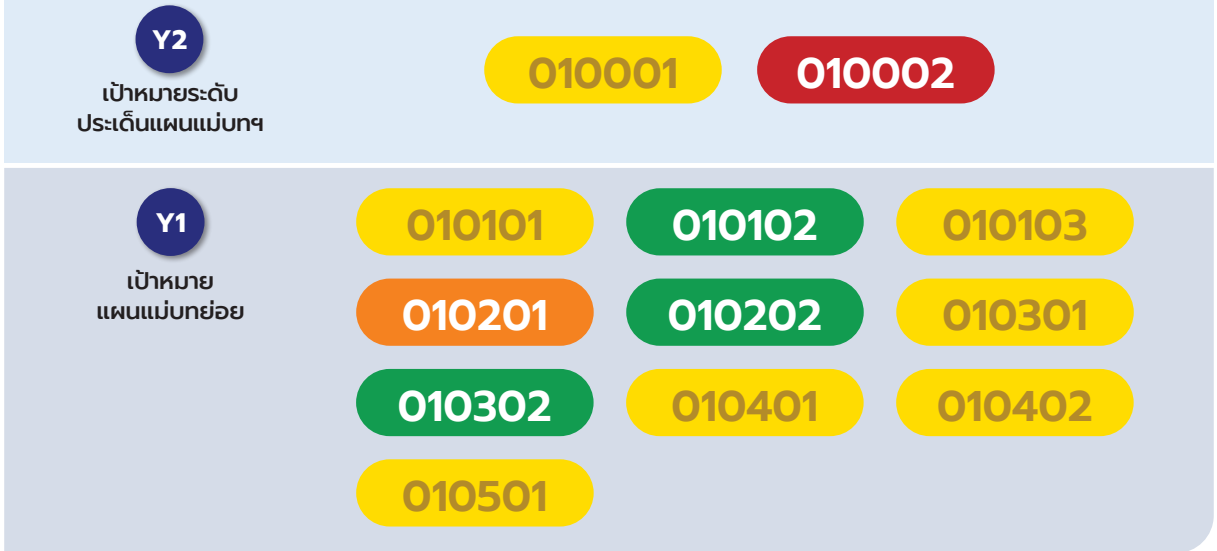

ความมั่นคง

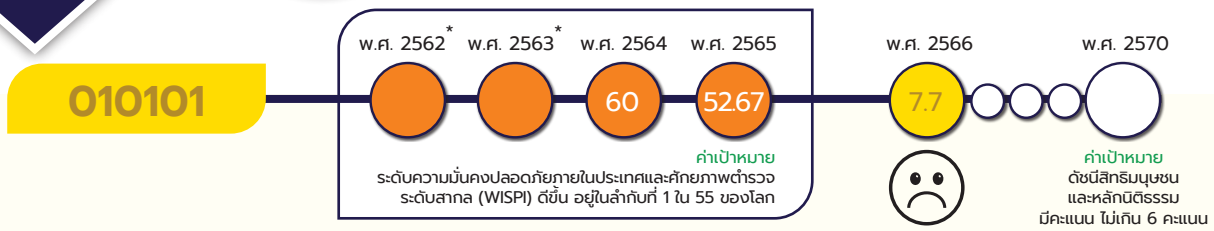

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010101 ตัวชี้วัดความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) มีการจัดเก็บล่าสุดใน พ.ศ 2559 จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ตลอดช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงคนละตัวชี้วัด โดยไม่มีค่าตัวเลข แต่เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 - 2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกันและมีค่าตัวเลขซึ่งเป็นคนละตัวกันของ พ.ศ. 2562 – 2563

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม (Human rights and rule of law index) ไม่เกิน 6 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 7.7 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.92 ส่งผลให้ยังมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินการหลายปัจจัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งปัจจัยด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อาทิ อัตราคดีอาญาต่อประชากรแสนคน คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและคดีปล้นทรัพย์ และด้านสิทธิมนุษยชน ปัจจัยด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเกิดความเคารพในความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น อาทิ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 7.6 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ร้อยละ 2.63**

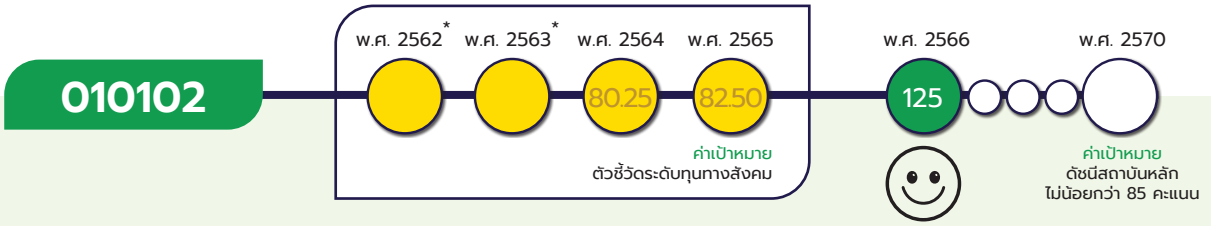

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010102 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงแรก (พ.ศ.2561 - 2565) รวมทั้งไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้เทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 - 2563 เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดไม่มีค่าตัวเลข แต่เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 - 2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกันและมีค่าตัวเลขซึ่งเป็นคนละตัวกันของ พ.ศ. 2562 – 2563

คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีสถาบันหลัก ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ซึ่งเป็นการจัดทำดัชนีใหม่ในลักษณะ Composite Index ประกอบด้วย (1) องค์ประกอบด้านกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม (2) ร้อยละของประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่ประกอบกิจกรรมทางศาสนา (3) ร้อยละของการนำหลักเศรษฐกิจพอเพียงมาปรับใช้ในชีวิตประจำวัน และ (4) ร้อยละของประชากรที่ทำกิจกรรมการยืนตรงเคารพธงชาติทุกครั้งเมื่อได้ยินเสียงเพลงชาติในที่สาธารณะ

ความมั่นคง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เนื่องจากดัชนีสถานบันหลักอยู่ระหว่างเก็บข้อมูล จึงพิจารณาเทียบเคียงจากผลการประเมินปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ และกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละ 125 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ 85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 147.06 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 82.50 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 51.52**

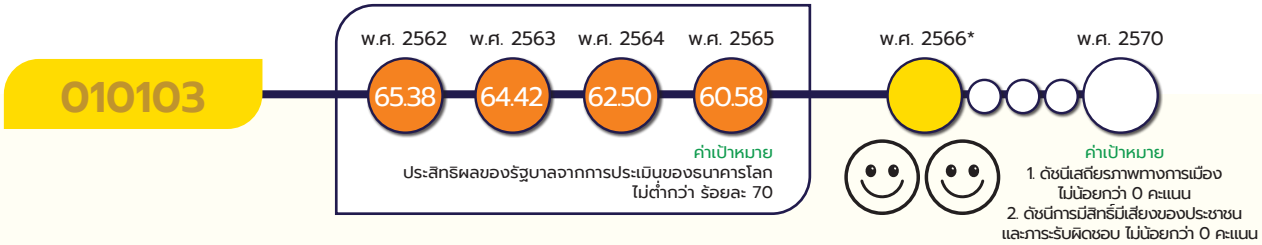

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010103 ในห้วงที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ใช้ตัวชี้วัด 2 ตัว โดยที่มาของสีสถานะการบรรลุเป้าหมายมาจากคะแนนเฉลี่ยของ 2 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ ตามเล่มแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ.2566-2580) ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายรวม ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง (Political stability index) และดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ (Voice and Accountability Index) ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.38 คะแนน ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.8 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.62 คะแนน ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดคำคะแนนไว้ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.2 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อนำตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวมาคำนวณ พบว่า เป้าหมาย การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 80 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ปีก่อนหน้าได้ ดังนี้

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 0.55 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 30.91**

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 0.79 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์ที่ดีขึ้นร้อยละ 21.51**

ความมั่นคง

010201

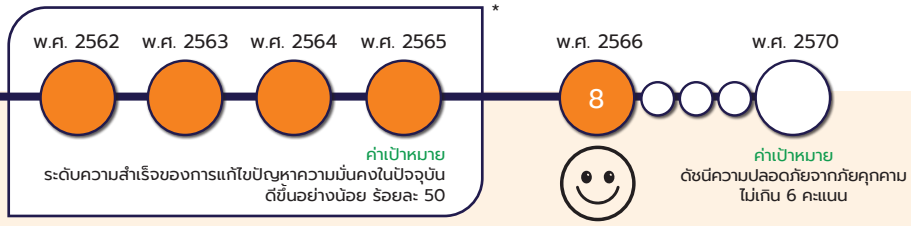

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010201 เป็นการประเมินความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน โดยในแต่ละปีจะพิจารณาจากสถานการณ์ความมั่นคงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาทิ สถานการณ์ด้านยาเสพติด การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ จึงเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 8 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** เนื่องจากปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในปัจจุบัน อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และปัญหาการค้ามนุษย์ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น และมีรูปแบบวิธีที่ซับซ้อนจากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการกระทำความผิดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีคะแนน 8.3 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 3.61**

010202

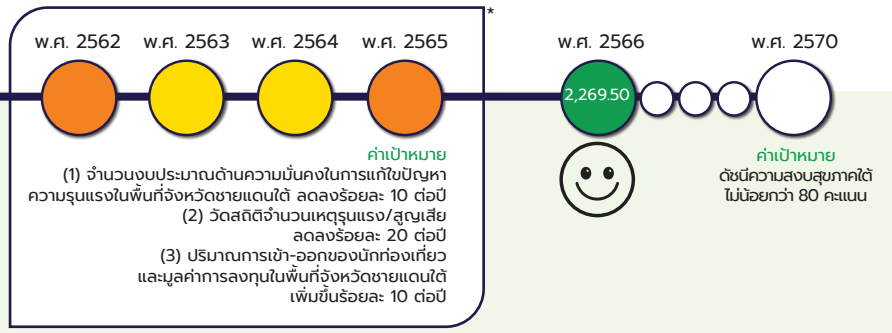

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010202 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้า 010202

ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ใน พ.ศ. 2566 ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ อยู่ที่ 2,269.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 2,836.88 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 จำนวน 636.50 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 886.49 ทำให้ดัชนีความสงบสุขภาคใต้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ 588.15 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 285.87**

ความมั่นคง

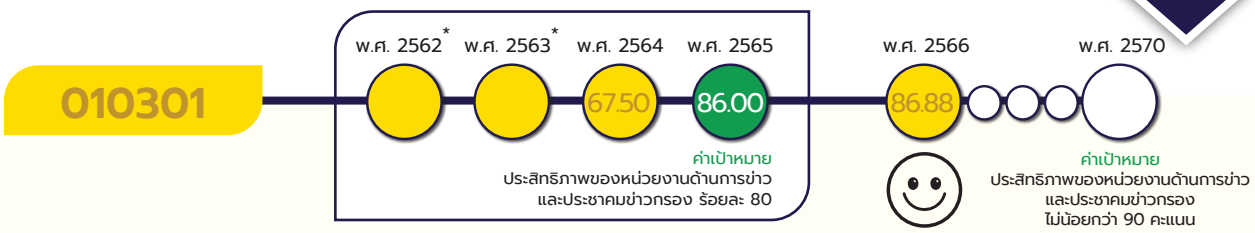

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010301 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองไม่น้อยกว่า 90 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 86.88 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 90 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.53 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การยกระดับศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ด้านการข่าวและความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ให้แก่ผู้นำและผู้บริหารของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง การเชื่อมแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์กับสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 86.00 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 1.02**

ความมั่นคง

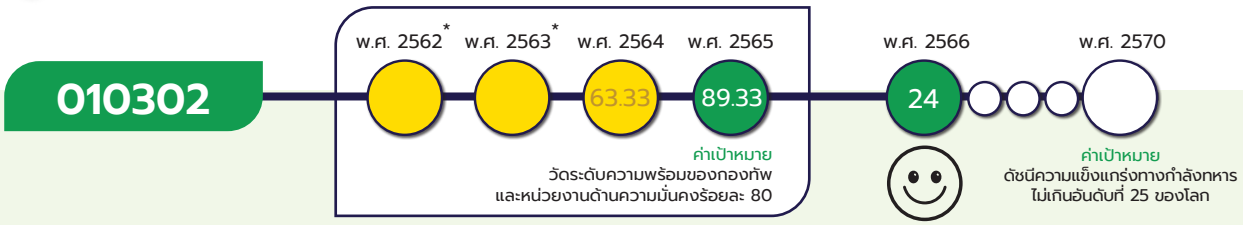

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010302 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง มีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่อันดับ 24 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 104.17 ส่งผลให้มี **สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การสร้างความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม การพัฒนาขีดความสามารถชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศนอนาคตผ่านการพัฒนากองทัพ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเผชิญภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ และการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาภัยความมั่นคงตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 – 2570) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับ 29 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 17.24**

ความมั่นคง

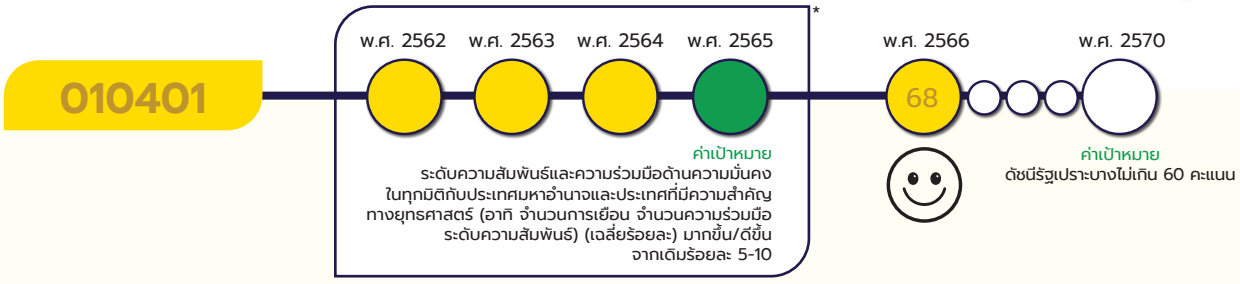

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010401 เป็นการประเมินสถานการณ์ในแต่ละปีจากระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ โดยเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีรัฐเปราะบาง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 68 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมความร่วมมือผ่านกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกกับราชอาณาจักรไทย (Thailand-EU Comprehensive Partnership and Cooperation Agreement) การดำเนินการตามพันธกรณีเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอก การร่วมหารือกับฝ่ายต่างประเทศระดับรัฐมนตรีและผู้ช่วยรัฐมนตรี และการประชุมกลไกทวิภาคีกับต่างประเทศ การลงนามความตกลงด้านการเมืองความมั่นคงกับต่างประเทศ 21 ฉบับ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อยกระดับขีดความสามารถของไทย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 70 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 2.86**

ความมั่นคง

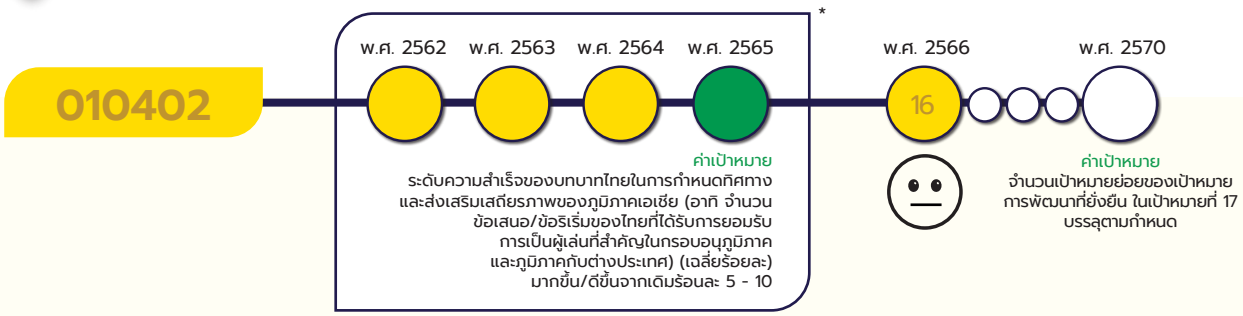

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010402 เป็นการประเมินสถานการณ์ในแต่ละปีจากระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของเอเชีย อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับ การเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ โดยเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแถวหน้าในภูมิภาคอาเซียน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินจำนวนเป้าหมายที่บรรลุอยู่ที่ 16 เป้าหมายย่อย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 17 เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ 94.12 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์อย่างสมดุลและยืดหยุ่น การหลีกเลี่ยงการเลือกข้าง และให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญการผลักต้นความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์ การร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ในกรอบทวิภาคี และพหุภาคี และการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านในสาขาต่างซึ่งเป็นการส่งเสริมการรักษาเสถียรภาพในทุกมิติ และสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถรักษาบทบาทนำในประชาคมระหว่างประเทศ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสถานการณ์ 16 เป้าหมายย่อย สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

ความมั่นคง

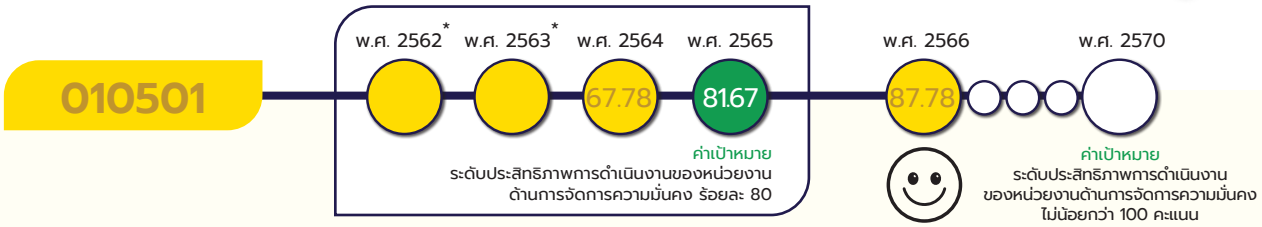

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010501 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 87.78 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.78 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การจัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงผ่านแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปในคราวเดียวกัน การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 81.67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 7.48**

ความมั่นคง

010101

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

จ.3

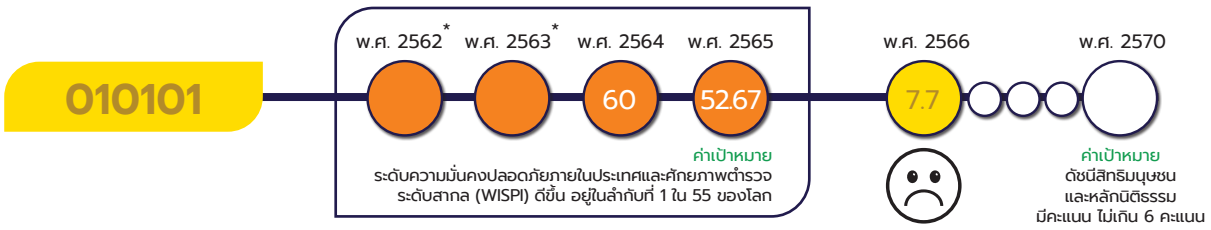

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010101 ตัวชี้วัดความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) มีการจัดเก็บล่าสุดใน พ.ศ 2559 จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ตลอดช่วง พ.ศ. 2561 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงคนละตัวชี้วัด โดยไม่มีค่าตัวเลข แต่เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 - 2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกันและมีค่าตัวเลขซึ่งเป็นคนละตัวกันของ พ.ศ. 2562 – 2563

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีสิทธิมนุษยชนและนิติธรรม มีคะแนน ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรม ของประชาชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน และอำนวยความยุติธรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ มาตรการรักษา ความปลอดภัย ในชีวิต และทรัพย์สิน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิคุ้มกันและชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงสิทธิพลเมือง และสิทธิมนุษยชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศและศักยภาพตำรวจระดับสากล (WISPI) ดีขึ้น (อันดับ) อยู่ในลำดับ 1 ใน 45 ของโลก เป็น ดัชนีสิทธิมนุษยชนและนิติธรรม มีคะแนน ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

ความมั่นคง

010101

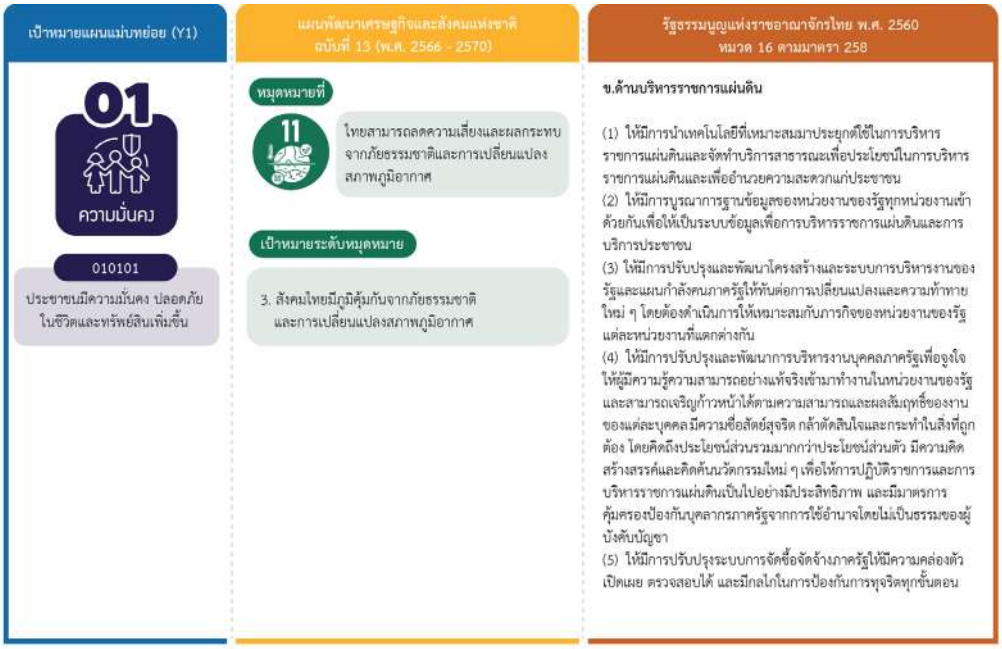

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมาย ที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** ที่กำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐทุกหน่วยงานเข้าด้วยกัน รวมถึงปรับปรุงและพัฒนาโครงสร้างและระบบงานของรัฐและแผนกำลังคนภาครัฐให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงและความท้าทายใหม่ ๆ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ประชาชนมีความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพิ่มขึ้น พิจารณาจากดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 7.7 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดไว้ 7.22 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.77 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ (สมช.) ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ 01 ความมั่นคงและหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯได้รายงานผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ ด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม ซึ่งพิจารณาจากอัตราคดีอาญาต่อประชากรแสนคนโดยอัตราคดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนามี 1.97 คดีและอัตราคดีปล้นทรัพย์ชิงทรัพย์ วิ่งราวทรัพย์ มี 2 คดี อย่างไรก็ตาม ยังพบว่าความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชนยังอยู่ที่ระดับร้อยละ 41.13 และความเชื่อมั่นของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

ความมั่นคง

010101

ลดลง โดยอยู่ที่ร้อยละ 63.87 สำหรับด้านสิทธิมนุษยชน การอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเกิดความเคารพในความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น มีการดำเนินการตามข้อเสนอที่ไทยตอบรับภายใต้กลไก Universal Periodic Review (UPR) รอบที่ 3 โดยครอบคลุมประเด็นต่าง ๆ อาทิ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ เช่น เด็ก ผู้มีความหลากหลายทางเพศ นักปกป้องสิทธิมนุษยชน เป็นต้น อย่างไรก็ตาม สำหรับด้านกระบวนการทำงานและความโปร่งใส ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ พ.ศ. 2566 ได้คะแนน 58.80 ซึ่งอยู่ที่ระดับ D

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีสิทธิมนุษยชนและหลักนิติธรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 7.7 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 77.92 ส่งผลให้ยังมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินการหลายปัจจัยเป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งปัจจัยด้านการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรม อาทิ อัตราคดีอาญาต่อประชากรแสนคน คดีฆ่าผู้อื่นโดยเจตนาและคดีปล้นทรัพย์ และด้านสิทธิมนุษยชน ปัจจัยด้านการอยู่ร่วมกันอย่างสันติและเกิดความเคารพในความแตกต่างหลากหลายมากขึ้น อาทิ การปรับปรุงกฎหมายภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานระหว่างประเทศ การเสริมสร้างความเข้มแข็งของกลไกและแผนสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และการคุ้มครองสิทธิของกลุ่มเปราะบางต่าง ๆ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 7.6 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาแย่ลง ร้อยละ 2.63**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานภายใต้โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการการพัฒนาแผ่นเกราะกันกระสุนสำหรับการใช้งานในหัวรถจักร เพื่อเพิ่มความปลอดภัยให้กับผู้ปฏิบัติงานและผู้โดยสารรถไฟในพื้นที่ภาคใต้** โดยการสร้างองค์ความรู้และเพิ่มขีดความสามารถในการผลิตเกราะกันกระสุนภายในประเทศด้วยความร่วมมือระหว่างสถาบันวิจัย หน่วยงานภาครัฐ และหน่วยงานภาคเอกชน เป็นขบวนต้นแบบห้องคนขับรถไฟที่ติดตั้งเกราะกันกระสุนเพื่อลดความเสี่ยงในชีวิตและทรัพย์สิน ส่งเสริมการเดินทาง ขนส่งและเศรษฐกิจในพื้นที่ **โครงการพัฒนาการตรวจพิสูจน์ยาเสพติดเพื่อรองรับการปฏิรูปงานนิติวิทยาศาสตร์ตำรวจ** โดยการจัดสรรอุปกรณ์ และเครื่องมือวิทยาศาสตร์ที่ใช้ในการตรวจหาปริมาณวิเคราะห์ให้กับหน่วยงานพิสูจน์ยาเสพติดทั้ง 77 จังหวัด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการตรวจพิสูจน์การวิเคราะห์หาสารเสพติดกำเนิดใหม่ สร้างความเชื่อมั่นในผลวิเคราะห์ให้กับพนักงานสอบสวนและประชาชน สามารถนำข้อมูลจากฐานข้อมูลไปใช้ในการสืบหาขบวนการค้ายาเสพติดและแหล่งผลิตได้ และ**โครงการ สมาร์ท เซฟตี้ โซน 4.0 (SMART SAFETY ZONE 4.0)** ซึ่งเป็น

ความมั่นคง

010101

การบูรณาการระหว่างภาคประชาชน ภาคประชาสังคม ระบบราชการส่วนท้องถิ่น และสำนักงานตำรวจแห่งชาติ โดยการพัฒนาระบบนำร่อง Smart Safety Zone การจัดทำห้องประมวลผลในสถานีตำรวจ พัฒนาแพลตฟอร์มประมวลผลกลางเชื่อมต่อกับกล้อง IP CCTV ซึ่งเป็นการพัฒนารูปแบบวิธีการป้องกันอาชญากรรมโดยใช้นวัตกรรมและยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางตามแนวคิด “เมืองอัจฉริยะ” เพิ่มประสิทธิภาพในการป้องกันอาชญากรรมในพื้นที่ให้ประชาชนมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ไม่หวาดกลัวภัยอาชญากรรม ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยในการพัฒนาเทคโนโลยี วัสดุอุปกรณ์ อาวุธ ยุทโธปกรณ์ ยานพาหนะ สถานที่ และระบบศูนย์รับแจ้งเหตุ ภายใต้องค์ประกอบสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

Smart Safety Zone 4.0 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ

ที่มา: police.go.th

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยมีระดับความมั่นคงปลอดภัยภายในประเทศเพิ่มขึ้นในห้วงถัดไป นั้น ยังมีประเด็นท้าทายจากการเกิดปัญหาอาชญากรรมต่างๆ ในประเทศ ที่เกิดจากปัจจัยด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ ความยากจน ยาเสพติด ความเหลื่อมล้ำทางสังคม ปัญหาสุขภาพจิต และการใช้ความรุนแรง ประกอบกับพฤติกรรมจากการบริโภคสื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อออนไลน์ที่สามารถเผยแพร่อย่างรวดเร็วและยากต่อการควบคุมการนำเสนอ ส่งผลต่อการเลียนแบบพฤติกรรมการก่ออาชญากรรมรูปแบบใหม่ ๆ ที่เป็นอันตรายต่อสังคม และค่านิยมของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป การให้ค่าของวัตถุนิยม อำนาจ และชื่อเสียง มีความสำคัญมากกว่าอุดมการณ์และหน้าที่ ส่งผลให้บุคลากรรัฐบางกลุ่มขาดจิตสำนึกในหน้าที่ และไม่บังคับใช้กฎหมายที่มีอยู่อย่างจริงจัง

โรงพักเมืองระยองนำร่องโครงการ “สมาร์ท เซฟตี้โซน 4.0” ติดกล้อง 130 ตัว

ที่มา: mgronline.com

ความมั่นคง

010101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรให้ความสำคัญกับแนวทางการบูรณาการความร่วมมือและสร้างเครือข่ายของทุกภาคส่วนเพื่อป้องกันอาชญากรรม มุ่งสร้างความเชื่อมั่นและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การสร้างภูมิคุ้มกันในระดับชุมชนให้ชุมชนมีความเข้มแข็ง และให้ความสำคัญกับการสร้างความเข้าใจและส่งเสริมกิจกรรมศาสนาและการอยู่ร่วมกันในสังคมพหุวัฒนธรรม รวมทั้งการพัฒนาระบบข้อมูลอาชญากรรมต่างๆ ที่เชื่อมโยงกันอย่างครบถ้วน ตลอดจนเสริมสร้างความมีคุณธรรม จริยธรรม และการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่อย่างโปร่งใส และพร้อมทำงานเพื่อประชาชนอย่างแท้จริง ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญที่จะส่งผลต่อการยกระดับความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนมากขึ้น รวมทั้งจะส่งผลต่อการลดความหวาดกลัวของประชาชนต่ออาชญากรรมต่างๆ และการเพิ่มความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ของรัฐในทุกระดับ

010102

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

จ.3

หมายเหตุ : ปรับหน่วยงานเจ้าภาพ จ.3 ตามมติ คกกยช. 2/2566 เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 66 จาก กระทรวงกลาโหม เป็น กองอำนวยการรักษาความมั่นคงในราชอาณาจักร ทั้งนี้ สศช. อยู่ระหว่างนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

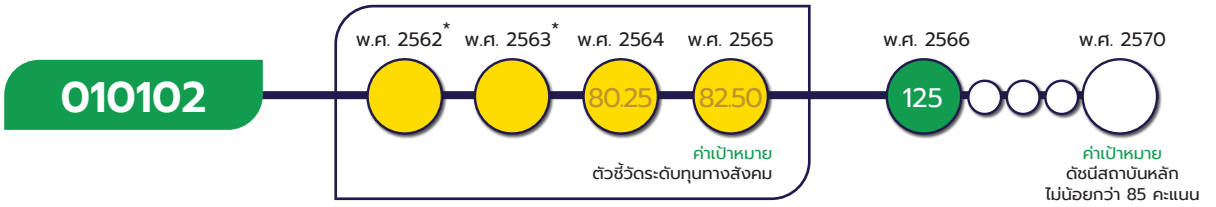

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010102 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงแรก (พ.ศ.2561 - 2565) รวมทั้งไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ใช้เทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 - 2563 เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน ซึ่งเป็นตัวชี้วัดไม่มีค่าตัวเลข แต่เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 - 2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกันและมีค่าตัวเลขซึ่งเป็นคนละตัวกันของ พ.ศ. 2562 – 2563

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยมีความจงรักภักดีซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีสถาบันหลัก ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยมีองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ รวมถึงกิจกรรมด้านศาสนาจะสามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดี และการที่คนไทยมีความรู้เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ ศาสนา

ความมั่นคง

010102

จะส่งผลให้การอยู่ร่วมกันของคนในสังคม มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการธำรงไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมีช่องทางเข้าถึงข้อมูลข่าวสารที่ถูกต้อง การมีรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010102 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ตัวชี้วัดระดับทุนทางสังคม เป็น ดัชนีสถาบันหลัก ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
01 ความมั่นคง 010102 คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจคนไทยสูงขึ้น	ไม่มี	**ก.ด้านการเมือง** (1) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด (2) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีฐานการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (3) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน (4) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน (5) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งผลลัพธ์การดำเนินการตามเป้าหมายข้างต้น ยังส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามขอบเขตประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่กำหนดให้มีเกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติการต่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010102 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แต่เกี่ยวข้องกับ**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของด้านการเมือง ที่กำหนดให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

ความมั่นคง

010102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีสถาบันหลัก (ปัจจุบันไม่มีการจัดเก็บข้อมูล) สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ได้รายงานผลความสำเร็จขององค์ประกอบภายใต้เป้าหมายคนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น โดยพิจารณาเทียบเคียงจากการดำเนินงานด้านกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมโดยมีจำนวนเยาวชนเข้าร่วมกิจกรรมของกรมการศาสนา 4,500 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 12.5) จาก พ.ศ. 2565 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนผู้แทนองค์การทางศาสนาที่เข้าร่วมกิจกรรมศาสนิกสัมพันธ์ 500 คน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 25) จาก พ.ศ. 2565 โดยทั้ง 2 ตัวชี้วัดเทียบเคียงมีค่าเฉลี่ยร้อยละ 125 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่มีค่าไม่น้อยกว่า 85 คะแนนโดยคิดเป็นเกินกว่าร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เนื่องจากดัชนีสถานบันหลักอยู่ระหว่างเก็บข้อมูล จึงพิจารณาเทียบเคียงจากผลการประเมินปัจจัยชี้วัดความสำเร็จของด้านองค์ความรู้เกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ และกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินเฉลี่ยร้อยละ 125 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ 85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 147.06 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 82.50 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 51.52**

ที่มา: police.go.th

ความมั่นคง

010102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการ ผ่านการสร้างจิตสำนึกและทัศนคติที่ดีต่อสถาบันชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์ แก่ข้าราชการ นักเรียน นักศึกษา และประชาชน ผ่านการอบรมจิตอาสา การสร้างเครือข่ายเยาวชนสืบสานงานพระราชดำริจากโครงการค่ายเยาวชนรู้งานสานพระราชดำริ (RBPB Camp) โดยเพิ่มการเรียนรู้นวัตกรรมและมุมมองใหม่ ๆ เพื่อที่จะประยุกต์ใช้ ต่อยอด สืบสาน และเผยแพร่ได้อย่างกว้างขวางและถูกต้อง การสร้างเครือข่ายปราชญ์เพื่อความมั่นคง ผู้นำชุมชน กลุ่มอาชีพเยาวชนและประชาชน ด้วยองค์ความรู้ศาสตร์พระราชา ตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ เพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิต สร้างรายได้และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้ แนวทางการจัดการความขัดแย้งโดยสันติวิธีแก่นักเรียนและจัดการแข่งขันโต้วาที เพื่อส่งเสริมวัฒนธรรมทางการเมืองการปกครอง ควบคู่ไปกับการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เยาวชนที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุข มีการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ด้วยศิลปะการพูดและการยอมรับเหตุผลของกันและกัน ตลอดจนการดำเนินกิจกรรมศาสนาที่สามารถส่งเสริมความเข้าใจอันดีและการอยู่ร่วมกันของคนในสังคมจากปัจจัยเยาวชนและผู้แทนองค์การทางศาสนาเข้าร่วมกิจกรรมเพิ่มมากขึ้นในรอบปี ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าว ส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ในปัจจัยการสร้างความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ และการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทางการศึกษา ภายใต้องค์ประกอบของการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของสถาบันหลักของชาติและองค์ความรู้ทางการศึกษาเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ

กปร. จัด “RDPB Camp รุ่น 13” เยาวชนเรียนรู้งานเพื่อสืบสานพระราชดำริ

ที่มา: กปร.จัด “RDPB Camp รุ่น 13” เยาวชนเรียนรู้งานเพื่อสืบสานพระราชดำริ (thairath.co.th)

ความมั่นคง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติเพิ่มขึ้นในห้วงถัดไปนั้น ยังมีประเด็นท้าทายจากบุคคลบางกลุ่ม ที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับบทบาทและความสำคัญของสถาบันพระมหากษัตริย์ต่อสังคมไทย ประกอบกับการใช้สื่อสังคมออนไลน์ในการบิดเบือนข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสถาบันหลักของชาติ เพื่อสร้างความแตกแยก ที่ปัจจุบันยากต่อการตรวจสอบได้ทั่วถึง ซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความศรัทธาต่อสถาบันหลักให้แก่ประชาชน โดยเฉพาะเยาวชนคนรุ่นใหม่ ประกอบกับปัจจุบัน บุคลากรทางศาสนาพุทธที่ทำผิดข้อปฏิบัติของสงฆ์ได้ถูกเผยแพร่พฤติกรรมอย่างกว้างขวางในสื่อต่าง ๆ ส่งผลต่อการขาดความศรัทธาในศาสนาที่เป็นสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ และอาจส่งผลต่อพฤติกรรมที่นำไปสู่การก่อเหตุและความวุ่นวายในสังคมไทยในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความรู้ความเข้าใจ ถึงความสำคัญและจำเป็นของสถาบันหลักของชาติและประวัติศาสตร์ชาติไทย ตั้งแต่ระดับประถม มัธยม ไปจนถึงระดับอุดมศึกษา ด้วยการปรับหลักสูตรการเรียนและวิธีการสอนให้เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย มีบุคลากรที่มีความรู้ที่ถูกต้องเพื่อการเผยแพร่แก่เด็กและเยาวชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ สร้างค่านิยมและทัศนคติที่ดีตั้งแต่ปัจจุบันไปจนถึงอนาคต รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลที่ถูกต้อง ในช่องทางและรูปแบบการสื่อสารที่เหมาะสม ไม่ก่อให้เกิดความขัดแย้ง ทั้งยังควรให้ความสำคัญกับการเฝ้าระวังและตรวจสอบเว็บไซต์ที่อาจเป็นภัยและสร้างความเข้าใจที่ไม่ถูกต้อง เพื่อรักษาภาพลักษณ์ของสถาบันหลัก และทำให้เกิดการตระหนักรู้และมีความจงรักภักดีต่อสถาบันหลักของชาติเพิ่มขึ้นและเป็นไปในแนวทางที่ดี

ความมั่นคง

010103

แผนแม่บทย่อย | การรักษาความสงบภายในประเทศ

จ.3

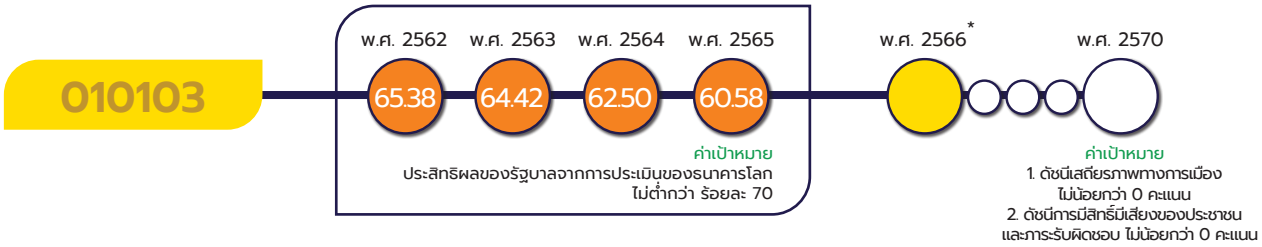

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010103 ในห้วงที่ 2 (พ.ศ.2566-2570) ใช้ตัวชี้วัด 2 ตัว โดยที่มาของสีสถานะการบรรลุเป้าหมายมาจากคะแนนเฉลี่ยของ 2 ตัวชี้วัด ทั้งนี้ ตามเล่มแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ.2566-2580) ไม่มีการกำหนดค่าเป้าหมายรวม ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน
2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ลดความหวาดกลัวภัยอาชญากรรมของประชาชน โดยเพิ่มประสิทธิภาพการป้องกันปราบปราม สืบสวน สอบสวน และอำนวยความยุติธรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมาย ระเบียบ มาตรการรักษา ความปลอดภัย ในชีวิตและทรัพย์สิน ศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ภูมิคุ้มกันและชุมชนเข้มแข็ง รวมถึงสิทธิพลเมือง และสิทธิมนุษยชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010103 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ประสิทธิผลของรัฐบาลจากการประเมินของธนาคารโลก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 75 เป็น (1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน และ (2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน และภาระรับผิดชอบ ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน

ความมั่นคง

010103

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
01 ความมั่นคง 010103 การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น	ไม่มี	**ก.ด้านการเมือง** (1) ให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองรวมตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด (2) ให้การดำเนินกิจกรรมของพรรคการเมืองเป็นไปโดยเปิดเผยและตรวจสอบได้ เพื่อให้พรรคการเมืองพัฒนาเป็นสถาบันทางการเมืองของประชาชนซึ่งมีอุดมการณ์ทางการเมืองร่วมกัน มีกระบวนการให้สมาชิกพรรคการเมืองมีส่วนร่วมและมีความรับผิดชอบอย่างแท้จริงในการดำเนินกิจกรรมทางการเมือง และการคัดเลือกผู้มีความรู้ความสามารถ ซื่อสัตย์สุจริต และมีคุณธรรมจริยธรรมเข้ามาเป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองที่ชัดเจนและเป็นรูปธรรม (3) มีกลไกที่กำหนดความรับผิดชอบของพรรคการเมืองในการประกาศโฆษณานโยบายที่มีได้วิเคราะห์ผลกระทบ ความคุ้มค่า และความเสี่ยงอย่างรอบด้าน (4) มีกลไกที่กำหนดให้ผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์สุจริตและรับผิดชอบต่อประชาชนในการปฏิบัติหน้าที่ของตน (5) มีกลไกแก้ไขปัญหาความขัดแย้งทางการเมืองโดยสันติวิธีภายใต้การปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รวมทั้งผลลัพธ์การดำเนินการตามเป้าหมายข้างต้น ยังส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามขอบเขตประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านการเมืองที่กำหนดให้มีเกียรติภูมิและผลประโยชน์แห่งชาติการต่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010103 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แต่เกี่ยวข้องกับ**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของด้านการเมือง ที่กำหนดให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข มีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองตลอดทั้งการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐ รู้จักยอมรับในความเห็นทางการเมืองโดยสุจริตที่แตกต่างกัน และให้ประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งและออกเสียงประชามติโดยอิสระปราศจากการครอบงำไม่ว่าด้วยทางใด โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง เป็นดัชนีย่อย ของ Worldwide Governance Indicators (WGI) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่ธนาคารโลกได้ประเมินไว้ พบว่า ประเทศไทยมีค่าดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง (Political stability index) เท่ากับ -0.38 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้

ที่มา: thairath.co.th

ไม่ต่ำกว่า -0.34 คิดเป็นร้อยละ 89.47 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และค่าดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ (Voice and Accountability Index) เท่ากับ -0.62 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดให้ไม่ต่ำกว่า -0.45 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 72.58 ทั้งนี้ สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ได้สรุปผลการประเมินปัจจัยวัดความสำเร็จขององค์ประกอบชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมายการเมืองมีเสถียรภาพ และธรรมาภิบาลสูงขึ้น ดังนี้ (1) การจัดการเลือกตั้ง/การออกเสียงประชามติคุณภาพ ได้ 67.71 คะแนน (2) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้ 60 คะแนน (3) สร้างความเชื่อมั่นศรัทธาในวิถีการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ได้ 50 คะแนน และ (4) ด้านพลเมืองศึกษาการพัฒนาการเลือกตั้งให้มีมาตรฐาน ได้ 100 คะแนน และ (5) การพัฒนาการเลือกตั้งให้มีมาตรฐาน ได้ 100 คะแนน โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เป็นการเลือกตั้งทั่วไป พ.ศ. 2566 พบว่ามีผู้มาใช้สิทธิลงคะแนน คิดเป็น ร้อยละ 75.71

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

1. ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.38 คะแนน ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 84.8 ของค่าเป้าหมาย

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.62 คะแนน ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดคำคะแนนไว้ไม่น้อยกว่า 0 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.2 ของค่าเป้าหมาย

2. ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชน

ทั้งนี้ เมื่อนำตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวมาคำนวณ พบว่า เป้าหมาย การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 80 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบสถานการณ์ของพ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ปีก่อนหน้า ได้ ดังนี้

(1) ดัชนีเสถียรภาพทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 0.55 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 30.91**

(2) ดัชนีการมีสิทธิ์มีเสียงของประชาชนและภาระรับผิดชอบ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565)กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 0.79 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์ที่ดีขึ้นร้อยละ 21.51**

ความมั่นคง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานผ่านการสร้างการเมืองที่มีเสถียรภาพและมีธรรมาภิบาล โดยการสร้างความตระหนักรู้ปลูกฝังค่านิยมประชาธิปไตยผ่านการทำกิจกรรมร่วมกันในสถานศึกษา ทั้งในระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในหลักประชาธิปไตย สร้างการมีส่วนร่วมและความเข้าใจในบทบาทหน้าที่ความเป็นพลเมืองตามระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข แก่ประชาชน ผ่านการฝึกอบรมเพื่อนำไปสู่การมีทัศนคติด้านการเมืองแบบมีส่วนร่วมและการแสดงความคิดเห็นที่ถูกต้องเหมาะสม การจัดทำโปรแกรมรายงานข้อมูลการจัดการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและการออกเสียงประชามติ เพื่อเป็นฐานข้อมูลกลางให้ทุกหน่วยงานนำไปใช้ในการวางแผนการจัดการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงการจัดตั้งศูนย์ส่งเสริมและพัฒนาประชาธิปไตยตำบล เพื่อขับเคลื่อนกิจกรรมเสริมสร้างวัฒนธรรมการเมืองในระบอบประชาธิปไตยและการมีส่วนร่วมในกระบวนการเลือกตั้งเพิ่มขึ้น ซึ่งส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยด้านความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การที่รัฐมีนโยบาย/มาตรการการบริหารงานที่ชัดเจนและโปร่งใส รวมถึงความหลากหลายของช่องทางการมีส่วนร่วมของประชาชน ภายใต้องค์ประกอบของการตระหนักรู้ของประชาชน การบริหารจัดการของภาครัฐ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาล ตลอดจนได้พัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเสริมสร้างการเรียนรู้และส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองและอำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ได้สะดวกมากยิ่งขึ้น อาทิ แอปพลิเคชันตาสับปะรด สำหรับการรับแจ้งเหตุหรือเบาะแสทุจริต ส่งผลให้ประชาชนสามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการป้องปรามการทุจริตเลือกตั้ง และพัฒนาแอปพลิเคชันฉลาดเลือก (Smart Vote) เพื่ออำนวยความสะดวกแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้งในการเข้าถึงข้อมูลต่าง ๆ ผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่แบบสมาร์ทโฟน เพื่อที่จะสามารถปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การเมืองการเลือกตั้ง

ที่มา: การเมืองการเลือกตั้ง: พื้นที่แห่ง ‘ความไม่แน่นอน’ ของเผด็จการและชนชั้นนำไทย - The 101 World Politics

ความมั่นคง

010103

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยมีการเมืองที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้นในห้วงถัดไปนั้น ยังมีประเด็นท้าทายจากการที่คนบางกลุ่มยังไม่เข้าใจและเห็นความสำคัญของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขอย่างแท้จริง รวมทั้งการเปลี่ยนผ่านรัฐบาลเดิมมาสู่รัฐบาลใหม่ ซึ่งการดำเนินหลายนโยบายยังอยู่ในช่วงเริ่มต้น ดังนั้น บางนโยบายใหม่ อาจได้รับการท้าทายและต่อต้านจากการเมืองฝ่ายตรงข้าม และประชาชนบางกลุ่มยังไม่เข้าใจนโยบายอย่างแท้จริง ดังนั้น รัฐบาลต้องเร่งสื่อสารข้อมูลที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ประชาชนรับทราบและเข้าใจในสิ่งที่รัฐบาลกำลังดำเนินการว่าจะได้รับประโยชน์จากนโยบายต่าง ๆ อย่างไรบ้างอย่างชัดเจน เพื่อลดการต่อต้านจากคนบางกลุ่ม และเพื่อเสริมสร้างเสถียรภาพทางการเมืองให้เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการเลือกตั้งที่มีประสิทธิภาพ ระบบออนไลน์แจ้งเหตุต่างประเทศ และระบบการตรวจสอบ ติดตามการดำเนินงานของพรรคการเมือง การจัดทำมาตรฐานทางจริยธรรมของนักการเมืองและเกณฑ์ชี้วัดความเสี่ยงต่อการทุจริตเชิงนโยบายที่ชัดเจน รวมทั้งเพิ่มช่องทางให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองมากขึ้น ปลูกฝังและเพิ่มความรู้ความเข้าใจให้กับประชาชน เยาวชน ในการเคารพหลักการประชาธิปไตย ผ่านหลักสูตรและการเผยแพร่ด้วยสื่อที่เหมาะสมกับแต่ละกลุ่มคนหรือช่วงอายุ ในแพลทฟอร์มระบบดิจิทัล ซึ่งสามารถเข้าถึงได้หลากหลาย สะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการพัฒนาทักษะของบุคลากรในแต่ละสายงานที่เกี่ยวข้องเพื่อสร้างสังคมการเมืองที่มีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลที่ดียิ่งขึ้นต่อไปในอนาคต

ความมั่นคง

010201

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

จ.3

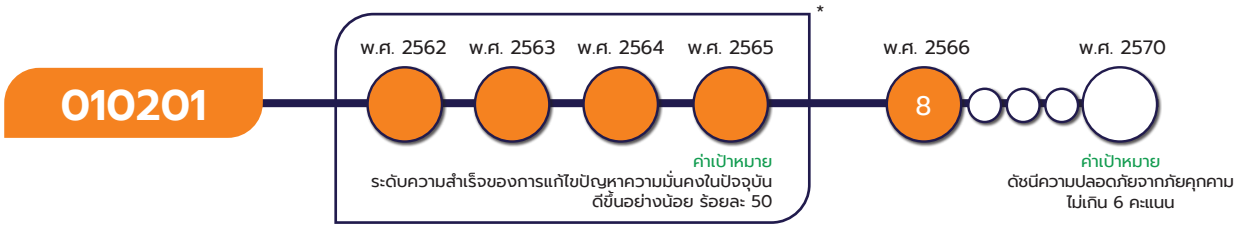

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010201 เป็นการประเมินความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน โดยในแต่ละปีจะพิจารณาจากสถานการณ์ความมั่นคงต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น อาทิ สถานการณ์ด้านยาเสพติด การรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ จึงเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน อาทิ ปัญหายาเสพติด ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ ปัญหาการค้ามนุษย์ รวมถึงปัญหาความมั่นคงอื่น ๆ เพื่อรักษาหรือพัฒนาสถานะของประเทศไทยตามรายงานการค้ามนุษย์ของกระทรวงการต่างประเทศ ประเทศสหรัฐอเมริกา รวมถึงการแก้ปัญหาความมั่นคงจะส่งผลให้คุณภาพชีวิตของคนในประเทศดีขึ้นตามลำดับ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การปฏิบัติงานเชิงรุก การเฝ้าระวังและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ ความรู้ ความเข้าใจ และความเชื่อมั่นของประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งการมีส่วนร่วม และการสร้างเครือข่ายชุมชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในพ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> ระดับความสำเร็จของการแก้ไขปัญหาความมั่นคงในปัจจุบัน ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารประเทศ <u>เป็น</u> ดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม ไม่เกิน 6 คะแนน ภายในปี 2570

ความมั่นคง

010201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
01 ความมั่นคง 010201 ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขดีขึ้นจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010201 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แต่เกี่ยวข้องกับ การปฏิรูปประเทศด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยปรากฏในพระราชบัญญัติแผนและขั้นตอนการปฏิรูปประเทศ พ.ศ. 2560 มาตรา 8 (9) ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ซึ่งไม่ได้เป็นส่วนหนึ่งของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 257 และ มาตรา 258 ทั้งนี้ มีความเกี่ยวข้องในส่วนของการพัฒนาสื่อสารมวลชนและเทคโนโลยีสารสนเทศทุกรูปแบบ การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการพัฒนาประเทศ สื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์การประชาสัมพันธ์ เสรีภาพของสื่อสารมวลชน การรู้เท่าทันสื่อ ความผิดเกี่ยวกับสื่อ คุณธรรมจริยธรรมของสื่อ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ เพื่อให้การบรรลุผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนต่อไป

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคามของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 8 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ ไม่เกิน 6.86 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.75 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยพิจารณาจากองค์ประกอบ ความปลอดภัยต่อรัฐ อาทิ การวางระเบิด การโจมตี และการเสียชีวิตที่เกี่ยวข้องกับการสู้รบ การเคลื่อนไหวของกบฏ การรัฐประหาร หรือการก่อการร้าย และระบบรักษาความปลอดภัย คำนึงถึงปัจจัยทางอาญาที่ร้ายแรง อาทิ การก่ออาชญากรรมและการฆาตกรรม และการรับรู้ถึงไว้วางใจของประชาชนในการรักษาความปลอดภัยภายในประเทศ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความปลอดภัยจากภัยคุกคาม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 8 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 6 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 75.00 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** เนื่องจากปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงในปัจจุบัน อาทิ ปัญหายาเสพติด

ความมั่นคง

010201

ปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์ และปัญหาการค้ามนุษย์ มีแนวโน้มรุนแรงขึ้น และมีรูปแบบวิธีที่ซับซ้อนจากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการกระทำความผิดเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 8.3 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 3.61**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันแก้ไขปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน มีผลการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ **(1) การแก้ไขปัญหายาเสพติด** อาทิ การป้องกันประชากรทุกกลุ่มเป้าหมายไม่ให้เข้าไปเกี่ยวข้องกับยาเสพติดได้ตามเป้าหมาย โดยปราบปราม สกัดกั้น ทำลาย และสืบสวนขยายผลจากการจับกุมครอบคลุม 62,719 คดี เป็นคดีความผิดร้ายแรงเกี่ยวกับยาเสพติด 2,378 คดี การสกัดกั้นยาเสพติดตามแนวชายแดน การอายัดทรัพย์สินเครือข่ายการค้ายาเสพติด และดำเนินการตามแนวทางการริบทรัพย์ตามมูลค่า (Value Base) หรือการยึด อายัดทรัพย์สินทดแทน การนำผู้ป่วยยาเสพติดเข้าสู่กระบวนการบำบัดรักษาและติดตามดูแลช่วยเหลืออย่างต่อเนื่องจนมีคุณภาพชีวิตดีขึ้น ร้อยละ 31.20 การพัฒนาพฤตินิสัยของผู้เสพที่เข้าสู่กระบวนการยุติธรรม 88,226 คน และการบำบัดรักษาและฟื้นฟูสมรรถภาพผู้ติดยาเสพติด 120,204 คน **(2) การแก้ไขปัญหาความมั่นคงทางไซเบอร์** อาทิ การพัฒนาระบบการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ของหน่วยงานควบคุมหรือกำกับดูแลและหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศให้สอดคล้องมาตรฐานสากล 74 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 100 ของจำนวนหน่วยงานทั้งหมด การพัฒนาบุคลากรด้านการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ การรับมือเหตุการณ์ที่เกี่ยวกับความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ การจัดทำหรือพัฒนากลไก แนวทาง การพัฒนาการสืบสวนสอบสวนในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมทางไซเบอร์ การจัดทำกฎหมายลำดับรอง

ที่มา: thailand-business-news.com

ที่มา: e-aht.com/startup/ajaxLoadVDOSection

การพัฒนาแพลตฟอร์ม Cyber Knowledge Center “คลังความรู้ด้านไซเบอร์” การจัดทำบันทึกความร่วมมือเกี่ยวข้องกับการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ ทั้งภายในประเทศและระหว่างประเทศ การจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์ (National CERT) และการจัดตั้งห้องปฏิบัติการความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์ (Cyber Security Lab) ซึ่งส่งผลให้ประเทศไทยมีความพร้อมและมีขีดความสามารถในการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์สูงขึ้น โดยเฉพาะการป้องกันและรับมือความเสี่ยงกับภัยคุกคามทางไซเบอร์ และ (3) การแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ อาทิ การรักษาระดับเทียร์ 2 (Tier 2) ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (TIP Report) ไว้ได้ การสืบสวนสอบสวนดำเนินคดีค้ามนุษย์ การจับกุมคดีล่วงละเมิดทางเพศต่อเด็กทางอินเทอร์เน็ต การช่วยเหลือผู้เสียหายในสถานคุ้มครองของรัฐและเอกชน การออกกฎกระทรวงคุ้มครองแรงงานภาคการประมงทะเล การจัดทำมาตรฐานการปฏิบัติงาน (SOP) ผ่านการดำเนินกิจกรรมในการป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ และการฝึกอบรมหลักสูตรพนักงานเจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการค้ามนุษย์ พ.ศ. 2551 ส่งผลให้การป้องกันและแก้ไขปัญหาการค้ามนุษย์ของไทยมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรมมากขึ้น ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย อาทิ กลไกการบริหารจัดการด้านกลไกการบูรณาการในระดับนโยบายและปฏิบัติระดับพื้นที่ การบูรณาการฐานข้อมูลด้านความมั่นคงและขีดความสามารถในการแลกเปลี่ยนข่าว การเฝ้าระวังและการตรวจสอบที่มีประสิทธิภาพ และศูนย์ประสานงานและรับแจ้งเหตุ ความร่วมมือจากทุกภาคส่วนด้านการมีส่วนร่วมและการสร้างเครือข่ายชุมชน ความร่วมมือและความสัมพันธ์อันดีกับต่างประเทศ และแนวทางการปฏิบัติที่ดีและเทคนิคการเผชิญเหตุ กฎหมายและนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านกฎหมายที่ไม่เป็นอุปสรรค และการบังคับใช้กฎหมายให้สอดคล้องกับบริบทสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป และมาตรการและแนวทางในการแก้ไขปัญหาความมั่นคง และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคง ด้านวิจัยนวัตกรรม และเทคโนโลยีสารสนเทศที่เหมาะสม

การดำเนินดังกล่าวเป็นไปโดยสอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศ ด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ ในการพัฒนาระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและการจัดการ Fake News โดยให้ข้อมูลข่าวสารของหน่วยงานภาครัฐ มีมาตรฐานความแม่นยำ ความรวดเร็ว และมีช่องทางการติดต่อสื่อสารที่เพิ่มมากขึ้น รวมทั้งดำเนินงานในสถานการณ์ฉุกเฉินหรือสภาวะวิกฤตที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้รวดเร็วและถูกต้อง และการกำกับดูแลสื่อออนไลน์ ให้มีหน่วยงานรับผิดชอบที่มีสถานะทางกฎหมายเพื่อกำกับดูแลผู้ประกอบการสื่อออนไลน์ รวมทั้งพัฒนาศักยภาพให้เป็นศูนย์ประสานงานข้อมูลข่าวสารในภาวะวิกฤติ

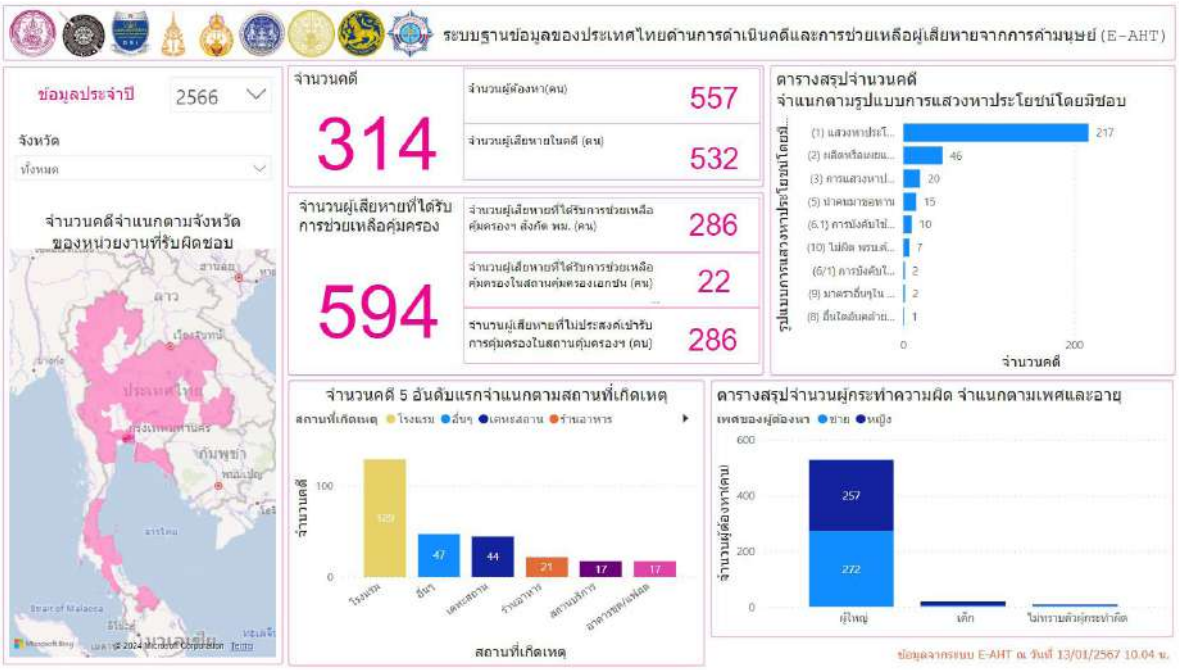

ที่มา: https://www.e-aht.com/startup/gotoPowerBIBoard

ความมั่นคง

010201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

(1) ปัญหาด้านยาเสพติด มีความท้าทายเพิ่มขึ้นจากรูปแบบการค้ายาเสพติดที่ใช้เทคโนโลยีและสื่อออนไลน์เป็นเครื่องมือและการลักลอบขนส่งทางไปรษณีย์และบริษัทขนส่ง ทำให้ยาเสพติดแพร่ระบาดไปยังผู้เสพโดยเฉพาะกลุ่มเยาวชนได้ง่ายขึ้น นอกจากนี้สถานการณ์ความไม่สงบทางการเมืองในประเทศเพื่อนบ้านและการสู้รบบริเวณชายแดน ได้ส่งผลให้ยาเสพติดแพร่ระบาดจากพื้นที่ชายแดนเข้ามายังพื้นที่ตอนในของประเทศมากขึ้นด้วย (2) ปัญหาด้านความมั่นคงทางไซเบอร์ มีความท้าทายจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่มีแนวโน้มสูงขึ้นและมีการใช้พื้นที่ทางไซเบอร์ในการกระทำความผิดอย่างแพร่หลาย และหลายรูปแบบเพิ่มขึ้น ทั้งการแสวงประโยชน์ การคุกคาม และการก่ออาชญากรรม ที่สามารถส่งผลกระทบในวงกว้างต่อคุณภาพชีวิตของประชาชนและความมั่นคงทางเศรษฐกิจ และ (3) ปัญหาด้านการค้ามนุษย์ซึ่งเกี่ยวเนื่องมาจากการใช้ช่องทางทางไซเบอร์ในการหลอกลวง นำไปสู่การแสวงประโยชน์จากการบังคับใช้แรงงานและการค้ามนุษย์ที่มีแนวโน้มรุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคงเหล่านี้ นอกจากจะมีแนวโน้มรุนแรงขึ้นแล้ว ยังมีรูปแบบวิธีที่ซับซ้อนจากการนำเทคโนโลยีเข้ามาใช้ในการกระทำความผิดเพิ่มขึ้นด้วย ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะต้องเร่งรัดการดำเนินงานเพื่อรับมือ แก้ไขและควบคุมสถานการณ์ไม่ให้ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดนโยบายไปสู่การปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนากลไกการบริหารจัดการ การส่งเสริมขีดความสามารถของหน่วยงานกำกับดูแลและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญเฉพาะทางด้านเทคโนโลยีเพิ่มขึ้น การส่งเสริมความร่วมมือจากทุกภาคส่วนทั้งในประเทศและระหว่างประเทศในการแก้ไขปัญหาร่วมกันทั้งระดับนโยบายและระดับพื้นที่ การปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องไม่ให้เป็นอุปสรรค และสามารถบังคับใช้กฎหมายได้อย่างสอดคล้องกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งการสื่อสาร สร้างความรู้ ความเข้าใจและความเชื่อมั่นแก่ประชาชนและภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการแก้ไขปัญหาความมั่นคงได้อย่างยั่งยืน

ความมั่นคง

010202

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันและแก้ไขปัญหาที่มีผลกระทบต่อความมั่นคง

จ.3

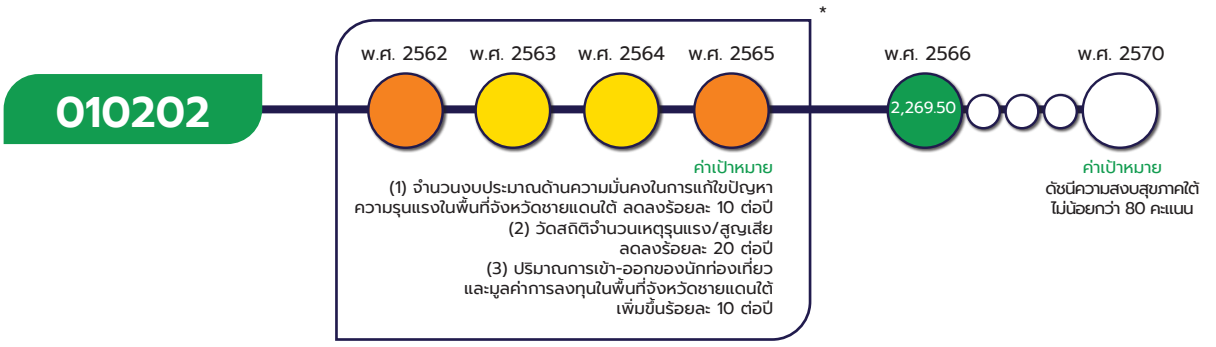

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010202 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้า 010202

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้จังหวัดชายแดนภาคใต้ของไทย มีความปลอดภัย และมีสันติสุข พร้อมทั้งมีการยกระดับการพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่ชายแดนภาคใต้ ให้ประชาชนในพื้นที่มีคุณภาพชีวิตที่ดี และเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน เกื้อหนุนซึ่งกันและกัน จนส่งผลให้ประชาชนสามารถดำเนินชีวิตได้อย่างสงบสุข โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเฝ้าระวัง ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนในพื้นที่เสี่ยง การสร้างความเข้าใจของประชาชนในพื้นที่ คุณภาพของการศึกษา ความสอดคล้องของการศึกษากับชุมชน รายได้ชุมชน ความเหลื่อมล้ำของประชาชนในพื้นที่ และการแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยแนวทางสันติวิธี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) จำนวนงบประมาณด้านความมั่นคงในการแก้ไขปัญหาความรุนแรงในพื้นที่จังหวัดชายแดนใต้ลดลง ร้อยละ 10 ต่อปี (2) วัดสถิติจำนวนเหตุรุนแรง/สูญเสีย โดยเหตุการณ์ความรุนแรงยุติภายในปี 2570 (3) ปริมาณการเข้า-ออกของนักท่องเที่ยว และมูลค่าการลงทุนในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้ เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี เป็น ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนภายในปี 2570

ความมั่นคง

010202

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010202 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 -2570) และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ปัญหาความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ พิจารณาจาก ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ โดย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 2,269.50 คะแนน สูงกว่าค่าเป้าหมายในปี พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 2,836.88 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ดังนี้ **(1) สถิติเหตุการณ์ความรุนแรงและความสูญเสียในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลการประเมินเท่ากับ -69.90 คะแนน** เนื่องจากจำนวนเหตุการณ์ความรุนแรง จำนวนผู้เสียชีวิต และจำนวนผู้บาดเจ็บในพื้นที่ดังกล่าว เพิ่มขึ้นร้อยละ 7.41 ร้อยละ 15.56 และ ร้อยละ 18.91 ตามลำดับซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ใน (ลดลงร้อยละ 20 ต่อปี) **(2) ปริมาณเข้า-ออก ของนักท่องเที่ยวและมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ มีผลการประเมินเท่ากับ 4,608.90 คะแนน** โดยมีปริมาณเข้า-ออกของนักท่องเที่ยว และมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.29 และ 886.49 ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ (เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี) ซึ่งค่าที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2566 เนื่องจากมีโครงการที่ได้รับอนุมัติการส่งเสริมการลงทุนในจังหวัดปัตตานี 3 โครงการ และจังหวัดยะลา 2 โครงการ รวมมูลค่าการลงทุนทั้งสิ้น 708.35 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นกว่า พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่าการลงทุนเพียง 71.8 ล้านบาท รวมทั้ง มีจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดชายแดนภาคใต้ใน พ.ศ. 2566 จำนวน 2,274,239 คน ในขณะที่ ปี 2565 มีจำนวน 1,681,067 คน ทั้งนี้ การประมวลผลสถิติผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด สศช. ใช้ระยะเวลาในการประมวลผล 15 เดือน นับจากสิ้นปีอ้างอิง ส่งผลให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ไม่ได้นำมารวมไว้ในการประเมินผลคะแนน เนื่องจากข้อมูลล่าสุดเป็นของปี พ.ศ. 2564 ซึ่งไม่สะท้อนการแสดงผล ณ ปีปัจจุบันได้

ความมั่นคง

010202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ใน พ.ศ. 2566 ดัชนีความสงบสุขภาคใต้ อยู่ที่ 2,269.50 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 2,836.88 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมการลงทุนที่มีมูลค่าการลงทุนเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 จำนวน 636.50 ล้านบาท หรือคิดเป็นร้อยละ 886.49 ทำให้ดัชนีความสงบสุขภาคใต้เพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ 588.15 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 285.87**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 มีผลการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ **(1) ด้านความมั่นคง** มีการดำเนินการด้านการข่าวที่สามารถตอบสนองต่อการส่งเสริมให้จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความสงบสุขร่มเย็น สามารถพิสูจน์ทราบเป้าหมายและให้การสนับสนุนแก่หน่วยงานความมั่นคงรวมถึงการปฏิบัติการรักษาความปลอดภัยในพื้นที่เสี่ยงได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีการบังคับใช้กฎหมายที่สามารถควบคุมตัวผู้ต้องหาได้ 100 ราย การตรวจพบแหล่งพักพิงและยึดอุปกรณ์ประกอบระเบิด และการขับเคลื่อนกระบวนการพูดคุยเพื่อสันติสุขเพื่อแสวงหาทางออกจากความขัดแย้งโดยสันติวิธี **(2) ด้านการพัฒนา** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญในการแก้ไขปัญหาครัวเรือนยากจนและด้อยโอกาสในจังหวัดชายแดนภาคใต้ โดยส่งเสริมการลงทุนและการพัฒนาตามศักยภาพของพื้นที่ มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต ยกระดับสมรรถนะกำลังคนสู่มืออาชีพด้วยระบบคุณวุฒิวิชาชีพ และพัฒนาทักษะอาชีพให้แก่ประชาชนและเกษตรกร ทำให้มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น และมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นร้อยละ 35.29 จาก พ.ศ. 2565 ส่งผลให้ครัวเรือนยากจนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นและมีจำนวน

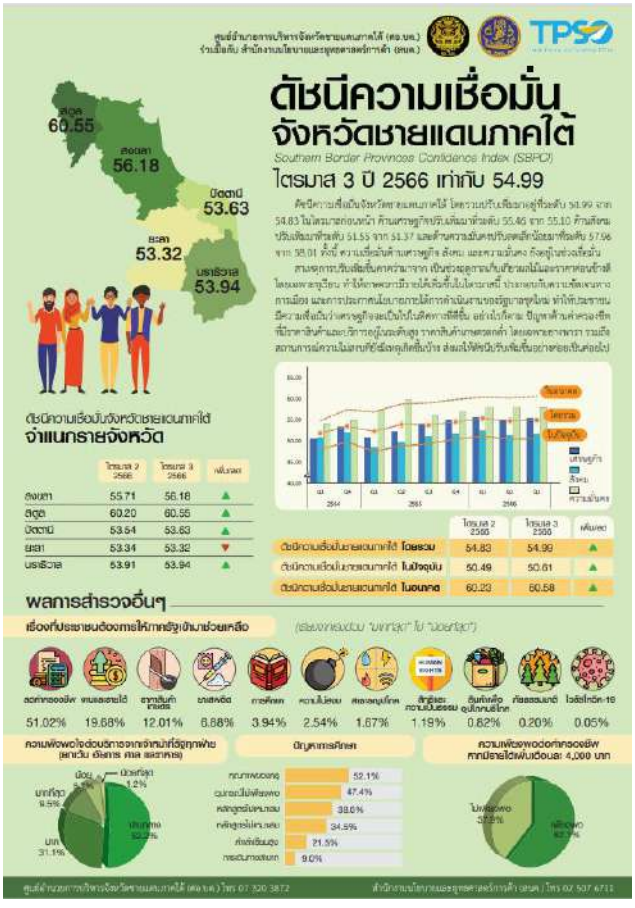

ที่มา: https://www.sbpac.go.th/?p=123610

ลดลง 1,052 ครัวเรือน นอกจากนี้ ยังได้ขยายโอกาสทางการศึกษาให้แก่เด็กและเยาวชนด้วยการสนับสนุนทุนการศึกษาอย่างต่อเนื่อง พร้อมทั้งส่งเสริมให้องค์กรทางศาสนามีความเข้มแข็งและเป็นศูนย์กลางในการพัฒนาจริยธรรมของคนในสังคม และ **(3) ด้านการสร้างความเชื่อมั่น** ดัชนีความเชื่อมั่นจังหวัดชายแดนภาคใต้ ไตรมาสที่ 3 พ.ศ. 2566 อยู่ในระดับ 54.99 เพิ่มขึ้นเล็กน้อยจาก 54.83 ในไตรมาสที่ 2 โดยมีความเชื่อมั่นด้านเศรษฐกิจและสังคมเพิ่มขึ้นสอดคล้องกับผลการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมที่ดีขึ้น อย่างไรก็ตาม ความเชื่อมั่นด้านความมั่นคงลดลงเล็กน้อย เนื่องจากเหตุความรุนแรงและความสูญเสียที่ยังคงมีอยู่ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรให้ความสำคัญในการส่งเสริมและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการอำนวยความยุติธรรม การให้ความช่วยเหลือเยียวยาผู้ได้รับผลกระทบ และการเสริมสร้างประสิทธิภาพด้านการคุ้มครองสิทธิและเสรีภาพของประชาชนอย่างต่อเนื่อง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การสร้างสถานการณ์ความไม่สงบในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ประกอบกับภัยแทรกซ้อนต่าง ๆ ในพื้นที่ อาทิ ปัญหายาเสพติดที่มีการแพร่ระบาดมากขึ้น และปัญหาผู้กระทำความผิดในคดีต่าง ๆ ซึ่งใช้เป็นพื้นที่หลบหนีการจับกุมของเจ้าหน้าที่ ได้ทำให้ปัญหาในพื้นที่จังหวัดชายแดนภาคใต้มีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งนอกจากจะส่งผลกระทบโดยตรงต่อความมั่นคงปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชนแล้ว ยังกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน นักท่องเที่ยว และนักลงทุน ที่เกี่ยวเนื่องไปยังการดำเนินนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในอนาคตด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยให้ความสำคัญกับการลดเหตุการณ์ความรุนแรง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่ปลอดภัยในการดำเนินชีวิตของประชาชนและเอื้อต่อการลงทุน พร้อมทั้งบริหารจัดการแนวทางการแก้ไขปัญหาที่มุ่งเน้นการอำนวยความยุติธรรมให้แก่ประชาชน โดยบูรณาการการทำงานของภาครัฐและภาคีเครือข่าย แสวงหาทางออกจากความขัดแย้งด้วยแนวทางสันติวิธี บนความหลากหลายและความแตกต่างอย่างกลมกลืนภายใต้สังคมพหุวัฒนธรรม ซึ่งจะช่วยสนับสนุนให้การดำเนินนโยบายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถลดความเหลื่อมล้ำและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนได้อย่างยั่งยืน

ความมั่นคง

010301

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

จ.3

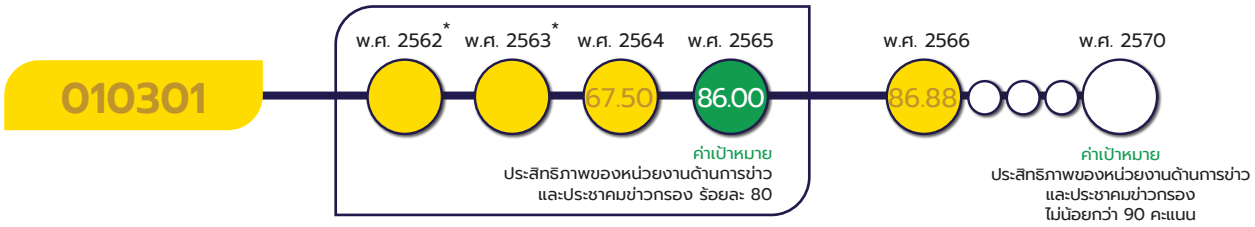

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010301 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการพัฒนาระบบงานข่าวกรอง และบูรณาการร่วมกับหน่วยงานประชาคมข่าวกรองและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศให้มีความพร้อมกับการรับมือการเปลี่ยนแปลง ทั้งด้านศักยภาพของบุคลากร เทคโนโลยี และระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่ทำให้ใช้งานได้อย่างต่อเนื่อง และบูรณาการข้อมูลเพื่อนำผลผลิตด้านข่าวกรองไปใช้ในการบริหารจัดการความมั่นคงในทุกมิติและทุกด้าน รวมทั้งเสริมสร้างความร่วมมือกับเครือข่ายข่าวทุกภาคส่วน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ความสัมพันธ์และความร่วมมือการทำงานของเจ้าหน้าที่ด้านการข่าว ความเป็นวิชาชีพ ความรู้/ทักษะ ความสามารถการวิเคราะห์ การปฏิบัติ การประเมินสถานการณ์ และแนวโน้มระยะสั้น ระยะกลาง ระยะยาว รวมถึงเครือข่ายความร่วมมือด้านการข่าวทุกภาคส่วนทั้งในประเทศ และต่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010301 ได้มีการปรับชื่อเป้าหมาย จากเดิม หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นและแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติมีความทันสมัยและปฏิบัติได้จริง เป็น หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น ทั้งนี้ ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่พิจารณาจาก ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง แต่มีการปรับหน่วยของตัวชี้วัด จากเดิม ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เป็น ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570

ความมั่นคง

010301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 2** ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง พิจารณาจากประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 86.88 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ 85 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 102.21 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยพิจารณาจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ **การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการข่าว** อาทิ การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการข่าวในประชาคมข่าวกรองและที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับภารกิจด้านการข่าวและความมั่นคง **การรวบรวม แลกเปลี่ยน แจ้งเตือนข้อมูลข่าวสาร** อาทิ การบูรณาการประสานการรักษาความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อเฝ้าระวัง รับมือ และแก้ไขภัยคุกคามทางไซเบอร์ **การบริหารจัดการด้านการข่าว** อาทิ การประชุมบูรณาการข่าวกรองระดับยุทธศาสตร์ การประชุมบูรณาการข่าวกรองระดับยุทธวิธี และ**สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง** อาทิ การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในการบริหารจัดการ การสื่อสาร และเพิ่มประสิทธิภาพในการแจ้งเตือน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 86.88 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 90 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 96.53 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การยกระดับศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ด้านการข่าวและความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ให้แก่ผู้นำและผู้บริหารของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง

ความมั่นคง

010301

การเชื่อมแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์กับสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 86.00 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 1.02**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ และหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ ร่วมกับหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยฯ ถ่ายทอดเป้าหมายของแผนแม่บทย่อยฯ นำไปกำหนดปัจจัยวัดความสำเร็จขององค์ประกอบชี้วัดความสำเร็จของเป้าหมาย พร้อมด้วยเกณฑ์การพิจารณาที่ชัดเจนไว้ในแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 – 2570) ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้รับไปดำเนินการได้แล้วเสร็จตามแผน อาทิ การยกระดับศักยภาพและเพิ่มพูนความรู้ด้านการข่าวและความมั่นคงในมิติต่าง ๆ ให้แก่ผู้นำและผู้บริหารของหน่วยงานในประชาคมข่าวกรอง หน่วยงานภาครัฐ รัฐวิสาหกิจ และภาคเอกชนที่เกี่ยวข้อง ผ่านการจัดหลักสูตรการบริหารจัดการความมั่นคงแห่งชาติ การเชื่อมแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์กับสำนักงานคณะกรรมการการรักษาความมั่นคงปลอดภัยไซเบอร์แห่งชาติ การจัดทำรายงานโครงสร้างขั้วอำนาจโลกในอนาคต 20 ปี การเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยในประชาคมข่าวกรองด้วยระบบฐานข้อมูลด้านการข่าว จำนวน 14 หน่วยงาน การประชุมบูรณาการข่าวกรองระดับยุทธวิธีทั้งในส่วนกลางและระดับพื้นที่ เพื่อประเมินสถานการณ์ความมั่นคงภายในประเทศการจัดทำรายงานการประเมินสถานการณ์ความมั่นคง

ที่มา: https://www.nia.go.th/static/files/banners/โครงสร้างขั้วอำนาจโลก.pdf

ภายในประเทศและสถานการณ์ความมั่นคงต่างประเทศที่อาจส่งผลกระทบต่อไทย 86 ฉบับ และการจัดตั้งศูนย์ประสานข่าวกรองแห่งชาติ (เฉพาะกิจ) (ศป.ข.ฉก.) เพื่อเฝ้าระวัง ติดตามสถานการณ์ และแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสารเพื่อใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติที่เหมาะสม เกิดความรวดเร็วในการสั่งการได้อย่างครอบคลุมทุกประเด็น สามารถป้องกัน ระงับยับยั้งปัญหาหรือภัยคุกคามที่อาจเกิดขึ้นได้อย่างทันท่วงที ฝึก และทดสอบแผนเผชิญเหตุในกรณีเกิดเหตุภัยคุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติในระดับประเทศ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2565 และห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย อาทิ **การพัฒนาศักยภาพบุคลากร** ด้านความเป็นวิชาชีพ ความรู้/ทักษะ ความสามารถการวิเคราะห์ การปฏิบัติ **การรวบรวม แลกเปลี่ยนแจ้งเตือนข้อมูลข่าวสาร**

ด้านระบบแจ้งเตือน ป้องกันการเกิดเหตุที่ทันต่อเหตุการณ์สำหรับผู้ใช้ข่าว และ**สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ** ด้านระบบเทคโนโลยีในการบริหารจัดการ ส่งผลให้ประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองใน พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การปรับปรุงระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการข่าวเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามให้สามารถแลกเปลี่ยนเพื่อแจ้งเตือนภัยคุกคามได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันต่อเหตุการณ์จะเป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายภายใน พ.ศ. 2570 โดยเฉพาะการแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์ ที่มุ่งโจมตีโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศในกลุ่มหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ และสามารถส่งผลกระทบรุนแรงต่อประชาชนได้ในวงกว้างมากขึ้น ซึ่งหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง ควรเร่งปรับปรุงระบบเชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการข่าวเพื่อการแจ้งเตือนภัยคุกคามดังกล่าว ให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างสมบูรณ์โดยเร็ว เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของระบบงานข่าวกรองและเสริมสร้างความร่วมมือในประชาคมข่าวกรองให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามได้อย่างเป็นเอกภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานอย่างสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยอย่างต่อเนื่อง ทั้งในด้านการปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และการพัฒนากลไกการกระจายข้อมูลข่าวสาร พร้อมทั้งเร่งรัดการดำเนินงานต่าง ๆ ให้มีความก้าวหน้าตามแผน อาทิ การจัดตั้งศูนย์ประสานการรักษาความมั่นคงปลอดภัยระบบคอมพิวเตอร์สำหรับหน่วยงานโครงสร้างพื้นฐานสำคัญทางสารสนเทศ (Sectorial CERT) การขยายให้บริการการเชื่อมแพลตฟอร์มแลกเปลี่ยนข่าวกรองภัยคุกคามทางไซเบอร์แก่หน่วยงานด้านความมั่นคงและหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง การขยายเครือข่ายเฝ้าระวังตามประเด็นความมั่นคงสำคัญหรือพื้นที่ความมั่นคงภายในประเทศอย่างต่อเนื่อง และการสนับสนุนข้อมูลด้านการข่าวจากระบบฐานข้อมูลให้แก่หน่วยประชาคมข่าวกรองรวมทั้งหน่วยงานอื่น ๆ ที่จำเป็นต้องใช้ข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ในการแจ้งเตือนและยับยั้งเหตุรุนแรงที่อาจเกิดขึ้น รวมทั้งกำกับการดำเนินงานโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติให้เป็นไปตามแผนและบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ อาทิ การพัฒนาระบบเฝ้าระวังและแจ้งเตือนภัยคุกคามทางไซเบอร์กลุ่มหน่วยงานด้านความมั่นคงของรัฐ การยกระดับความร่วมมือเครือข่ายข่าวและข้อมูลความมั่นคงระหว่างประเทศ และการเพิ่มประสิทธิภาพระบบสารสนเทศ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลด้านการข่าวเพื่อความมั่นคง ซึ่งจะช่วยเพิ่มประสิทธิภาพของหน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรอง และพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ความมั่นคง

010302

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาศักยภาพของประเทศให้พร้อมเผชิญคุกคามที่กระทบต่อความมั่นคงของชาติ

จ.3

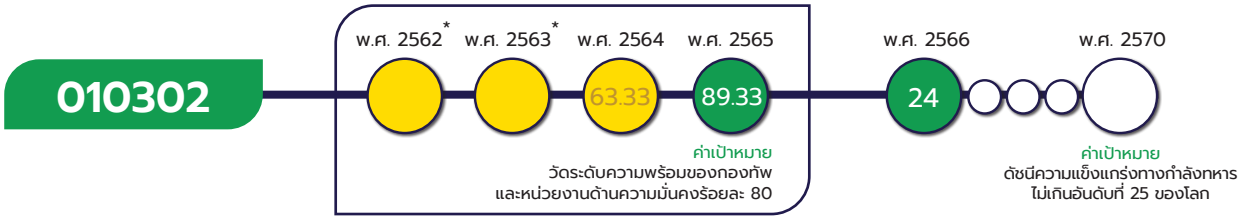

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010302 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก

มีวัตถุประสงค์ในการสร้างความร่วมมือด้านความมั่นคงกับประเทศรอบบ้าน ประเทศสมาชิกอาเซียน มิตรประเทศ ประเทศมหาอำนาจ และองค์การระหว่างประเทศตามกรอบความเร่งด่วนที่รัฐบาลกำหนดเพื่อเสริมสร้างความสัมพันธ์และความร่วมมือทางทหารการใช้กำลัง การเตรียมกำลังและการผนึกกำลัง เพื่อป้องกันประเทศ ในการพัฒนาหรือเสริมสร้างกองทัพ และหน่วยงานด้านความมั่นคง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือและความสัมพันธ์ระหว่างประเทศทางทหาร การผนึกกำลังและทรัพยากรเพื่อการป้องกันประเทศ ความพร้อมของประเทศ ในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ และกำลังพล ยุทโธปกรณ์ การฝึก/ศึกษา การอบรมในประเทศ องค์ความรู้ หลักนิยม ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ และแผนป้องกันประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010302 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม วัดระดับความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ร้อยละ 85 เป็น ดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหารไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก

ความมั่นคง

010302

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010302 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรงสูงขึ้น โดยดัชนีความแข็งแกร่งทางทหาร (Military Strength) ซึ่งพิจารณาจากองค์ประกอบหลักของดัชนีความแข็งแกร่งของกำลังทหาร ได้แก่ กำลังพล ยุทโธปกรณ์ งบประมาณ ระบบขนส่ง ทรัพยากรธรรมชาติ และภูมิศาสตร์ อยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 29 ของโลก ภายใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 120.83 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดโดยมีความสอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ ที่ได้บูรณาการเป้าหมายและตัวชี้วัดของแผนแม่บทภายใต้

ที่มา: http://www.globalfirepower.com/countries-listing.php

ความมั่นคง

010302

ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ (พ.ศ. 2566 – 2570) มาขับเคลื่อนไปในคราวเดียวกัน ซึ่งมีความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม หน่วยปฏิบัติการหลักของเหล่าทัพมีความพร้อมด้านกำลังพล ยุทโธปกรณ์และการฝึกทั้งกองบัญชาการกองทัพไทย กองทัพบก กองทัพเรือ และกองทัพอากาศ ในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 82.55 และมีระดับความพร้อมของการพัฒนาการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ อยู่ที่ร้อยละ 85

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความแข็งแกร่งทางกำลังทหาร โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่อันดับ 24 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 104.17 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การสร้างความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม การพัฒนาขีดความสามารถชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศนอนาคตผ่านการพัฒนากองทัพ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเผชิญภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติ และการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติ เพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาภัยความมั่นคง ตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 – 2570) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับ 29 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 17.24**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคง ได้พัฒนาศักยภาพให้พร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรง มีการดำเนินการที่สำคัญ ได้แก่ การปกป้อง รักษา และแก้ไขปัญหาที่กระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติ โดยสร้างความพร้อมของกองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงที่เกี่ยวข้องในการปฏิบัติการตามแผนป้องกันประเทศด้วยระบบปฏิบัติการร่วม การพัฒนาขีดความสามารถเชิงยุทธศาสตร์เพื่อการป้องกันประเทศในอนาคต ด้วยการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการเชื่อมโยงระบบงานรองรับปฏิบัติการทางไซเบอร์และอวกาศ และการให้บริการระบบสื่อสารให้กับหน่วยขึ้นตรงกระทรวงกลาโหมและหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ การพัฒนาศักยภาพการเตรียมพร้อมเพื่อรองรับการเผชิญภัยคุกคามหรือวิกฤตการณ์ระดับชาติด้วยระบบเตรียมความพร้อมและบริหารจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่ซึ่งผ่านเกณฑ์ประเมินขีดความสามารถตามมาตรฐานสากล และการพัฒนาศักยภาพการบริหารจัดการวิกฤตการณ์ระดับชาติเพื่อรองรับการแก้ไขปัญหาภัยความมั่นคง ตามแผนเตรียมพร้อมแห่งชาติและแผนบริหารวิกฤตการณ์ (พ.ศ. 2566 - 2570) โดยจัดทำร่างแนวทางการปฏิบัติตามกลไกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ และดำเนินการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ประจำปี 2566 (C-MEX-23) จัดการฝึกและทดสอบแผนเผชิญเหตุในกรณีเกิดเหตุภัย

010302

คุกคามทางไซเบอร์ในระดับวิกฤติในระดับประเทศ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย อาทิ ศักยภาพของประเทศเพื่อการป้องกันประเทศ ด้านงานวิจัย วิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี อุตสาหกรรมในการป้องกันประเทศ และความพร้อมของประเทศในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ และสมรรถนะของกำลังพลและกองทัพด้านความมั่นคง ด้านกำลังพลและยุทโธปกรณ์ องค์ความรู้ หลักนิยม ยุทธศาสตร์ป้องกันประเทศ และแผนป้องกันประเทศ ส่งผลให้กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีศักยภาพพร้อมเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบ ทุกมิติ และทุกระดับความรุนแรงสูงขึ้น

C – MEX 23 ประเด็นการฝึกการต่อต้านการก่อการร้าย

ที่มา: nsc.go.th

C – MEX 23 ประเด็นการฝึกการรักษาผลประโยชน์ของชาติทางทะเล

ที่มา: nsc.go.th

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าดัชนีความแข็งแกร่งทางทหารใน พ.ศ. 2566 จะอยู่ในอันดับที่ 24 ของโลก และบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 25 ของโลกภายใน พ.ศ. 2570 แล้ว แต่เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับในบางองค์ประกอบ อาทิ การมียุทโธปกรณ์ที่มีศักยภาพบางรายการอยู่ในอันดับสุดท้ายของโลก สะท้อนถึงระดับการเสริมสร้างความแข็งแกร่งทางทหารของไทยในเรื่องดังกล่าวเป็นไปในทิศทางที่ไม่สอดคล้องกับนานาประเทศ ซึ่งเป็นประเด็นท้าทายที่อาจส่งผลกระทบต่อการบรรลุเป้าหมายได้ในอนาคต

ที่มา: http://www.globalfirepower.com/countries-listing.php

ความมั่นคง

010302

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพของกองทัพ สมรรถนะกำลังพล และความพร้อมของยุทโธปกรณ์ ให้เป็นไปโดยสอดคล้องกับนานาประเทศอย่างต่อเนื่อง โดยพิจารณาองค์ประกอบภายใต้ดัชนีความแข็งแกร่งทางทหาร อาทิ ยุทโธปกรณ์บางรายการ ที่ได้รับการจัดอันดับอยู่ในอันดับสุดท้ายของโลกเป็นลำดับแรกอย่างเหมาะสม เพื่อดำรงขีดความสามารถ และเสริมสร้างศักยภาพของกองทัพในการป้องกันและป้องปรามภัยคุกคามที่อาจกระทบต่ออธิปไตยและผลประโยชน์ของชาติได้อย่างยั่งยืน ร่วมกับการเสริมสร้างความพร้อมของทุกภาคส่วนในการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ ได้อย่างสอดคล้องกับภัยคุกคามที่มีแนวโน้มเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซับซ้อน และเชื่อมโยงกันหลายมิติได้อย่างมีประสิทธิภาพ

010401

แผนแม่บทย่อย

การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

จ.3

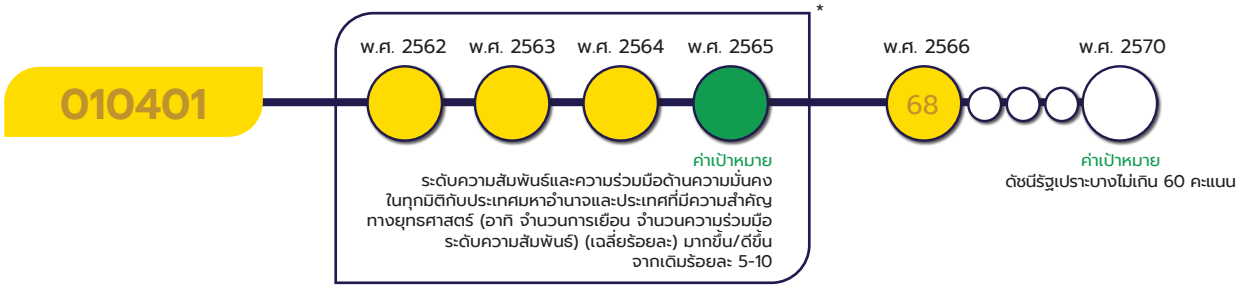

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010401 เป็นการประเมินสถานการณ์ในแต่ละปีจากระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ โดยเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ให้ประเทศไทยสามารถเผชิญความท้าทายด้านความมั่นคงทั้งรูปแบบเดิม อาทิ การเปลี่ยนแปลงระเบียบโลกสู่ระบบหลายขั้วอำนาจจากการแข่งขันระหว่างมหาอำนาจที่ทวีความเข้มข้นขึ้น และรูปแบบใหม่ อาทิ ภัยคุกคามจากการพัฒนาเทคโนโลยีไซเบอร์ โดยประเทศไทยต้องรักษาดุลยภาพในการดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศต่าง ๆ ผ่านการกระชับความสัมพันธ์ และเสริมสร้าง

ความมั่นคง

010401

ความร่วมมือด้านความมั่นคง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความร่วมมือด้านความมั่นคงและสมรรถนะของบุคลากรในองค์กร/หน่วยงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ (อาทิ จำนวนการเยือน จำนวนความร่วมมือ ระดับความสัมพันธ์เฉลี่ยร้อยละ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากกเดิม ร้อยละ 5 - 10 เป็น ดัชนีรัฐเปราะบาง ไม่เกิน 60 คะแนนภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกทุกรูปแบบได้สูงขึ้น พิจารณาจากดัชนีรัฐเปราะบาง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนน อยู่ที่ 68 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 68 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด สะท้อนถึงการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในภาพรวมของประเทศที่ดีขึ้น

ดัชนีรัฐเปราะบาง พ.ศ. 2566
(The Fragile States Index 2023)

ที่มา: https://fragilestatesindex.org/country-data/

ความมั่นคง

010401

อย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2561 เป็นต้นมา ซึ่งเป็นไปในทิศทางที่สอดคล้องกับผลการดำเนินงานตามแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570) ของสำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติที่ให้ความสำคัญกับการยกระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ ในการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกทุกรูปแบบได้สูงขึ้นโดยกำหนดปัจจัยชี้วัดความสำเร็จ ได้แก่ จำนวนการร่วมหารือ การประชุม การเยือน และการรับรองการมีถ้อยแถลงร่วม รวมถึงการเป็นเจ้าภาพของไทยที่มีผู้แทนในระดับรัฐมนตรีขึ้นไป การมีความตกลงด้านความมั่นคงดั้งเดิมและ/หรือรูปแบบใหม่ (Non-traditional) ในประเด็นที่เป็นความท้าทายของไทยกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และการดำเนินการตามพันธกรณีด้านความมั่นคงกับต่างประเทศเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอก ซึ่งมีผลการดำเนินงานบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ได้ทั้งหมด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีรัฐเปราะบาง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 68 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 88.24 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมความร่วมมือผ่านกรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกกับราชอาณาจักรไทย (Thailand-EUComprehensive Partnership and Cooperation Agreement) การดำเนินการตามพันธกรณีเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอก การร่วมหารือกับฝ่ายต่างประเทศระดับรัฐมนตรีและผู้ช่วยรัฐมนตรี และการประชุมกลไกทวิภาคีกับต่างประเทศ การลงนามความตกลงด้านการเมืองความมั่นคงกับต่างประเทศ 21 ฉบับ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อยกระดับขีดความสามารถของไทย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 70 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 2.86**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

พิธีลงนามร่าง PCA ไทย-อียู

ที่มา: mfa.go.th

ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้บูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียนและนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ เพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมความร่วมมือผ่านกรอบความตกลง

ความมั่นคง

010401

ว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกกับราชอาณาจักรไทย (Thailand-EU Comprehensive Partnership and Cooperation Agreement) เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์อย่างสมดุล การดำเนินการตามพันธกรณีเพื่อเสริมสร้างศักยภาพของไทยในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอก การร่วมหารือกับฝ่ายต่างประเทศระดับรัฐมนตรีและผู้ช่วยรัฐมนตรี และการประชุมกลไกทวิภาคีกับต่างประเทศ ครอบคลุม 4 กลุ่มประเทศเป้าหมาย การลงนามความตกลงด้านการเมืองความมั่นคงกับต่างประเทศ 21 ฉบับ และการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาทักษะการคัดแยกผู้เสียหายจากการค้ามนุษย์ร่วมกับทีมสหวิชาชีพเพื่อยกระดับขีดความสามารถของไทย โดยคาดหวังให้ได้รับการจัดให้อยู่ใน Tier 1 ตามรายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ (Trafficking in Persons Report: TIP Report) ของกระทรวงการต่างประเทศสหรัฐอเมริกาในอนาคต ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย แนวทางการตกลงร่วมกัน ด้านการจัดประชุมระดับนานาชาติ พันธกรณีระหว่างประเทศ และข้อตกลงระหว่างประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การกำหนดท่าทีของไทยได้อย่างเหมาะสมกับสภาวะแวดล้อมด้านความมั่นคงในมิติระหว่างประเทศ ยังเป็นประเด็นท้าทายสำคัญที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 โดยมีสถานการณ์สำคัญที่ต้องติดตามอย่างใกล้ชิด อาทิ การแข่งขันและการขยายอิทธิพลเชิงยุทธศาสตร์ของประเทศมหาอำนาจ และขั้วอำนาจต่าง ๆ ความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายพื้นที่ รวมถึงสถานการณ์ในเมียนมา ซึ่งอาจส่งผลต่อแนวคิดในการแก้ไขปัญหาของประเทศสมาชิกอาเซียน และอาจกระทบต่อไทยในหลายมิติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างการบริหารจัดการเพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในภาพรวมของประเทศให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ร่วมกับการรักษาดุลยภาพระหว่างประเทศ การดำรงความสัมพันธ์อันดีและความร่วมมือด้านความมั่นคงในทุกมิติกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์ และการคงบทบาทนำในประชาคมการเมืองและความมั่นคงอาเซียนอย่างต่อเนื่อง ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้ประเทศไทยมีความมั่นคงและความสามารถในการรับมือกับความท้าทายจากภายนอกทุกรูปแบบได้สูงขึ้น

ความมั่นคง

010402

แผนแม่บทย่อย

การบูรณาการความร่วมมือ
ด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ
รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ

จ.3

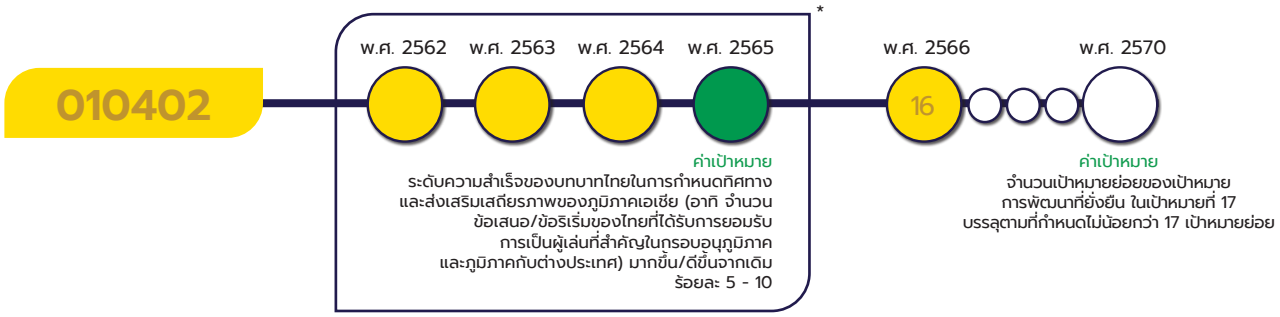

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010402 เป็นการประเมินสถานการณ์ในแต่ละปีจากระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของเอเชีย อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับ การเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ โดยเป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริม เสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนดไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย

มีวัตถุประสงค์สร้างความร่วมมือในการพัฒนาร่วมกับประเทศเพื่อนบ้าน และภูมิภาคในการพัฒนากรอบความร่วมมือ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือในการป้องกันภัยคุกคามทุกรูปแบบ พร้อมทั้งส่งเสริมบทบาทของประเทศไทยในเวทีระหว่างประเทศและกระชับความสัมพันธ์ระหว่างภาครัฐ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ/ข้อตกลงด้านความมั่นคงที่ไทยเป็นสมาชิก/เข้าร่วม และการขับเคลื่อนประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อไทย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010402 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย (อาทิ จำนวนข้อเสนอ/ข้อริเริ่มของไทยที่ได้รับการยอมรับ การเป็นผู้เล่นที่สำคัญในกรอบอนุภูมิภาคและภูมิภาคกับต่างประเทศ) มากขึ้น/ดีขึ้นจากเดิม ร้อยละ 5-10 เป็น จำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย

ความมั่นคง

010402

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
01 ความมั่นคง 010402 ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010402 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 1** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการบรรลุเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน เป้าหมายที่ 17 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายจำนวน 16 เป้าหมายย่อย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ 17 เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ 94.12 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมีการดำเนินการที่สำคัญ อาทิ การผลักดันความร่วมมือด้านเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือต่างๆ และส่งเสริมให้มีการจับคู่ธุรกิจระหว่างภาคเอกชน เพื่อฟื้นฟูตลาดเก่า และการเปิดตลาดใหม่ เพื่อกระจายความเสี่ยงในบริบทการแข่งขันของมหาอำนาจ

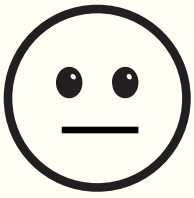

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 บรรลุตามที่กำหนด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินจำนวนเป้าหมายที่บรรลุอยู่ที่ 16 เป้าหมายย่อย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่า 17 เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ 94.12 ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์อย่างสมดุลและยืดหยุ่น การหลีกเลี่ยงการเลือกข้างและให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญการผลักต้นความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์

ความมั่นคง

010402

การร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ในกรอบทวิภาคี และพหุภาคี และการให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านในสาขาต่างซึ่งเป็นการส่งเสริมการรักษาเสถียรภาพในทุกมิติ และสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถรักษาบทบาทนำในประชาคมระหว่างประเทศ รักษาผลประโยชน์แห่งชาติ และรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสถานการณ์ 16 เป้าหมายย่อย สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยสามารถดำเนินความสัมพันธ์กับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์อย่างสมดุลและยืดหยุ่น รวมถึงหลีกเลี่ยงการเลือกข้างและให้ความสำคัญกับผลประโยชน์แห่งชาติเป็นสำคัญ โดยในด้านความสัมพันธ์ระดับทวิภาคี ประเทศไทยได้ผลักดันความร่วมมือกับประเทศมหาอำนาจและประเทศยุทธศาสตร์ อาทิ จีน ญี่ปุ่น อินเดีย สาธารณรัฐเกาหลี ฝรั่งเศส เวียดนาม ออสเตรเลีย ซาอุดีอาระเบีย และสหภาพยุโรปผ่านการแลกเปลี่ยนการเยือน จำนวน 120 ครั้ง และการร่วมรับรองเอกสารผลลัพธ์ในกรอบทวิภาคีหลายฉบับ ในด้านความสัมพันธ์กับประเทศเพื่อนบ้าน ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการประชุมระดับผู้นำสามฝ่ายระหว่างไทย – สปป. ลาว - เมียนมา เพื่อให้เกิดการหารือและความร่วมมือในการแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามพรมแดนร่วมกัน โดยไทยได้นำเสนอ “ยุทธศาสตร์ฟ้าใส” (CLEAR Sky Strategy) เป็นแนวทางการจัดการปัญหามลพิษจากหมอกควันข้ามแดนร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ และไทยได้จัดการประชุมพบปะแบบสนทนาอย่างไม่เป็นทางการของกลุ่มประเทศที่ได้รับผลกระทบจากปัญหาความขัดแย้งในประเทศเมียนมารวม 3 ครั้ง อีกทั้งประเทศไทยยังให้ความร่วมมือเพื่อการพัฒนากับประเทศเพื่อนบ้านในสาขาต่าง ๆ อาทิ สาธารณสุข การพัฒนาอย่างยั่งยืนตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงและเกษตรทฤษฎีใหม่ การศึกษาและการพัฒนามนุษย์ ทั้งในรูปแบบโครงการ การให้ทุนการศึกษา และการจัดหลักสูตรฝึกอบรม นอกจากนี้ ในด้านความสัมพันธ์ระดับพหุภาคี ประเทศไทยมีบทบาทนำในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมระดับรัฐมนตรีกรอบความริเริ่มแห่งอ่าวเบงกอลสำหรับความร่วมมือหลากหลายสาขาทางวิชาการและเศรษฐกิจ หรือบิมสเทค (BIMSTEC) การเป็นเจ้าภาพการประชุมเจ้าหน้าที่อาวุโสยุทธศาสตร์ความร่วมมือทางเศรษฐกิจอิระวดี - เจ้าพระยา - แม่โขง (Ayeyawady - Chao Phraya - Mekong Economic Cooperation Strategy: ACMECS) และ การเสนอแนวทาง “READY” เพื่อขับเคลื่อนกรอบความร่วมมือลุ่มน้ำโขง - คงคา (Mekong - Ganga Cooperation: MGC) รวมถึงผลักดันการใช้ประโยชน์จากกรอบอาเซียน เอเปคความตกลงหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจระดับภูมิภาค (Regional Comprehensive Economic Partnership: RCEP) และกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจ อินโด-แปซิฟิก (Indo-Pacific Economic Framework: IPEF) โดยการดำเนินงานดังกล่าวของประเทศไทยสามารถทำให้เกิดการรับรองเอกสารผลลัพธ์ จำนวน 36 ฉบับ ซึ่งเป็นการส่งเสริมการรักษาเสถียรภาพในทุกมิติ และสนับสนุนให้ประเทศไทยสามารถรักษาบทบาทนำในประชาคมระหว่างประเทศ สามารถรักษาผลประโยชน์แห่งชาติรวมถึงสามารถรักษาความสัมพันธ์อันดีกับประชาคมระหว่างประเทศอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งยังส่งเสริมห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยในประเด็นกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ/ข้อตกลงด้านความมั่นคงที่ประเทศไทยเป็นสมาชิก/เข้าร่วมและประเด็นการขับเคลื่อนประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อไทย

ความมั่นคง

010402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ถึงแม้ว่าประเทศไทยจะสามารถผลักดันข้อริเริ่มต่าง ๆ ในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชียอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังมีความจำเป็นต้องบรรลุอีก 3 เป้าหมายย่อยของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ในเป้าหมายที่ 17 ประกอบด้วย (1) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย (ODA/GNI) ในปี พ.ศ. 2565 – 2566 อยู่ที่ร้อยละ 0.0126 ซึ่งต้องบรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 0.7 (2) การร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน (Public Private Partnership: PPP) โดยปี 2566 มีมูลค่าอยู่ที่ 4.14 แสนล้านบาท ซึ่งต้องบรรลุค่าเป้าหมาย 1.1 ล้านล้านบาท ตามแผนการจัดทำโครงการร่วมลงทุน พ.ศ. 2563 – 2570 และ (3) ขีดความสามารถเชิงสถิติเพื่อติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการปรับปรุงข้อมูลตัวชี้วัดการพัฒนาที่ยั่งยืนให้สมบูรณ์

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการดำเนินการระยะต่อไป ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการความร่วมมือในการยกระดับความสามารถเชิงสถิติเพื่อติดตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยเฉพาะพัฒนาศักยภาพในการจัดทำตัวชี้วัดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนให้มีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับตัวชี้วัดของสหประชาชาติ ซึ่งจะเป็นเครื่องมือชี้วัดบทบาทนำของประเทศไทยในประชาคมระหว่างประเทศ รวมถึงควรเร่งการปรับมาตรฐาน ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ของประเทศไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organisation for Economic Co-operation and Development: OECD) และปรับมูลค่าการให้ ความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนาให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับผลประโยชน์ของประเทศไทย ซึ่งจะช่วยยกระดับการพัฒนาของประเทศเพื่อนบ้านเพื่อนำไปสู่การลดปัญหาความมั่นคงข้ามพรมแดนและส่งเสริมเสถียรภาพและความมั่นคงในภูมิภาค นอกจากนี้ ประเทศไทยควรเร่งการยกระดับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน ผ่านการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งจะช่วยดึงดูดการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ ทำให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการค้าการลงทุนที่สำคัญของภูมิภาคและมีบทบาทนำเพิ่มมากขึ้นในการกำหนดทิศทางเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาในประชาคมระหว่างประเทศต่อไป

ที่มา : กระทรวงการต่างประเทศ https://www.mfa.go.th/th/content/post-pr-asean-gcc-summit-2023

ที่มา: สศช. https://sdgs.nesdc.go.th/

ความมั่นคง

010501

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากลไกการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม

จ.3

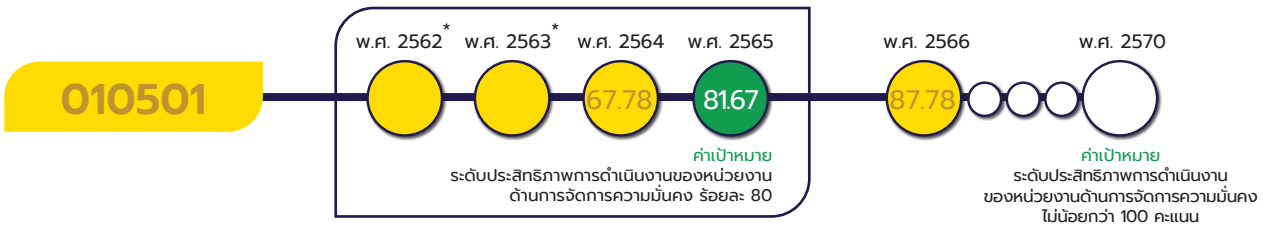

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 010501 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2564 - 2565 มีการบรรยายและสามารถระบุค่าตัวเลขได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีแนวทางและกลไกการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงที่มีการแบ่งมอบหน่วยงานและกำหนดอำนาจหน้าที่ของแต่ละหน่วยงานอย่างชัดเจน ซึ่งหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถไปปฏิบัติได้ทันทีการมีระบบบริหารจัดการด้านความมั่นคงแบบองค์รวมที่ครอบคลุมการพัฒนาขีดความสามารถขององค์กรบุคลากร และทรัพยากรการดำเนินงานรวมถึงการมีระบบบริหารจัดการข้อมูลด้านความมั่นคงที่มีข้อมูลครบถ้วนใช้งานได้จริง ตลอดจนมีช่องทางการตรวจสอบการดำเนินงานและช่องทางการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคงตามหลักธรรมาภิบาล โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ความรู้ ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคง การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและระหว่างประเทศ การค้นคว้า วิจัย และพัฒนาองค์ความรู้ด้านความมั่นคง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010501 ยังคงใช้ตัวชี้วัดเดิม ที่พิจารณาจาก ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง แต่มีการปรับหน่วยตัวชี้วัด จากเดิม ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ร้อยละ 100 เป็น ระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน ภายในปี 2570

ความมั่นคง

010501

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
01 ความมั่นคง 010501 กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 010501 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคงสูงขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 87.78 คะแนน เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2566 ค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.78 คะแนน ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยพิจารณาจาก 3 องค์ประกอบ (9 ปัจจัย) ได้แก่ **แนวทางและกลไกการขับเคลื่อนงานด้านความมั่นคง** อาทิ การมีแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 – 2570) **ระบบการบริหารจัดการความมั่นคงแบบองค์รวม** อาทิ การมีแนวทาง/แผนงาน เพื่อพัฒนาระบบบริหารจัดการฯ ของกองอำนวยการรักษาความมั่งคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.) และศูนย์อำนวยการรักษาผลประโยชน์แห่งชาติทางทะเล (ศรชล.) และ**ระบบบริหารจัดการข้อมูลความมั่นคง** อาทิ การพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ซึ่งผลการดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ จำนวน 7 ปัจจัย และต้องเร่งรัดดำเนินการ จำนวน 2 ปัจจัย ได้แก่ การประชุมตามกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และการพัฒนากฎหมาย/ระเบียบองค์กร

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากระดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 87.78 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 100 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 87.78 ส่งผลให้มี **สถานะบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การจัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 - 2570)เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงผ่านแผนแม่บทฯ ประเด็น

ความมั่นคง

010501

ความมั่นคง และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปในคราวเดียวกัน การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 81.67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้น ร้อยละ 7.48**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานความมั่นคงได้ดำเนินงานด้านการบริหารจัดการความมั่นคง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การจัดทำแผนบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง (พ.ศ. 2566 – 2570) เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้เป็นกรอบในการบูรณาการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ผ่านแผนแม่บทฯ ประเด็นความมั่นคงและนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติไปในคราวเดียวกัน การกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง โดยให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายและเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการการประชุมตามกลไกการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง การประชุมร่วม กอ.รมน. และ ศรชล. เพื่อกำหนดแนวทางการแบ่งความรับผิดชอบในการรักษาความมั่นคงทางบกและทางทะเล นำไปสู่การจัดทำระเบียบปฏิบัติประจำในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร การประสานการปฏิบัติ และการปฏิบัติร่วม การพัฒนาบุคลากรด้านความมั่นคง ผ่านการฝึกอบรมหลักสูตรต่าง ๆ อาทิ หลักสูตรความมั่นคงศึกษา เพื่อเผยแพร่และถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านความมั่นคงให้แก่บุคลากรที่มีภารกิจงานเกี่ยวข้อง หรือเป็นผู้ที่สนับสนุนการปฏิบัติงานด้านความมั่นคง รวมถึงการสร้างภาคีเครือข่ายการปฏิบัติงานระหว่างกัน การพัฒนาองค์ความรู้ผ่านการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง นำองค์ความรู้ที่ได้จากการบูรณาการข้อมูลสนับสนุนการฝึกการบริหารวิกฤตการณ์ระดับชาติ (C-MEX 23) ประจำ พ.ศ. 2566 และการพัฒนาระบบประมวลผลภาษาธรรมชาติ (Natural Language Processing: NLP) เพื่อให้สามารถนำข้อมูลที่บูรณาการข้อมูล

ที่มา: ที่มา: https://www.nsc.go.th/เอกสารเผยแพร่/

ความมั่นคง

010501

จากหน่วยเจ้าของข้อมูลมาใช้งานในมิติวิเคราะห์ประมวลผลได้อย่างแม่นยำและมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวสอดคล้องกับห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย อาทิ **โครงสร้างหน่วยงานภาครัฐ** ด้านอำนาจหน้าที่ที่เหมาะสมและโครงสร้างที่เหมาะสมกับสถานการณ์ของหน่วยงาน และการปรับปรุงกระบวนงานภายในและภายนอก และ**การบูรณาการข้อมูล** ด้านการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานภายในประเทศและระหว่างประเทศ เทคโนโลยี และระบบฐานข้อมูลที่ทันสมัยและความปลอดภัยของข้อมูล ด้านความมั่นคง

พิธีเปิดหลักสูตรความมั่นคงศึกษา (ระดับต้น) รุ่นที่ 4

ที่มา: พิธีเปิดหลักสูตรความมั่นคงศึกษา (ระดับต้น) รุ่นที่ ๔ - สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคงซึ่งต้องใช้เวลาพิจารณาในรายละเอียด และการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานความมั่นคงในการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ซึ่งมีปริมาณงานที่ต้องตรวจสอบจำนวนมาก เป็นประเด็นท้าทายที่อาจทำให้เกิดความล่าช้าในการดำเนินการและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการดำเนินงานที่ล่าช้า ทั้งการทบทวนกฎหมาย โครงสร้าง และกลไกของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง และการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานความมั่นคงในการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง ให้แล้วเสร็จตามแผนการเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคง โดยพัฒนาความรู้ความเชี่ยวชาญด้านความมั่นคง และเครื่องมือเชิงนโยบายในการประเมินการบริหารจัดการและการแก้ไขปัญหาความมั่นคง โดยใช้ประโยชน์จากการบูรณาการข้อมูลด้านความมั่นคง ร่วมกับการกำกับการดำเนินการโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อาทิ โครงการศึกษาหลักเกณฑ์การจัดระดับภัยคุกคามความมั่นคง เพื่อจัดทำหลักเกณฑ์กลางในการประเมินสถานการณ์และจัดลำดับความสำคัญของปัญหาความมั่นคงในระดับพื้นที่ และการพัฒนาบิ๊กดาต้าแพลตฟอร์มด้านความมั่นคง เพื่อสนับสนุนให้การปฏิบัติงานของหน่วยงานด้านการจัดการความมั่นคงเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

แผนแม่บท

02 การต่างประเทศ

พัฒนาต่อยอดการต่างประเทศ
เพื่อให้ไทยเป็นประเทศพัฒนาแล้ว
มีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน

การต่างประเทศ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (02) การต่างประเทศ

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้วและมีความมั่นคง มั่งคั่ง และยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการดำเนินงานอย่างบูรณาการและมีเป้าหมายร่วมกันระหว่างทุกภาคส่วน เพื่อให้การต่างประเทศไทยมีความพร้อมและมีบทบาทเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์เพื่อเป็นผู้เล่นสำคัญในเวทีโลก และมีความร่วมมือกับนานาชาติในลักษณะที่จะเกื้อหนุนต่อความก้าวหน้าในทุก ๆ ด้านของไทย และเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประชาคมโลก ซึ่งจะส่งผลให้ประเทศไทย**มีความมั่นคง** จากการส่งเสริมความร่วมมือระหว่างประเทศ และการดำเนินการเชิงรุกในการเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาค **มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน** จากการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืนผ่านความร่วมมือกับมิตรประเทศทั่วโลก การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรม รวมถึงการเป็นหุ้นส่วนสำคัญกับภาคีต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน **มีมาตรฐานสากล** จากการยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ รวมถึงการมีบทบาทในการร่วมพัฒนากฎระเบียบของโลก **มีสถานะและเกียรติภูมิ** จากการสร้างเกียรติภูมิและอำนาจต่อรอง โดยเน้นการต่างประเทศที่ใช้อำนาจแบบนุ่มนวลอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี การยกระดับการส่งเสริมเอกลักษณ์ของไทย และ**มีพลัง** จากการพัฒนาการดำเนินงานด้านการต่างประเทศให้มีพลวัตและมีเอกภาพระหว่างทุกภาคส่วนของประเทศ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก** ซึ่งแผนแม่บทฯ ประเด็น (02) การต่างประเทศ มีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

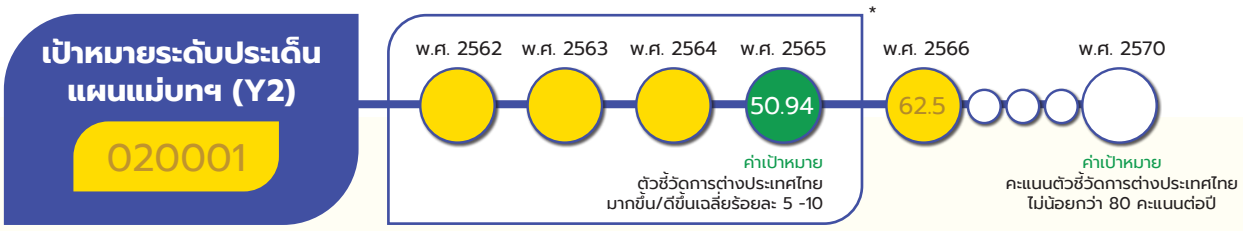

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020001 มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 020001 การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนมีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี

การต่างประเทศ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 020001 ยังคงตัวชี้วัดเดิมแต่มีการปรับหน่วยวัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ ตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย จากเดิม มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5-10 เป็นคะแนน ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี โดยเป็นดัชนีตัวชี้วัดในลักษณะดัชนีรวมที่คำนวณจากสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ **ประเด็นการต่างประเทศ 4 แผนย่อย** ได้แก่ (1) ความร่วมมือด้านเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ (2) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ (3) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก และ (4) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ และ**ประเด็นความมั่นคง 1 แผนย่อย** ได้แก่ การบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับอาเซียน และนานาชาติ รวมทั้งองค์กรภาครัฐและมิใช่ภาครัฐ (รายละเอียดปรากฏในแผนแม่บทประเด็นความมั่นคง แผนย่อยที่ 4)

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการดำเนินงานด้านการต่างประเทศเพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก สถานการณ์ พ.ศ. 2566 **มีค่าคะแนนอยู่ที่ 62.5 คะแนน** โดยพิจารณาคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทยจากสถานะการบรรลุเป้าหมายด้านการต่างประเทศของไทยใน พ.ศ. 2566 ซึ่งพิจารณาจากสถานะการบรรลุเป้าหมายของ 5 แผนแม่บทย่อย (5 มี) ประกอบด้วย **(1) ความร่วมมือด้านความมั่นคงระหว่างประเทศ** (มีความมั่นคง) คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ที่ **15 คะแนน** **(2) ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ** (มีความมั่งคั่ง ยั่งยืน) คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ที่ **12.5 คะแนน** **(3) การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ** (มีมาตรฐานสากล) คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ที่ **20 คะแนน** **(4) การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก** (มีสถานะและเกียรติภูมิ) คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ที่ **5 คะแนน** และ **(5) การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ** (มีพลัง) คะแนนเต็ม 20 คะแนน ใน พ.ศ. 2566 มีสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ที่ **10 คะแนน** ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้คะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 78.13 ยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศของไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 **มีค่าคะแนนอยู่ที่ 62.5 คะแนน** เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าเป้าหมายคะแนนตัวชี้วัดการต่างประเทศของไทยต้องไม่น้อยกว่า 80 คะแนนต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 78.13 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 47.5 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 31.58

นอกจากนี้ หากเปรียบเทียบผลการดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทย พ.ศ. 2566 กับผลการดำเนินงานในห้วงที่ 1 ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ พบว่า ผลการดำเนินการใน พ.ศ. 2566 **มีคะแนนรวมทั้งสิ้น 62.5 คะแนน** อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ซึ่งเป็นผลจากการที่กระทรวงการต่างประเทศของไทยร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีความพยายามในการดำเนินงานที่มุ่งเน้นสู่การบรรลุเป้าหมายแผนย่อยของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การต่างประเทศของไทยมีเอกภาพ ยกระดับความร่วมมือกับนานาชาติ มีบทบาทและมีความสำคัญเพิ่มขึ้นทั้งในเวทีระดับอนุภูมิภาค ระดับภูมิภาค และระดับโลก ในลักษณะที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศ อาทิ **(1) การดำเนินการเพื่อให้ประเทศไทยมีความมั่นคง และมีบทบาทเชิงรุกในการเสริมสร้างเสถียรภาพในภูมิภาค** โดยบูรณาการความร่วมมือด้านความมั่นคงกับนานาชาติ เพื่อให้ประเทศไทยสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบ ผ่านกลไกความร่วมมือต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมความสัมพันธ์ด้านความมั่นคงกับประเทศมหาอำนาจและประเทศที่มีความสำคัญทางยุทธศาสตร์อย่างสมดุล เช่น ความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกกับราชอาณาจักรไทย และความตกลงด้านการเมืองความมั่นคงกับต่างประเทศ ที่ได้มีการลงนามใน พ.ศ. 2566 ถึง 21 ฉบับ เป็นต้น **(2) การเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันและความมั่งคั่ง ให้แก่ประเทศไทยควบคู่ไปกับการพัฒนาที่ยั่งยืน** ผ่านความร่วมมือกับมิตรประเทศทั่วโลกการขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ เช่น การเชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน ในเส้นทางรถไฟ ไทย – สปป.ลาว – จีน และการขยายเวลาการบังคับใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง 6 ประเทศ (Greater Mekong Subregion Cross-Border Transport Agreement: GMS CBTA) รวมถึงการผลักดันความร่วมมือด้านเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ ทั้งกรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด - แปซิฟิก (Indo - Pacific Economic Framework : IPEF) การเจรจา FTA ไทย – สหภาพยุโรป และการฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทย – ซาอุดีอาระเบีย เพื่อต่อยอดทางการค้าให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาดสู่ต่างประเทศ ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ และกระจายความเสี่ยงทางการค้าในบริบทการแข่งขันของมหาอำนาจ เป็นต้น **(3) การยกระดับมาตรฐานภายในประเทศให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากล** รวมถึงการมีบทบาทเชิงรุกของไทยในการร่วมพัฒนากฎระเบียบระหว่างประเทศและกำหนดมาตรฐานสากลต่าง ๆ โดยใน พ.ศ. 2566 ไทยได้ร่วมลงนามต่ออายุโครงการ Country Programme (CP) ระยะที่ 2 กับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (Organization for Economic Co-operation and Development: OECD) เพื่อให้สามารถเข้าถึงองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีของ OECD ในการนำมาใช้ประโยชน์ในการปฏิรูปโครงสร้างและมาตรฐานด้านต่าง ๆ ของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล **(4) การเสริมสร้างสถานะและเกียรติภูมิของประเทศไทย** โดยอาศัยการต่างประเทศที่ใช้ประโยชน์จากอำนาจละมุนอย่างเป็นระบบในการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและยกระดับภาพลักษณ์ของไทยในระดับนานาชาติ ซึ่งใน พ.ศ. 2566 ได้มีความสำเร็จในการผลักดันให้หนังสือเดินทางไทยได้รับการยอมรับจากต่างประเทศเพิ่มขึ้น 1 ประเทศ ในรูปแบบการเดินทางเข้าสู่ประเทศปลายทางที่ไม่จำเป็นต้องขอรับการตรวจลงตราล่วงหน้า (Visa On Arrival : VOA) อีกทั้งประเทศไทยยังได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งในการประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ 78 และการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ค.ศ. 2023 (COP28) รวมทั้งยังมีการสนับสนุนให้คนไทยได้รับการดำรงตำแหน่งสำคัญในองค์การระหว่างประเทศหลายตำแหน่ง และ **(5) การดำเนินงานด้านการต่างประเทศอย่างมี**

การต่างประเทศ

พลวัตและมีเอกภาพ ซึ่งเป็นการสร้างเสริมพลังแห่งความร่วมมือของทุกภาคส่วนในประเทศในการขับเคลื่อนการต่างประเทศของไทย โดยมีการดำเนินงานเพื่อให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ ทั้งจากสถานการณ์ความไม่สงบในประเทศอิสราเอล และสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ที่สามารถบูรณาการความร่วมมือของทั้งภาครัฐร่วมกับภาคเอกชน และภาคประชาสังคม ในการช่วยเหลือและอพยพคนไทยกลับสู่ประเทศได้อย่างประสบความสำเร็จ

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของประเด็น (02) การต่างประเทศ ยังคงต้องเผชิญกับความท้าทายและความเสี่ยงต่อการบรรลุเป้าหมายจากความไม่แน่นอนและการเปลี่ยนแปลงของบริบทปัจจัยทั้งภายในและภายนอกหลายประการ อาทิ (1) **ปัญหาในเชิงภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่มีความไม่แน่นอนสูง** และมีแนวโน้มที่จะมีความขัดแย้งระหว่างประเทศขยายตัวขึ้นอีกได้ในอนาคต ซึ่งประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับ**การติดตามสถานการณ์และบูรณาการการทำงานร่วมกับทุกภาคส่วน**ทั้งในและต่างประเทศอย่างใกล้ชิด เพื่อให้ประเทศไทยสามารถวางตัวได้อย่างเหมาะสมและเกิดเอกภาพในการดำเนินงาน **(2) ปัญหาเศรษฐกิจโลกที่อยู่ในภาวะชะลอตัวอย่างเรื้อรังและอัตราเงินเฟ้อที่เพิ่มสูงขึ้นทั่วโลก** อันส่งผลให้หลายประเทศใช้มาตรการกีดกันทางการค้าและกดดันให้ภาคเอกชนเคลื่อนย้ายฐานการผลิตและการลงทุนกลับประเทศ ประเทศไทยควร**ใช้ประโยชน์จากกลไกความร่วมมือในรูปแบบต่าง ๆ** อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้ง**พัฒนาศักยภาพในการใช้อำนาจละมุน**เพื่อแสวงหาโอกาสทางการค้าการลงทุน และ**ยกระดับบทบาทเชิงรุกของไทย**ในการร่วมกำหนดมาตรการและมาตรฐานในเวทีนานาชาติเพิ่มขึ้น และ **(3) ปัญหาการขาดความรู้ความเข้าใจและข้อมูลในการดำเนินงาน** ซึ่งรวมถึงระบบการจัดการองค์ความรู้และการพัฒนาฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงาน ทั้งด้านการต่างประเทศในภาพรวม การขับเคลื่อนความร่วมมือและเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน และการพัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้เทียบเท่าระดับสากล ซึ่งประเทศไทยควรเร่งรัด**เผยแพร่ความรู้และสร้างความเข้าใจด้านการต่างประเทศ**ต่อสาธารณชน **ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน**ในการขับเคลื่อนการพัฒนาที่ยั่งยืน พร้อมทั้ง**เร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูล** SDGs ให้สอดคล้องตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติและบริบทการพัฒนาของไทย รวมถึงพัฒนาศักยภาพและให้ความเข้าใจแก่บุคลากรภาครัฐและสาธารณชน เพื่อ**สร้างความตระหนักถึงความสำคัญของการพัฒนามาตรฐานระหว่างประเทศ**ว่าเป็นเรื่องจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศไทยในระยะยาว ซึ่งจะส่งผลต่อสถานะและเกียรติภูมิของไทยในเวทีระดับโลกต่อไป

การต่างประเทศ

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (02) การต่างประเทศ ประกอบด้วย 5 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ: 020001

Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย: 020201, 020202, 020301, 020401, 020501

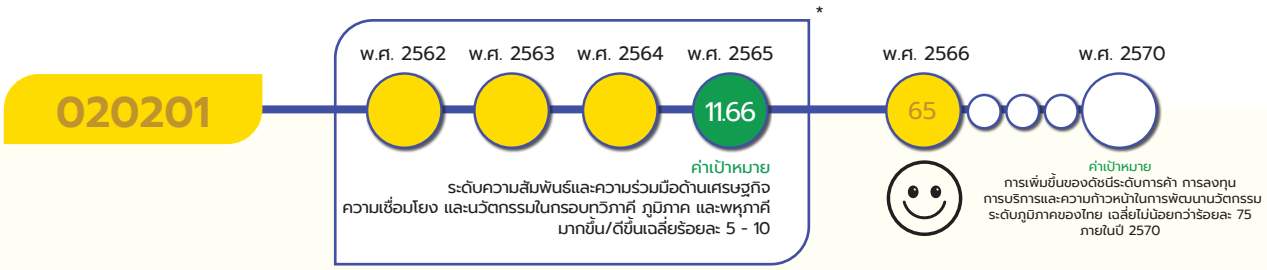

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020201 มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทยเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนจากการเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 65 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570 โดยคิดเป็นร้อยละ 86.67 จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 40 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 62.50**

การต่างประเทศ

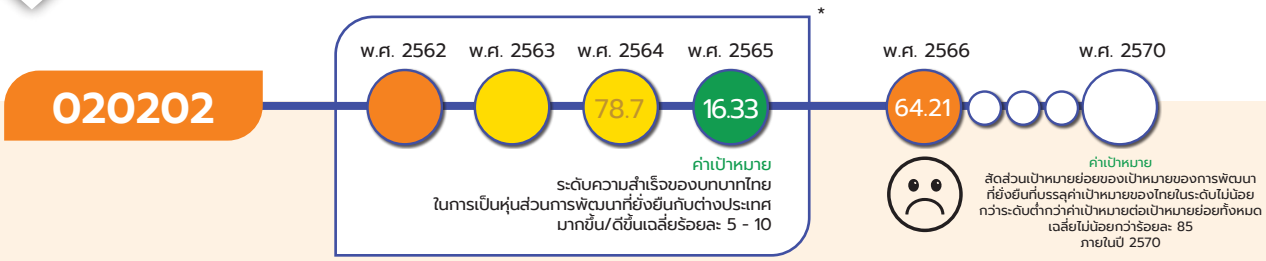

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020202 มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากสถานะการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทย พ.ศ. 2559-2563 จัดทำโดย สศช. ที่กำหนดให้ประเทศไทยต้องบรรลุเป้าหมายให้ได้ 66 เป้าหมายย่อยในปี 2564 ซึ่งประเทศไทยบรรลุได้ 52 เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ 78.7 สำหรับ พ.ศ. 2562-2563 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2563 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 64.21 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570 โดยคิดเป็นร้อยละ 75.54 จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่เฉลี่ยร้อยละ 66.67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.69**

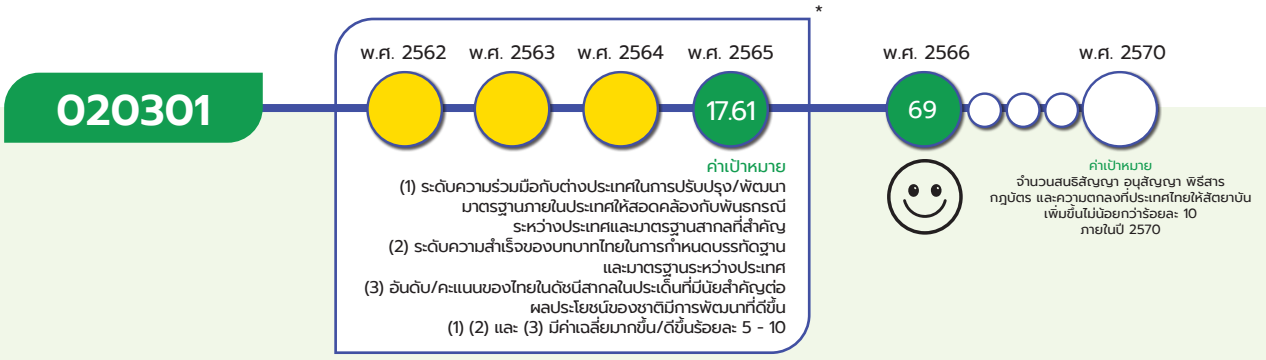

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020301 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

การต่างประเทศ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนรวม 69 ฉบับ สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 โดยคิดเป็นร้อยละ 150 จึงส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 60 ฉบับ สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 15**

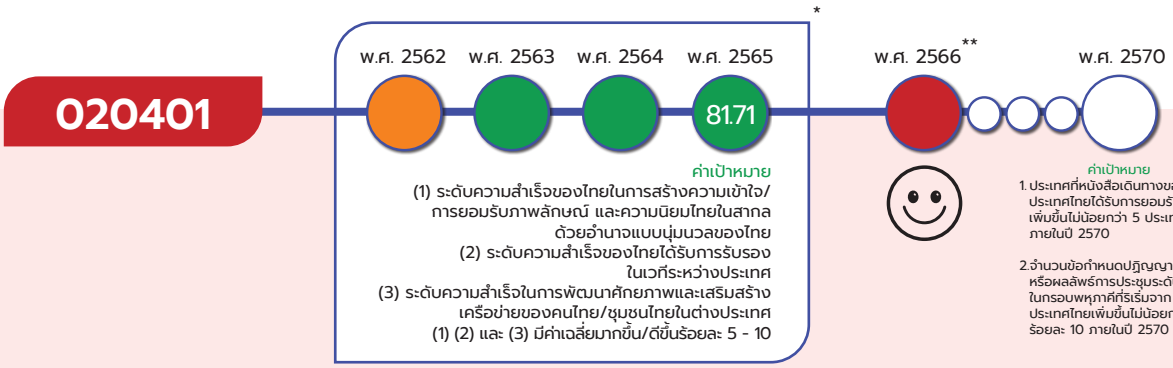

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020401 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 020401 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้นๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 020401

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศภายในปี 2570 และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ ในลักษณะของการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา รวมถึงการอนุญาตสำหรับการตรวจลงตราในรูปแบบ Visa on Arrival (VOA) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 44 ประเทศ/ดินแดน เพิ่มขึ้น 1 ประเทศจากปีก่อนหน้า ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 5 ประเทศภายในปี 2570 โดยคิดเป็นร้อยละ 20 และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 2 ฉบับ ซึ่งมีการจัดเก็บเป็นปีแรกทำให้ไม่สามารถวัดประมาณการเติบโตและคิดค่าเฉลี่ยได้ ดังนั้น เมื่อพิจารณาสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายจากตัวชี้วัดประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ ซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 43 ประเทศ/ดินแดน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.33**

การต่างประเทศ

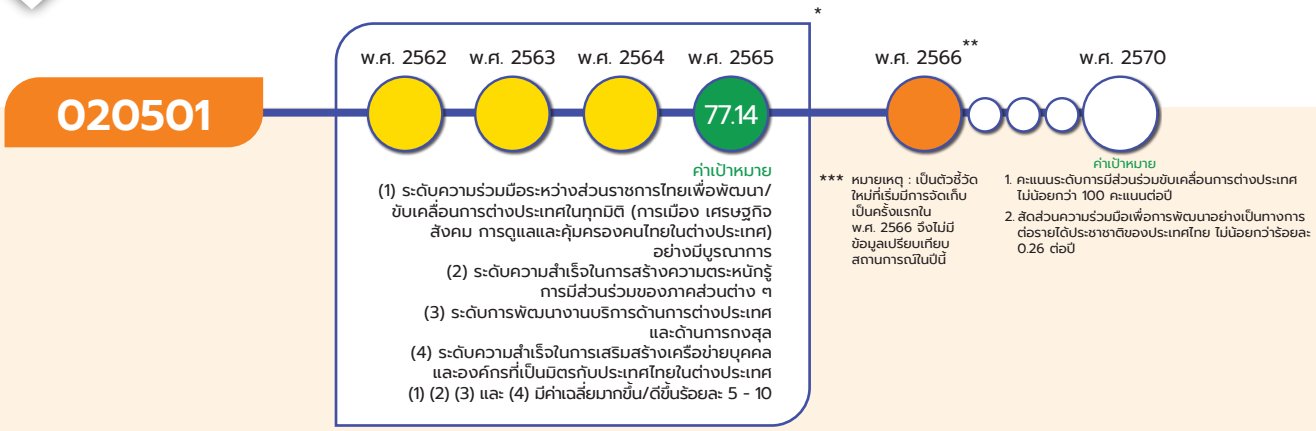

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020501 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมาลผลสีสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 020501 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้นๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 020501

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี และ (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ประกอบด้วย (1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ได้รับการประเมินอยู่ที่ 100 คะแนนเต็ม เป็นไปตามค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ 100 คะแนนต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย และ (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีสัดส่วนสัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการร้อยละ 0.0126 ต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 4.86 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 52.43 จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด **ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนา**เนื่องจากคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย และสัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย **เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2566**

การต่างประเทศ

020201

แผนแม่บทย่อย | ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

จ.3

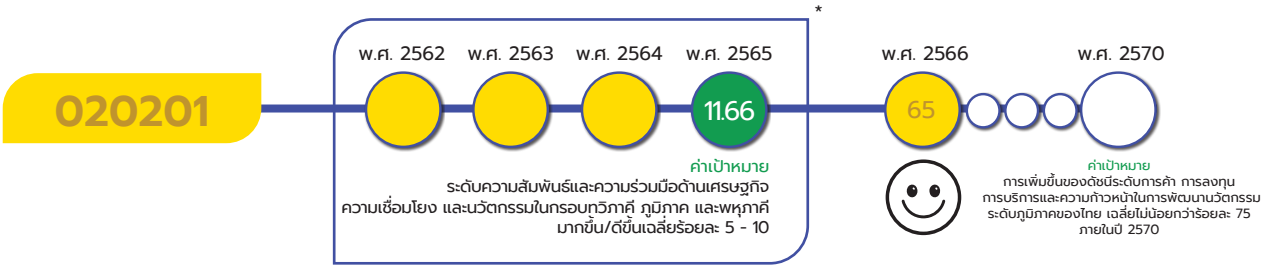

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020201 มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศผ่านการแสวงหาโอกาสและความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับมิตรประเทศทั่วโลก ทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การสร้างเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรม และการใช้ประโยชน์จากกรอบความร่วมมือระหว่างประเทศ รวมถึงการส่งเสริมให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาดในต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมให้ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชีย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความครอบคลุมของกรอบความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ การค้า การลงทุน และการบริการ และบทบาทของภาคเอกชนในการเป็นหุ้นส่วนกับภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> ระดับความสัมพันธ์และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ ความเชื่อมโยง และนวัตกรรมในกรอบทวิภาคี ภูมิภาค และพหุภาคี มากขึ้น/ดีขึ้น เฉลี่ยร้อยละ 5 - 10 <u>เป็น</u> การเพิ่มขึ้นของดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายในปี 2570

การต่างประเทศ

020201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 1** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค และ**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีแนวโน้มที่ดีขึ้นในการเป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชีย โดยมี**ดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาค**อยู่ที่ร้อยละ 65 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 โดยคิดเป็นร้อยละ 86.67 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยปรับตัวดีขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ร้อยละ 40 สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศผ่านการพัฒนาระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมมากยิ่งขึ้น ประกอบกับการแสวงหาโอกาสและช่องทางความร่วมมือทางเศรษฐกิจกับนานาประเทศ ซึ่งมีปัจจัยสนับสนุนที่สำคัญจากการท่องเที่ยว และการลงทุนที่ฟื้นตัวโดยพิจารณาจากรายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ ที่เดินทาง

การต่างประเทศ

020201

เข้าประเทศไทยใน พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 481,671.29 ล้านบาทเพิ่มขึ้นร้อยละ 391.06 จาก 98,086 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 หรือเมื่อพิจารณาข้อมูลนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติสะสมล่าสุด พบว่า ในช่วงมกราคม – พฤศจิกายน 2566 มีจำนวนนักท่องเที่ยวสะสม 24.80 ล้านคน เพิ่มขึ้นกว่าเท่าตัวจากจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งปี 11.15 ล้านคน ใน พ.ศ. 2565 (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2566) ในขณะที่การลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ (Foreign Direct Investment: FDI) เพิ่มสูงขึ้นเช่นเดียวกัน โดยในช่วงมกราคม – กันยายน 2566 มีมูลค่าโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนรวมทั้งสิ้น 398,527 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 43 เมื่อเทียบกับช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า 2565 (สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน, 2566) นอกจากนี้ ผลการจัดอันดับดัชนีนวัตกรรมโลกประจำ พ.ศ. 2566 ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก ระบุว่าประเทศไทยยังคงครองอันดับที่ 43 จาก 132 ประเทศ เช่นเดียวกับปีก่อนหน้า และเป็นอันดับ 9 ของประเทศในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ตะวันออก และโอเชียเนีย (องค์การทรัพย์สินทางปัญญาแห่งโลก, 2566) ในขณะที่มูลค่าการค้าระหว่างประเทศของไทย ณ เดือนตุลาคม 2566 มีมูลค่าสูงกว่า 16.55 ล้านล้านบาท ลดลงเล็กน้อยเมื่อเทียบกับมูลค่าของช่วงเวลาเดียวกันใน พ.ศ. 2565 ซึ่งอยู่ที่ 17.24 ล้านล้านบาท (กระทรวงพาณิชย์, 2566)

รายได้จากนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติ
ที่เดินทางเข้าประเทศไทยใน พ.ศ. 2560 - 2565 (หน่วย : ล้านบาท)

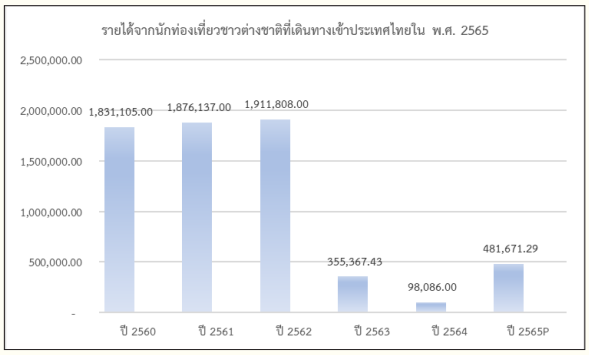

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ พ.ศ. 2565
และ 2566 (มกราคม - พฤศจิกายน) (หน่วย : คน)

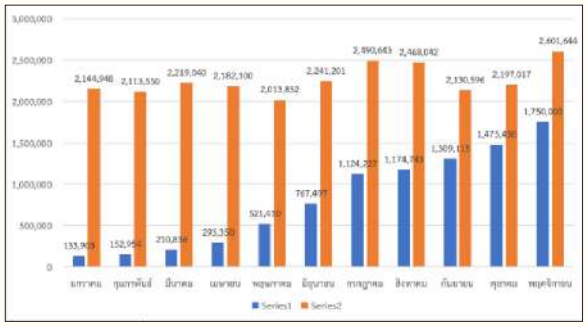

ที่มา : กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สถิติการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ
รายเดือนสะสมปี 2566 (มกราคม - กันยายน)

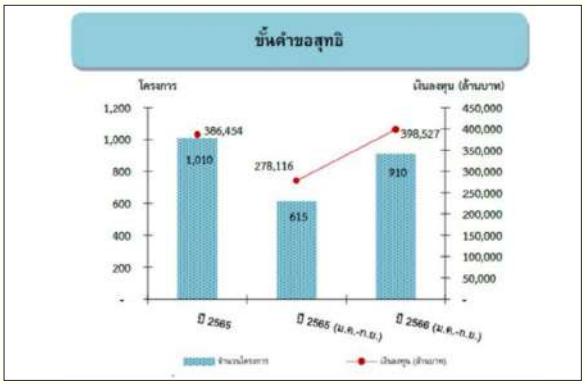

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สถิติการค้าระหว่างประเทศของไทย
พ.ศ. 2560 - 2566 (มกราคม-ตุลาคม) (หน่วย : ล้านบาท)

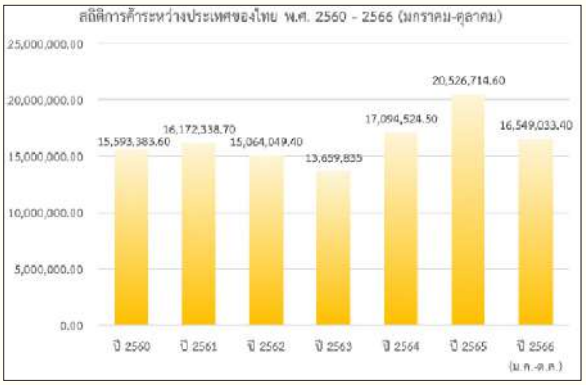

ที่มา: กระทรวงพาณิชย์

การต่างประเทศ

020201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณาดัชนีระดับการค้า การลงทุน การบริการ และความก้าวหน้าในการพัฒนานวัตกรรมระดับภูมิภาคของไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 65 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไว้ที่ร้อยละ 75 ภายในปี 2570 พบว่า มีระดับการบรรลุเป้าหมายร้อยละ 86.67 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 40 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 62.5**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วง พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการขับเคลื่อนโครงการความร่วมมือระหว่างประเทศในด้านต่าง ๆ ที่จะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าและการลงทุนของประเทศ โดยในระดับอนุภูมิภาค ไทยได้เร่งรัดการเชื่อมโยงระบบคมนาคมขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน และพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานตามแนวชายแดนเพื่ออำนวยความสะดวกในการเคลื่อนย้ายสินค้า บริการ การลงทุน และแรงงานที่มีฝีมืออย่างเสรี รวมทั้งกระตุ้นการขยายตัวของการค้าชายแดนและข้ามแดน โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การเชื่อมโยงเส้นทางรถไฟไทย – สปป.ลาว – จีน และการขยายเวลาการบังคับใช้ความตกลงว่าด้วยการขนส่งข้ามพรมแดนในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Cross-Border Transport Agreement: GMS CBTA) ในระดับภูมิภาค ไทยได้ผลักดันความร่วมมือด้านเศรษฐกิจผ่านกรอบความร่วมมือต่าง ๆ อาทิ กรอบความร่วมมือทางเศรษฐกิจอินโด - แปซิฟิก (Indo - Pacific Economic Framework: IPEF) และลงนามความร่วมมือสำคัญ/ความตกลงด้านเศรษฐกิจกับประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ เพื่อสนับสนุนการค้าการลงทุนระหว่างกัน อาทิ การลงนามเอกสารความร่วมมือและความตกลงไทย – จีน ในมิติเศรษฐกิจ 5 ฉบับ และการลงนามความตกลงระหว่างไทย – มาเลเซีย 4 ฉบับ เพื่อขับเคลื่อนความร่วมมือด้านพลังงานไฟฟ้า พลังงานหมุนเวียน และเศรษฐกิจดิจิทัล ในระดับโลก ไทยได้ฟื้นฟูการค้ากับคู่ค้าเดิมและเปิดตลาดกับคู่ค้าใหม่ ผ่านการจับคู่เจรจาธุรกิจ รวมถึงดำเนินการเจรจาความตกลงทางการค้าที่สำคัญ อาทิ สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ศรีลังกา แคนาดา และสมาคมการค้าเสรียุโรป โดยเฉพาะอย่างยิ่งการรื้อฟื้นการเจรจา FTA ไทย – สหภาพยุโรป และการฟื้นฟูความสัมพันธ์ไทย – ซาอุดีอาระเบีย เพื่อต่อยอดทางการค้าให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาดสู่ต่างประเทศ ดึงดูดการลงทุนจากต่างชาติ และกระจายความเสี่ยงทางการค้าในบริบทการแข่งขันของมหาอำนาจ ทั้งนี้ กระทรวงการต่างประเทศได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนผู้ประกอบการไทยในการทำการค้ากับคู่ค้าที่สำคัญ อาทิ การเสวนาเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในการใช้ประโยชน์และการเตรียมรับมือผลกระทบจากการจัดทำเขตการค้าเสรีไทย – ตุรกี และการเสริมสร้างความรู้และความเข้าใจเรื่องการจัดทำฉลากอัจฉริยะและการแลกเปลี่ยนข้อมูลและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้องของไทยและสหราชอาณาจักร

การต่างประเทศ

020201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายที่สำคัญของประเทศไทยในการเป็นศูนย์กลางทางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงในภูมิภาคเอเชีย ส่วนใหญ่มาจากปัจจัยภายนอก อาทิ ปัญหาความขัดแย้งระหว่างประเทศในหลายพื้นที่ ซึ่งยังคงยืดเยื้อและมีความไม่แน่นอน แนวโน้มเศรษฐกิจโลกชะลอตัว และอัตราเงินเฟ้อที่สูงขึ้น ทำให้เศรษฐกิจและการค้าการลงทุนระหว่างประเทศยังคงมีความผันผวนและอาจทำให้การทวนกระแสโลกาภิวัตน์เข้มข้นขึ้น โดยในปัจจุบัน ภาคเอกชนต่างชาติยังคงมีแนวโน้มเคลื่อนย้ายฐานการผลิตและการลงทุนกลับประเทศ เพื่อลดความเสี่ยงจากการหยุดชะงักของห่วงโซ่อุปทานอันเกิดจากความผันผวนและความไม่แน่นอนของเศรษฐกิจโลก นอกจากนี้ ยังได้มีการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยของธนาคารกลางหลายแห่งทั่วโลกอย่างต่อเนื่อง เพื่อบรรเทาแรงกดดันจากภาวะเงินเฟ้อ ซึ่งส่งผลกระทบต่อต้นทุนและภาระหนี้ของทั้งภาครัฐและภาคเอกชน รวมทั้งก่อให้เกิดภาวะตึงตัวในตลาดการเงิน อันส่งผลให้เกิดการชะลอตัวของอุปสงค์โลกและการลงทุนในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในระยะสั้น ประเทศไทยควรใช้ประโยชน์จากภูมิรัฐศาสตร์ ความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และข้อตกลง/กรอบความร่วมมือต่าง ๆ ที่มีอยู่แล้วในการสร้างโอกาสทางการค้าและการลงทุนระหว่างประเทศ อาทิ การสนับสนุนให้ภาคเอกชนไทยขยายตลาดในประเทศคู่ค้าที่มีศักยภาพ ควบคู่ไปกับการชักชวนให้นักธุรกิจต่างชาติให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทย ในระยะยาว ควรสนับสนุนการปรับปรุงกฎหมาย กฎระเบียบ และข้อบังคับทางการค้าต่าง ๆ ให้สอดคล้องกับนโยบายและมาตรการการค้าระหว่างประเทศในระดับภูมิภาคและทวิภาคี โดยเฉพาะในประเด็นสิ่งแวดล้อมและการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ นอกจากนี้ ยังควรส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อมุ่งสู่เศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมและสร้างมูลค่าเพิ่มในภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ และเป็นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและสร้างแรงจูงใจในการลงทุนจากต่างชาติในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีมูลค่าเพิ่มสูง ซึ่งจะเป็นการยกระดับอุตสาหกรรมและคุณภาพแรงงานของประเทศไทย พร้อมทั้งขับเคลื่อนการพลิกโฉมทางเศรษฐกิจของประเทศไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในระดับที่สูงขึ้นจนสามารถก้าวข้ามกับดักประเทศรายได้ปานกลางได้

แผนแม่บทย่อย

ความร่วมมือเศรษฐกิจและความร่วมมือเพื่อการพัฒนาระหว่างประเทศ

จ.3

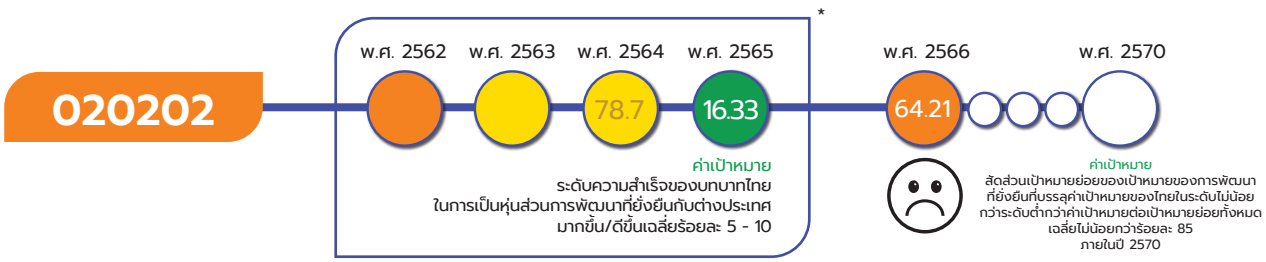

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020202 มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากสถานะการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน จากรายงานความก้าวหน้าการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของประเทศไทย พ.ศ. 2559-2563 จัดทำโดย สศช. ที่กำหนดให้ประเทศไทยต้องบรรลุเป้าหมายให้ได้ 66 เป้าหมายย่อยในปี 2564 ซึ่งประเทศไทยบรรลุได้ 52 เป้าหมายย่อย คิดเป็นร้อยละ 78.7 สำหรับ พ.ศ. 2562-2563 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2563 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

วัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก ผ่านการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มุ่งเน้นความสมดุลระหว่างการเจริญเติบโตและความเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และกำหนดให้คนเป็นศูนย์กลางในการพัฒนา เพื่อให้คนไทยมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงในโลกอนาคต และใช้ประโยชน์จากการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความเป็นหุ้นส่วนกับภาคส่วนต่าง ๆ ของต่างประเทศเพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ศักยภาพและสมรรถนะของบุคลากร หน่วยงาน และภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ฐานข้อมูลกลางสำหรับการพัฒนาที่ยั่งยืน และความร่วมมือระหว่างหน่วยงานและองค์การระหว่างประเทศในกรอบทวิภาคีและพหุภาคี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10 เป็น สัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

การต่างประเทศ

020202

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทย ในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด โดยพิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลผลการประเมินสถานะในรายเป้าหมายย่อย (SDG Targets) ตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติ[1] โดยคณะกรรมาธิการสถิติแห่งสหประชาชาติ พบว่า ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีความก้าวหน้าในการขับเคลื่อน SDGs ในระดับเป้าหมายที่มีสถานะบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว จำนวน 2 เป้าหมาย ได้แก่ เป้าหมายที่ 1 ขจัดความยากจน และเป้าหมายที่ 4 การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งส่งผลให้สถานะการบรรลุค่าเป้าหมายในปัจจุบันมี**ผลการดำเนินงานของประเทศไทยมีสัดส่วนของจำนวนเป้าหมายย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมาย (สีเขียว) และอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) รวมกันเท่ากับ 61 เป้าหมาย จาก 95 เป้าหมาย คิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 64.21** แบ่งออกเป็นเป้าหมายย่อยที่มีความก้าวหน้าบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนด (สีเขียว) ร้อยละ 46.32 และมีความก้าวหน้าอยู่ในระดับที่อยู่ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) ร้อยละ 17.89 **เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าอยู่ที่เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 โดยคิดเป็นร้อยละ 75.54 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด**

[1]การประเมินสถานการณ์ความก้าวหน้าการขับเคลื่อน SDGs ตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติจะพิจารณาเฉพาะเป้าหมายย่อยที่มีตัวชี้วัดที่มีการรายงานข้อมูลเท่านั้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณาสัดส่วนของจำนวนเป้าหมายย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมาย (สีเขียว) และอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมาย (สีเหลือง) พ.ศ. 2566 ที่เฉลี่ยร้อยละ 64.21 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายไว้เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570 พบว่า มีระดับการบรรลุค่าเป้าหมายร้อยละ 75.54 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายที่อยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนเป้าหมายย่อยของเป้าหมายของการพัฒนาที่ยั่งยืนที่บรรลุค่าเป้าหมายของไทยในระดับไม่น้อยกว่าระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายต่อเป้าหมายย่อยทั้งหมด อยู่ที่เฉลี่ยร้อยละ 66.67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.69**

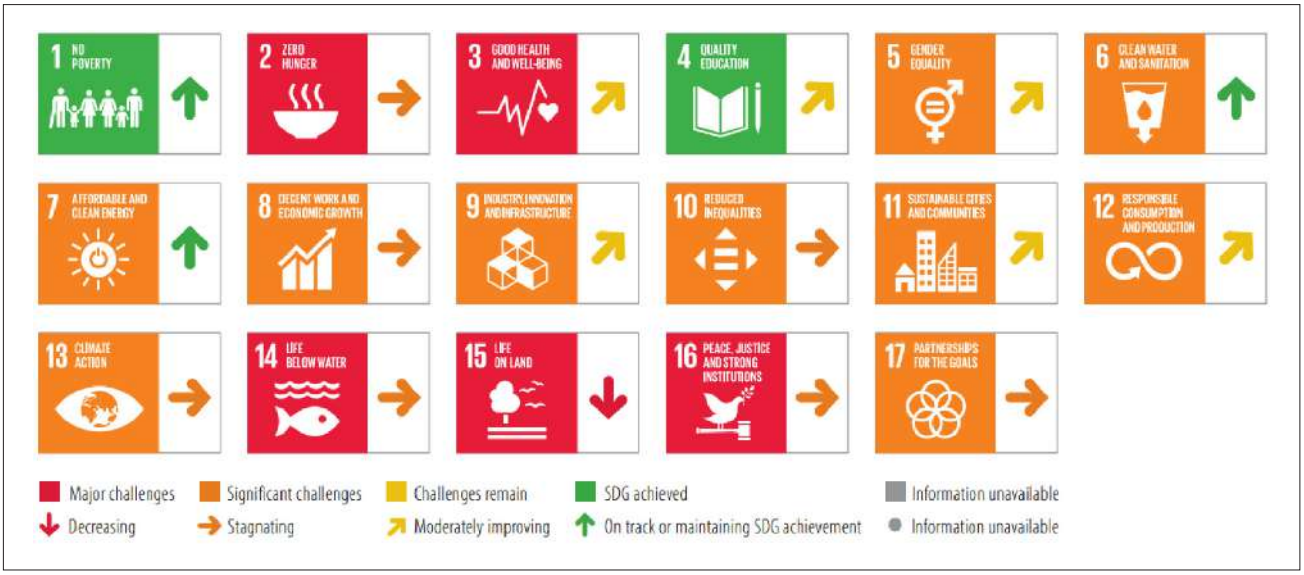

ที่มา : รายงาน Sustainable Development Report 2023

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยเริ่มขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ตั้งแต่ปี พ.ศ. 2562 ตามที่ได้ร่วมรับรองวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 ของสหประชาชาติ เพื่อใช้เป็นกรอบในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม อย่างสมดุลโดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง โดยมีคณะกรรมการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (กพย.) เป็นกลไกหลักระดับชาติ ซึ่งได้กำหนดแผนการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับประเทศไทย (Thailand's SDG Roadmap) เพื่อเป็นแนวทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาประเทศให้มีความยั่งยืน ครอบคลุม และมีบูรณาการในทุกมิติของการพัฒนา ผ่านการดำเนินงานใน 6 ด้าน ประกอบด้วย (1) การสร้างการตระหนักรู้ (2) การเชื่อมโยงเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนกับแผน 3 ระดับ

ของประเทศ (3) กลไกการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (4) การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (5) ความร่วมมือกับภาคีการพัฒนา และ (6) การติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยภาครัฐได้ร่วมกับภาคส่วนต่าง ๆ ขับเคลื่อน SDGs สู่การปฏิบัติอย่างต่อเนื่อง โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การจัดตั้งศูนย์เรียนรู้เพื่อการพัฒนาเกษตรแบบยั่งยืนตามแนวทางปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงให้แก่โรงเรียนเทคนิค-วิชาชีพแบบผสม ร่วมกับแขวงอัดตะปือ สปป.ลาว การส่งเสริมให้ไทยเป็นศูนย์กลางองค์ความรู้ด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนผ่านการสื่อสารด้วยสื่อออนไลน์ อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์ม SEP for SDGs และเว็บไซต์ “ประเทศไทยกับการพัฒนาที่ยั่งยืน” (sdgs.nesdc.go.th) การจัดทำแนวทางบริหารจัดการขยะอย่างเป็นรูปธรรมโดยภาคธุรกิจเอกชน การศึกษาแนวทางการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาและการเรียนรู้นอกห้องเรียนที่เกี่ยวข้องกับ SDGs ในสถาบันการศึกษา รวมทั้งยังมีการดำเนินงานผ่านกลไกของคณะทำงานร่วมภาคประชาสังคมและภาครัฐเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (OWEG for SDGs) ที่มุ่งเน้นขับเคลื่อน SDGs ในประเด็นเฉพาะ นอกจากนั้น ประเทศไทยยังได้เข้าร่วมการประชุมระหว่างประเทศว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนที่สำคัญหลายเวที อาทิ **การประชุมระดับผู้นำว่าด้วยเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2566** ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้ร่วมรับรองปฏิญญาทางการเมืองเพื่อเน้นย้ำความมุ่งมั่นในการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลก **การประชุมเวทีหารือทางการเมืองระดับสูงว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืนประจำปี พ.ศ. 2566** เพื่อแสดงความมุ่งมั่นและรายงานผลการดำเนินงานเชิงรุกของไทยในการพัฒนาประเทศที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน **การประชุมระดับรัฐมนตรีอาเซียนว่าด้วยการเร่งรัดการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ครั้งที่ 2** เพื่อหารือแนวทางในการขับเคลื่อนเป้าหมายเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนร่วมกันของภูมิภาคอาเซียน และ**การประชุมคณะกรรมการอำนวยการสามฝ่าย (Tripartite Steering Committee) เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินการตามกรอบความร่วมมือว่าด้วยการพัฒนาที่ยั่งยืน (UNSDCF) วาระปี พ.ศ. 2565 – 2569** เพื่อหารือแนวทางการขับเคลื่อนผลลัพธ์ให้เกิดการพลิกโฉมประเทศสู่การมีเศรษฐกิจมูลค่าสูง การพัฒนาทุนมนุษย์ และลดการปล่อยคาร์บอนและก๊าซเรือนกระจก รวมถึงการขับเคลื่อน SDGs ในระดับพื้นที่ ผ่านการประกาศเจตนารมณ์ระหว่างกระทรวงมหาดไทยกับสหประชาชาติประจำประเทศไทย และการจัดทำตัวชี้วัดการพัฒนาระดับจังหวัดและกลุ่มจังหวัด เพื่อใช้เป็นข้อมูลตัวชี้วัดที่สะท้อนการพัฒนาเชิงพื้นที่อย่างยั่งยืนและสอดคล้องกับระเบียบวิธีของสหประชาชาติ ตลอดจนการเสริมสร้างภาคีเครือข่ายทั้งในและต่างประเทศ เพื่อสร้างความเปลี่ยนแปลงบนหลักการพัฒนาที่ครอบคลุม ยืดหยุ่น และยั่งยืน อย่างไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อน SDGs ของประเทศไทยยังคงมีประเด็นที่ต้องดำเนินการอย่างเร่งด่วน โดยเฉพาะในเป้าหมายที่มีสถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายขั้นวิกฤต (สีแดง) หรือมีสถานการณ์อยู่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของเป้าหมาย ได้แก่ **เป้าหมายที่ 2** ยุติความหิวโหย ในประเด็นด้านการบรรลุความมั่นคงทางอาหาร ยกระดับโภชนาการ และส่งเสริมเกษตรกรรมยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** สุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดี ในการส่งเสริมคุณภาพชีวิตสำหรับทุกคนในทุกช่วงวัย **เป้าหมายที่ 13** ปฏิบัติการอย่างเร่งด่วนเพื่อต่อสู้กับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและผลกระทบที่เกิดขึ้น **เป้าหมายที่ 15** ปกป้อง ฟื้นฟู และสนับสนุนการใช้ระบบนิเวศบนบกอย่างยั่งยืน จัดการป่าไม้อย่างยั่งยืน หยุดการเสื่อมโทรมและฟื้นฟูดินกลับมาใหม่ และการรักษาความหลากหลายทางชีวภาพ

และเป้าหมายที่ 16 ส่งเสริมสังคมที่สงบสุข ให้ทุกคนเข้าถึงความยุติธรรมและสร้างสถาบันที่มีประสิทธิผล รับผิดชอบ และครอบคลุมในทุกระดับ ซึ่งการบรรลุเป้าหมายดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการร่วมกันในทุกระดับ ตั้งแต่ระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระหว่างประเทศ เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่สอดคล้องต่อเนื่องกัน และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้อย่างตรงจุด นอกจากนี้ ยังมีความท้าทายที่สำคัญในประเด็นการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อน SDGs ซึ่งข้อมูลจำเป็นต่อการดำเนินการดังกล่าวหลายรายการยังไม่สอดคล้องกับระเบียบวิธีของสหประชาชาติ และตัวชี้วัดบางตัวยังไม่สะท้อนกับบริบทของการพัฒนาของประเทศไทย ตลอดจนยังมีข้อจำกัดในการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดที่จำเป็นในรูปแบบจำแนกแยกประเภท (Disaggregated data) ซึ่งต้องอาศัยทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และเทคโนโลยีในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ทุกภาคส่วนควรร่วมกันสร้างความรู้และความเข้าใจในเรื่อง SDGs ให้เกิดขึ้นในสังคมอย่างจริงจัง โดยควรปลูกฝังหลักคิดเรื่องความยั่งยืนและหน้าที่พลเมืองโลกในกลุ่มเด็กและเยาวชน ซึ่งจะเป็นฟันเฟืองสำคัญของการพัฒนาในอนาคต ผ่านการกำหนดหลักสูตรการเรียนรู้ SDGs ทั้งในและนอกห้องเรียนที่เหมาะสมกับแต่ละช่วงวัย นอกจากนั้นยังควรสร้างค่านิยมเรื่องความยั่งยืนในกลุ่มผู้ผลิตและผู้บริโภค ผ่านการสร้างแรงจูงใจทั้งทางภาษีและไม่ใช่ภาษี เพื่อให้เกิดการผลิตและการใช้จ่ายในสินค้าที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ลดการเกิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่อาจเกิดขึ้นจากการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจในประเทศได้ ในขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐควรเร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูล SDGs ให้สอดคล้องตามระเบียบวิธีของสหประชาชาติและบริบทการพัฒนาของประเทศไทย ซึ่งจำเป็นต่อการติดตามและประเมินผลการขับเคลื่อนเพื่อให้บรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน พ.ศ. 2573 รวมทั้งยังควรบูรณาการการดำเนินงานร่วมกับภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วน ทั้งภาคประชาสังคม สถาบันการศึกษา และภาคีเครือข่ายระหว่างประเทศ รวมถึงภาคธุรกิจเอกชนที่ควรเร่งรัดให้เกิดการระดมทุนเพื่อการพัฒนา (Financing for Development) และการส่งเสริมการใช้เครื่องมือทางการเงินสีเขียว (Green Financing) อาทิ การออกพันธบัตรเพื่อความยั่งยืน ตราสารหนี้เพื่อความยั่งยืน ตลอดจนการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางขนาดย่อม และรายย่อย (MSMEs) ซึ่งเป็นกลไกสำคัญเพื่อให้ภาคเอกชนนำ SDGs เข้ามามีส่วนร่วมในธุรกิจ ประเด็นเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน SDGs ให้มากขึ้นทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศและระหว่างประเทศ อันเป็นการส่งเสริมให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการสร้างความร่วมมือในการขับเคลื่อน SDGs กับหน่วยงานหรือองค์กรระหว่างประเทศ และเวทีระหว่างประเทศในการเน้นย้ำถึงความมุ่งมั่นระดับโลกในการบรรลุวาระการพัฒนาที่ยั่งยืนต่อไป

การต่างประเทศ

020301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ

จ.3

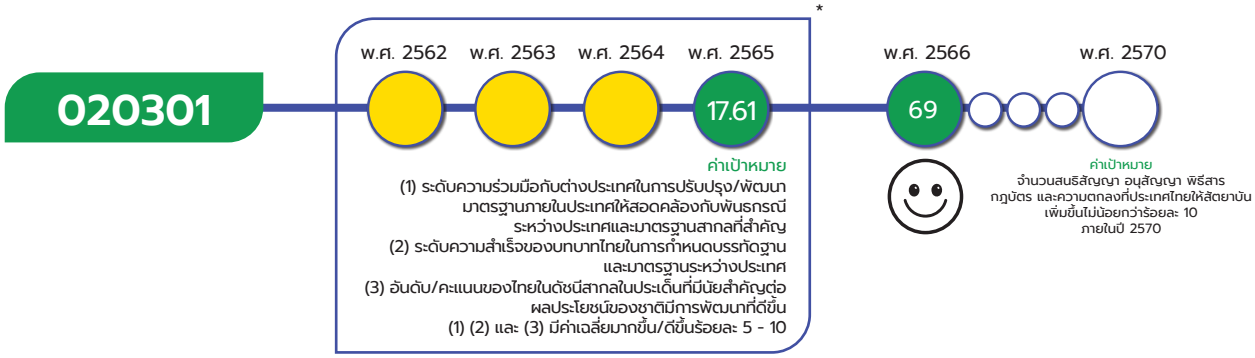

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020301 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมศักยภาพหน่วยงานไทยและคนไทย และยกระดับมาตรฐานการพัฒนาภายในประเทศให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาประเทศและส่งเสริมความร่วมมือกับนานาประเทศ รวมถึงสนับสนุนการดำเนินการด้านการต่างประเทศในเชิงรุกและเชิงสร้างสรรค์ ผ่านการมีบทบาทในการร่วมพัฒนากฎระเบียบระหว่างประเทศ มาตรฐานสากล และพันธกรณีต่าง ๆ โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การยกระดับมาตรฐานภายในประเทศให้ทัดเทียมมาตรฐานสากล การส่งเสริมบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากล และการสนับสนุนการศึกษา การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนความคิดเห็นและประสบการณ์ระหว่างหน่วยงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) ระดับความร่วมมือกับต่างประเทศในการปรับปรุง/พัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลที่สำคัญ (2) ระดับความสำเร็จของบทบาทไทยในการกำหนดบรรทัดฐานและมาตรฐานระหว่างประเทศ และ (3) อันดับ/คะแนนของไทยในดัชนีสากลในประเด็นที่มีนัยสำคัญต่อผลประโยชน์ของชาติมีการพัฒนาที่ดีขึ้น มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10 เป็น จำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตรและความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

การต่างประเทศ

020301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
02 การต่างประเทศ 020301 ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 1** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

020301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบัน พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไทยเข้าร่วมในภาคีความตกลงระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น จำนวน 9 ฉบับ ประกอบด้วย ความตกลงและกรอบความตกลง 5 ฉบับ บันทึกความเข้าใจ 2 ฉบับ พิธีสาร 1 ฉบับ และหนังสือแลกเปลี่ยน 1 ฉบับ จากเดิมใน พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ที่มีจำนวน 60 ฉบับ[1] รวมเป็น 69 ฉบับ[2] โดยคิดเป็นร้อยละ 15 ของปีฐาน เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (66 ฉบับ) โดยคิดเป็นร้อยละ 150 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ที่มา : Trafficking in personal Report June 2023

ที่มา : สหประชาชาติ ประเทศไทย

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังได้ดำเนินการตามมาตรฐานสากลและพันธกรณีระหว่างประเทศหลายด้านที่ช่วยส่งเสริมให้เป้าหมายนี้อยู่ในระดับการบรรลุเป้าหมาย โดย 2023 TIP Report ได้รายงานสถานการณ์การค้ามนุษย์ พ.ศ. 2566 ซึ่งจัดให้ไทยอยู่ในระดับ Tier 2 เป็นระดับที่คงที่จาก พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินงานของไทยในการต่อต้านการค้ามนุษย์อย่างเข้มแข็งและต่อเนื่อง รวมถึงการยึดมั่นค่านิยมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนของไทย ซึ่งไทยได้ประกาศลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิกคณะมนตรีสิทธิมนุษยชนแห่งสหประชาชาติ (Human Rights Council: HRC) วาระ ค.ศ. 2025 – 2027 อย่างเป็นทางการในห้วงการประชุม UNGA78 เมื่อเดือนกันยายน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา

---

[1]อ้างอิงข้อมูลจากองค์การสหประชาชาติ, https://treaties.un.org/Pages/CNs.aspx?cnTab=tab2&clang=_en

[2]ภาคีความตกลงที่ไทยเข้าร่วม 9 ฉบับใน พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย (1) ความตกลงว่าด้วยความช่วยเหลือซึ่งกันและกันทางการศาลระหว่างประเทศในคดีแพ่งระหว่างราชอาณาจักรไทยและสาธารณรัฐสังคมนิยมเวียดนาม (2) กรอบความตกลงว่าด้วยความเป็นหุ้นส่วนและความร่วมมือรอบด้านระหว่างสหภาพยุโรปและรัฐสมาชิกฝ่ายหนึ่งกับราชอาณาจักรไทยในอีกฝ่ายหนึ่ง (3) ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐเฮลเลนิกว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต (4) หนังสือแลกเปลี่ยนระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลญี่ปุ่นเกี่ยวกับการให้เอกสิทธิ์ การยกเว้น และสิทธิประโยชน์แก่ผู้เชี่ยวชาญจากองค์การความร่วมมือระหว่างประเทศของญี่ปุ่นที่ดำเนินโครงการภายใต้ความตกลงว่าด้วยความร่วมมือทางวิชาการระหว่างสมาคมประชาชาติแห่งเอเชียตะวันออกเฉียงใต้กับรัฐบาลญี่ปุ่น (5) พิธีสารว่าด้วยการทบทวนบันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งมองโกเลียว่าด้วยการจัดตั้งกลไกการหารือว่าด้วยความร่วมมือทวิภาคี (6) บันทึกความเข้าใจระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรซาอุดีอาระเบียว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราสำหรับผู้ถือหนังสือเดินทางทูต หนังสือเดินทางราชการ และหนังสือเดินทางพิเศษ (7) บันทึกความเข้าใจระหว่างกองทัพไทยกับกองทัพสาธารณรัฐสิงคโปร์ว่าด้วยการส่งชุดปฏิบัติงานไปปฏิบัติหน้าที่ ณ ศูนย์ข่าวสารการต่อต้านการก่อการร้ายประจำภูมิภาค ณ สาธารณรัฐสิงคโปร์ (8) ความตกลงระหว่างไทยกับสหภาพยุโรปว่าด้วยการยอมรับแลสเซ-ปาสเซ (Laissez-Passer) ที่ออกโดยสหภาพยุโรปว่าเป็นเอกสารการเดินทางที่สมบูรณ์ และ (9) ความตกลงระหว่างรัฐบาลแห่งราชอาณาจักรไทยกับรัฐบาลแห่งสาธารณรัฐฝรั่งเศสว่าด้วยการยกเว้นการตรวจลงตราซึ่งกันและกันสำหรับการพำนักระยะสั้นแก่ผู้ถือหนังสือเดินทางราชการ

การต่างประเทศ

020301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันเพิ่มขึ้นจากปีฐานร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570 โดยคิดเป็นร้อยละ 150 ส่งผลให้ **บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวนสนธิสัญญา อนุสัญญา พิธีสาร กฎบัตร และความตกลงที่ประเทศไทยให้สัตยาบันจำนวน 60 ฉบับ สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 15**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการเพื่อส่งเสริมการยกระดับมาตรฐานภายในประเทศให้เทียบเท่ากับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสร้างบทบาทเชิงรุกของไทยในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากล อาทิ ด้านความมั่นคง ได้มีการผลักดันการพัฒนาระเบียบกติการะหว่างประเทศด้านอาชญากรรมไซเบอร์ ผ่านการเข้าร่วมการประชุมคณะกรรมการระหว่างรัฐเฉพาะกิจเพื่อจัดทำอนุสัญญาระหว่างประเทศ

ที่มา : Organization for Economic Co-operation and Development (OECD)

อย่างครอบคลุมว่าด้วยการต่อต้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อวัตถุประสงค์ทางอาชญากรรม ด้านสาธารณสุข ได้มีการผลักดันการทูตสาธารณสุขผ่านการเจรจาจัดทำตราสารระหว่างประเทศว่าด้วยการป้องกัน เตรียมความพร้อม และรับมือกับโรคระบาดและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับกลไกและกฎระเบียบขององค์การอนามัยโลก เพื่อส่งเสริมบทบาทนำของไทยโดยเฉพาะการผลักดันนโยบายหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืน ได้มีการผลักดันการประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SEP for SDGs) และแนวทางการส่งเสริมเศรษฐกิจสีเขียว ด้านสิทธิมนุษยชน ได้มีการจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการเพื่อรวบรวมข้อมูลสำหรับการจัดทำรายงานประเทศตามกลไก Universal Periodic Review (UPR) ระยะครึ่งรอบ (Mid-term Report) รวมทั้งยังได้ให้ข้อคิดเห็นต่อร่างรายงานประเทศไทยเพื่อเสนอต่อคณะกรรมการว่าด้วยการขจัดการเลือกปฏิบัติต่อสตรีในทุกรูปแบบ (CEDAW) ตลอดจนได้มีการถอนข้อสงวนของอนุสัญญาว่าด้วยสิทธิเด็ก และการประกาศลงสมัครรับเลือกตั้งเป็นสมาชิก HRC วาระ ค.ศ. 2025 – 2027 อย่างเป็นทางการ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความยึดมั่นค่านิยมประชาธิปไตยและสิทธิมนุษยชนของไทย และด้านการรับมือกับผลกระทบได้มีการยื่นหนังสือเรียกร้องให้สหภาพยุโรปทบทวนการปฏิบัติตามกฎหมายว่าด้วยสินค้าที่ปลอดจากการตัดไม้ทำลายป่า และการดำเนินการเพื่อแก้ปัญหาการได้ใบเหลืองจากสหภาพยุโรปจากปัญหาการทำประมงผิดกฎหมาย นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยยังได้ลงนามในบันทึกความเข้าใจเกี่ยวกับการต่ออายุโครงการ Country Programme (CP) หรือโครงการ CP ระยะที่ 2 ร่วมกับองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD) ซึ่งจะช่วยให้ไทยเข้าถึงองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีของ OECD อย่างต่อเนื่อง ส่งเสริมการปฏิรูปโครงสร้างและการปรับมาตรฐานของไทยให้สอดคล้องกับมาตรฐานของ OECD ตอบโจทย์กับความมุ่งมั่นของรัฐบาลไทยที่ประสงค์จะแสดงเจตจำนงในการเข้าเป็นสมาชิก OECD ในอนาคตอันใกล้

การต่างประเทศ

020301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลและสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้นยังมีความท้าทายในหลายประเด็น โดยปัจจัยภายใน ได้แก่ การขาดความรู้ความเข้าใจและการให้ความสำคัญต่อการพัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้เทียบเท่าระดับสากล และศักยภาพ/องค์ความรู้ของบุคลากรที่ยังไม่ทัดเทียมกับมาตรฐานโลก ในขณะที่ ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การแข่งขันของประเทศมหาอำนาจในกรอบความร่วมมือพหุภาคีที่ทำให้ประเทศขนาดกลางรวมถึงไทยจำเป็นต้องดำเนินความสัมพันธ์กับทุกฝ่ายเพื่อรักษาสมดุล ส่งผลให้ประเทศไทยยังไม่สามารถแสดงบทบาทเชิงรุกในการกำหนดมาตรฐานโลกได้อย่างโดดเด่นเท่าที่ควร

นอกจากนี้ ยังมีประเด็นท้าทายที่เกิดจากปัจจัยภายนอกและปัจจัยภายในร่วมกัน คือ การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีที่รวดเร็วและฉับพลัน ทำให้ประเทศต่าง ๆ จำเป็นต้องปรับปรุงกฎระเบียบใหม่ ทั้งเพื่อรองรับกับความก้าวหน้าและป้องกันผลกระทบที่จะเกิดขึ้น ในขณะที่กระบวนการปรับปรุงกฎหมายของไทยมีขั้นตอนจำนวนมาก ทำให้ไม่สามารถบังคับใช้กฎหมายได้เท่าทันต่อสถานการณ์ปัจจุบัน เกิดเป็นช่องว่างทางกฎหมายที่อาจทำให้ไทยเสียประโยชน์จากการที่ไม่สามารถปรับปรุงกฎหมายให้สอดคล้องกับมาตรฐานที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรสื่อสารสร้างความเข้าใจและปรับเปลี่ยนมุมมองต่อการพัฒนามาตรฐานระหว่างประเทศว่าเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาประเทศในระยะยาว เนื่องจากการเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศ รวมถึงการเข้าเป็นสมาชิกองค์การระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับในเวทีโลก อาทิ OECD จะเป็นหลักฐานเชิงประจักษ์ที่แสดงให้นานาประเทศเห็นว่าไทยให้ความสำคัญและจริงจังกับการพัฒนามาตรฐานภายในประเทศให้ทัดเทียมสากล อันจะเป็นการสร้างความเชื่อมั่นถึงความพร้อมและการมีบทบาทของประเทศไทยในเวทีโลกในทุกมิติ ในขณะเดียวกัน ควรเร่งสร้างความตระหนักรู้ให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ถึงประโยชน์ในการเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศ และแนวทางในการนำความตกลงนั้นมาใช้ให้เกิดประโยชน์ เพื่อพัฒนาองค์ความรู้และทำให้ทุกภาคส่วนสามารถเป็นส่วนหนึ่งของการพัฒนามาตรฐานประเทศไทยได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ภาครัฐควรปรับวิธีการและลดขั้นตอนในการปรับปรุงกฎหมายของไทย เพื่อให้การออกและบังคับใช้กฎหมายเป็นไปด้วยความรวดเร็วและเท่าทันต่อสถานการณ์โลกมากยิ่งขึ้น ซึ่งสามารถทำได้ด้วยการใช้แนวทาง “Agile Regulation” โดยเน้นการลดขั้นตอนที่ยุ่งยาก ซับซ้อน และไม่จำเป็นต่อกระบวนการปรับปรุงกฎหมาย เพื่อให้เกิดความคล่องตัวมากยิ่งขึ้น อีกทั้งยังเน้นการออกกฎหมายที่ครอบคลุมและยืดหยุ่น เพื่อให้สามารถบังคับใช้กฎหมายนั้น ๆ ได้อย่างมีประสิทธิภาพแม้สถานการณ์ในอนาคตจะเปลี่ยนแปลงไป

สำหรับข้อเสนอแนะด้านการระหว่างประเทศนั้น ภาครัฐควรเร่งรัดการเจรจาความตกลงระหว่างประเทศที่เป็นประโยชน์ต่อประเทศไทยที่มีอยู่ให้แล้วเสร็จ รวมทั้งพิจารณาริเริ่มการเจรจาเพื่อเข้าเป็นภาคีความตกลงระหว่างประเทศฉบับใหม่ ๆ ที่สอดคล้องกับผลประโยชน์แห่งชาติและสถานการณ์ระหว่างประเทศทั้งในปัจจุบันและอนาคตเป็นสำคัญ อันจะช่วยส่งเสริมการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น ในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ

020401

แผนแม่บทย่อย

การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลก

จ.3

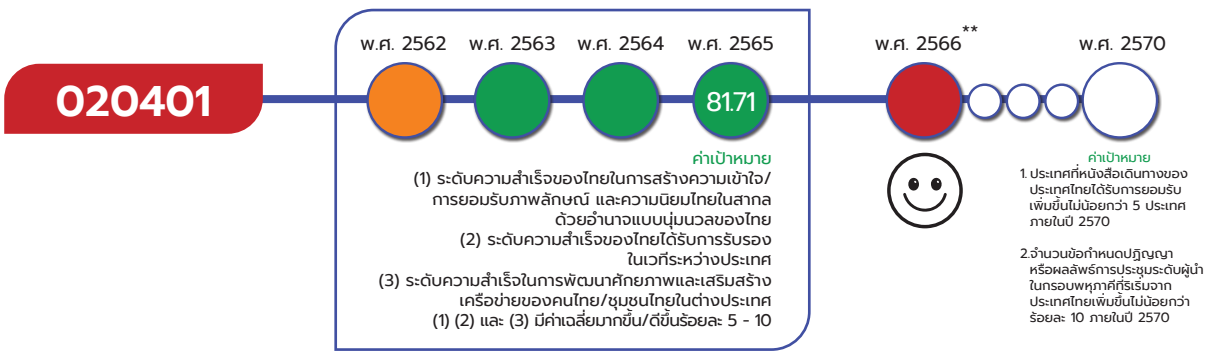

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020401 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 020401 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้นๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 020401

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1. ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศ ภายในปี 2570
2. จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคี ที่ริเริ่มจากประเทศไทย เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้นผ่านการส่งเสริมสถานะและอำนาจแบบนุ่มนวลของไทยอย่างเป็นระบบ การดำเนินนโยบายส่งเสริมสถานะของไทยในเวทีโลก การส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีและการยกระดับการส่งเสริมและเผยแพร่วัฒนธรรมและเอกลักษณ์ของไทยให้กลายเป็นความนิยมไทยเพื่อสร้างมูลค่าสินค้าและบริการ รวมทั้งการสร้างขีดความสามารถให้ทุกภาคส่วนของไทยร่วมเสริมสร้างสถานะของประเทศไทยได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อรักษาและเพิ่มพูนผลประโยชน์แก่ประเทศและประชาชนไทยในการมีปฏิสัมพันธ์กับประชาคมโลก โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อส่งเสริมความนิยมไทยในต่างประเทศและบทบาทไทยในเวทีระหว่างประเทศ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ระหว่างประเทศ ความสามารถ ศักยภาพ องค์ความรู้ของไทยเป็นที่ยอมรับในต่างประเทศ เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และมรดกไทย ได้รับการยอมรับระหว่างประเทศ/ขึ้นทะเบียนมรดกโลก และภาพลักษณ์และบทบาทของไทยที่ดี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) ระดับความสำเร็จของไทยในการสร้างความเข้าใจ/การยอมรับภาพลักษณ์ และความนิยมไทยในสากลด้วยอำนาจแบบนุ่มนวลของไทย (2) ระดับความสำเร็จของไทยได้รับการรับรองในเวทีระหว่างประเทศ และ (3) ระดับความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและเสริมสร้างเครือข่ายของคนไทย/ชุมชนไทยในต่างประเทศ

020401

มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10 เป็น (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศภายในปี 2570 และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020401 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก (1) หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น และ (2) ข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น พบว่า กระทรวงการต่างประเทศร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเชิงรุกเพื่อส่งเสริมสถานะและเสริมสร้างบทบาทของไทยให้โดดเด่นขึ้นในเวทีโลก โดยมีสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ดังนี้ **(1) หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้น** ในลักษณะของการได้รับการยกเว้นการตรวจลงตรา รวมถึงการอนุญาตสำหรับการตรวจลงตราในรูปแบบ Visa on Arrival (VOA) ทั้งนี้ นอกจากจำนวนประเทศแล้ว ยังนับรวมจำนวนดินแดนเพิ่มด้วย เพื่อให้สะท้อนสถานการณ์ความเป็นจริงมากยิ่งขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนรวม 44 ประเทศ/ดินแดน เพิ่มขึ้น 1 ประเทศ จาก 43 ประเทศ/ดินแดน ใน พ.ศ. 2565 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นอย่างน้อย 1 ประเทศ โดยคิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยมี**ประเทศนิการากัว**รับรองให้ผู้ถือหนังสือเดินทางไทยสามารถผ่านแดนแบบ VOA ได้ ซึ่งนับเป็นความคืบหน้าในการอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้ถือหนังสือเดินทางไทยเพื่อผ่านแดนเข้าประเทศ อันแสดงให้เห็นถึงการให้ความยอมรับในประเทศไทยโดยรัฐบาลต่างชาติมากขึ้นและ **(2) ข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทยเพิ่มขึ้น** โดย พ.ศ. 2566 มีจำนวน 2 ฉบับ ประกอบด้วย 1) การรับรองเป้าหมายกรุงเทพฯ ว่าด้วยเศรษฐกิจบีซีจี และ 2) ปฏิญญาผู้นำเอเปค ค.ศ. 2022 ในการประชุมเอเปค ซึ่งไทยเป็นเจ้าภาพ อันเป็นการสร้างบทบาทเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์ของไทยในการมีส่วนร่วมกับการกำหนดแนวนโยบายระดับภูมิภาค ซึ่งในปีนี้มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเป็นปีแรกจึง**ไม่สามารถวัดประมาณการเติบโตได้และไม่ถูกนำมาใช้ในการประมวลผล**

การต่างประเทศ

020401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณา (1) จำนวนประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวน 44 ประเทศ/ดินแดน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าเป้าหมายเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5 ประเทศภายในปี 2570 จากปีฐาน (พ.ศ. 2565) เป็น 48 ประเทศ พบว่า เพิ่มขึ้น 1 ประเทศ รวมเป็น 44 ประเทศ/ดินแดน มีระดับการบรรลุเป้าหมายร้อยละ 20 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนทั้งสิ้น 2 ฉบับ ซึ่งในปีนี้มีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดเป็นปีแรกจึงไม่สามารถวัดประมาณการเติบโตได้ และไม่ถูกนำมาใช้ในการประมวลผล ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายจากตัวชี้วัดหนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้นซึ่งมีสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 20 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด (1) ประเทศที่หนังสือเดินทางของประเทศไทยได้รับการยอมรับ จำนวน 43 ประเทศ/ดินแดน สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.33** ในขณะที่ (2) จำนวนข้อกำหนด ปฏิญญา หรือผลลัพธ์การประชุมระดับผู้นำในกรอบพหุภาคีที่ริเริ่มจากประเทศไทย **เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2566** ดังนั้น **จึงไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาในปีนี้**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐได้ดำเนินการผลักดันให้หนังสือเดินทางไทยได้รับการยอมรับเพิ่มขึ้นเพื่อให้คนไทยมีความสะดวกในการเดินทางเข้าสู่ประเทศต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องขอรับการตรวจลงตรา โดยใน พ.ศ. 2566 รัฐบาลไทยได้รับการรับรองจากประเทศนิการากัวให้ผู้ถือหนังสือเดินทางไทยสามารถผ่านแดนแบบ VOA ได้ นอกจากนั้น ยังได้มีการทำข้อตกลงเพื่อละเว้นการตรวจลงตราของหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการไทยด้วย อาทิ การละเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตไทยโดยประเทศกรีซ การละเว้นตรวจลงตราหนังสือเดินทางราชการไทยโดยประเทศฝรั่งเศส และการละเว้นตรวจลงตราหนังสือเดินทางทูตและหนังสือเดินทางราชการไทยโดยประเทศซาอุดีอาระเบีย ซึ่งเป็นการสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจกันเพื่อขยายผลเป็นการเจรจายกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางทั่วไปเป็นลำดับต่อไป

ในส่วนของการส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลกนั้น หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนิน**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** โดยได้ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของไทยในความร่วมมือทุกระดับอย่างสร้างสรรค์ เพื่อเสริมสร้างสถานะและบทบาทของไทยในเวทีโลก อาทิ การเข้าร่วมการประชุมในกรอบความร่วมมือต่าง ๆ การประชุมกับองค์การระหว่างประเทศ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยเฉพาะอย่างยิ่ง**การประชุมเอเปคใน ค.ศ. 2022** ที่ไทยเป็นเจ้าภาพและได้ผลักเศรษฐกิจบีซีจีให้เป็นประเด็นสำคัญของการประชุม นอกจากนี้ ยังได้เข้าร่วม **การประชุมสมัชชาสหประชาชาติ ครั้งที่ 78 และการประชุมสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพ**

การต่างประเทศ

020401

ภูมิอากาศ ค.ศ. 2023 (COP28) ซึ่งไทยได้ร่วมเป็นส่วนหนึ่งในการกำหนดแนวทางการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาในด้านต่าง ๆ อีกทั้งยังได้สนับสนุนให้คนไทยได้รับการแต่งตั้งหรือเลือกตั้งในตำแหน่งสำคัญขององค์การระหว่างประเทศ อาทิ การรับรอง **นางวิลาวรรณ มังคละธนะกุล** เป็นประธานการประชุมใหญ่สมัยสามัญของทบวงการพลังงานปรมาณูระหว่างประเทศ สมัยที่ 67 และการแต่งตั้ง **นางจุฬามณี ชาติสุวรรณ** เป็นมนตรีฝ่ายไทยประจำมูลนิธิเอเชีย - ยุโรป อันเป็นการแสดงถึงบทบาทเชิงรุกของไทยในองค์การระหว่างประเทศ รวมทั้งยังเป็นการแสดงถึงศักยภาพของคนไทยในการร่วมกำหนดทิศทางความร่วมมือในเวทีระหว่างประเทศ ซึ่งก่อให้เกิดการยอมรับในระดับสากล ทั้งนี้ ประเทศไทยยังได้ดำเนินงานให้ความช่วยเหลือเพื่อมนุษยธรรมในกรณีภัยพิบัติต่างประเทศ ทั้งในยุโรป เอเชีย แอฟริกา และโอเชียเนีย อันเป็นอีกรูปแบบหนึ่งของการแสดงบทบาทอย่างสร้างสรรค์ของไทย

นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินการเพื่อส่งเสริมให้เอกลักษณ์ อัตลักษณ์ ศิลปะ วัฒนธรรม และมรดกไทยได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติ โดยการผลักดันมรดกไทยให้ได้รับการขึ้นบัญชีเป็นมรดกโลก ผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิ **โครงการอนุรักษ์กรุภาพยนตร์ของกองภาพยนตร์เผยแผ่ข่าว กรมรถไฟหลวง เพื่อเสนอขึ้นเป็นมรดกความทรงจำแห่งโลก** จากผลงานภาพยนตร์ที่เก่าแก่ที่สุดของคนไทยที่ยังหลงเหลืออยู่ อีกทั้งยังได้ผลักดัน **การขึ้นทะเบียนมรดกโลกของเมืองโบราณศรีเทพ** ซึ่งได้รับการขึ้นทะเบียนในวันที่ 19 กันยายน พ.ศ. 2566 นับเป็นมรดกโลกแห่งที่ 7 ของไทย อันเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านประวัติศาสตร์ใหม่และส่งเสริมการยอมรับของไทยในขณะเดียวกัน สอดคล้องกับนโยบายการดำเนินงานเสริมสร้างอำนาจละมุน (Soft Power) ในการเผยแพร่ภาพลักษณ์และบทบาทที่ดีของไทยผ่านการทูตวัฒนธรรม สื่อประชาสัมพันธ์ และการจัดกิจกรรมทั้งในและนอกประเทศ เพื่อสร้างการยอมรับ ความนิยม และทัศนะเชิงบวกต่อวัฒนธรรมไทย อันจะนำไปสู่การสร้างอุปสงค์ต่อสินค้าและบริการของไทยในตลาดโลก ซึ่งจะส่งผลเพิ่มมูลค่าทางเศรษฐกิจและสังคมในระยะต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในช่วงปีที่ผ่านมา การดำเนินงานทางการทูตและการผลักดันบทบาทของไทยในเวทีระดับโลกได้รับผลกระทบที่สำคัญจากปัจจัยภายนอกโดยเฉพาะอย่างยิ่งการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลก การย้อนกลับของกระแสโลกาภิวัฒน์ และความขัดแย้งในเวทีโลก ก่อให้เกิดประเด็นทางการเมืองและการค้าระหว่างประเทศ ซึ่งมีความละเอียดอ่อน ยังส่งผลให้การดำเนินงานด้านการต่างประเทศของไทยมีความซับซ้อนและมีความท้าทายเพิ่มขึ้น เนื่องจากต้องคำนึงถึงสถานการณ์และบริบทระหว่างประเทศหลายรูปแบบ ทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ซึ่งต้องอาศัยการประสานงานแบบบูรณาการในระดับที่สูงขึ้น นอกจากนี้ การเจรจาเพื่อขอรับการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางไทยยังประสบปัญหาที่ประเทศคู่เจรจามีความเป็นห่วงกังวลด้านการพำนักเกินระยะเวลา และการลักลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทย ซึ่งอาจสร้างปัญหาและผลกระทบเชิงลบต่อเศรษฐกิจและสังคมของประเทศนั้น ๆ ได้

การต่างประเทศ

020401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การส่งเสริมสถานะและบทบาทของประเทศไทยในประชาคมโลกเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของไทยควรบูรณาการการทำงานร่วมกันอย่างใกล้ชิด โดยมุ่งสร้างการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน เพื่อให้เกิดเอกภาพในการดำเนินงาน และให้สามารถรับรองบริบทการเปลี่ยนแปลงระหว่างประเทศได้อย่างรอบด้าน อันจะส่งผลให้มีการผลักดันประเด็นที่เป็นผลประโยชน์แห่งชาติและตอบสนองการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างเท่าทัน บนพื้นฐานความเข้าใจต่อสถานการณ์ทางภูมิรัฐศาสตร์ระหว่างประเทศที่มีความอ่อนไหวและมีความซับซ้อนมากขึ้น ซึ่งประเทศไทยควรวางตัวให้สามารถเปิดรับความร่วมมือได้กับทุกฝ่าย ในขณะที่สามารถแสดงออกถึงจุดยืนของประเทศไทยเองได้อย่างเหมาะสม

การบูรณาการร่วมกันยังเป็นแนวทางสำคัญในการผลักดันความเชื่อมั่นต่อการยกเว้นการตรวจลงตราหนังสือเดินทางไทย ผ่านการสร้างความเข้มแข็งทางสถาบันโดยการประสานงานหน่วยงานทุกระดับเพื่อค้นหาแนวทางการแก้ปัญหาที่อาจเกิดขึ้นได้ร่วมกันกับประเทศคู่เจรจา โดยเฉพาะในประเด็นที่คู่เจรจาให้ความสำคัญ เช่น การพำนักเกินระยะเวลา และการลอบทำงานผิดกฎหมายของคนไทย

นอกจากนี้ ประเทศไทยยังควรแสดงบทบาทเชิงรุกอย่างสร้างสรรค์เพิ่มขึ้นในเวทีนานาชาติระดับต่าง ๆ เช่น การเข้าร่วมทำงานในระดับคณะกรรมการในองค์กรระหว่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยมุ่งหมายการดำรงตำแหน่งประธานหรือรองประธานในระยะต่อไป รวมถึงควรเข้าร่วมเป็นสมาชิกในองค์กรระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับในเวทีโลก เพื่อแสดงบทบาทและความสามารถของไทยในการร่วมจัดการประเด็นสำคัญระดับภูมิภาคและระดับโลก

การต่างประเทศ

020501

แผนแม่บทย่อย | การต่างประเทศมีเอกภาพและบูรณาการ

จ.3

020501

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565 *	พ.ศ. 2566 **	พ.ศ. 2570
			77.14		

ค่าเป้าหมาย
(1) ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติ (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดูแลและคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ) อย่างมีบูรณาการ
(2) ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ
(3) ระดับการพัฒนางานบริการด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุล
(4) ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างเครือข่ายบุคคลและองค์กรที่เป็นมิตรกับประเทศไทยในต่างประเทศ
(1) (2) (3) และ (4) มีค่าเฉลี่ยมากขึ้น/ดีขึ้นร้อยละ 5 - 10

*** หมายเหตุ : เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2566 จึงไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์ในปีนี้

ค่าเป้าหมาย
1. คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี
2. สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 020501 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดใน พ.ศ. 2565 จึงสามารถประมวลผลสีสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดได้ใน พ.ศ. 2565 สำหรับ พ.ศ. 2562-2564 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 020501 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้นๆ จึงไม่มีค่าตัวเลขปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 020501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1. **คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี**
2. **สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี**

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น ผ่านการพัฒนาการดำเนินงานด้านการต่างประเทศอย่างบูรณาการและมีเอกภาพระหว่างทุกภาคส่วนของประเทศ ไม่ว่าจะเป็นภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม รวมถึงประชาชนไทยทั่วไปทั้งในประเทศและในต่างประเทศ เพื่อให้การต่างประเทศเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวสำหรับประชาชนไทย อันเป็นกุญแจสำคัญที่จะเพิ่มประสิทธิภาพของการทำงานด้านต่างประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การบูรณาการการพัฒนาบริการด้านการกงสุล และสมรรถนะของบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องกับด้านต่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) ระดับความร่วมมือระหว่างส่วนราชการไทยเพื่อพัฒนา/ขับเคลื่อนการต่างประเทศในทุกมิติ (การเมือง เศรษฐกิจ สังคม การดูแลและคุ้มครองคนไทยในต่างประเทศ) อย่างมีบูรณาการ (2) ระดับความสำเร็จในการสร้างความตระหนักรู้ การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ (3) ระดับการพัฒนางานบริการด้านการต่างประเทศและด้านการกงสุลและ (4) ระดับความสำเร็จในการเสริมสร้างเครือข่ายบุคคลและองค์กรที่เป็นมิตรกับประเทศไทยในต่างประเทศ มากขึ้น/ดีขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 5 - 10 เป็น (1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยไม่น้อยกว่า 100 คะแนนต่อปี และ (2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.26 ต่อปี

การต่างประเทศ

020501

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
02 การต่างประเทศ 020501 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น	หมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง 3. สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 020501 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 2** ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และ**เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การต่างประเทศ

020501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ที่จัดเก็บข้อมูลโดยกระทรวงการต่างประเทศ ได้แก่ **(1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย** สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า (1) มีการบูรณาการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ รวมถึงแผนย่อยของแผนแม่บทฯ ผ่านการจัดประชุมกลไกขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ จำนวน 1 ครั้ง ได้แก่ การประชุมคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็นการต่างประเทศ ครั้งที่ 1/2566 เมื่อวันที่ 27 กุมภาพันธ์ 2566 คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็น 100 คะแนน (2) มีกิจกรรมสร้างความตระหนักรู้/รับฟังข้อคิดเห็นของสาธารณชนเกี่ยวกับงานด้านการต่างประเทศ จำนวน 43 กิจกรรม โดยดำเนินกิจกรรมรวมทั้งหมด 86 ครั้ง คิดเป็นร้อยละ 107.5 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็น 100 คะแนน และ (3) มีการตอบสนองต่อจำนวนคำร้องขอรับบริการงานด้านกงสุล จำนวนคำขอรับความช่วยเหลือของคนไทยที่ตกทุกข์ได้ยากในต่างประเทศได้ครบถ้วนร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็น 100 คะแนน ทำให้ **คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย** ใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 100 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีคะแนน 100 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนด **(2) สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย** สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยมีมูลค่าความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการ (ODA) จำนวน 2.296 ล้านบาท[1] มีรายได้ประชาชาติ (GNI) จำนวน 18,161,207 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 0.0126 ของรายได้ประชาชาติ เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กำหนดให้มีสัดส่วนร้อยละ 0.26 โดยคิดเป็นร้อยละ 4.86 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พบว่า (1) คะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่ 100 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดไว้ที่ 100 คะแนนต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ขณะที่สัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย อยู่ที่ร้อยละ 0.0126 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้มีสัดส่วนร้อยละ 0.26 ต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 4.86 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 52.43 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด **ไม่มีข้อมูลเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนา**เนื่องจากคะแนนระดับการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศไทย และสัดส่วนความร่วมมือเพื่อการพัฒนาอย่างเป็นทางการต่อรายได้ประชาชาติของประเทศไทย **เป็นตัวชี้วัดใหม่ที่เริ่มมีการจัดเก็บเป็นครั้งแรกใน พ.ศ. 2566**

[1]ข้อมูลโดยธนาคารโลก (World Bank) คำนวณโดยใช้อัตราส่วนที่องค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา OECD กำหนดให้ (35.01 บาท/ดอลลาร์สหรัฐ)

การต่างประเทศ

020501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 การดำเนินการด้านการต่างประเทศมุ่งเน้นการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนในการขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพและบูรณาการ และผลักดันให้ไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศมากขึ้นเพื่อผลประโยชน์ของไทย โดยมีการดำเนินการ**คุ้มครอง ดูแล และให้ความช่วยเหลือคนไทยในต่างประเทศ**ทั้งในยามวิกฤตและสถานการณ์ปกติ ผ่านการดำเนินงานโดยสถานเอกอัครราชทูตและสถานกงสุลใหญ่ของไทยในประเทศนั้น ๆ ร่วมกับกงสุลกิตติมศักดิ์ของไทยในต่างประเทศ กลุ่มอาสาสมัครคนไทย องค์การระหว่างประเทศ และองค์กรท้องถิ่นต่าง ๆ เพื่อให้การให้ความช่วยเหลือคนไทยเป็นไปอย่างครอบคลุมและทั่วถึง โดยเฉพาะเหตุการณ์ความไม่สงบในประเทศอิสราเอล และประเทศสาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมา ที่สามารถให้การช่วยเหลือและอพยพคนไทยกลับสู่ประเทศได้สำเร็จ การดำเนินการ**เสริมสร้างการใช้เทคโนโลยี เพื่อพัฒนางานบริการด้านกงสุล** โดยมีการพัฒนาแอปพลิเคชัน “Thai Consular” การใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และ chatbot ในการบริการข้อมูลแก่ประชาชน การอำนวยความสะดวกการตรวจลงตราชาวต่างชาติผ่านระบบ e-visa การจัดตั้งระบบ Call Center และแอปพลิเคชันรับเรื่องราวร้องทุกข์ จากคนไทยทั่วโลกแบบ 24 ชั่วโมง และจัดให้มี “กงสุลสัญจร” หรือหน่วยจัดทำหนังสือเดินทางเคลื่อนที่เพื่ออำนวยความสะดวกในการให้บริการจัดทำหนังสือเดินทางให้กับประชาชนในหลายจังหวัด เช่น ปราจีนบุรี นครพนม สตูล และชัยนาท ซึ่งเป็นการดำเนินการอย่างสอดคล้องกับการบูรณาการพัฒนาบริการด้านการกงสุล การดำเนินการ**ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในงานด้านการต่างประเทศ ผ่านการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ทั้งเพื่อให้ความรู้และรับฟังความเห็น** อาทิ การจัดงานสัมมนาและการเสวนาวิชาการเพื่อเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ และ**การบูรณาการภารกิจด้านการต่างประเทศของหน่วยงานภาครัฐ** โดยการขับเคลื่อนทีมประเทศไทย ผ่านการบูรณาการความร่วมมือกับหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยในต่างประเทศให้มีเอกภาพเพื่อแสวงหาโอกาสและผลประโยชน์ของไทย ผ่านการจัดตั้งคณะกรรมการบูรณาการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ประเด็นการต่างประเทศ ซึ่งประกอบด้วยผู้แทนจากหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจที่เกี่ยวข้อง 56 หน่วยงาน และการจัดการประชุมเพื่อเตรียมท่าทีไทยสำหรับการเจรจา/เข้าร่วมประชุม/การเยือนต่าง ๆ ซึ่งเป็นการดำเนินการที่ส่งเสริมกลไกการบูรณาการการขับเคลื่อนการต่างประเทศ นอกจากนี้ ในด้าน**การเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติ** ไทยได้ดำเนินงานด้านการให้ ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอย่างเป็นทางการ ผ่านโครงการความร่วมมือทางวิชาการหรือทางการเงิน เช่น ให้เงินกู้ ผ่อนปรน ในรูปแบบทวิภาคี ไตรภาคี พหุภาคีกรอบภูมิภาค และกรอบสาขาความร่วมมือ หรือการสนับสนุนองค์การระหว่างประเทศที่ดำเนินงานความช่วยเหลือเพื่อการพัฒนา ซึ่งมีการพัฒนามาตรฐานการจัดเก็บข้อมูล ความร่วมมือเพื่อพัฒนาอย่างเป็นทางการอย่างต่อเนื่องเพื่อเตรียมความพร้อมของไทยในการเข้าเป็นสมาชิกองค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา (OECD)

การต่างประเทศ

020501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ ภายใต้บริบทโลกที่มีความผันผวนและเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว เป็นประเด็นท้าทายสำหรับทุกภาคส่วนในการตอบสนองและแก้ไขปัญหาได้อย่างทันการณ์ มีประสิทธิภาพ และมีเอกภาพ ซึ่งพบว่า การดำเนินการด้านการต่างประเทศของไทยยังคงมีช่องว่างในการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศให้กับภาคส่วนต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการสร้างความมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคประชาสังคม และภาคเอกชนในการขับเคลื่อนการต่างประเทศ รวมถึงความตระหนักรู้ถึงบทบาทการเป็นพลเมืองโลกของประชาชนไทย การขาดความเข้าใจในเป้าหมายร่วมของการดำเนินการด้านต่างประเทศในแต่ละมิติที่ตรงกัน ซึ่งอาจเป็นผลต่อเนื่องมาจากข้อจำกัดด้านประสิทธิภาพในการสื่อสารประชาสัมพันธ์และฐานข้อมูลกลางด้านการต่างประเทศเพื่อรวบรวมข้อมูลและท่าทีของประเทศไทยที่ยังไม่มีการพัฒนาอย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ การดำเนินงานของส่วนราชการไทยเพื่อขับเคลื่อนการต่างประเทศไทยยังคงเป็นแบบแยกส่วน และพบว่าส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับตัวชี้วัดระดับหน่วยงานมากกว่าการบูรณาการเพื่อผลสัมฤทธิ์ในการขับเคลื่อนการต่างประเทศร่วมกัน ส่งผลให้อาจพบความขาดเอกภาพในการแสดงท่าทีและจุดยืนในการดำเนินนโยบายต่างประเทศ และขาดการดำเนินการร่วมกันเพื่อผลักดันให้ไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในบางกรณี

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรพัฒนาและสร้างกลไกความร่วมมือระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งหน่วยงานรัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และประชาชนเพื่อร่วมกันขับเคลื่อน พัฒนา และแก้ไขปัญหาด้านการต่างประเทศร่วมกัน จึงควรมีระบบที่สนับสนุนให้หน่วยงานร่วมกำหนดเป้าหมายและแนวทางการดำเนินงานร่วมกัน เพื่อลดช่องว่างและความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน เพิ่มภาคีในการบูรณาการพัฒนาบริการด้านการกงสุล เพิ่มกิจกรรมการสร้างความรู้ความเข้าใจด้านการต่างประเทศให้กับภาคส่วนต่าง ๆ ให้มีพื้นที่ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งเร่งรัดพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการต่างประเทศและการนำเทคโนโลยีนวัตกรรมมาใช้ในระบบงานกงสุลและงานด้านการต่างประเทศของไทยมากขึ้น นอกจากนี้ ประเทศไทยควรเพิ่มความเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรและองค์กรที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ เพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมในการสร้างความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติต่อไป

แผนแม่บท

03 การเกษตร

วางรากฐานเกษตรไทย ให้เติบโตได้อย่างยั่งยืน

การเกษตร

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (03) การเกษตร

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาภาคเกษตรให้มีศักยภาพและขีดความสามารถในการแข่งขัน โดยการยกระดับผลิตภาพการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์และสินค้าเกษตร รวมทั้งพัฒนาศักยภาพของเกษตรกร สถาบันเกษตรกร และผู้ประกอบการเกษตร ซึ่งจะเป็นปัจจัยในการสร้างรายได้ ลดความเหลื่อมล้ำ ยกระดับคุณภาพชีวิตของประชากรส่วนใหญ่ และเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น** และ **(2) ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งมีส่วนสนับสนุนต่อด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์ และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

030001

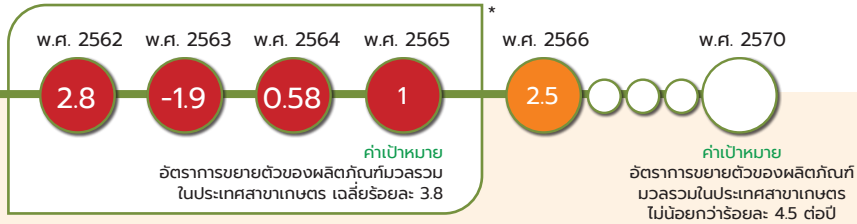

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030001 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 030001 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 030001 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตร แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เฉลี่ยร้อยละ 3 เป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่า 680,281 ล้านบาท ซึ่งมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่า 663,775 ล้านบาท เป็นผลมาจากการขยายตัวของการปลูกพืชยืนต้นและการให้บริการทางการเกษตร ที่เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 และร้อยละ 16.7 ตามลำดับ โดยมีปัจจัยสนับสนุนจากสภาพอากาศและปริมาณน้ำที่เอื้ออำนวยต่อการเพาะปลูก ทำให้ผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้น รวมถึงราคาสินค้าเกษตรในช่วงที่ผ่านมาอยู่ในเกณฑ์ดี จูงใจให้เกษตรกรขยายพื้นที่

เพาะปลูกและทำการผลิตได้มากขึ้น ประกอบกับระดับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและพฤติกรรมการบริโภคของประชาชนที่ฟื้นตัวกลับมาเป็นปกติ อีกทั้งการดำเนินมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจของภาครัฐทำให้มีความต้องการสินค้าเกษตรเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การดำเนินนโยบายของภาครัฐและความร่วมมือของทุกภาคส่วนในการส่งเสริมการผลิตภาคเกษตร ทำให้เกษตรกรสามารถผลิตและบริหารจัดการสินค้าเกษตรให้ออกสู่ตลาดได้อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศสาขาเกษตรที่ร้อยละ 2.5 ยังต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 โดยคิดเป็นร้อยละ 55.56 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566

มูลค่าและอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลในประเทศ สาขาเกษตร พ.ศ. 2560 - 2565

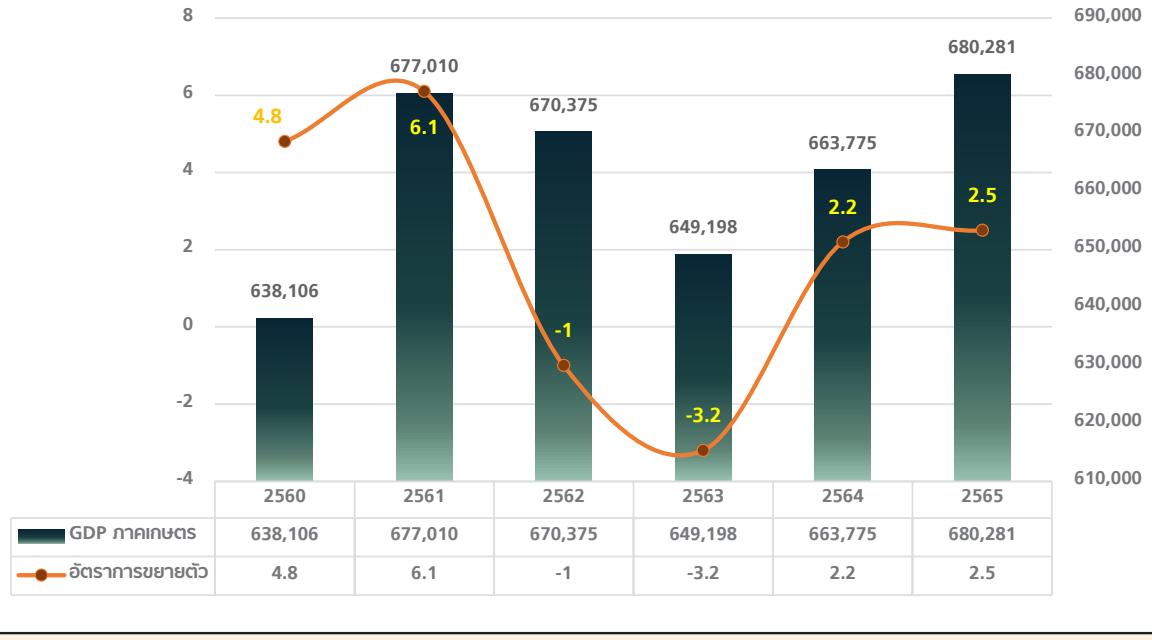

	2560	2561	2562	2563	2564	2565
GDP ภาคเกษตร	638,106	677,010	670,375	649,198	663,775	680,281
อัตราการขยายตัว	4.8	6.1	-1	-3.2	2.2	2.5

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตร โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 55.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.2 สะท้อนให้เห็นถึง **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 13.63**

การเกษตร

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
030002

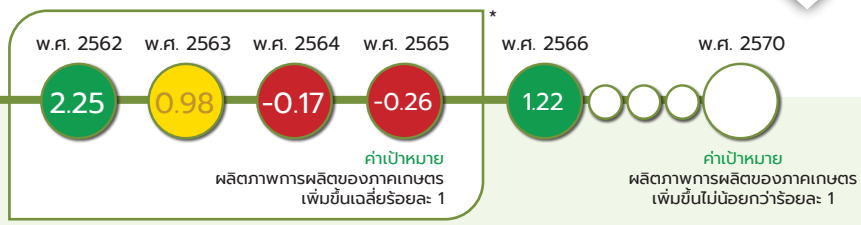

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030002 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าว มีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 030002 ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในห้วง 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 030002 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตร แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 1 เป็น เฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.22 ซึ่งปรับตัวดีขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 1.10 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 คิดเป็นร้อยละ 122 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งในระยะถัดไปเพื่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภาพของภาคเกษตรอย่างต่อเนื่อง ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการลงทุนในการวิจัยและพัฒนาด้านการเกษตรของภาครัฐและเอกชน รวมถึงสนับสนุนการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศในประเภทเกษตรกรรมและผลิตผลจากการเกษตร ซึ่งจะเป็นการกระตุ้นให้เกิดการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และเป็นโอกาสให้ภาคการเกษตรไทยมีการเติบโตในด้านคุณภาพและผลิตภาพมากขึ้น

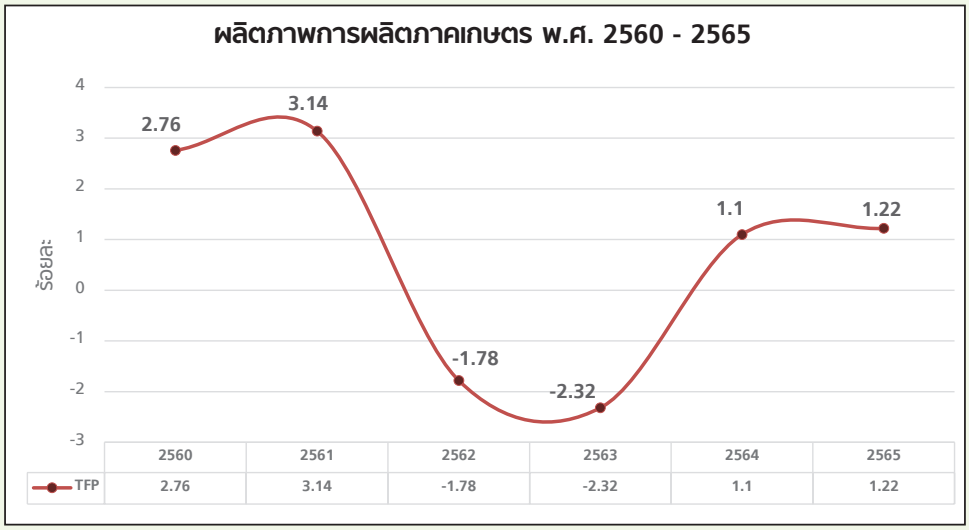

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

แผนแม่บท
03

การเกษตร

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าเท่ากับร้อยละ 1.22 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ในห้วง 5 ปี คิดเป็นร้อยละ 122 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุค่าเป้าหมาย (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรมีค่าร้อยละ 1.10 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 10.91**

ทั้งนี้การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น ใน พ.ศ. 2566 ของแผนแม่บทประเด็น (03) การเกษตร ในภาพรวมมีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น สะท้อนจากผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคเกษตร และผลิตภาพการผลิตภาคเกษตรที่แม้จะยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นได้ แต่มีการปรับตัวที่ดีขึ้นจากปีก่อนหน้า โดยการขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายยังคงมีปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งรัดดำเนินการให้บรรลุเป้าหมาย คือ ข้อจำกัดด้านต้นทุนในการปรับเปลี่ยนการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐาน ปัญหาต้นทุนวัตถุดิบทางการเกษตรที่ยังอยู่ในระดับสูง การขาดองค์ความรู้ของเกษตรกรในการรับมือกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงการขาดความเชี่ยวชาญในด้านการบริหารจัดการกลุ่มและการประกอบธุรกิจ ประกอบกับยังมีบางปัจจัยสำคัญที่ผลการดำเนินงานยังไม่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายได้ จึงเป็นประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนการดำเนินการต่อไป อาทิ การรวมกลุ่มและสร้างเครือข่ายของเกษตรกรรายย่อย การจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสมให้เกษตรกรสำหรับการยกระดับการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานและปรับใช้เทคโนโลยีในการผลิต การกระจายการให้บริการเทคโนโลยีและเครื่องจักรกลเกษตรในชุมชน ควบคู่ไปกับการให้ความรู้ในการบริหารจัดการด้านการเกษตรสมัยใหม่/อัจฉริยะ ซึ่งจะสามารถลดความเสียหายจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อปริมาณของผลผลิตทางการเกษตรและช่วยเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ได้มากขึ้น ตลอดจนการวิจัยการตลาดเพื่อพัฒนาคุณภาพสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น พร้อมทั้งการสร้างเครื่องหมายการค้า สร้างการรับรู้ในสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ของไทย และเชื่อมโยงตลาดสินค้าเกษตรทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงระบบสารสนเทศและฐานข้อมูลด้านการเกษตร ซึ่งเป็นเครื่องมือสำคัญของการพัฒนาภาคเกษตรของประเทศไทย

การเกษตร

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (03) การเกษตร ประกอบด้วย 10 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

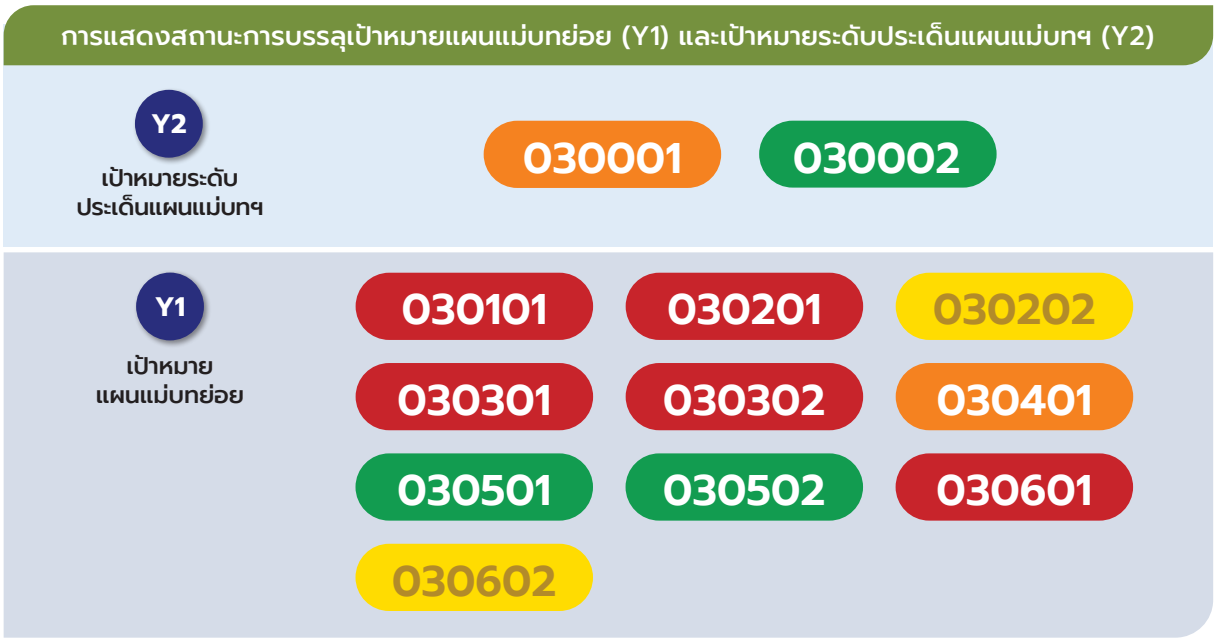

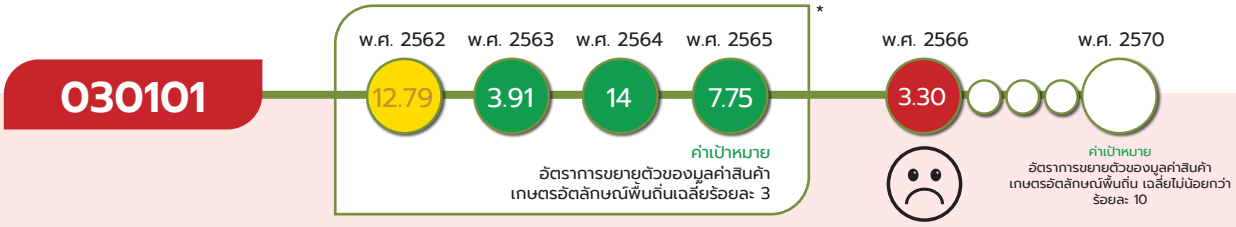

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของไทย ประกอบด้วย มูลค่าผลผลิตผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง) ข้าวหอมมะลิ ผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่ารวม 315,118 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 305,055 ล้านบาท หรือมีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.30 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.98 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 52.72**

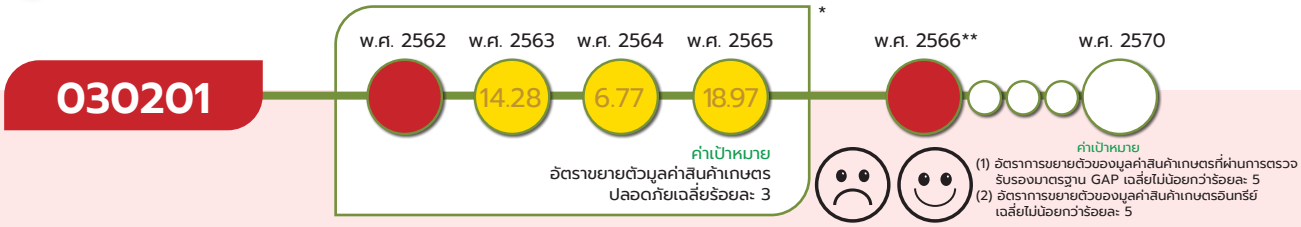

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง พื้นที่ทำการเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563- 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และ 2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (1) อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และ (2) อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรอินทรีย์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วย **(1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่าลดลงร้อยละ 4.89 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ -97.80 ของค่าเป้าหมาย และ **(2) สินค้าเกษตรอินทรีย์** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.27 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 125.40 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า (1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 39.53 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ที่แย่ลงร้อยละ 112.38** และ (2) สินค้าเกษตรอินทรีย์ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่าลดลงร้อยละ 18.93 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ดีขึ้น ร้อยละ 133.12**

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 และตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{0+100}{2}$

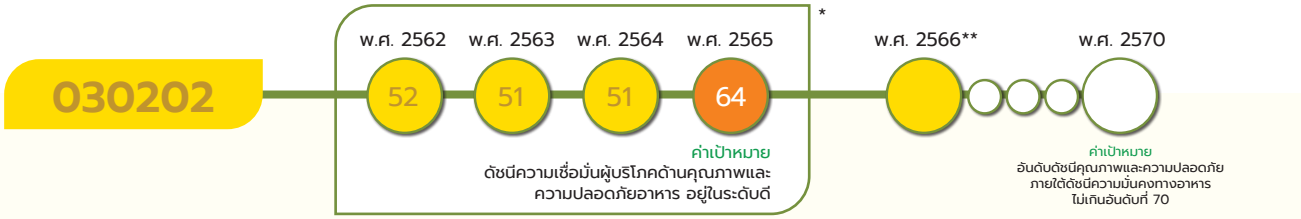

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030202 ใน พ.ศ. 2562 - 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง อันดับดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (GFSI) โดยแสดงค่าสถานการณ์เป็นตัวเลขของอันดับ

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030202 ใน พ.ศ. 2566 ขณะจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฉบับนี้ ยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงทางอาหาร พ.ศ. 2566 จึงไม่มีค่าตัวเลขของอันดับ แต่สีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นการประมวลผลจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566

การเกษตร

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพ ความปลอดภัย และคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับจากการวัดดัชนีคุณภาพและความปลอดภัยภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร ไม่เกินอันดับที่ 70

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากรายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก พ.ศ. 2566 จึงเทียบเคียงจากค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ซึ่งศึกษาความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร 9 กลุ่มสินค้า คือ ข้าวสารบรรจุถุง เนื้อไก่ ไข่ไก่ ปลาน้ำจืด กุ้งทะเล ผลไม้ที่กินเปลือกได้ ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ ผักผล และผักใบ โดยสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีภาพรวมความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร อยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 0.93 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93 ของคะแนนเต็ม ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ที่นำมาใช้เป็นตัวชีวัดเทียบเคียงนั้น เริ่มสำรวจใน พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

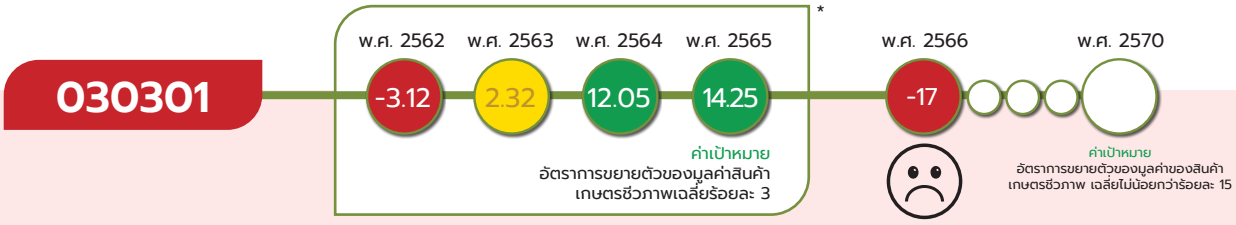

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่ารวมของสินค้าเกษตรชีวภาพ ประกอบด้วย วัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) สมุนไพร และเครื่องเทศ และแมลงเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่ารวม 42,823.78 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่า 51,697.70 ล้านบาท หรือมีมูลค่าลดลงร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -113.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 1,800**

การเกษตร

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030302 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากสัดส่วนจำนวนวิสาหกิจการเกษตรชีวภาพต่อจำนวนตำบลที่มีการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรชีวภาพ
**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030302 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนการจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ พ.ศ. 2566 จากปีฐาน (พ.ศ. 2563)

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพในประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ 11,301 แห่ง ลดลงจาก พ.ศ. 2563 ซึ่งใช้เป็นปีฐานที่มีการจดทะเบียนจำนวน 13,500 แห่ง หรือลดลงร้อยละ 16.29 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ เฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -108.60 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นร้อยละ 27.59 จาก พ.ศ. 2563 (ปีฐาน) สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 159.04** อย่างไรก็ตาม พ.ศ. 2564 - 2565 จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ มีความผันผวน เนื่องจากในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประชาชนกลับท้องถิ่นและหันมาจดทะเบียนทำธุรกิจมากกว่าปกติ ดังนั้น การเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 อาจไม่ได้สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาของการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับเกษตรชีวภาพที่แท้จริง

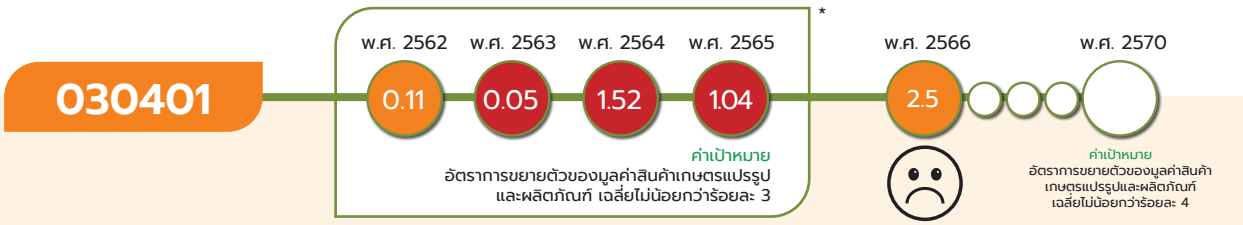

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030401 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย ซึ่งเทียบเคียงจากมูลค่ารวมของสินค้าเกษตรแปรรูปที่สำคัญ ได้แก่ อาหาร เครื่องดื่ม ผลิตภัณฑ์ยาจากพืชสมุนไพร ไม้และผลิตภัณฑ์จากไม้ และอื่นๆ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) จำนวน 1,181,373 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปี

การเกษตร

ก่อนหน้าที่มีมูลค่า 1,108,234 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง) ร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 37.50**

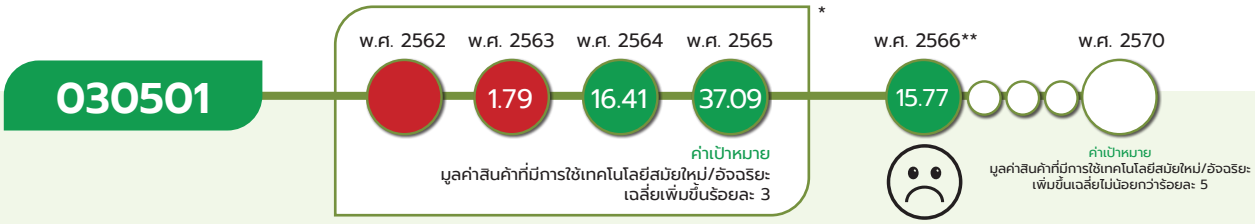

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ผลกำไรจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ในพื้นที่ 85 แปลง

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตจากการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง

สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 3,377 แปลง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ปีการผลิต 2565/66 มีมูลค่าของสินค้าเกษตรที่ได้จากการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะในกระบวนการผลิต 90,092.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีการผลิตก่อนหน้าที่มีมูลค่า 77,818.22 ล้านบาท หรือมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 315.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ในปีการผลิต 2564/65 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 113.18 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 86.07** อย่างไรก็ตาม การรายงานสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 เทียบเคียงจากผลการดำเนินโครงการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ที่ดำเนินงานในพื้นที่ 85 แปลง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของเกษตรแปลงใหญ่ทั้งหมด ในขณะที่การรายงานสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 เทียบเคียงจากผลการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ที่ดำเนินงานในพื้นที่ 3,377 แปลง ดังนั้น การเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 อาจไม่ได้สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาของมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะที่แท้จริง

การเกษตร

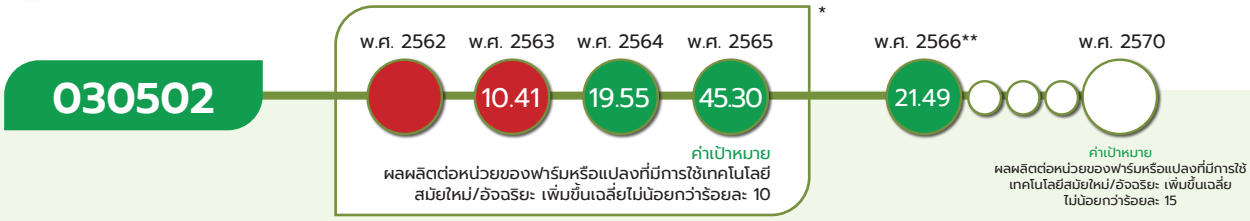

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ผลกำไรต่อไร่จากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มจากการเพิ่มผลผลิตด้วยเทคโนโลยีจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ในพื้นที่ 85 แปลง

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตจากการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ จำนวนทั้งสิ้น 3,377 แปลง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ปีการผลิต 2565/66 มีผลผลิตของแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ 4,435 กิโลกรัม/ไร่ เพิ่มขึ้นจากเดิมที่ไม่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการวางแผนการผลิตที่ผลิตได้เพียง 3,688 กิโลกรัม/ไร่ หรือมีผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 143.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ที่นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงนั้นเป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการในปีการผลิต 2564/65 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ยังไม่สามารถวัดผลผลิตต่อหน่วยได้ เนื่องจากเกษตรกรยังใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรที่ได้รับไม่เต็มประสิทธิภาพ และส่วนใหญ่ยังไม่ครบรอบการเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงไม่สามารถเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

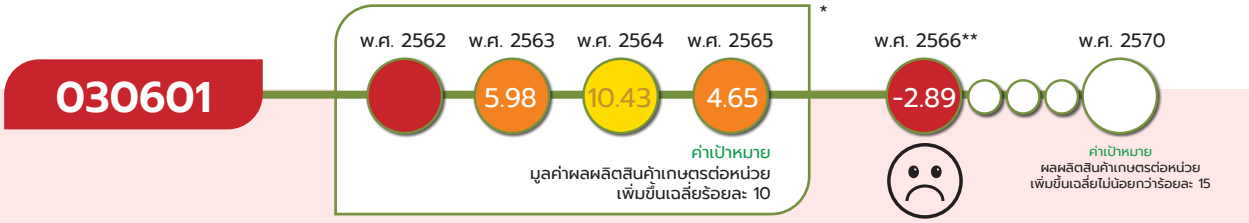

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030601 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภายใต้โครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 – 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัด ดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030601 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อหน่วยของสินค้าเกษตรที่สำคัญในหมวดพืชและประมง พ.ศ. 2566

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญของประเทศไทย ได้แก่ สินค้าเกษตรกลุ่มพืชมีผลผลิตเฉลี่ย 799 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งลดลงร้อยละ 4.54 และสินค้ากลุ่มประมงมีผลผลิตเฉลี่ย 1,025.91 กิโลกรัมต่อไร่ ซึ่งลดลงร้อยละ 1.23 โดยเมื่อพิจารณา

การเกษตร

ภาพรวมของประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืชและกลุ่มประมงมีผลผลิตต่อไร่ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.89 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -19.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืชและกลุ่มประมงมีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.07 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 147.61**

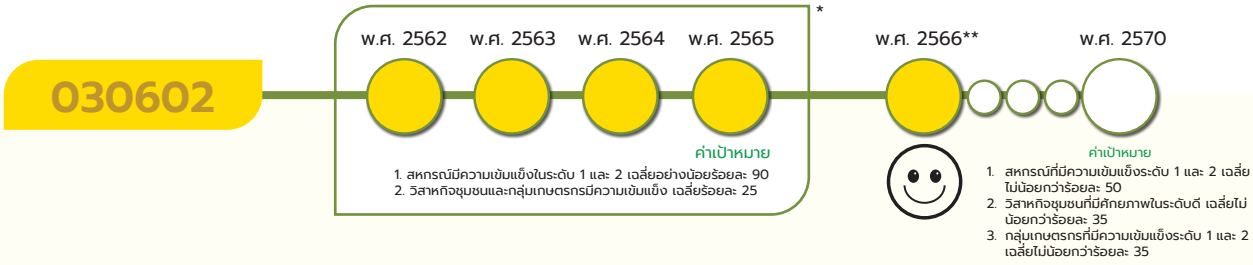

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030602 สถานการณ์ พ.ศ.2562 – 2565 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 และ 2) วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030602 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพระดับดี และ 3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่ม เป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนฯ ทั้งหมด ได้แก่ (1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 และ (3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการประเมินศักยภาพของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สรุปได้ดังนี้ **(1) สหกรณ์** มีสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 43.08 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนสหกรณ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 86.16 ของค่าเป้าหมาย **(2) วิสาหกิจชุมชน** มีวิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี ร้อยละ 35.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 คิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย และ **(3) กลุ่มเกษตรกร** มีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 32.02 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 91.49 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 92.55* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{86.16+100+91.49}{3}$

การเกษตร

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า **(1) สหกรณ์** การประเมินสหกรณ์ได้มีการปรับเกณฑ์การประเมินระดับความเข้มแข็งและเริ่มดำเนินการประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของสหกรณ์กับสถานการณ์ปีก่อนหน้าได้ **(2) วิสาหกิจชุมชน** เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับดีร้อยละ 29.25 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ดีขึ้น ร้อยละ 22.53** และ **(3) กลุ่มเกษตรกร** การประเมินกลุ่มเกษตรกรได้มีการปรับเกณฑ์การประเมินระดับความเข้มแข็งและเริ่มดำเนินการประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรกับสถานการณ์ปีก่อนหน้าได้

030101

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

จ.3

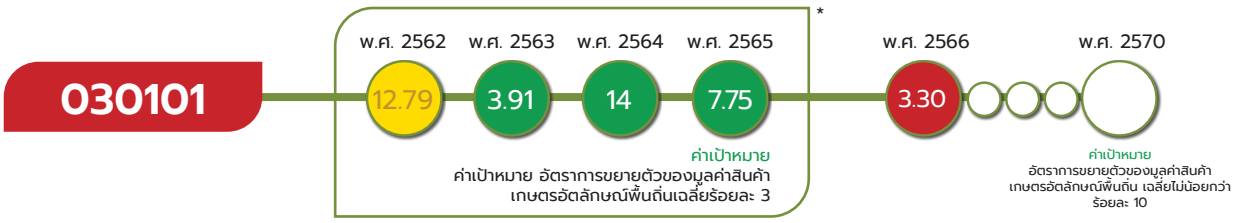

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการนำอัตลักษณ์พื้นถิ่นและภูมิปัญญาท้องถิ่นของไทยมาใช้ในการผลิตสินค้าและผลิตภัณฑ์การเกษตรที่มีมูลค่าเพิ่มสูง พร้อมทั้งส่งเสริมการประยุกต์ใช้ภูมิปัญญาและเทคโนโลยีในการพัฒนากระบวนการผลิต ตลอดจนการสร้างแบรนด์สินค้าของเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และผลักดันการส่งออกสินค้าเกษตรอัตลักษณ์ไทยสู่ตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ เพื่อส่งเสริมเศรษฐกิจของท้องถิ่นและสร้างจุดเด่นความแตกต่างของสินค้าเกษตรไทยในตลาดโลก โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จคือการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น การสร้างเครือข่ายและช่องทางการจำหน่ายสินค้าและการพัฒนาฐานข้อมูลเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

การเกษตร

030101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030101 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เฉลี่ยร้อยละ 4 เป็น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
03 การเกษตร 030101 สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการรายงานมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นของไทย ประกอบด้วย มูลค่าผลผลิตผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญ (ทุเรียน มังคุด เงาะ ลำไย ลองกอง) ข้าวหอมมะลิ ผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่ารวมของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีจำนวน 315,118 ล้านบาท ซึ่งเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่า 305,055 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.30 โดยสัดส่วนของกลุ่มสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่มีมูลค่ามากที่สุดได้แก่ ผลไม้เมืองร้อนที่สำคัญ รองลงมาคือ ข้าวหอมมะลิ ผ้าไหมไทยนกยูงพระราชทาน และผลิตภัณฑ์ปศุสัตว์อัตลักษณ์พื้นถิ่นตามลำดับ อย่างไรก็ตาม เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 โดยคิดเป็นร้อยละ 33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

การเกษตร

030101

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 3.30 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.98 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 52.72**

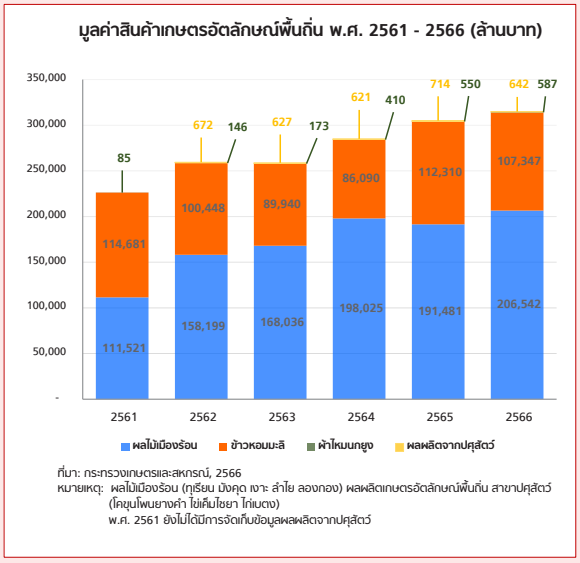

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายเพื่อเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่สำคัญ ผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น** ที่ส่งเสริมพัฒนาผลิตภัณฑ์สินค้าต่าง ๆ ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น ยกระดับความสามารถของเกษตรกรและชุมชนในการพัฒนาเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น พัฒนาฐานข้อมูลภูมิปัญญาท้องถิ่นและนวัตกรรมด้านการเกษตรให้มีความสมบูรณ์ ตลอดจนเพิ่มช่องทางการตลาด และสร้างเครือข่ายผู้ผลิตสินค้าอัตลักษณ์พื้นถิ่นสำหรับการเตรียมความพร้อมการทำการตลาดเชิงรุก และ**โครงการยกระดับคุณภาพชีวิตประชาชนอย่างยั่งยืนปศุสัตว์ฮาลาลชายแดนใต้เชื่อมโยงฮาลาลโลก เพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นของประชาชนจังหวัดชายแดนภาคใต้** เป็นการพัฒนาความรู้และทักษะการประกอบอาชีพปศุสัตว์เชิงอุตสาหกรรมให้แก่เกษตรกรในพื้นที่ และสร้างต้นแบบการพัฒนาอาชีพปศุสัตว์แบบกลุ่มใหญ่ให้สามารถเข้าถึงอุตสาหกรรมอาหารทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศ และระดับนานาชาติ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พบว่าโครงการ/การดำเนินงานส่วนใหญ่ มุ่งเน้นการพัฒนาคุณภาพสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นในพื้นที่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ให้แก่เกษตรกร และการสร้างช่องทางตลาดในการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น

การเกษตร

030101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น มีประเด็นความท้าทายจากการพัฒนาคุณภาพสินค้าและส่งเสริมการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดหรือการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมของกลุ่มผู้บริโภค อาทิ กระแสอาหารเพื่อสุขภาพ กระแสอาหารที่ใส่ใจสิ่งแวดล้อม เป็นต้น รวมทั้งการหาทางเลือกใหม่ให้กับสินค้าเกษตรเพื่อให้ตรงกับความต้องการของตลาดมากยิ่งขึ้น การสร้างการรับรู้เรื่องราวของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น และการสร้างการรวมกลุ่มเกษตรกรหรือภาคีเครือข่ายของผู้ผลิตที่จะช่วยสร้างโอกาสในการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ทั้งด้านการผลิตสินค้า การบริหารจัดการตลาดและแหล่งจัดจำหน่ายสินค้าเพื่อให้ผู้จำหน่ายสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีขีดความสามารถในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและการจัดจำหน่าย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ผู้เกี่ยวข้องในห่วงโซ่อุปทานสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น จำเป็นที่จะต้องให้ความสำคัญกับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของกลุ่มผู้บริโภคที่หลากหลายมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาคุณภาพสินค้าและบรรจุภัณฑ์เกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นไปควบคู่กับการสร้างการรับรู้เรื่องราวเกี่ยวกับสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่น อาทิ การพัฒนาบรรจุภัณฑ์ด้วยการใช้ภูมิปัญญา เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อให้เกิดการออกแบบที่สร้างสรรค์และสามารถถ่ายทอดเรื่องราวของสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นได้ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมการรวมกลุ่มหรือการสร้างเครือข่ายของผู้ผลิตเพื่อเพิ่มการเข้าถึงช่องทางการจัดจำหน่ายสินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นและการแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ที่จะช่วยยกระดับความสามารถของเกษตรกร

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

จ.3

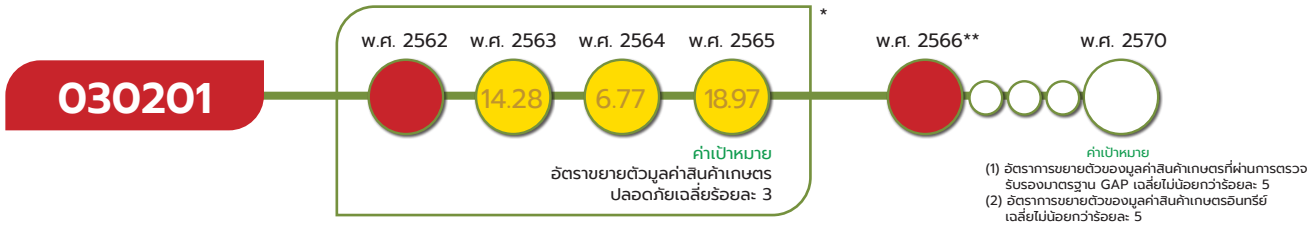

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง พื้นที่ทำการเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563- 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030201 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP และ 2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และ (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนเกษตรกรให้สามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีคุณภาพมาตรฐาน ทั้งมาตรฐานที่เป็นขั้นพื้นฐานตามหลักการปฏิบัติที่ดีทางการเกษตร และพัฒนาต่อยอดไปจนถึงมาตรฐานขั้นสูง เช่น มาตรฐานเกษตรอินทรีย์ เป็นต้น รวมถึงส่งเสริมการวิจัยพัฒนาสินค้าการขยายตลาดการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย ทั้งในและต่างประเทศ โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อเป้าหมายการเป็นเกษตรปลอดภัย ได้แก่ ระบบการตรวจรับรองมาตรฐานและระบบตรวจสอบย้อนกลับ คุณภาพการผลิตเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ การเพิ่มช่องทางการตลาดควบคู่ไปกับการสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของความปลอดภัยของสินค้าเกษตรและอาหาร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัย ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 3 เป็น อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรปลอดภัยที่ได้รับการรับรอง ได้แก่ (1) สินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และ (2) สินค้าเกษตรอินทรีย์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

การเกษตร

030201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
03 การเกษตร 030201 สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการรายงานมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัยของไทย ประกอบด้วย **(1) มูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน มีมูลค่ารวม 755,366.49 ล้านบาท ลดลงจากปีก่อนหน้าที่มีมูลค่ารวม 794,220.46 ล้านบาท หรือมีการหดตัวลงร้อยละ 4.89 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยคิดเป็นร้อยละ -97.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 และ **(2) มูลค่าสินค้าเกษตรอินทรีย์** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ณ สิ้นเดือนพฤศจิกายน มีมูลค่ารวม 8,717 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก 8,203 ล้านบาท ในปีก่อนหน้า คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.27 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยคิดเป็นร้อยละ 125.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรปลอดภัย ประกอบด้วย

(1) มูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่าลดลงร้อยละ 4.89 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ -97.80 ของค่าเป้าหมาย

(2) สินค้าเกษตรอินทรีย์ โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.27 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 125.40 ของค่าเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐานการปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP)

อัตราการขยายตัวของสินค้าเกษตรอินทรีย์

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

(1) มูลค่าสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 39.53 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาสินค้าเกษตรที่ผ่านการตรวจรับรองมาตรฐาน GAP ที่แย่ลงร้อยละ 112.38**

(2) สินค้าเกษตรอินทรีย์ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่าลดลงร้อยละ 18.93 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาสินค้าเกษตรอินทรีย์ดีขึ้น ร้อยละ 133.12**

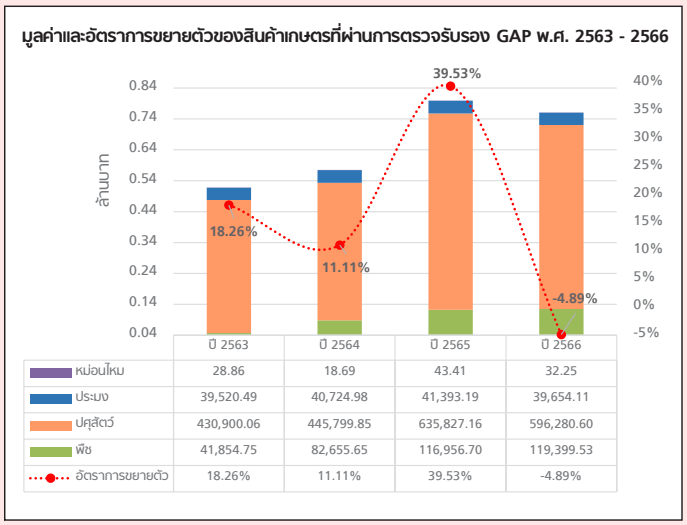

	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
หม่อนไหม	28.86	18.69	43.41	32.25
ประมง	39,520.49	40,724.98	41,393.19	39,654.11
ปศุสัตว์	430,900.06	445,799.85	635,827.16	596,280.60
พืช	41,854.75	82,655.65	116,956.70	119,399.53
อัตราการขยายตัว	18.26%	11.11%	39.53%	-4.89%

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2566

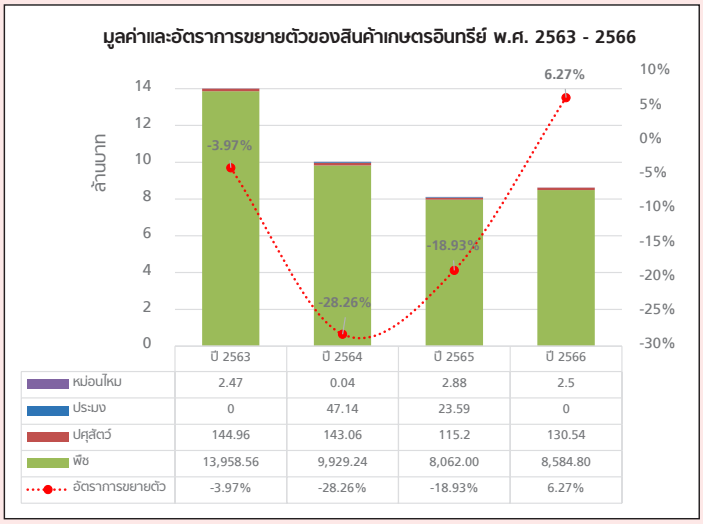

	ปี 2563	ปี 2564	ปี 2565	ปี 2566
หม่อนไหม	2.47	0.04	2.88	2.5
ประมง	0	47.14	23.59	0
ปศุสัตว์	144.96	143.06	115.2	130.54
พืช	13,958.56	9,929.24	8,062.00	8,584.80
อัตราการขยายตัว	-3.97%	-28.26%	-18.93%	6.27%

ที่มา: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตร, 2566

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 และตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{0+100}{2}$

การเกษตร

030201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 การขับเคลื่อนด้านเกษตรปลอดภัยโดยส่วนใหญ่มุ่งให้ความสำคัญในเรื่องการยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐานการรักษาและพัฒนาระบบคุณภาพหน่วยรับรองของกองพัฒนาระบบการรับรองมาตรฐานสินค้า ตลอดจนการรับรองแบบกลุ่มตามมาตรฐานสากล และการพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการถ่ายทอดความรู้ด้านเกษตรอินทรีย์ โดยมีการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการพัฒนาเกษตรกรรมยั่งยืน (เกษตรอินทรีย์)** ดำเนินการตรวจประเมินเพื่อให้และคงไว้ซึ่งการรับรองระบบการผลิต ผลิตผลและผลิตภัณฑ์สัตว์น้ำมาตรฐานสินค้าเกษตรตามระบบมาตรฐานสากล รวมถึงพัฒนาเกษตรกรเพื่อการรับรองแบบกลุ่มตามมาตรฐานสากล **โครงการยกระดับคุณภาพมาตรฐานสินค้าเกษตร** ดำเนินการให้บริการตรวจสิ่งเจือปนในสินค้าเกษตรและปัจจัยการผลิต ให้บริการออกใบอนุญาต/ใบรับรองสุขอนามัย สุขอนามัยพืช และงานภายใต้พระราชบัญญัติกักพืช พ.ศ. 2507 และที่แก้ไขเพิ่มเติม 6 ฉบับ ตลอดจนตรวจสอบแหล่งการผลิตเพื่อรับรองมาตรฐานตามระบบการจัดการคุณภาพ GAP ทั้งผักสดและผลไม้ และสินค้าเกษตรแปรรูป เพื่อเพิ่มมูลค่าการส่งออกผลผลิตสินค้าเกษตรไทย และ**โครงการส่งเสริมตลาดและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์ไทย** ดำเนินการจัดคณะผู้แทนการค้าภาครัฐและผู้ประกอบการสินค้าเกษตรอินทรีย์ของไทยเข้าร่วมงานแสดงสินค้านานาชาติระดับโลก เพื่อจัดกิจกรรมส่งเสริมและประชาสัมพันธ์ข้าวอินทรีย์และผลิตภัณฑ์ข้าวอินทรีย์ของไทย อาทิ จัดแสดงตัวอย่างสินค้าข้าวอินทรีย์ไทยและผลิตภัณฑ์จากข้าวอินทรีย์ของไทย การเจรจาธุรกิจการค้ากับผู้นำเข้าข้าวภายในงาน ส่งผลให้ข้าวอินทรีย์ไทยเป็นที่รู้จักและเป็นที่ยอมรับในกลุ่มผู้บริโภคในต่างประเทศมากขึ้น ทั้งในด้านคุณภาพมาตรฐาน และความปลอดภัย กระตุ้นให้เกิดค่านิยมการบริโภคข้าวอินทรีย์ไทยในต่างประเทศมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าในปัจจุบันตลาดเกิดกระแสความตื่นตัวในการดูแลสุขภาพเพื่อหลีกเลี่ยงโรคภัยไข้เจ็บต่าง ๆ โดยให้ความสนใจต่อการบริโภคสินค้าที่ปลอดภัยไม่มีสารเคมีปนเปื้อน ส่งผลให้ความต้องการสินค้าเกษตรอินทรีย์มากขึ้น แต่การเข้าสู่ระบบมาตรฐานความปลอดภัย เกิดภาระด้านต้นทุนค่าใช้จ่ายในการตรวจรับรองคุณภาพ ประกอบกับราคาขายของสินค้าเกษตรอินทรีย์ไม่มีความแตกต่างกับสินค้าเกษตรทั่วไปอย่างมีนัยสำคัญ ส่งผลให้ไม่สามารถจูงใจให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตให้เข้าสู่มาตรฐานและสอดคล้องต่อความต้องการบริโภคได้เท่าที่ควร อย่างไรก็ดี กรอบการค้าระหว่างประเทศ และแนวโน้มความต้องการการบริโภคสินค้าเกษตรและอาหารปลอดภัย จะมีส่วนผลักดันให้การผลิตสินค้ามีการปรับตัวเข้าสู่ระบบคุณภาพมาตรฐานเพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรตลอดทั้งห่วงโซ่

แผนแม่บท
03

การเกษตร

030201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ส่งเสริมและสนับสนุนให้เกษตรกร ชุมชน ให้เข้าถึงแหล่งเงินทุนและสามารถผลิตสินค้าเกษตรและอาหารที่มีมาตรฐาน รวมทั้งมุ่งเน้นการสนับสนุนการทำเกษตรอินทรีย์วิถีชาวบ้าน เพื่อต่อยอดสู่เกษตรอินทรีย์เชิงพาณิชย์ที่สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคในยุคปัจจุบันที่ใส่ใจในสุขภาพและสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการขยายตลาดเกษตรอินทรีย์ทั้งในและต่างประเทศ ประกอบกับพัฒนาระบบฐานข้อมูลผลผลิตเกษตรปลอดภัย สถาบันเกษตรกรและเกษตรกรที่ผ่านการรับรอง ระบบตรวจรับรองคุณภาพ และระบบการตรวจสอบย้อนกลับให้เป็นที่ยอมรับกับความต้องการของผู้บริโภค

030202

แผนแม่บทย่อย | เกษตรปลอดภัย

จ.3

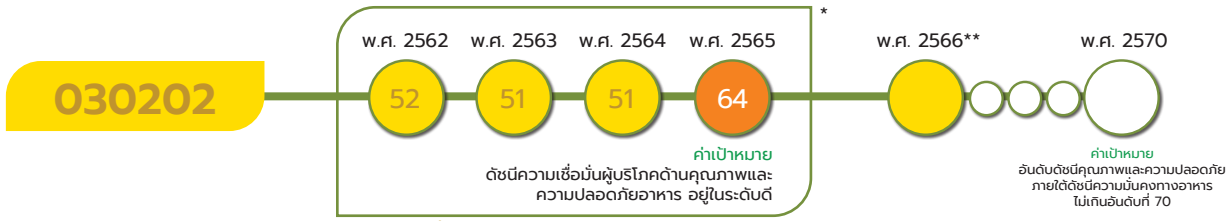

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030202 ใน พ.ศ. 2562 - 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง อันดับดัชนีความมั่นคงทางอาหาร (GFSI) โดยแสดงค่าสถานการณ์เป็นตัวเลขของอันดับ

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030202 ใน พ.ศ. 2566 ขณะจัดทำรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติฉบับนี้ ยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงทางอาหาร พ.ศ. 2566 จึงไม่มีค่าตัวเลขของอันดับ แต่สีสถานะการบรรลุเป้าหมายเป็นการประมวลผลจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น

การเกษตร

030202

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับจากการวัดดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร ไม่เกินอันดับที่ 70

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่ที่มีคุณภาพและความปลอดภัย ผ่านการจัดทำมาตรฐานสำหรับกำกับดูแล ระบบการตรวจรับรองและระบบตรวจสอบย้อนกลับ รวมถึงการพัฒนาคุณค่าทางโภชนาการของสินค้าเกษตรและอาหารผ่านงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ซึ่งจะเป็นการสร้างการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยของสินค้าเกษตรไทยและมีผลต่อการขยายตัวของการบริโภคในประเทศและการส่งออกสินค้าเกษตร และอาหารของไทย โดยมีปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้ผลิตภัณฑ์ได้รับการยอมรับในระดับสากล ได้แก่ การตรวจสอบรับรองมาตรฐานกำกับดูแลร่วมกับการควบคุมและการตรวจสอบย้อนกลับ การพัฒนาฐานข้อมูลสินค้าเกษตร สถาบันเกษตร และเกษตรกรที่ผ่านการรับรองมาตรฐาน การเพิ่มช่องทางความหลากหลายของการตลาดและการประชาสัมพันธ์ และการสร้างความตระหนักรู้ของมาตรฐานสินค้าเกษตรปลอดภัยและเกษตรอินทรีย์ของไทย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก เดิม ดัชนีความเชื่อมั่นผู้บริโภคด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร อยู่ในระดับดี เป็น ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย ภายใต้ดัชนีความมั่นคงทางอาหาร อยู่ที่อันดับไม่เกิน 70

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 สถานการณ์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารของประเทศไทยเมื่อ พ.ศ. 2565 พิจารณาจากรายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก พ.ศ. 2565 ที่จัดทำโดย The Economist Intelligence Unit (EIU) มีประเทศในอาเซียนที่อยู่ในการจัดอันดับ จำนวน 9 ประเทศ ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เวียดนาม อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ เมียนมา กัมพูชา ลาว และไทย โดยสิงคโปร์มีอันดับความมั่นคงทางอาหารดีที่สุดของอาเซียนในอันดับที่ 28 (73.1 คะแนน) จาก 113 ประเทศ ในขณะที่ไทยมีอันดับความมั่นคงทางอาหารอยู่ในอันดับที่ 5 จาก 9 ประเทศในอาเซียน และอยู่ในอันดับที่ 64 (60.1 คะแนน) จาก 113 ประเทศ แต่เมื่อพิจารณาเฉพาะคะแนนในด้านคุณภาพและความปลอดภัย (Quality and Safety) พบว่าไทยอยู่ในอันดับสุดท้ายของ 9 ประเทศในอาเซียน และอยู่ในอันดับที่ 102 (45.3 คะแนน) จาก 113 ประเทศ ดังนั้น การพัฒนาผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยให้ได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการในระหว่าง พ.ศ. 2566 - 2570 จึงมุ่งวัดผลจากอันดับของดัชนีด้านคุณภาพและความปลอดภัย ทั้งนี้ เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก พ.ศ. 2566 การรายงานสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงพิจารณาเทียบเคียงจากค่าดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ของสำนักงานมาตรฐานสินค้าเกษตรและอาหารแห่งชาติ (มกอช.) ซึ่งเป็นตัวชี้วัดภายใต้แผนปฏิบัติการด้านอาหารของประเทศไทย ระยะที่ 1 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่ศึกษาความเชื่อมั่นด้านคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร จำนวน 9 กลุ่มสินค้า ได้แก่ ข้าวสารบรรจุถุง เนื้อไก่ ไข่ไก่ ปลาน้ำจืด กุ้งทะเล ผลไม้ที่กินเปลือกได้ ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้ ผักผล และผักใบ ซึ่งผลการศึกษาพบว่าผู้บริโภคมีความเชื่อมั่นต่อคุณภาพของสินค้าเกษตร อยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 0.97 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน และมีความเชื่อมั่นต่อความปลอดภัยด้านอาหาร อยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน 0.89 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน ทำให้ภาพรวมความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร อยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนนเฉลี่ย 0.93 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับดัชนีความมั่นคงด้านอาหารโลก พ.ศ. 2566 จึงยังไม่สามารถเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 70 ได้ อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียง ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร พ.ศ. 2566 พบว่า มีภาพรวมความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรอยู่ในระดับดีมาก ที่ระดับคะแนน เฉลี่ย 0.93 จากคะแนนเต็ม 1 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93 ของคะแนนเต็ม ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ที่นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงนั้น เป็นดัชนีที่เริ่มสำรวจใน พ.ศ. 2566 เป็นครั้งแรก จึง**ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์ด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหารกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้**

อันดับความมั่นคงทางด้านอาหาร ประจำปี พ.ศ. 2565 (Global Food Security 2022)

ประเทศ	Overall Score		ดัชนีคุณภาพและความปลอดภัย	
	อันดับ	คะแนน	อันดับ	คะแนน
สิงคโปร์	28	73.1	54	69.7
มาเลเซีย	41	69.9	38	74.7
เวียดนาม	46	67.9	53	70.2
อินโดนีเซีย	63	60.2	78	56.2
ไทย	64	60.1	102	45.3
ฟิลิปปินส์	67	59.3	61	65.3
เมียนมา	72	57.6	65	64.4
กัมพูชา	78	55.7	85	54
ลาว	81	53.1	91	51.7

ที่มา : Global Food Security Index 2022

ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพและความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตรโดยรวม		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อคุณภาพของสินค้าเกษตร		ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อความปลอดภัยด้านอาหารของสินค้าเกษตร	
ข้าวสารบรรจุถุง	0.98	ข้าวสารบรรจุถุง	0.99	ข้าวสารบรรจุถุง	0.94
เนื้อไก่	0.94	เนื้อไก่	0.97	เนื้อไก่	0.90
ไข่ไก่	0.97	ไข่ไก่	0.97	ไข่ไก่	0.93
ปลาน้ำจืด	0.95	ปลาน้ำจืด	0.95	ปลาน้ำจืด	0.94
กุ้งทะเล	0.92	กุ้งทะเล	0.95	กุ้งทะเล	0.88
ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.91	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.98	ผลไม้ที่กินเปลือกได้	0.85
ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.95	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.98	ผลไม้ที่กินเปลือกไม่ได้	0.90
ผักผล	0.91	ผักผล	0.96	ผักผล	0.85
ผักใบ	0.88	ผักใบ	0.95	ผักใบ	0.82
รวมทุกสินค้าเกษตร	0.93	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.97	รวมทุกสินค้าเกษตร	0.89

หมายเหตุ : การอ่านค่าความเชื่อมั่นแบ่งเป็น 5 ระดับ คือ 0.00 - 0.19 ระดับแย่ที่สุด, 0.20 - 0.39 ระดับแย่, 0.40 - 0.59 ระดับปานกลาง, 0.60 - 0.79 ระดับดี และ 0.80 - 1.00 ระดับดีมาก

ที่มา : เอกสารประกอบการประชุมคณะกรรมการขับเคลื่อนด้านคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร ครั้งที่ 1/2566

การเกษตร

030202

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 การขับเคลื่อนเป้าหมายสร้างความเชื่อมั่นและภาพลักษณ์ที่ดีต่อสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่อุปทานให้มีคุณภาพและความปลอดภัย มีการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการสร้างความเชื่อมั่นสินค้าเกษตรและอาหาร** ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่สร้างความตระหนักรู้ในความปลอดภัยและคุณภาพสินค้าและประชาสัมพันธ์มาตรฐานสินค้าเกษตรที่ผ่านการรับรองให้ผู้บริโภคสินค้าเกษตรปลอดภัยทั้งในและต่างประเทศ รวมทั้งส่งเสริมและสนับสนุนผู้บริโภคให้มีความตระหนักถึงความสำคัญในการบริโภคสินค้าเกษตรที่มีความปลอดภัยสำหรับการบริโภคและสิ่งแวดล้อม **โครงการนำร่องขยายผลการพัฒนาชุดตรวจสารเคมีปนเปื้อนในผลผลิตทางการเกษตรและอาหารอย่างรวดเร็ว สนับสนุนอุตสาหกรรมอาหารปลอดภัย** ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่พัฒนาชุดตรวจสารพิษไมโคทอกซินหลายชนิดพร้อมกันในตัวอย่างเดียวแบบพกพา เพื่อลดการปนเปื้อนสารพิษจากเชื้อราในอาหาร เพิ่มขีดความสามารถของไทยในการผลิตและส่งออกอาหารปลอดภัย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การประเมินของ EIU จะสะท้อนศักยภาพความมั่นคงทางอาหาร โดยเฉพาะด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหาร (Quality and Safety) ของประเทศไทยให้ตรงกับความเป็นจริงได้ จะต้องมีการสร้างความเข้าใจในข้อมูลและเกณฑ์การประเมินระหว่างผู้ประเมินและหน่วยงานปฏิบัติ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนานโยบายเกี่ยวกับแนวทางการบริโภคอาหารและมาตรฐานโภชนาการเพื่อเสริมสร้างความเข้มแข็งและประสิทธิภาพในการดำเนินงานด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารในด้านที่เป็นจุดอ่อนแท้จริงภายใต้ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากมีข้อสังเกตว่าใน พ.ศ. 2565 อันดับคะแนนด้านคุณภาพและความปลอดภัยของอาหารของประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 102 จากทั้งหมด 113 ประเทศ อาจมีสาเหตุมาจากการเผยแพร่ข้อมูลของหน่วยงานในประเทศส่วนใหญ่ใช้ภาษาไทย จึงทำให้ผู้วิเคราะห์สืบค้นไม่พบและให้คะแนนเป็นศูนย์ นอกจากนี้ หากรอบการเผยแพร่ผลการประเมินดัชนีความมั่นคงอาหารโลกของ EIU มีความไม่แน่นอน อาจจำเป็นต้องใช้ดัชนีอื่น ๆ ในการรายงานสถานการณ์ของคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการของผลิตภัณฑ์เกษตรของไทยควบคู่ไปด้วยเพื่อให้การติดตามสถานการณ์มีความต่อเนื่อง อาทิ ดัชนีความเชื่อมั่นของผู้บริโภคต่อคุณภาพและความปลอดภัยอาหาร เป็นต้น

การเกษตร

030301

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

จ.3

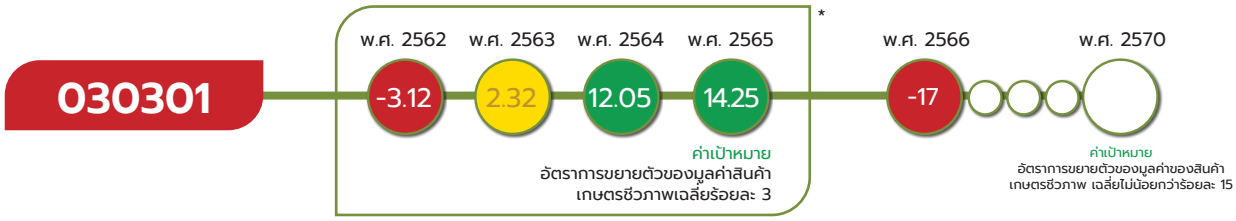

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ในห้วง 5 ปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น โดยใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพผ่านกระบวนการผลิตและการแปรรูปสินค้า โดยประเมินจากมูลค่ารวมของวัตถุดิบที่ใช้ผลิตทดแทนสินค้าจำพวก สมุนไพร เครื่องเทศ และแมลงเศรษฐกิจ ซึ่งปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการเพิ่มมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพคือ การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตโดยการสำรวจและอนุรักษ์พันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ และประมงในท้องถิ่น ร่วมกับการผลิตโดยใช้ผลพลอยได้และวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร เพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ และการพัฒนาส่วนของการตลาดในการสร้างการรับรู้ในผลิตภัณฑ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030301 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรชีวภาพ แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เฉลี่ยร้อยละ 5 เป็น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

การเกษตร

030301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่ารวม 42,823.78 ล้านบาท ซึ่งลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีมูลค่ารวม 51,697.70 ล้านบาท หรือมูลค่าลดลงร้อยละ 17 โดยสัดส่วนของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพใน พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย (1) มูลค่าวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) จำนวน 39,111.02 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 91.33 (2) มูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศ (ขมิ้นชัน พริกไทย กระชายดำ กระเจี๊ยบแดง ว่านหางจระเข้ ไพล ฟ้าทะลายโจร) จำนวน 816.58 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 1.91 และ (3) มูลค่าแมลงเศรษฐกิจ (ผึ้งพันธุ์ ผึ้งโพรง ชันโรง จิ้งหรีด) จำนวน 2,896.18 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 6.76 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพลดลงร้อยละ 17 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยคิดเป็นร้อยละ -113.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรชีวภาพ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่าลดลงร้อยละ 17 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -113.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การเกษตร

030301

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 1 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 1,800**

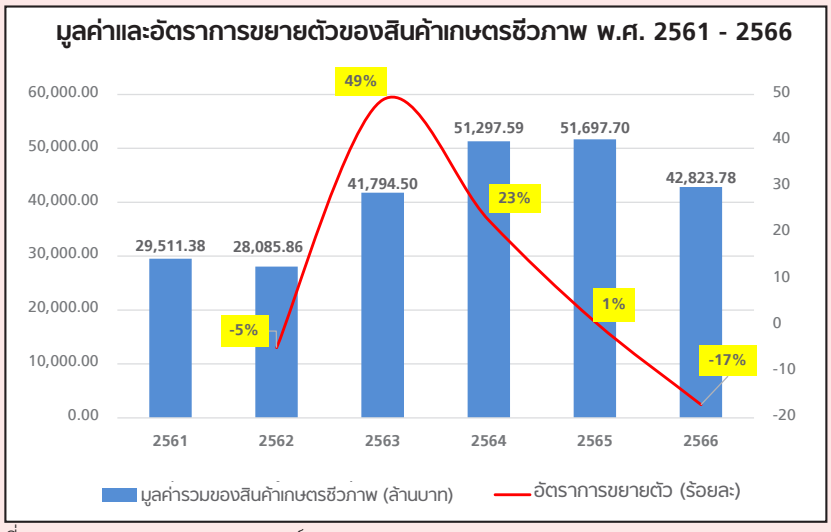

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายโดยมุ่งเน้นการส่งเสริมให้เกษตรกรและกลุ่มวิสาหกิจชุมชนมีความรู้ในการจัดการวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตรให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม การสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตภัณฑ์สมุนไพรและแมลงเศรษฐกิจ รวมถึงมุ่งเน้นการสร้างกลไกและแผนความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน สร้างและพัฒนาระบบความเชื่อมโยงของข้อมูลสมุนไพร ระบบติดตามและประเมินผล โดยมีการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการสร้างมูลค่าเพิ่มจากวัสดุเหลือใช้ทางการเกษตร** เพิ่มศักยภาพการจัดการฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยวเพื่อความยั่งยืน ถ่ายทอดเทคนิคการใช้งานและการบำรุงรักษาเครื่องจักรกล ระบบการจัดการวัสดุเหลือใช้โดยยึดแนวคิดระบบธุรกิจปิดวงจรและระบบการจัดการวัตถุดิบเหลือใช้สู่โรงงานแปรรูปต้นแบบ สำรวจชนิด ปริมาณและศักยภาพวัสดุเหลือใช้ในพืชอุตสาหกรรม และพืชเศรษฐกิจในพื้นที่ และการจัดการฟางข้าวหลังการเก็บเกี่ยว และ**โครงการส่งเสริมและพัฒนาสินค้าเกษตรชีวภาพ** วิเคราะห์พื้นที่และศักยภาพของเกษตรกร เพื่อจัดทำแผนการผลิตสินค้า จัดกระบวนการเรียนรู้ ถ่ายทอดเทคโนโลยีและความรู้เรื่องการผลิตตามระบบมาตรฐานเกษตรอินทรีย์/การปฏิบัติทางการเกษตรที่ดี (GAP) การเพิ่มมูลค่าผลผลิตสมุนไพร/แมลงเศรษฐกิจ การบริหารจัดการกลุ่มและการตลาด พร้อมทั้งพัฒนาแปลงขยายพันธุ์และรวบรวมพันธุ์สมุนไพร จุดเรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

การเกษตร

030301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กระแสการบริโภคที่ใส่ใจสุขภาพและคุณค่าทางโภชนาการของอาหารและสถานการณ์ความขัดแย้งของรัสเซีย-ยูเครน ที่ส่งผลให้วัตถุดิบอาหารสัตว์ที่ให้โปรตีน (ถั่วเหลือง) ขาดแคลนและมีราคาสูงขึ้น เป็นโอกาสในการส่งเสริมการผลิตสมุนไพรและสารสกัดเพื่อการผลิตอาหารทางการแพทย์ และ functional food รวมถึงการขยายปริมาณการผลิตสินค้าแมลงเศรษฐกิจ อาทิ การเลี้ยงหนอนแมลงวันลาย (Black Soldier Fly-BSF) ซึ่งเป็นวัตถุดิบอาหารสัตว์ที่มีโปรตีนสูงถึงร้อยละ 42 – 56 เป็นต้น ซึ่งการสนับสนุนการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องมีการต่อยอดและขยายผลงานวิจัยเพื่อให้ผลผลิตเกษตรมีปริมาณและคุณภาพตรงตามความต้องการของตลาดและจะเป็นการเพิ่มสัดส่วนมูลค่าสมุนไพรและเครื่องเทศและมูลค่าแมลงเศรษฐกิจด้วย นอกจากนี้ ในส่วนของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน (เอทานอล ไบโอดีเซล) ควรพิจารณาแนวทางการผลักดันไปสู่อุตสาหกรรมอื่นที่มีมูลค่าสูง เช่น อุตสาหกรรมโอเลโอเคมิคัล เป็นต้น เพื่อรองรับการมาของเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่ทำให้มีการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพลดลงในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ให้ความสำคัญกับสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตสินค้าเกษตรชีวภาพ อาทิ สนับสนุนเงินทุน หรืออำนวยความสะดวกในการเข้าถึงสินเชื่อให้แก่เกษตรกรที่ขาดแคลนเงินทุนในการผลิตพืชสมุนไพรให้มีคุณภาพและการแปรรูปสมุนไพร ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตผ่านหลักสูตรการถ่ายทอดความรู้ในกิจกรรมส่งเสริมการเลี้ยงแมลงเศรษฐกิจตลอดห่วงโซ่การผลิตโดยเน้นความหลากหลายของผลิตภัณฑ์ให้มากขึ้น นอกจากนี้ ควรส่งเสริมและขยายผลต่อยอดงานวิจัยเพื่อเกิดการใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์เพิ่มขึ้นและเชื่อมโยงความต้องการวัตถุดิบสินค้าเกษตรระหว่างเกษตรกรผู้ผลิตวัตถุดิบกับผู้แปรรูป/ผู้ประกอบการ โดยให้การสนับสนุนทางด้านองค์ความรู้และการรับรองมาตรฐานที่เอื้อต่อการผลิตในอุตสาหกรรมต่อเนื่อง อาทิ การส่งเสริมการผลิตสมุนไพร เพื่อการผลิตสารสกัด อาหารทางการแพทย์ และ functional food เป็นต้น ตลอดจนผลักดันให้มีการใช้วัตถุดิบในการผลิตพลังงานทดแทนในอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพอื่น ๆ อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

การเกษตร

030302

แผนแม่บทย่อย | เกษตรชีวภาพ

จ.3

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030302 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากสัดส่วนจำนวนวิสาหกิจการเกษตรชีวภาพต่อจำนวนตำบลที่มีการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรชีวภาพ

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030302 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนการจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ พ.ศ. 2566 จากปีฐาน (พ.ศ. 2563)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ เฉลี่ยเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจทางการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งในทุกตำบลเพิ่มมากขึ้น ควบคู่ไปกับการยกระดับเกษตรกรเป็นผู้ประกอบการวิสาหกิจการเกษตรที่ใช้ฐานทรัพยากรชีวภาพจากในชุมชนไปพัฒนาสินค้าให้มีมูลค่าสูง ส่งผลต่อการสร้างรายได้ทั้งทางตรงและทางอ้อม โดยมีปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อความสำเร็จคือ การรวบรวมกลุ่มเกษตรกร การบริหารวิสาหกิจเชิงพาณิชย์ เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ตรงตามความต้องการของตลาดและการพัฒนาสมรรถนะผู้ประกอบการวิสาหกิจ รวมถึงการพัฒนาเครือข่ายการเชื่อมโยงภาคอุตสาหกรรม การท่องเที่ยวเกษตร และการจัดการตลาด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030302 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก เดิม จำนวนวิสาหกิจการเกษตรขนาดกลางและเล็ก และผลิตภัณฑ์จากฐานชีวภาพ 1 ตำบล 1 วิสาหกิจ เป็น การจดทะเบียนดำเนินการของวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

การเกษตร

030302

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030302 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จำนวน 11,301 แห่ง ซึ่งมีจำนวนลดลงร้อยละ 16.29 เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2563 (ปีฐาน) ที่มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ จำนวน 13,500 แห่ง โดยคาดว่าสาเหตุที่จำนวนการจดทะเบียนลดลง อาจเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่เริ่มเข้าสู่ภาวะปกติ ทำให้ประชาชนที่เคยย้ายกลับถิ่นฐาน/กลับภูมิลำเนาย้ายกลับไปสู่ภาคบริการหรือภาคการผลิตอื่นตามปกติ รวมทั้งอาจไม่ได้มีการต่อทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ซึ่งหากวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชนไม่ต่อทะเบียนเป็นระยะเวลา 2 ปีติดต่อกัน จะถูกเพิกถอนทะเบียนวิสาหกิจชุมชนและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน และหมดสิทธิรับการส่งเสริมและสนับสนุนหรือบริการจากภาครัฐ ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพลดลงร้อยละ 16.29 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยคิดเป็นร้อยละ -108.60 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

การเกษตร

030302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการเพิ่มขึ้นของจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนที่เกี่ยวกับเกษตรชีวภาพ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนการจดทะเบียนลดลงร้อยละ 16.29 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนการจดทะเบียนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -108.60 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 27.59 จาก พ.ศ. 2563 (ปีฐาน) สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 159.04** อย่างไรก็ตาม พ.ศ. 2564 - 2565 จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนฯ มีความผันผวน เนื่องจากในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ประชาชนกลับท้องถิ่นและหันมาจดทะเบียนทำธุรกิจมากกว่าปกติ ดังนั้น การเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 อาจไม่ได้สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาของการจดทะเบียนวิสาหกิจชุมชนเกี่ยวกับเกษตรชีวภาพที่แท้จริง

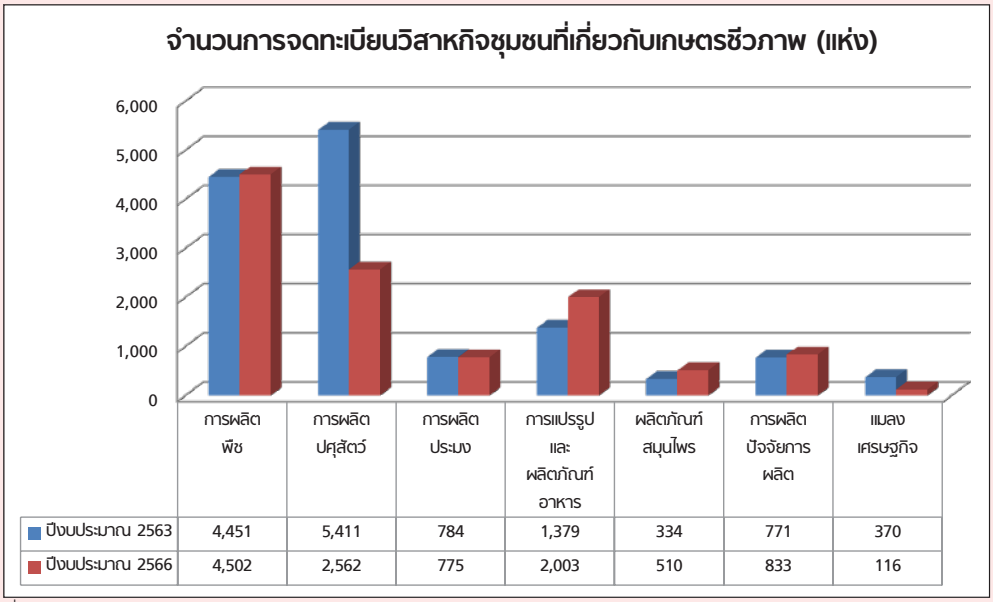

	การผลิตพืช	การผลิตปศุสัตว์	การผลิตประมง	การแปรรูปและผลิตภัณฑ์อาหาร	ผลิตภัณฑ์สมุนไพร	การผลิตปัจจัยการผลิต	แปลงเศรษฐกิจ
ปีงบประมาณ 2563	4,451	5,411	784	1,379	334	771	370
ปีงบประมาณ 2566	4,502	2,562	775	2,003	510	833	116

ที่มา : กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมจัดตั้งวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นของชุมชน การพัฒนาทักษะการบริหารจัดการ การผลิต การตลาดให้เหมาะสมตามศักยภาพของวิสาหกิจชุมชน ผู้ผลิตสินค้าและบริการจากฐานชีวภาพ และส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าสินค้าและบริการจากฐานชีวภาพ และพัฒนาช่องทางการตลาด โดยการสำรวจข้อมูลแหล่งทรัพยากรวิสาหกิจเกษตรฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นด้านพืชและเกลือทะเลไทย ตลอดจนการจัดกระบวนการเรียนรู้เพื่อพัฒนาทักษะการเป็น

การเกษตร

ผู้ประกอบการวิสาหกิจฯ ด้านพืช และการวิเคราะห์ศักยภาพการดำเนินงาน และจัดทำแผนพัฒนากิจการของวิสาหกิจฯ ด้านพืช โดยมีผลิตภัณฑ์ที่ได้รับการพัฒนาศักยภาพ อาทิ การพัฒนาผลิตภัณฑ์น้ำคอมบูชาจากสับปะรดตราดสีทอง จ.ตราด การพัฒนาผลิตภัณฑ์แป้งฝุ่นแก้คันจากสารสกัดเปลือกมังคุด จ.จันทบุรี นอกจากนี้ ยังมีการส่งเสริมการปลูกพืชเพื่อขยายพันธุ์พืชและสร้างมูลค่าเพิ่ม โดยการรวบรวมและพัฒนากระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อเป็นการสร้างมูลค่าให้แก่ผลิตภัณฑ์และสนับสนุนการใช้ประโยชน์จากผลิตภัณฑ์สูงสุด ร่วมกับการสร้างเครือข่ายสำหรับการจัดจำหน่ายควบคู่กับเผยแพร่องค์ความรู้เพื่อเสริมสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและผลิตภัณฑ์ได้ อาทิ การส่งเสริมการปลูกพืชสมุนไพรและการสร้างมูลค่าเพิ่มจากผลิตภัณฑ์สมุนไพร และการส่งเสริมและขยายผลชุมชนไม้มีค่า

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเกษตรชีวภาพที่มีจำนวนลดลงนั้น ส่วนหนึ่งเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ได้คลี่คลายและมีแนวโน้มในทางที่ดีขึ้น จึงทำให้มีการเคลื่อนย้ายแรงงานจากภาคเกษตรกลับเข้าสู่ภาคบริการหรือภาคการผลิตอื่นตามปกติ และส่งผลกระทบต่อการรวมกลุ่มของเกษตรกรเพื่อจดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเกษตรชีวภาพ อย่างไรก็ตามแนวโน้มของผู้บริโภคที่ให้ความสำคัญกับสุขภาพและการเลือกสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น จึงเป็นโอกาสสำคัญทางการตลาดทั้งภายในและต่างประเทศที่จะส่งเสริมการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มจากสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์จากฐานเกษตรกรรมและฐานทรัพยากรชีวภาพ โดยควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการรวมกลุ่มเกษตรกรเพื่อนำไปสู่การเป็นวิสาหกิจเกษตรชีวภาพตลอดจนการขยายผลการพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการ เพื่อให้สามารถพัฒนาผลิตภัณฑ์ที่สอดคล้องกับแหล่งทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่น และสอดคล้องกับความต้องการของตลาด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการขยายผลให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นในระดับพื้นที่ เพื่อเป็นการต่อยอดจากการสำรวจแหล่งทรัพยากรวิสาหกิจชีวภาพ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพของวิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นที่มีการจัดตั้งขึ้นแล้วให้มีความเข้มแข็ง และมีศักยภาพในการพัฒนาคุณภาพผลิตภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาดทั้งในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งการใช้ประโยชน์จากความหลากหลายทางชีวภาพและนำความหลากหลายทางชีวภาพมาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ ซึ่งต้องได้รับการส่งเสริมและสนับสนุนการดำเนินงานจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่อง

การเกษตร

030302

โดยเฉพาะหน่วยงานในระดับพื้นที่ซึ่งจะเป็นเครือข่ายสำคัญในการสนับสนุนการดำเนินงานของวิสาหกิจเกษตรชีวภาพ อาทิ การส่งเสริมกระบวนการรวมกลุ่มเกษตรกร การสนับสนุนแหล่งเงินทุนและองค์ความรู้สำหรับการจัดตั้งและการบริหารจัดการวิสาหกิจเกษตรชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อสร้างโอกาสทางการตลาดและพัฒนาเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการรายย่อยในชุมชนให้มีศักยภาพในการแข่งขัน และนำไปสู่การสร้างความเข้มแข็งและสร้างรายได้ให้กับชุมชนท้องถิ่นได้อย่างยั่งยืน

030401

แผนแม่บทย่อย | เกษตรแปรรูป

จ.3

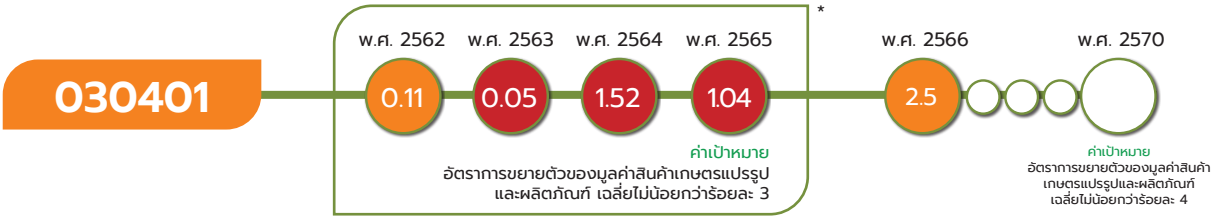

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 030401 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มแก่สินค้าเกษตรด้วยการผลิตและแปรรูปจากวัตถุดิบไปสู่ผลิตภัณฑ์สินค้าเกษตรแปรรูปที่มีคุณภาพ ตลอดจนมีการสนับสนุนต่อยอดไปสู่สินค้าเกษตรขั้นสูงที่มีคุณค่าเฉพาะ ซึ่งจะช่วยยกระดับรายได้ให้กับภาคเกษตรและอุตสาหกรรมต่อเนื่อง ส่งผลให้ภาคการเกษตรมีการเติบโตอย่างต่อเนื่อง โดยการยกระดับการผลิตและแปรรูปสินค้าเกษตรต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยสำคัญตั้งแต่กระบวนการผลิตจนถึงการตลาด ได้แก่ การรวมกลุ่มและสร้างภาคีเครือข่ายการแปรรูป วัตถุดิบและผลิตผลทางการเกษตรที่มีมาตรฐาน ความหลากหลายของสินค้าและผลิตภัณฑ์ที่มีความสอดคล้องกับความต้องการของตลาด การตรวจสอบและรับรองมาตรฐานสินค้าและผลิตภัณฑ์ อุปกรณ์/เทคโนโลยีการผลิตและแปรรูป ตลอดจนการขยายช่องทางการตลาดและจำหน่ายทั้งในและต่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030401 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าของสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เฉลี่ยร้อยละ 4 เป็น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4

การเกษตร

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้ดำเนินการขจัดอุปสรรคและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี และสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ ตลอดจนสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสมและส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่ารวม (ณ ราคาประจำปี) จำนวน 1,181,373 ล้านบาท ปรับตัวเพิ่มขึ้นจาก 1,108,234 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 โดยมีอัตราการขยายตัว (มูลค่าที่แท้จริง) คิดเป็นร้อยละ 2.5 ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4 ส่วนหนึ่งเป็นผลมาจากการผลิตผลิตภัณฑ์อาหารซึ่งเป็นกิจกรรมหลักของการผลิตสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ (คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 42) มีอัตราการขยายตัวชะลอลงจาก พ.ศ. 2564 ตามการชะลอลงของการแปรรูปและการถนอมผลไม้และผัก ผลิตภัณฑ์

การเกษตร

030401

แปรรูปจากธัญพืช เนื่องจากวัตถุดิบสำคัญ ได้แก่ มันสำปะหลัง และสับปะรด มีผลผลิตลดลง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่มูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.5 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 โดยคิดเป็นร้อยละ 62.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.5 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 จึงคิดเป็นร้อยละ 62.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 4 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 37.50**

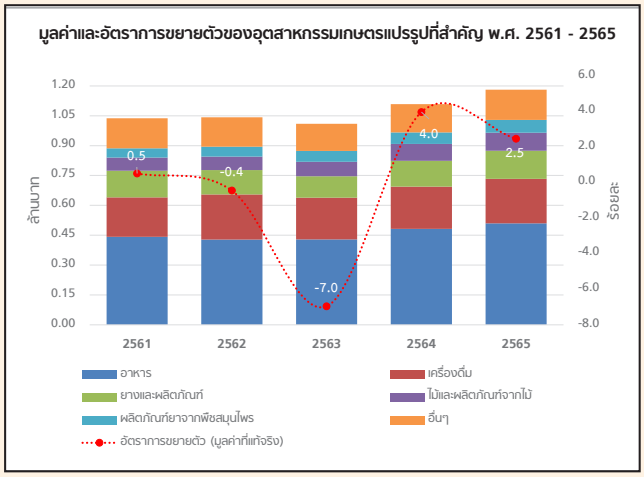

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 การขับเคลื่อนด้านเกษตรแปรรูปส่วนใหญ่เป็นโครงการในลักษณะที่มุ่งเน้นการพัฒนาผลิตภัณฑ์ต้นแบบสินค้าเกษตรแปรรูป การสร้างศักยภาพด้านการผลิตและการตลาดให้แก่สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ด้วยการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการเพื่อถ่ายทอดองค์ความรู้ เทคนิค และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการแปรรูปและการเพิ่มยอดขาย ตลอดจนการยกระดับผลิตภัณฑ์ให้ได้มาตรฐานสากล โดยมีการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการส่งเสริมการแปรรูปสินค้าเกษตร** มีการส่งเสริมองค์ความรู้ให้สหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร ในการพัฒนากระบวนการแปรรูป การวิเคราะห์ตลาด และการจัดทำบรรจุภัณฑ์ให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พร้อมทั้งสร้างเครือข่ายตลาดแปรรูปสินค้าเกษตรและแหล่งรวบรวมผลผลิตเพื่อนำมาแปรรูป **โครงการยกระดับพืชสมุนไพรไทยเพื่อเข้าสู่อุตสาหกรรมอาหารฟังก์ชั่นและส่วนผสมอาหารฟังก์ชั่น** มีการพัฒนาต้นแบบอาหารฟังก์ชั่น

และส่วนผสมอาหารฟังก์ชั่นจากพืชสมุนไพร และถ่ายทอดความรู้สู่ชุมชน ทั้งด้านการผลิตการออกแบบผลิตภัณฑ์ การจัดทำมาตรฐานและความปลอดภัย การวิเคราะห์คุณค่าทางโภชนาการ พร้อมทั้งลงพื้นที่ให้คำปรึกษาด้านการปรับกระบวนการผลิตและการพัฒนาผลิตภัณฑ์อาหารจากพืชและอาหารโปรตีนทางเลือกให้แก่ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ **โครงการยกระดับสินค้าเกษตรสู่เกษตรอุตสาหกรรม** จัดฝึกอบรมการบริหารจัดการ การสร้างแบรนด์ การตลาด และการบริหารต้นทุน เพื่อปั้นนักธุรกิจเกษตรอุตสาหกรรมที่มีการใช้องค์ความรู้ เทคโนโลยี และนวัตกรรมเข้ามาสนับสนุนสนับสนุนการดำเนินงานอย่างมีประสิทธิภาพ และพัฒนาการรวมกลุ่มและเชื่อมโยงอุตสาหกรรม (Cluster) เพื่อสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการเกษตรอุตสาหกรรมให้สามารถพัฒนาความร่วมมือระหว่างกันได้ และ**โครงการยกระดับคุณภาพและมาตรฐานกาแฟอาราบิก้าในพื้นที่กลุ่มจังหวัดภาคเหนือตอนบน** เปิดโอกาสชุมชนผู้ปลูกกาแฟ ผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมในอุตสาหกรรมกาแฟได้ร่วมกันยกระดับคุณภาพกาแฟ โดยการวิเคราะห์/ทดสอบคุณสมบัติของเมล็ดกาแฟในห้องปฏิบัติการ การปรับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อการแปรรูป การออกแบบบรรจุภัณฑ์/ตราสินค้า/การสร้างเรื่องราว และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร ขาดความเชี่ยวชาญในด้านการจดทะเบียนกลุ่ม การชำระภาษี และความรู้ด้านกฎหมายที่เกี่ยวข้อง รวมถึงความรู้และเทคนิคในการปรับปรุงโรงเรือนแปรรูปให้ได้มาตรฐานเพื่อให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์ใหม่ที่มีความหลากหลายมากขึ้น นอกเหนือจากปัจจัยภายในแล้ว ยังมีปัจจัยภายนอกอันได้แก่การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่มีผลต่อปริมาณของผลผลิตทางการเกษตร ซึ่งเป็นวัตถุดิบตั้งต้นในการแปรรูปสินค้า ในขณะที่เกษตรกรและกลุ่มเกษตรกรยังขาดองค์ความรู้ในการรับมือกับผลกระทบดังกล่าว ประกอบกับการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงจำเป็นต้องนำเอาเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้กับภาคการเกษตรซึ่งจะสามารถป้องกันความเสียหายได้ง่ายขึ้น และเพิ่มผลผลิตต่อพื้นที่ได้มากขึ้น แต่ก็หลีกเลี่ยงไม่ได้ที่จะกระทบต่อต้นทุนการผลิตที่สูงขึ้น

การเกษตร

030401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ควรมุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการรวมกลุ่มเกษตรกรให้มากขึ้น เช่น การอำนวยความสะดวกด้านข้อมูลและขั้นตอนทางกฎหมายในการจดทะเบียนรวมกลุ่ม การชำระภาษี เป็นต้น ประกอบกับการส่งเสริมและสนับสนุนให้สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร นำเทคโนโลยีมาใช้ในการเพิ่มผลผลิตทางการเกษตรและการแปรรูปสินค้าเกษตรได้มากขึ้น โดยภาครัฐควรจัดหาแหล่งเงินทุนที่เหมาะสม และให้ความรู้เกี่ยวกับการปรับใช้เทคโนโลยีในการผลิต การวิจัยการตลาด ควบคู่ไปกับการสร้างการรับรู้ในสินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์ให้เป็นที่แพร่หลายในประเทศและต่างประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการสร้างเครื่องหมายการค้าและการปกป้องสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา

030501

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

จ.3

030501

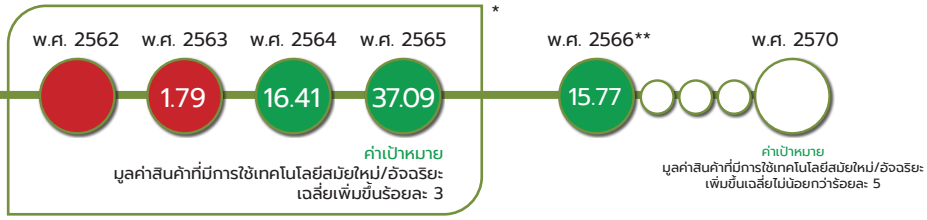

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ผลกำไรจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ในพื้นที่ 85 แปลง

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030501 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตจากการดำเนินโครงการ ยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตด้วยเกษตรอัจฉริยะ ด้วยการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร รวมทั้งส่งเสริมการถ่ายทอดความรู้แก่เกษตรกรให้เข้าถึงและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตรสมัยใหม่/อัจฉริยะ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การพัฒนาพื้นที่ต้นแบบเกษตรอัจฉริยะที่มีประสิทธิภาพ การให้บริการด้านการเกษตรอัจฉริยะอย่างทั่วถึง การพัฒนาระบบโลจิสติกส์/คลังสินค้าอัจฉริยะด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล และระบบสารสนเทศการจัดการเกษตรอัจฉริยะ

การเกษตร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030501 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ มูลค่าสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4 เป็น เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030501 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากการเพิ่มขึ้นของมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการเกษตร (แผนงาน/โครงการกลุ่มที่ 3) ที่มุ่งเน้นการผลิตในรูปแบบเกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำที่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ในปีการผลิต 2565/66 พบว่าได้ดำเนินการไปแล้วทั้งสิ้น จำนวน 3,377 แปลง จากแปลงเป้าหมายจำนวน 5,250 แปลง ในกลุ่มสินค้าเกษตรกว่า 90 ชนิด ซึ่งสามารถลดต้นทุนการผลิตลงได้กว่าร้อยละ 15.93 จากปีการผลิต 2564/65 (จากเดิม 12,902 บาท/ไร่ เป็น 10,869 บาท/ไร่) และสร้างมูลค่าของสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะในกระบวนการผลิตได้รวม 90,092.53 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจากปีการผลิตก่อนหน้าที่มีมูลค่ารวม 77,818.22 ล้านบาท หรือมีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 15.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ มีมูลค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยคิดเป็นร้อยละ 315.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

การเกษตร

030501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ในปีการผลิต 2565/66 สามารถสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะได้ร้อยละ 15.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีมูลค่าเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ในห้วง 5 ปี จึงคิดเป็นร้อยละ 315.40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ในปีการผลิต 2564/65 มีมูลค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 113.18 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 86.07 อย่างไรก็ตาม การรายงานสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 เทียบเคียงจากผลการดำเนินโครงการส่งเสริมการทำเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ที่ดำเนินงานในพื้นที่ 85 แปลง ซึ่งคิดเป็นสัดส่วนเพียงร้อยละ 1 ของเกษตรแปลงใหญ่ทั้งหมด ในขณะที่การรายงานสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 เทียบเคียงจากผลการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ที่ดำเนินงานในพื้นที่ 3,377 แปลง ดังนั้น การเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 อาจไม่ได้สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาของมูลค่าสินค้าเกษตรที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะที่แท้จริง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในพื้นที่ต้นแบบเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร และการใช้ประโยชน์จากระบบสารสนเทศในการจัดการเกษตรอัจฉริยะ ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนปัจจัยความสำเร็จภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยด้านการส่งเสริมและขยายผลเกษตรอัจฉริยะ โดยเร่งสร้างพื้นที่ต้นแบบเกษตรอัจฉริยะที่มีประสิทธิภาพและด้านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มให้สินค้าเกษตร โดยมีการดำเนินงานผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการ 1 อำเภอ 1 แปลงเกษตรอัจฉริยะ** ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ซึ่งมีการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การพัฒนาแปลงต้นแบบเกษตรอัจฉริยะพืชเศรษฐกิจด้วยการอารักขาพืชและจัดการดินปุ๋ย การส่งเสริมนวัตกรรมและเทคโนโลยีสมัยใหม่และระบบบริหารจัดการแปลงเกษตรด้วยระบบเกษตรอัจฉริยะ (HandySense) การพัฒนาระบบการปลูกข้าวโดยใช้เทคโนโลยีเกษตรอัจฉริยะ **โครงการพัฒนาระบบติดตามการเจริญเติบโตของอ้อยด้วยอากาศยานไร้คนขับ** ของกระทรวงอุตสาหกรรม โดยจัดทำแปลงสาธิตเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตอ้อย ผ่านเทคโนโลยีภาพถ่ายจากอากาศยานไร้คนขับและนำมาประเมินความหนาแน่นและความแข็งแรงของอ้อยปลูก ตามหลักการเกษตรแม่นยำสูง (Precision Agriculture) ซึ่งดำเนินการในพื้นที่ต้นแบบในจังหวัดอุดรธานี พิจิตร และกำแพงเพชร

การเกษตร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันภาคส่วนต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตด้วยเกษตรอัจฉริยะ ซึ่งเกษตรกรเองเริ่มมีการปรับตัวกับการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตไปสู่การทำเกษตรอัจฉริยะมากขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายสำคัญที่ส่งผลให้ต้นทุนการผลิตสินค้าเกษตรสูง ได้แก่ การขาดแคลนแรงงานในภาคเกษตร ราคาปุ๋ยสูง และมีการใช้งานอย่างไม่ถูกต้องตามหลักวิชาการ เครื่องจักรมีราคาแพงและบางส่วนไม่สามารถปรับใช้กับพื้นที่ขนาดเล็กได้ อีกทั้ง การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในภาคเกษตรส่วนใหญ่ยังเป็นเพียงการผลิตต้นน้ำ ซึ่งสะท้อนถึงความท้าทายของการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงในภาคเกษตรกรรมของไทย อาทิ การนำแอพลิเคชันแพลตฟอร์มออนไลน์ Internet of Things (IoT) มาใช้ในการแปรรูปขั้นปลาย นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดสำคัญในการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการผลิตที่เกิดจากตัวเกษตรกรเอง อาทิ ค่านิยมในการปลูกพืชเชิงเดี่ยว ทัศนคติของเกษตรกรที่ไม่กล้านำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร เนื่องจากเห็นว่าใช้ระยะเวลาในการคืนทุนค่อนข้างนาน เกษตรกรบางส่วนยังขาดองค์ความรู้และความเชี่ยวชาญในการใช้ซ่อมแซม และดูแลรักษาเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ ตลอดจนข้อจำกัดด้านเงินลงทุนในเทคโนโลยีสมัยใหม่ ทั้งนี้ ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญในส่วนของการรายงานผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของแผนย่อยเกษตรอัจฉริยะภายใต้แผนแม่บทฯ ที่ปัจจุบันใช้ผลการดำเนินงานของบางโครงการสำคัญมาเทียบเคียงเท่านั้น ซึ่งยังไม่มีการจัดทำข้อมูลภาพรวมมูลค่าเพิ่มสินค้าที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าสินค้าดังกล่าวอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สะท้อนผลสัมฤทธิ์ที่แท้จริงตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการส่งเสริมการนำเทคโนโลยี และนวัตกรรมสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร โดยมุ่งเน้นการสร้างความเข้าใจและองค์ความรู้แก่เกษตรกร รวมทั้งผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่การทำเกษตรกรรม เพื่อให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และจูงใจให้เห็นถึงความจำเป็นของการนำมาประยุกต์ใช้ในภาคการเกษตร เช่น การทำแปลงสาธิตเพื่อแสดงศักยภาพในการลดต้นทุน เพิ่มปริมาณและคุณภาพของผลิตภัณฑ์ เป็นต้น นอกจากนี้ควรให้มุ่งส่งเสริมให้เกษตรกรและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องตลอดห่วงโซ่การทำเกษตรกรรมนำเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่มาประยุกต์ใช้ โดยเฉพาะในส่วนของการปรับเปลี่ยนรูปแบบผลิต/แปรรูปขั้นกลางน้ำและปลายน้ำ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตรและกระจายสินค้าทางการเกษตร อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์มการตลาดและระบบขนส่ง/คลังสินค้า รวมทั้งหน่วยงานเจ้าภาพควรเร่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าสินค้าดังกล่าวอย่างเป็นระบบ และจัดทำระบบการรายงานผลเพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์ตามค่าเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะต่อไป

การเกษตร

030502

แผนแม่บทย่อย | เกษตรอัจฉริยะ

จ.3

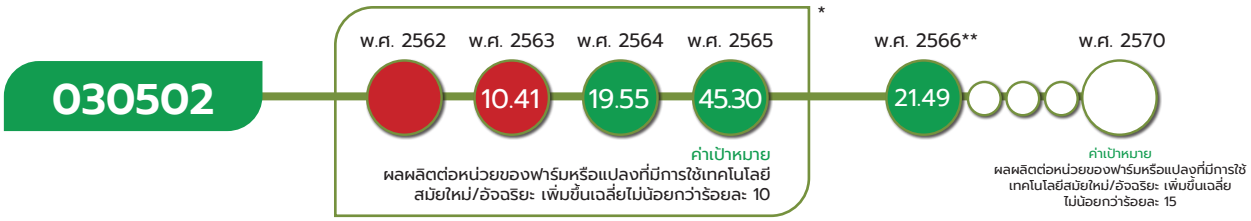

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ผลกำไรต่อไร่จากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 - 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าเพิ่มจากการเพิ่มผลผลิตด้วยเทคโนโลยีจากการดำเนินโครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ในพื้นที่ 85 แปลง

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030502 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตจากการดำเนินโครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่ และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและผลผลิตทางการเกษตรในเชิงปริมาณต่อพื้นที่สูงสุด โดยอาศัยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการวางแผนการผลิตเพื่อทดแทนการผลิตแบบดั้งเดิม อาทิ เทคโนโลยีดิจิทัล เทคโนโลยี IoT (Internet of Things) ระบบอัตโนมัติและระบบเซ็นเซอร์ ซึ่งจะช่วยให้การทำเกษตรมีความแม่นยำสูง รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาพันธุ์พืช พันธุ์สัตว์ ปัจจัยการผลิต เทคโนโลยี นวัตกรรม และวิทยาการทางการเกษตร ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้ภาคการเกษตรเกิดการพัฒนาและปรับตัวไปสู่การเกษตรสมัยใหม่/อัจฉริยะ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเข้าถึงแหล่งเงินทุนของเกษตรกร การให้บริการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ ระบบสารสนเทศการจัดการฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030502 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

การเกษตร

030502

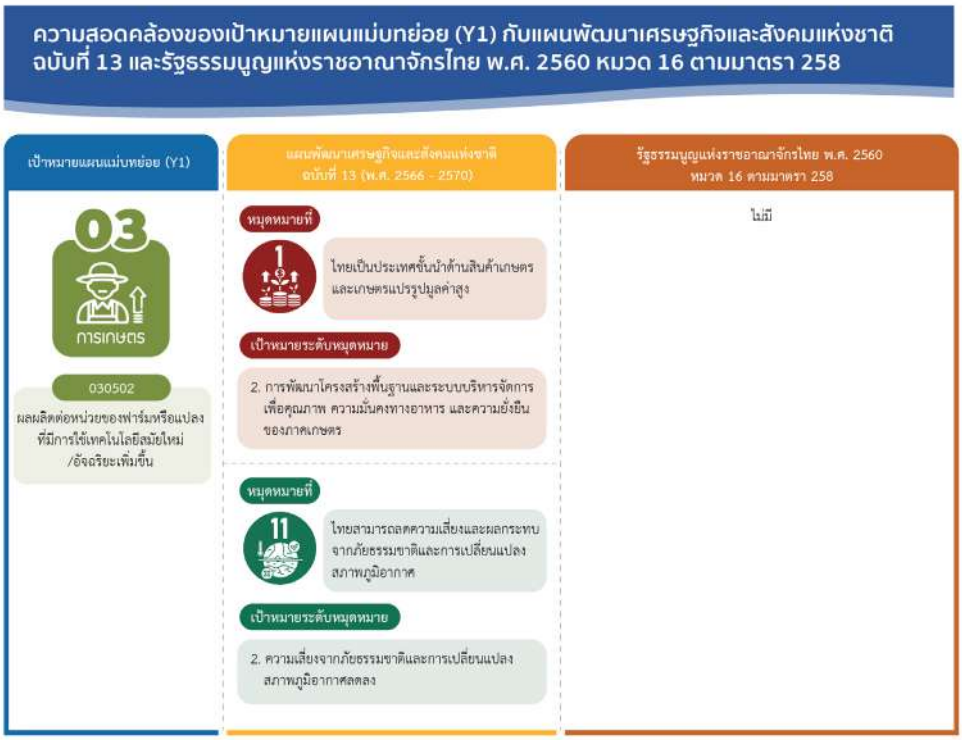

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030502 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 2** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และ**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 2** ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ภายใต้แผนฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากการระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 ด้านการเกษตร (แผนงาน/โครงการกลุ่มที่ 3) ที่มุ่งเน้นการผลิตในรูปแบบเกษตรสมัยใหม่ เกษตรอัจฉริยะ เกษตรแปลงใหญ่ เกษตรแม่นยำที่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้เพื่อลดต้นทุนการผลิต เพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และยกระดับการผลิตให้ได้มาตรฐาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ในปีการผลิต 2565/66 พบว่า สามารถเพิ่มผลผลิตได้เป็น 4,435 กิโลกรัม/ไร่ จากเดิมที่ไม่มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการวางแผนการผลิต ที่ผลิตได้เพียง 3,688 กิโลกรัม/ไร่ หรือผลผลิตเพิ่มขึ้นร้อยละ 21.49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีผลผลิตเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยคิดเป็นร้อยละ 143.27 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

การเกษตร

030502

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากการเพิ่มขึ้นของผลผลิตของแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ ภายใต้โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาดในพื้นที่ 3,377 แปลง โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ในปีการผลิต 2565/66 สามารถเพิ่มผลผลิตได้ร้อยละ 21.49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีผลผลิตของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 143.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ โครงการยกระดับแปลงใหญ่ด้วยเกษตรสมัยใหม่และเชื่อมโยงตลาด ที่นำมาใช้เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงนั้น เป็นโครงการที่เริ่มดำเนินการปีการผลิต 2564/65 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ยังไม่สามารถวัดผลผลิตต่อหน่วยได้ เนื่องจากเกษตรกรยังใช้เครื่องจักรกลทางการเกษตรที่ได้รับไม่เต็มประสิทธิภาพและส่วนใหญ่ยังไม่ครบรอบการเก็บเกี่ยวผลผลิต จึงไม่สามารถเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการสร้างความรู้ความเข้าใจแก่เกษตรกรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่กับการทำเกษตรกรรม รวมทั้งการสนับสนุนเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่โดยภาครัฐ ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนปัจจัยความสำเร็จภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ด้านพัฒนากระบวนการผลิต โดยสนับสนุนเทคโนโลยี นวัตกรรม อุปกรณ์การเกษตร และการให้บริการด้านเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ โดยมีการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาการผลิตข้าวด้วยเทคโนโลยีอัจฉริยะครบวงจร** ของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่เป็นการเสริมสร้างศักยภาพกระบวนการผลิตด้วยเทคโนโลยีเกษตรสมัยใหม่ตลอดห่วงโซ่การผลิตข้าว โดยการสนับสนุนเครื่องจักรกลอัจฉริยะตลอดห่วงโซ่การผลิตข้าวและการเสริมสร้างความเข้มแข็งให้แก่ศูนย์บริหารจัดการข้าวด้วยระบบแพลตฟอร์มกลางและการพัฒนาแอพลิเคชัน **โครงการส่งเสริมอ้อยพันธุ์ดี** ของสำนักงานคณะกรรมการอ้อยและน้ำตาลทรายสู่เกษตรชาวไร่อ้อย กระทรวงอุตสาหกรรม ที่ดำเนินการฝึกอบรมเกษตรกรชาวไร่อ้อยรุ่นใหม่ให้สามารถวางแผนการบริหารจัดการและแก้ปัญหาการผลิตอ้อย โดยใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม สามารถพัฒนาการทำฟาร์มอ้อยให้มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อลดต้นทุนการผลิตอ้อยและเพิ่มรายได้ และ**โครงการพัฒนาระบบควบคุมฟาร์มอัจฉริยะในโรงเรือน โดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่แบบยั่งยืน ภาคเหนือตอนบน** ของกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่มีการฝึกอบรมให้ความรู้เกษตรกรและช่วยออกแบบพัฒนาระบบบริหารจัดการการปลูกผักและพืชสมุนไพรในโรงเรือนอัจฉริยะโดยใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีสมัยใหม่

การเกษตร

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาภาคส่วนต่าง ๆ ให้ความสำคัญกับการพัฒนาปัจจัยและกระบวนการผลิตในภาคเกษตร โดยเฉพาะในส่วนของคุณภาพการผลิต การให้บริการเทคโนโลยีสมัยใหม่ นวัตกรรม และอุปกรณ์การเกษตร ตลอดจนการส่งเสริมมาตรการการบริหารจัดการฟาร์มที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ อย่างไรก็ตาม ยังพบปัญหาสำคัญหลายประการของการทำเกษตรกรรมที่ส่งผลต่อการเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ โดยเฉพาะในส่วนของปัจจัยการผลิตที่ไทยยังมีข้อจำกัดจากขนาดพื้นที่การทำเกษตรเนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและแบ่งเป็นแปลงย่อย ทำให้เกิดความยุ่งยากในการใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ โดยเฉพาะกรณีการให้เช่าเครื่องจักรกลทางการเกษตร ที่อาจส่งผลต่อต้นทุนการเคลื่อนย้ายเครื่องจักร รวมทั้ง ข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งน้ำทางการเกษตร ที่กว่าร้อยละ 78 ของการทำเกษตรกรรมอยู่ในพื้นที่นอกเขตชลประทาน (กรมพัฒนาที่ดิน, 2565) ผนวกกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศทำให้เกิดภัยแล้งและน้ำท่วม อันสะท้อนถึงปัญหาการบริหารจัดการน้ำที่เหมาะสมกับฟาร์ม และแม้ว่าในปัจจุบันจะมีการประกอบธุรกิจการให้บริการทางการเกษตร (Agricultural Service Provider) เพิ่มมากขึ้น แต่พบว่าส่วนใหญ่ยังกระจุกตัวบริเวณภาคกลางและภาคตะวันออกเฉียงเหนือของไทย (กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, 2566) สะท้อนถึงข้อจำกัดในการเข้าถึงบริการรูปแบบดังกล่าวของเกษตรกร โดยเฉพาะเกษตรกรรายย่อยที่มีข้อจำกัดด้านต้นทุนการผลิต นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดของกลุ่มเกษตรกรในการบริหารจัดการเครื่องจักรกลทางการเกษตรให้เพียงพอกับความต้องการของกลุ่มในช่วงเวลาเดียวกัน การขาดแคลนเจ้าหน้าที่และผู้มีความรู้ความเชี่ยวชาญด้านเกษตรอัจฉริยะที่สามารถบริหารจัดการและออกแบบการใช้เทคโนโลยีได้อย่างเป็นระบบ ทั้งนี้ ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญในส่วนของการรายงานผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของแผนย่อยเกษตรอัจฉริยะภายใต้แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ. 2566 – 2580) ที่ปัจจุบันใช้ผลการดำเนินงานบางโครงการสำคัญมาเทียบเคียงเท่านั้น ซึ่งยังไม่มีการจัดทำข้อมูลภาพรวมผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าวอย่างเป็นระบบ เพื่อให้สามารถสะท้อนผลสัมฤทธิ์ของการขับเคลื่อนการทำเกษตรอัจฉริยะได้อย่างแท้จริงตามเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการกำหนดแนวทางหรือมาตรการส่งเสริมให้เกษตรกรเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่อย่างครอบคลุมมากขึ้น เพื่อเพิ่มผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะ โดยสนับสนุนให้หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน กลุ่มวิสาหกิจชุมชน กลุ่มสหกรณ์การเกษตร และเกษตรกรที่สนใจหันมาเป็นผู้ประกอบการการให้บริการทางการเกษตรมากขึ้น อาทิ การให้เงินทุนสนับสนุนกลุ่ม Start-up การส่งเสริมมาตรการทางภาษี พร้อมทั้งมุ่งยกระดับการบริหารจัดการเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่ อาทิ การวิเคราะห์ความคุ้มค่าของการลงทุนควบคู่ไปกับการวางแผนบริหารจัดการเทคโนโลยี/นวัตกรรม/เครื่องจักรกลสมัยใหม่และบุคลากรอย่างเป็นระบบ การยกระดับศักยภาพเกษตรกรกลุ่มแปลงใหญ่ให้สามารถบริหารจัดการเทคโนโลยี/นวัตกรรม/

การเกษตร

030502

เครื่องจักรกลสมัยใหม่ที่ได้รับการสนับสนุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้การลงทุนในเทคโนโลยีการเกษตรเกิดความคุ้มค่าสามารถใช้งานได้อย่างเต็มประสิทธิภาพและเกิดความสะดวกรวดเร็วในการใช้งาน รวมทั้งหน่วยงานเจ้าภาพควรเร่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าสินค้าดังกล่าวอย่างเป็นระบบ และจัดทำระบบการรายงานผลเพื่อสะท้อนผลสัมฤทธิ์ตามค่าเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยเกษตรอัจฉริยะต่อไป

030601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

จ.3

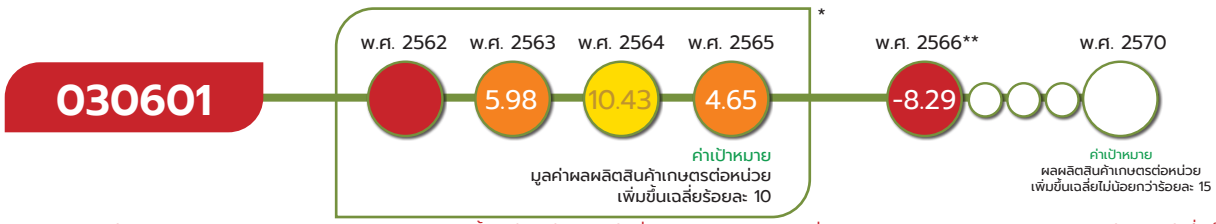

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030601 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าเพิ่มจากการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตภายใต้โครงการเกษตรแปลงใหญ่สมัยใหม่ ซึ่งเป็นการบรรยาย ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ส่วนสถานการณ์ พ.ศ. 2563 – 2565 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยอัตราการขยายตัวของมูลค่าผลผลิตสินค้าการเกษตรที่สำคัญ ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัด ดังกล่าวมีการปรับปรุงตามข้อมูลล่าสุด (revised) ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้นๆ อาจมีค่าที่เปลี่ยนแปลงไป

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030601 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของผลผลิตต่อหน่วยของสินค้าเกษตรที่สำคัญในหมวดพืชและประมง พ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการเกษตรทั้งเชิงปริมาณและคุณภาพ ด้วยการสนับสนุนภาคการเกษตรให้เกิดการพัฒนาไปสู่กระบวนการผลิตที่มีคุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมให้เกษตรกรมีการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรให้สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด โดยการส่งเสริมระบบนิเวศของภาคเกษตรในด้านต่าง ๆ ทั้งทรัพยากรทางการเกษตร การบริหารจัดการพื้นที่เกษตรกรรมอย่างเหมาะสม ระบบข้อมูลสารสนเทศการเกษตร การวิจัยพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมการเกษตร ระบบโลจิสติกส์การเกษตร การรวมกลุ่มเกษตรกรและเครือข่าย ตลอดจนการส่งเสริมและขยายตลาดสินค้าเกษตร โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ความเพียงพอของปัจจัยการผลิตทางการเกษตร การเพิ่มปริมาณผลผลิต คุณภาพมาตรฐานของสินค้าเกษตร การวิจัย เทคโนโลยีและนวัตกรรม การถ่ายทอดเทคโนโลยีและองค์ความรู้การผลิต ตลาดรองรับและกระจายสินค้าเกษตร โครงสร้างพื้นฐาน/ระบบโลจิสติกส์ภาคการเกษตร และข้อมูลสารสนเทศด้านการเกษตร

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030601 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม มูลค่าผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 15 เป็น ผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วย เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 มีอัตราเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

การเกษตร

030601

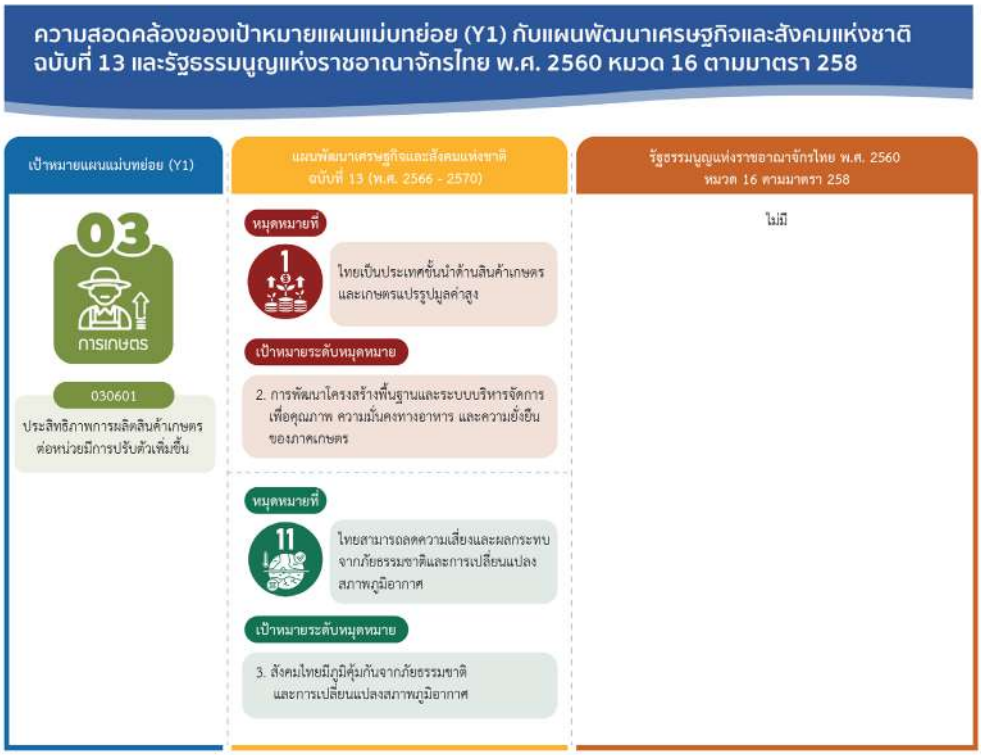

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030601 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 2** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และ**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยจำแนกตามหมวดสินค้าเกษตร โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประกอบด้วย **สินค้าเกษตรในกลุ่มพืช** ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของสินค้าเกษตรที่สำคัญ จำนวน 27 รายการ มีปริมาณ 799 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ 837 กิโลกรัมต่อไร่ หรือผลผลิตลดลงร้อยละ 4.54 ทั้งนี้ หากพิจารณาในรายสินค้าจะพบว่า มีเพียงลองกองที่มีประสิทธิภาพการผลิตปรับตัวสูงขึ้นอย่างมากจาก พ.ศ. 2565 อันเนื่องมาจากผลผลิตลองกองเฉลี่ยต่อไร่ใน พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีฐานปรับตัวลดลงไปราวร้อยละ 40 สำหรับ**สินค้าเกษตรในกลุ่มประมง** ผลผลิตเฉลี่ยต่อไร่ของกุ้งขาวแวนนาไม ปลาดุก และปลานิล มีปริมาณ 1,013.25 กิโลกรัมต่อไร่ ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่ผลิตได้ 1,025.91 กิโลกรัมต่อไร่ หรือผลผลิตลดลงร้อยละ 1.23 โดยมีเพียงกุ้งขาวแวนนาไม ที่ประสิทธิภาพการผลิตปรับตัวดีขึ้นจาก 1,410.87 กิโลกรัมต่อไร่ เป็น 1,422.93 กิโลกรัมต่อไร่ คิดเป็นอัตราการร้อยละ 0.85 เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรของสถานการณ์

การเกษตร

030601

พ.ศ. 2566 พบว่า สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืชและกลุ่มประมงมีผลผลิตต่อไร่ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.89 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีผลผลิตต่อหน่วยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยคิดเป็นร้อยละ -19.27 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลผลิตสินค้าเกษตรที่สำคัญ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สินค้าเกษตรที่สำคัญในกลุ่มพืชและกลุ่มประมงมีผลผลิตต่อไร่ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 2.89 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีผลผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ -19.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีผลผลิตต่อไร่เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 6.07 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 147.61**

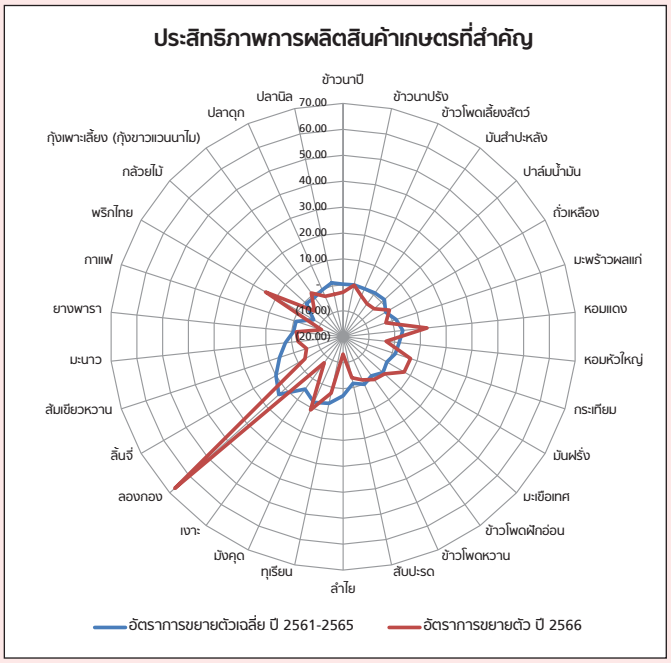

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร, 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 กระทรวงเกษตรและสหกรณ์และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง มีการดำเนินการขับเคลื่อนเป้าหมายเพื่อสนับสนุนให้ภาคเกษตรไทยสามารถเพิ่มประสิทธิภาพและผลิตภาพภาคเกษตร โดยมุ่งเน้นการลดต้นทุนและเพิ่มผลผลิตผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อาทิ **โครงการระบบส่งเสริมเกษตรแบบแปลงใหญ่** ที่มุ่งถ่ายทอดความรู้

ด้านการผลิตและองค์ความรู้ในการลดต้นทุนการผลิต/การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตการบริหารจัดการกลุ่ม การส่งเสริมการรวมกลุ่มผลิต การรวมกลุ่มซื้อปัจจัยการผลิตร่วมกันและการรวมกลุ่มจำหน่ายผลผลิตร่วมกัน การส่งเสริมการรับรองมาตรฐานสินค้าเกษตรการสนับสนุนปัจจัยการผลิต/แหล่งน้ำในแปลงใหญ่ (พันธุ์พืช/พันธุ์สัตว์ วัสดุทางการเกษตร อุปกรณ์/เครื่องมือการเกษตร) จำนวน 4,707 แปลง **โครงการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรตามแผนที่เกษตรเพื่อการบริหารจัดการเชิงรุก (Agri-Map)** โดยการส่งเสริม สนับสนุนให้เกษตรกรปรับเปลี่ยนการผลิตในพื้นที่ไม่เหมาะสมเป็นการผลิตสินค้าเกษตรชนิดใหม่ที่เหมาะสมกับพื้นที่ ภูมิสังคม และตลาดให้กับวิสาหกิจและผู้รับบริการที่ได้รับการพัฒนา 1,000 คน 920 กิจการ 30 กลุ่ม และ**โครงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพยากรณ์ผลผลิตสินค้าเกษตร** ที่ศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลในการจัดทำฐานข้อมูลการติดตามสถานการณ์การเพาะปลูกพืชที่สำคัญของประเทศโดยใช้เทคโนโลยีภูมิสารสนเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันเกษตรกรทำการเกษตรในพื้นที่เพาะปลูกระดับความเหมาะสมเล็กน้อย (S3) และไม่เหมาะสม (N) มากถึง 43,930,589 ไร่ หรือ คิดเป็นสัดส่วนราวร้อยละ 29.34 ของพื้นที่ทำการเกษตรทั้งหมด โดยเฉพาะสินค้าข้าวที่ปลูกในพื้นที่เหมาะสมเล็กน้อย (S3) และพื้นที่ไม่เหมาะสม (N) จำนวน 23,880,521 ไร่ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงของสภาพภูมิอากาศที่ทวีความรุนแรงส่งผลให้อุทกภัยและภัยแล้งมีความถี่และรุนแรงมากขึ้น อันจะเป็นความเสี่ยงที่ส่งผลต่อผลผลิตทางการเกษตรทั้งในด้านของปริมาณและคุณภาพ นอกจากนี้ การช่วยเหลือเกษตรกรของรัฐบาลช่วงที่ผ่านมาในบางโครงการจำเป็นต้องให้การสนับสนุนในรูปแบบการให้เงินช่วยเหลือเฉพาะหน้า ซึ่งไม่เอื้อต่อการยกระดับเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพของผลผลิต ดังนั้น การเสริมสร้างความสามารถของเกษตรกรในการบริหารจัดการการผลิตสินค้าเกษตรของตนเองให้สอดคล้องกับลักษณะทางกายภาพและความเหมาะสมของพื้นที่ โดยการใช้ข้อมูลสารสนเทศเพื่อประกอบการตัดสินใจในการปรับเปลี่ยนรูปแบบการผลิตรวมถึงการเลือกชนิดสินค้าเกษตรในการทำการผลิต การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมในการยกระดับประสิทธิภาพการผลิตตลอดห่วงโซ่อุปทานการผลิตสินค้าเกษตรทั้งในด้านองค์ความรู้และรูปแบบการสื่อสาร จะเป็นปัจจัยสำคัญในการปรับตัวเพื่อรองรับต่อการเปลี่ยนแปลงของบริบทโลกและเพิ่มศักยภาพในการผลิตให้มีประสิทธิภาพสูงต่อไป

การเกษตร

030601

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับขีดความสามารถในการผลิตของเกษตรกรและสถาบันเกษตรกรจำเป็นต้องมีการส่งเสริมการปรับตัวของเกษตรกรในการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตภาคเกษตร รวมถึงการนำข้อมูลสารสนเทศไปใช้ในการวางแผนการผลิต ควบคู่ไปกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบการบริหารจัดการ เช่น การพัฒนาระบบการบริหารจัดการน้ำเพื่อการเกษตร ระบบการเตือนภัยล่วงหน้าเพื่อลดความเสี่ยงจากผลกระทบของภัยธรรมชาติ เป็นต้น รวมถึงการพัฒนาคุณภาพของปัจจัยการผลิต อาทิ การปรับปรุงพันธุ์พืชที่ให้ผลผลิตสูงและทนต่อสภาพอากาศแปรปรวน/ศัตรูพืช นอกจากนี้ การดำเนินมาตรการ/โครงการของรัฐบาลในระยะต่อไป ควรพิจารณากำหนดเงื่อนไขการให้ความช่วยเหลือ (Conditional Incentive) ในลักษณะที่เป็นการสนับสนุนการเพิ่มระดับผลิตภาพการผลิตของภาคการเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน หรือ เป็นการยกระดับกระบวนการผลิตและสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าเกษตรเพื่อให้สอดคล้องกับมติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 21 พฤศจิกายน 2566 เรื่อง การจัดทำมาตรการ/โครงการเพื่อสนับสนุนหรือให้ความช่วยเหลือเกษตรกร

030602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการเกษตร

จ.3

030602

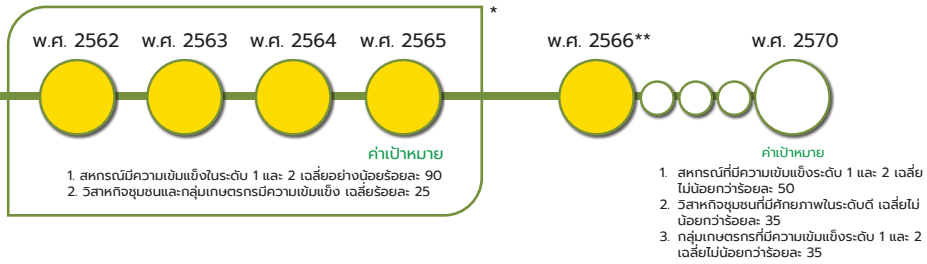

*หมายเหตุ: เป้าหมาย 030602 สถานการณ์ พ.ศ.2562 – 2565 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 และ 2) วิสาหกิจชุมชนและกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็ง ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ: เป้าหมาย 030602 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) สหกรณ์การเกษตรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพระดับดี และ 3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานต่อจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ทั้งหมด ได้แก่ (1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 และ (3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมสถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ให้มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน โดยการพัฒนาศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกรและพัฒนาระบบการบริหารจัดการให้มีความโปร่งใสสามารถตรวจสอบได้ เพื่อให้สถาบันเกษตรกรสามารถทำหน้าที่ได้ตลอดห่วงโซ่การผลิตและเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนายกระดับความเข้มแข็งของเกษตรกรและภาคเกษตร โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ แผนพัฒนาสถาบันเกษตรกรที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรในการบริหารงานและจัดการองค์กรระบบบริหารจัดการและระบบธรรมาภิบาล เทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการเกษตร การกระจายสินค้าเกษตร และข้อมูลสารสนเทศการบริหารจัดการสถาบันเกษตรกรและสมาชิก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030602 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่ (1) สหกรณ์มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 95 (2) วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเกษตรกร มีความเข้มแข็งเฉลี่ยร้อยละ 30 เป็น สัดส่วนของจำนวนสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ที่มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐาน ได้แก่ (1) สหกรณ์ที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 (2) วิสาหกิจชุมชนที่มีศักยภาพในระดับดี เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 และ (3) กลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 030602 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

030602

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการรายงานสถานการณ์การพัฒนาของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สรุปได้ดังนี้

(1) สหกรณ์ภาคการเกษตร โดยจากการประเมินศักยภาพของสหกรณ์ ข้อมูล ณ 31 สิงหาคม 2566 พบว่า ประเทศไทยมีสหกรณ์ภาคการเกษตรทั้งหมด 3,366 แห่ง โดยเป็นสหกรณ์ภาคการเกษตรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 จำนวน 1,450 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 43.08 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีจำนวนสหกรณ์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยคิดเป็นร้อยละ 86.16 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

(2) วิสาหกิจชุมชน โดยจากวิสาหกิจชุมชนที่ได้รับการประเมินศักยภาพ ณ 30 กันยายน 2566 จำนวน 80,375 แห่ง พบว่า มีวิสาหกิจชุมชนที่อยู่ในระดับดี 28,805 แห่ง หรือคิดเป็นร้อยละ 35.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยคิดเป็นร้อยละ 102.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

(3) กลุ่มเกษตรกร โดยจากการประเมินศักยภาพของกลุ่มเกษตรกร ข้อมูล ณ 31 สิงหาคม 2566 พบว่า มีกลุ่มเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งอยู่ในระดับ 1 และ 2 มีจำนวน 1,172 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 32.02 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 โดยคิดเป็นร้อยละ 91.49 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

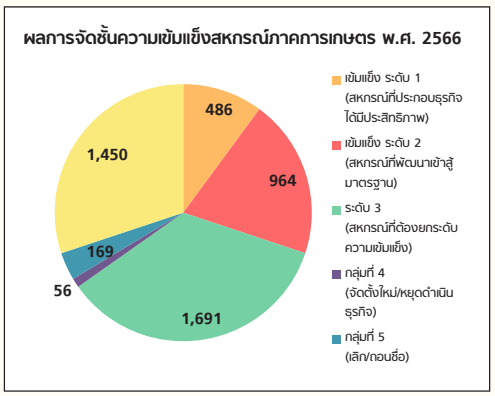

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2566

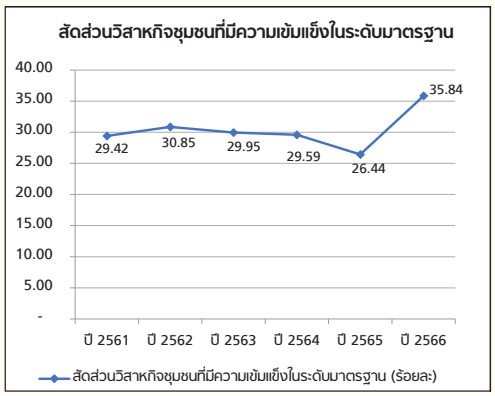

ที่มา : กรมส่งเสริมสหกรณ์, 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากศักยภาพของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่า

(1) สหกรณ์ภาคการเกษตรมีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 43.08 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนสหกรณ์เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 86.16 ของค่าเป้าหมาย

(2) วิสาหกิจชุมชนมีศักยภาพในระดับดีร้อยละ 35.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนวิสาหกิจชุมชนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 จึงคิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย

วิสาหกิจชุมชน
ที่มีศักยภาพในระดับดี

(3) กลุ่มเกษตรกรมีความเข้มแข็งระดับ 1 และ 2 ร้อยละ 32.02 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนกลุ่มเกษตรกรเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 คิดเป็นร้อยละ 91.49 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 92.55* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

(1) สหกรณ์ภาคการเกษตร การประเมินสหกรณ์ได้มีการปรับเกณฑ์การประเมินระดับความเข้มแข็งและเริ่มดำเนินการประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของสหกรณ์กับสถานการณ์ปีก่อนหน้าได้

(2) วิสาหกิจชุมชน เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีวิสาหกิจชุมชนอยู่ในระดับดีร้อยละ 29.25 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาวิสาหกิจชุมชนที่ดีขึ้นร้อยละ 22.53**

(3) กลุ่มเกษตรกร การประเมินกลุ่มเกษตรกรได้มีการปรับเกณฑ์การประเมินระดับความเข้มแข็งและเริ่มดำเนินการประเมินใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรก จึงไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของกลุ่มเกษตรกรกับสถานการณ์ปีก่อนหน้าได้

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{86.16+100+91.49}{3}$

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ ได้มีการดำเนินการสร้างความเข้มแข็งและพัฒนาสหกรณ์ สถาบันเกษตรกร และกลุ่มเกษตรกร ผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการยกระดับสถาบันเกษตรกรให้เป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตร** โดยการอบรมหลักสูตรธุรกิจเกษตรและการบริหารจัดการธุรกิจเกษตรแบบมืออาชีพเพื่อยกระดับการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจเกษตรให้กับสหกรณ์ภาคการเกษตร การอบรมการใช้เครื่องมือดิจิทัลเพื่อการตลาดของสหกรณ์ การพัฒนาต้นแบบการใช้เทคโนโลยีการเกษตรสมัยใหม่ เกษตรแม่นยำ เกษตรอัจฉริยะ และการสร้างความเชื่อมโยงเครือข่ายการตลาดของสหกรณ์ภาคการเกษตรกับหน่วยงานภาคเอกชนหรือองค์กรอื่น ๆ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจชุมชน** โดยการพัฒนาศักยภาพบุคลากร ผู้ประกอบการวิสาหกิจชุมและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน การยกระดับศักยภาพวิสาหกิจชุมชนระดับปานกลางไปสู่ระดับดี การส่งเสริมการสร้างเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน ตลอดจนการพัฒนาทักษะด้านการบริหารจัดการด้านการเงินและบัญชีเพื่อใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางบัญชีในการวางแผนธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ **โครงการส่งเสริมและพัฒนาสถาบันเกษตรกร** โดยการส่งเสริม พัฒนา และยกระดับสถาบันเกษตรกรในด้านการบริหารจัดการองค์กรและด้านการดำเนินธุรกิจได้อย่างครบวงจร เพื่อรักษาความเข้มแข็งของสหกรณ์ที่อยู่ในระดับชั้น 1 ผลักดันและยกระดับสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรเป้าหมายที่มีความเข้มแข็งระดับชั้น 3 และ 2 ขึ้นสู่ระดับชั้น 1 นอกจากนี้

การเกษตร

030602

ยังมีการดำเนินการที่ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการรวมกลุ่มของเกษตรกร/ประชาชนในการจัดตั้งสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกร และพัฒนาสู่มาตรฐาน การเพิ่มขีดความสามารถในการดำเนินธุรกิจ พัฒนาสินค้า/ผลิตภัณฑ์ของสหกรณ์/กลุ่มเกษตรกรให้มีมูลค่าเพิ่มและได้มาตรฐาน และเพิ่มช่องทางการจำหน่าย และการตรวจสอบบัญชีสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้ใช้ประโยชน์จากข้อมูลทางการเงินของสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกร ทำให้สหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรมีความโปร่งใส เชื่อถือได้ สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สถาบันเกษตรกรเป็นกลไกหนึ่งที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามนโยบายของรัฐบาล แต่ศักยภาพในการดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกรในปัจจุบันยังมีความแตกต่างกัน โดยเฉพาะสถาบันเกษตรกรที่มีความเข้มแข็งก็จะสามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างต่อเนื่อง ในขณะที่สถาบันเกษตรกรบางส่วนก็ยังจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาศักยภาพ ดังนั้นการสร้างกลไกความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายเพื่อร่วมกันผลักดันและยกระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรควบคู่กับการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทหน้าที่และการมีส่วนร่วมของสมาชิก ตลอดจนการเร่งเพิ่มขีดความสามารถการบริหารจัดการธุรกิจ เพื่อนำไปสู่การยกระดับความสามารถในการดำเนินธุรกิจของสถาบันเกษตรกร จึงเป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญต่อความสำเร็จในการพัฒนาศักยภาพและความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรในสถานการณ์ปัจจุบัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับความเข้มแข็งของสถาบันเกษตรกรที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ควรให้ความสำคัญกับการยกระดับขีดความสามารถของสถาบันเกษตรกรและเครือข่ายด้านการผลิตและการตลาดให้ดำเนินธุรกิจในลักษณะเป็นหุ้นส่วนเศรษฐกิจ เพื่อให้เกิดการกระจายผลประโยชน์ในห่วงโซ่มูลค่าที่นำไปสู่ความยั่งยืน ตลอดจนการให้ความสำคัญกับการปรับตัวเพื่อให้ทันกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ (Climate Change) ที่มีผลต่อความสามารถในการผลิตของสมาชิก และจะส่งผลกระทบต่อเนื่องกับปริมาณธุรกิจและความเข้มแข็งของสหกรณ์ รวมทั้งการให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของสมาชิกของสถาบันเกษตรกรและการพัฒนากลไกเพื่อเชื่อมโยงภาคีต่าง ๆ (ภาคเอกชน/ส่วนราชการ/กลุ่มเกษตรกร/นักวิชาการในพื้นที่) ในการขับเคลื่อนการพัฒนาภาคเกษตรตลอดห่วงโซ่อุปทาน

แผนแม่บท

04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

พัฒนาต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมอนาคตขับเคลื่อนให้เกิดการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจที่เน้นการสร้างมูลค่าเพิ่มจากเทคโนโลยีและนวัตกรรม และเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพในระดับภูมิภาคและระดับโลก

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต่อยอดและยกระดับอุตสาหกรรมที่เป็นรากฐานอุตสาหกรรมและบริการเดิมของไทย เพื่อพัฒนาไปสู่อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศในระยะยาว ส่งผลให้ประเทศไทยก้าวสู่การเป็นผู้นำของอุตสาหกรรมและบริการในระดับภูมิภาคและระดับโลก โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ** และ **(2) ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
040001

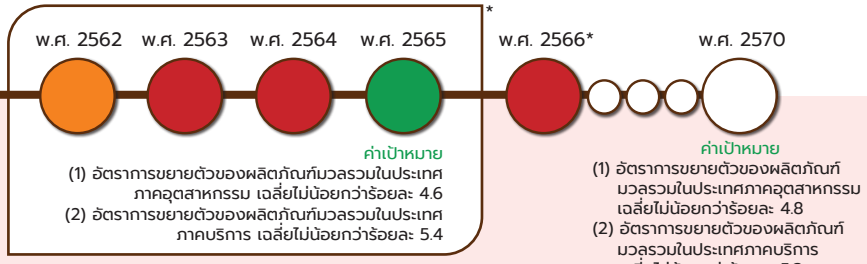

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040001 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 040001 ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 040001 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการ

จ.2

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 040001 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ใน พ.ศ. 2570

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 3) มีมูลค่ารวม 790,278 ล้านบาท มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 2.8 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 คิดเป็นร้อยละ -58.33 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 3) มีมูลค่ารวม 1,713,963 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 3.9 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 คิดเป็นร้อยละ 73.58 ของค่าเป้าหมาย

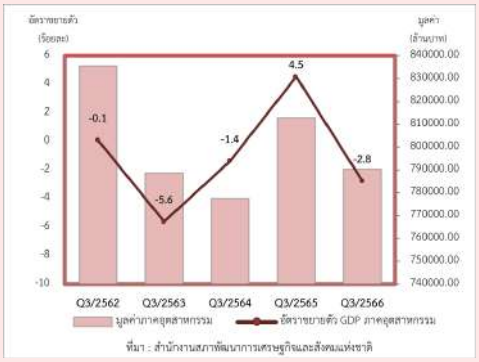

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 3) มีมูลค่ารวม 790,278 ล้านบาท มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 2.8 จากปีก่อนหน้า ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4.8 คิดเป็นร้อยละ -58.33 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ไตรมาสที่ 3) มีมูลค่ารวม 1,713,963 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 3.9 ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 คิดเป็นร้อยละ 73.58 ของค่าเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 36.79* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

1. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม

(1) อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคอุตสาหกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 3) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 4.5 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 162.22**

2. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศภาคบริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566 ไตรมาสที่ 3) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราขยายตัวที่ร้อยละ 5.5 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 29.09**

* หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{0 + 73.58}{2}$

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
040002

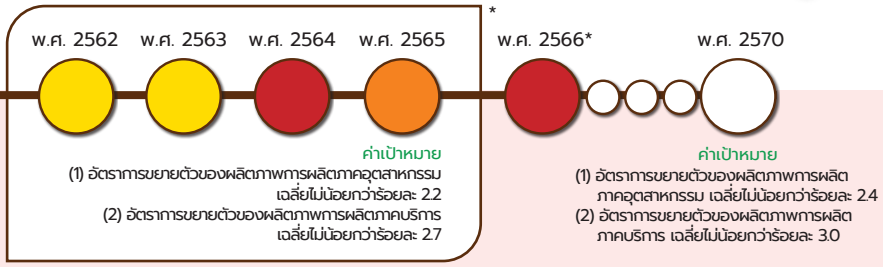

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040002 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 040002 จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 040002 ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น

จ.2

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4
(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 040002 ยังคงตัวชี้วัดและเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ (1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 และ (2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 ใน พ.ศ. 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากบัญชีสต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีอัตราการหดตัวร้อยละ 1.11 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 คิดเป็นร้อยละ -46.25

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตภาคบริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากบัญชีสต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.84 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 คิดเป็นร้อยละ 94.67

โดยใน พ.ศ. 2561 – 2565 พบว่า ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมใน พ.ศ. 2563 ลดลงร้อยละ 5.03 เทียบกับการขยายตัวร้อยละ 0.07 ของปีก่อนหน้า ซึ่งเป็นผลจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ทำให้เกิดการหยุดชะงักในห่วงโซ่การผลิต เช่น กรณีที่โรงงานประกอบรถยนต์หลายแห่งต้องหยุดผลิตชั่วคราวจากปัญหาการขาดแคลนชิป รวมทั้งการลดลงของการส่งออกที่ได้รับผลกระทบจากการชะลอตัวของเศรษฐกิจโลกและมาตรการกีดกันทางการค้า และใน พ.ศ. 2564 มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 แต่ใน พ.ศ. 2565 หดตัวลงร้อยละ 1.11 เนื่องจากการส่งออกยังเผชิญแรงกดดันจากปัญหาด้านอุปทานอีกทั้งการขาดแคลนวัตถุดิบและต้นทุนปรับตัวสูงขึ้น รวมถึงมาตรการกีดกันทางการค้าที่ยังมีอยู่เป็นระยะ ๆ ในส่วนของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการใน พ.ศ. 2562 ขยายตัวร้อยละ 2.37 ชะลอลงจากการขยายตัวร้อยละ 3.2 ของปีก่อนหน้า และหดตัวลงอย่างต่อเนื่องใน พ.ศ. 2563 – 2564 โดยหดตัวร้อยละ 6.17 และร้อยละ 0.63 ตามลำดับ อย่างไรก็ตามใน พ.ศ. 2565 กลับมาขยายตัวร้อยละ 2.84

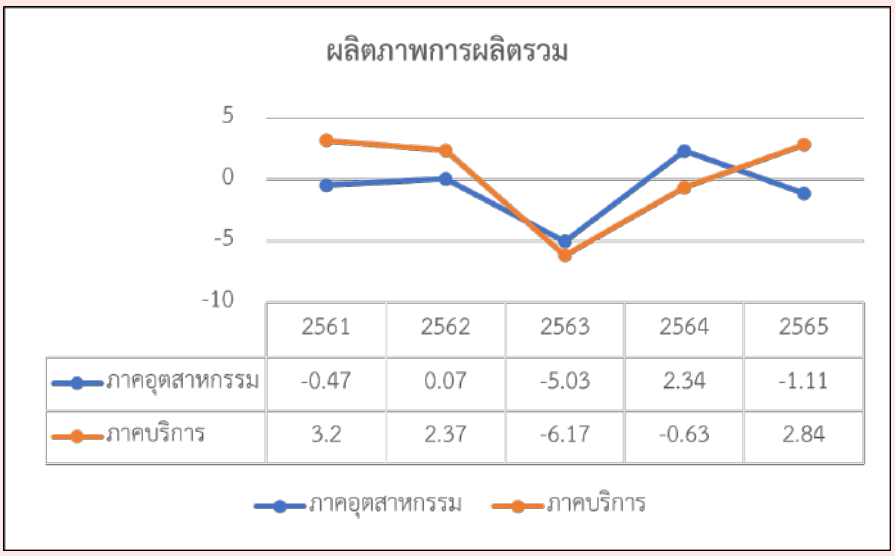

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากบัญชีสต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 1.11 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.4 คิดเป็นร้อยละ -46.25

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากบัญชีสต็อกทุนของประเทศไทย ฉบับ พ.ศ. 2565 ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 2.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.0 คิดเป็นร้อยละ 94.67

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 47.33* ส่งผลให้มี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

(1) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.34 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 147.44**

(2) อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 0.63 สะท้อนให้เห็นถึง **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 550**

1. อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรม

2. อัตราการขยายตัวของผลิตภาพการผลิตของภาคบริการ

* หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{0 + 94.67}{2}$

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น ของแผนแม่บทฯ (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ทียังคงมีข้อจำกัดสำคัญ ดังนี้ (1) แรงงานในหลายอุตสาหกรรมยังคงมีทักษะไม่ตรงกับความต้องการของตำแหน่งงาน (skill mismatch) ขาดสมรรถนะในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และยังมีข้อจำกัดในการใช้ภาษาอังกฤษ ในขณะที่มาตรการพัฒนาฝีมือแรงงานของภาครัฐในภาพรวมยังขาดทิศทางที่ชัดเจน (2) ผู้ประกอบการยังไม่สามารถปรับตัวเข้าสู่อุตสาหกรรมใหม่ ๆ ขาดงบประมาณในการลงทุน การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสินค้าและบริการให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงของตลาด ประกอบกับยังไม่ปรากฏมาตรการของภาครัฐที่สนับสนุนผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมายอย่างเป็นรูปธรรม (3) กฎหมายและระเบียบในการอนุมัติ อนุญาต การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งภาษีและค่าธรรมเนียมต่าง ๆ ยังคงเป็นอุปสรรคในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมาย (4) ผู้บริโภคยังขาดความเชื่อมั่นในคุณภาพ และมาตรฐานผลิตภัณฑ์ของผู้ประกอบการไทย โดยเฉพาะในสินค้าที่ต้องใช้เทคโนโลยีระดับสูง และ (5) ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องยังไม่สามารถปรับตัว และใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดิจิทัลในการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมายอาทิ การจัดเก็บและจัดทำฐานข้อมูลสำคัญในแต่ละอุตสาหกรรม การใช้ประโยชน์จากระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ (AI) การรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ และการสนับสนุนการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตและเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างทั่วถึง ดังนั้นในการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคตในระยะต่อไป ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ (1) การศึกษาความต้องการ ทั้งจำนวนและทักษะของแรงงานในอุตสาหกรรมเป้าหมาย ทั้งในปัจจุบัน และอนาคต เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการดังกล่าว รวมทั้งติดตามประเมินผลการดำเนินงานพัฒนาฝีมือแรงงานที่สำคัญในปัจจุบันเพื่อกำหนดมาตรการที่มีประสิทธิภาพในระยะต่อไป ประกอบกับอาจพิจารณาส่งเสริมการนำเข้าแรงงานต่างชาติในสาขาที่จำเป็นเร่งด่วนและไม่สามารถพัฒนาแรงงานไทยได้ทัน นอกจากนั้นควรพัฒนากลไกที่สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาฝีมือแรงงานและการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมาย และความแตกต่างหลากหลายของพื้นที่ (2) ศึกษาสถานการณ์ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อทำความเข้าใจศักยภาพ และข้อจำกัดในการปรับตัวไปสู่อุตสาหกรรมใหม่ และกำหนดมาตรการส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถสร้างผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและตรงความต้องการของตลาด โดยผ่านการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา การลงทุนยกระดับประสิทธิภาพการผลิต การร่วมทุน หรือควบรวมกิจการ พร้อมกับจัดทำมาตรฐานและส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถนำผลิตภัณฑ์ และบริการเข้ารับการรับรองมาตรฐานได้ในราคาที่สมเหตุสมผล นอกจากนั้นควรกำหนดนโยบายให้หน่วยงานภาครัฐจัดซื้อสินค้าและบริการในอุตสาหกรรมเป้าหมายจากผู้ประกอบการไทยก่อนเป็นลำดับแรก เพื่อสร้างอุปสงค์ในระยะเริ่มต้น และสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้บริโภคทั้งในและต่างประเทศ (3) เร่งศึกษาและปรับแก้กฎหมาย และระเบียบข้อบังคับต่าง ๆ ที่เป็นอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมเป้าหมายและ (4) ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัล พัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่จะสามารถสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรมเป้าหมายอื่น ๆ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนสามารถเข้าถึงสินค้าและบริการอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ และดิจิทัลได้ในราคาที่เหมาะสม นอกจากนั้นควรเร่งศึกษาและพิจารณานำเทคโนโลยี AI เข้ามาสนับสนุนการพัฒนาอุตสาหกรรมต่าง ๆ และเร่งพัฒนามาตรการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ เพื่อให้ประชาชนมีความมั่นใจในการทำธุรกรรมทางระบบดิจิทัล

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ประกอบด้วย 10 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

040001 040002

Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

040101 040201 040301
040302 040401 040403
040501 040502 040601
040602

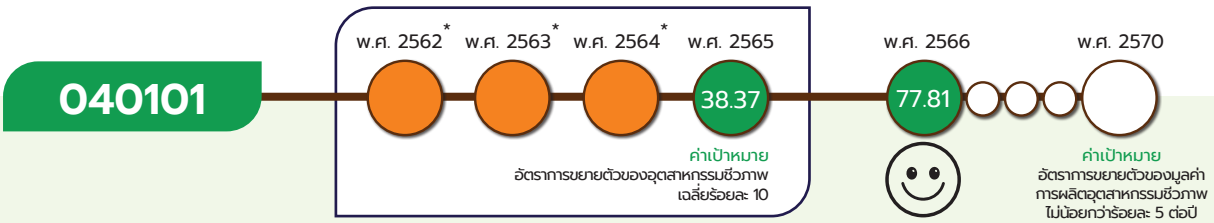

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040101 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยไม่มีตัวเลข โดยแต่ละปีจะพิจารณาจากการคาดการณ์การแนวโน้มการขยายตัวและการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจาก**มูลค่าการอนุมัติการลงทุน**ของคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) ในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ ซึ่งข้อมูลมูลค่าการอนุมัติการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพ ประกอบด้วย ตัวเลขการอนุมัติการลงทุนของ สกท. ในกลุ่มอุตสาหกรรม 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) การเกษตรและแปรรูปอาหาร 2) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และ 3) เทคโนโลยีชีวภาพ โดยใน พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการอนุมัติการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพรวม 212,345 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 77.8 เมื่อเทียบกับเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 1,556 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 38.37 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 102.76**

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

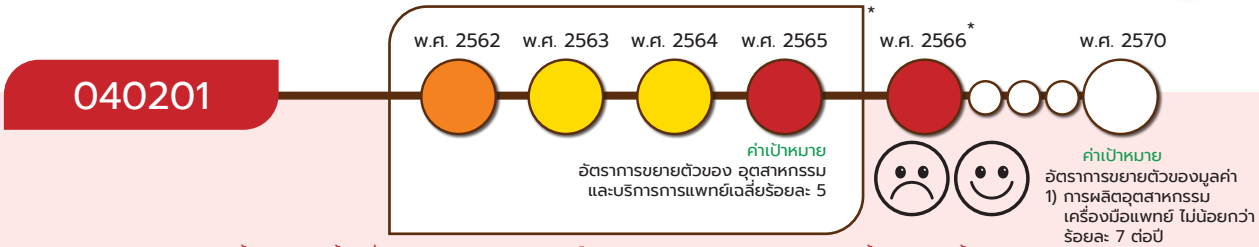

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040201 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 040201 จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุในปี พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี และ (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์รวม 119,076 ล้านบาท มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 31.89 จากปีก่อนหน้า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ -455.57 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม 444,647 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 8.41 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 11.77 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 370.94**

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 5.74 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 46.52**

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

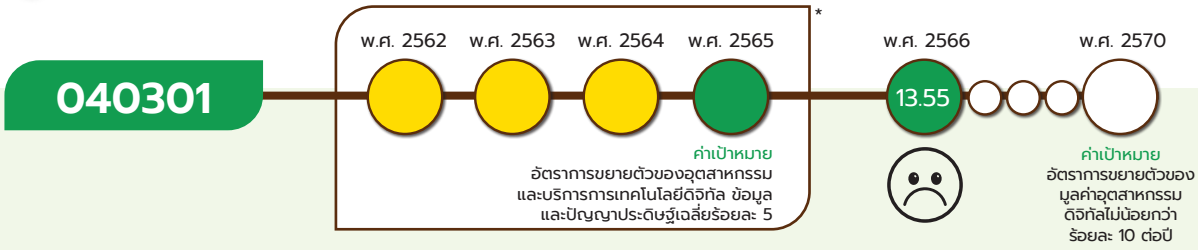

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040301 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัด โดยแต่ละปีจะพิจารณาจากการคาดการณ์การแนวโน้มการขยายตัวและการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อุตสาหกรรมดิจิทัลมีมูลค่ารวม 2.61 ล้านล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 13.55 เมื่อเทียบค่ากับเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จึงคิดเป็นร้อยละ 135.50 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 14.63 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.38**

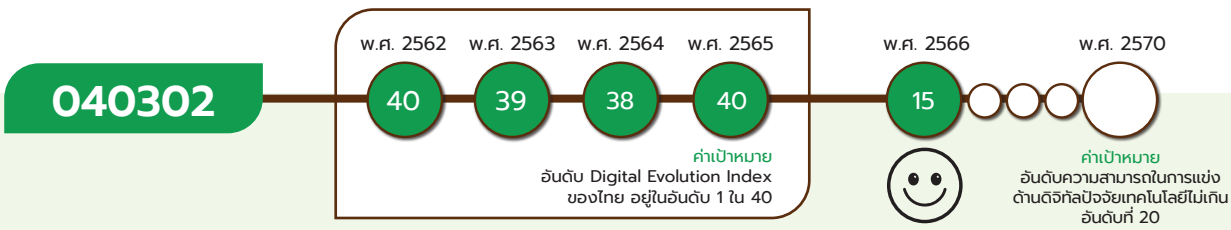

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีไม่เกินอันดับที่ 20

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี ซึ่งจากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Digital Competitiveness Ranking 2023 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 15 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 20 คิดเป็นร้อยละ 133.33 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อยู่ในอันดับที่ 20 ดีขึ้นมา 5 อันดับ สะท้อนให้เห็นถึง **สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 25**

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

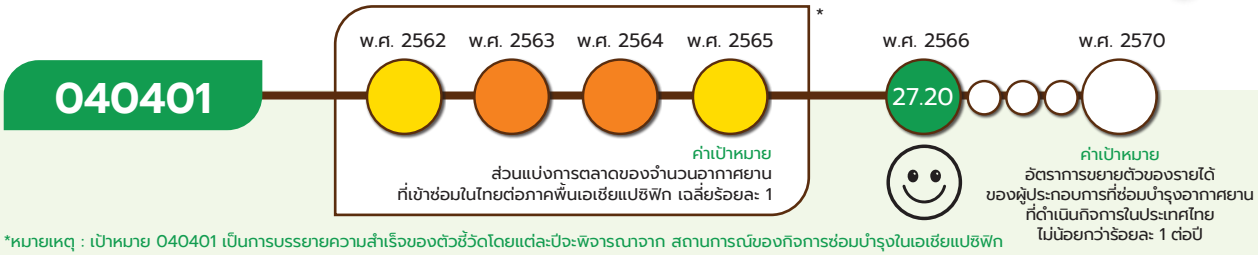

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040401 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยแต่ละปีจะพิจารณาจาก สถานการณ์ของกิจการซ่อมบำรุงในเอเชียแปซิฟิกและประเทศไทย จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารายได้รวม 11,032.93 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 27.20 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 จึงคิดเป็นร้อยละ 2,720 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 4.61 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 690.02**

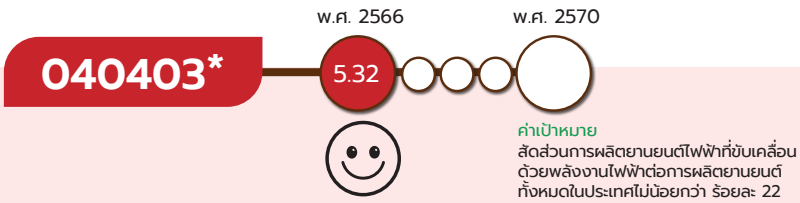

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 22

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการผลิตยานยนต์ทุกประเภทรวมทั้งหมด 1,708,042 คัน และมีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า 90,930 คัน คิดเป็นสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศร้อยละ 5.32 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 จึงคิดเป็นร้อยละ 24.18 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าอยู่ที่ร้อยละ 1.73 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 207.51**

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

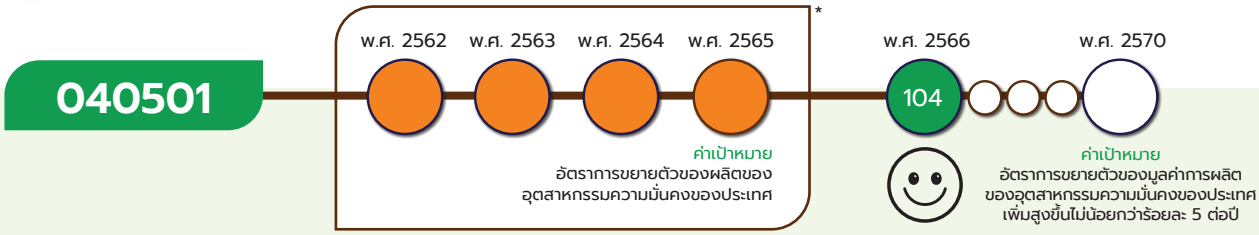

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040501 หน่วยงานเจ้าภาพอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จึงไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 256 - 2565 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) รายได้ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงมีมูลค่ารวม 3,042 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 104.74 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 2,094.80 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 8.41 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1,145.85**

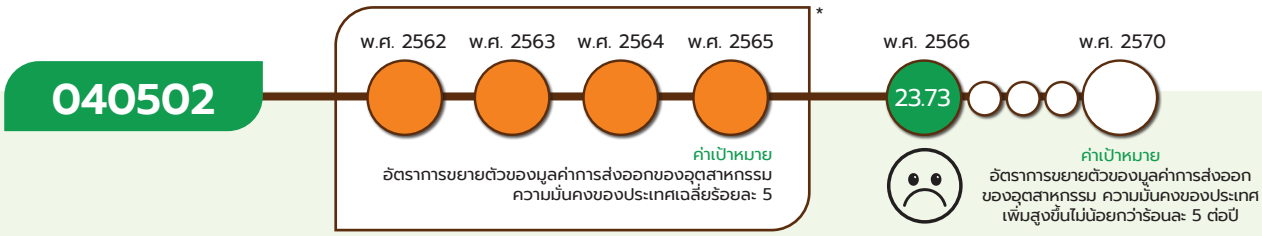

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040502 หน่วยงานเจ้าภาพอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จึงไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 - 2565 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม 350 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 23.73 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 474.63 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 165.46 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 85.66**

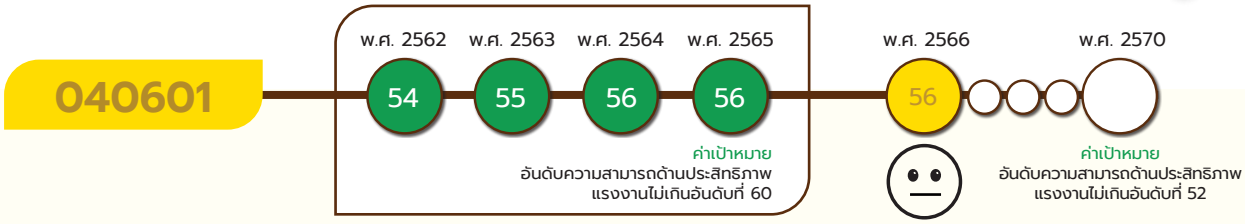

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานไม่เกินอันดับที่ 52

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงาน จากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Competitiveness Ranking 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 56 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 52 จึงคิดเป็นร้อยละ 92.86 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยเป็นอันดับเดียวกันที่อันดับ 56 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

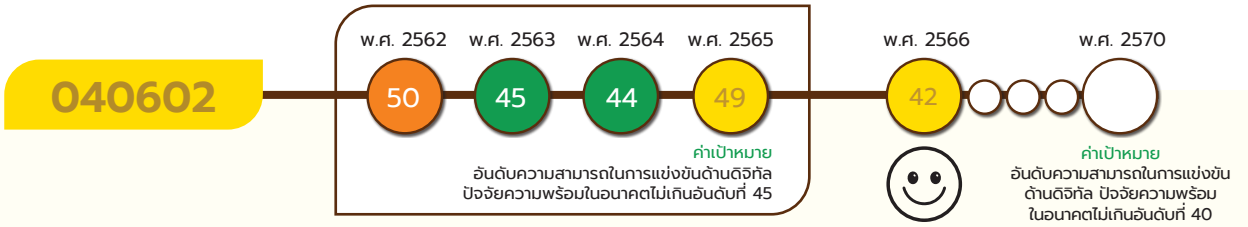

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคตไม่เกินอันดับที่ 40

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในส่วนของปัจจัยความพร้อมในอนาคตจากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Competitiveness Ranking 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 42 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 40 จึงคิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อยู่ในอันดับที่ 49 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 14.29**

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040101

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมชีวภาพ

จ.3

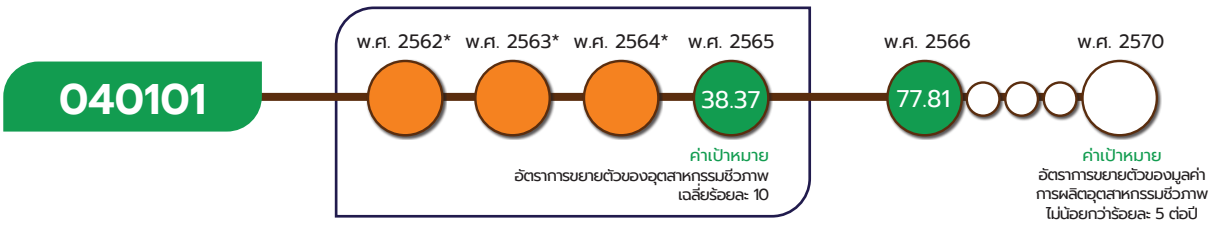

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040101 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยไม่มีตัวเลข โดยแต่ละปีจะพิจารณาจากการคาดการณ์การแนวโน้มการขยายตัวและการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัว จากการพัฒนาส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากผลผลิตทางการเกษตร และวัสดุภาพที่ผ่านกระบวนการแปรรูปด้วยเทคโนโลยีชีวภาพแบบครบวงจร เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลผลิตทางการเกษตรและวัตถุดิบชีวภาพ ซึ่งในการบรรลุเป้าหมายจะต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จ อาทิ การพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการ การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและตรงความต้องการของตลาด และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบชีวภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมชีวภาพ เฉลี่ยร้อยละ 10 เป็น อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมชีวภาพ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 040101 อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น ชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	ช. ด้านอื่น ๆ (3) จัดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้
	หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ	ไม่มี
	หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040101 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ และ**หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ **ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของ รัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าการอนุมัติการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) ในสาขาอุตสาหกรรมชีวภาพ 3 กลุ่มได้แก่ 1) การเกษตรและแปรรูปอาหาร 2) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และ 3) เทคโนโลยีชีวภาพ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการอนุมัติการลงทุนรวม 212,345 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 77.80 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 1,556 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยในช่วง พ.ศ. 2562 - 2566 มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการลงทุนมีเฉลี่ยร้อยละ 11.94 ต่อปี

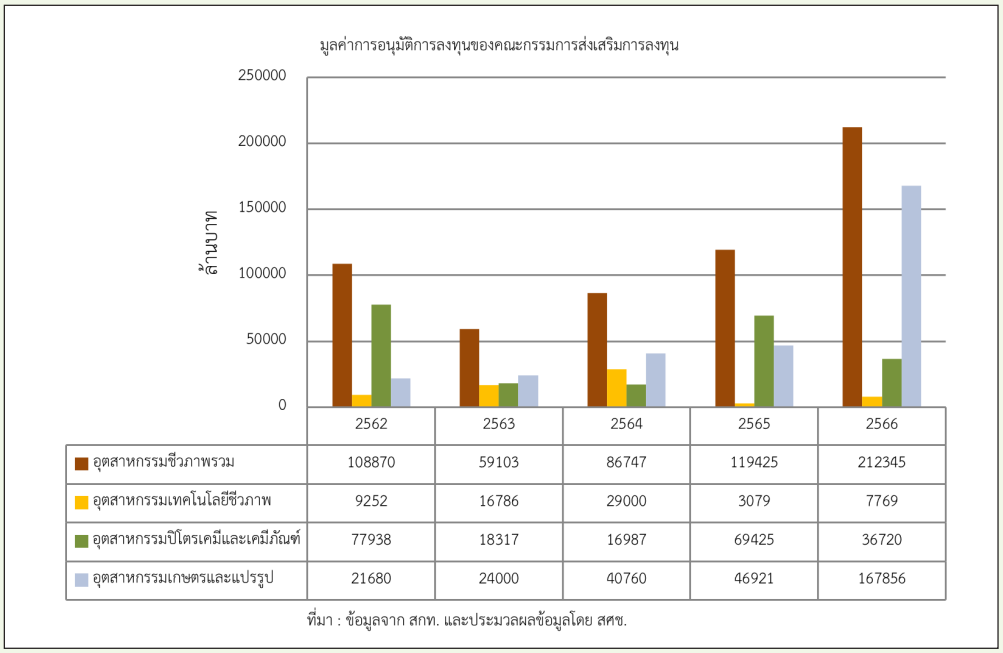

	2562	2563	2564	2565	2566
อุตสาหกรรมชีวภาพรวม	108870	59103	86747	119425	212345
อุตสาหกรรมเทคโนโลยีชีวภาพ	9252	16786	29000	3079	7769
อุตสาหกรรมปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์	77938	18317	16987	69425	36720
อุตสาหกรรมเกษตรและแปรรูป	21680	24000	40760	46921	167856

ที่มา : ข้อมูลจาก สกท. และประมวลผลข้อมูลโดย สศช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ในอุตสาหกรรมชีวภาพ ซึ่งหากเทียบค่าเป้าหมายที่อัตราการขยายตัวร้อยละ 5 ต่อปี ของมูลค่าการอนุมัติการลงทุนในกลุ่มอุตสาหกรรมชีวภาพ 3 กลุ่ม ได้แก่ (1) การเกษตรและแปรรูปอาหาร (2) ปิโตรเคมีและเคมีภัณฑ์ และ (3) เทคโนโลยีชีวภาพ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการอนุมัติการลงทุนในอุตสาหกรรมชีวภาพรวม 212,345 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 77.8 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 1,556 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 38.37 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 102.76**

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยมีโครงการพัฒนาส่งเสริมการเพิ่มมูลค่าให้กับอุตสาหกรรมอาหารชีวภาพ ในลักษณะการบูรณาการเพื่อเพิ่มขีดความสามารถของอุตสาหกรรมอาหารแห่งอนาคตที่เป็นห่วงโซ่การผลิตที่สำคัญของอุตสาหกรรมชีวภาพ และเป็นฐานของการสร้างเมืองนวัตกรรมอาหาร (Food Innopolis) มีการพัฒนาศักยภาพของผู้ประกอบการพันธุ์ใหม่เพื่อตอบสนองความต้องการด้านอุตสาหกรรมอาหารชีวภาพ โดยเน้นการพัฒนาอาหารจากโปรตีนทางเลือกเพื่อสุขภาพ เพื่อให้ตอบสนองกับความต้องการบริโภคสมัยใหม่ของตลาด ทั้งนี้ ได้มีการพัฒนา Platform ด้านการวิเคราะห์และทดสอบกลิ่นรสและเครื่องหอมด้วยวิทยาศาสตร์ชั้นสูง ซึ่งจะทำให้มีผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องเข้ามาใช้บริการ เกิดการวิจัยและพัฒนาต่อยอดและเกิดนวัตกรรมรูปแบบใหม่ ๆ ขึ้น นอกจากนี้ ภาครัฐยังมีการส่งเสริมการพัฒนาเทคโนโลยีกระบวนการผลิตและพัฒนาผลิตภัณฑ์ไบโอรีไฟเนอรี่มูลค่าสูงจากวัตถุดิบชีวภาพที่มีศักยภาพของประเทศไทย อาทิ มันสำปะหลัง โดยภาครัฐได้มีการสร้างความรู้ความเข้าใจให้กับภาคเอกชนและผู้ประกอบการให้ตระหนักถึงประโยชน์จากผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพ เป็นการสร้างความรับรู้ให้ผู้ใช้ และสร้างทักษะให้ผู้ผลิตสามารถผลิตสินค้า เพื่อตอบสนองความต้องการของตลาดได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมชีวภาพถือเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศไทยในอนาคต เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมใหม่ที่ใช้สินค้าเกษตรที่มีศักยภาพในประเทศมาสร้างมูลค่าเพิ่มผลิตเป็นสินค้าชีวภาพ ซึ่งสอดคล้องกับกระแสและแนวโน้มการผลิตสินค้าของโลกที่ให้ความสำคัญด้านสิ่งแวดล้อมและการพัฒนาอย่างยั่งยืน การพัฒนาอุตสาหกรรมชีวภาพในประเทศไทยจะวางรากฐานของธุรกิจสินค้าชีวภาพและก่อให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมต่อเนื่องต่าง ๆ ตามมา ซึ่งถือเป็นโอกาสในการก้าวสู่การเป็นผู้นำทางเทคโนโลยีโดยการต่อยอดการวิจัยพัฒนาและสร้างนวัตกรรม โดยนักวิจัยไทยอย่างไรก็ตาม การยกระดับจากอุตสาหกรรมแปรรูปผลผลิตทางการเกษตรสู่อุตสาหกรรมชีวภาพจำเป็นที่จะต้องใช้เงินลงทุนสูง ใช้การวิจัยและพัฒนาเพื่อให้เกิดเทคโนโลยีในกระบวนการผลิตใหม่ ๆ และผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเป็นจำนวนมากดังนั้น ภาครัฐจะต้องมีการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการให้มีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้นและมีการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสร้างผลิตภัณฑ์ที่ได้มาตรฐานและตรงความต้องการของตลาดตลอดจนสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับวัตถุดิบชีวภาพจากอุตสาหกรรมแปรรูปขั้นต้นที่ใช้เทคโนโลยีและเครื่องจักรในการผลิตที่ไม่สลับซับซ้อนไปสู่อุตสาหกรรมชีวภาพที่มีมูลค่าเพิ่มและมีนวัตกรรมสูง

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐจำเป็นต้องเร่งหาแนวทางการพัฒนาและส่งเสริมอุตสาหกรรมชีวภาพเพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ โดยพัฒนาต่อยอดเป็นผลิตภัณฑ์ชีวภาพ (Bio-based Product) ที่มีมูลค่าสูง ก่อให้เกิดความก้าวหน้าและนวัตกรรมในมิติใหม่ ๆ ที่ส่งผลต่อการปฏิรูปภาคเกษตร อาหาร สาธารณสุขและการแพทย์ พลังงาน อุตสาหกรรมเคมี ภาคสังคม และภาคเศรษฐกิจ ทั้งนี้ ควรให้ความสำคัญกับโครงการหรือกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนา การถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการเชื่อมโยงงานวิจัยไปสู่การผลิตในเชิงพาณิชย์เพื่อให้เกิดการต่อยอดสินค้าเกษตรไปสู่การเป็นผลิตภัณฑ์ฐานชีวภาพอย่างแท้จริง และการใช้เทคโนโลยีชีวภาพในกระบวนการผลิตเพื่อใช้ทรัพยากรในห่วงโซ่มูลค่า (Value Chain) อย่างคุ้มค่า พร้อมทั้งยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันตลอดห่วงโซ่อุปทาน (Supply Chain) ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ ให้เกิดการเสริมสร้างความเข้มแข็งและมีศักยภาพ ควบคู่กับการพัฒนาองค์ความรู้และบุคลากรด้านเทคโนโลยีชีวภาพให้มีศักยภาพ เพื่อรองรับต่อการพัฒนาของอุตสาหกรรมชีวภาพของประเทศไทยในระยะยาว

040201

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการการแพทย์ครบวงจร

จ.3

040201

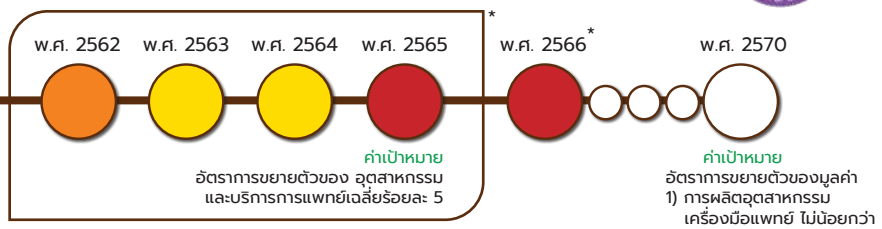

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040201 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 040201 จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี
2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ไทยเป็นศูนย์กลางด้านอุตสาหกรรมและบริการสุขภาพทั้งด้านร่างกายและจิตใจที่ผสมผสานความเชี่ยวชาญทั้งการแพทย์แผนปัจจุบันและแพทย์แผนไทย โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้และเชื่อมโยงกับกิจกรรมและการท่องเที่ยงเชิงสุขภาพ โดยมีปัจจัย

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040201

สู่ความสำเร็จ ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะของผู้ผลิตและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการแพทย์ การมีช่องทางในการเข้าถึงตลาด และการมีโครงสร้างพื้นฐาน/เครื่องมือ/อุปกรณ์ทางการแพทย์และอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่พร้อมรองรับกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการการแพทย์เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี เป็น (1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี และ (2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040201 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ และ**เป้าหมายที่ 2** องค์ความรู้ ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพ เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) การผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์มีมูลค่ารวม 119,076 ล้านบาท มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 31.89 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ -455.57 ของค่าเป้าหมาย เนื่องมาจากการขยายตัวจำนวนมากของการลงทุนในช่วง พ.ศ. 2563 - 2564 ที่มีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะการให้การสนับสนุนการทดสอบและผลิตเครื่องมือแพทย์และมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตพื้นที่นวัตกรรมและการวิจัยทางการแพทย์และนโยบายเพื่อการยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านการแพทย์และสาธารณสุขของประเทศทำให้ปีก่อนหน้า มีฐานการคำนวณที่ค่อนข้างสูง ส่งผลให้ พ.ศ. 2565 มีอัตราการหดตัวก่อนปรับตัวกลับเข้าสู่ภาวะปกติ

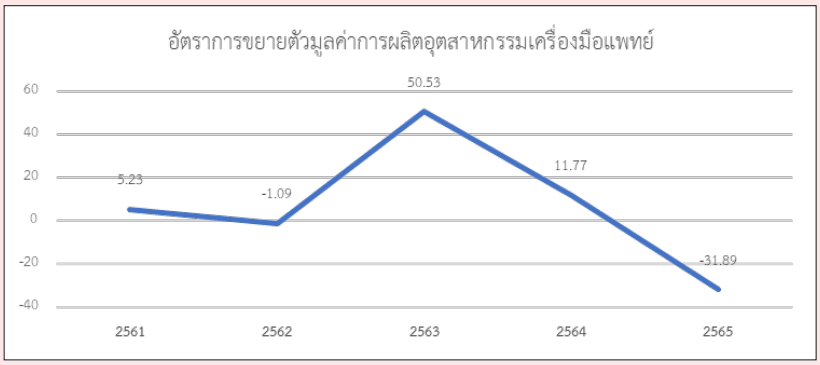

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม 444,647 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 8.41 จากปีก่อนหน้า ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดกำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย เป็นผลมาจากการขยายตัวของเศรษฐกิจภาคการท่องเที่ยว ภายหลังสถานการณ์การระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่นักท่องเที่ยวมาใช้บริการอุตสาหกรรมความงามและสุขภาพจำนวนมาก รวมถึงการบริการด้านการแพทย์อื่น ๆ ที่ประเทศไทยได้รับการยอมรับจากนักท่องเที่ยว

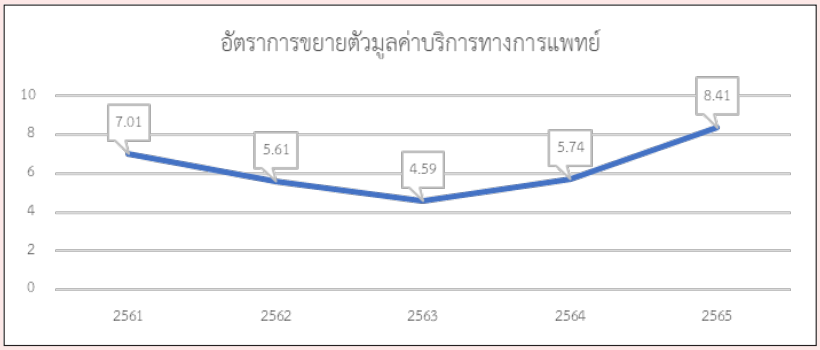

ที่มา : สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัดได้แก่

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์รวม 119,076 ล้านบาท มีอัตราการหดตัวที่ร้อยละ 31.89 จากปีก่อนหน้า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ -455.57 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม 444,647 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 8.41 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 จึงคิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 50* ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

* หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าสูงกว่าร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 และตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0 โดยมีการคำนวณดังนี้ $\frac{0+100}{2}$

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040201

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า พบว่า

(1) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 11.77 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 370.94**

(2) อัตราการขยายตัวของมูลค่าการบริการการแพทย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 5.74 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 46.52**

1. อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตอุตสาหกรรมเครื่องมือแพทย์

2. อัตราการขยายตัวของมูลค่ามูลค่าการบริการทางการแพทย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หลายโครงการโดยโครงการส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรม อาทิ การสร้างศักยภาพการผลิตวัคซีนจากไวรัลเวคเตอร์และกรดนิวคลีอิกเพื่อยกระดับอุตสาหกรรมผลิตวัคซีนในประเทศและตอบสนองต่อโรคอุบัติใหม่ได้ทันท่วงทีที่มุ่งเน้นพัฒนาเครื่องมือและอุปกรณ์ทางการแพทย์สำคัญ อีกทั้งยังมีหลายโครงการที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์จากสมุนไพร อาทิ การพัฒนามาตรฐานพืชสมุนไพรและสารสกัดเพื่อใช้ทางการแพทย์ โดยเพิ่มศักยภาพการทดสอบฤทธิ์ทางชีวภาพและความปลอดภัยในระยะก่อนคลินิก อันเป็นผลิตภัณฑ์ทางเลือกที่ยังมีช่องทางในการเข้าถึงตลาดอยู่มาก รวมถึงพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงบริการด้านสุขภาพได้มากยิ่งขึ้น อาทิ การปรับชุดสิทธิประโยชน์ โดยเฉพาะการคัดกรองสุขภาพ การจัดบริการการแพทย์ทางไกล (Telemedicine) อย่างไรก็ตาม โครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ยังขาดโครงการสำคัญที่มุ่งเน้นการพัฒนาสมรรถนะของผู้ผลิตและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการแพทย์ อันเป็นปัจจัยสำคัญของอุตสาหกรรมเพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถเพียงพอและตอบสนองต่อการเติบโตของอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง เมื่อต้องการให้อุตสาหกรรมดังกล่าวสามารถใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ได้

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าสถานการณ์ของอุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์ของไทยในช่วงที่ผ่านมามีแนวโน้มในการขยายตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายในเรื่องของการพัฒนาสมรรถนะของผู้ผลิตและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการแพทย์ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนาบุคลากรให้สามารถใช้ความรู้และใช้เครื่องมือทางการแพทย์ที่ซับซ้อนสามารถให้บริการทางการแพทย์คุณภาพสูง และการสร้างความเชื่อมั่นในสินค้าผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ผ่านการสร้างมาตรฐานการผลิต การให้บริการหลังการขาย การรับประกันสินค้า ตลอดจนการยอมรับจากผู้ใช้ ดังนั้น ภาครัฐจึงควรสนับสนุนการพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรและให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานสินค้าเครื่องมือแพทย์ของไทยให้ได้รับการรับรองมาตรฐานในระดับสากล เพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการใช้งานผลิตภัณฑ์เครื่องมือแพทย์ของไทยให้เป็นที่ยอมรับมากยิ่งขึ้น ในส่วนของการส่งเสริมบริการทางการแพทย์ ส่วนใหญ่ยังเป็นการพัฒนาศักยภาพของสถานบริการภาครัฐ อย่างไรก็ตามภาครัฐควรทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน สนับสนุน และกำกับดูแลให้ภาคเอกชนยกระดับบริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในระยะต่อไปภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถในการพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมและการบริการทางการแพทย์ ให้ความสำคัญกับการกำหนดมาตรฐานการวัดและการสอบเทียบอุปกรณ์หรือเครื่องมือแพทย์ให้มีความแม่นยำสูง รวมถึงจัดสร้างมาตรฐานการบริการทางการแพทย์ที่เน้นทางด้านคุณภาพ พร้อมทั้งจัดให้มีหน่วยงานรัฐสนับสนุนข้อมูลและขั้นตอนด้านการรับรองมาตรฐานเครื่องมือแพทย์ในประเทศแบบจุดบริการจุดเดียว เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับผู้ประกอบการไทยและลดการนำเข้าสินค้าจากต่างประเทศ และควรทำหน้าที่กำหนดมาตรฐาน สนับสนุน และกำกับดูแลให้ภาคเอกชนยกระดับบริการทางการแพทย์บนฐานนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ตลอดจนการประชาสัมพันธ์และการถ่ายทอดความรู้ด้านมาตรฐานและความปลอดภัยของสินค้าเครื่องมือแพทย์ที่ผลิตในประเทศไทยเพื่อสร้างความเชื่อมั่นให้กับผู้ใช้งานและสร้างการยอมรับสินค้าเครื่องมือแพทย์ของไทย

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040301

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์

จ.3

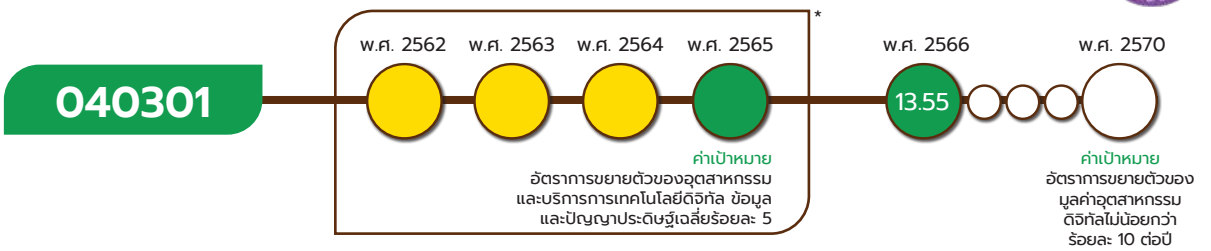

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040301 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัด โดยแต่ละปีจะพิจารณาจากการคาดการณ์การแนวโน้มการขยายตัวและการส่งเสริมการลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์ จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์ให้มูลค่าของอุตสาหกรรมและบริการการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น จากการส่งเสริมการพัฒนาการใช้นวัตกรรมเทคโนโลยี อาทิ การพัฒนาแพลตฟอร์มดิจิทัล การให้บริการข้อมูลเนื้อหาและธุรกรรมต่างๆ ผ่านแพลตฟอร์มดิจิทัล รวมถึงการผลิตซอฟต์แวร์ และการให้บริการด้านซอฟต์แวร์ เพื่อให้ประเทศหลุดพ้นจากกับดักการพัฒนาทั้งในเชิงเศรษกิจและสังคม โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จได้แก่ การยกระดับสมรรถนะผู้ประกอบการ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีดิจิทัลและเครื่องจักรกลอัตโนมัติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของอุตสาหกรรมและบริการการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์เฉลี่ยร้อยละ 5 เป็น อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 040301 อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น 2. การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น 3. อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040301 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 1** เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น **เป้าหมายที่ 2** การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น และ**เป้าหมายที่ 3** อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 จากข้อมูล**อัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อุตสาหกรรมดิจิทัลมีมูลค่ารวม 2.61 ล้านล้านบาท และสถานการณ์ พ.ศ. 2565 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีมูลค่ารวม 2.30 ล้านล้านบาท มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 13.55 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 135.50 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดโดยการขยายตัวดังกล่าวเป็นผลมาจากการเติบโตอย่างต่อเนื่องจากช่วงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 โดยเกิดการพัฒนาแพลตฟอร์มในรูปแบบต่าง ๆ ที่รองรับธุรกรรมออนไลน์ในชีวิตประจำวัน อาทิ บริการสื่อบันเทิงออนไลน์ บริการขนส่งสินค้า บริการซื้อขายสินค้าออนไลน์ เป็นต้น ส่งผลให้มูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัลในส่วนของการบริการดิจิทัลขยายตัวร้อยละ 21

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040301

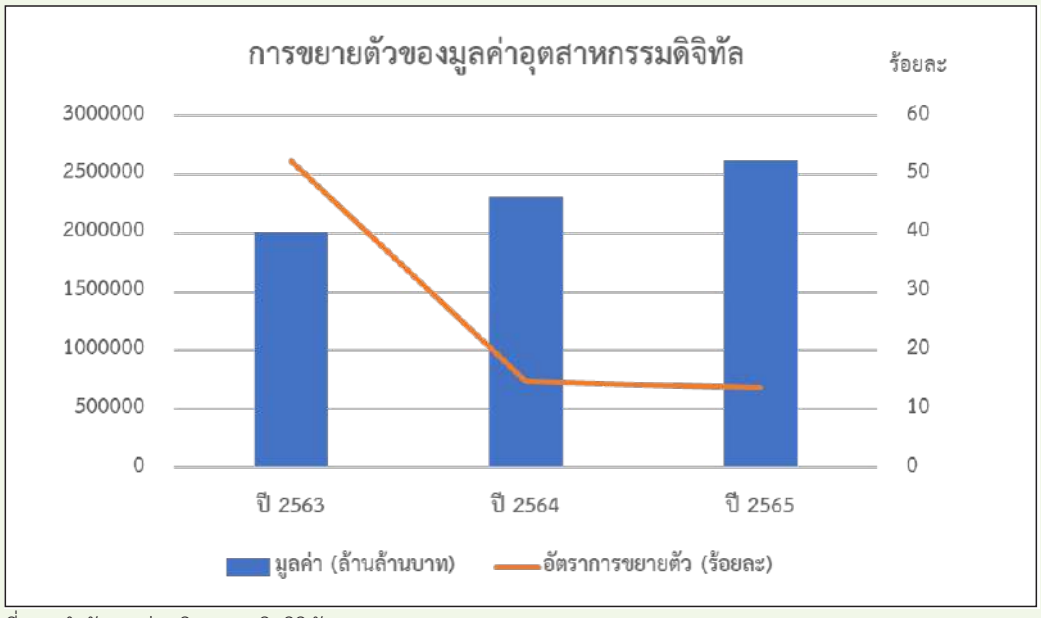

ที่มา : สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าอุตสาหกรรมดิจิทัล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อุตสาหกรรมดิจิทัลมีมูลค่ารวม 2.61 ล้านล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 13.55 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 จึงคิดเป็นร้อยละ 135.50 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 14.63 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.38**

อัตราการขยายตัวของมูลค่ามูลค่าการบริการทางการแพทย์

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการต่าง ๆ เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย อาทิ การพัฒนาชุดข้อมูลสำหรับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ ที่ใช้ในการประมวลผลข้อความ การประมวลเสียงพูด และการประมวลผลภาพ เพื่อใช้เป็นชุดข้อมูลและ อัลกอริทึมที่เป็นรากฐานในการนำไปใช้พัฒนาต่อยอดงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและปัญญาประดิษฐ์ การนำเทคโนโลยี 5G มาออกแบบเชื่อมโยงระบบในการเฝ้าดู สั่งการ ควบคุมและจัดการจากระยะไกล ในภาคอุตสาหกรรม อันจะเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและคุณภาพการผลิต โดยได้มีการดำเนินการให้คำปรึกษาและถ่ายทอดความรู้ให้กับโรงงานและผู้ประกอบการในการประยุกใช้เทคโนโลยี 5G ในรูปแบบของ จำนวน 281 ราย การจัดตั้งศูนย์ความเป็นเลิศด้านนวัตกรรมดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์เพื่อการแพทย์ด้านจิตเวช

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040301

โดยเป็นสถานที่แห่งการเรียนรู้และพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ในการบูรณาการเทคโนโลยีกับจิตเวช รวมไปถึงการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์ ในการคัดกรองผู้ป่วยจิตเวชที่ต้องได้รับการรักษา โดยได้พัฒนาเป็นแอปพลิเคชันจำนวน 2 ชุด ได้แก่ (1) แอปพลิเคชัน Dmind ซึ่งใช้ในการวินิจฉัยผู้ป่วยที่เสี่ยงภาวะโรคซึมเศร้า และ (2) แอปพลิเคชัน Braindi ซึ่งเป็นแบบทดสอบในการประเมินสภาวะโรคสมองเสื่อม มีผู้ใช้บริการในช่วงเดือนกรกฎาคม - กันยายน รวมทั้งสิ้น 27,411 คน การจัดทำแผนปฏิบัติการด้านปัญญาประดิษฐ์แห่งชาติเพื่อการพัฒนาประเทศไทย (พ.ศ. 2565 - 2570) โดยมีการสร้างแนวปฏิบัติเกี่ยวกับธรรมาภิบาลข้อมูลและจริยธรรมเพื่อการประยุกต์ใช้ปัญญาประดิษฐ์ การสร้างเครือข่ายบริการเทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ การเตรียมพัฒนากำลังคน พัฒนาทักษะและการพัฒนาทักษะใหม่ (Reskill/Upskill/New Skill) ทางด้านดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ อาทิ เทคโนโลยีด้านการเงิน (Fintech) เกษตรอัจฉริยะ (Smart Farm) การแพทย์แม่นยำ (Precision Medicine) เป็นต้น โดยจะเป็นการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการที่มีมูลค่าสูงขึ้น มีส่วนในการขับเคลื่อนในการสร้างธุรกิจดิจิทัล (Digital Business) และส่งเสริมผู้ประกอบการใหม่ด้านเทคโนโลยี (Tech Startup) และผู้ประกอบการขนาดเล็กและขนาดกลาง (SMEs) สามารถเติบโตได้อย่างมั่นคงตามไปด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าอุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์จะมีการขยายตัวอย่างต่อเนื่อง แต่ยังมีความท้าทายในประเด็นของ ผู้ประกอบการ ผู้พัฒนาระบบ และบุคลากรที่เกี่ยวข้องที่ยังขาดสมรรถนะที่จำเป็นและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด โดยเฉพาะในส่วนของผู้พัฒนาระบบที่เป็นบุคลากรทักษะชั้นสูง และบุคลากรด้าน STEM ในด้านบริการดิจิทัลที่มีการเจริญเติบโตสูง รวมไปถึงการขาดแคลนผู้ถ่ายทอดความรู้ด้านดิจิทัลที่ต้องใช้ทักษะและความเชี่ยวชาญสูง นอกจากนี้ผู้ประกอบการขนาดเล็กยังขาดแคลนเงินทุนในการลงทุนวิจัยพัฒนานวัตกรรมที่นำไปสู่สินค้าและบริการที่มีคุณภาพสูง โดยเฉพาะในด้านดิจิทัลคอนเทนต์ที่ยังมีการเติบโตที่น้อยเมื่อเทียบกับด้านอื่น ๆ อันเนื่องมาจากประเทศไทยยังเน้นไปที่การรับจ้างผลิต ต้องพึ่งพาตลาดต่างประเทศ ขาดทรัพย์สินทางปัญญาของตัวเอง

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ ผู้พัฒนาระบบ และบุคลากรที่เกี่ยวข้อง ให้มีทักษะขั้นสูง ดึงดูดแรงงานต่างชาติที่มีทักษะดิจิทัลขั้นสูงที่ยังขาดแคลนมาถ่ายทอดและแลกเปลี่ยนองค์ความรู้ เพื่อรองรับกับความต้องการบุคลากรของตลาดแรงงาน โดยเฉพาะในด้านการบริการดิจิทัลที่มีการขยายตัวสูง หน่วยงานภาครัฐควรส่งเสริมให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมดิจิทัลคอนเทนต์สามารถสร้างผลิตภัณฑ์และคอนเทนต์ที่เป็นของตัวเอง รวมถึงการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ที่ทุกภาคส่วนทั้ง ภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาจะต้องร่วมบูรณาการกันอย่างเป็นระบบเพื่อให้การพัฒนาบุคลากรและการวิจัยเป็นไปในทิศทางเดียวกันและตอบสนองความต้องการของตลาด

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040302

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมและบริการดิจิทัล ข้อมูลและปัญญาประดิษฐ์

จ.3

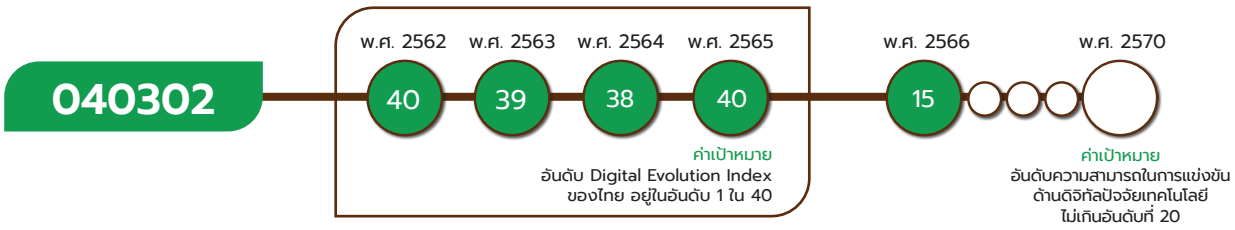

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีไม่เกินอันดับที่ 20

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย โดยการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีดิจิทัลที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วในการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแรงผลักดันต่อการปฏิรูปเศรษฐกิจที่เป็นประโยชน์ต่อภาคธุรกิจ ภาครัฐ และสังคมในวงกว้าง ตลอดจนการที่สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันด้านดิจิทัลอย่างเต็มรูปแบบ โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การมีมาตรการ/กลไก/สิทธิประโยชน์เพื่อส่งเสริมการลงทุน ในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมดิจิทัล การสร้างความตระหนักรู้และการดูแลความปลอดภัยทางไซเบอร์ และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040302 ยังใช้คงตัวชี้วัดเดิม ที่พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี แต่มีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 30 เป็น อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี ไม่เกินอันดับที่ 20 ภายในปี 2570

040302

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040302 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 1** เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

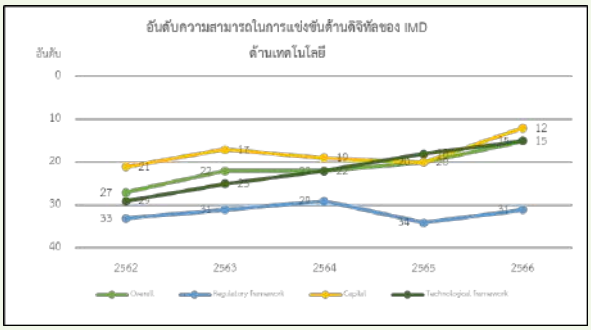

ที่มา : Internationnal Institute for Management Development (IMD)

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีซึ่งจาก รายงาน IMD World Digital Competitiveness Ranking 2023 (IMD-WDCR) โดย World Digital Competitiveness Ranking ด้านเทคโนโลยีของไทย พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีอันดับที่ดีขึ้น 5 อันดับ มาอยู่ที่อันดับ 15 ของโลก ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 20 คิดเป็นร้อยละ 133.33 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด เป็นอันดับดีที่สุดที่ประเทศไทยเคยทำได้จากเดิมอันดับอยู่ที่ 20 ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลขีดความสามารถการแข่งขันด้านดิจิทัลทั่วโลกทั้ง 64 เขตเศรษฐกิจ โดยปัจจัยย่อยทุกปัจจัยมีอันดับดีขึ้นเมื่อเปรียบเทียบกับปีก่อนหน้า โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยย่อยด้านเงินทุน (Capital) เพิ่มขึ้น 8 อันดับ ปัจจัยด้านโครงสร้างเทคโนโลยี (Technological framework) เพิ่มขึ้น 3 อันดับ และปัจจัยด้านโครงสร้างกฎระเบียบ (Regulatory framework) เพิ่มขึ้น 3 อันดับ อย่างไรก็ดี เมื่อประเมินจากปัจจัยย่อยทั้ง 3 ปัจจัย โครงสร้างกฎระเบียบยังเป็นปัจจัยจำเป็นต้องให้ความสำคัญเนื่องจากแม้ใน พ.ศ. 2566 จะมีอันดับที่ดีขึ้นก็ตาม แต่ก็ยังอยู่ในอันดับที่ 31 ซึ่งเป็นปัจจัยที่มีอันดับที่ต่ำกว่าเป้าหมาย โดยปัจจัยโครงสร้างกฎระเบียบประกอบด้วย 6 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) การพัฒนาและการประยุกต์เทคโนโลยี (Development & application of tech) 2) การบังคับใช้สัญญา (Enforcing contracts) 3) กฎหมายคนเข้าเมือง

(Immigration laws) 4) สิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา (Intellectual property rights) 5) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม (Scientific research legislation) และ 6) การเริ่มต้นประกอบธุรกิจ (Starting a Business)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยี ซึ่งจากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Digital Competitiveness Ranking 2023 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีของประเทศไทยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 15 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 20 จึงคิดเป็นร้อยละ 133.33 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อยู่ในอันดับที่ 20 ดีขึ้นมา 5 อันดับ สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 25**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงปีที่ผ่านมา ประเทศไทยมีแผนยุทธศาสตร์เกี่ยวกับธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2566 - 2570 ที่มุ่งเน้นให้ประเทศมีระบบนิเวศที่เหมาะสมต่อการทำธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ เพื่อให้การทำธุรกรรมฯ เป็นเครื่องมือสำคัญในการสร้างโอกาส ความยั่งยืน และความได้เปรียบในการแข่งขัน (Competitive Advantage) โดยมุ่งเน้นความมีประสิทธิภาพในขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมผ่าน Trust framework และการเชื่อมโยงข้อมูล รวมทั้งพัฒนาบริการดิจิทัลที่ได้มาตรฐานและประชาชนใช้ธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์เป็นทางเลือกหลักจนประเทศก้าวสู่ Digital Transformation อย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งที่ผ่านมาภาครัฐได้ดำเนินการพัฒนาทักษะและองค์ความรู้เพื่อให้ประชาชนสามารถพร้อมรับความเปลี่ยนแปลงในอนาคต โดยเฉพาะความปลอดภัยทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อสร้างความมั่นใจในการใช้ดิจิทัลทำธุรกรรมต่าง ๆ ในชีวิตประจำวัน นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาบริการภาครัฐอิเล็กทรอนิกส์ในทุกธุรกรรมของภาครัฐเพื่ออำนวยความสะดวกประชาชนและลดต้นทุนภาครัฐ รวมทั้งส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับเข้าถึงและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต การสนับสนุนการเข้าถึงบริการออนไลน์ของภาครัฐ การวิจัยและพัฒนาโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง โดยการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลในส่วนของความปลอดภัยทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลให้กับประชาชนเพื่อเพิ่มความเชื่อมั่นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลและส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจดิจิทัลในทุกมิติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายของประเทศไทยในการยกระดับความสามารถในด้านการแข่งขันของประเทศให้ดีขึ้นเพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเฉพาะด้านดิจิทัลในส่วนปัจจัยเทคโนโลยี แม้ว่าอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในส่วนปัจจัยเทคโนโลยีจะอยู่ในอันดับที่ดี แต่ยังต้องรักษาระดับให้เป็นไปตามเป้าหมาย เนื่องจากหากพิจารณาปัจจัยย่อยด้านโครงสร้างกฎระเบียบ (Regulatory framework) ของไทยยังอยู่ในในอันดับที่ 30 ขึ้นไป โดยเฉพาะตัวชี้วัดการพัฒนาและการประยุกต์เทคโนโลยี (Development & application of tech) กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการวิจัยทางวิทยาศาสตร์ส่งเสริมให้เกิดนวัตกรรม (Scientific research legislation) และการเริ่มต้นประกอบธุรกิจ (Starting a Business)

040302

ยังพบว่ามีปัญหาและอุปสรรคที่ยังไม่เอื้อให้ผู้ประกอบการยกระดับความสามารถด้านในการแข่งขันด้านดิจิทัล รวมทั้งยังคงมีปัญหาด้านความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ (Cybersecurity) และมาตรฐานในการเชื่อมโยงระบบฐานข้อมูลของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ไทยบรรลุเป้าหมายของการเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีให้ดีขึ้นอย่างต่อเนื่องและอยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ตามเป้าหมาย ดังนั้น ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนทุกระดับเข้าถึงและมีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีดิจิทัลและพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต โดยเฉพาะการพัฒนา โครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลในการเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ต (Internet users) และการลดค่าบริการอินเทอร์เน็ตบรอดแบนด์ (Wireless broadband) รวมทั้งการแก้ไขกฎระเบียบและกฎหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการวิจัยและนวัตกรรมและการเอื้อประโยชน์ให้ผู้ประกอบการเริ่มต้นประกอบธุรกิจได้สะดวกและรวดเร็วเพื่อยกระดับความสามารถด้านในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยเทคโนโลยีเป็นไปตามเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 รวมทั้งการรักษาความปลอดภัยทางไซเบอร์ในระยะต่อไป ซึ่งจำเป็นต้องมีการประเมินข้อดีข้อเสียของการใช้เทคโนโลยี AI และแนวทางการใช้งานอย่างรอบคอบ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องใช้งานอย่างเหมาะสมที่สุดโดยอาศัยความร่วมมือจากประเทศต่าง ๆ ทั้งในระดับภูมิภาคและระดับโลก ซึ่งจะช่วยเพิ่มขีดความสามารถทางการแข่งขันของประเทศในเวทีระดับโลกต่อไป

040401

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

จ.3

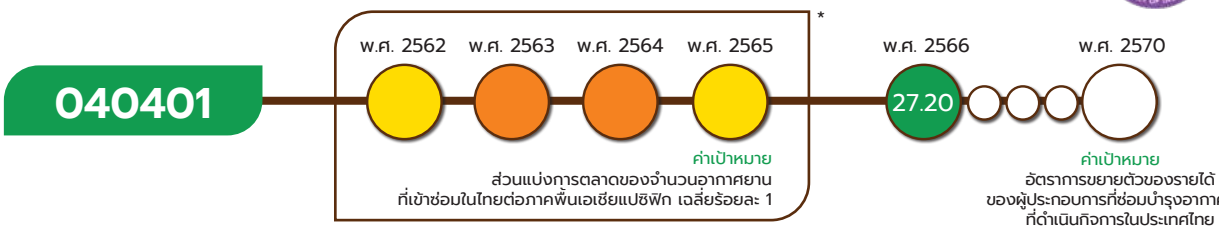

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040401 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยแต่ละปีจะพิจารณาจาก สถานการณ์ของกิจการซ่อมบำรุงในเอเชียแปซิฟิก และประเทศไทย จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040401

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางทางอากาศของภูมิภาคในระยะยาว โดยเฉพาะอย่างยิ่งอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตอากาศยานรุ่นใหม่ เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงและผลิตชิ้นส่วนอากาศยานที่ได้มาตรฐานและเป็นที่ยอมรับในระดับสากล สร้างแรงจูงใจในการลงทุนแก่ผู้ผลิตในต่างประเทศเข้ามาตั้งฐานการผลิตในประเทศไทย โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ คือ การยกระดับขีดความสามารถสถานประกอบการในการผลิตชิ้นส่วนและการซ่อมบำรุงอากาศยานทัดเทียมระดับสากล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ส่วนแบ่งการตลาดของจำนวนอากาศยานที่เข้าซ่อมในไทยต่อภาคพื้นเอเชียแปซิฟิก เฉลี่ยร้อยละ 1 เป็น อัตราการขยายตัวของรายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040401 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 2** ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ผลจากแนวโน้มการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว พ.ศ. 2565 ทำให้ธุรกิจการบินกลับมาให้บริการและเปิดเที่ยวบินเพิ่มมากขึ้น รวมถึงธุรกิจศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน หรือ Maintenance Repair and Overhaul (MRO) ที่เริ่มมีการลงทุนในไทยเพิ่มขึ้น เนื่องจากมีความต้องการในการซ่อมบำรุงอากาศยานที่เพิ่มขึ้นจากการกลับมาใช้เครื่องบินมากขึ้นหลังโควิดคลี่คลาย และนอกจากการซ่อมบำรุงเครื่องบินของตัวเองแล้ว ยังเป็นการลงทุนเพื่อรองรับการบริการให้แก่สายการบินต่าง ๆ ในภูมิภาคนี้ด้วยเช่นเมื่อโดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566

040401

(ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่ารายได้ของผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย มีอัตราขยายตัวร้อยละ 27.2 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 คิดเป็นร้อยละ 2,720 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ปี	รายได้รวม (ล้านบาท)	รายจ่ายรวม (ล้านบาท)	อัตราการขยายตัว (ร้อยละ)
2560	8,474.69	7,670.51	
2561	7,361.69	6,550.17	-13.13
2562	7,758.02	6,947.91	5.38
2563	9,092.56	8,452.57	17.2
2564	8,673.37	9,495.20	-4.61
2565	11,032.93	9,792.44	27.2

ที่มา : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย

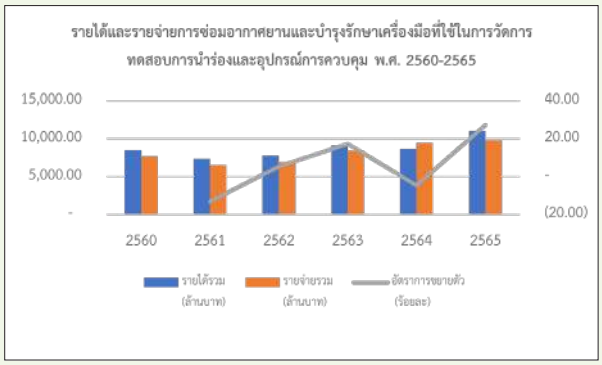

ที่มา : สำนักงานการบินพลเรือนแห่งประเทศไทย (กพท.)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้ผู้ประกอบการที่ซ่อมบำรุงอากาศยานที่ดำเนินกิจการในประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารายได้รวม 11,032.93 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 27.20 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 จึงคิดเป็นร้อยละ 2,720 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 4.61 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 690.02** อย่างไรก็ตาม แม้ว่ารายได้ของผู้ประกอบการฯ จะขยายตัวสูงกว่าค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 แล้ว แต่ด้วยการดำเนินธุรกิจด้านนี้มีความผันผวนดังเห็นได้จาก พ.ศ. 2561 และ พ.ศ. 2564 ที่มีอัตราการหดตัวร้อยละ 13.13 และ 4.61 ตามลำดับ ซึ่งเป็นไปตามสถานการณ์เศรษฐกิจ รวมถึงการขยายตัวด้านการท่องเที่ยวและความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการของประเทศในขณะนั้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การสนับสนุนธุรกิจการบินในช่วงที่ผ่านมาส่วนใหญ่ยังคงเป็นการดำเนินการเพื่อพัฒนาปัจจัยพื้นฐาน และมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของภาคเอกชน ที่สอดคล้องกับปัจจัยและประเด็นที่ควรขับเคลื่อนการดำเนินการ โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยานอู่ตะเภาที่ได้มาตรฐานสากลในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก รวมถึงในพื้นที่ท่าอากาศยานที่มีศักยภาพอื่นๆ ซึ่งเบื้องต้นมีเอกชนเสนอเข้าร่วมลงทุนจำนวนมาก (ขณะนี้อยู่ระหว่างการเจรจาหาพันธมิตรร่วมลงทุน) สามารถรองรับกิจกรรมการซ่อมบำรุงอากาศยาน อาทิ (1) การซ่อมใหญ่อากาศยาน (Heavy Maintenance) (2) การซ่อมบำรุงอากาศยานระดับลานจอด (Line Maintenance)

และ (3) การพ่นสีอากาศยาน (Aircraft Painting) นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาโรงซ่อมอากาศยานอัจฉริยะ (Smart-hanger) ด้วยเทคโนโลยีสมัยใหม่ สามารถรองรับการให้บริการซ่อมเครื่องบินทั้งของแอร์บัสและโบอิ้ง

นอกจากนี้ ภาครัฐยังได้ดำเนินการพัฒนาแรงงานในอุตสาหกรรมการบินและโลจิสติกส์ที่มีหลักสูตรยกระดับให้กำลังแรงงานในอุตสาหกรรมได้รับการฝึกอบรมเพื่อสร้างเสริมเติมเต็มทักษะฝีมืออย่างทั่วถึง รวมถึงหลักสูตรผลิตช่างซ่อมและผลิตชิ้นส่วนอากาศยาน เพื่อรองรับศูนย์ซ่อมบำรุงอากาศยาน (MRO) ในโครงการพัฒนาสนามบินอู่ตะเภา และเมืองการบินภาคตะวันออก

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่ เป็นอุตสาหกรรมที่ต้องอาศัยความร่วมมืออย่างจริงจังจากทุกภาคส่วน ทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ผ่านการบูรณาการแผนงานโครงการร่วมกัน ซึ่งข้อมูลในระบบ eMENSCR พบว่า ยังไม่มีข้อเสนอโครงการที่สอดคล้องปัจจัยและประเด็นสำคัญ รวมถึงร่วมกันบูรณาการงานที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนดร่วมกัน อาทิ การพัฒนาทักษะแรงงาน และการยกระดับมาตรฐานการผลิตและทดสอบชิ้นส่วน นอกจากนี้ การขับเคลื่อนให้บรรลุเป้าหมายยังเผชิญกับความเสี่ยงที่มีผลต่อการเติบโตของธุรกิจการบินและการซ่อมบำรุงของไทย ได้แก่ (1) ต้นทุนค่าใช้จ่ายจากราคาน้ำมันอากาศยานที่จะมีผลต่อต้นทุนการเดินทางและเที่ยวบิน (2) ปัญหาเศรษฐกิจและเงินเฟ้อทั่วโลกจะส่งผลกระทบต่อกำลังซื้อและความต้องการในการเดินทางท่องเที่ยว (3) สถานะทางการเงินของแต่ละสายการบินที่ได้รับผลกระทบจากโควิดที่ผ่านมา และ (4) ความเสี่ยงจากการฟื้นตัวของนักท่องเที่ยวจีน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมซ่อมบำรุงอากาศยานของไทยบรรลุเป้าหมายการเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาคโดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่นั้น หน่วยงานหลักและหน่วยงานสนับสนุนควรพิจารณาแผนงาน/โครงการร่วมกันที่สอดคล้องกับประเด็นสำคัญและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายอย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยเฉพาะด้านการพัฒนาขีดความสามารถของอุตสาหกรรมการผลิตชิ้นส่วนและซ่อมบำรุงอากาศยานที่มีศักยภาพ ผ่านการพัฒนาบุคลากรให้มีทักษะตรงความต้องการของตลาด เช่น ช่างเทคนิคและวิศวกรที่เชี่ยวชาญ รวมทั้งการสนับสนุนการร่วมลงทุนจากผู้ผลิตอากาศยานที่มีศักยภาพและความเชี่ยวชาญ เพื่อสร้างความเข้มแข็งแก่ห่วงโซ่มูลค่าของอุตสาหกรรมอากาศยานไทย นอกจากนี้ควรดำเนินการควบคู่กับกระตุ้นธุรกิจการท่องเที่ยวเพื่อให้มีการเดินทางเข้ามาในประเทศอย่างต่อเนื่องและกลับไปให้มากกว่าก่อนมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

040403

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม

จ.3

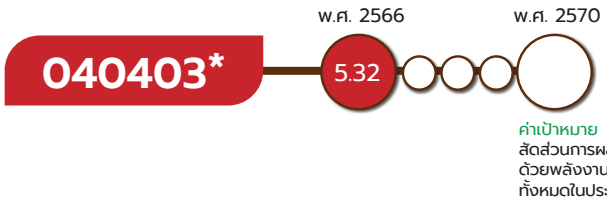

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040403 ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 22

มีวัตถุประสงค์ให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการเป็นฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก โดยที่ยานยนต์สมัยใหม่ หมายถึง ยานยนต์ที่มีเทคโนโลยีที่ประกอบด้วยยานยนต์ไฟฟ้า (Electric vehicle: EV) และยานยนต์เชื่อมต่อและขับขี่อัตโนมัติ (Connected and Autonomous Vehicle : CAV) ซึ่งปัจจุบันผู้คนมีแนวโน้มในการใช้งานยานยนต์ยานพาหนะร่วมกัน (Shared mobility) มากยิ่งขึ้น หรือรวมเรียกว่า C-A-S-E Technology โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จ ได้แก่ การถ่ายทอดองค์ความรู้ในการผลิตและประกอบอุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ การมีอุตสาหกรรมต่อเนื่องที่เอื้อต่ออุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่ และการพัฒนาสมรรถนะบุคลากรและแรงงานที่รองรับต่ออุตสาหกรรมยานยนต์สมัยใหม่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040403 เป็นเป้าหมายแผนย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) พ.ศ. 2566 – 2570 โดยมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าต่อการผลิตยานยนต์ทั้งหมดในประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 ภายในปี 2570

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040403

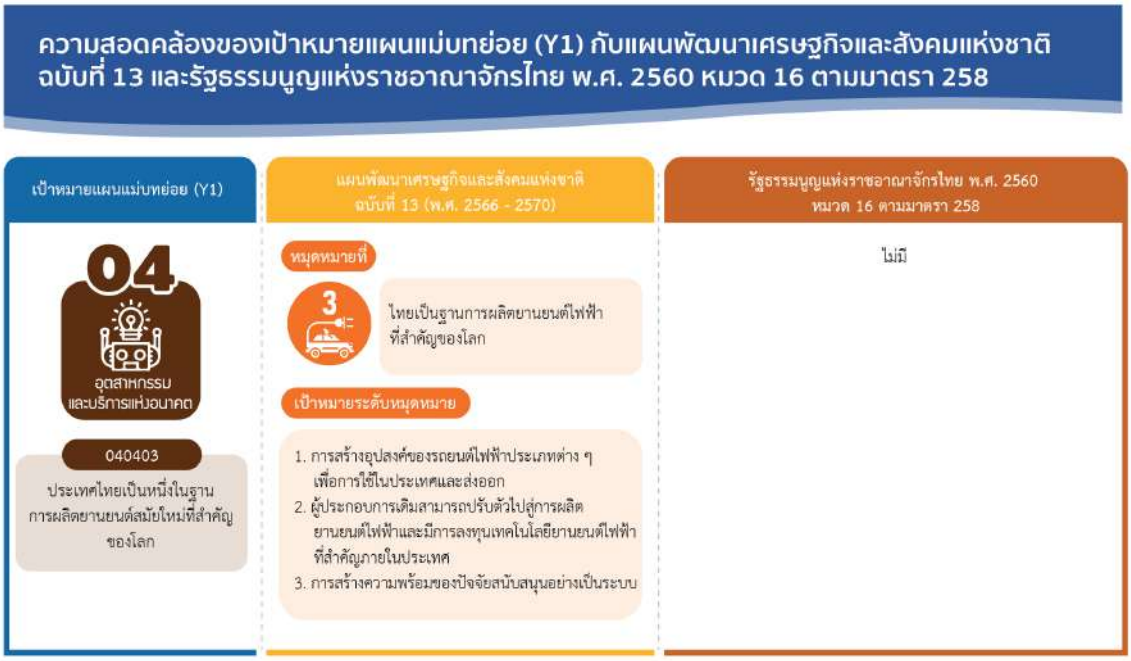

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040403 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 3** ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก **เป้าหมายที่ 1** การสร้างอุปสงค์ของรถยนต์ไฟฟ้าประเภทต่าง ๆ เพื่อการใช้ในประเทศและส่งออก **เป้าหมายที่ 2** ผู้ประกอบการเดิมสามารถปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและมีการลงทุนเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญภายในประเทศ และ**เป้าหมายที่ 3** การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ โดย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการผลิตยานยนต์ทุกประเภทรวม 1,708,042 คัน และมีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าจำนวน 90,930 คัน คิดเป็นสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศร้อยละ 5.32 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 คิดเป็นร้อยละ 133 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยตัวเลขดังกล่าวเพิ่มขึ้นจาก สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่มีปริมาณการผลิตเท่ากับ 32,655 คัน (คิดเป็นร้อยละ 1.73) ซึ่งการเพิ่มขึ้นดังกล่าว เป็นผลมาจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในกิจการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและผลิตอุปกรณ์และชิ้นส่วนสำคัญในห่วงโซ่อุปทานของรถยนต์ไฟฟ้า โดยครอบคลุมตั้งแต่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าทุกประเภทและการผลิตชิ้นส่วนสำคัญ โดยให้สิทธิประโยชน์การยกเว้นอากรขาเข้าและภาษีเงินได้นิติบุคคล นอกจากนั้นยังกำหนดเงื่อนไขให้ผู้ประกอบการที่เข้าร่วมมาตรการ EV3 และ EV3.5 ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขการผลิตแบตเตอรี่หรือชิ้นส่วนสำคัญ และกำหนดให้มีการผลิตรถยนต์หรือรถจักรยานยนต์ไฟฟ้าในปริมาณและเงื่อนเวลาตามที่กำหนด

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040403

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีการผลิตยานยนต์ทุกประเภทรวมทั้งหมด 1,708,042 คัน และมีการผลิตยานยนต์ไฟฟ้า 90,930 คัน คิดเป็นสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดในประเทศร้อยละ 5.32 โดยเมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าต่อยานยนต์ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 22 จึงคิดเป็นร้อยละ 24.18 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าอยู่ที่ร้อยละ 1.73 สะท้อนให้เห็นถึง **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 207.51**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หลายโครงการโดยโครงการส่วนใหญ่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จของอุตสาหกรรมผ่านมาตรการกระตุ้นทั้งฝั่งอุปสงค์และฝั่งการผลิต มาตรการส่งเสริมการลงทุนของสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (BOI) ในกิจการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าและผลิตอุปกรณ์และชิ้นส่วนสำคัญในห่วงโซ่อุปทานของรถยนต์ไฟฟ้า (มาตรการ EV1 และ EV2) โดยครอบคลุมตั้งแต่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าทุกประเภท (รถยนต์ไฟฟ้า รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า รถสามล้อไฟฟ้า รถโดยสารไฟฟ้า รถบรรทุกไฟฟ้า เรือไฟฟ้า รถจักรยานไฟฟ้า) การผลิตชิ้นส่วนสำคัญ เช่น แบตเตอรี่ Traction Motor, BMS, DCU, On-board Charger เป็นต้น โดยให้สิทธิประโยชน์การยกเว้นอากรขาเข้าเครื่องจักร อากรขาเข้าวัตถุดิบ และภาษีเงินได้นิติบุคคล ตามความสำคัญของผลิตภัณฑ์และขนาดการลงทุน รวมถึงสร้างอุปสงค์ของยานยนต์ไฟฟ้า โดยการขับเคลื่อนมาตรการจูงใจให้ประชาชนใช้ EV มากขึ้นผ่านนโยบายของคณะกรรมการนโยบายยานยนต์ไฟฟ้าแห่งชาติ จากการออกมาตรการ EV3 และ EV3.5 ที่ให้เงินอุดหนุนรถยนต์นั่ง รถกระบะ และรถจักรยานยนต์ ลดอัตราอากรขาเข้าและลดอัตราภาษีสรรพสามิตเพื่อให้ยานยนต์ไฟฟ้ามีราคาขายที่ใกล้เคียงกับยานยนต์สันดาปภายใน การกระตุ้นการจัดซื้อในภาคราชการ โดยกำหนดให้หน่วยงานราชการและรัฐวิสาหกิจสามารถจัดซื้อรถยนต์ไฟฟ้าแบตเตอรี่ (Battery Electric Vehicle - BEV) รวมทั้งการจัดทำแผนพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าของกระทรวงคมนาคม พ.ศ. 2566-2580 ที่มุ่งปรับเปลี่ยนยานพาหนะในระบบขนส่งสาธารณะให้เป็น EV นอกจากนี้ยังมีโครงการสร้างปัจจัยสนับสนุนด้านการวิจัยพัฒนาเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง อาทิ สวทช. สกสว. และมหาวิทยาลัย ที่ให้ความสำคัญกับการมีโครงสร้างพื้นฐานทางปัญญาที่เกี่ยวข้องกับ EV สำคัญ ได้แก่ อาคารห้องปฏิบัติการทดสอบแบตเตอรี่ ณ ศูนย์ทดสอบยานยนต์และยางล้อแห่งชาติ (Automotive and Tyre Testing, Research and Innovation Center – ATTRIC) และสนามทดสอบสมรรถนะการขับขี่ยานยนต์ไฟฟ้า รวมถึงมีการขับเคลื่อนงานวิจัยด้านแบตเตอรี่ยานยนต์ไฟฟ้าทางเลือก ชิ้นส่วนยานยนต์ การดัดแปลง และการทดสอบมาตรฐาน การพัฒนาโครงการพื้นฐานด้านพลังงานจากการปรับปรุงระบบผลิตและจำหน่าย การวางแผนด้าน Microgrid/Prosumer

และการเพิ่มสถานีประจุไฟฟ้า การพัฒนาแรงงานด้านการผลิต และการซ่อมบำรุงยานยนต์ไฟฟ้าและชิ้นส่วนสำคัญ และด้านการเตรียมความพร้อมด้านกฎระเบียบต่าง ๆ เช่น มาตรฐานการใช้งานแบตเตอรี่ การติดตั้งอุปกรณ์ประจุไฟฟ้าในบ้าน ซึ่งมาตรการเหล่านี้จะช่วยส่งเสริมการผลิตรถยนต์ไฟฟ้าภายในประเทศผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการผลิตและการใช้งานยานยนต์ไฟฟ้า

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าของไทยถือเป็นอุตสาหกรรมที่มีศักยภาพสูง เนื่องจากเป็นการต่อยอดมาจากอุตสาหกรรมยานยนต์สันดาปที่มีศักยภาพเดิมของไทย อย่างไรก็ตาม ในระยะเปลี่ยนผ่านเพื่อการพัฒนาโครงสร้างการผลิตยานยนต์และเครื่องยนต์สันดาปภายในไปสู่การผลิดยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยพลังงานไฟฟ้าทั้งระบบ อาจส่งผลกระทบต่อฐานการผลิตที่มีอยู่เดิม ตลอดจนแรงงานที่เกี่ยวข้อง หากไม่มีมาตรการสนับสนุนการเปลี่ยนผ่านที่เหมาะสม ซึ่งในปัจจุบันพบว่าการขยายตัวของยานยนต์ไฟฟ้าส่วนบุคคล (Private EV) มีผู้เล่นหลักในการขับเคลื่อน ได้แก่ ผู้ประกอบการต่างชาติที่เข้ามาลงทุนตั้งฐานการผลิตในประเทศไทยเพื่อผลิต/จำหน่าย และผู้ประกอบการที่นำเข้ายานยนต์ไฟฟ้าจากต่างประเทศมาจำหน่ายในประเทศ ในขณะที่ผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมยานยนต์ไทยที่ปรับเปลี่ยนไปสู่ห่วงโซ่การผลิต EV ยังมีไม่มาก ดังนั้น การส่งเสริมการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยจึงเป็นประเด็นสำคัญในช่วงเปลี่ยนผ่านเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประเทศไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่มีศักยภาพ จึงควรให้ความสำคัญกับการผลักดันอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าให้เป็นอุตสาหกรรมใหม่อย่างเต็มที่โดยให้มีการผลิตชิ้นส่วนหลักไปพร้อมกับการปรับเปลี่ยนฐานการผลิตยานยนต์แบบสันดาปภายในให้เป็นยานยนต์ที่ขับเคลื่อนด้วยมอเตอร์ไฟฟ้า ควบคู่กับการรักษาสมดุลโดยไม่ละทิ้งตลาดส่งออกที่มีศักยภาพจากฐานการผลิตอุตสาหกรรมยานยนต์เดิมและส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพแรงงานให้มีทักษะที่จำเป็นเหมาะสมกับภาคการผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้า ยกระดับผู้ประกอบการชิ้นส่วนในอุตสาหกรรมยานยนต์เดิมให้สามารถพัฒนาไปเป็นผู้ผลิตในอุตสาหกรรมยานยนต์ไฟฟ้าได้ สนับสนุนมาตรฐานที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนให้ประชาชนดัดแปลงรถยนต์เก่าเป็น EV และการขึ้นทะเบียนผู้ประกอบการ (อู่) ดัดแปลงยานยนต์ไฟฟ้า และส่งเสริมการใช้ยานยนต์ไฟฟ้าสาธารณะให้มากขึ้น

040501

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จ.3

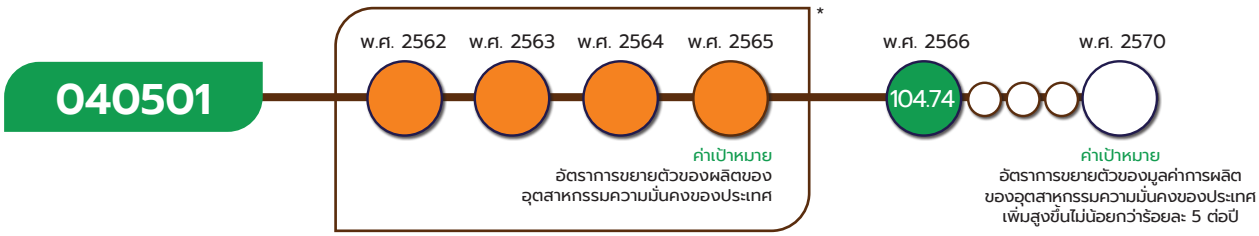

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040501 หน่วยงานเจ้าภาพอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จึงไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 256 - 2565 ซึ่งเป็นตัววัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ หมายถึง (1) อุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ประกอบด้วย การผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหารและในเชิงพาณิชย์ รวมทั้งอุตสาหกรรมที่เป็นเทคโนโลยีสองทางเพื่อลดการพึ่งพาด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมต่างประเทศและพัฒนาต่อยอดเป็นอุตสาหกรรมส่งออกต่อไป โดยที่เทคโนโลยีสองทาง หมายถึง เทคโนโลยีที่ใช้ได้ทั้งทางด้านความมั่นคงทางด้านทหารและทางด้านพลเรือน (2) การจัดการภัยพิบัติ ประกอบด้วย การบรรเทาผลกระทบจากภัยพิบัติ การซ้อมการปฏิบัติ การช่วยเหลือผู้ประสบภัยและการฟื้นฟูและสงเคราะห์ผู้ประสบภัย (3) อุตสาหกรรมด้านพลังงานที่มีมูลค่าเพิ่ม และ (4) อุตสาหกรรมที่ส่งเสริมความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ อย่างไรก็ดี การพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศในระยะแรกได้ขับเคลื่อนเฉพาะสาขาที่มีมูลค่าสูงและมีหน่วยงานที่รับผิดชอบโดยตรงอยู่แล้วไปก่อน เช่น อุตสาหกรรมป้องกันประเทศการผลิตยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์ทางการทหาร เป็นต้น โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความเชื่อมั่นในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการของไทย การพัฒนาสมรรถผู้ประกอบการ การพัฒนาผลิตภัณฑ์ความมั่นคงสู่เชิงพาณิชย์ และการมีข้อกำหนด มาตรฐาน ศูนย์ทดสอบผลิตภัณฑ์และบริการอุตสาหกรรมความมั่นคง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเฉลี่ยร้อยละ 5 เป็น อัตราการขยายตัวของมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040501 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมายังไม่มีการเก็บฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ (ความมั่นคง) อย่างเป็นทางการ โดยการเก็บข้อมูลยังเก็บกระจัดกระจายและไม่มีความเชื่อมโยงกันของข้อมูล รวมทั้งไม่สามารถนำมาจัดทำบัญชีบริวารของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศได้ ประกอบกับการแยกข้อมูลมูลค่าอุตสาหกรรมที่ใช้ทางการทหารและพลเรือนยังทับซ้อนกัน สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) จึงใช้ข้อมูลแบบสอบถามเก็บข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับ สทป. เทียบเคียง พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) รายได้ของผู้ประกอบการภาคเอกชนที่ประกอบกิจการเกี่ยวกับอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ (ข้อมูลจากผู้ประกอบการ 13 ราย) จำนวน 3,042 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565

ที่มา : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

(ข้อมูลจากผู้ประกอบการ 9 ราย) เป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 104.74 เมื่อเทียบค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 2,094.80 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด จำนวน 1,556 ล้านบาท โดยรายได้จากผลิตภัณฑ์และบริการด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ระหว่าง พ.ศ. 2561 - 2565 มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 1,736 ล้านบาทต่อปี

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากข้อมูลแบบสอบถามข้อมูลรายได้ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) รายได้ของผู้ประกอบการในอุตสาหกรรมความมั่นคงมีมูลค่ารวม 3,042 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 104.74 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 2,094.80 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 8.41 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1,145.85**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศยังอยู่ในระยะเริ่มต้น โดยหน่วยงานภาครัฐได้ร่วมกันดำเนินการปรับปรุงกฎหมายเพื่อลดอุปสรรคในการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ โดยการแก้ไขร่างกฎกระทรวงกำหนดค่าธรรมเนียมเกี่ยวกับยุทธภัณฑ์ พ.ศ. ... และ การปรับปรุงกฎหมายตาม พ.ร.บ.ควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ. 2495 และการจัดตั้งเขตปลอดภาษีอากร (Free Zone) ให้ครอบคลุมสินค้าประเภทอาวุธยุทธภัณฑ์ รวมถึงการขอยกเว้นอัตราอากรขาเข้าของเครื่องจักรที่ใช้ในการผลิต ชิ้นส่วนและวัตถุดิบที่นำเข้ามาเพื่อผลิตยุทธภัณฑ์ และการขออนุญาตจากหน่วยงานราชการ เพื่อใช้สนามบินและห้วงอากาศกรณีการดำเนินการพัฒนาวิจัย ทดสอบ และทดลองอากาศยานไร้คนขับ (UAV) ที่ผลิตขึ้น นอกจากนี้ พัฒนาฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันประเทศเพื่อให้ผู้ที่เกี่ยวข้องทราบมูลค่าของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในประเทศไทย เพื่อใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการสนับสนุน ติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามแผนแม่บทฯ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงการกำหนดผลิตภัณฑ์เป้าหมายนำร่อง (flagship product) เพื่อใช้เป็นผลิตภัณฑ์นำร่องในการยกระดับอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของไทยให้มีขีดความสามารถสูงขึ้น โดยแบ่งผลิตภัณฑ์เป้าหมายออกเป็น 4 กลุ่มผลิตภัณฑ์ ได้แก่ 1) กลุ่มอาวุธปืน และกระสุนปืน 2) กลุ่มยานพาหนะรบ/ยานพาหนะช่วยรบ 3) กลุ่มอากาศยานไร้คนขับ (UAV) และ 4) กลุ่มอุตสาหกรรมต่อเรือ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยยังมีระดับการพึ่งพาตนเองในการผลิตอาวุธและยุทโธปกรณ์ค่อนข้างต่ำ เนื่องจากมีการนำเข้าอาวุธจากต่างประเทศเกือบร้อยละ 100 และไม่มีฐานการผลิตทางอุตสาหกรรมป้องกันประเทศขั้นสูงเป็นของตัวเอง ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างต่อเนื่องสำหรับประเทศไทย ในการพัฒนาขีดความสามารถในการผลิตอาวุธและยุทโธปกรณ์เพื่อรักษาความต้องการของกองทัพ ขณะเดียวกัน ผู้ประกอบการบางรายมีขีดความสามารถในการผลิตแต่ไม่ได้รับโอกาสที่จะได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น โดยเฉพาะอุตสาหกรรมต่อเรือรบที่ผู้ประกอบการมีขีดความสามารถต่อเรือขนาดใหญ่สุดเพียงแค่เรือ

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040501

ตรวจการณ์ใกล้ฝั่ง รวมถึงอุตสาหกรรมอากาศยานที่ไทยยังไม่สามารถผลิตอากาศยานทั้งลำขึ้นได้เอง เนื่องจากต้องใช้เทคโนโลยีขั้นสูง นอกจากนี้ปัญหาโครงสร้างภาษีอากรนำเข้าไม่เอื้อต่อการผลิตผลิตภัณฑ์ในประเทศ เนื่องจากกรณีที่มีการนำเข้าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปแล้วมีผู้ใช้เป็นหน่วยงานด้านความมั่นคงไม่ต้องเสียภาษี แต่กรณีที่มีการนำเข้าวัตถุดิบ/ชิ้นส่วนมาผลิตเป็นผลิตภัณฑ์ในประเทศจะต้องเสียภาษีอากรทั้งหมดทำให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศเสียเปรียบในการแข่งขัน เนื่องจากมีต้นทุนที่สูงกว่าการนำเข้าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปจากต่างประเทศจากต่างประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แนวทางการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศในระยะต่อไป มีข้อเสนอดังนี้ 1) ควรมีการแก้กฎระเบียบเพื่อให้มีการเพิ่มสัดส่วนการจัดซื้ออาวุธยุทโธปกรณ์ในกองทัพ เพื่อสร้างอุปสงค์ภายในประเทศ 2) ควรแก้ปัญหาโครงสร้างภาษีอากรนำเข้าวัตถุดิบ/ชิ้นส่วนให้มีอัตราที่ต่ำกว่าหรือเท่ากับการนำเข้าผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป เพื่อให้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศมีต้นทุนที่สามารถแข่งขันได้กับการนำเข้าจากต่างประเทศ 3) ควรมีการจัดเก็บข้อมูลสถิติที่สำคัญ ปรับปรุงระบบฐานข้อมูลด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ ให้มีความครบถ้วนและทันสมัย เพื่อใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการสนับสนุน ติดตามและประเมินผลความสำเร็จในการส่งเสริมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามแผนแม่บทฯ ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ 4) ผลักดันให้มีการวิจัยพัฒนาผลิตภัณฑ์เป้าหมายที่ประเทศไทยมีศักยภาพการผลิตแข่งขันกับต่างประเทศได้ และสามารถนำไปสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ รวมถึงสร้างระบบนิเวศที่เกี่ยวข้อง เช่น การสร้างศูนย์/ห้องปฏิบัติการทดสอบการกำหนดมาตรฐานและรับรองมาตรฐานผลิตภัณฑ์ การพัฒนาทักษะแรงงาน การจัดทำฐานข้อมูล เป็นต้น และ 5) สร้างกลไกขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศระดับชาติ ซึ่งเป็นอุตสาหกรรมที่มีลักษณะจำเพาะและเกี่ยวเนื่องกับหน่วยงานหลายภาคส่วน โดยอาจตั้งคณะกรรมการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศแห่งชาติ เพื่อหารือร่วมกันในการจัดทำข้อเสนอแนวทางการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศต่อไป

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040502

แผนแม่บทย่อย | อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จ.3

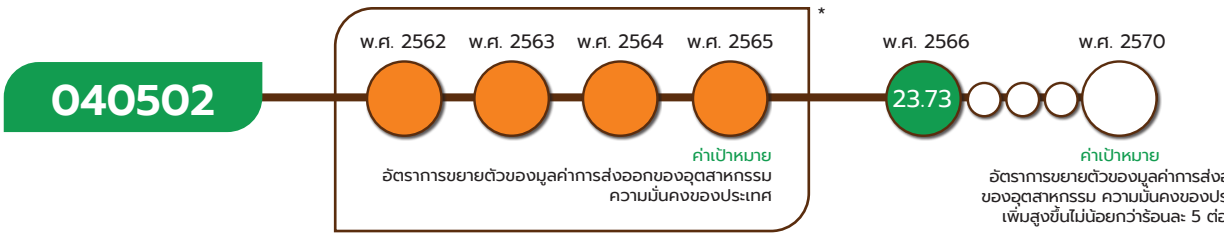

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 040502 หน่วยงานเจ้าภาพอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลค่าการผลิตของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จึงไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 – 2565 ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

การพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ นอกจากเพื่อเป็นหลักประกันทางด้านความมั่นคงและการลดพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมจากต่างประเทศแล้ว ยังสามารถเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างรายได้ให้กับประเทศผ่านก้าวมาเป็นผู้ส่งออกผลิตภัณฑ์และยุทโธปกรณ์ด้านความมั่นคง โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จได้แก่ ความร่วมมือของหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในการผลิตพัฒนาเพื่อส่งออกสู่ตลาดสากล การมีศูนย์ทอดสอบรองรับผลิตภัณฑ์และบริการอุตสาหกรรมความมั่นคง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 040502 (Y1)ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มสูงขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040502

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 040502 การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040502 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ในช่วง พ.ศ. 2566 สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศจากผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับ สทป. พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) เป็นการขยายตัวที่ร้อยละ 23.73 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 474.63 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด มีมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ จำนวน 350 ล้านบาท (ข้อมูลจากผู้ประกอบการ 13 ราย) เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) (ข้อมูลจากผู้ประกอบการ 9 ราย)

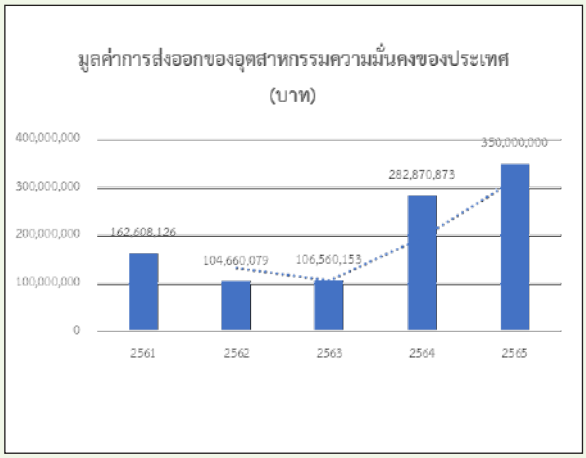

ที่มา : สถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.)

จำนวน 67 ล้านบาท โดยมูลค่าการส่งออกผลิตภัณฑ์ของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ ระหว่าง พ.ศ. 2561 - 2565 มีรายได้เฉลี่ยอยู่ที่ 201 ล้านบาทต่อปี

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040502

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของมูลค่าการส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศของผู้ประกอบการที่มีเครือข่ายกับสถาบันเทคโนโลยีป้องกันประเทศ (สทป.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวม 350 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 23.73 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดอัตราการขยายตัวไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 474.63 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีอัตราการขยายตัวที่ร้อยละ 165.46 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 85.66**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การพัฒนากิจการอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญา และนวัตกรรมที่เชื่อมโยงกับความต้องการของกองทัพและต่างประเทศเพื่อให้งานมาตรฐานผลิตภัณฑ์มีมาตรฐานสากล โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้ 1) การพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนากิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศบนพื้นฐานของการใช้องค์ความรู้ ภูมิปัญญา และนวัตกรรมที่เชื่อมโยงกับความต้องการของกองทัพและต่างประเทศ รวมทั้งเพื่อให้ผลิตภัณฑ์และยุทโธปกรณ์มีมาตรฐานสากล 2) การพัฒนาด้านการผลิตปรับโครงสร้างและรูปแบบการบริหารงานของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศมีความเหมาะสม เพื่อให้สอดคล้องกับภารกิจการสนับสนุนด้านความมั่นคงและการแข่งขัน มีกระบวนการดำเนินงานสำหรับการพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมป้องกันประเทศตามหลักสากล และมีประสิทธิภาพการใช้งบประมาณภายใต้การบริหารกองทุน และเพื่อให้เกิดการร่วมงานร่วมทุนในอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ 3) การพัฒนาด้านการส่งเสริมผู้ประกอบการและเสริมสร้างความร่วมมือเพื่อสร้างศักยภาพของอุตสาหกรรมป้องกันประเทศและระบบนิเวศอุตสาหกรรมป้องกันประเทศให้เข้มแข็งและมีความสามารถในการแข่งขัน เพื่อสร้างปัจจัยแวดล้อมให้เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของเอกชนให้มีความเข้มแข็งและมีขีดความสามารถในการแข่งขัน พร้อมทั้งยกระดับขีดความสามารถการส่งเสริมและควบคุมของหน่วยงานด้านอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ และ 4) การพัฒนาด้านการควบคุมกิจกรรมอุตสาหกรรมป้องกันประเทศ เพื่อให้ระบบงานอนุญาตและบริการประชาชนเข้าสู่รูปแบบดิจิทัล ลดขั้นตอนและระยะเวลาการออกหนังสืออนุญาตส่งออกยุทธภัณฑ์ สามารถเชื่อมโยงฐานข้อมูลกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเกิดการบูรณาการงานบริการประชาชนในระดับประเทศ เพื่อให้กฎระเบียบต่าง ๆ มีความทันสมัย ไม่เป็นอุปสรรค และเอื้อต่อการประกอบการ

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040502

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

อุตสาหกรรมความมั่นคงนับว่ายังเป็นเรื่องใหม่สำหรับประเทศไทย ภาคธุรกิจอุตสาหกรรมความมั่นคงของไทยยังเป็นผู้เล่นรายใหม่ในเวทีโลก และกลุ่มลูกค้าส่วนใหญ่เป็นกลุ่มหน่วยงานรัฐทั้งในประเทศ โดยกลุ่มลูกค้าจากต่างประเทศยังมีจำนวนไม่มาก การสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการจึงเป็นสิ่งที่จำเป็นมากในการตัดสินใจซื้อผลิตภัณฑ์หรือใช้บริการด้านความมั่นคง ขณะเดียวกันหน่วยงานภาครัฐที่เป็นลูกค้าสำคัญ โดยเฉพาะกองทัพไทยกลับยังมีสัดส่วนการซื้ออุทโธกรณ์จำนวนน้อยมากทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถยืนยันกับลูกค้าต่างประเทศได้ว่ากองทัพในประเทศผู้ผลิตมีการใช้ยุทโธปกรณ์นั้น ซึ่งเป็นปัจจัยบั่นทอนความสามารถในการแข่งขันของผลิตภัณฑ์ด้านความมั่นคงในตลาดโลก ดังนั้น เงื่อนไขสำคัญประการหนึ่งในการพัฒนาอุตสาหกรรมความมั่นคง คือ กองทัพและหน่วยงานความมั่นคงของประเทศผู้ผลิตยุทธโธปกรณ์ต้องใช้ยุทธโธปกรณ์ภายในประเทศเพื่อสร้างความมั่นใจให้กับประเทศผู้ซื้อต่าง ๆ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แนวทางการส่งเสริมและสนับสนุนในการสร้างโอกาสให้กับผลิตภัณฑ์ด้านความมั่นคงที่มีศักยภาพและคุณภาพ ให้ถูกนำไปใช้งานในหน่วยงานด้านความมั่นคงของไทย จะเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้ผลิตภัณฑ์นั้น ๆ มีข้อได้เปรียบในการทำการตลาดในต่างประเทศได้ การดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการปลดเงื่อนไขสำคัญที่เป็นข้อจำกัดของผลิตภัณฑ์จากผู้เล่นรายใหม่อย่างประเทศไทยได้ โดยการสร้างความเชื่อมั่นในการใช้ผลิตภัณฑ์และบริการ กองทัพหรือหน่วยงานด้านความมั่นคงจำเป็นต้องเพิ่มสัดส่วนงบประมาณการจัดซื้อผลิตภัณฑ์ที่ผลิตในประเทศ และกำหนดนโยบายและมาตรการอย่างจริงจังให้กองทัพหรือหน่วยงานด้านความมั่นคงใช้ผลิตภัณฑ์ที่ผลิตได้ในประเทศก่อน อย่างไรก็ดี ผู้ประกอบการที่ผลิตยุทโธปกรณ์หรือผลิตภัณฑ์ที่เกิดขึ้นใหม่จำเป็นต้องได้รับมาตรฐานและตอบสนองความต้องการของกองทัพหรือหน่วยงานด้านความมั่นคงอื่น ๆ ด้วยนอกจากนี้ ควรเร่งรัดให้มีการจัดเก็บฐานข้อมูลอุตสาหกรรมป้องกันความมั่นคงเพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมป้องกันประเทศของประเทศไทย ซึ่งจะเป็นศูนย์ข้อมูลทางด้านอาวุธยุทโธปกรณ์และยุทธภัณฑ์อันจะนำไปสู่การวิจัย พัฒนา ปรับปรุง และผลิตยุทโธปกรณ์ทางทหาร รวมทั้งดำเนินการจัดตั้งเขตปลอดภาษีอากร (Free Zone) ให้ครอบคลุมสินค้าประเภทอาวุธยุทธภัณฑ์ และปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ 1) พระราชบัญญัติควบคุมยุทธภัณฑ์ และ 2) พระราชบัญญัติควบคุมการส่งออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งอาวุธยุทธภัณฑ์และสิ่งที่ใช้ในการสงคราม พ.ศ. 2495 เพื่อเกิดการขับเคลื่อนการพัฒนาอุตสาหกรรมมั่นคงให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมและบรรลุเป้าหมายตามแผนแม่บท ภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในระยะต่อไป

040601

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

จ.3

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานไม่เกินอันดับที่ 52

มีวัตถุประสงค์ในการเพิ่มผลิตภาพแรงงานไทยโดยเฉลี่ยต่อคน และผลิตภาพแรงงานทั้งอุตสาหกรรม การผลิตและบริการตลอดห่วงโซ่มูลค่า โดยการผลิตและพัฒนาบุคลากรภาคอุตสาหกรรมและบริการให้มีความสามารถในการทำงานที่สามารถพัฒนาหรือเพิ่มศักยภาพให้สูงขึ้น ตอบสนองต่อความต้องการของตลาดแรงงานอุตสาหกรรม โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญได้แก่ การพัฒนาและประยุกต์ใช้เทคโนโลยี อุปกรณ์ เครื่องมือ และเครื่องจักรในทำงาน และการศึกษาและฝึกอบรม การพัฒนาสมรรถนะผู้ถ่ายทอดความรู้ และการมีฐานข้อมูลแรงงานและสถานประกอบการเพื่อใช้ปรกอบการพัฒนาแรงงานให้มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040601 ยังคงตัวชี้วัดเดิม ที่พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม อันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานไม่เกินอันดับที่ 55 เป็น อันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงาน ไม่เกินอันดับที่ 52 ภายในปี 2570

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040601

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 040601 แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพเอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040601 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 3** ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก **เป้าหมายที่ 3** การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 2** องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพ เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **หมุดหมายที่ 2** กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคตและไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040601

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD)

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงาน จากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Competitiveness Ranking 2023 พบว่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีอันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานอยู่ในอันดับที่ 56 เป็นไปตามค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอันดับไว้ไม่เกินอันดับที่ 56 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นอันดับเดียวกันกับใน พ.ศ. 2564 และ พ.ศ. 2565 และเป็นอันดับที่ต่ำลงจากอันดับที่ 54 ใน พ.ศ. 2562 และ อันดับที่ 55 ใน พ.ศ. 2563 สะท้อนสถานการณ์ด้านการพัฒนาแรงงานของประเทศไทยที่ยังคงมีข้อจำกัด ส่งผลให้ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายอันดับความสามารถด้านประสิทธิภาพแรงงานไม่เกินอันดับที่ 52

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านประสิทธิภาพแรงงาน จากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Competitiveness Ranking 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 56 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 52 จึงคิดเป็นร้อยละ 92.86 ส่งผลให้มี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยเป็นอันดับเดียวกันที่อันดับ 56 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วง พ.ศ. 2565 - 2566 ภาครัฐมีการดำเนินการสำคัญในการเพิ่มผลิตภาพแรงงาน ได้แก่ การจัดการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงาน โดยกรมพัฒนาฝีมือแรงงานจำนวน 14 โครงการ มีผู้เข้ารับการฝึกอบรมจำนวน 4,142,049 คน ซึ่งแบ่งออกเป็นการฝึกอบรมโดยกรมฯ ดำเนินการเอง 114,690 คน และส่งเสริมให้สถานประกอบกิจการดำเนินการ 3,400,000 คน โดยหลักสูตรที่มีผู้เข้ารับการอบรมให้ความสนใจมากที่สุด 5 อันดับแรกประกอบด้วย (1) การแปรรูปอาหาร (2) ท่องเที่ยวกลุ่มรายได้ดีและการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (3) อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (4) การบินและโลจิสติกส์ และ (5) เกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ ทั้งนี้สถานประกอบกิจการที่ดำเนินการพัฒนาลูกจ้างของตนจะสามารถนำค่าใช้จ่ายในการพัฒนาฝีมือแรงงานมาลดหย่อนภาษีได้ร้อยละ 100 นอกจากการฝึกอบรมเพื่อพัฒนาฝีมือแรงงานแล้ว

ภาครัฐยังให้ความสำคัญกับการยกระดับการเรียนการสอนในระดับอาชีวศึกษา ซึ่งจะกลายเป็นแรงงานในกลุ่มที่ตลาดแรงงานยังขาดแคลนอยู่ในปัจจุบัน โดยมีการดำเนินการสำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาหลักสูตรอาชีวศึกษาตามมาตรฐานอาชีพในระดับชาติหรือระดับสากล สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย New Growth Engine จำนวน 6 สาขาวิชา ได้แก่ สาขาวิชาช่างอากาศยาน สาขาวิชาเมคคาทรอนิกส์และหุ่นยนต์ สาขาวิชาหุ่นยนต์เพื่อการอุตสาหกรรม สาขาวิชาเทคนิคควบคุมและซ่อมบำรุงระบบขนส่งทางราง สาขาวิชาการจัดการโลจิสติกส์ และสาขาวิชาเกษตรนวัตก้าวหน้า โดยใน พ.ศ. 2565 มีผู้เข้าร่วมโครงการ 2,000 คน สำเร็จการศึกษาแล้ว 850 คน และมีสถานศึกษาเข้าร่วมโครงการ 27 แห่ง (2) การสร้างความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษาในการจัดการศึกษาและรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ อาทิ ศูนย์อาชีวศึกษาทวิภาคีเขตพื้นที่ จำนวน 15 แห่ง ได้จัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคีให้แก่ผู้เรียนจำนวน 4,497 คน จัดทำฐานข้อมูลของสถานประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบ จับคู่ความต้องการกำลังคน (Matching) และเชื่อมโยงข้อมูลผู้เรียนที่มาฝึกอาชีพในสถานประกอบการที่อยู่ในพื้นที่ที่รับผิดชอบผ่านระบบฐานข้อมูลการจัดการอาชีวศึกษาระบบทวิภาคี (DVE Data) การพัฒนาองค์ความรู้ ทักษะในการประกอบการและการทำงานแก่ผู้ประกอบการและบุคลากร จำนวน 3,266 คน พัฒนาสถานประกอบการ จำนวน 206 แห่ง พัฒนาหลักสูตรวิชาชีพที่สอดคล้องกับมาตรฐานอาชีพและคุณวุฒิวิชาชีพในกลุ่มอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต ระดับปริญญาตรี (ทล.บ.) จำนวน 28 หลักสูตร พัฒนาศูนย์ทดสอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษา จำนวน 20 แห่ง จัดตั้งศูนย์ทดสอบมาตรฐานคุณวุฒิวิชาชีพของสถาบันการอาชีวศึกษาเพิ่ม จำนวน 18 แห่ง รวมทั้งจัดตั้งกลไกความร่วมมือคณะอนุกรรมการร่วมภาครัฐและเอกชนเพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษา (อ.กรอ.อศ.) จำนวน 39 กลุ่ม ประกอบด้วยกลุ่มอาชีพ 28 กลุ่ม กลุ่มด้านนโยบาย 10 กลุ่ม และกลุ่มงานวิจัยและพัฒนา ครอบคลุมสาขาอาชีพที่เป็นความต้องการของประเทศ โดย อ.กรอ.อศ. มีภารกิจในการกำหนดแนวทาง แผนงาน โครงการจำเป็นเร่งด่วนตามความต้องการของสถานประกอบการในแต่ละกลุ่มอาชีพ และกำหนดแนวคิดวิธีการในการพัฒนาการจัดการอาชีวศึกษาสู่ผู้เรียน (3) การขับเคลื่อนการพัฒนาอาชีวศึกษาให้ตอบสนองการพัฒนาระดับพื้นที่ อาทิ การขับเคลื่อนศูนย์ความเป็นเลิศทางการอาชีวศึกษา (Excellent Center) เพื่อผลิตและพัฒนากำลังคนให้มีทักษะความเชี่ยวชาญเฉพาะทาง ที่สอดคล้องกับการพัฒนาอุตสาหกรรมและตามความเหมาะสมกับยุทธศาสตร์การพัฒนาเชิงพื้นที่จำนวน 125 แห่ง รวมทั้งจัดตั้งศูนย์ฝึกอบรมครูและศูนย์ประเมินสมรรถนะบุคคลตามมาตรฐานอาชีพ 25 ศูนย์ การผลิตและพัฒนากำลังคนสนับสนุนเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก โดยพัฒนาสมรรถนะผู้เรียนอาชีวศึกษาจำนวน 4,211 คน พัฒนาสมรรถนะครูจำนวน 256 คน ผลิตและพัฒนากำลังคนอาชีวศึกษารองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายในรูปแบบ EEC Model Type A ร่วมกับภาคเอกชนและสถานประกอบการจำนวน 277 คน และ (4) การพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการ โดยจัดตั้งศูนย์พัฒนาอาชีพและการเป็นผู้ประกอบการ กระทรวงศึกษาธิการ (Career and Entrepreneurship Center) หรือ “ศูนย์ CEC” เพื่อให้ผู้ที่เข้ารับการฝึกอบรมอาชีพแล้วสามารถนำไปประกอบอาชีพและสร้างรายได้ และเชื่อมโยงถึงแหล่งทุนสำหรับการสร้างอาชีพที่สถาบันการเงินให้การสนับสนุน

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040601

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเพิ่มผลิตภาพแรงงานยังคงเป็นไปอย่างล่าช้า โดยเฉพาะในกลุ่มแรงงานนอกระบบ รวมทั้งแรงงานในปัจจุบันยังคงมีทักษะไม่ตรงกับความต้องการของตำแหน่งงาน (skill mismatch) ซึ่งเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพการจ้างงานของอุตสาหกรรมที่มีลักษณะที่มีความต้องการทักษะสูงขึ้น รวมทั้งยังขาดการพัฒนาสมรรถนะของแรงงานในการทำงานร่วมกับเทคโนโลยีที่มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว และการแพร่หลายของระบบอัตโนมัติและหุ่นยนต์ อีกทั้งผู้ประกอบการต่างชาติมีความเห็นว่าความสามารถในการใช้ภาษาอังกฤษของแรงงานไทยยังเป็นข้อจำกัดสำคัญ ในขณะที่กลไกการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ มีหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวนมาก และกระจุกตัวอยู่ในหน่วยงานส่วนกลาง แม้จะมีการบูรณาการการดำเนินงานในบางโครงการ แต่ยังขาดการกำหนดยุทธศาสตร์ในภาพรวมร่วมกัน และการดำเนินงานส่วนมากถูกกำหนดจากหน่วยงานส่วนกลาง จึงอาจไม่ตอบสนองการพัฒนาในระดับพื้นที่เท่าที่ควร นอกจากนั้นข้อมูลที่จำเป็นต้องใช้ในการวางแผนและติดตามประเมินผลการดำเนินการยังคงไม่ครบถ้วน และไม่ทันสมัย รวมทั้งยังขาดการบูรณาการกันระหว่างหน่วยงานเจ้าของข้อมูล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนและติดตามประเมินผลการดำเนินงานสำคัญในปัจจุบัน อาทิ ความร่วมมือระหว่างผู้ประกอบการและสถานศึกษาในการจัดการศึกษาและรับรองคุณวุฒิวิชาชีพ การพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย การพัฒนาอาชีวศึกษาและแรงงานให้ตอบสนองการพัฒนาระดับพื้นที่ รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพผู้เรียนอาชีวศึกษาในการเป็นผู้ประกอบการ เนื่องจากการดำเนินการดังกล่าวมีลักษณะที่เป็นการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน แต่ในการดำเนินการอาจมีข้อจำกัดมากและอาจจะเห็นผลช้า นอกจากนั้นควรให้ความสำคัญกับทักษะแรงงานด้านภาษา และความสามารถในการทำงานร่วมกับระบบอัตโนมัติ หุ่นยนต์ และเทคโนโลยีใหม่ๆ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากลไกที่สามารถกำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาฝีมือแรงงาน และการศึกษาให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ และความแตกต่างหลากหลายของเศรษฐกิจในระดับพื้นที่

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

จ.3

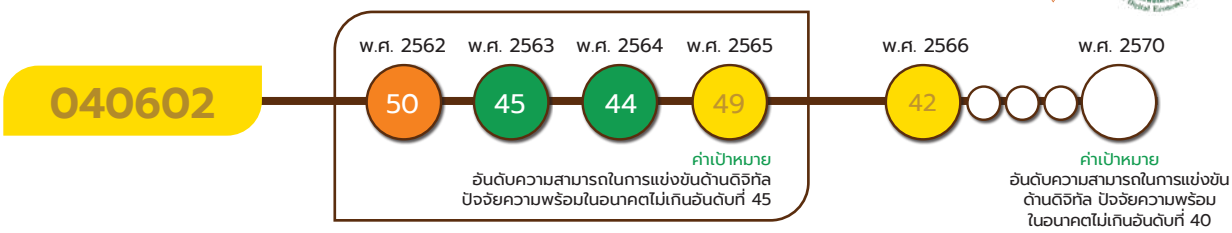

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคตไม่เกินอันดับที่ 40

มีวัตถุประสงค์ความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของไทยดีขึ้น สามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงในการนำเทคโลยีดิจิทัลมาปรับใช้ในการบวนการต่างๆ ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ และภาคประชนชน เพื่อความคล่องตัวและพร้อมต่อการเปลี่ยนแปลงดังกล่าว โดยมีปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญคือ การบริการภาครัฐแบบรัฐบาลดิจิทัลที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน และการพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลให้กับกำลังคนดิจิทัล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040602 ยังคงตัวชี้วัดและเป้าหมายเดิม ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลปัจจัยความพร้อมในอนาคตไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

อุตสาหกรรม และบริการแห่งอนาคต

040602

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต 040602 ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น	หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 040602 เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 1** เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น **หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล จากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Digital Competitiveness Ranking 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีอันดับปัจจัยด้านความพร้อมในอนาคตอยู่ในอันดับที่ 42 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 44 จึงคิดเป็นร้อยละ 104.76 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด เพิ่มขึ้นจาก

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลของ IMD ปี พ.ศ. 2561 - 2566

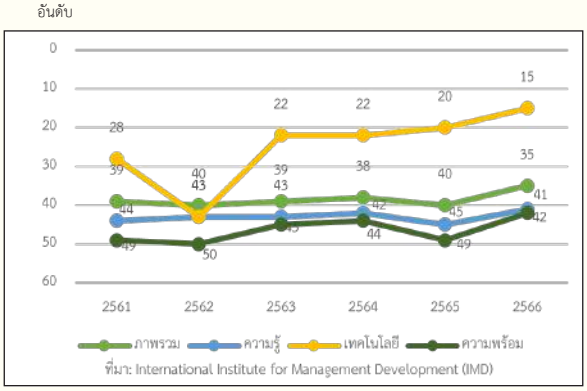

พ.ศ. 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 49 เป็น อันดับที่ 3 ในภูมิภาคอาเซียน รองจากประเทศสิงคโปร์ และมาเลเซีย ทั้งนี้ หากพิจารณาในภาพรวมประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 ซึ่งดีขึ้น 5 อันดับ จาก พ.ศ. 2565 ที่อยู่ในอันดับที่ 40 ซึ่งเป็นผลมาจากปัจจัยย่อยด้านทัศนคติต่อการปรับตัวทางดิจิทัล ปรับตัวดีขึ้น (Adaptive attitude) จากอันดับ 52 ใน พ.ศ. 2565 เป็นอันดับที่ 42 ใน พ.ศ. 2566

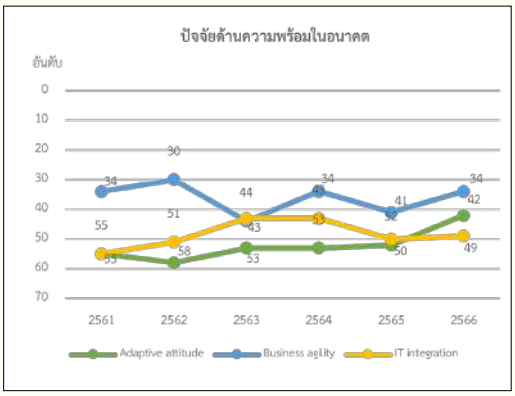

ที่มา : International Institute for Management Development (IMD)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในส่วนของปัจจัยความพร้อมในอนาคตจากรายงานของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) World Competitiveness Ranking 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 42 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 40 จึงคิดเป็นร้อยละ 95.24 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อยู่ในอันดับที่ 49 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 14.29**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงที่ผ่านมา ประเทศไทยได้ดำเนินการพัฒนาด้านความพร้อมสำหรับอนาคตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัล โดยมีการสนับสนุนให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และ สังคม นำเทคโนโลยีมาใช้ ซึ่งพิจารณาจากตัวชี้วัดด้านการใช้อินเทอร์เน็ตในกิจกรรมต่าง ๆ การใช้หุ่นยนต์ในภาคอุตสาหกรรม และการใช้เครื่องมือ data analytics ในภาคธุรกิจ และ e-Government ในภาครัฐ เป็นต้น โดยการพัฒนาปัจจัยความพร้อมในอนาคตมีการพัฒนาระบบนิเวศดิจิทัล ได้แก่ การยืนยันตัวตน ระบบ e-Payment การพัฒนาระบบฐานข้อมูลภาครัฐและการขับเคลื่อนการเป็นรัฐบาลดิจิทัลผ่านกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง เช่น พ.ร.บ. การปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 และนำระบบการให้บริการดิจิทัลมาใช้ประกอบธุรกิจเพื่อเพิ่มผลิตภาพและความสามารถในการทำกำไรให้แก่ผู้ประกอบการเพิ่มขึ้น รวมทั้งส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางดิจิทัลที่จะสนับสนุนให้ไทยสามารถใช้ประโยชน์จากความได้เปรียบทางภูมิศาสตร์ เพื่อยกระดับให้บริการดิจิทัลของไทยสามารถแข่งขันได้ภายใน พ.ศ. 2570 นอกจากนี้ ผลักดันนโยบายกับภาครัฐที่เกี่ยวข้องในประเด็นที่เป็นประโยชน์ต่อ Startup และสื่อสารมาตรการต่าง ๆ ไปยังผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในอุตสาหกรรมทั้งในและต่างประเทศ รวมถึงนักลงทุนต่างประเทศให้มาลงทุนใน Startup ไทยเพิ่มมากขึ้น

อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต

040602

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานภาครัฐมีข้อจำกัดด้านงบประมาณที่ยังเป็นปัญหาและอุปสรรคของการพัฒนาบริการและแพลตฟอร์มดิจิทัลของภาครัฐ ซึ่งหน่วยงานภาครัฐไม่สามารถพัฒนาเองได้ทั้งหมด จึงไม่เกิดผลเป็นรูปธรรมและยังขาดบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญด้าน IT ที่เหมาะสม รวมทั้งกฎหมายรองรับการดำเนินงานอิเล็กทรอนิกส์ปัจจุบันยังไม่ได้ถูกนำไปใช้จริง นอกจากนี้ การบูรณาการการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศ (IT Integration) ยังเป็นจุดอ่อนของไทยในปัจจัยด้านนี้ โดยเฉพาะตัวชี้วัดที่เกี่ยวกับความปลอดภัยทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ได้แก่ ตัวชี้วัด Government cybersecurity capacity อยู่ในอันดับ 58 และ Privacy protection by law ในอันดับ 43 จาก 64 ประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาความพร้อมสำหรับอนาคตเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลควรมีการระบุประเด็นที่ยังมีข้อจำกัดของหน่วยงานภาครัฐที่ต้องการพัฒนา และประเมินช่องว่างระดับขีดความสามารถเชิงดิจิทัลที่มีอยู่ปัจจุบันเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ รวมทั้งการนำเทคโนโลยีหรือ AI เข้ามาช่วยสร้างความเชื่อมั่นด้านความปลอดภัยทางไซเบอร์ การส่งเสริมการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจทั้งในอุตสาหกรรม เกษตร ชุมชน และการท่องเที่ยว นอกจากนี้ ควรเร่งพัฒนาบุคลากรและกำลังคนดิจิทัล เพื่อรองรับอุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต พร้อมทั้งสนับสนุนให้มีการปรับตัวและใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีอย่างเต็มที่เพื่อยกระดับพัฒนาศักยภาพในการแข่งขันด้านดิจิทัลในอนาคต

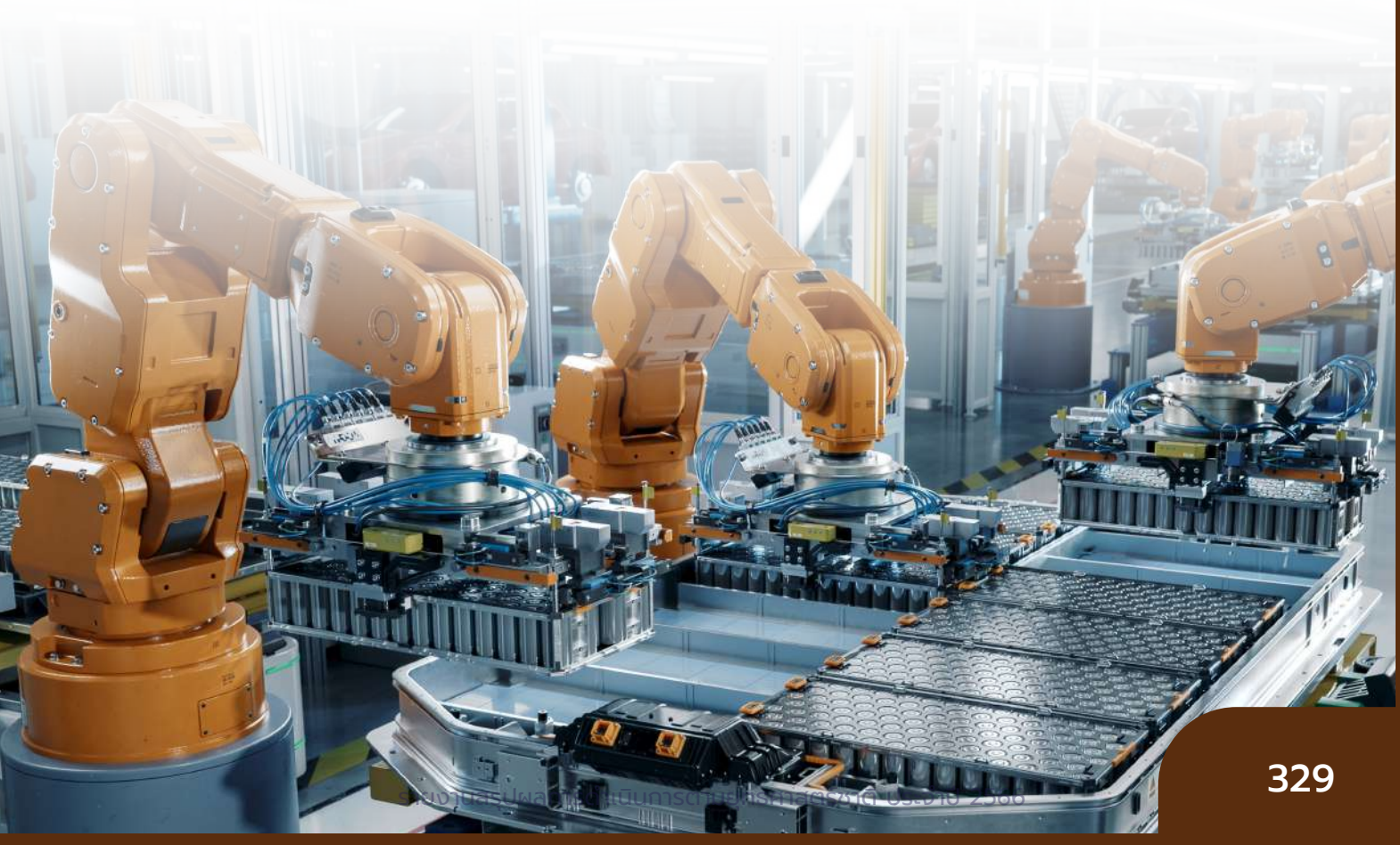

แผนแม่บท

05 การท่องเที่ยว

ท่องเที่ยวไทย สู่ความยั่งยืน

การท่องเที่ยว

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับความสามารถด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้ดียิ่งขึ้น เพื่อสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน กระจายรายได้จากการท่องเที่ยวไปสู่เมืองรอง เพื่อมุ่งสู่เป้าหมายสูงสุดของการท่องเที่ยวในการเป็นเครื่องมือสำหรับลดความเหลื่อมล้ำของสังคมไทย จึงเป็นส่วนสำคัญที่จะต้องพัฒนาการท่องเที่ยวทั้งระบบ โดยมุ่งเน้นนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพ สร้างความหลากหลายด้านการท่องเที่ยวให้สอดคล้องกับความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งมุ่งเน้นการพัฒนาการท่องเที่ยวในสาขาที่มีศักยภาพ และรักษาจุดเด่นของประเทศด้านขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม อัตลักษณ์ความเป็นไทย ตลอดจนให้คุณค่ากับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยมี 3 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น (2) รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น** และ **(3) ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันอีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนด

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
050001

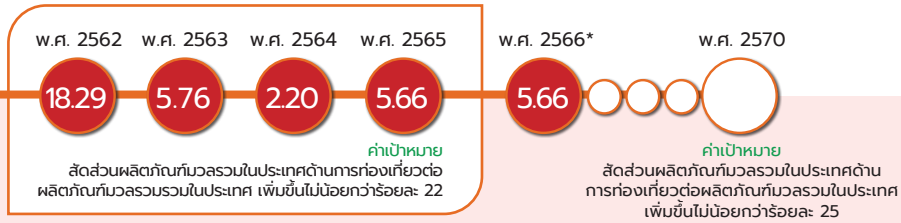

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050001 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2565 เนื่องจากยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2566

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 050001 ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 25

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 050001 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561-2565) ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

การท่องเที่ยว

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งมีผลิตภัณฑ์มวลรวมรายได้ด้านการท่องเที่ยว 982,592 ล้านบาท ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ 17,370,236 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 5.66 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 37.73 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 5.66 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 25 คิดเป็นร้อยละ 22.64 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 2.20 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 157.27**

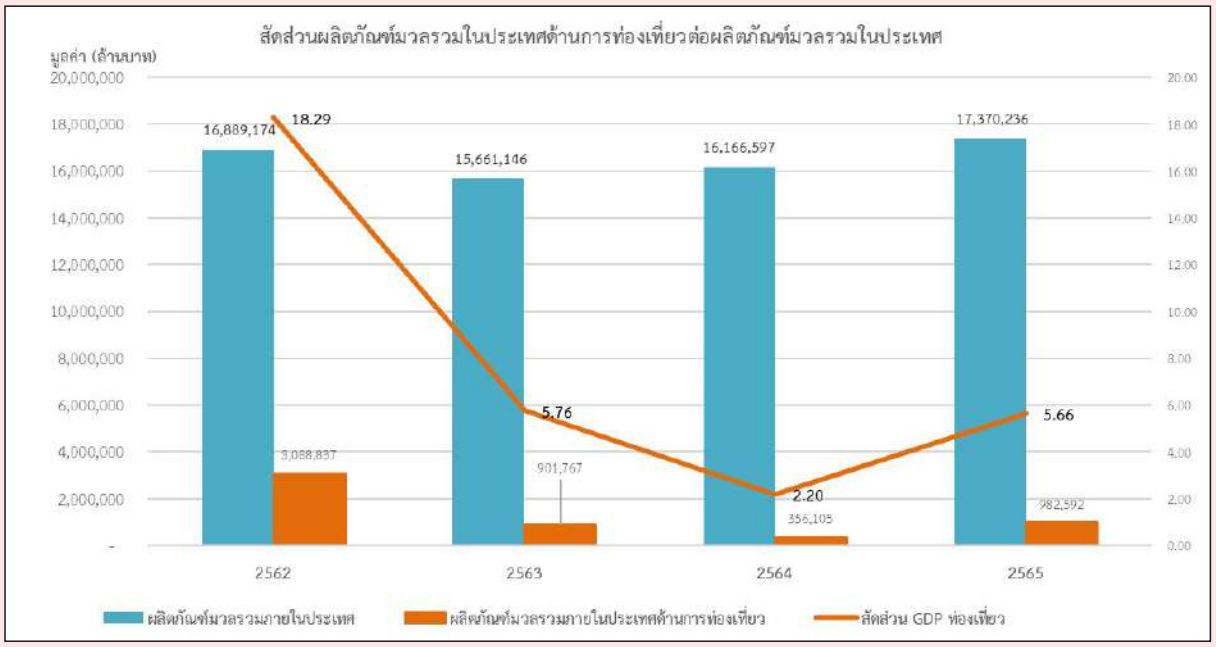

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การท่องเที่ยว

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
050002

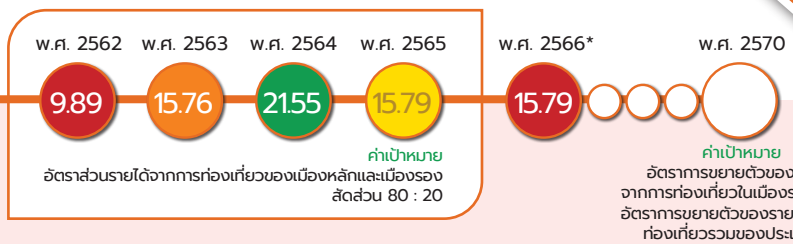

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2565 เนื่องจากยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2566

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 050002 รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น

จ.2

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศเฉลี่ย ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 050002 ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม **อัตราส่วนรายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองหลักและเมืองรอง สัดส่วน 80 : 20** เป็น **อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเมืองรองเทียบกับอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวทั้งหมด โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565)

(1) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรอง พ.ศ. 2565 มีรายได้ของการท่องเที่ยว 192,959 ล้านบาท เทียบกับ พ.ศ. 2564 ที่มีรายได้ของการท่องเที่ยว 63,071 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 205.94

(2) อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ พ.ศ. 2565 มีรายได้ของการท่องเที่ยว 1,222,035 ล้านบาท เทียบกับ พ.ศ. 2564 ที่มีรายได้ของการท่องเที่ยว 292,673 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 317.54 ส่งผลให้ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 35.15 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ -702.94 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองกับอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองต่ำกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 35.15 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวในเมืองรองสูงกว่าอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวรวมของประเทศ เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ -702.94 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ของพ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีการปรับตัวลดลงร้อยละ 20.28 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 73.28**

การท่องเที่ยว

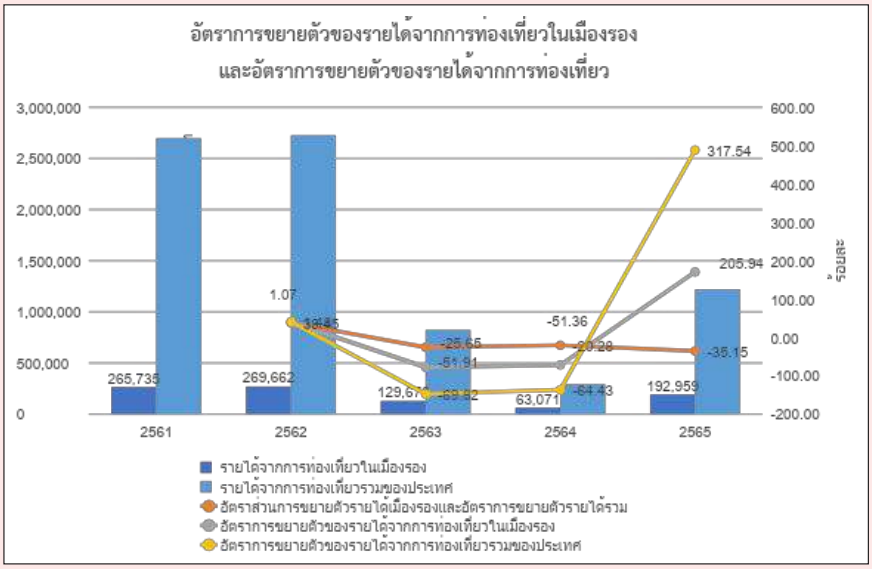

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

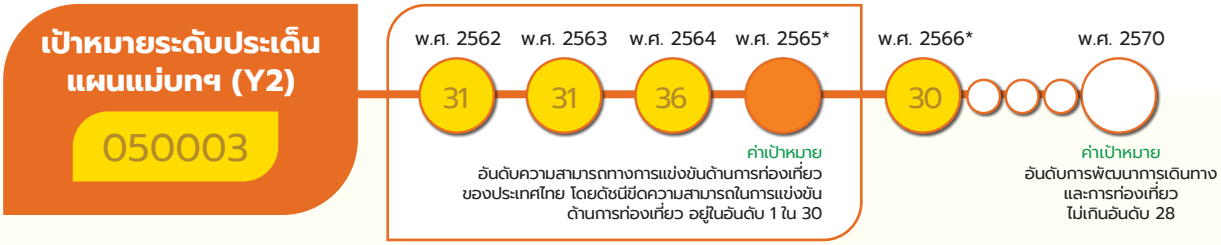

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050003 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ใช้ข้อมูลของปี 2564 เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ทั้งนี้ การจัดอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว มีการจัดเก็บทุก 2 ปี โดย สภาเศรษฐกิจโลก ขณะที่สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการจัดอันดับความสามารถในการจัดการแข่งขันของไทย โดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 050003 ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

อันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับ 28

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 050003 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม **อันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย โดย ดัชนีชี้ความสามารถในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว** เป็น **การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับ 28 ภายใน ปี 2570**

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทย และอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ซึ่งจัดอันดับโดยสภาเศรษฐกิจโลก โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2564) ได้จัดอันดับชี้ความสามารถในการแข่งขันด้านการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวของประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 36 จาก 117 ประเทศ ซึ่งข้อมูลล่าช้ากว่าสถานการณ์ปัจจุบัน 2 ปี จึงเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถ

การท่องเที่ยว

ในการแข่งขันภาพรวมของไทยล่าสุด โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) พ.ศ. 2566 ไทยอยู่ในลำดับที่ 30 ดีขึ้นจากลำดับที่ 33 ใน พ.ศ 2565 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 30 คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของไทยโดย สถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development: IMD) โดย พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในลำดับที่ 30 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกิน 28 คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 33 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 10**

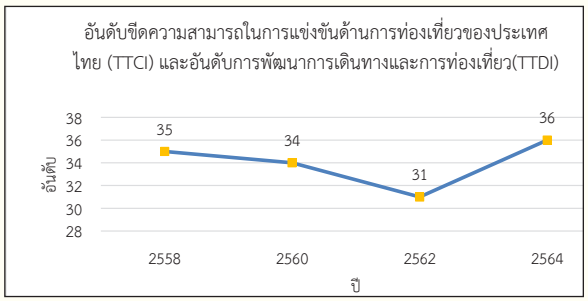

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

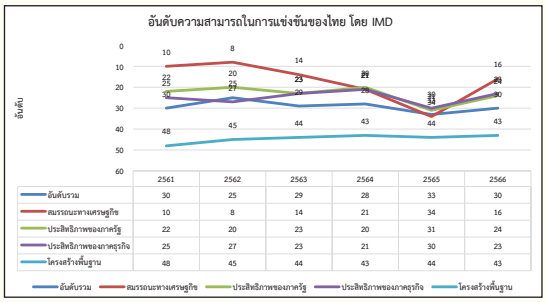

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ 05 การท่องเที่ยว ยังมีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็วโดยเฉพาะปัญหาอุปสรรคสำหรับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของไทยที่รออยู่ ทั้ง**ปัญหาการว่างงาน รายได้ที่ลดลง** และ**ค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวที่สูงขึ้น** รวมทั้ง ยังมีข้อจำกัดด้าน**ความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวและธุรกิจท่องเที่ยว**เพื่อรองรับกับความต้องการของนักเดินทางที่จะให้ความสำคัญกับประเด็นสุขภาพและสุขอนามัยเพิ่มมากขึ้น ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ ประเด็น การท่องเที่ยวอย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) บางเป้าหมายอยู่ในระดับดี แต่อาจไม่ได้ส่งผลต่อเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงมีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งแก้ไข ดังนี้

แผนแม่บท
05

การท่องเที่ยว

1) การพัฒนาสินค้าและบริการการท่องเที่ยวให้ได้การยอมรับในระดับสากล และการส่งเสริมตลาดการท่องเที่ยวที่ตรงกลุ่มเป้าหมายที่มีศักยภาพ **2) การพัฒนาและการส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่** ตลอดจนพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบใหม่ที่น่าสนใจเพื่อตอบโจทย์ตามความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป **3) การส่งเสริมประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว** ที่ทำให้นักท่องเที่ยวคนไทยและต่างชาติ นึกถึงและตัดสินใจเลือกเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยบนแนวคิดนักท่องเที่ยวมั่นใจว่าจะมีความสุขเมื่อได้มาและกลับไปอย่างปลอดภัย **(4) การส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการทำตลาดการท่องเที่ยวเชิงรุกและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันให้กับธุรกิจและชุมชน** และ **(5) การส่งเสริมการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยปรับสมดุลใหม่ เพื่อความยั่งยืน** เพื่อรักษาธรรมชาติที่ฟื้นตัวดีขึ้นมุ่งสร้างรายได้จากการท่องเที่ยวบนพื้นฐานของการรักษาสมดุลระหว่างเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม รวมทั้ง การบูรณาการความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนนับเป็นสิ่งสำคัญอีกประการหนึ่ง โดยภาคเอกชนต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับนโยบายของภาครัฐ และทิศทางการท่องเที่ยวสมัยใหม่ รวมถึงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ด้านการท่องเที่ยวเพื่อตอบสนองความต้องการของนักท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (05) การท่องเที่ยว ประกอบด้วย 14 เป้าหมาย แผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

050001 050002 050003

Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

050101 050102 050103
050201 050202 050301
050302 050303 050401
050402 050501 050601
050602 050603

การท่องเที่ยว

050101

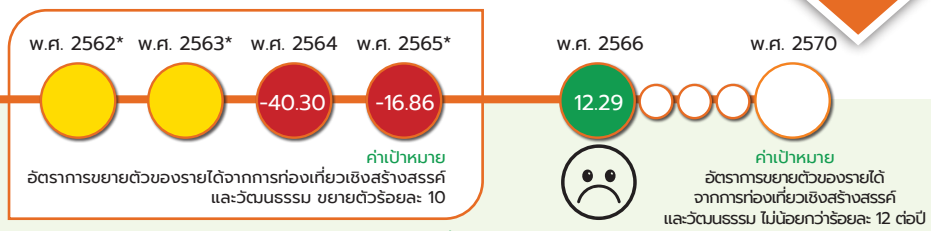

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 050101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 -2563 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย และในห้วง พ.ศ. 2561 -2565 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวร้อยละ 10 ซึ่งการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับ พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดย พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 20,719.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 18,451.75 ล้านบาท คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 12.29 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 คิดเป็นร้อยละ 102.42 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 34.87 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 64.75

050102

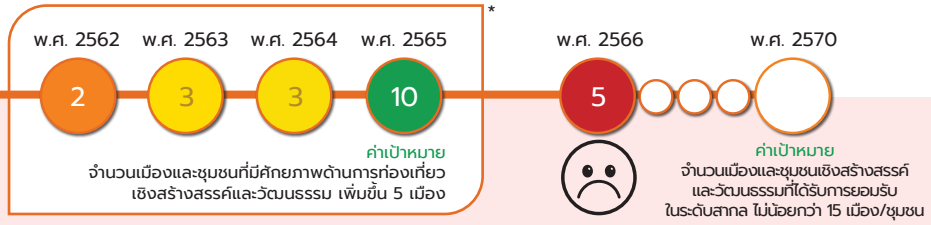

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050102 พ.ศ. 2562-2563 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใน พ.ศ. 2563-2566 สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาตัวชี้วัดเมืองที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UCCN) โดย พ.ศ. 2566 พบว่า จังหวัดที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ **จังหวัดเชียงราย** ด้านการออกแบบ (City of Design) และ**จังหวัดสุพรรณบุรี** ด้านดนตรี (City of Music) และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destination Top 100) พบว่า มีแหล่งท่องเที่ยวของไทยที่ได้รับการคัดเลือกอีกจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ (1) พื้นที่ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน (2) พื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และ (3) พื้นที่คลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ รวมจำนวน 5 เมือง/ชุมชน ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ไม่น้อยกว่าจำนวน 15 เมือง คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของพ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่จำนวน 10 เมือง/ชุมชน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 50**

การท่องเที่ยว

050103

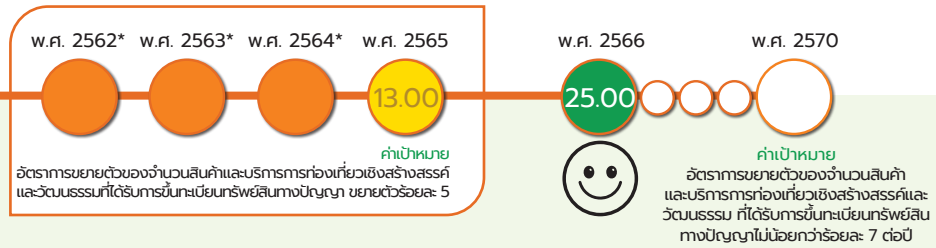

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050103 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 -2564 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา โดย พ.ศ. 2566 มีจำนวน 25 สินค้า ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 20 สินค้า ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 คิดเป็นร้อยละ 357 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 20 สินค้า สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 25**

050201

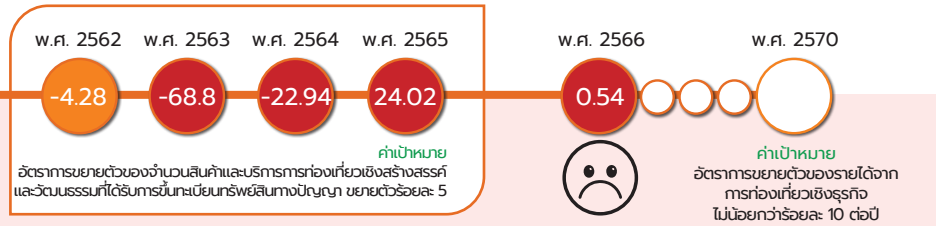

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดย พ.ศ. 2566 มีรายได้ 67.11 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 66.75 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.40 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 24.02 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 97.75**

การท่องเที่ยว

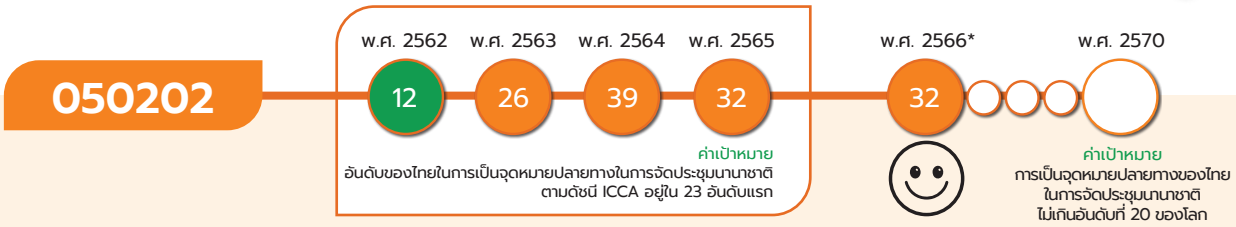

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2565 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติ ในพ.ศ. 2566

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดประชุมนานาชาติ ไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ตามดัชนี International Congress and Convention Association (ICCA) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 20 คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 17.95**

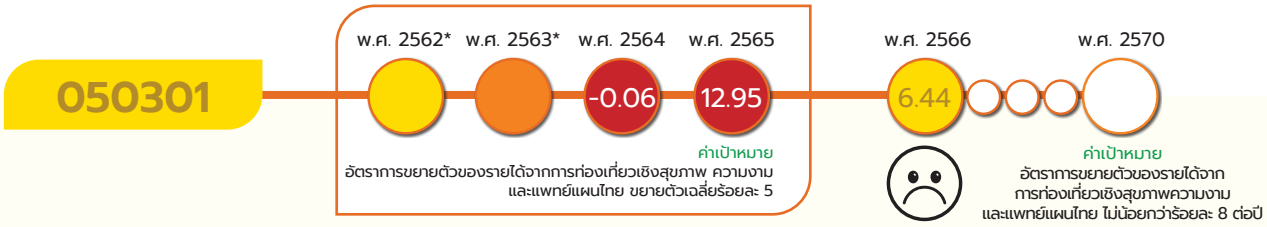

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2563 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดย พ.ศ. 2566 พบว่า มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 40,114 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 37,686 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.44 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของรายได้ฯ ร้อยละ 12.95 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 50.27**

การท่องเที่ยว

050302

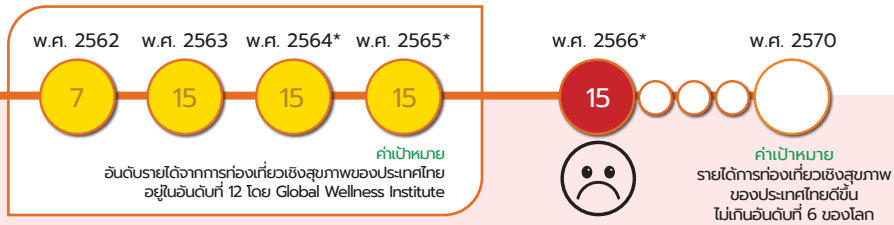

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050302 สถานการณ์ พ.ศ. 2564-2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2563 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย ในพ.ศ. 2566

อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก ภายใน ปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของสถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2563) อันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 15 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2563) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 7 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 114.29**

050303

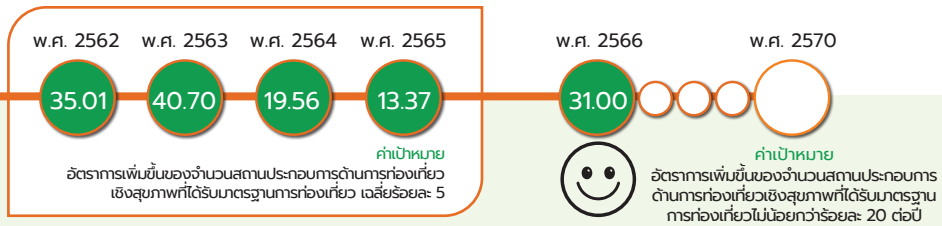

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐาน จัดเก็บโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2566) โดย พ.ศ. 2566 มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐาน จำนวน 1,834 แห่ง แบ่งออกเป็นกิจการสปา 101 แห่ง กิจการนวดเพื่อสุขภาพ 1,693 แห่ง และกิจการนวดเพื่อเสริมความงาม 40 แห่ง คิดเป็นร้อยละ 31 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 155 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ร้อยละ 0.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 7,109.30**

การท่องเที่ยว

050401

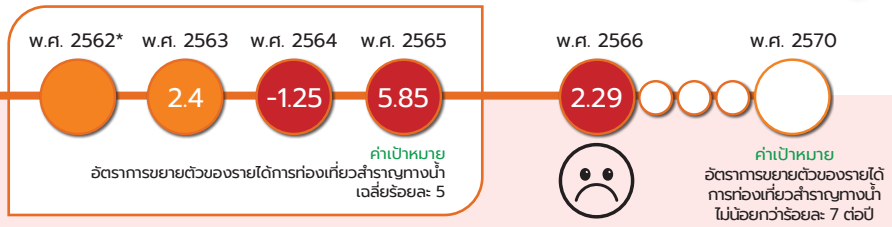

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050401 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัด จำนวนเรือและวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสำราญทางเรือในไทย จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 (ร้อยละต่อปี)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำของประเทศไทยโดยระหว่าง พ.ศ.2563 –2566 มีการถดถอยลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 โดยใน พ.ศ. 2564 การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ถดถอยอยู่ที่ร้อยละ -1.25 หรือคิดเป็นมูลค่า 10,396 ล้านบาท เมื่อเทียบกับรายได้ใน พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 10,529 ล้านบาท แต่ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 คลี่คลายลงในช่วงต้น พ.ศ. 2565 รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำก็กลับมาขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.85 หรือคิดเป็นมูลค่า 11,004 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 และร้อยละ 2.29 ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นมูลค่า 11,256 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 5.85 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 60.85**

050402

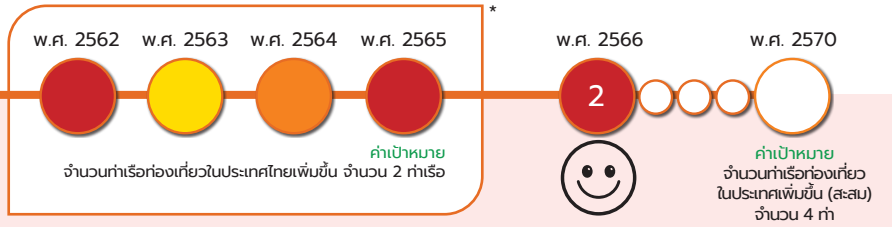

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050402 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 โดยการก่อสร้างท่าเรือของประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์ หรือการปรับปรุงพื้นที่ท่าเรือเป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จำนวน 4 ท่า

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างท่าเรือเพื่อรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่ โดย พ.ศ. 2566 ยังไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม โดยโครงการส่วนใหญ่จะเป็นการก่อสร้างปรับปรุงท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในท่าเทียบเรือ โดยมีจำนวน 2 แห่งที่แล้วเสร็จและมีการตรวจรับแล้ว คือ ท่าเทียบเรือท้องศาลา และ ท่าเทียบเรือหาดริ้น อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี

การท่องเที่ยว

และมีโครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือจำนวน 3 แห่ง ที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ คือ (1) โครงการปรับปรุงท่าเรืออเนกประสงค์บริเวณอ่าวมะขามป้อม อ.แกลง จ.ระยอง (2) โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี (3) โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือปากคลองจิหลาด อ.เมือง จ.กระบี่ และมีโครงการปรับปรุงท่าเรือที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการประกวดราคา จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการก่อสร้างท่าเรือเกาะกูด อ.เกาะกูด จ.ตราด นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้เป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเล (Maritime Hub) ซึ่งเมื่อเทียบกับสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีท่าเรือเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 4 ท่า คิดเป็นร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ไม่มีท่าเรือเพื่อรองรับการท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

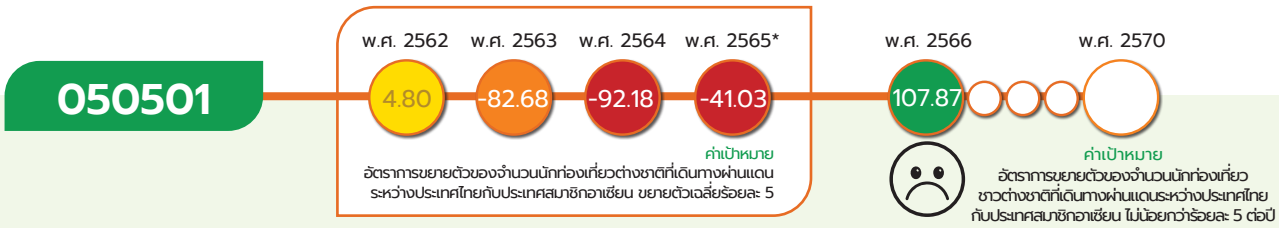

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 050501 ในห้วง พ.ศ. 2561 - 2565 อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ซึ่งการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดย พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 6.02 ล้านคน ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 107.87 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 2.89 ล้านคน มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 48,248.35 จาก พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 2,157.40 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวฯ ร้อยละ 48,248.35 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 44,628.24** โดยที่การขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นผลจากการคลี่คลายลงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

การท่องเที่ยว

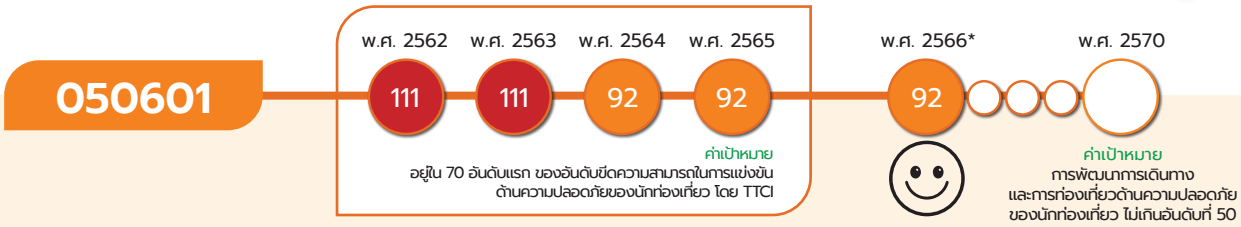

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050601 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2564 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในพ.ศ. 2566 โดยมีการจัดเก็บทุก 2 ปี โดย สภาเศรษฐกิจโลก

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) ได้จัดอันดับให้ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 92 จาก 117 ประเทศ ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายในพ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก คิดเป็นร้อยละ 54.35 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ 111 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 17.11**

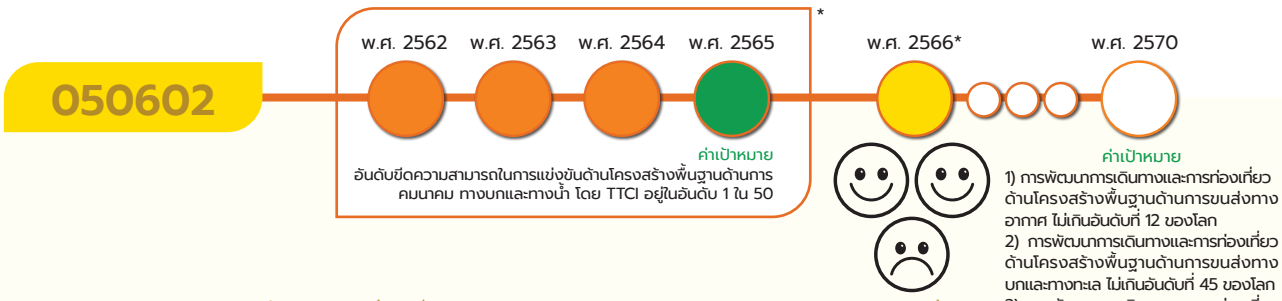

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050602 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ โดยได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเพิ่มตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2570 จากเดิม อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย (TCCI) เป็นประกอบด้วย (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ ไม่เกินอันดับที่ 12 (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ซึ่งใช้ตัวชี้วัดมากกกว่า 1 ตัวชี้วัด ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ 1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ ไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก 2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก และ 3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล

การท่องเที่ยว

พ.ศ. 2564) ประกอบด้วย (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 13 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 12 คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 48 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 45 คิดเป็นร้อยละ 93.75 และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 14 คิดเป็นร้อยละ 43.75 และเมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.03 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยพบว่า (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 22 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 40.91** (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 72 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 33.33** และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 14 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 128.57**

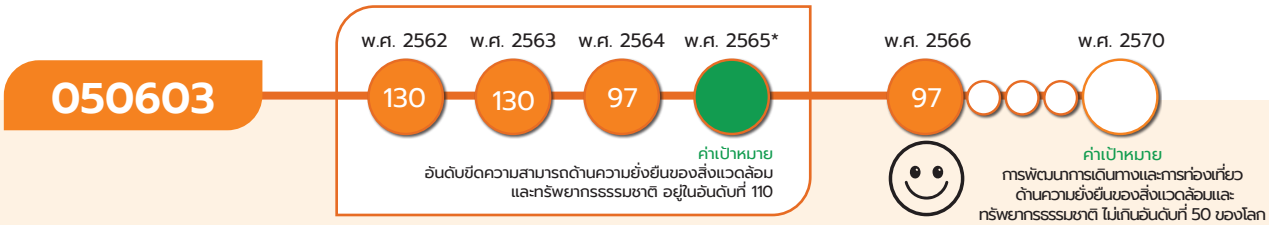

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050603 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการบรรยายเพิ่มเติมรายงานถึงความก้าวหน้า ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยมีความก้าวหน้าขึ้นเป็นลำดับ จากข้อมูลอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 97 จากอันดับที่ 130 จาก พ.ศ. 2562 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 คิดเป็นร้อยละ 51.55 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 130 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 25.38**

การท่องเที่ยว

050101

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

จ.3

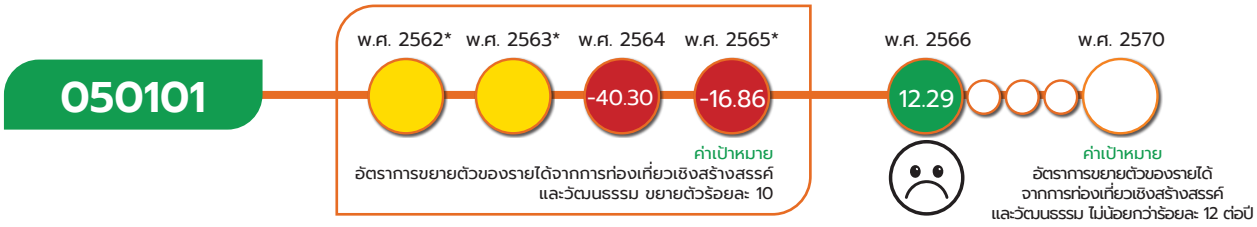

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 050101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 -2563 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย และในห้วง พ.ศ. 2561 -2565 อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ขยายตัวร้อยละ 10 ซึ่งการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับ พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวในรูปแบบที่สามารถสร้างคุณค่าให้แก่สินค้า และ บริการด้านการท่องเที่ยวให้แก่พื้นที่บนพื้นฐานอัตลักษณ์ของความเป็นไทย การพัฒนาสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการจ้างงานในพื้นที่ โดยใช้ฐานทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น มรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงองค์ความรู้และนวัตกรรม ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิตของชุมชนตลอดจน การท่องเที่ยวที่เกี่ยวเนื่องกับอุตสาหกรรมสร้างสรรค์ของไทย อาทิ ภาพยนตร์ ดนตรี เป็นต้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มมูลค่าสินค้าบริการและแหล่งท่องเที่ยวโดยมีความคิดสร้างสรรค์ ศิลปะ วัฒนธรรม และองค์ความรู้ของท้องถิ่น พร้อมทั้ง ส่งเสริมการตลาดที่มุ่งเน้นการสื่อสารคุณค่าและภาพลักษณ์ของประเทศ ตลอดจนสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างรายได้ อาทิ การมีฐานข้อมูลเชิงลึก การเตรียมความพร้อมของศักยภาพชุมชนและผู้ประกอบการ และการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อยกระดับสินค้าและบริการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050101 ยังคงตัวชี้วัดเดิมและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 ต่อปี แต่มีการปรับหน่วยวัดและค่าเป้าหมายจากเดิม เฉลี่ยร้อยละ เป็น “ร้อยละต่อปี”

การท่องเที่ยว

050101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050101 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น นอกจากนี้ ยังเกี่ยวข้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬา แรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ในส่วนของการพัฒนาประเทศ มรดกทางวัฒนธรรม เอกลักษณ์ของชาติ โดยหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดย พ.ศ. 2566 มีรายได้ 20,719.82 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 18,451.75 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัว ร้อยละ 12.29 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตรารายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 คิดเป็นร้อยละ 102.42 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัว ร้อยละ 12.29 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 คิดเป็นร้อยละ 102.42 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 34.87 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 64.75**

การท่องเที่ยว

050101

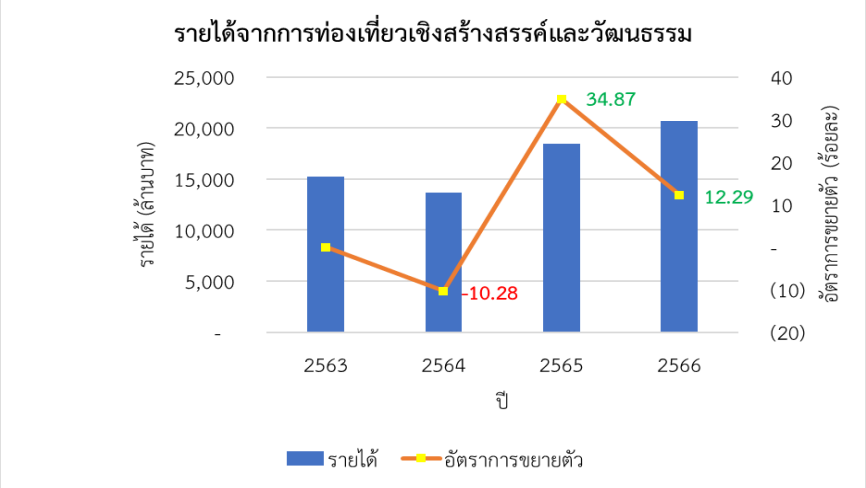

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชนได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเป็นจำนวนมาก อาทิ จัดมหกรรมวัฒนธรรมแห่งชาติ วิถีถิ่น วิถีไทย เพื่อเป็นการสร้างรายได้และกระตุ้นเศรษฐกิจและเกิดรายได้หมุนเวียนจากการต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมในพื้นที่ที่มีศักยภาพ การคัดเลือก 10 สุดยอดชุมชนต้นแบบ “เที่ยวชุมชน ยลวิถี” เพื่อปลุกกระแสการท่องเที่ยววิถีชุมชน สร้างโอกาสและสร้างรายได้เสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็งอย่างยั่งยืนต่อไป นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้สร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างรายได้ให้ชุมชนโดยใช้เทคโนโลยีผ่านแอปพลิเคชัน “ชุมชนท่องเที่ยว” และกรมการพัฒนาชุมชนได้ส่งเสริมการดำเนินงานชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี รวม 3,680 หมู่บ้าน/ชุมชน เพื่อใช้การท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือในการสร้างรายได้ให้กับชุมชนด้วยการพัฒนาหมู่บ้านให้มีความพร้อมที่จะรองรับนักท่องเที่ยว ดึงเสน่ห์ของชุมชนมาสร้างสรรค์เป็นสินค้าและบริการ และส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ เป้าหมายชุมชนท่องเที่ยว OTOP นวัตวิถี จำนวน 25 ชุมชน ในส่วนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) อยู่ระหว่างการนำเสนอแผนยุทธศาสตร์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (พ.ศ. 2566 – 2570) ต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวในพื้นที่พิเศษภายใต้การกำกับดูแลขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) นอกจากนี้ รัฐบาลได้ดำเนินการตั้งคณะกรรมการยุทธศาสตร์ซอฟต์พาวเวอร์แห่งชาติ เพื่อส่งเสริมและสนับสนุนซอฟต์พาวเวอร์ของประเทศไทย ซึ่งเกี่ยวข้องโดยตรงต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และการกระจายรายได้ของการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

การท่องเที่ยว

050101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การจัดทำโครงการที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมมีจำนวนมาก ซึ่งหลายโครงการมีความซ้ำซ้อนกันทั้งกิจกรรมและพื้นที่การดำเนินการ ส่งผลให้การพัฒนากระจุกตัวอยู่ในบางจุด และหน่วยงานไม่ได้เข้าไปพัฒนาอย่างต่อเนื่อง จึงทำให้ในบางพื้นที่มีการพัฒนาไม่ครอบคลุมตั้งแต่ต้นน้ำจนถึงปลายน้ำ อีกทั้งการบริหารจัดการการท่องเที่ยวในชุมชนยังคงเป็นการบริหารจัดการด้วยตนเองตามศักยภาพของแต่ละชุมชน และส่วนใหญ่ไม่ได้มีการจัดเก็บรายได้อย่างเป็นระบบ จึงส่งผลต่อประสิทธิภาพในการบริหารจัดการ นอกจากนี้โครงสร้างพื้นฐานของบางชุมชน และสิ่งอำนวยความสะดวกยังไม่พร้อมรองรับนักท่องเที่ยว รวมทั้งมีข้อจำกัดในการทำกิจกรรมกับชุมชน เนื่องจากต้องมีการนัดหมายล่วงหน้า จึงส่งผลให้นักท่องเที่ยวเปลี่ยนจุดหมายปลายทางเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่มีความสะดวกสบายมากขึ้น

การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ต้องเผชิญข้อจำกัดทางด้านเศรษฐกิจที่มีผลต่อการท่องเที่ยวในภาพรวมลดลง และกำลังซื้อที่ลดลง ทำให้ต้องมีการแข่งขันกันพัฒนาสินค้าและบริการที่เหมาะสมกับศักยภาพและอัตลักษณ์ของชุมชนแต่ละพื้นที่เพื่อกระตุ้นและดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยว และมีการจำหน่ายสินค้าและบริการในพื้นที่เพื่อสร้างรายได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรพัฒนาและส่งเสริมรูปแบบการท่องเที่ยวศักยภาพสูงให้เหมาะสมกับศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ตลอดจนพัฒนาสินค้าและบริการรูปแบบที่สอดคล้องกับความต้องการและความสนใจของนักท่องเที่ยว ผ่านการวิจัยเชิงพื้นที่ในชุมชนเพื่อค้นหาอัตลักษณ์ของชุมชนอย่างแท้จริง และสอดคล้องกับความเป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่หรือชุมชนนั้น ๆ อาทิ การส่งเสริมการท่องเที่ยวสายมูเตลูที่สะท้อนถึงวัฒนธรรมของชุมชนในพื้นที่และสอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวที่ให้ความสนใจกับความเชื่อและแรงศรัทธา นอกจากนี้ ในด้านการตลาดเพื่อการท่องเที่ยวสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ควรส่งเสริมการประชาสัมพันธ์ให้สอดคล้องกับศักยภาพของชุมชนและความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ควบคู่กับการยกระดับการบริหารจัดการความพร้อมและระบบบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชนในการจัดการการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว

050102

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050102 พ.ศ. 2562-2563 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงรายได้จากการท่องเที่ยวโดยชุมชนขององค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยใน พ.ศ. 2563-2566 สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา โดยกองเศรษฐกิจการท่องเที่ยวและกีฬา ได้ดำเนินการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน

มีวัตถุประสงค์เพื่อจำนวนเมืองและชุมชนที่ได้รับการพัฒนาและยอมรับในระดับสากล โดยการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเป็นรูปแบบการท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมอย่างมากในปัจจุบัน และช่วยสนับสนุนให้เกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนท้องถิ่น ซึ่งเมืองเป็นปัจจัยสำคัญที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวในการท่องเที่ยวรูปแบบดังกล่าว ประเทศไทยจึงได้ส่งเสริมและสนับสนุนให้มีเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมมากขึ้น ผ่านการมีอัตลักษณ์ของวัฒนธรรมของเมืองและชุมชน การสร้างนวัตกรรมเพื่อต่อยอดทุนทางวัฒนธรรมและท้องถิ่น การบริหารจัดการเมืองและชุมชนอย่างมีประสิทธิภาพ และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนา และผลจากการเป็นเมืองสร้างสรรค์จะก่อประโยชน์ต่อภาคส่วนต่าง ๆ ทางสังคม อาทิ การจ้างงานในพื้นที่ การแลกเปลี่ยนองค์ความรู้และความร่วมมือระหว่างเมืองต่าง ๆ เพื่อใช้ประโยชน์จากสินทรัพย์เชิงสร้างสรรค์ที่มีอยู่อย่างเต็มที่ และการมีเมืองที่มีพื้นที่และสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้เกิดกิจกรรมทางวัฒนธรรม ที่นำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจในพื้นที่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050102 ได้มีการปรับตัวชี้วัดที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม **จำนวนเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น 5 เมือง** เป็น **จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล** ซึ่งมีค่าเป้าหมาย **ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน**

การท่องเที่ยว

050102

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050102 เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น 2. การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการเพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร 3. การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม	ฉ. ด้านเศรษฐกิจ (1) ขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (2) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น **เป้าหมายที่ 2** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และ**เป้าหมายที่ 3** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้ มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การท่องเที่ยว

050102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดเมืองที่ได้รับการคัดเลือกให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UCCN) โดย พ.ศ. 2566 พบว่าจังหวัดที่ได้รับการคัดเลือก ได้แก่ **จังหวัดเชียงราย** ด้านการออกแบบ (City of Design) **จังหวัดสุพรรณบุรี** ด้านดนตรี (City of Music) และเมื่อพิจารณาตามตัวชี้วัดแหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destination Top 100) มีแหล่งท่องเที่ยวของไทยที่ได้รับการคัดเลือกอีกจำนวน 3 แห่ง ได้แก่ (1) พื้นที่ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน (2) พื้นที่ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย และ (3) พื้นที่คลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่ จึงส่งผลให้สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล อยู่ที่ 5 เมือง/ชุมชน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 2 เมือง/ชุมชน โดยคิดเป็นร้อยละ 250 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากล โดย พ.ศ. 2566 จำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลมีจำนวน 5 เมือง/ชุมชน หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่า 15 เมือง/ชุมชน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่จำนวน 10 เมือง/ชุมชน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 50**

เครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UCCN)

1. เชียงราย ด้านการออกแบบ (City of Design) , 2566
2. สุพรรณบุรี ด้านดนตรี (City of Music) , 2566

แหล่งท่องเที่ยวต้นแบบที่ได้รับรางวัลแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน 100 แห่งของโลก (Sustainable Destination Top 100)

1. ตำบลในเวียง อำเภอเมืองน่าน จังหวัดน่าน
2. ตำบลเมืองเก่า อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย
3. ตำบลคลองท่อม อำเภอคลองท่อม จังหวัดกระบี่

ที่มา : UCCN และ Green Destinations

การท่องเที่ยว

050102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานหลายภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการขับเคลื่อนเพื่อผลักดันให้เป็นเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น โดยองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) (อพท.) ภายใต้กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ การสร้างการรับรู้เผยแพร่ประชาสัมพันธ์อัตลักษณ์ การจัดงานมหกรรมและเทศกาลต่าง ๆ ที่เป็นอัตลักษณ์เฉพาะของเมือง และการสร้างความร่วมมือข้ามสาขากับกลุ่มเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ พร้อมทั้งได้จัดทำข้อมูลรายชื่อเมืองเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566-2570 ที่คาดว่าจะสามารถผลักดันให้เป็นเมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้ และเมือง Sustainable Destinations TOP 100 เมืองเป้าหมายที่คาดว่าจะเสนอชื่อให้เป็นเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UCCN) อาทิ เมืองพัทยา สงขลา และพัทลุง เพื่อผลักดันให้มีจำนวนเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการยอมรับในระดับสากลเพิ่มขึ้นตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ขณะที่กระทรวงวัฒนธรรมได้ดำเนินการขับเคลื่อนทุนทางวัฒนธรรมที่เป็นต้นทุนดั้งเดิมและศิลปะประยุกต์ร่วมสมัยในการพัฒนาทุนทางวัฒนธรรมสู่การพัฒนาเชิงพื้นที่ อาทิ การพัฒนาศักยภาพชุมชนสู่การเป็นเมืองแห่งศิลปะ และการบูรณะแหล่งมรดกศิลปวัฒนธรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยว นอกจากนี้ สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจสร้างสรรค์ (องค์การมหาชน) ร่วมกับกระทรวงวัฒนธรรม จังหวัดเชียงใหม่ องค์การบริหารส่วนจังหวัดเชียงใหม่ สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน) หรือ TCEB และกลุ่มเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโกในประเทศไทยได้ดำเนินการยื่นประมูลสิทธิ์ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพการจัดการประชุมประจำปีของเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์องค์การยูเนสโก ครั้งที่ 17 พ.ศ. 2568 (UCCN Annual Conference 2025) จังหวัดเชียงใหม่ เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศสู่สากล

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ตัวชี้วัดเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก (UCCN) เป็นการเปิดรับสมัครสมาชิกเครือข่ายเมืองสร้างสรรค์ขององค์การยูเนสโก 2 ปี ต่อ 1 ครั้ง โดยแต่ละประเทศสามารถส่งใบสมัครได้ไม่เกินจำนวน 2 เมือง ในสาขาที่แตกต่างกัน ส่งผลให้เมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์ที่ได้เสนออาจจะไม่ได้รับการคัดเลือกหรือผลการคัดเลือกจะไม่ได้เกิดขึ้นในทุกปี ขณะที่ อพท. ในฐานะเป็นหน่วยงานสำคัญในการขับเคลื่อนมีขอบเขตการดำเนินงานได้เฉพาะเมืองที่อยู่ในพื้นที่พิเศษของ อพท. เท่านั้น นอกจากนี้ ตัวชี้วัด Sustainable Destinations TOP 100 ยังคงมีอุปสรรคในประเด็นความพร้อมของแหล่งท่องเที่ยวด้านการรวบรวมข้อมูลผลการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวอย่างเป็นระบบและความร่วมมือจากผู้มีส่วนได้เสียทุกภาคส่วนในพื้นที่ รวมถึงงบประมาณในการเตรียมความพร้อมเพื่อสมัครเข้ารับรางวัล จึงส่งผลต่อการรวบรวมข้อมูลซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญของการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและการเสนอชื่อเมืองเพื่อเข้ารับรางวัล

การท่องเที่ยว

050102

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อผลักดันให้ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือในทุกภาคส่วนของเมืองและชุมชนเพื่อวางแผนเตรียมความพร้อมและสื่อสารไปยังผู้มีส่วนได้เสียที่เกี่ยวข้องในแหล่งท่องเที่ยวในส่วนของภารกิจการเสนอชื่อเมืองเข้ารับรางวัลอย่างเป็นระบบ เพื่อให้ทุกภาคส่วนเห็นภาพการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวไปในทิศทางเดียวกัน และร่วมกันค้นหาจุดเด่น และสร้างเครือข่ายที่เข้มแข็งของเมืองและชุมชนนั้น ๆ และกำหนดกิจกรรมที่ผลักดันให้เพิ่มศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ของยูเนสโกและเกณฑ์การท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนโลก (GSTC) ผ่านการสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนในท้องถิ่น พร้อมกับภาครัฐให้การช่วยเหลือสนับสนุนและพัฒนาขับเคลื่อนให้เป็นเมืองและชุมชนเชิงสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมที่เป็นรูปธรรมอย่างยั่งยืน พร้อมทั้งพัฒนากลยุทธ์ด้านการตลาดที่สร้างมูลค่าให้กับสินค้าและบริการของเมืองและชุมชน ในพื้นที่เป้าหมาย และประชาสัมพันธ์ผ่านช่องทางที่สามารถเข้าถึงให้กลุ่มลูกค้าทั้งในประเทศและต่างประเทศ

050103

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050103 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 -2564 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา เป็นการบรรยายทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สินค้าและบริการที่แสดงถึงอัตลักษณ์ของความเป็นไทย ใช้ฐานทรัพยากรภูมิปัญญาท้องถิ่น มรดกทางวัฒนธรรม รวมถึงองค์ความรู้และนวัตกรรมใหม่ๆ เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับการท่องเที่ยว ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาของไทยเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ

การท่องเที่ยว

050103

ได้แก่ การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การส่งเสริมอัตลักษณ์วัฒนธรรมของสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม การยกระดับคุณภาพและมาตรฐานของสินค้าและบริการให้ตรงตามความต้องการของตลาด การพัฒนากระบวนการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการปรับปรุงสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการสร้างนวัตกรรมและขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050103 ยังคงตัวชี้วัดเดิมและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเฉลี่ยร้อยละ 7 ต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050103 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา โดยกรมทรัพย์สินทางปัญญา พบว่า พ.ศ. 2566 จำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา (สินค้า) มีจำนวน 25 สินค้า มีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 20 สินค้า ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 คิดเป็นร้อยละ 357 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

การท่องเที่ยว

050103

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา โดย พ.ศ. 2566 มีจำนวน 25 สินค้าขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 25 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 20 สินค้า ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 คิดเป็นร้อยละ 357 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวน 20 สินค้า สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 25**

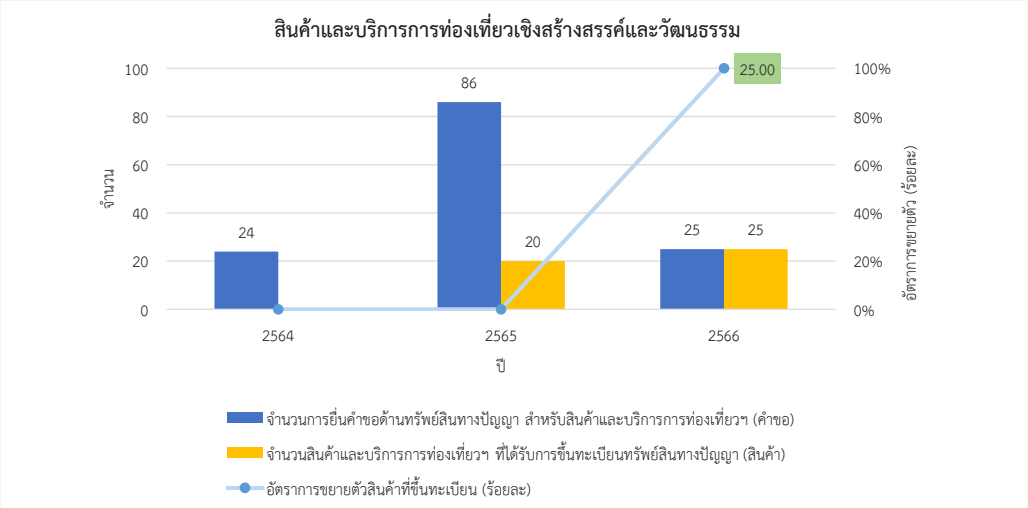

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐได้มีมาตรการและโครงการสนับสนุนให้สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ รวมทั้งสร้างรายได้ให้แก่ผู้ประกอบการในพื้นที่ ในประเด็นสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม โดยกระทรวงวัฒนธรรมอยู่ระหว่างจัดทำแผนการขับเคลื่อน Soft Power เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทย (พ.ศ. 2566-2570) เพื่อมุ่งเน้นสินค้าและบริการทางวัฒนธรรม และดำเนินการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ (MOU) โครงการพัฒนาสินค้าด้านท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ร่วมกับการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย และสภาหอการค้าแห่งประเทศไทย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ เครื่องมือ และส่งเสริมให้เกิดการใช้ประโยชน์ พัฒนาสินค้าและผลิตภัณฑ์ นำเทคโนโลยี นวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์เพื่อเพิ่มอัตลักษณ์และมูลค่าของสินค้าและบริการ นอกจากนี้หน่วยงานเจ้าภาพหลักกรมทรัพย์สินทางปัญญาได้พัฒนาต่อยอดสินค้าท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว

050103

เชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมด้วยทรัพย์สินทางปัญญาในระดับพื้นที่ ได้แก่ จังหวัดนครนายก และจังหวัดฉะเชิงเทรา มีการจัดประชุมร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และประสานขออนุเคราะห์ข้อมูลผลการดำเนินโครงการของหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งได้สนับสนุนวิทยากรบรรยายให้ความรู้ด้านทรัพย์สินทางปัญญาแก่หน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่ขอความอนุเคราะห์ และออกหน่วยบริการให้คำปรึกษาและรับจดทะเบียน การขอรับความคุ้มครองด้านทรัพย์สินทางปัญญา (Mobile Unit) เพื่อสนับสนุนให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขาดการบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการส่งเสริมการขึ้นทะเบียนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ใน พ.ศ. 2566 กรมทรัพย์สินทางปัญญาได้ขออนุเคราะห์ข้อมูลของหน่วยงานที่มีส่วนช่วยสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย การท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม ในห้วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2563 – 2566 รวมทั้งสิ้น 58 หน่วยงาน ได้รับการตอบแบบสำรวจ 34 หน่วยงาน และมีเพียง 4 หน่วยงาน ที่มีการผลักดันให้สินค้าและบริการเข้าสู่ระบบการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา นอกจากนี้ การขึ้นทะเบียนหรือจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเป็นกระบวนการที่ต้องใช้เวลาในการพิจารณาตามกฎหมายและขั้นตอนที่ซับซ้อน เกิดความล่าช้าในการพิจารณาสินค้าที่ขอขึ้นทะเบียน ส่งผลให้ไม่สามารถจดทะเบียนคำขอสินค้าและบริการการท่องเที่ยวฯ ได้ภายในปีงบประมาณที่จัดทำโครงการ นอกจากนี้ เมื่อพิจารณาในส่วนของจำนวนการยื่นคำขอฯ พบว่า มีการปรับตัวลดลงจาก 86 คำขอ ในพ.ศ. 2565 เป็น 25 คำขอ ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งอาจจะมีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เกี่ยวกับจำนวนการขึ้นทะเบียนได้ในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการจัดทำแผนพัฒนาเชิงพื้นที่โดยระบุพื้นที่ที่ควรได้รับพัฒนาเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรม พร้อมถ่ายทอดแผนพัฒนาเชิงพื้นที่และส่งต่อความต้องการของชุมชนในแหล่งท่องเที่ยวให้หน่วยงานต่างๆ ได้ทราบ เพื่อให้กรมทรัพย์สินทางปัญญาสามารถจัดทำโครงการพัฒนาต่อยอดสินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมด้วยทรัพย์สินทางปัญญา ให้สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และชุมชนที่ผ่านการพิจารณาจากหน่วยงานหลักแล้ว ตลอดจน ควรมีแนวทางเชื่อมโยงผลผลิตจากโครงการของหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ผ่านการเฟ้นหาอัตลักษณ์ สร้างคุณค่าที่เชื่อมโยงกับวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยต่อยอดพัฒนาสินค้าจากภูมิปัญญาท้องถิ่นและจดทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อผลักดันให้สินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเข้าสู่ระบบทรัพย์สินทางปัญญาได้เพิ่มขึ้น รวมทั้ง ควรมีการสนับสนุนด้านการตลาดสำหรับสินค้าและบริการฯ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนแล้ว อาทิ การประชาสัมพันธ์สินค้าคู่กับสถานที่ท่องเที่ยวประจำถิ่น จะช่วยผลักดันให้เกิดความตระหนักถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญาในการยกระดับการพัฒนาต่อยอดสินค้าและบริการ

การท่องเที่ยว

050201

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

จ.3

050201

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2570
-4.28	-68.8	-22.94	24.02	0.54	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนสินค้าและบริการการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่ได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญา ขยายตัวร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างรายได้จากการจัดกิจกรรม MICE ที่นำไปสู่การส่งเสริมการค้าและการลงทุน การท่องเที่ยวเชิงกีฬา การจัดการแข่งขันมหกรรมกีฬาระดับนานาชาติและระดับชาติ กิจกรรมการฝึกซ้อมและการเก็บตัวนักกีฬา การฟื้นฟูสมรรถภาพร่างกายนักกีฬา การจัดมหรสพความบันเทิง รวมถึงการพักผ่อนและนันทนาการที่เกิดขึ้นระหว่างหรือหลังการประกอบธุรกิจ หรือการทำกิจกรรมต่าง ๆ ที่สามารถดึงดูดกลุ่มนักเดินทางเพื่อธุรกิจและนักท่องเที่ยวเพื่อชมกีฬาที่มีคุณภาพเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความพร้อมของสินค้าและบริการของการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ การตลาดท่องเที่ยวเชิงธุรกิจที่มีประสิทธิภาพ การบริหารจัดการกิจกรรมท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้บรรลุเป้าหมาย และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวต่อเนื่องหลังจากการประชุม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050201 ยังคงตัวชี้วัดเดิมและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

การท่องเที่ยว

050201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เป็นช่วงเวลาที่การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจโดยเฉพาะการจัดประชุมนานาชาติ การจัดนิทรรศการ และกิจกรรมที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ ในประเทศไทย จำเป็นที่จะต้องมีการปรับตัวครั้งใหญ่ เนื่องจากเกิดความผันผวนเป็นอย่างมากในภาคธุรกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ในระหว่าง พ.ศ. 2563 – 2565 ที่ทำให้ธุรกิจต่าง ๆ ได้รับผลกระทบเป็นวงกว้าง โดย พ.ศ. 2566 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจมีรายได้ 67.11 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 66.75 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 10.80 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

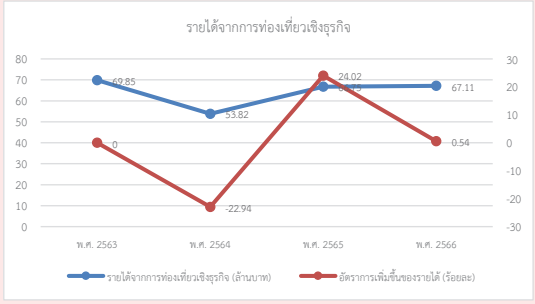

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การท่องเที่ยว

050201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 0.54 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 5.40 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 24.02 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 97.75**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจในหลายมิติ โดยเฉพาะการดำเนินการเชิงรุก เพื่อผลักดันให้ธุรกิจการประชุมสัมมนานานาชาติ การจัดนิทรรศการ การแสดงสินค้า และธุรกิจอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เข้ามามีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ และเป็นตัวแทนในการสร้างอำนาจละมุนให้กับประเทศไทย เป็นการต่อยอดบทบาทและศักยภาพของประเทศไทยจากการเป็นเจ้าภาพการประชุมความร่วมมือทางเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชีย-แปซิฟิก (APEC) พ.ศ. 2565 รวมทั้ง กระตุ้นการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจภายในประเทศ ผ่านมาตรการรณรงค์ให้เกิดการประชุมสัมมนา จัดนิทรรศการ การแสดงสินค้า และเทศกาลต่าง ๆ ของภาคธุรกิจภายในประเทศเพิ่มขึ้น โดยเน้นให้เป็นรูปแบบการทำงานในลักษณะบูรณาการเป็นพันธมิตรระหว่างภาครัฐ เอกชน และ ภาคประชาสังคม เพื่อขับเคลื่อนการฟื้นฟูและพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศผ่านการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ ให้กระจายเข้าสู่ระดับฐานรากของพื้นที่ต่าง ๆ และได้ดำเนินการสร้างความเชื่อมั่นถึงศักยภาพภายในของประเทศไทยที่มีความพร้อมและสะดวกต่อการประกอบธุรกิจ ผ่านการเสนอตัวให้ประเทศไทยเป็นเจ้าภาพในการจัดงานสำคัญระดับโลก เช่น การเข้าร่วมประมูลสิทธิ์การจัดงาน Specialised Expo ใน ค.ศ. 2028 ณ จ.ภูเก็ต ที่ถึงแม้ว่าไม่ได้ชนะการประมูลสิทธิ์ แต่ได้สร้างการรับรู้และความเชื่อมั่นของไทยในเวทีระดับโลก การนำสิทธิ์การจัดกีฬาระดับนานาชาติมาแข่งขันในประเทศไทย เช่น การแข่งขันวอลเลย์บอลหญิง ซี วี.ลีก ค.ศ. 2023 มาจัดยัง จ.เชียงใหม่ การจัดวอลเลย์บอลหญิงเนชั่นส์ลีก 2023 รอบคัดเลือกใน จ.นครราชสีมา และการเตรียมประมูลสิทธิ์งานพืชสวนโลก พ.ศ. 2572 ที่ จ.นครราชสีมา เป็นการตลาดเชิงรุกเพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ผู้จัดงานในต่างประเทศและสร้างโอกาสทางการตลาดสำหรับภาคธุรกิจของประเทศไทย นอกจากนี้ มีความพยายามที่จะฟื้นฟูตลาดต่างประเทศเดิมและแสวงหาตลาดต่างประเทศใหม่ที่มีความพร้อมและมีศักยภาพให้เข้าประกอบธุรกิจในประเทศไทย ทดแทนตลาดเดิมที่สูญเสียศักยภาพในการเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยเนื่องจากได้รับผลกระทบจากสถานการณ์ภายในและภายนอกประเทศเหล่านั้น โดยในระยะเริ่มต้นมีการวางแผนที่จะเจาะกลุ่มเป้าหมายตลาดระยะใกล้ในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค และขยายการประชาสัมพันธ์ตลาดเข้าสู่ภูมิภาคยุโรปและอเมริกาในระยะถัดไป

การท่องเที่ยว

050201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าใน พ.ศ. 2566 เป็นปีที่มีการฟื้นตัวของการเดินทางโดยรวม ที่มีการเดินทางนอกประเทศมากขึ้นหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 หากแต่สถานการณ์โดยรวมของโลกยังมีความไม่แน่นอนต่อการประกอบธุรกิจและการเดินทางระหว่างประเทศ โดยเฉพาะประเด็นความขัดแย้งระหว่างประเทศในพื้นที่ต่าง ๆ รวมทั้งมีประเด็นวิกฤตทางเศรษฐกิจของหลายประเทศที่ไม่เอื้อต่อการดำเนินกลยุทธ์ทางการตลาดของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการดึงดูดนักธุรกิจเข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทย ทั้งนี้ประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นได้ส่งผลถึงการเปลี่ยนแปลงไปของลักษณะการเข้ามาประกอบธุรกิจของนักธุรกิจชาวต่างชาติ ที่เริ่มเน้นการเข้ามาประกอบธุรกิจและท่องเที่ยวด้วยต้นทุนค่าใช้จ่ายต่อหัวที่ถูกลงและมีระยะเวลาการพำนักที่ลดลง และเน้นการประชุมจัดงานต่าง ๆ ในรูปแบบออนไลน์มากขึ้น นอกจากนี้ ภายในประเทศไทยเองยังประสบกับปัญหาการเปลี่ยนแปลงไปของตลาดแรงงาน ที่มีอุปทานแรงงานไม่เพียงพอต่ออุปสงค์ความต้องการของตลาดผู้ประกอบธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบควรสร้างการรับรู้ให้กับทุกภาคส่วนทั้งรัฐและเอกชน ให้สนับสนุนการใช้การจัดประชุมสัมมนา การแสดงสินค้าและนิทรรศการ เป็นเครื่องมือในการดำเนินกิจกรรมเพื่อให้บรรลุประโยชน์ต่อเศรษฐกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ ไม่ใช่เพียงแค่การจัดงานในรูปแบบประชาสัมพันธ์ แต่ควรทำให้การจัดประชุมสัมมนาที่เกิดขึ้นในประเทศ เป็นเครื่องมือในการกระจายรายได้เข้าสู่เศรษฐกิจฐานรากอย่างแท้จริง และให้เป็นหนึ่งในเครื่องมือในการนำองค์ความรู้และวิทยาการจากกลุ่มนักธุรกิจชาวต่างประเทศที่เข้ามาประกอบธุรกิจในประเทศไทยได้ถ่ายทอดเข้าสู่ภาคส่วนต่าง ๆ ของประเทศ ทั้งในส่วนของภาครัฐและเอกชน ซึ่งเป็นองค์ความรู้สำคัญที่จะนำมาพัฒนาประเทศได้ในอนาคต นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบนิเวศต่าง ๆ เพื่อรองรับการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์ ทั้งในส่วนของการทบทวนกฎหมายระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการจัดงานหรือการจัดประชุมให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน เช่น อัตราค่าจัดอาหารว่าง ค่าที่พัก รวมถึงควรมีการสนับสนุนมาตรการอย่างจริงจังเพื่อส่งเสริมการจัดประชุมสัมมนาและท่องเที่ยวเชิงธุรกิจให้แพร่หลายภายในประเทศ

การท่องเที่ยว

050202

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ

จ.3

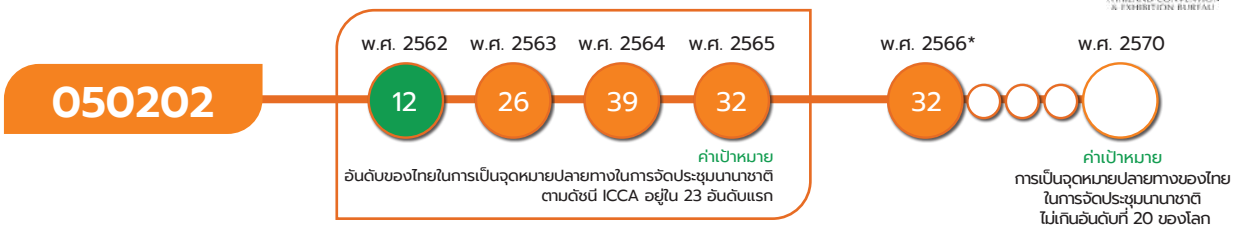

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2565 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดประชุมนานาชาติ ในพ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การเป็นจุดหมายปลายทางของไทยในการจัดประชุมนานาชาติไม่เกินอันดับที่ 20 ของโลก

มีวัตถุประสงค์เพื่อการเป็นประเทศที่มีขีดความสามารถในการเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมและสัมมนาในระดับนานาชาติสูง แม้ว่าประเทศไทยจะมีศักยภาพในการเป็นเจ้าภาพจัดการประชุมนานาชาติ ทั้งมิติของแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยง โครงสร้างพื้นฐาน และบุคลากร แต่เพื่อให้ประเทศไทยแข่งขันได้มากขึ้นและยั่งยืน ยังคงมีปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญในการขับเคลื่อน ได้แก่ ความพร้อมของสินค้าและบริการในการสนับสนุนการประชุมนานาชาติ การกำหนดเป้าหมายและแผนงานที่หลากหลายในการดึงงาน สร้างงาน และยกระดับงานสู่ประเทศไทย การสนับสนุนการบริหารจัดการงานประชุมนานาชาติให้บรรลุเป้าหมาย สิทธิ์การจัดงาน และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดประชุมนานาชาติของไทย รวมทั้งการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050202 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ ไม่เกินอันดับ 20 ภายในปี 2570

การท่องเที่ยว

050202

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050202 การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลการจัดอันดับของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติ โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทย อยู่ในอันดับที่ 32 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่อันดับไม่เกิน 23 คิดเป็นร้อยละ 28.13 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

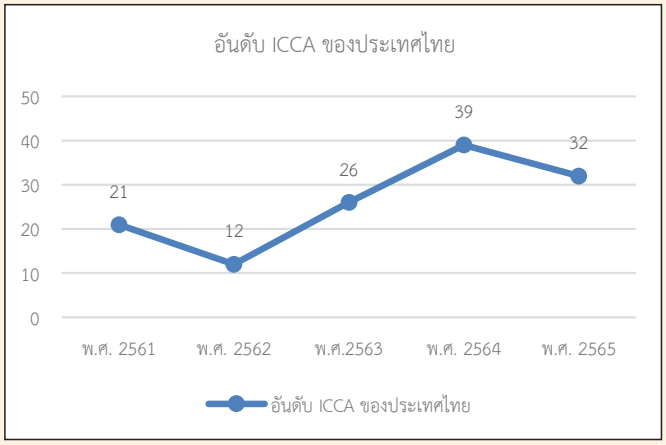

ที่มา : ICCA

การท่องเที่ยว

050202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลที่มีการจัดอันดับการเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ประเทศไทยอยู่ไม่เกินอันดับที่ 20 คิดเป็นร้อยละ 62.50 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้ประเทศไทยมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 39 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 17.95**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการประชุมนานาชาติ ได้มีความพยายามอย่างมากในระยะที่ผ่านมาเพื่อฟื้นฟูการจัดประชุมสัมมนานานาชาติต่าง ๆ ให้กลับมาเลือกประเทศไทยเป็นเป้าหมายในการจัดงานอีกครั้ง ทั้งนี้เนื่องจากหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้มีความเปลี่ยนแปลงที่ส่งผลกระทบต่อรูปแบบการจัดงาน เช่น การจัดงานในรูปแบบออนไลน์หรือผสมผสานมากยิ่งขึ้น ผนวกกับค่าใช้จ่ายในการจัดงานที่เพิ่มขึ้นในระยะที่ผ่านมา ทำให้การดำเนินงานของผู้ที่เกี่ยวข้องต้องเผชิญกับอุปสรรคและมีการปรับเปลี่ยนไปตามสถานการณ์โดยตลอด โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดประชุมนานาชาติของรัฐได้มีความพยายามร่วมมือกับภาคเอกชนนำหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ เข้ามาบูรณาการให้การจัดประชุมและสัมมนานานาชาติของประเทศไทย เฉพาะงานระดับรัฐต่อรัฐ รัฐและเอกชน ที่เป็นงานระดับนานาชาติ ให้เข้ามาจัดงานในประเทศไทย โดยได้มีการดำเนินการวางแผนงานในระยะยาวเพื่อนำเสนอให้ประเทศไทยหรือเมืองต่าง ๆ ในประเทศได้เป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมสัมมนาในระดับโลก ซึ่งต้องใช้ระยะเวลาในการดำเนินการนานหลายปี รวมทั้งพยายามเชื่อมโยงภารกิจด้านการเตรียมความพร้อมและการจัดประชุมนานาชาติกับหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีการจัดสรรงบประมาณเพื่อนำมาสนับสนุนการดำเนินการนำงานประชุมนานาชาติเข้ามาจัดในประเทศและอำนวยความสะดวกในการจัดงานมากขึ้น

นอกจากนี้ ยังมีความพยายามของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่จะผลักดันให้เกิดการออกมาตรการหรือโครงการโดยรัฐเพื่อสนับสนุนการจัดประชุมนานาชาติมากขึ้น โดยเฉพาะการสนับสนุนสิทธิประโยชน์ทางด้านภาษี การอำนวยความสะดวกในการดำเนินการทางธุรกิจและเอกสารกับหน่วยงานภาครัฐ การอำนวยความสะดวกในพิธีการทางการทูต การตรวจลงตราผ่านแดนเข้า - ออกประเทศ และพิธีทางศุลกากร เป็นต้น

ทั้งนี้ หน่วยงานที่รับผิดชอบและภาคเอกชนยังได้มีการเปิดระดมรับฟังความคิดเห็นในหลายภาคส่วนหลายครั้งเพื่อนำข้อมูลมาทำเป็นข้อสรุปเสนอรัฐบาลในการสนับสนุนแนวทางการพัฒนาการจัดประชุมนานาชาติ

การท่องเที่ยว

050202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากสถานการณ์ในปัจจุบัน การประชุมสัมมนานานาชาติได้รับผลกระทบอย่างมากจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด – 19 นอกจากนี้ ภายหลังสถานการณ์การระบาดคลี่คลายลง ปัจจัยทางเศรษฐกิจยังไม่ฟื้นตัวเท่าที่ควร เนื่องจากต้นทุนค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เพิ่มสูงขึ้น และสถานการณ์ความไม่แน่นอนทางการเมืองทั้งในและต่างประเทศได้ส่งผลอย่างยิ่งต่อการตัดสินใจในการเข้ามาจัดการประชุมในประเทศไทยของนักธุรกิจนานาชาติ และยังส่งผลต่อการตัดสินใจของหน่วยงานที่รับผิดชอบในประเทศ ในการประมูลสิทธิ์การเป็นเจ้าภาพการประชุมนานาชาติต่าง ๆ เพื่อให้เข้ามาจัดงานในประเทศไทย ทั้งนี้ เนื่องจากกฎเกณฑ์การประมูลและนำเสนองานประชุมสัมมนาให้เข้ามาจัดในประเทศไทยนั้น มีข้อผูกพันทางกฎหมายในหลายประเด็น ซึ่งในปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายฉบับใดที่มีการระบุภารกิจหน่วยงานรัฐในการสนับสนุนการจัดประชุมนานาชาติเป็นการเฉพาะ ทำให้หน่วยงานที่รับผิดชอบการจัดงานเกิดอุปสรรคในการประสานงานกับหน่วยงานอื่น ๆ ทั้งในการจัดทำข้อมูล การดำเนินการประมูลและนำเรื่องเสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติงบประมาณ

การท่องเที่ยว

050202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการส่งเสริมการจัดประชุมสัมมนานานาชาติให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพในประเทศไทยนั้น หน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องควรสร้างความร่วมมือในรูปแบบบูรณาการเพื่อดำเนินการวางรากฐานให้การจัดประชุมนานาชาติเป็นที่เข้าใจและยอมรับของสังคมโดยทั่วไป โดยเริ่มจากการสร้างความตระหนักรู้ให้สังคมได้เข้าใจถึงประโยชน์จากการที่ประเทศไทยได้เป็นเจ้าภาพในการประชุมนานาชาติ ทั้งในมิติด้านเศรษฐกิจ องค์ความรู้วิทยาการต่าง ๆ ที่ได้รับจากการประชุม และให้ภาคประชาสังคมได้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชุมนานาชาติในบางโอกาส เพื่อทำให้การประชุมนานาชาติเป็นหนึ่งในเครื่องมือการนำเสนอศักยภาพในการรองรับการทำธุรกิจและการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมทั้งอำนาจละมุนของไทยให้แพร่หลายไปในระดับโลก นอกจากนี้ ภาครัฐควรมีมาตรการที่แสดงความพร้อมการสนับสนุนการจัดประชุมนานาชาติในประเทศ ผ่านการส่งเสริมความปลอดภัย ความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ การเดินทางเข้า - ออกประเทศ การคมนาคมเพื่อการจัดงานต่าง ๆ การนำเสนอพื้นที่สถานที่จัดงาน เป็นต้น

การท่องเที่ยว

050301

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

จ.3

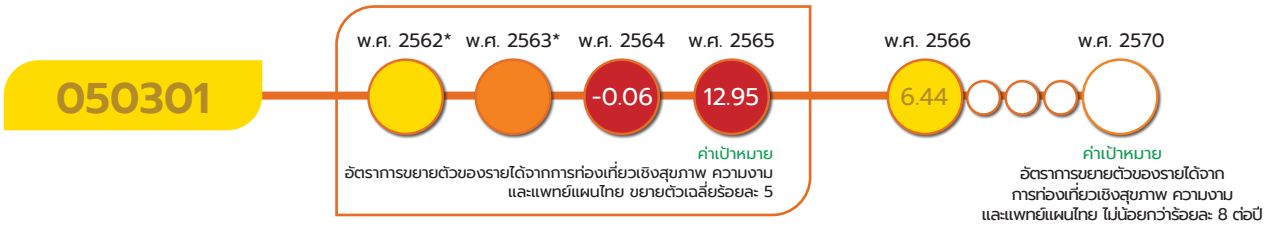

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050301 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2563 อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้รายได้จากการเดินทางท่องเที่ยวและรับบริการทางการแพทย์ของนักท่องเที่ยว ประกอบด้วย การส่งเสริมสุขภาพและความงามที่ได้รับรองมาตรฐานสากล เพื่อรักษา ส่งเสริม ป้องกันฟื้นฟูร่างกายและจิตใจ จากการเจ็บป่วยพร้อมทั้งรับบริการตรวจสุขภาพ หรือรักษาพยาบาลโรคเฉพาะทาง และศัลยกรรมความงามเพื่อฟื้นสภาพหรือปรับปรุงภาพลักษณ์ให้ดีขึ้น การบริการการแพทย์แผนไทย ผลิตภัณฑ์ยาสมุนไพร เพื่อการดูแลสุขภาพและการบำบัดโรค รวมถึงบริการเชิงสุขภาพอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรักษาสุขภาพให้แข็งแรง เช่น การผ่าตัดหัวใจ การเปลี่ยนเข่า/สะโพก จักษุ การมีบุตรยาก ทันตกรรม ศัลยกรรมความงาม การรักษาดูแลความงาม การทำสมาธิ สปา น้ำพุร้อน การนวดและประคบสมุนไพร การอาบน้ำแร่ และการท่องเที่ยวแหล่งธรรมชาติ ธรรมชาติบำบัด การออกกำลังกาย อาหารเพื่อสุขภาพ เป็นต้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ สินค้าและบริการ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความหลากหลายและความครอบคลุมของสินค้าและบริการที่เชื่อมโยงการท่องเที่ยว มาตรฐานวิชาชีพของบุคลากร เครื่องมือทางการตลาดที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายเฉพาะ และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้และอันดับจากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050301 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย เฉลี่ยร้อยละ 8 ต่อปี

การท่องเที่ยว

050301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050301 รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และ **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดย พ.ศ. 2566 มีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย 40,114 ล้านบาท เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีรายได้ 37,686 ล้านบาท คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 6.44 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

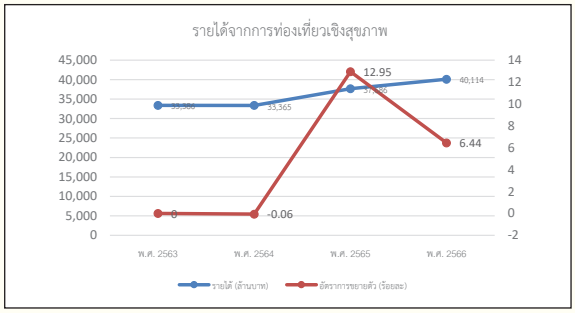

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

แผนแม่บท
05

การท่องเที่ยว

050301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวของรายได้ฯ ร้อยละ 6.44 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของรายได้ฯ ร้อยละ 12.95 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 50.27**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องและรัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ให้เป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายใหม่ที่เข้ามามีบทบาทในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศ โดยภาครัฐได้พยายามสร้างความร่วมมืออย่างบูรณาการระหว่างภาคเอกชนในการพลิกโฉมอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวด้านสุขภาพให้เกิดการพัฒนารูปแบบการบริการใหม่อย่างมีมาตรฐานและยกระดับคุณภาพสร้างการเพิ่มขึ้นของมูลค่าผลิตภัณฑ์สินค้าที่เกี่ยวข้องอย่างก้าวกระโดดและมีการขยายพื้นที่การประกอบธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้กระจายออกไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ที่มีความหลากหลายมากกว่าในพื้นที่เมืองท่องเที่ยวหลักซึ่งเป็นฐานหลักในการประกอบธุรกิจเดิมโดยเน้นการส่งเสริมให้เกิดภาคธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เพิ่มขึ้นในพื้นที่เมืองรอง โดยเฉพาะในบริเวณที่มีสภาพแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอุดมสมบูรณ์เพื่อให้สอดคล้องกับรูปแบบการบริโภคของกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวและผู้ใช้บริการที่เปลี่ยนแปลงไปในปัจจุบัน

นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งด้านการท่องเที่ยวและการบริการทางสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย ได้สนับสนุนการประชาสัมพันธ์การบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยให้เป็นที่รับรู้ของตลาดทั่วโลก ทั้งการอาศัยช่องทางการตลาดภายนอกประเทศผ่านสื่อสารมวลชน การจัดประชุมนานาชาติ การจัดแสดงสินค้า หรือนิทรรศการต่าง ๆ ทั้งช่องทางออนไลน์และออฟไลน์ที่สามารถเชื่อมโยงกับธุรกิจดังกล่าวได้ ให้เป็นสื่อกลางในการนำเสนอภาพความมีศักยภาพมีมาตรฐานในระดับโลกของธุรกิจและผลิตภัณฑ์สินค้า ความหลากหลายของธุรกิจและผลิตภัณฑ์ การปรับตัวที่แปลกใหม่ของนวัตกรรมทางธุรกิจและการสร้างความยั่งยืนของธุรกิจในประเทศไทย รวมทั้งสอดรับกับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวและสถานการณ์การท่องเที่ยวโลกที่เปลี่ยนแปลงไป เพื่อดึงดูดทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างชาติให้เลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายในการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีการใช้จ่ายต่อหัวที่สูงขึ้น และมีระยะเวลาการพำนักและประกอบกิจกรรมนานขึ้นจากเดิม

การท่องเที่ยว

050301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในปัจจุบันเผชิญกับความท้าทายหลากหลายด้าน โดยเฉพาะการเปลี่ยนแปลงของกลุ่มเป้าหมายที่มีกลุ่มคนรุ่นใหม่ที่เข้ามาสู่ตลาดมากขึ้น และเน้นการใช้บริการภายใต้สภาพแวดล้อมส่วนตัวและมีความใกล้ชิดกับธรรมชาติ ทั้งนี้กิจกรรมเชิงสุขภาพเองก็มีการปรับเปลี่ยนไปสู่ความหลากหลายมากยิ่งขึ้น โดยครอบคลุมกิจกรรมด้านกายภาพ อารมณ์ จิตวิญญาณ และความยั่งยืนของกิจกรรม อย่างไรก็ตามธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของไทยในปัจจุบันยังเน้นการบริการด้านกายภาพเป็นหลัก จึงไม่สามารถดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวที่หลากหลายเพิ่มขึ้นได้ ตลอดจนต้องเผชิญกับต้นทุนที่เพิ่มสูงขึ้นทั้งจากการสร้างความยั่งยืนของธุรกิจผ่านมาตรการทางสิ่งแวดล้อมและสังคม การเพิ่มขึ้นของค่าแรงและการขาดแคลนแรงงานสาขาเฉพาะทาง ต้นทุนวัตถุดิบและอุปกรณ์ที่เพิ่มสูงขึ้น นอกจากนี้ผู้ประกอบการไทยยังต้องเผชิญกับการแข่งขันจากทุนต่างชาติที่เข้ามาลงทุนในประเทศเป็นจำนวนมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยควรมีมาตรการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนในธุรกิจด้านสุขภาพให้มีความหลากหลายมากขึ้น โดยภาครัฐควรมีโครงการที่จะช่วยสนับสนุนให้ประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งบูรณาการการทำงานเพื่อสนับสนุนศักยภาพของธุรกิจด้านสุขภาพภายในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจชุมชนและผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อมที่จะทำให้ประโยชน์จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพกระจายไปยังฐานรากทางเศรษฐกิจของประเทศ และควรเร่งเตรียมความพร้อมของทรัพยากรที่เอื้อต่อการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงเส้นทางแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ระหว่างพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ ภายใต้การมีระดับมาตรฐานการบริการที่เท่าเทียมกันอย่างมีประสิทธิภาพและมีการสร้างมูลค่าเพิ่มของสินค้าผ่านอัตลักษณ์เฉพาะของพื้นที่ นอกจากนี้ภาครัฐควรมีมาตรการเพื่อช่วยเหลือธุรกิจของชาวไทยให้สามารถแข่งขันกับกลุ่มทุนชาวต่างชาติที่เข้าลงทุนในประเทศได้ และควรมีมาตรการเชิงรุกในการปราบปรามธุรกิจที่ดำเนินกิจการอย่างผิดกฎหมาย

การท่องเที่ยว

050302

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050302 สถานการณ์ พ.ศ. 2564-2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2563 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย ในพ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันกับต่างประเทศ เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เข้ามาจับจ่ายใช้สอยในประเทศไทยมากขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ (1) การพัฒนาสินค้าและบริการ (2) การพัฒนาบุคลากรที่เกี่ยวข้อง (3) การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก (4) การตลาดเพื่อสนับสนุนบริการสุขภาพ และ (5) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยว โดยเฉพาะการจัดทำฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทน่อย (Y1) 050302 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้รายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น ไม่เกินอันดับที่ 6 ของโลก ภายในปี 2570

การท่องเที่ยว

050302

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050302 อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยดีขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050302 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และ **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ของสถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2563) รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 15 ตกลงมา 8 อันดับ จาก พ.ศ. 2562 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ไม่เกินอันดับที่ 10 โดยคิดเป็นร้อยละ 66.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ เนื่องจากปัจจุบันยังไม่มีการรายงานการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ จึงใช้ข้อมูลเทียบเคียงเพื่อประกอบการรายงานสถานการณ์

การท่องเที่ยว

050302

พ.ศ. 2566 จากปัจจัยย่อยของโครงสร้างพื้นฐาน ด้านสุขภาพและสิ่งแวดล้อม (Health and Environment) ของ International Institute for Management Development (IMD) ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการดึงดูดนักท่องเที่ยว โดย พ.ศ. 2566 อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย อยู่ที่อันดับ 53 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่อยู่อันดับ 51 โดยยังคงต้องให้ความสำคัญกับปัญหาด้านการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ในระบบสาธารณสุขที่สะท้อนจากตัวชี้วัดความช่วยเหลือทางการแพทย์ นอกจากนี้ต้องติดตามและให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองที่สะท้อนจากตัวชี้วัดการสัมผัสกับฝุ่นละอองส่งผลให้ภาพรวมสถานะการบรรลุเป้าหมายอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศยังคงอยู่ในระดับต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการจัดอันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดย พ.ศ. 2565-2566 ไม่มีการรายงาน ซึ่งหากพิจารณา พ.ศ. 2563 (ข้อมูลปีล่าสุด) อันดับรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพอยู่ในอันดับที่ 15 ขณะที่ค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้ไม่เกินอันดับที่ 6 คิดเป็นร้อยละ 40 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์อันดับรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2563) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 7 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 114.29**

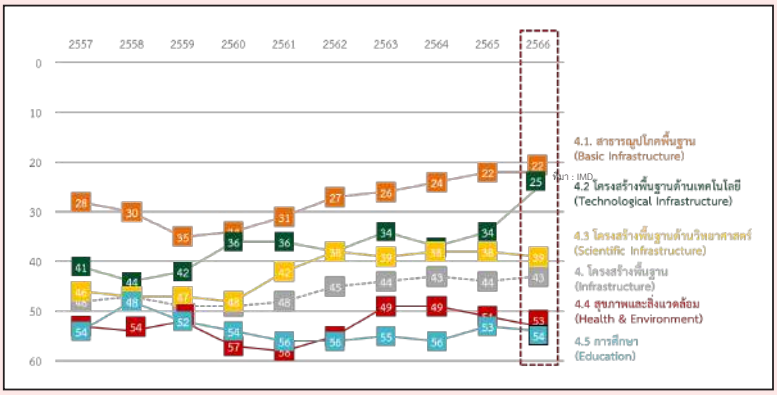

ที่มา : IMD

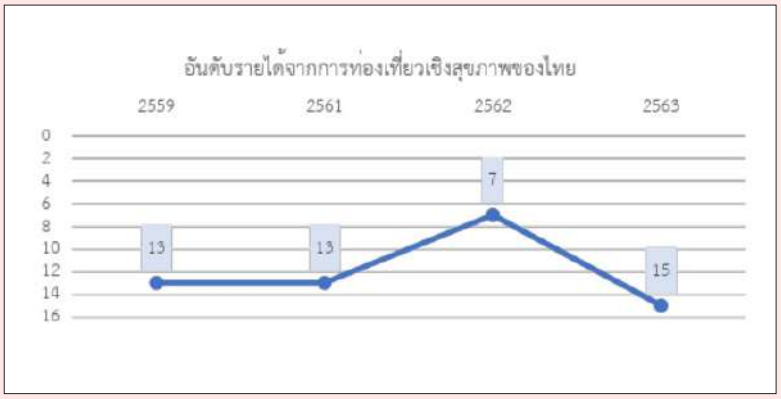

ที่มา: สถาบันด้านสุขภาพสากล (GWI)

การท่องเที่ยว

050302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

กระทรวงสาธารณสุขได้ดำเนินการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ หรือ Medical Hub พ.ศ. 2560-2569 โดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ เป็นหน่วยงานหลักในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ และสนับสนุนนโยบายการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ (Medical and Wellness Tourism) ที่มุ่งให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติ (Medical Hub) และเพิ่มสิทธิประโยชน์ที่เอื้อให้ชาวต่างชาติเข้ามาท่องเที่ยวและรักษาพยาบาลในประเทศไทยระยะยาว โดยขยายระบบวีซ่าพิเศษ นอกจากนี้ การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ททท.) ได้ดำเนินการส่งเสริมตลาดนักท่องเที่ยวต่างชาติกลุ่ม Health and Wellness ในประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการสร้างการรับรู้ภาพลักษณ์ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ Health and Wellness ที่มีความพร้อมในทุกด้าน อาทิ สถานบริการ บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ ความทันสมัยของเทคโนโลยีทางการแพทย์ การให้บริการที่สร้างความประทับใจและความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวที่สามารถรองรับความต้องการของผู้มาใช้บริการได้ในทุกมิติ ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวจะเป็นปัจจัยที่ส่งผลให้ประเทศไทยมีอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันที่พัฒนาขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากการผ่อนคลายมาตรการการเดินทางระหว่างประเทศ และมาตรการเปิดรับนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติของประเทศไทย ส่งผลให้มีนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยได้โดยไม่มีข้อจำกัดและต้องเผชิญกับความเสี่ยงด้านความมั่นคง ประเด็นท้าทายที่จะมีผลต่อการท่องเที่ยวในประเทศไทยจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและปัจจัยภายนอกที่ไม่สามารถควบคุมได้ อาทิ การกลายพันธุ์ของเชื้อไวรัสและการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสในประเทศต้นทาง ปัญหาความสัมพันธ์และความขัดแย้งระหว่างประเทศ ปัญหาเศรษฐกิจและราคาพลังงานในภูมิภาคยุโรป รวมถึงเผชิญกับความท้าทายของประเทศในภูมิภาคที่มีศักยภาพในการแข่งขันด้านการท่องเที่ยว ได้แก่ สิงคโปร์ มาเลเซีย เกาหลีใต้ และอินเดียที่ส่งผลกระทบต่อการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้ประเทศไทยสามารถแข่งขันด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้อย่างต่อเนื่อง ควรให้ความสำคัญกับการดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวสูง และพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่เอื้อต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวกลุ่มสุขภาพ โดยอำนวยความสะดวกผ่านมาตรการวีซ่าที่ครอบคลุมการเดินทางท่องเที่ยวและการรักษาพยาบาล และจัดทำนโยบายส่งเสริมการตลาดที่สอดคล้องกับพฤติกรรมนักท่องเที่ยวเฉพาะกลุ่ม และมุ่งเน้นการตลาดในประเทศมากขึ้น เพื่อลดความเสี่ยงจากปัจจัยภายนอกที่ไม่แน่นอน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในประเทศต้องบูรณาการร่วมกันและให้ความสำคัญกับการขับเคลื่อนตัวชี้วัดดังกล่าว ซึ่งเป็นตัวชี้วัดระดับสากลเพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศและเป็นจุดขายเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวกลุ่มคุณภาพให้เดินทางมายังประเทศไทยมากยิ่งขึ้น

การท่องเที่ยว

050303

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทย

จ.3

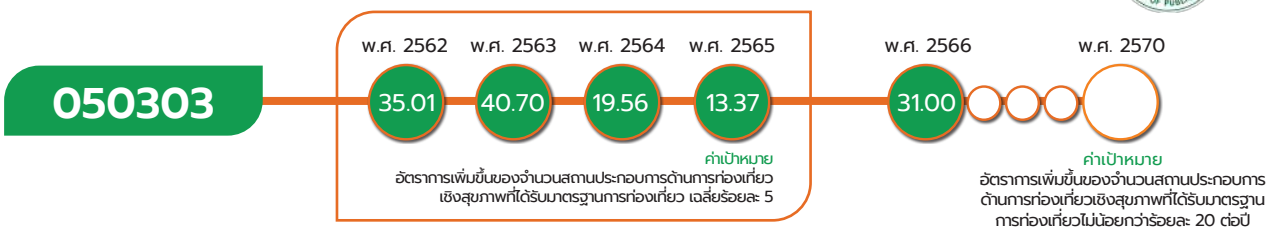

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

ประเทศไทยมีสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์จำนวนมากที่ครอบคลุมถึงการรักษาสุขภาพและการส่งเสริมสุขภาพที่ดี โดยการส่งเสริมสุขภาพที่ดีมีข้อได้เปรียบจากการมีบริการสปาและนวดไทยอันเป็นเอกลักษณ์และจุดเด่นของประเทศ จึงเป็นจุดหมายปลายทางที่สำคัญของนักท่องเที่ยวไทยและต่างชาติ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญได้แก่ คือ ศักยภาพของสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ ประชาชนเข้าถึงข้อมูลบริการทางการแพทย์และการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงกฎระเบียบและมาตรฐานกลางด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการเข้ารับมาตรฐานของสถานประกอบการ

เป้าหมายแผนแม่บทน่อย (Y1) 050303 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

การท่องเที่ยว

050303

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050303 สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ	**ฉ. ด้านเศรษฐกิจ** (1) ขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (2) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050303 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ และ**หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** ไทยมีศักยภาพในการสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจจากสินค้าและบริการสุขภาพ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้ มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การท่องเที่ยว

050303

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐาน พ.ศ. 2566 จัดเก็บโดยกรมสนับสนุนบริการสุขภาพ (ข้อมูล ณ ธันวาคม 2566) มีจำนวนสถานประกอบการเพื่อสุขภาพที่ได้มาตรฐาน จำนวน 1,834 แห่ง แบ่งออกเป็นกิจการสปา 101 แห่ง กิจการนวดเพื่อสุขภาพ 1,693 แห่ง และกิจการนวดเพื่อเสริมความงาม 40 แห่ง เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 1,400 แห่ง คิดเป็นอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ร้อยละ 31.00 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 20 ต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 155 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.00 และเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยวไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 155 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการเพิ่มขึ้นของจำนวนสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ได้รับมาตรฐานการท่องเที่ยว ร้อยละ 0.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 7,109.30**

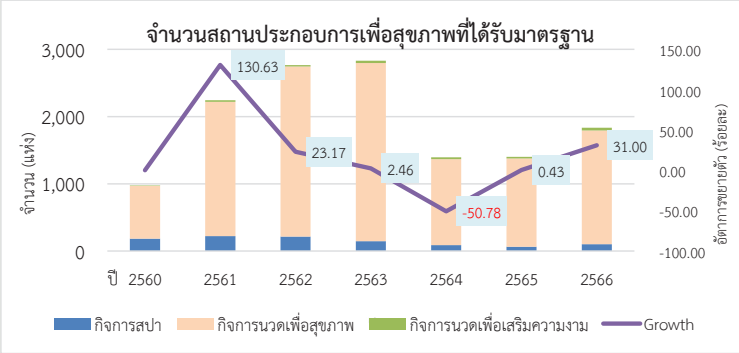

ที่มา : กรมสนับสนุนบริการสุขภาพ ข้อมูล ณ ธันวาคม 2566

การดำเนินงานที่ผ่านมา

กรมสนับสนุนบริการสุขภาพได้ดำเนินการยกระดับสถานประกอบการเพื่อสุขภาพอย่างต่อเนื่อง อาทิ การยกระดับมาตรฐานบริการสุขภาพรองรับการแข่งขันอุตสาหกรรมการแพทย์ครบวงจร เพื่อพัฒนาสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพให้มีศักยภาพการให้บริการอย่างมีคุณภาพและยอมรับในระดับสากล และได้ตระหนักถึงความสำคัญในการส่งเสริมพัฒนาและยกระดับมาตรฐานสถานประกอบการนวดสปาของไทยให้โดดเด่นในระดับสากล โดยมี

การท่องเที่ยว

050303

การมอบรางวัล Thai World Class Spa และ Nuad Thai Premium Awards เป็นประจำทุกปี นอกจากนี้ ได้จัดทำโครงการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพภายใต้แผนบูรณาการสร้างรายได้จากการท่องเที่ยว ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยการพัฒนายกระดับคุณภาพมาตรฐานสถานพยาบาลและสถานประกอบการเพื่อสุขภาพ และจัดทำแผนการขับเคลื่อนและพัฒนาสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ โดยมีการลงตรวจประเมินสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมถึงพัฒนาและจัดทำเส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่ 76 จังหวัด จำนวน 132 เส้นทาง และจัดทำโครงการประชุมเชิงปฏิบัติการพัฒนาเครือข่ายการยกระดับสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อรับฟังความคิดเห็น แลกเปลี่ยนเรียนรู้ และชี้แจงความสำคัญร่วมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ความคิดเห็นต่อร่างเกณฑ์รางวัลคุณภาพสถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพให้เป็นมาตรฐานกลางของประเทศ และมาตรฐานชั้นนำระดับโลกอย่างยั่งยืนภายใต้การดำเนินงานตามนโยบาย Medical Hub เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยไปสู่การเป็นผู้นำธุรกิจด้านสุขภาพของโลก

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้นในระดับพื้นที่ยังขาดประสิทธิภาพในการบูรณาการขับเคลื่อนแผนงานอาทิ เส้นทางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่ไม่เชื่อมโยงกับสถานประกอบการที่ผ่านเกณฑ์มาตฐาน และยังคงเผชิญกับความท้าทายสำคัญจากผู้ประกอบการที่ยังไม่เห็นความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการรับรองคุณภาพตามมาตรฐานที่เป็นรูปธรรม ตลอดจนงบประมาณที่ต้องใช้จ่ายในการพัฒนาปรับปรุงสถานประกอบการเพื่อให้ได้มาตรฐาน นอกจากนี้ มาตรฐานในระดับสากลยังเป็นมาตรฐานแบบสมัครใจที่ยังไม่มีการบังคับใช้ทางกฎหมาย และความไม่ชัดเจนของมาตรฐานกิจการเชิงสุขภาพและความงาม ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยในการเป็นจุดหมายปลายทางของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยในภาพรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การสนับสนุนให้สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเข้าสู่มาตรฐานในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญกับมาตรการจูงใจอย่างต่อเนื่อง โดยประชาสัมพันธ์สิทธิประโยชน์ที่สถานประกอบการจะได้รับจากการเข้าสู่มาตรฐานและบูรณาการระหว่างทุกภาคส่วน โดยมุ่งเน้นนำร่องสถานประกอบการที่มีความพร้อมเพื่อเป็นต้นแบบให้กับแห่งอื่น ๆ ต่อไป และกำหนดเกณฑ์ที่ส่งเสริมและเปิดโอกาสให้สถานประกอบการเพื่อสุขภาพทุกขนาดสามารถขอรับการรับรองได้ โดยอาจแบ่งระดับมาตรฐานให้มีความเหมาะสมตามขนาดเพื่อให้สามารถรับการรับรองเป็นสถานการประกอบการด้านท่องเที่ยวเชิงสุขภาพได้ ซึ่งต้องควบคู่กับการบูรณาการทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การปรับปรุงมาตรฐานสอดคล้องกับรูปแบบและสถานะการเงินทางธุรกิจอย่างเหมาะสม นอกจากนี้ เพื่อยกระดับขีดความสามารถของสถานประกอบการไทยให้เพิ่มมากขึ้น จึงควรให้ความสำคัญกับมาตรฐานสถานประกอบการนวดสปาของไทยให้โดดเด่นในระดับสากลเพื่อเป็นจุดขายของประเทศเพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพต่อไป

การท่องเที่ยว

050401

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

จ.3

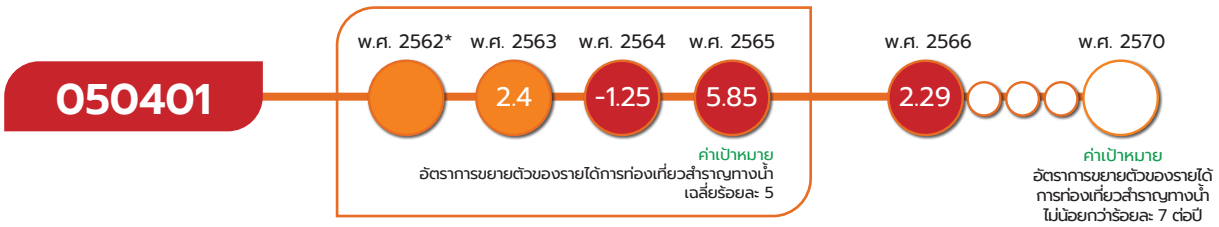

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050401 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัด จำนวนเรือและวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวสำราญทางเรือในไทย จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวทางน้ำให้เป็นทางเลือกหนึ่งของการท่องเที่ยวไทย เป็นแหล่งสร้างรายได้ใหม่ให้กับประเทศ โดยคำนึงถึงความยั่งยืนของแหล่งท่องเที่ยวและการมีส่วนร่วมของชุมชน โดยครอบคลุมการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่ง และการท่องเที่ยวในลุ่มน้ำสำคัญ เนื่องจากข้อได้เปรียบทางภูมิศาสตร์และการมีแหล่งท่องเที่ยวทางทะเลที่สวยงามสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ การพัฒนาและส่งเสริมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะส่งเสริมให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ การพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวและเส้นทางเชื่อมโยงจากท่าเรือไปยังแหล่งท่องเที่ยว การสนับสนุนสิ่งอำนวยความสะดวกการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ การส่งเสริมอุตสาหกรรมเชื่อมโยง และการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการสร้างรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ อาทิ ฐานข้อมูลด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ และการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ นอกจากนี้ การสร้างมาตรการที่จูงใจให้ผู้ประกอบการเรือสำราญทางน้ำเลือกไทยเป็นประเทศต้นทางและปลายทาง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050401 ยังคงตัวชี้วัดเดิมและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี

การท่องเที่ยว

050401

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลของสำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำของประเทศไทย โดยระหว่าง พ.ศ. 2563-2566 มีการถดถอยลงในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 โดยใน พ.ศ. 2564 การขยายตัวของรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำถดถอยอยู่ที่ร้อยละ -1.25 หรือคิดเป็นมูลค่า 10,396 ล้านบาท เมื่อเทียบกับรายได้ใน พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 10,529 ล้านบาท แต่ภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 คลี่คลายลงในช่วงต้น พ.ศ. 2565 รายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำก็กลับมาขยายตัวอยู่ที่ร้อยละ 5.85 หรือคิดเป็นมูลค่า 11,004 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 และร้อยละ 2.29 ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นมูลค่า 11,256 ล้านบาท และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

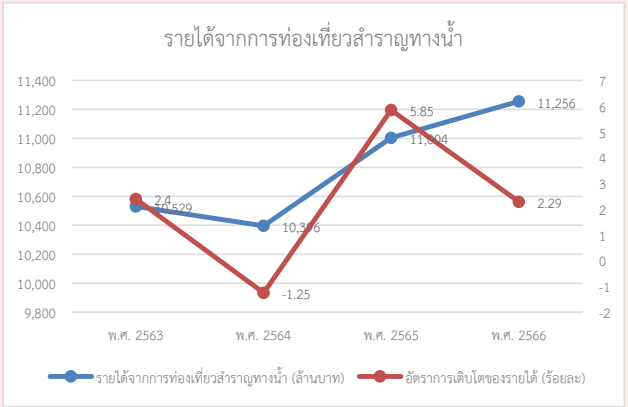

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

การท่องเที่ยว

050401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 2.29 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 32.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่ร้อยละ 5.85 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 60.85**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยได้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ซึ่งเป็นการท่องเที่ยวที่กลุ่มนักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เป็นผู้ที่มีความมั่งคั่งสูง (mass affluent and above) มีรายได้และกำลังซื้อสูง สามารถเพิ่มค่าใช้จ่ายในตลาดเป้าหมายและพื้นที่ศักยภาพได้อย่างมีเสถียรภาพและสามารถรักษาอัตราการเติบโตของการใช้จ่ายให้สูงขึ้นได้อย่างต่อเนื่อง โดยหน่วยงานที่รับผิดชอบภารกิจการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ได้มีมาตรการในการเตรียมความพร้อมการนำเสนอความหลากหลายของสินค้าบริการให้มีความสอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มตลาดเป้าหมายดังกล่าว โดยเฉพาะจุดขายของประเทศด้านวิถีการกิน การท่องเที่ยวเมืองรอง และการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม มาเป็นสิ่งดึงดูดให้นักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำทั่วโลกเลือกเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทย ซึ่งภายหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 มีแนวโน้มดีขึ้น และกลุ่มนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำเดินทางกลับมาท่องเที่ยวในประเทศไทยมากขึ้น

การท่องเที่ยว

050401

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ ขึ้นอย่างหลากหลาย เพื่อขยายฐานตลาดนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่นิยมความหรูหราให้เดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยเพิ่มขึ้น อาทิ การดำเนินกิจกรรมเสนอขายรายการท่องเที่ยวไปยังกลุ่มตลาดเป้าหมายมากยิ่งขึ้น การส่งเสริมการเจรจาทางธุรกิจเพื่อขยายกลุ่มเป้าหมายนักท่องเที่ยวตลาดบนทั่วโลก การส่งเสริมการสร้างพันธมิตรทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศเพื่อพัฒนาสินค้ามูลค่าสูงให้ตอบสนองและดึงดูดกลุ่มนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ โดยมีเป้าหมายเพื่อให้นักท่องเที่ยวต่างชาติระดับบนเลือกเดินทางมาประเทศไทย และมีการใช้จ่ายที่เพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำที่จะมีมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วไป ซึ่งส่งผลต่อการเพิ่มขึ้นของรายได้จากการท่องเที่ยวในภาพรวม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยเผชิญความท้าทายจากหลายมิติในการแข่งขันเพื่อเป็นประเทศต้นทางและปลายทางของการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำในภูมิภาค โดยเฉพาะในประเด็นการขาดแคลนโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็นต่อการรองรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางโดยเรือสำราญ ที่ในปัจจุบันท่าเทียบเรือของประเทศไทยยังไม่สามารถรองรับการเข้าเทียบท่าของเรือสำราญขนาดใหญ่ที่มีผู้เดินทางเป็นนักท่องเที่ยวคุณภาพและมีการใช้จ่ายสูงได้ รวมทั้งยังเผชิญความท้าทายในการพัฒนาจุดเด่นด้านศักยภาพของพื้นที่ต่าง ๆ ให้เป็นจุดหมายปลายทางของเส้นทางท่องเที่ยวเชื่อมโยงระหว่างเมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเลต่าง ๆ ที่มีการเชื่อมต่อกันทั้งในบริเวณของประเทศไทยและนอกประเทศ ซึ่งจะช่วยดึงดูดให้เกิดการท่องเที่ยวและกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจในพื้นที่ต่าง ๆ ได้ นอกจากนี้ อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำยังมีความท้าทายที่ต้องเร่งปรับตัวให้สอดคล้องกับประเด็นการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมทางทะเล ซึ่งเป็นค่านิยมที่นักท่องเที่ยวในปัจจุบันให้ความสำคัญ โดยการดำเนินธุรกิจด้านการท่องเที่ยวจะต้องคำนึงถึงความยั่งยืนและการมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมร่วมด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ควรผลักดันให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการผ่านแผนงานบูรณาการที่มีการพัฒนาอย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่องให้หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีภารกิจความรับผิดชอบเกี่ยวข้อง ได้เสนอแนวคิดและมาตรการในการพัฒนามิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ทั้งในส่วนของทักษะแรงงาน มาตรฐานความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยว มาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญ การอำนวยความสะดวกของภาครัฐในการเดินทางเข้าและออกประเทศของนักท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ควรใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลักดันให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำร่วมกับพื้นที่เมืองชายฝั่งประเทศต่าง ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการกระจายความเจริญแก่เมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล และควรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนมากขึ้น

การท่องเที่ยว

050402

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ

จ.3

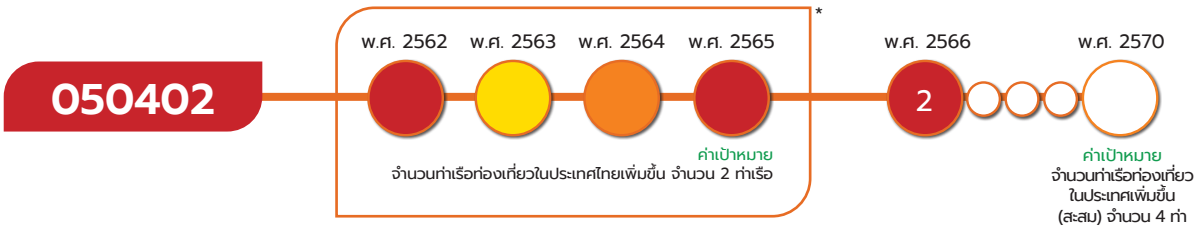

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050402 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 - 2565 โดยการก่อสร้างท่าเรือของประเทศไทย ส่วนใหญ่เป็นการพัฒนาท่าเรือเอนกประสงค์ หรือการปรับปรุงพื้นที่ท่าเรือ เป็นตัวชี้วัดที่ไม่มีค่าตัวเลขแต่เป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จำนวน 4 ท่า

มีวัตถุประสงค์เพื่อการขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวที่มีมาตรฐาน สามารถรองรับนักท่องเที่ยวสำราญทางน้ำได้จำนวนมาก โดยท่าเรือท่องเที่ยวเป็นโครงสร้างพื้นฐานหลักที่สำคัญในการเชื่อมต่อการเดินทางทั้งทางบกและทางน้ำ เพื่ออำนวยความสะดวกแก่นักท่องเที่ยวในการเดินทาง อีกทั้งยังเป็นสถานที่สำคัญในการสร้างความประทับใจแรกให้แก่นักท่องเที่ยวที่จะเดินทางต่อไปยังสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ ดังนั้นการขยายตัวของจำนวนท่าเรือและการยกระดับศักยภาพท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศ เพื่อรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีประสิทธิภาพ การพัฒนาศักยภาพของพื้นที่บริเวณรอบท่าเรือให้เหมาะสมและสามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้ การเชื่อมโยงและบูรณาการความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยว และการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่รองรับการเพิ่มจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในอนาคต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050402 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้น (สะสม) จำนวน 4 ท่า

การท่องเที่ยว

050402

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างท่าเรือเพื่อรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่นั้นยังไม่มีการดำเนินการใด ๆ เพิ่มเติม โครงการส่วนใหญ่จะเป็นการก่อสร้างปรับปรุงท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในท่าเทียบเรือ โดยมีจำนวน 2 แห่งที่แล้วเสร็จและมีการตรวจรับแล้ว คือ ท่าเทียบเรือท้องศาลา และท่าเทียบเรือหาดริ้น อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี และมีโครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือจำนวน 3 แห่งที่อยู่ระหว่างการดำเนินการ คือ (1) โครงการปรับปรุงท่าเรืออเนกประสงค์บริเวณอ่าวมะขามป้อม อ.แกลง จ.ระยอง (2) โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี (3) โครงการปรับปรุงท่าเทียบเรือปากคลองจิหลาด อ.เมือง จ.กระบี่ และมีโครงการปรับปรุงท่าเรือที่อยู่ระหว่างขั้นตอนการประกวดราคา จำนวน 1 โครงการ คือ โครงการก่อสร้างท่าเรือเกาะกูด อ.เกาะกูด จ.ตราด นอกจากนี้ยังอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้เป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเล (Maritime Hub) จึงทำให้สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศเพิ่มขึ้นจำนวน 2 ท่า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ไม่น้อยกว่า 2 ท่า โดยคิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวที่เพิ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2566	สถานะ
1. ท่าเทียบเรือท้องศาลา อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	ตรวจรับแล้ว
2. ท่าเทียบเรือหาดริ้น อ.เกาะพะงัน จ.สุราษฎร์ธานี	ตรวจรับแล้ว
3. ท่าเทียบเรืออ่าวมะขามป้อม อ.แกลง จ.ระยอง	กำลังดำเนินการ
4. ท่าเทียบเรือ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี	กำลังดำเนินการ
5. ท่าเทียบเรือปากคลองจิหลาด อ.เมือง จ.กระบี่	กำลังดำเนินการ

ที่มา : กรมเจ้าท่า

การท่องเที่ยว

050402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการก่อสร้างท่าเรือเพื่อรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่ โดย พ.ศ. 2566 มีจำนวนท่าเรือเพิ่มขึ้น จำนวน 2 ท่า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้มีท่าเรือเพิ่มขึ้น (สะสม) ไม่น้อยกว่า 4 ท่า ซึ่งมีค่าเป้าหมายต่ำกว่าที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 50 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุค่าเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ไม่มีท่าเรือเพื่อรองรับการท่องเที่ยว สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวในระยะที่ผ่านมาส่วนใหญ่เป็น**การก่อสร้างปรับปรุงท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวและปรับปรุงระบบบริหารจัดการภายในท่าเรือเป็นหลัก** โดยเป็นการก่อสร้างปรับปรุงและพัฒนาอย่างต่อเนื่องในพื้นที่เป้าหมายด้านการท่องเที่ยว โดยเฉพาะในพื้นที่ชายฝั่งทะเลภาคใต้ฝั่งอ่าวไทยและภาคตะวันออก อาทิ การก่อสร้างปรับปรุงท่าเรือและระบบบริหารจัดการในพื้นที่ อ.เกาะพะงัน และ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี และในพื้นที่ อ.แกลง จ.ระยอง, อ.เกาะกูด จ.ตราด อย่างไรก็ดี ท่าเรือที่มีการปรับปรุงและพัฒนาที่แล้วเสร็จ อยู่ระหว่างการดำเนินการ หรืออยู่ระหว่างการประมูล ทั้งหมดในปัจจุบันมีลักษณะเป็น**ท่าเทียบเรือเพื่อการท่องเที่ยวขนาดเล็กและขนาดกลาง** ซึ่งสามารถรองรับเรือโดยสารเพื่อการท่องเที่ยวได้อย่างจำกัด สำหรับโครงการก่อสร้าง**ท่าเทียบเรือขนาดใหญ่**ที่สามารถรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่เพื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวคุณภาพที่มีการใช้จ่ายสูงเข้ามาในประเทศนั้น ยังอยู่ระหว่างการศึกษาความเหมาะสมของพื้นที่เป้าหมายต่าง ๆ ในการพัฒนาเป็นพื้นที่ท่าเรือสำหรับเรือสำราญขนาดใหญ่ โดยมีพื้นที่เป้าหมาย จำนวน 3 พื้นที่ ประกอบด้วย (1) บริเวณอ่าวไทยตอนบน (ในพื้นที่กรุงเทพมหานคร จ.สมุทรปราการ จ.ฉะเชิงเทรา และ จ.ชลบุรี) (2) บริเวณชายฝั่งอันดามัน (ในพื้นที่ จ.ระนอง จ.พังงา จ.กระบี่ จ.ภูเก็ต จ.ตรัง และ จ.สตูล) และ (3) บริเวณ อ.เกาะสมุย จ.สุราษฎร์ธานี โดยมีความพยายามผลักดันให้สามารถเป็นท่าเทียบเรือที่สามารถครอบคลุมการเดินเรือสำราญท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ โดยมีเป้าหมายในขั้นแรกให้เป็นการเดินเรือท่องเที่ยวที่ครอบคลุมเชื่อมโยงผ่านประเทศไทย สิงคโปร์ ฮ่องกง นอกจากนี้ในปัจจุบันก็ยังอยู่ในระหว่างการศึกษาอย่างต่อเนื่องเพื่อจัดทำแผนแม่บทการพัฒนากลุ่มจังหวัดภาคใต้ฝั่งอันดามันให้เป็นศูนย์กลางด้านการท่องเที่ยวและการขนส่งทางทะเล (Maritime Hub) และพัฒนาท่าเรือชุมชน (ในพื้นที่ จ.ระนอง จ.พังงา จ.กระบี่ จ.ภูเก็ต จ.ตรัง และ จ.สตูล) และอยู่ระหว่างความพยายามหาแนวทางต้นแบบในการบูรณาการหาทางออกการพัฒนาท่าเรือในพื้นที่เหมาะสมซึ่งอยู่ในเขตพื้นที่อนุรักษ์

การท่องเที่ยว

050402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยยังคงขาดแคลนท่าเทียบเรือที่สามารถรองรับเรือสำราญขนาดใหญ่เป็นการเฉพาะเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวในพื้นที่ต่าง ๆ ซึ่งเป็นผลจากข้อจำกัดและความท้าทายในหลายปัจจัย เช่น การขาดแคลนงบประมาณเพื่อพัฒนาท่าเรือท่องเที่ยวตามแผนงาน การทับซ้อนระหว่างพื้นที่มีความเหมาะสมในการพัฒนาเป็นท่าเรือสำราญ กับพื้นที่ป่าไม้หรือพื้นที่อุทยานแห่งชาติ ซึ่งมีความเปราะบางและมีผลกระทบต่อธรรมชาติ ทำให้มีกระบวนการขั้นตอนที่ซับซ้อนในการขออนุญาตใช้พื้นที่ตามกฎหมาย ก่อให้เกิดความล่าช้าในการพัฒนาท่าเรือเพื่อการท่องเที่ยวของประเทศ นอกจากนี้ หากมีการใช้งานท่าเทียบเรือสำราญร่วมกับท่าเรือสินค้าในปัจจุบันอาจไม่มีความเหมาะสม ความสะดวกและความปลอดภัยต่อนักท่องเที่ยว

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการขับเคลื่อนการเพิ่มรายได้จากการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ ควรผลักดันให้เกิดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อตอบสนองต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรม โดยดำเนินการผ่านแผนงานบูรณาการที่มีการพัฒนาอย่างเชื่อมโยงและต่อเนื่อง ให้หน่วยงานต่าง ๆ ซึ่งมีภารกิจความรับผิดชอบเกี่ยวข้องได้เสนอแนวคิดและมาตรการในการพัฒนามิติต่าง ๆ อย่างครอบคลุม ทั้งในส่วนของทักษะแรงงาน มาตรฐานความปลอดภัยของพื้นที่ท่องเที่ยวและกิจกรรมท่องเที่ยว มาตรการช่วยเหลือภาคธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเรือสำราญ การอำนวยความสะดวกของภาครัฐในการเดินทางเข้าและออกประเทศของนักท่องเที่ยว เป็นต้น นอกจากนี้ควรใช้กรอบความร่วมมือระหว่างประเทศในการผลักดันให้เกิดเส้นทางการท่องเที่ยวสำราญทางน้ำร่วมกับพื้นที่เมืองชายฝั่งประเทศต่าง ๆ ทั้งในและนอกภูมิภาค ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการกระจายความเจริญแก่เมืองท่องเที่ยวชายฝั่งทะเล และควรให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืนมากขึ้น

การท่องเที่ยว

050501

แผนแม่บทย่อย | การท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค

จ.3

050501

พ.ศ. 2562	พ.ศ. 2563	พ.ศ. 2564	พ.ศ. 2565*	พ.ศ. 2566	พ.ศ. 2570
4.80	-82.68	-92.18	-41.03	107.87	

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 050501 ในห้วง พ.ศ. 2561-2565 อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 5 ซึ่งการคำนวณสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับ พ.ศ. 2565 จะเป็นค่าเฉลี่ยตลอดห้วง 5 ปี จึงทำให้ พ.ศ. 2565 มีสีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเป็นสีแดง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดยผ่านเส้นทางเชื่อมโยงทั้งระบบขนส่งทางบก ระบบขนส่งทางราง ระบบขนส่งทางน้ำ และระบบขนส่งทางอากาศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาเส้นทางท่องเที่ยวที่เชื่อมโยงกันในภูมิภาค ความหลากหลายของแหล่งท่องเที่ยวเชื่อมโยงภูมิภาค เรื่องราวที่เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวในภูมิภาค การพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และการตลาดเพื่อเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050501 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี แต่มีการปรับหน่วยวัดและค่าเป้าหมายจากเดิม เฉลี่ยร้อยละ เป็น “ร้อยละต่อปี”

การท่องเที่ยว

050501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050501 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้ามาในประเทศไทย โดย ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2564 มีจำนวนลดลงอย่างมีนัยสำคัญ เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ซึ่งหลังสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 คลี่คลายลง นักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียนที่เดินทางเข้าประเทศไทยมีแนวโน้มฟื้นตัวขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 6.02 ล้านคน ขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 107.87 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางเข้ามาในประเทศไทยจำนวน 2.89 ล้านคน ซึ่งมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นร้อยละ 48,248.35 จาก พ.ศ. 2564 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายของจำนวนนักท่องเที่ยวฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 2,157.40 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ที่มา : สำนักงานปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา ข้อมูล ณ พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียน โดย พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวร้อยละ 107.87 เมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางผ่านแดนระหว่างประเทศไทยกับประเทศสมาชิกอาเซียนไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 2,157.40 ของค่าเป้าหมาย จึงส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายเป็นไปตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของนักท่องเที่ยวฯ ร้อยละ 48,248.35 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 44,628.24** โดยที่การขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวเป็นผลจากการคลี่คลายลงของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19

การท่องเที่ยว

050501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินการที่ผ่านมาประเทศไทยได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านกรอบความร่วมมือระดับภูมิภาคที่สำคัญ เช่น แผนงานความร่วมมือทางเศรษฐกิจในอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง (Greater Mekong Subregion Economic Cooperation Program : GMS Program) ที่ได้มีการดำเนินการขับเคลื่อนการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวผ่านคณะทำงานด้านการท่องเที่ยวอนุภูมิภาคลุ่มแม่น้ำโขง รวมทั้งเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อส่งเสริมการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมอย่างไร้รอยต่อทั้งภายในอนุภูมิภาคและสู่ภูมิภาคอื่น ๆ และแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อินโดนีเซีย - มาเลเซีย - ไทย (Indonesia-Malaysia-Thailand Growth Triangle: IMT-GT) ที่ได้มีการขับเคลื่อนผ่านทางคณะทำงานแผนงานการพัฒนาเขตเศรษฐกิจสามฝ่าย อีกทั้ง ประเทศไทยยังได้มีการดำเนินการสร้างความสัมพันธ์ในรูปแบบทวิภาคีกับประเทศเพื่อนบ้าน ทั้งในระดับรัฐต่อรัฐ และในระดับพื้นที่อย่างมีศักยภาพ ในการสร้างการเชื่อมโยงด้านการท่องเที่ยวระหว่างกันในทุกมิติ ทั้งทางด้านความปลอดภัย มาตรฐานการเดินทางความสะดวกในการเชื่อมโยงระหว่างกัน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับภารกิจยังได้มีความพยายามในการอำนวยความสะดวกในการเดินทางระหว่างประเทศในภูมิภาคให้มีความสะดวกมากยิ่งขึ้น อาทิ การยกเว้นการตรวจลงตราและการใช้บัตรผ่านแดนบางประเภท การนำระบบอิเล็กทรอนิกส์มาใช้ในการผ่านแดน การเพิ่มระยะเวลาพำนักในราชอาณาจักรของนักท่องเที่ยวต่างชาติ นอกจากนี้ยังมีการส่งเสริมการสร้างความมั่นใจในการเดินทางผ่านพรมแดนประเทศเพื่อนบ้านเข้ามายังประเทศไทยผ่านการเพิ่มมาตรการรักษาความปลอดภัยและสกัดกั้นอาชญากรรมที่เข้มงวดยิ่งขึ้น รวมทั้งมีการส่งเสริมการตลาดระหว่างประเทศ ผ่านการประชาสัมพันธ์และการจัดทำสื่อ สร้างการรับรู้ และสร้างแรงจูงใจแก่นักท่องเที่ยว

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยต้องเผชิญความท้าทายจากการที่ประเทศต่าง ๆ มีการดำเนินมาตรการส่งเสริมการท่องเที่ยวเพื่อให้พลเมืองของตนท่องเที่ยวภายในประเทศและให้นักท่องเที่ยวต่างชาติเลือกประเทศของตนเป็นเป้าหมายในการเดินทาง ทำให้ประเทศไทยต้องดำเนินมาตรการทางการตลาด การประชาสัมพันธ์เพื่อจูงใจให้นักท่องเที่ยวเดินทางมาประเทศไทย นอกจากนี้ วิกฤตเศรษฐกิจ อาชญากรรมข้ามชาติ ปัญหาด้านพรมแดนและสถานการณ์ความรุนแรงจากปัญหาทางการเมืองของประเทศเพื่อนบ้านโดยรอบประเทศไทย ยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ประเทศไทยต้องให้ความสำคัญในการเฝ้าระวังความรุนแรงและผลกระทบที่อาจส่งผลต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวต่างชาติในบริเวณพื้นที่พรมแดน ซึ่งเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นโดยรอบพื้นที่อาจจะส่งผลกระทบต่อช่องทางการผ่านแดน เส้นทางเชื่อมโยงในการเดินทาง และความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ที่จะเดินทางเข้ามายังประเทศไทย

การท่องเที่ยว

050501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับการเตรียมความพร้อมด้านโครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวก สาธารณูปโภคต่าง ๆ ให้เพียงพอต่อการเดินทางเข้ามายังประเทศไทยผ่านพรมแดนของนักท่องเที่ยวเพื่อเชื่อมโยงไปยังภูมิภาค และต้องเร่งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบในการผ่านแดนให้เอื้อต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาค มีความสอดคล้องกับบริบทด้านการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไป หากแต่ยังจำเป็นต้องคำนึงถึงประเด็นด้านความมั่นคง และการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมระหว่างประเทศให้มีความรัดกุมและมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมการใช้กลไกแผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศในการสร้างเครือข่ายผลักดันข้อเสนอด้านการท่องเที่ยวและการเดินทางผ่านแดนให้เกิดความสะดวกและปลอดภัยในการเดินทางระหว่างกัน อีกทั้งควรอาศัยความร่วมมือระหว่างกันในการผลักดันเส้นทางการท่องเที่ยวใหม่ ๆ ในภูมิภาค นอกจากนี้ ควรเตรียมความพร้อมด้านแรงงานในพื้นที่เป้าหมายการเชื่อมโยงต่าง ๆ ให้เพียงพอรองรับต่อการขยายตัวของการท่องเที่ยว

การท่องเที่ยว

050601

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050601 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2564 เนื่องจากยังไม่มีการเผยแพร่รายงานการจัดอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ในพ.ศ. 2566 โดยมีการจัดเก็บทุก 2 ปี โดย สภาเศรษฐกิจโลก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น เนื่องจากความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินจะช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวในการเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายปลายทาง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การดำเนินมาตรการที่มุ่งเน้นการเสริมสร้างความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวจึงเป็นสิ่งสำคัญที่หลายภาคส่วนต้องบูรณาการร่วมกัน ผ่านการยกระดับขีดความสามารถการจัดการความปลอดภัยสำหรับนักท่องเที่ยวในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาสมรรถนะและศักยภาพบุคลากรด้านการท่องเที่ยว การสร้างเครือข่ายในพื้นที่ การมีมาตรการความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวและทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ โดยบังคับใช้กฎระเบียบที่เกี่ยวข้องกับความปลอดภัยอย่างเคร่งครัด รวมทั้งการเตรียมความพร้อมด้านคุณภาพแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐานและการบริหารจัดการที่ดี โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การพัฒนายกระบบการแจ้งเตือนความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยวผ่านระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันต่อสถานการณ์ เพื่อให้นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050601 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) อยู่ใน 65 อันดับแรก เป็น การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

การท่องเที่ยว

050601

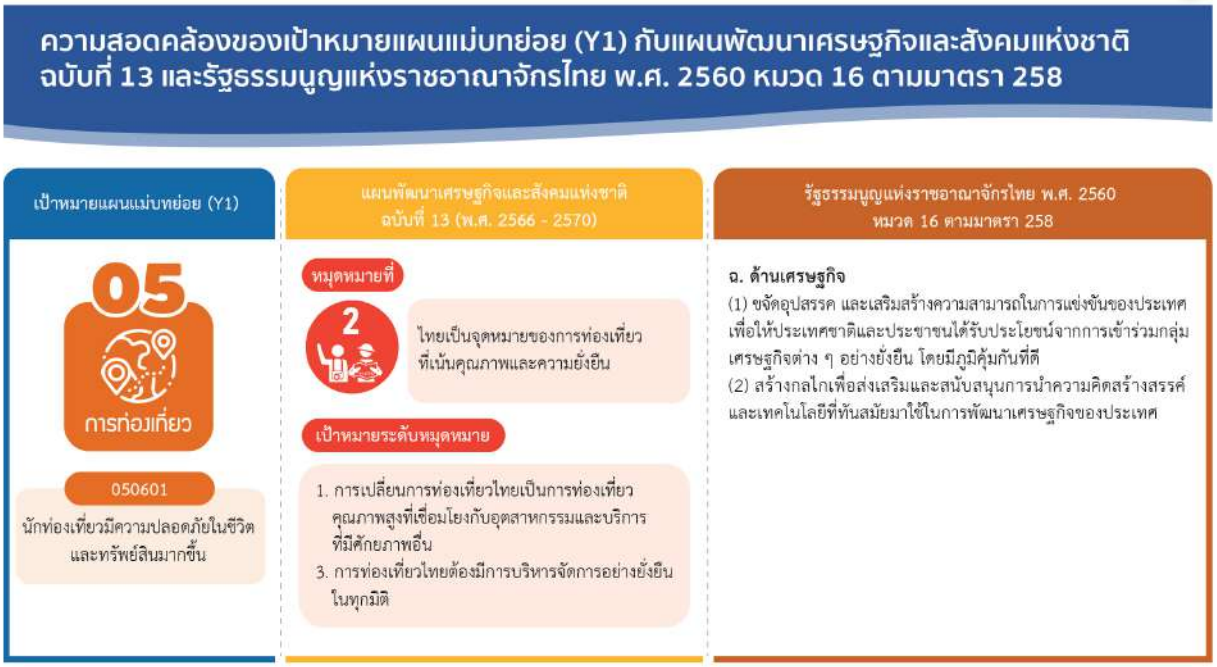

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050601 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเปลี่ยนการท่องเที่ยวไทยเป็นการท่องเที่ยวคุณภาพสูงที่เชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมและบริการที่มีศักยภาพอื่น และ **เป้าหมายที่ 3** การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ นอกจากนี้ **เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้ มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ประเทศไทยถูกจัดให้อยู่ในอันดับที่ 92 จาก 117 ประเทศ ซึ่งอยู่ในระดับน่าเป็นห่วง และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ไม่เกินอันดับที่ 78 โดยคิดเป็นร้อยละ 84.78 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาร่วมกับสถิติความผิดอาญาที่ด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว ระหว่างปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2566 พบว่า อัตราการเกิดคดียังไม่มี

แนวโน้มลดลง โดยอัตราการเกิดคดีอาชญากรรมต่อนักท่องเที่ยวยังคงเฉลี่ยอยู่ที่ 817 คดีต่อปี และถึงแม้ในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 จำนวนนักท่องเที่ยวที่ลดลง จะส่งผลให้คดีอาชญากรรมลดลงตามอย่างมีนัยสำคัญ หากแต่เมื่อสถานการณ์เริ่มกลับเข้าสู่ภาวะปกติในช่วงพ.ศ. 2565 อัตราการเกิดคดีก็ปรับตัวสูงขึ้นอีกครั้ง จนมีจำนวนใกล้เคียงกับในช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 92 จาก 117 ประเทศ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ต้องไม่เกินอันดับที่ 50 คิดเป็นร้อยละ 54.35 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวอยู่ในอันดับที่ 111 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 17.11**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการรับผิดชอบด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวได้พยายามดำเนินมาตรการและโครงการต่าง ๆ ตามแผนปฏิบัติราชการต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงการรักษาความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินของนักท่องเที่ยว อาทิ แผนบริหารจัดการความเสี่ยงของนักท่องเที่ยวในทุกมิติ (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2566 – 2570) แผนการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยแห่งชาติ พ.ศ. 2566 – 2570 ให้เกิดผลอย่างเป็นรูปธรรมในทุกมิติ โดยเน้นการใช้มาตรการและโครงการเชิงรุกในการป้องกันและปราบปรามการเกิดอาชญากรรมเพื่อรักษาความปลอดภัยในทุกมิติให้กับนักท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านการอาศัยความร่วมมือภายใต้เครือข่ายหน่วยงานและองค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในรูปแบบ “การบูรณาการ” โดยได้มีความพยายามในการยกระดับการดำเนินงาน

การท่องเที่ยว

050601

เพื่อรักษาความปลอดภัยออกเป็นรูปแบบต่าง ๆ ตามภารกิจของหน่วยงานองค์กรและประเภทของภารกิจหน้าที่ ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย อาทิ การดำเนินการทางกฎหมายและปราบปรามอาชญากรรมของหน่วยงานด้านความมั่นคง การตรวจสอบ รับฟังความคิดเห็น การให้ความช่วยเหลือและชดเชยด้านภัยพิบัติของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจ การติดตาม สังเกตการณ์ และให้ความเห็นต่อสถานการณ์ในตลาดท่องเที่ยวกับหน่วยงานที่รับผิดชอบของภาคเอกชน เป็นต้น โดยในการพยายามยกระดับความปลอดภัยให้กับนักท่องเที่ยวนั้น ได้มีการดำเนินโครงการที่เห็นผลเป็นรูปธรรมแล้วในหลายส่วน เช่น โครงการที่เกี่ยวข้องกับการปรับปรุงกฎหมายด้านการท่องเที่ยว โครงการพัฒนาธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ โครงการบริการให้ความช่วยเหลือนักท่องเที่ยว โครงการการพัฒนามาตรฐานแหล่งท่องเที่ยว หรือการรับฟังความเห็นของปัญหาด้านความปลอดภัยเชิงรุกของทุกภาคส่วน เป็นต้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่รับผิดชอบได้พยายามให้ความสำคัญกับการยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยในภาคการท่องเที่ยวให้ครอบคลุมในทุกมิติ อย่างไรก็ตาม ประเด็นความท้าท้ายโดยเฉพาะ “อาชญากรรมระหว่างประเทศ” มีการปรับรูปแบบอย่างรวดเร็วและเชื่อมโยงกับองค์กรอาชญากรรมทั้งในประเทศไทยและต่างประเทศ ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินการป้องกันและปราบปราม เนื่องจากหน่วยงานที่รับผิดชอบมีงบประมาณ บุคลากร และขอบเขตอำนาจการจัดการปัญหาในบางประเด็นที่จำกัด ทำให้การสอบสวนป้องกันและปราบปรามซึ่งต้องอาศัยความร่วมมือและเชื่อมโยงทั้งจากหน่วยงานภายในและต่างประเทศนั้นดำเนินการได้ไม่สะดวกเท่าที่ควร รวมทั้ง กฎหมายและมาตรการในปัจจุบันที่บังคับใช้อยู่หลายส่วนเพื่อป้องกันและปราบปรามกรณีไม่ปกติต่าง ๆ ยังคงขาดความชัดเจนและไม่ตอบสนองต่อภัยคุกคามในปัจจุบัน ทำให้กระบวนการทางกฎหมายมีความล่าช้า และอาจทำให้กระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวและอันดับด้านความปลอดภัยของการท่องเที่ยวที่เป็นประเด็นท้าทายต่อการพัฒนาในปัจจุบัน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความท้าทายในการศึกษาและจัดทำข้อมูลสำหรับใช้รายงานตามตัวชี้วัดทดแทนตัวชี้วัดที่ไม่สามารถรายงานได้ทันกับการประเมินผล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรเร่งดำเนินการผลักดันการศึกษาและปรับปรุงแก้ไขกฎหมายมาตรการต่าง ๆ ให้ตอบโจทย์ต่อความปลอดภัยด้านการท่องเที่ยวที่เปลี่ยนแปลงไปในบริบทปัจจุบัน โดยให้ขอบเขตอำนาจของหน่วยงานในการป้องกันและปราบปรามอาชญากรรมรวมถึงการพิจารณาคดีความการจัดการด้านความปลอดภัยต่างๆ มีความครอบคลุมและบูรณาการกับภาคส่วนอื่น ๆ ทั้งในและนอกประเทศได้สะดวกมากขึ้น นอกจากนี้ควรเร่งบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลด้านความปลอดภัยร่วมกับระบบฐานข้อมูลอื่น ๆ เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลอย่างเป็นระบบ พัฒนาระบบการจัดเก็บข้อมูลให้มีประสิทธิภาพและมีมาตรฐานในการรักษาความปลอดภัยข้อมูลต่าง ๆ โดยเฉพาะข้อมูลส่วนบุคคล และทำให้ระบบสามารถตอบสนองต่อภัยคุกคามด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยวได้อย่างทันท่วงที ตลอดจนควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ประโยชน์ในภารกิจด้านความปลอดภัยที่มีการเปลี่ยนแปลงไปตามช่วงเวลาต่าง ๆ มากขึ้นเพื่อเป็นการช่วยยกระดับความปลอดภัยทางการท่องเที่ยวของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

การท่องเที่ยว

050602

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

จ.3

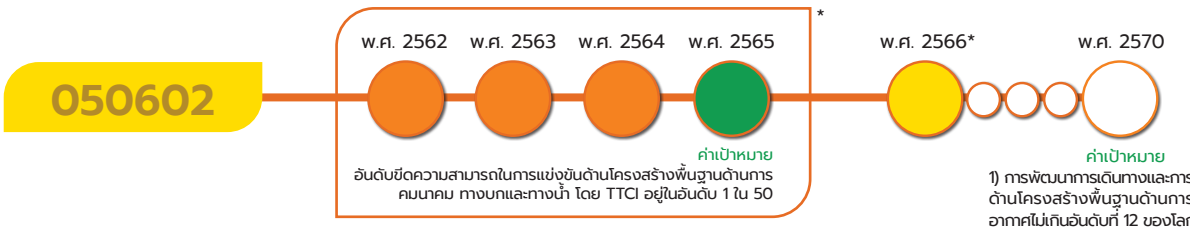

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050602 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ โดยได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดเพิ่มตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายในปี 2570 จากเดิม อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย (TCCI) เป็นประกอบด้วย (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศ ไม่เกินอันดับที่ 12 (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ซึ่งใช้ตัวชี้วัดมากกกว่า 1 ตัวชี้วัด ดังนั้น จึงทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก
2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเลไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก
3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยวไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก

มีวัตถุประสงค์เพื่อโครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว อาทิ การคมนาคมทางถนน ทางราง ทางน้ำและทางอากาศ เทคโนโลยี ดิจิตอล ระบบสาธารณูปการ และระบบป้ายบอกทาง ที่เพียงพอ สะดวก สะอาด ปลอดภัย และได้รับมาตรฐาน สามารถอำนวยความสะดวกในการเดินทางท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและต่างชาติได้มากขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ โครงข่ายการคมนาคมที่เชื่อมโยงและการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวสะดวกสบาย สิ่งอำนวยความสะดวกที่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย อาทิ เส้นทางการคมนาคมที่สะดวกรวดเร็ว การบริการสาธารณะและสาธารณูปโภคที่ตอบโจทย์การท่องเที่ยว ศูนย์บริการข้อมูลนักท่องเที่ยว ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว อาทิ การบังคับใช้กฎหมายอย่างเคร่งครัด การเข้ามามีส่วนร่วมของภาคีการพัฒนาต่าง ๆ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050602 ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด เพิ่มตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมทางบกและทางน้ำ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) อยู่ใน 45 อันดับแรก เป็น

การท่องเที่ยว

050602

ประกอบด้วย (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางอากาศไม่เกินอันดับที่ 12 ของโลก (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐาน ด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ไม่เกินอันดับที่ 45 ของโลก และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ไม่เกินอันดับที่ 14 ของโลก

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
05 การท่องเที่ยว 050602 โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น	หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น	**ฉ. ด้านเศรษฐกิจ** (1) ขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (2) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050602 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 2** การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

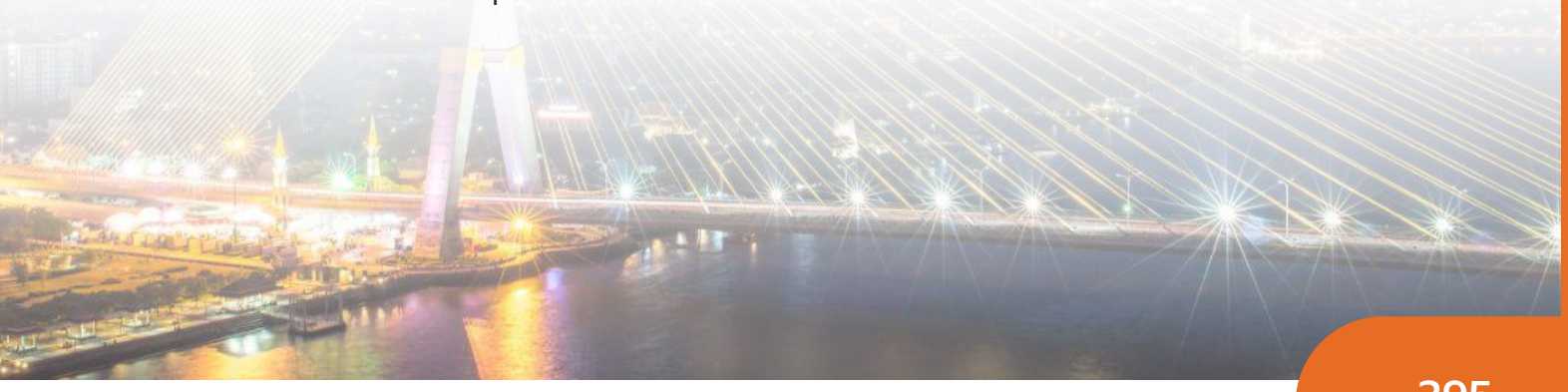

การท่องเที่ยว

050602

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ประกอบด้วย (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 13 ดีขึ้นจากลำดับที่ 22 ใน พ.ศ. 2562 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 13 คิดเป็นร้อยละ 100 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 48 ดีขึ้นจากลำดับที่ 72 ใน พ.ศ. 2562 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 47 คิดเป็นร้อยละ 97.91 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 แย่ลงจากลำดับที่ 14 ใน พ.ศ. 2562 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 26 คิดเป็นร้อยละ 81.25 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) ของสภาเศรษฐกิจโลก (World Economic Forum: WEF) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ดังนี้ (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 13 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 12 คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 48 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 45 คิดเป็นร้อยละ 93.75 และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 32 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินอันดับที่ 14 คิดเป็นร้อยละ 43.75 และเมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาที่เป็นการเฉลี่ยจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.03 ของค่าเป้าหมาย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยพบว่า (1) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศ ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 22 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 40.91** (2) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งทางบกและทางทะเล ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 72 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 33.33** และ (3) การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 14 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 128.57**

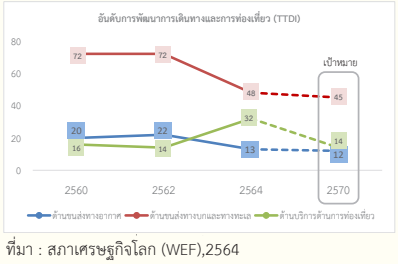

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (WEF),2564

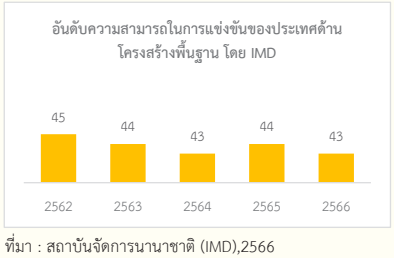

ที่มา : สถาบันจัดการนานาชาติ (IMD),2566

การท่องเที่ยว

050602

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ประเทศไทยมีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการพัฒนาเพื่อรองรับการเดินทางของนักเที่ยวในพื้นที่การท่องเที่ยวหลัก และมีการสัญจรทางน้ำเพื่อการเดินทางไปทำกิจกรรมต่าง ๆ ของนักท่องเที่ยว โดยกระทรวงคมนาคมได้พัฒนาศักยภาพท่าเรือสำคัญจนแล้วเสร็จ อาทิ ท่าเทียบเรือท้องศาลา และท่าเทียบเรือหาดริ้น อำเภอเกาะพะงัน จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นท่าเทียบเรือที่มีนักท่องเที่ยวใช้บริการเป็นจำนวนมาก นอกจากนี้ ในส่วนของโครงสร้างพื้นฐานด้านขนส่งทางอากาศเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิได้มีการเปิดใช้อาคารผู้โดยสารใหม่ หรืออาคารเทียบเครื่องบินรองหลังที่ 1 (SAT1) ที่ทำให้ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิสามารถรองรับผู้โดยสารและนักท่องเที่ยวได้เพิ่มขึ้นเป็น 60 ล้านคนต่อปี จากเดิมรองรับได้เพียง 45 ล้านคนต่อปี ในขณะเดียวกันประเทศไทยได้มีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องในการยกระดับโครงสร้างพื้นฐานบริการด้านการท่องเที่ยวที่เน้นการสร้างมาตรฐานและการอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว อาทิ การตรวจเอกสารผ่านแดนขาออกที่ช่องอัตโนมัติที่สนามบินสุวรรณภูมิและดอนเมือง เพื่อลดความแออัดของนักเที่ยวต่างชาติบริเวณหน้าด่าน รวมทั้งอำนวยความสะดวกและสร้างความประทับใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยการพัฒนาที่มีความสำคัญต่อการตัดสินใจในการเดินทางมาท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยที่ผ่านมาแม้ว่าประเทศไทยจะมีความก้าวหน้าในการพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวที่มีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น แต่การดำเนินงานพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าวยังขาดความเชื่อมโยงกับการพัฒนาระหว่างพื้นที่ทำให้โครงสร้างพื้นฐานที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานกระจุกตัวในเขตพื้นที่การท่องเที่ยวสำคัญ และขาดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่มีความเชื่อมโยงไปยังพื้นที่ในบริเวณใกล้เคียง โดยเฉพาะการสร้างความเชื่อมโยงระหว่างแหล่งพื้นที่ชุมชนกับโครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมที่สามารถนำนักท่องเที่ยวเข้าสู่พื้นที่ได้อย่างสะดวก ทั้งนี้ ต้องเน้นการดำเนินงานที่เน้นความยั่งยืนควบคู่กับการใช้ประโยชน์ทางทรัพยากรธรรมชาติให้เกิดความคุ้มค่า และส่งผลกระทบน้อยที่สุด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานประเทศไทยให้มีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น เพื่อดึงดูดและรองรับการเดินทางของนักท่องเที่ยวที่มีคุณภาพสูงได้เพิ่มขึ้นนั้น ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงข่ายการคมนาคมที่เชื่อมโยงและสามารถเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวได้อย่างสะดวกมากขึ้น โดยเฉพาะการพัฒนาเครือข่ายท่าอากาศยานให้มีความเชื่อมโยงครอบคลุมพื้นที่การท่องเที่ยวรอง และพัฒนาท่าเรือสำราญขนาดใหญ่ที่เป็นศูนย์กลาง (Hub) การเดินทางในพื้นที่ที่มีศักยภาพเหมาะสม เพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบายและเลือกประเทศไทยเป็นจุดหมายการเดินทางมากขึ้น

การท่องเที่ยว

050603

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบนิเวศการท่องเที่ยว

จ.3

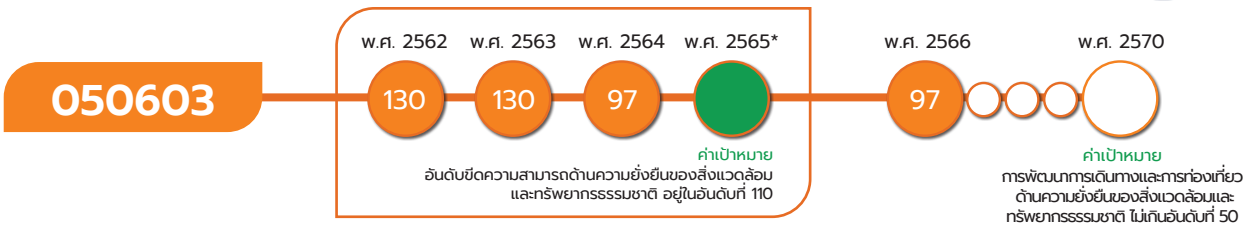

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 050603 สถานการณ์ พ.ศ. 2565 ใช้ข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการบรรยายเพิ่มเติมรายงานถึงความก้าวหน้า ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

มีวัตถุประสงค์เพื่อประเทศไทยมีขีดความสามารถในการจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน ตลอดจนมีแนวทางในการส่งเสริมตลาดยุคใหม่ที่มุ่งเน้นความรับผิดชอบต่อระบบนิเวศการท่องเที่ยว โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ คุณภาพแหล่งท่องเที่ยว การมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคีเครือข่าย และสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ขีดความสามารถในการบริหารจัดการแหล่งท่องเที่ยว รวมทั้ง กฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เอื้อต่อการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050603 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับขีดความสามารถด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ โดย Travel & Tourism Competitiveness Index (TCCI) อยู่ใน 100 อันดับแรก เป็น การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 ของโลก

การท่องเที่ยว

050603

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 050603 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่** 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่** 2 การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น และ **เป้าหมายที่** 3 การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วม กลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลอันดับการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยว (TTDI) โดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า ประเทศไทยมีอันดับด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติดีขึ้นอยู่ในอันดับที่ 97 จากอันดับที่ 130 จาก พ.ศ. 2562 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่ต้องไม่เกินอันดับที่ 81 โดยคิดเป็นร้อยละ 83.51 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้นอกจากนี้ หากพิจารณาเทียบเคียงข้อมูลอันดับความสามารถในการแข่งขัน พ.ศ. 2566 กลุ่มปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อม ที่จัดโดยสถาบันจัดการนานาชาติ (IMD) ที่สะท้อนถึงสถานการณ์ปัจจุบัน พบว่า ประเทศไทยมีอันดับของการพัฒนาอยู่ที่ 15 ซึ่งประเทศไทยมีอันดับของการพัฒนาที่ยั่งยืนดีขึ้นแต่ในภาพรวมยังคงมีอันดับของปัญหามลพิษ ประสิทธิภาพการใช้น้ำ และการบำบัดน้ำเสียอยู่ในเกณฑ์ที่ลดลง

การท่องเที่ยว

050603

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวที่คำนึงถึงความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติของประเทศไทยโดย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ประเทศไทยมีอันดับด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในอันดับที่ 97 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้การพัฒนาการเดินทางและการท่องเที่ยวด้านความยั่งยืนของสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรธรรมชาติ ไม่เกินอันดับที่ 50 คิดเป็นร้อยละ 51.55 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 130 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 25.38**

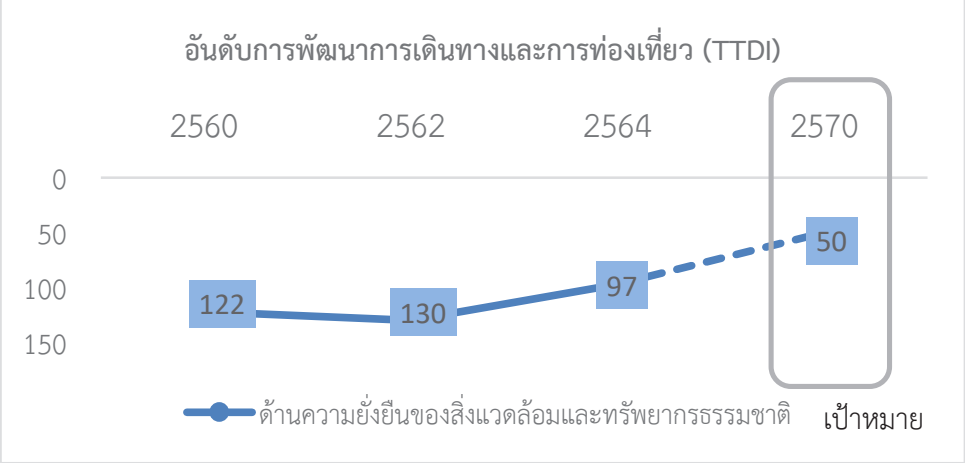

ที่มา : สภาเศรษฐกิจโลก (WEF),2564

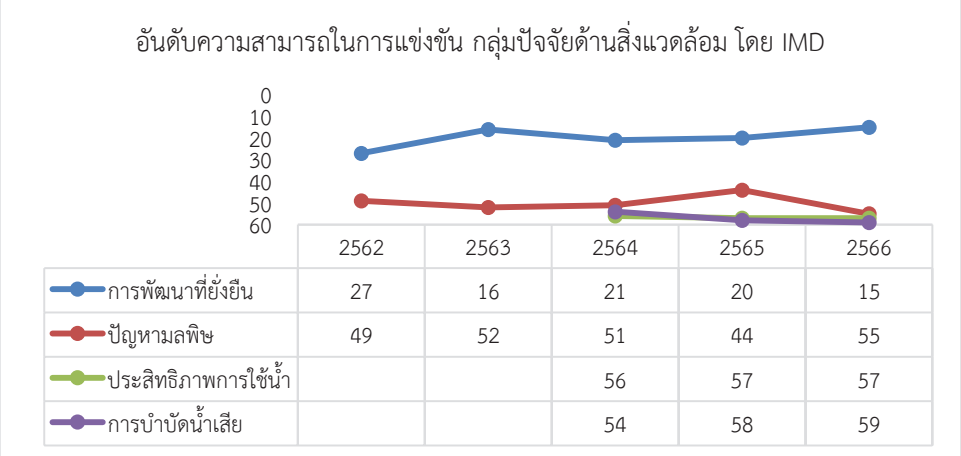

	2562	2563	2564	2565	2566
การพัฒนาที่ยั่งยืน	27	16	21	20	15
ปัญหามลพิษ	49	52	51	44	55
ประสิทธิภาพการใช้น้ำ			56	57	57
การบำบัดน้ำเสีย			54	58	59

ที่มา : สถาบันจัดการนานาชาติ (IMD),2566

การท่องเที่ยว

050603

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเพื่อยกระดับการท่องเที่ยวที่รับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมในช่วงปีที่ผ่านมา ประเทศไทยได้มุ่งเน้นการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวให้มีมาตรฐาน ควบคู่กับการดูแลทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ผ่านการดำเนินงานสำคัญ อาทิ การติดตั้งทุ่นผูกเรือเพื่อลดการทำลายแนวปะการัง และการส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชนที่ใช้ทรัพยากรการท่องเที่ยวเชิงธรณีเป็นฐานในการสร้างคุณค่าและกิจกรรมเชิงสร้างสรรค์ นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2566 ได้กำหนดให้เป็น “ปีท่องเที่ยวไทย” ที่เน้นการสร้างคุณค่าและความหมายการท่องเที่ยวไทยที่มีมาตรฐานสู่ความยั่งยืน และเป็นการพัฒนาสำคัญที่ทำให้การท่องเที่ยวของประเทศไทยมุ่งสู่การเป็นจุดหมายการท่องเที่ยวที่ให้ความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมด้านการท่องเที่ยวสามารถดำเนินการผ่านมาตรการหรือข้อบังคับเพื่อให้กิจกรรมด้านการท่องเที่ยวมีความตระหนักและรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทั้งผู้ให้บริการและนักท่องเที่ยว อย่างไรก็ตาม ยังคงพบปัญหาผลกระทบที่เกิดจากการท่องเที่ยวที่ยังไม่ได้รับการดูแล อาทิ ปัญหาขยะ น้ำเสีย และมลพิษที่เกิดจากการเดินทาง ซึ่งเป็นสภาพปัญหาที่ต้องได้รับการแก้ไขอย่างจริงจัง นอกจากนี้ การสร้างความพร้อมในการจัดการปัญหายังเป็นประเด็นท้าทายสำคัญ เนื่องจาก การพัฒนาการท่องเที่ยวและการสร้างมูลค่าเพิ่มในทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับระบบนิเวศต้องอาศัยการดำเนินงานร่วมกันทุกภาคส่วน เพื่อไม่ให้เกิดกิจกรรมที่ส่งผลต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ในขณะเดียวกันสามารถใช้ทรัพยากรธรรมชาติที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์ในทางเศรษฐกิจได้อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การจัดการท่องเที่ยวที่มีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม และเกิดการใช้ทรัพยากรทางธรรมชาติเพื่อประโยชน์ทางด้านการท่องเที่ยวสูงสุด ควรให้ความสำคัญกับการสร้างความร่วมมือการดำเนินงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับชุมชนในพื้นที่ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารจัดการท่องเที่ยวเพื่อความยั่งยืน ประกอบกับพัฒนาทักษะของคนในพื้นที่ให้สามารถจัดกิจกรรมท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์ และมีมูลค่าเพิ่มสูงขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกในการท่องเที่ยวที่สอดรับกับแนวคิดการท่องเที่ยววิถีใหม่ใส่ใจต่อธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้การจัดการพื้นที่เพื่อการท่องเที่ยวมีคุณภาพและยั่งยืน ควรมุ่งเน้นการสร้างการรับรู้ให้กับนักท่องเที่ยวที่เดินทางไปยังพื้นที่ต่าง ๆ ได้ตระหนักถึงคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติที่สำคัญของประเทศไทย โดยการชูอัตลักษณ์ของทรัพยากรธรรมที่มีคุณค่าให้เป็นส่วนหนึ่งของการท่องเที่ยวเชิงศึกษาธรรมชาติร่วมด้วย

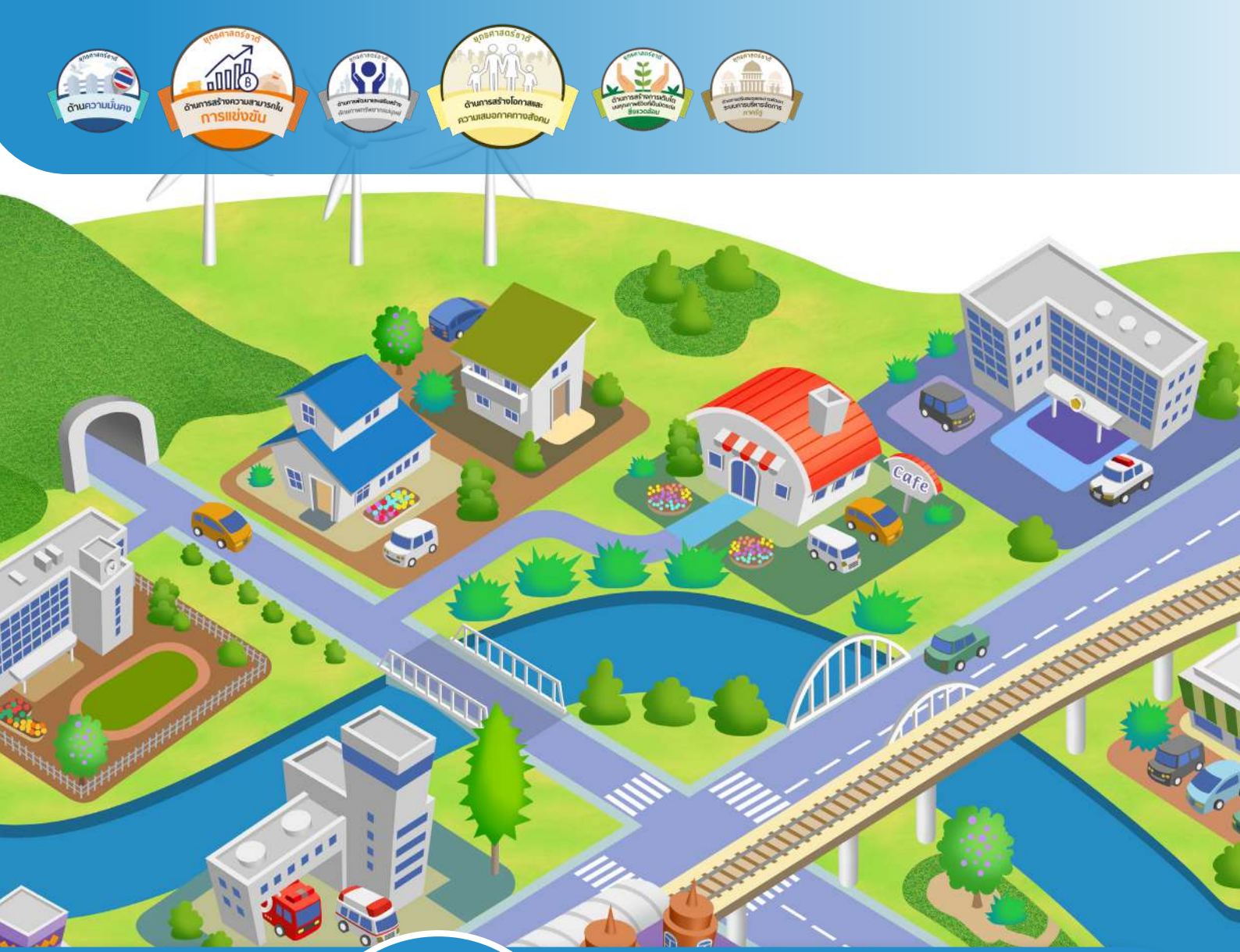

แผนแม่บท

06

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

พัฒนาพื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ในทุกมิติ
ให้เป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ และสังคมด้วยผังภูมินิเวศ
อย่างยั่งยืน พร้อมระบบการจัดการเมืองที่มีประสิทธิภาพ
เพื่อลดช่องว่างความเหลื่อมล้ำในเชิงพื้นที่

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเมืองในจังหวัดให้เป็นเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นเมืองน่าอยู่ในทุกภาคของประเทศ รวมทั้งผลักดันการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ โดยประยุกต์ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการเมืองให้มีประสิทธิภาพสูงสุดทุกมิติ โดยมี 3 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม (2) ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติแหล่งโบราณคดี และ (3) ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคงและด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

060001

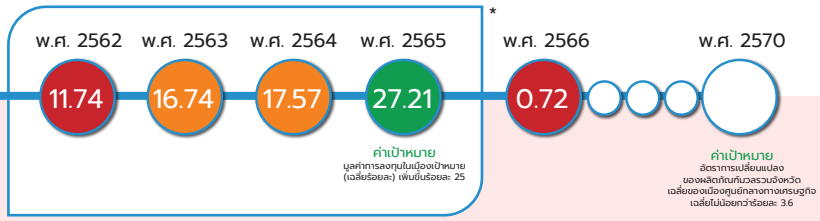

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060001 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562-2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ.2562-2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจากมูลค่าจดทะเบียนนิติบุคคลในเมืองเป้าหมาย (ร้อยละ)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 060001 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3.6

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 060001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม มูลค่าการลงทุนในเมืองเป้าหมาย เฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เป็น อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.6

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ความก้าวหน้าในการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจของประเทศเพื่อให้มีความสามารถในการแข่งขันและสามารถให้บริการพื้นที่โดยรอบ สะท้อนจากอัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์จังหวัด (GPP) เฉลี่ยของ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

เมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ ซึ่งประกอบด้วย กรุงเทพมหานครและปริมณฑล (สมุทรปราการ สมุทรสาคร ปทุมธานี นนทบุรี และนครปฐม) เชียงใหม่ ขอนแก่น นครราชสีมา สงขลา และภูเก็ต และเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (ฉะเชิงเทรา ระยอง และชลบุรี) โดย**สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP เฉลี่ยฯ เพิ่มขึ้น**อยู่ที่ร้อยละ 0.72 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 0.71 โดยคิดเป็นร้อยละ 101.41 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP รายจังหวัดของทุกจังหวัดมีทิศทางที่ดีขึ้นเช่น ภูเก็ต ซึ่งภาคการท่องเที่ยวได้รับผลกระทบรุนแรงจากปัญหาการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 มีอัตราการเปลี่ยนแปลง GPP เพิ่มขึ้นจากร้อยละ -40.42 ใน พ.ศ. 2563 เป็นร้อยละ -26.54 ใน พ.ศ. 2564

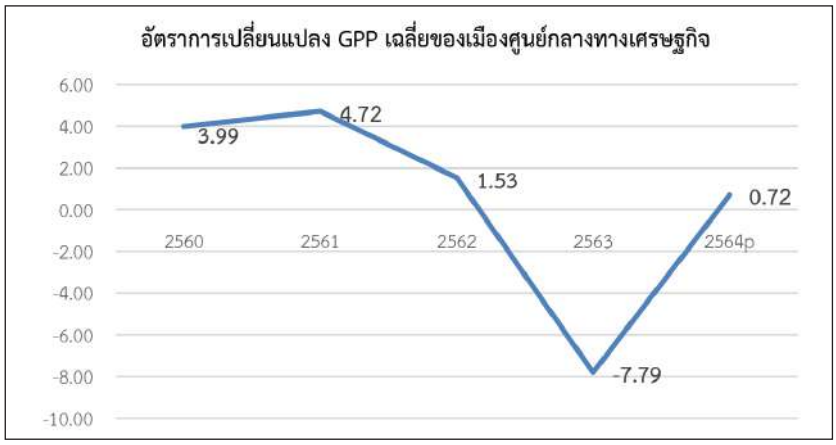

p: preliminary based on annual figure

อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP เฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ

ที่มา: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565, สศช.

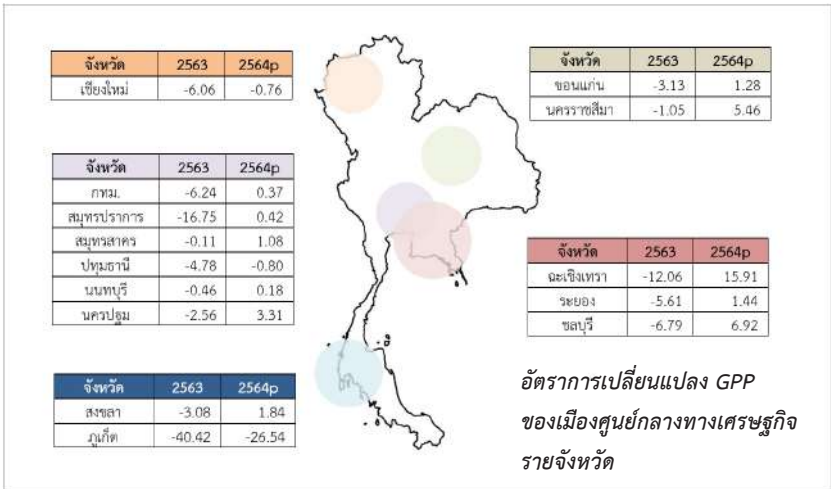

อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP ของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจรายจังหวัด

ที่มา: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565, สศช.

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดเฉลี่ยของเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีอัตราการเปลี่ยนแปลง GPP เฉลี่ยฯ ที่ร้อยละ 0.72 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.60 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 20.00 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราลดลงร้อยละ 7.79 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 109.24**

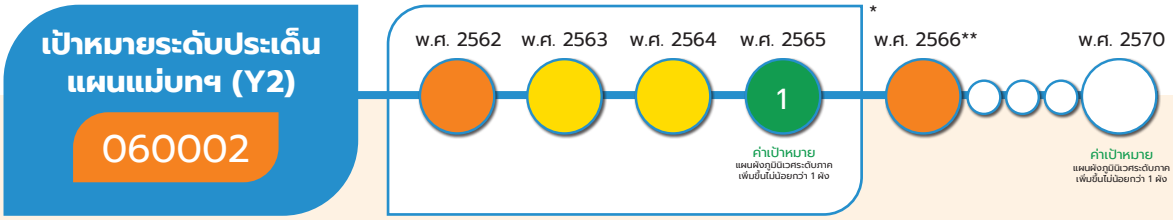

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060002 สถานการณ์ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060002 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลาง ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 060002 ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

แผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 060002 ยังคงเป้าหมายตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่กำหนดให้แผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 การดำเนินงานจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) แบ่งขั้นตอนการดำเนินงานจัดทำเป็น 2 ระยะหลัก ได้แก่ ระยะที่ 1 การจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ และ ระยะที่ 2 การจัดทำแผนผังภูมินิเวศ

รูปที่ 3 ขั้นตอนการจัดทำผังภูมินิเวศระดับภาค

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

โดยในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566-2570) สผ. อยู่ระหว่างการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคของภาคกลาง (ประกอบด้วย กรุงเทพมหานคร และอีก 21 จังหวัด ได้แก่ พิษณุโลก สุโขทัย เพชรบูรณ์ พิจิตร กำแพงเพชร นครสวรรค์ ลพบุรี ชัยนาท อุทัยธานี สิงห์บุรี อ่างทอง สระบุรี พระนครศรีอยุธยา สุพรรณบุรี นครนายก ปทุมธานี นนทบุรี นครปฐม สมุทรปราการ สมุทรสาคร และสมุทรสงคราม) ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 สผ. ดำเนินงานในระยะที่ 1 แล้วเสร็จ โดยได้จัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาค ภายใต้โครงการจัดวางแผนผังภูมินิเวศเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้สมดุลและยั่งยืน : ภาคกลางมีผลผลิต ได้แก่ ศักยภาพและข้อจำกัดของพื้นที่ ความเหมาะสมของพื้นที่ทางภูมินิเวศแต่ละประเภทเกณฑ์และมาตรฐานการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาที่เหมาะสมบนพื้นฐานการจัดการพื้นที่ทางภูมินิเวศแต่ละประเภท เทียบเคียงให้เห็นถึงร้อยละของการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคที่แล้วเสร็จไปเกินกว่าร้อยละ 50 โดยเป้าหมายนี้ ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เนื่องจากผังภูมินิเวศ 1 ผังใช้ระยะเวลาในการจัดทำ 5 ปี

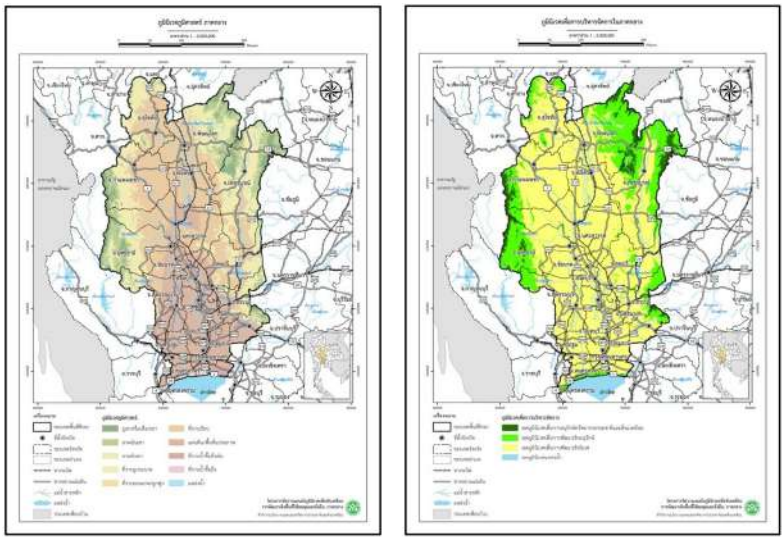

(ร่าง) แผนผังภูมินิเวศภูมิศาสตร์ และ (ร่าง) แผนผังภูมินิเวศเพื่อการบริหารจัดการ

ที่มา: โครงการจัดวางแผนผังภูมินิเวศเพื่อขับเคลื่อนการการพัฒนาเชิงพื้นที่ให้สมดุลและยั่งยืน: ภาคกลาง, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เป้าหมายนี้กำหนดค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ให้มีแผนผังภูมินิเวศระดับภาคเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 1 ผัง ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สผ. ได้ดำเนินงานในระยะที่ 1 ของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ โดยการดำเนินงานในระยะที่ 1 การจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ เป็นการดำเนินงานที่มีความสำคัญ เนื่องจากเป็นขั้นตอนในการรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็น ทั้งข้อมูลเชิงสถิติและข้อมูลเชิงพื้นที่ในรูปแบบระบบสารสนเทศภูมิศาสตร์ (Geographic Information System : GIS) เพื่อเป็นพื้นฐานสำหรับการวิเคราะห์ วางแผน จัดกลุ่มและแบ่งประเภทของภูมินิเวศในพื้นที่ภาคกลาง และจัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอแนะและกำหนดความเหมาะสมของการใช้พื้นที่ทางภูมินิเวศในแต่ละประเภท รวมถึงได้ดำเนินการจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์และแนวทางการอนุรักษ์ คุ้มครอง แหล่งสิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ภาคกลางตอนบน-ตอนกลาง 4 จังหวัด

(15 ย่านชุมชนเก่า) และฐานข้อมูลสารสนเทศทางภูมิศาสตร์ย่านชุมชนเก่า ภาคกลางตอนบน-ตอนกลาง 4 จังหวัดแล้วเสร็จ ซึ่งจะเป็นข้อมูลที่สำคัญในการดำเนินงานในระยะที่ 2 การจัดทำแผนผังภูมินิเวศ จึงคิดเป็นการดำเนินงานที่เกินร้อยละ 50.00 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี ซึ่ง พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางในห้วงที่ 2 จึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือในห้วงที่ 1 ซึ่งได้จัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ

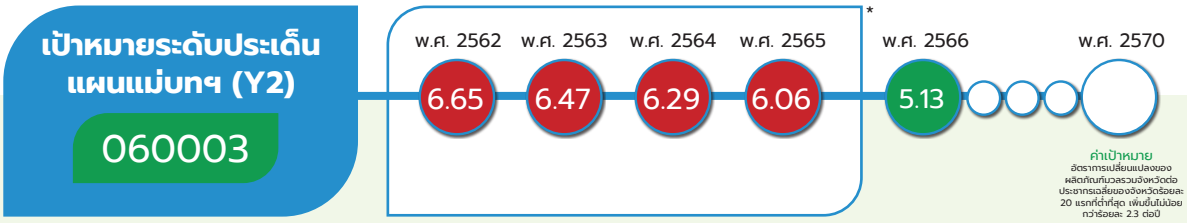

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060003 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2561 – 2565 เนื่องจากอยู่ระหว่างการตรวจสอบ/จัดทำค่าเป้าหมาย โดยสถานการณ์ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2565 พิจารณาจากตัวชี้วัดสัดส่วนผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากรของจังหวัด ร้อยละ 20 สุดท้ายที่รวยที่สุดต่อผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากรของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่จนที่สุด จึงปรากฏค่าตัวเลขสถานการณ์ใน พ.ศ. 2562 - 2565

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 060003 ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง

จ.2

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 060003 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม สัดส่วนผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากรของจังหวัด ร้อยละ 20 สุดท้ายที่รวยที่สุดต่อผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อประชากรของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่จนที่สุด ไม่เกิน 3 เท่า เป็น อัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.3 ต่อปี

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 การลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ วัดได้จากอัตราการเปลี่ยนแปลงผลิตภัณฑ์จังหวัดต่อหัว (GPP per capita) เฉลี่ยของ 15 จังหวัดที่ต่ำที่สุด (ร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด) ทั้งนี้ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) จังหวัดที่มี GPP per capita ต่ำที่สุด 15 จังหวัดแรก ได้แก่ นราธิวาส หนองบัวลำภู แม่ฮ่องสอน มุกดาหาร ยโสธร สกลนคร ชัยภูมิ สระแก้ว อำนาจเจริญ กาฬสินธุ์ ปัตตานี อุบลราชธานี ร้อยเอ็ด บึงกาฬ และสุโขทัย ตามลำดับ มีค่าเฉลี่ย GPP per capita 73,160 บาทต่อคนต่อปี และมี**อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP per capita เฉลี่ยฯ เพิ่มขึ้น** อยู่ที่ร้อยละ 5.13 สูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 2.3 โดยคิดเป็นร้อยละ 223.04 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ ยังพบว่ากลุ่มจังหวัดที่มี GPP per capita ต่ำที่สุดใน พ.ศ. 2563 ยังเป็นกลุ่มเดียวกัน ใน พ.ศ. 2564 ยกเว้นสุโขทัย ซึ่งแทนที่บุรีรัมย์ ใน พ.ศ. 2563

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

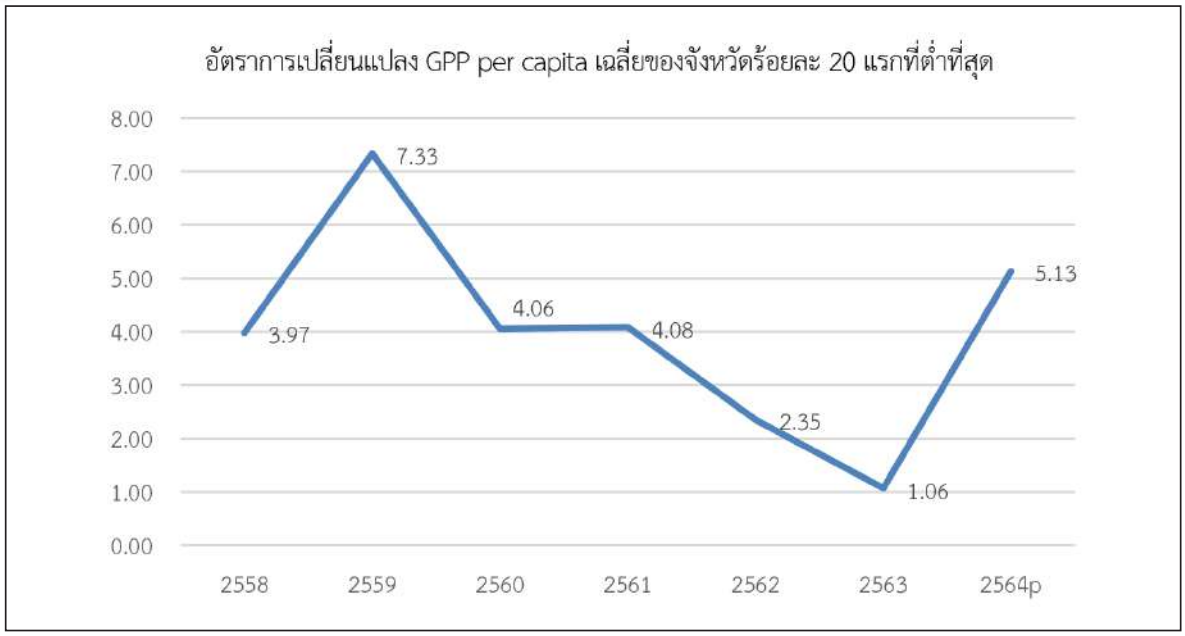

อัตราการเปลี่ยนแปลง GPP per capita เฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด

ที่มา: ผลิตภัณฑ์ภาคและจังหวัด แบบปริมาณลูกโซ่ ฉบับ พ.ศ. 2565, สศช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเปลี่ยนแปลงของผลิตภัณฑ์มวลรวมจังหวัดต่อประชากรเฉลี่ยของจังหวัดร้อยละ 20 แรกที่ต่ำที่สุด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีอัตราการเปลี่ยนแปลง GPP per Capita เฉลี่ยฯ ที่ร้อยละ 5.13 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 2.30 ต่อปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 223.04 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการเปลี่ยนแปลงเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.06 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 383.96**

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ทั้ง 3 เป้าหมาย ยังมีประเด็นปัญหาที่สำคัญ อาทิ **การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สร้างความสามารถในการแข่งขัน กระจายความเจริญ และลดความเหลื่อมล้ำ การจัดทำแพลตฟอร์มข้อมูลเมืองและการจัดเก็บข้อมูลเมืองขนาดใหญ่เพื่อใช้ในการวางแผนการพัฒนาเมือง การส่งเสริมการบริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองโดยการให้สิทธิประโยชน์ต่าง ๆ การพัฒนาโครงการที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่โดยใช้แผนผังภูมินิเวศ การส่งเสริมและพัฒนาเครื่องมือ กลไก และองค์ความรู้ในการพัฒนาเมือง และพื้นที่เป้าหมาย และการสร้างความเข้มแข็งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการบริหารจัดการพื้นที่และเมือง** นอกจากนี้ ประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการเพื่อบรรลุ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

เป้าหมายที่กำหนดไว้ในห้วงที่ 2 ของแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2570) ได้แก่ **(1) การสนับสนุนการลงทุนของภาคเอกชน** ควรคำนึงถึงความต้องการที่แตกต่างกันในแต่ละประเภทธุรกิจหรืออุตสาหกรรม และเน้นส่งเสริมภาคเอกชนที่สามารถเชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตและบริการในพื้นที่ ได้แก่ วิสาหกิจชุมชน วิสาหกิจเพื่อสังคม และวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพื่อสร้างผลกระทบต่อเนื่องไปยังทุกส่วนของระบบเศรษฐกิจในพื้นที่ โดยเฉพาะความสำเร็จของการพัฒนาเมืองอัจฉริยะจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือและงบประมาณจากภาคเอกชนอย่างเป็นรูปธรรม **(2) การจัดสรรงบลงทุนในพื้นที่ของภาครัฐ** ควรบูรณาการแผนงานและโครงการจากส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น เพื่อลดความซ้ำซ้อนในการดำเนินงาน นอกจากนี้ สำนักงบประมาณและหน่วยงานที่กลั่นกรองโครงการ ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเพื่อขับเคลื่อนเมืองอัจฉริยะ เฉพาะโครงการที่อยู่ภายใต้แผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะของพื้นที่ ซึ่งได้รับการรับรองเป็นเมืองอัจฉริยะแล้ว **(3) การสร้างความรู้ ความเข้าใจและการเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ในการปรับปรุงคุณภาพการบริหารจัดการเมืองหลากหลายมิติตามองค์ประกอบหลักของการเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน หรือเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ และ **(4) การจัดสรรงบประมาณสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่อย่างต่อเนื่อง** และการเผยแพร่ข้อมูลแผนผังภูมินิเวศระดับภาคที่แล้วเสร็จให้มีการนำไปใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	060001	060002	060003
Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	060101	060201	060202

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

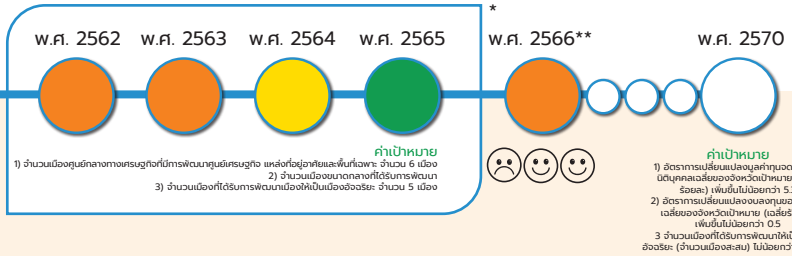

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด 1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ 2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา 3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด 1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย 2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย 3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5.3 (2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 0.5 (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าร้อยละ 2.49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5.3 คิดเป็นร้อยละ 46.98 ของค่าเป้าหมาย

(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ไม่รวมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าร้อยละ 42.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.5 คิดเป็นร้อยละ 8,568.00 ของค่าเป้าหมาย

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2564) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวน 36 เมือง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 105 เมืองคิดเป็นร้อยละ 34.29 ของค่าเป้าหมาย

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 60.42 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)**

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ร้อยละ 6.99 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 64.38**

(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ไม่รวมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี) สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ -20.35 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 310.52**

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2564) สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีเมืองอัจฉริยะสะสมจำนวน 30 เมือง สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 20.00**

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060201

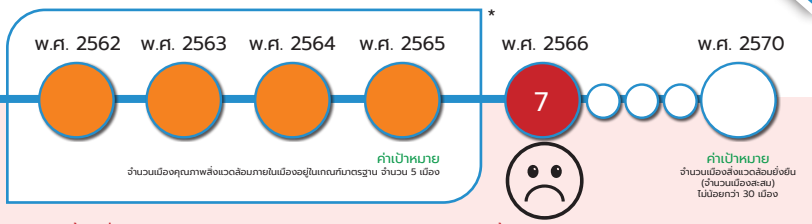

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060201 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562-2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ.2562-2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจาก (1) จำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (2) ปริมาณขยะในเขตเทศบาลในพื้นที่เป้าหมาย (3) ปริมาณน้ำเสียต่อน้ำเสียที่บำบัดได้ในพื้นที่เป้าหมาย และ (4) ร้อยละของจำนวนวันที่พบสารมลพิษอากาศเกินค่ามาตรฐาน ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนมีการปรับเปลี่ยนชื่อ (รวมไปถึงตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมินที่เข้มงวดมากขึ้น) เป็น เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีเมืองที่ได้รับรางวัลเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่จำนวน 7 เมือง เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง คิดเป็นร้อยละ 23.33 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่มีจำนวน 13 เมือง สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 46.15**

060202

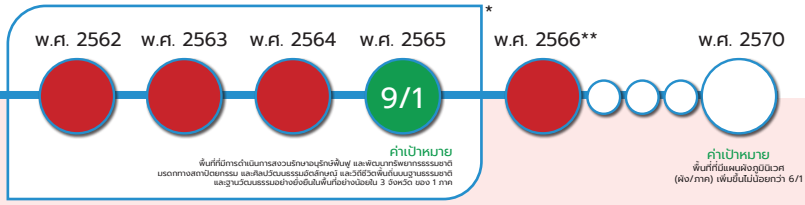

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 อยู่ในระหว่างการดำเนินโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเชิงนิเวศในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่ภาคกลาง ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 6/1

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 การจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาที่สร้างความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สผ. ดำเนินการในระยะที่ 1 ของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคแล้วเสร็จ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง/ 1 ภาค นับว่ามีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของการดำเนินงานทั้งหมด 3 ระยะ ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี ซึ่ง พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางในห้วงที่ 2 จึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือในห้วงที่ 1 ซึ่งได้จัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

จ.3

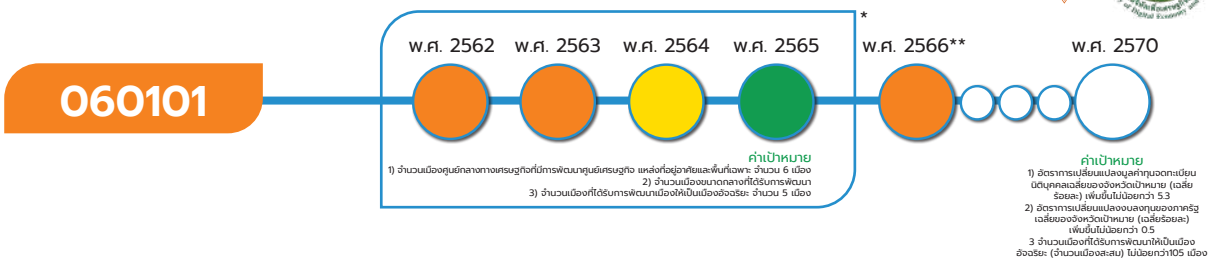

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060101 สถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด 1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ 2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา 3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060101 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด 1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย 2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย 3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5.3
2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 0.5
3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเมืองในพื้นที่เป้าหมายให้สามารถกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ โดยพัฒนาเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจให้เป็นเมืองอัจฉริยะที่มีความน่าอยู่ และพัฒนาเมืองในจังหวัดเป้าหมายให้เป็นเมืองน่าอยู่ควบคู่กับเป็นศูนย์กลางทางเศรษฐกิจสังคม และให้บริการพื้นที่โดยรอบ เน้นการต่อยอดฐานเศรษฐกิจที่มีในพื้นที่ เพื่อยกระดับความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจให้สูงขึ้น มุ่งเน้นพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะตามศักยภาพและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ รวมทั้งพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมือง และการให้บริการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการที่มีคุณภาพได้อย่างเพียงพอทั่วถึง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมีส่วนร่วมของประชาชน การใช้ประโยชน์ข้อมูล ประสิทธิภาพการบริหารจัดการเมืองแบบองค์รวม การบริหารจัดการในระดับพื้นที่ทุกมิติที่ยั่งยืน และการวางแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะระดับพื้นที่ที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนา

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 060101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) จำนวนเมืองศูนย์กลางทางเศรษฐกิจที่มีการพัฒนาศูนย์เศรษฐกิจ แหล่งที่อยู่อาศัยและพื้นที่เฉพาะ (2) จำนวนเมืองขนาดกลางที่ได้รับการพัฒนา จำนวน 7 เมือง และ (3) จำนวนเมืองที่ได้รับ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

การพัฒนาเมืองให้เป็นเมืองอัจฉริยะ จำนวน 4 เมือง เป็น (1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 5.3 (2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (เฉลี่ยร้อยละ) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 0.5 และ (3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 105 เมือง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 060101 (Y1) เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 2** ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 เมืองในพื้นที่เป้าหมายมีการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ซึ่งกำหนดพื้นที่โดยความต่อเนื่องจากการพัฒนาในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561-2565) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น 6 และเพิ่มเติมเมืองเป้าหมายในจังหวัดซึ่งมีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ รวมทั้งหมด 27 เมืองเป้าหมายในจังหวัดทุกภูมิภาค ได้แก่ **ภาคเหนือ 6 จังหวัด** ได้แก่ เชียงราย พิษณุโลก นครสวรรค์ น่าน ลำปาง และตาก **ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 8 จังหวัด** ได้แก่ มุกดาหาร หนองคาย อุดรธานี อุบลราชธานี บุรีรัมย์ ร้อยเอ็ด สกลนคร และนครพนม **ภาคกลางและตะวันออก 6 จังหวัด** ได้แก่ พระนครศรีอยุธยา กาญจนบุรี สระบุรี ราชบุรี สระแก้ว และตราด และ**ภาคใต้ 7 จังหวัด** ได้แก่ สุราษฎร์ธานี กระบี่ ยะลา ชุมพร ระนอง นครศรีธรรมราช และนราธิวาส เมื่อพิจารณาจากทั้ง 3 ตัวชี้วัด สรุปภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมายได้ ดังนี้

1) สถานการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย พบว่า มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลของจังหวัดเป้าหมาย ซึ่งเป็นตัวชี้วัดที่แสดงการลงทุนภาคเอกชนภายในเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พฤศจิกายน) มีมูลค่าประมาณ 1.24 ล้านล้านบาท โดยจังหวัดเป้าหมายที่มีมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลสูง 5 อันดับแรก ได้แก่ บุรีรัมย์ 271,478.64 ล้านบาท พระนครศรีอยุธยา 225,153.98 ล้านบาท สุราษฎร์ธานี 104,289.25 ล้านบาท สระบุรี 91,272.31 ล้านบาท และราชบุรี

75,097.69 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยฯ เพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 2.49 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 1.00 โดยคิดเป็นร้อยละ 2.49 ของค่าเป้าหมาย

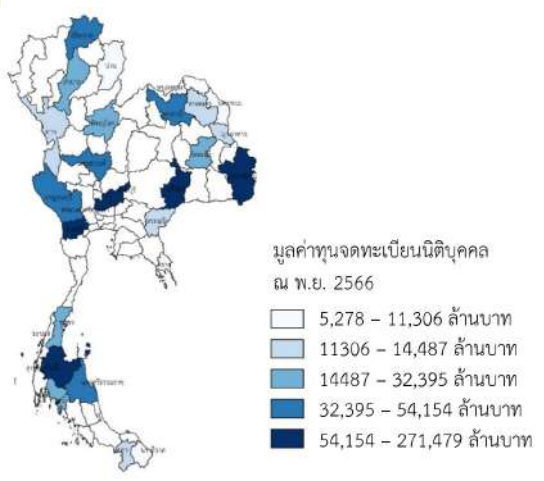

มูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลของจังหวัดเป้าหมาย ณ พ.ย. 2566

ที่มา: กรมพัฒนาธุรกิจการค้า, พ.ย. 2566

2) สถานการณ์อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย งบลงทุนของภาครัฐซึ่งเป็นตัวชี้วัดแสดงงบประมาณภาครัฐที่จัดสรรให้พื้นที่พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและด้านอื่น ๆ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีมูลค่ารวมประมาณ 4,939.17 ล้านบาท โดยจังหวัดที่ได้รับงบลงทุนสูงสุด 3 อันดับแรก ได้แก่ อุดรธานี ประมาณ 272.39 ล้านบาท อุบลราชธานี ประมาณ 269.55 ล้านบาท และบุรีรัมย์ ประมาณ 240 ล้านบาท ทั้งนี้ เมื่อคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยฯ[1] มีค่าเพิ่มขึ้น อยู่ที่ร้อยละ 42.84 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 0.09 โดยคิดเป็นร้อยละ 47,600.00 ของค่าเป้าหมาย

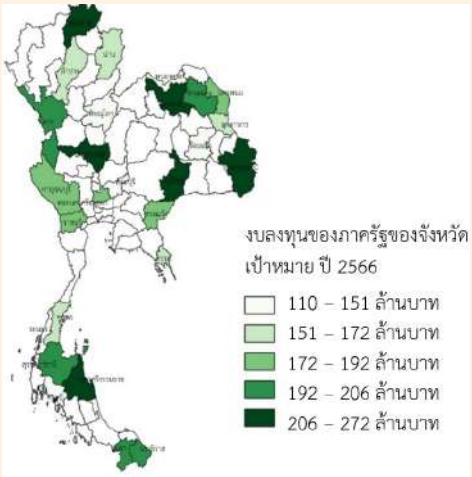

งบลงทุนของภาครัฐของจังหวัดเป้าหมาย พ.ศ. 2566

ที่มา: สำนักงบประมาณ สำนักนายกรัฐมนตรี, 2565

[1] การคำนวณอัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 นี้ไม่รวมข้อมูลจากจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี เพราะมีอัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนภาครัฐฯ สูงกว่าจังหวัดอื่นมาก (Outlier) จนส่งผลกระทบต่ออัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยฯ ในภาพรวม ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2565 จังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานีได้รับจัดสรรงบประมาณในส่วนงบลงทุนจำนวนน้อยมากเนื่องจากข้อเสนอโครงการในแผนพัฒนาจังหวัดไม่เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่กำหนดโดยสำนักงบประมาณ ต่อมา พ.ศ. 2566 ทั้งสองจังหวัดจึงได้ปรับปรุงข้อเสนอโครงการให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์และเงื่อนไขดังกล่าว และได้รับการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

3) สถานการณ์จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ “เมืองอัจฉริยะ[2] ” หมายถึง เมืองที่ใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่ทันสมัยและชาญฉลาด เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการบริหารจัดการเมือง ดังนั้น เมืองอัจฉริยะจึงเป็นแนวทางสำคัญในการพัฒนาเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชน รวมทั้งกระจายความเจริญ และลดความเหลื่อมล้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เมืองที่ได้รับมอบตราสัญลักษณ์รับรองการเป็นพื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ มีจำนวนรวม 6 เมือง ได้แก่ (1) ลำปางเมืองอัจฉริยะ ลำปาง (2) สมุทรปราการสมาร์ทซิตี้ สมุทรปราการ (3) เทพราชเมืองอัจฉริยะ เทศบาลตำบลเทพราช ฉะเชิงเทรา (4) นิคมพัฒนาเมืองอัจฉริยะ เทศบาลตำบลนิคมพัฒนา ระยอง (5) เมืองไตยองบวกค้างสมาร์ตซิตี้ เทศบาลตำบลบวกค้าง เชียงใหม่ และ (6) เทศบาลนครนครศรีธรรมราชเมืองอัจฉริยะ เทศบาลนครศรีธรรมราช นครศรีธรรมราช ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดเมืองอัจฉริยะสะสมไม่น้อยกว่า 15 เมือง โดยคิดเป็นร้อยละ 40.00 ของค่าเป้าหมาย โดยส่วนหนึ่งอาจเป็นผลจากช่วงเวลาที่มีการเปลี่ยนแปลงคณะรัฐบาล และการมอบหมายบุคลากรเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในคณะกรรมการขับเคลื่อนการพัฒนาเมืองอัจฉริยะ ซึ่งเป็นกลไกหลักในการรับรองพื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนเมืองอัจฉริยะสะสมตั้งแต่ พ.ศ. 2564 – 2566 พบว่า มีเมืองที่ได้รับมอบตราสัญลักษณ์ฯ จำนวนสะสมทั้งสิ้น 36 เมือง

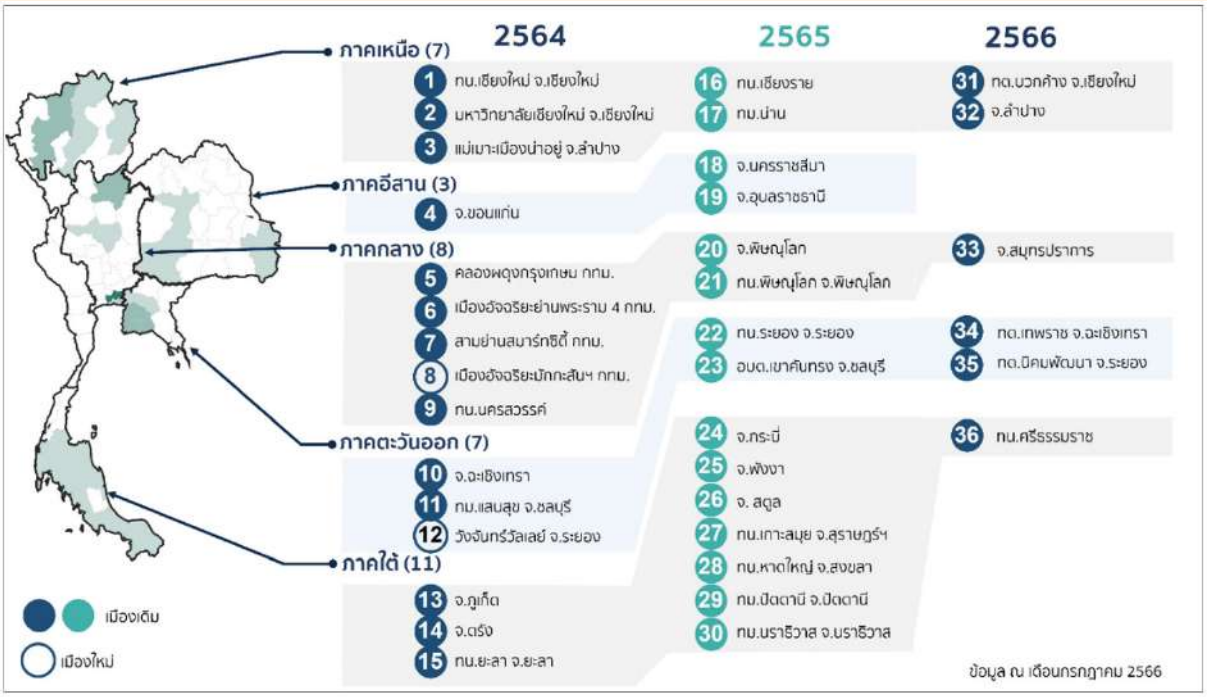

เมืองที่ได้รับมอบตราสัญลักษณ์เพื่อรับรองการเป็นพื้นที่พัฒนาเมืองอัจฉริยะ

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล, 2566

[2] สำนักงานส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัล (สศด. หรือ depa)

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย มีค่าร้อยละ 2.49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.3 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 46.98 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ไม่รวมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย มีค่าร้อยละ 42.84 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 0.50 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 8,568.00 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2564) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนเมืองสะสม 36 เมือง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนเมืองสะสมไม่น้อยกว่า 105 เมือง ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 34.29 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 60.42 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)***

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) อัตราการเปลี่ยนแปลงมูลค่าทุนจดทะเบียนนิติบุคคลเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการเปลี่ยนแปลงอยู่ที่ร้อยละ 6.99 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาแย่ลงร้อยละ 64.38**

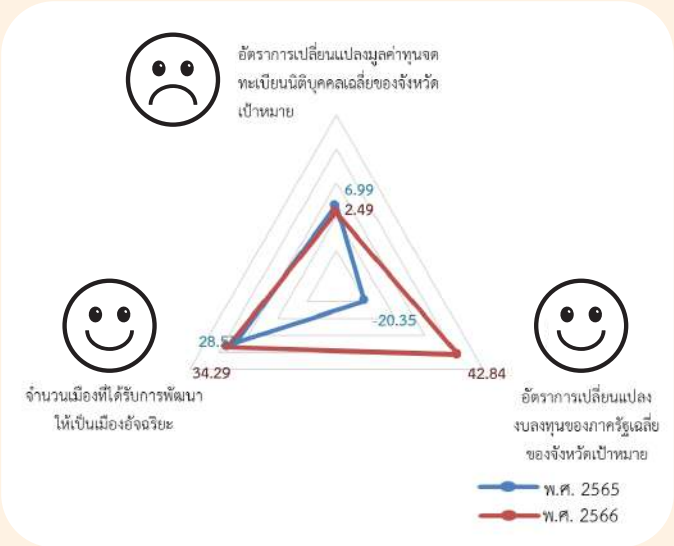

(2) อัตราการเปลี่ยนแปลงงบลงทุนของภาครัฐเฉลี่ยของจังหวัดเป้าหมาย (ไม่รวมจังหวัดนครสวรรค์และจังหวัดอุดรธานี) สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการเปลี่ยนแปลงร้อยละ -20.35 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 310.52**

(3) จำนวนเมืองที่ได้รับการพัฒนาให้เป็นเมืองอัจฉริยะ (ตั้งแต่ พ.ศ. 2564) สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีเมืองอัจฉริยะสะสมจำนวน 30 เมือง สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 20.00**

* หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยคำนวณดังนี้ $\frac{(46.98 + 100 + 34.29)}{3}$

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ดังนี้ ***นโยบายและมาตรการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชน*** ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ได้แก่ ตาก มุกดาหาร สระแก้ว ตราด เชียงราย หนองคาย นครพนม กาญจนบุรี และนราธิวาส โดยขับเคลื่อนการดำเนินงาน 5 ด้าน ประกอบด้วย การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุน การพัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการ การวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน และการพัฒนาแรงงานและสนับสนุนผู้ประกอบการ รวมไปถึงการกำหนดพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ได้แก่ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ภาคกลาง-ตะวันตก และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้ ***การจัดสรรงบประมาณตามแผนพัฒนาจังหวัดและกลุ่มจังหวัด*** ภายใต้กลไกคณะกรรมการนโยบายการบริหารงานเชิงพื้นที่แบบบูรณาการ (ก.น.บ.) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นงบลงทุน เพื่อใช้พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานภายในเมือง เช่น การปรับปรุงและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว การบริหารจัดการทรัพยากรน้ำและพัฒนาแหล่งน้ำเพื่อการเกษตร การพัฒนาระบบโลจิสติกส์เพื่อเชื่อมโยงการค้าการลงทุนทั้งเส้นทางสายหลักและสายรอง รวมไปถึงการปรับปรุงเส้นทางคมนาคมเพื่อขนส่งสินค้า การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย การแก้ไขปัญหาหมอกควันและฝุ่นละออง ***โครงการยกระดับเมืองน่าอยู่เมืองทันสมัยเพื่อคนไทยเท่าเทียมและเท่ากัน*** ซึ่งมุ่งเน้นการจัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาเมือง ด้วยระบบข้อมูลขนาดใหญ่ที่เชื่อมโยงการจัดการและการวิเคราะห์ที่ทุกหน่วยงานสามารถใช้งานร่วมกัน โดยมีผลผลิตสำคัญ คือ การประยุกต์ใช้แพลตฟอร์มข้อมูลเมือง (City Data Platform: CDP) ระดับพื้นที่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาเมืองเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ ต้องอาศัยทั้งงบประมาณภาครัฐและการลงทุนของภาคเอกชน ทั้งนี้เมืองอัจฉริยะเป็นแนวทางการพัฒนาที่สามารถบูรณาการการดำเนินงานและงบประมาณระหว่างภาครัฐและภาคเอกชนได้อย่างเป็นรูปธรรม ในขณะเดียวกันภาคประชาชนควรมีส่วนร่วมในการจัดทำและขับเคลื่อนแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่เหมาะสมกับศักยภาพและตอบสนองความต้องการของพื้นที่ ดังนั้น ประเด็นท้าทายจึงประกอบด้วย (1) ความเข้าใจที่ชัดเจนเกี่ยวกับภาคเอกชนในพื้นที่ เช่น ขนาดและประเภทกิจกรรมของผู้ประกอบการ รวมทั้งการสนับสนุนจากภาครัฐที่ภาคเอกชนต้องการ (2) โครงการพัฒนาในพื้นที่ของภาครัฐ ยังเน้นการลงทุนก่อสร้างหรือปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานทางกายภาพเป็นหลัก อีกทั้งบางส่วนยังมีความซ้ำซ้อนระหว่างภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น และ (3) โครงการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่ได้รับการจัดสรรงบประมาณจำนวนมากดำเนินการโดยสถาบันการศึกษา ซึ่งมีลักษณะศึกษาและวิจัย โดยมีผลผลิตหลักเป็นข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย แต่ไม่สามารถผลักดันให้เกิดเมืองอัจฉริยะที่เป็นรูปธรรม

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อบรรลุเป้าหมายการพัฒนาเมืองเพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ โดยตอบสนองประเด็นท้าทายข้างต้น จึงควรพิจารณาดำเนินการ ดังนี้ (1) การสนับสนุนภาคเอกชนควรคำนึงถึงความเชื่อมโยงกับห่วงโซ่การผลิตและบริการ เพื่อสร้างผลกระทบต่อเนื่องไปยังภาคการผลิตอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง (2) ภาครัฐส่วนกลาง ส่วนภูมิภาค และส่วนท้องถิ่น ร่วมมือกันบูรณาการแผนงานโครงการที่ขอรับจัดสรรงบประมาณในพื้นที่ เพื่อลดความซ้ำซ้อนและดำเนินงานได้ตามภารกิจหลักของหน่วยงานอย่างเป็นเอกภาพ นำไปสู่ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการเมือง และ (3) หน่วยงานที่กลั่นกรองโครงการและหน่วยงานจัดสรรงบประมาณ ควรพิจารณาสนับสนุนงบประมาณเฉพาะโครงการพัฒนาเมืองอัจฉริยะที่บรรจุอยู่ในแผนพัฒนาเมืองอัจฉริยะของพื้นที่ ซึ่งได้รับการรับรองเป็นเมืองอัจฉริยะแล้ว เพื่อแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติได้อย่างแท้จริง

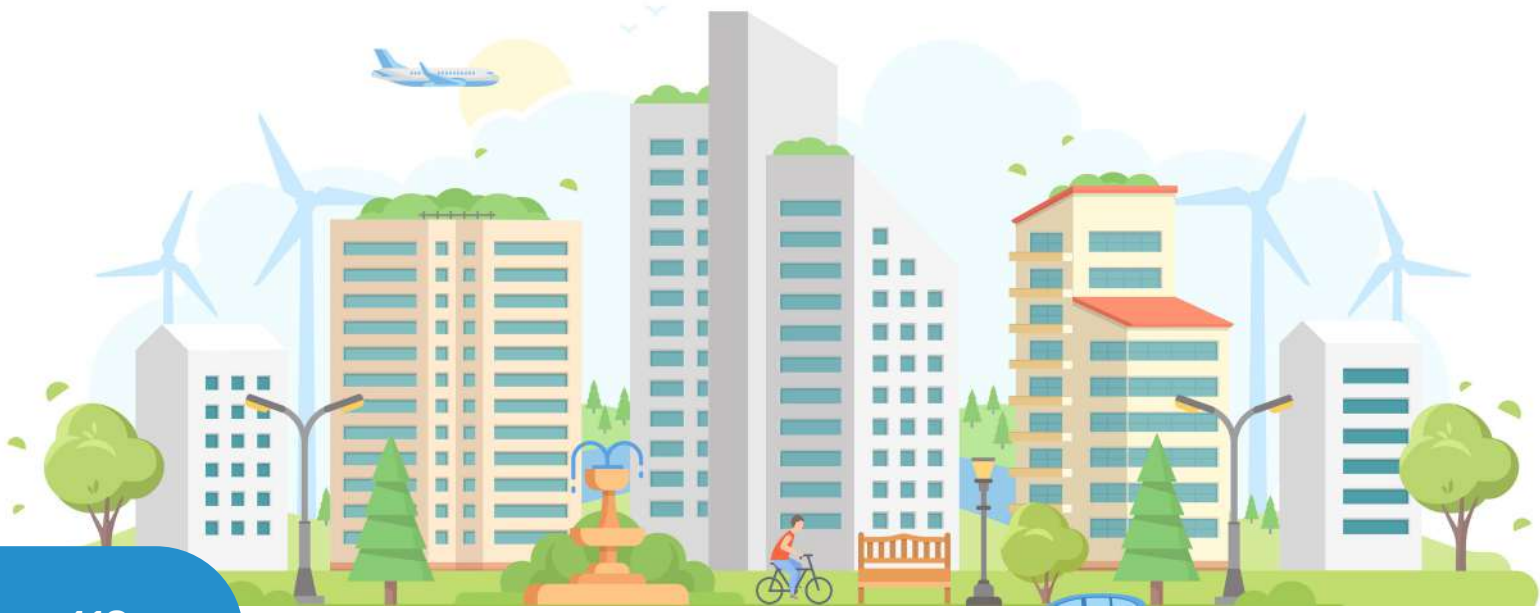

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060201

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบทเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

จ.3

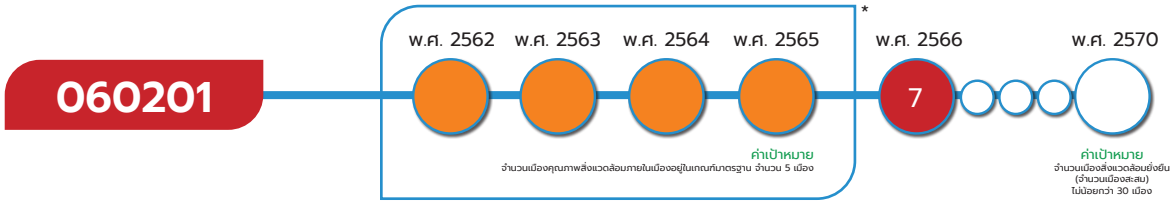

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 060201 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ จึงใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562-2565 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดเทียบเคียงที่ใช้ระบุสถานการณ์ของ พ.ศ.2562-2565 เป็นตัวชี้วัดเดียวกัน โดยพิจารณาตัวชี้วัดเทียบเคียงจาก (1) จำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (2) ปริมาณขยะในเขตเทศบาลในพื้นที่เป้าหมาย (3) ปริมาณน้ำเสียต่อน้ำเสียที่บำบัดได้ในพื้นที่เป้าหมาย และ (4) ร้อยละของจำนวนวันที่พบสารมลพิษอากาศเกินค่ามาตรฐาน ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง

มีวัตถุประสงค์ให้เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพ ครอบคลุม และได้มาตรฐาน โดยคำนึงถึงศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน การมีสัดส่วนพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม การให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศ เพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง รวมถึงการรักษาพื้นที่สีเขียวในภาพรวมของประเทศ การปรับปรุงและบังคับใช้กฎหมายเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความปลอดภัยของประชาชน และการส่งเสริมกลไกคาร์บอนเครดิตและกลไกการจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ รวมถึงการส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจชุมชน โดยเน้นเศรษฐกิจสร้างสรรค์เพื่อผลิตสินค้าและบริการ ตลอดจนการสนับสนุนการผลิต และบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตามแนวทางการผลิตและการบริโภคอย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ มาตรฐานการจัดการ การเฝ้าระวังคุณภาพสิ่งแวดล้อม และฐานข้อมูลการพัฒนาพื้นที่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 060201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> จำนวนเมืองคุณภาพสิ่งแวดล้อมภายในเมืองอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน 12 เมือง (เมืองระยะที่ 1 และ 2) <u>เป็น</u> จำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ 060201 เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน	หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 060201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ในช่วงก่อน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน หมายถึงเมืองที่มีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีความสามารถในการให้บริการครอบคลุมทุกมิติการพัฒนาที่ได้มาตรฐานและผ่านการประเมิน ภายใต้องค์ประกอบ 4 ด้าน ได้แก่ เมืองอยู่ดี คนมีสุข สิ่งแวดล้อมยั่งยืน และเทศบาลแห่งการเรียนรู้และการบริหารจัดการที่ดี โดยคณะกรรมการอำนวยการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน[1] ซึ่งดำเนินการเป็นประจำทุกปี สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีการปรับปรุงขอบเขตความหมายจากเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป็น เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ หมายถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่บริหารจัดการสิ่งแวดล้อมเมืองอย่างมีประสิทธิภาพบนหลักเศรษฐกิจพอเพียงและหลักธรรมาภิบาล ซึ่งให้ความสำคัญกับการฟื้นฟู อนุรักษ์ พัฒนาสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติและที่มนุษย์สร้างขึ้นเป็นฐานในการพัฒนาเมืองและจัดบริการสาธารณะตามขอบเขตภารกิจเพื่อยกระดับมาตรฐานความเป็นอยู่และคุณภาพชีวิตของผู้อยู่อาศัยทุกกลุ่ม โดยคำนึงถึงผลกระทบต่อสังคมสิ่งแวดล้อม ควบคู่กับการสร้างภูมิคุ้มกันในการต้านทานต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อให้บรรลุสู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ดังนั้น จึงสรุปได้ว่า การปรับเปลี่ยนขอบเขตความหมายและชื่อจากเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน เป็น เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ ไม่ส่งผลกระทบต่อตัวชี้วัดของเป้าหมาย

[1] มีฝ่ายเลขานุการ คือ กรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม เดิม และปัจจุบัน เปลี่ยนเป็น กรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม (สส.)

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060201

แผนแม่บทย่อย 060201 เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2566 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งผ่านการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ มีจำนวน 7 เมือง ได้แก่ เทศบาลนครหาดใหญ่ สงขลา เทศบาลเมืองทุ่งสง นครศรีธรรมราช เทศบาลนครปากเกร็ด นนทบุรี เทศบาลเมืองยโสธร ยโสธร เทศบาลเมืองพนัสนิคม ชลบุรี เทศบาลเมืองป่าตอง ภูเก็ต และเทศบาลเมืองลำพูน ลำพูน โดยสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดให้มีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนจำนวน 6 เมือง โดยคิดเป็นร้อยละ 116.67 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ จำนวน 7 เมือง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้มีเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน (จำนวนเมืองสะสม) ไม่น้อยกว่า 30 เมือง ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่มีจำนวน 13 เมือง สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 46.15**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการเพื่อสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในหลายลักษณะ อาทิ การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ภายใต้คณะกรรมการประเมิน ประกอบด้วย คณะกรรมการอำนวยการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน และคณะอนุกรรมการประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนระดับประเทศ ทั้งนี้ การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ มีองค์ประกอบ 4 ด้าน 40 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) เมืองธรรมาภิบาลสิ่งแวดล้อม (10 ตัวชี้วัด) (2) เมืองพร้อมรับภัยพิบัติ (3 ตัวชี้วัด) (3) เมืองขจัดมลพิษ (14 ตัวชี้วัด) และ (4) เมืองที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (13 ตัวชี้วัด) โดยใน พ.ศ. 2566 มีจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ทั้งหมด 7 แห่ง

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในภาพรวมเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืน หรือเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่มีจำนวนสะสมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง แม้ว่าใน พ.ศ. 2566 จะมีจำนวนเพิ่มที่ลดลงเมื่อเทียบกับใน พ.ศ. 2565 แต่เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่เหล่านี้ ได้ผ่านเกณฑ์การประเมินที่มีความเข้มงวดมากขึ้น (สอดคล้องกับปัจจัยแห่งความสำเร็จ – มาตรฐานการจัดการ) หรืออีกนัยหนึ่ง เมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่มีคุณภาพการบริหารจัดการหลายมิติเพิ่มสูงขึ้นด้วยเช่นกัน ดังนั้น ประเด็นท้าทายหลัก คือ (1) การปรับปรุงคุณภาพการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักเกณฑ์และองค์ประกอบการประเมินเมือง (4 ด้าน 40 ตัวชี้วัด) เพื่อให้สามารถผ่านการประเมินเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ และ (2) การจัดเก็บข้อมูลของเมืองด้วยรูปแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าการปรับเปลี่ยนหลักเกณฑ์การประเมินเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่จะช่วยยกระดับคุณภาพการบริหารจัดการของเมืองให้ดียิ่งขึ้นก็ตาม เพราะมีความเข้มงวดและครอบคลุมครบถ้วน แต่หน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการประเมินเมืองเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ จำเป็นต้องเร่งสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมทั้งเพิ่มขีดความสามารถขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เกี่ยวกับระบบชุดตัวชี้วัดและเกณฑ์การประเมิน เพื่อให้เมืองมีสมรรถนะเพียงพอสำหรับการรับรองเป็นเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ รวมทั้งเร่งจัดเก็บข้อมูลด้วยรูปแบบระบบฐานข้อมูลเพื่อการพัฒนาพื้นที่ เพื่อนำไปสู่การเพิ่มจำนวนเมืองสิ่งแวดล้อมยั่งยืนกระบวนทัศน์ใหม่ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ต่อไป

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060202

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบทเกษตรกรรม และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ ที่มีการบริหารจัดการตามแผนผังภูมินิเวศอย่างยั่งยืน

จ.3

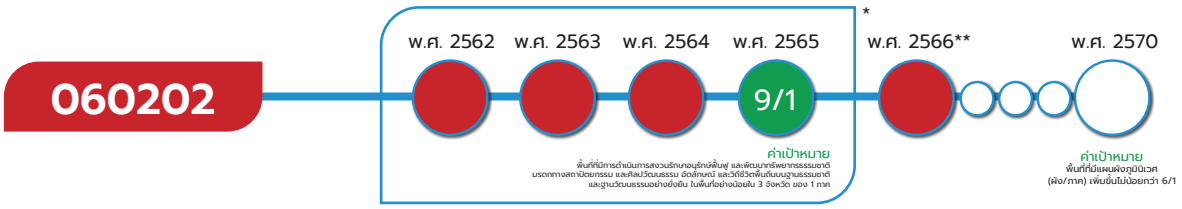

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 อยู่ในระหว่างการดำเนินโครงการจัดทำแผนผังภูมินิเวศเพื่อจัดการสิ่งแวดล้อมชุมชนเชิงนิเวศในพื้นที่ภาคเหนือ ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 060202 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในระหว่างการดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่ภาคกลาง ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6/1 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม ด้วยการจัดทำฐานข้อมูลด้านการพัฒนาพื้นที่เมือง ชนบทเกษตรกรรม อุตสาหกรรมเชิงนิเวศ และพื้นที่อนุรักษ์ที่ทุกหน่วยงานใช้ได้ร่วมกัน การจัดทำแผนผังภูมินิเวศของพื้นที่อย่างยั่งยืน โดยคำนึงถึงศักยภาพโครงสร้างพื้นฐาน การจัดการสิ่งแวดล้อม การกำหนดเขตพื้นที่แนวกันชน มีสัดส่วนพื้นที่ป่า พื้นที่เกษตร พื้นที่ชนบท พื้นที่เมือง และพื้นที่อุตสาหกรรมอย่างเหมาะสม การให้ความรู้ ประสาน และบูรณาการทุกภาคส่วนทั้งในและต่างประเทศเพื่อการอนุรักษ์และพัฒนาเมือง รวมถึงการรักษาพื้นที่สีเขียวในภาพรวมของประเทศ การพัฒนาส่งเสริมกลไกการจ่ายค่าตอบแทนการให้บริการของระบบนิเวศ การสงวนรักษา อนุรักษ์และฟื้นฟูแหล่งโบราณคดี มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นอย่างยั่งยืน โดยจัดให้มีมาตรการชดเชยและจูงใจด้านเศรษฐศาสตร์ในการดำเนินการเพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียว ควบคู่กับบริหารจัดการการใช้ประโยชน์ของชุมชนในพื้นที่ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและการใช้ประโยชน์ที่ดิน พื้นที่ภูมินิเวศที่คำนึงถึงอัตลักษณ์และภูมิปัญญาท้องถิ่น นโยบายและแผนผังระดับต่าง ๆ บนพื้นฐานภูมินิเวศระบบข้อมูลที่บูรณาการในการพัฒนาพื้นที่ การเข้าถึงองค์ความรู้และภูมิปัญญาท้องถิ่น ศักยภาพชุมชน ขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ แหล่งการเรียนรู้พื้นถิ่น และต้นแบบการจัดการ สิ่งแวดล้อม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 060202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม พื้นที่ที่มีการดำเนินการสงวนรักษา อนุรักษ์ฟื้นฟู และพัฒนาทรัพยากรธรรมชาติ มรดกทางสถาปัตยกรรมและศิลปวัฒนธรรม อัตลักษณ์ และวิถีชีวิตพื้นถิ่นบนฐานธรรมชาติและฐานวัฒนธรรมอย่างยั่งยืนในพื้นที่เพิ่มขึ้นอีกอย่างน้อย 3 จังหวัด ของ 2 ภาค เป็น พื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ (ผัง/ภาค) เพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 6 ผัง ต่อ 1 ภาค ภายในปี 2570

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060202

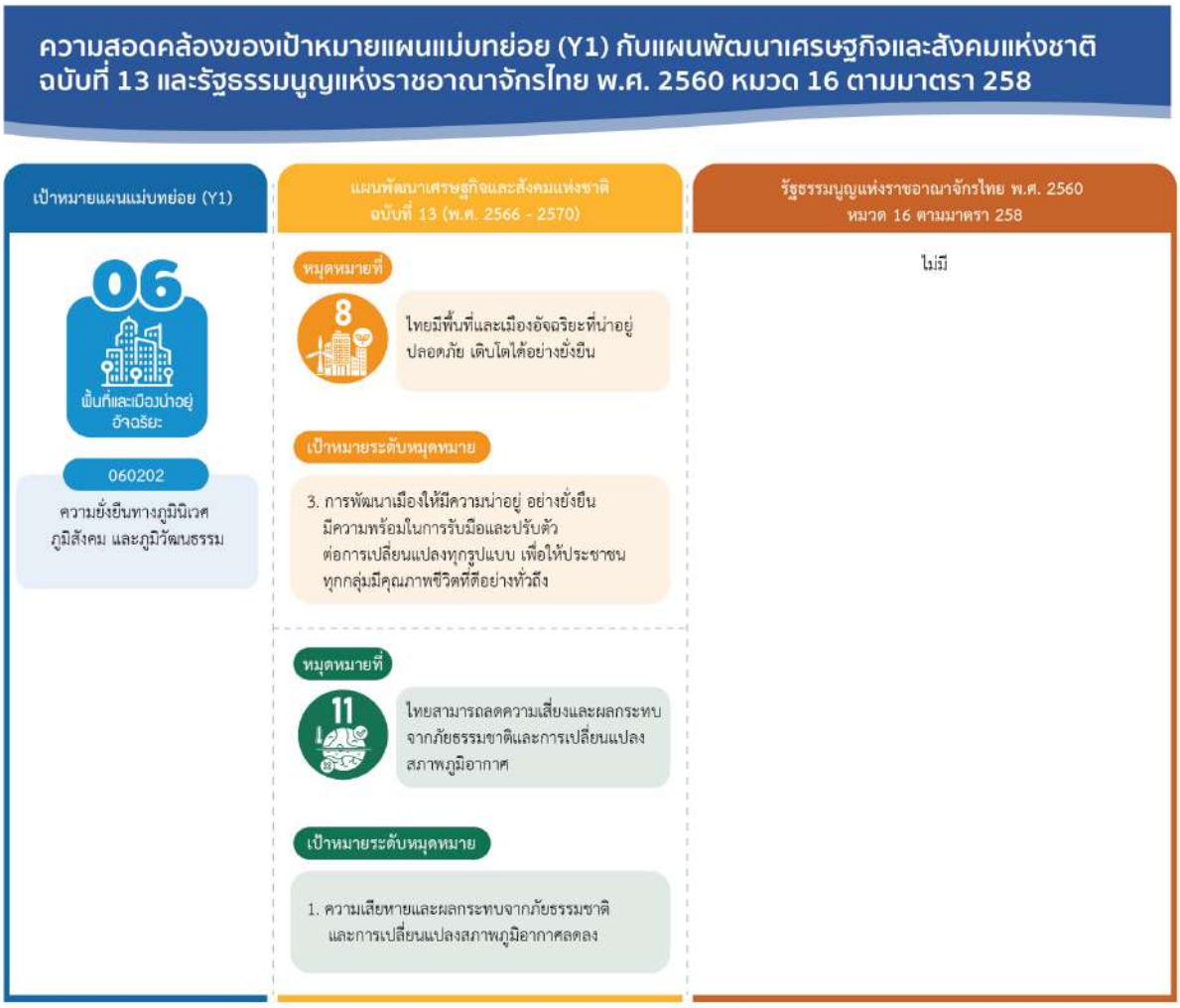

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 060202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง และ**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 1** ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060202

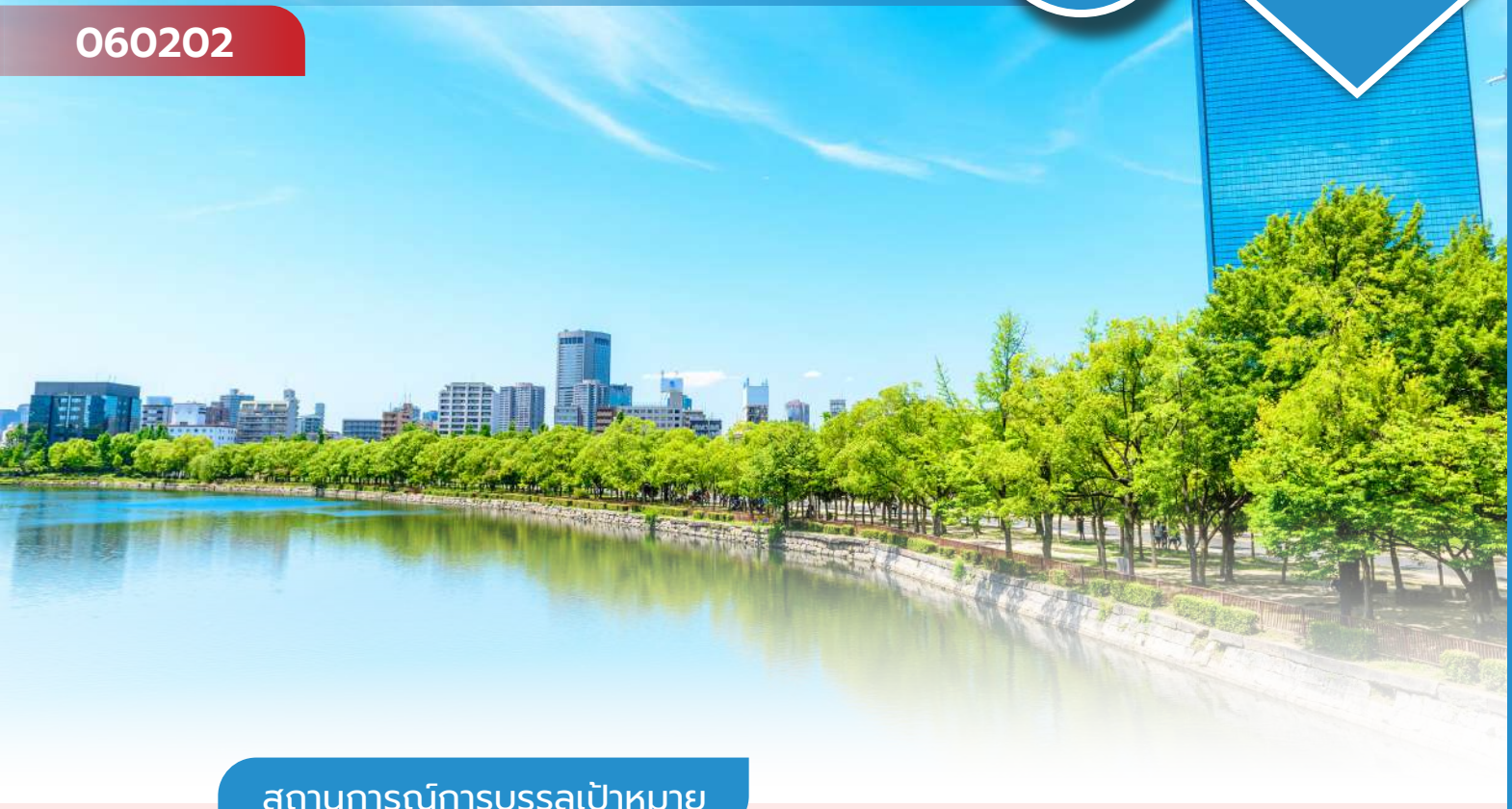

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่ ประกอบด้วยการดำเนินงาน 3 ระยะ ได้แก่ ระยะที่ 1 การจัดทำรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นสำหรับการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ ระยะที่ 2 การจัดทำแผนผังภูมินิเวศ (สอดคล้องกับขั้นตอนการดำเนินการจัดทำผังภูมินิเวศระดับภาคตามเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ 060002) และ ระยะที่ 3 รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ เพื่อให้การจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่มีความครบถ้วนสมบูรณ์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เริ่มจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคของภาคกลาง เพื่อเป็นกรอบในการระบุรายละเอียดข้อมูลที่จำเป็น (ระยะที่ 1) แล้วเสร็จ ส่งผลให้การจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่มีความก้าวหน้า คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของการดำเนินงานทั้งหมด 3 ระยะ โดยมีผลผลิตสำคัญจากการดำเนินงาน คือ รายละเอียดข้อมูลที่จำเป็นในการวางผังภูมินิเวศ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มี (ร่าง) แผนผังภูมินิเวศ 1 ภาค

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เป้าหมายนี้กำหนดค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ให้มีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 6 ผัง/ 1 ภาค ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สผ. ดำเนินการในระยะที่ 1 ของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคแล้วเสร็จ นับว่ามีความก้าวหน้าในการดำเนินงาน คิดเป็นร้อยละ 33.33 ของการดำเนินงานทั้งหมด 3 ระยะส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ สำหรับการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดไม่สามารถเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาได้ เนื่องจากการจัดทำแผนผังภูมินิเวศระดับภาคใช้ระยะเวลาในการดำเนินงาน 5 ปี ซึ่ง พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคกลางในห้วงที่ 2 จึงไม่อาจเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่เป็นปีสุดท้ายของการจัดทำแผนผังภูมินิเวศภาคเหนือในห้วงที่ 1 ซึ่งได้จัดทำแผนผังภูมินิเวศแล้วเสร็จ

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060202

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการที่มีส่วนสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 **อาทิ โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เพื่อความยั่งยืนตามภูมินิเวศ: การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม รายประเภท และการจัดทำผังภูมินิเวศแหล่งธรรมชาติ** โดย สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) เพื่อจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม ซึ่งเป็นองค์ประกอบหนึ่งของแผนผังภูมินิเวศระดับพื้นที่แล้วเสร็จ ผลผลิตของโครงการฯ ได้แก่ ผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งสิ่งแวดล้อม ศิลปกรรม ประเภทย่านชุมชนเก่า ของจังหวัดภาคกลางตอนบน-ตอนกลาง 4 จังหวัด จำนวน 15 ชุมชน ได้แก่ ***(1) ลพบุรี 3 ชุมชน:*** ชุมชนตลาดเมืองลพบุรี อำเภอเมืองลพบุรี ชุมชนย่านถนนสีหราชเดโชชัย อำเภอเมืองลพบุรี ชุมชนบ้านหมี่ อำเภอบ้านหมี่ ***(2) สระบุรี 1 ชุมชน:*** ชุมชนไทยบนริมแม่น้ำป่าสัก อำเภอเสาไห้ ***(3) นครนายก 6 ชุมชน:*** ชุมชนตลาดเมืองนครนายก อำเภอเมืองนครนายก ชุมชนตลาดบ้านนา อำเภอบ้านนา ชุมชนบ้านปากพลี อำเภอปากพลี ชุมชนบ้านฝั่งคลอง อำเภอปากพลี ชุมชนบ้านหนองหัวลิงใน อำเภอปากพลี และชุมชนตลาดคลอง 15 (วัดประสิทธิเวช) อำเภอองครักษ์ ***(4) ปราจีนบุรี 5 ชุมชน:*** ย่านการค้าถนนหน้าเมือง อำเภอเมืองปราจีนบุรี ชุมชนตลาดเก่ากบินทร์บุรี (ตลาดกุม) อำเภอกบินทร์บุรี ชุมชนบ้านโคกปีบ อำเภอศรีมโหสถ ชุมชนบริเวณวัดต้นโพธิ์ศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมโหสถ และชุมชนตลาดศรีมหาโพธิ อำเภอศรีมหาโพธิ

แผนที่แสดงขอบเขตและองค์ประกอบสำคัญของย่านชุมชนเก่า ชุมชนตลาดเมืองลพบุรี จังหวัดลพบุรี

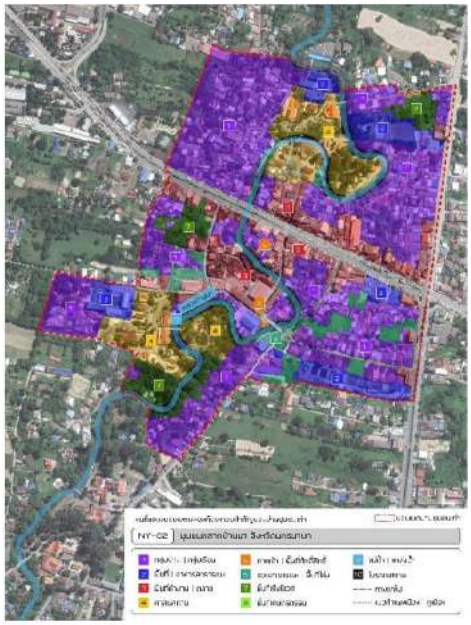

แผนที่แสดงขอบเขตและองค์ประกอบสำคัญของย่านชุมชนเก่า ตลาดบ้านนา จังหวัดนครนายก

ตัวอย่างแผนที่แสดงขอบเขตและองค์ประกอบสำคัญของย่านชุมชนเก่า

ที่มา: โครงการจัดการสิ่งแวดล้อมธรรมชาติและศิลปกรรม เพื่อความยั่งยืนตามภูมินิเวศ : การจัดทำผังพื้นที่อนุรักษ์แหล่งศิลปกรรม รายประเภท และการจัดทำผังภูมินิเวศแหล่งธรรมชาติ, สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม, 2566

พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ

060202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การจัดทำแผนผังภูมินิเวศต้องใช้ข้อมูลทั้งเชิงคุณภาพและปริมาณจำนวนมาก โดยเฉพาะเมื่อการวางผังมีขอบเขตครอบคลุมพื้นที่ขนาดใหญ่ระดับภาค อีกทั้งต้องใช้ระยะเวลา และความร่วมมือกับหลายภาคส่วน นอกจากนี้ ขั้นตอนการวางผังมีความเกี่ยวเนื่องกันระหว่างผังระดับภาคและระดับพื้นที่ (จังหวัด) กล่าวคือ มีการเริ่มดำเนินการพร้อมกัน แต่ข้อมูลในรายละเอียดจะมาจากการวางผังระดับพื้นที่ (จังหวัด) ด้วยเหตุนี้ จึงไม่อาจระบุความก้าวหน้าในการดำเนินงานในแต่ละปีได้อย่างชัดเจนด้วยหน่วยนับเป็นจำนวนผัง ดังนั้น ความท้าทายสำคัญของการขับเคลื่อนให้พื้นที่มีแผนผังภูมินิเวศคือ (1) การได้รับงบประมาณสำหรับดำเนินการจัดทำแผนผังภูมินิเวศอย่างต่อเนื่อง และ (2) การเผยแพร่ข้อมูลแผนผังภูมินิเวศระดับภาคที่แล้วเสร็จให้เป็นที่ยอมรับและมีการนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนและตัดสินใจเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคมและภูมิวัฒนธรรมเกิดได้ด้วยปัจจัยแห่งความสำเร็จหลายประการ ทั้งนี้ แผนผังภูมินิเวศเป็นเพียงปัจจัยตั้งต้นที่สำคัญ เพราะเป็นข้อมูลหลากหลายมิติทั้งด้านกายภาพ ชีวภาพ เศรษฐกิจและสังคม ซึ่งจำเป็นต่อการกำหนดทิศทางการพัฒนาของพื้นที่ ดังนั้น สำนักงบประมาณควรให้ความสำคัญ โดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณสนับสนุนการจัดทำแผนผังภูมินิเวศอย่างต่อเนื่อง ในขณะเดียวกัน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องในส่วนที่รับผิดชอบการจัดทำแผนผังภูมินิเวศ ควรบูรณาการทุกภาคส่วนในการจัดทำแผนผังภูมินิเวศสร้างการรับรู้ถึงแผนผังภูมินิเวศที่เสร็จสมบูรณ์แล้ว ทั้งในภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคม เพื่อสร้างการยอมรับการพัฒนาที่สอดคล้องกับแผนผังภูมินิเวศ และเพิ่มขีดความสามารถของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ใช้ประโยชน์ข้อมูลจากแผนผังภูมินิเวศได้อย่างคุ้มค่า

แผนแม่บท

07

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

โครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนา ต่อยอดกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจ กระตุ้นให้เกิดการสร้างมูลค่าเพิ่ม
ยกระดับผลิตภาพของภาคการผลิตและบริการ
ลดต้นทุนการผลิตและบริการที่แข่งขันได้ในระดับสากล

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศทั้งทางด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์ พลังงานและดิจิทัล ซึ่งถือเป็นรากฐานที่สำคัญของการสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศให้สามารถรองรับและสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ โดยในระยะ 20 ปี การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศจะให้ความสำคัญในมิติต่าง ๆ ดังนี้ **ด้านคมนาคม ระบบโลจิสติกส์** มุ่งเน้นการพัฒนาระบบรางให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งของประเทศ และรองรับการเชื่อมโยงกับการขนส่งรูปแบบอื่น ๆ รวมถึงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกและศูนย์บริการโลจิสติกส์ในรูปแบบต่าง ๆ ตลอดจนการพัฒนากระบวนการและการบริหารจัดการระบบโลจิสติกส์ที่มีการใช้ระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้ ยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคขนส่ง และลดมลพิษที่เกิดจากการพึ่งพาการเดินทางทางถนนเป็นหลัก **ด้านพลังงาน** มุ่งเน้นการจัดหาและสร้างความมั่นคงด้านพลังงานให้มีความมั่นคง ทันสมัย รองรับความต้องการใช้พลังงานของประเทศ และมีการกระจายชนิดเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า เพื่อให้สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน รวมถึงการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยี นวัตกรรม เพื่อให้มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน **ด้านดิจิทัล** มุ่งเน้นการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านดิจิทัลให้สามารถบริการประชาชนทุกภาคส่วนได้อย่างต่อเนื่องและมีเสถียรภาพ สอดรับกับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีดิจิทัล สามารถรองรับเป้าหมายการพัฒนาประเทศไปสู่ประเทศที่ขับเคลื่อนด้วยสังคมและเศรษฐกิจดิจิทัล รวมถึงการเป็นศูนย์กลางบริการดิจิทัลของภูมิภาคอาเซียน

โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ คือ **ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น** ซึ่งแผนแม่บทประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของประเทศสามารถสนับสนุนและรองรับการพัฒนาประเทศตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในยุทธศาสตร์ชาติ คือ ประเทศไทยเป็นประเทศที่พัฒนาแล้ว เศรษฐกิจเติบโตอย่างมีเสถียรภาพและยั่งยืน และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อพัฒนาเมืองให้น่าอยู่อย่างยั่งยืน และเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีส่วนช่วยสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
070001

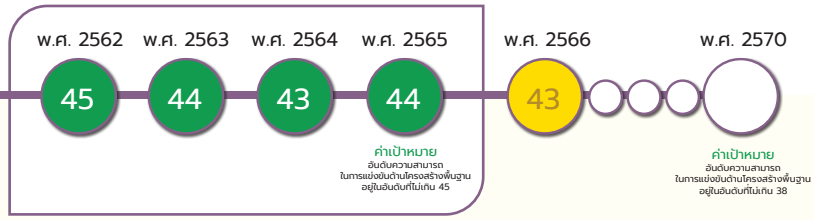

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 070001 ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

อันดับความสามารถในแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 38

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 070001 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ไม่เกิน 38

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐาน โดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่อันดับที่ 43 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้อยู่ที่อันดับที่ 42 คิดเป็นร้อยละ 97.67 จึงต่ำกว่าที่เป้าหมายกำหนด อย่างไรก็ตามหากพิจารณาในส่วนของปัจจัยย่อย พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญจากอันดับที่ 34 เป็นอันดับที่ 25 (ดีขึ้น 9 อันดับ) ในขณะที่ปัจจัยย่อยโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ และด้านสุขภาพกับสิ่งแวดล้อม ได้รับการจัดอันดับลดลงเป็นอันดับที่ 39 และ 53 ตามลำดับ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 43 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้อยู่ในอันดับที่ 38 คิดเป็นร้อยละ 88.37 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ในอันดับที่ 44 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.27**

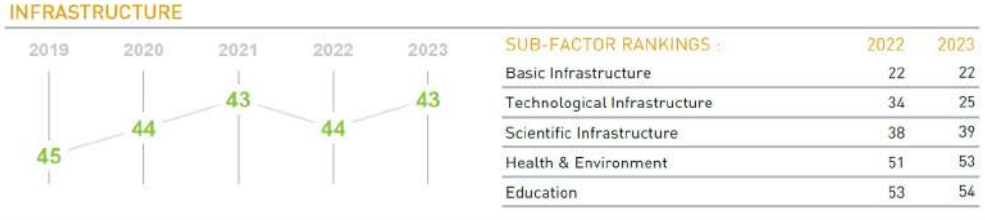

SUB-FACTOR RANKINGS :	2022	2023
Basic Infrastructure	22	22
Technological Infrastructure	34	25
Scientific Infrastructure	38	39
Health & Environment	51	53
Education	53	54

ที่มา : IMD World Competitive Yearbook 2023

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศให้ดีขึ้น มีประเด็นท้าทายที่สำคัญในด้านต่าง ๆ ได้แก่ **ด้านโลจิสติกส์** อาทิ อุปสรรคในการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารอย่างเต็มรูปแบบ **ด้านคมนาคม** อาทิ ความพร้อมและความสามารถในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากการลงทุนที่ได้ดำเนินการแล้ว และความล่าช้าในขั้นการก่อสร้างโครงการ **ด้านพลังงาน** อาทิ การรักษาสัดส่วนและประเภทเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า และมาตรทางการค้าเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ รวมถึง**ด้านดิจิทัล** อาทิ การส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพื่อช่วยให้การทำธุรกรรมดิจิทัล ดังนั้น **หน่วยงานเจ้าภาพทั้งสามระดับและหน่วยงานหรือภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการตามข้อเสนอแนะเชิงนโยบายของทั้ง 10 เป้าหมายย่อยตามแผนแม่บทฯ** อาทิ การเชื่อมโยงข้อมูลและการใช้บริการผ่านระบบ National Single Window (NSW) และ ASEAN Single Window (ASW) แบบไร้เอกสารอย่างเต็มรูปแบบครอบคลุมครบทุกกระบวนงาน การใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่ลงทุนไว้เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง (Shift Mode) และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) การผลักดันให้ พ.ร.บ. การขนส่งทางราง พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว การเร่งปรับปรุงเส้นทางเดินรถโดยสารสาธารณะและกำกับมาตรฐานการให้บริการในเขตเมืองเพื่อปรับบทบาทของรถโดยสารประจำทางให้ทำหน้าที่ป้อนผู้โดยสารเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้า การส่งเสริมวินัยให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน การวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและ นวัตกรรมที่จะช่วยยกระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เชื่อเพลิงสำหรับการผลิตไฟฟ้า การบริหารจัดการข้อมูลและระบบสารสนเทศด้านพลังงานทดแทน รวมถึงการพัฒนาทักษะการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล ประกอบด้วย 10 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

- 070001

Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

- 070101
- 070102
- 070103
- 070104
- 070105
- 070201
- 070202
- 070203
- 070204
- 070301

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

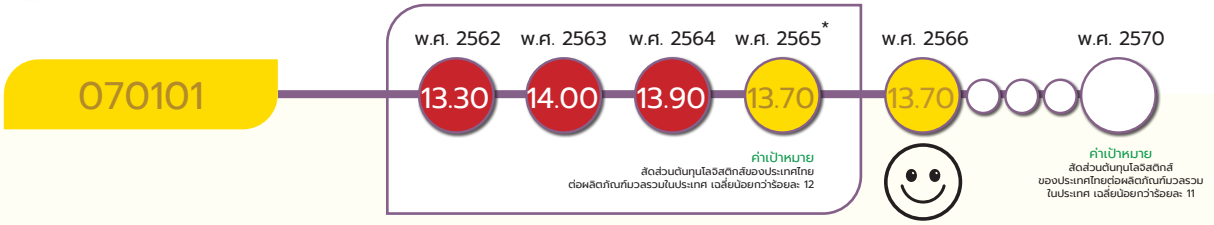

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070101 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ) *มีการปรับค่าสีใน พ.ศ. 2565 จากสีแดง เป็นสีเหลือง เนื่องจากปรับกระบวนการคำนวณ โดยสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ) พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูลของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีข้อมูล

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,388,220,000 ล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 17,370,236 ล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 13.70 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.29 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.90 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นเป็นร้อยละ 1.43** ซึ่งยังคงมีความท้าทายในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ทำให้การใช้ประโยชน์จากโครงข่ายขนส่งสินค้าที่มีระบบรางให้เป็นระบบหลักของประเทศยังคงไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่มีความไม่แน่นอน อาทิ ราคาน้ำมันตลาดโลกที่มีความผันผวน และการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานของเศรษฐกิจโลก

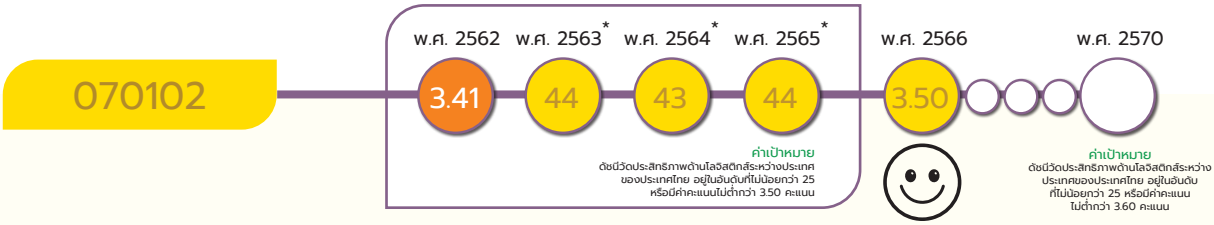

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070102 ใน พ.ศ. 2562 ใช้ค่าคะแนนที่ธนาคารโลกประกาศใน พ.ศ. 2561 โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 3.41 คะแนน และยังไม่ได้มีการประกาศอันดับประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2563 ยังไม่มีการรายงาน เนื่องจาก Logistics Performance Index (LPI) มีการประเมินผลทุก ๆ 2 ปี ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงโดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ. 2563 จาก International Institute for Management Development (IMD) ใน พ.ศ. 2564 ยังไม่มีการรายงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด –19 ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ.2564 จาก International Institute for Management Development (IMD) ใน พ.ศ. 2565 ยังไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ. 2565 จาก International Institute for Management Development (IMD) ดังนั้น ใน พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2565 จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอันดับหรือคะแนนดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือ มีค่าคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.60

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลการประเมินประสิทธิภาพโลจิสติกส์ (Logistics Performance Index : LPI) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 34 จาก 139 ประเทศทั่วโลก และมีคะแนน 3.50 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้อยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 3.60 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดอยู่ในอันดับที่ 32 และมีค่าคะแนน 3.41 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.64** แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี ในระยะต่อไปยังคงมีความท้าทายที่จะต้องผลักดันการพัฒนาให้มีความต่อเนื่องเพื่อยกระดับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถอำนวยความสะดวกรองรับการขยายตัวของการค้าและการลงทุนของโลกรวมถึงสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้เร็วยิ่งขึ้น

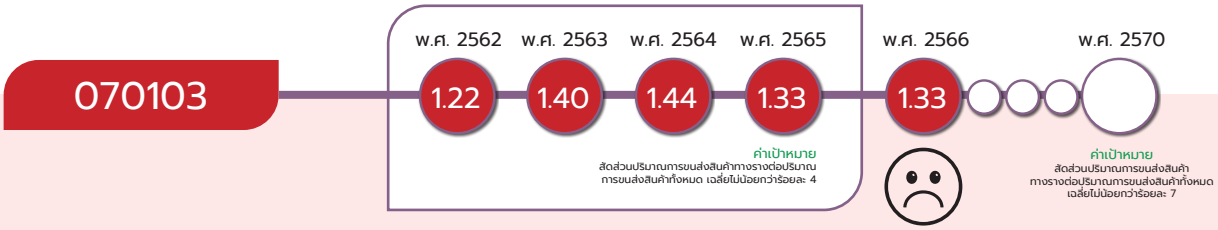

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด โดยมีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ร้อยละ 1.33 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 7 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 19.00 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 1.44 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.64** ซึ่งยังคงมีความท้าทายในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้อยู่ที่ร้อยละ 7 ค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน ทำให้การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในห้วงที่ 2 ภาครัฐจำเป็นต้องกำหนดมาตรการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้าจากทางถนนสู่ระบบรางที่มีผลชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจกรรมการให้บริการขนส่งสินค้าทางราง การกำหนดมาตรฐานระดับการให้บริการขนส่งสินค้าทางรางเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในมิติของระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

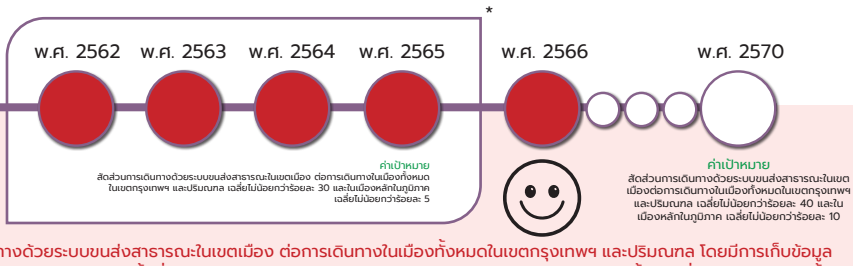

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070104 ใช้ (1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีการเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุด (2) ข้อมูลปริมาณการเดินทางในพื้นที่เมืองหลักส่วนภูมิภาคได้มีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 เท่านั้น อยู่ที่ร้อยละ 0.82 ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงในเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และในเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ **(1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 9.79 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 คิดเป็นร้อยละ 24.48 และ **(2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ร้อยละ 0.82 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 8.20 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมการพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 16.34 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ **เนื่องจากข้อมูลปริมาณการเดินทางในพื้นที่เมืองหลักส่วนภูมิภาคได้มีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 เท่านั้น** การเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของห้วงปีก่อนหน้าจึงจะพิจารณาเฉพาะปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 8.27 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 18.37**

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

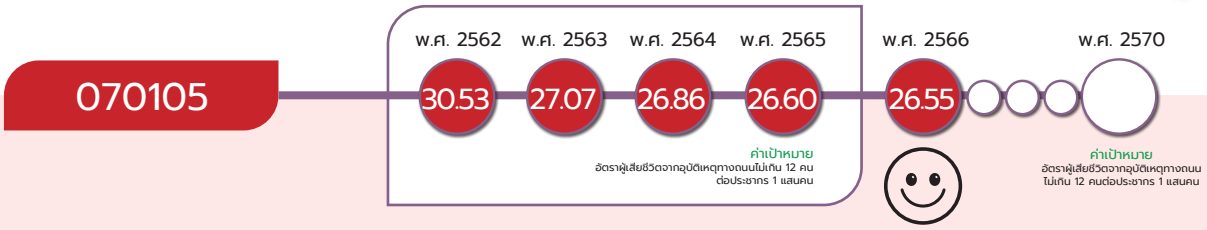

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070105 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (คนต่อประชากร 1 แสนคน)

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตทางถนนไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 26.55 คนต่อประชากร 1 แสนคน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน โดยคิดเป็นร้อยละ 45.19 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนอยู่ที่ 26.60 คน ต่อประชากร 1 แสนคน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.18**

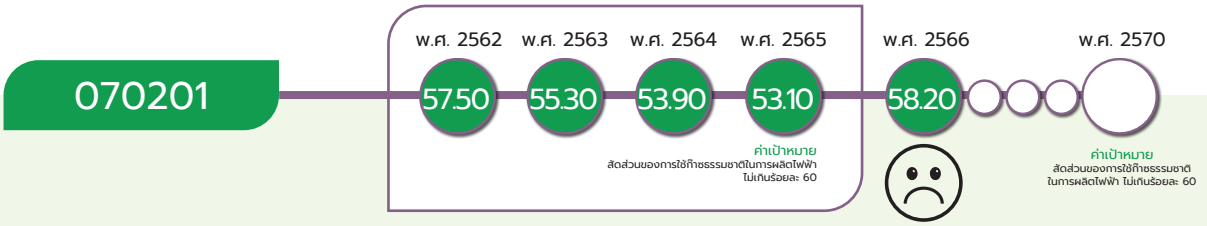

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070201 ใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลในสามไตรมาสแรกของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้ สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)

การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ไม่เกินร้อยละ 60

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก) อยู่ที่ร้อยละ 58.20 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 103 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 53.10 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 9.60**

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

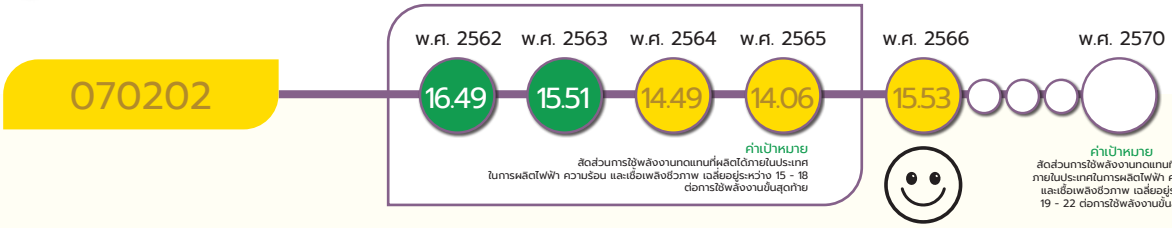

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070202 ใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม - เดือนกรกฎาคมของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และ เชื้อเพลิงชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 – 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม – กรกฎาคม) อยู่ที่ร้อยละ 15.53 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 19 - 22 คิดเป็นร้อยละ 81.74 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย อยู่ที่ร้อยละ 14.06 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1.47**

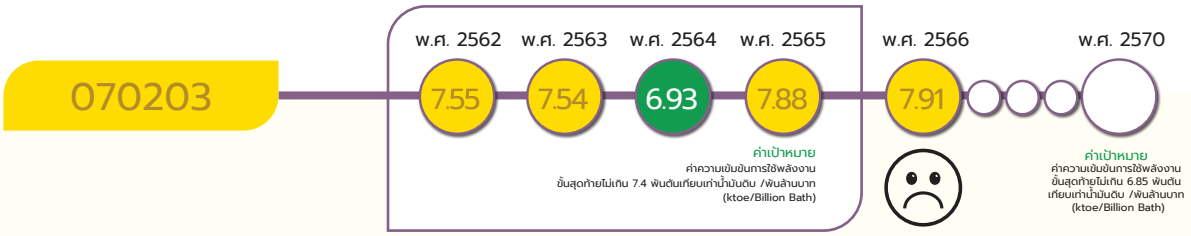

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070203 ใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลในสองไตรมาสแรกของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท)

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายต้องไม่เกิน 6.85 พันตัน เทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Bath)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 2 ไตรมาสแรก) มีค่าไม่เกิน 7.91 ktoe/พันล้านบาท หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายไม่เกิน 6.85 ktoe/พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.60 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่ไม่เกิน 7.88 ktoe/พันล้านบาท สะท้อนให้เห็นว่า**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 0.38**

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

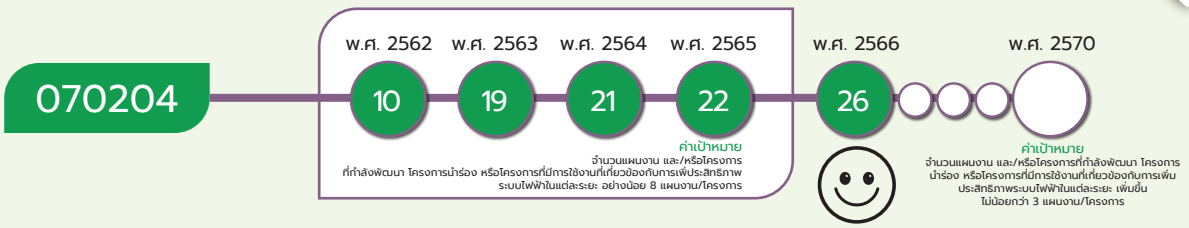

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070204 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม - เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 (ข้อมูลจำนวนโครงการสะสมตามปีปฏิทิน) ใช้จำนวนแผนงานและ/หรือโครงการที่ กำลังพัฒนา / โครงการนำร่อง / โครงการที่มีการใช้งาน ที่เกี่ยวข้องกับ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน/โครงการ) ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2565 (โดยข้อมูลที่แสดงเป็นตัวเลขสะสม)

การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนาโครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนแผนงานและโครงการที่กำลังพัฒนา หรือโครงการนำร่องโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า ในแต่ละระยะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม – พฤศจิกายน) เพิ่มขึ้น **จำนวน 4 แผนงาน** เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้น**ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน** คิดเป็นร้อยละ 133 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีโครงการเพิ่มขึ้นอยู่ที่ จำนวน 1 โครงการ โดยมีจำนวนแผนงาน และโครงการที่กำลังพัฒนา หรือโครงการนำร่องที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้า จำนวน 22 แผนงาน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 300**

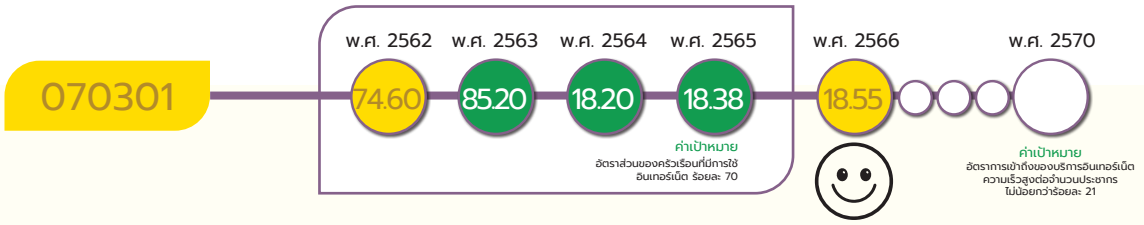

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070301 เป้าหมายนี้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด จากในห้วงที่ 1 ได้กำหนดตัวชี้วัด คือ ภาพรวมอัตราส่วนของครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร และมีค่าเป้าหมายคืออัตราส่วนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 70 เป็นอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 18.55 หากเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21 คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูล อยู่ที่ร้อยละ 18.38 สะท้อนให้เห็นว่า**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 0.92**

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070101

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคม และระบบโลจิสติกส์ จ.3

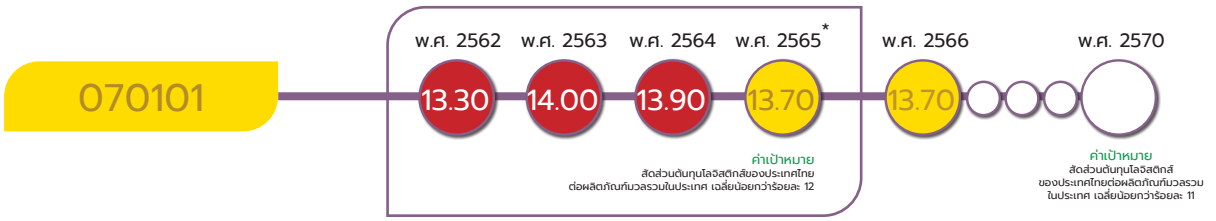

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070101 สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ) *มีการปรับค่าสีใน พ.ศ. 2565 จากสีแดง เป็นสีเหลือง เนื่องจากปรับกระบวนการคำนวณ โดยสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (เฉลี่ยร้อยละ) พ.ศ. 2566 ใช้ข้อมูลของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีล่าสุดที่มีข้อมูล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพการบริหารจัดการต้นทุนโลจิสติกส์ ซึ่งต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ (GDP) เป็นการประเมินมูลค่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจด้านโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการในการเคลื่อนย้าย จัดเก็บ รวบรวม และกระจายสินค้า ซึ่งแบ่งเป็น 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ต้นทุนการขนส่งสินค้า ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลัง และต้นทุนการบริหารจัดการโลจิสติกส์ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ประสิทธิภาพของกระบวนการผลิต การขนส่งและการกระจายสินค้าของภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม รูปแบบการขนส่งและประสิทธิภาพของการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ รวมถึงความครอบคลุมและประสิทธิภาพของโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070101 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ เฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 3** ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

ภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมาย สถานการณ์การเปลี่ยนแปลงของสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในระยะที่ผ่านมามีการปรับตัวดีขึ้น โดย พ.ศ. 2565 ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 13.70 ต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี (Nominal GDP) ลดลงจากปีก่อนหน้า และมีแนวโน้มดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ประกอบด้วย ต้นทุนการขนส่งสินค้ามีสัดส่วนร้อยละ 6.60 ต้นทุนการเก็บรักษาสินค้าคงคลังมีสัดส่วนร้อยละ 6.10 และต้นทุนการบริหารจัดการมีสัดส่วนร้อยละ 1.0 ทั้งนี้ มูลค่าต้นทุนโลจิสติกส์ขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2564 ตามการฟื้นตัวของกิจกรรมเศรษฐกิจภายในประเทศจากภาคบริการและการท่องเที่ยว การอุปโภคบริโภค และการลงทุนของภาคเอกชน

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070101

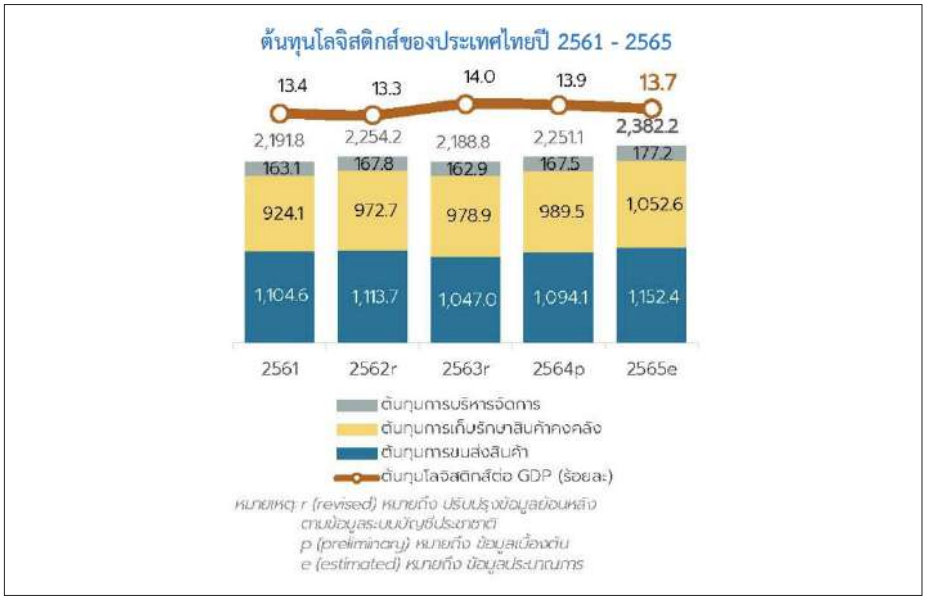

ที่มา : รายงานโลจิสติกส์ของประเทศไทยประจำปี 2565

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,388,220,000 ล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 17,370,236 ล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 13.70 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 11 คิดเป็นร้อยละ 80.29 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 2,388,220,000 ล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศไทย ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 17,370,236 ล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 13.70 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีค่าเฉลี่ยน้อยกว่าร้อยละ 11 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์คิดเป็นร้อยละ 80.29 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีค่าเฉลี่ยร้อยละ 13.90 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นเป็นร้อยละ 1.43** ซึ่งยังคงมีความท้าทายในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาดำเนินการ ทำให้การใช้ประโยชน์จากโครงข่ายขนส่งสินค้าที่มีระบบรางให้เป็นระบบหลักของประเทศยังคงไม่เป็นไปตามที่คาดหมายไว้ รวมทั้งได้รับผลกระทบจากปัจจัยภายนอกที่มีความไม่แน่นอน อาทิ ราคาน้ำมันตลาดโลกที่มีความผันผวน และการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานของเศรษฐกิจโลก

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

พ.ศ. 2565 – 2566 หน่วยงานภาครัฐได้ขับเคลื่อนเป้าหมายการพัฒนาผ่านการพัฒนาระบบเชื่อมโยงข้อมูลทางอิเล็กทรอนิกส์เพื่ออำนวยความสะดวกในการนำเข้า-ส่งออกสินค้าเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพ ลดเอกสาร ระยะเวลา และค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานของผู้ประกอบการ อาทิ ระบบ Customs Pass และการเชื่อมโยงข้อมูลใบรับรองสุขอนามัยพืชผ่านระบบ National Single Window (NSW) และระบบ ASEAN Single Window (ASW) การพัฒนาระบบ Port Community System (PCS) การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการขนส่งสินค้าเพื่อรองรับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมถึงการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อเชื่อมโยงเส้นทางยุทธศาสตร์ พื้นที่เศรษฐกิจ และประตูการค้าที่สำคัญ อาทิ การก่อสร้างรถไฟทางคู่ การพัฒนาเพื่อเพิ่มศักยภาพท่าเรือ การขุดลอกและบำรุงรักษาร่องน้ำทางเศรษฐกิจ การก่อสร้างทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง การปรับปรุงถนนเพื่อขนส่งผลผลิตทางการเกษตร การพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าและสถานีขนส่งสินค้า การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการโลจิสติกส์และห่วงโซ่อุปทานภาคการเกษตรและภาคอุตสาหกรรม การพัฒนาระบบข้อมูลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการขนส่งสินค้า และการพัฒนาทักษะองค์ความรู้บุคลากรด้านโลจิสติกส์รองรับการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ โดยการลดสัดส่วนต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อ GDP ได้ตามเป้าหมายในระยะต่อไป ยังคงมีข้อจำกัดที่เป็นประเด็นท้าทายในการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยเฉพาะสถานการณ์ระหว่างประเทศมหาอำนาจทางเศรษฐกิจโลกอย่างสหรัฐอเมริกาและจีนที่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงห่วงโซ่อุปทานโลก แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของอัตราดอกเบี้ยและอัตราเงินเฟ้อ และความผันผวนของราคาพลังงานและค่าระวางเรือที่ส่งผลกระทบโดยตรงต่อต้นทุนโลจิสติกส์ ประกอบกับโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่เป็นการพัฒนาที่สำคัญจำเป็นต้องใช้ระยะเวลาพัฒนาจึงจะสามารถใช้ประโยชน์และสะท้อนผลการลดต้นทุนสัดส่วนโลจิสติกส์ของประเทศได้ โดยการดำเนินการเพื่อให้บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นการนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาประยุกต์ใช้เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและสร้างมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมโลจิสติกส์ การพัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลผ่านระบบอิเล็กทรอนิกส์แบบไร้เอกสารอย่างเต็มรูปแบบ การผลักดันให้เกิดการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่ภาครัฐลงทุนไว้ได้เต็มศักยภาพ เพื่อสนับสนุนการเปลี่ยนรูปแบบการขนส่ง (Shift Mode) และการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) และการพัฒนาปัจจัยแวดล้อมสนับสนุนที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศ

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานต่อการบรรลุเป้าหมายการพัฒนา ภาครัฐควรเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกให้แล้วเสร็จตามแผน พร้อมทั้งจัดหาอุปกรณ์สนับสนุนการดำเนินงานให้เพียงพอต่อความต้องการในการขนส่งสินค้า เพื่อให้เกิดการเชื่อมโยงเส้นทางขนส่งจากแหล่งผลิตในพื้นที่อุตสาหกรรมและการเกษตรจนถึงประตูการค้าที่สำคัญ โดยให้ความสำคัญกับการสนับสนุนและรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ พร้อมทั้งผลักดันให้ภาคเอกชนมีส่วนร่วมในการเป็นผู้ให้บริการและกำหนดอัตราค่าบริการที่เหมาะสมเพื่อให้เกิดการใช้ประโยชน์ได้อย่างเต็มศักยภาพ พัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูลและการใช้บริการผ่านระบบ NSW และ ASW แบบไร้เอกสารอย่างเต็มรูปแบบครอบคลุมครบทุกกระบวนงาน และปรับลดขั้นตอนการทำงานที่ไม่จำเป็น รวมทั้งผลักดันภาคการเกษตร ในการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานเพื่อลดความสูญเสียในการกระบวนการคัดแยกและขนส่งสินค้าเกษตรตั้งแต่แหล่งผลิตจนถึงปลายทางและพัฒนาการใช้ระบบโซ่ความเย็น และผลักดันผู้ให้บริการโลจิสติกส์นำเทคโนโลยีดิจิทัลและปัญญาประดิษฐ์ (AI) มาพัฒนาการให้บริการที่ทันสมัยเพื่อลดความผิดพลาดและต้นทุนการดำเนินงานในกิจกรรมโลจิสติกส์ของผู้ประกอบการ

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070102

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

จ.3

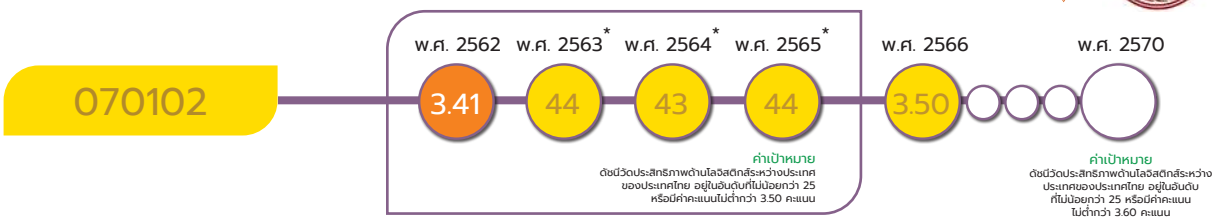

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070102 ใน พ.ศ. 2562 ใช้ค่าคะแนนที่ธนาคารโลกประกาศใน พ.ศ. 2561 โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 3.41 คะแนน และยังไม่ได้มีการประกาศอันดับประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ใน พ.ศ. 2563 ยังไม่มีการรายงาน เนื่องจาก Logistics Performance Index (LPI) มีการประเมินผลทุก ๆ 2 ปี ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงโดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ. 2563 จาก International Institute for Management Development (IMD) ใน พ.ศ. 2564 ยังไม่มีการรายงาน เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด –19 ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทย ด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ.2564 จาก International Institute for Management Development (IMD) ใน พ.ศ. 2565 ยังไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงจากผลการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยด้านโครงสร้างพื้นฐานของ พ.ศ. 2565 จาก International Institute for Management Development (IMD) ดังนั้น ใน พ.ศ. 2563 – พ.ศ. 2565 จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอันดับหรือคะแนนดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือมีค่าคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.60

มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกสนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบและการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ การพัฒนาบริการด้านโลจิสติกส์ โดยพัฒนาศักยภาพผู้ให้บริการโลจิสติกส์ ที่จะช่วยลดอุปสรรคการค้าระหว่างประเทศ รวมถึงการติดตามผลการดำเนินงาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ และการขนส่งที่ประหยัดพลังงานและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และเทคโนโลยีด้านระบบโลจิสติกส์และพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070102 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ ประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยอันดับหรือคะแนนดีขึ้น อยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือมีค่าคะแนนไม่ต่ำกว่า 3.60 คะแนน

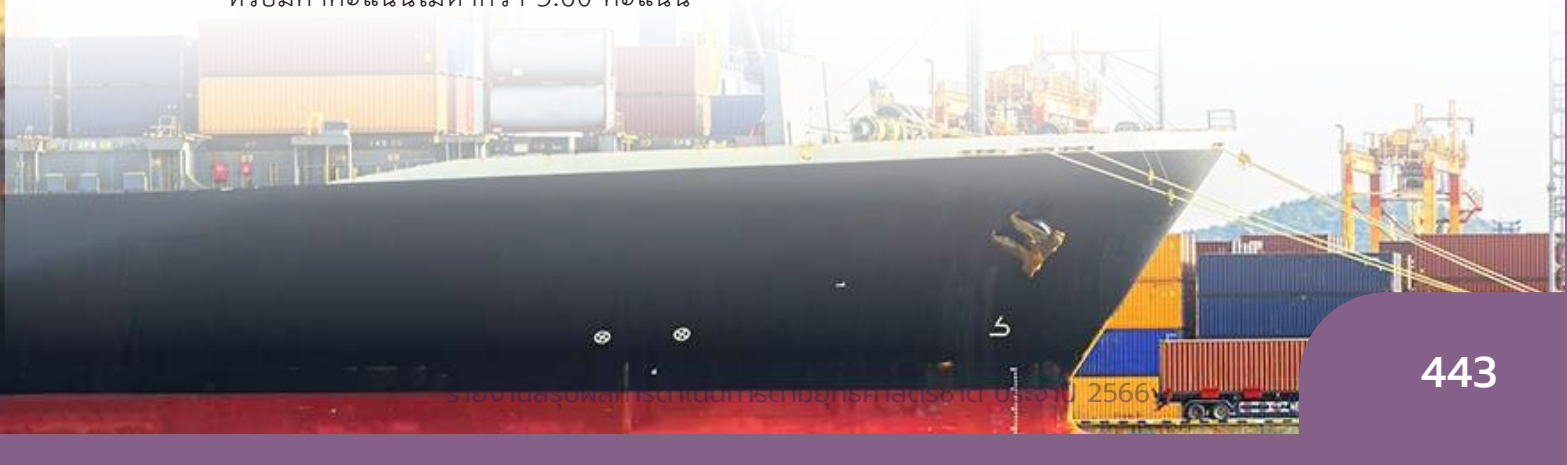

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070102

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 070102 ประสิทธิภาพด้านระบบโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทยดีขึ้น	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 3** ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลการประเมินประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศ (International Logistics Performance Index : International LPI) ซึ่งจัดทำโดยธนาคารโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้รับการจัดอยู่ในอันดับที่ 34 จาก 139 ประเทศทั่วโลก โดยมีคะแนนรวมเพิ่มขึ้นเป็น 3.50 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้อยู่ที่ 3.50 คะแนน

เปรียบเทียบคะแนนประสิทธิภาพโลจิสติกส์ระหว่างประเทศของประเทศไทย ในแต่ละด้าน ระหว่าง พ.ศ. 2559 2561 และ 2566

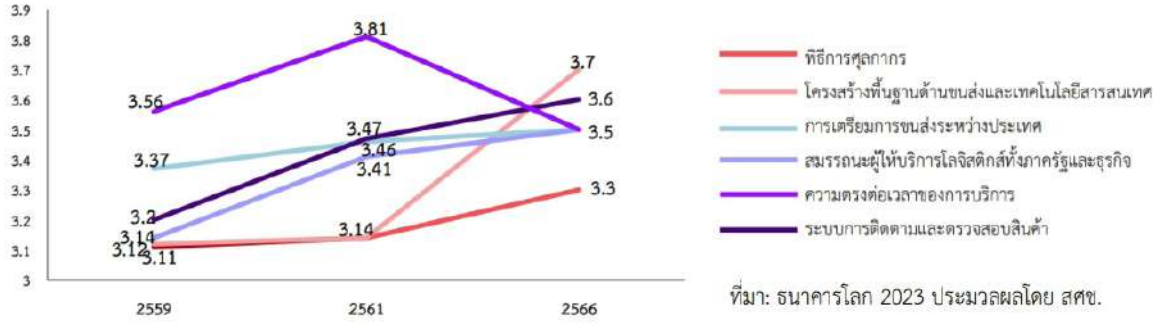

ที่มา: ธนาคารโลก 2023 ประมวลผลโดย สศช.

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลการประเมิน LPI โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 34 จาก 139 ประเทศทั่วโลก และมีคะแนน 3.50 ซึ่งเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้อยู่ในอันดับที่ไม่น้อยกว่า 25 หรือคะแนนไม่น้อยกว่า 3.60 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดอยู่ในอันดับที่ 32 และมีค่าคะแนน 3.41 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.64** แสดงให้เห็นถึงโอกาสในการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ดี ในระยะต่อไปยังคงมีความท้าทายที่จะต้องผลักดันการพัฒนาให้มีความต่อเนื่องเพื่อยกระดับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศให้มีประสิทธิภาพและสามารถอำนวยความสะดวกรองรับการขยายตัวของการค้าและการลงทุนของโลกรวมถึงสถานการณ์และบริบทต่าง ๆ ที่จะเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ซึ่งจะส่งผลให้บรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ได้เร็วยิ่งขึ้น

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค และแนวทางการพัฒนาของแผนปฏิบัติการด้านการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทย พ.ศ. 2566 – 2570 ในลักษณะบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชน โดยมีความก้าวหน้าการพัฒนาที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและเทคโนโลยีสารสนเทศ มีการพัฒนาและปรับปรุงโครงข่ายรถไฟขนาดทาง 1 เมตร รวมถึงวางแผนการพัฒนารถไฟทางคู่และรถไฟสายใหม่เพื่อให้เป็นโครงข่ายหลักในการขนส่งสินค้า การพัฒนาท่าเรือและการบริหารจัดการท่าเรือในประเทศ โดยเฉพาะท่าเรือที่เป็นประตูการค้าสำคัญเพื่อเพิ่มขีดความสามารถการขนส่งทางน้ำ อีกทั้งพัฒนาโครงข่ายทางถนนและเพิ่มขีดความสามารถในการให้บริการโครงข่ายและทางหลวงพิเศษระหว่างเมือง เพื่อยกระดับมาตรฐานการขนส่งสินค้าเชื่อมโยงไปยังประตูการค้าที่สำคัญและรองรับปริมาณการขนส่งสินค้าที่เพิ่มขึ้น มีการพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าบริเวณชายแดน การก่อสร้างอาคารศูนย์บริหารจัดการเดินรถระบบ GPS และการพัฒนาศูนย์กระจายสินค้าเพื่ออำนวยความสะดวกในระบบการขนส่งสินค้า และผลักดันให้มีมาตรฐานการขนส่งรองรับการขยายตัวด้านการลงทุนในระบบโลจิสติกส์ของประเทศและของภูมิภาคอาเซียน นอกจากนี้ภาครัฐได้ให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบการอำนวยความสะดวกและพิธีการศุลกากรอย่างต่อเนื่องโดยได้ทบทวนกระบวนงานเฉพาะการนำเข้าส่งออกในแต่ละครั้ง (ราย Shipment) และพัฒนาให้สามารถเชื่อมโยงข้อมูลดังกล่าวให้อยู่ในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ National Single Window (NSW) ได้แล้วจำนวน 443 กระบวนงาน คิดเป็นร้อยละ 94.25 (จากจำนวน 470

กระบวนงาน) สำหรับการพัฒนาระบบ ASEAN Single Window (ASW) ได้พัฒนาการเชื่อมโยงข้อมูล e-Phyto Certificate และการเชื่อมโยงข้อมูล ASEAN Customs Declaration Document (ACDD) กับประเทศสมาชิกอาเซียนแล้ว 7 ประเทศ ได้แก่ กัมพูชา สิงคโปร์ มาเลเซีย เมียนมา ฟิลิปปินส์ อินโดนีเซีย และบรูไน พร้อมทั้งได้ปรับลดเอกสารและกระบวนงานที่ไม่จำเป็น และปรับปรุงกฎระเบียบและกฎหมายด้านการให้บริการการควบคุมเคลื่อนย้าย และการตรวจสอบสินค้าเพื่อลดระยะเวลาในกระบวนการศุลกากร นอกจากนี้ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) (NT) ซึ่งได้รับมอบหมายให้เป็นองค์กรผู้ให้บริการระบบ NSW (NSW Operator) ได้เปิดให้บริการเชิงพาณิชย์ระบบ NSW โดยปรับลดอัตราค่าบริการเพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ ใช้บริการผ่านระบบ NSW มากยิ่งขึ้น ซึ่งจากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้นเป็นการดำเนินการที่สอดคล้องกับปัจจัยสู่ความสำเร็จในการเตรียมความพร้อมของโครงสร้างพื้นฐานให้มีประสิทธิภาพและได้มาตรฐาน ซึ่งมีความสำคัญต่อการสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ในภาพรวมของประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาประสิทธิภาพด้านโลจิสติกส์ของประเทศไทยให้บรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ยังคงมีความท้าทายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาเนื่องจากบริบทภายนอกประเทศและภายในประเทศที่มีความเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา อาทิ ข้อจำกัดที่เกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงด้านนโยบายการบริหารจัดการ หรือวิธีปฏิบัติในการอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งและการเจรจาข้อตกลงในการเชื่อมโยงและอำนวยความสะดวกด้านการขนส่งกับประเทศเพื่อนบ้าน และข้อจำกัดด้านกฎระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการอำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศ รวมถึงความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีที่พัฒนาอย่างรวดเร็วในช่วงที่ผ่านมา ความสามารถในการเข้าถึงระบบฐานข้อมูล และแนวคิด Green logistics ที่มีการติดตามผลิตภัณฑ์หรือบริการตั้งแต่ต้นน้ำถึงปลายน้ำเพื่อวัดผลกระทบจากกิจกรรมของมนุษย์ที่มีต่อระบบสิ่งแวดล้อมตลอดโซ่อุปทาน (Carbon footprint) ตลอดจนข้อจำกัดของการจัดสรรงบประมาณในการจัดทำแผนงาน/โครงการ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย ภาครัฐต้องสร้างความต่อเนื่องในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้แล้วเสร็จตามกำหนด กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่แล้วให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด และพิจารณาความเชื่อมโยงของโครงข่ายและสิ่งอำนวยความสะดวกโดยบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน รวมทั้งเร่งเจรจากับประเทศเพื่อนบ้านเพื่อให้การเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศได้อย่างไร้รอยต่อและเร่งรัดการปรับแก้หรือกำหนดระเบียบกฎหมายที่สนับสนุนการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ อาทิ พระราชบัญญัติการขนส่งทางราง พ.ศ. ... พร้อมทั้ง

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070102

พัฒนาระบบ NSW ให้สมบูรณ์ครอบคลุมการเชื่อมโยงข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ทั้งระหว่างภาครัฐและเอกชน (B2G) และระหว่างภาคเอกชนและภาคเอกชน (B2B) ในการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ได้ตลอดกระบวนการ และการชำระเงินแบบ e-Payment ผ่านระบบ NSW นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายจำเป็นต้องเจรจาความร่วมมือทางการค้าระหว่างประเทศในเชิงรุกเพื่อขจัดอุปสรรคทางการค้าและการขนส่งสินค้าระหว่างประเทศให้เป็นไปตามข้อตกลงและข้อกำหนดเฉพาะต่างๆ ที่จะเป็นกรอบแนวทางการสร้างมาตรฐานใหม่ทางด้านการค้าและการขนส่งทั้งในเรื่องของกระบวนการดำเนินงานตลอดโซ่อุปทานที่มุ่งเน้นการประหยัดพลังงานและการรักษาสิ่งแวดล้อม พร้อมทั้งเร่งยกระดับสมรรถนะผู้ให้บริการโลจิสติกส์ให้มีศักยภาพเทียบเคียงกับมาตรฐานผู้ให้บริการระหว่างประเทศที่ได้รับการยอมรับและให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมเข้ามาใช้ในการดำเนินงานทั้งในการผลิตและการขนส่ง ตลอดจนภาครัฐควรจัดลำดับความสำคัญในการดำเนินงานและอาจมีการพิจารณาโครงการที่มีความจำเป็นเร่งด่วนลักษณะ Quick Win เพื่อผลักดันให้เกิดการพัฒนาที่รวดเร็วขึ้น ควบคู่ไปกับเร่งการสร้างความน่าเชื่อถือต่อระบบโลจิสติกส์ประเทศโดยเพิ่มการประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบโลจิสติกส์ของประเทศไทยในระดับนานาชาติเพื่อนำเสนอผลการพัฒนาที่สำคัญอย่างต่อเนื่อง

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070103

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

จ.3

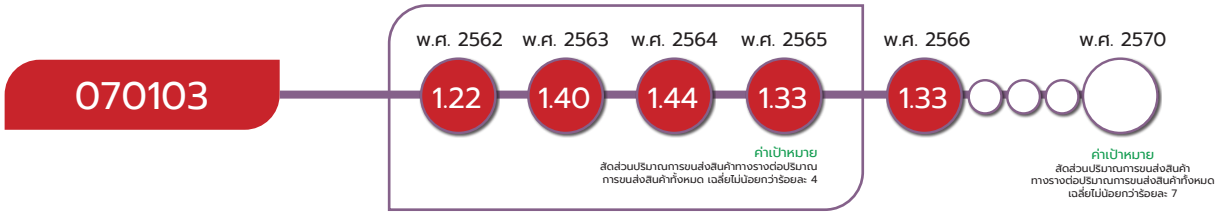

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

มีวัตถุประสงค์เพื่อลดต้นทุนค่าขนส่งสินค้าลดต้นทุนระบบโลจิสติกส์ของประเทศ เพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคขนส่งและลดมลพิษทางอากาศ ซึ่งจะช่วยยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศในภาพรวมและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน โดยการพัฒนาและปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐาน รถจักรและล้อเลื่อน สิ่งอำนวยความสะดวก อาทิ ย่านกองเก็บตู้สินค้า และระบบบริหารจัดการที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการขนส่งสินค้าต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multi-modal Transport) ที่มีระบบรางเป็นโครงข่ายหลักเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพทั้งในทางด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่าย รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องเพื่อสนับสนุนการขนส่งสินค้าทางราง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความเพียงพอของจำนวนหัวรถจักรและล้อเลื่อน การดึงดูดการลงทุน กฎหมาย/มาตรการและนโยบายที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070103 ยังคงมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070103

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 070103 การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค 3. ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070103 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 2** ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และ**เป้าหมายที่ 3** ไทยเป็นประตูและทางเชื่อมโครงข่ายคมนาคมและโลจิสติกส์ของภูมิภาค และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากปริมาณการขนส่งสินค้าภายในประเทศ โดยมีสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ 855.67 ล้านตันต่อปี ในขณะที่ปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางอยู่ที่ 11.37 ล้านตันต่อปี ทำให้สัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดภายในประเทศ โดยมีสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 1.33 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 คิดเป็นร้อยละ 33.25 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ภาครัฐจำเป็นต้องกำหนดมาตรการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้าจากทางถนนสู่ระบบรางที่มีผลชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจกรรมการให้บริการขนส่งสินค้าทางราง การกำหนดมาตรฐานระดับการให้บริการขนส่งสินค้าทางรางเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการโดยเฉพาะในมิติของระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ร้อยละ 1.33 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดอยู่ที่ร้อยละ 7 แสดงให้เห็นค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็น

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070103

ร้อยละ 19.00 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 1.44 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.64** ซึ่งยังคงมีความท้าทายในการบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 7 ค่อนข้างมากเช่นเดียวกัน ทำให้การจะบรรลุเป้าหมายดังกล่าวในห้วงที่ 2 ที่กำหนดให้มีสัดส่วนปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางต่อปริมาณการขนส่งสินค้าทั้งหมดภายในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 7 ใน พ.ศ. 2570 นั้น ภาครัฐจำเป็นต้องกำหนดมาตรการที่มีผลต่อการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้าจากทางถนนสู่ระบบรางที่มีผลชัดเจนอย่างเป็นรูปธรรม อาทิ การเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจกรรมการให้บริการขนส่งสินค้าทางราง การกำหนดมาตรฐานระดับการให้บริการขนส่งสินค้าทางรางเพื่อสร้างความมั่นใจให้แก่ผู้ประกอบการ โดยเฉพาะในมิติของระยะเวลาที่ใช้ในการขนส่ง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการเร่งลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่ออำนวยความสะดวกในการขนส่งสินค้าทางราง โดยได้ดำเนินการก่อสร้างรถไฟทางคู่และทางรถไฟสายใหม่รวมถึงการก่อสร้างปรับปรุงย่านกองเก็บตู้สินค้าบริเวณสถานีรถไฟควบคู่ไปด้วย ซึ่งประกอบด้วยระยะเร่งด่วน จำนวน 7 เส้นทาง ปัจจุบันก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการแล้ว 4 เส้นทาง ได้แก่ ช่วงชุมทางถนนจิระ – ขอนแก่น (เปิดให้บริการ พ.ศ. 2562) ช่วงฉะเชิงเทรา – คลองสิบเก้า – แก่งคอย (เปิดให้บริการ พ.ศ. 2563) ช่วงหัวหิน – ประจวบคีรีขันธ์ (เปิดให้บริการ พ.ศ. 2565) และช่วงนครปฐม – หัวหิน (เปิดให้บริการ พ.ศ. 2566) ที่เหลืออีก 3 เส้นทาง ยังอยู่ระหว่างการก่อสร้างงานโยธาและติดตั้งระบบอาณัติสัญญาณ คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการใน พ.ศ. 2568 และทางคู่สายใหม่ จำนวน 2 เส้นทาง ได้แก่ สายเด่นชัย - เชียงราย - เชียงของ ระยะทาง 322 กิโลเมตร และสายบ้านไผ่ - มุกดาหาร - นครพนม ระยะทาง 355 กิโลเมตร ซึ่งขณะนี้อยู่ระหว่างการจัดกรรมสิทธิ์ที่ดินและก่อสร้างงานโยธาของโครงการ โดย รฟท. คาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการภายใน พ.ศ. 2571 ซึ่งภายหลังการดำเนินการดังกล่าวจะทำให้โครงข่ายรถไฟมีความครอบคลุมพื้นที่ให้บริการเพิ่มขึ้นจาก 47 จังหวัด เป็น 54 จังหวัด นอกจากนี้ ในช่วง พ.ศ. 2565 – 2566 รฟท. ได้รับมอบรถจักรดีเซลไฟฟ้า น้ำหนักกดเพลา 16 ตัน/เพลา พร้อมอะไหล่ จำนวน 50 คัน[1] ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการขาดแคลนรถจักรในการให้บริการและรองรับความต้องการเดินทางและขนส่งสินค้าภายหลังจากการเปิดให้บริการทางคู่ ระยะที่ 1 ได้ในระดับหนึ่ง

ตารางแสดงแผนการพัฒนาโครงข่ายรถไฟทางคู่ทั่วประเทศ

ที่มา : การรถไฟแห่งประเทศไทย กระทรวงคมนาคม

[1] มีสมรรถนะในการลากจูงขบวนรถโดยสารได้ความเร็วสูงสุด 120 กม./ชม. และลากจูงขบวนรถสินค้าที่ความเร็วสูงสุด 70 กม./ชม.

นอกจากนี้ ภาครัฐยังได้ให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้สามารถเอื้ออำนวยต่อการขนส่งสินค้าทางราง อาทิ การพัฒนาศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าบริเวณชายแดน ของกรมการขนส่งทางบก (ขบ.) จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย[2] และศูนย์การขนส่งสินค้าชายแดน จังหวัดนครพนม[3] เพื่อทำหน้าที่เป็นศูนย์บริการโลจิสติกส์และเชื่อมโยงการขนส่งสินค้าระหว่างไทย – สปป.ลาว - จีน และเตรียมพร้อมรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบ (Multimodal Transport) เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบการขนส่งสินค้าจากทางถนนเข้าสู่ทางรางในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวมีความสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาภาครัฐได้ลงทุนพัฒนาปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก รวมถึงการจัดหารถจักรและล้อเลื่อนเพื่อสนับสนุนให้โครงข่ายรถไฟเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางและขนส่งสินค้าของประเทศ ซึ่งในภาพรวมของการดำเนินการดังกล่าวมีความล่าช้ากว่าเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมาก ส่วนใหญ่เป็นผลจากปัญหาความล่าช้าในขั้นการก่อสร้าง ความพร้อมและความสามารถในการบริหารจัดการการใช้ประโยชน์จากการลงทุนที่ได้ดำเนินการแล้วเสร็จของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ในขณะที่การขนส่งสินค้าทางรางเป็นรูปแบบการขนส่งที่จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนถ่ายตู้สินค้าขึ้น – ลง (double – handling) จากระบบถนนเข้าสู่ระบบราง นอกจากนี้ การขนส่งสินค้าคอนเทนเนอร์ในเส้นทางสายตะวันออกระหว่างสถานีบรรจุและแยกสินค้ากล่อง (Inland Container Depot: ICD) ลาดกระบัง กับท่าเรือแหลมฉบัง ส่วนใหญ่ยังคงพึ่งพาการขนส่งทางรถยนต์เป็นหลัก ในขณะที่มีสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรถไฟมีเพียงประมาณร้อยละ 32 เท่านั้น (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เนื่องจากปัญหาความล่าช้าในการดำเนินการให้เอกชนร่วมลงทุนในสถานี ICD ลาดกระบังของ รฟท. ทำให้ขาดความพร้อมของเครื่องมือยกขน ประกอบกับการบริหารจัดการตู้สินค้า ณ ศูนย์การขนส่งตู้สินค้าทางรถไฟ (Single Rail Transfer Operator : SRTO) ที่ยังไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มศักยภาพ ทำให้ที่ผ่านมาภาครัฐยังไม่สามารถจูงใจให้ผู้ประกอบการหันมาขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้นได้ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ส่งผลให้ปริมาณการขนส่งสินค้าทางรางมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นต่ำกว่าเป้าหมาย

[2] ในปี พ.ศ. 2564 ได้เปิดให้บริการโครงการศูนย์เปลี่ยนถ่ายรูปแบบการขนส่งสินค้าเชียงของ จังหวัดเชียงราย โดยกรมการขนส่งทางบกเป็นผู้บริหารจัดการเอง ซึ่งจะมีการให้บริการเช่าพื้นชานชาลาขนถ่ายสินค้า อาคารคลังสินค้า อาคารสำนักงาน โรงอาหาร รวมถึง Reefer Plug สำหรับตู้สินค้าห้องเย็น และขณะนี้ ขบ. อยู่ระหว่างการจัดหาเอกชนผู้ร่วมลงทุนในโครงการ (PPP) เพื่อให้บริการและซ่อมแซมและบำรุงรักษาโครงสร้างพื้นฐานของโครงการ โดยคาดว่าจะสามารถจัดหาเอกชนผู้ร่วมลงทุนและเปิดให้บริการโครงการอย่างเต็มรูปแบบได้ในปี พ.ศ. 2567 และ ขบ. อยู่ระหว่างการก่อสร้างโครงการฯ ระยะที่ 2 ซึ่งคาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จในปี พ.ศ. 2568

[3] ปัจจุบัน ขบ. อยู่ระหว่างการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน โดยคาดว่าจะก่อสร้างแล้วเสร็จและเปิดให้บริการในปี พ.ศ. 2567 โดย ขบ. ได้ลงนามในสัญญากับเอกชนผู้ร่วมลงทุนในโครงการแล้วเมื่อวันที่ 5 เมษายน 2566

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070103

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางในห้วงระยะเวลาถัดไป ภาครัฐควรเร่งรัดการก่อสร้างรถไฟทางคู่ ระยะที่ 1 และทางคู่สายใหม่ให้แล้วเสร็จโดยเร็ว ควบคู่ไปกับการกำหนดให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องเร่งปรับปรุงประสิทธิภาพในการบริหารจัดการในส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถใช้ประโยชน์จากการลงทุนดังกล่าวได้อย่างเต็มศักยภาพ อาทิ การปรับตารางเดินรถให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้ประกอบการขนส่ง การจัดหารถจักรและล้อเลื่อน รวมถึงเร่งผลักดันให้ พ.ร.บ. การขนส่งทางราง พ.ศ. .... ให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว เพื่อให้กรมการขนส่งทางรางสามารถทำหน้าที่ในการกำกับดูแลกิจการระบบขนส่งทางราง และสนับสนุนให้มีการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนในการให้บริการในกิจการระบบขนส่งทางรางได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ภาครัฐควรจัดตั้งคณะทำงานเพื่อร่วมกันพิจารณาแนวทางการบูรณาการการพัฒนา/ปรับปรุงโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและการจัดเก็บค่าบริการแบบจุดเดียวเบ็ดเสร็จตั้งแต่จุดต้นทาง-ปลายทาง เพื่อรองรับการขนส่งต่อเนื่องหลายรูปแบบและการเพิ่มศักยภาพในการให้บริการขนส่งสินค้าทางรางให้มีประสิทธิภาพทั้งทางด้านระยะเวลาและค่าใช้จ่ายในการขนส่งให้สามารถแข่งขันได้กับการขนส่งสินค้าทางถนน โดยเริ่มต้นจากเส้นทางยุทธศาสตร์ของประเทศที่สำคัญ อาทิ ช่วงไอซีดีลาดกระบัง - ท่าเรือแหลมฉบัง และช่วงกรุงเทพฯ - หนองคาย ซึ่งจะช่วยเพิ่มสัดส่วนการขนส่งสินค้าทางรางและลดต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศให้เป็นตามเป้าหมายต่อไป

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์

จ.3

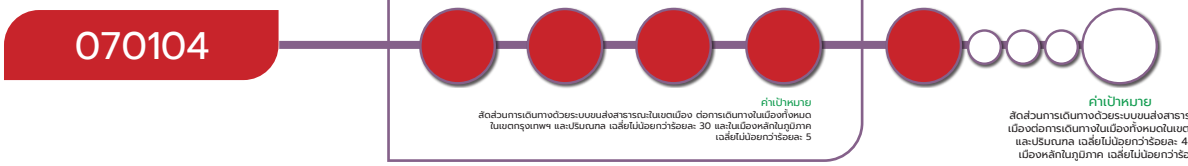

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 070104 ใช้ (1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยมีการเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นข้อมูลล่าสุด (2) ข้อมูลปริมาณการเดินทางในพื้นที่เมืองหลักส่วนภูมิภาคได้มีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 เท่านั้น อยู่ที่ร้อยละ 0.82 ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงในเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

เพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑลฯ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 และในเมืองหลักในภูมิภาคเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยบรรเทาปัญหาจราจรติดขัด เพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาคขนส่ง และลดมลพิษทางอากาศในเขตเมืองที่มีความรุนแรงเพิ่มขึ้นตามระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและความหนาแน่นของเมือง อย่างไรก็ดี การส่งเสริมให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มขึ้นจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่สามารถรองรับการเดินทางเชื่อมต่อตั้งแต่จุดเริ่มต้นไปยังจุดสิ้นสุดของการเดินทางให้ได้มาตรฐาน ปลอดภัย ตรงต่อเวลา และมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางที่สามารถแข่งขันได้กับการเดินทางด้วยระบบขนส่งส่วนบุคคล นอกจากนี้ ยังจำเป็นต้องมีการกำหนดมาตรการ ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมของเมืองให้เหมาะสมกับการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะอีกด้วย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความครอบคลุมของโครงข่าย สิ่งอำนวยความสะดวกในการขนส่งสาธารณะได้มาตรฐาน ระบบการขนส่งและการจราจรอัจฉริยะ โครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมที่เหมาะสม รวมทั้งการสนับสนุนผู้ประกอบการขนส่งสาธารณะจากภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070104 ยังคงมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ ปริมณฑล เฉลี่ยไม่น้อยว่าร้อยละ 40 และในเมืองหลักในภูมิภาค เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 070104 การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงในเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070104 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก (1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ร้อยละ 9.79 โดยมีปริมาณการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเป็น 2.94 ล้านคน-เที่ยวต่อวัน ซึ่งส่วนใหญ่เป็นปริมาณการเดินทางด้วยระบบรถไฟฟ้า รวมถึงรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารสาธารณะที่ได้มีการปรับปรุงคุณภาพการให้บริการ โดยเฉพาะการจัดหายานพาหนะใหม่มาให้บริการ เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 30 โดยคิดเป็นร้อยละ 32.63 ซึ่งยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ เนื่องจากแนวเส้นทางให้บริการของระบบขนส่งสาธารณะโดยเฉพาะระบบรถไฟฟ้ายังไม่สามารถครอบคลุมการเดินทางจากต้นทาง - ปลายทาง ทำให้ประชาชนยังต้องพึ่งพาระบบขนส่งกึ่งสาธารณะ อาทิ รถจักรยานยนต์รับจ้าง รถสองแถว ในการเดินทางเชื่อมต่อเข้าสู่สถานี/จุดให้บริการ ทำให้เกิดความไม่สะดวกรวดเร็วในการเดินทางของประชาชนและก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายที่สูง ทำให้ประชาชนส่วนใหญ่ยังคงเดินทางด้วยยานพาหนะส่วนบุคคลเป็นหลัก (2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค ผลการศึกษาของสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) พบว่าในสถานการณ์ พ.ศ. 2565 (ข้อมูลล่าสุด) ปริมาณการเดินทางในเขตเมืองของเมืองภูมิภาค 3 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดนครราชสีมา และจังหวัดภูเก็ต มีปริมาณการเดินทางรวมทั้งสิ้น 2.04 ล้านคน – เที่ยวต่อวัน หากพิจารณา**โดยเปรียบเทียบจากสัดส่วน**

[1]ข้อมูลจากสำนักงานนโยบายและแผนการขนส่งและจราจร (สนข.) ได้ดำเนินการจัดทำข้อมูลปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยอ้างอิงจากผลการศึกษาสำรวจการเดินทางในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล (Bangkok Travel Demand Survey) เดือนตุลาคม 2566

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะต่อปริมาณการเดินทางทั้งหมดใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 0.82 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 2 คิดเป็นร้อยละ 41 ซึ่งยังต่ำกว่าที่ค่าเป้าหมายกำหนด อย่างไรก็ดี ข้อมูลดังกล่าวอาจจะเกิดขึ้นจากความไม่ครบถ้วนของข้อมูลที่ได้รับ เนื่องจากผู้ให้บริการขนส่งสาธารณะในพื้นที่บางรายไม่ได้จัดเก็บข้อมูลปริมาณผู้โดยสารไว้ และมีระยะเวลาในการจัดเก็บข้อมูลที่จำกัด ทำให้ใน พ.ศ. 2567 สนข. มีแผนจะลงพื้นที่สำรวจข้อมูลปริมาณการเดินทางในเขตเมืองของจังหวัดต่าง ๆ เพื่อให้ได้รับข้อมูลที่ครบถ้วนเพียงพอในการนำมาใช้ในการวิเคราะห์และประมวลผลข้อมูลตัวชี้วัดดังกล่าวต่อไป

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ **(1) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตเมือง ต่อการเดินทางในเมืองทั้งหมดในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 9.79 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 คิดเป็นร้อยละ 24.48 และ **(2) สัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่ที่ร้อยละ 0.82 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 8.20 ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมการพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว มีค่าเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 16.34 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ **เนื่องจากข้อมูลปริมาณการเดินทางในพื้นที่ในเมืองหลักในภูมิภาคได้มีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะใน พ.ศ. 2565 เท่านั้น** การเปรียบเทียบสถานะการบรรลุเป้าหมายของห้วงปีก่อนหน้าจึงจะพิจารณาเฉพาะปริมาณการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 8.27 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 18.37**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญกับการลงทุนพัฒนาระบบรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล เพื่อเป็นโครงข่ายหลักในการเดินทางของประชาชน ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนทางรางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล (M-Map) จำนวน 10 เส้นทาง เพื่อเพิ่มความครอบคลุมพื้นที่ให้บริการจาก 193.72 กม. เป็น 464 กม. โดยปัจจุบันได้มีการเปิดให้บริการรถไฟฟ้าแล้วจำนวน 8 เส้นทาง ระยะทางรวม 276.84 กม. (รถไฟฟ้ามหานครสายสีเหลือง ช่วงลาดพร้าว – สำโรง เปิดให้บริการเดือนกรกฎาคม 2566 และรถไฟฟ้ามหานครสายสีชมพู ช่วงแคราย - มีนบุรี เปิดให้บริการเดือนธันวาคม 2566) ประกอบกับตั้งแต่เดือนตุลาคม 2566 เป็นต้นมา รัฐบาลได้มีมาตรการรถไฟฟ้า 20 บาทตลอดสาย โดยนำร่อง 2 เส้นทาง คือ สายฉลองรัชธรรม (สายสีม่วง) และระบบรถไฟชานเมืองสายสีแดง ซึ่งส่งผลให้ปริมาณการเดินทางด้วยระบบรถไฟฟ้ามีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ที่ผ่านมาหน่วยงานรับผิดชอบอยู่ระหว่างการดำเนินการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะประเภทอื่น ๆ ทั้งในส่วนของรถโดยสารประจำทางและเรือโดยสารสาธารณะ โดยการพัฒนา/ปรับปรุงระบบการให้บริการให้มีคุณภาพและมาตรฐาน โดยการปรับปรุงเส้นทางให้บริการเพื่อให้สอดคล้องกับพฤติกรรมการเดินทางของประชาชน และพัฒนา/ปรับปรุงจุดเชื่อมต่อการเดินทางทั้งระบบจากล้อ - ราง – เรือ เพื่อทำหน้าที่ป้อนผู้โดยสาร

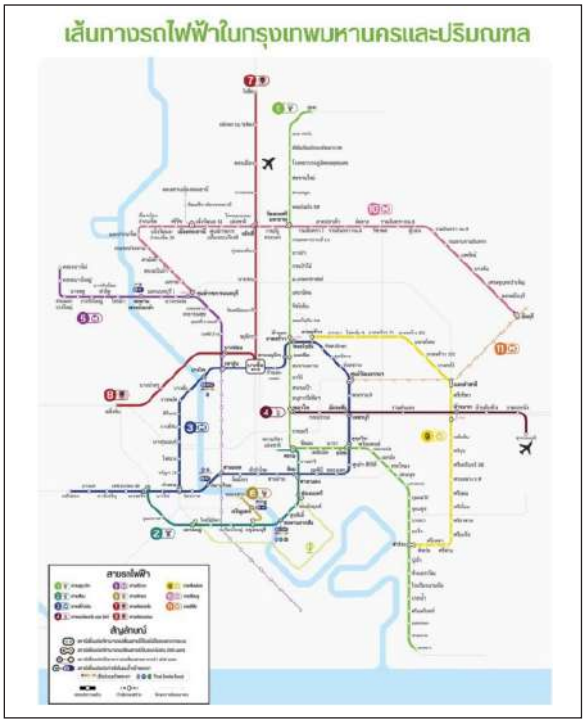

เข้าสู่ระบบรถไฟฟ้า ควบคู่ไปกับการกำกับดูแลให้ผู้ประกอบการขนส่งรักษาระดับการให้บริการให้เป็นไปตามมาตรฐาน และส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรถโดยสารสาธารณะหันมาใช้ยานยนต์ไฟฟ้า (Electric Vehicle) ที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานสูงและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการให้บริการ ทั้งนี้ ปัจจุบันมีการให้บริการรถโดยสารไฟฟ้า (EV Bus) จำนวน 1,250 คัน ครอบคลุมเส้นทางให้บริการ 237 เส้นทาง และการเปิดเส้นทางให้บริการเรือโดยสารไฟฟ้าในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล จำนวน 3 เส้นทาง ได้แก่ คลองแสนแสบ คลองผดุงกรุงเกษม และเรือข้ามฟากแม่น้ำเจ้าพระยา ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วย**สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ สำหรับการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองหลักในภูมิภาค** การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาคยังไม่มีความคืบหน้าเท่าที่ควร โดยที่ผ่านมา สนข. ร่วมกับหน่วยงานรับผิดชอบทั้งส่วนกลางและส่วนภูมิภาค ได้ศึกษาและจัดทำแผนแม่บทการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาคของประเทศในพื้นที่ต่าง ๆ โดยมีพื้นที่นำร่อง 6 จังหวัด แบ่งเป็นพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของการรถไฟฟ้าขนส่งมวลชนแห่งประเทศไทย (รฟม.) ได้แก่ จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดภูเก็ต จังหวัดพิษณุโลก และจังหวัดนครราชสีมา และพื้นที่ที่อยู่ในความรับผิดชอบของท้องถิ่น 2 จังหวัด ได้แก่ จังหวัดขอนแก่น และจังหวัดสงขลา (หาดใหญ่) ซึ่งปัจจุบันหน่วยงานรับผิดชอบยังอยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนเทคโนโลยีของระบบที่เหมาะสมเพื่อไม่ให้เกิดภาระทางการเงินแก่ภาครัฐในระยะยาว อย่างไรก็ดีใน พ.ศ. 2566 สนข. ได้มีการจัดเก็บและรวบรวมข้อมูลการเดินทางในพื้นที่เมืองภูมิภาค จำนวน 11 จังหวัด ประกอบด้วย จังหวัดเชียงใหม่ จังหวัดขอนแก่น จังหวัดนครราชสีมา จังหวัดพิษณุโลก จังหวัดอุดรธานี จังหวัดภูเก็ต จังหวัดสงขลา (หาดใหญ่) จังหวัดเชียงราย จังหวัดอุบลราชธานี จังหวัดพระนครศรีอยุธยา และจังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำมาใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำตัวชี้วัดสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาค และทำการศึกษาวิเคราะห์พฤติกรรมการเดินทางของประชาชนในแต่ละพื้นที่เพื่อนำผลการศึกษาไปใช้ประกอบการปรับปรุงผลการศึกษาการพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะและแผนการพัฒนาระบบการจราจรในเมืองภูมิภาคต่อไปในอนาคต

นอกจากนี้ ที่ผ่านมาภาครัฐได้มีการศึกษาความเหมาะสมและรูปแบบการลงทุนเพื่อสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาพื้นที่รอบสถานีขนส่งมวลชน (Transit-Oriented Development : TOD) และการพัฒนาระบบบัตรโดยสารร่วมและการกำหนดโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมในระบบขนส่งสาธารณะ เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้น โดยในเบื้องต้น คาดว่าจะเริ่มนำร่องในพื้นที่กรุงเทพฯ และปริมณฑล

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะ ทั้งในพื้นที่เขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล และในพื้นที่เมืองหลักในภูมิภาค ยังคงต้องพึ่งพาการเดินทางเชื่อมต่อจากระบบขนส่งต่าง ๆ อาทิ รถโดยสารประจำทาง และรถจักรยานยนต์สาธารณะ เพื่อเข้าถึงจุดหมายปลายทาง เนื่องจากการกระจายตัวของการตั้งถิ่นฐาน และรูปแบบการอยู่อาศัยในแนวราบ ทำให้การเดินทางมีระยะทางไกล เกิดความไม่สะดวกและก่อให้เกิดภาระค่าใช้จ่ายจากการเชื่อมต่อการเดินทางของประชาชน ในขณะที่ปัจจุบันแนวโน้มการพัฒนายานยนต์ส่วนบุคคล โดยเฉพาะยานยนต์ไฟฟ้ามีแนวโน้มราคาต่ำลง ประกอบกับปัจจุบันได้มีการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในการให้บริการเดินทางผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์มต่าง ๆ (Car-sharing) จึงถือเป็นความท้าทายที่อาจจะมีผลต่อความสำเร็จในการเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะนอกจากนี้ การพัฒนาระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาค ยังคงไม่มีความคืบหน้าตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยปัจจุบันหน่วยงานรับผิดชอบยังอยู่ระหว่างการศึกษาทบทวนรูปแบบของระบบขนส่งที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เนื่องจากการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะตามที่ได้มีการศึกษาออกแบบไว้เป็นโครงการลงทุนขนาดใหญ่แต่มีผลตอบแทนทางการเงินอยู่ในระดับต่ำ ทำให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) จำเป็นต้องพึ่งพาเงินสนับสนุนการลงทุนจากส่วนกลาง อีกทั้งยังขาดความพร้อมในการบริหาร ดำเนินการและบำรุงรักษาระบบขนส่งสาธารณะได้อย่างยั่งยืน

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070104

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ภาครัฐควรเร่งดำเนินการตามแผนแม่บทการพัฒนาระบบรถโดยสารประจำทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล โดยเร่งปรับปรุงเส้นทางเดินรถและกำกับมาตรฐานการให้บริการเพื่อปรับบทบาทของรถโดยสารประจำทางให้ทำหน้าที่ป้อนผู้โดยสารเข้าสู่ระบบรถไฟฟ้าโดยเฉพาะระบบรถไฟชานเมืองสายสีแดง เพื่ออำนวยความสะดวกรวดเร็วในการเดินทางของประชาชนในพื้นที่โดยรอบเข้าสู่พื้นที่กรุงเทพฯ ชั้นใน ซึ่งจะช่วยบรรเทาปัญหาการจราจรในเขตเมืองให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งเร่งพิจารณาแนวทางการพัฒนาโครงสร้างอัตราค่าโดยสารร่วมในระบบขนส่งสาธารณะให้สามารถนำไปใช้ในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยเร็วโดยนำร่องในระบบรถไฟฟ้าที่เป็นโครงข่ายหลักของการเดินทางในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล ซึ่งจะช่วยจูงใจให้ประชาชนหันมาเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะเพิ่มมากขึ้นได้

สำหรับการเพิ่มสัดส่วนการเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเมืองภูมิภาค ภาครัฐควรร่วมกับ อปท. ในการศึกษาโครงการนำร่องให้ได้ข้อยุติ โดยเฉพาะในพื้นที่เมืองเป้าหมาย (จังหวัดภูเก็ต จังหวัดเชียงใหม่ และจังหวัดนครศรีธรรมราช) ให้เป็นไปตามแผนที่กำหนดไว้อย่างเคร่งครัด เพื่อเป็นต้นแบบการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป พร้อมทั้ง กระทรวงคมนาคม กระทรวงมหาดไทย กระทรวงการคลัง และสำนักงบประมาณ ควรร่วมกันศึกษากรอบแนวทางการให้การสนับสนุนทางการเงินให้แก่ท้องถิ่นเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาระบบขนส่งมวลชนสาธารณะให้เกิดผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมต่อไป

070105

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านคมนาคมและระบบโลจิสติกส์ จ.3

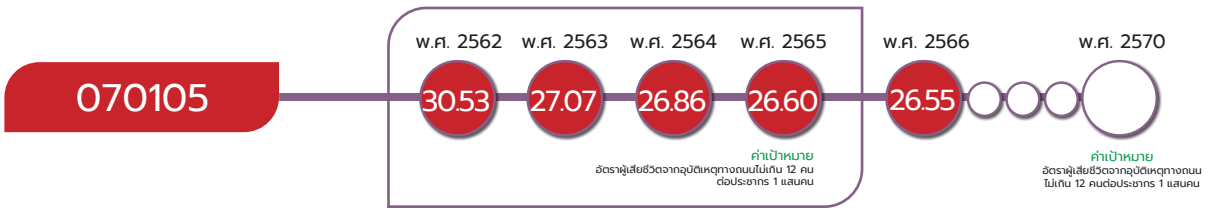

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070105 อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน (คนต่อประชากร 1 แสนคน)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 12 คน ต่อประชากร 1 แสนคนใน พ.ศ. 2570

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070105

มีวัตถุประสงค์เพื่อลดมูลค่าความสูญเสีย (ทุนมนุษย์) จากอุบัติเหตุทางถนนและเพิ่มความปลอดภัยในการใช้รถใช้ถนน โดยการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนนเพื่อลดอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนถือเป็นวาระแห่งชาติของทุกประเทศรวมถึงประเทศไทย ซึ่งจะต้องให้ความสำคัญกับปัจจัยต่าง ๆ ได้แก่ วินัยในการขับขี่ การเพิ่มความรู้/ทักษะและประสบการณ์การใช้รถใช้ถนน ความพร้อม/ความปลอดภัยของถนน มาตรฐานของยานพาหนะ รวมทั้งการบังคับใช้กฎหมาย เพื่อเสริมสร้างความปลอดภัยในการเดินทางของประชาชน ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ สมรรถนะและพฤติกรรมของผู้ใช้รถใช้ถนน การบริหารจัดการด้านความปลอดภัยบนท้องถนน และการประสานงานและการแจ้งเหตุเพื่อบรรเทาความรุนแรงของอุบัติเหตุลง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070105 ยังคงมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ อัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 12 คน ต่อประชากร 1 แสนคน

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 070105 ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070105 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และประเด็นการปฏิรูปโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวน 26.55 คน ต่อประชากร 1 แสนคน ซึ่งเป็นข้อมูลสถิติของระบบข้อมูล 3 ฐาน (Injury Data Collaboration: IDCC) ของกระทรวงสาธารณสุข โดยผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ที่เกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์และมีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี ซึ่งสาเหตุของอุบัติเหตุทางถนนส่วนใหญ่เกิดจากผู้ขับขี่มีระดับแอลกอฮอล์เกินกว่าปริมาณที่กฎหมายกำหนด และผู้ขับขี่มีพฤติกรรมเสี่ยงในการขับขี่ยานพาหนะ อาทิ การขับรถเร็วเกินกำหนด การไม่สวมหมวกนิรภัยและไม่คาดเข็มขัดนิรภัย เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายของอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไว้อยู่ที่ 18 คน ต่อประชากร 1 แสนคน โดยคิดเป็นร้อยละ 67.80 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ที่มา : Injury Data Collaboration Center (IDCC)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 26.55 คนต่อประชากร 1 แสนคน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนไม่เกิน 12 คนต่อประชากร 1 แสนคน โดยคิดเป็นร้อยละ 45.19 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนน มีจำนวน 26.60 คน ต่อประชากร 1 แสนคน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.18**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานโดยใช้แผนแม่บทความปลอดภัยทางถนน พ.ศ. 2565 – 2570 เป็นแนวทาง โดยมีเป้าประสงค์และผลการดำเนินงานที่เกี่ยวเนื่อง ดังนี้ (1) ลดอัตราการสูญเสียจากอุบัติเหตุทางถนน มีการดำเนินงาน อาทิ การเฝ้าระวังการใช้รถใช้ถนนในช่วงวันเทศกาลและวันหยุด การเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมายเพื่อลดอุบัติเหตุทางถนน (2) พัฒนาสภาพแวดล้อมทางถนนที่ปลอดภัยและมีทางเลือกรูปแบบการสัญจรที่ยั่งยืน มีการดำเนินงาน อาทิ การเพิ่มความปลอดภัยทางถนนและลดอุบัติเหตุ

บริเวณจุดเสี่ยง การจัดหาอุปกรณ์ป้องกันการเกิดอุบัติเหตุ และ (3) วางรากฐานการบริหารจัดการด้านความปลอดภัยทางถนนที่มีประสิทธิภาพ มีการดำเนินงานและโครงการสำคัญ อาทิ โครงการการพัฒนาศูนย์ข้อมูลอุบัติเหตุทางถนนแห่งชาติ และ โครงการการป้องกันการบาดเจ็บและเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนในกลุ่มเด็กและเยาวชน โดยใช้ TSY Program: Thailand Safe Youth Program ของกรมควบคุมโรค การพัฒนาแอปพลิเคชัน “ขับดี KHUB DEE” ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ และ บริษัท โทรคมนาคมแห่งชาติ จำกัด (มหาชน) เพื่อเพิ่มช่องทางในการติดตามคะแนนการขับขี่ การตรวจสอบใบสั่ง การชำระค่าปรับออนไลน์ คู่มือการขับขี่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมาภาครัฐได้ให้ความสำคัญในการขับเคลื่อนแผนแม่บทความปลอดภัยทางถนนจากระดับนโยบายไปสู่ระดับพื้นที่ และปรับปรุงแก้ไขกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องให้มีความเหมาะสมตามบริบทในปัจจุบัน รวมถึงมีการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการบังคับใช้กฎหมายแล้ว แต่ยังไม่สามารถช่วยให้มีอัตราผู้เสียชีวิตลดลงตามเป้าหมายที่กำหนดได้ โดยมีสาเหตุหลักจากพฤติกรรมการขับขี่ของผู้ใช้รถใช้ถนนที่ไม่ปฏิบัติตามวินัยจราจรอย่างเคร่งครัด อาทิ การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์แล้วขับ การไม่สวมหมวกนิรภัย และการขับรถเร็วเกินกำหนด โดยมีผู้เสียชีวิตส่วนใหญ่มากกว่าร้อยละ 80 เป็นผู้ที่เกิดอุบัติเหตุจากการขับขี่รถจักรยานยนต์ และมีอายุระหว่าง 20 - 24 ปี

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายการลดอัตราผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนได้ จำเป็นต้องกำหนดกลไกกำกับผ่านหน่วยงานที่รับผิดชอบดูแล อาทิ การส่งเสริมวินัยให้แก่ผู้ใช้รถใช้ถนน โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน การส่งเสริมให้มีการประยุกต์ใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีด้านดิจิทัลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการกำหนดให้มีการบังคับใช้กฎหมายจราจรทั้งในรูปแบบปกติและระบบแอปพลิเคชันให้เข้มข้นและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น การจัดการความเร็วในการใช้ถนนให้ปลอดภัย การยกระดับมาตรฐานความปลอดภัยของยานพาหนะโดยเฉพาะรถจักรยานยนต์ให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในด้านการศึกษา การบังคับใช้กฎหมายจราจร และคมนาคมขนส่ง จึงมีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนข้อเสนอแนะดังกล่าว นอกจากนี้ การส่งเสริมภาคเอกชนและภาคประชาชนให้เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนความปลอดภัยทางถนน จะช่วยลดอัตราการเสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนให้เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในห้วงเวลาต่อไปได้

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070201

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

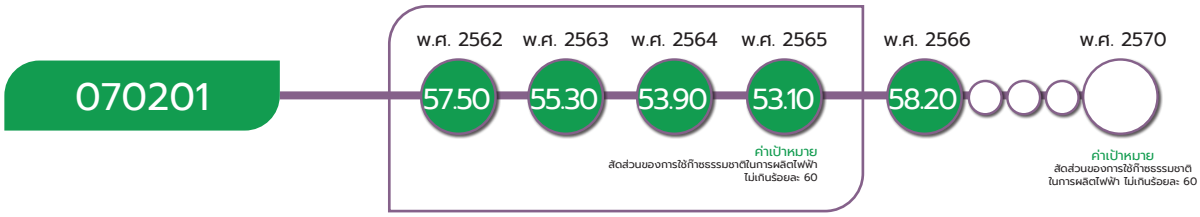

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070201 ใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลในสามไตรมาสแรกของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้ สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การใช้ก๊าซธรรมชาติการผลิตไฟฟ้าลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า ไม่เกินร้อยละ 60

มีวัตถุประสงค์เพื่อลดการพึ่งพาการผลิตไฟฟ้าจากก๊าซธรรมชาติ และสร้างความมั่นคงทางพลังงาน เนื่องจากที่ผ่านมาประเทศไทยพึ่งพาแหล่งเชื้อเพลิงจากก๊าซธรรมชาติในการผลิตพลังงานไฟฟ้าในสัดส่วนค่อนข้างสูง จึงจำเป็นต้องกระจายประเภทเชื้อเพลิงที่ใช้ในการผลิตพลังงานไฟฟ้า เพื่อลดความเสี่ยงและเพิ่มความมั่นคงด้านพลังงานของประเทศและลดการนำเข้าจากต่างประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ ประสิทธิภาพการจัดหาและการนำเข้าก๊าซธรรมชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070201 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ สัดส่วนของการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าไม่เกินร้อยละ 60

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ**เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนในการใช้ก๊าซธรรมชาติผลิตไฟฟ้า โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก) อยู่ที่ร้อยละ 58.20 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 103.09 ซึ่งต่ำกว่าที่ค่าเป้าหมายกำหนด สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์ดังกล่าวปรับตัวสูงขึ้นต่อเนื่อง โดยมีปัจจัยบวกจากความพยายามในการลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ในภาคการผลิตพลังงานไฟฟ้า เพื่อให้บรรลุเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนของประเทศภายใน ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี ค.ศ. 2065

สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า พ.ศ. 2561 - 2566

ที่มา : สำนักงานนโยบายและแผนพลังงาน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้า โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 3 ไตรมาสแรก) อยู่ที่ร้อยละ 58.20 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่เกินร้อยละ 60 โดยคิดเป็นร้อยละ 103 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 53.10 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 9.60**

โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงที่ภาครัฐดำเนินมาตรการเพื่อบริหารจัดการด้านพลังงานในสถานการณ์วิกฤตราคาพลังงานจากสถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย – ยูเครน ในช่วงเดือนมกราคม 2566 ถึงเดือนเมษายน 2566 โดยมีมาตรการที่สำคัญ อาทิ มาตรการใช้น้ำมันดีเซลและน้ำมันเตาในการผลิตไฟฟ้า การเพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากโรงไฟฟ้าแม่เมาะ การเจรจาเพื่อลดการรับซื้อไฟฟ้าภาคสมัครใจจาก SPP Firm ประเภท Co-generation ที่ใช้เชื้อเพลิงก๊าซธรรมชาติ นอกจากนี้ ภาครัฐได้ปรับแผนการเพิ่มการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนภายใต้แผนพัฒนากำลังผลิตไฟฟ้าของประเทศไทย พ.ศ. 2561 – 2580 ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 (PDP2018 Rev.1) ในช่วงปี พ.ศ. 2564 – 2573 (ปรับปรุงเพิ่มเติม ครั้งที่ 2) โดยมีปริมาณรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียนเพิ่มเติมรวม 3,668.5 เมกะวัตต์ ทำให้สัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าของประเทศมีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยสนับสนุนการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และมีส่วนช่วยในการปรับโครงสร้างกิจการไฟฟ้าและธุรกิจก๊าซธรรมชาติเพื่อเพิ่มการแข่งขัน ตามการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันประเทศไทยโดยกระทรวงพลังงานอยู่ระหว่างจัดทำแผนพัฒนากำลังไฟฟ้าของประเทศไทยฉบับใหม่ เพื่อให้มีกำลังการผลิตไฟฟ้าเพียงพอต่อความต้องการใช้ไฟฟ้าเพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง และพิจารณาสัดส่วนและประเภทเชื้อเพลิงในการผลิตไฟฟ้า โดยคำนึงถึงเป้าหมายความเป็นกลางทางคาร์บอนของประเทศภายใน ค.ศ. 2050 และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ (Net Zero) ในปี ค.ศ. 2065 และแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้อง อย่างไรก็ดี ปัจจุบันประเทศไทยใช้โรงไฟฟ้าพลังความร้อนที่ใช้ก๊าซธรรมชาติเป็นเชื้อเพลิงเป็นโรงไฟฟ้าฐานเพื่อรักษาความมั่นคงของระบบไฟฟ้า ประกอบกับที่ผ่านมาภาครัฐได้สนับสนุนการพัฒนาแหล่งปิโตรเลียมและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับกิจการก๊าซธรรมชาติ อาทิ ท่อส่งก๊าซ โรงแยกก๊าซ ซึ่งปัจจัยดังกล่าวอาจจะมีผลต่อความสำเร็จของการลดสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในระยะต่อไป ภาครัฐจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการเพิ่มกำลังผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน และปรับปรุงระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้มีความมั่นคงรองรับพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน รวมถึงความเหมาะสมของอัตราค่าไฟฟ้าที่จะเกิดขึ้นการลงทุนและพัฒนาดังกล่าว ควบคู่กับการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จะช่วยยกระดับการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้เชื่อเพลิงสำหรับการผลิตไฟฟ้า ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าให้อยู่ในเป้าหมายที่ไม่เกินร้อยละ 60 นอกจากนี้ ควรวางแผนการจัดสรรการใช้ก๊าซธรรมชาติในกลุ่มอุตสาหกรรมต่าง ๆ อย่างเหมาะสม ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการแข่งขันในกิจการก๊าซธรรมชาติ ซึ่งจะมีส่วนช่วยลดสัดส่วนการใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าได้อย่างยั่งยืน

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

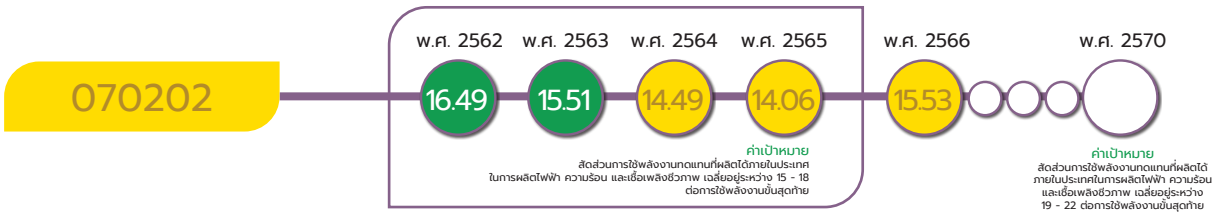

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070202 ใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม - เดือนกรกฎาคมของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และ เชื้อเพลิงชีวภาพ (เฉลี่ยร้อยละ)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 – 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศสามารถพึ่งพาพลังงานไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพของตนเองได้อย่างยั่งยืน อีกทั้งยังช่วยลดการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ และก๊าซเรือนกระจกที่เกิดจากภาคพลังงาน รวมทั้งช่วยให้ประเทศมีความพร้อมในการปฏิบัติตามข้อตกลงทางการค้า โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จ คือ การปรับปรุงและพัฒนากฎหมายที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ การจัดทำกฎระเบียบเพื่อส่งเสริมให้เกิดการใช้และผลิตพลังงานทดแทนมากยิ่งขึ้น การบริหารจัดการวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน และการส่งเสริมและพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและลดต้นทุนการผลิตพลังงานทดแทน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070202 ยังคงมีตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ เฉลี่ยอยู่ระหว่างร้อยละ 19 – 22 ต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม - กรกฎาคม) อยู่ที่ร้อยละ 15.53 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้อยู่ในช่วงร้อยละ 15 - 17 โดยคิดเป็นร้อยละ 103.53 ซึ่งสูงกว่าที่ค่าเป้าหมายกำหนดไว้ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากมาตรการสนับสนุนการผลิตและรับซื้อพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนตามนโยบายรัฐบาล โดยการใช้พลังงานทดแทนจะอยู่ในรูปของพลังงานความร้อนมากที่สุดร้อยละ 56.37 รองลงมา ได้แก่ ไฟฟ้า และเชื้อเพลิงชีวภาพ ที่ร้อยละ 28.14 และ 15.49 ตามลำดับ

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม - กรกฎาคม) อยู่ที่ร้อยละ 15.53 หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ค่าเฉลี่ยอยู่ระหว่าง 19 - 22 คิดเป็นร้อยละ 81.74 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงกับการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย อยู่ที่ร้อยละ 14.06 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1.47**

สัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนในการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ พ.ศ. 2561 - 2566

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมาภาครัฐให้ความสำคัญกับการดำเนินมาตรการสนับสนุนการผลิตและรับซื้อพลังงานไฟฟ้าจากพลังงานทดแทน อาทิ โครงการรับซื้อไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนในรูปแบบ Feed-in Tariff (FiT พ.ศ. 2565 – 2573 สำหรับกลุ่มโรงไฟฟ้าประเภทไม่มีต้นทุนเชื้อเพลิง พ.ศ. 2565 รวมถึงปรับเพิ่มสัดส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซลในน้ำมันดีเซลจากเดิมที่กรมธุรกิจพลังงานได้กำหนดให้ใช้สัดส่วนการผสมน้ำมันไบโอดีเซลที่ร้อยละ 5 เป็นร้อยละ 6.6 ทำให้ปริมาณการใช้เชื้อเพลิงชีวภาพในภาพรวมเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ การกลับมาฟื้นตัวของเศรษฐกิจหลังผ่านพ้นสถานการณ์โควิด-19 ทำให้ปริมาณเชื้อเพลิงชีวมวลในตลาดมีปริมาณเพิ่มสูงขึ้น อาทิ กากอ้อย จึงถูกนำมาใช้ในภาคความร้อนมากขึ้น ปริมาณการใช้พลังงานทดแทนในภาคความร้อนจึงมีการปรับตัวสูงขึ้นเทียบกับช่วงเดียวกันของปีที่แล้วที่ร้อยละ 2.3 และเป็นปัจจัยหลักที่ทำให้ปริมาณการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มสูงขึ้นใน พ.ศ. 2566 ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการใช้สร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน ตามหมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันประเทศไทยสามารถบรรลุค่าเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย พ.ศ. 2566 แล้ว แต่การดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ยังคงมีความเสี่ยงที่ไม่สามารถคาดการณ์ได้อย่างแน่นอน เนื่องจากปริมาณวัตถุดิบและทรัพยากรที่ใช้ในการผลิตพลังงานทดแทน อาทิ อ้อย ขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจและสิ่งแวดล้อม ในขณะที่ปัจจุบันประเทศที่เป็นคู่ค้าสำคัญของไทยเริ่มดำเนินมาตรทางการค้าเพื่อลดการปล่อยคาร์บอนไดออกไซด์ อาทิ มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป (Carbon Border Adjustment Mechanism : CBAM) ทำให้ผู้ประกอบการในประเทศ โดยเฉพาะกลุ่มบริษัทขนาดใหญ่มีความต้องการการใช้พลังงานทดแทนเพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นการเพิ่มแรงกดดันให้ภาครัฐจำเป็นต้องบรรลุเป้าหมายการเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทนต่อการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย พ.ศ. 2566 ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับเพิ่มสัดส่วนการใช้พลังงานทดแทน โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาพลังงานทดแทนตามศักยภาพของแต่ละพื้นที่ ซึ่งจำเป็นต้องมีการบริหารจัดการข้อมูลและระบบสารสนเทศที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งประสานให้เกิดความร่วมมือในการแลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงาน เพื่อให้การบริหารจัดการพลังงานตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทานเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ สามารถรองรับกับปริมาณความต้องการใช้พลังงานที่มีแนวโน้มเพิ่มสูงขึ้นในแต่ละช่วงเวลาได้อย่างเหมาะสม และมีราคาที่เป็นธรรมต่อผู้ใช้พลังงาน ตลอดจนพิจารณามาตรการจูงใจให้ภาคเอกชนมาร่วมลงทุนพัฒนาพลังงานทดแทน เพื่อใช้ในกิจการตนเองได้อย่างครบวงจร นอกจากนี้ ควรเร่งพัฒนาปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและสามารถสนับสนุนการผลิตพลังงานทดแทนทั้งในส่วนของการผลิตไฟฟ้า ความร้อน และเชื้อเพลิงชีวภาพ อาทิ คาร์บอนเครดิต ผังเมือง

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070203

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

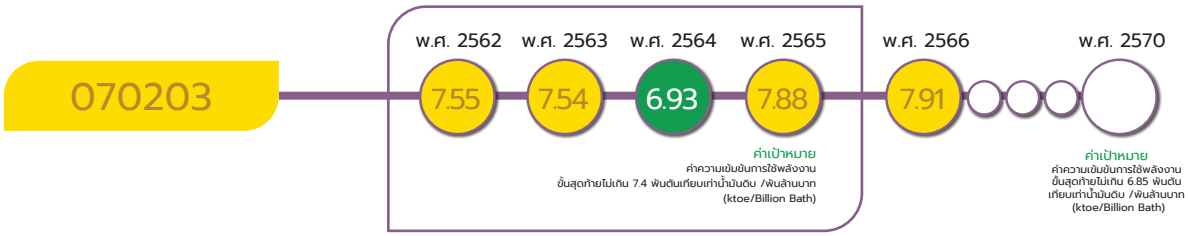

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070203 ข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลในสองไตรมาสแรกของปี (ข้อมูลตามปีปฏิทิน) โดยใช้ค่าความเข้มการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (Energy Intensity: EI) ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท (ktoe/Billion Bath)

มีวัตถุประสงค์เพื่อช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศในทุกภาคส่วน ลดภาระการลงทุนในการจัดหาพลังงาน ลดปริมาณการใช้ทรัพยากรธรรมชาติและลดผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากกระบวนการผลิตพลังงานของประเทศในภาพรวม อาทิ การเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและการขนส่งสินค้าไปสู่ระบบขนส่งที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานสูงขึ้น และการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาเทคโนโลยีในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กฎหมายที่ไม่เป็นอุปสรรคในการดำเนินงาน โดยปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบ และแนวปฏิบัติด้านงบประมาณ และการจัดซื้อจัดจ้างภาครัฐ ที่จะช่วยสนับสนุนให้เกิดการใช้พลังงานอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์พลังงานในภาคเกษตรกรรมเพื่อนำไปสู่การเป็นเกษตรอัจฉริยะ และการติดตามและประเมินผลการใช้พลังงานที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070203 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม ที่ไม่เกิน 6.93 พันตันเทียบเท่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท เป็น ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย ไม่เกิน 6.85 พันตันเทียบเท่ากับค่าน้ำมันดิบ/พันล้านบาท

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070203

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล 070203 ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ 2. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070203 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ และ**เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และสอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน ซึ่งมีเป้าหมายในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันด้านพลังงานของประเทศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย (Energy Intensity : EI) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 2 ไตรมาสแรก) มีค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย เท่ากับ 7.91 ktoe/พันล้านบาท โดยภาคการขนส่งมีปริมาณการใช้พลังงานมากที่สุด 16,872 ktoe รองลงมาในภาคอุตสาหกรรมการผลิต 16,801 ktoe เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 7.28 ktoe/พันล้านบาท โดยคิดเป็นร้อยละ 92.03 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 2 ไตรมาสแรก) มีค่าไม่เกิน 7.91 ktoe/พันล้านบาท หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้ายไม่เกิน 6.85 ktoe/พันล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 86.60 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**

ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ไม่เกิน 7.88 ktoe/พันล้านบาท สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 0.38**

ค่าความเข้มข้นการใช้พลังงานขั้นสุดท้าย พ.ศ. 2561 - 2566

ที่มา : กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมาภาครัฐได้ดำเนินมาตรการและนโยบายเพื่อสนับสนุนการประสิทธิภาพและอนุรักษ์พลังงานที่สำคัญ อาทิ การส่งเสริมเครื่องจักรอุปกรณ์ประสิทธิภาพสูงและวัสดุเพื่อการอนุรักษ์พลังงานโดยการติดฉลากตามพระราชบัญญัติการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงาน พ.ศ. 2535 (ฉบับที่ 2 พ.ศ. 2550) จำนวน 38 ผลิตภัณฑ์ (อาทิ เตาหุงต้มในครัวเรือนใช้กับก๊าซปิโตรเลียมเหลว อุปกรณ์ปรับความเร็วรอบมอเตอร์ มอเตอร์เหนี่ยวนำสามเฟส) รวมถึงยังอยู่ระหว่างร่างกฎกระทรวงกำหนดเครื่องจักร อุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพสูง และวัสดุเพื่อการอนุรักษ์พลังงานเพิ่มเติม จำนวน 17 ผลิตภัณฑ์ (อาทิ หลอดแอลอีดี รถจักรยานยนต์ไฟฟ้า เครื่องดูดฝุ่นชนิดลากพื้น) โดยการดำเนินการดังกล่าวเป็นการกระตุ้นให้ผู้ผลิตยกระดับประสิทธิภาพของผลิตภัณฑ์ให้สูงขึ้น เพื่อให้ผู้บริโภคสามารถใช้พลังงานในชีวิตประจำวันได้อย่างคุ้มค่า นอกจากนี้ ภาครัฐได้ดำเนินการเพิ่มประสิทธิภาพพลังงานในอาคารควบคุมภาครัฐตามเกณฑ์มาตรฐาน BEC (Building Energy Code) การกำกับการอนุรักษ์พลังงานตามกฎหมายสำหรับโรงงานควบคุม (กลุ่มอุตสาหกรรมเคมี, โลหะมูลฐาน, ไม้ และก๊าซ) และการสื่อสารและประชาสัมพันธ์สร้างความรู้ความเข้าใจนโยบายด้านพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานในภาคอุตสาหกรรมและครัวเรือนให้มีการใช้พลังงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งมีส่วนช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพตามหมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และการใช้มาตรการบริษัทจัดการพลังงานในภาครัฐตามแผนการปฏิรูปประเทศด้านพลังงาน

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศให้บรรลุเป้าหมายได้อย่างยั่งยืนนั้นต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในภาคขนส่ง จำเป็นต้องมีการเปลี่ยนรูปแบบการเดินทางและขนส่งสินค้าไปใช้ระบบที่มีประสิทธิภาพและประหยัดพลังงานมากยิ่งขึ้น อาทิ การเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน และการขนส่งสินค้าด้วยระบบราง อย่างไรก็ตาม แนวทางดังกล่าวจำเป็นต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน จำเป็นต้องอาศัยระยะเวลานานจึงจะเกิดผลสัมฤทธิ์อย่างเป็นรูปธรรม แต่หากสามารถขับเคลื่อนได้อย่างเป็นรูปธรรมจะช่วยลดการใช้พลังงานในภาคขนส่งได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ การเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในภาคอุตสาหกรรม ต้องอาศัยการปรับปรุงหรือจัดหาเครื่องจักรอุปกรณ์และอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพการใช้พลังงานสูงขึ้นให้สอดคล้องกับเทคโนโลยีที่มีอยู่และจำเป็นต้องอาศัยวงเงินลงทุนที่ค่อนข้างสูง จึงอาจเป็นอุปสรรคต่อผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรมบางรายที่มีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งทุนสำหรับดำเนินการดังกล่าว และไม่สามารถเพิ่มประสิทธิภาพการใช้พลังงานในกิจการของตนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้พลังงานในภาพรวม ภาครัฐจะต้องมีมาตรการสนับสนุนการใช้ระบบขนส่งสาธารณะ และระบบขนส่งสินค้าที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานที่สูงมากยิ่งขึ้น เนื่องจากที่ผ่านมาภาครัฐได้ดำเนินการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานในภาคคมนาคมขนส่งอย่างต่อเนื่อง อาทิ การก่อสร้างระบบรถไฟฟ้าในเขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล โครงการรถไฟทางคู่ระยะที่ 1 โครงการรถไฟฟ้าชานเมืองสายสีแดง ซึ่งบางส่วนได้มีการเปิดให้บริการแล้ว แต่ยังมีอัตราการใช้งานต่ำกว่าที่คาดการณ์ไว้ นอกจากนี้ สำหรับภาคอุตสาหกรรม ภาครัฐจำเป็นต้องพิจารณาปรับปรุงหลักเกณฑ์กองทุนเพื่อส่งเสริมการอนุรักษ์พลังงานให้ผู้ประกอบการในภาคอุตสาหกรรม โดยเฉพาะกิจการขนาดเล็ก สามารถเข้าถึงแหล่งทุนในการปรับเปลี่ยน หรือจัดหา และติดตั้งเครื่องจักรและอุปกรณ์ที่มีประสิทธิภาพในการใช้พลังงานดียิ่งขึ้น

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070204

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานด้านพลังงาน

จ.3 กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY

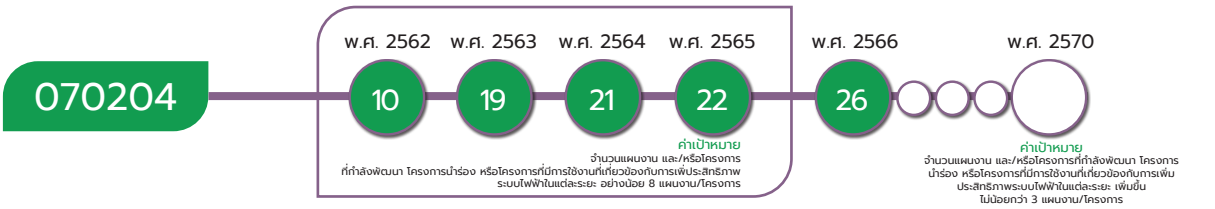

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070204 ข้อมูลใน พ.ศ. 2566 เป็นข้อมูลเดือนมกราคม - เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2566 (ข้อมูลจำนวนโครงการสะสมตามปีปฏิทิน) ใช้จำนวนแผนงานและ/หรือโครงการที่ กำลังพัฒนา / โครงการนำร่อง / โครงการที่มีการใช้งาน ที่เกี่ยวข้องกับ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ (แผนงาน/โครงการ) ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2565 (โดยข้อมูลที่แสดงเป็นตัวเลขสะสม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ดกริด

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มีจำนวนแผนงาน และโครงการที่กำลังพัฒนา โครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศไทยให้มีประสิทธิภาพและมีความทันสมัย สามารถรองรับการเปลี่ยนผ่านโครงสร้างตลาดพลังงานในประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ระบบกักเก็บพลังงาน โครงสร้างพื้นฐานระบบไฟฟ้ารองรับการเชื่อมต่อ High EV รวมทั้งกฎหมายมาตรการนโยบายที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070204 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562 ที่กำหนดให้ มีจำนวนแผนงาน และ/หรือโครงการที่กำลังพัฒนา โครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าในแต่ละระยะ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน/โครงการ

โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070204

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070204 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากจำนวนแผนงาน โครงการที่กำลังพัฒนา และโครงการนำร่องหรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าของประเทศในแต่ละระยะให้มีประสิทธิภาพด้วยระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด ที่มีจำนวนโครงการที่เกี่ยวข้อง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม – พฤศจิกายน) มีจำนวน 26 โครงการ เพิ่มขึ้น จำนวน 4 โครงการ จาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 22 โครงการ หากเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้จำนวนอย่างน้อย 1 โครงการ คิดเป็นร้อยละ 400 ซึ่งสูงกว่าที่ค่าเป้าหมายกำหนด โดยการดำเนินการส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการตอบสนองการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมและรูปแบบการใช้ไฟฟ้าจากปกติของผู้ใช้ไฟฟ้า ด้านอุปสงค์ (Demand Response) และการพัฒนาระบบไฟฟ้าแรงดันต่ำ (Low Voltage) ขนาดเล็กที่รวมระบบผลิตไฟฟ้า การใช้ไฟฟ้า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ระบบกักเก็บพลังงาน และระบบควบคุมอัตโนมัติเข้าไว้ด้วยกัน (ระบบไมโครกริด)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนแผนงาน โครงการที่กำลังพัฒนา โครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าของประเทศในแต่ละระยะให้มีประสิทธิภาพด้วยระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูลเดือนมกราคม – พฤศจิกายน) **มีจำนวน 4 แผนงาน** เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้

โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070204

ให้เพิ่มขึ้น**ไม่น้อยกว่า 3 แผนงาน** คิดเป็นร้อยละ 133 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้สถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีโครงการเพิ่มขึ้นอยู่ที่ จำนวน 1 โครงการ โดยมีจำนวนแผนงาน โครงการที่กำลังพัฒนา และโครงการนำร่อง หรือโครงการที่มีการใช้งานที่เกี่ยวข้องกับการเพิ่มประสิทธิภาพระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด จำนวน 22 แผนงาน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 300**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ผลการดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 ภาครัฐได้ดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทยทั้งระยะสั้นและระยะปานกลาง ซึ่งมุ่งเน้นการดำเนินโครงการนำร่องและทบทวนความเหมาะสม เพื่อนำไปพัฒนาขยายผลในพื้นที่อื่นต่อไป อาทิ โครงการจัดตั้งศูนย์สั่งการการดำเนินการตอบสนองด้านโหลด (Demand Response Control Center : DRCC) ของการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย โครงการนำร่องการตอบสนองด้านโหลดและกลไกราคาในพื้นที่กรุงเทพมหานครและโครงการนำร่องระบบไมโครกริด ของการไฟฟ้านครหลวง และโครงการพัฒนาระบบไฟฟ้าแบบโครงข่ายไฟฟ้าขนาดเล็กมาก (ระบบไมโครกริด) ที่อำเภอเบตง จังหวัดยะลา ของการไฟฟ้าส่วนภูมิภาค นอกจากนี้แผนดังกล่าวยังให้ความสำคัญกับการปรับนโยบายและกฎระเบียบในการพัฒนาสมาร์ทกริดขั้นสูง รวมทั้งสนับสนุนให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องสามารถลงทุนพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบสมาร์ทกริด โดยเฉพาะระบบพยากรณ์ไฟฟ้าที่ผลิตได้จากพลังงานหมุนเวียนซึ่งจะมีส่วนสำคัญต่อการบริหารระบบส่งและจำหน่ายที่เชื่อมต่อของโรงไฟฟ้าพลังงานทดแทนได้อย่างมีประสิทธิภาพ แผนดังกล่าวจึงมีส่วนช่วยสนับสนุนการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืนตามหมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และทิศทางของการเปลี่ยนผ่านพลังงานที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากระบบโครงข่ายสมาร์ดกริด

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070204

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบัน การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดบรรลุเป้าหมายในมิติเชิงปริมาณแล้ว แต่ยังคงจำเป็นต้องมีการดำเนินการตามผลการดำเนินการของโครงการนำร่องด้านเทคโนโลยีสมาร์ทกริด เพื่อให้สามารถนำผลการศึกษาของโครงการนำร่องไปขยายผลในทางปฏิบัติได้อย่างเป็นรูปธรรมเต็มรูปแบบ เพื่อให้การพัฒนาระบบไฟฟ้าสามารถรองรับพฤติกรรมของผู้ใช้ไฟฟ้า และเทคโนโลยีการผลิตไฟฟ้าที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว อาทิ การใช้ยานยนต์ไฟฟ้า การผลิตไฟฟ้าจากพลังงานทดแทนที่มีความผันผวนสูง การผลิตไฟฟ้าใช้เอง (Prosumer) อย่างไรก็ดี ปัจจุบัน 3 การไฟฟ้าอยู่ระหว่างการลงทุนพัฒนาระบบโครงข่ายสมาร์ทกริดและที่เกี่ยวเนื่อง อาทิ สถานีอัดประจุยานยนต์ไฟฟ้า ซึ่งหากขาดการวางแผนการพัฒนาร่วมกันระหว่างหน่วยงานรับผิดชอบ อาจทำให้เกิดการลงทุนที่ซ้ำซ้อนและเป็นไปภาระส่วนเกินต่อประชาชนได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรเร่งดำเนินการตามแผนการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านสมาร์ทกริดของประเทศไทยในระยะปานกลาง โดยควรมุ่งเน้นการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานด้านพลังงานในการกำหนดแผนการพัฒนาระบบสมาร์ทกริดให้สามารถใช้ประโยชน์ร่วมกันได้ (Interoperability) เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการลงทุนพัฒนาระบบไฟฟ้าด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด นอกจากนี้ ภาครัฐควรเร่งปรับปรุงกฎหมายและระเบียบที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการแข่งขันในตลาดไฟฟ้าเพื่อให้เกิดการพัฒนาระบบโครงข่ายไฟฟ้าครอบคลุมทั่วประเทศ และการเปิดใช้ระบบโครงข่ายไฟฟ้าให้แก่บุคคลที่สาม (Third Party Access : TPA) เพื่อเพิ่มทางเลือกให้กับผู้ผลิตไฟฟ้า โดยรวมถึงผู้ผลิตไฟฟ้าใช้เอง (Prosumer) ในการจำหน่ายไฟฟ้าผ่านระบบโครงข่ายไฟฟ้าหลักของประเทศ ซึ่งจะทำให้โครงข่ายไฟฟ้ามีการใช้ประโยชน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ ภาครัฐจะต้องพิจารณาผลกระทบของการดำเนินการดังกล่าวควบคู่ไปกับความมั่นคงของระบบไฟฟ้าด้วย

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070301

แผนแม่บทย่อย | โครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล

จ.3

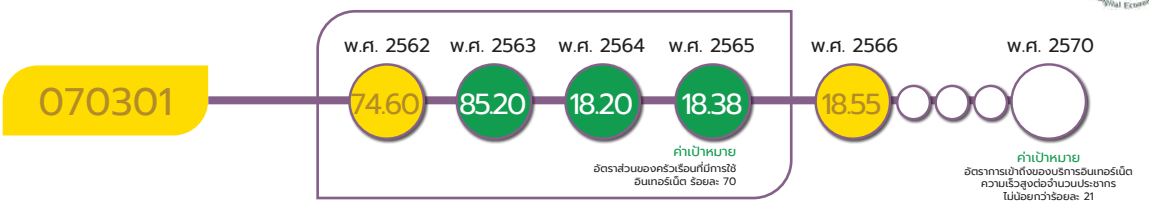

หมายเหตุ : เป้าหมาย 070301 เป้าหมายนี้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด จากในห้วงที่ 1 ได้กำหนดตัวชี้วัด คือ ภาพรวมอัตราส่วนของครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตเป็นอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร และมีค่าเป้าหมายคืออัตราส่วนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 70 เป็นอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรมากกว่าหรือเท่ากับร้อยละ 21

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีวิตและประกอบธุรกิจ รวมถึงบริการภาครัฐ ตามแนวทางการพัฒนาประเทศสู่สังคมและเศรษฐกิจดิจิทัล อย่างไรก็ดี การส่งเสริมให้ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงเพิ่มขึ้น จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเทคโนโลยีดิจิทัลให้มีความครอบคลุมพื้นที่ การนำเสนอรูปแบบและอัตราค่าบริการที่เหมาะสมกับประชาชนในแต่ละกลุ่ม การพัฒนาทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล การสร้างภูมิคุ้มกันและรู้เท่าทันสื่อให้กับประชาชนอย่างทั่วถึง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาระดับทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล เพื่อให้ประชาชนสามารถใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลในการดำรงชีวิตและประกอบธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070301 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม อัตราส่วนครัวเรือนที่ใช้อินเทอร์เน็ตร้อยละ 80 เนื่องจาก พ.ศ. 2563 ประเทศไทยมีอัตราส่วนอินเทอร์เน็ตร้อยละ 85.20 ซึ่งบรรลุเป้าหมายดังกล่าวแล้ว เป็น อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 21

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 070301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 1** เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร จากผลการสำรวจข้อมูลการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง[1] ของสำนักงานคณะกรรมการกิจการกระจายเสียง กิจการโทรทัศน์ และกิจการโทรคมนาคมแห่งชาติ (สำนักงาน กสทช.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566[2] มีจำนวนผู้ลงทะเบียนใช้บริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเป็นร้อยละ 18.55 ของจำนวนประชากรทั้งหมด เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการเข้าถึงฯ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 โดยคิดเป็นร้อยละ 97.63 ซึ่งต่ำกว่าที่ค่าเป้าหมายกำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ที่มีอัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากรอยู่ที่ร้อยละ 18.55 หากเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 21 คิดเป็นร้อยละ 88.33 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 18.38 สะท้อนให้เห็นว่า**สถานการณ์การพัฒนาดีขึ้นร้อยละ 0.92**

[1]อินเทอร์เน็ตประจำที่
[2]https://ttid.nbtc.go.th/internet_pop เข้าถึงข้อมูลในเดือนธันวาคม 2566

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070301

อัตราการเข้าถึงของบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงต่อจำนวนประชากร และค่าเป้าหมายของตัวชี้วัด (หน่วย : ร้อยละ)

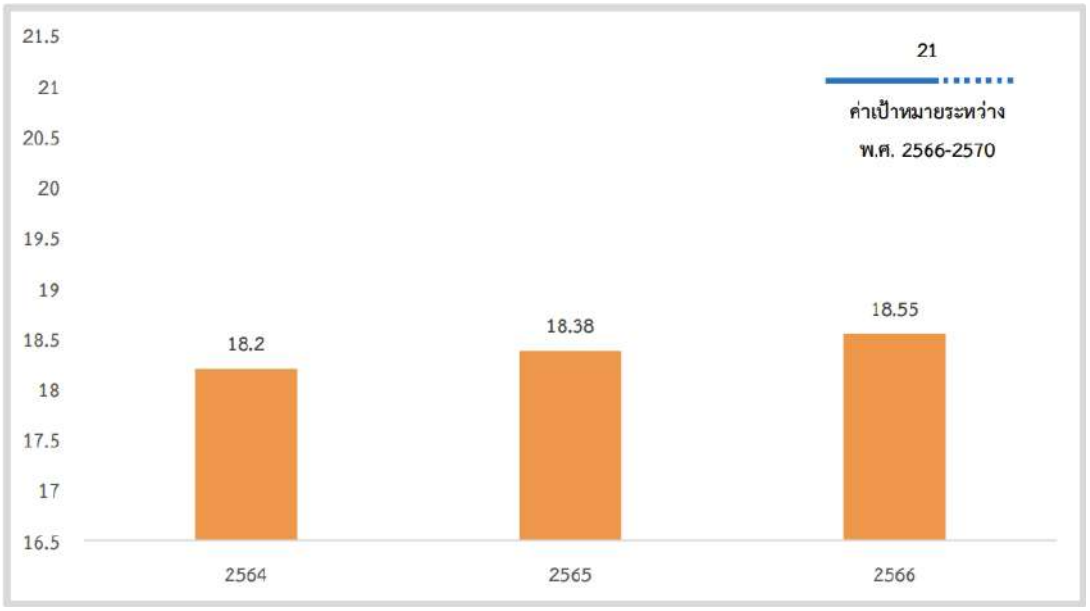

ที่มา : สำนักงาน กสทช. เดือนธันวาคม พ.ศ. 2566

โครงสร้างพื้นฐานระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 สำนักงาน กสทช. ได้ดำเนินงานตามแผนการจัดให้มีบริการโทรคมนาคมพื้นฐานโดยทั่วถึงและบริการเพื่อสังคม ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2565) และ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566) ได้แก่ (1) โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ห่างไกล 15,423 หมู่บ้าน และ (2) โครงการจัดให้มีสัญญาณโทรศัพท์เคลื่อนที่และบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงในพื้นที่ชายขอบ 3,874 หมู่บ้าน และสำนักงาน กสทช. ได้สนับสนุนเงินงบประมาณในการดำเนินงานให้บริการและบำรุงรักษาต่อเนื่องระยะเวลา 5 ปี นับตั้งแต่มีการแจ้งเปิดให้บริการอย่างเป็นทางการ นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2567 สำนักงาน กสทช. มีแผนการขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ชายขอบ (46 หมู่บ้าน) และพื้นที่ห่างไกล (309 หมู่บ้าน) ทั่วประเทศเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจ

ทั้งนี้ การดำเนินการดังกล่าวจะมีส่วนช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของหมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียนภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น)

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ใน พ.ศ. 2566 ประชาชนส่วนใหญ่ใช้บริการอินเทอร์เน็ตผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ โดยมีการถือครองโทรศัพท์เคลื่อนที่ประมาณ 117.95 ล้านคน[3] (หรือคิดเป็น 2 เลขหมายต่อคน) ประกอบกับที่ผ่านมารัฐบาลมีนโยบายเร่งรัดและผลักดันการพัฒนาเทคโนโลยี 5G ทำให้ประชาชนสามารถทำธุรกรรมดิจิทัลผ่านโทรศัพท์เคลื่อนที่ได้อย่างสะดวกและรวดเร็ว อย่างไรก็ดี การส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงจะช่วยให้การทำธุรกรรมดิจิทัลได้ง่ายขึ้น กว้างขวางขึ้น และสามารถรับส่งข้อมูลจากโครงข่ายอินเทอร์เน็ตได้หลากหลายประเภท ซึ่งจะก่อให้เกิดประโยชน์ทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม อาทิ การศึกษา และการแพทย์ทางไกล

[3] https://ttid.nbtc.go.th/mobile_sub

โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล

070301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐจำเป็นต้องมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้ประกอบการทั้งภาคเอกชนและภาครัฐให้ความสำคัญกับการเร่งพัฒนาแอปพลิเคชันหรือให้บริการผ่านระบบดิจิทัล รวมถึงการพัฒนาทักษะการใช้ประโยชน์จากความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีในการประกอบธุรกิจ ซึ่งจะช่วยส่งเสริมให้มีปริมาณความต้องการใช้งานอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงเพิ่มขึ้น ในขณะเดียวกันสำนักงาน กสทช. ควรเร่งดำเนินแผนงานขยายโครงข่ายอินเทอร์เน็ตความเร็วสูงให้ครอบคลุมพื้นที่ชายขอบ (46 หมู่บ้าน) และพื้นที่ห่างไกล (309 หมู่บ้าน) ทั่วประเทศ เพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจให้เป็นไปตามเป้าหมาย เพื่อช่วยเพิ่มโอกาสให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวสามารถเข้าถึงบริการอินเทอร์เน็ตสูง ซึ่งจะช่วยให้มีอัตราการเข้าถึงฯ บรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ต่อไป

แผนแม่บท

08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

พัฒนาขีดความสามารถการเป็นผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ของไทย ให้มีความเข้มแข็ง มีทักษะ และจิตวิญญาณ ควบคู่กับการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสม เพื่อขับเคลื่อนธุรกิจให้มีมาตรฐาน ทั้งทางการเงิน การเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ด้วยนโยบายของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

จ.1 สสว.

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาขีดความสามารถของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ให้มีความเข้มแข็ง ผ่านการให้ความสำคัญกับการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น และความถนัดที่แตกต่างหลากหลาย โดยเฉพาะที่เกี่ยวข้องกับเทคโนโลยีและนวัตกรรม และพัฒนาผู้ประกอบการในทุกระดับให้มีจิตวิญญาณของการเป็นผู้ประกอบการ ควบคู่ไปกับการใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์มที่เหมาะสมในการขับเคลื่อนธุรกิจให้มีมาตรฐาน รวมทั้งสร้างการเข้าถึงตลาดทั้งในและต่างประเทศ ด้วยนโยบายของภาครัฐที่มีประสิทธิภาพต่อการดำเนินธุรกิจ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
080001

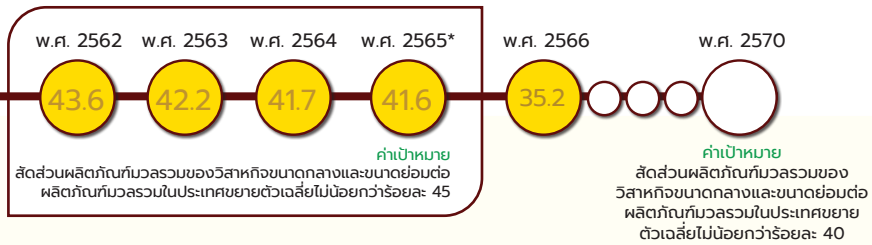

หมายเหตุ : เป้าหมาย 080001 กำหนดตัวชี้วัด สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 41.6 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 92.44 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไป

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 080001 ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2 สสว.

สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 080001 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น แต่มีการปรับค่าเป้าหมายจากเดิม ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 เป็น ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 40

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล มกราคม – กันยายน ของ พ.ศ. 2566) พบว่า สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศมีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 35.2 เทียบกับค่าเป้าหมาย

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

ใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 37 โดยคิดเป็นร้อยละ 95.14 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 35.2 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 40 คิดเป็นร้อยละ 88 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 35.2 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

สำหรับการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ยังมีประเด็นที่ต้องเร่งดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็ว อาทิ ผู้ประกอบการส่วนใหญ่อยู่นอกระบบและไม่ขึ้นทะเบียนกับภาครัฐ ส่งผลให้หน่วยงานไม่มีฐานข้อมูลของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมโดยเฉพาะรายย่อย ทำให้ไม่สามารถออกแบบมาตรการเชิงลึกที่ตรงกับความต้องการของธุรกิจแต่ละประเภทและขนาด นอกจากนี้ ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจำนวนมากยังขาดจิตวิญญาณและทักษะในการดำเนินธุรกิจ ขาดความสามารถในการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลและพันธมิตร/เครือข่ายธุรกิจ โดยยังคงทำธุรกิจในรูปแบบเดิม ไม่สามารถแสวงหาโอกาสทางธุรกิจและปรับตัวให้ทันต่อแนวโน้มและกติกาใหม่ อีกทั้งระบบนิเวศทางธุรกิจยังไม่เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ โดยเฉพาะกฎหมาย กฎระเบียบที่มีจำนวนมาก ซับซ้อน เป็นภาระต้นทุน ประกอบกับการกำหนดหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่ยุ่งยากทำให้ผู้ประกอบการไม่สามารถเข้าร่วมมาตรการต่าง ๆ ของภาครัฐ โดยเฉพาะกลุ่มวิสาหกิจขนาดย่อมและรายย่อย โดยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. พัฒนาระบบสิทธิประโยชน์ และเพิ่มประสิทธิภาพการให้บริการและการส่งเสริมผู้ประกอบการ รวมถึงการให้ความรู้ด้านการเงินและภาษี เพื่อสร้างความเชื่อมั่นและจูงใจให้ผู้ประกอบการเข้าสู่ระบบ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการและการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเร่งรัดการจัดเก็บและเชื่อมโยงข้อมูลโดยใช้เลขประจำตัวเดียว
2. ลดกฎหมาย กฎระเบียบที่ไม่จำเป็น และเร่งพัฒนาเครื่องมือตรวจจับพฤติกรรมจำกัดการแข่งขันเพื่อนำไปใช้กำหนดมาตรการแก้ไข ควบคุมการมีอำนาจเหนือตลาดและกำหนดแนวปฏิบัติทางธุรกิจที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม
3. ขยายผลคูปองภาครัฐภายใต้โครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (Business Development Service: BDS) ให้ครอบคลุมความต้องการและสอดคล้องกับศักยภาพของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมแต่ละประเภทและขนาด โดยเฉพาะในด้านการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและดิจิทัลและมาตรฐานที่จำเป็นสำหรับการประกอบธุรกิจ อาทิ ซอฟแวร์สำเร็จรูป

เครื่องมือเครื่องจักรอย่างง่าย/กึ่งอัตโนมัติ/อัตโนมัติ และหุ่นยนต์ พร้อมทั้งเร่งรัดระบบการขึ้นทะเบียนและระบบการประเมินศักยภาพผู้ให้บริการพัฒนาธุรกิจภาคเอกชน เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเลือกใช้บริการที่ได้คุณภาพมาตรฐานผ่านการรับรองจากภาครัฐ

4. พัฒนาทักษะด้านการเงินและสนับสนุนที่ปรึกษาด้านการเงิน พร้อมทั้งพัฒนาสมรรถนะในการระดมทุนและรูปแบบการระดมทุนที่เหมาะสมกับผู้ประกอบการ ควบคู่กับการยกระดับสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการเข้าถึงแหล่งเงินของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ การส่งเสริมให้ผู้ประกอบการทำธุรกรรมทางการเงินผ่านระบบดิจิทัล การปรับปรุงวัตถุประสงค์ของร่างพระราชบัญญัติกองทุนเพื่อวิสาหกิจ พ.ศ. .... ให้วิสาหกิจขนาดย่อมและรายย่อยที่ไม่มีประวัติทางการเงินในระบบสามารถกู้ยืมผ่านกองทุนได้ สนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้เงินทุนเพื่อเสริมสภาพคล่องและลงทุนด้านเทคโนโลยีและดิจิทัลเพื่อยกระดับมาตรฐานการผลิต รวมถึงการปรับตัวเข้ากับแนวโน้มและกติกาใหม่
5. เพิ่มความสามารถในการเข้าถึงตลาดภายในประเทศและตลาดต่างประเทศทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ โดยสร้างความน่าเชื่อถือให้แก่ผู้ขายออนไลน์ อาทิ เร่งรัดการจดทะเบียนผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และยกระดับมาตรฐานการให้บริการหลังการขาย รวมทั้งวิเคราะห์ข้อมูลพฤติกรรมลูกค้าบนแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ข้ามพรมแดนที่ได้รับความนิยมในต่างประเทศและเชื่อมโยงกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพ ตลอดจนสนับสนุนเงินทุนในการพัฒนานวัตกรรมสร้างความโดดเด่น และสร้างมาตรฐานที่จำเป็นให้กับสินค้า อาทิ กลุ่มสินค้าแนวโน้มใหม่ที่ประเทศไทยมีศักยภาพ รวมถึงการประกันความเสี่ยงต่าง ๆ การเร่งรัดการเจรจาความร่วมมือการค้าและสิทธิประโยชน์ทางการค้ากับประเทศเป้าหมาย โดยเฉพาะกลุ่มประเทศเศรษฐกิจใหม่ ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้กรอบความตกลงต่าง ๆ รวมทั้งเร่งรัดพิธีการทางศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้าระหว่างประเทศ

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (08) ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่ ประกอบด้วย 8 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ

080001

Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย

080101 080102 080201
080202 080301 080302
080303 080401

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080101

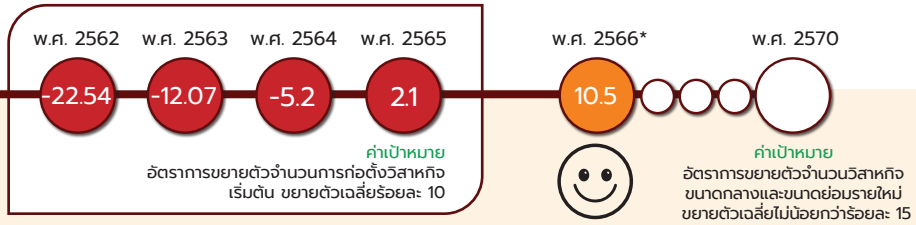

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080101 กำหนดตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 2.1 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 21 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากการขยายตัวของผู้ประกอบการนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการรายใหม่ (อายุของธุรกิจระหว่าง 0 - 3 ปี ตามนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 70 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ขยายตัวร้อยละ 4.6 คิดเป็นร้อยละ 128.26 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

080102

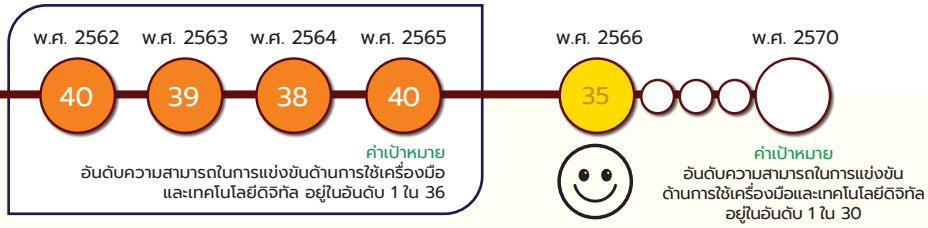

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในอันดับ 1 ใน 30

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทย โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ใน 30 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในอันดับที่ 40 คิดเป็นร้อยละ 12.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080201

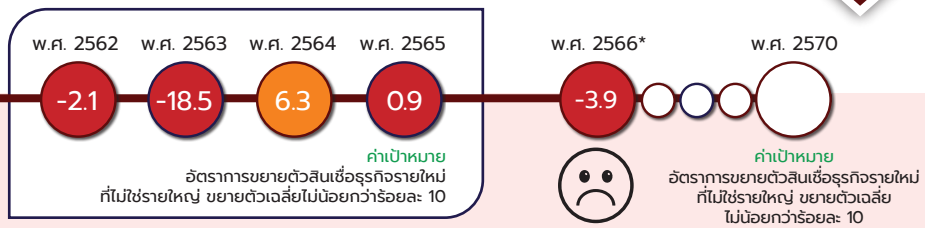

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080201 กำหนดตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 0.9 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 9 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าสินเชื่อธุรกิจทั้งหมดที่ไม่ได้จำแนกว่าเป็นสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566) มูลค่า 5,108,408 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.9 จากจำนวน 5,314,876 ล้านบาท เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 โดยคิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 39 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการหดตัวของสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมร้อยละ 2.4 คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 62.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง**

080202

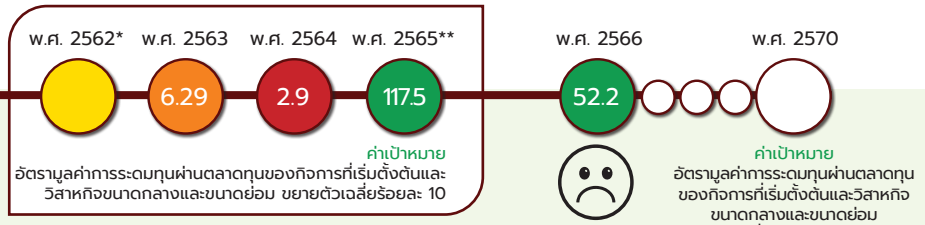

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080202 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัด โดยพิจารณาจากการคาดการณ์แนวโน้มการขยายตัวของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2562

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 080202 กำหนดตัวชี้วัด อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 117.5 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 1,175 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 อาจเป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2566) มีการระดมทุนผ่านตลาดทุนจำนวน 5,095.20 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 52.2 จากช่วงเวลาเดียวกันของ พ.ศ. 2565 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 12 โดยคิดเป็นร้อยละ 435 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** อย่างไรก็ตาม

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ร้อยละ 641.9 คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 91.87 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง**

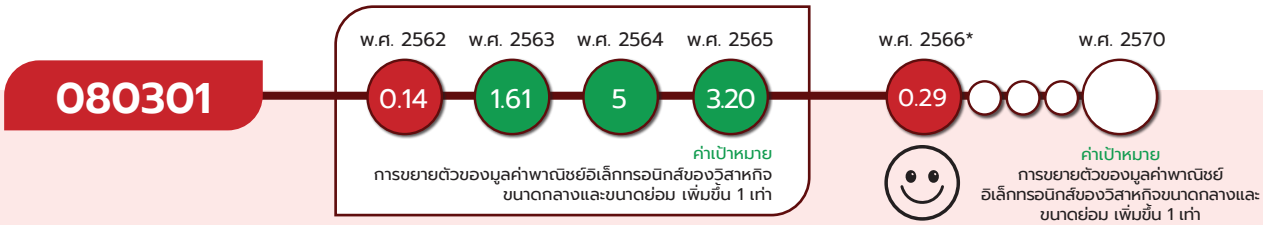

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080301 กำหนดตัวชี้วัด มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ 3.20 เท่า ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 320 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากรายงานการสำรวจยอดขายรายไตรมาสของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูล E-commerce market value in Thailand จาก Statista ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 จำนวน 759,367 ล้านบาท หากเทียบจากมูลค่า 588,007 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 พบว่า มีการขยายตัว 0.29 เท่า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า โดยคิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการหดตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ร้อยละ 1.2 คิดเป็นร้อยละ 2,525 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

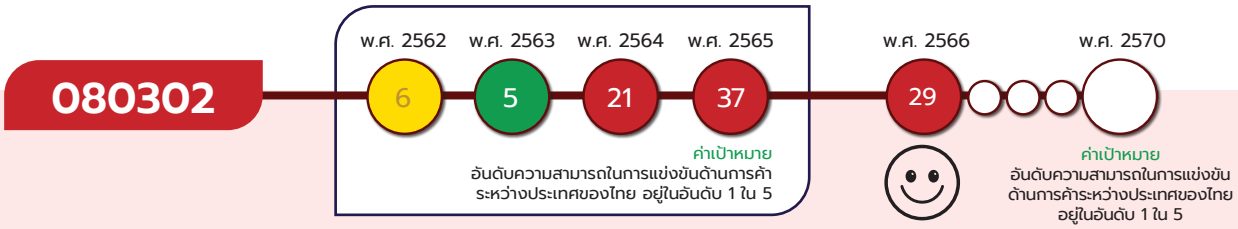

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 5

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 29 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 5 โดยคิดเป็นร้อยละ 17.24 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมาย**

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

อยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอยู่ในอันดับที่ 37 คิดเป็นร้อยละ 21.62 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

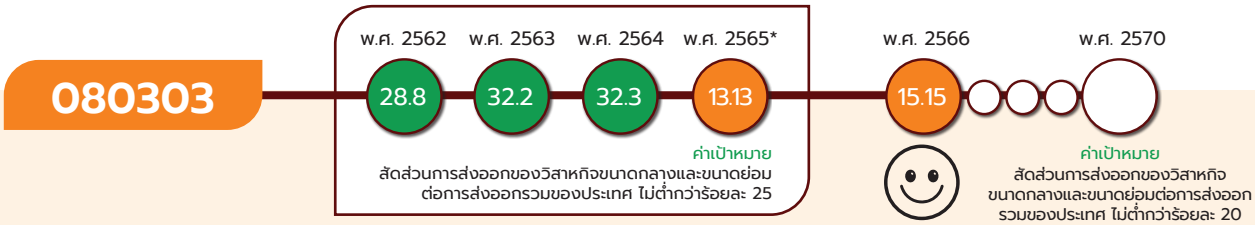

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080303 กำหนดตัวชี้วัด การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 13.13 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 52.52 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ทั้งนี้ ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไป

การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ภาพรวมมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 1,100,897 ล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศจำนวน 7,268,400 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วน ร้อยละ 15.15 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20 โดยคิดเป็นร้อยละ 75.75 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีสัดส่วนเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 11.99 คิดเป็นร้อยละ 26.36 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080401 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่ปรากฏค่าสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจประกอบด้วย (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 และ (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 20

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วย (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 20 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 17 คิดเป็นร้อยละ 85 และ (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.17 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจอยู่ในอันดับที่ 20 และอันดับจำนวนกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจอยู่ในอันดับ 24 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

080101

แผนแม่บทย่อย

การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

จ.3 สสว.

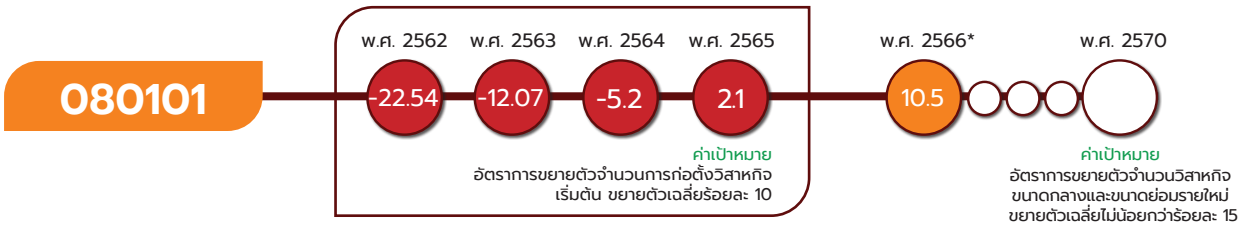

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080101 กำหนดตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 2.1 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 21 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่จากกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นับได้ว่ามีบทบาทสำคัญต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับระบบเศรษฐกิจประมาณร้อยละ 35.2 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ และสร้างการจ้างงานสูงถึงร้อยละ 85 ของจำนวนการจ้างงานรวม การส่งเสริมให้มีจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น จึงเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับมูลค่าทางเศรษฐกิจและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ การสร้างแรงบันดาลใจ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080101

และกระบวนการทางความคิด การพัฒนาองค์ความรู้และทักษะในการประกอบธุรกิจ พร้อมทั้งปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการประกอบธุรกิจ และเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนของผู้ประกอบการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย ที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวจำนวนการก่อตั้งวิสาหกิจเริ่มต้น ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 15 เป็นอัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)** **หมุดหมายที่** 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่** 1 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ **เป้าหมายที่** 3 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิผลจากภาครัฐ **หมุดหมายที่** 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่** 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

แผนแม่บท
08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากอัตราการขยายตัวของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ (อายุของธุรกิจระหว่าง 0 - 3 ปี ตามนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) ที่จดทะเบียนนิติบุคคล โดยสถานการณ์ใน พ.ศ.2566 พบว่ามีอัตราขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.5 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 โดยคิดเป็นร้อยละ 70 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

จำนวนการจดทะเบียนนิติบุคคลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ และอัตราการขยายตัวเฉลี่ย พ.ศ. 2563 - 2566

ที่มา : กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากการขยายตัวของผู้ประกอบการนิติบุคคลที่เป็นผู้ประกอบการรายใหม่ (อายุของธุรกิจระหว่าง 0 - 3 ปี ตามนิยามของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม) โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 10.5 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดให้ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 70 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอัตราการขยายตัวของจำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ขยายตัวร้อยละ 4.6 คิดเป็นร้อยละ 128.26 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการ**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** มุ่งเน้นการสร้างจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ พัฒนาสิทธิประโยชน์จูงใจให้เข้าสู่ระบบ พร้อมทั้งอำนวยความสะดวกในทุกขั้นตอนการขออนุมัติอนุญาตและปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ อาทิ **โครงการเร่งการจัดตั้งและขยายธุรกิจของผู้ประกอบการอัจฉริยะของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม** ที่ให้ความสำคัญกับการสร้างจิตวิญญาณของผู้ประกอบการ ผ่านการบ่มเพาะและฝึกอบรมจากผู้ที่ประสบความสำเร็จในธุรกิจ เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและวางรากฐานความรู้ รวมถึงการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อเพิ่มมูลค่าให้กับสินค้าและบริการ ตลอดจนส่งเสริมการสร้างเครือข่ายเพื่อให้เกิดการช่วยเหลือซึ่งกันและกันระหว่างผู้ประกอบการซึ่งสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อส่งเสริมให้จำนวนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ขยายตัวเพิ่มขึ้น ยังมีความท้าทายสูง เนื่องจากผู้ประกอบการจำนวนมากยังไม่มีการจดทะเบียนธุรกิจ และขาดจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการ รวมทั้งยังขาดข้อมูล ความรู้ และทักษะที่จำเป็น ทำให้มีความเสี่ยงและส่งผลต่อความเชื่อมั่นในการตัดสินใจประกอบธุรกิจ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องร่วมกันส่งเสริมและพัฒนาจิตวิญญาณความเป็นผู้ประกอบการและสร้างแรงบันดาลใจในการประกอบธุรกิจให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ครอบคลุมตั้งแต่ในระดับเด็กและเยาวชนผ่านการจัดกิจกรรมเสริมทักษะที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย พร้อมทั้งออกแบบและจัดทำมาตรการ/โครงการพัฒนาทักษะ ความรู้พื้นฐานและความรู้เชิงลึกที่จำเป็นให้กับผู้ประกอบการเพื่อให้มีความสามารถในการประกอบธุรกิจ รวมถึงการปรับตัวและใช้โอกาสจากแนวโน้มและสภาพตลาดต่าง ๆ นอกจากนี้ ควรเร่งดำเนินการรวบรวมและเชื่อมโยงข้อมูล ความรู้ และหลักสูตรการฝึกอบรมของทุกหน่วยงานให้อยู่ในแพลตฟอร์มเดียว

080102

แผนแม่บทย่อย

การสร้างความเข้มแข็งผู้ประกอบการอัจฉริยะ

จ.3

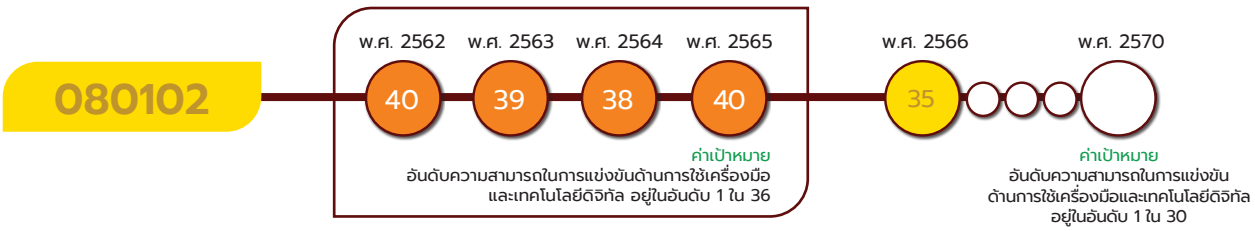

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับ 1 ใน 30

ปัจจุบันเทคโนโลยีดิจิทัลถือเป็นปัจจัยสำคัญที่เข้ามามีบทบาทในการดำเนินธุรกิจ จากการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างรวดเร็ว รวมทั้งพฤติกรรมและความต้องการที่เปลี่ยนไปของผู้บริโภค ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต้องตระหนักถึงความสำคัญของการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการขับเคลื่อนธุรกิจ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080102

โดยการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต และการบริหารจัดการต้นทุน ในขณะเดียวกันนั้น ผู้ประกอบการต้องพัฒนาศักยภาพและปรับตัวให้ทันต่อสถานการณ์ โดยการเสริมสร้างความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและมูลค่าให้กับธุรกิจ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเข้าถึงและการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับธุรกิจ การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานความหลากหลายของเครื่องมือและเทคโนโลยี การเข้าถึงเครื่องมือและเทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการสนับสนุนกฎหมาย นโยบาย มาตรการ และสิทธิประโยชน์เพื่อช่วยเหลือผู้ประกอบการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080102 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับ 1 ใน 30 ภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทยดีขึ้น ซึ่งวัดอันดับโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจ เทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้ไทยอยู่ใน 38 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 108.57 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้

ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีของประเทศไทย ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2566

ที่มา : สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

เมื่อเปรียบเทียบกับเขตเศรษฐกิจในภูมิภาคเอเชียแปซิฟิค ไทยจัดอยู่อันดับที่ 10 จากจำนวน 14 เขตเศรษฐกิจ เช่นเดียวกับ พ.ศ. 2565 แม้ว่าองค์ประกอบย่อยทุกด้านจะปรับตัวดีขึ้น แต่อันดับย่อยด้านความรู้และอันดับย่อยด้านความพร้อมในอนาคตยังนับว่าอยู่ในเกณฑ์ต่ำ โดยอยู่ในอันดับที่ 41 และอันดับที่ 42 ตามลำดับ ขณะที่อันดับย่อยด้านเทคโนโลยีนับว่าอยู่ในเกณฑ์ดีโดยอยู่ในอันดับที่ 15 สะท้อนให้เห็นว่าประเทศไทยยังต้องพัฒนาความรู้และความพร้อมในอนาคตให้กับผู้ประกอบการอีกมาก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลของประเทศไทย โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 35 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ใน 30 อันดับแรก คิดเป็นร้อยละ 85.71 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่ในอันดับที่ 40 คิดเป็นร้อยละ 12.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐได้ตระหนักถึงการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัลซึ่งมีอิทธิพลต่อรูปแบบการประกอบธุรกิจ เช่น การทำธุรกรรมทางการเงินอิเล็กทรอนิกส์ การใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์เพื่อวิเคราะห์และใช้ประโยชน์จากข้อมูล เป็นต้น ที่ผ่านมาจึงมีการดำเนินงานเพื่อเพิ่มความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลให้แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอย่างต่อเนื่อง โดยใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจ พร้อมสร้างทัศนคติเชิงบวกด้านเทคโนโลยีดิจิทัลแก่ผู้ประกอบการ ควบคู่กับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการแข่งขันด้านดังกล่าว อาทิ กิจกรรมแลกเปลี่ยนความรู้/ทัศนคติ และสนับสนุนให้ผู้ประกอบการเข้าถึงการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่เหมาะสมกับธุรกิจ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080102

เพื่อเพิ่มผลิตภาพการผลิตและยกระดับการบริหารจัดการธุรกิจ ผ่าน**โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจไทยด้วยดิจิทัลของกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรม** ซึ่งสนับสนุนผู้ประกอบการให้สามารถปรับเปลี่ยนรูปแบบการดำเนินธุรกิจให้สามารถแข่งขันภายใต้บริบทใหม่ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการอื่น ๆ เพื่อส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถยกระดับและสร้างศักยภาพธุรกิจด้วยการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้สร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ นับตั้งแต่การวิจัยและพัฒนาผลิตภัณฑ์ พร้อมทั้งจับคู่ผู้ประกอบการกับนักประดิษฐ์และนักวิจัยในประเทศ ตลอดจนผลักดันให้ผู้ประกอบการตระหนักถึงความสำคัญและส่งเสริมให้เป็นเจ้าของทรัพย์สินทางปัญญา

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หนึ่งในสาเหตุหลักที่เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย คือ ผู้ประกอบการขาดความตระหนักถึงความจำเป็นในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อเพิ่มศักยภาพธุรกิจ ประกอบกับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเป็นกลุ่มที่มักประสบปัญหาด้านแหล่งเงินทุน จึงมักเห็นว่าการลงทุนในเทคโนโลยีนั้นเป็นภาระต้นทุนที่ไม่จำเป็น รวมถึงข้อจำกัดด้านงบประมาณในการสนับสนุนผู้ประกอบการอย่างทั่วถึงและต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับความสามารถด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลในระยะถัดไปควรให้ความสำคัญในการพัฒนาผู้ประกอบการให้ตระหนักถึงความจำเป็นและสนับสนุนให้สามารถเข้าถึงและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการประมวลผล/วิเคราะห์ข้อมูลสำหรับการวางแผนและบริหารจัดการธุรกิจ ตลอดจนส่งเสริมการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมและเทคโนโลยีในประเทศและขยายผลไปสู่เชิงพาณิชย์เพื่อลดต้นทุนและเพิ่มความสามารถในการเข้าถึงเทคโนโลยีของผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ควรมีการออกแบบมาตรการ/โครงการสนับสนุนด้านเทคโนโลยีและผลิตภัณฑ์ทางการเงินที่หลากหลายรองรับแต่ละธุรกิจซึ่งมีความต้องการด้านเทคโนโลยีที่แตกต่างกันไป อาทิ มาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำหรือมาตรการร่วมจ่ายบางส่วนสำหรับการลงทุนด้านเทคโนโลยีและดิจิทัล อันจะเป็นการเพิ่มแรงจูงใจให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมลงทุนด้านเทคโนโลยีมากขึ้น ขณะเดียวกัน ไม่ควรละเลยการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลซึ่งรวมถึงการส่งเสริมด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อพัฒนานวัตกรรมและนักวิจัยภายในประเทศ

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

จ.3

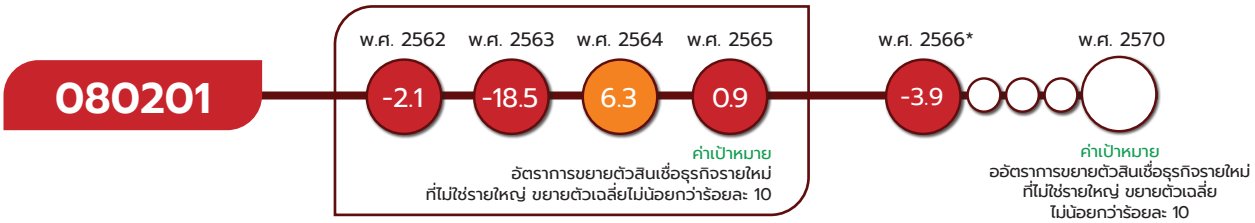

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080201 กำหนดตัวชี้วัด อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 0.9 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 9 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) อย่างไรก็ตาม ในพ.ศ. 2566 ไม่มีการจัดเก็บข้อมูลสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าสินเชื่อธุรกิจทั้งหมดที่ไม่ได้จำแนกว่าเป็นสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

สถาบันการเงินทั้งภาครัฐและเอกชนเป็นช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนให้แก่ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแหล่งเงินทุนเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญในการเสริมสภาพคล่องและยกระดับธุรกิจ ที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้จัดทำมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อสนับสนุนให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบผ่านธนาคารพาณิชย์และสถาบันการเงินเฉพาะกิจ อย่างไรก็ตาม พบว่า ผู้ประกอบการบางส่วนยังคงพึ่งพาเงินทุนนอกระบบที่มีอัตราดอกเบี้ยสูง โดยเฉพาะวิสาหกิจขนาดย่อมและผู้ประกอบการรายย่อย เนื่องจากติดข้อจำกัดเงื่อนไขหลักเกณฑ์ จึงมีความจำเป็นต้องส่งเสริมให้ผู้ประกอบการสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนในระบบเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความรู้ความเข้าใจ ทักษะด้านการเงิน และความน่าเชื่อถือของผู้ประกอบการ ผลิตภัณฑ์ทางการเงินใหม่ที่มีความหลากหลาย ระบบการประเมินความน่าเชื่อถือทางการเงินและระบบประเมินมูลค่าสินทรัพย์ รวมถึงการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสมและได้มาตรฐาน ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวย อาทิ การสนับสนุนที่ปรึกษาทางการเงิน การแก้ไขกฎหมายที่เป็นอุปสรรค และการบังคับใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080201 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ อัตราการขยายตัวของสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570)** **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 1** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ **เป้าหมายที่ 3** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิผลจากภาครัฐ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566) โดยเป็นข้อมูลของสินเชื่อทั้งหมดที่ไม่ได้จำแนกว่าเป็นสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ รวมทั้งสิ้น 5,108,408 ล้านบาท หดตัวร้อยละ 3.9 จากจำนวน 5,314,876 ล้านบาท ในช่วงเวลาเดียวกันของปีก่อนหน้า เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 39 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

มูลค่าสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และอัตราการขยายตัว พ.ศ. 2561 - พ.ศ. 2566

ที่มา: ธนาคารแห่งประเทศไทย

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าสินเชื่อธุรกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566) มูลค่า 5,108,408 ล้านบาท ลดลงร้อยละ 3.9 จากจำนวน 5,314,876 ล้านบาท เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 โดยคิดเป็นอัตราการหดตัวร้อยละ 39 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการหดตัวของสินเชื่อวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมร้อยละ 2.4 คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 62.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้กำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อเพิ่มทางเลือกให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนได้เพิ่มขึ้น อาทิ การจัดทำมาตรการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำให้กับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ผ่านสถาบันการเงินเฉพาะกิจของภาครัฐ การขยายระยะเวลาอนุมัติวงเงินโครงการ การพัฒนาระบบนิเวศสำหรับการให้บริการ Digital Factoring เพื่อสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถใช้ใบแจ้งหนี้ดิจิทัลและรายรับที่เกิดจากใบแจ้งหนี้เป็นหลักประกันสินเชื่อตลอดจนมีนโยบายผ่อนคลายหลักเกณฑ์การจัดชั้นและการกันสำรองให้กับสถาบันการเงินเพื่อให้การช่วยเหลือลูกหนี้ได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ยังมีการอำนวยความสะดวกในการจัดหาเงินทุนสำหรับวิสาหกิจรายย่อย **โดยมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้แก่ โครงการการค้ำประกันสินเชื่อ Portfolio Guarantee Scheme ระยะที่ 10 โดยบรรษัทประกันสินเชื่ออุตสาหกรรมขนาดย่อม** ทำหน้าที่ค้ำประกันสินเชื่อแก่สถาบันการเงินในการปล่อยสินเชื่อให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีศักยภาพและต้องการสินเชื่อแต่หลักประกันไม่เพียงพอ หรือผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่มีปัญหาด้านสภาพคล่องมีโอกาสเข้าถึงสินเชื่อจากสถาบันการเงินและสามารถประกอบธุรกิจต่อไปได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยเฉพาะรายย่อย ยังขาดความรู้และทักษะทางการเงินการจัดทำบัญชีและแผนธุรกิจ ทำให้ขาดคุณสมบัติในการเข้าถึงมาตรการต่าง ๆ นอกจากนี้ ความไม่แน่นอนทางเศรษฐกิจทั้งในประเทศและต่างประเทศ อาทิ การฟื้นตัวอย่างค่อยเป็นค่อยไปของเศรษฐกิจไทยจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ความตึงเครียดทางภูมิรัฐศาสตร์ (Geopolitics) ในภูมิภาคต่าง ๆ ของโลก ส่งผลให้สถาบันการเงินมีความระมัดระวังในการปล่อยสินเชื่อเพื่อลดความเสี่ยงในการก่อหนี้เสีย อีกทั้งการปรับขึ้นอัตราดอกเบี้ยนโยบายของภาครัฐยังเป็นการเพิ่มภาระต้นทุนทางการเงินของผู้ประกอบการ

แผนแม่บท
08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเสริมสร้างความรู้/ทักษะทางการเงิน กำหนดบทบาทของสถาบันการเงินเฉพาะกิจให้มีมาตรการสินเชื่อและการค้ำประกันสินเชื่อที่ชัดเจนสำหรับแต่ละประเภท ตลอดจนพัฒนากลไกและเครื่องมือที่ช่วยเพิ่มช่องทางการเข้าถึงแหล่งเงินทุนที่มีต้นทุนต่ำแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อาทิ เร่งพัฒนาระบบจัดอันดับความน่าเชื่อถือของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (Credit Scoring) จัดหาภาคเอกชนที่มีความเชี่ยวชาญเป็นที่ปรึกษาทางการเงินทำหน้าที่ให้คำแนะนำและเชื่อมโยงผู้ประกอบการกับสถาบันการเงินที่เหมาะสมกับประเภทและขนาดของธุรกิจ สนับสนุนแหล่งเงินทุนที่มีเงื่อนไขผ่อนปรนเพื่อให้ผู้ประกอบการเข้าถึงสินเชื่อได้ง่ายและมีความทั่วถึงมากยิ่งขึ้น (อาทิ กองทุนภายใต้ ร่าง พ.ร.บ.กองทุนเพื่อวิสาหกิจ พ.ศ. ....) รวมถึงเร่งขยายผลและบังคับใช้กฎหมายหลักประกันทางธุรกิจ นอกจากนี้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการจัดเก็บข้อมูลสินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่ เพื่อให้สามารถสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้ชัดเจนยิ่งขึ้น

080202

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงบริการทางการเงิน

จ.3

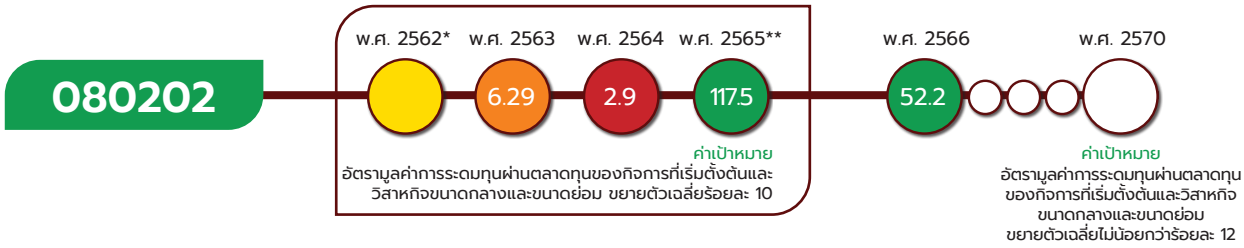

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080202 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัด โดยพิจารณาจากการคาดการณ์แนวโน้มการขยายตัวของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2562

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 080202 กำหนดตัวชี้วัด อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ร้อยละ 117.5 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 1,175 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) ทั้งนี้ ตัวชี้วัดดังกล่าวมีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 อาจเป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080202

ความสามารถในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเป็นปัจจัยสำคัญต่อการพัฒนาและขยายธุรกิจของผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม และวิสาหกิจเริ่มต้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้พัฒนารูปแบบและกลไกการระดมทุนผ่านตลาดทุนที่หลากหลาย เพื่อเป็นทางเลือกในการระดมทุนของผู้ประกอบการ อาทิ การระดมทุนผ่านผู้ให้บริการระบบคราวด์ฟันดิง (Crowdfunding) การระดมทุนจากบุคคลหรือผู้ลงทุนในวงจำกัด (Private Placement : SME-PP) สำหรับ วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม/วิสาหกิจเริ่มต้นขนาดเล็ก และการเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ในวงกว้าง (Public Offering: SME-PO) รวมถึงการพัฒนาสมรรถนะของผู้ประกอบการผ่านการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ อาทิ การระดมทุนและการบริหารวิสาหกิจเริ่มต้น ด้านเกษตรและอาหารเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน การจัดหาแหล่งเงินทุน ขยายงานตามแผนงาน การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดและสร้างมูลค่าธุรกิจ เพื่อให้ธุรกิจที่จัดตั้งใหม่สามารถเติบโตได้ตามแผนธุรกิจที่วางไว้ นำไปสู่การเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ Live Exchange และสามารถต่อยอดไปเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ เอ็ม เอ ไอ (mai) ทั้งนี้การจะบรรลุเป้าหมายได้ มีปัจจัยแห่งความสำเร็จ ได้แก่ ความพร้อมและสมรรถนะของผู้ประกอบการ รวมถึงรูปแบบการระดมทุนและเกณฑ์รองรับการระดมทุนที่เหมาะสมและมีความหลากหลาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080202 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 1** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของ พ.ศ. 2566) มีมูลค่า 5,095.20 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 52.2 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 12 คิดเป็นร้อยละ 435 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยจำแนกตามรูปแบบการระดมทุนได้เป็นการระดมทุนจากนักลงทุนในรูปแบบการระดมทุนผ่านผู้ให้บริการระบบคราวด์ฟันดิง มูลค่า 5,047.95 ล้านบาท และการระดมทุนจากบุคคลหรือผู้ลงทุนในวงจำกัด มูลค่า 47.25 ล้านบาท

มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของ SME และอัตราการขยายตัวเฉลี่ย พ.ศ. 2562 - 2566

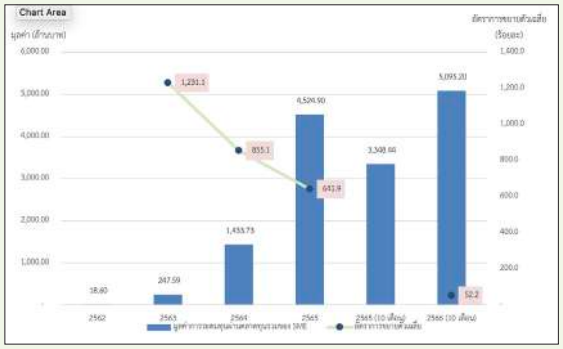

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล 10 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2566) มีการระดมทุนผ่านตลาดทุนจำนวน 5,095.20 ล้านบาท ขยายตัวสูงถึงร้อยละ 52.2 จากช่วงเวลาเดียวกันของ พ.ศ. 2565 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตรามูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 12 โดยคิดเป็นร้อยละ 435 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** อย่างไรก็ตาม เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการขยายตัวของมูลค่าการระดมทุนผ่านตลาดทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ร้อยละ 641.9 คิดเป็นการหดตัวร้อยละ 91.87 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการขับเคลื่อนผ่าน**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** โดยส่งเสริมกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งเงินทุนผ่านตลาดทุน ได้แก่ **โครงการหลักสูตรการระดมทุนและการบริหารวิสาหกิจเริ่มต้น ด้านเกษตรและอาหารเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน ของมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี** ที่มุ่งเน้นการพัฒนาองค์ความรู้ของผู้ประกอบการผ่านการจัดอบรมหลักสูตรการระดมทุนและการบริหารวิสาหกิจเริ่มต้นด้านเกษตรและอาหารเพื่อสร้างมูลค่าสูงสุดและยั่งยืน เพื่อให้ผู้บริหารองค์กรรุ่นใหม่ มีความรู้ความเข้าใจถึงประเด็นสำคัญในการบริหารงานแต่ละขั้นตอน และสนับสนุนให้ธุรกิจที่จัดตั้งใหม่สามารถเติบโตได้ตามแผน

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080202

ธุรกิจที่วางไว้และสร้างมูลค่าสูงสุด โดยเนื้อหาการฝึกอบรมสามารถถ่ายทอดความรู้ในเชิงปฏิบัติ แก่ผู้บริหารหรือผู้ก่อตั้งกิจการวิสาหกิจเริ่มต้นในการสร้างธุรกิจอย่างเป็นระบบ สามารถวางแผนการพัฒนาองค์กร จัดหาเงินทุนและขยายงานตามแผนงาน รวมถึงการสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการวัด และการสร้างมูลค่าธุรกิจ จนถึงการนำบริษัทเข้าจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ได้ นอกจากนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ได้จัดทำโครงการสนับสนุนผู้ประกอบการตามศักยภาพและระดับการเติบโตของธุรกิจอย่างต่อเนื่อง แบ่งเป็น โครงการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ อาทิ การระดมทุนผ่านคราวด์ฟันดิงทั้งแบบหุ้นและหุ้นกู้ และการระดมทุนจากบุคคลหรือผู้ลงทุนในวงจำกัด และโครงการสำหรับวิสาหกิจขนาดกลางขึ้นไป อาทิ การเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ในวงกว้าง ทั้งนี้ สำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ ยังได้ปรับปรุงเกณฑ์ระดมทุนเพื่อลดอุปสรรคและมีความหลากหลายเพื่อให้สอดคล้องกับกิจการทุกขนาด ได้แก่ การร่วมมือกับพันธมิตรในการส่งเสริมความรู้การระดมทุนในรูปแบบต่าง ๆ ให้กับผู้ประกอบการและการจัดงานสัมมนาเผยแพร่ผลการศึกษาระบบนิเวศและนโยบายที่เหมาะสมเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งเงินทุนสำหรับผู้ประกอบการที่ดำเนินธุรกิจรูปแบบโมเดลพัฒนาเศรษฐกิจแบบองค์รวม (BCG Model) โดยชี้ให้เห็นถึงปัญหาอุปสรรคในการระดมทุนของผู้ประกอบการ รวมทั้งการให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย และการปรับปรุงกฎเกณฑ์ที่เหมาะสม เพื่อส่งเสริมการสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการระดมทุนของผู้ประกอบการฯ ต่อไปในอนาคต

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมบางส่วนยังขาดความรู้ความเข้าใจรูปแบบและเกณฑ์รองรับการระดมทุน นอกจากนี้ยังมีข้อกังวลเกี่ยวกับการสูญเสียสิทธิ์ขาดในกิจการและเอกภาพในการตัดสินใจ รวมทั้งมีข้อกังวลเงื่อนไขการเข้าไประดมทุนในตลาดทุนของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ซึ่งจำเป็นต้องมีการเปิดเผยข้อมูลสำคัญของธุรกิจ อาทิ งบแสดงฐานะการเงิน ความเสี่ยงของธุรกิจ และรายละเอียดผู้บริหารเพื่อเป็นข้อมูลให้นักลงทุนใช้พิจารณาประกอบการลงทุน โดยเฉพาะการระดมทุนรูปแบบการระดมทุนจากบุคคลหรือผู้ลงทุนในวงจำกัดและการเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ในวงกว้าง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรเพิ่มช่องทางการให้ความรู้เกี่ยวกับการระดมทุนผ่านตลาดทุนให้แก่ผู้ประกอบการเพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับการลงทุน ควบคู่กับผ่อนปรนมาตรการกำกับดูแลให้กิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถเข้าถึงแหล่งทุนผ่านตลาดทุนได้มากขึ้น โดยเฉพาะการผ่อนปรนหลักเกณฑ์การอนุญาตการระดมทุนแบบการเสนอขายหุ้นที่ออกใหม่ในวงกว้าง รวมทั้งประชาสัมพันธ์และส่งเสริมให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมระดมทุนผ่านการระดมทุนจากบุคคลหรือผู้ลงทุนในวงจำกัดเพิ่มขึ้น

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080301

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

จ.3

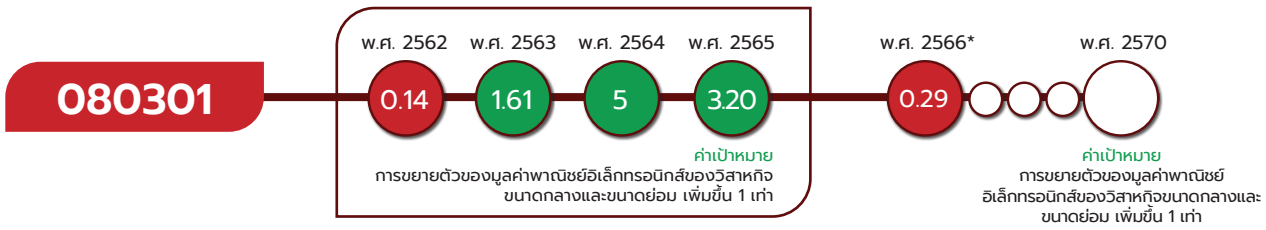

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080301 กำหนดตัวชี้วัด มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ที่ 3.20 เท่า ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 320 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์อยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมจากรายงานการสำรวจยอดขายรายไตรมาสของสำนักงานสถิติแห่งชาติ และข้อมูล E-commerce market value in Thailand จาก Statista ส่งผลให้ค่าตัวเลข พ.ศ. 2565 ที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์กับ พ.ศ. 2566 เป็นคนละตัวกันกับที่ปรากฏในวงกลมแสดงค่าสี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า

การเปลี่ยนแปลงสถานการณ์อย่างรวดเร็วและรุนแรงทั้งในมิติทางสังคมและเศรษฐกิจ รวมทั้งสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลให้พฤติกรรมของผู้บริโภคและการดำเนินธุรกิจมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยปัจจุบันได้มีการนำพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีดิจิทัลมาประยุกต์ใช้ในการดำเนินธุรกิจมากขึ้น รวมทั้งการเพิ่มปริมาณการซื้อขายออนไลน์ระหว่างผู้บริโภคกับผู้ผลิตโดยตรง ส่งผลให้มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ สมรรถนะที่เหมาะสมและการเข้าถึงตลาดของผู้ประกอบการ ความเชื่อมั่นของผู้บริโภคที่มีต่อสินค้า บริการ และผู้ขาย รวมถึงมาตรฐานการให้บริการหลังการขาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080301 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มีมูลค่าทั้งสิ้น 759,367 ล้านบาท ขยายตัวจากมูลค่า 588,007 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า โดยคิดเป็นร้อยละ 29.1 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมในประเทศไทย และอัตราการขยายตัวเฉลี่ย พ.ศ. 2563 - 2566

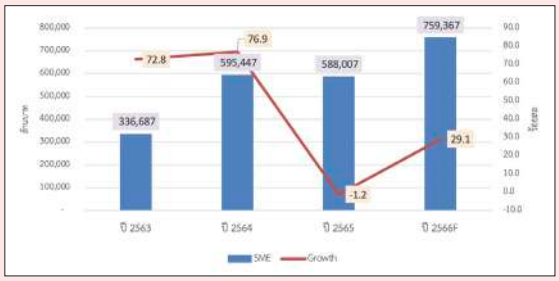

ที่มา: E-commerce market value in Thailand จาก Statista และรายงานการสำรวจยอดขายรายไตรมาส ของสำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลโดย สศช.

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาเทียบเคียงจากมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 จำนวน 759,367 ล้านบาท หากเทียบจากมูลค่า 588,007 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 พบว่า มีการขยายตัว 0.29 เท่า เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อัตราการขยายตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม เพิ่มขึ้น 1 เท่า โดยคิดเป็นร้อยละ 29.1 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราการหดตัวของมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม อยู่ที่ร้อยละ 1.2 คิดเป็นร้อยละ 2,525 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมผ่านกิจกรรมที่สำคัญ อาทิ การฝึกอบรมเพื่อพัฒนาความรู้ในการใช้พาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ให้เป็นช่องทางเพิ่มรายได้และสามารถบริหารจัดการร้านค้าออนไลน์ได้อย่างมีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งให้คำปรึกษาในการพัฒนาอัตลักษณ์และคุณภาพมาตรฐานของสินค้าให้ตรงกับความต้องการของตลาดแก่ผู้ประกอบการและชุมชนโดยใช้ผู้เชี่ยวชาญจากแพลตฟอร์มออนไลน์ชั้นนำ รวมถึงพัฒนาระบบตลาดกลางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ที่มีความปลอดภัยและมีความน่าเชื่อถือสูง เพื่อใช้เป็นพื้นที่ขายสินค้าของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมและผลิตภัณฑ์จากชุมชน ควบคู่กับการเชื่อมโยงร้านค้าของผู้ประกอบการไทยขึ้นสู่เว็บไซต์ชั้นนำในประเทศเป้าหมาย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อเพิ่มมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังเป็นประเด็นที่มีความท้าทายสูง โดยพิจารณาจากจำนวนเรื่องร้องเรียนที่ถูกส่งมายังศูนย์รับเรื่องร้องเรียนปัญหาออนไลน์ของสำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ ส่วนมากเป็นปัญหาที่เกี่ยวข้องกับการซื้อขายสินค้าและบริการผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยเฉพาะปัญหาการไม่ได้รับสินค้าหรือได้รับสินค้าที่ไม่ตรงกับความต้องการของผู้ซื้อ ซึ่งมีสัดส่วนที่สูงกว่าเรื่องร้องเรียนประเภทอื่นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งกระทบต่อความเชื่อมั่นในการซื้อสินค้าและบริการผ่านช่องทางพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ และส่งผลต่อมูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของประเทศในภาพรวม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งรัดให้มีการจดทะเบียนรับรองผู้ประกอบการพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์เพื่อแก้ปัญหาการหลอกลวง สร้างความน่าเชื่อถือให้กับผู้ขาย ตลอดจนวิเคราะห์และสนับสนุนข้อมูลที่สำคัญ อาทิ พฤติกรรมของผู้ซื้อบนแพลตฟอร์มชั้นนำซึ่งกำลังเป็นที่นิยมในตลาดต่างประเทศ เพื่อให้ผู้ประกอบการกลุ่มส่งออกสามารถทำการค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น รวมถึงสนับสนุนการพัฒนาโครงข่ายอินเตอร์เน็ตความเร็วสูงให้เป็นสาธารณูปโภคขั้นพื้นฐานที่ครอบคลุมในทุกพื้นที่ เพื่อให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ในราคาที่เหมาะสม พร้อมทั้งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานของระบบการชำระเงินอิเล็กทรอนิกส์ให้รองรับการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีและนวัตกรรมดิจิทัล และส่งเสริมการใช้บัญชีเอสโครวให้เป็นระบบกลางสำหรับการชำระเงินในตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ โดยขยายผลให้ครอบคลุมถึงการซื้อขายสินค้าและบริการบนช่องทางแพลตฟอร์มโซเชียลมีเดีย รวมทั้งพัฒนาความปลอดภัยทางไซเบอร์และการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อให้การค้าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีความปลอดภัยยิ่งขึ้น

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจ ขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080302

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

จ.3

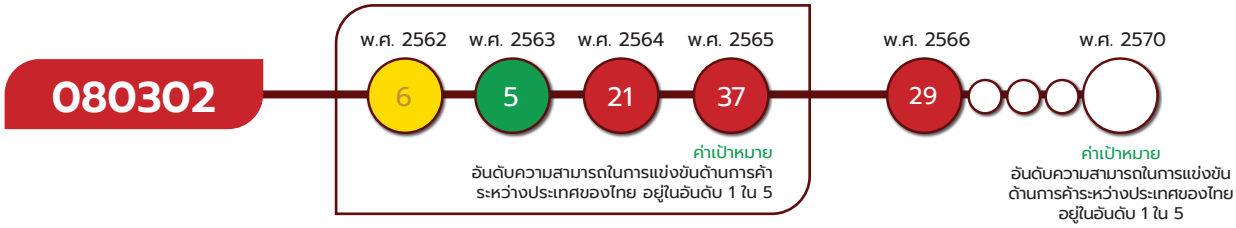

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 5

ภายใต้บริบทที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้ประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทาย หลายรูปแบบ ไม่ว่าจะเป็นปัญหาความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ บทบาทของเทคโนโลยีและการเข้าสู่ยุคดิจิทัล ไปจนถึงกฎระเบียบสากลและกติกาการค้าใหม่ด้านสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืน ประเทศจึงต้องดำเนินนโยบายการค้าระหว่างประเทศอย่างมียุทธศาสตร์เพื่อแสวงหาโอกาสจากการเปลี่ยนแปลงที่จะเกิดขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำกรอบการเจรจาความร่วมมือและการจัดทำสิทธิประโยชน์ทางการค้าระหว่างประเทศ การขจัดอุปสรรคทางการค้าและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวย ตลอดจนการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ประกอบการ รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการให้ได้คุณภาพมาตรฐาน มีนวัตกรรมและความแตกต่าง เพื่อให้สามารถผนวกเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080302 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 ที่กำหนดให้ ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย อยู่ในอันดับ 1 ใน 5 ภายในปี 2570

แผนแม่บท
08

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080302

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080302 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ โดยการสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำเสนอความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจ รวมทั้งปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งสร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 29 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศสมาชิกอาเซียนอื่น ประเทศไทยยังคงเป็นรองจากสิงคโปร์ (อันดับที่ 2) และมาเลเซีย (อันดับ 14) แต่สูงกว่าอินโดนีเซีย (อันดับ 49) และฟิลิปปินส์ (อันดับ 60) และหากพิจารณาเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอยู่ในอันดับที่ 30 โดยคิดเป็นร้อยละ 103.45 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศ พ.ศ. 2565 - 2566

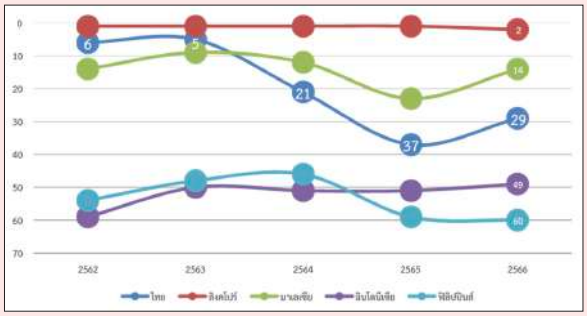

ที่มา: รายงานการจัดอันดับความสามารถในการแข่งขัน สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทย โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 29 จากจำนวน 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศของไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 5 โดยคิดเป็นร้อยละ 17.24 ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีอันดับความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศอยู่ในอันดับที่ 37 คิดเป็นร้อยละ 21.62 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080302

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องให้ความสำคัญกับการผลักดันการเจรจาเพื่อจัดทำความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าสำคัญ อาทิ สหภาพยุโรป สหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ศรีลังกา รวมถึงทบทวนปรับปรุงกรอบความตกลงการค้าเสรีอาเซียน-ออสเตรเลีย-นิวซีแลนด์ ให้ทันสมัยสอดคล้องกับบริบททางการค้าใหม่ พร้อมทั้งส่งเสริมให้ผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมพัฒนาคุณภาพสินค้าและบริการให้ได้มาตรฐานและมีความแตกต่างตอบโจทย์ความต้องการของผู้บริโภคในประเทศคู่ค้าได้อย่างตรงจุด นอกจากนี้ ยังมีการพัฒนาสภาพแวดล้อมด้านการค้าให้เอื้ออำนวย โดยปรับปรุงกฎหมายและกฎระเบียบที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะพระราชบัญญัติการส่งออกไปนอกและการนำเข้ามาในราชอาณาจักรซึ่งสินค้า พ.ศ. 2522 การศึกษาแนวทางการพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศของไทย การเพิ่มประสิทธิภาพระบบข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ ณ จุดเดียว ให้สามารถเชื่อมโยงกับหน่วยงานต่าง ๆ ได้มากขึ้น รวมถึงการเพิ่มประเภทข้อมูลอิเล็กทรอนิกส์ที่เกี่ยวข้องกับการนำเข้า ส่งออก และโลจิสติกส์ เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถทำธุรกรรมอิเล็กทรอนิกส์กับหน่วยงานภาครัฐได้สะดวกมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเด็นภูมิรัฐศาสตร์โลก สงครามยูเครน-รัสเซียที่ยืดเยื้อนำไปสู่ความผันผวนของต้นทุนทางพลังงานและวัตถุดิบ ความตึงเครียดทางการค้าระหว่างสหรัฐฯ-จีนที่ทวีความรุนแรงส่งผลให้เกิดการแยกตัวห่วงโซ่อุปทานระหว่างสหรัฐฯ และจีน **การกำหนดมาตรฐานทางสิ่งแวดล้อม**ซึ่งเปรียบเสมือนมาตรการกีดกันทางการค้าที่มิใช่ภาษี อาทิ มาตรการปรับราคาคาร์บอนก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรป การจัดทำร่างกฎหมายการเก็บภาษีคาร์บอนจากสินค้านำเข้าที่ก่อให้เกิดก๊าซเรือนกระจกเข้มข้นของสหรัฐอเมริกา ซึ่งกรอบความตกลงการค้าสมัยใหม่และความร่วมมือในระดับภูมิภาคมักบรรจุประเด็นการค้าและการพัฒนาที่ยั่งยืน อาทิ ความตกลงที่ครอบคลุมและก้าวหน้าสำหรับหุ้นส่วนทางเศรษฐกิจภาคพื้นแปซิฟิก (Comprehensive and Progressive Agreement of Trans-Pacific Partnership) และยุทธศาสตร์อาเซียนเพื่อความเป็นกลางทางคาร์บอน ทำให้ผู้ประกอบการและผู้ส่งออกไทยต้องเผชิญกับต้นทุนการทำธุรกิจที่สูงขึ้นและประสบ**ข้อจำกัดในการปรับตัวของผู้ประกอบการไทย**ภายใต้เศรษฐกิจยุคใหม่โดยเฉพาะการปรับตัวเข้าสู่กติกาใหม่ด้านสิ่งแวดล้อม และใช้โอกาสจากแนวโน้มใหม่

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080302

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการให้เข้าเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานโลกได้อย่างมีประสิทธิภาพ ผ่านการยกระดับทักษะและองค์ความรู้ด้านการค้าระหว่างประเทศ ควบคู่กับการพัฒนาศักยภาพด้านการวางแผนและบริหารจัดการธุรกิจเพื่อการส่งออก การบริหารความเสี่ยง รวมถึงการยกระดับความสามารถในการปรับตัวให้สอดรับกับบริบทและกฎระเบียบการค้าโลกสมัยใหม่ การประยุกต์ใช้นวัตกรรมเพื่อสร้างความแตกต่างของสินค้าและการสร้างตราสินค้าที่ตอบโจทย์ตลาดส่งออก โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมที่ไทยมีความสามารถในการแข่งขัน อาทิ อุตสาหกรรมฮาลาล อุตสาหกรรมซอฟต์พาวเวอร์ และอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เป็นต้น การพัฒนาเทคโนโลยีสีเขียวต้นทุนต่ำเพื่อสนับสนุนกระบวนการผลิตที่ยั่งยืนและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสำหรับผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมถึงการแสวงหาโอกาสใหม่เกี่ยวกับธุรกิจด้านสิ่งแวดล้อม/ปล่อยก๊าซคาร์บอนต่ำ และมีความรับผิดชอบต่อสังคม การปรับปรุงสภาพแวดล้อมให้เอื้ออำนวยต่อการค้าและการลงทุน อาทิ การทบทวนกฎหมายและขั้นตอนให้เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ การเร่งพัฒนาแพลตฟอร์มการค้าดิจิทัลระหว่างประเทศให้เกิดขึ้นอย่างแท้จริง นอกจากนี้ ควรมีการจัดทำยุทธศาสตร์การเจรจาความร่วมมือ/ความตกลงการค้าเสรีกับประเทศคู่ค้าสำคัญและประเทศคู่ค้าใหม่ อาทิ สหราชอาณาจักร กลุ่มความร่วมมืออ่าวอาหรับ และสหภาพศุลกากรแห่งแอฟริกาตอนใต้ เป็นต้น เพื่อกำหนดจุดยืนที่ชัดเจนของประเทศไทยในเวทีความร่วมมือต่าง ๆ และกระจายความเสี่ยงและใช้ประโยชน์จากความขัดแย้งทางภูมิรัฐศาสตร์ การเร่งรัดการจัดตั้งกองทุนช่วยเหลือเพื่อการปรับตัวของภาคการผลิตและภาคบริการที่ได้รับผลกระทบจากการเปิดเสรีทางการค้าให้แล้วเสร็จ ตลอดจนการสนับสนุนให้วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบันเพื่อเป็นแต้มต่อในการส่งออกนำเข้า

080303

แผนแม่บทย่อย | การสร้างโอกาสเข้าถึงตลาด

จ.3

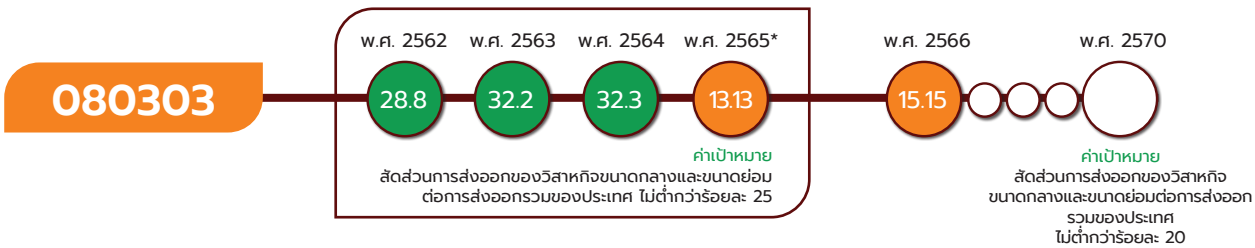

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080303 กำหนดตัวชี้วัด การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยแสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 13.13 ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 52.52 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม) ทั้งนี้ด้วยตัวชี้วัดดังกล่าวมีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ทำให้สถานการณ์ที่แสดงไว้ในปีนั้น ๆ อาจมีค่าคะแนนที่เปลี่ยนแปลงไป

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080303

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขยายตัวการส่งออกวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศเพิ่มขึ้น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

การยกระดับความสามารถในการแข่งขันของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้สามารถขยายตลาดสู่สากล นับได้ว่าเป็นช่องทางสำคัญที่จะช่วยลดการกระจุกตัวของตลาดภายในประเทศ และเพิ่มโอกาสในการแสวงหารายได้ใหม่จากต่างประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเข้าถึงตลาดผู้ซื้อและเครือข่ายพันธมิตรธุรกิจในต่างประเทศ การเข้าถึงห่วงโซ่อุปทานโลก การใช้สิทธิประโยชน์ทางการค้า พิธีการศุลกากรและการอำนวยความสะดวกทางการค้า รวมถึงการเข้าถึงข้อมูลธุรกิจ โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคและกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 080001 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศ แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 25 เป็น ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 20

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080303 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่** 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่** 2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080303

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมอยู่ที่ 1,100,897 ล้านบาท เทียบกับมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศจำนวน 7,268,400 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.15 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีสัดส่วนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 75.75 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

มูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม
ต่อการส่งของรวมของประเทศ

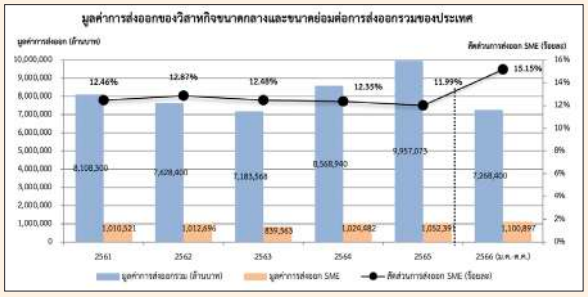

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากภาพรวมมูลค่าการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 1,100,897 ล้านบาท คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 15.15 ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งประเทศ ซึ่งมีมูลค่าอยู่ที่ 7,268,400 ล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 20 โดยคิดเป็นร้อยละ 75.75 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด สัดส่วนการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมต่อการส่งออกรวมของประเทศอยู่ที่ ร้อยละ 11.99 คิดเป็นร้อยละ 26.36 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐได้ส่งเสริมผู้ประกอบการด้านการส่งออกโดยมีมาตรการที่สำคัญ อาทิ การสนับสนุนข้อมูลเชิงลึกของตลาดต่างประเทศให้กับผู้ประกอบการที่ต้องการส่งออก โดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภค ปริมาณอุปสงค์และอุปทานของสินค้าและบริการที่มีความนิยม รวมถึงกฎระเบียบในการเข้าสู่ตลาด ซึ่งได้ดำเนินการควบคู่กับการจัดกิจกรรมการขยายตลาดไปต่างประเทศ ผ่านโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม ในรูปแบบการเจรจากับคู่ทางธุรกิจ การเชิญเข้าร่วมแสดงสินค้านานาชาติในต่างประเทศและบนแพลตฟอร์มพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ระดับโลก การพัฒนาองค์ความรู้ด้านการค้าระหว่างประเทศผ่านหลักสูตรของสถาบันพัฒนาผู้ประกอบการการค้ายุคใหม่ภายใต้กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ การส่งเสริมผู้ประกอบการให้เข้าถึงบริการด้านการเงิน อาทิ ผลิตภัณฑ์สินเชื่อ การร่วมลงทุนเพื่อการส่งออก ตลอดจนการใช้ประโยชน์จากกองทุนส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศเพื่อสนับสนุนการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการและเพื่อพัฒนาตราสินค้า พร้อมยกระดับมาตรฐานของสินค้าให้สอดคล้องกับหลักเกณฑ์ที่ประเทศคู่ค้ากำหนด

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080303

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ศักยภาพในการปรับตัวของผู้ประกอบการไทยภายใต้บริบทการค้าใหม่ยังคงเป็นหนึ่งในความท้าทายสำคัญ โดยเฉพาะข้อจำกัดด้านความสามารถในการใช้ประโยชน์จากระบบดิจิทัลเพื่อขยายช่องทางในการจำหน่ายสินค้าในรูปแบบออนไลน์เพื่อเจาะตลาดต่างประเทศ การใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มมูลค่าและคุณภาพของสินค้าและบริการที่ยังอยู่ในระดับต่ำ โดยสินค้าส่งออกส่วนใหญ่ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมส่วนใหญ่เป็นสินค้าที่มีมูลค่าเพิ่มน้อย อาทิ อุปกรณ์ไฟฟ้า น้ำตาล ผลไม้สด ไม้แปรรูป เป็นต้น นอกจากนี้ มาตรการด้านสิ่งแวดล้อมและแรงงานสากลยังเป็นประเด็นท้าทายที่ทำให้ผู้ประกอบการส่งออกต้องปรับเปลี่ยนโมเดลธุรกิจให้สอดคล้องกับแนวทางการประกอบธุรกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม สังคม และธรรมาภิบาล มากขึ้น และอาจส่งผลให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้น ขณะเดียวกันผู้ประกอบการยังคงเผชิญข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งเงินทุนเพื่อการส่งออก และต้นทุนวัตถุดิบและราคาเชื้อเพลิงภายในประเทศปรับตัวสูงขึ้น ซึ่งส่งผลต่อความสามารถในการแข่งขันด้านราคากับสินค้าและบริการราคาถูกของประเทศคู่แข่ง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรมุ่งเน้นการสร้างโอกาสในการเข้าสู่ตลาดต่างประเทศและการเชื่อมโยงผู้ประกอบการเข้าสู่ห่วงโซ่อุปทานโลก ผ่านกิจกรรมการจับคู่และขยายเครือข่ายธุรกิจในต่างประเทศ การส่งเสริมผู้ประกอบการให้สามารถใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้ความตกลงการค้าเสรีที่มีผลบังคับใช้ในปัจจุบัน การสนับสนุนให้มีตัวแทนการค้าระหว่างประเทศที่มีศักยภาพทำหน้าที่แทนผู้ประกอบการในการส่งออกสินค้าไปยังตลาดเป้าหมาย การสนับสนุนด้านการเงินผ่านการให้สินเชื่อและการประกันความเสี่ยงแก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนการยกระดับการอำนวยความสะดวกทางการค้าและพิธีการศุลกากร นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการสนับสนุนข้อมูลโดยเฉพาะพฤติกรรมผู้บริโภคและกฎระเบียบของประเทศคู่ค้า และเตรียมความพร้อมของผู้ประกอบการในการออกสู่ตลาดประเทศที่มีรายได้สูงและกลุ่มประเทศเศรษฐกิจเกิดใหม่ อาทิ สหรัฐอเมริกา ยุโรป และตะวันออกกลาง รวมถึงการพัฒนาสินค้าและบริการที่มีความแตกต่าง มีมูลค่าสูง มีนวัตกรรม สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคเฉพาะกลุ่มและการใช้ชีวิตวิถีใหม่ อาทิ สินค้าที่ผลิตตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียนและเศรษฐกิจสีเขียว สินค้าและธุรกิจบริการฮาลาล และธุรกิจบริการสุขภาพ

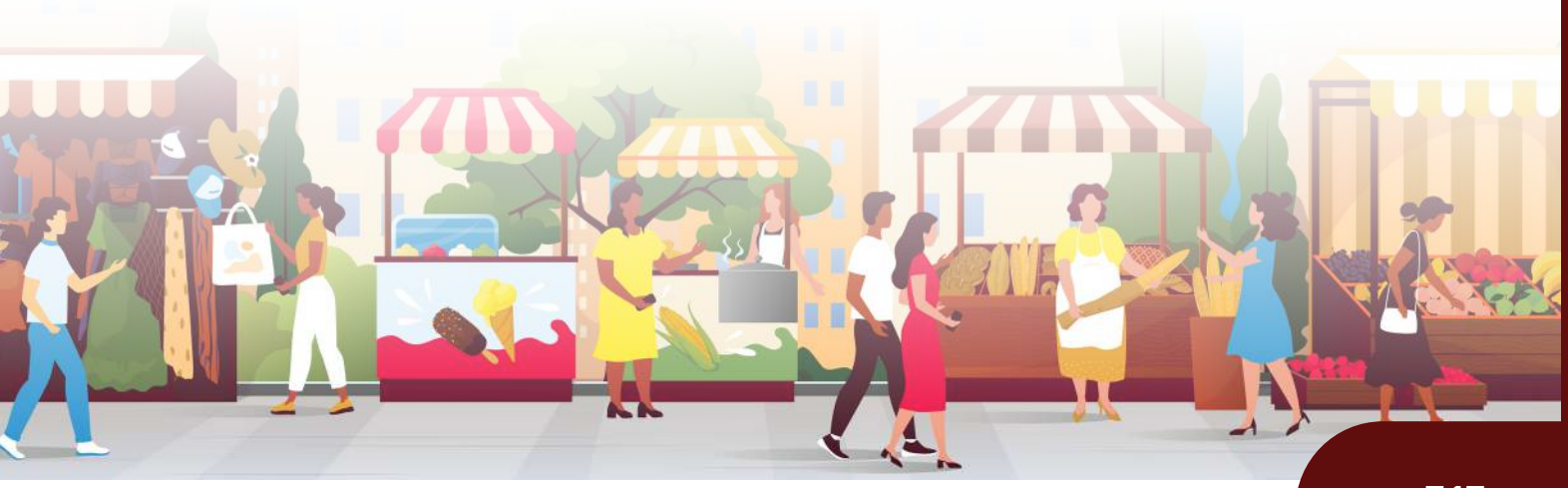

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080401

แผนแม่บทย่อย

การสร้างระบบนิเวศที่เอื้อต่อการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่

จ.3 สสว.

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 080401 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่ปรากฏค่าสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 และ (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 20

ผู้ประกอบการในกลุ่มวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศ และเป็นรากฐานสำคัญในการพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืน แต่ในปัจจุบันสภาพแวดล้อมในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยังมีอุปสรรคอยู่มาก โดยเฉพาะอุปสรรคด้านกฎระเบียบของภาครัฐ อาทิ ขั้นตอนการขอใบอนุญาต หรือการขอการรับรองต่าง ๆ ที่มีความซับซ้อนและต้องใช้ระยะเวลานาน รวมทั้งมีค่าใช้จ่ายที่สูงเกินไป ดังนั้น ภาครัฐจึงควรสนับสนุนให้เกิดความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคการศึกษา และสถาบันวิชาการทั้งในและระหว่างประเทศ ในการส่งเสริมและพัฒนาผู้ประกอบการร่วมกัน โดยการยกระดับบริการและโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ ได้แก่ การกำหนดมาตรฐาน การตรวจสอบและรับรอง และมาตรวิทยาเพื่อสนับสนุนการยกระดับสินค้าและบริการที่มีความจำเป็นให้มีคุณภาพเป็นที่ยอมรับระหว่างประเทศ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นของผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเข้าถึงและการใช้ประโยชน์จากข้อมูลของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม การขึ้นทะเบียนวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ความสามารถของผู้ให้บริการทางธุรกิจ การช่วยเหลือและสิทธิประโยชน์แก่วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม รวมทั้งกฎหมายและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อธุรกิจวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย อยู่ใน 12 อันดับแรก เป็น ประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ประกอบด้วย (1) อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 17 ภายในปี 2570 และ (2) อันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 ภายในปี 2570

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080401

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 080401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)** **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 3** อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น และ **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 1** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมมีสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการเติบโตและแข่งขันได้ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ภาพรวมด้านนโยบายภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบาย พิจารณาจากผลการจัดอันดับประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ โดยปัจจัยย่อย (1) จำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 20 เทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ปัจจัยย่อยจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจไม่เกินอันดับที่ 20 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมาย

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านจำนวนวันและจำนวนขั้นตอนในการเริ่มต้นธุรกิจ ระหว่าง พ.ศ. 2561 - 2566

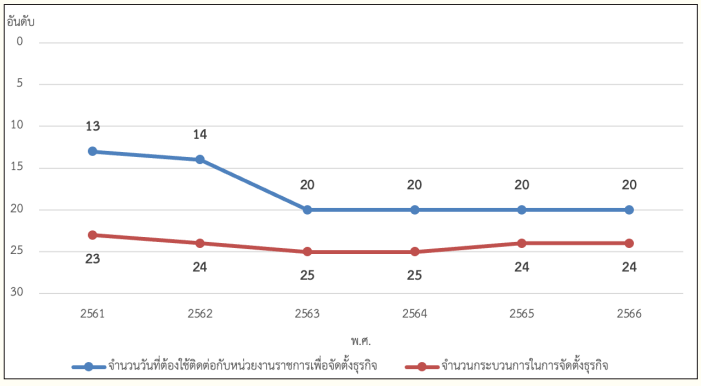

ที่มา: สถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD)

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080401

ที่กำหนด และ (2) กระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 เทียบกับค่าเป้าหมายของ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ปัจจัยย่อยจำนวนกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจไม่เกินอันดับที่ 24 คิดเป็นร้อยละ 100 เป็นไปตามเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากประสิทธิภาพการดำเนินงานของธุรกิจ ซึ่งประกอบด้วยปัจจัยย่อยอันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 20 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ประเทศไทยอยู่ในอันดับ 1 ใน 17 นั้น จะพบว่าอันดับของประเทศไทยยังคงห่างจากค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 อยู่ 3 อันดับ หรือ คิดเป็นร้อยละ 85 และเมื่อพิจารณาปัจจัยย่อยอันดับกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 24 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 20 พบว่าอันดับของประเทศไทยยังคงห่างจากค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 อยู่ 4 อันดับ คิดเป็นร้อยละ 83.33 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.17 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งอันดับปัจจัยย่อยจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจอยู่ในอันดับที่ 20 และปัจจัยย่อยจำนวนกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจอยู่ในลำดับที่ 24 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

อันดับจำนวนวันที่ต้องใช้ติดต่อกับหน่วยงานราชการเพื่อจัดตั้งธุรกิจ

อันดับจำนวนกระบวนการในการจัดตั้งธุรกิจ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมดำเนินการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ทั้งด้านข้อมูลและระบบการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมเพื่ออำนวยความสะดวกในการดำเนินธุรกิจ อาทิ **โครงการ MSME Open Data Gateway** ของสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม จัดทำระบบฐานข้อมูลเปิด ให้บริการข้อมูลเชิงลึกที่เป็นประโยชน์แก่ผู้ประกอบการ รวมถึงหน่วยงานภาครัฐและเอกชนที่สามารถใช้ประกอบการกำหนดแนวทางการส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมให้เข้าถึงบริการและสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ได้มากขึ้น ขณะที่กระทรวงอุตสาหกรรมได้ตระหนักถึงการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทยผ่านการมาตรฐาน จึงได้มุ่งปรับปรุงระบบการกำหนดมาตรฐานด้านการตรวจสอบและรับรองให้ครอบคลุมกับความต้องการของประเทศ เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงสถานการณ์ของโลกและเสริมสร้างการยอมรับในระดับสากล โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีการดำเนินโครงการการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพด้านมาตรฐานของประเทศ และโครงการการปรับปรุงพระราชบัญญัติการมาตรฐานแห่งชาติ พ.ศ. 2551 เพื่อเป็นส่วนหนึ่งสำหรับเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันจากการสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และพัฒนาให้เกิดการต่อยอดอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศไปสู่อุตสาหกรรมแห่งอนาคต

ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลาง และขนาดย่อมยุคใหม่

080401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินนโยบายของภาครัฐในระยะที่ผ่านมา พบว่าผู้ประกอบการประสบปัญหาจากข้อจำกัดด้านกฎหมาย กฎระเบียบที่มีจำนวนมาก ขั้นตอนการขออนุมัติอนุญาตซับซ้อน ใช้ระยะเวลา และเป็นต้นทุนค่าใช้จ่าย ทำให้ผู้ประกอบการจำนวนหนึ่งหลีกเลี่ยงการเข้าสู่ระบบ ภาครัฐจึงขาดฐานข้อมูลวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสำหรับนำไปวิเคราะห์ ติดตาม และเฝ้าระวังสถานการณ์การแข่งขันทางการค้า ตลอดจนใช้เป็นแนวทางในการจัดทำมาตรการส่งเสริมรูปแบบต่าง ๆ ที่ตรงกับความต้องการของผู้ประกอบการแต่ละขนาดและประเภทธุรกิจ โดยเฉพาะข้อมูลผู้ประกอบรายย่อยและวิสาหกิจขนาดย่อม ส่งผลให้ผู้ประกอบการกลุ่มดังกล่าวไม่สามารถเข้าถึงมาตรการ/โครงการภาครัฐได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรลดกฎหมาย กฎระเบียบที่ไม่จำเป็น และเร่งพัฒนาเครื่องมือตรวจจับพฤติกรรมจำกัดการแข่งขัน เพื่อนำไปใช้กำหนดมาตรการแก้ไข ควบคุมการมีอำนาจเหนือตลาดและกำหนดแนวปฏิบัติทางธุรกิจ ที่มีความเหมาะสมและเป็นธรรม ขยายผลระบบศูนย์กลางบริการภาครัฐเพื่อภาคธุรกิจ (Biz portal) ให้รองรับการส่งคำขอใบอนุมัติ/อนุญาตได้ในครั้งเดียว และครอบคลุมทุกการอนุมัติอนุญาตของภาครัฐ พร้อมทั้งผลักดันให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการให้บริการและการส่งเสริมและพัฒนาวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมของภาครัฐเร่งรัดการเชื่อมโยงข้อมูลโดยใช้เลขประจำตัวเดียว ควบคู่กับการนำระบบพิสูจน์และยืนยันตัวตนทางดิจิทัลมาอำนวยความสะดวกในการขอรับบริการจากหน่วยงานต่าง ๆ ได้โดยไม่ต้องพิสูจน์และยืนยันตัวตนซ้ำ พร้อมทั้งขยายผลคูปองภาครัฐผ่านโครงการส่งเสริมและเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม (Business Development Service: BDS) ให้ทั่วถึงและครอบคลุม สอดคล้องตามศักยภาพของผู้ประกอบการในแต่ละขนาดและประเภทของธุรกิจ

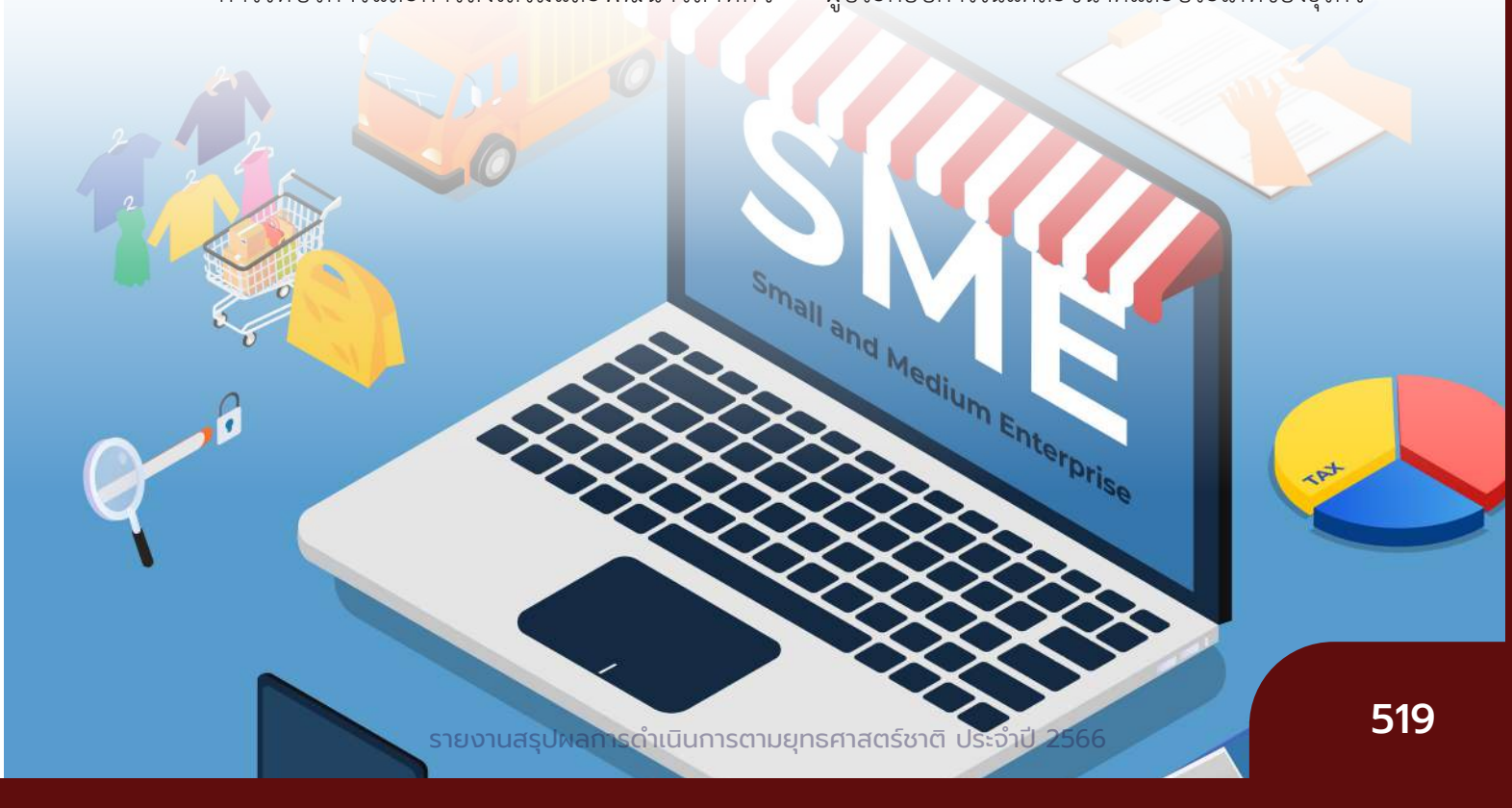

แผนแม่บท

09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เชื่อมโลก เชื่อมไทย เพิ่มการลงทุนจากในและต่างประเทศ
เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขัน
กระจายศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม
เพื่อการเติบโตในมิติเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อมที่ยั่งยืน

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษของประเทศไทย ประกอบด้วย เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค และเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาต่อยอดฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศให้ทันสมัยระดับนานาชาติและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสร้างพื้นที่เศรษฐกิจใหม่ในภาคต่าง ๆ รวมทั้งในบริเวณชายแดนที่มีศักยภาพให้สามารถกระตุ้นให้เกิดการเติบโตทางเศรษฐกิจ ดึงดูดการลงทุน และกระจายประโยชน์จากการพัฒนาทั้งในระดับประเทศ ระดับภาค และระดับพื้นที่ รวมถึงเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งจะช่วยสนับสนุนการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค เพิ่มโอกาสการจ้างงานและการประกอบอาชีพ ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง และเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่และของประเทศโดยรวม โดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษให้พร้อมรองรับการลงทุนและสนับสนุนการเติบโตได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน ทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามอุตสาหกรรมเป้าหมายและความต้องการของตลาด การวิจัยพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี/นวัตกรรมเพื่อยกระดับการผลิตและบริการให้ได้มาตรฐานและแข่งขันได้ รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการเติบโตทางเศรษฐกิจ ตลอดจนการดำเนินงานเชิงรุกด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์เพื่อดึงดูดการลงทุนและสนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีส่วนต่าง ๆ ในการบูรณาการขับเคลื่อนการพัฒนา โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น และ (2) การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนในการสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
090001

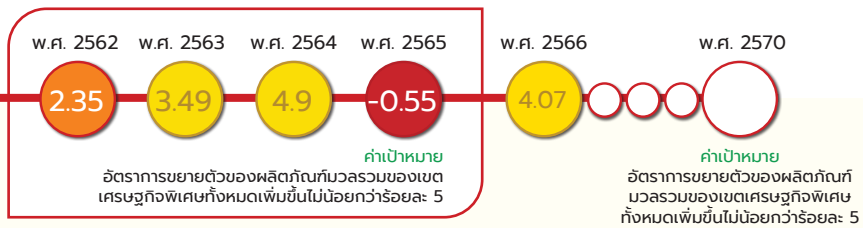

หมายเหตุ
1. เป้าหมาย 090001 เดิม ในห้วงแรกของการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2562 - 2565) เป็นการวัดอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในพื้นที่ (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อย่างไรก็ตาม แผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ได้มีการปรับให้ครอบคลุมบริบทของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย จึงมีการปรับตัวชี้วัดจากเดิม เป็น **อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในพื้นที่ทั้งหมด** ประกอบด้วย (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) ระเบียงเศรษฐกิจ 4 ภาค และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจชายแดน
2. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด เป็นมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 090001 การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2570

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 090001 มีการปรับตัวชี้วัดให้สอดคล้องกับการพัฒนา จากเดิม อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 5 ในพื้นที่ (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็น **อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ในพื้นที่ (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน**

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด (26 จังหวัด) ประกอบด้วย ผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษรวม 4 ภาค และผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ณ ราคาประจำปี (พ.ศ. 2564) มีมูลค่ารวม 5,592,180 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวแท้จริงเพิ่มขึ้นร้อยละ 4.07 จากปีก่อนหน้า คิดเป็นร้อยละ 81.4 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย ณ พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 5 เนื่องจากการขับเคลื่อนการดำเนินงานและการดำเนินโครงการ/มาตรการสำคัญมีความก้าวหน้าเป็นลำดับและเริ่มทยอยแล้วเสร็จทั้งการพัฒนาด้านโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวก การกำหนดกิจการ/คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย และการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 คลี่คลายลง จึงส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจ

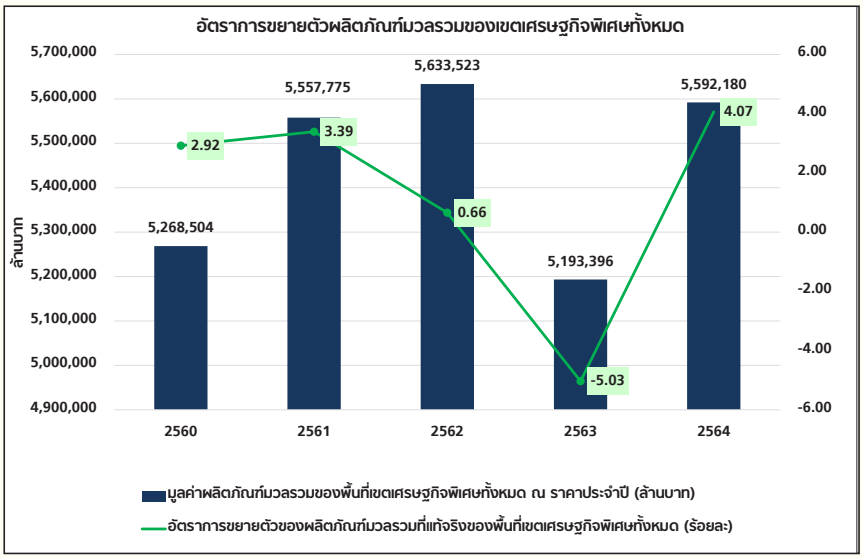

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด โดยสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษมีมูลค่า 5,592,180 ล้านบาท หรือเท่ากับอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ร้อยละ 4.07 คิดเป็นร้อยละ 81.40 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยร้อยละ 5 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 5.03 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 180.79 อย่างไรก็ดี หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ หน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงาน และภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ควรร่วมกันบูรณาการการขับเคลื่อนการพัฒนาทั้งในด้านการต่อยอดการสร้างมูลค่าเพิ่มในกิจกรรมทางเศรษฐกิจของพื้นที่และการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานรองรับการลงทุนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น การพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและบริการในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษกับพื้นที่โดยรอบและกับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นทั้งในประเทศและประเทศในภูมิภาค สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมและพัฒนาทักษะฝีมือแรงงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษสามารถบรรลุได้ตามเป้าหมายใน พ.ศ. 2570

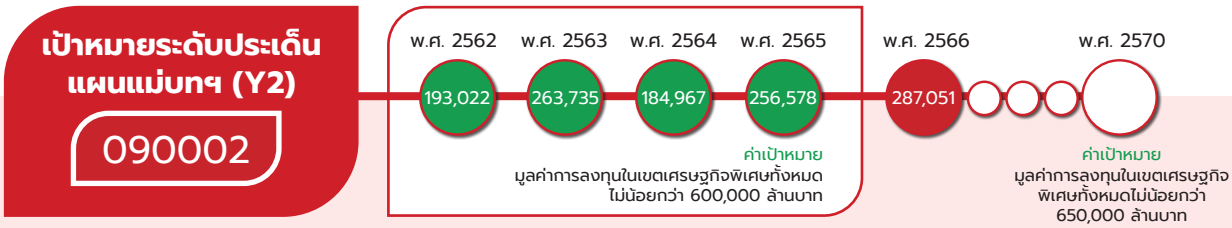

หมายเหตุ
1. เป้าหมาย 090002 เดิม ในห้วงแรกของการดำเนินยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2562 -2565) เป็นการวัด มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ได้แก่ ((1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน อย่างไรก็ตาม แผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ประเด็น (09) ได้มีการปรับให้ครอบคลุมบริบทของการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษในประเทศไทย จึงมีการปรับตัวชี้วัดจากเดิมเป็น **มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด** ประกอบด้วย (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน
2. มูลค่าการลงทุนเป็นมูลค่าการลงทุนต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 090002 การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570 (มีการปรับตัวชี้วัด โดยในห้วง พ.ศ. 2561 – 2565 กำหนดให้มีมูลค่ารวมไม่น้อยกว่า 600,000 ล้านบาท)

เป้าหมายระดับประเด็น 090002 ยังคงเป้าหมายเดิม แต่มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิมที่กำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ประกอบด้วย (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมไม่น้อยกว่า 600,000 ล้านบาท

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เป็น มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ประกอบด้วย (1) เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (2) ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเศรษฐกิจ 4 ภาค และ (3) เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน รวมไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีมูลค่าการลงทุนรวม 287,051 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก 232,735 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 81.08 การลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค 47,763 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 16.64 และการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 6,553 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 2.28 ของมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด ตามลำดับ โดยมูลค่าการลงทุนรวมดังกล่าวคิดเป็นร้อยละ 220.81 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ให้มีมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษรวมไม่น้อยกว่า 130,000 ล้านบาท ซึ่งสะท้อนถึงผลจากการสนับสนุนของภาครัฐในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกและโครงสร้างพื้นฐานทั้งในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพื่อเชื่อมโยงโครงข่ายหลักในประเทศและเชื่อมกับประเทศเพื่อนบ้าน การทบทวนกิจการเป้าหมายและออกมาตรการการส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มเติมและการกำหนดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายและออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนเป็นการเฉพาะในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาทักษะแรงงานและผู้ประกอบการรวมถึงการพัฒนาหลักสูตรการศึกษาเพื่อรองรับความต้องการแรงงานและการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการลงทุน โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมกันขับเคลื่อนการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้สามารถดึงดูดการลงทุนได้อย่างต่อเนื่อง โดยมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดใน พ.ศ. 2566 มีมูลค่ารวม 287,051 ล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ 130,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 221 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566

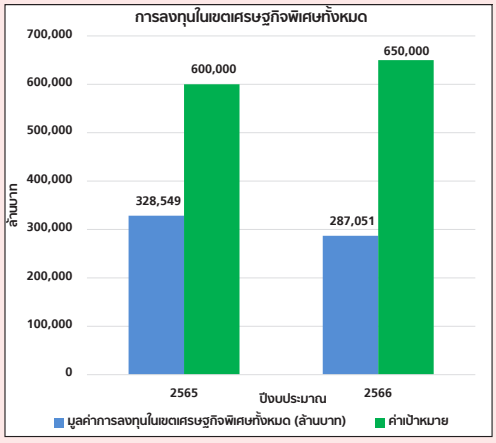

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการส่งเสริมการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมด มีมูลค่า 287,051 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.16 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนรวมในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท ส่งผลให้อยู่ใน**ระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** อย่างไรก็ดี ในระยะต่อไปเมื่อระบบโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่และโครงสร้างพื้นฐานสำคัญอื่น ๆ ทยอยแล้วเสร็จมีการกำหนดแผนงาน/โครงการและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องร่วมกันขับเคลื่อนระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ มีการสร้างความเชื่อมโยง

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

ระหว่างพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้ง 3 พื้นที่และพื้นที่เศรษฐกิจอื่น ๆ ทั้งในและต่างประเทศ และการพัฒนาสภาพแวดล้อมและแรงจูงใจให้เอื้อต่อการลงทุน ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวจะช่วยดึงดูดการลงทุนของนักลงทุนรายใหม่และสนับสนุนการขยายการลงทุนของนักลงทุนรายเดิมและสนับสนุนให้มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดสามารถบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 232,735 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 44.16 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 650,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 328,549 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 12.63 ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งประชาสัมพันธ์ดึงดูดการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่มีสัดส่วนมูลค่าการลงทุนร้อยละ 18.92 ของมูลค่าการลงทุนทั้งหมดให้เพิ่มมากขึ้นตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนที่ประกาศใช้เมื่อต้นปี พ.ศ. 2566 ในส่วนของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกควรรักษาฐานนักลงทุนรายเดิมไม่ให้ย้ายฐานการผลิตไปยังประเทศอื่นและพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เหมาะสมกับการลงทุน และชักชวนนักลงทุนรายใหม่ให้เข้ามาลงทุนในอุตสาหกรรมและบริการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง นอกจากนี้ เขตเศรษฐกิจพิเศษจะต้องเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นในอนาคตและสามารถใช้ประโยชน์จากโอกาสการเปลี่ยนแปลงดังกล่าวเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศต่อไป

นอกจากนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ พบว่า สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทระดับแผนย่อยยังมีสถานะต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 จึงมีประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ของแต่ละแผนแม่บทระดับแผนย่อยดังกล่าว ซึ่งจะส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับที่ดีขึ้นได้ อาทิ **การดึงดูดให้เกิดการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษ**ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษที่ได้ประกาศไปแล้ว **การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุน**โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมแห่งอนาคต **การบริหารจัดการแรงงานและพัฒนาศักยภาพแรงงาน/ผู้ประกอบการ**ให้สอดรับกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตเศรษฐกิจพิเศษและ**การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้มีคุณภาพ ทั่วถึง และเพียงพอ** ทั้งในด้านการคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ และระบบสื่อสารโทรคมนาคม รวมถึงการบริหารจัดการน้ำ การจัดสรรน้ำ และการเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ซึ่งมีการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น

ทั้งนี้ มี**ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุค่าเป้าหมาย** อาทิ **การบูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลาง และในระดับพื้นที่**เพื่อขับเคลื่อนการดำเนินงานทั้งใน**ด้านการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุน** โดยดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

แผนแม่บท
09

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เพื่อให้เกิดเป็นฐานการลงทุนที่สร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ได้อย่างแท้จริง การติดตามผลและการปรับ/เพิ่มเติมสิทธิประโยชน์/มาตรการส่งเสริมการลงทุนต่างๆ ให้สอดรับกับแนวโน้มการเปลี่ยนแปลงในอนาคต อาทิ การเปลี่ยนแปลงทางภูมิรัฐศาสตร์ การย้ายฐานการผลิตของบริษัทชั้นนำของโลก ความต้องการสินค้าและบริการในโลกยุคใหม่ **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** โดยเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่างๆ ให้แล้วเสร็จตามแผนและเชื่อมโยงกับพื้นที่เกี่ยวเนื่องทั้งในประเทศและข้ามพรมแดน และใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่พัฒนาแล้วให้เต็มศักยภาพ เพื่อสนับสนุนให้เกิดการเชื่อมโยงในห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ และ**ด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์** โดยเร่งดำเนินงานเชิงรุกด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์สร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดนักลงทุนทั้งในและต่างประเทศและสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษให้แก่ภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อให้การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในกิจการ/คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย รวมทั้ง **การยกระดับการผลิตและบริการในเขตเศรษฐกิจพิเศษ**ให้ใช้เทคโนโลยี/นวัตกรรมที่สูงขึ้นและได้มาตรฐานสากล การพัฒนาศักยภาพของแรงงาน/ผู้ประกอบการให้สอดรับกับการขยายตัวของอุตสาหกรรมเป้าหมายในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมด้านกำลังแรงงานที่มีคุณภาพให้เพียงพอสามารถสอดรับกับทิศทางการพัฒนาและเทคโนโลยี/นวัตกรรมที่เปลี่ยนไปและสอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในแต่ละพื้นที่และบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสม และการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ ตลอดจนการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการขยายตัวทางเศรษฐกิจ ซึ่งจะส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 2 เป้าหมาย ได้แก่ (1) ให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2570 และ (2) มูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 650,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570 ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (09) เขตเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย 6 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

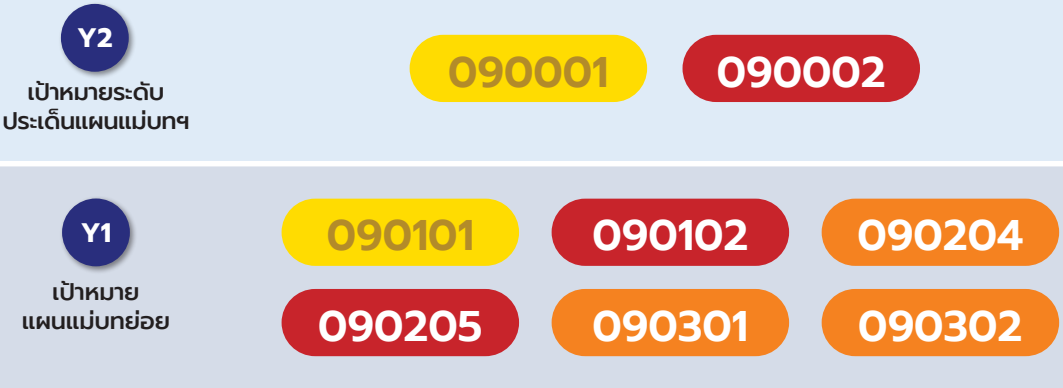

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

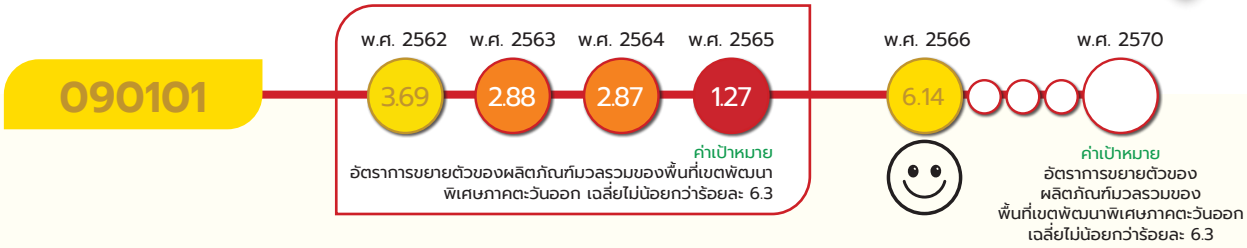

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090101 กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยวัดจากมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก (เฉลี่ยร้อยละ) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 2,364,867 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ร้อยละ 6.14 โดยในช่วง พ.ศ. 2561 – 2564 การเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.06 ต่อปี สาเหตุหลักเป็นผลสืบเนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 ซึ่งใน พ.ศ. 2566 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก คิดเป็นร้อยละ 97.46 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 7.14 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 186

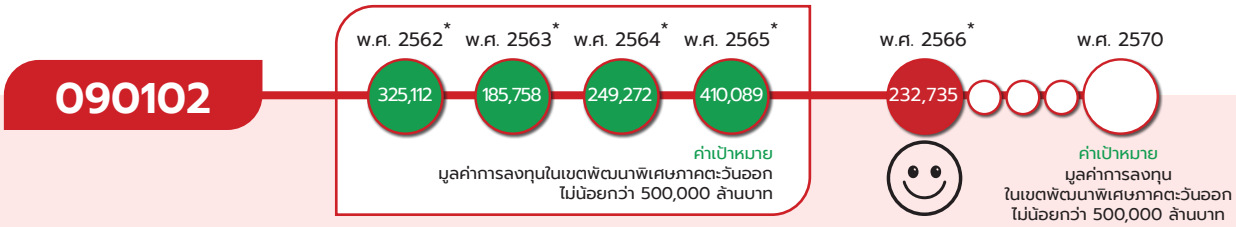

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 090102 เป็นการวัดมูลค่าการลงทุนในห้วง 5 ปี ซึ่งมูลค่าที่แสดงผลเป็นมูลค่าการลงทุนต่อปี

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกโดยสถานการณ์ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ใน พ.ศ. 2566 มูลค่าสะสมของการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุน 232,735 ล้านบาท (มูลค่าตามปีงบประมาณ) ต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีมูลค่าในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 46.55 ของค่าเป้าหมาย

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

จากจำนวนโครงการลงทุน 510 โครงการ โดยมีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤต (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 221,650 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 5

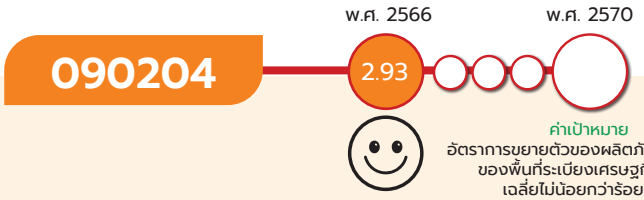

หมายเหตุ : 1. เป้าหมาย 090204 เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
2. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ (เฉลี่ยร้อยละ) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 2,708,753 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวแท้จริงเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2563 คิดเป็นร้อยละ 2.93 โดยอัตราการขยายตัวเฉลี่ยในห้วง 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564) คิดเป็นร้อยละ 1.46 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 58.6 ของเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 3.53 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 183

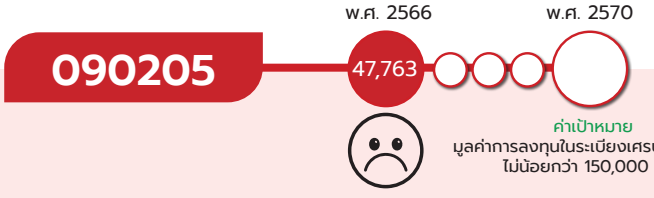

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090205 เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 47,763 ล้านบาท โดยลงทุนในกิจการที่หลากหลาย คิดเป็นร้อยละ 31.84 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติ (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 98,903 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 51.71

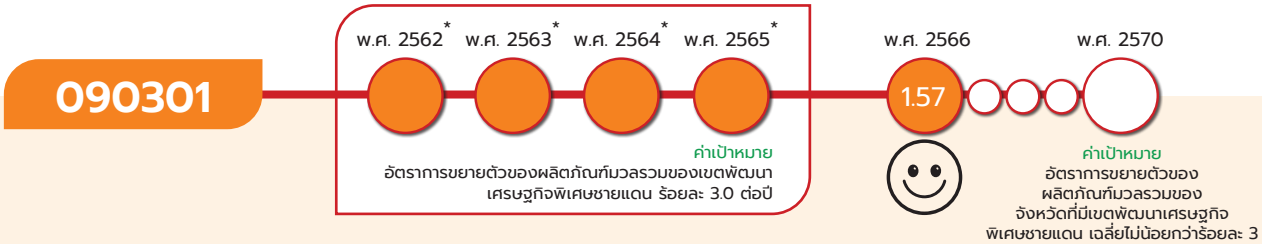

หมายเหตุ : 1. เป้าหมาย 090301 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุ จากเดิมอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็น อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้สามารถวัดค่าเป้าหมายได

*2. ในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในปัจจุบันมีเพียงการจัดทำข้อมูลในระดับประเทศ รายภาคและในระดับย่อยที่สุดคือรายจังหวัด ซึ่งขอบเขตพื้นที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนครอบคลุมระดับตำบล ทำให้การประเมินผลการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนยังไม่สามารถประเมินจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ได้โดยตรงจึงเป็นการบรรยายสถานการณ์การพัฒนาและเทียบเคียงเทียบมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งแสดงผลข้อมูลในเป้าหมาย 090302 การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

3. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนโดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 449,282 ล้านบาท โดยมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 ซึ่งมีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมคิดเป็นร้อยละ 52.33 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 3.64 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 143.13

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

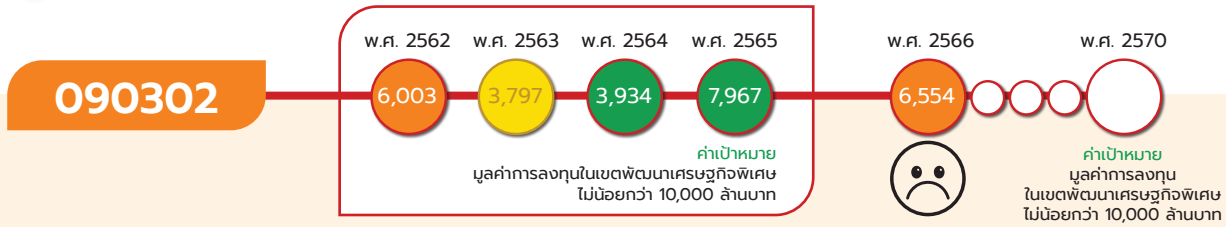

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090302 เป็นการวัดมูลค่าการลงทุนในห้วง 5 ปี ซึ่งมูลค่าที่แสดงผลเป็นมูลค่าการลงทุนต่อปี

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มูลค่าการลงทุนในเขตฯ ชายแดนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 6,553.74 ล้านบาท ซึ่งมูลค่าการลงทุนในเขตฯ ชายแดนปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 65 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 10,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 7,966.57 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 17.72

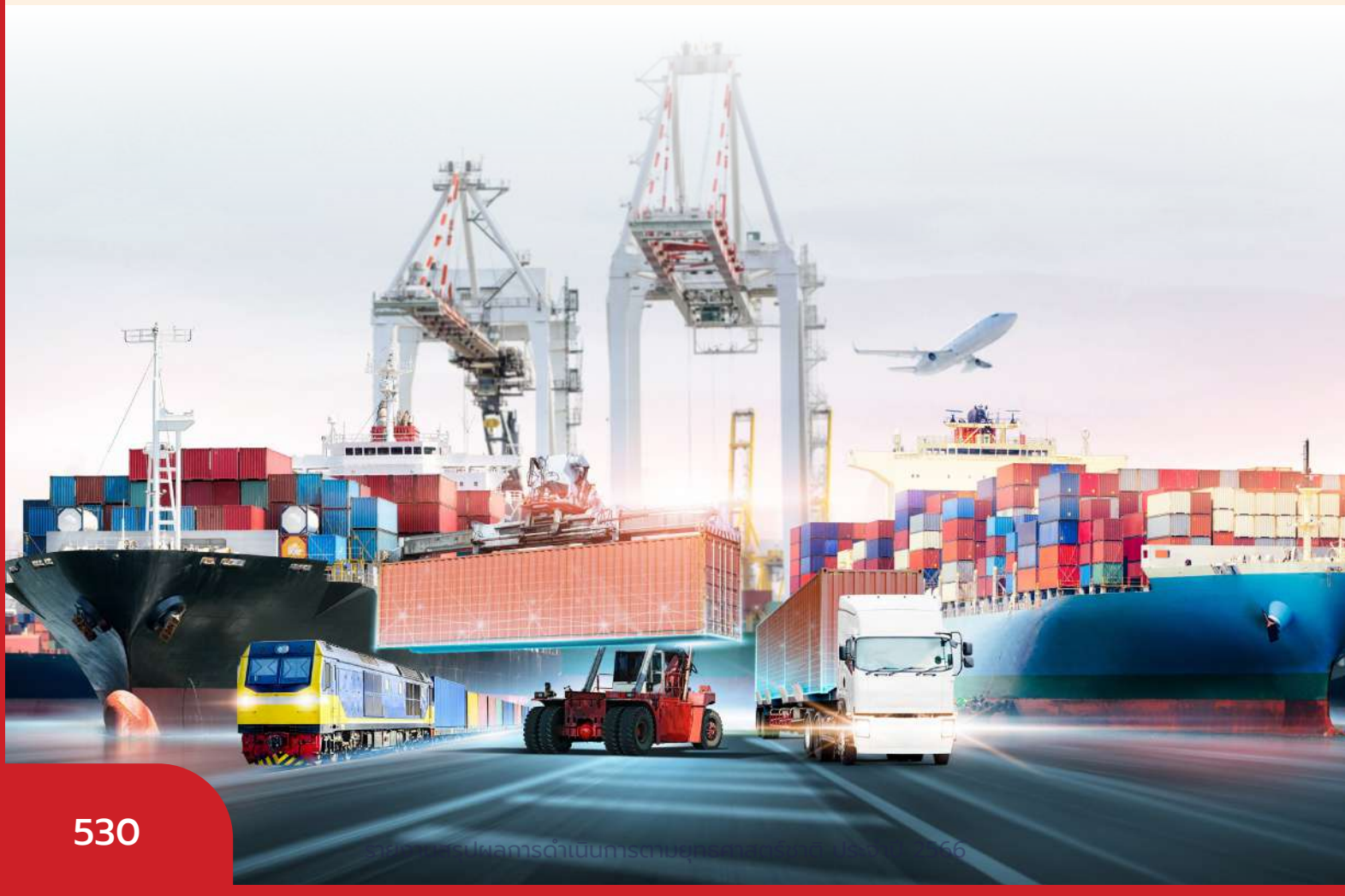

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จ.3 EEC

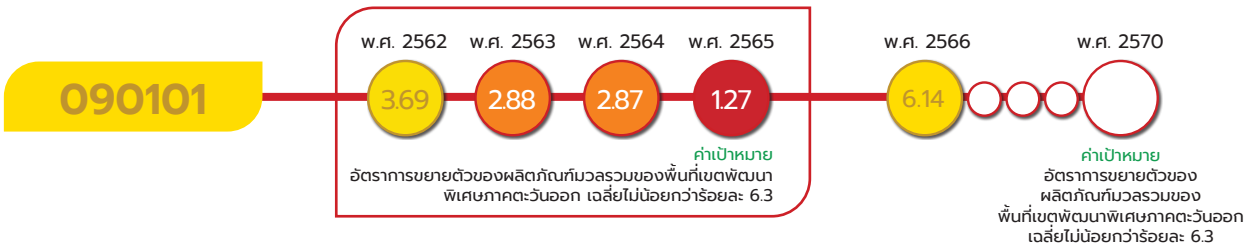

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090101 กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยวัดจากมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในพื้นที่ 3 จังหวัด ได้แก่ ฉะเชิงเทรา ชลบุรี และระยอง เป็นฐานเศรษฐกิจหลักของประเทศที่จะช่วยผลักดันการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมให้ประเทศไทยก้าวขึ้นสู่ระดับประเทศพัฒนาแล้วโดยเร็ว โดยมีแนวทางการขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญในการส่งเสริมการเพิ่มผลิตภาพและสร้างมูลค่าเพิ่มด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม ยกระดับอุตสาหกรรมสู่อุตสาหกรรมที่มีมูลค่าสูงและมีศักยภาพในการแข่งขันสูง ให้สอดรับกับบริบทโลกบนฐานกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ทันสมัยและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการพัฒนาเมืองอัจฉริยะน่าอยู่และมีความทันสมัยระดับนานาชาติและสามารถประกอบกิจการอย่างมีคุณภาพ ซึ่งการพัฒนาเทคโนโลยีและนวัตกรรมในผลิตภัณฑ์และการบริการ การผลิตแรงงานได้ตามความต้องการของตลาด และการมีส่วนร่วมของทุกภาคีการพัฒนาที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการความร่วมมือที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่เป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญที่จะทำให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น ยกระดับการพัฒนาและเสริมสร้างความเข้มแข็งให้กับประเทศไทยในฐานะประตูการค้าการลงทุนของภูมิภาคเอเชีย นอกจากนี้ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ สิ่งแวดล้อม และภัยพิบัติอย่างเป็นระบบจะช่วยเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนและการเป็นฐานเศรษฐกิจของประเทศที่เติบโตอย่างยั่งยืน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090101 **ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม** ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เฉลี่ยไม่น้อยกว่า ร้อยละ 6.3 ใน พ.ศ. 2570

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 2,364,867 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 15 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าอยู่ที่ร้อยละ 6.14 โดยในช่วง พ.ศ. 2561 – 2564 การเติบโตทางเศรษฐกิจเฉลี่ยเพิ่มขึ้นเพียงร้อยละ 1.06 ต่อปี สาเหตุหลักเป็นผลสืบเนื่องจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 (สถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤต) อย่างไรก็ตาม ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 ซึ่งมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นตามภาวะการส่งออกและภาคบริการที่ขยายตัวดีขึ้น และเมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ร้อยละ 6.14 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 6.3 คิดเป็นร้อยละ 97.46 ของเป้าหมาย พ.ศ. 2566

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจภาคตะวันออก พ.ศ. 2560 - 2564

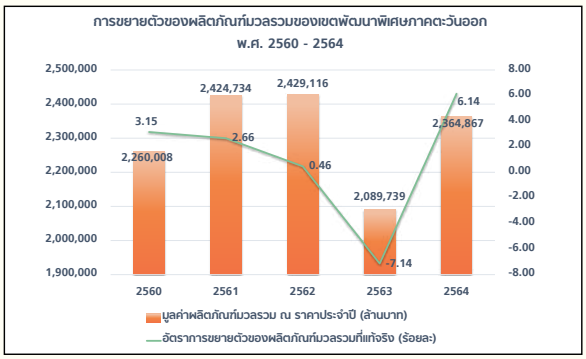

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยสถานการณ์ ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อยู่ที่ร้อยละ 6.14 คิดเป็นร้อยละ 97.52 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.3 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 7.14 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 186

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การพัฒนาและขับเคลื่อนเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เน้นการยกระดับการลงทุนทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐาน สาธารณูปโภค และดิจิทัล การดึงดูดอุตสาหกรรมเป้าหมายที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูง และการเตรียมพื้นที่สำหรับการพัฒนาเมืองใหม่อัจฉริยะน่าอยู่ โดยมีโครงการร่วมทุนระหว่างรัฐและเอกชน หรือ PPP ซึ่งเป็นโครงการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานหลักที่ได้เอกชนลงนามในสัญญาแล้วทั้ง 4 โครงการ ได้แก่ รถไฟความเร็วสูงเชื่อมสามสนามบิน สนามบินอู่ตะเภาและเมืองการบินภาคตะวันออก ท่าเรือแหลมฉบังระยะที่ 3 และท่าเรือมาบตาพุดระยะที่ 3 รวมทั้งการเพิ่มศักยภาพโครงข่ายคมนาคมทางถนนเชื่อมโยงทั้งในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ การจัดตั้งเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมาย (เช่น เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก (EECi) เขตส่งเสริมอุตสาหกรรมและนวัตกรรมดิจิทัล (EECd) และเขตส่งเสริมศูนย์นวัตกรรมการแพทย์ครบวงจร ธรรมศาสตร์ (พัทยา) เป็นต้น) นอกจากนี้ ยังได้พัฒนาบุคลากรในด้านการศึกษา การวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรม โดยจัดทำระบบการพัฒนาบุคลากรและการศึกษา ซึ่งเป็นความร่วมมือของภาครัฐและเอกชนในการผลิตบุคลากรที่ตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมาย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเป็นฐานเศรษฐกิจหลักที่มีศักยภาพและมีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยมีโครงข่ายการคมนาคมขนส่งที่ครอบคลุมทั้งทางถนน ทางราง ทางน้ำ และทางอากาศที่สามารถเชื่อมโยงกับภูมิภาคในประเทศและต่างประเทศได้อย่างสะดวก อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญที่มีผลต่อการบรรลุเป้าหมาย เช่น การเตรียมความพร้อมด้านกำลังแรงงานที่มีคุณภาพเพียงพอสามารถสอดรับกับทิศทางการพัฒนาและเทคโนโลยีที่เปลี่ยนไป การเพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนและการบริหารจัดสรรน้ำให้เพียงพอต่อการขยายตัวทางเศรษฐกิจและเมือง การพัฒนาระบบเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการบริหารจัดการระบบคมนาคมขนส่งเพื่อลดต้นทุน เป็นต้น นอกจากนี้ การดำเนินโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่เพื่อเตรียมความพร้อมรับการลงทุนต้องอาศัยการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างชัดเจน รวมทั้งความต่อเนื่องของนโยบายรัฐบาล

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกในระยะต่อไป มุ่งเน้นการพัฒนาอย่างยั่งยืนในทุกมิติทั้งเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ให้มีความยืดหยุ่นและสามารถปรับตัวได้ทันต่อสถานการณ์โลกที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว และมีความพร้อมรองรับการลงทุนในอุตสาหกรรมขั้นสูงและอุตสาหกรรมแห่งอนาคตที่หลากหลาย รวมทั้งภาคบริการที่เกี่ยวข้อง ควบคู่กับการเสริมสร้างเศรษฐกิจท้องถิ่นให้เติบโตอย่างยั่งยืน โดยเร่งรัดการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานโดยเฉพาะการเชื่อมโยงโครงข่ายคมนาคมขนส่งและโลจิสติกส์ให้แล้วเสร็จตามแผน ดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายใน 4 คลัสเตอร์สำคัญ ได้แก่ ยานยนต์สมัยใหม่ ดิจิทัล การแพทย์มูลค่าสูง และโลจิสติกส์ พัฒนาทักษะฝีมือแรงงานที่ได้คุณภาพและสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ขับเคลื่อนโครงการศูนย์ธุรกิจ EEC และการพัฒนาเมืองน่าอยู่อัจฉริยะรวมถึงยกระดับเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิต พร้อมระบบดูแลชุมชนอย่างยั่งยืน

090102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

จ.3 EEC

090102

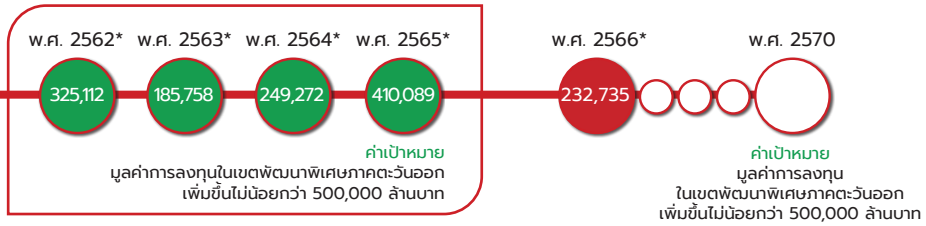

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 090102 เป็นการวัดมูลค่าการลงทุนในห้วง 5 ปี ซึ่งมูลค่าที่แสดงผลเป็นมูลค่าการลงทุนต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท

การพัฒนาพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มีจุดประสงค์ที่มุ่งเน้นการเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน เป็นฐานการผลิตอุตสาหกรรมที่สำคัญของประเทศ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมเป้าหมายที่สำคัญแห่งอนาคต เพื่อสร้างให้เกิดการเปลี่ยนแปลงรูปแบบสินค้าและบริการ และการสะสมเทคโนโลยีในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจของไทยให้เติบโตได้ในระยะยาว โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญในการเร่งพัฒนาโครงสร้าง

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090102

พื้นฐานที่ครอบคลุมทั้งในด้านคมนาคมและโลจิสติกส์ การพัฒนาหลักสูตรการศึกษา/การอบรมทักษะขั้นสูงที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดเพื่อให้เกิดการผลิตแรงงานที่มีทักษะตรงตามความต้องการของอุตสาหกรรมที่ต้องใช้แรงงานขั้นสูงเป็นสำคัญ การอำนวยความสะดวกแก่นักลงทุน รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมและแรงจูงใจที่เอื้อต่อการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090102 **ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม** ที่กำหนดให้มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 090102 การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	(1) ขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (2) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (3) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล (4) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการ แต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 2** ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และ**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์ สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุน

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090102

การนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชนซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 การลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พิจารณาจากมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยสถานการณ์ ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีแรกของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วงที่ 2 พบว่า มูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนรวมทั้งสิ้น 232,735 ล้านบาท (มูลค่าตามปีงบประมาณ) จำนวนโครงการลงทุน 510 โครงการ โดยมีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุนใกล้เคียงกับปีที่ผ่านมา ซึ่งเมื่อพิจารณาสถานการณ์การดำเนินการ พ.ศ. 2566 ต่อค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกไม่น้อยกว่า 100,000 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 232.74 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 อย่างไรก็ตาม ยังคงต้องให้ความสำคัญต่อการเพิ่มประสิทธิภาพการลงทุนต่อไปเพื่อให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ภายใน พ.ศ. 2570

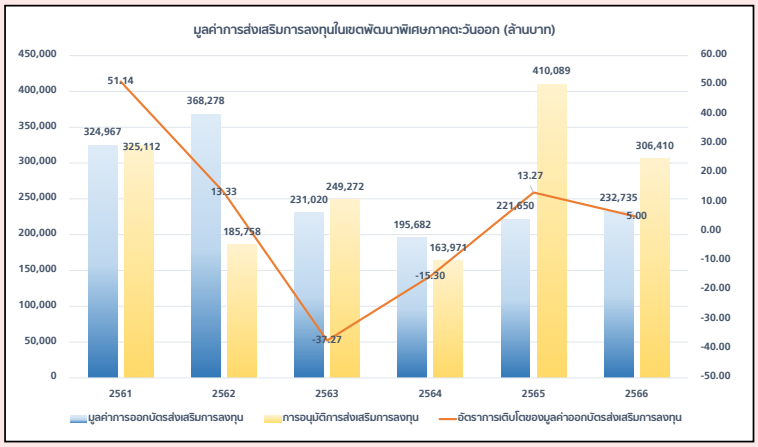

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มูลค่าสะสมของการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกมีมูลค่าการออกบัตรส่งเสริมการลงทุน 232,735 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 46.55 เปรียบเทียบจากค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนรวมในห้วง 5 ปี ไม่น้อยกว่า 500,000 ล้านบาท ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤต (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 221,650 ล้านบาท สะท้อนให้ถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 5

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090102

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การผลักดันให้เกิดการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก โดยเฉพาะการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายได้มีการกำหนดมาตรการสิทธิประโยชน์ การสร้างแรงจูงใจให้แก่นักลงทุนจากทั้งในและต่างประเทศ และการเตรียมพื้นที่เขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อรองรับการลงทุนในพื้นที่ ซึ่งประกอบด้วยเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษ 7 เขต (เช่น เขตส่งเสริมเมืองการบินภาคตะวันออก เขตส่งเสริมนวัตกรรมระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออก เป็นต้น) พื้นที่รวมประมาณ 18,314 ไร่ และเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษรองรับอุตสาหกรรมเป้าหมายซึ่งได้ประกาศจัดตั้งแล้ว 28 เขต บนพื้นที่รวมประมาณ 96,892 ไร่ รวมทั้งการพัฒนาระบบให้บริการแบบเบ็ดเสร็จ นอกจากนี้ ยังได้มีการส่งเสริมการพัฒนาด้านการศึกษาเพื่อรองรับนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก อาทิ การยกระดับทักษะบุคลากรด้วยหลักสูตรอบรมระยะสั้นที่เป็นการบูรณาการการทำงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานของรัฐ สถาบันการศึกษาและภาคเอกชน เพื่อให้เกิดการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนและสามารถผลิตแรงงานที่สอดคล้องต่ออุตสาหกรรมเป้าหมายได้ ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2566 ได้มีการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนย่อยที่มีความสอดคล้องกับปัจจัยที่ต้องให้ความสำคัญ เช่น การพัฒนาและส่งเสริมทักษะและความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ นวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงในกลุ่มนักเรียน นักศึกษาและแรงงาน การเจรจาสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ประกอบกิจการในเขตส่งเสริมเศรษฐกิจพิเศษเพื่อกิจการพิเศษและการบริหารจัดการเพื่อเตรียมพื้นที่โครงการศูนย์ธุรกิจ EEC และเมืองใหม่น่าอยู่อัจฉริยะ เป็นต้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การผลักดันเพื่อให้เกิดการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก ยังคงมีความท้าทายจากสถานการณ์ความไม่แน่นอนและการถดถอยของเศรษฐกิจโลกซึ่งเป็นอุปสรรคต่อการดึงดูดการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ และความท้าทายจากการขาดแคลนแรงงานในทุกภาคการผลิตและทุกระดับแรงงาน โดยเฉพาะแรงงานฝีมือที่มีทักษะความสามารถในการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในกระบวนการผลิตและการทำงาน ดังนั้น จึงต้องเร่งเตรียมกำลังแรงงานให้สอดคล้องกับอุตสาหกรรมเป้าหมายในพื้นที่ นอกจากนี้ ปริมาณน้ำต้นทุนอาจไม่เพียงพอกับการเติบโตของเศรษฐกิจและการขยายตัวของเมือง รวมถึงการพัฒนาเมืองที่อาจส่งผลต่อสิ่งแวดล้อมและประชาชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณที่ได้มีการพัฒนาหรืออาจได้รับผลกระทบจากการขยายตัวในพื้นที่ ซึ่งต้องมีการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพและเหมาะสมเพื่อรองรับการพัฒนา

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090102

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายการลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องร่วมกันขับเคลื่อนในเรื่องการเร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกอย่างต่อเนื่องเพื่อดึงดูดการลงทุน พิจารณาการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนและมาตรการที่สอดคล้องกับความต้องการและสามารถจูงใจนักลงทุน รวมทั้งอำนวยความสะดวกการลงทุน โดยการใช้ประโยชน์จากพระราชบัญญัติเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พ.ศ. 2561 ในการบริหารจัดการให้เกิดประโยชน์สูงสุด นอกจากนี้ ยังต้องเร่งสำรวจและพัฒนาความต้องการแรงงานในแต่ละอุตสาหกรรมเพื่อวางแผนการพัฒนาบุคคลากรในพื้นที่และประเทศให้มีทรัพยากรมนุษย์ที่สอดคล้องกับตลาดแรงงาน ทั้งนี้ ต้องให้ความสำคัญในการพัฒนาระบบนิเวศรองรับการเติบโตทุกมิติเพื่อเอื้อต่อการพัฒนานวัตกรรมการลงทุนในอุตสาหกรรมเป้าหมาย และการพัฒนาเมืองเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ของชุมชนและประชาชนให้เป็นไปอย่างยั่งยืน

090204

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

จ.3

090204

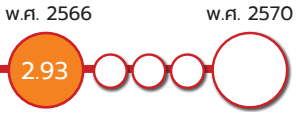

ค่าเป้าหมาย
อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม
ของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ
เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

หมายเหตุ : 1. เป้าหมาย 090204 เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)
2. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก เป็นมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เริ่มดำเนินการตั้งแต่ พ.ศ. 2564 ภายใต้ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 ซึ่งมีเป้าหมายของการพัฒนาเพื่อให้เกิดการกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค โดยการสร้างฐานการลงทุนใหม่ที่สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจในแต่ละภาค สร้างโอกาสการจ้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่กิจกรรม

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090204

ทางเศรษฐกิจในพื้นที่โดยนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการผลิตและบริการตามแนวทางเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ ซึ่งทุกภาคส่วนโดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับฐานรากสามารถได้รับประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่ในแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ การเพิ่มผลิตภาพการผลิตและบริการ การสนับสนุนการวิจัยสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ การส่งเสริมสมรรถนะผู้ประกอบการขนาดกลางและขนาดย่อม วิสาหกิจชุมชน และวิสาหกิจเริ่มต้นในพื้นที่ รวมถึงการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการพัฒนาในพื้นที่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090204 **เป้าหมายแผนย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** ซึ่งเป็นการผนวกรวมของเป้าหมาย 090201 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายแผนย่อยนี้ โดยมีการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ขยายตัวเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ใน พ.ศ. 2570 (เฉลี่ย 5 ปี)

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 090204 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ	หมุดหมายที่ 5 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	ไม่มี

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090204

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090204 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 2** ไทยเป็นห่วงโซ่อุปทานของภูมิภาค และ**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2564) พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ณ ราคาประจำปี มีมูลค่า 2,708,753 ล้านบาท มีอัตราการขยายตัวเพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2563) คิดเป็นร้อยละ 2.93 สะท้อนถึงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายในระดับเสี่ยงที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษในห้วง พ.ศ. 2566 – 2570 ขยายตัวไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ทั้งนี้ อัตราการขยายตัวเฉลี่ยในห้วง 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564) ร้อยละ 1.46 ซึ่งอยู่ในห้วงปีที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด–19 ใน พ.ศ. 2564 ผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้นเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2563 ซึ่งมีแนวโน้มปรับตัวดีขึ้นหลังจากการคลี่คลายจากสถานการณ์โควิด–19 และหากเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่ต่ำกว่าร้อยละ 5 พบว่า สถานการณ์ของการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ร้อยละ 58.6

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวม
พื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิศษ

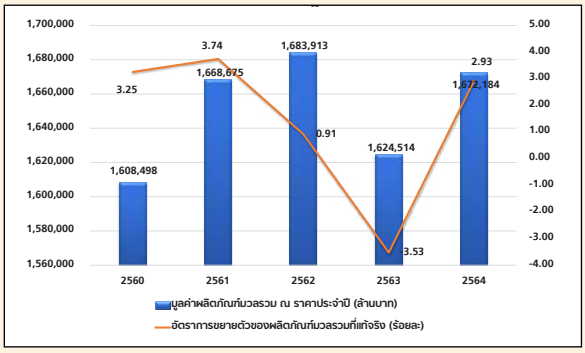

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษคิดเป็นร้อยละ 58.60 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้อัตราการขยายตัวผลิตภัณฑ์มวลรวมเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับยังมีความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 3.53 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 183

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090204

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษตั้งแต่ พ.ศ. 2564 ถึงปัจจุบันมีความก้าวหน้ามาเป็นลำดับ โดยมีการผลักดันประเด็นสำคัญในช่วงแรกของการพัฒนาทั้งในเรื่องของการกำหนดขอบเขตพื้นที่ การกำหนดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย และการให้สิทธิประโยชน์ส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ประกอบด้วย **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ** ได้แก่ จังหวัดเชียงราย เชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** ได้แก่ จังหวัดนครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานี และหนองคาย **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง – ตะวันตก** ได้แก่ จังหวัดพระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี และ**ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้** ได้แก่ จังหวัดชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช โดยมีการกำหนดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายตามศักยภาพและโอกาสของแต่ละพื้นที่ และการให้สิทธิประโยชน์เป็นการเฉพาะสำหรับพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อกระตุ้นให้เกิดการลงทุนในลักษณะคลัสเตอร์ที่ต่อยอดการใช้ประโยชน์จากศักยภาพของพื้นที่ได้อย่างเต็มที่ ซึ่งในระยะแรกได้กำหนดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย รวม 6 คลัสเตอร์ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งได้รับสิทธิประโยชน์ในระดับสูง โดยเฉพาะหากมีการพัฒนาบุคลากร หรือวิจัยและพัฒนา (ตามประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่มีผลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566)

นอกจากนี้ ได้มีการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อเตรียมความพร้อมในพื้นที่และเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักอื่นๆ อาทิ โครงการรถไฟความเร็วสูง กรุงเทพฯ – หนองคาย โครงการรถไฟทางคู่ช่วงเด่นชัย (แพร่) – เชียงราย – เชียงของ โครงการรถไฟทางคู่ขอนแก่น – หนองคาย การขยายทางหลวงหมายเลข 4 สายชุมพร - ระนอง เป็นต้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษมีแนวโน้มที่ต้องเผชิญกับสถานการณ์และบริบทของการพัฒนาที่มีพลวัตสูงและซับซ้อนมากขึ้น ทั้งการขยายตัวของสาขาการผลิตและบริการใหม่ๆ ที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว การแข่งขันด้านการค้าและการย้ายฐานการลงทุนระหว่างประเทศซึ่งส่งผลต่อการจัดเรียงตัวของห่วงโซ่อุปทานโลก การบริโภคและการผลิตที่ปรับตัวสู่สภาพปกติใหม่ และการปรับตัวอย่างฉับพลันของเทคโนโลยีต่างๆ โดยประเด็นท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ ความต่อเนื่องของนโยบายในการพัฒนาเชิงพื้นที่ การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกต่างๆ ความเชื่อมั่นของนักลงทุน การกระจายผลประโยชน์ที่ได้จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง และการยอมรับจากภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะโครงการพัฒนาขนาดใหญ่ที่อาจส่งผลกระทบในหลายมิติ รวมทั้งการดำเนินนโยบายของประเทศในภูมิภาคที่ส่งผลต่อการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษของไทย

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090204

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษจำเป็นต้องเร่งประสานขับเคลื่อนการพัฒนาความพร้อมด้านต่าง ๆ ในพื้นที่ และดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ เพื่อให้เกิดเป็นฐานการลงทุนที่สร้างงานและสร้างรายได้ให้แก่ประชาชนในพื้นที่ระเบียงฯ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มจากศักยภาพและโอกาสของพื้นที่ โดยใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่มีให้เต็มศักยภาพ เพื่อเชื่อมโยงให้เกิดห่วงโซ่มูลค่าทางเศรษฐกิจที่มีประสิทธิภาพ และเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการดึงดูดการลงทุนโดยเฉพาะในคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย สร้างกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สามารถช่วยกระตุ้นเศรษฐกิจของภาคได้อย่างมีนัยสำคัญ รวมทั้งสร้างโอกาสการจ้างงานและยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่และพื้นที่โดยรอบ ซึ่งทุกภาคส่วนโดยเฉพาะเศรษฐกิจระดับฐานรากสามารถได้รับประโยชน์จากการพัฒนาได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ ควรมีการเตรียมความพร้อมรองรับสถานการณ์ความไม่แน่นอนของโลก เพื่อให้การพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเป็นไปอย่างยั่งยืน รวมทั้งจำเป็นต้องมีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สนับสนุนจุดเน้นของแต่ละระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ การพัฒนาเชื่อมโยงต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษและพื้นที่เกี่ยวเนื่อง การสร้างโอกาสให้ผู้ประกอบการและชุมชนมีส่วนร่วมในห่วงโซ่อุปทานและได้รับประโยชน์จากการพัฒนา การพัฒนาความรู้และทักษะแรงงานตามความต้องการของตลาด และการต่อยอดงานวิจัยให้ใช้ประโยชน์ได้ในเชิงพาณิชย์มากขึ้น

090205

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ

จ.3

090205

พ.ศ. 2566 47,763 พ.ศ. 2570

ค่าเป้าหมาย
มูลค่าการลงทุนในระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ
เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 บาท

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090205 เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090205

การพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ 4 ภาค ประกอบด้วย **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคเหนือ** (เชียงรายเชียงใหม่ ลำพูน และลำปาง) **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคตะวันออกเฉียงเหนือ** (นครราชสีมา ขอนแก่น อุดรธานีและหนองคาย) **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคกลาง-ตะวันตก** (พระนครศรีอยุธยา นครปฐม สุพรรณบุรี และกาญจนบุรี) และ **ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษภาคใต้** (ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี และนครศรีธรรมราช) โดยการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ มีจุดมุ่งหมายเพื่อสร้างและส่งเสริมการพัฒนาทางเศรษฐกิจและโอกาสในการพัฒนาให้มีการเติบโตทางสังคม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ช่องทาง/วิธีการประชาสัมพันธ์ที่มีประสิทธิภาพและครอบคลุมกลุ่มนักลงทุน เพื่อสร้างการรับรู้ ทักษะและสมรรถะของแรงงานที่สอดคล้องกับความต้องการของตลาดและอุตสาหกรรมการผลิตและบริการในพื้นที่ นอกจากนี้ กฎหมาย นโยบายและมาตรการภาครัฐที่สนับสนุนการพัฒนาพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเป็นส่วนสำคัญในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090205 **เป็นเป้าหมายแผนย่อยใหม่ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 – 2570) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)** ซึ่งเป็นการผนวกรวมของเป้าหมาย 090202 การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจภาคใต้ เป็นส่วนหนึ่งของเป้าหมายแผนย่อยนี้ โดยกำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090205

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090205 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 5** ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนและยุทธศาสตร์ทางโลจิสติกส์ที่สำคัญของภูมิภาค **เป้าหมายที่ 1 ไทยเป็นประตูการค้าการลงทุนในภูมิภาค** และ**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษทั้ง 4 ภาค (16 จังหวัด) สะท้อนจากมูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนที่เพิ่มขึ้น รวมทั้งสิ้น 47,763 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 159 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายกำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ให้มีมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ไม่น้อยกว่า 30,000 ล้านบาท ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และเริ่มดำเนินการลงทุนแล้วรวม 6,761 ล้านบาท จำนวน 71 โครงการ (จากมูลค่าของโครงการที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนทั้งสิ้น 86,310 ล้านบาท จำนวน 357 โครงการ) และการจัดตั้งธุรกิจใหม่มีมูลค่ารวม 41,002 ล้านบาท จำนวน 16,370 ราย โดยลงทุนในกิจการที่หลากหลาย อาทิ กิจการผลิตพลังงานทดแทน กิจการผลิตชิ้นส่วนอิเล็กทรอนิกส์และชิ้นส่วนยานยนต์ กิจการแปรรูปยางขั้นต้น กิจการผลิตน้ำมันหรือไขมันจากพืชหรือสัตว์กิจการอสังหาริมทรัพย์ ภัตตาคาร/ร้านอาหาร

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ มีมูลค่า 47,763 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 31.84 ของค่าเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติ (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 98,903 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 51.71

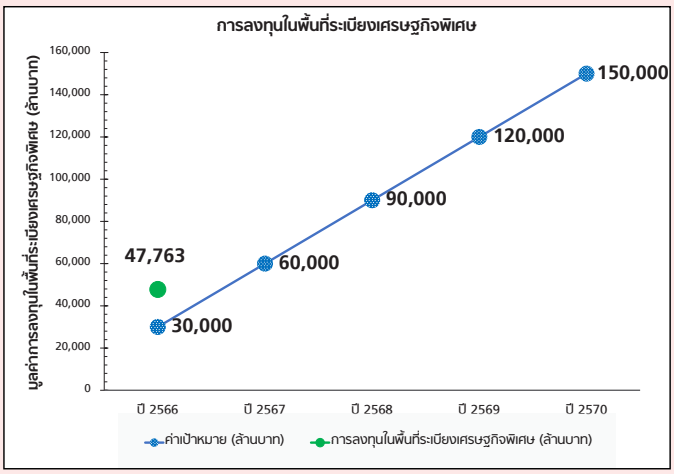

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090205

อย่างไรก็ดี มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 31.84 ของค่าเป้าหมายในปีงบประมาณ พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า 150,000 ล้านบาท ดังนั้น การดำเนินงานในระยะเร่งด่วนภาครัฐจึงจำเป็นต้องเร่งดึงดูดการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ให้เพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะใน 6 คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมาย ได้แก่ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมดิจิทัล คลัสเตอร์อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คลัสเตอร์อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และคลัสเตอร์อุตสาหกรรมชีวภาพ ให้เกิดการพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและบริการในพื้นที่กับพื้นที่โดยรอบและกับพื้นที่เศรษฐกิจแห่งอื่นในประเทศและประเทศในภูมิภาค สร้างมูลค่าเพิ่มตลอดห่วงโซ่โดยใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรม และเร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อดึงดูดการลงทุนและสร้างความเชื่อมั่นให้นักลงทุน ควบคู่กับการเสริมสร้างการรับรู้และความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับการพัฒนาในพื้นที่ระเบียงฯ

การดำเนินงานที่ผ่านมา

คณะกรรมการนโยบายการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ (กพศ.) ได้กำหนดคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายในระยะแรกรวม 6 คลัสเตอร์ ได้แก่ อุตสาหกรรมเกษตรและอาหาร อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมสร้างสรรค์ อุตสาหกรรมดิจิทัล อุตสาหกรรมท่องเที่ยวและท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ และอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอิเล็กทรอนิกส์ และต่อมาคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (กกท.) ได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ซึ่งให้สิทธิประโยชน์ในระดับสูงตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ กพศ. กำหนด และหากมีการพัฒนาบุคลากรหรือวิจัยและพัฒนา จะได้รับสิทธิประโยชน์เพิ่มเติม นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชนได้พัฒนาโครงการสำคัญและดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่สนับสนุนการพัฒนาระเบียงฯ ได้แก่ การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักทั้งภายในและภายนอกประเทศ ครอบคลุมด้านคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการ และการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมหรือพื้นที่รองรับอุตสาหกรรมอื่น ๆ รวมทั้งการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละระเบียงฯ อาทิ โครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคมในระเบียงฯ ภาคเหนือ โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่งและโลจิสติกส์ในระเบียงฯ ภาคใต้ โครงสร้างพื้นฐานด้านการขนส่ง/โลจิสติกส์ และโครงสร้างพื้นฐานด้านการวิจัยและพัฒนาในระเบียงฯ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือและระเบียงฯ ภาคกลาง-ตะวันตก การยกระดับการวิจัยและพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่ภาคการผลิต/บริการของระเบียงฯ และการส่งเสริมการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรม และการแลกเปลี่ยนข้อมูล องค์ความรู้ ระหว่างภาครัฐ-ภาคเอกชน-สถาบันการศึกษา-ชุมชน

แผนแม่บท
09

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090205

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หลังจากที่ กพศ. ได้กำหนดขอบเขตพื้นที่ และคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายระยะแรกของระเบียงฯ 4 ภาค และคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ตามคลัสเตอร์อุตสาหกรรมเป้าหมายที่ กพศ. กำหนดแล้ว โดยมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 ดังนั้นการพัฒนาระเบียงฯ 4 ภาคต้องเร่งจัดทำรายละเอียดแผนขับเคลื่อนในแต่ละองค์ประกอบการพัฒนา 5 ด้าน ได้แก่ การให้สิทธิประโยชน์และการอำนวยความสะดวกการลงทุนเพิ่มเติม การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐาน การพัฒนาและเชื่อมโยงห่วงโซ่การผลิตและบริการ การพัฒนาแรงงานและสนับสนุนผู้ประกอบการ และการวิจัยและพัฒนาและการถ่ายทอดเทคโนโลยี ให้แล้วเสร็จ เพื่อให้หน่วยงานทั้งในส่วนกลางและในระดับพื้นที่ใช้บูรณาการและขับเคลื่อนการพัฒนาได้อย่างเป็นเอกภาพ ประสานผลักดันการดำเนินโครงการ/มาตรการสำคัญเพิ่มเติมในระเบียงฯ เพื่อต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ และประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนฯ ที่ได้ประกาศไปแล้ว โดยเฉพาะในกิจการที่พื้นที่มีศักยภาพและโอกาสในการพัฒนา

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาระเบียงฯ ในระยะต่อไป ควรเตรียมความพร้อมของพื้นที่เพื่อดึงดูดให้เกิดการลงทุนของภาคเอกชน โดยเร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้เชื่อมโยงอย่างเป็นระบบทั้งภายในพื้นที่ระเบียงฯ และเชื่อมโยงกับพื้นที่ต่อเนื่องเพื่อสนับสนุนจุดเน้นการพัฒนาในแต่ละระเบียงฯ พัฒนาห่วงโซ่การผลิตและบริการเพื่อพัฒนาเชื่อมโยงต้นน้ำ-กลางน้ำ-ปลายน้ำ ในระเบียงฯ และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง โดยส่งเสริมการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมายกระดับการพัฒนาภาคการผลิตและบริการที่มีศักยภาพ พัฒนาแรงงานรองรับกิจการเป้าหมายในพื้นที่และเพิ่มศักยภาพของผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้กับต่างประเทศ และสนับสนุนการวิจัยและพัฒนาโดยต่อยอดงานวิจัยให้ใช้ประโยชน์ได้ในเชิงพาณิชย์และการถ่ายทอดเทคโนโลยีและนวัตกรรมแก่ผู้ประกอบการ นอกจากนี้ ควรเร่งประชาสัมพันธ์เพื่อสร้างการรับรู้ให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ และภาคส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่อดึงดูดการลงทุนในระเบียงฯ ตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนที่ประกาศไปแล้ว และกำหนดมาตรการสนับสนุนเพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของการเพิ่มมูลค่าการลงทุนในพื้นที่ระเบียงฯ ต่อไป

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จ.3

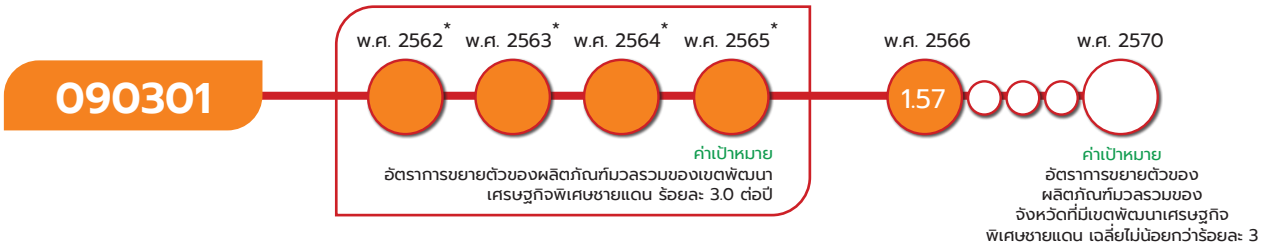

หมายเหตุ : 1. เป้าหมาย 090301 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ตามแผนแม่บทฯ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุ จากเดิมอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็น อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เพื่อให้สามารถวัดค่าเป้าหมายได

*2. ในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) ข้อมูลผลิตภัณฑ์มวลรวมในปัจจุบันมีเพียงการจัดทำข้อมูลในระดับประเทศ รายภาคและในระดับย่อยที่สุดคือรายจังหวัด ซึ่งขอบเขตพื้นที่ของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนครอบคลุมระดับตำบล ทำให้การประเมินผลการพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนยังไม่สามารถประเมินจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ได้โดยตรงจึงเป็นการบรรยายสถานการณ์การพัฒนาและเทียบเคียงเทียบมูลค่าการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ซึ่งแสดงผลข้อมูลในเป้าหมาย 090302 การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

3. อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นมูลค่าอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน มูลค่า ณ พ.ศ. 2564 (ข้อมูลล่าสุด เนื่องจากผลิตภัณฑ์มวลรวม รายภาคและจังหวัดจะมีความล่าช้ากว่าปัจจุบัน 2 ปี)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 ใน พ.ศ. 2570

การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง ประกอบด้วย ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา หนองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี มีวัตถุประสงค์เพื่อกระจายความเจริญสู่ภูมิภาค ยกระดับรายได้และคุณภาพชีวิตของประชาชน จัดระเบียบความมั่นคงชายแดน และเพิ่มความสามารถการแข่งขัน โดยเป็นการพัฒนาต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มจากฐานทรัพยากรและกิจกรรมเศรษฐกิจในพื้นที่ ผลักดันให้เกิดการเพิ่มความสามารถในการผลิตและบริการในระดับพื้นที่ ส่งเสริมการสร้างงานและการเพิ่มรายได้ซึ่งจะนำไปสู่การขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความครอบคลุมและสอดคล้องของโครงสร้างพื้นฐานในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนและโครงสร้างพื้นฐานเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลัก โดยใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานให้เต็มศักยภาพ และการเพิ่มประสิทธิภาพการอำนวยความสะดวกการผ่านแดน การยกระดับมาตรฐานการผลิต การท่องเที่ยวและบริการให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้น รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่สนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจการประชาสัมพันธ์และการตลาดตลอดจนการจูงใจให้เกิดการลงทุนในพื้นที่ตามความต้องการของแต่ละกลุ่มเป้าหมายของนักลงทุน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ขยายตัวร้อยละ 3.0 ต่อปี เป็น อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เฉลี่ยร้อยละ 3.0

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 090301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2564) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 คิดเป็นร้อยละ 52.33 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 3 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผลจากโครงสร้างพื้นฐานที่ทยอยแล้วเสร็จและการลงทุนในพื้นที่เขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น ประกอบกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 คลี่คลาย อย่างไรก็ดี ยังคงต้องมีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการพัฒนาให้เศรษฐกิจในพื้นที่เติบโตมากขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2564) อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมที่แท้จริงของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 คิดเป็นร้อยละ 52.33 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 3.00 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับความเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีการหดตัวร้อยละ 3.64 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 143.13

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090301

ซึ่งมีแนวโน้มที่ดีขึ้นหลังสถานการณ์โควิด-19 คลี่คลาย ซึ่งการเปรียบเทียบอัตราการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของจังหวัดที่มีเขตฯ ชายแดนระหว่าง พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2565 ที่มีอัตราการหดตัว ร้อยละ 3.64 สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 143.13

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานเขตฯ ชายแดนที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งในส่วนกลางและพื้นที่ได้ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนทั้ง 10 แห่งอย่างต่อเนื่องและมีความก้าวหน้ามาโดยลำดับ โดยมีการดำเนินโครงการสำคัญที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดนใน พ.ศ. 2566 ในด้านต่างๆ ที่เป็นองค์ประกอบในการขับเคลื่อนการพัฒนาและช่วยสนับสนุนให้เกิดการขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตฯ ชายแดน

การดำเนินโครงการสำคัญของภาครัฐได้สนับสนุนการฟื้นตัวทางเศรษฐกิจ การเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ซึ่งส่งผลให้เกิดการขยายตัวทางเศรษฐกิจและการลงทุนในเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น ได้แก่ (1) การเร่งรัดพัฒนาและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานทั้งด้านเศรษฐกิจและสังคมให้เพียงพอต่อความต้องการและมีคุณภาพสูงขึ้น ทั้งด้านคมนาคมขนส่ง ด่านศุลกากร สาธารณูปโภค/สาธารณูปการ อาทิ การก่อสร้างด่านศุลกากรแม่สอดแห่งที่ 2 ในเขตฯ ตาก การพัฒนาทางหลวง ทล 3157 ตอนบ่อไร่-แหลมค้อ ต.ห้วยแร้ง จ.ตราด เพื่อพัฒนาโครงข่ายเชื่อมโยงพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษตราดเพื่อรองรับปริมาณการจราจรที่เพิ่มขึ้น การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานพร้อมสิ่งอำนวยความสะดวกภายในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษ โดยดำเนินการต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2563 - 2568 และ (2) การส่งเสริมความสามารถในการแข่งขันด้านเศรษฐกิจ อาทิ การส่งเสริมและแก้ไขปัญหาอุปสรรคทางการค้าการลงทุนชายแดนและเขตเศรษฐกิจพิเศษชายแดนกับประเทศเพื่อนบ้าน การพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการและสินค้าและบริการเป้าหมายเชื่อมโยงสู่ตลาดนานาชาติมากขึ้นเพื่อเพิ่มมูลค่าผลิตภัณฑ์ให้แข่งขันได้และยกระดับรายได้ของประชาชนในเขตฯ ตราด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประกอบด้วย การดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้น การเร่งรัดพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านต่าง ๆ ให้แล้วเสร็จตามแผนและเชื่อมโยงกับพื้นที่เกี่ยวเนื่องทั้งในประเทศและข้ามพรมแดนเพื่อให้สามารถรองรับการขยายตัวของกิจกรรมทางเศรษฐกิจและการเพิ่มบทบาทในห่วงโซ่อุปทานของเขตฯ ชายแดนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับการผลิตและบริการในพื้นที่ให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและได้มาตรฐานสากล การพัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการท้องถิ่นให้สอดรับกับกิจการเป้าหมายที่ส่งเสริมการลงทุน การบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวข้ามพรมแดนให้เหมาะสมกับสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคม และความมั่นคง การเฝ้าระวังและควบคุมโรคติดต่อข้ามพรมแดน รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของเขตฯ ชายแดนให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและลดผลกระทบจากการพัฒนา ตลอดจนการกำหนดนโยบายระหว่างประเทศและการพัฒนาโครงการสำคัญในประเทศเพื่อนบ้านที่ส่งผลต่อการพัฒนาเขตฯ ชายแดน โดยหากสามารถบริหารจัดการความท้าทายดังกล่าวได้อย่างมีประสิทธิภาพจะช่วยสนับสนุนการลงทุนและกระตุ้นกิจกรรมทางเศรษฐกิจในพื้นที่ได้อย่างต่อเนื่องส่งผลให้การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของเขตฯ ชายแดนเพิ่มขึ้น

แผนแม่บท

09

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาเขตฯ ชายแดนในระยะต่อไปควรเสริมสร้างความเชื่อมั่นและดึงดูดการลงทุนให้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษที่ได้ออกประกาศไปแล้วและมีผลตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 เร่งพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้สามารถเชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักอื่น ๆ ทั้งในประเทศ (เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก และระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค) และประเทศเพื่อนบ้านและใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานที่รัฐได้ลงทุนไว้แล้วให้เต็มศักยภาพ รวมทั้งพัฒนาโครงข่ายการสื่อสารและโทรคมนาคมเพื่อส่งเสริมกิจกรรมเศรษฐกิจที่ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ตลอดจนพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการประกอบธุรกิจ และยกระดับคุณภาพการผลิตโดยใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและสร้างมูลค่าเพิ่มให้การผลิตและบริการโดยต่อยอดการใช้ประโยชน์ทรัพยากรที่มีในพื้นที่ให้มากขึ้น พัฒนาศักยภาพของแรงงานให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้สามารถแข่งขันได้ทั้งในและต่างประเทศและบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ รวมทั้งประสานความร่วมมือกับประเทศเพื่อนบ้านและประเทศในภูมิภาคเพื่อให้เขตฯ ชายแดนสามารถเชื่อมโยงและได้รับประโยชน์จากโอกาสการพัฒนาที่เกิดขึ้น

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090302

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน

จ.3 THAILAND BOARD OF INVESTMENT

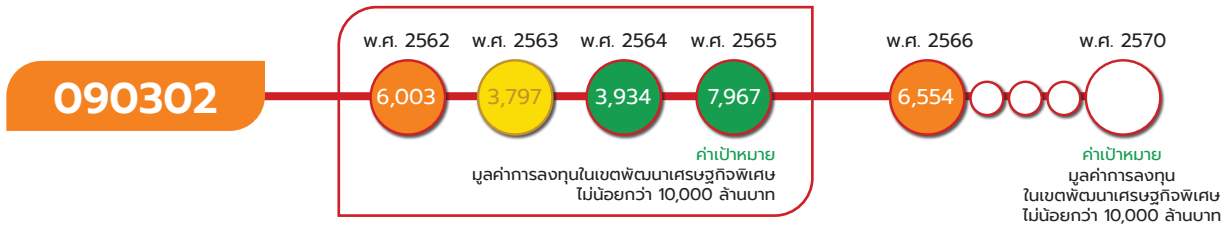

หมายเหตุ : เป้าหมาย 090302 เป็นการวัดมูลค่าการลงทุนในห้วง 5 ปี ซึ่งมูลค่าที่แสดงผลเป็นมูลค่าการลงทุนต่อปี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ภายใน พ.ศ. 2570

การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน เป็นการวัดผลของมูลค่าการลงทุนของภาคเอกชนสะสมในช่วง 5 ปี โดยไม่รวมมูลค่าการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่และโครงการลงทุนจากภาครัฐอื่นๆ ในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน 10 แห่ง ประกอบด้วย ตาก สระแก้ว มุกดาหาร ตราด สงขลา หนองคาย นราธิวาส เชียงราย นครพนม และกาญจนบุรี

การส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดการสร้างงานให้แก่ประชาชนในพื้นที่และพื้นที่เกี่ยวเนื่อง ซึ่งสามารถลดอัตราการว่างงานและเพิ่มรายได้ของประชากร นอกจากนี้ ยังเป็นส่วนสำคัญในการยกระดับความสามารถในการแข่งขันของพื้นที่ให้เอื้อต่อการค้า การลงทุน และการท่องเที่ยว รองรับกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมที่เชื่อมโยงกับพื้นที่เศรษฐกิจหลักในประเทศและประเทศเพื่อนบ้านซึ่งจะช่วยขับเคลื่อนมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ อาทิ มาตรการส่งเสริมการลงทุนและการให้สิทธิประโยชน์ที่สอดคล้องกับศักยภาพ/โอกาสของพื้นที่และความต้องการของนักลงทุน รวมถึงบริบทและสถานการณ์ด้านเศรษฐกิจ สังคมและความมั่นคง ที่เอื้อต่อการลงทุน นอกจากนี้ การตลาดและการประชาสัมพันธ์ที่เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายและต่อเนื่องจะช่วยให้นักลงทุนสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารการลงทุนได้สะดวกครอบคลุม ซึ่งจะเพิ่มโอกาสในการดึงดูดการลงทุนมายังเขตฯ ชายแดนได้เพิ่มขึ้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090302 **ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม**ที่กำหนดให้มีมูลค่าการลงทุนรวมไม่น้อยกว่า 10,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2570

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090302

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ 090302 การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น	(1) ขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศ เพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์จากการเข้าร่วมกลุ่มเศรษฐกิจต่าง ๆ อย่างยั่งยืน โดยมีภูมิคุ้มกันที่ดี (2) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ (3) ปรับปรุงระบบภาษีอากรให้มีความเป็นธรรม ลดความเหลื่อมล้ำ เพิ่มพูนรายได้ของรัฐด้านต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ และปรับปรุงระบบการจัดทำและการใช้จ่ายงบประมาณให้มีประสิทธิภาพและสัมฤทธิ์ผล (4) สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมสหกรณ์และผู้ประกอบการ แต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างกลไกเพิ่มโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 090302 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯฉบับที่ 13** (พ.ศ. 2566 - 2570) **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 1** การเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจของภาคและการลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษขยายตัวเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านเศรษฐกิจ** ที่กำหนดให้มีการขจัดอุปสรรค และเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันของประเทศเพื่อให้ประเทศชาติและประชาชนได้รับประโยชน์ สร้างกลไกเพื่อส่งเสริมและสนับสนุนการนำความคิดสร้างสรรค์และเทคโนโลยีที่ทันสมัยมาใช้ส่งเสริมผู้ประกอบการแต่ละขนาดให้มีความสามารถในการแข่งขันอย่างเหมาะสม และส่งเสริมการประกอบวิสาหกิจเพื่อสังคมและวิสาหกิจที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสร้างโอกาสในการทำงานและการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีมูลค่ามีการลงทุนรวม 6,553.74 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 327.69 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 2,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2566 ประกอบด้วย การลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน (สกท.) และดำเนินการลงทุนแล้ว 1,792.92 ล้านบาท การลงทุนของภาคเอกชนในนิคมอุตสาหกรรมสระแก้วและนิคมฯ สงขลา 2,993.90 ล้านบาท มูลค่าทุนจดทะเบียนของนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ 1,729.32 ล้านบาท การขอใช้สิทธิประโยชน์ภายใต้มาตรการของกรมศุลกากรเพื่อจัดตั้งเขตปลอดอากรและคลังสินค้าทัณฑ์บนในเขตฯ ตาก 10 ล้านบาท และการให้สินเชื่อของธนาคารเพื่อการส่งออกและนำเข้าแห่งประเทศไทยสำหรับผู้ประกอบการในเขตฯ สงขลา และเชียงราย 27.60 ล้านบาท โดยเมื่อพิจารณาสัดส่วนของมูลค่าการลงทุน พบว่า การลงทุนของภาคเอกชนในนิคมฯ มีมูลค่าสูงสุด คิดเป็นร้อยละ 45.68 โดยเป็นการลงทุนในกิจการสถานีบริการน้ำมันและศูนย์โลจิสติกส์ในเขตฯ สงขลา และกิจการผลิตน้ำยาทำความสะอาดในเขตฯ สระแก้ว รองลงมาเป็นการลงทุนที่ได้รับการส่งเสริมการลงทุนจาก สกท. คิดเป็นร้อยละ 27.36 ในกิจการประเภทการผลิตยางแท่งหรือยางผสม (เขตฯ มุกดาหาร) กิจการคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟ (เขตฯ เชียงราย) กิจการผลิตเสื้อผ้าและเครื่องนุ่งห่ม (เขตฯ ตาก) และกิจการผลิตพลังงานไฟฟ้าจากแสงอาทิตย์ (เขตฯ สงขลา) ในส่วนของมูลค่าการจดทะเบียนนิติบุคคลจัดตั้งใหม่ คิดเป็นร้อยละ 26.39 ของมูลค่าการลงทุนรวมในเขตฯ ชายแดน โดยส่วนใหญ่เป็น SMEs ในประเภทกิจการก่อสร้างทั่วไป ค้าปลีก-ค้าส่งสินค้าอุปโภคบริโภค การบริการด้านอาหารในร้านอาหารและภัตตาคาร เป็นต้น

มูลค่าการลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดน ปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 – 2566

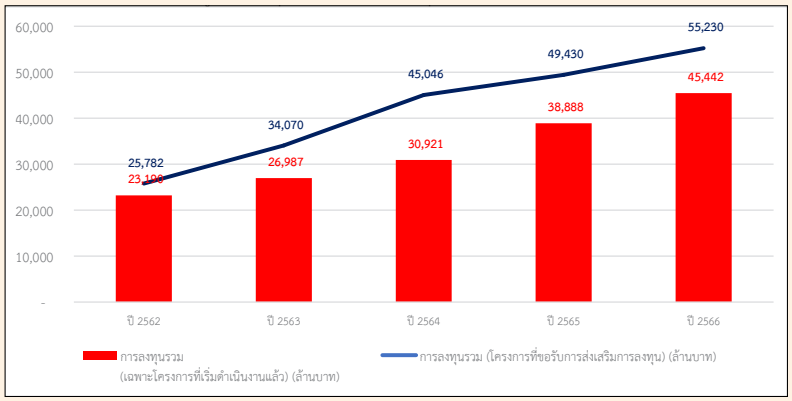

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เขตฯ ชายแดนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 6,553.74 ล้านบาท ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 65 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ 10,000 ล้านบาทใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้มี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** อย่างไรก็ดี มูลค่าการลงทุนดังกล่าวเป็นเพียงการลงทุนในปีแรกของห้วงการพัฒนาระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2566 - 2570) ดังนั้น สถานการณ์ดังกล่าวจึงมีแนวโน้มในการบรรลุค่าเป้าหมาย

เขตเศรษฐกิจพิเศษ

090302

พ.ศ. 2570 ได้ค่อนข้างสูง ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีมูลค่า 7,966.57 ล้านบาท สะท้อนถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 17.72 ส่วนใหญ่เป็นการลงทุนขนาดใหญ่ในกิจการถุงมือยางในเขตฯ สงขลากว่า 4,000 ล้านบาท ซึ่งเป็นผลมาจากการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่มีความต้องการถุงมือยางมากขึ้นในตลาดโลกผู้ประกอบการจึงใช้โอกาสดังกล่าวในการขยายการลงทุนเพื่อตอบสนองต่อความต้องการดังกล่าวอย่างไรก็ดี การลงทุนใน พ.ศ. 2566 มีการลงทุนในประเภทกิจการที่หลากหลายทั้งด้านการผลิตและบริการ เช่น กิจการสถานีบริการน้ำมันและกิจการโลจิสติกส์ในนิคมอุตสาหกรรมการคัดคุณภาพเมล็ดกาแฟ การผลิตเครื่องนุ่งห่ม การผลิตยางแท่ง เป็นต้น และคาดว่ามูลค่าการลงทุนในเขตฯ ชายแดนในห้วง พ.ศ. 2567 – 2570 จะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากมาตรการส่งเสริมการลงทุนในเขตฯ ชายแดนที่ได้ทบทวนและประกาศใช้ตั้งแต่ต้น พ.ศ. 2566 โครงสร้างพื้นฐานสำคัญที่ทยอยแล้วเสร็จในพื้นที่ รวมทั้งการประชาสัมพันธ์ดึงดูดการลงทุนและสามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่ตั้งไว้ได้

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานภาครัฐได้ร่วมกันบูรณาการขับเคลื่อนการดำเนินงานตามองค์ประกอบการพัฒนาที่สำคัญ ดังนี้ (1) การทบทวนสิทธิประโยชน์และกิจการเป้าหมาย ในเขตฯ ชายแดน โดย สศช. สกท. และการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทยได้ร่วมกันศึกษาทบทวนกิจการเป้าหมายในเขตฯ ชายแดนเพื่อปรับปรุงและกำหนดกิจการเป้าหมายให้สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่และสถานการณ์ปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป และตอบสนองกับความต้องการของภาคเอกชน/ประชาชนในพื้นที่ โดยเพิ่มเติมกิจการเป้าหมายจากเดิม 13 กลุ่มกิจการ (72 ประเภทกิจการ) เป็น 13 กลุ่มกิจการ (89 ประเภทกิจการ) แบบเดียวกันในทั้ง 10 เขตฯ ซึ่งมีประเภทกิจการที่เพิ่มเติม อาทิ กิจการผลิตไฟฟ้าจากพลังงานหมุนเวียน กิจการศูนย์การแพทย์ กิจการการผลิตถุงมือยางทางการแพทย์ กิจการการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ กิจการบริการแก่ธุรกิจสร้างภาพยนตร์ ซึ่งคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนได้ออกมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตฯ ชายแดนเพิ่มเติมดังกล่าวและมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 เป็นต้นไป โดยไม่ระบุระยะเวลาสิ้นสุดของมาตรการ (2) การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานสำคัญและการเพิ่มประสิทธิภาพด่านพรมแดน/ด่านศุลกากร อาทิ ทางเลี่ยงเมืองหนองคาย (ตะวันออก) ตอน 2และ ตอน 3 (เขตฯ หนองคาย) ทางหลวงหมายเลข 3 ตราด–หาดเล็ก (เขตฯ ตราด) ทางหลวงหมายเลข 1021 อ.เทิง-อ.ดอกคำใต้ ตอน อ.เชียงคำ-อ.เทิง (เขตฯ เชียงราย) (3) การบริหารจัดการแรงงาน โดยมีการให้บริการศูนย์บริการเบ็ดเสร็จด้านแรงงานในทั้ง 10 เขตฯ และมีแรงงานต่างด้าวเข้ามาทำงานในลักษณะไป-กลับหรือตามฤดูกาล รวม 489,730 คน (ตุลาคม 2560 - กันยายน 2566) รวมทั้งมีการเพิ่มทักษะกำลังแรงงานและทักษะอาชีพเพื่อตอบสนองต่อความต้องการแรงงานที่เพิ่มขึ้นตามการลงทุนของภาคเอกชนในเขตฯ ชายแดน และ (4) การดำเนินงานด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์ โดยมีการเผยแพร่ให้ความรู้เกี่ยวกับระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยการพัฒนาเขตเศรษฐกิจพิเศษ พ.ศ. 2564 การประชาสัมพันธ์ข้อมูลความก้าวหน้าการพัฒนาเขตฯ ชายแดน และการอบรมให้ความรู้แก่เจ้าหน้าที่ศูนย์ OSS ในเขตฯ ชายแดน ทั้งนี้ จากการดำเนินการดังกล่าวส่งผลให้เขตฯ ชายแดนและพื้นที่โดยรอบมีความพร้อม

ในการรองรับนักลงทุนและผู้ประกอบการจากการมีระบบโครงข่ายการคมนาคมขนส่ง ระบบสาธารณูปโภค/สาธารณูปการที่เพียงพอและได้มาตรฐาน และสามารถเดินทางและประกอบกิจกรรมเศรษฐกิจข้ามพรมแดนได้สะดวกและรวดเร็ว มีการกำหนดสิทธิประโยชน์ที่เหมาะสมกับบริบทและแนวโน้มทางเศรษฐกิจของพื้นที่ มีการบริหารจัดการแรงงานต่างด้าวอย่างเหมาะสมและมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ให้เจ้าหน้าที่/ประชาชนรับทราบถึงข้อมูลและความก้าวหน้าการพัฒนา นอกจากนี้ การลงทุนจากเอกชนและภาครัฐยังสนับสนุนให้เกิดการขยายกิจการต่างๆ เช่น โรงแรม ที่พัก ร้านอาหาร ห้างสรรพสินค้า ซึ่งช่วยสร้างความมั่นใจให้แก่นักลงทุนและสามารถดึงดูดการลงทุนให้เข้ามาพื้นที่ได้เพิ่มมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาเขตฯ ชายแดนในระยะต่อไปจะต้องเผชิญกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ทั้งภายในและภายนอกประเทศ อาทิ สงครามการค้าระหว่างสหรัฐอเมริกาและจีน สงครามอิสราเอล-ปาเลสไตน์ การย้ายฐานการผลิตของบริษัทชั้นนำของโลก ซึ่งอาจก่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของห่วงโซ่อุปทานภาคการผลิตและบริการของโลกและภูมิภาคซึ่งส่งผลต่อบทบาทของเขตฯ ชายแดน และการพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมและความต้องการสินค้าและบริการในโลกยุคใหม่ ที่มีเครื่องจักรที่ทันสมัย ปัญญาประดิษฐ์ และตลาดพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์มีบทบาทมากขึ้นอย่างต่อเนื่องและส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงความต้องการสินค้าและบริการ ซึ่งจะเป็นโอกาสของกิจการใหม่ๆ เช่น อุตสาหกรรมอาหาร การบริการทางการแพทย์ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นอกจากนี้ ท่ามกลางการชะลอตัวของการลงทุนหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อาจส่งผลกระทบต่อการลงทุนของภาคเอกชนในเขตฯ ชายแดน โดยเฉพาะการลงทุนของภาคเอกชนที่ได้รับสิทธิพัฒนาที่ราชพัสดุที่ใช้ประโยชน์เป็นพื้นที่พัฒนานำร่องการลงทุนในเขตฯ นครพนม ตราด และกาญจนบุรี ซึ่งเป็นความท้าทายที่สำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการพัฒนาเขตฯ ชายแดนให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ควรให้ความสำคัญกับการดึงดูดการลงทุนโดยเฉพาะการลงทุนในกิจการเป้าหมาย 13 กลุ่ม 89 ประเภทกิจการที่ได้ทบทวนและเพิ่มเติมตามมาตรการส่งเสริมการลงทุนในพื้นที่เขตฯ ชายแดน (ประกาศคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุนที่ 19/2565) และมีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 3 มกราคม 2566 โดยการเร่งประชาสัมพันธ์เชิงรุกและสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักลงทุนทั้งในและต่างประเทศ ส่งเสริมการผลิตและบริการให้สอดคล้องกับความต้องการของตลาด พัฒนาศักยภาพแรงงานและผู้ประกอบการให้ใช้เทคโนโลยีที่สูงขึ้นและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงแหล่งเงินทุน กำหนดแนวทางการใช้ประโยชน์โครงสร้างพื้นฐานที่แล้วเสร็จให้เต็มศักยภาพและสามารถสนับสนุนการเชื่อมโยงการผลิตและบริการของพื้นที่เขตฯ ชายแดนกับพื้นที่เศรษฐกิจอื่น อาทิ ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษใน 4 ภาค เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก พื้นที่เศรษฐกิจหลักในประเทศเพื่อนบ้าน รวมทั้งเข้าร่วมในห่วงโซ่อุปทานของภาคและประเทศ ตลอดจนเสริมสร้างความร่วมมือกับภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาและเสริมสร้างบรรยากาศและสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุน

แผนแม่บท

10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

พัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี คนเก่ง และมีคุณภาพ
ด้วยการปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศไทยให้มีความสมบูรณ์ ด้วยการปลูกฝังค่านิยมและสร้างสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมให้คนไทยทุกช่วงวัยมีค่านิยมวัฒนธรรมที่พึงประสงค์ ซึ่งเป็นปัจจัยสำคัญในการขับเคลื่อนและพัฒนาประเทศระยะยาว เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติในการพัฒนาคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี เก่ง และมีคุณภาพ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นที่กำหนดให้ **คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น** และมีส่วนเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้ตามที่กำหนด

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
100001

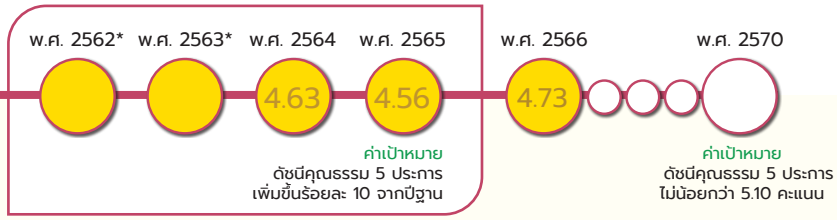

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100001 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย จากนั้นใน พ.ศ. 2564 ที่ได้มีการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดดัชนีคุณธรรม 5 ประการ เป็นปีแรก จึงได้ปรับมาใช้ตัวชี้วัดดังกล่าวจนถึงปัจจุบัน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 100001 คนไทยมีคุณธรรมจริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 100001 มีการปรับหน่วยของตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ประกอบด้วย ความซื่อสัตย์สุจริต การมีจิตสาธารณะ การเป็นอยู่อย่างพอเพียง การกระทำอย่างรับผิดชอบ ความเป็นธรรมทางสังคม เพิ่มขึ้นร้อยละ 15 จากปีฐาน เป็น ค่าเฉลี่ยทุกองค์ประกอบของดัชนีคุณธรรม 5 ประการ ประกอบด้วย ความพอเพียง ความมีวินัยรับผิดชอบ ความกตัญญู ความสุจริต และการมีจิตสาธารณะ ไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน

แผนแม่บท
10

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

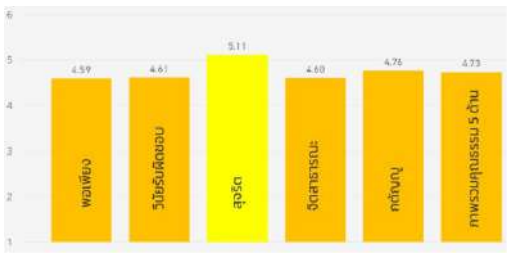

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีคุณธรรม 5 ประการ จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ได้มีการสำรวจข้อมูล 5 ด้าน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าส่วนใหญ่คะแนนอยู่ในระดับพอใช้ มีค่าคะแนนเรียงจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านสุจริต 5.11 ด้านกตัญญู 4.76 ด้านวินัยรับผิดชอบ 4.61 ด้านจิตสาธารณะ 4.60 และด้านพอเพียง 4.59 โดยค่าคะแนนเฉลี่ยทั้ง 5 ด้านของคนทุกช่วงวัยอยู่ที่ 4.73 คะแนน (จากคะแนนเต็ม 6.00) ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบคะแนนดัชนีคุณธรรม 5 ประการ กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดไว้ที่ 4.80 คะแนน คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 98.54 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เมื่อพิจารณาดัชนีคุณธรรม 5 ประการ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีคะแนนเฉลี่ยของทุกช่วงวัยอยู่ที่ 4.73 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 5.10 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 92.75 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนเท่ากับ 4.56 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 3.72**

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (10) การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	100001		
Y1 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย	100101	100201	100301

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

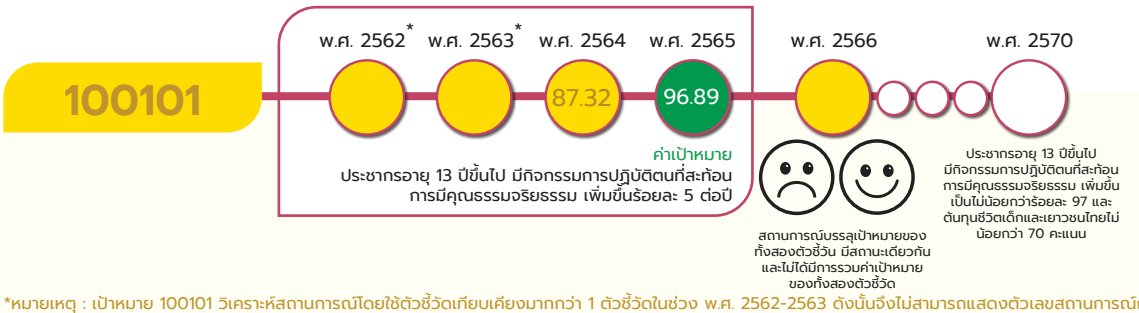

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100101 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม เพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 และคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 97 ทำให้ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.97

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 70 ส่งผลให้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 115

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์จากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.48 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ.2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ.2565 ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับข้อมูล พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 96.89 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 6.9**

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 76.67 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.99**

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

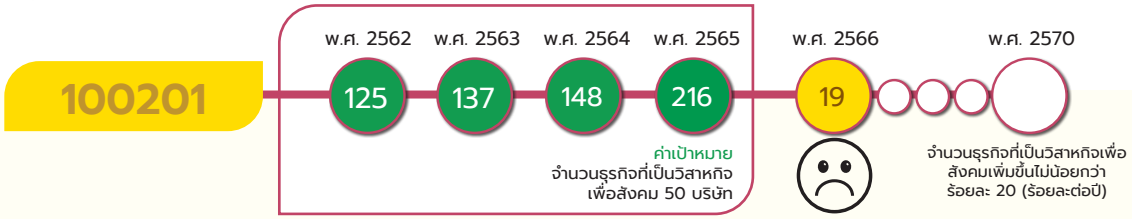

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จากปีฐาน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ต่อปี ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 59**

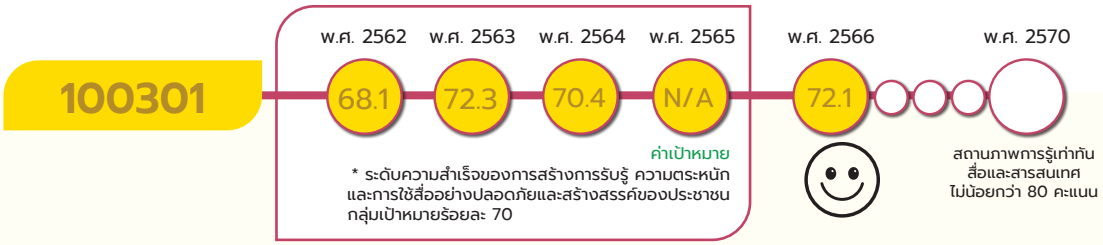

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100301 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ในช่วง พ.ศ. 2562-2565 โดยประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายโดยการจัดระดับ (grading) ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2565 ไม่มีการจัดทำข้อมูล

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ ไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 คะแนน เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.41**

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100101

แผนแม่บทย่อย | การปลูกฝังคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยม และการเสริมสร้างจิตสาธารณะ และการเป็นพลเมืองที่ดี

จ.3

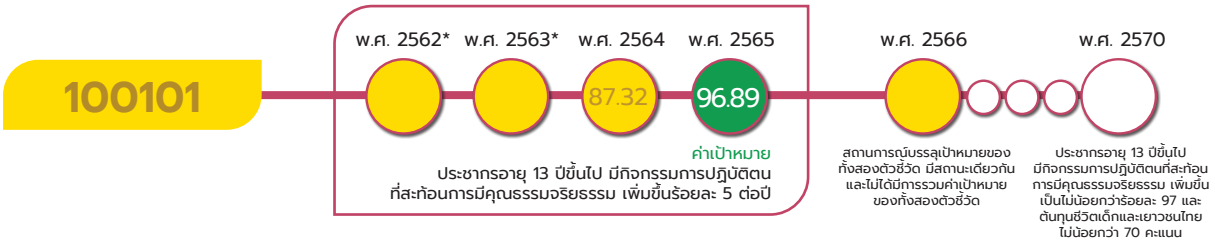

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100101 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงมากกว่า 1 ตัวชี้วัดในช่วง พ.ศ. 2562-2563 ดังนั้นจึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรม จริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นเป็นไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 และคะแนนต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

การปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรม เป็นรากฐานที่สำคัญต่อการเสริมสร้างและพัฒนาศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ โดยในเป้าหมายนี้ได้ให้ความสำคัญกับการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต อาทิ การส่งเสริมให้คนไทยมีวินัย ความซื่อสัตย์สุจริต ความกตัญญู ความตระหนักถึงหน้าที่ต่อประโยชน์ส่วนรวม การมีวิจารณญาณที่ดี มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทยที่มีอัตลักษณ์และความโดดเด่นทั้งในด้านความมีน้ำใจ ความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ ความมีไมตรี ความเป็นมิตร โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว คือการสร้างสภาพแวดล้อมในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมในทุกมิติ ทั้งในครอบครัว เครือข่ายทางสังคม สถานศึกษา สถาบันทางศาสนา และสภาพแวดล้อมอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องที่ส่งเสริมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ อาทิ การพัฒนาฐานข้อมูลด้านคุณธรรมที่ครอบคลุมและวัดผลได้ เป็นต้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 ได้มีการปรับเปลี่ยนค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนเป้าหมายมากยิ่งขึ้น จากเดิม ประชากรอายุ 13 ปี ขึ้นไปมีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี เป็น ประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไป มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 97 ภายใน พ.ศ. 2570 และได้มีการเพิ่มตัวชี้วัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทยที่กำหนดค่าเป้าหมายให้ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ใน พ.ศ. 2570

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม 100101 คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติ ตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดีเข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น	หมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายระดับหมุดหมาย คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม จัดเก็บโดยกระทรวงวัฒนธรรม เพื่อสะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม ซึ่งประกอบด้วย 6 ด้าน ได้แก่ ด้านการตอบแทนผู้มีพระคุณ ด้านความซื่อสัตย์สุจริต ด้านความมีวินัย ด้านการให้อภัย ด้านความพอเพียง และด้านการช่วยเหลือผู้อื่น โดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ.2565) **ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18** ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 96.93 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 93.03 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาตัวชี้วัดต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 จัดทำโดยศูนย์คุณธรรม (องค์การมหาชน) ที่ประกอบด้วย พลังตัวตน พลังครอบครัว พลังสร้างปัญญา พลังเพื่อนและกิจกรรม และพลังชุมชน พบว่า มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 64.73 หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 124.36 ของค่าเป้าหมาย

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100101

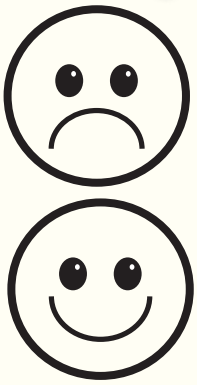

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ พ.ศ.2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 90.18 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 97 ทำให้ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 92.97

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 80.5 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2570 ที่กำหนดให้อยู่ที่ร้อยละ 70 ส่งผลให้สูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 115

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์จากทั้ง 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 96.48 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ.2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ.2565 ได้ดังนี้

(1) ข้อมูลการสำรวจประชากรอายุ 13 ปีขึ้นไปที่มีกิจกรรมการปฏิบัติตนที่สะท้อนการมีคุณธรรมจริยธรรม (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับข้อมูล พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 96.89 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 6.9**

(2) ต้นทุนชีวิตเด็กและเยาวชนไทย พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 76.67 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.99**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วง พ.ศ. 2566 หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าว ผ่านการสร้างสภาพแวดล้อมให้คนไทยเป็นพลเมืองที่สมบูรณ์ มีคุณธรรม จริยธรรม ในลักษณะที่เป็นวิถีการดำเนินชีวิต อาทิ การดำเนินการผ่านครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ สถาบันทางศาสนาและองค์กรส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ โดยได้ดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่สนับสนุนการบรรลุเป้าหมายนี้ อาทิ โครงการสมัชชาคุณธรรม เพื่อเป็นการส่งเสริม สนับสนุน เชื่อมโยงการดำเนินงานของกลุ่ม องค์กร เครือข่ายทางสังคม ให้เกิดการบูรณาการการส่งเสริมคุณธรรมในระดับองค์กรและพื้นที่ที่จะนำไปสู่การผลักดันการส่งเสริมคุณธรรมของชาติผ่านกระบวนการสมัชชาคุณธรรมระดับพื้นที่ จังหวัด ภูมิภาค และระดับชาติ เกิดการนำไปใช้และขยายผลกระบวนการไปยังกลุ่มเครือข่ายทางสังคมทุกภาคส่วน นอกจากนี้ได้มีการดำเนินการโครงการอื่น ๆ ในระดับครอบครัว อาทิ การส่งเสริมเครือข่ายครอบครัวคุณธรรมเพื่อส่งเสริมและพัฒนากลไกให้ครอบครัวได้มีส่วนสำคัญต่อกระบวนการกล่อมเกลาสมาชิกในครอบครัวอย่างเป็นรูปธรรม การส่งเสริมระบบพี่เลี้ยงที่ปรึกษาในชุมชนและพัฒนาฐานข้อมูลชุมชน พี่เลี้ยงชุมชน และเครือข่ายสู่

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100101

การขยายผลต่อไป และมีการดำเนินการที่ทำในระดับสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ อาทิ ได้มีการดำเนินการเพื่อให้นักเรียน ครู ผู้บริหาร และบุคลากรทางการศึกษา ตระหนักรู้ เข้าใจ และมีกระบวนการคิดอย่างมีเหตุผล ซึมซับคุณค่าแห่งคุณธรรมความดีอย่างเป็นธรรมชาติและสร้างความรู้สึกผิดชอบชั่วดี ภูมิใจในการทำความดี นอกจากนี้ยังมีการดำเนินการผ่านสถาบันทางศาสนา อาทิ การพัฒนาสมรรถนะพระธรรมวิทยากรในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาเพื่อให้ผู้นำทางศาสนาได้รับการพัฒนาศักยภาพให้มีความสามารถในการเผยแผ่หลักธรรมและองค์ความรู้ด้านพระพุทธศาสนาให้แก่เด็ก เยาวชน และประชาชน การดำเนินการดังที่กล่าวมาภายใต้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100101 ยังสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมุดหมาย ที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคตอีกด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าใน พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา หน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการเพื่อมุ่งปลูกฝังค่านิยมและส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมผ่านโครงการต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นที่ท้าทายในหลายประการที่ทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องต้องให้ความสำคัญ โดยเฉพาะในประเด็นการเข้าสู่สังคมยุคดิจิทัลอย่างรวดเร็ว ที่ทำให้รูปแบบการดำเนินชีวิตและพฤติกรรมของคนในสังคมทุกช่วงวัยเปลี่ยนแปลงไป การขาดความฉลาดทางด้านดิจิทัล จะนำมาซึ่งปัญหาด้านคุณธรรมจริยธรรมและค่านิยมที่ยากจะหลีกเลี่ยง อาทิ พฤติกรรมบริโภคนิยมที่มุ่งเน้นการตอบสนองความต้องการและความสุขมากกว่าความจำเป็นขั้นพื้นฐาน การมุ่งหารายได้ทางลัดเพื่อหวังประสบความสำเร็จหรือความร่ำรวยอย่างรวดเร็วโดยขาดความรู้และความมีวินัย การเล่นพนันออนไลน์ของกลุ่มคนรุ่นใหม่ นอกจากนี้ยังก่อให้เกิดปัญหาด้านสุขภาพจิตที่มีสาเหตุจากเทคโนโลยีดิจิทัล เกิดจากความไม่สมดุลในการใช้งาน ความเครียดสะสม ไม่สามารถบริหารจัดการเวลาได้อย่างเหมาะสม จนไม่สามารถควบคุมพฤติกรรม ทำให้เกิดภาวะสุขภาพจิต เช่น ภาวะวิตกกังวล โรคซึมเศร้า เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการในระยะต่อไปเพื่อพัฒนาให้คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ และมีความพร้อมในทุกมิติ นอกจากการดำเนินโครงการตามปกติที่ผ่านมาอย่างต่อเนื่องแล้วนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังควรต้องมุ่งพัฒนาทักษะความฉลาดด้านดิจิทัลให้กับคนในสังคมในทุก ๆ ช่วงวัยในรูปแบบที่เหมาะสมทันต่อสถานการณ์และความสนใจของคนในสังคมมากยิ่งขึ้น โดยอาศัยการดำเนินการผ่านครอบครัว ชุมชน สถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ องค์กรส่งเสริมคุณธรรม รวมทั้งการประสานความร่วมมือของภาคีเครือข่ายต่าง ๆ

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจ

จ.3 สวส.

หมายเหตุ : ปรับหน่วยงานเจ้าภาพ จ.3 ตามมติคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ครั้งที่ 2/2566 เมื่อวันที่ 27 ธ.ค. 66 จาก กระทรวงการพัฒนาสังคม และความมั่นคงของมนุษย์ เป็น สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ สศช. อยู่ระหว่างนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

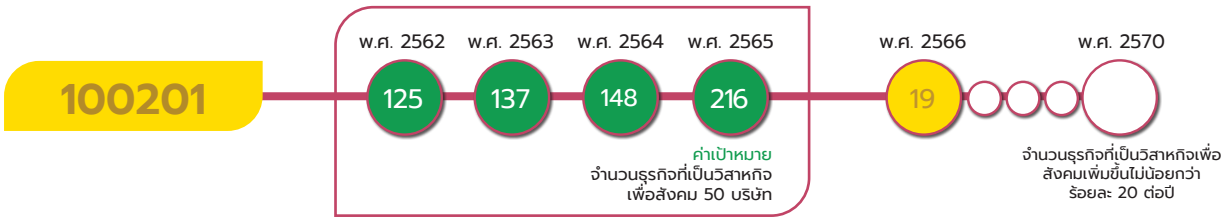

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

การสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจเป็นอีกส่วนหนึ่งที่จะสนับสนุนให้ภาคส่วนอื่น มีบทบาทในการลงทุนเพื่อการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น โดยในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นนั้น จะให้ความสำคัญกับการเพิ่มบทบาทของวิสาหกิจเพื่อสังคม กล่าวคือ ธุรกิจที่มีลักษณะเป็นบริษัท ห้างหุ้นส่วนนิติบุคคล หรือนิติบุคคลอื่น ที่ตั้งขึ้นตามกฎหมาย และมีวัตถุประสงค์เพื่อสังคมเป็นเป้าหมายหลักของกิจการ โดยปัจจัยสำคัญที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว จะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของ (1) การมีนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจลงทุนทางสังคม ผ่านมาตรการทางภาษี และแรงจูงใจทางด้านกลไกการลงทุน และสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ (2) การยกระดับธุรกิจให้มีการลงทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการสร้างความรับผิดชอบต่อสังคมของธุรกิจ การผลักดันธุรกิจเพื่อสังคมต้นแบบ และการเชื่อมโยงเครือข่ายธุรกิจเพื่อสังคม และ (3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการลงทุนเพื่อสังคม ทั้งองค์ความรู้ ฐานข้อมูล กฎ/ระเบียบที่เอื้อต่อภาคธุรกิจ ตลอดจนการสื่อสารประชาสัมพันธ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 ยังคงเป้าหมายและตัวชี้วัดเดิมเกี่ยวกับการมุ่งเน้นให้ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ผ่านจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม อย่างไรก็ตาม เพื่อให้การดำเนินการในประเด็นดังกล่าวมีความท้าทายยิ่งขึ้นในระยะต่อไป จึงได้มีการปรับค่าเป้าหมายจากจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคม เป็น ร้อยละของจำนวนธุรกิจที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ (ณ วันที่ 19 กรกฎาคม 2566) หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19.44 จาก พ.ศ. 2565 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายในปี 2566 ที่กำหนดให้มีการจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมาการจัดตั้งวิสาหกิจเพื่อสังคมได้บรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากเพียง 15 กิจการในปี พ.ศ. 2561 เป็น 216 กิจการในปี พ.ศ. 2565

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 จากข้อมูลการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.) พบว่า มีกิจการที่จดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคมแล้ว 258 กิจการ หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 19 จากปีฐาน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 20 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 97.22 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น ร้อยละ 46 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 59**

จำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม

หน่วย : กิจการ

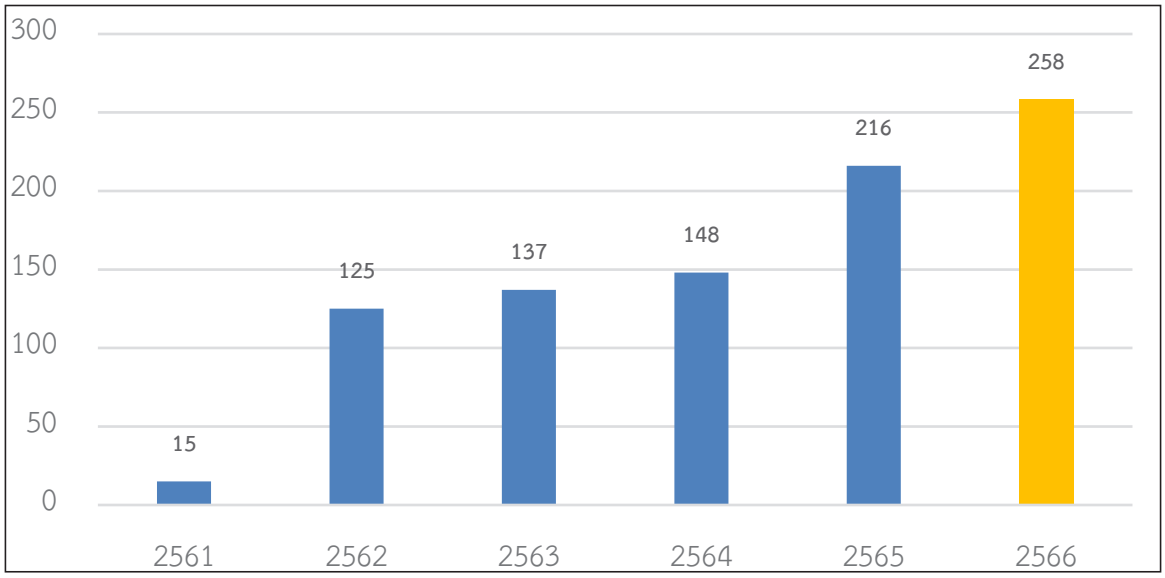

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม, 2566

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ที่ผ่านมา หน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการสร้างค่านิยมและวัฒนธรรมที่พึงประสงค์จากภาคธุรกิจอย่างต่อเนื่อง ทั้งการผลักดันการออกกฎระเบียบ/กฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 ที่มีผลบังคับใช้ไปแล้วกว่า 33 ฉบับ การออกนโยบายและมาตรการสนับสนุนให้ภาคธุรกิจมีการลงทุนทางสังคม โดยมีมาตรการและสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับวิสาหกิจเพื่อสังคม ที่สามารถยกเว้นภาษีเงินได้นิติบุคคลในกรณีที่เข้าข่ายเงื่อนไขที่กำหนด และสำหรับผู้ที่สนับสนุนการดำเนินการของวิสาหกิจเพื่อสังคมสามารถหักรายจ่ายประกอบการยื่นภาษี อีกทั้งมีการดำเนินการที่ส่งเสริมธุรกิจให้มีการลงทุนทางสังคมอย่างยั่งยืน ผ่านการดำเนินงานของกองทุนส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม การอบรมให้ความรู้ด้านการดำเนินงานแก่วิสาหกิจเพื่อสังคมด้านการเข้าถึงแหล่งทุน การบริหารจัดการ/การตลาด ตลอดจนมีการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมที่เอื้อให้เกิดกิจการเพื่อสังคม ผ่านการต่อยอดเครือข่ายความร่วมมือร่วมกับหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา ที่มีการประชาสัมพันธ์ให้สาธารณะรู้จักกับกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งนี้ จากการดำเนินการดังกล่าวข้างต้น จึงได้มีกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ในลักษณะต่าง ๆ ซึ่งเป็นภาคส่วนสำคัญที่เข้ามาหนุนเสริมการดำเนินการของภาครัฐ อาทิ วิสาหกิจเพื่อสังคมที่ให้บริการดูแลผู้สูงอายุ การให้บริการดูแลผู้ป่วยระยะพึ่งพิง การจ้างงานผู้พิการ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ที่ผ่านมา การดำเนินการของวิสาหกิจเพื่อสังคมยังมีความท้าทายในหลายมิติ ได้แก่ (1) **การเข้าถึงแหล่งทุนเงินทุนหมุนเวียนกิจการ และรายได้** ที่ยังคงเป็นความท้าทายในการดำเนินงานที่สำคัญ โดยยังคงมีกิจการที่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงแหล่งเงินทุน ไม่ว่าจะเป็นการเข้าถึงผ่านสถาบันทางการเงิน ที่ยังเกิดกรณีที่กิจการบางส่วนไม่ผ่านเงื่อนไขการกู้เงิน หรือการระดมทุนจากนักลงทุน ที่ยังมีความไม่สอดคล้องกันด้านวัตถุประสงค์การลงทุนในกิจการ (2) **สภาพแวดล้อมหรือกลไกตลาด** ที่ยังมุ่งเน้นด้านการแข่งขันมากกว่าการลงทุนเพื่อสังคม มุ่งเน้นผลกำไรของกิจการเป็นหลัก ส่งผลให้ผู้ประกอบการล้มเลิกกิจการ เนื่องจากสภาพแวดล้อมทางสังคมไม่เอื้อต่อธุรกิจไม่สามารถแข่งกับธุรกิจอื่นทั่วไปได้ (3) ความเข้าใจในความหลากหลายของประเภทวิสาหกิจเพื่อสังคมของสาธารณะ ประชาชนยังขาดความตระหนักถึงความสำคัญหรือประโยชน์จากการส่งเสริม/ผลักดันวิสาหกิจเพื่อสังคม ส่งผลต่อการสนับสนุนให้กิจการมีการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อสนับสนุนให้การดำเนินกิจการที่เป็นวิสาหกิจเกิดความยั่งยืน และเพื่อให้เกิดกิจการในลักษณะวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับ **(1) การสร้างความเข้มแข็งให้กับวิสาหกิจเพื่อสังคม** โดยให้ความรู้ด้านทักษะการบริหารธุรกิจ การปรับตัวให้เข้ากับกลไกตลาด การส่งเสริมการเข้าถึงตลาดที่สอดคล้องกับสินค้าและผลิตภัณฑ์ของกิจการ การประชาสัมพันธ์กิจการ รวมถึงการส่งเสริมความร่วมมือทางธุรกิจ **(2) การพัฒนาสภาพแวดล้อมและสร้างแรงจูงใจที่เอื้อให้เกิดกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม** โดยเฉพาะการพัฒนาสิทธิประโยชน์ด้านการส่งเสริมการดำเนินกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคม ทั้งชุดสิทธิประโยชน์/มาตรการทางภาษี การให้คำปรึกษาด้านการจัดหาแหล่งทุนและการกำหนดเงื่อนไขในการเข้าถึงแหล่งทุน รวมถึงการเข้าถึงทรัพยากรที่ไม่เป็นตัวเงิน นอกจากนี้ ควรมีการปลูกฝังแนวคิดการเป็นผู้ประกอบการในกิจการที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมตั้งแต่ในสถาบันการศึกษา เพื่อให้เกิดผู้ประกอบการรุ่นใหม่ที่มีศักยภาพ **(3) การสร้างค่านิยมและปลูกฝังความเข้าใจเกี่ยวกับวิสาหกิจเพื่อสังคม** เพื่อให้เกิดการรับรู้ด้านการดำเนินงานของวิสาหกิจเพื่อสังคมต่อสาธารณะอย่างกว้างขวาง มีการถอดบทเรียนความสำเร็จของกิจการที่ประสบความสำเร็จ เพื่อเอื้อให้เกิดการมีส่วนร่วมในการลงทุนเพื่อพัฒนาสังคม ที่จะนำไปสู่การร่วมลงทุนในวิสาหกิจเพื่อสังคมในที่สุด **(4) การสร้างความเข้มแข็งเครือข่ายระหว่างผู้ประกอบกิจการวิสาหกิจเพื่อสังคม และหน่วยงานอื่น ๆ** เพื่อให้เกิดการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ในประเด็นที่เกี่ยวข้อง อีกทั้งเป็นฐานในการขยายผลการดำเนินการในอนาคต เพื่อให้กิจการมีความเข้มแข็งและพึ่งพาตนเองได้ในระยะยาว

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

100301

แผนแม่บทย่อย | การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยมและวัฒนธรรมของคนในสังคม

จ.3

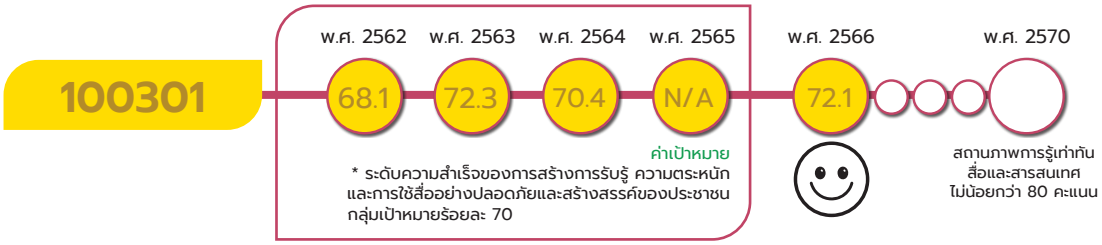

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 100301 วิเคราะห์สถานการณ์โดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง ในช่วง พ.ศ. 2562-2565 โดยประเมินสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายโดยการจัดระดับ (grading) ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2565 ไม่มีการจัดทำข้อมูล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน

การใช้สื่อและสื่อสารมวลชนในการปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคม สื่อและสื่อสารมวลชนได้เข้ามาเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตของประชาชนอย่างแพร่หลายและกว้างขวาง มีบทบาทในด้านวิธีคิด ค่านิยม อีกทั้งเป็นช่องทางในการเข้าถึงสื่อในรูปแบบต่าง ๆ ทั้งนี้ จากบริบทการพัฒนาที่รวดเร็วและมีความก้าวหน้า ส่งผลให้เกิดการเพิ่มขึ้นของทั้งจำนวนของผู้ใช้บริการและผู้ให้บริการสื่อและสื่อสารมวลชน แผนแม่บทย่อยจึงได้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการใช้สื่อและสื่อสารมวลชนที่ปลอดภัย สามารถใช้ในการปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคม โดยในเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น จะให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ประชาชนรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ สามารถใช้ข้อมูลในรูปแบบที่หลากหลายด้วยความตระหนักถึงผลกระทบของข้อมูลและสื่อต่าง ๆ ตลอดจนสามารถใช้สื่อเป็นประโยชน์ต่อการเรียนรู้และการดำรงชีวิตของทั้งตนเอง ครอบครัว ชุมชนและสังคม โดยปัจจัยที่จะส่งผลให้เกิดความสำเร็จของเป้าหมายดังกล่าว จะต้องดำเนินการทั้งในส่วนของจริยธรรมและจรรยาบรรณของสื่อ คุณภาพของบุคลากรด้านสื่อสารมวลชน สื่อสร้างสรรค์และสื่อที่มีคุณภาพ การเข้าถึงข้อมูลข่าวสาร การบริหารจัดการข้อมูลข่าวสาร และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาสื่อ

การปรับเปลี่ยน ค่านิยมและวัฒนธรรม

100301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเพื่อให้สะท้อนผลการดำเนินงานที่ผ่านมามากยิ่งขึ้น จากเดิม ระดับความสำเร็จของการสร้างการรับรู้ ความตระหนักและการใช้สื่ออย่างปลอดภัยและสร้างสรรค์ของประชาชนกลุ่มเป้าหมาย เฉลี่ยร้อยละ 80 เป็น สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ภายใน พ.ศ. 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 100301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566-2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีค่าอยู่ที่ 75.6 คะแนน หรือคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 95.37 ของค่าเป้าหมาย โดยที่ผ่านมาสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมายการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติในห้วง 5 ปีแรก (พ.ศ. 2561 - 2565) โดยมีคะแนนเฉลี่ยในช่วง พ.ศ. 2561 - 2564 อยู่ที่ 69.72 และใน พ.ศ.2564 มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 และหากแปลผลของระดับคะแนนโดยใช้วิธีแบบแบ่งขั้น จัดว่าอยู่ในระดับที่ดี* (อยู่ในช่วง 65 - 79 คะแนน)

* หมายเหตุ การแปลผลของระดับคะแนนโดยใช้วิธีแบบแบ่งขั้น แบ่งออกเป็น 4 ระดับ ได้แก่ ระดับดีมาก (80-100 คะแนน), ระดับดี (65.0-79.9 คะแนน), ระดับพื้นฐาน (50.0-64.9), ระดับปรับปรุง (ต่ำกว่า 50 คะแนน)

การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม

สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ

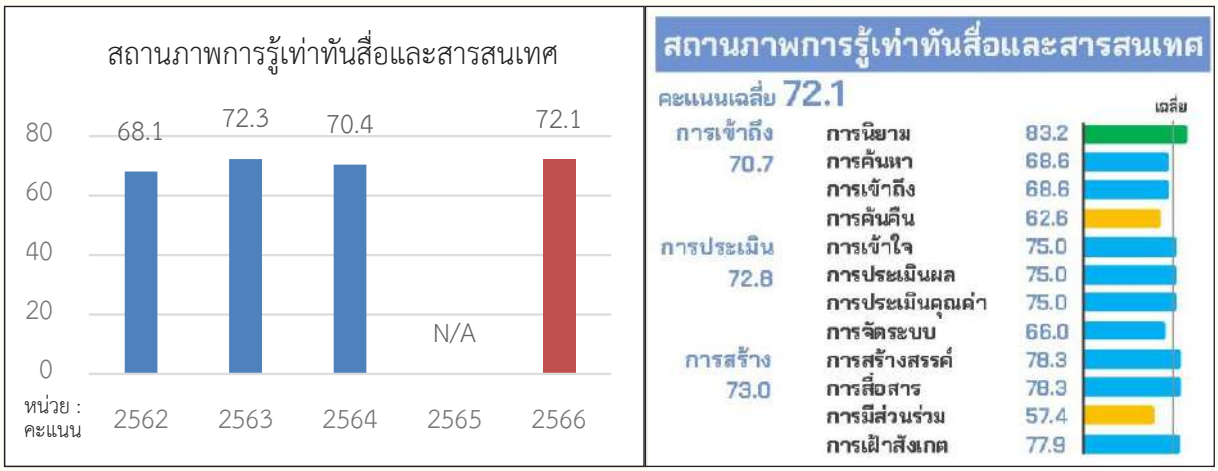

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (ข้อมูล พ.ศ. 2562, 2563 และ 2566) และกองทุนพัฒนาสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ (ข้อมูล พ.ศ. 2564)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 พบว่า สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 72.1 คะแนน โดยเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ให้มีสถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศไม่น้อยกว่า 80 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 90.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ.2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 70.4 สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.41**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินการที่สำคัญเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีความสอดคล้องกับปัจจัยและองค์ประกอบที่กำหนดไว้ในห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย เพื่อเป็นการขับเคลื่อนไปสู่การบรรลุเป้าหมาย สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัยและสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น อาทิ **โครงการดำเนินการด้านข่าวโทรทัศน์และวิทยุกระจายเสียง** โดยกรมประชาสัมพันธ์ ที่มุ่งเน้นการผลิตข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ด้วยรูปแบบที่สร้างความรอบรู้แก่ประชาชนให้ทันต่อสถานการณ์ ผ่านช่องทางสื่อหลัก ควบคู่ไปกับช่องทางออนไลน์ที่ประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่ายในปัจจุบัน **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพระบบคลังข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์ภาครัฐเชิงรุก** โดยกรมประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นการดำเนินการรวบรวมข้อมูลไว้

ในคลังข้อมูลที่หน่วยงาน และประชาชนสามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้ โดยข้อมูลในคลังจะมีระบบประมวลและวิเคราะห์ให้มีความถูกต้องแม่นยำ อีกทั้งยังเป็นระบบที่สามารถรองรับการเชื่อมโยงแลกเปลี่ยนข้อมูลเพื่อนำไปเผยแพร่ต่อไปได้ **โครงการบริหารจัดการข้อมูลข่าวสารเพื่อการประชาสัมพันธ์** โดยกรมประชาสัมพันธ์ มุ่งเน้นสร้างความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดการกับข่าวปลอม การรับรู้และเข้าใจในข้อมูลข่าวสารตามประเด็นที่ทันสถานการณ์ ตลอดจนเพื่อสร้างความตระหนักรู้ให้สามารถรู้เท่าทันสื่อ จากการดำเนินการข้างต้น รวมทั้งการดำเนินการของหน่วยงานรับผิดชอบที่เกี่ยวข้อง เป็นส่วนที่ได้ช่วยให้สถานภาพการรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศมีแนวโน้มที่ดีขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

บริบทการพัฒนาทางเทคโนโลยีสารสนเทศ ส่งผลให้รูปแบบการสื่อสารมีการปรับเปลี่ยนอย่างรวดเร็ว ซึ่งยังคงเป็นประเด็นความท้าทายต่อการดำเนินการ ทั้งกระแสการไหลของข้อมูลที่รวดเร็ว กว้างขวาง ขณะที่การเข้าถึงสื่อสารสนเทศของผู้บริโภคที่สามารถเข้าถึงได้ผ่านช่องทางต่าง ๆ โดยเฉพาะการสื่อสารผ่านระบบออนไลน์ ทั้งนี้ จากรายงานสถิติ Thailand Digital Stat 2023 ชั่วโมงการใช้อินเทอร์เน็ตของประชาชนอยู่ที่ประมาณ 8 ชั่วโมงโดยเฉลี่ย ทำให้ประชาชนจะได้รับข้อมูลเป็นจำนวนมากในแต่ละวัน และยังอาจเป็นข้อมูลข่าวสารที่ผิดในลักษณะข่าวปลอมอีกทั้งรูปแบบการสื่อสารในปัจจุบันและในระยะต่อไป ผู้รับสารยังสามารถเป็นได้ทั้งผู้ผลิตสื่อและผู้บริโภค หากขาดการกลั่นกรองหรือขาดความรอบรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศ จะทำให้เกิดเป็นห่วงโซ่ข่าวปลอมต่อไปได้ นอกจากนี้ ประชาชนโดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนสามารถเข้าถึงอุปกรณ์ เครื่องมือสื่อสารได้ง่าย และมักจะซึมซับเนื้อหาจากสื่อได้ง่ายกว่ากลุ่มวัยอื่น ๆ จึงยังคงเป็นความท้าทายต่อการสร้างทัศนคติในการรู้เท่าทันสื่อในรูปแบบต่าง ๆ เพื่อให้สามารถแยกแยะเนื้อหาของสื่อที่เหมาะสม และเพื่อป้องกันไม่ให้ส่งผลต่อวิธีคิดและพฤติกรรมในสังคมต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อสนับสนุนและเป็นการต่อยอดการดำเนินการด้านสถานภาพการเรียนรู้เท่าทันสื่อและสารสนเทศที่มีแนวโน้มที่ดีขึ้น และใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย นั้น ในระยะต่อไปจึงควรให้ความสำคัญกับการดำเนินการตามทิศทางการพัฒนาด้านสื่อปลอดภัยและสร้างสรรค์ ที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิต/ให้บริการสื่อที่มีเนื้อหาที่สร้างสรรค์ ปลอดภัย มีการพัฒนาศักยภาพผู้ผลิตสื่อ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมการรู้เท่าทันและการเฝ้าระวังสื่อที่ไม่ปลอดภัยแก่ประชาชนกลุ่มวัยต่างๆ โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชน อีกทั้งควรมีการเสริมสร้างองค์ความรู้เพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงสื่อที่เป็นประโยชน์ ปลอดภัย และสร้างสรรค์ มีการพัฒนากระบวนการมีส่วนร่วมและพัฒนาเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนยกระดับประสิทธิภาพองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุมกำกับสื่อ เพื่อที่จะเอื้อให้เกิดการใช้สื่อและการสื่อสารมวลชนเพื่อปลูกฝังค่านิยม และวัฒนธรรมของคนในสังคมในที่สุด

แผนแม่บท

11

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

มุ่งเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเอื้อต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตคนไทย นำไปสู่การพัฒนาตนเองให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพในทุกมิติและในทุกช่วงชีวิตอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา คุณธรรมและจริยธรรม พร้อมเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคมและประเทศ

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกช่วงวัยตั้งแต่แรกเกิดจนถึงวัยผู้สูงอายุได้รับการพัฒนาคุณภาพชีวิตอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญา มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 สามารถปรับตัวตามสภาพแวดล้อมและสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป รวมทั้งมีความมั่นคงในชีวิต ได้รับการคุ้มครองทางสังคม และสามารถสร้างประโยชน์ให้แก่ส่วนรวม นำไปสู่สังคมไทยที่มีความ “เกิดดี อยู่ดี และแก่ดี” ให้ประเทศไทยเติบโตได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชนและประเทศให้เอื้อต่อการพัฒนาศักยภาพคนไทยตลอดช่วงชีวิต เพื่อให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่สามารถพัฒนาตนเป็นกำลังสำคัญในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม การพัฒนาคนเชิงคุณภาพในทุกช่วงวัย ตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์ปฐมวัย วัยรุ่น วัยเรียน วัยแรงงาน และวัยผู้สูงอายุ เพื่อสร้างทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพ มีทักษะความรู้เป็นคนดี มีวินัย เรียนรู้ได้ด้วยตนเองในทุกช่วงวัย มีความรอบรู้ทางการเงิน มีความสามารถในการวางแผนชีวิต มีการวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัย และความสามารถในการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและเป็นกำลังสำคัญในการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

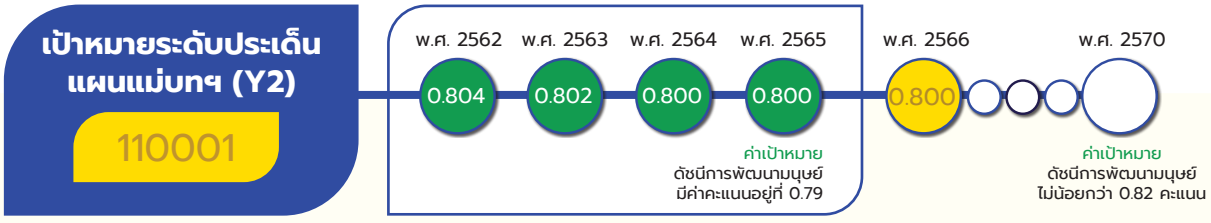

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 110001 คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุลทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีการพัฒนามนุษย์ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 110001 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากรายงานดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยโครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติ ซึ่งพิจารณาจาก 4 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) อายุคาดเฉลี่ยเมื่อแรกเกิด (2) จำนวนปีที่คาดว่าจะได้รับการศึกษา (3) ปีการศึกษาเฉลี่ยของประชากรวัยแรงงาน และ (4) รายได้ประชาชาติเฉลี่ยต่อหัว โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่าประเทศไทยมีดัชนีการพัฒนามนุษย์อยู่ที่ 0.800 คะแนน ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์ไม่น้อยกว่า 0.804 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 99.50 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนามนุษย์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ 0.800 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายพ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีการพัฒนามนุษย์ไม่น้อยกว่า 0.82 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.56 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีดัชนีการพัฒนามนุษย์ 0.802 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 0.24**

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต การพัฒนาทุนมนุษย์ของไทยกำลังเผชิญกับประเด็นท้าทายที่สำคัญ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรที่มีผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้นและสัดส่วนเด็กที่ลดลง ความก้าวหน้าของเทคโนโลยีโดยเฉพาะปัญญาประดิษฐ์ที่ก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อการถูกทดแทนของแรงงานบางกลุ่ม ความแตกต่างของเจเนอเรชันทำให้เกิดช่องว่างระหว่างช่วงอายุซึ่งมีส่วนสำคัญต่อพฤติกรรมและการใช้ชีวิตของเด็กและเยาวชน และนำไปสู่ความพร้อมของการเข้าสู่ตลาดงาน โดยการพัฒนาครอบครัวในระดับพื้นที่ยังขาดความเข้มแข็ง และยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายที่เป็นกลุ่มเปราะบางได้ ระดับปฐมวัยยังมีปัญหาด้านคุณภาพครูหรือผู้ดูแลเด็ก ความสามารถของพ่อแม่ในการเลี้ยงดูทารกแรกเกิดอย่างมีคุณภาพและการบริการของศูนย์พัฒนาเด็กเล็กที่ยังไม่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยอายุ 0 - 2 ปี วัยเรียนและวัยรุ่นยังขาดแนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน อาทิ การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา การปรับตัวและการสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ โดยความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และสังคม วัยแรงงาน การเพิ่มผลิตภาพแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้า แรงงานบางกลุ่มเสี่ยงต่อการตกงาน แต่ประเทศไทยยังขาดการพัฒนากรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภาพเพื่อยกระดับและปรับทักษะทั้งเชิงความรู้และเทคนิค และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้แรงงานสามารถปรับตัวเข้าสู่ภาคการผลิตและบริการที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงได้ ขณะที่ ยังต้องเผชิญกับการแย่งชิงแรงงานทักษะสูงทั่วโลกจากการปรับตัวไปใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมขั้นสูงและจากการเข้าสู่สังคมสูงวัย

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ในหลายประเทศทั่วโลก วัยผู้สูงอายุ ยังคงไม่ได้รับการคุ้มครองและมีรายได้ต่ำ และขาดการวางแผนการจ้างงานผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ ดังนั้น การพัฒนาทุนมนุษย์ของไทย ระดับครอบครัว จึงควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มขีดความสามารถของงานด้านครอบครัวในแต่ละพื้นที่ให้มีประสิทธิภาพตรงจุด สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น ระดับปฐมวัย พัฒนาให้มีครูหรือผู้ดูแลเด็กให้สามารถดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยได้อย่างเพียงพอและมีคุณภาพ มีระบบติดตามเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการจัดให้มีศูนย์เด็กเล็กในพื้นที่ให้สามารถจัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพ รวมถึงขยายเกณฑ์อายุของศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมกลุ่มเด็ก 0-2 ปี และปรับเวลาการทำงานของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับเวลาการทำงานของผู้ปกครอง วัยเรียน วัยแรงงาน พัฒนาองค์ความรู้และยกระดับครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการใช้ชีวิตและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และทักษะทางด้านอารมณ์ และสามารถเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ช่วงวัยเรียน วัยแรงงาน เร่งพัฒนากรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภาพและหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อยกระดับและปรับทักษะทั้งเชิงความรู้และเทคนิค และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาแรงงานสมรรถนะสูงเพื่อตอบโจทย์ระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม วัยผู้สูงอายุ กำหนดแนวทางการส่งเสริมผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ พัฒนากลไกการออมเพื่อวัยเกษียณทั้งระบบ รวมถึงการปฏิรูปเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้สามารถเป็นหลักประกันทางรายได้ที่เพียงพอและมั่นคงแก่ผู้สูงอายุทุกกลุ่ม

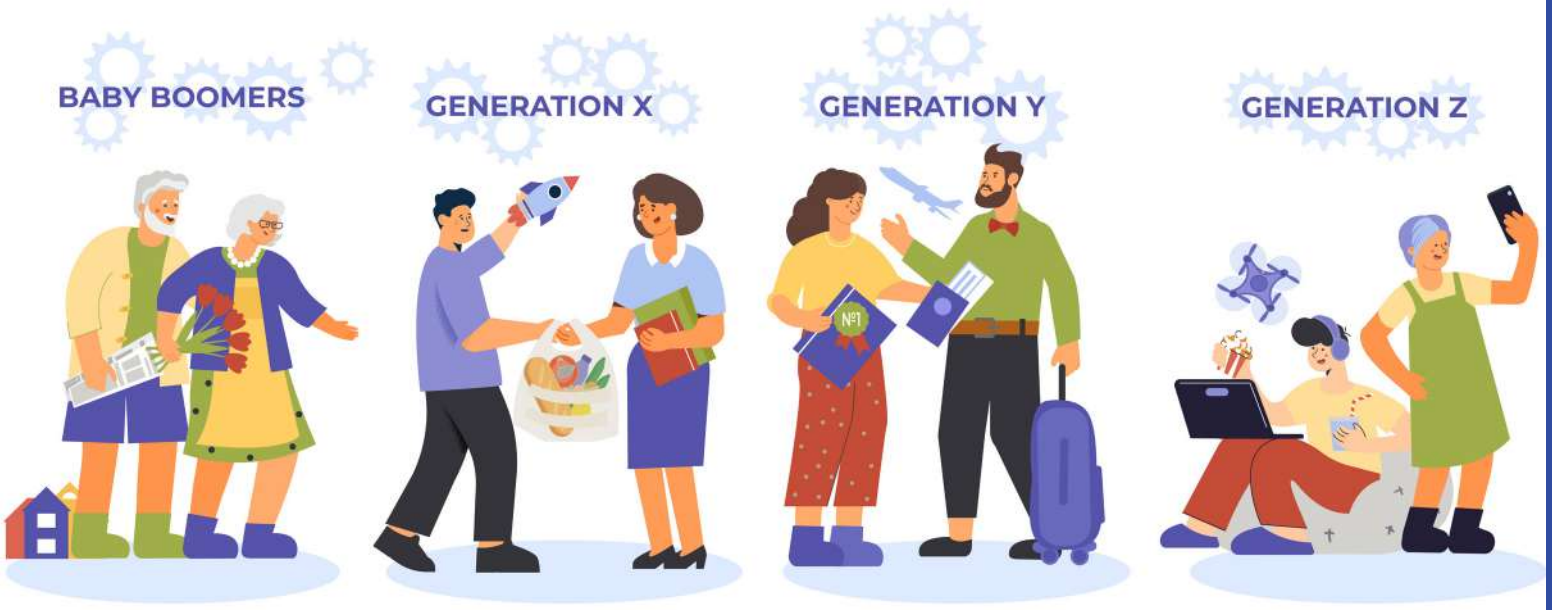

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต ประกอบด้วย 6 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

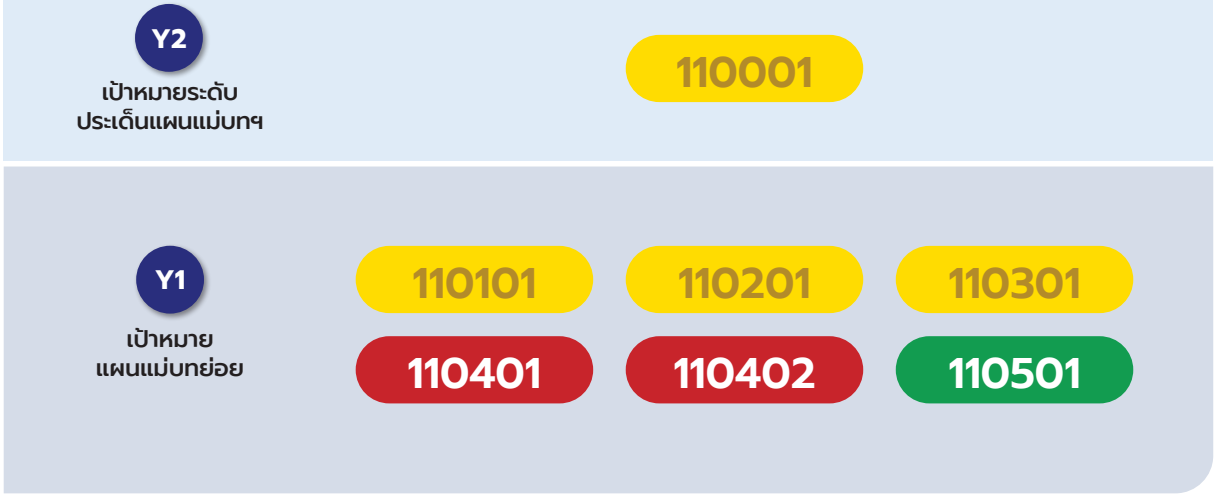

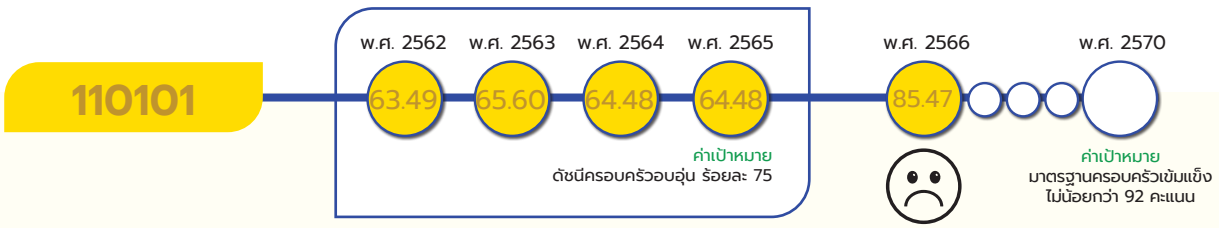

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทยดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมาตรฐานความเข้มแข็งของครอบครัว โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ 85.47 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มาตรฐานความเข้มแข็งของครอบครัวไม่ต่ำกว่า 92 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ 85.81 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 0.39**

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

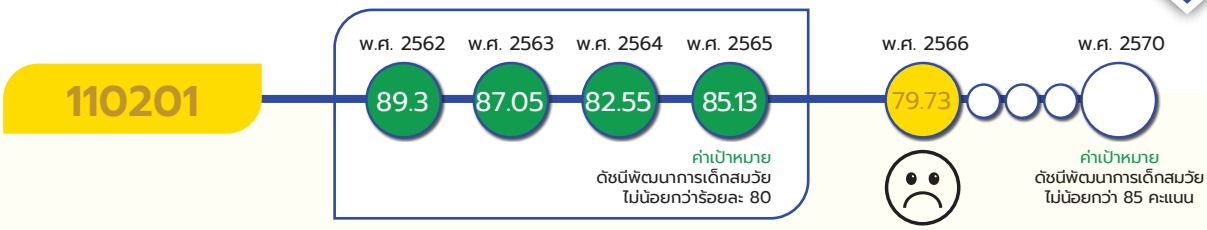

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ 79.73 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่า 85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 86.56 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.89**

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 110301 ตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ของ World Economic Forum (WEF) (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2562) โดยปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงใน พ.ศ. 2566

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนเทียบเคียงจากข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ ซึ่งจัดอันดับ 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีคะแนนอยู่ที่ 66 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 62 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 5.26**

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

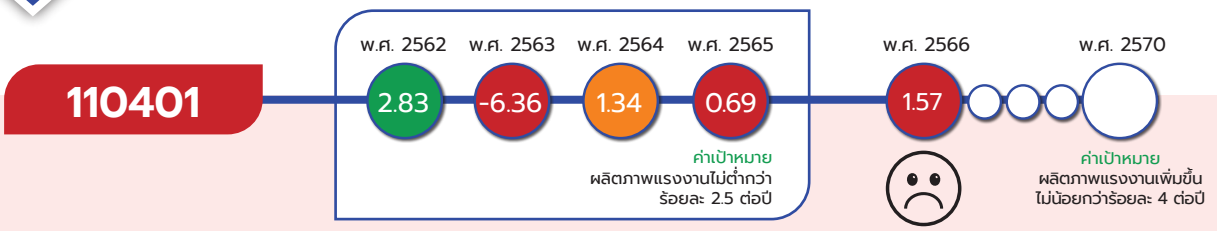

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มของผลิตภาพแรงงาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 272,303 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 จาก พ.ศ. 2564 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ซึ่งมีการหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.41 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 211.35**

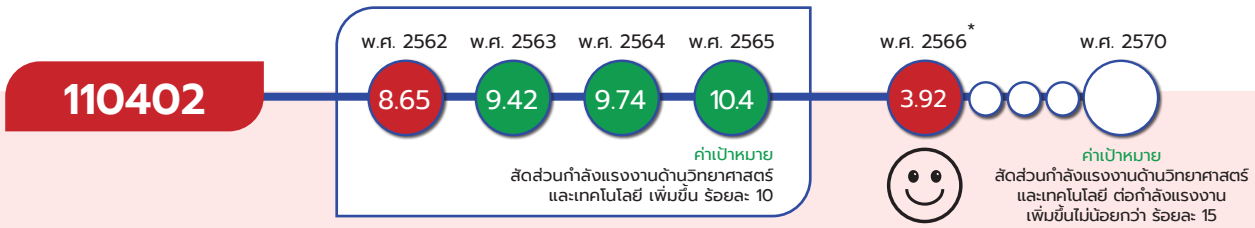

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 110402 เนื่องจากสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ ใน พ.ศ. 2566 อยู่ระหว่างจัดเก็บ (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2564 มีสัดส่วนร้อยละ 9.7) จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงโดยใช้คะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อกำลังแรงงาน ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนเทียบเคียงจากคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีคะแนนรวมอยู่ที่ 40.77 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ที่จะต้องมีสัดส่วนร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 26.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนรวมอยู่ที่ 39.23 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 3.92**

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

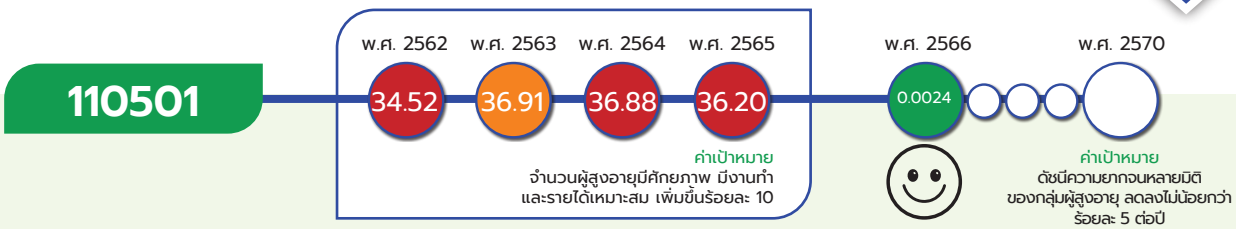

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่า ร้อยละ 5 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นดัชนีที่ถูกพัฒนาภายใต้แนวคิดพฤติพลัง (Active Aging) ประกอบไปด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 0.0024 คิดเป็นลดลงร้อยละ 82.98 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1,659.6 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 0.0141 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 82.98**

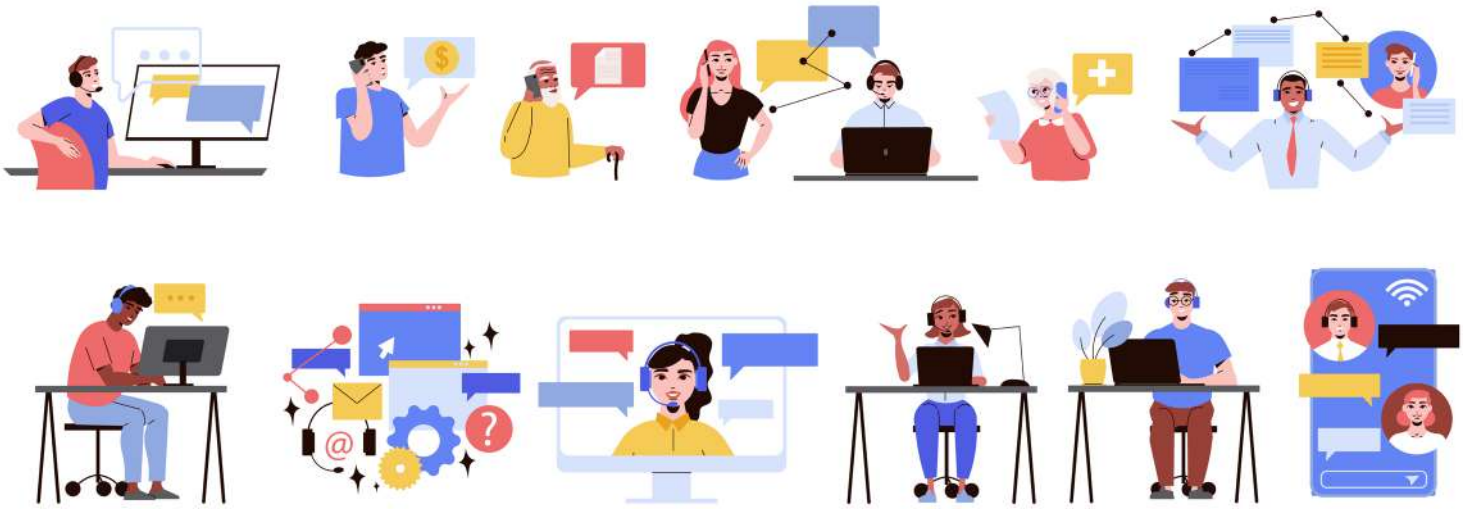

การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต

110101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพมนุษย์

จ.3

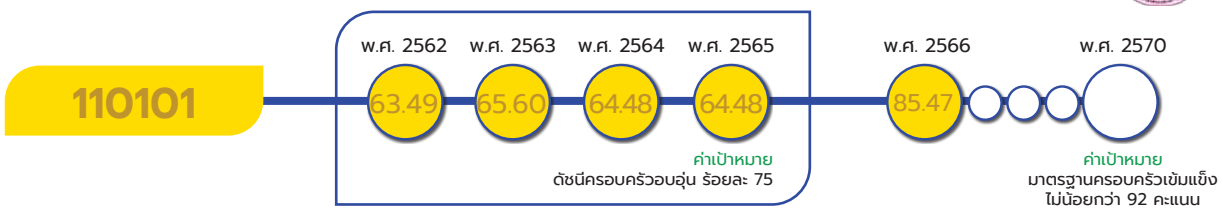

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทยดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้นผ่านการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ จำเป็นต้องมุ่งเน้นการพัฒนาและยกระดับคนในทุกมิติและในทุกช่วงวัยให้เป็นทรัพยากรมนุษย์ที่ดี เก่ง และมีคุณภาพพร้อมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปข้างหน้าได้อย่างเต็มศักยภาพ ซึ่งจำเป็นต้องมีการเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์อย่างเป็นระบบตั้งแต่ระดับครอบครัว ชุมชน สังคม และการมีระบบและกลไกรองรับการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ที่มีประสิทธิภาพ สร้างความอยู่ดีมีสุขของครอบครัวไทยสร้างครอบครัวที่เหมาะสมกับโลกในศตวรรษที่ 21 โดยส่งเสริมความรู้ในการวางแผนชีวิตที่เหมาะสมกับค่านิยมของคนรุ่นใหม่ และการจัดกิจกรรมที่เหมาะสมบนฐานความรู้ทางวิชาการตั้งแต่ช่วงตั้งครรภ์และถ่วงอายุต่าง ๆ พัฒนาทักษะชีวิตและการเรียนรู้การทำงานและการดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพของประชากรแต่ละช่วงวัย รวมถึงการให้ทุกภาคส่วนในสังคมเข้ามามีส่วนร่วม พร้อมทั้งการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการสร้างครอบครัวอบอุ่นเข้มแข็ง โดยเน้นการส่งเสริมการเกื้อกูลกันของคนทุกวัยในครอบครัวในการดูแลสมาชิกในครอบครัว การส่งเสริมนโยบายการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กลไก มาตรการด้านครอบครัวบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ สมรรถนะการทำงานของผู้ปฏิบัติงานด้านครอบครัว การคุ้มครอง ช่วยเหลือ และพิทักษ์สิทธิครอบครัวและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและเป็นมิตรต่อครอบครัว

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีครอบครัวอบอุ่น ร้อยละ 80 เป็น มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ไม่น้อยกว่า 92 คะแนน ภายในปี 2570

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 110101 ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็งและมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110101 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็ง ที่พิจารณาถึงความเข้มแข็งของครอบครัวใน 7 ด้าน ได้แก่ (1) ด้านสัมพันธภาพ (2) ด้านการทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว (3) ด้านการพึ่งตนเองความพอเพียงทางด้านเศรษฐกิจ (4) ด้านสุขภาพครอบครัว (5) ด้านเทคโนโลยีสื่อสารและการเรียนรู้ (6) ด้านทุนทางสังคม และ (7) ด้านการหลีกเลี่ยงภาวะเสี่ยงและการปรับตัวได้ในภาวะยากลำบาก/วิกฤต โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2565) มีคะแนนมาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งอยู่ที่ 85.47 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มาตรฐานครอบครัวเข้มแข็งไม่น้อยกว่า 91.2 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 93.71 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

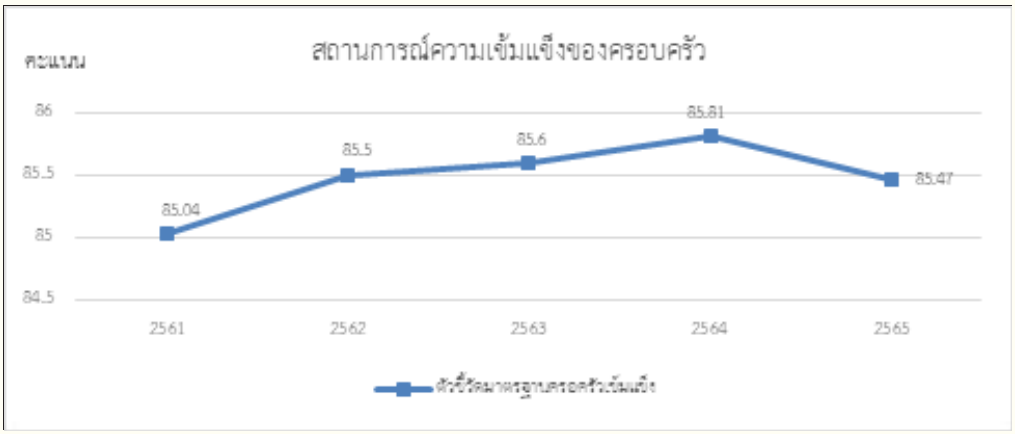

ที่มา: รายงานประจำปี 2565 กรมกิจการสตรีและสถาบันครอบครัว

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมาตรฐานความเข้มแข็งของครอบครัว โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ 85.47 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มาตรฐานความเข้มแข็งของครอบครัวไม่ต่ำกว่า 92 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.90 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ 85.81 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 0.39**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานที่ผ่านมามุ่งเน้นการดำเนินงานในระดับพื้นที่ โดยพัฒนาศักยภาพทีมวิทยากรด้านครอบครัว เพื่อส่งเสริมการนำทักษะองค์ความรู้ที่ได้รับไปถ่ายทอดสู่ชุมชนและกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ในการสร้างภูมิคุ้มกันครอบครัวจากความรุนแรงในครอบครัว การสร้างสัมพันธภาพในครอบครัว และการเสริมสร้างองค์ความรู้ด้านทักษะสมอง รวมถึงพัฒนาศักยภาพการให้คำปรึกษาแก่ผู้ปฏิบัติงานในระบบเพื่อนครอบครัว และยกระดับศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) ทุกจังหวัดทั่วประเทศแบบบูรณาการร่วมกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และอาสาสมัครพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อให้เป็นศูนย์ช่วยเหลือสังคมตำบลในประเด็นต่าง ๆ เช่น การส่งเสริมการออม การทำบทบาทหน้าที่ของครอบครัว และการป้องกันการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น เป็นต้น นอกจากนี้ ยังมุ่งเน้นการขจัดความรุนแรงในครอบครัวตั้งแต่การเฝ้าระวังป้องกัน แก้ไขปัญหา ช่วยเหลือ และคุ้มครอง รวมทั้งการดำเนินกระบวนการยุติธรรม

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้จะมุ่งเน้นการดำเนินการในระดับพื้นที่ แต่ด้วยกลไกในการขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่ยังมีจำนวนมาก โดยเฉพาะศูนย์พัฒนาครอบครัวชุมชน และมีความกระจัดกระจายในการดำเนินงาน ในขณะที่จำนวนเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติงานยังมีน้อย และงบประมาณที่จำกัด ประกอบกับแนวทางการดำเนินงานยังขาดความชัดเจน ทำให้การดำเนินงานในภาพรวมยังขาดความเข้มแข็ง และไม่สามารถผลักดันให้เกิดการขับเคลื่อนงานในเชิงประจักษ์ ซึ่งการสร้างการรับรู้และความเข้าใจแก่ประชาชนต่อนโยบายที่เกี่ยวข้องยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ ครอบครัวเปราะบาง โดยการเพิ่มขึ้นของครอบครัวที่มีสมาชิกอายุต่ำกว่า 18 ปี ตั้งครรภ์/มีบุตร จะยิ่งส่งผลให้มีครอบครัวกลุ่มเปราะบางเพิ่มมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการพัฒนาแนวทางการดำเนินงาน หรือคู่มือปฏิบัติงานที่สามารถเข้าใจได้ง่าย พร้อมทั้งการเพิ่มขีดความสามารถของการปฏิบัติงานด้านครอบครัวและบูรณาการฐานข้อมูลครอบครัวที่สามารถระบุปัญหาในแต่ละพื้นที่ได้ เพื่อให้การดำเนินงานด้านครอบครัวมีประสิทธิภาพ ตรงจุด สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายมากยิ่งขึ้น และยังช่วยให้การดำเนินงานเป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมการทำงานร่วมกับภาคีเครือข่าย อาทิ เพื่อนครอบครัว และส่งเสริมความเข้มแข็งของกลุ่มจิตอาสาในพื้นที่ เพื่อแก้ปัญหาเจ้าหน้าที่ที่ไม่เพียงพอ ตลอดจนดำเนินการเผยแพร่ข้อมูล ข่าวสาร และการให้บริการสำหรับครอบครัวที่มีความหลากหลายและเป็นไปในเชิงรุกมากยิ่งขึ้นด้วย

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาเด็กตั้งแต่ช่วงการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย

จ.3

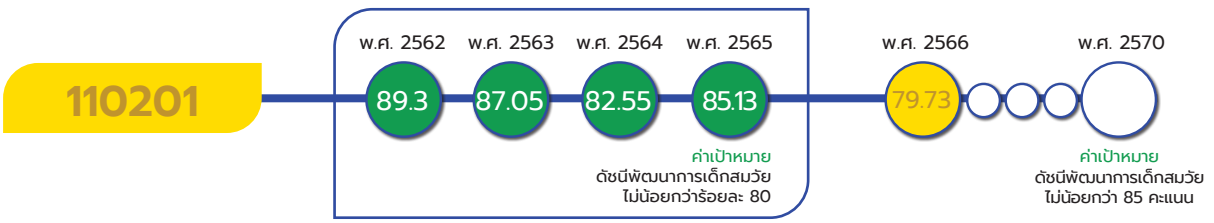

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีการเตรียมความพร้อมทั้งสุขภาวะ เจตคติ ความรู้ และทักษะให้แก่พ่อแม่ก่อนการตั้งครรภ์ พร้อมทั้งส่งเสริมอนามัยแม่และเด็กตั้งแต่เริ่มตั้งครรภ์ รวมทั้งกำหนดมาตรการสร้างความสมดุลระหว่างชีวิตและการทำงานให้พ่อแม่สามารถเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยตนเอง ทั้งการจูงใจให้สถานประกอบการจัดให้มีการจ้างงานที่ยืดหยุ่น รณรงค์ให้ผู้ชายตระหนักและมีส่วนร่วมในการทำหน้าที่ในบ้านและดูแลบุตรมากขึ้น จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีสุขภาวะที่ดีและสมวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้โรงพยาบาลทุกระดับและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินงานตามมาตรฐานงานอนามัยแม่และเด็กสู่มาตรฐานโรงพยาบาลและบริการสุขภาพ ส่งเสริมและสนับสนุนการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่และสารอาหารที่จำเป็นต่อสมองเด็ก ตลอดจนส่งเสริมให้มีการติดตามพัฒนาการเด็กตั้งแต่แรกเกิดและเสริมสร้างองค์ความรู้ งานวิจัย เกี่ยวกับการพัฒนาเด็กอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิดแนวทาง กลไกการส่งเสริมที่มีประสิทธิภาพในการพัฒนาเด็ก ให้เติบโตอย่างสมวัย สอดคล้องกับสถานการณ์และสภาพแวดล้อมในปัจจุบันที่เปลี่ยนแปลงไป จัดให้มีการพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีพัฒนาการ สมรรถนะและคุณลักษณะที่ดีที่สมวัยทุกด้านโดยการพัฒนากลไกการสอนและปรับปรุงสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยให้มีคุณภาพตามมาตรฐานที่เน้นการพัฒนาทักษะสำคัญด้านต่าง ๆ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญได้แก่ ประสิทธิภาพและความครอบคลุมในการบริการและสวัสดิการด้านสังคม และองค์ความรู้ นวัตกรรมและงานวิจัยด้านการพัฒนาเด็ก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110201 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ ดัชนีพัฒนาการเด็กสมวัย แต่มีการปรับหน่วยวัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 เป็น ไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ภายในปี 2570

การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต

110201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข ทั้งนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านการศึกษา** กำหนดให้สามารถดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ นิสัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้มีกลไกและระบบการผลิตและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัยของประเทศไทย ซึ่งเป็นการคัดกรองพัฒนาการของเด็กอายุ 9 18 30 42 และ 60 เดือน ใน 5 ด้าน ได้แก่ การเคลื่อนไหว การใช้กล้ามเนื้อมัดเล็ก การเข้าใจภาษา การใช้ภาษา การช่วยเหลือตนเองและสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 79.73 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัยของประเทศไทยไม่น้อยกว่า 85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และเมื่อพิจารณาในห้วงระยะเวลา 5 ปี พบว่ามีแนวโน้มลดลงอย่างต่อเนื่อง โดยมีสาเหตุมาจากปัญหาการคัดกรองที่ยังไม่สามารถเข้าถึงกลุ่มเป้าหมาย อาทิ กลุ่มครัวเรือนยากจน ได้ รวมถึงยังมีข้อจำกัดด้านความรู้ ทักษะการส่งเสริมเฝ้าระวังและกระตุ้นพัฒนาการของพ่อแม่ผู้ปกครอง ผู้ดูแลเด็ก ด้านการใช้เทคโนโลยี และด้านทัศนคติ ความเชื่อและการยอมรับในเรื่องพัฒนาการเด็ก รวมถึงโภชนาการของเด็กที่ยังไม่มีคุณภาพ

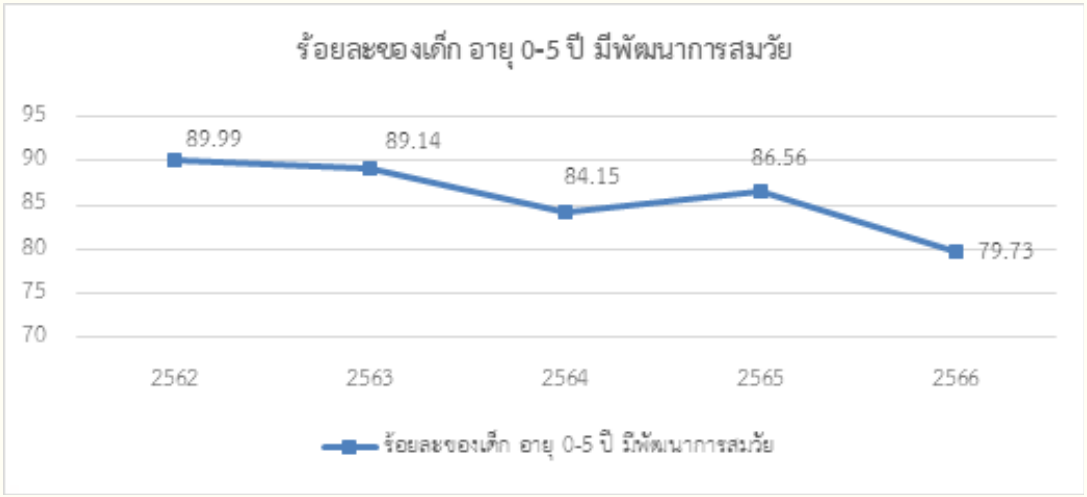

ที่มา : ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการพัฒนาเด็กสมวัย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ 79.73 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่ต่ำกว่า 85 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.8 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนอยู่ที่ 86.56 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 7.89**

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การพัฒนาเด็กสมวัยในช่วงที่ผ่านมามุ่งดำเนินงานผ่านการส่งเสริมความรู้ความเข้าใจในการเลี้ยงดูเด็กตั้งแต่ช่วงก่อนที่จะมีบุตร ผ่านสื่อทั้งในรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ภายใต้โครงการการเตรียมความพร้อมก่อนสมรสและก่อนมีบุตร เพื่อการเกิดทุกรายมีคุณภาพ อีกทั้งมีการเสริมสร้างทักษะความรู้ให้กับครอบครัวและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการเลี้ยงดูเด็ก รวมถึงพัฒนาทักษะแก่บุคลากรทางการแพทย์และสาธารณสุขให้มีความรู้ ความสามารถและทักษะในการดำเนินงานส่งเสริมพัฒนาการเด็กปฐมวัย ซึ่งในระยะที่ผ่านมาได้มีความตระหนักถึงประเด็นสุขภาพจิตของเด็กมากขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นที่มีความสำคัญอย่างยิ่งอันจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพเด็กในระยะยาว นอกจากนี้ ยังมีความพยายามในการส่งเสริมให้มีสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพในทุกพื้นที่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในระยะที่ผ่านมาประเทศไทยต้องเผชิญกับความท้าทายในการพัฒนาเด็กปฐมวัย แม้ว่าการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 จะผ่านไประยะหนึ่งแล้ว ผลกระทบต่อการพัฒนาเด็กปฐมวัยยังคงอยู่ โดยเฉพาะเด็กที่อยู่ในพื้นที่ห่างไกลที่ยังขาดโอกาสในการเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพ ประกอบกับครูหรือผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยมีวุฒิการศึกษาหรือคุณสมบัติไม่เหมาะสมตามเกณฑ์ และครูที่ทำหน้าที่ผู้ช่วยไม่มีประสบการณ์หรือผ่านการฝึกอบรมการดูแลเด็กปฐมวัย อีกทั้งโภชนาการภายในโรงเรียนยังไม่ได้คุณภาพ

เมื่อพิจารณาถึงคุณภาพในการเลี้ยงดูของผู้ปกครอง พบว่า ยังมีความท้าทายในการเลี้ยงดูทารกแรกเกิด โดยรายงานสถานการณ์เด็กและสตรีในประเทศไทย พ.ศ. 2565 ชี้ให้เห็นว่าอัตราการเลี้ยงลูกด้วยนมแม่อย่างเดียว 6 เดือนของไทยมีเพียงร้อยละ 28.6 และลดลงเมื่อครบกำหนดลาคลอด 3 เดือน ซึ่งระยะเวลา 6 เดือนเป็นระยะเวลาที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาเด็กแรกเกิด เนื่องจากเป็นช่วงเวลาที่สมองของทารกมีการเจริญเติบโตเร็วที่สุด นอกจากนี้ ประเทศไทยยังเผชิญความท้าทายในการจัดการปัญหาการตั้งครรภ์ไม่พึงประสงค์ในกลุ่มวัยรุ่นที่ยังมีอัตราสูงในบางพื้นที่และยังพบการคลอดซ้ำ ซึ่งส่งผลต่อคุณภาพทารก เนื่องจากพ่อและแม่ไม่สามารถที่จะเลี้ยงดูได้ด้วยตนเอง

สำหรับโครงสร้างพื้นฐานที่เกี่ยวข้องกับเด็กปฐมวัย ยังคงมีความท้าทายในการพัฒนาศูนย์พัฒนาเด็กเล็กในมิติของการบริการที่มีเวลาทำการไม่ตรงกับวิถีชีวิตปัจจุบัน อีกทั้งยังไม่ครอบคลุมเด็กปฐมวัยในช่วงอายุ 0 - 2 ปี นอกจากนี้ฐานข้อมูลการพัฒนาเด็กปฐมวัยของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องที่ยังขาดการบูรณาการอย่างแท้จริง ขณะที่ความครอบคลุมของการคัดกรองลดลง ซึ่งยังอยู่ในขั้นตอนของการหาข้อเท็จจริงแต่ได้มีการสันนิษฐานเบื้องต้นว่าอาจเป็นผลมาจากการถ่ายโอน โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพส่วนตำบล (รพ.สต.) สู่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ซึ่งอยู่นอกสังกัดกระทรวงสาธารณสุขทำให้ รพ.สต. บางส่วนไม่ได้ดำเนินการตรวจคัดกรองพัฒนาการเด็กตามเดิม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีระบบหนุนเสริมผู้ปกครอง ทั้งด้านทักษะการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่ถูกต้องตั้งแต่ก่อนการตั้งครรภ์จนถึงปฐมวัย และด้านทรัพยากรที่จำเป็นต่อพัฒนาการเด็ก โดยเฉพาะในครัวเรือนด้อยโอกาส มีการพัฒนาให้มีครูหรือผู้ดูแลเด็กที่ทำหน้าที่หลักในการดูแลและพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เพียงพอและมีระบบติดตามเด็กปฐมวัยที่มีประสิทธิภาพ เพื่อป้องกันการตกหล่นในการคัดกรองและการจัดสวัสดิการสำหรับเด็กปฐมวัย ควบคู่ไปกับการส่งเสริมความเข้มแข็งให้กับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีหน้าที่ในการจัดให้มีศูนย์เด็กเล็กในพื้นที่ให้สามารถจัดบริการพัฒนาเด็กปฐมวัยที่มีคุณภาพด้วยการกระจายอำนาจ รวมถึงขยายเกณฑ์อายุของศูนย์เด็กเล็กให้ครอบคลุมกลุ่มเด็ก 0-2 ปี และปรับเวลาการทำงานของศูนย์ฯ ให้สอดคล้องกับเวลาการทำงานของผู้ปกครอง

ในด้านสวัสดิการสำหรับผู้ปกครองที่ส่งผลต่อการเลี้ยงดูเด็กควรมีการผลักดันให้มารดาสามารถลาเพื่อเลี้ยงดูบุตรได้นานยิ่งขึ้นให้ครอบคลุมระยะเวลา 6 เดือนแรก รวมถึงอนุญาตให้บิดาสามารถลาเพื่อเลี้ยงดูบุตรได้ด้วยเช่นกัน โดยต้องมีการทำข้อตกลงระหว่างนายจ้างถึงข้อกำหนดรวมถึงค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น

นอกจากนี้ ควรมีการผลักดันการขับเคลื่อนบูรณาการการจัดทำระบบฐานข้อมูลการส่งเสริมสุขภาพเด็กปฐมวัยให้เป็นฐานข้อมูลเดียว และนำข้อมูลการดำเนินงานของเขตสุขภาพที่ 13 เข้ามาคำนวณด้วย เพื่อให้เกิดการติดตามการพัฒนาส่งเสริมดูแลเด็กปฐมวัยอย่างมีประสิทธิภาพ และสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์และสภาพปัญหาอย่างแท้จริง

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาช่วงวัยเรียนและวัยรุ่น

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 110301 ตัวชี้วัดความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ของ World Economic Forum (WEF) (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2562) โดยปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงใน พ.ศ. 2566

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคต ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น ปลูกฝังความเป็นคนดีมีวินัย พัฒนาทักษะความสามารถที่สอดรับกับทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะทักษะด้านการคิดวิเคราะห์ สังเคราะห์ ความสามารถในการแก้ปัญหาที่ซับซ้อน มีภูมิคุ้มกันต่อปัญหาหรืออาชญากรรมต่าง ๆ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความสามารถในการทำงานร่วมกับผู้อื่น มีความยืดหยุ่นทางความคิด รวมถึงทักษะด้านภาษาศิลปะและความสามารถในการใช้เทคโนโลยี และได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพสอดคล้องกับความสามารถ ความถนัดและความสนใจ รวมถึงการวางพื้นฐานการเรียนรู้เพื่อการวางแผนชีวิตและวางแผนทางการเงินที่เหมาะสมในแต่ละช่วงวัยและนำไปปฏิบัติได้ ตลอดจนการพัฒนาทักษะการเรียนรู้ที่เชื่อมต่อกับโลกการทำงาน รวมถึงทักษะอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของประเทศ มีทักษะชีวิต สามารถอยู่ร่วมและทำงานกับผู้อื่นได้ภายใต้สังคมที่เป็นพหุวัฒนธรรม ซึ่งหากมีการออกแบบกระบวนการเรียนรู้และมีหลักสูตรการศึกษาที่เอื้อต่อทักษะชีวิต มีการเสริมสร้างประสบการณ์ชีวิต ทักษะชีวิต และทักษะอาชีพในหลักสูตรและสร้างการมีงานทำของวัยเรียน/วัยรุ่น จะช่วยให้การพัฒนาเด็กและเยาวชนบังเกิดผลสัมฤทธิ์ได้ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ สมรรถนะการเรียนรู้ และนวัตกรรม กฎหมาย นโยบาย และมาตรการส่งเสริมการขับเคลื่อนและยกระดับการพัฒนาช่วงวัยเรียนและวันรุ่น สภาพแวดล้อมที่ปลอดภัย มีคุณภาพ ทันสมัย และเหมาะสม ต่อการเรียนรู้ของเด็กและเยาวชนทั้งในระบบและนอกระบบ การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาของเด็กและเยาวชน และเทคโนโลยีและดิจิทัลเพื่อการเรียนรู้

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม คะแนนความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะ (Skill) ของWorld Economic Forum (WEF) เพิ่มขึ้นร้อยละ 20 เป็น ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคตไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และ**เป้าหมายที่ 3** ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต ทั้งนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของ**ด้านการศึกษา** กำหนดให้สามารถดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ นิสัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้มีกลไกและระบบการผลิต และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต

110301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ความสามารถในการแข่งขันการพัฒนาทุนมนุษย์ด้านทักษะแรงงานในอนาคตของ World Economic Forum (WEF) ใน พ.ศ. 2562 (ข้อมูลล่าสุด) ประเทศไทยได้ 60.70 คะแนน โดยปัจจุบันยังไม่มีการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว ดังนั้น สถานการณ์ พ.ศ. 2566 สะท้อนเทียบเคียงจากข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ซึ่งจัดอันดับ 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก รายงานว่า ทักษะคนไทยยังไม่ตอบโจทย์โลกแห่งการทำงานและการพัฒนาขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ ดังนี้ **ผลิตภาพกำลังแรงงาน** อยู่ในอันดับ 30 คะแนน 6.41 คงที่จากอันดับที่ 30 คะแนน 6.26 ในปีก่อนหน้า การฝึกปฏิบัติงาน อยู่ในอันดับที่ 21 คะแนน 5.77 ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 27 คะแนน 5.47 ในปีก่อนหน้า **ความเพียงพอของแรงงานทักษะ** อยู่ในอันดับที่ 24 คะแนน 6.00 ปรับตัวแย่ลงจากอันดับที่ 21 คะแนน 5.88 ในปีก่อนหน้า **ทักษะด้านการเงิน** อยู่ในอันดับที่ 33 คะแนน 6.23 ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 39 คะแนน 5.82 ในปีก่อนหน้า **วัฒนธรรมของประเทศเปิดกว้างต่อแนวคิดของชาวต่างชาติ อยู่ในอันดับ 8 คะแนน 7.92** ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 11 คะแนน 7.72 ในปีก่อนหน้า **ความยืดหยุ่นและการปรับตัวเมื่อเจอความท้าทายใหม่ ๆ**อยู่ในอันดับที่ 20 คะแนน 7.17 ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 34 คะแนน 6.55 ในปีก่อนหน้า **ค่านิยมของสังคมสนับสนุนขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ** อยู่ในอันดับที่ 28 คะแนน 6.58 ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 34 คะแนน 6.28 ในปีก่อนหน้า ความพร้อมด้าน**ทักษะด้านดิจิทัลและเทคโนโลยี** อยู่ในอันดับที่ 36 คะแนน 6.74 ปรับตัวดีขึ้นจากอันดับที่ 45 คะแนน 6.22 ในปีก่อนหน้า ชี้ให้เห็นว่าทักษะ 6 จาก 8 ด้านมีคะแนนคิดเป็นสัดส่วนไม่ถึงร้อยละ 70 ชี้ว่าทักษะของคนไทยยังเป็นข้อจำกัดต่อการเพิ่มขีดความสามารถในแข่งขันของประเทศ โดยระบบการศึกษาและการพัฒนากำลังคนในวัยเรียนและวัยรุ่นยังคงไม่สามารถสร้างคนที่มีความพร้อมสำหรับการใช้ชีวิตและการทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก นอกจากนี้ รายงาน Global Skills Report ค.ศ. 2023 ที่จัดอันดับและรายงานผลทักษะของผู้ลงทะเบียนเรียนโดยคอร์สเซียราจาก 100 ประเทศ จำนวน 124 ล้านคน มุ่งเน้น 3 ทักษะการทำงานยอดนิยมได้แก่ ธุรกิจ เทคโนโลยี และวิทยาศาสตร์ข้อมูล ซึ่งแบ่งเกณฑ์คะแนนออกเป็น 3 ระดับ ได้แก่ ระดับแนวหน้า มีคะแนนตั้งแต่ร้อยละ 76 ระดับที่แข่งขันได้ มีคะแนนร้อยละ 51 - 75 ระดับที่มีข้อจำกัด มีคะแนนร้อยละ 26 - 50 และระดับที่มีทักษะที่ล้าหลัง มีคะแนนร้อยละ 25 หรือต่ำกว่า โดยพบว่า ในภาพรวมไทยอยู่ในอันดับที่ 83 **ผู้เรียนไทยมีทักษะด้านธุรกิจ** อยู่ในอันดับที่ 67 โดยมีคะแนนโดดเด่นด้านการตลาดแต่ทักษะความเป็นผู้นำและการบริหารจัดการอยู่ในระดับต่ำมากที่ร้อยละ 8 **ด้านเทคโนโลยี**อยู่ในอันดับที่ 76 โดยทักษะด้านระบบปฏิบัติการอยู่ที่ร้อยละ 9 และวิศวกรรมความปลอดภัยอยู่ที่ร้อยละ 19 และ**ด้านวิทยาศาสตร์**ข้อมูล อยู่ในอันดับที่ 79 ทั้งนี้ เมื่อนำคะแนนการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ พ.ศ. 2566 มาเฉลี่ยและแปลงเป็นฐานร้อย สรุปได้ว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าคะแนนอยู่ที่ 66 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ.2566 ที่กำหนดให้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 62 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 106.45 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดอยู่ที่ร้อยละ 7 การแสดงและรายงานผลข้อมูล อยู่ที่ร้อยละ 15 สอดคล้องกับผลการจัดอันดับโดย International Institute for Management Development (IMD) และเน้นย้ำถึงจุดอ่อนของสมรรถนะที่จำเป็นต่อ

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110301

การทำงานในโลกธุรกิจทั้งด้านความเป็นผู้นำที่ส่งผลต่อการบริหารบริหารจัดการชีวิตและการทำงานให้สำเร็จ ด้านเทคโนโลยีที่สะท้อนถึงช่องว่างในการขับเคลื่อนภาคการผลิตและบริการฐานความรู้และนวัตกรรม และวิทยาศาสตร์ข้อมูลซึ่งเป็นทักษะที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาอุตสาหกรรมทางการแพทย์ วิทยาศาสตร์สุขภาพ การวิเคราะห์ข้อมูลขนาดใหญ่เพื่อพัฒนาปัญญาประดิษฐ์เพื่อช่วยในการรักษาซึ่งเป็นหนึ่งในอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ทั้งนี้ ผลคะแนนจากการจัดอันดับทางด้านทักษะจากทั้งสองสถาบันดังกล่าวชี้ว่าไทยยังห่างไกลจากการบรรลุเป้าหมายเดิมใน พ.ศ. 2570 ที่ตั้งไว้ที่ไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนเทียบเคียงจากข้อมูลการจัดอันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ ซึ่งจัดอันดับ 64 เขตเศรษฐกิจทั่วโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนนอยู่ที่ 66 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีคะแนนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.29 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนอยู่ที่ 62 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 5.26**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักได้มุ่งเน้นการฟื้นฟูภาวะการเรียนรู้ถดถอย การพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของผู้เรียนในระดับขั้นพื้นฐานผ่านกระบวนการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม และมีปฏิสัมพันธ์กับกิจกรรมการเรียนรู้ผ่านการปฏิบัติที่หลากหลายรูปแบบ อาทิ การอบรมพัฒนาครูให้สามารถจัดการเรียนการสอนในวิชาการอ่านและภาษาไทยที่ใช้วัฒนธรรมและประวัติศาสตร์เป็นสื่อหรือสถานการณ์การเรียนรู้ และการจัดการอบรมการจัดการเรียนการสอนภาษาที่สอง อาทิ จีน เกาหลี เยอรมัน และฝรั่งเศส การจัดอบรมให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ด้านปัญญาประดิษฐ์ วิทยาการข้อมูล และการเป็นพลเมืองดิจิทัล ซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนาผู้ถ่ายทอดความรู้ให้มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะในศตวรรษที่ 21 มากขึ้น การพัฒนาเนื้อหาประกอบการพัฒนาสมรรถนะดิจิทัลระดับกลางและสมรรถนะดิจิทัลระดับสูงเพื่อพัฒนาทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับครูและบุคลากรทางการศึกษาที่เป็นการดำเนินงานเพื่อสนับสนุนให้ผู้เรียนมีความรู้และทักษะชีวิตและการทำงาน รวมทั้ง การให้คำปรึกษาแนะนำอาชีพในอุตสาหกรรมในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกซึ่งเป็นการดำเนินงานเพื่อพัฒนารูปแบบการเรียนรู้ ผ่านการเปิดโลกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนการยกระดับคุณภาพโรงเรียนเรียนในพื้นที่ลักษณะพิเศษ (โรงเรียนพื้นที่สูงในถิ่นทุรกันดารและโรงเรียนพื้นที่เกาะ) และการจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความต้องการพิเศษโดยการดำเนินงานจะช่วยให้หลักสูตรและการจัดการเรียนการสอนมีความทันสมัยมากขึ้น ผู้เรียนมีทักษะในศตวรรษที่ 21 โดยเฉพาะความสามารถในการใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ภาษา

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมาได้ให้ความสำคัญกับการสร้างครูที่สามารถจัดการเรียนรู้ในวิชาการคำนวณและการอ่านเขียนซึ่งเป็นจุดอ่อนสำคัญของผู้เรียนไทย อย่างไรก็ตาม ในโลกแห่งความไม่แน่นอนและเปลี่ยนแปลงตลอดเวลา ผู้เรียนที่ส่วนใหญ่อยู่ในเจเนอเรชั่นซีที่เติบโตมากับสิ่งอำนวยความสะดวก ระบบดิจิทัล และสื่อออนไลน์ ทำให้สามารถเรียนรู้สิ่งต่าง ๆ ได้อย่างรวดเร็ว ชื่นชอบความสะดวกสบาย และความรวดเร็ว และเจเนอเรชั่นอัลฟ่าซึ่งเกิดจากครอบครัวที่มีลูกน้อยคนหรือมีลูกเพียงคนเดียวทำให้พ่อแม่ใช้ทรัพยากรในการเลี้ยงดูและดูแลเอาใจใส่ได้อย่างเต็มที่ โดยใช้ชีวิตส่วนใหญ่อยู่กับคอมพิวเตอร์หรือสมาร์ทโฟนทำให้อาจมีพฤติกรรมปิดกั้นตัวเองจากครอบครัวและคนรอบข้างส่งผลให้การปฏิสัมพันธ์กับคนในครอบครัวและทักษะมนุษย์สัมพันธ์ต่ำ มีความอดทนต่ำและอยู่กับสิ่งที่ต้องใช้เวลานานๆ ได้ยาก ขาดความรับผิดชอบในการทำงานได้ง่าย ซึ่งผู้เรียนจากสองเจเนอเรชั่นนี้กำลังจะเป็นกำลังแรงงานหลักของประเทศในอนาคต ขณะที่ การดำเนินงานที่ผ่านมายังคงมุ่งไปที่การพัฒนาการเรียนรู้ในห้องเรียนที่เน้นความรู้และทักษะทางวิชาการเป็นหลัก แต่ยังขาดแนวทางการพัฒนาทักษะการใช้ชีวิตและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน อาทิ การคิดเป็นระบบ การสร้างสรรค์ การแก้ไขปัญหา การปรับตัวและการสร้างภูมิคุ้มกันทางอารมณ์ เพื่อให้สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นและจัดการกับความเครียดในสภาพแวดล้อมที่หลากหลาย โดยความร่วมมือจากครอบครัว ชุมชน โรงเรียน และสังคม ตลอดจนทักษะการวางแผนชีวิตและทักษะการเงิน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องด้านการศึกษาควรมุ่งพัฒนาองค์ความรู้และยกระดับครูให้สามารถจัดการเรียนรู้เพื่อสร้างทักษะการใช้ชีวิตและทักษะที่จำเป็นต่อการทำงาน และทักษะทางด้านอารมณ์ และสามารถเป็นผู้ชี้แนะการเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การปฏิรูปการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ส่งเสริมความเป็นพลเมืองในระบอบประชาธิปไตย และการเป็นพลเมืองโลก ควบคู่กับการสร้างสภาพแวดล้อมที่มีคุณภาพ ปลอดภัย เหมาะสมทั้งในระบบและนอกระบบ และการสร้างพื้นที่เรียนรู้และพื้นที่แสดงออกของเด็กและเยาวชนในพื้นที่ต่าง ๆ อย่างทั่วถึงและครอบคลุม รวมทั้ง ร่วมมือกับภาครัฐและเอกชนในการเปิดโลกอาชีพให้กับเด็กและเยาวชน ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการขับเคลื่อนนโยบายลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยการกระจายความเท่าเทียมด้านสวัสดิการและคุณภาพทางการศึกษาโดยเฉพาะกลุ่มวัยเรียนและวัยรุ่นที่มีฐานะยากจนให้สามารถเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพได้อย่างเสมอภาคและครอบคลุม มีการใช้กลไกในพื้นที่ในการเฝ้าระวังและช่วยเหลือกลุ่มเด็กนอกระบบและกลุ่มเสี่ยงหลุดออกนอกระบบการศึกษา

110401

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

จ.3

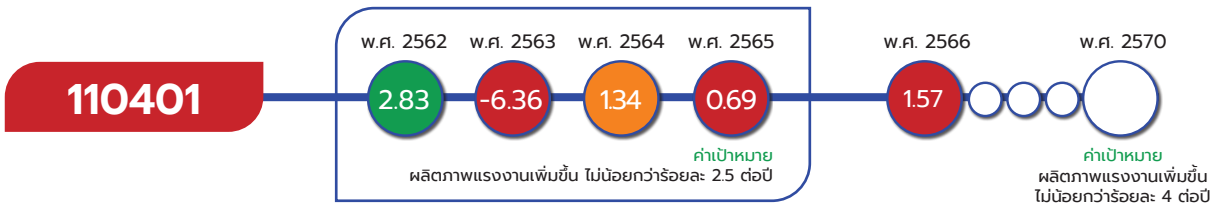

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น ยกระดับศักยภาพ ทักษะและสมรรถะของคนในช่วงวัยทำงานให้มีคุณภาพมาตรฐาน สอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดงาน รวมทั้งเทคโนโลยีสมัยใหม่ เพื่อสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจและเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้กับประเทศเสริมสร้างวัฒนธรรมการทำงานที่พึงประสงค์ และความรู้ความเข้าใจและทักษะทางการเงินเพื่อเสริมสร้างความมั่นคงและหลักประกันของตนเองและครอบครัว รวมทั้งสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีให้กับวัยทำงานผ่านกลไกการคุ้มครองทางสังคมและการส่งเสริมการออม ส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาทักษะแรงงานฝีมือให้เป็นผู้ประกอบการใหม่ และสามารถพัฒนาต่อยอดความรู้ในการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ เพื่อสร้างโอกาสและทางเลือกในการทำงาน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ หลักสูตรตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน สมรรถนะแรงงานและผู้สอนสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน การรับรองสมรรถนะแรงงาน การรับรองมาตรฐานฝีมือแรงงาน ความพร้อมของกำลังแรงงาน ประสิทธิภาพของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านแรงงาน และการบูรณาการฐานข้อมูลแรงงาน และทะเบียนแรงงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110401 ยังคงตัวชี้วัดเดิม คือ ผลิตภาพแรงงาน แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม เพิ่มขึ้นไม่ต่ำกว่าร้อยละ 2.5 ต่อปี เป็น เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110401

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และ**เป้าหมายที่ 2** กำลังคนมีสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของด้านการศึกษา กำหนดให้สามารถดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษาเพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ นิสัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้มีกลไกและระบบการผลิต และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลิตภาพแรงงาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 272,303 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 จาก พ.ศ. 2564 ที่มีค่าอยู่ที่ 268,096 บาท/คน/ปี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ที่มา : รายงานสภาวะสังคมไทย สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการเพิ่มของผลิตภาพแรงงาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ผลิตภาพแรงงานมีค่าอยู่ที่ 272,303 บาท/คน/ปี เพิ่มขึ้นร้อยละ 1.57 จาก พ.ศ. 2564 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ผลิตภาพแรงงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 39.25 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ซึ่งมีการหดตัวอยู่ที่ร้อยละ 1.41 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 211.35**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มุ่งเพิ่มผลิตภาพแรงงานผ่านการเพิ่มคุณภาพและประสิทธิภาพของกำลังคน และการส่งเสริมการเข้าถึงแหล่งงานตามความต้องการและความถนัด การยกระดับผลิตภาพและพัฒนากำลังคนผ่านการจัดฝึกอบรม เพื่อเพิ่มศักยภาพฝีมือและสมรรถนะแรงงานรองรับการเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยีเพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันในภาคอุตสาหกรรมยานยนต์ หุ่นยนต์ ท่องเที่ยว โลจิสติกส์ และการลดความสูญเสียและการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน และการพัฒนาศักยภาพแรงงานชั้นสูงในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก การพัฒนาแรงงานในเขตพื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และกิจกรรมส่งเสริมระบบแรงงานสัมพันธ์ อย่างไรก็ตาม โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีเพียง 3 โครงการจาก 3 หน่วยงาน ซึ่งเป็น

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110401

หลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อพัฒนากำลังคนในระดับตำแหน่งงานในระดับพื้นที่ทั้งสิ้น ได้แก่ แพลตฟอร์มการส่งเสริมศักยภาพการดูแลเด็กในยุคชีวิตวิถีใหม่มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โครงการผลิตผู้เชี่ยวชาญใช้งานเครื่องจักรกลซีเอ็นซีทำงานร่วมกับแขนกลหุ่นยนต์มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ โครงการส่งเสริมการเรียนรู้หลักการสุขาภิบาลอาหาร สุขวิทยาส่วนบุคคลของผู้สัมผัสอาหารในจังหวัดเชียงใหม่ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ที่สอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จด้านหลักสูตรตรงกับความต้องการของตลาดแรงงานเพียงประเด็นเดียวเท่านั้น และไม่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายในการพัฒนาแรงงานให้มีทักษะอาชีพสูง และยังขาดการดำเนินงานเพื่อสร้างความตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ ปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพ ผ่านมาตรการนโยบายตลาดงานเชิงรุก อาทิ การปรับโครงสร้างค่าแรงให้สอดคล้องกับทักษะฝีมือแรงงาน การจับคู่งานกับแรงงาน การเปิดโลกทัศน์เส้นทางอาชีพให้แก่นักเรียน นักศึกษา บุคคลทั่วไป รวมทั้งผู้ที่ต้องการเปลี่ยนสายงานด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเข้าสู่สังคมสูงวัยทำให้ไทยเผชิญกับการขาดแคลนวัยแรงงาน การเพิ่มผลิตภาพแรงงานเป็นไปอย่างล่าช้าจนอาจฉุดรั้งการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ประกอบกับความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัลอย่างก้าวกระโดด ระบบออโตเมชันในภาคการผลิตและบริการ และความจำเป็นในการเปลี่ยนผ่านสู่เศรษฐกิจสีเขียว ได้ส่งผลให้ทุนมนุษย์ของไทยในปัจจุบันที่อยู่ในระดับต่ำอยู่แล้วไม่สามารถตอบสนองกับทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจมากยิ่งขึ้น แรงงานบางกลุ่มเสี่ยงต่อการตกงานหากไม่ได้รับการเพิ่มพูนทักษะเพื่อให้ทำงานได้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นและพัฒนาทักษะใหม่ๆขณะที่การดำเนินงานของกระทรวงแรงงานซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการพัฒนาผลิตภาพแรงงานยังคงเป็นไป ในลักษณะการจัดฝึกอบรม โดยใช้งบประมาณเพียงประมาณ 48 ล้านบาท ครอบคลุมแรงงานประมาณ 16,000 คน แต่ยังขาดการพัฒนากรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภาพเพื่อยกระดับและปรับทักษะขนานใหญ่ทั้งเชิงความรู้และเทคนิค (hard skills) และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น (soft skills) เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดงานที่ปรับตัวไปสู่การใช้เทคโนโลยีขั้นสูง รวมทั้ง ยังมีข้อจำกัดจากค่าจ้างไม่สอดคล้องกับผลิตภาพแรงงาน ส่งผลให้การพัฒนาผลิตภาพแรงงานในช่วงปีที่ผ่านมาไม่สามารถสร้างผลกระทบเชิงบวกต่อประเทศในวงกว้างได้อย่างมีนัยสำคัญ อีกทั้งยังขาดแนวทางการปฏิรูปกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาฝีมือแรงงาน การบริหารจัดการกองทุนพัฒนาฝีมือแรงงานให้สามารถเป็นเครื่องมือผลักดันและจูงใจให้เกิดการยกระดับผลิตภาพแรงงานในระบบได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ใน พ.ศ. 2566 ประเทศไทยยังมีแรงงานนอกระบบประมาณ 21 ล้านคน หรือคิดเป็นแรงงานร้อยละ 52 ของจำนวนผู้มีงานทำของประเทศ ซึ่งแรงงานนอกระบบดังกล่าวสำเร็จการศึกษาในระดับประถมศึกษามากที่สุด และร้อยละ 55 ทำงานอยู่ในภาคเกษตรกรรม และยังคงมีค่าจ้างต่ำกว่าลูกจ้างในระบบเกือบ 2 เท่า โดยกว่าร้อยละ 28.2 ประสบปัญหาด้านค่าตอบแทนงานขาดความต่อเนื่อง งานหนักเกินไป ขณะที่การยกระดับสวัสดิการและคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบยังเป็นไปอย่างล่าช้า

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เร่งพัฒนากรอบแนวคิดการพัฒนาผลิตภาพและหลักสูตรการฝึกอบรมเพื่อยกระดับและปรับทักษะขนานใหญ่ทั้งเชิงความรู้และเทคนิค (hard skills) และทักษะที่จำเป็นต่อการทำงานร่วมกับผู้อื่น (soft skills) เพื่อให้แรงงานมีสมรรถนะตรงกับความต้องการของตลาดงาน และการพัฒนาแรงงานสมรรถนะสูงเพื่อตอบโจทย์ระบบเศรษฐกิจใหม่ที่ใช้เทคโนโลยีขั้นสูงและเป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม รวมถึง พัฒนาฐานข้อมูลภาวะตลาดงาน และความต้องการกำลังคนในมิติต่าง ๆ อาทิ ทั้งจากการลงทุนในอุตสาหกรรมอนาคต และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจพิเศษ ตลอดจนปฏิรูปกฎระเบียบ และมาตรการจูงใจให้ผู้ประกอบการในการส่งเสริมการยกระดับฝีมือแรงงานอย่างต่อเนื่อง และเพื่อสร้างวัฒนธรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้กับแรงงานไทย ทั้งนี้ ควรกำหนดค่าจ้างตามผลิตภาพ โดยอาจใช้เกณฑ์ของค่าจ้างตามมาตรฐานฝีมือแรงงาน เพื่อให้แรงงานที่มีทักษะสูงขึ้นได้รับค่าแรงที่สูงขึ้น นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับกลุ่มแรงงานที่เป็นแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานพิการ ตลอดจนการส่งเสริม คุ้มครอง และพัฒนาให้มีศักยภาพในการทำงาน เพิ่มโอกาสในการประกอบอาชีพ และได้รับความคุ้มครองหรือเข้าถึงหลักประกันทางสังคม

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110402

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาและยกระดับศักยภาพวัยแรงงาน

จ.3

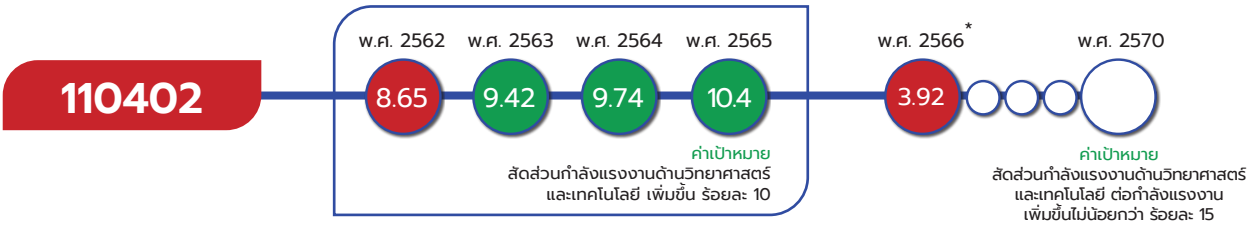

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 110402 เนื่องจากสัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ ใน พ.ศ. 2566 อยู่ระหว่างจัดเก็บ (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2564 มีสัดส่วนร้อยละ 9.7) จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงโดยใช้คะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อกำลังแรงงานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่า ร้อยละ 15

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมกลุ่มผู้เชี่ยวชาญต่างชาติและคนไทยที่มีความสามารถพิเศษในต่างประเทศ ทั้งในรูปแบบการทำงานชั่วคราวและถาวร เพื่อสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับประเทศ รวมทั้งส่งเสริมสนับสนุนผู้มีความสามารถพิเศษทั้งคนไทยหรือคนต่างชาติที่กำเนิดในประเทศไทย ให้สามารถแสดงศักยภาพและใช้ความสามารถในการทำประโยชน์ และสร้างชื่อเสียงให้แก่ประเทศ ตลอดจนอำนวยความสะดวกให้ผู้เชี่ยวชาญในสาขาจำเป็นหรือขาดแคลนจากต่างประเทศเข้ามาทำงานในประเทศไทย โดยเชื่อมโยงข้อมูลแรงงานไทยและต่างชาติเข้าด้วยกัน ผ่านกลไกบริหารจัดการแรงงานที่มีประสิทธิภาพ เพื่อเป็นข้อมูลให้กับตลาดแรงงานทั้งภาครัฐและเอกชน ในการสรรหาบุคลากรที่ตรงกับความต้องการของแรงงานและองค์กรส่งเสริมการพัฒนา การปรับเปลี่ยนทัศนคติและสร้างศักยภาพให้ผู้ที่เคยกระทำผิดสามารถประกอบอาชีพ เป็นกำลังในการพัฒนาประเทศ และอยู่ในสังคมอย่างสงบสุข โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ หลักสูตรด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีที่ทันสมัยและมีคุณภาพตรงกับความต้องการของตลาดแรงงาน ความครอบคลุมของสิทธิประโยชน์ของชาวต่างชาติที่เข้ามาเป็นผู้เชี่ยวชาญด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมาย สภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์เทคโนโลยีที่ทันสมัย และการบูรณาการฐานข้อมูลด้านแรงงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110402 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> กำหนดให้ สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 <u>เป็น</u> สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี ต่อกำลังแรงงาน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

การพัฒนาศักยภาพคน ตลอดช่วงชีวิต

110402

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110402 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต เป้าหมายที่ 2 กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต ทั้งนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของด้านการศึกษา กำหนดให้สามารถดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนาก่อนเข้ารับการศึกษา เพื่อให้เด็กเล็กได้รับการพัฒนาร่างกาย จิตใจ นิสัย อารมณ์ สังคมและสติปัญญา ให้มีกลไกและระบบการผลิต และพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ รวมทั้งปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 สัดส่วนกำลังแรงงานด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2566 อยู่ระหว่างการจัดเก็บ โดยมีข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2564 มีสัดส่วนร้อยละ 9.7 ต่อกำลังรงงานทั้งหมด ดังนั้น สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จึงสะท้อนเทียบเคียงจากคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 จากสถาบัน INSEAD ซึ่งพิจารณาถึงปัจจัยหลัก 6 ปัจจัย ที่ส่งผลให้ประเทศพัฒนาและสามารถดึงดูด/รักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ อันประกอบไปด้วย (1) ปัจจัยหนุนเสริมการดำเนินธุรกิจ (2) ปัจจัยการดึงดูดทรัพยากรมนุษย์ (3) ปัจจัยความสามารถในการเติบโตของประเทศ (4) ปัจจัยการรักษาไว้ซึ่งทรัพยากรมนุษย์ (5) ปัจจัยทางอาชีพและทักษะเชิงเทคนิค และ (6) ปัจจัยด้านความรู้ทักษะระดับสากล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 รวมอยู่ที่ 40.77 เพิ่มขึ้นอยู่ที่

ร้อยละ 3.92 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นร้อยละ 11.04 คิดเป็นร้อยละ 35.50 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดได้คะแนนโดยรวมอยู่ที่ 40.77 คะแนน ถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 79 จาก 134 ประเทศ โดยคะแนนโดยรวมของประเทศไทยปรับตัวดีขึ้นจากปี พ.ศ. 2565 ที่อยู่ที่ 39.23 คะแนน แต่อันดับของประเทศไทยลดลงจากอันดับที่ 75 เป็นอันดับที่ 79 และมีแนวโน้มลดลงต่อเนื่อง ซึ่งด้านที่ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับต่ำที่สุดคือด้านการดึงดูดทรัพยากรมนุษย์ที่มีคุณภาพ (อันดับที่ 92)

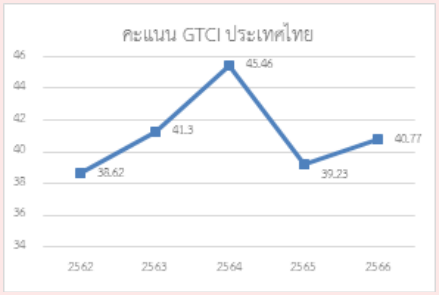

ที่มา: รายงาน The Global Talent Competitiveness Index 2023

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนเทียบเคียงจากคะแนนการจัดอันดับ The Global Talent Competitiveness Index 2023 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีคะแนนรวมอยู่ที่ 40.77 คิดเป็นเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.92 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ที่จะต้องมีสัดส่วนร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 26.13 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนรวมอยู่ที่ 39.23 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 3.92**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานที่ผ่านมาในการพัฒนาเพื่อยกระดับศักยภาพแรงงาน โดยเฉพาะด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มุ่งส่งเสริมให้แรงงานไทยมีคุณภาพมาตรฐานสอดคล้องกับความสามารถเฉพาะบุคคลและความต้องการของตลาดแรงงานสามารถปรับตัวได้เท่าทันเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ประกอบกับส่งเสริมทักษะให้นำทักษะที่มีอยู่ไปต่อยอดเพื่อให้เกิดการสร้างสรรค์งานใหม่ ๆ ผ่านการจัดอบรมหลักสูตรต่าง ๆ ในหลากหลายสาขาอาชีพ และส่งเสริมให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ที่จะส่งผลให้เกิดการเพิ่มสัดส่วนแรงงานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมต่อไป อีกทั้งหน่วยงานยังมุ่งที่จะดึงดูดแรงงานทักษะสูงให้เข้ามาทำงานในประเทศไทย อาทิ การออกมาตรการวีซ่าระยะยาว (Long-Term Resident Visa : LTR Visa) เพื่อมุ่งดึงดูดแรงงานต่างชาติที่มีศักยภาพสูง อาทิ กลุ่ม Digital Nomad และกลุ่มผู้ที่มีความมั่งคั่ง การออกใบอนุญาตการทำงานแก่ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงส่งเสริมให้เกิดการถ่ายโอนความรู้ทางด้านเทคโนโลยีจากผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศสู่แรงงานไทย ผ่านการทำข้อตกลงกับหน่วยงาน และสร้างความสัมพันธ์ระหว่างสถาบันอุดมศึกษาในประเทศไทยกับต่างประเทศ ตลอดจนส่งเสริมให้เกิดการแลกเปลี่ยนความรู้ระหว่างกลุ่มผู้เชี่ยวชาญและกลุ่มแรงงานในประเทศไทย

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ที่ผ่านมาประเทศไทยจะมีการส่งเสริมให้มีทักษะและความสามารถที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ การจัดอบรมส่งเสริมทักษะแรงงาน การให้ทุนการศึกษา แต่ปัจจุบันทุกประเทศทั่วโลกกำลังต้องการแรงงานทักษะสูงเพิ่มขึ้น ถ้าหากประเทศไทยไม่สามารถที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการทำงานและค่าตอบแทนที่จูงใจ ก็จะส่งผลให้แรงงานทักษะสูงของไทยย้ายออกไปทำงานในประเทศที่มีสภาพแวดล้อมและค่าตอบแทนที่ดีกว่า อีกทั้งไม่สามารถที่จะดึงดูดแรงงานชาวต่างชาติที่มีทักษะสูงได้ นอกจากนี้ การปรับโครงสร้างการผลิตไปสู่การใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมที่มากขึ้นยังเป็นอีกความท้าทายที่ควรให้ความสำคัญ เนื่องจากจะเป็นแหล่งงานที่รองรับแรงงานที่มีความสามารถพิเศษหรือมีทักษะสูง อันจะนำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งดำเนินการสำรวจ วิเคราะห์ และสร้างฐานข้อมูลด้านกำลังคนของสาขาอาชีพที่มีความจำเป็นต่อการขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศ โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อให้ทราบถึงความต้องการแรงงานในอุตสาหกรรมต่าง ๆ รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตั้งแต่ช่วงวัยเรียน เพื่อให้พัฒนาไปสู่แรงงานที่มีทักษะสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน ประกอบกับสร้างแรงจูงใจให้แรงงานพัฒนาทักษะของตน อาทิ การให้เงินช่วยเหลือในการพัฒนาฝีมือ การรับรองรายได้ภายหลังจากพัฒนาทักษะ นอกจากนี้ ควรพิจารณาถึงสิทธิประโยชน์และค่าตอบแทนที่เหมาะสม สร้างงานที่มีคุณค่า และมีความก้าวหน้า เพื่อที่จะรักษาแรงงานทักษะสูงของไทยและดึงดูดแรงงานทักษะสูงจากต่างประเทศ

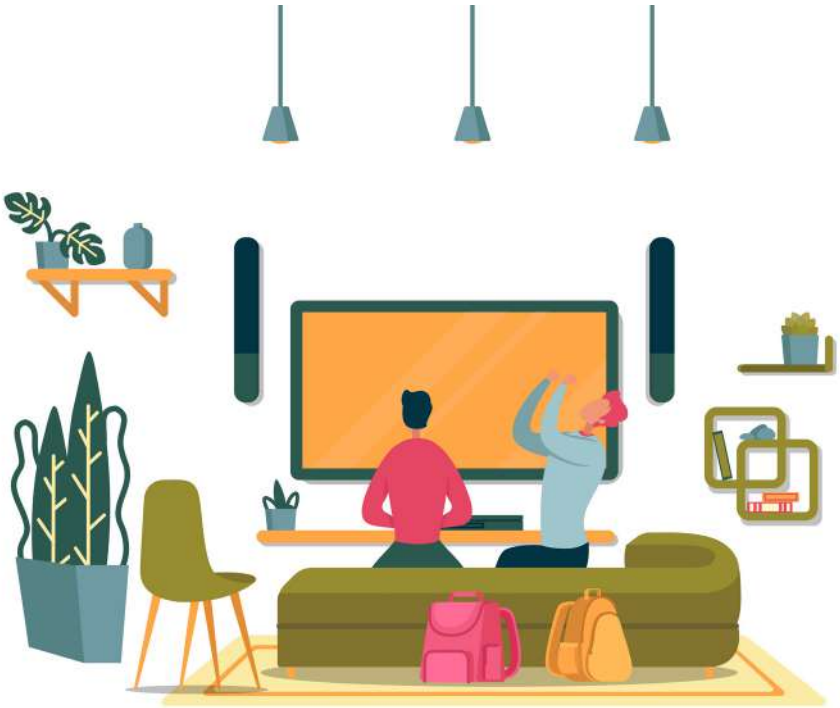

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110501

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมศักยภาพผู้สูงอายุ

จ.3

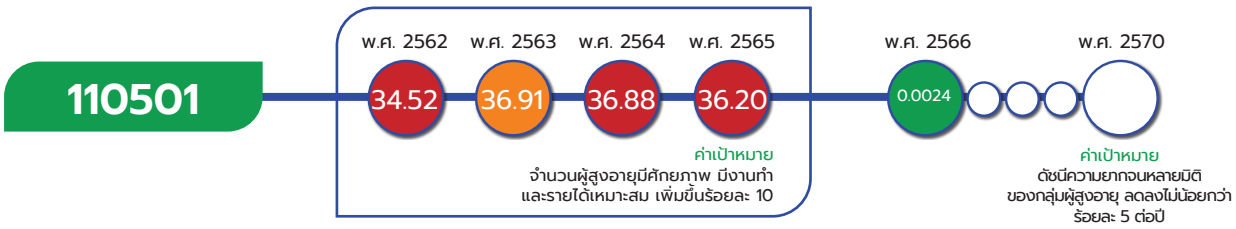

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเป็นพลังในการขับเคลื่อนประเทศ ส่งเสริมให้มีการทำงานหลังเกษียณผ่านการเสริมทักษะการดำรงชีวิต ทักษะอาชีพในการหารายได้ มีงานทำที่เหมาะสมกับศักยภาพ มีการสร้างเสริมสุขภาพ ฟื้นฟูสุขภาพ การป้องกันโรคให้แก่ผู้สูงอายุ พร้อมกับจัดสภาพแวดล้อมให้เป็นมิตรกับผู้สูงอายุ และหลักประกันทางสังคมที่สอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต การมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุในสังคม ซึ่งหากมีการจัดทำกลุ่มอาชีพและตลาดงานที่เหมาะสมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย มีการเตรียมบุคลากรสูงวัยเข้าสู่งาน เพื่อพัฒนาทักษะความสามารถและส่งเสริมโอกาสการทำงานของผู้สูงวัยภายหลังการเกษียณอายุการทำงาน การส่งเสริมภูมิปัญญาชุมชน มีมาตรการจูงใจผู้ประกอบการภาคเอกชนเพื่อส่งเสริมการออมของพนักงานในกองทุนประกันสังคม และการสร้างความตระหนักในการเรื่องการรอบรู้ด้านสุขภาพให้แก่ผู้สูงอายุ รวมทั้งได้รับการดูแลสุขภาพและมีพฤติกรรมสุขภาพที่ถูกต้อง รวมถึงมีระบบการดูแลผู้สูงอายุระยะยาวที่มีความชัดเจนและบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะช่วยให้ผู้สูงอายุสามารถพึ่งตนเองได้ และสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพที่เหมาะสมได้อย่างมีคุณภาพและมีมาตรฐานโดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ระบบสุขภาพปฐมภูมิในผู้สูงอายุ สมรรถนะและศักยภาพผู้สูงอายุ ศักยภาพเครือข่ายผู้สูงอายุ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ร้อยละผู้สูงอายุมีศักยภาพ มีงานทำและรายได้เหมาะสม เพิ่มขึ้นร้อยละ 10 เป็น ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110501

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต 110501 ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคม สร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 110501 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ**หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และ**เป้าหมายที่ 3** ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ**ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศ**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นดัชนีที่ถูกพัฒนาภายใต้แนวคิดพฤติพลัง (Active Aging) ประกอบไปด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา และมิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ภาพรวมสถานการณ์ความยากจนหลายมิติของผู้สูงอายุ มีค่าดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) อยู่ที่ 0.0024 โดยใน พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 0.0141 คิดเป็นลดลงร้อยละ 82.98 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของผู้สูงอายุลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 1,659.6 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ที่มา : ระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP)
หมายเหตุ: ไม่มีการรายงานข้อมูลใน พ.ศ. 2563 และ 2564 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาถึงความรุนแรงของความยากจนหลายมิติ (MPI-A) ของกลุ่มผู้สูงอายุ กลับพบว่ายังไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร โดยค่าดัชนี MPI-A ใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 0.0717 หน่วย ลดลงเล็กน้อยจาก พ.ศ. 2565 ที่อยู่ที่ 0.0744 หน่วย โดยด้านที่ผู้สูงอายุตกเกณฑ์มากที่สุดคือด้านรายได้ รองลงมาคือด้านสุขภาพในขณะที่ MPI-H ซึ่งเป็นดัชนีที่แสดงถึงร้อยละผู้สูงอายุกลุ่มเป้าหมายที่มีความยากจนหลายมิติลดลงสอดคล้องกับจำนวนผู้สูงอายุที่ยากจนหลายมิติลดลง

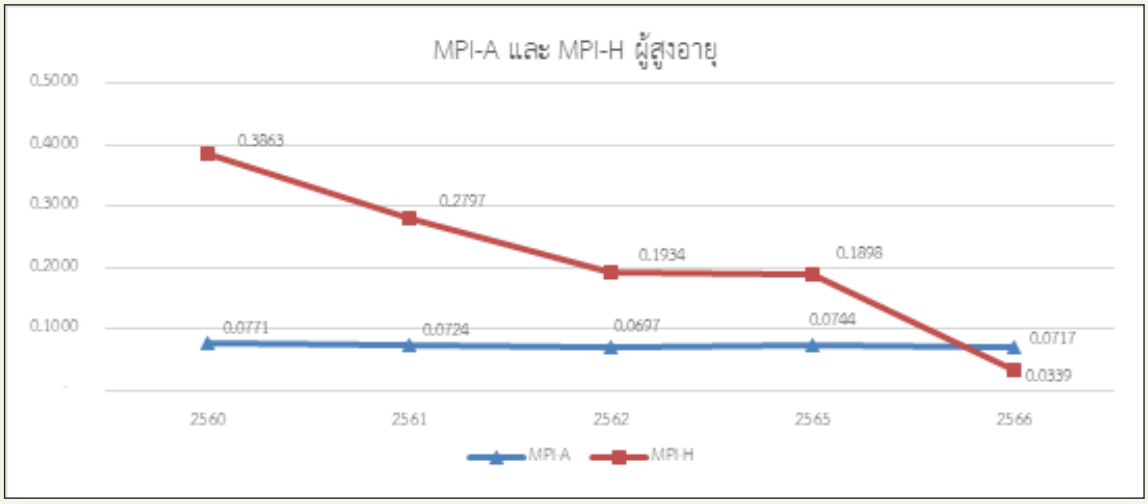

ที่มา : ระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP)
หมายเหตุ: ไม่มีการรายงานข้อมูลในปี 2563 และ 2564 เนื่องจากเกิดการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19

การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต

110501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นดัชนีที่ถูกพัฒนาภายใต้แนวคิดพฤติพลัง (Active Aging) ประกอบไปด้วย 5 มิติหลัก ได้แก่ มิติด้านสุขภาพ มิติด้านความเป็นอยู่ มิติด้านการศึกษา มิติด้านรายได้ และมิติด้านการเข้าถึงบริการรัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 0.0024 คิดเป็นลดลงร้อยละ 82.98 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มผู้สูงอายุ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 1,659.6 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 0.0141 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 82.98**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานที่ผ่านมาในการมุ่งแก้ไขปัญหาความจนหลายมิติของผู้สูงอายุเน้นไปที่ด้านรายได้และด้านสุขภาพเป็นหลัก โดยด้านรายได้มุ่งเน้นการส่งเสริมทักษะ ความรู้ และความสามารถของผู้สูงอายุผ่านกระบวนการเรียนรู้ตลอดชีวิตให้สามารถปรับตัวและปฏิบัติงานได้ก้าวทันกับเทคโนโลยีสมัยใหม่และสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้สูงอายุสามารถทำงานต่อไปหรือมีอาชีพที่เหมาะสมกับศักยภาพของตนเอง อีกทั้งมีการจัดหางานให้กับผู้สูงอายุที่ประสงค์จะทำงานต่อ นอกจากนี้ ยังส่งเสริมการเตรียมความพร้อมให้กับผู้ที่กำลังจะเข้าสู่วัยสูงอายุให้สามารถปรับตัวและใช้ศักยภาพตนเองได้อย่างเต็มความสามารถและส่งเสริมให้เกิดความเข้าใจในสิทธิต่าง ๆ ที่ผู้สูงอายุพึงได้รับภายหลังเกษียณ โดยการดำเนินงานทางด้านเศรษฐกิจมีเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีรายได้ที่เพียงพอ ลดอัตราการพึ่งพิง และยกระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุให้อยู่อย่างมีศักดิ์ศรีสำหรับมิติทางด้านสุขภาพมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะการจัดการสุขภาพของตนเองและส่งเสริมให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ทั้งกายใจ สติปัญญา และสังคม นอกจากนี้ยังมีการพัฒนาระบบคัดกรองและระบบดูแลรักษาสำหรับผู้สูงอายุให้เหมาะสมควบคู่ไปกับการพัฒนาบุคลากรให้สามารถทำหน้าที่ดูแลผู้สูงอายุ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ที่ผ่านมาภาครัฐจะให้ความสำคัญอย่างมากในการส่งเสริมด้านการมีงานทำของผู้สูงอายุ แต่ในด้านประสิทธิผลยังคงมีความท้าทายสูง โดยรายงานผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2565 ชี้ให้เห็นว่าสัดส่วนของผู้สูงอายุ 60 ปีขึ้นไปที่ยังคงทำงานคิดเป็นร้อยละ 36.1 ของผู้สูงอายุทั้งหมด โดยประมาณร้อยละ 86.4 ของผู้สูงอายุที่ยังคงทำงานเป็นการทำงานในภาคนอกระบบที่ไม่ได้รับการคุ้มครองและรายได้ต่ำ ขณะที่การส่งเสริมการมีงานทำของผู้สูงอายุ ยังขาดการวางแผนการจ้างงานผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะขาดการกำหนดเป้าหมายในการส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่ชัดเจน อีกทั้งยังขาดมาตรการส่งเสริมการเข้าถึง

และความรอบรู้ทางการเงินในกลุ่มผู้สูงอายุที่เพียงพอ จำนวนเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลจ่ายให้กับผู้สูงอายุก็เป็นเพียงรายได้พื้นฐานที่ยังไม่เพียงพอต่อการยังชีพของผู้สูงอายุในแต่ละเดือน นอกจากนี้ สถานพยาบาลที่มีคุณภาพยังคงมีความกระจุกตัวอยู่ในเมืองใหญ่ทำให้ผู้สูงอายุในที่ห่างไกลไม่สามารถเข้าถึงได้ อีกทั้งพื้นที่สาธารณะและบริการสาธารณะต่าง ๆ ยังไม่เป็นมิตรต่อผู้สูงอายุ ทำการออกไปทำกิจกรรมนอกบ้านและการเข้าถึงสถานบริการสาธารณสุขของผู้สูงอายุเป็นไปอย่างลำบาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการกำหนดแนวทางการส่งเสริมผู้สูงอายุอย่างเป็นระบบโดยการมีส่วนร่วมทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน การพัฒนากลไกการออมเพื่อวัยเกษียณทั้งระบบประกันสังคม กองทุนการออมแห่งชาติ กองทุนสำรองเลี้ยงชีพ และการออมภาคสมัครใจอื่น ๆ ให้เกิดการบูรณาการกัน รวมถึงพิจารณาการปฏิรูปเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุให้สามารถเป็นหลักประกันทางรายได้ที่เพียงพอและมั่นคงแก่ผู้สูงอายุทุกกลุ่ม อีกทั้ง ควรส่งเสริมความรอบรู้ทางการเงินให้แก่ผู้สูงอายุรวมถึงช่วงวัยอื่น ๆ เนื่องจากการสร้างความมั่นคงทางรายได้จำเป็นจะต้องมีการวางแผนและมีระดับการออมที่เพียงพอ นอกจากนี้ควรส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง ซึ่งจะช่วยเพิ่มโอกาสในการทำงานอย่างต่อเนื่อง และช่วยลดอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ ตลอดจนการปรับปรุงพื้นที่และบริการสาธารณะต่าง ๆ ให้มีความเหมาะสมต่อผู้สูงอายุ

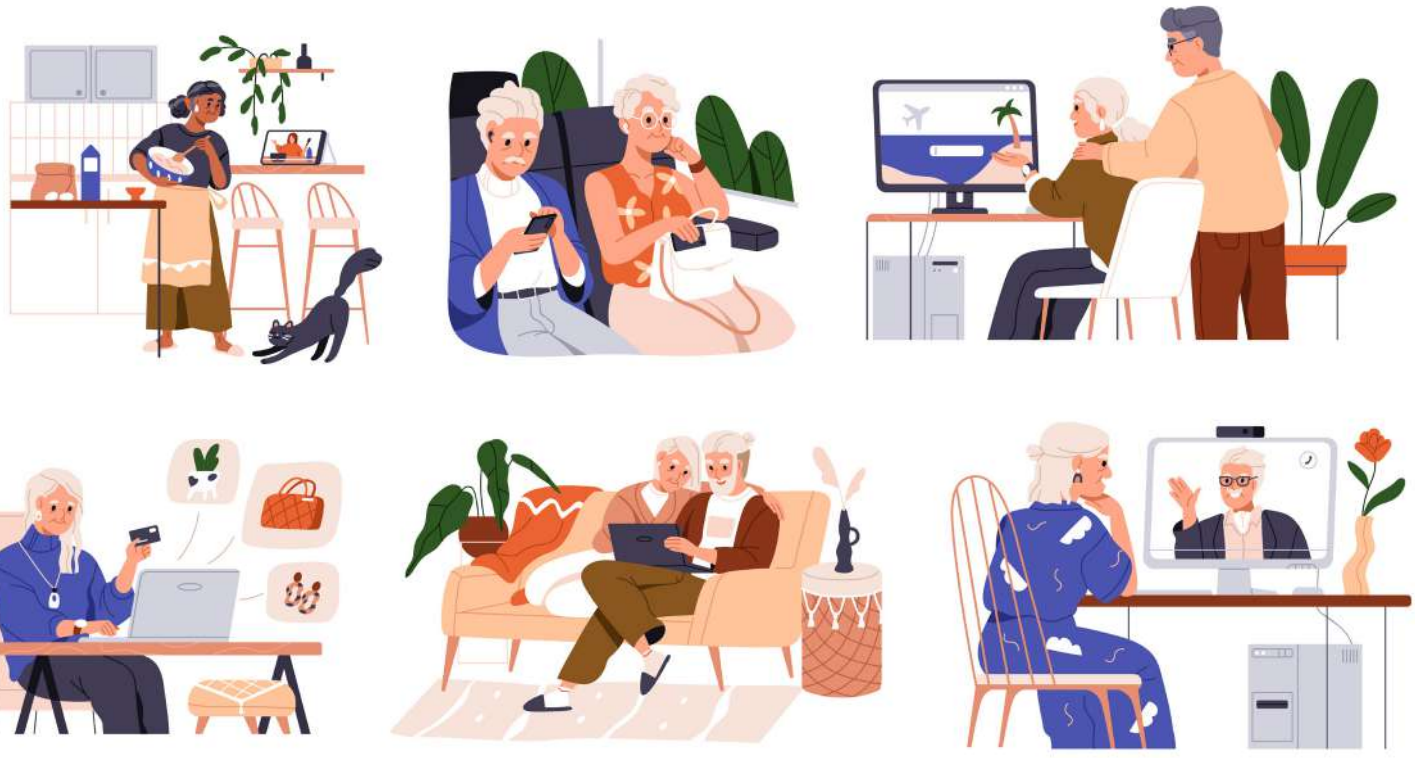

แผนแม่บท

12 การพัฒนาการเรียนรู้

ปรับเปลี่ยนระบบการเรียนรู้สำหรับศตวรรษที่ 21
เพิ่มประสิทธิภาพการศึกษาทุกระดับ พัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดช่วงชีวิต
ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาที่หลากหลาย

การพัฒนาการเรียนรู้

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาให้ผู้เรียนมีทักษะการเรียนรู้และมีใจใฝ่เรียนรู้ตลอดเวลา มีการออกแบบระบบการเรียนรู้ใหม่ การเปลี่ยนบทบาทครู การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการศึกษา และการพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต การวางพื้นฐานระบบรองรับการเรียนรู้โดยใช้ดิจิทัลแพลตฟอร์ม และการสร้างระบบการศึกษาเพื่อเป็นเลิศทางวิชาการระดับนานาชาติ อีกทั้งยังให้ความสำคัญกับการส่งเสริมการพัฒนาคนไทยตามพหุปัญญาให้เต็มตามศักยภาพ การสร้างเสริมศักยภาพผู้มีความสามารถพิเศษให้สามารถต่อยอดการประกอบอาชีพ และพัฒนาต่อยอดงานวิจัยในการสร้างสรรค์นวัตกรรม เพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศและเสริมสร้างศักยภาพความเข้มแข็งของประเทศ โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกในศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัวกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลง สื่อสารและทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และ (2) คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถตามพหุปัญญาดีขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

120001

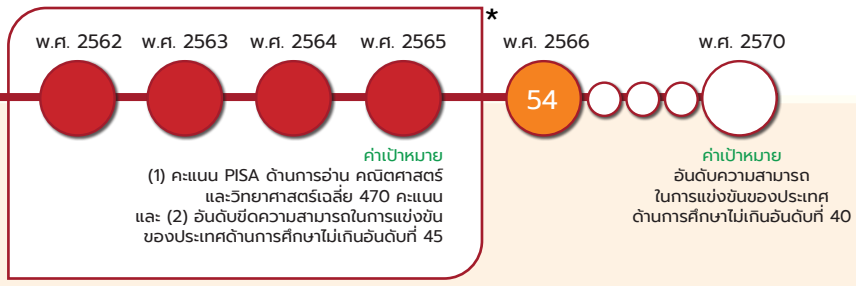

หมายเหตุ : เป้าหมาย 120001 ในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2562 - 2565) มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) คะแนน PISA ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เฉลี่ย 470 และ (2) อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาอยู่ในอันดับที่ 45
ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 120001 คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

จ.2

แผนแม่บท
12

การพัฒนาการเรียนรู้

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อันดับขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาไม่เกินอันดับที่ 40

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะการเรียนรู้และทักษะในมิติอื่น ๆ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 120001 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) คะแนนการประเมินสมรรถนะนักเรียนมาตรฐานสากล (PISA) ด้านการอ่าน คณิตศาสตร์ และวิทยาศาสตร์เฉลี่ย 480 คะแนน และ (2) อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาไม่เกินอันดับที่ 40 เป็น อันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษาไม่เกินอันดับที่ 40 ภายในปี 2570 เพียงตัวเดียว เนื่องจากการประเมินสมรรถนะ PISA เป็นการประเมิน 3 ปีครั้ง ทำให้ไม่สามารถวัดความต่อเนื่องของพัฒนาการของไทยได้

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันของประเทศด้านการศึกษา โดยใช้การจัดอันดับความสามารถในการแข่งขันโดยสถาบันการจัดการนานาชาติ (International Institute for Management Development : IMD) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 54 ดังนั้น เมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อยู่ที่อันดับที่ 50 พบว่าคิดเป็นร้อยละ 92.59 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

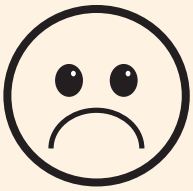

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่อันดับที่ 54 ซึ่งยังคงอยู่ห่างจากค่าเป้าหมายในห้วงที่ 2 พ.ศ. 2570 ที่ต้องอยู่ในอันดับที่ 40 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 74.07 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อันดับ 53 สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 1.8

การพัฒนาการเรียนรู้

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

120002

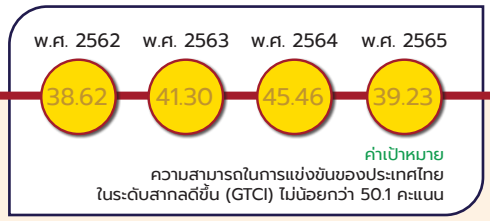

หมายเหตุ : เป้าหมาย 120002 ใน พ.ศ. 2566 เริ่มจัดเก็บข้อมูลการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนเป็นครั้งแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 120002 คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญา ต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึง มัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

มีวัตถุประสงค์เพื่อการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น ภายใต้การตระหนักรู้ถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของมนุษย์ที่ช่วยให้เกิดกระบวนการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนให้เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาอย่างมั่นคงและครอบคลุม

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 120002 นี้ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ความสามารถในการแข่งขันของประเทศไทยในระดับสากลดีขึ้น (GTCI) ไม่น้อยกว่า 56.63 คะแนน (เทียบเท่าค่าเฉลี่ยของภูมิภาคยุโรป) เป็น สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดไม่น้อยกว่า ร้อยละ 60 ภายในปี 2570 เพื่อสะท้อนการส่งต่อการพัฒนาตามพหุปัญญาอย่างแท้จริง

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่ได้รับการส่งต่อการพัฒนาตามศักยภาพหรือพหุปัญญาต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ดำเนินการวัดแววความสามารถพิเศษนักเรียนแล้วทั้งหมดร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. โดยข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด อย่างไรก็ตาม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ร้อยละ 50 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่ระบุให้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งการมีข้อมูลดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา

การพัฒนาการเรียนรู้

รายบุคคลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ดำเนินการวัดแววความสามารถพิเศษนักเรียนแล้วทั้งหมด ร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 138.33 ของค่าเป้าหมาย แต่ สพฐ. ยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลของนักเรียนในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ดังนั้น เมื่อพิจารณาข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และมัธยมศึกษาปีที่ 6 พบว่าสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 69.17 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งยังคงอยู่ห่างจากค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่าข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ยังมีประเด็นที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็ว ดังนี้ (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพตามมาตรฐาน เนื่องจากการเก็บข้อมูลยังคงเป็นการรายงานข้อมูลในเชิงปริมาณที่ยังไม่ได้สะท้อนคุณภาพของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา (2) การสำรวจแววความสามารถพิเศษของนักเรียน แม้ว่าจะเริ่มมีการวัดความสามารถพิเศษของนักเรียนรายบุคคลในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 รวมทั้งจัดการเรียนการสอนที่รองรับพหุปัญญาที่หลากหลาย แต่ในทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนทำได้ยาก เนื่องจากปัญหาความพร้อมด้านทรัพยากรและบุคลากร อีกทั้งการจัดเก็บข้อมูลยังไม่ครอบคลุมทุกกลุ่มเป้าหมาย จึงต้องเร่งพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและชัดเจน

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (12) การพัฒนาการเรียนรู้ ประกอบด้วย 2 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	120001	120002
Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	120101	120201

การพัฒนาการเรียนรู้

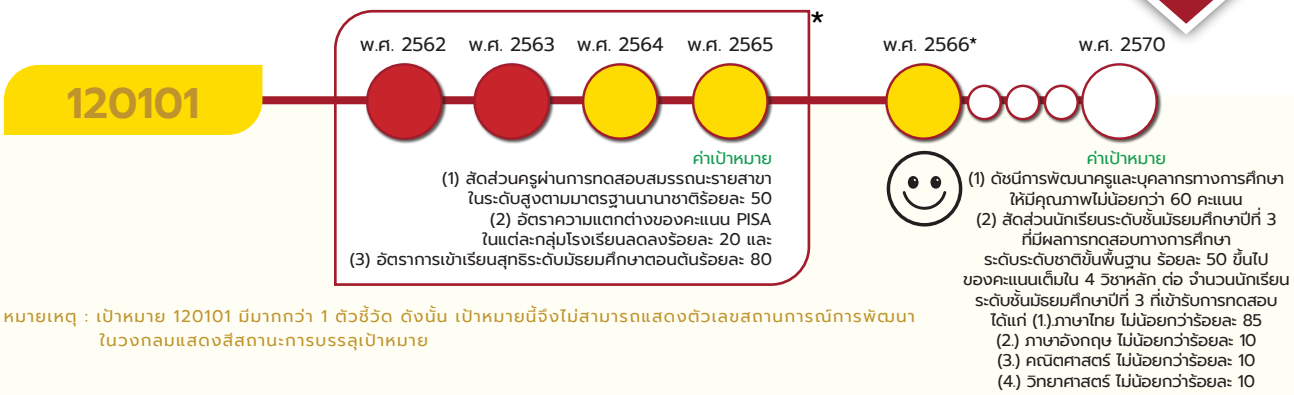

หมายเหตุ : เป้าหมาย 120101 มีมากกว่า 1 ตัวชี้วัด ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่า 60 คะแนน และ (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 (2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ภาพรวมคนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพ มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 ค่อนข้างคงที่ โดยพิจารณาจาก **การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ** พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ได้มีการดำเนินการจัดอบรมและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 547,190 คน ผ่านโครงการต่าง ๆ อาทิ การส่งเสริมพัฒนาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Excellent Teacher) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพและศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ การเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ซึ่งเป็นการรายงานข้อมูลเชิงปริมาณ ในส่วนของ**ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3** ปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปในวิชาภาษาไทยร้อยละ 83 วิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 10 วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 7 และวิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 7 หากเทียบสถานการณ์บรรลุเป้าหมายค่าปัจจุบันกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ค่าเป้าหมายผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2570 คือ วิชาภาษาไทยร้อยละ 85 ภาษาอังกฤษร้อยละ 10 คณิตศาสตร์ร้อยละ 10 และวิทยาศาสตร์ร้อยละ 10 ซึ่งสถานการณ์การดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 บรรลุค่าเป้าหมายแล้วใน 1 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับวิชาอื่น ๆ ยังคงไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ก็มีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นตามลำดับ ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่พิจารณาจากสัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ พบว่า**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.41 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) เฉพาะผลการทดสอบ

การพัฒนาการเรียนรู้

ทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีคะแนนในวิชาภาษาไทยร้อยละ 81.24 ภาษาอังกฤษร้อยละ 9.78 คณิตศาสตร์ร้อยละ 5.54 และวิทยาศาสตร์ร้อยละ 4.70 พบว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นทั้ง 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 2.17 2.25 26.35 และ 48.93 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น

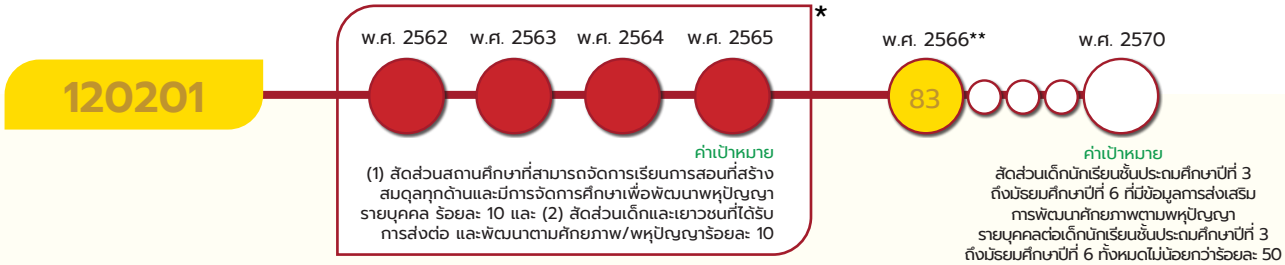

หมายเหตุ * : เป้าหมาย 120201 ในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล ร้อยละ 10 และ (2) สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา ร้อยละ 10 ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

** : เป้าหมาย 120201 ใน พ.ศ. 2566 เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนเป็นครั้งแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายสัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ภาพรวมประเทศไทยมีการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา ยังขาดความครบถ้วนของข้อมูล โดยพิจารณาจาก **สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570** ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาฐานข้อมูลปีฐาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจแววความสามารถพิเศษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ดำเนินการวัดความสามารถพิเศษนักเรียนแล้วทั้งหมดร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่าข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

แผนแม่บทย่อย | การปฏิรูปกระบวนการเรียนรู้ที่ตอบสนองต่อการเปลี่ยนแปลงในศตวรรษที่ 21

จ.3

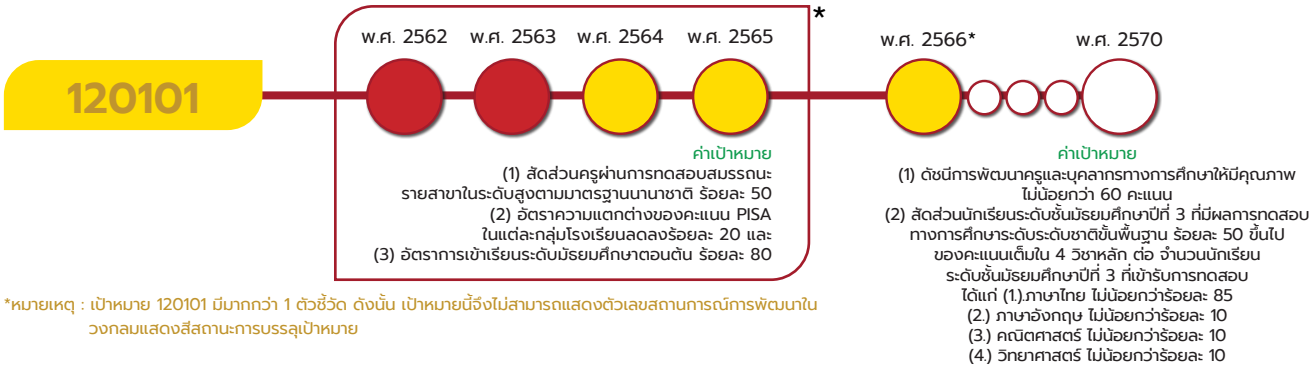

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 120101 มีมากกว่า 1 ตัวชี้วัด ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1.) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่า 60 คะแนน

2.) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ (1) ภาษาไทย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 (2) ภาษาอังกฤษ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (3) คณิตศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 (4) วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะการเรียนรู้และทักษะในมิติอื่น ๆ ที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 พร้อมทั้งสามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น ผ่านการออกแบบกระบวนการเรียนรู้ในทุกระดับชั้นอย่างเป็นระบบ การเปลี่ยนโฉมบทบาท “ครู” ให้เป็นครูยุคใหม่ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบบริหารจัดการการศึกษาทุกระดับ การพัฒนาระบบการเรียนรู้ตลอดชีวิต โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ผู้สอนยุคใหม่มีทักษะการจัดการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ที่ตอบสนองต่อความต้องการของประเทศทั้งในด้านปริมาณและคุณภาพ การผลิตอัตรากำลังครู/ผู้สอน ที่สอดคล้องต่อความต้องการของประเทศ การมีโครงสร้างองค์กรทางการศึกษาที่สอดคล้องกับการศึกษาในปัจจุบันและนโยบายและแผนด้านการศึกษาที่ต่อเนื่องและโครงสร้างพื้นฐานทางการศึกษาและแหล่งการเรียนรู้ทางการศึกษาที่เหมาะสมและเพียงพอ

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 120101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) สัดส่วนครูผ่านการทดสอบสมรรถนะรายสาขาในระดับสูงตามมาตรฐานนานาชาติ ร้อยละ 100 (2) อัตราความแตกต่างของคะแนน PISA ในแต่ละกลุ่มโรงเรียนลดลงร้อยละ 20 และ (3) อัตราการเข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้น ร้อยละ 90 เป็น (1) ดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ไม่น้อยกว่า 60 คะแนน และ (2) สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อ จำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ ภาษาไทย : ภาษาอังกฤษ : คณิตศาสตร์ : วิทยาศาสตร์ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 : 10 : 10 : 10 ภายในปี 2570

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 120101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)** **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข **เป้าหมายที่ 2** กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และ**เป้าหมายที่ 3** ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และเชื่อมโยงกับเป้าหมายการปฏิรูปประเทศที่กำหนดไว้ใน**รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 มาตรา 258 ด้านการศึกษา** ที่กำหนดให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู และปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนได้เรียนตามความถนัดรวมถึงปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้สามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาจาก (1) การพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ ในปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ได้มีการดำเนินการจัดอบรมและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาผ่านการดำเนินการของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาใน 9 กิจกรรมหลัก โดยได้พัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนทั้งสิ้น 547,190 คน แบ่งเป็น (1) การส่งเสริมพัฒนาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 6,554 คน (2) การพัฒนาศักยภาพและสมรรถนะผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 2,134 คน (3) การพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง (Excellent Teacher) จำนวน 10,752 คน (4) การพัฒนาบุคลากร สำนักงาน กศน. จำนวน 381 คน (5) การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีจำนวน 7,178 คน (6) การพัฒนาเส้นทางความก้าวหน้าในวิชาชีพของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวน 409,886 คน (7) การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพและศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่จำนวน 3,593 คน (8) การเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 จำนวน 105,474 คน และ (9) กิจกรรมส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการปฏิบัติงานตามสายงานอาชีพทั้งภายในและภายนอกหน่วยงานจำนวน 1,238 คน อย่างไรก็ตาม เมื่อพิจารณาเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพเป็นร้อยละ 56 ยังไม่สามารถสะท้อนการบรรลุค่าเป้าหมายได้มากนัก เนื่องจากการรายงานข้อมูลในปัจจุบันเป็นเพียงการรายงานข้อมูลในเชิงปริมาณ ที่ยังไม่ได้สะท้อนคุณภาพของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา ซึ่งขณะนี้กระทรวงศึกษาธิการอยู่ระหว่างการดำเนินการจัดทำดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ และ (2) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 ปีการศึกษา 2565 พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐานร้อยละ 50 ขึ้นไปในวิชาภาษาไทยร้อยละ 83 วิชาภาษาอังกฤษร้อยละ 10 วิชาคณิตศาสตร์ร้อยละ 7 และวิชาวิทยาศาสตร์ร้อยละ 7 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายในปี 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายภาษาไทยร้อยละ 82 ภาษาอังกฤษร้อยละ 10 คณิตศาสตร์ร้อยละ 6 และวิทยาศาสตร์ร้อยละ 6 โดยคิดเป็นร้อยละ 101.21 100 116.66 และ 116.66 ตามลำดับ

ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3

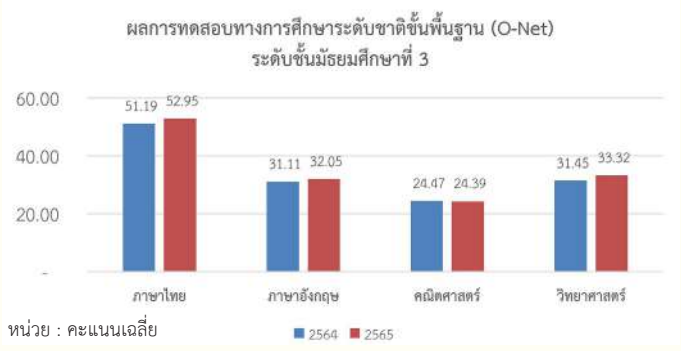

ที่มา: สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบเพียงอย่างเดียว เนื่องจากดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาในปัจจุบันเป็นเพียงการรายงานข้อมูลเชิงปริมาณ ซึ่งยังไม่สะท้อนคุณภาพของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยกำหนดให้สัดส่วนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลัก ต่อจำนวนนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบ ได้แก่ วิชาภาษาไทย ร้อยละ 85 ภาษาอังกฤษร้อยละ 10 คณิตศาสตร์ร้อยละ 10 และวิทยาศาสตร์ร้อยละ 10 ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 คือ ภาษาไทย ร้อยละ 83 ภาษาอังกฤษ ร้อยละ 10 คณิตศาสตร์ ร้อยละ 7 และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 7 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายแล้วใน 1 วิชา คือ วิชาภาษาอังกฤษ สำหรับวิชาอื่น ๆ ยังคงไม่บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้ แต่ก็มีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นตามลำดับ

	ปีการศึกษา 2564	ปีการศึกษา 2565	ความแตกต่างของปีการศึกษา 2564 กับ 2565	ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570
ภาษาไทย	81.24	83	2.17	85
อังกฤษ	9.78	10	2.25	10
คณิตศาสตร์	5.54	7	26.35	10
วิทยาศาสตร์	4.7	7	48.94	10

ดังนั้น เมื่อพิจารณาจากสัดส่วนนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่มีผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติขั้นพื้นฐาน (O-Net) ร้อยละ 50 ขึ้นไปของคะแนนเต็มใน 4 วิชาหลักต่อนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ที่เข้ารับการทดสอบพบว่า **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 84.41 ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนนในวิชาภาษาไทย ร้อยละ 81.24 ภาษาอังกฤษร้อยละ 9.78 คณิตศาสตร์ร้อยละ 5.54 และวิทยาศาสตร์ ร้อยละ 4.70 พบว่ามีคะแนนเพิ่มขึ้นทั้ง 4 วิชา คิดเป็นร้อยละ 2.17 2.25 26.35 และ 48.93 ตามลำดับ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินโครงการที่สำคัญของหน่วยงานของรัฐที่ช่วยขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำ พ.ศ. 2566 เกี่ยวกับการพัฒนาศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาส่วนใหญ่เป็นการดำเนินโครงการที่มุ่งยกระดับทักษะครูผู้สอนและกระบวนการจัดการเรียนรู้เพื่อเสริมสร้างทักษะสำหรับศตวรรษที่ 21 ตามภารกิจของแต่ละหน่วยงานโดยให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพครูและกระบวนการเรียนรู้เพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา อาทิ การส่งเสริมพัฒนาตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพทางการศึกษาให้กับผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา การพัฒนาสมรรถนะครูให้มีความเป็นเลิศและเชี่ยวชาญเฉพาะทาง การพัฒนาการจัดการเรียนการสอนคณิตศาสตร์ วิทยาศาสตร์ และเทคโนโลยี การพัฒนาสมรรถนะวิชาชีพและศักยภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาในการจัดการเรียนรู้ยุคใหม่ และการเพิ่มศักยภาพครูให้มีสมรรถนะของครูยุคใหม่สำหรับการเรียนรู้ศตวรรษที่ 21 ขณะที่การดำเนินงานเพื่อยกระดับคุณภาพการศึกษา อาทิ พัฒนาระบบการเรียนรู้เพื่อสร้างสมรรถนะที่สำคัญจำเป็นสำหรับศตวรรษที่ 21 ให้กับผู้เรียน จัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้ค้นพบพรสวรรค์ ความสนใจ ความถนัดในอาชีพของตนเอง ด้วยการเรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติจริง ทั้งในห้องเรียน สถานประกอบการ รวมทั้งการเรียนรู้ผ่านแพลตฟอร์มและห้องดิจิทัล ให้คำปรึกษาแนะนำ พัฒนาและบูรณาการกระบวนการจัดการเรียนรู้และการวัดประเมินผลฐานสมรรถนะสู่การปฏิบัติในชั้นเรียน เพื่อสร้างความฉลาดรู้ด้านการอ่าน วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สร้างตรรกะความคิดแบบเป็นเหตุเป็นผลให้นักเรียนไทยสามารถแข่งขันได้กับนานาชาติ และพัฒนาทักษะดิจิทัลและภาษาคอมพิวเตอร์ สำหรับผู้เรียนทุกช่วงวัย เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงสู่สังคมดิจิทัลในโลกยุคใหม่

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ใน พ.ศ. 2566 การบรรลุค่าเป้าหมายดัชนีการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพไม่น้อยกว่า 60 คะแนน ยังคงเป็นประเด็นที่มีความท้าทายในการบรรลุเป้าหมาย แม้ว่าที่ผ่านมาหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะได้มีการดำเนินการจัดอบรมและพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษาจำนวนมาก อย่างไรก็ตาม ยังไม่สามารถสะท้อนคุณภาพของการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ เนื่องจากการเก็บข้อมูลการพัฒนาครูยังคงเป็นเพียงจำนวนครูที่เข้ารับการอบรม ขณะที่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนมีแนวโน้มดีขึ้นสะท้อนได้จากผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษา (O-Net) ที่เพิ่มขึ้น อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทายจากความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษาของนักเรียนแต่ละสังกัด อาทิ กลุ่มโรงเรียนมหิดลมีคะแนนเฉลี่ยมากกว่า 70 คะแนนในทุกวิชา ขณะที่โรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ประถมศึกษา (โรงเรียนขยายโอกาส) มีคะแนนเฉลี่ยวิชาคณิตศาสตร์เพียง 19.08 คะแนน และวิชาอังกฤษเพียง 21.24 คะแนน

การพัฒนาการเรียนรู้

120101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กระทรวงศึกษาธิการควรเร่งดำเนินการจัดทำข้อมูลและพัฒนาตัวชี้วัดการพัฒนาคุณภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา เร่งดำเนินการทดสอบสมรรถนะครูรายสาขาที่สามารถเทียบเคียงกับมาตรฐานสากลได้ให้มากขึ้น โดยเฉพาะครูที่อยู่ในระบบการศึกษาอยู่แล้วเพื่อประกันคุณภาพของครูและพัฒนาครูผู้สอนไปสู่การเป็นครูยุคใหม่และสะท้อนคุณภาพของครูได้อย่างชัดเจน และควรขยายผลระบบการศึกษาที่มีคุณภาพไปให้ทั่วถึงผ่านกลไกต่าง ๆ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำด้านคุณภาพการศึกษา อาทิ การจับคู่โรงเรียนพี่เลี้ยง การกระจายทรัพยากรทางการศึกษาในเรื่องการจัดสรรครูและการผลิตครูที่มีคุณภาพให้ไปสอนในท้องถิ่น การสนับสนุนเครื่องมือการเรียนการสอนที่สอดคล้องกับความจำเป็นในแต่ละพื้นที่ การพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอน รวมทั้งการสร้างความร่วมมือกับภาคเอกชน ชุมชน และครอบครัว เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ

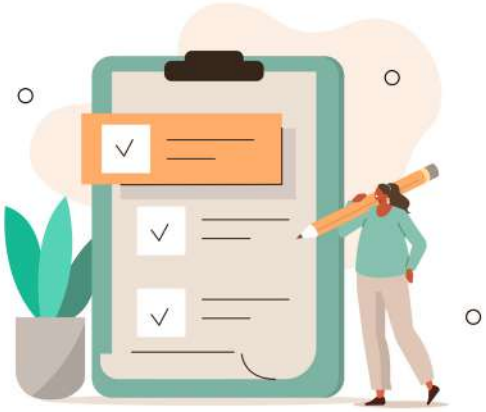

การพัฒนาการเรียนรู้

120201

แผนแม่บทย่อย | การตระหนักถึงพหุปัญญาของมนุษย์ที่หลากหลาย

จ.3

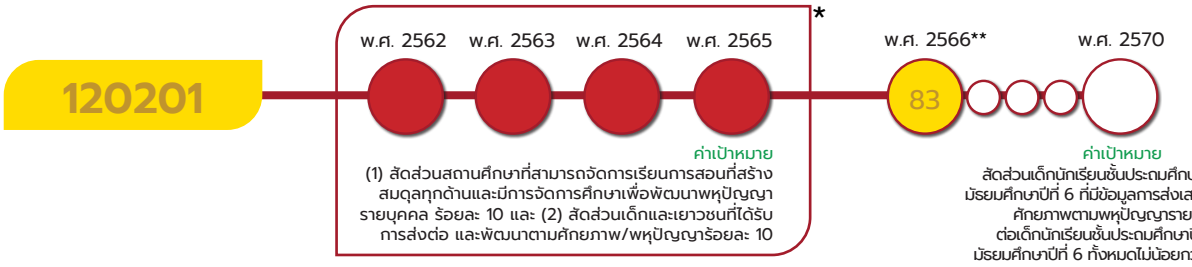

หมายเหตุ * : เป้าหมาย 120201 ในห้วงที่ 1 (พ.ศ. 2561 - 2565) มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้าน และมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล ร้อยละ 10 และ (2) สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อและพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญา ร้อยละ 10 ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

** : เป้าหมาย 120201 ใน พ.ศ. 2566 เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนเป็นครั้งแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

มีวัตถุประสงค์ ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาเพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น ภายใต้การตระหนักรู้ถึงพหุปัญญาที่หลากหลายของมนุษย์ที่ช่วยให้เกิดกระบวนการพัฒนาและรักษากลุ่มผู้มีความสามารถพิเศษของพหุปัญญาแต่ละประเภท รวมทั้งการสร้างสภาพแวดล้อมและระบบสนับสนุนให้เกิดอาชีพบนฐานพหุปัญญาอย่างมั่นคงและครอบคลุม โดยปัจจัยสู่ความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาสถานศึกษาที่รองรับการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา การแสวงหาช่องทางและโอกาสในการแสดงความสามารถสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ การบูรณาการระหว่างสถานศึกษาที่เกี่ยวข้อง ความรู้ความเข้าใจเรื่องพหุปัญญาของผู้สอน กิจกรรมที่ส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญาของผู้เรียน การจัดทำระบบฐานข้อมูลและการบริหารข้อมูลพหุปัญญา การพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลสำหรับการสำรวจ/คัดกรอง/วัดระดับ/ติดตามและประเมินผล รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาพหุปัญญา อย่างไรก็ตาม ที่ผ่านมายังไม่ได้มีการดำเนินการจัดทำระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา มีเพียงการจัดการศึกษาที่หลากหลายมากขึ้น

การพัฒนาการเรียนรู้

120201

เป้าหมายแผนแม่บท (Y1) 120201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม (1) สัดส่วนสถานศึกษาที่สามารถจัดการเรียนการสอนที่สร้างสมดุลทุกด้านและมีการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาพหุปัญญารายบุคคล (สถานศึกษาทุกแห่งสามารถจัดการเรียนตามพหุปัญญา) และ (2) สัดส่วนเด็กและเยาวชนที่ได้รับการส่งต่อ และพัฒนาตามศักยภาพ/พหุปัญญาร้อยละ 10 เป็น สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 120201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)** **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และ**เป้าหมายที่ 3** ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การพัฒนาการเรียนรู้

120201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาจาก สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการพัฒนาฐานข้อมูลปีฐาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) ได้เริ่มมีการจัดเก็บข้อมูลการสำรวจวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา รายบุคคลจนถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โดยได้ดำเนินการวัดแววความสามารถพิเศษนักเรียนแล้วทั้งหมด ร้อยละ 83 ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 415 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น จะเห็นได้ว่าสถานะการบรรลุค่าเป้าหมายดังกล่าวเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2566 จะยังคงต่ำกว่าค่าเป้าหมาย เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 แต่จะเริ่มเห็นแนวโน้มการบรรลุค่าเป้าหมายได้หากมีการจัดทำข้อมูลรายบุคคลได้ครบถ้วน ซึ่งขณะนี้ สพฐ. อยู่ระหว่างเร่งดำเนินการวัดแววความสามารถพิเศษของนักเรียนให้ครบทั้งหมดและพัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลเพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตามความถนัด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 แผนแม่บทฯ (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) (พ.ศ. 2566 - 2580) ได้ปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายในห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) กำหนดให้สัดส่วนเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงมัธยมศึกษาปีที่ 6 ที่มีข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพ ตามพหุปัญญารายบุคคลต่อเด็กนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 3 ถึงชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 ทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กระทรวงศึกษาธิการได้เริ่มดำเนินการจัดเก็บข้อมูล ผ่านการวัดแววความสามารถพิเศษนักเรียนแล้วทั้งหมดร้อยละ 83 ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. ทั้งหมด ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 83 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อย่างไรก็ตาม เนื่องจากข้อมูลดังกล่าวเป็นเพียงการจัดเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ซึ่งยังไม่ได้มีการเก็บข้อมูลของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 จึงส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ ในการเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) พบว่าข้อมูล พ.ศ. 2566 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

การพัฒนาการเรียนรู้

120201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐเพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายในช่วง พ.ศ. 2566 ส่วนใหญ่จะเป็นการดำเนินงานที่เน้นการพัฒนาระบบข้อมูลของนักเรียนและการส่งเสริมความเป็นเลิศตามความถนัดของนักเรียน อาทิ โครงการวัดความสามารถพิเศษนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ในสังกัด สพฐ. พัฒนาระบบคลังข้อมูลสารสนเทศสำหรับการประเมินผลและการวางแผนการศึกษาเพื่อส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา โครงการส่งเสริมผู้เรียนให้มีศักยภาพด้วยพหุปัญญา โครงการทุนสนับสนุนการศึกษานักเรียน นักศึกษาและครูเพื่อพัฒนาให้เป็นผู้มีความสามารถ พิเศษด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยีและตอบสนองต่อความต้องการของประเทศและหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ต้นแบบนักประดิษฐ์ไทย นักประดิษฐ์โลกพัฒนานักเรียนผู้มีความสามารถพิเศษด้านทัศนศิลป์ ด้านดนตรี และด้านนาฏศิลป์ อัจฉริยะเกษตรประณีตในโรงเรียน (Science Technology Innovation (STI) : Smart Intensive Farming) โครงการพัฒนาอัจฉริยภาพทางวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์และเทคโนโลยี

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจุบันแม้ว่าประเทศไทยจะเริ่มดำเนินการวัดความสามารถพิเศษของนักเรียนรายบุคคลในระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 และได้มีการจัดการศึกษาที่รองรับพหุปัญญาหลากหลายประเภทและการส่งเสริมความสามารถพิเศษเฉพาะทางอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ในทางปฏิบัติการจัดการเรียนการสอนโดยการแบ่งห้องเรียนตามพหุปัญญาที่หลากหลายทำได้ยาก เนื่องจากโรงเรียนต้องมีความพร้อมในด้านทรัพยากรและบุคลากรในการจัดการศึกษา จึงทำให้ในทางปฏิบัติยังทำได้ในลักษณะกระจุกตัวเฉพาะในบางกลุ่มโรงเรียน นอกจากนี้ ยังต้องเร่งพัฒนาการจัดเก็บข้อมูลและตัวชี้วัดที่สามารถสะท้อนผลลัพธ์ตามเป้าหมายได้อย่างเหมาะสมและชัดเจน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรเร่งดำเนินการวัดความสามารถพิเศษของนักเรียนให้ครบทั้งหมดและพัฒนาระบบข้อมูลการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญารายบุคคลให้ครอบคลุมนักเรียนในทุกสังกัดการศึกษา เพื่อให้นักเรียนได้พัฒนาศักยภาพตามความถนัด รวมถึงพัฒนาระบบติดตามผลผู้เรียน การพัฒนาทางด้านแหล่งเรียนรู้ ทั้งสถานศึกษาที่ส่งเสริมพหุปัญญาและสถานที่สาธารณะในการเปิดโอกาสให้แสดงความสามารถ การสร้างโมเดลต้นแบบและการส่งต่อการพัฒนาตามพหุปัญญา นอกเหนือจากด้านวิทยาศาสตร์ที่ประสบความสำเร็จในทุกพื้นที่ การสร้างการมีส่วนร่วมของภาคเอกชนในการเข้ามาส่งเสริมการจัดการเรียนการสอนตามแนวทางพหุปัญญารวมถึงการส่งเสริมการจ้างงาน และการสร้างความรู้ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องพหุปัญญา ทั้งระดับครอบครัว ชุมชน และครูผู้สอน

แผนแม่บท

13

การเสริมสร้าง ให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

ส่งเสริมการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ นำไปสู่การมีศักยภาพ
ในการจัดการสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง พร้อมทั้งสนับสนุน
ให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการสร้างเสริมสุขภาวะที่ดี
และมีทักษะสุขภาวะที่เหมาะสม

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

จ.1

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

มีวัตถุประสงค์เพื่อเสริมสร้างการจัดการสุขภาวะในทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนคนไทยมีศักยภาพในด้านสุขภาวะที่ดีได้ด้วยตนเอง และมีทักษะด้านสุขภาวะที่เหมาะสม มีความรอบรู้เท่าทันด้านสุขภาพควบคู่ไปกับการได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐและภาคเอกชนที่มีส่วนร่วมในการส่งเสริมและพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย ส่งผลให้มีการกระจายสถานบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพและได้มาตรฐาน และสามารถพัฒนาระบบการรับมือต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศได้อย่างเต็มประสิทธิภาพในระดับนานาชาติโดยมีเป้าหมายระดับประเด็น คือ **คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น ซึ่งแผนแม่บทฯ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี** มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

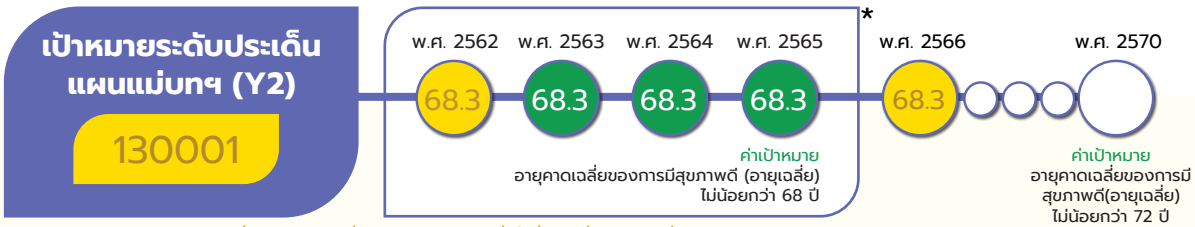

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 130001 ตัวชี้วัด อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ยังอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล เนื่องจากมีการจัดเก็บ 5 ปีครั้ง

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 130001 คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น

จ.2

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง ไม่น้อยกว่า 72 ปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 130001 ยังคงตัวชี้วัดเดิมคืออายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีแต่มีการปรับค่าเป้าหมายจาก เดิม ไม่น้อยกว่า 70 ปี เป็น ไม่น้อยกว่า 72 ปี ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยองการมีสุขภาพดีที่จัดเก็บโดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WH0) ซึ่งความถี่ของการจัดเก็บข้อมูลดังกล่าว จะจัดเก็บทุก 5 ปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.3 ปี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กำหนดอายุคาดเฉลี่ยต้องไม่น้อยกว่า 69 ปี คิดเป็นร้อยละ 99 ซึ่งใกล้เคียงค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ อย่างไรก็ตามได้เทียบเคียงการบรรลุเป้าหมายจากตัวชี้วัดที่สะท้อนถึงการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ซึ่งจัดทำโดย

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข เนื่องจากการมีพฤติกรรมสุขภาพที่ดีจะสามารถช่วยป้องกันการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้ โดยเฉพาะโรคไม่ติดต่อ ซึ่งเป็นภาระโรคสำคัญของประเทศไทยพบว่าประชาชนไทยมีแนวโน้มการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ลดลงเล็กน้อย โดยมีร้อยละประชากรอายุ 15 - 59 ปีที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ลดลงจากร้อยละ 43.03 ใน พ.ศ. 2565 เป็นร้อยละ 39.84 ใน พ.ศ. 2566 เช่นเดียวกับร้อยละของประชากรอายุ 18 - 59 ปี ที่มีค่าดัชนีมวลกายปกติที่ลดลงจากร้อยละ 47.47 เป็นร้อยละ 46.74 และร้อยละประชากรอายุ 19 - 59 ปี ที่มีเส้นรอบเอวปกติลดลงจากร้อยละ 54.92 เป็นร้อยละ 54.88 ในช่วงเวลาเดียวกัน

ที่มา : World Health Organization

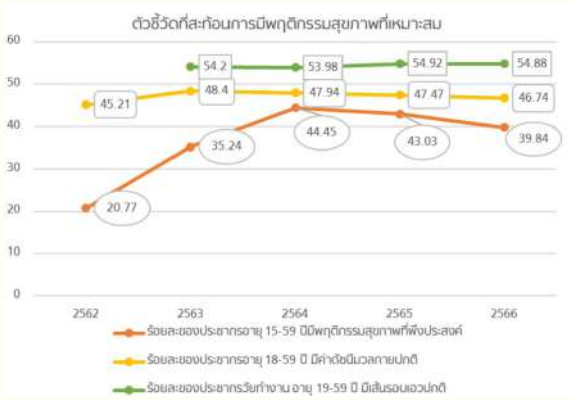

ที่มา : ระบบสารสนเทศสนับสนุนงานส่งเสริมสุขภาพและอนามัยสิ่งแวดล้อม กรมอนามัย

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่จัดเก็บโดยองค์การอนามัยโลก (World Health Organization: WHO) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) พบว่า อายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีอยู่ที่ 68.3 ปี เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อายุค่าเฉลี่ยต้องไม่น้อยกว่า 72 ปี ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 95 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) กับสถานการณ์ พ.ศ 2558 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่า อายุคาดเฉลี่ยอยู่ที่ 68 ปี สะท้อนสถานการณ์พัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.44 ซึ่งหากพิจารณาถึงความก้าวหน้าการดำเนินงานด้านการสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรคให้ประชาชนมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ ที่จะช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพดี ห่างไกลการเจ็บป่วย และเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้เกิดการเพิ่มอายุคาดเฉลี่ยการมีสุขภาพดีได้นั้น พบว่า ใน พ.ศ. 2566 ร้อยละของประชาชนที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ รวมทั้งการมีค่าดัชนีมวลกายปกติ และการมีรอบเอวปกติ มีทิศทางลดลง สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินงานที่ผ่านมายังไม่สามารถนำไปสู่การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพได้อย่างเป็นรูปธรรม ดังนั้นจึงมีความจำเป็นที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

ต้องเร่งรัดดำเนินการในการสร้างเสริมสุขภาพให้ประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้มีความเหมาะสมมากยิ่งขึ้น โดยรวมถึงการจัดสภาพแวดล้อมที่ช่วยเอื้อให้เกิดการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายของระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ยังคงมี**ประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายเพิ่มขึ้น** อาทิ (1) การส่งเสริมและเผยแพร่พัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก และนำไปใช้จัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม (2) การพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงทุกเครือข่ายบริการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ทั้งข้อมูลสุขภาพประชาชน ข้อมูลการสื่อสารสุขภาพ ข้อมูลการเฝ้าระวัง ป้องกัน และเตือนภัย รวมถึงการนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาร่วมใช้ในการจัดบริการ โดยเฉพาะการลดภาระบุคลากรหรือการใช้ทดแทนบุคลากรในการปฏิบัติงานบางประเภท (3) การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ช่วยสร้างเสริมสุขภาวะและป้องกันโรค และการจัดการตนเองด้านสุขภาพ ในทุกระดับ เพื่อมุ่งเน้นการลดการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้ (4) การประสานการดำเนินงานระหว่างระบบหลักประกันสุขภาพให้มีการกำหนดสิทธิประโยชน์ โดยเฉพาะการกำหนดสิทธิประโยชน์รายการใหม่เพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกันมากขึ้น (5) การมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ (6) การพัฒนากฎหมายให้มีความครอบคลุมและเกิดความพร้อมในการจัดการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคระบาดรุนแรง หรือเมื่อเกิดสาธารณภัยทางการแพทย์ (7) การส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการกระจายองค์ความรู้การผลิตเครื่องมือแพทย์ ยา หรือวัสดุทางการแพทย์ ให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น และผลักดันให้เกิดการนำนวัตกรรมและงานวิจัยไทยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรม

แผนแม่บท
13

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (13) การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี ประกอบด้วย 5 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุป ได้ดังนี้

การแสดงสถานการณ์บรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

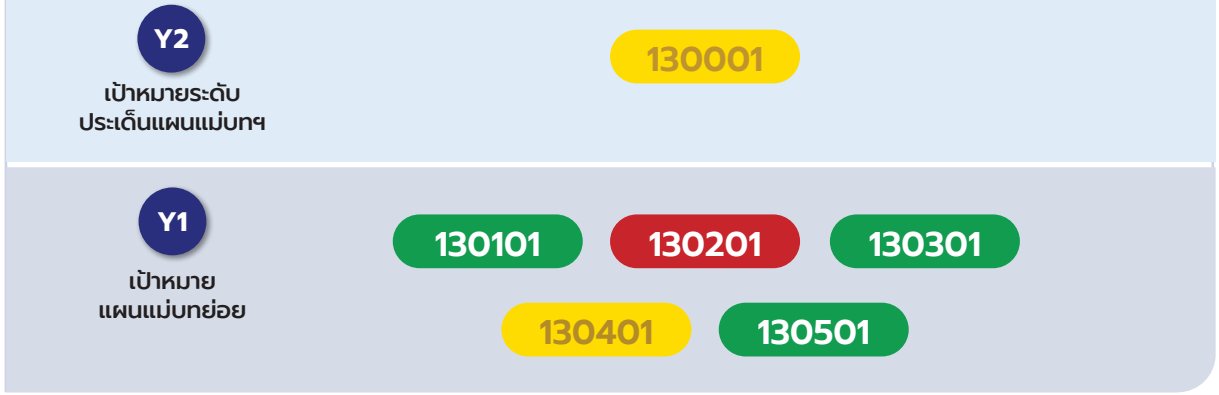

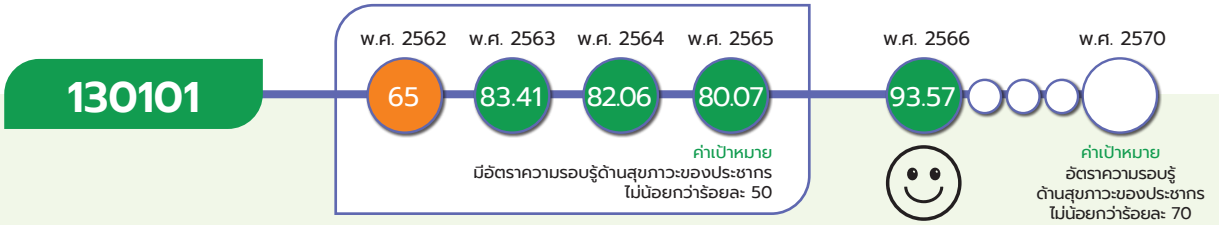

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากฐานข้อมูลแบบสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน จัดเก็บโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเท่ากับร้อยละ 93.57 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 โดยคิดเป็นร้อยละ 134 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 80.07 สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 16.86

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

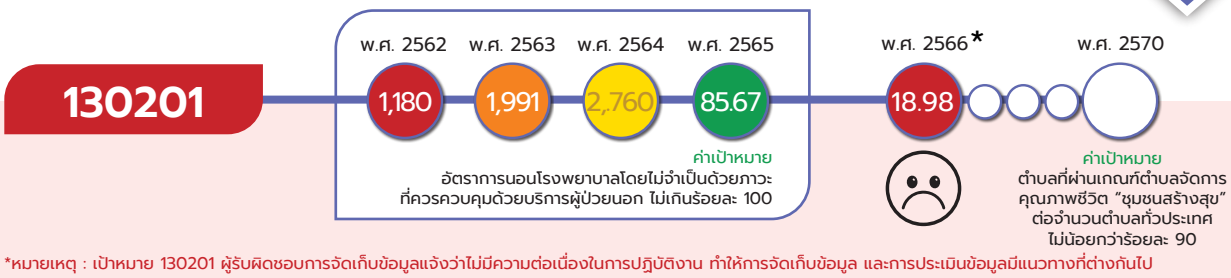

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 130201 ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลแจ้งว่าไม่มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดเก็บข้อมูล และการประเมินข้อมูลมีแนวทางที่ต่างกันไป ทำให้ข้อมูลไม่เป็นไปตามเป้า

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข"ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศโดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าอยู่ที่ร้อยละ 18.98 เมื่อเทียบค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 คือ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 จึงคิดเป็นร้อยละ 21.18 **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต"ชุมชนสร้างสุข" อยู่ที่ร้อยละ 85.67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 77.85

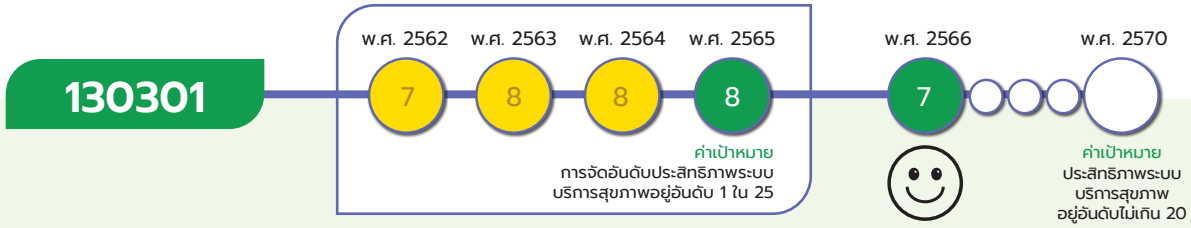

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับที่ไม่เกิน 20

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการเทียบเคียงการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพ โดย Numbeo Survey ที่เป็นการวิเคราะห์ดัชนีระบบสุขภาพของแต่ละประเทศจากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ปัจจัยด้านบุคลากรทางการแพทย์ ปัจจัยด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการวินิจฉัยและรักษาพยาบาล ปัจจัยด้านราคาในการใช้บริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า การจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 7 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้คือดัชนีประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับไม่เกิน 20 โดยคิดเป็นร้อยละ 286 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดมีอัตราประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่ที่อันดับ 8 สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 12.5

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 130401 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี ดังนั้นสถานการณ์ พ.ศ. 2563 จึงอ้างอิงข้อมูลจากดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ณ พ.ศ. 2562 ส่งผลให้ตัวเลขแสดงสถานการณ์ใน พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นตัวเลขเดียวกัน

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณากลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าหรือ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีร้อยละ 92.19 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 จึงคิดเป็นร้อยละ 92 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีกลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าหรือ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพดำเนินการได้เพียงร้อยละ 56.39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 63.49

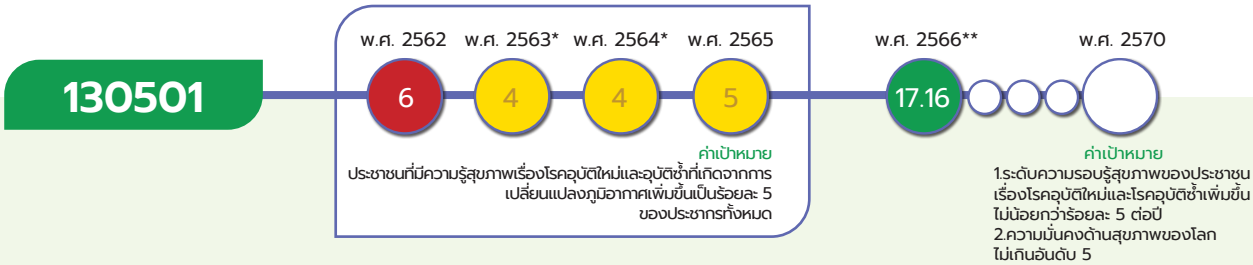

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 130501 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากผลการประเมินของโดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากประเทศที่ฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยสถาบัน Global COVID-19 Index (GCI) ซึ่งข้อมูลการประเมินความรอบรู้ สุขภาพของประชาชน เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ มีการจัดเก็บทุก ๆ 2 ปี ส่งผลให้ตัวเลขแสดงสถานการณ์ใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 เป็นตัวเลขเดียวกัน
** เป้าหมาย 130501 พิจารณาจากตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี (2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากตัวชี้วัด (1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.16 **เทียบเคียงจากการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนที่มีความรอบรู้เรื่องโรค ลดลงเป็นร้อยละ 0.16 และประชาชนไทยมีพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรค พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.16** เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

พ.ศ. 2570 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 343 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ส่วนตัวชี้วัดที่ (2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 นั้นอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบอัตราการพัฒนาของ พ.ศ. 2566 กับปีก่อนหน้าได้

130101

แผนแม่บทย่อย | การสร้างความรอบรู้ด้านสุขภาพและการป้องกันและควบคุมปัจจัยเสี่ยงที่คุกคามสุขภาพ

จ.3

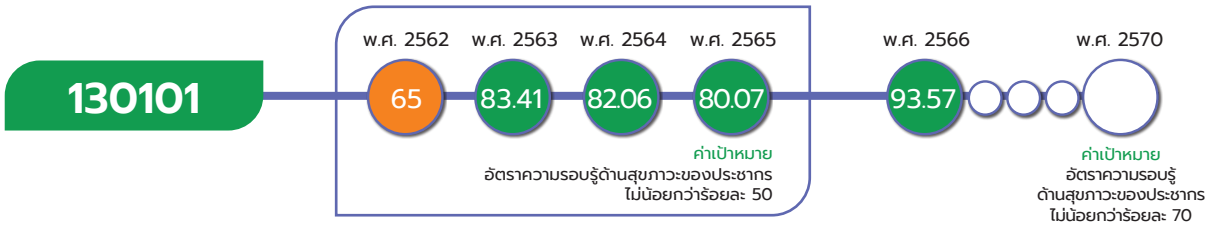

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความรอบรู้และพฤติกรรมด้านสุขภาพถือเป็นองค์ประกอบและปัจจัยพื้นฐานในการพัฒนาองค์ความรู้ด้านสุขภาพของคนไทยที่จำเป็นต้องได้รับการดำเนินการจากหน่วยงานภาครัฐและเอกชนในทุกระดับให้ครอบคลุมมีประสิทธิภาพและดำเนินการบูรณาการอย่างต่อเนื่องเพื่อนำไปสู่การปฏิบัติที่ถูกต้องและเหมาะสม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรทุกภาคส่วนให้สามารถถ่ายทอดองค์ความรู้ให้ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ การพัฒนาศักยภาพเทคโนโลยีและนวัตกรรมกลไกการทำงานพร้อมรับมือการตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพ การเพิ่มรูปแบบการสื่อสารข้อมูลด้านสุขภาพที่หลากหลาย และพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านสุขภาพให้มีความน่าเชื่อถือและประชาชนสามารถนำข้อมูลไปใช้ประโยชน์ได้

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130101

เป้าหมายแผนแม่บท (Y1) 130101 ได้มีการปรับค่าเป้าหมายแต่คงตัวชี้วัดที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 เป็น ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรไม่น้อยกว่าร้อยละ 70

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 4** ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพนอกจากนี้ เพื่อให้ **เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านสาธารณสุข** ที่กำหนดให้ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสมรวมทั้งส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ทั้งในส่วนของการบริหารบุคลากรทางสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทย การส่งเสริมสุขภาพกายและจิต การควบคุมและการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากฐานข้อมูลแบบสำรวจความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน จัดเก็บโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 ประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเท่ากับร้อยละ 93.57 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 โดยคิดเป็นร้อยละ 134 ซึ่งสูงกว่าเป้าหมายที่กำหนดหน่วยงานเจ้าภาพควรคงการดำเนินการเชิงรุก เพื่อเพิ่มค่าการบรรลุเป้าหมายให้สูงขึ้นจนครอบคลุมประชากรทั้งหมด

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากฐานข้อมูลแบบสำรวจ ความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชน จัดเก็บโดยกรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุขประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าประเทศไทยมีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาพของประชาชนเท่ากับร้อยละ 93.57 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 70 โดยคิดเป็นร้อยละ 134 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 80.07 สะท้อนสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 16.86 โดยการบรรลุค่าดังกล่าวได้สะท้อนให้เห็นสถานการณ์ภาพรวมที่ประชาชนกลุ่มเสี่ยงทุกกลุ่มวัยที่อาจตกเป็นเป้าหมายของภัยคุกคามทางสุขภาพในมิติต่าง ๆ ได้รับการเสริมสร้างความตระหนักรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการเข้าถึงและใช้ประโยชน์จากข้อมูลความรู้ และบริการด้านสุขภาพที่จำเป็นต่อการดูแลสุขภาพของตนเองผ่านการบริการสุขภาพที่มีอยู่ในปัจจุบัน นอกจากนี้ในห้วง 5 ปีแรกของการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านมายังมีอัตราค่าเฉลี่ยของประชาชนที่เข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคเกินร้อยละ 80 ซึ่งอยู่ในเกณฑ์ที่ดีมาก และแสดงให้เห็นว่าประชาชนสามารถเข้าถึงบริการสาธารณสุขได้อย่างทั่วถึง ดังนั้น ค่าเป้าหมายดังกล่าวได้แสดงถึงสถานการณ์ภาพรวมเชิงบวกและพัฒนาการที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องของอัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรไทย

ที่มา: healthcenter38

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ได้มีการขับเคลื่อนผ่านโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อาทิ โครงการส่งเสริมความรอบรู้สุขภาพด้านโรคไม่ติดต่ออัจฉริยะระดับจังหวัด เพื่อสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดูแลสุขภาพตั้งแต่ระดับหมู่บ้าน โดยการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนผ่านการใช้เทคโนโลยีและนวัตกรรมมาพัฒนาสื่อและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพ และส่งเสริมการตระหนักรู้พฤติกรรมด้านสุขภาพจิตที่เหมาะสม เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงโดยสะดวกและนำไปจัดการสุขภาพได้ ตลอดจนการพัฒนารูปแบบการสื่อสารไปสู่ระบบดิจิทัลมากขึ้น ซึ่งที่ผ่านมามีการพัฒนาระบบที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านที่ได้นำเทคโนลียีมาเป็นเครื่องมือช่วยในการดูแลสุขภาพของประชาชนอย่างครอบคลุม นอกจากนี้ ยังมีการขับเคลื่อนโครงการเชิงรุกเพื่อเฝ้าระวังและตอบโต้ความเสี่ยงด้านสุขภาพที่เกิดจากข้อมูลข่าวสารเท็จ โดยแก้ไขความเข้าใจด้วยข้อมูลที่ถูกต้องอย่างทันท่วงที ผ่านการผลิตและเผยแพร่สื่อรณรงค์เสริมสร้างความรอบรู้ผ่านทุกช่องทางและครอบคลุมทุกกลุ่มวัย เช่น สื่อออนไลน์ สื่อโทรทัศน์ สื่อมวลชน หนังสืออิเล็กทรอนิกส์ (e-book) และรูปเล่ม เป็นต้น

7 วิธีดูแลสุขภาพจิต สร้างอารมณ์ดี ชีวิตมีความสุข

ที่มา: https://www.chulabhornchannel.com/health-articles

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพยังขาดความครอบคลุมประชากรทุกกลุ่ม โดยเฉพาะกลุ่มคนชายขอบ (ผู้สูงอายุ ผู้ทุพพลภาพ) ที่ยังมีข้อจำกัดในการเข้าถึงแหล่งรับรู้ข่าวสารด้านสุขภาพ และขาดทักษะในการคิดวิเคราะห์และการสังเคราะห์ รวมถึงการขาดกลไกควบคุมการแพร่ข่าวปลอมในทันที ส่งผลให้ข่าวปลอมบางส่วนเผยแพร่ออกไปจนยากที่จะแก้ไขความเข้าใจ โดยเฉพาะสื่อสังคมออนไลน์ นอกจากนี้การดำเนินงานภายใต้โครงการต่าง ๆ ช่วงระยะสั้น – กลาง อาจเกิดความไม่ต่อเนื่องและขาดการประสานกัน อันเนื่องมาจากการถ่ายโอนภารกิจโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ส่งผลต่อการติดตาม และการประเมินผล

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะ สามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น จำเป็นต้องรักษาแรงขับเคลื่อนและความสำเร็จสู่ห้วงการดำเนินงานระยะต่อไป หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องบูรณาการความร่วมมือเพื่อขยายขอบเขตการขับเคลื่อนองค์ความรู้ด้านสุขภาพไปในหน่วยที่เล็กลงระดับพื้นที่ ซึ่งรวมถึงการจัดทำแนวปฏิบัติให้เป็นไปในแนวทางเดียวกัน เพื่อรองรับการขยายขอบเขตงานในเชิงพื้นที่ นอกจากนี้ จำเป็นต้องพัฒนาระบบการสื่อสารสองทางที่รวมทั้ง การเผยแพร่ข้อมูลด้านสุขภาพแก่ประชาชน และการจัดเก็บข้อมูลและประเมินความรู้แจ้งแตกฉานด้านสุขภาพเพื่อนำไปพัฒนารูปแบบโครงการและแนวนโยบายพัฒนาความรอบรู้ด้านสุขภาพแก่ประชาชนต่อไป นอกจากนี้ควรพัฒนาฐานข้อมูลกลางและจัดทำแนวปฏิบัติในการสื่อสารเรื่องสุขภาพเพื่อให้เป็นแนวทางเดียวกันแก่บุคลากรทางสาธารณสุขตลอดจนยกระดับกลไกและเครือข่ายสื่อสารประชาสัมพันธ์ต่อต้านข่าวปลอมที่รวดเร็วและมีประสิทธิภาพในทุกช่องทางและครอบคลุมทุกวัย เพื่อส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ด้านสุขภาพและสุขภาวะที่ถูกต้องให้ประชาชนสามารถเข้าถึงได้สะดวก และนำไปใช้จัดการสุขภาพได้อย่างเหมาะสม

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130201

แผนแม่บทย่อย | การใช้ชุมชนเป็นฐานรากในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาวะที่ดี

จ.3

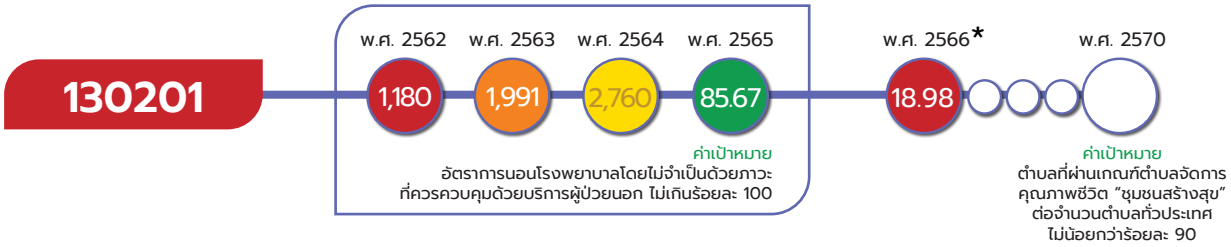

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 130201 ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลแจ้งว่าไม่มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดเก็บข้อมูลและการประเมินข้อมูลมีแนวทางที่ต่างกันไป ทำให้ข้อมูลไม่เป็นไปตามเป้า

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ชุมชนสุขภาพดี คือสังคมที่ร่วมกันสร้างสรรค์สิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการส่งเสริมสุขภาพ และลดปัจจัยเสี่ยงที่อาจจะนำไปสู่การทำลายสุขภาพทั้งทางตรง และทางอ้อม โดยเกิดจากความร่วมมือของทั้งผู้นำชุมชน และสมาชิกในชุมชนเองโดยการที่จะบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้นั้น ต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ อาทิ ภาคประชาชน ครอบครัว โรงเรียน ภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ซึ่งทุกภาคส่วนในชุมชนต้องได้รับความรู้ ความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาวะที่ดี โดยต้องอาศัยการให้ความรู้และบริการทางการแพทย์แบบเชิงรุกโดยมุ่งเน้นกลุ่มเป้าหมายประชาชนในชุมชนเพื่อสร้างความเข้าใจและตระหนักถึงความสำคัญของการมีสุขภาพที่ดี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 130201 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด จากเดิม อัตราการนอนโรงพยาบาลโดยไม่จำเป็นด้วยภาวะที่ควรควบคุมด้วยบริการผู้ป่วยนอกไม่เกินร้อยละ 100 เป็น ตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต "ชุมชนสร้างสุข" ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี 130201 จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น โดยพิจารณาการขยายจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและเครือข่ายหน่วยบริการปฐมภูมิให้ครอบคลุมทั่วประเทศ	ไม่มี	ข. ด้านสาธารณสุข (4) ปรับระบบหลักประกันสุขภาพให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน (5) ให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสมรวมทั้งส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ทั้งในส่วนของการบริหารบุคลากรทางสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยการส่งเสริมสุขกายและจิต การควบคุมและการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130201 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) แต่เกี่ยวข้องกับเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ **เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258** ในส่วนของด้านสาธารณสุข ที่กำหนดชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสมรวมทั้งส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข**เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากร้อยละของชุมชนมีการดำเนินการจัดการสุขภาพที่เหมาะสมกับประชาชน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ของกระทรวงสาธารณสุขโดยตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข”ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 18.98 โดยคิดเป็นร้อยละ 21.82 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดอัตราตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข”อยู่ที่ร้อยละ 87 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

แผนแม่บท
13

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” ต่อจำนวนตำบลทั่วประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า อยู่ที่ร้อยละ 18.98 เมื่อเทียบค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 จึงคิดเป็นร้อยละ21.18 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีตำบลที่ผ่านเกณฑ์ตำบลจัดการคุณภาพชีวิต “ชุมชนสร้างสุข” อยู่ที่ร้อยละ 85.67 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 77.85

หมายเหตุ : ผู้รับผิดชอบการจัดเก็บข้อมูลแจ้งว่าไม่มีความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน ทำให้การจัดเก็บข้อมูล และการประเมินข้อมูลมีแนวทางที่ต่างกันไป ทำให้ข้อมูลไม่เป็นไปตามเป้าที่กำหนดไว้

การดำเนินงานที่ผ่านมา

แนวทางการดำเนินงานจะมุ่งเน้นที่คนและชุมชนเป็นศูนย์กลาง โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนในชุมชนร่วมกันเป็นผู้นำดูแลสุขภาพของทุกกลุ่มวัยของชุมชน และเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้พึ่งพาตนเองได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากภาคีทุกภาคส่วนและการมุ่งเป้าที่คนในชุมชนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา โดยที่ผ่านมาได้มีการขับเคลื่อนโครงการที่ช่วยส่งเสริมการพัฒนาให้ชุมชนสามารถเป็นด่านแรกที่ประชาชนสัมผัสกับบริการสาธารณสุขของประเทศ อาทิ การเสริมสร้างศักยภาพให้แก่อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการรับมือกับปัจจัยทางสิ่งแวดล้อมที่ก่อให้เกิดผลเสียต่อสุขภาพของชุมชน และการร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่พัฒนาระบบสุขภาพปฐมภูมิจังหวัดให้ตรงกับปัญหาของประชาชนในพื้นที่ รวมถึงมีการผลักดันด้านเศรษฐกิจไปพร้อมกับคำนึงมิติทางวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของคนในพื้นที่ ซึ่งการดำเนินการดังกล่าวได้ช่วยให้คนในชุมชนมีพฤติกรรมทางสุขภาพที่พึงประสงค์ และคุณภาพชีวิตที่ดี อีกทั้งยังลดภาระให้กับโรงพยาบาลทุติยภูมิในจังหวัดอีกด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เนื่องจากการให้ชุมชนเป็นฐานรากของการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการมีสุขภาวะที่ดี จำเป็นต้องอาศัยความเข้มแข็งของผู้นำและภาคีเครือข่าย อย่างไรก็ตาม ปัจจุบันโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล (รพ.สต) องค์การบริหารส่วนตำบล (อบต.) โรงเรียน แกนนำสุขภาพ และเครือข่ายอื่นที่เกี่ยวข้องยังขาดการบูรณาการทำงานที่มีความสอดคล้องกันในการมุ่งมั่นที่จะสร้างสภาพแวดล้อมที่จะเอื้อต่อการมีสุขภาพที่ดี ซึ่งส่งผลให้การดำเนินการ โดยกระบวนการมีส่วนร่วมยังไม่ได้ผลดีเท่าที่ควร อีกทั้งรูปแบบการพัฒนาหมู่บ้านต้องการผู้นำที่เข้มแข็ง จึงจะทำให้ชุมชนสามารถขับเคลื่อนการดำเนินงานได้ต่อไป ซึ่งอาจเป็นข้อจำกัดหากขาดคนที่มีศักยภาพมารับช่วงต่อ

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานเกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย จึงควรมุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการต่อยอดสร้างภาคีเครือข่ายระดับชุมชนเดิมให้มีความเข้มแข็งมากขึ้น และขยายให้มีความครอบคลุมในทุกมิติ ซึ่งจะก่อให้เกิดผลดีต่อการถ่ายโอนภารกิจของ รพ.สต จากกระทรวงสาธารณสุขไปยังองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและให้ท้องถิ่นสามารถบริหารจัดการด้านสุขภาวะของคนในพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ หน่วยงานเจ้าภาพควรต้องเร่งสร้างเสริมสุขภาวะในทุกการขับเคลื่อนเชิงพื้นที่ร่วมกับทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องในการรับผิดชอบสุขภาพของประชาชนในชุมชนเพื่อบรรลุเป้าหมายให้ได้โดยเร็ว

130301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี

จ.3

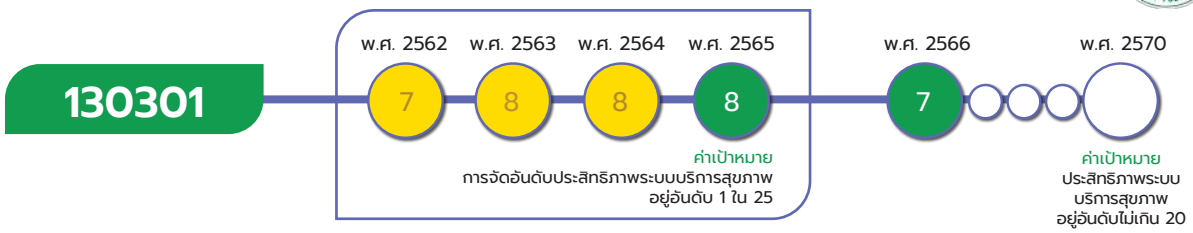

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับไม่เกิน 20

วัตถุประสงค์เพื่อให้การพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานและทันสมัย ลดความเหลื่อมล้ำของประชาชนที่สามารถเข้าถึงได้และพัฒนาระบบเทคโนโลยีทางการแพทย์และสาธารณสุขที่ทันสมัย สนับสนุนการสร้างสุขภาวะที่ดี โดยคำนึงถึงสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐาน นโยบายมาตรการสาธารณสุขของไทยมุ่งพัฒนาระบบบริการสุขภาพอาทิ การยกระดับความพร้อมของระบบบริการสุขภาพ การมุ่งเน้นการดูแลสุขภาพของกลุ่มเป้าหมายกลุ่มเสี่ยง และ ผู้ด้อยโอกาสเพื่อให้สามารถเข้าถึงระบบบริการสุขภาพได้อย่างทั่วถึง เพิ่มศักยภาพและประสิทธิภาพของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นที่ประจักษ์และได้รับการยอมรับจากนานาชาติ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y1) 130301 ยังคงเป้าหมายและตัวชี้วัดเดิมแต่ปรับถ้อยคำให้ชัดเจนขึ้น จากเดิม การจัดอันดับประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ เป็น ประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพ โดยยังคงใช้ค่าเป้าหมายเดิมในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 คืออยู่อันดับไม่เกิน 20

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130301

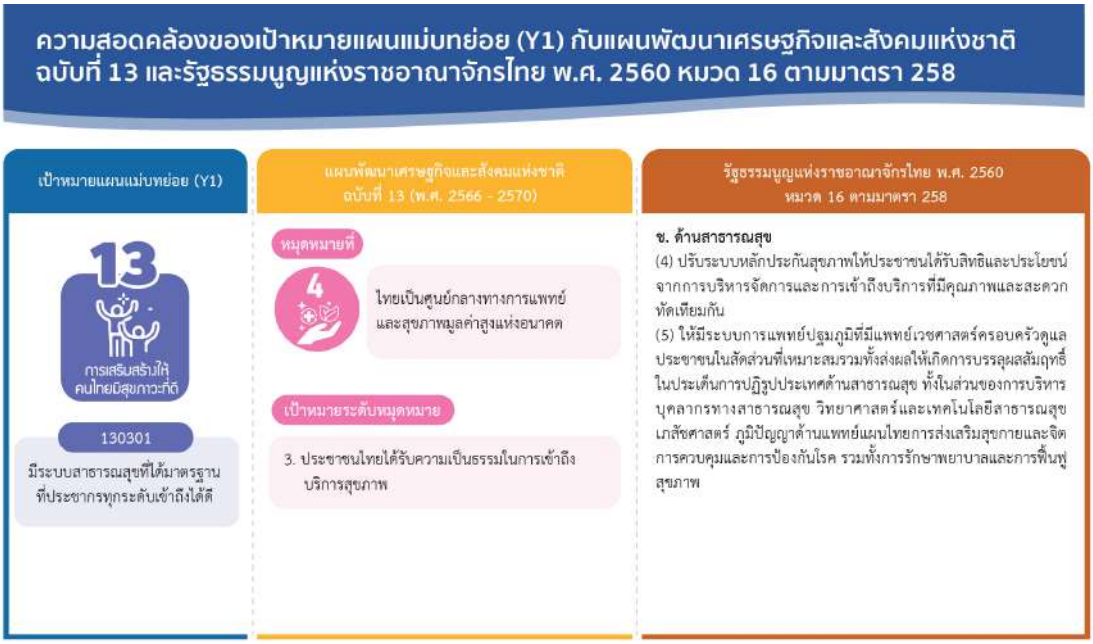

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130301 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ นอกจากนี้เพื่อให้ **เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านสาธารณสุข** ที่กำหนดชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสมรวมทั้งส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพ โดย Numbeo Survey ที่เป็นการวิเคราะห์ดัชนีระบบสุขภาพของแต่ละประเทศ จากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ปัจจัยด้านบุคลากรทางการแพทย์ ปัจจัยด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการวินิจฉัยและรักษาพยาบาล ปัจจัยด้านราคาในการใช้บริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 7 ด้วยคะแนน 77.9 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้คือดัชนีประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับ 1 ใน 33 โดยคิดเป็นร้อยละ 471 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการเทียบเคียงการจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพ โดย Numbeo Suvey ที่เป็นการวิเคราะห์ดัชนีระบบสุขภาพของแต่ละประเทศ จากปัจจัยต่าง ๆ อาทิ ปัจจัยด้านบุคลากรทางการแพทย์ ปัจจัยด้านอุปกรณ์ที่ใช้ในการวินิจฉัยและรักษาพยาบาล ปัจจัยด้านราคาในการใช้บริการ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า การจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพของประเทศไทยอยู่ที่อันดับ 7 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ คือดัชนีประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่อันดับไม่เกิน 20 โดยคิดเป็นร้อยละ 286 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอัตราประสิทธิภาพระบบบริการสุขภาพอยู่ที่อันดับ 8 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 12.5

การจัดอันดับดัชนีระบบสุขภาพ (Healthcare Index)

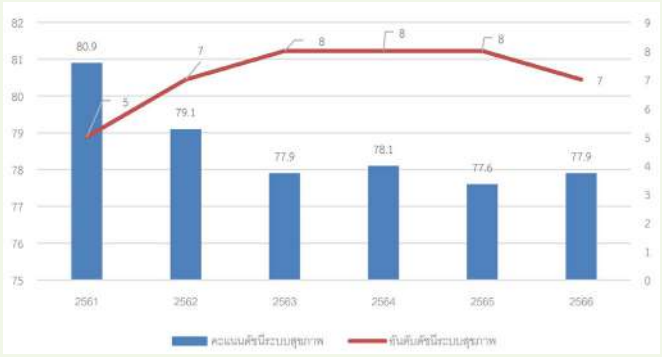

ที่มา: Numbeo Survey

การดำเนินงานที่ผ่านมา

มีการขับเคลื่อนผ่านการดำเนินโครงการสำคัญเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อาทิ โครงการต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมไทยด้านเครื่องมือแพทย์และชีววัตถุที่มีมูลค่าตลาดสูงเพื่อเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ (การพัฒนาต่อยอดกลุ่มผลิตภัณฑ์โรคไต) ที่มุ่งต่อยอดผลงานวิจัยและพัฒนานวัตกรรมไทยด้านเครื่องมือแพทย์และชีววัตถุในกลุ่มโรคไตให้ได้มาตรฐานระดับสากลและสามารถเข้าสู่การผลิตเชิงพาณิชย์ได้ โครงการพัฒนาระบบ/รูปแบบเชิงนวัตกรรมการบริบาล รักษาพยาบาลผู้สูงอายุที่บ้าน/ชุมชน รวมถึงระบบบริการรักษาพยาบาลทางไกล โดยใช้ telemedicine, tele pharmacy, telenursing, video call และระบบบริการของทีมแพทย์ประจำครอบครัว มุ่งเน้นให้ผู้สูงอายุได้รับการจัดบริการ

ที่มา: สถาบันการแพทย์จักรีนฤบดินทร์

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130301

ที่มีคุณภาพมาตรฐานมากยิ่งขึ้น โครงการพัฒนาระบบทันตกรรมปฐมภูมิมาตรฐาน ให้ประชาชนเข้าถึงบริการทันตกรรมปฐมภูมิที่มีมาตรฐานสูงขึ้น และก่อให้เกิดการมีสุขภาพช่องปากที่ดี โครงการพัฒนาเครือข่ายคลินิกโรคปอดอุดกั้นเรื้อรังให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการได้มากยิ่งขึ้น และลดอัตราการกำเริบเฉียบพลันได้มากขึ้น โครงการการขยายการเข้าถึงการคัดกรองโรคมะเร็งและโรคหัวใจด้วยเครื่องมือพิเศษในรูปแบบการร่วมจ่ายของประชาชน ให้ประชาชนสามารถเข้าถึงการตรวจคัดกรองมะเร็งและโรคหัวใจได้มากขึ้น รวมทั้งการรองรับการจัดบริการแก่นักท่องเที่ยวต่างชาติที่จะเข้ามาใช้บริการตรวจคัดกรองสุขภาพในประเทศไทย นอกจากนี้ หน่วยงานต่าง ๆ ยังได้ร่วมขับเคลื่อนผ่านการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ครอบคลุมทั้งการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรมาใช้ในการจัดบริการทางการแพทย์ การเพิ่มศักยภาพและพัฒนาแนวทางการจัดบริการทั้งในด้านสุขภาพกายและสุขภาพจิต การพัฒนาระบบหลักประกันสุขภาพให้มีความครอบคลุมและสามารถให้ความคุ้มครองแก่ประชาชนได้ดียิ่งขึ้น การพัฒนาระบบสารสนเทศเทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการแพทย์ให้ประเทศไทยมีศักยภาพในการพึ่งพาตนเองได้มากขึ้น และสามารถนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ประกอบการจัดบริการได้มากยิ่งขึ้น

ที่มา : Bangkok Bank INNOHUB

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ประเทศไทยจะได้ดำเนินนโยบายศูนย์กลางสุขภาพนานาชาติมาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งได้รับความน่าเชื่อถือจากนักท่องเที่ยวต่างชาติ ตลอดจนมีการพัฒนาศักยภาพการจัดบริการทางการแพทย์ที่สูงขึ้นให้แก่ประชาชนไทย รวมทั้งมีการส่งเสริมการวิจัยองค์ความรู้และการพัฒนานวัตกรรมทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม ประเทศไทยยังคงมีการพึ่งพาเทคโนโลยีและนวัตกรรมทางการแพทย์จากต่างประเทศ แม้จะมีความพยายามในการส่งเสริมให้เกิดการพัฒนานวัตกรรมและความน่าเชื่อถือของนวัตกรรมทางการแพทย์ไทย แต่ที่ผ่านมายังไม่ได้ผลในวงกว้างอย่างเป็นรูปธรรมมากนัก ขณะเดียวกัน แม้จะมีการพัฒนางานด้านระบบหลักประกันสุขภาพจนได้รับการยอมรับและเป็นหนึ่งในตัวอย่างการสร้างระบบหลักประกันสุขภาพที่ดีในเวทีนานาชาติ แต่ยังคงเกิดความเหลื่อมล้ำในการกำหนดสิทธิประโยชน์ ตลอดจนการพัฒนาระบบสารสนเทศทางด้านสุขภาพยังไม่สามารถเชื่อมต่อกันทั้งระบบได้ และเกิดภัยคุกคามจากอาชญากรรมทางไซเบอร์ที่โจมตีระบบคอมพิวเตอร์ของหน่วยงานและหน่วยบริการ นอกจากนี้ ด้วยการสูงวัยและภาระการเจ็บป่วยของประชากรที่มากขึ้น หากยังไม่สามารถพัฒนาระบบการจัดบริการสุขภาพที่สามารถช่วยป้องกันการเจ็บป่วย และการให้เกิดการจัดการตนเองได้ จะก่อให้เกิดความเสี่ยงต่อระบบการรักษาพยาบาลในสถานพยาบาลอย่างมาก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรส่งเสริมและผลักดันให้เกิดการนำนวัตกรรมและงานวิจัยไทยไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์อย่างเป็นรูปธรรมให้มากขึ้น ตลอดจนการส่งเสริมให้เกิดการลงทุนและการกระจายองค์ความรู้การผลิตเครื่องมือแพทย์ ยา หรือวัสดุทางการแพทย์ ให้ประเทศไทยสามารถพึ่งพาตนเองได้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งมุ่งเน้นการประสานการดำเนินงานระหว่างระบบหลักประกันสุขภาพให้มีการกำหนดสิทธิประโยชน์ โดยเฉพาะการกำหนดสิทธิประโยชน์รายการใหม่เพิ่มเติมให้มีความสอดคล้องกันมากขึ้น และมีการพัฒนาระบบสารสนเทศทางการแพทย์ให้เกิดศูนย์กลางข้อมูลระดับชาติ สามารถส่งต่อข้อมูลผู้ป่วยในแต่ละหน่วยบริการสุขภาพที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการรับและส่งต่อการจัดบริการ รวมทั้งการนำส่งข้อมูลสุขภาพย้อนกลับเป็นข้อมูลสุขภาพส่วนบุคคลได้อย่างครอบคลุมทั่วประเทศภายใต้ระบบที่มีความมั่นคงปลอดภัยทางไซเบอร์ ทั้งนี้ ควรต้องมุ่งเน้นการพัฒนาระบบบริการสุขภาพที่ช่วยสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค และการจัดการตนเองด้านสุขภาพเพื่อมุ่งเน้นการลดการเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้ ไม่ให้เกิดภาระแก่หน่วยบริการมากเกินความจำเป็น

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130401

แผนแม่บทย่อย | การกระจายบริการสาธารณสุขอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

จ.3

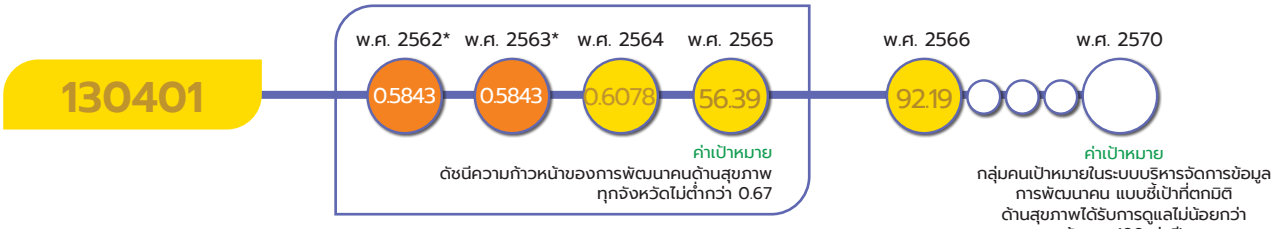

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 130401 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีความก้าวหน้าของคน (Human Achievement Index - HAI) ซึ่งมีการจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี ดังนั้นสถานการณ์ พ.ศ. 2563 จึงอ้างอิงข้อมูลจากดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ณ พ.ศ. 2562 ส่งผลให้ตัวเลขแสดงสถานการณ์ใน พ.ศ. 2562 และ พ.ศ. 2563 เป็นตัวเลขเดียวกัน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นปัจจัยสำคัญในการลดความเหลื่อมล้ำของการเข้าถึงบริการสาธารณสุข คือการยกระดับมาตรฐานการให้บริการทางการแพทย์ที่เป็นไปตามมาตรฐานสากลให้เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน การสร้างความรู้ความเข้าใจเรื่องการใช้สิทธิบริการสาธารณสุขให้ประชาชน การยกระดับการกระจายบริการสาธารณสุขและการเพิ่มบุคลากรที่เพียงพอต่อความต้องการของคนในแต่ละพื้นที่เขตบริการเพื่อลดปัญหาการขาดแคลนบุคลากรทางการแพทย์ โดยเฉพาะการผลิตแพทย์ พยาบาลและสาขาวิชาชีพที่ขาดแคลนอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในพื้นที่ต่างจังหวัดและพื้นที่ห่างไกล โดยปัจจัยดังกล่าวจะเป็นปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญส่งผลให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y1) 130401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> ดัชนีความก้าวหน้าของการพัฒนาคนด้านสุขภาพ ทุกจังหวัดไม่ต่ำกว่า 0.68 <u>เป็น</u> กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130401

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130401 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ **หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมาย 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตนอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านสาธารณสุข** ที่กำหนดชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสมรวมทั้งส่งผลให้เกิดการบรรลุผลสัมฤทธิ์ในประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านสาธารณสุข ทั้งในส่วนของการบริหารบุคลากรทางสาธารณสุข วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสาธารณสุข เภสัชศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยการส่งเสริมสุขภาพกายและจิต การควบคุมและการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ เภสัชศาสตร์ ภูมิปัญญาด้านแพทย์แผนไทยการส่งเสริมสุขภาพกายและจิต การควบคุมและการป้องกันโรค รวมทั้งการรักษาพยาบาลและการฟื้นฟูสุขภาพ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปภาพรวมสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากประชาชนที่มีความยากจนในมิติด้านสุขภาพจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าหรือ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลโดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 เป็น 82,281 ราย หรือคิดเป็นร้อยละ 92.19 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 จึงคิดเป็นร้อยละ 92 ซึ่งยังต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับเด็กแรกเกิดที่มีน้ำหนักตามเกณฑ์ ครัวเรือนที่รับประทานอาหารถูกสุขลักษณะ ครัวเรือนที่ใช้ยาอย่างเหมาะสมและการออกกำลังกายด้วยระยะเวลาที่เหมาะสม เพื่อลดความเหลื่อมล้ำในประเทศไทย

ร้อยละคนยากจนด้านสุขภาพที่ได้รับความช่วยเหลือ

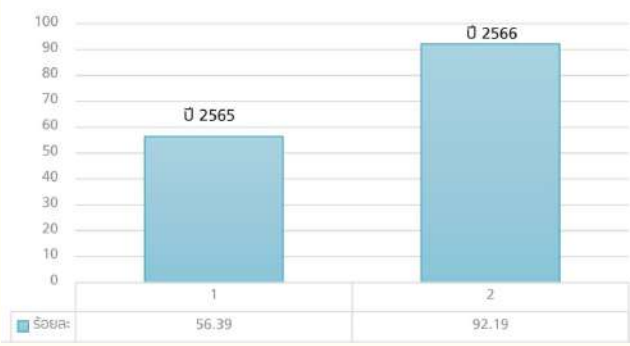

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากกลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า หรือ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีร้อยละ 92.19 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 257 ที่กำหนดให้กลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าที่ตกมิติด้านสุขภาพได้รับการดูแลไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 จึงคิดเป็นร้อยละ 92 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีกลุ่มคนเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าหรือ TPMAP ที่ตกมิติด้านสุขภาพดำเนินการได้เพียงร้อยละ 56.39 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 63.49 อย่างไรก็ตามหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินการได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานที่สอดคล้องกับการบรรลุเป้าหมายและควรประสานการดำเนินงานร่วมกันอย่างต่อเนื่องเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรมโดยเฉพาะการส่งเสริมการเข้าถึงบริการสาธารณสุขของประชาชนในพื้นที่ห่างไกลหรือที่กันดาร ประชาชนยากจนที่อาศัยในเขตเมือง ตลอดจนการพัฒนาบริการที่มุ่งเน้นผลลัพธ์ด้านสุขภาพโดยเฉพาะการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค ให้สามารถลดการเจ็บป่วยจากโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่สามารถป้องกันได้

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130401

การดำเนินงานที่ผ่านมา

มีการขับเคลื่อนผ่านการดำเนินงานต่าง ๆ ของแต่ละหน่วยงาน อาทิ การสนับสนุนงบประมาณให้แก่โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลที่ถูกถ่ายโอนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เพื่อพัฒนาศักยภาพและคุณภาพการจัดบริการแก่ประชาชนในพื้นที่ การเพิ่มจำนวนหน่วยบริการปฐมภูมิและการพัฒนาศักยภาพหน่วยบริการปฐมภูมิ ที่ครอบคลุมถึงการให้บริการสุขภาพจิตและจิตเวช เพื่อให้ผู้ป่วยสามารถเข้าถึงบริการปฐมภูมิและบริการสุขภาพจิตและจิตเวชได้มากยิ่งขึ้น การพัฒนาการจัดบริการแก่ผู้อยู่ในพื้นที่ทุรกันดาร พื้นที่ตามแนวตะเข็บชายแดน พื้นที่พิเศษด้านความมั่นคง ให้ประชาชนในพื้นที่ดังกล่าวสามารถเข้าถึงบริการสุขภาพขั้นพื้นฐานที่มีคุณภาพและปลอดภัย การสร้างเสริมให้ผู้ป่วยด้อยโอกาสสามารถเข้าถึงบริการปลูกถ่ายอวัยวะ ให้สามารถเข้ารับบริการโดยไม่ก่อให้เกิดภาระทางการเงินและนำไปสู่การมีคุณภาพชีวิตที่ดี การผลิตบุคลากรทางการแพทย์ให้สามารถรองรับกับการจัดบริการสาธารณสุขแก่ประชาชน การพัฒนาสมรรถนะภาคประชาชน บุคลากรท้องถิ่น และสหวิชาชีพ ที่เป็นส่วนหนึ่งของการสร้างชุมชนให้มีความเข้มแข็งและสามารถจัดการตนเองด้านสุขภาพได้

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ประเทศไทยจะให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบบริการสาธารณสุขให้ประชาชนทุกกลุ่มทุกวัยสามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อสุขภาพได้ อย่างไรก็ตาม ยังพบว่า ประชาชนไทยยังไม่สามารถมีผลลัพธ์ด้านสุขภาพที่ดีมากนัก โดยเฉพาะการเจ็บป่วยจากโรคไม่ติดต่อที่ป้องกันได้ รวมถึงการประสบปัญหาสุขภาพจิต โดยอัตราการฆ่าตัวตายสำเร็จมีแนวโน้มเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2562 ที่ 6.64 รายต่อแสนประชากร เป็น 7.38 รายต่อแสนประชากร ใน พ.ศ. 2564 เช่นเดียวกับการมีอัตราผู้ป่วยรายใหม่ของโรคเบาหวานจากปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 ที่ 561.93 รายต่อแสนประชากร เป็น 605.66 รายต่อแสนประชากร ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อัตราผู้ป่วยรายใหม่ของโรคความดันโลหิตสูงที่เพิ่มขึ้นจาก 1,159.97 รายต่อแสนประชากร เป็น 1,241.55 รายต่อแสนประชากร ในช่วงเวลาเดียวกัน สะท้อนถึงช่องว่างการจัดบริการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรคไม่ให้ประชาชนต้องเจ็บป่วยจากโรคที่ป้องกันได้ด้วยการมีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ แม้ในช่วงที่ผ่านมาประเทศไทยจะเพิ่มการผลิตบุคลากรทางการแพทย์อย่างต่อเนื่อง แต่ยังคงประสบปัญหาการกระจายบุคลากรและการธำรงรักษาบุคลากร ทำให้พื้นที่ภูมิภาคยังคงประสบปัญหาขาดแคลนบุคลากรผู้ปฏิบัติงานทางการแพทย์และสาธารณสุขอยู่มาก ขณะเดียวกัน แม้ปัจจุบันจะมีการขยายการจัดบริการนอกโรงพยาบาลมากขึ้น ซึ่งเป็นหนึ่งในแนวทางการจัดบริการที่ลดภาระของบุคลากรในการจัดบริการทางการแพทย์และสาธารณสุข แต่ยังไม่สามารถขยายการดำเนินการได้ครอบคลุมทุกพื้นที่

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130401

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการร่วมพัฒนาระบบบริการสุขภาพโดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง และสร้างการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะการมุ่งเน้นการจัดสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตที่เป็นมิตรต่อสุขภาพ การส่งเสริมให้ภาคส่วนนอกสถานพยาบาลเข้าร่วมการจัดบริการสุขภาพที่ช่วยลดค่าเสียโอกาสจากการต้องมารอรับบริการที่สถานพยาบาล การนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาร่วมใช้ในการจัดบริการ โดยเฉพาะการลดภาระบุคลากรหรือการใช้ทดแทนบุคลากรในการปฏิบัติงานบางประเภท อาทิ การขยายความครอบคลุมของการให้บริการการแพทย์ทางไกล ตลอดจนการมุ่งเน้นให้ประชาชนและภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีบทบาทในการจัดการตนเองด้านสุขภาพที่จะช่วยลดโอกาสการเจ็บป่วยและการใช้บริการในสถานพยาบาลจากโรคที่ป้องกันได้

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130501

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาและสร้างระบบรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

จ.3

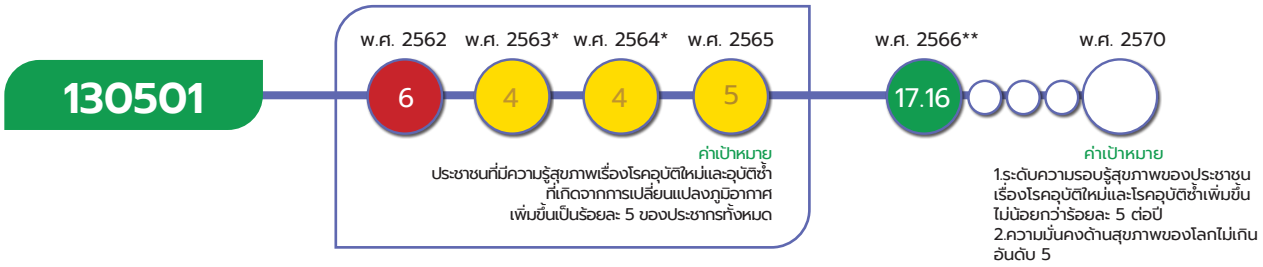

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 130501 สถานการณ์ใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากผลการประเมินของโดยใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากประเทศที่ฟื้นตัวจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยสถาบัน Global COVID-19 Index (GCI) ซึ่งข้อมูลการประเมินความรอบรู้ สุขภาพของประชาชน เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ มีการจัดเก็บทุก ๆ 2 ปี ส่งผลให้ตัวเลขแสดงสถานการณ์ใน พ.ศ. 2563 และ พ.ศ. 2564 เป็นตัวเลขเดียวกัน

** เป้าหมาย 130501 พิจารณาจากตัวชี้วัดที่ 1 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี
2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาปัจจัยสำคัญที่จะช่วยให้ประชาชนสามารถรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ คือการพัฒนาระบบเทคโนโลยีพยากรณ์แนวโน้มการเกิดโรคที่ทันต่อสถานการณ์ เพิ่มมาตรฐานข้อมูลด้านโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่น่าเชื่อถือ มีแหล่งข้อมูลอ้างอิงการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขโดยต้องอาศัยปัจจัยแห่งความสำเร็จ อาทิ ระบบเฝ้าระวังป้องกันและระบบรับมือปรับตัวสำหรับโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ และโรคติดต่ออันตราย เพิ่มช่องทางการพัฒนาเครือข่ายเฝ้าระวังและเตือนภัย โดยความร่วมมือทุกภาคส่วนทั้งระดับชาติและนานาชาติให้มีความพร้อมในการรับมือกับโรค การพัฒนารูปแบบการสื่อสารความเสี่ยงให้มีความหลากหลายและถูกต้อง รวมทั้งประสานงานภายในองค์กรและภาคีเครือข่าย เพิ่มนโยบายและมาตรการทางสังคมที่รองรับการรับมือต่อการปรับตัวต่อโรคได้ทันท่วงที

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y1) 130501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนประชาชนที่มีความรอบรู้สุขภาพเรื่องโรคอุบัติใหม่และอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศเพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 5 ของประชากรทั้งหมด เป็น ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 ภายในปี 2570

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 130501 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 4** ระบบบริหารจัดการภาวะฉุกเฉินด้านสุขภาพมีความพร้อมรองรับภัยคุกคามสุขภาพนอกจากนี้ เพื่อให้ **เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านสาธารณสุข** ที่กำหนดชัดเจน เพื่อให้ประชาชนได้รับสิทธิและประโยชน์จากการบริหารจัดการและการเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพและสะดวกทัดเทียมกัน และให้มีระบบการแพทย์ การควบคุม และการป้องกันโรค **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก ตัวชี้วัด (1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำโดยพิจารณาเทียบเคียงจากการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนที่มีความรอบรู้เรื่องโรคใน พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 60.49 และ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 60.65 ซึ่งลดลงเป็นร้อยละ 0.16 ประกอบกับอัตราประชาชนไทยมีพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรค พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 80.34 และ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ร้อยละ 46.18 ซึ่งเพิ่มขึ้นร้อยละ 34.16 เพื่อนำมาใช้ในการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ โดยเพิ่มขึ้นคิดเป็นเฉลี่ยร้อยละ 17.16 ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ 343 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ส่วนตัวชี้วัดที่ (2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 นั้นอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130501

การประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชน

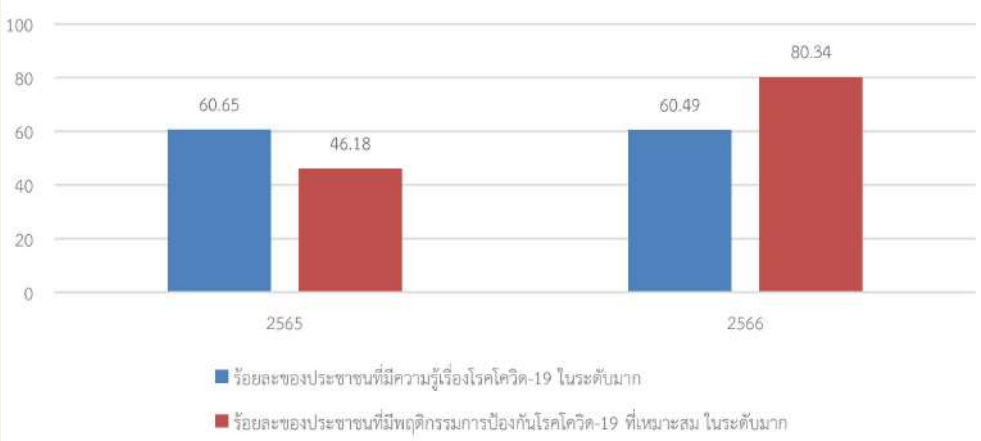

ที่มา : กรมควบคุมโรค

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก ตัวชี้วัด (1) ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่มีค่าเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 17.16 จากการเทียบเคียงจากการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในการควบคุมป้องกันโรคและภัยสุขภาพของประชาชนที่มีความรอบรู้เรื่องโรค ลดลงเป็นร้อยละ 0.16 และประชาชนไทยมีพฤติกรรมสุขภาพในการป้องกันโรค พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้นร้อยละ 34.16 เมื่อเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ระดับความรอบรู้สุขภาพของประชาชนเรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยคิดเป็นร้อยละ 343 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ส่วนตัวชี้วัดที่ (2) ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 นั้นอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งแรก ส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบอัตราการพัฒนาของ พ.ศ. 2566 กับปีก่อนหน้าได้ อย่างไรก็ตามการพัฒนางานด้านสาธารณสุขให้มีความพร้อมสำหรับรองรับการจัดการโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำ จำเป็นต้องอาศัยการพัฒนาการดำเนินงานอย่างต่อเนื่องให้มีความเท่าทันกับบริบททั้งภายในและภายนอกประเทศที่ส่งผลกระทบต่อการเฝ้าระวังป้องกัน และจัดการกับโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำ

หมายเหตุ : ตัวชี้วัด ความมั่นคงด้านสุขภาพของโลกไม่เกินอันดับ 5 นั้นอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

มีการขับเคลื่อนผ่านการจัดทำโครงการสำคัญเพื่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 อาทิ โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการเฝ้าระวังสถานการณ์ของโรคอุบัติใหม่ อุบัติซ้ำ หรือโรคติดต่ออันตรายแบบบูรณาการ ระยะที่ 2 เพื่อพัฒนาแพลตฟอร์มฯ ให้สามารถบันทึกข้อมูลอุณหภูมิร่างกาย แล้วนำมาวิเคราะห์และแสดงผล รวมถึงการเชื่อมโยงข้อมูลสุขภาพจากโรงพยาบาล และมีการแจ้งเตือนไปยังเจ้าหน้าที่และประชาชนได้ โครงการพัฒนาสมรรถนะช่องทางเข้าออกประเทศ พร้อมรับมือและปรับตัวต่อโรคอุบัติใหม่โรคอุบัติซ้ำ และการจัดการภาวะฉุกเฉินทางสาธารณสุขระหว่างประเทศ เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังการป้องกันควบคุมโรคที่ช่องทางเข้าออกประเทศ สามารถจัดการกับภัยสุขภาพระหว่างประเทศได้ดียิ่งขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาขีดความสามารถในการรับมือและปรับตัวกับโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำ อาทิ การจัดทำแผนเพื่อเตรียมความพร้อมในการบริหารจัดการทรัพยากรให้พร้อมรับมือกับภาวะฉุกเฉินด้านสาธารณสุข การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและยกระดับองค์ความรู้ให้มีศักยภาพรับมือกับการจัดการโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำมากยิ่งขึ้น การพัฒนาด้านกำลังคนด้านระบาดวิทยาให้มีปริมาณและคุณภาพสำหรับรองรับการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น และการพัฒนากลไกการสื่อสารและการจัดการพฤติกรรมเสี่ยงแก่ประชาชนให้มีพฤติกรรมที่เหมาะสมกับการป้องกันควบคุมโรค

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ประเทศไทยจะประสบความสำเร็จในการจัดการกับสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รวมทั้งมีผลการประเมินที่ดีจากการประเมินสมรรถนะหลักในการปฏิบัติตามกฎอนามัยระหว่างประเทศ โดยผู้เชี่ยวชาญภายนอกประเทศ และมีการพัฒนาองค์ความรู้ด้านการวิจัยอย่างต่อเนื่อง แต่การมีองค์ความรู้เพื่อให้เท่าทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโรคอุบัติใหม่อุบัติซ้ำจำเป็นต้องมีการศึกษาวิจัยอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งที่ผ่านมาประเทศไทยยังต้องพึ่งพาองค์ความรู้ และนวัตกรรมจากต่างประเทศ โดยเฉพาะเครื่องมือแพทย์ ยา วัคซีน ขณะเดียวกัน ด้วยโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำมีความถี่สูงขึ้นจากช่วงที่ผ่านมา ทำให้ประเทศไทยต้องมีการพัฒนาและสร้างองค์ความรู้ร่วมกับองค์กรผู้เชี่ยวชาญอย่างต่อเนื่อง และมีการปรับปรุงฐานข้อมูลด้านระบาดวิทยาให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง ตลอดจนมีการประสานความร่วมมือกับประเทศที่มีชายแดนติดต่อกับประเทศไทย เพื่อป้องกันไม่ให้เชื้อโรคที่อาจอุบัติขึ้นข้ามเข้ามาในเขตแดนของประเทศได้โดยง่าย อีกทั้ง ปัจจุบันกฎหมายของประเทศยังไม่มีการปรับแก้ไขให้มีความครอบคลุมและเกิดความชัดเจนในการเตรียมความพร้อมสำหรับการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาหากเกิดการแพร่ระบาดของโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำ หรือสาธารณภัยทางการแพทย์ นอกจากนี้ ด้วยการพัฒนาของเทคโนโลยีสารสนเทศ แม้จะทำให้ประชาชนเข้าถึงสื่อได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึงมากขึ้น แต่ยังมีความเสี่ยงจากกลไกการประมวลผลของสื่อสังคมออนไลน์ที่ทำให้ประชาชนได้รับเพียงสื่อที่ตรงกับความเชื่อและความรู้สึกของตนเอง ซึ่งเป็นปัญหาอุปสรรคสำคัญอย่างหนึ่งสำหรับการจัดการกับองค์ความรู้หรือความเชื่อด้านสุขภาพที่ไม่ถูกต้อง

การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี

130501

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการพัฒนากฎหมายให้มีความครอบคลุมและเกิดความพร้อมในการจัดการในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแก้ไขปัญหาการแพร่ระบาดของโรคระบาดรุนแรง หรือเมื่อเกิดสาธารณภัยทางการแพทย์ รวมถึงการยกระดับศักยภาพทางห้องปฏิบัติการและองค์ความรู้ให้มีความก้าวหน้าทันสมัยอย่างต่อเนื่อง การพัฒนาศักยภาพการพึ่งพาตนเองด้านเครื่องมือแพทย์ ยา และวัสดุทางการแพทย์ ตลอดจนการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางด้านสุขภาพที่เชื่อมโยงทุกเครือข่ายบริการทั้งภาครัฐและภาคเอกชน ให้มีศักยภาพในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และแจ้งเตือนภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนมีการประเมินความรอบรู้ด้านสุขภาพในโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำอย่างต่อเนื่อง ควบคู่ไปกับการนำผลการสำรวจความรอบรู้แล้วนำมาใช้ในการพัฒนาช่องทางหรือรูปแบบการสื่อสารให้สามารถเข้าถึงประชาชนทุกกลุ่มทุกพื้นที่ เพื่อให้ประชาชนมีความพร้อมในการเฝ้าระวัง ป้องกัน และจัดการหากเกิดโรคติดต่ออุบัติใหม่อุบัติซ้ำ

แผนแม่บท

14 ศักยภาพการกีฬา

มุ่งส่งเสริมการใช้กีฬาและนันทนาการบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬา โดยใช้เป็นเครื่องมือในการเสริมสร้างสุขภาวะที่ดีของประชาชนอย่างมีมาตรฐานและครบวงจร ตลอดจนพัฒนาทักษะทางกีฬาสู่ความเป็นเลิศในระดับนานาชาติเพื่อการอาชีพ

ศักยภาพการกีฬา

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ภาครัฐส่งเสริมการใช้กิจกรรมกีฬาและนันทนาการบนพื้นฐานของวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นเครื่องมือเสริมสร้างสุขภาวะของประชาชน พร้อมกับสร้างนิสัยรักกีฬาและมีน้ำใจนักกีฬา สร้างความสามัคคีของคนในชาติ หล่อหลอมการเป็นพลเมืองดี พัฒนาคุณภาพชีวิต พัฒนาทักษะด้านกีฬาสู่ความเป็นเลิศและกีฬาเพื่อการอาชีพในระดับนานาชาติ โดยมีเป้าหมายระดับประเด็นคือ **คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกติกามากขึ้นด้วยกีฬา** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
140001

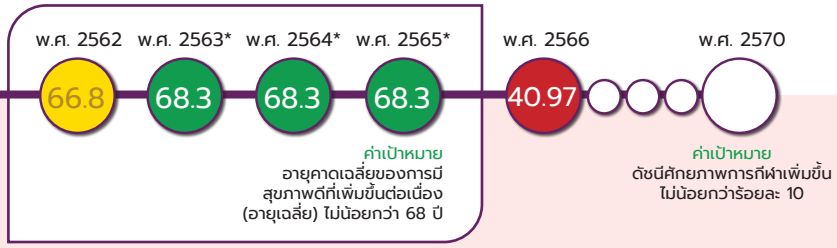

*หมายเหตุ : สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายใช้ข้อมูลรายงานอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีของประชาชนไทย (HALE) โดยองค์การอนามัยโลก ซึ่งมีการจัดเก็บทุก 4 ปี โดย พ.ศ. 2562 อ้างอิงจากรายงานฯ พ.ศ. 2559 ซึ่งมีค่าอยู่ที่ 66.8 ปี ในขณะที่ พ.ศ. 2563 – 2565 อ้างอิงจากรายงานฯ พ.ศ. 2562 ที่มีค่าอยู่ที่ 68.3 ปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 140001 คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้น ด้วยกีฬา

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 140001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม พิจารณาจากอายุคาดเฉลี่ยของการมีสุขภาพดีที่เพิ่มขึ้นต่อเนื่อง (อายุเฉลี่ย) ไม่น้อยกว่า 68 ปี เป็น ดัชนีศักยภาพการกีฬาเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ใน พ.ศ. 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีศักยภาพการกีฬา ซึ่งเป็นดัชนีผสม (Composite Index) ที่จัดทำขึ้นใหม่ โดยคำนวณจากองค์ประกอบดังนี้ (1) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ (2) ร้อยละของประชากรที่มีค่าดัชนีมวลกาย (Body Mass Index : BMI (Kg/m2)) อยู่ในเกณฑ์ปกติ (18.6 – 24) (3) ร้อยละของประชากรอายุ 15 ปีขึ้นไปที่ไม่มีโรคประจำตัว และ (4) ร้อยละของค่าใช้จ่ายด้านสุขภาพต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมด โดยเมื่อพิจารณาสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ซึ่งดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 40.97 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ –17.3 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

แผนแม่บท
14

ศักยภาพการกีฬา

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีศักยภาพการกีฬา พ.ศ. 2566 ที่มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 40.97 คิดเป็นการหดตัวลงร้อยละ 17.3 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีศักยภาพการกีฬาต้องเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 10 จึงส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ดัชนีศักยภาพการกีฬามีค่าอยู่ที่ 41.69 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง คิดเป็นร้อยละ 1.73

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (14) การพัฒนาศักยภาพการกีฬาของประเทศไทย ยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการเพื่อให้บรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬาและมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา อาทิ (1) การสร้างความตระหนัก/ทัศนคติของประชาชนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีกิจกรรมทางกายและสร้างพฤติกรรมการเล่นกีฬาและออกกำลังกายให้กับประชาชนอย่างครอบคลุมและเหมาะสม (2) การวางแผนการพัฒนากีฬาระยะยาว เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในทุกระดับ มีการสร้างพื้นที่ในการแสดงความสามารถผ่านการจัดการแข่งขันตั้งแต่ระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับนานาชาติ (3) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกทั่วถึง และ (4) การวางแผน เพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับจำนวนบุคลากรด้วยการพัฒนาหลักสูตรและเพิ่มโครงการฝึกอบรมตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง โดยเฉพาะครูผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (14) ศักยภาพการกีฬา ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	140001		
Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	140101	140201	140301

ศักยภาพการกีฬา

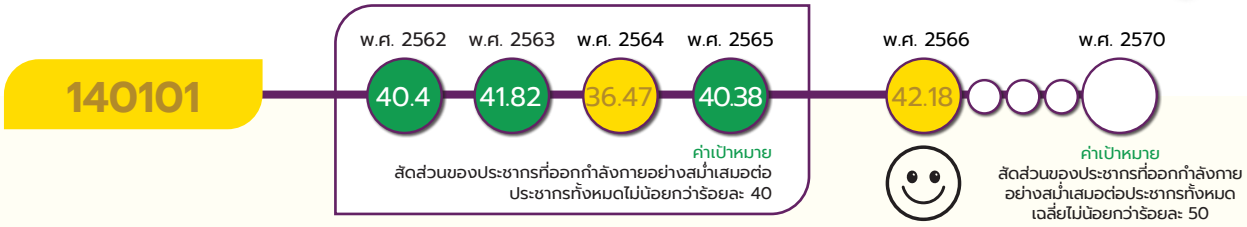

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 42.18 คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มีสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดมีค่าอยู่ที่ 40.38 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 18.71

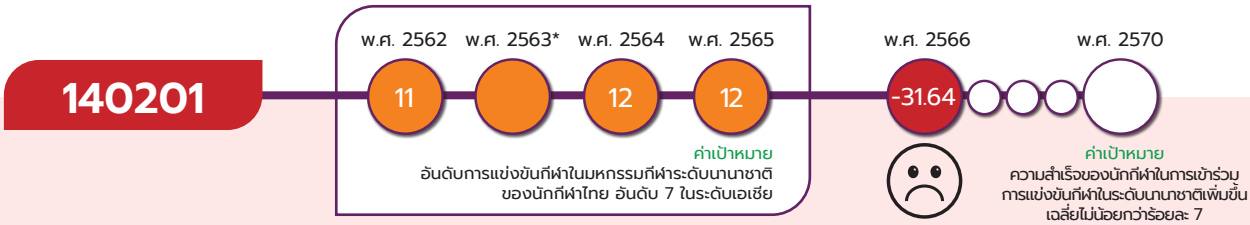

*หมายเหตุ : สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยไม่มีตัวเลข เนื่องจากใน พ.ศ. 2563 เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จึงไม่มีการจัดมหกรรมกีฬาในระดับเอเชียและระดับโลก

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากความสำเร็จของนักกีฬาไทยในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ซึ่งอ้างอิงจากผลการเข้าร่วมการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 19 และผลการแข่งขันซีเกมส์ ครั้งที่ 32 เฉลี่ยรวมลดลงร้อยละ 31.64 คิดเป็นการหดตัวลงร้อยละ 452 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ส่งผลให้**สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ความสำเร็จของนักกีฬาฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.26 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง** คิดเป็นการหดตัวลงร้อยละ 483.05

แผนแม่บท
14

ศักยภาพการกีฬา

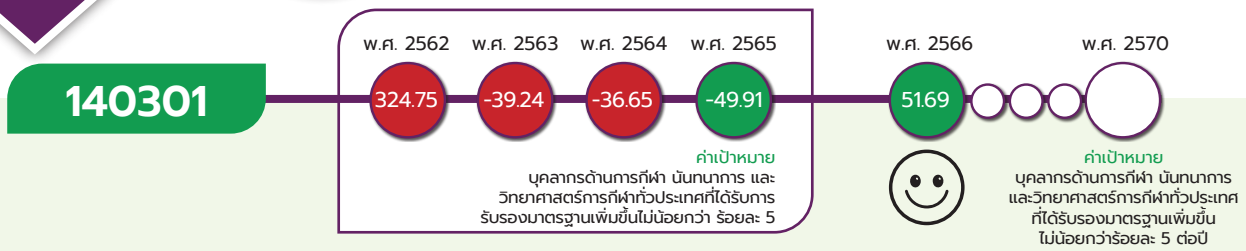

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนบุคลากรฯ 2,113 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.69 คิดเป็นร้อยละ 1,033.40 ของค่าเป้าหมาย โดยเมื่อเทียบสถานการณ์กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนบุคลากรฯ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่จำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหดตัวลงร้อยละ 49.91 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 209.57

ศักยภาพการกีฬา

140101

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมการออกกำลังกาย

จ.3

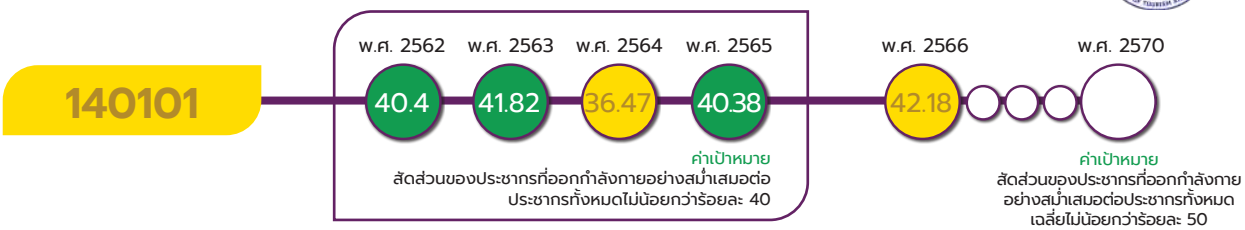

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ขับเคลื่อนด้วยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการกีฬาและนันทนาการให้มีความพร้อมและประชาชนสามารถเข้าถึงได้ง่าย ประกอบกับการสร้างความต้องการออกกำลังกายในระดับบุคคลด้วยระบบการศึกษา เพื่อถ่ายทอดทัศนคติอันดีและความตระหนักถึงความสำคัญของการออกกำลังกาย พร้อมดำเนินมาตรการจูงใจให้ประชาชนออกกำลังกายและเพิ่มโอกาสในการเข้าถึงบริการด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬา ซึ่งดำเนินไปบนพื้นฐานของความร่วมมือกับทุกภาคส่วน ความเพียงพอของบุคลากรและอาสาสมัครที่มีมาตรฐานสูง ภายใต้เงื่อนไขของสภาพแวดล้อมทางกฎหมายและการบูรณาการข้อมูลของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการส่งเสริมการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้นของประชาชน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราความรอบรู้ด้านสุขภาวะของประชากรอยู่ที่ร้อยละ 50 เป็น คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50

ศักยภาพการกีฬา

140101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
14 ศักยภาพการกีฬา 140101 คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬาและนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140101 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลสถานการณ์การออกกำลังกายหรือเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอของประชาชนไทย จัดเก็บโดยกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่าสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 42.18 โดยคิดเป็นร้อยละ 84.36 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

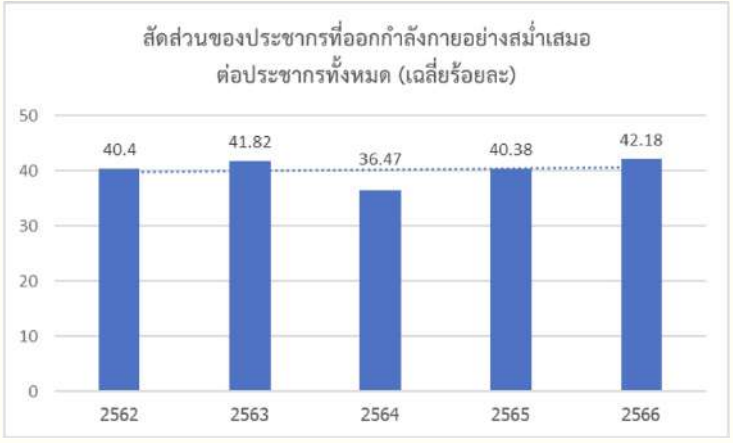

ที่มา : กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

ศักยภาพการกีฬา

140101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีสัดส่วนอยู่ที่ร้อยละ 42.18 คิดเป็นร้อยละ 84.36 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มีสัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด สัดส่วนของประชากรที่ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอต่อประชากรทั้งหมดมีค่าอยู่ที่ 40.38 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 18.71

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาขั้นพื้นฐานให้กลายเป็นวิถีชีวิต และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬาและนันทนาการ โดยมีภาพรวมโครงการ ดังนี้ โครงการพัฒนาและขับเคลื่อนการส่งเสริมกิจกรรมทางกายระดับชาติที่มุ่งส่งเสริมให้ประชาชนทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะกลุ่มเด็กและเยาวชนเรียนรู้วิธีการที่ถูกต้องในการออกกำลังกายและการเล่นกีฬาขั้นพื้นฐานอย่างต่อเนื่องจนกลายเป็นวิถีชีวิต รวมทั้งสามารถปฐมพยาบาลเบื้องต้นได้ โดยมีกิจกรรม อาทิ ผลิตคู่มือหลักสูตรคลินิกไร้พุง จัดกิจกรรมส่งเสริมการออกกำลังกาย ประชาสัมพันธ์องค์ความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ หรือโครงการในกลุ่มส่งเสริมแรงจูงใจในการออกกำลังกาย เช่น โครงการพัฒนาแพลตฟอร์มการประมวลผลข้อมูลกิจกรรมทางกาย การออกกำลังกายและการเล่นกีฬาของประชาชน (Calories Credit Challenge) โดยจะบันทึกแต้มจากการสะสมจำนวนก้าว ระยะทาง และแคลอรี่ เพื่อแลกรางวัลและสิ่งของสมนาคุณที่สนับสนุนโดยภาครัฐ ภาคเอกชน และ/หรือผู้ประกอบการ โครงการศูนย์นันทนาการเติมฝันปันสุข และโครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและกีฬาเพื่อมวลชนที่ช่วยส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ และเป็นการสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้อย่างเป็นระบบ โดยมีเป้าหมายที่จะดำเนินการให้บริการกิจกรรมนันทนาการกับประชาชนครบทุกมิติ และจัดพื้นที่นันทนาการในชุมชน โครงการส่งเสริมกีฬาและนันทนาการผู้สูงอายุที่มุ่งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการอื่น ๆ ที่ช่วยขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2566 ในรูปแบบการจัดการแข่งขันกีฬาและการส่งเสริมกีฬาขั้นพื้นฐาน การก่อสร้างและปรับสภาพสนามกีฬา/สระว่ายน้ำชุมชน การบูรณาการงานกีฬาร่วมกับหน่วยงานด้านสุขภาพของประชาชน การพัฒนาการให้บริการด้านสมรรถภาพทางกาย และการส่งเสริมและเผยแพร่องค์ความรู้ นวัตกรรมด้านการออกกำลังกาย กีฬา และนันทนาการ ทั้งนี้ นอกจากการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการสนับสนุนปัจจัยความสำเร็จของแผนแม่บทย่อย การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการแล้ว ยังสนับสนุนประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรม กีฬาแรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอรวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรงและเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติอีกด้วย

ศักยภาพการกีฬา

140101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการส่งเสริมให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอของประเทศไทย ซึ่งมีความท้าทายสำคัญ ดังนี้ (1) การสร้างแรงจูงใจให้ประชาชนไทยออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอ เป็นวิถีชีวิต (2) การได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลให้การดำเนินกิจกรรมการส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนทั่วประเทศ มีการขาดช่วงและไม่สามารถออกกำลังกาย เล่นกีฬา และร่วมกิจกรรมอย่างเต็มที่และต่อเนื่อง ซึ่งประชาชนบางส่วนโดยเฉพาะในวัยเด็กและเยาวชนที่ค่อนข้างสูง และ (3) สภาพแวดล้อม โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกในการมีกิจกรรมของประชาชนยังไม่ครอบคลุม/เพียงพอต่อความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มและทุกช่วงวัย รวมถึงสภาพแวดล้อมด้านมลภาวะ โดยเฉพาะทางอากาศ ที่ส่งผลต่อความต้องการในการออกกำลังกายกลางแจ้งของประชาชนอีกด้วย

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอ เป็นปัจจัยสำคัญต่อการมีสุขภาวะที่ดีของประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมวางแผนและดำเนินการ (1) สร้างความตระหนัก/ทัศนคติของประชาชนให้เล็งเห็นถึงความสำคัญของการมีกิจกรรมทางกาย (2) สร้างพฤติกรรมการเล่นกีฬาและออกกำลังกายให้กับประชาชนอย่างครอบคลุมและเหมาะสมกับความต้องการของประชาชนทุกกลุ่มวัย (3) การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการ โดยเฉพาะโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ ที่มีคุณภาพและประชาชนสามารถเข้าถึงได้อย่างสะดวกทั่วถึง อาทิ สวนสาธารณะ สนามกีฬา สระว่ายน้ำ ทางที่เหมาะสำหรับการเดินเท้าหรือปั่นจักรยานอย่างปลอดภัย และอุปกรณ์กีฬา/อุปกรณ์สำหรับออกกำลังกายต่าง ๆ และ (4) เชื่อมโยงและบูรณาการข้อมูลด้านการเล่นกีฬาการออกกำลังกาย และการมีกิจกรรมทางกายของประชาชน เข้ากับแพลตฟอร์มอื่น ๆ อย่างเป็นรูปธรรม อาทิ ฐานข้อมูลด้านสุขภาพ และฐานข้อมูลการสรรหา/พัฒนานักกีฬาเพื่อต่อยอดสู่ระดับอาชีพ

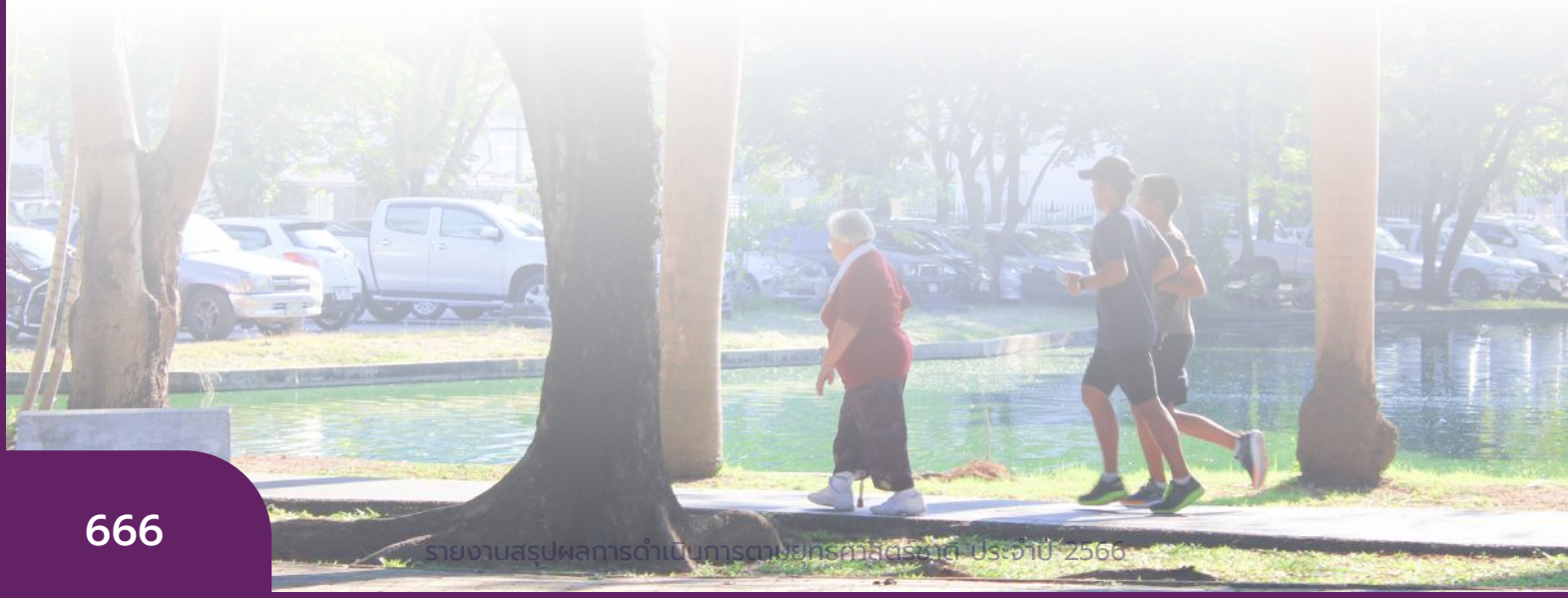

ศักยภาพการกีฬา

140201

แผนแม่บทย่อย | การส่งเสริมการกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ

จ.3

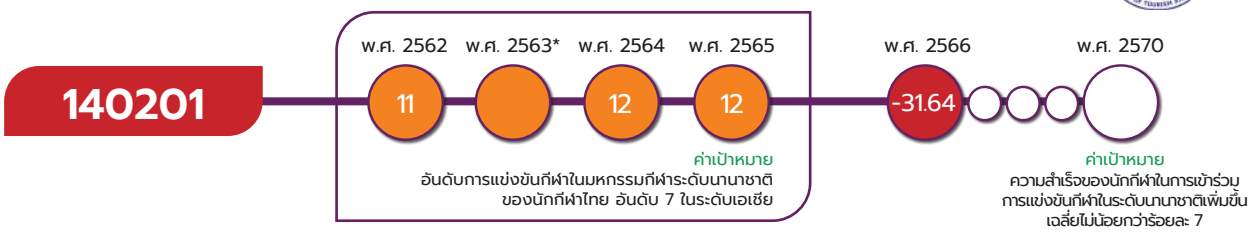

*หมายเหตุ : สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2563 เป็นการบรรยายความสำเร็จของตัวชี้วัดโดยไม่มีตัวเลข เนื่องจากใน พ.ศ. 2563 เกิดการแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 จึงไม่มีการจัดมหกรรมกีฬาในระดับเอเชียและระดับโลก

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

มีวัตถุประสงค์เพื่อผลักดันนักกีฬาไทยให้ประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ ซึ่งการจะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้มีความสัมพันธ์กับการสร้างนักกีฬาอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเริ่มตั้งแต่การฝึกสอนในระดับชาติ ภายใต้การควบคุมการฝึกสอนที่มีมาตรฐานระดับนานาชาติ มีระบบการเรียนการสอนที่สร้างสมรรถภาพทางกายและจิตใจของนักกีฬาให้มีความพร้อมสำหรับการต่อยอดไปสู่ความเป็นเลิศ โดยปฏิบัติควบคู่ไปกับการพัฒนาระบบการสรรหา/คัดเลือกนักกีฬาซึ่งสามารถเข้าถึงผู้มีความสามารถทั่วประเทศได้ นอกจากนี้ยังต้องจัดให้มีพื้นที่สำหรับผู้สนใจด้านกีฬาได้แสดงออกทั้งในระดับชาติและนานาชาติ ในขณะที่การพัฒนานักกีฬาระดับนานาชาติ มีปัจจัยส่งเสริมที่คล้ายกันกับการสร้างนักกีฬาระดับชาติ กล่าวคือ มาตรฐานของผู้ฝึกสอนและประสบการณ์ส่วนตัวที่นักกีฬาเก็บเกี่ยว ล้วนเป็นพื้นฐานที่ไม่สามารถละเลยได้ ประกอบกับปัจจัยภายนอก อาทิ โครงสร้างพื้นฐานด้านการกีฬา นโยบายและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง จะเป็นปัจจัยส่งเสริมให้เกิดความเป็นเลิศได้เป็นอย่างดี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> อันดับการแข่งขันกีฬาในมหกรรมระดับนานาชาติของนักกีฬาไทย อันดับที่ 7 ในระดับเอเชีย <u>เป็น</u> ความสำเร็จของนักกีฬาในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 7

ศักยภาพการกีฬา

140201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140201 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายค่าปัจจุบันเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับผลการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติที่สหพันธ์กีฬานานาชาติของไทยให้การรับรอง 2 มหกรรม ได้แก่ เอเชียนเกมส์และซีเกมส์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยมีจำนวนเหรียญรางวัลรวม 370 เหรียญ จากมหกรรมกีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 19 และซีเกมส์ ครั้งที่ 32 คิดเป็นอัตราความสำเร็จของนักกีฬาไทยในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติลดลงร้อยละ 31.64 คิดเป็นร้อยละ -452 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย

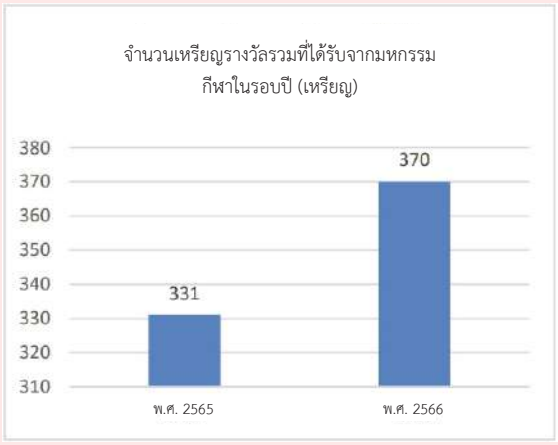

ที่มา : การกีฬาแห่งประเทศไทย

ศักยภาพการกีฬา

140201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาความสำเร็จของนักกีฬาไทยในการเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาในระดับนานาชาติ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ซึ่งอ้างอิงจากผลการเข้าร่วมการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 19 และผลการแข่งขันซีเกมส์ ครั้งที่ 32 เฉลี่ยรวมลดลงร้อยละ 31.64 คิดเป็นการหดตัวลงร้อยละ 452 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 7 ทำให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ความสำเร็จของนักกีฬาฯ เพิ่มขึ้นร้อยละ 8.26 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง** คิดเป็นการหดตัวลงร้อยละ 483.05

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนย่อยการส่งเสริมกีฬาเพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพ โดยอาศัยนโยบายและโครงการที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ อาทิ การร่างแผนพัฒนาการกีฬาแห่งชาติ ฉบับที่ 7 (พ.ศ. 2566 - 2570) ที่สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี แผนแม่บทและแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 โครงการยกระดับการให้บริการของการกีฬาแห่งประเทศไทย อาทิ Smart National Sports Park ที่เป็นโครงการพัฒนาศูนย์ฝึกครบวงจรเพื่อรองรับการเก็บตัวฝึกซ้อมและแข่งขันกีฬาระดับชาติ และนานาชาติ นอกจากนี้ยังมีโครงการที่มุ่งเน้นพัฒนานักกีฬาหน้าใหม่ โครงการส่งเสริมการออกกำลังกายและเล่นกีฬา โครงการจัดทำหลักสูตรพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา โดยการกีฬาแห่งประเทศไทย ทั้งนี้ ในช่วงปีที่ผ่านมายังมีการส่งนักกีฬาเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ ได้แก่ กีฬาเอเชียนเกมส์ ครั้งที่ 19 ณ นครหางโจว ประเทศจีน โดยนักกีฬาไทยทำผลงานเหรียญทอง จากเซปักตระกร้อ การแข่งขันเรือใบ เทควันโด กอล์ฟ รายการละ 2 เหรียญ วินด์เซิร์ฟและอีสปอร์ต รายการละ 1 เหรียญทอง การแข่งขันเอเชียนพาราเกมส์ครั้งที่ 4 นักกีฬาไทย ได้รับ 27 เหรียญทอง อีกทั้งยังมีการเก็บตัวนักกีฬาเพื่อเข้าร่วมการแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูร้อนและพาราลิมปิก ปี 2024 ณ กรุงปารีส ประเทศฝรั่งเศส อีกทั้งยังมีนักกีฬาไทยที่มีผลงานโดดเด่น อาทิ กุลวุฒิ วิทิตศานต์ ที่คว้ารางวัลชนะเลิศอันดับหนึ่งรายการแบดมินตันชิงแชมป์โลก 2023 ณ กรุงโคเปนเฮเกน ประเทศเดนมาร์ก สำหรับเทควันโด พาณิภัค วงศ์พัฒนกิจ คว้ารางวัลชนะเลิศรายการเวิลด์ กรังด์ปรีซ์ ณ เมืองแมนเชสเตอร์ สหราชอาณาจักร การแข่งขันจักรยานยนต์ โมโตจีพี โดยสมเกียรติ จันทรา สามารถคว้าอันดับ 6 ของโลกในรายการ โมโตทูในด้านกีฬากอล์ฟอาชีพสตรี ชเนตตี วรรณแสน สามารถคว้าแชมป์ LPGA tour รายการพอร์ตแลนด์คลาสสิค ได้ ในขณะเดียวกันเทเบิลเทนนิสประเภททีมหญิงคว้าอันดับ 5 ในรายการชิงแชมป์เอเชีย ณ เมืองเปียงชาง ประเทศเกาหลีใต้ และวอลเลย์บอลหญิงคว้ารางวัลชนะเลิศ การแข่งขันชิงแชมป์เอเชีย 2023 ณ จังหวัดนครราชสีมา ประเทศไทย ซึ่งผลงานที่โดดเด่นจากกีฬาที่ได้กล่าวไปข้างต้น ส่งผลให้อันดับการแข่งขันระดับนานาชาติอยู่ในระดับที่ดีกว่า พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตามภาครัฐยังคงต้องพัฒนาโครงการด้านการสร้างนักกีฬาและเพิ่มความร่วมมือกับภาคเอกชนเพื่อรักษาผลงานและคงความต่อเนื่องในการบรรลุเป้าหมายที่วางไว้

ศักยภาพการกีฬา

140201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สำหรับความท้าทายใน พ.ศ. 2566 นั้น สามารถจำแนกเป็น 2 ประเภท ได้แก่ (1) ความท้าทายจากภายใน อาทิ ศักยภาพของนักกีฬาที่ไม่สามารถคว้าเหรียญได้ตามเป้า โดยในการแข่งขันเอเชียนเกมส์ ที่ตั้งเป้าไว้ 15 เหรียญทองแต่คว้าได้เพียง 12 เหรียญ โดยร้อยละ 7.63 ของนักกีฬาไทยไม่สามารถคว้าเหรียญได้ตามเป้าหมาย นอกจากนั้น ข้อจำกัดด้านงบประมาณ ส่งผลให้ไม่สามารถสนับสนุนกีฬาประเภทต่าง ๆ ได้อย่างทั่วถึง ทั้งการจัดการแข่งขัน การเก็บตัวฝึกซ้อมของนักกีฬา และการพัฒนาบุคลากรด้านกีฬา นอกจากนั้น ยังมีความท้าทายจากการขาดแคลนบุคลากรด้านกีฬาที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานสากล ทั้งผู้ฝึกสอน นักวิทยาศาสตร์การกีฬา หรือผู้จัดการบุคลากรด้านสื่อที่มีประสบการณ์ รวมทั้งการติดตามและประเมินผลการพัฒนากีฬาเพื่อแก้ไขข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้น (2) ความท้าทายจากภายนอก อาทิ การเปลี่ยนแปลงกฎระเบียบของการแข่งขันและประเทศเจ้าภาพที่สามารถจัดสรรกีฬาในการลงแข่งซึ่งนักกีฬาไทยไม่ถนัด โดยการแข่งขันซีเกมส์ ครั้งที่ 32 ได้มีการตัดกีฬามวยไทยออกจากการแข่งขันและแทนที่ด้วยมวยกุนขแมร์ ซึ่งเป็นกีฬาพื้นบ้านแทน อีกทั้งยังมีความท้าทายจากการแข่งขันที่รุนแรงของประเทศในทวีปเอเชียที่มีการพัฒนาอย่างก้าวกระโดด โดยสังเกตจากผลงานการแข่งขันกีฬาระดับนานาชาติ อาทิ ประเทศจีน ญี่ปุ่น และเกาหลีใต้ที่มีผลงานที่ดีเยี่ยมต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติและสามารถบรรลุเป้าหมาย ควรมีการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ทั้งภาคเอกชน รวมไปถึงภาคประชาสังคม ในการวางแผนการพัฒนากีฬาระยะยาว เพื่อส่งเสริมการแข่งขันในทุกระดับ มีการสร้างพื้นที่ในการแสดงความสามารถผ่านการจัดการแข่งขันตั้งแต่ระดับภูมิภาคไปจนถึงระดับนานาชาติ เพื่อเป็นการสร้างแรงจูงใจในการเป็นนักกีฬา นอกจากนี้การเก็บตัวนักกีฬาควรมีการสร้างสภาพแวดล้อมให้เหมาะสม ทั้งในด้านของระยะเวลาที่ควรเน้นการเก็บตัวอย่างต่อเนื่อง และสถานที่ที่อำนวยความสะดวกครบวงจร รองรับการฝึกซ้อมของนักกีฬา การสนับสนุนด้านโครงสร้างพื้นฐานและอุปกรณ์ รวมไปถึงผู้ฝึกสอนที่มีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานสากล มีการใช้วิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นเครื่องมือเพื่อเสริมสร้างสมรรถภาพของนักกีฬาให้พร้อมแข่งขัน มีการจัดสรรงบประมาณอย่างเหมาะสม เน้นกระจายการสนับสนุนประเภทของกีฬาอย่างทั่วถึง ควรพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น เพื่อเสริมสร้างจุดเด่น ทบทวนจุดด้อยเพื่อสร้างแนวทางในการบรรลุเป้าหมายของนักกีฬาไทยในการแข่งขันระดับนานาชาติอย่างชัดเจน

ศักยภาพการกีฬา

140301

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการ

จ.3

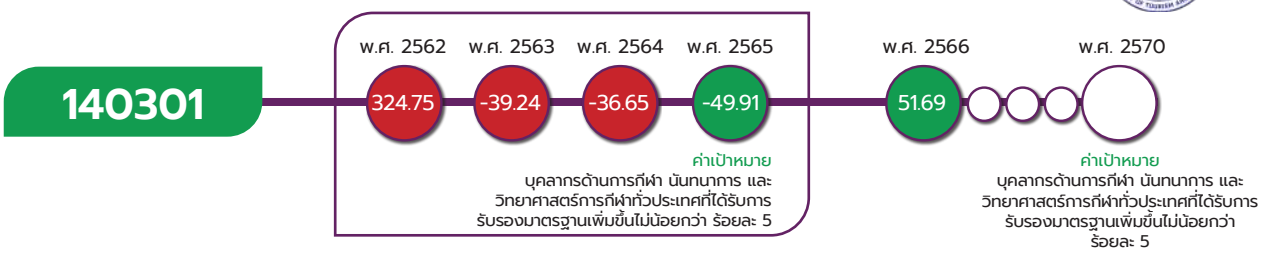

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาที่ได้รับการรับรองมาตรฐานทั่วประเทศมีจำนวนเพิ่มขึ้น ซึ่งการที่จะบรรลุเป้าหมายที่วางไว้สัมพันธ์กับการพัฒนามาตรฐานหลักสูตรการสอน/ฝึกอบรมด้านการกีฬาระดับประเทศให้ทัดเทียมกับระดับสากลและสอดคล้องกับความต้องการของบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการทุกประเภท ควบคู่ไปกับการดำเนินมาตรการจูงใจให้บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ เข้าสู่กระบวนการทดสอบมาตรฐานโดยดำเนินการไปพร้อมกับการพัฒนาบุคลากรอย่างมีแผนการ และติดตามประเมินผลบุคลากรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีฐานข้อมูลบุคลากรด้านการกีฬาที่ครบถ้วน ทันสมัย พร้อมกับมีกฎหมายและนโยบายภาครัฐที่มีความพร้อมสูงและความร่วมมือกับเครือข่ายภาคประชาชนที่เข้มแข็ง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 140301 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่กำหนดให้บุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานมีจำนวนเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5

ศักยภาพการกีฬา

140301

เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) 140301 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 พ.ศ. 2566 - 2570 และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสถิติจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน จัดเก็บโดยกรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่า สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 มีจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นร้อยละ 51.69 คิดเป็นร้อยละ 1,033.40 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมาย

ศักยภาพการกีฬา

140301

ที่มา : กรมพลศึกษา กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

พิจารณาจากจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนบุคลากรฯ 2,113 คน เพิ่มขึ้นร้อยละ 51.69 คิดเป็นร้อยละ 1,033.40 ของค่าเป้าหมาย โดยเมื่อเทียบสถานการณ์กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนบุคลากรฯ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด จำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานหดตัวลงร้อยละ 49.91 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น** คิดเป็นร้อยละ 209.57

ศักยภาพการกีฬา

140301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการพัฒนาบุคลากรด้านกีฬาและนันทนาการ ดังนี้ โครงการพัฒนาบุคลกรด้านกีฬาระดับพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่มุ่งเสริมสร้างศักยภาพของบุคลากรด้านกีฬาในระดับพื้นฐานของประเทศ เพื่อพัฒนาสู่ระดับอาชีพให้มีมาตรฐาน รวมไปถึงการพัฒนาผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้ตัดสินกีฬาให้มีจำนวนเพียงพอ โดยเฉพาะกลุ่มกีฬาเป้าหมายที่ประชาชนไทยมีความนิยม ซึ่งบุคลากรที่ผ่านการอบรม จะถ่ายทอดความรู้ความสามารถให้แก่เด็ก เยาวชน ประชาชนทั่วไป บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสได้อย่างถูกต้องตามมาตรฐานของกีฬาแต่ละชนิด โดยในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการจัดอบรมผู้ฝึกสอนกีฬาและผู้ตัดสินกีฬา อาทิ ฟุตบอล ฟุตซอล บาสเกตบอล วอลเลย์บอล และว่ายน้ำ ในหลายพื้นที่ทั่วประเทศ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการอื่น ๆ ที่ช่วยขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำ พ.ศ. 2566 ที่มีลักษณะมุ่งเน้น (1) การส่งเสริมและพัฒนาบุคลากรทางการกีฬา ทั้งผู้ฝึกสอน ผู้ตัดสิน ผู้บริหาร และอาสาสมัคร บนฐานด้านวิทยาศาสตร์การกีฬาให้มีคุณภาพและมาตรฐานสากล รวมถึงการสร้างความร่วมมือทางกีฬากับองค์กรทางการกีฬาทั้งในและต่างประเทศในการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น ที่ได้มาตรฐาน ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกที่มีการพัฒนากีฬาอย่างต่อเนื่อง และ (2) การมีกรอบความร่วมมือสาขากีฬาอาเซียนที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมความร่วมมือทางด้านการพัฒนาศักยภาพทางด้านกีฬาและวิชาการกับสมาชิกอาเซียน โดยได้มีการจัดการประชุมรัฐมนตรีกีฬาอาเซียน ครั้งที่ 7 และการประชุมที่เกี่ยวข้อง ระดับเจ้าหน้าที่อาวุโส ระหว่างวันที่ 25-29 ตุลาคม พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ นอกจากการดำเนินการดังกล่าวจะเป็นการสนับสนุนปัจจัยความสำเร็จของแผนแม่บทย่อยการพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการแล้ว ยังสนับสนุนประเด็นการปฏิรูปประเทศด้านวัฒนธรรมกีฬาแรงงาน และการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ ที่มุ่งให้ประชาชนออกกำลังกายและเล่นกีฬาอย่างสม่ำเสมอ รวมถึงมีความรอบรู้ด้านสุขภาพ เพื่อพัฒนาสุขภาพให้แข็งแรง และเป็นฐานในการพัฒนากีฬาชาติอีกด้วย

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าใน พ.ศ. 2566 จะมีจำนวนบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาทั่วประเทศที่ได้รับการรับรองมาตรฐานเพิ่มขึ้นในระดับบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ แต่เมื่อพิจารณาจำนวนบุคลากรในระยะที่ผ่านมา ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 – 2564 ที่มีอัตราลดลงอย่างต่อเนื่อง แม้ใน พ.ศ. 2566 จะมีบุคลากรเพิ่มขึ้นแต่หากพิจารณาในด้านจำนวนคนยังเป็นจำนวนที่ต่ำกว่าอดีตมาก ส่วนหนึ่งเป็นผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อย่างต่อเนื่องเป็นเวลานาน ส่งผลให้การจัดฝึกอบรมขาดช่วง จำนวนผู้ฝึกสอนไม่เพียงพอต่อความต้องการ และถึงแม้จะมีการฝึกอบรมผ่านทางออนไลน์ แต่ผู้เข้ารับอบรมบางส่วนไม่สามารถเข้าร่วมการอบรมได้อย่างต่อเนื่องหรือขาดวัสดุอุปกรณ์ที่จำเป็นในการจัดอบรม นอกจากนี้ ยังมีข้อจำกัดในประเด็นต่าง ๆ อาทิ ทักษะทางภาษา วิทยาศาสตร์การกีฬา โอกาสในการเข้าอบรมเพื่อสามารถผ่านเกณฑ์สู่ระดับนานาชาติ และการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง ซึ่งสิ่งเหล่านี้เป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญในการพัฒนาและยกระดับศักยภาพของบุคลากรฯ ให้มีมาตรฐานสากลและเป็นที่ยอมรับในระดับนานาชาติ

ศักยภาพการกีฬา

140301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การพัฒนาศักยภาพบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการ และวิทยาศาสตร์การกีฬาเป็นพื้นฐานสำคัญในการยกระดับขีดความสามารถด้านกีฬาของประเทศ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรร่วมดำเนินการและวางแผน เพื่อสร้างโอกาสในการยกระดับจำนวนบุคลากรด้วยการพัฒนาหลักสูตรและเพิ่มโครงการฝึกอบรมตั้งแต่ระดับพื้นฐานไปจนถึงระดับสูง โดยเฉพาะครูผู้ฝึกสอนกีฬา ผู้ตัดสินกีฬา และนักวิทยาศาสตร์การกีฬา ให้มีมาตรฐานและเป็นระบบ และควรรักษาความต่อเนื่องของการอบรมบุคลากรเพื่อชดเชยจำนวนบุคลากรที่ลดลงในช่วงเวลาที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 อีกทั้ง ควรมุ่งเน้นการพัฒนาทักษะทางภาษาเพื่อเพิ่มโอกาสในการเข้าฝึกอบรมและประสานงานกับองค์กรกีฬานานาชาติ ตลอดจนควรมีการประชาสัมพันธ์ที่เหมาะสมในการฝึกอบรมและการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่เด็ก เยาวชน ประชาชน บุคคลกลุ่มพิเศษ และผู้ด้อยโอกาสในระดับจังหวัดและท้องถิ่นได้อย่างถูกต้อง เพื่อสนับสนุนให้การพัฒนาบุคลากรด้านการกีฬา นันทนาการและวิทยาศาสตร์การกีฬาของประเทศ บรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม

แผนแม่บท

15 พลังทางสังคม

การดึงพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ในทุกระดับของสังคม
ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ชุมชนท้องถิ่น
และกลุ่มทางเศรษฐกิจ สังคม มาเป็นพลังสังคม
ร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม
และประเทศให้เกิดความแข็งแกร่งและยั่งยืน

พลังทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (15) พลังทางสังคม

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้เกิดการพัฒนาและเสริมสร้างพลังทางสังคม โดยเป็นการดึงพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาคเอกชน ประชาสังคม ชุมชน ประชาชนทุกกลุ่ม ทุกเพศ ทุกวัย และภาคีต่าง ๆ ทุกระดับ เข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนการพัฒนาและแก้ไขปัญหาได้ตรงกับความต้องการในระดับพื้นที่ที่มีความแตกต่างกัน บนฐานความรู้ ข้อมูล หลักวิชาการที่มาจากการมีส่วนร่วมจากชุมชน และภาคีในสังคมอย่างแท้จริง โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คือ **ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

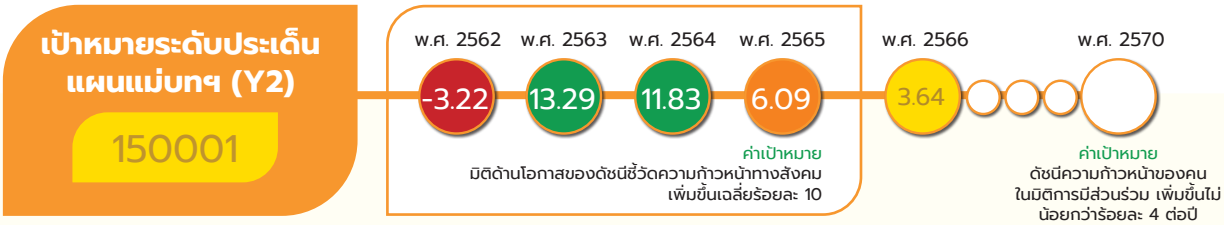

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 150001 ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 150001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิมมิติด้านโอกาสของตัวชี้วัดความก้าวหน้าทางสังคม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 เป็น ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม (ร้อยละของประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนองค์กรชุมชนต่อประชากรแสนคน ร้อยละของครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่มองค์กรในท้องถิ่น และร้อยละของครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณสุข) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าอยู่ที่ 0.57 คะแนน คิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.64 จาก 0.55 คะแนนใน พ.ศ. 2564 ทั้งนี้ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 91 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

พลังทางสังคม

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคนในรายละเอียด พบว่า องค์ประกอบที่มีการปรับค่าคะแนนเพิ่มขึ้น จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ จำนวนองค์กรชุมชนเพิ่มขึ้นจาก 143.68 เป็น 144.45 ต่อประชากรแสนคน และครัวเรือนที่มีส่วนร่วมทำกิจกรรมสาธารณะของหมู่บ้าน เพิ่มจาก 99.15 เป็น 99.72 และองค์ประกอบที่มีค่าคะแนนเท่าเดิม จำนวน 2 องค์ประกอบ ได้แก่ ประชากรที่ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง และครัวเรือนที่เป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรท้องถิ่น สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาคนในมิติการมีส่วนร่วม เพื่อเสริมสร้างพลังทางสังคม ที่เป็นการดึงพลังจากภาคส่วนต่าง ๆ เข้ามามีส่วนร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศในระยะต่อไป ควรสนับสนุนให้ครัวเรือนเป็นสมาชิกกลุ่ม/องค์กรในชุมชนท้องถิ่น และครัวเรือนเข้าไปมีส่วนร่วมทำกิจกรรมการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งส่งเสริมให้ประชากรไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เพื่อนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.57 ซึ่งเพิ่มจากปีก่อนหน้าร้อยละ 3.64 คิดเป็นร้อยละ 98 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีความก้าวหน้าของคนในมิติการมีส่วนร่วมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 0.55 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 3.64**

การดำเนินการเพื่อการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ของแผนแม่บทฯ (15) พลังทางสังคม คือ การเตรียมความพร้อมให้กลุ่มคนวัยแรงงาน การสร้างเกราะป้องกันตนเอง ทั้งด้านหลักประกันทางการเงิน การออม ด้านสุขภาพอนามัย ตลอดจนด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน ซึ่งเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับการเป็นหลักประกันในด้านรายได้สำหรับคุณภาพชีวิตที่ดี และการเชื่อมโยงฐานข้อมูล อย่างไรก็ตาม ยังคงมีความท้าทาย อาทิ การดำเนินงานของหลายหน่วยงานที่อาจส่งผลต่อความซ้ำซ้อนและความครอบคลุมในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย การขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้สาธารณะรับรู้ถึงผลการดำเนินงานหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ภาคีการพัฒนาพึงควรได้รับ การดูแลประชากรสูงวัยให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ การคุ้มครองทางสังคม และบริการภาครัฐ ข้อจำกัดในการจ้างงานผู้สูงอายุ และการขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล ดังนั้น เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม จึงควรส่งเสริมการวางแผนทางการเงินในทุกกลุ่มวัยโดยเฉพาะตั้งแต่วัยเรียน (อายุ 15 ปี ขึ้นไป) เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมระยะยาว สร้างหลักประกันระดับพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคต รวมถึงควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระดมทรัพยากรระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ เพื่อให้เกิดการสร้างพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ และเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์กรภาคีเครือข่ายที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย เพื่อสร้างแรงจูงใจในการเพิ่มจำนวนภาคีเครือข่ายในการเป็นพลังทางสังคมมากขึ้น ตลอดจนให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุทุกมิติ

พลังทางสังคม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (15) พลังทางสังคม ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

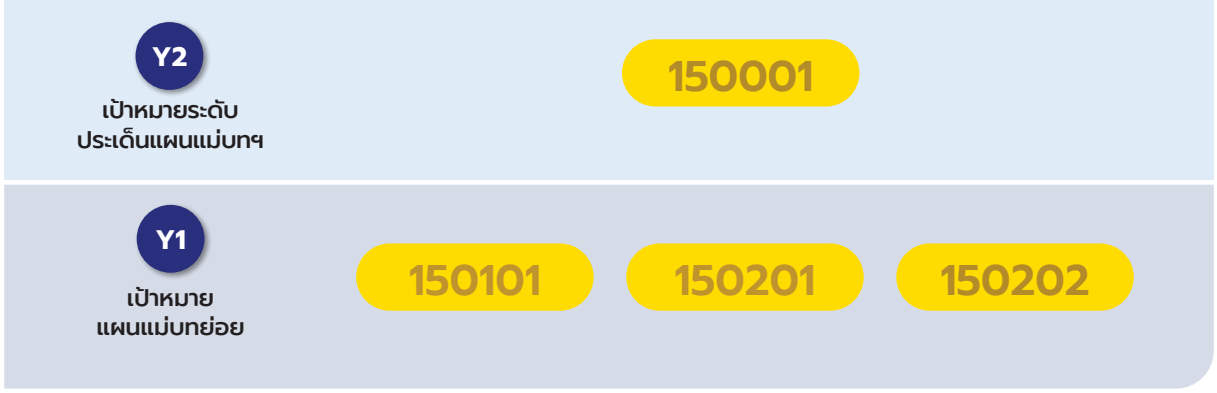

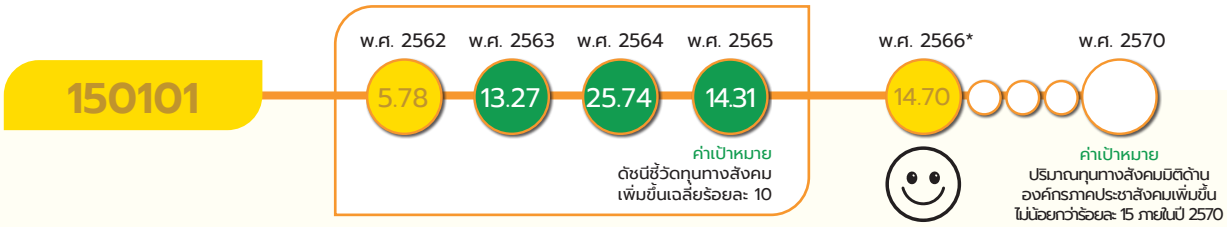

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 150101 พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม ประกอบด้วย (1) องค์กรชุมชน (2) องค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม (3) โกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand - GCNT)

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนองค์กรภาคประชาสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย (1) จำนวนองค์กรชุมชน (ข้อมูล พ.ศ. 2565) 144.45 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 จากปีก่อนหน้า (2) จำนวนองค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) 345 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 24.10 และ (3) จำนวนสมาคมเครือข่ายโลกบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand – GCNT) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) 135 องค์กร เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.47 โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.70 คิดเป็นร้อยละ 98 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 14.31 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.73**

พลังทางสังคม

ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และ สภาพแวดล้อม เทียบกับจำนวนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ทั้งหมด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการเตรียมการเพื่อยามสูงวัยในมิติเศรษฐกิจและสังคม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 59.68 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ต้องเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 โดยคิดเป็นร้อยละ 91.82 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 58.85 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.41**

ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมดไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ 168,011 คน จากจำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายทั้งหมด 168,042 คน คิดเป็นร้อยละ 99.98 ของค่าเป้าหมาย ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ผู้สูงอายุต้องได้รับการดูแลร้อยละ 100 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่า จำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ 587,975 คน จากผู้สูงอายุเป้าหมายทั้งหมด 866,115 คน คิดเป็นร้อยละ 67.89 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 47.27**

พลังทางสังคม

150101

แผนแม่บทย่อย | การเสริมสร้างทุนทางสังคม

จ.3

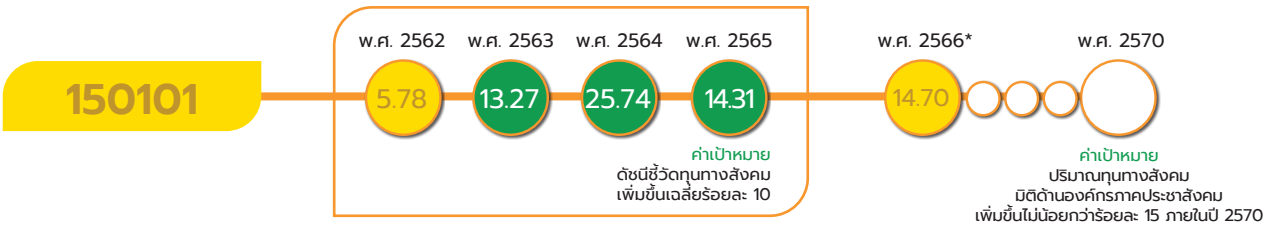

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 150101 พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงจากปริมาณทุนทางสังคม มิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม ประกอบด้วย (1) องค์กรชุมชน (2) องค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม (3) โกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand - GCNT)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมผ่านการเสริมสร้างศักยภาพและความสามารถของประชาชน และเปิดโอกาสให้เกิดกระบวนการรวมตัวของประชากรทุกกลุ่ม ทุกเพศทุกวัย รวมถึงภาคีเครือข่ายพัฒนา ในการร่วมคิด ร่วมลงมือพัฒนา เพื่อเป็นกำลังสำคัญในการสร้างโอกาสและความเสมอภาคในสังคม ควบคู่ไปกับการดำเนินการของภาครัฐ เพื่อไม่ให้คนกลุ่มใดกลุ่มหนึ่งถูกทอดทิ้งให้ตกอยู่ในภาวะยากลำบาก และการนำทุนทางศิลปะวัฒนธรรมที่ตกทอดกันมาอย่างยาวนาน สร้างให้เกิดทั้งมูลค่าและคุณค่าใหม่ร่วมกัน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่าย เพื่อสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการภาคีเครือข่าย การสร้างความเชื่อมั่นในการกำหนดมาตรการการบริหารจัดการการทำงานของภาคีเครือข่ายที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการบริหารจัดการสภาพแวดล้อม กฎหมาย นโยบาย และมาตรการ ที่เอื้อต่อภาคีการพัฒนาให้มีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีชี้วัดทุนทางสังคมเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 10 เป็น ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ภายในปี 2570

พลังทางสังคม

150101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
15 พลังทางสังคม 150101 ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง	หมุดหมายที่ 1: ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม หมุดหมายที่ 2: ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ หมุดหมายที่ 7: ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิผลจากภาครัฐด้วยการเพิ่มจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม หมุดหมายที่ 8: ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง หมุดหมายที่ 9: ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นมีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน 2. คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	ไม่มี

พลังทางสังคม

150101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม **หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ **หมุดหมายที่** 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 3** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิผลจากภาครัฐ ด้วยการเพิ่มจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพที่ดีอย่างทั่วถึง และ **หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมจนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และ**เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2563 – 2566 พบว่า องค์กรภาคประชาสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นอยู่ที่ร้อยละ 14.70 จาก พ.ศ. 2565 ทั้งนี้ เมื่อเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นอย่างน้อยร้อยละ 15 จึงคิดเป็นร้อยละ 98 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 โดยเป็น **ข้อมูลองค์กรชุมชน** ของสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีจำนวน 144.45 แห่ง ต่อประชากรแสนคน เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 จาก พ.ศ. 2564 ซึ่งองค์กรชุมชนเป็นองค์กรที่จัดตั้งขึ้น โดยภาคประชาชน มุ่งเน้นการจัดสวัสดิการชุมชน เพื่อสร้างความมั่นคงทางสังคมของคนในชุมชนและสร้างหลักประกันในการดำรงชีวิต **องค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม** ที่จดทะเบียนตามพระราชบัญญัติ

จำนวนวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม (องค์กร)

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม, ธันวาคม 2566

จำนวนองค์กรชุมชน (จำนวนแห่งต่อประชากรแสนคน)

ที่มา: รวบรวมและประมวลผลโดย สศช., ธันวาคม 2566

พลังทางสังคม

150101

วิสาหกิจเพื่อสังคม พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการดำเนินงานที่มุ่งเน้นการผลิตการจำหน่ายสินค้า หรือการบริการที่มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สังคมเป็นเป้าหมายหลัก ในการหนุนเสริมการดำเนินงานของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาหรือพัฒนาตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศ ในมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งบางส่วนช่วยหนุนเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก ซึ่งตั้งแต่ พ.ศ. 2563 – 2566 มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดย พ.ศ. 2566 มีวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม จำนวน 345 แห่ง เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ร้อยละ 24.10 นอกจากนี้ยังมีภาคีเครือข่ายที่มีบทบาทสำคัญในการสนับสนุนภาคเอกชนให้มีส่วนร่วมในการพัฒนาประเทศไปสู่ความยั่งยืน ได้แก่ **สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand – GCNT)** ใน พ.ศ. 2566 มีสมาชิก จำนวน 135 องค์กร เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ร้อยละ 19.47 แบ่งเป็นองค์กรธุรกิจ 125 องค์กร และองค์กรที่ไม่แสวงหาผลกำไร 10 องค์กร ซึ่งข้อมูลการเพิ่มขึ้นของจำนวนองค์กรภาคประชาสังคมมีความต่อเนื่อง แสดงให้เห็นถึงบทบาทของภาคีเครือข่ายที่เห็นความสำคัญในการร่วมพัฒนาประเทศมากขึ้น โดยเฉพาะองค์กรธุรกิจที่ดำเนินกิจการในรูปแบบวิสาหกิจเพื่อสังคม หรือองค์กรธุรกิจที่มุ่งไปสู่ความยั่งยืน

จำนวนสมาชิกสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (แห่ง)

ที่มา: สมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (GCNT), ธันวาคม 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนองค์กรภาคประชาสังคมมีจำนวนเพิ่มขึ้น ประกอบด้วย (1) จำนวนองค์กรชุมชน (ข้อมูล พ.ศ. 2565) 144.45 แห่ง เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.54 จากปีก่อนหน้า (2) จำนวนองค์กรวิสาหกิจเพื่อสังคมและกลุ่มวิสาหกิจเพื่อสังคม (ข้อมูล พ.ศ. 2566) 345 แห่ง เพิ่มขึ้นจากปีก่อนหน้าร้อยละ 24.10 และ (3) จำนวนสมาคมเครือข่ายโลกบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (Global Compact Network Thailand – GCNT) (ข้อมูล พ.ศ. 2566) 135 องค์กร เพิ่มขึ้นร้อยละ 19.47 โดยเฉลี่ยเพิ่มขึ้นร้อยละ 14.70 ซึ่งใน พ.ศ. 2566 ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคม คิดเป็นร้อยละ 98 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ปริมาณทุนทางสังคมมิติด้านองค์กรภาคประชาสังคมเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ส่งผลให้มี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 14.31 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.73**

พลังทางสังคม

150101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานส่งเสริมให้เกิดการมีส่วนร่วมของภาคีเครือข่ายการพัฒนาในภาคส่วนต่าง ๆ มีการดำเนินงานทั้งในส่วนของหน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาสังคม โดยการดำเนินงาน ดังนี้ **สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน)** ส่งเสริมให้องค์กรชุมชนที่มีคุณภาพเป็นโมเดลในการพัฒนาที่อยู่อาศัยและการแก้ไขปัญหาความยากจน โดยการมีส่วนร่วมระหว่างชุมชน ภาคเอกชน และภาควิชาการ **สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม** เร่งประชาสัมพันธ์ส่งเสริมให้ผู้ประกอบการรุ่นใหม่จดทะเบียนเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น การสร้างความร่วมมือทางวิชาการกับสถาบันการศึกษาในการพัฒนาทักษะและความรู้ให้กับวิสาหกิจเพื่อสังคมที่เพิ่งเริ่มดำเนินงาน การบูรณาการความร่วมมือกับองค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) ในการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคมและพัฒนาผู้ประกอบการเพื่อสังคมในพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวร่วมกัน **กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์** จัดตั้งศูนย์ส่งเสริมความรับผิดชอบต่อสังคมของภาคธุรกิจระดับจังหวัดทั้ง 77 จังหวัด โดยเป็นการส่งเสริมให้ภาคเอกชนในระดับพื้นที่ร่วมเป็นเครือข่ายในการดูแลชุมชนและสังคมได้ครอบคลุมยิ่งขึ้น รวมทั้ง ส่งเสริมให้เกิดหุ้นส่วนการพัฒนาเพื่อสังคมสุขภาวะร่วมกันระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาคม และภาควิชาการ โดยมีสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพร่วมเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนเชิงประเด็นในระดับพื้นที่ เช่น ประเด็นผู้สูงอายุ ประเด็นสิ่งแวดล้อม เป็นต้น นอกจากนี้ **โครงการพัฒนาแห่งสหประชาชาติร่วมกับสำนักงานคณะกรรมการกำกับหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ สมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย (TLCA) และสมาคมเครือข่ายโกลบอลคอมแพ็กแห่งประเทศไทย (GCNT)** ร่วมกันจัดทำ “คู่มือเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนสำหรับบริษัทจดทะเบียน และมาตรฐานผลกระทบ SDG” เพื่อส่งเสริมให้เกิดการดำเนินธุรกิจที่สนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ซึ่งการดำเนินงานดังกล่าวเป็นการส่งเสริมการรวมกลุ่มและโอกาสให้ภาคีเครือข่ายใหม่เข้าร่วมในการพัฒนาชุมชนและสังคม พร้อมทั้งเสริมสร้างความเข้มแข็งในการบริหารจัดการภาคีเครือข่ายยิ่งขึ้น

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาเป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 **หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ส่งเสริมการร่วมกลุ่มเกษตรกร เพื่อเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตร **หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน ในการปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจ โดยมีชุมชนที่เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ ในการเพิ่มจำนวนการจดทะเบียนวิสาหกิจเพื่อสังคม **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน การส่งเสริมกลไกความร่วมมือภาครัฐ เอกชน ประชาชน และประชาสังคมเพื่อการพัฒนาพื้นที่และเมือง และการส่งเสริมเศรษฐกิจฐานราก **หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ด้วยการส่งเสริมภาคีเครือข่ายในการเป็นกลไกการแก้ปัญหาความยากจนข้ามรุ่นในระดับพื้นที่

แผนแม่บท
15

พลังทางสังคม

150101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การส่งเสริมภาคีการพัฒนาให้มีบทบาทในการพัฒนาสังคมอย่างต่อเนื่อง ยังมีข้อจำกัดที่สำคัญในด้านการเชื่อมโยงฐานข้อมูล อาทิ ข้อมูลอาสาสมัคร องค์กรและภาคีเครือข่ายต่าง ๆ ที่มีหลายหน่วยงานดำเนินงาน ซึ่งส่งผลต่อการเกิดความซ้ำซ้อนในการระดมทรัพยากรให้การช่วยเหลือ ดูแลสังคม และชุมชน นอกจากนี้ กระบวนการส่งเสริมความเข้มแข็งขององค์กรชุมชนหรือวิสาหกิจเพื่อสังคม ยังขาดการประชาสัมพันธ์เผยแพร่ให้สาธารณะรับรู้ถึงผลการดำเนินงานหรือสิทธิประโยชน์ต่าง ๆ ที่ภาคีการพัฒนาพึงควรได้รับ ทำให้การขยายจำนวนภาคีเครือข่ายไม่เป็นไปตามที่มุ่งหวัง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ทั้งภาครัฐและเอกชน รวมถึงภาคประชาสังคม ควรมีการบูรณาการเชื่อมโยงฐานข้อมูลเพื่อให้เกิดความร่วมมือในการระดมทรัพยากรระหว่างภาคส่วนต่าง ๆ ในการสร้างพลังทางสังคมในการพัฒนาประเทศ และควรเร่งประชาสัมพันธ์การดำเนินงานขององค์กร ภาคีเครือข่ายที่มีการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรมให้เกิดการรับรู้อย่างแพร่หลาย เพื่อให้เกิดแรงจูงใจในการเพิ่มจำนวนภาคีเครือข่ายในการเป็นพลังทางสังคมมากขึ้น

150201

แผนแม่บทย่อย | การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

จ.3

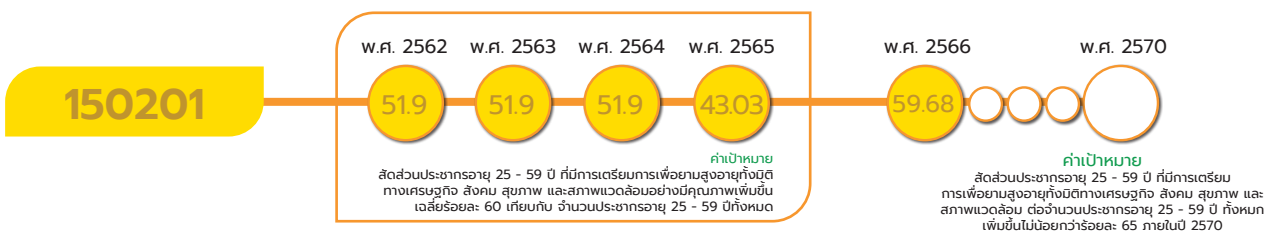

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม ต่อจำนวนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ทั้งหมด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักรู้ถึงความสำคัญของการเตรียมความพร้อมของประชากรวัยแรงงาน เพื่อให้สามารถเป็นประชากรที่มีคุณภาพ สามารถพึ่งพาตนเอง ครอบครัว ชุมชน และสังคมให้นานที่สุด และมีการเตรียมความพร้อมในมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ การออม และสภาพแวดล้อม

พลังทางสังคม

150201

โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเตรียมความพร้อมในด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ ด้านสังคม ด้านสภาพแวดล้อมที่รองรับสังคมสูงวัย โดยคำนึงถึงการวางแผนการเงินของประชาชน ความสัมพันธ์ของสมาชิกในครอบครัวและคนในชุมชน เพื่อให้มีพฤติกรรมสุขภาพที่เหมาะสม และตระหนักรู้ในการเตรียมความพร้อมก่อนยามสูงอายุ ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150201 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิม ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

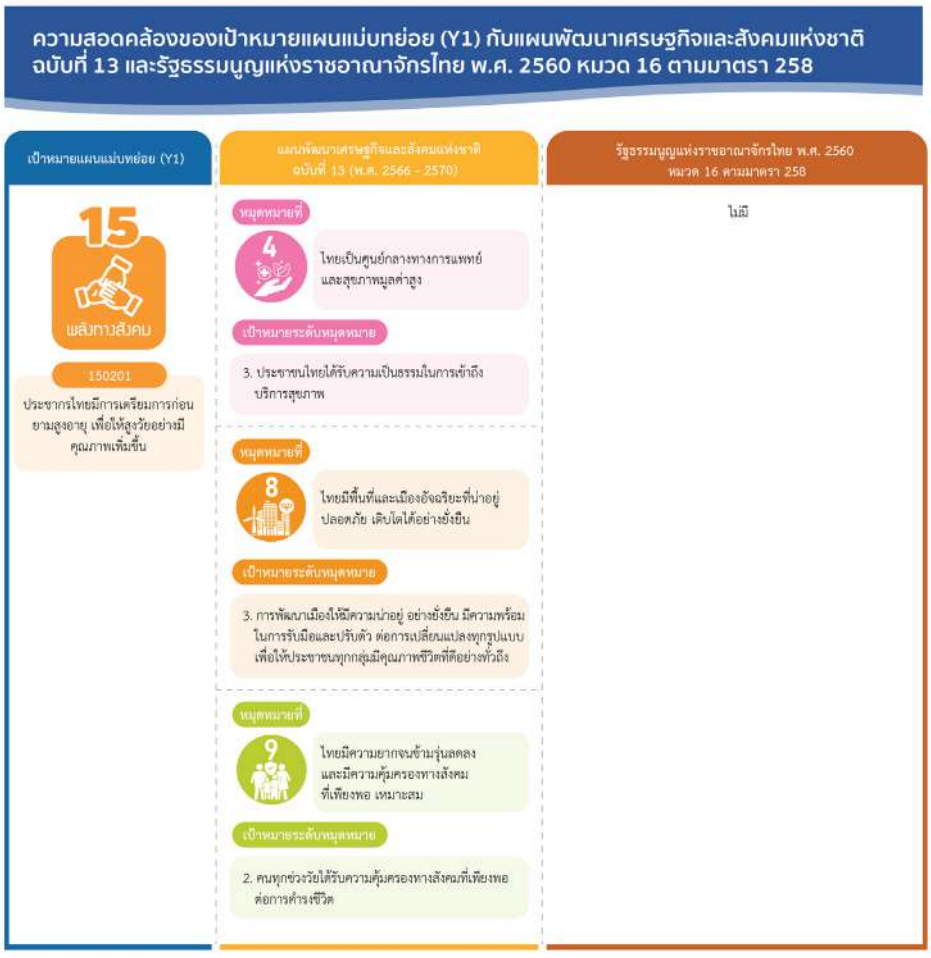

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** ประชาชนไทยได้รับความเป็นธรรมในการเข้าถึงบริการสุขภาพ **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การพัฒนาเมืองให้มีความน่าอยู่ อย่างยั่งยืน มีความพร้อมในการรับมือและปรับตัว ต่อการเปลี่ยนแปลงทุกรูปแบบ เพื่อให้ประชาชนทุกกลุ่มมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง **หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

พลังทางสังคม

150201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนประชากรอายุ 25 - 59 ปี ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม ต่อจำนวนประชากรอายุ 25 - 59 ปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ซึ่งพิจารณาเทียบเคียงใน 2 มิติ ได้แก่ มิติทางเศรษฐกิจและมิติทางสังคม โดย**มิติทางเศรษฐกิจ**มีค่าเฉลี่ยในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 70.85 ซึ่งพิจารณาจาก (1) ทักษะทางการเงินของประเทศไทย สะท้อนจากทักษะทางการเงินจากกลุ่มสำรวจตัวอย่างจำนวน 12,402 ครัวเรือน ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 14.28 คะแนน จาก 20 คะแนน หรือคิดเป็น ร้อยละ 71.4 และ (2) ทักษะทางด้านการออมของคนไทย ซึ่งมีค่าอยู่ที่ร้อยละ 87.5 เนื่องมาจากการออมเพื่อการเกษียณที่มีแนวโน้มลดลง ขณะที่ **มิติทางสังคม**ซึ่งพิจารณาจากประชากรวัยทำงานช่วงอายุ 25-59 ปี ที่มีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ 4 ด้าน ได้แก่ การกินผัก การมีกิจกรรมทางกาย การนอนหลับ และการดูแลสุขภาพช่องปาก/แปรงฟันก่อนนอน ข้อมูล ณ เดือนกันยายน พ.ศ. 2566 มีสถานะการดำเนินการในภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 48.5 ซึ่งมีแนวโน้มที่เพิ่มขึ้น แสดงให้เห็นถึงประชากรวัยทำงานที่ให้ความสำคัญกับการสร้างเสริมสุขภาพตนเองและตระหนักถึงภัยสุขภาพจากการบริโภคอาหาร และพฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ มากขึ้น ดังนั้น เมื่อพิจารณาสถานการณ์ภาพรวมของมิติเศรษฐกิจและสังคม พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 59.68 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนประชากรอายุ 25 – 59 ที่มีการเตรียมการเพื่อยามสูงอายุ ทั้งมิติทางเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม ต่อจำนวนประชากรอายุ 25 – 59 ปี ทั้งหมด เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 คิดเป็นร้อยละ 91.82 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

ระดับทักษะทางการเงินของคนไทย แบ่งตาม Generation ระหว่าง พ.ศ. 2561-2565

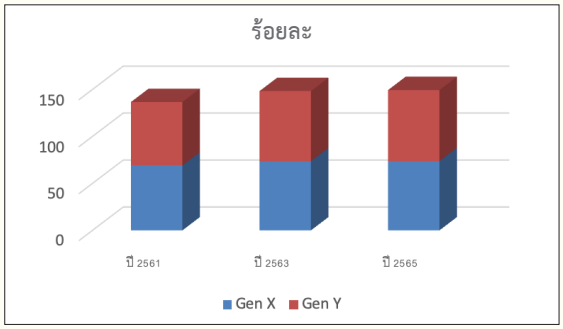

หมายเหตุ : ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี
ที่มา : รายงานผลการสำรวจทักษะการเงินของไทย, ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2565

ร้อยละของประชากรวัยทำงานกลุ่มอายุ 25-59 ปี ที่มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ (พ.ศ. 2563 - 2566)

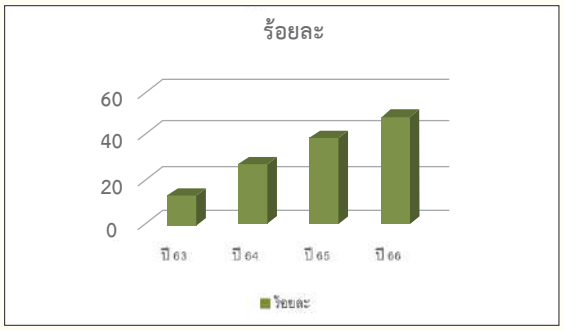

ที่มา : รายงานประจำ พ.ศ. 2565, กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข

พลังทางสังคม

150201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการเตรียมการเพื่อยามสูงวัยในมิติเศรษฐกิจและสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 59.68 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ต้องเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 65 โดยคิดเป็นร้อยละ 91.82 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 58.85 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.41**

ระดับการออมของคนไทย ระหว่าง พ.ศ. 2561-2565

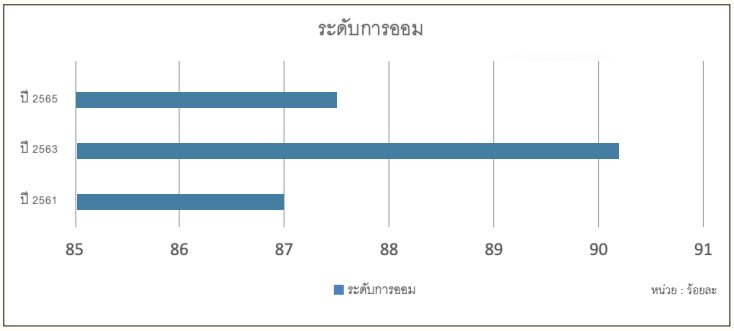

หมายเหตุ : ธนาคารแห่งประเทศไทยจัดเก็บข้อมูลทุก 2 ปี
ที่มา : รายงานผลการสำรวจทักษะการเงินของไทย, ธนาคารแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2565

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐมีการเตรียมความพร้อมประชากรวัยแรงงานกลุ่มอายุ 25 – 59 ปี สู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพครอบคลุมในทุกมิติ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านเศรษฐกิจ สังคม สุขภาพ และสภาพแวดล้อม **ด้านเศรษฐกิจ**โดยดำเนินการสร้างรากฐานการออมและวางแผนทางการเงินแก่ประชากรตั้งแต่วัยเรียนผ่านการกำหนดการออมเป็นวาระแห่งชาติ ส่งเสริมการออมระยะยาว เพื่อสร้างหลักประกันระดับพื้นฐานของประชาชนในการดำรงชีวิตหลังเกษียณอายุ และต่อยอดสู่กลุ่มเป้าหมายนักเรียน นักศึกษา โดยดำเนินการ*ผ่านโครงการสถานศึกษาส่งเสริมวินัยการออม* ร่วมกับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา (สพม.) 62 เขตพื้นที่ทั่วประเทศ โดยมีโรงเรียนในจังหวัดขอนแก่น อุดรธานี และเชียงใหม่เป็นจังหวัดนำร่อง ธนาคารออมสิน เน้น*มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการวางแผนทางการเงินและการบริหารการเงินส่วนบุคคล* รวมทั้งการจัดการหนี้สิน **ด้านสังคม** สำนักส่งเสริมสุขภาพ กระทรวงสาธารณสุข ดำเนิน*โครงการส่งเสริมความรอบรู้ด้านสุขภาพในวัยทำงาน* เพื่อส่งเสริมสุขภาพในประชากรทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมในกลุ่มประชากรวัยก่อนสูงอายุ หรือ Pre-Aging (45 - 59 ปี) ได้เตรียมความพร้อมทั้งด้านสุขภาพ ควบคู่ไปกับด้านเศรษฐกิจอย่างเหมาะสม กรมอนามัย กระทรวงสาธารณสุข ยกระดับสถานศึกษาเป็นองค์กรรอบรู้ด้านสุขภาพ ผ่าน*โครงการสาธารณสุขยุคใหม่ ชวนคนไทยใส่ใจสุขภาพตนเอง* ใน 30 ชุมชนทั่วประเทศ นอกจากนี้ ในระดับพื้นที่ ได้ดำเนินกิจกรรมสร้างนักส่งเสริมความรอบรู้ (พี่เลี้ยงสุขภาพ)

พลังทางสังคม

150201

เสริมสร้างทักษะให้กับบุคลากรด้านสาธารณสุข สร้างเครือข่ายประชาชนให้มีความรอบรู้ ความเข้าใจด้านสุขภาพที่ถูกต้องให้สามารถใช้ชีวิตประจำวันและดูแลสุขภาพตนเองได้อย่างดี นอกจากนี้ กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ได้ดำเนินการจัดสภาพแวดล้อม ทั้งในบ้านและรอบบ้าน เพื่อเตรียมให้ผู้สูงอายุสามารถใช้ชีวิตประจำวันได้อย่างสะดวกและปลอดภัย รวมทั้งส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานผ่าน*โครงการเสริมสร้างพัฒนากลไกเครือข่ายสร้างความมั่นคงทางสังคมเพื่อรองรับสังคมผู้สูงอายุ* เพื่อเตรียมความพร้อมสำหรับประชากรทุกช่วงวัย โดยสำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัด ศูนย์พัฒนาการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุ ศูนย์พัฒนาคุณภาพชีวิตและส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ (ศพอส.) และศูนย์พัฒนาครอบครัวในชุมชน (ศพค.) มีส่วนร่วมขับเคลื่อนงานทั้งด้านสุขภาพรายได้ สังคม สภาพแวดล้อม และนวัตกรรม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเตรียมความพร้อมให้กลุ่มคนวัยแรงงาน ซึ่งจะกลายเป็น “ผู้สูงอายุในอนาคต” ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างยั่งยืนไปพร้อมกับกลุ่ม “ผู้สูงอายุในปัจจุบัน” ด้วยการสร้างเกราะป้องกันตนเอง ทั้งด้านหลักประกันทางการเงิน การออม ด้านสุขภาพอนามัย ตลอดจนด้านเทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อรองรับสังคมสูงวัยอย่างยั่งยืน จึงเป็นสิ่งที่จำเป็น สำหรับเป็นหลักประกันในด้านรายได้ เพื่อคุณภาพชีวิตที่ดีเมื่อเข้าสู่วัยสูงอายุ รวมทั้งการออมและการบริหารจัดการเงินระยะยาวของประชากรวัยแรงงาน ที่ยังต้องส่งเสริมและสนับสนุน เพราะในปัจจุบันมีผู้สูงอายุเพียงร้อยละ 54 เท่านั้นที่มีเงินออม ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมการยามสูงอายุอย่างมีภูมิคุ้มกัน ควรส่งเสริมการวางแผนทางการเงินในทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะตั้งแต่วัยเรียน อายุ 15 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมระยะยาว และสร้างหลักประกันระดับพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะหลังเกษียณอายุการทำงาน นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนโครงสร้างการทดแทนของกลุ่มประชากรและการอยู่ร่วมกันของคนทุกช่วงวัยเพื่อรับมือสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอนาคต ที่ประเทศไทยจะต้องประสบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในอีก 20 ปีข้างหน้า

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรเตรียมความพร้อมประชากรวัยแรงงานกลุ่มอายุ 25 – 59 ปี ให้เข้าสู่วัยสูงอายุอย่างมีคุณภาพ ทั้งในระดับบุคคลและมาตรการระดับนโยบาย เพื่อเป็นกลไกหนึ่งในการสร้างรากฐานของประเทศไทยในการก้าวสู่สังคมสูงวัยอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเตรียมความพร้อมให้ครอบคลุม 4 มิติ ไม่ว่าจะเป็นมิติด้านสังคม ด้านเศรษฐกิจ ด้านสุขภาพ และด้านสภาพแวดล้อม เพื่อเป็นปัจจัยหนุนเสริม ในการรองรับสังคมสูงวัยในระดับพื้นที่ได้อย่างทั่วถึง และส่งผลให้ผู้สูงอายุมีความพร้อมในการดำรงชีวิตบั้นปลายอย่างมีความสุข มีคุณภาพชีวิตที่ดี มีหลักประกันมั่นคง เพื่อไม่ให้ประเทศไทยกลายเป็นประเทศที่มีคนแก่ก่อนรวยประเทศแรกในภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ทั้งนี้ เพื่อเป็นการเตรียมการยามสูงอายุอย่างมีภูมิคุ้มกัน

พลังทางสังคม

150202

ควรส่งเสริมการวางแผนทางการเงินในทุกกลุ่มวัย โดยเฉพาะตั้งแต่วัยเรียน อายุ 15 ปีขึ้นไป เพื่อเป็นการส่งเสริมการออมระยะยาว และสร้างหลักประกันระดับพื้นฐานในการดำเนินชีวิตในอนาคต โดยเฉพาะหลังเกษียณอายุการทำงาน นอกจากนั้น ควรให้ความสำคัญกับการวางแผนโครงสร้างการทดแทนของกลุ่มประชากรและการอยู่ร่วมกันของคนทุกช่วงวัยเพื่อรับมือสังคมสูงวัยระดับสุดยอดในอนาคต ที่ประเทศไทยจะต้องประสบอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ในอีก 20 ปีข้างหน้า

150202

แผนแม่บทย่อย | การรองรับสังคมสูงวัยเชิงรุก

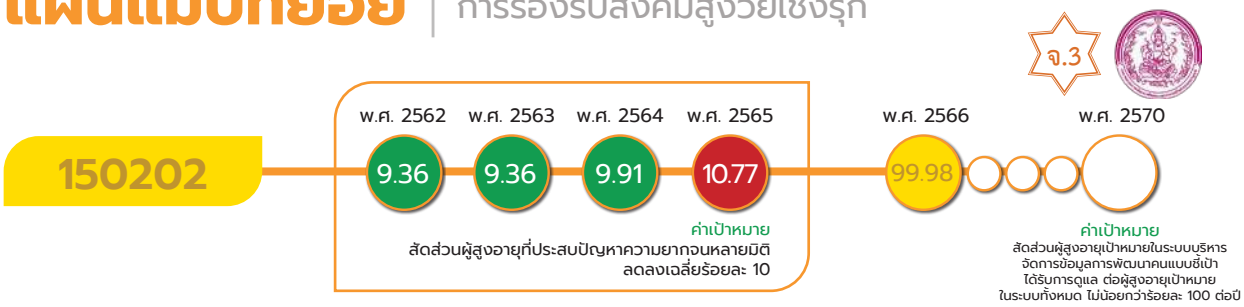

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ได้รับการดูแล ต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ร้อยละ 100 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อดึงดูดพลังและศักยภาพของผู้สูงอายุ ซึ่งเป็นกลุ่มภูมิปัญญา ทั้งด้านองค์ความรู้ ความสามารถ และประสบการณ์ ออกมาใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนการพัฒนาสังคม รวมทั้งส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีอาชีพและรายได้ สามารถพึ่งพาตนเองได้อย่างมีคุณภาพ ได้รับการดูแลจากทุกภาคส่วนอย่างเหมาะสม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความมั่นคงทางรายได้ ที่ส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีงานทำและรายได้ด้วยตนเอง ได้อย่างมีคุณภาพ มาตรฐาน และครอบคลุมจากศูนย์ดูแลและที่อยู่อาศัยที่รองรับผู้สูงอายุ มีนวัตกรรมรองรับการดูแลผู้สูงอายุ รวมทั้งสนับสนุนโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความยากจนหลายมิติ ลดลงเฉลี่ยร้อยละ 15 เป็น สัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ได้รับการดูแล ต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมดไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100 ต่อปี

พลังทางสังคม

150202

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 150202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่** 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่** 2 วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ**หมุดหมายที่** 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่** 1 ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ** ที่กำหนดให้จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินอย่างเป็นระบบ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

พลังทางสังคม

150202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

จำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ

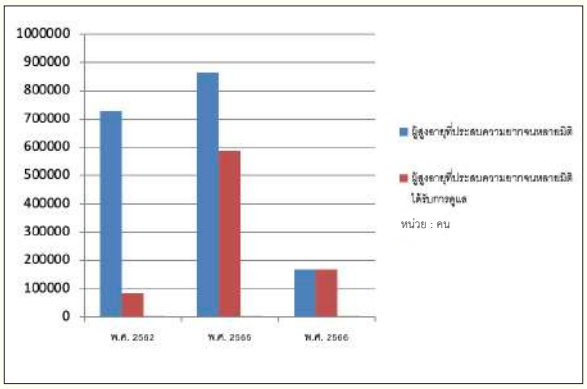

ที่มา : สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากข้อมูลในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 จำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ 168,011 คน จากผู้สูงอายุเป้าหมายทั้งหมด 168,042 คน โดยคิดเป็นสัดส่วนของผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด ร้อยละ 99.98 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ผู้สูงอายุต้องได้รับการดูแลร้อยละ 100 อย่างไรก็ตาม หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวต้องให้ความสำคัญในการสำรวจ ช่วยเหลือและติดตามการดำเนินการเพื่อพัฒนาผู้สูงอายุที่ประสบความยากจนหลายมิติให้ได้รับการดูแลเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องจากภาครัฐหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) ได้รับการดูแลต่อผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ 168,011 คน จากจำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายทั้งหมด 168,042 คน คิดเป็นร้อยละ 99.98 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ผู้สูงอายุต้องได้รับการดูแลร้อยละ 100 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่า จำนวนผู้สูงอายุเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการสำรวจและกิจกรรมช่วยเหลือ 587,975 คน จากผู้สูงอายุเป้าหมายทั้งหมด 866,115 คน คิดเป็นร้อยละ 67.89 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 47.27**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

รัฐบาลและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ให้ความสำคัญกับการเข้าสู่สังคมสูงวัยของไทยมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะการเตรียมความพร้อมประชาชนทุกกลุ่มวัยเพื่อเข้าสู่สังคมสูงวัย และการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น จึงกำหนดเป็นวาระระดับชาติ ด้วยการจัดทำแผนปฏิบัติการด้านผู้สูงอายุระยะที่ 3 (พ.ศ. 2566 - 2580) และแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย

พลังทางสังคม

150202

ที่สอดคล้องกับแผนแม่บทฯ ประเด็น 15 พลังทางสังคม ที่มีเป้าหมายร่วมกัน คือ ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง ซึ่งมีหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง 6 กระทรวง 14 หน่วยงาน และหน่วยงานสนับสนุน 2 หน่วยงาน ร่วมกันขับเคลื่อนงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้โดยใน พ.ศ. 2566 มีการดำเนินงานที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ อาทิ กรมกิจการผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ดำเนินโครงการพัฒนาระบบการคุ้มครองทางสังคมของผู้สูงอายุ โครงการปรับปรุงที่อยู่อาศัยและสถานที่สาธารณะที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุและทุกวัย กระทรวงแรงงาน จัดทำโครงการขยายโอกาสการมีงานทำให้ผู้สูงอายุ และโครงการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบการคุ้มครองทางสังคม กระทรวงสาธารณสุข ดำเนินการเสริมสร้างระบบการดูแลสุขภาพเพื่อรองรับผู้สูงอายุแบบบูรณาการ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุเข้าถึงระบบและนวัตกรรมการดูแลสุขภาพ การส่งเสริมสุขภาพผู้สูงอายุด้วยภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก การเสริมสร้างสุขภาพจิตวัยสูงอายุ และการสร้างสังคมห่วงใยใส่ใจสุขภาพผู้สูงอายุ กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม สถาบันวิทยาลัยชุมชนดำเนินโครงการส่งเสริมการมีงานทำและมีรายได้ของผู้สูงอายุ การส่งเสริมให้ผู้สูงอายุมีสภาพแวดล้อมที่เหมาะสม และโครงการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม ขยายผลการสร้างผู้สูงวัยและผู้ด้อยโอกาสเป็นกำลังคนดิจิทัลสู้ภัยไซเบอร์การ Coding เพื่อผู้สูงอายุ ส่งผลให้ผู้สูงอายุได้รับการดูแลทั้งด้านเศรษฐกิจ สังคม สภาพแวดล้อม และสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม ได้แก่ ผู้สูงอายุมีศักยภาพ สามารถประกอบอาชีพและได้รับการจ้างงานที่เหมาะสม จำนวน 13,074 คน การจ้างงานผู้สูงอายุจากฐานข้อมูลผู้ประกันตนในระบบประกันสังคม มาตรา 44 จำนวน 187,466 คน ได้รับการยกระดับความคุ้มครองทางสังคมเพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 328,804 คน ปรับปรุงสภาพแวดล้อมสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมสำหรับผู้สูงอายุ จำนวน 8,253 แห่ง และอยู่ระหว่างดำเนินการ 4 แห่ง และได้รับการดูแลสุขภาพให้สามารถช่วยเหลือตนเองในการทำกิจวัตรประจำวันพื้นฐาน จำนวน 9,412,754 คน รวมทั้งกองทุนผู้สูงอายุให้กู้ยืมเงินทุนสำหรับประกอบอาชีพ จำนวน 130 โครงการ 1,900 คน วงเงิน 70 ล้านบาท

ทั้งนี้ ผลการดำเนินงานที่ผ่านมาสอดคล้องและสนับสนุน**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูงมุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่ มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกัน ต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และ**เป้าหมายที่ 3** ประชาชนทุกกลุ่มเข้าถึงการเรียนรู้ตลอดชีวิต และ**หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ และ**แผนการปฏิรูปประเทศ** ประเด็นด้านสังคม เป้าหมายมีระบบการออมทั้งภาคสมัครใจและภาคบังคับแก่ประชาชนทุกกลุ่ม เพื่อเพิ่มความสามารถในการพึ่งพาตนเองหลังเกษียณ ส่งผลให้ประชาชนมีช่องทางในการสร้างหลักประกันทางด้านรายได้ในยามชราภาพ และได้รับสิทธิประโยชน์จากสวัสดิการที่เกี่ยวข้องอย่างเหมาะสมมากยิ่งขึ้น ซึ่งเป็นส่วนสำคัญต่อการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจและสังคมให้แก่ประชาชน

พลังทางสังคม

150202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานของหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุได้มีการบูรณาการทำงานร่วมกัน เพื่อส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพและคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ตามแผนงานบูรณาการเตรียมความพร้อมเพื่อรองรับสังคมสูงวัย ซึ่งเป็นไปตามเป้าหมายที่วางไว้อย่างเป็นรูปธรรมและครอบคลุมหลากหลายมิติ แต่การสูงวัยของประชากรไทยที่เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องในแต่ละปี จะส่งผลต่อภาระค่าใช้จ่ายในระยะยาวที่เพิ่มสูงขึ้นตามจำนวนผู้สูงอายุ หรือความไม่เพียงพอของรายได้ภาครัฐ ทำให้หลายหน่วยงานตระหนักถึงความสำคัญและความท้าทายในการดูแลประชากรสูงวัยให้เข้าถึงสิทธิ สวัสดิการ การคุ้มครองทางสังคม และบริการภาครัฐ นอกจากนี้ ผู้สูงอายุยังมีข้อจำกัดในการจ้างของผู้ประกอบการ รายได้หลักมาจากบุตรหลานและเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ บทบาทและความสำคัญในการเป็นพลังทางสังคมลดลง ขาดความรู้และทักษะด้านเทคโนโลยีดิจิทัล มีแนวโน้มเกิดภาวะทุพพลภาพ ระบบสาธารณสุขยังมุ่งเน้นการรักษามากกว่าการป้องกัน ซึ่งประเด็นปัญหาเหล่านี้อาจเป็นอุปสรรคในการดำเนินการให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย จึงควรให้ความสำคัญกับการยกระดับคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุทุกมิติอย่างทั่วถึงและเป็นธรรม ในด้านการสร้างความมั่นคงทางเศรษฐกิจ การส่งเสริมการมีงานทำและสร้างหลักประกันรายได้ การบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลผู้สูงอายุของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ และระบบการดูแลความคุ้มครองทางสังคม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ ควรให้ความสำคัญกับการดูแลผู้สูงอายุในทุกมิติอาทิ การส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีสุขภาพแข็งแรง การส่งเสริมการจ้างงานผู้สูงอายุที่เหมาะสมและทักษะอาชีพใหม่หรืออาชีพทางเลือก เพื่อเพิ่มโอกาสการทำงาน สร้างรายได้และหลักประกันความมั่นคงในอนาคตให้สามารถพึ่งพาตนเองได้ การสร้างแรงจูงใจและขยายสิทธิประโยชน์ให้นายจ้างที่จ้างงานผู้สูงอายุ การกำหนดมาตรการเพื่อเตรียมการและรองรับคลื่นสึนามิผู้สูงอายุ อาทิ ประสานความร่วมมือกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ในการพัฒนาระบบการดูแลระยะกลาง ระยะยาว และให้ครอบคลุมผู้สูงอายุทุกพื้นที่ การปรับคุณภาพและการบริหารเชิงกายภาพและวิชาการของโรงเรียนผู้สูงอายุ การพัฒนาระบบบริการสุขภาพผู้สูงอายุ เพื่อรองรับผลกระทบระยะยาวของสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 และโรคอุบัติใหม่หรืออุบัติซ้ำ การสนับสนุนให้ผู้สูงอายุอยู่ในถิ่นที่อยู่ที่ช่วยส่งเสริมศักยภาพและการมีคุณภาพชีวิตที่ดี การยกระดับมาตรฐานที่อยู่อาศัยที่ดำเนินการโดยภาครัฐและเอกชน และการสนับสนุนความเป็นธรรมทางดิจิทัลสำหรับผู้สูงอายุ เช่น การจัดสวัสดิการพื้นฐาน พัฒนาคุณภาพชีวิตและความมั่นคงด้วยเทคโนโลยี การสร้างสภาพแวดล้อมที่หนุนเสริมการใช้เทคโนโลยี การเสริมทักษะความเข้าใจและใช้เทคโนโลยีดิจิทัล หรือ Digital literacy พัฒนาดิจิทัลแพลตฟอร์มเพื่อส่งเสริมอาชีพผู้สูงอายุ เป็นต้น เพื่อให้ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี ตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

แผนแม่บท

16 เศรษฐกิจฐานราก

เศรษฐกิจชุมชนท้องถิ่นเข้มแข็ง มีศักยภาพในการแข่งขัน
สามารถพึ่งพาตนเอง ได้รับประโยชน์จากการพัฒนาอย่างทั่วถึง
และเป็นธรรม ยกระดับมาตรฐานการครองชีพและความเป็นอยู่
ของประชาชนในชุมชนให้ดีขึ้น

เศรษฐกิจฐานราก

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อมุ่งเน้นปรับโครงสร้างเศรษฐกิจฐานรากและเสริมสร้างเศรษฐกิจฐานรากให้มีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง ช่วยเหลือเอื้อเฟื้อซึ่งกันและกัน มีคุณธรรม มีการไหลเวียนของระบบเศรษฐกิจระหว่างกันอย่างเป็นระบบ และเป็นระบบเศรษฐกิจที่เอื้อให้เกิดการพัฒนาด้านอื่น ๆ ในพื้นที่ เกิดการสร้างอาชีพ และการกระจายรายได้ สามารถลดปัญหาความเหลื่อมล้ำและความไม่เสมอภาคในระดับชุมชน โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คือ **รายได้ของกลุ่มประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและต่อเนื่อง** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขันและด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

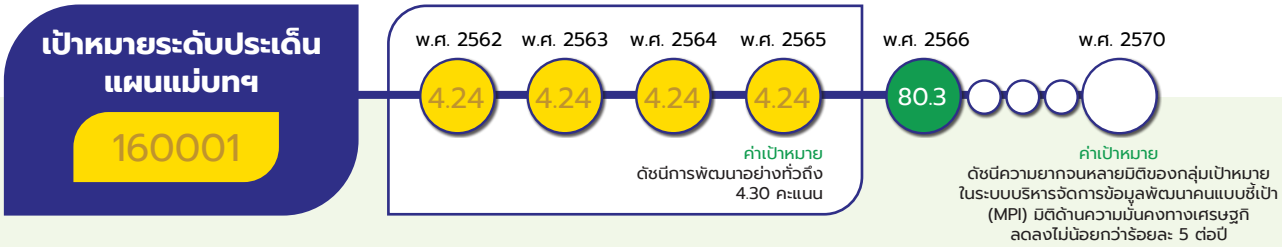

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 160001 รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า (MPI) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 160001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ดัชนีการพัฒนาอย่างทั่วถึง 4.40 คะแนน เป็น ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลพัฒนาคนแบบชี้เป้า (MPI) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เศรษฐกิจฐานราก

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ที่สะท้อนถึงกลุ่มประชากรรายได้น้อยของประเทศที่สามารถระบุตัวบุคคลได้ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ 0.0826 คะแนน คิดเป็นการลดลงร้อยละ 5.38 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.873 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีมีค่าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 107.6 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ นอกจากนี้เมื่อพิจารณาเทียบเคียงข้อมูลคนจนเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ด้านรายได้ในระบบ TPMAP พ.ศ. 2566 มีจำนวน 321,341 คน ลดลงร้อยละ 80.3 จาก 1,627,591 คน ใน พ.ศ. 2565 ซึ่งแสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยากจนหลายมิติมีจำนวนลดลง และสะท้อนให้เห็นถึงแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจในระดับประเทศที่พื้นตัวอย่างต่อเนื่อง ส่งผลให้การอุปโภคบริโภคภายในประเทศดีขึ้น ธุรกิจรายย่อยสามารถฟื้นตัวกลับมาดำเนินกิจการได้อย่างต่อเนื่องโดยเฉพาะภาคการท่องเที่ยวที่ทำให้การจ้างงานกลับมาขยายตัวได้ดีและส่งผ่านผลกระทบไปสู่แนวโน้มการเพิ่มขึ้นของรายได้วิสาหกิจรายย่อยใน พ.ศ. 2565 - 2566 อย่างไรก็ตาม ระบบ TPMAP จะสามารถครอบคลุมประชากรจำนวนมากภายในประเทศและช่วยให้กระบวนการระบุเป้าหมายของการพัฒนาศักยภาพและยกระดับกลุ่มประชากรในเศรษฐกิจฐานรากให้สามารถได้รับความช่วยเหลืออย่างเหมาะสมแต่ยังจำเป็นต้องขยายผลและติดตามการดำเนินการของระบบบริหารจัดการข้อมูลดังกล่าว เพื่อให้ครอบคลุมประชากรทั้งหมดของประเทศและเชื่อมโยงข้อมูลจากหน่วยงาน ต่าง ๆ ให้มีความครอบคลุมในเชิงมิติการพัฒนาอย่างรอบด้าน

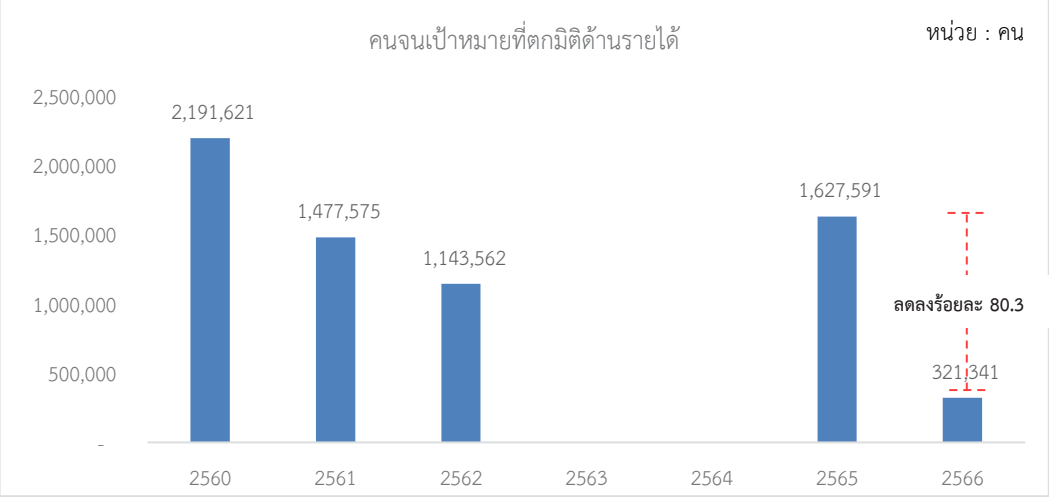

ที่มา: ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP)

เศรษฐกิจฐานราก

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) มิติด้านความมั่นคงทางเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าอยู่ที่ 0.0826 คะแนน คิดเป็นการลดลงร้อยละ 5.38 จาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.873 และเมื่อเปรียบเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีมีค่าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี จึงคิดเป็นร้อยละ 107.6 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลดัชนีฯ มีค่าเพิ่มขึ้นร้อยละ 6.33 จาก พ.ศ. 2562 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 185

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของปี พ.ศ. 2566 กับปี พ.ศ. 2565 บ่งชี้ให้เห็นถึงทิศทางที่ดีขึ้นของการปรับตัวลดลงของคนจนเป้าหมาย อย่างไรก็ดี ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายที่ผ่านมาทำให้สถานการณ์เศรษฐกิจฐานรากมีความเข้มแข็ง สามารถพึ่งพาตนเอง เกิดการสร้างอาชีพและการกระจายรายได้ได้ดีมากขึ้น ส่งผ่านไปสู่การเพิ่มขึ้นของรายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยอย่างกระจายและต่อเนื่อง และสามารถบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นได้อย่างชัดเจน อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) พิจารณาจากตัวชี้วัด จะบรรลุเป้าหมายแล้ว แต่เป้าหมายย่อยของแผนแม่บท (Y1) ในส่วนของเป้าหมายผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาจยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้โดยส่วนหนึ่งอาจมาจากความล่าช้าของข้อมูลต่างจากเป้าหมายอื่น แต่แนวโน้มสถานการณ์ยังคงมีทิศทางที่ดีและสามารถบรรลุเป้าหมายได้ ดังนั้น จึงยังมีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งให้ความสำคัญ อาทิ การติดตามสถานการณ์ข้อมูลเกี่ยวกับเศรษฐกิจฐานรากอย่างใกล้ชิดและปรับปรุงชุดข้อมูลให้มีความล่าช้าน้อยที่สุด การเสริมสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเพิ่มศักยภาพและขีดความสามารถเศรษฐกิจให้สามารถพัฒนาและยกระดับได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน รวมทั้งการเอื้อให้เครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนและผลักดันที่เชื่อมโยงหรือเกี่ยวพันมิติการพัฒนาต่าง ๆ การส่งเสริมช่องทางตลาดเพื่อการจำหน่ายและกระจายสินค้าให้เป็นที่รู้จักและได้รับการยอมรับอย่างกว้างขวาง และการสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สินค้าชุมชน อันจะนำไปสู่การพัฒนาให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถพึ่งพาตนเองและพัฒนาต่อยอดได้อย่างยั่งยืนต่อไป

เศรษฐกิจฐานราก

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

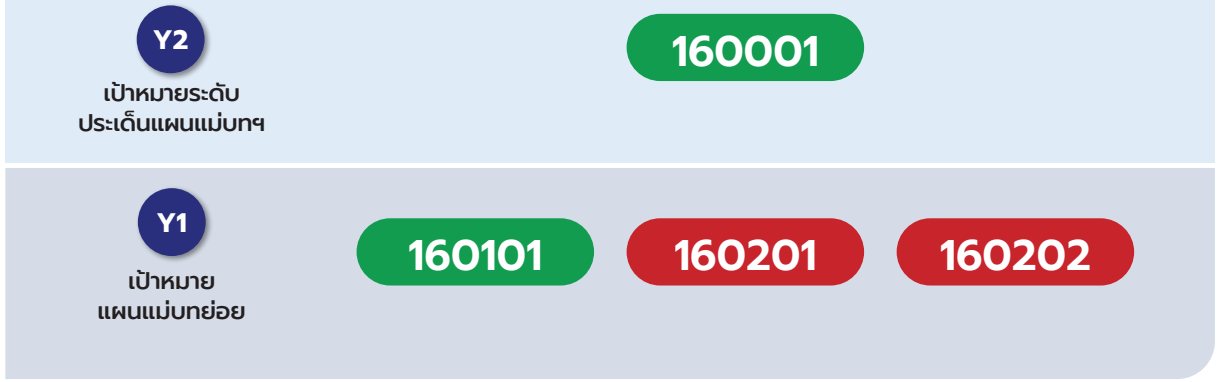

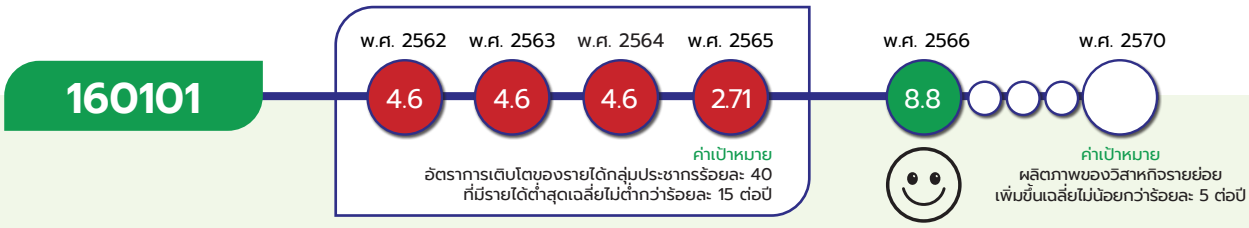

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยต่อจำนวนวิสาหกิจรายย่อยทั้งหมด เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ในห้วง พ.ศ. 2566 - 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้น โดย สถานการณ์ ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 164,669 บาทต่อวิสาหกิจรายย่อย เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.8 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 176 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่ามีอัตราการปรับตัวลดลงร้อยละ 1.9 ต่อปี สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 224.72**

เศรษฐกิจฐานราก

160201

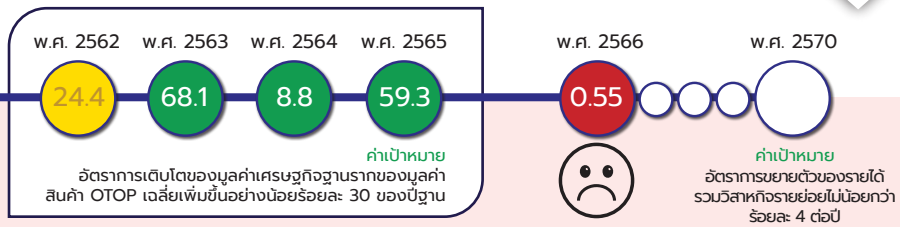

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย โดยสถานการณ์ ใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีรายได้รวมของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 109,903 ล้านบาท ขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 0.55 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 จึงคิดเป็นร้อยละ 13.75 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดให้การขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่ามีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 1.69 ต่อปี สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 99.07**

160202

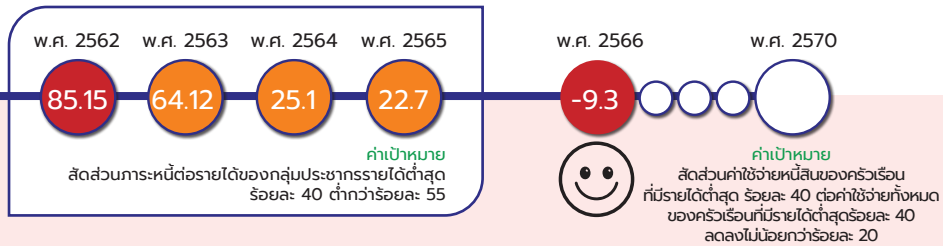

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินครัวเรือนที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ปรับลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ในห้วง 5 ปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวร้อยละ 9.3 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จึงคิดเป็นร้อยละ 46.5 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 9.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์พัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.11**

เศรษฐกิจฐานราก

160101

แผนแม่บทย่อย | การยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ

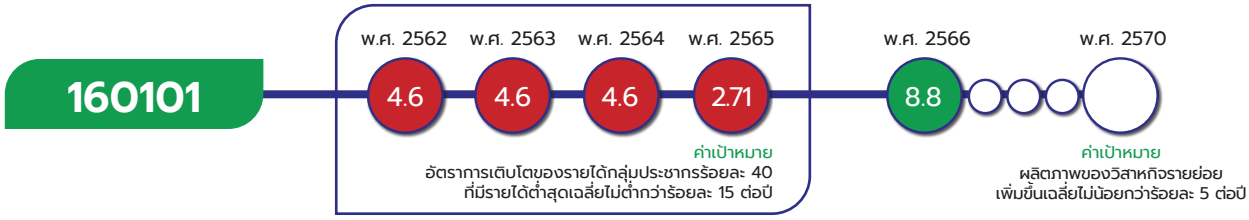

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจของเกษตรกร แรงงานทั่วไป และกลุ่มประชากรที่มีรายได้น้อยและไม่มั่นคงให้สามารถพัฒนาขึ้นมาเป็นผู้ประกอบการที่มีศักยภาพ ผ่านการสนับสนุน การช่วยเหลือทางวิชาการต่าง ๆ เพื่อสร้างเสริมองค์ความรู้และทักษะที่สำคัญและจำเป็นในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและบริการ เพื่อยกระดับและเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและก่อให้เกิดการสร้างรายได้ได้ด้วยตนเอง รวมถึงการบริหารจัดการหนี้สินครอบคลุมทั้งหนี้ในระบบ และหนี้นอกระบบ เพื่อแก้ไขปัญหาหนี้สินได้อย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ องค์ความรู้และทักษะของผู้ประกอบการ ในด้านของการประกอบอาชีพ การบริหารจัดการด้านธุรกิจ เทคโนโลยีและนวัตกรรม การสนับสนุนทุน แรงงาน วัสดุอุปกรณ์ เครื่องมือเครื่องจักรต่าง ๆ และควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มมูลค่าของสินค้าและบริการ ความหลากหลายและเครือข่ายที่ครอบคลุมในทุกช่องทางการตลาด รวมทั้งการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องได้อย่างครอบคลุม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> อัตราการเติบโตของรายได้กลุ่มประชากรร้อยละ 40 ที่มีรายได้ต่ำสุดไม่ต่ำกว่าเฉลี่ยร้อยละ 20 ต่อปี <u>เป็น</u> ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย**เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี**

เศรษฐกิจฐานราก

160101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และ**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน นอกจากนี้เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านสังคม** ที่กำหนดให้จัดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรมรวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินอย่างเป็นระบบ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

เศรษฐกิจฐานราก

160101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 พิจารณาจากผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย อยู่ที่ 164,669 บาทต่อวิสาหกิจรายย่อย จึงคิดเป็นการเพิ่มขึ้นร้อยละ 8.8 จาก 151,395 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 880 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นถึงแนวโน้มการขยายตัวทางเศรษฐกิจของประเทศที่เป็นผลมาจากการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องจากช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยเฉพาะการบริโภคภาคเอกชนที่กลับมาขยายตัวได้ดีขึ้นจากผลของการกลับมาดำเนินชีวิตตามปกติและมาตรการของภาครัฐในการกระตุ้นการจับจ่ายใช้สอย เช่น โครงการคนละครึ่ง โครงการเราเที่ยวด้วยกัน เป็นต้น ทำให้ธุรกิจรายย่อยมีรายได้เพิ่มสูงขึ้นและจำนวนการจ้างงานในกลุ่มวิสาหกิจรายย่อยปรับตัวเพิ่มขึ้น โดยจำนวนการจ้างงานกลุ่มวิสาหกิจรายย่อยขยายตัวร้อยละ 4.6 หรือคิดเป็นการจ้างงานเพิ่มขึ้น 240,177 ราย ส่งผลให้สถานการณ์การเติบโตของผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยสอดคล้องกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 ต่อปี หรือเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ในห้วง 5 ปี

ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprises)

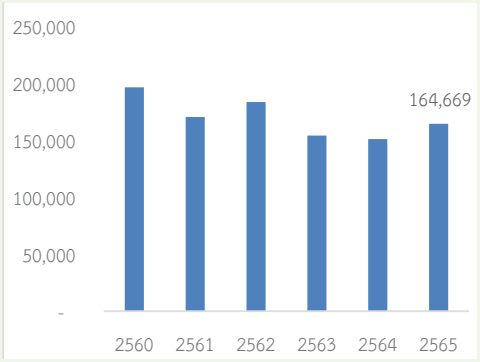

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อย (Micro Enterprises)

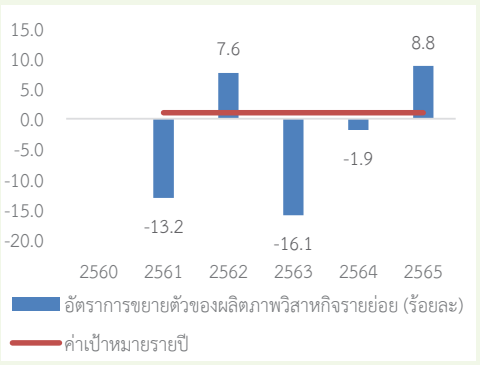

ที่มา: สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.)

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยเพิ่มขึ้น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 164,669 บาท ต่อวิสาหกิจรายย่อย เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 8.8 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 จึงคิดเป็นร้อยละ 176 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มีสถานะ**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่ามีอัตราการปรับตัวลดลงร้อยละ 1.9 ต่อปี สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 224.72**

เศรษฐกิจฐานราก

160101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินการโครงการต่าง ๆ ที่สำคัญในการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากมาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการจัดทำ**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** โดยมีโครงการที่มุ่งเน้นการพัฒนาศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ ให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพของวิสาหกิจรายย่อย การบริหารจัดการด้านการตลาด เทคโนโลยีและนวัตกรรม ส่วนใหญ่สอดคล้องกับปัจจัยสำคัญ **ด้านการยกระดับศักยภาพและพัฒนาทักษะการเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่** อาทิ โครงการส่งเสริมและพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพทั้งในภาคเกษตรและนอกภาคเกษตร โครงการยกระดับวิสาหกิจชุมชนสู่การเป็นผู้ประกอบการมืออาชีพ โครงการยกระดับผู้ประกอบการด้วยวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีเพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขันในการผลิตและการตลาดยุคใหม่ โครงการพัฒนาเกษตรกรปราดเปรื่อง โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่เศรษฐกิจเชิงสร้างสรรค์ **ด้านการพัฒนาผลิตภัณฑ์และการบริการ** อาทิ โครงการยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถผลิตภัณฑ์ชุมชนตามอัตลักษณ์พื้นที่ด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม โครงการพัฒนาและแปรรูปผลิตภัณฑ์ไทยที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โครงการยกระดับมาตรฐานผลิตภัณฑ์ชุมชนท้องถิ่นเพื่อขยายตลาดภูมิปัญญา โครงการปรับเปลี่ยนการผลิตสินค้าเกษตรสู่เกษตรมูลค่าสูง **ด้านการตลาด** อาทิ โครงการส่งเสริมตลาดสินค้าอัตลักษณ์ท้องถิ่น โครงการสร้างโอกาสและขยายช่องทางการตลาดสินค้าเกษตร โครงการส่งเสริมการค้าชายแดน **ด้านโครงสร้างพื้นฐาน** อาทิ โครงการขยายเขตไฟฟ้าให้พื้นที่ทำกินทางการเกษตร โครงการการจัดการและการแก้ไขปัญหาข้อขัดแย้งในสิทธิทำกินและอยู่อาศัยในที่ดินราชพัสดุ รวมถึง **โครงการอื่น ๆ** ซึ่งหนุนเสริมการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมาย อาทิ โครงการการพัฒนาอาชีพครัวเรือนให้เกิดการรวมกลุ่มอาชีพและยกระดับศักยภาพเป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน (วิสาหกิจฐานราก) โครงการศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร เป็นต้น ซึ่งโครงการส่วนใหญ่มุ่งเน้นการเสริมสร้างศักยภาพและยกระดับการปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่สอดรับกับวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม ตาม**หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ รวมทั้งการสร้างโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับครัวเรือนยากจนข้ามรุ่นได้อย่างยั่งยืน ใน**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เศรษฐกิจฐานราก

160101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเสริมสร้างองค์ความรู้และพัฒนาทักษะการประกอบอาชีพของวิสาหกิจรายย่อย การพัฒนาผลิตภัณฑ์และบริการ และการบริหารจัดการด้านการตลาด รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการต่อยอดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ การพัฒนาช่องทางการตลาด และการปรับปรุงกฎหมายเพื่อสนับสนุนการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก และก่อให้เกิดการแข่งขันที่เป็นธรรมมากขึ้น ยังคงเป็นประเด็นการพัฒนาสำคัญที่สามารถช่วยยกระดับศักยภาพการเป็นผู้ประกอบการธุรกิจ รวมทั้งสามารถสนับสนุนให้ผลิตภาพของวิสาหกิจรายย่อยปรับตัวเพิ่มขึ้นได้ นอกจากนี้ การเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของเครือข่ายการพัฒนาที่เกี่ยวข้องโดยมุ่งหมายให้เกิดความร่วมมือกันระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคส่วนต่าง ๆ ยังเป็นปัจจัยสำคัญที่นำไปสู่การยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถได้อย่างแท้จริงเพราะปัจจัยที่เอื้อต่อสภาพแวดล้อมที่สามารถยกระดับได้จำเป็นต้องเชื่อมระหว่างกันในหลายมิติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในระยะต่อไปการยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากให้เพิ่มขึ้นควรมุ่งเน้นประเด็นการพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากที่นำไปสู่การเพิ่มขีดความสามารถอย่างยั่งยืนโดยเฉพาะการสนับสนุนปัจจัยที่ช่วยส่งเสริมให้เศรษฐกิจฐานรากสามารถสร้างมูลค่าเพิ่มและมีส่วนแบ่งการตลาดเพิ่มขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งจำเป็นต้องอาศัยการเสริมสร้างองค์ความรู้และทักษะที่จำเป็นต่อการบริหารจัดการด้านธุรกิจ การเชื่อมโยงและสร้างเครือข่ายผู้ประกอบการเพื่อช่วยขยายฐานการตลาด การสืบทอดวิชาชีพขั้นสูงหรือองค์ความรู้อย่างยั่งยืนเพื่อสืบทอดภูมิปัญญาและนำไปต่อยอดสร้างมูลค่าเพิ่มอย่างต่อเนื่อง รวมถึงสนับสนุนมาตรการสร้างแรงจูงใจให้เข้ามามีส่วนร่วมในกิจกรรมทางเศรษฐกิจ สนับสนุนทุนทางการเงิน ที่ดิน ปัจจัยการผลิตทุนทางทรัพยากร และทุนทางสังคมเพื่อยกระดับศักยภาพและขีดความสามารถเศรษฐกิจฐานราก และสร้างระบบนิเวศที่ช่วยเอื้อให้เกิดการพัฒนาและสนับสนุนผู้ประกอบการรายย่อยให้สามารถเข้ามามีบทบาทในตลาดมากยิ่งขึ้น และเกิดการกระจายรายได้สู่ชุมชนอย่างเป็นธรรม นอกจากนี้ ควรให้เกิดการพัฒนาทางด้านระบบข้อมูล ระบบเครือข่าย ตลอดจนระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อช่วยสนับสนุนกระบวนการพัฒนาศักยภาพของเศรษฐกิจฐานรากอย่างยั่งยืน

เศรษฐกิจฐานราก

160201

แผนแม่บทย่อย | การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

จ.3

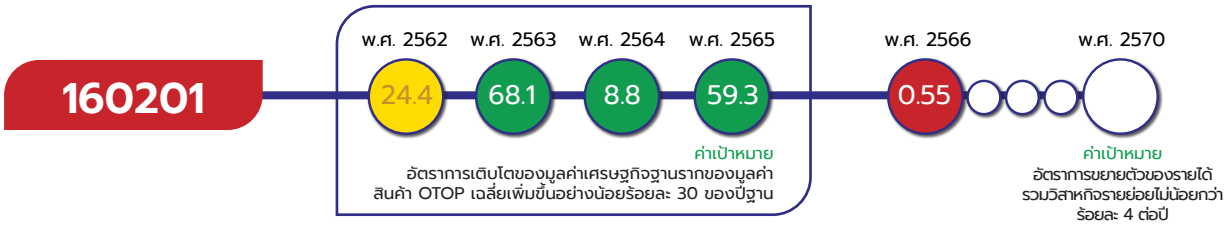

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยมีการขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมและพัฒนากลไกที่เอื้อต่อการส่งเสริมศักยภาพของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก รวมทั้งพัฒนากลไกการใช้ประโยชน์ที่ดินสาธารณะ และการส่งเสริมการพัฒนาต่อยอดผลิตภัณฑ์ชุมชนให้มีคุณภาพและมาตรฐานที่เป็นสากล เพื่อเป็นกลไกและโครงสร้างดูดซับมูลค่าทางเศรษฐกิจและการกระจายรายได้กลับสู่ชุมชน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมุ่งเน้นให้ผู้ผลิต/ผู้ประกอบการประยุกต์ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีที่ถูกต้องและเหมาะสม รวมทั้งให้ความสำคัญกับคุณภาพ มาตรฐาน และการยกระดับผลิตภัณฑ์ชุมชนสู่มาตรฐานสากล และตราสินค้า บริการชุมชน ผลิตภัณฑ์ ให้ตรงต่อความต้องการของตลาด และเพิ่มช่องทางการตลาดให้มีความครอบคุมและหลากหลายมากยิ่งขึ้น

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการเติบโตของมูลค่าเศรษฐกิจฐานรากของมูลค่าสินค้า OTOP เพิ่มขึ้นเฉลี่ยอย่างน้อยร้อยละ 40 ของปีฐาน เป็น อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี

เศรษฐกิจฐานราก

160201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
16 เศรษฐกิจฐานราก 160201 ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	หมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้น จากความยากจนได้อย่างยั่งยืน	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 2** ความไม่เสมอภาคในการกระจายรายได้ของภาคลดลง และ**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

เศรษฐกิจฐานราก

160201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอัตรารายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย (Micro-Enterprises) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีรายได้รวมของวิสาหกิจรายย่อย 109,903 ล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.55 จาก พ.ศ. 2563 ที่มีมูลค่า 190,301 ล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี จึงคิดเป็นร้อยละ 13.75 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ แสดงให้เห็นอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยที่ชะลอตัวลงต่อเนื่องจากผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ส่งผลโดยตรงต่อภาพรวมเศรษฐกิจของประเทศ ทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจลดน้อยลง ผู้ประกอบการภายในประเทศถูกจำกัดช่องทางการซื้อขายสินค้าจากมาตรการป้องกัน สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทั่วประเทศ รวมทั้งการบริโภคของภาคเอกชนที่ยังคงหดตัว

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อย โดยสถาการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีรายได้รวมวิสาหกิจรายย่อยอยู่ที่ 109,903 ล้านบาท ขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 0.55 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้การขยายตัวเพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี จึงคิดเป็นร้อยละ 13.75 ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่ามีอัตราการขยายตัวคิดเป็นร้อยละ 1.69 ต่อปี สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 99.07**

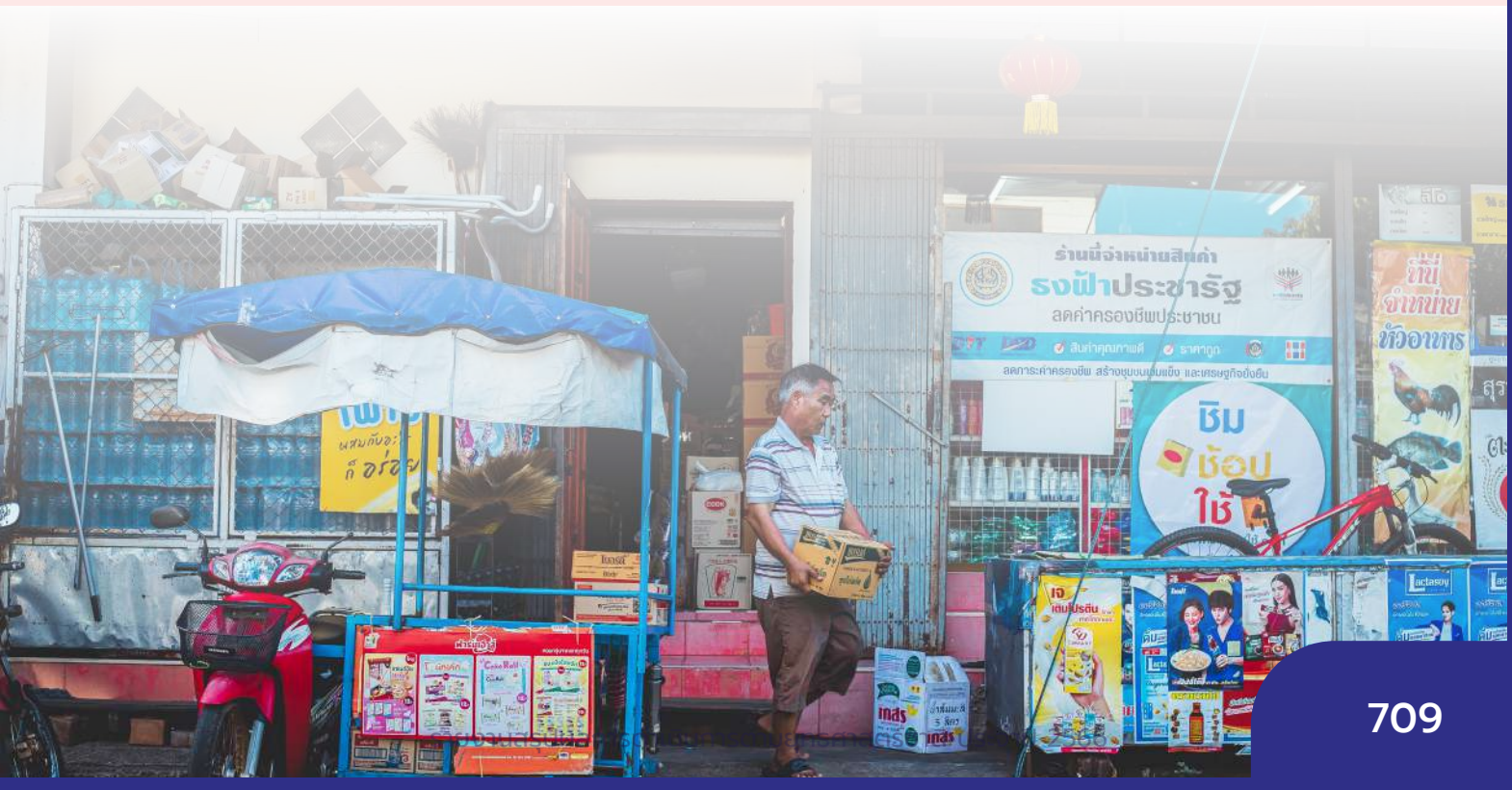

เศรษฐกิจฐานราก

160201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของภาครัฐในด้านการยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 หน่วยงานภาครัฐดำเนินการด้านการสนับสนุนครอบคลุมหลายด้าน ผ่าน**โครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** และโครงการอื่น ๆ ที่มุ่งดำเนินงานด้านการเพิ่มศักยภาพเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านการส่งเสริมช่องทางการตลาด อาทิ โครงการการพัฒนาช่องทางการตลาดออนไลน์และช่องทางการตลาดเฉพาะกลุ่ม โครงการส่งเสริมช่องทางการตลาดสำหรับผลิตภัณฑ์นวัตกรรม โครงการส่งเสริมและพัฒนาช่องทางการตลาดสำหรับสินค้าเกษตร โครงการขับเคลื่อนตลาดชุมชนสู่เศรษฐกิจยุคใหม่ การพัฒนาการผลิตและคุณภาพผลิตภัณฑ์ อาทิ โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากโดยใช้งานวิจัยและนวัตกรรม โครงการพัฒนาผลิตภัณฑ์ชุมชนให้ยกระดับสู่มาตรฐานสากล โครงการยกระดับการผลิตเพื่อเพิ่มมูลค่าสู่มาตรฐานตลาดนำการผลิต โครงการสร้างมูลค่าสินค้าเกษตรด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยี โครงการพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากด้วยภาคีเครือข่าย ตลอดจนการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ อาทิ โครงการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการ OTOP โครงการพัฒนาคุณภาพชีวิตและยกระดับรายได้ประชาชนในชุมชนฐานราก โครงการสนับสนุนให้มีนวัตกรรมทางการเงินเพื่อสนับสนุนแหล่งทุนให้กับผู้ประกอบการวิสาหกิจรายย่อย โครงการพัฒนาอาชีพเกษตรกรเพื่อสร้างความเข้มแข็งกลุ่มการผลิตด้านการเกษตร เป็นต้น เพื่อมุ่งส่งเสริมและยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดรับกับเป้าหมายการลดความไม่เสมอภาคของการกระจายรายได้ตาม**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน และการสร้างโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ใน**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม

เศรษฐกิจฐานราก

160201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากให้มีรายได้เพิ่มขึ้น มีความท้าทายในด้านช่องทางการตลาดสำหรับการนำเสนอผลิตภัณฑ์ชุมชนออกสู่ระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ การประยุกต์ใช้เทคโนโลยี วิจัย และนวัตกรรม เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ การปรับตัวของผู้ประกอบการให้สอดคล้องกับพฤติกรรมผู้บริโภค ทั้งด้านการตลาด สู่ตลาดออนไลน์ และการเพิ่มช่องทางการขายสินค้าใหม่ ๆ รวมถึงการเข้าถึงบริการทางการเงินสำหรับผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานราก โดยเฉพาะผู้ประกอบอาชีพอิสระและผู้มีรายได้ไม่แน่นอน นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการให้มีทักษะที่จำเป็นในการประกอบอาชีพเพิ่มขึ้น สามารถพึ่งตนเอง สร้างรายได้ และต่อยอด ยกระดับสู่การเป็นผู้ประกอบการกลุ่มเศรษฐกิจฐานรากในโลกยุคดิจิทัล ซึ่งเป็นความท้าทายสำคัญในการเพิ่มรายได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การยกระดับรายได้ของผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากในระยะต่อไป ควรส่งเสริมการพัฒนาช่องทางการตลาดให้มีความหลากหลาย เพิ่มโอกาสทางการตลาดให้ผลิตภัณฑ์ชุมชนผ่านช่องทางต่าง ๆ ขยายออกสู่ระดับจังหวัด ภูมิภาค ประเทศ และระหว่างประเทศ ที่สอดคล้องกับบริบทพฤติกรรมผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป โดยให้ความสำคัญกับช่องทางการตลาดออนไลน์ E-Commerce, Digital Marketing ช่องทางการตลาดเฉพาะกลุ่มลูกค้า นำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ตลอดห่วงโซ่คุณค่า ตั้งแต่กระบวนการก่อนผลิต ไปจนถึงกระบวนการหลังการผลิต เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ชุมชน รวมถึงยกระดับคุณภาพและมาตรฐานสินค้าสู่มาตรฐานสากล รวมถึงต่อยอดภูมิปัญญาท้องถิ่นและต่อยอดงานวิจัยสู่การพัฒนาเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับผลิตภัณฑ์ ตลอดจนพัฒนาศักยภาพผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากให้มีทักษะที่พร้อมปรับตัวต่อบริบทความไม่แน่นอนในอนาคต

เศรษฐกิจฐานราก

160202

แผนแม่บทย่อย | การสร้างสภาพแวดล้อมและกลไกที่ส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจฐานราก

จ.3

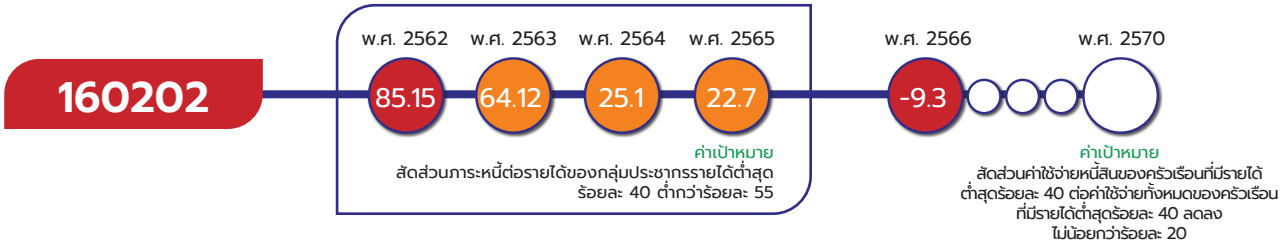

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

มีวัตถุประสงค์เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงินการออมสร้างการรับรู้และความตระหนักถึงประโยชน์ของการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน สร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ในการบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพ บูรณาการ มีระบบฐานข้อมูล ที่พัฒนากลไกแก้ไขปัญหาหนี้สินจากการบูรณาการความร่วมมือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาอาชีพ โดยส่งเสริมองค์ความรู้และทักษะการประกอบอาชีพ พัฒนาศักยภาพประชากรกลุ่มเป้าหมาย เพื่อส่งเสริมต่อยอดอาชีพสู่ผู้ประกอบการธุรกิจชุมชน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริม สนับสนุนความรู้พื้นฐานและทักษะด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน การเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่เหมาะสม ไม่ว่าจะเป็นที่ดิน แหล่งทุน และการบริหารหนี้ ให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น รวมทั้งพัฒนาอาชีพ เสริมสร้างองค์ความรู้ ทักษะ และศักยภาพในการประกอบอาชีพ และการได้รับความร่วมมือและฐานข้อมูลจัดการหนี้สินที่ถูกต้องเหมาะสม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160202 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนภาระหนี้ต่อรายได้ ร้อยละ 50 เป็น สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายต่ำสุดร้อยละ 40 ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

เศรษฐกิจฐานราก

160202

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
16 เศรษฐกิจฐานราก 160202 กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้ มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง	หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้น จากความยากจนได้อย่างยั่งยืน	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 160202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40[1] ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 โดยเฉพาะในกลุ่มครัวเรือนที่เป็นหนี้ พบว่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 อยู่ที่ร้อยละ 20.6 คิดเป็นอัตราการขยายตัวร้อยละ 9.3 ของ พ.ศ. 2564 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2666 ที่กำหนดให้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 จึงคิดเป็นร้อยละ 232.5 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 เฉพาะครัวเรือนที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)

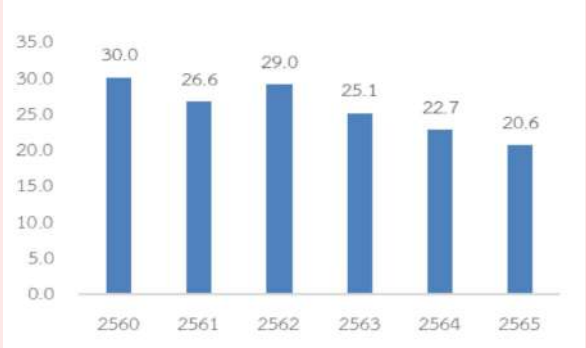

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม

[1] การจำแนกครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 (Bottom 40) ประมวลผลจากข้อมูลด้านรายจ่ายเพื่อให้การคำนวณค่าตัวชี้วัดในการติดตาม สถานการณ์สามารถดำเนินการได้เป็นประจำทุกปี

เศรษฐกิจฐานราก

160202

โดยในช่วง พ.ศ. 2563 - 2565 มีสถานการณ์ด้านหนี้สินครัวเรือนปรับตัวดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง สอดคล้องกับค่าเป้าหมายเฉลี่ยรายปีใน พ.ศ. 2566 ที่ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 4 ต่อปี โดยส่วนหนึ่งเป็นผลจากการฟื้นตัวอย่างต่อเนื่องของเศรษฐกิจในช่วงที่ผ่านมา ทำให้แนวโน้มการจ้างงานของประเทศปรับตัวดีขึ้นโดยเฉพาะแรงงานนอกภาคเกษตร ส่งผลให้ครัวเรือนมีรายได้เพิ่มขึ้นและมีความสามารถในการจับจ่ายใช้สอยเพิ่มมากขึ้น รวมทั้งการลดลงของภาระหนี้สินครัวเรือนของกลุ่มดังกล่าว ซึ่งชี้ให้เห็นจากค่าใช้จ่ายชำระหนี้เฉลี่ยของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ยังคงปรับตัวลดลงอย่างต่อเนื่องตั้งแต่ พ.ศ. 2562 เป็นต้นมา โดยใน พ.ศ. 2565 มีมูลค่า 3,278 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน ลดลงจาก พ.ศ. 2564 ที่มีมูลค่าอยู่ที่ 3,334 บาทต่อครัวเรือนต่อเดือน

อัตราการขยายตัวของสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 เฉพาะครัวเรือนที่เป็นหนี้ (ร้อยละ)

ที่มา: การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน สำนักงานสถิติแห่งชาติ ประมวลผลโดยกองพัฒนาข้อมูลและตัวชี้วัดสังคม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอัตราการขยายตัวของสัดส่วนค่าใช้จ่ายหนี้สินของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 ต่อค่าใช้จ่ายทั้งหมดของครัวเรือนรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า มีการหดตัวร้อยละ 9.3 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 จึงคิดเป็นร้อยละ 46.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 9.5 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.11**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมดำเนินการขับเคลื่อนผ่านการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อสนับสนุนองค์ความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงิน และสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อให้ประชากรบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น รวมทั้งการพัฒนาอาชีพที่นำไปสู่การสร้างรายได้และบริหารจัดการอย่างยั่งยืน โดยเฉพาะลักษณะโครงการที่มุ่งเน้นการส่งเสริมและพัฒนาอาชีพให้กับกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ เช่น สมาชิกกองทุนชุมชน เกษตรกร ผู้สูงอายุ เป็นต้น โครงการที่สร้างสภาพแวดล้อมให้ประชากรสามารถบริหารจัดการหนี้สินได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง อาทิ โครงการช่วยเหลือด้านหนี้สินสมาชิกสหกรณ์และกลุ่มเกษตรกรด้วยระบบสหกรณ์ โครงการคลินิกแก้หนี้ และโครงการสินเชื่อรายย่อยระดับจังหวัดภายใต้การกำกับ (Pico Finance) นอกจากนี้ ยังรวม

เศรษฐกิจฐานราก

160202

ถึงโครงการในรูปแบบที่ส่งเสริมการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตให้แก่กลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 โดยเฉพาะปัจจัยทางด้านที่ดิน แหล่งน้ำ และแหล่งเงินทุน เพื่อส่งเสริมให้กลุ่มประชากรดังกล่าวสามารถยกระดับศักยภาพในการประกอบอาชีพและรายได้ให้สูงขึ้นได้เพียงพอต่อการดำรงชีพ เช่น โครงการเสริมสร้างศักยภาพกองทุนชุมชนเพื่อการเข้าถึงแหล่งทุนของประชาชนในชุมชน ซึ่งเป็นการดำเนินกิจกรรมเกี่ยวกับลดหนี้และ/หรือปลดหนี้ให้กับครัวเรือนเป้าหมายผ่านกระบวนการบริหารจัดการหนี้ของศูนย์จัดการกองทุนชุมชนหรือเป็นสมาชิกของศูนย์จัดการกองทุนชุมชน เป็นต้น เพื่อมุ่งให้ประชากรกลุ่มเป้าหมายมีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินและการเงินที่เพิ่มขึ้น สอดรับกับเป้าหมายการสร้างโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมสำหรับครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ใน**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การให้ความสำคัญกับการส่งเสริมศักยภาพและสร้างงานสร้างอาชีพให้กลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 เพื่อสร้างความยั่งยืนและมั่นคงทางรายได้ยังคงเป็นประเด็นหลักที่จะสามารถช่วยให้การแก้ปัญหาภาระหนี้สินของกลุ่มประชากรดังกล่าวลดลงได้อย่างยั่งยืน เนื่องจากช่วยยกระดับให้กลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถทางการเงินที่ดีขึ้นและมีเงินเหลือเพียงพอที่จะนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภคอื่นที่จำเป็นหรือเก็บออมไว้ใช้ในอนาคต ต่างจากมาตรการช่วยเหลือระยะสั้นในช่วงการแพร่ระบาดของโควิด-19 ที่มุ่งเน้นการพักชำระหนี้ของกลุ่มต่าง ๆ เพื่อช่วยลดภาระของกลุ่มประชากรดังกล่าวที่ได้รับผลกระทบจากการปรับตัวลดลงของรายได้ รวมทั้งปัญหาการจัดการหนี้นอกระบบตั้งแต่กระบวนการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และฐานข้อมูลสำหรับการจัดการหนี้นอกระบบที่ครอบคลุมประชากรกลุ่มเป้าหมายอย่างทั่วถึงและถูกต้อง เพื่อให้เกิดการสร้างกลไก เทคโนโลยี และนวัตกรรมทางการเงินในการแก้ปัญหาหนี้สินอย่างเหมาะสม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการดำเนินงานที่สามารถช่วยให้การบริหารจัดการหนี้สินของกลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีประสิทธิภาพอย่างต่อเนื่องและยั่งยืน โดยเน้นมาตรการเชิงโครงสร้างในการยกระดับรายได้ของกลุ่มประชากรผ่านกระบวนการเสริมทักษะของแรงงานและสนับสนุนการเข้าถึงทรัพยากรและปัจจัยการผลิตที่สามารถนำไปสู่การเป็นผู้ประกอบการธุรกิจชุมชนที่มีศักยภาพและมีรายได้สูง รวมทั้งการขยายผลการจัดการปัญหาภาระหนี้สินในส่วนของหนี้นอกระบบให้ครอบคลุมทั้งหมดโดยอาศัยการสร้างสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการให้กลุ่มประชากรที่มีรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 สามารถบริหารจัดการหนี้ได้อย่างมีประสิทธิภาพได้ด้วยตนเอง และหน่วยงานภาคส่วนต่าง ๆ เป็นเพียงผู้กำกับดูแลหรือส่งเสริมองค์ความรู้และความรู้พื้นฐานด้านการบริหารจัดการหนี้สินและการเงินเท่านั้น และการยกระดับความเชื่อมโยงและพัฒนาระบบข้อมูลหนี้สินรายบุคคลระหว่างหน่วยงานภาครัฐ ธนาคาร และหน่วยงานอื่น ๆ ที่สามารถช่วยให้การดำเนินกลไกในการแก้ไขปัญหาหนี้สินเป็นไปอย่างเหมาะสมและตรงตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย

แผนแม่บท

17

ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

สร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำ
ในทุกมิติของประชากรทุกช่วงวัย ทุกเพศสภาพ
และทุกกลุ่ม โดยไม่ทิ้งใครไว้ข้างหลัง

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาและยกระดับกลไกการคุ้มครองและการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับคนไทยได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิต โดยเฉพาะการส่งเสริมกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาสให้ได้รับความเสมอภาคและความเท่าเทียมสำหรับการสร้างความมั่นคงในชีวิต นำไปสู่การลดความเหลื่อมล้ำในมิติต่าง ๆ ตลอดจนแก้ไขปัญหาความยากจนที่มีความซับซ้อนและมีแนวโน้มทวีความรุนแรงมากยิ่งขึ้น ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รวมทั้งความก้าวหน้าและการเข้ามามีบทบาทของเทคโนโลยีในการดำรงชีวิตของมนุษย์ในปัจจุบัน ทั้งนี้ ปัญหาข้างต้นสะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นที่จะต้องมีการเปลี่ยนแปลงเชิงโครงสร้างของสังคมไทยในการจัดสรรสวัสดิการทางสังคมและหลักประกันทางสังคมให้กับประชากรทุกกลุ่มอย่างเท่าเทียมและมีประสิทธิภาพ เพื่อประโยชน์ต่อการเจริญเติบโตของประเทศในระยะยาว โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คือ **คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง และด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

170001

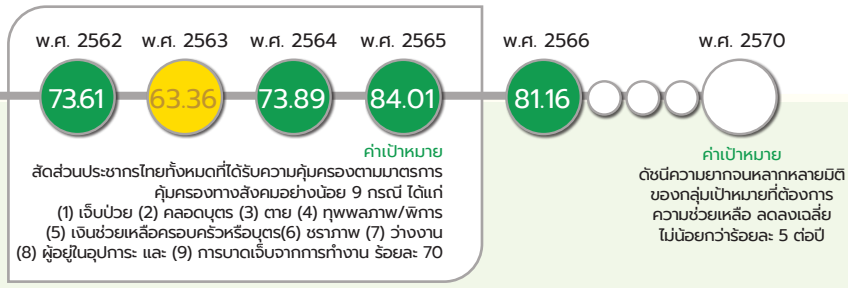

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 170001 คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีความยากจนหลากหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 170001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายจากเดิม สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 80 เป็น ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือโดย พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 0.0013 ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.0069 คิดเป็นร้อยละ 81.16 โดยสถานการณ์เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้ดัชนีมีค่าลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี พบว่า ผลการดำเนินงานสูงกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 1,623.2 แสดงให้เห็นว่ากลุ่มเป้าหมายที่มีปัญหาความยากจนหลายมิติมีจำนวนลดลง และสะท้อนให้เห็นถึงผลของความต่อเนื่องของมาตรการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้ภาพรวมในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาจำนวนกลุ่มเป้าหมายแยกรายมิติ พบว่า จำนวนกลุ่มเป้าหมายที่ตกเกณฑ์ความยากจนในมิติต่าง ๆ มีแนวโน้มลดลงค่อนข้างมากเมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 โดยด้านการเข้าถึงบริการรัฐลดลงสูงที่สุด คิดเป็นร้อยละ 89.0 ด้านสุขภาพลดลงร้อยละ 87.7 ด้านความเป็นอยู่ลดลงร้อยละ 81.0 ด้านรายได้ลดลงร้อยละ 80.3 และด้านการศึกษาลดลงน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ 80.0

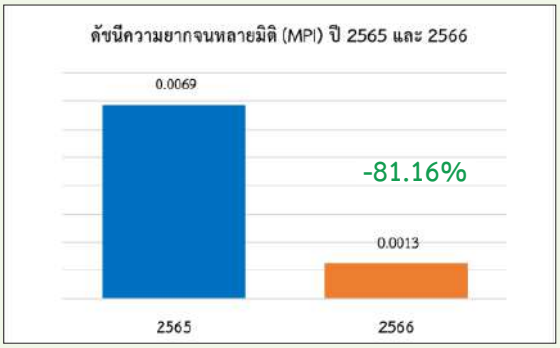

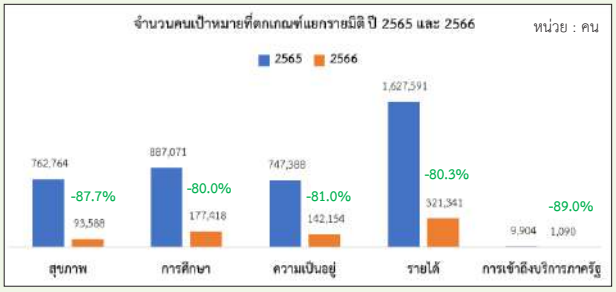

ที่มา : ข้อมูลคนจนเป้าหมาย จากระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการช่วยเหลือให้ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี ในช่วง พ.ศ. 2566 - 2570 โดยใน พ.ศ. 2566 ดัชนีความยากจนหลายมิติ (MPI) ของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 0.0013 โดยลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีค่าดัชนีอยู่ที่ 0.0069 คิดเป็นร้อยละ 81.16 สะท้อนให้เห็นอัตราการปรับตัวดีขึ้นและเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ดัชนีความยากจนหลายหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ ลดลงเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ต่อปี หรือคิดเป็นร้อยละ 1,623.2 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี **สถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

ทั้งนี้ การดำเนินการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ของแผนแม่บทประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม พบว่า กลุ่มคนจนเป้าหมายมีจำนวนลดลง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงผลของความต่อเนื่องของมาตรการช่วยเหลือประชาชนผู้มีรายได้น้อยและกลุ่มเปราะบาง ส่งผลให้ภาพรวมในการขับเคลื่อนเพื่อสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้นอย่างมีนัยสำคัญ คนจนเป้าหมายมีจำนวนลดลง และสามารถแก้ไขปัญหาของกลุ่มเป้าหมายได้อย่างมีประสิทธิภาพและครอบคลุมทุกมิติ อย่างไรก็ดี ประชากรกลุ่มเปราะบางและกลุ่มผู้ด้อยโอกาส ถือได้ว่าเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวต่อปัญหาต่าง ๆ ที่อาจทำให้เกิดความยากจนฉับพลันนั้นมีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ การบูรณาการและเชื่อมโยงข้อมูลกลุ่มเป้าหมายจากหน่วยงานที่รับผิดชอบยังคงมีข้อจำกัด ส่งผลให้กลุ่มเปราะบาง โดยเฉพาะผู้สูงอายุ ผู้ป่วยเรื้อรัง และผู้พิการบางส่วนไม่อยู่ในระบบข้อมูลด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม ซึ่งภาครัฐจะต้องเร่งปรับปรุงและยกระดับกลไกการคุ้มครองและการสร้างหลักประกันทางสังคมให้ครอบคลุมทุกกลุ่มอย่างเหมาะสมและทันต่อสถานการณ์ พร้อมทั้งดำเนินมาตรการช่วยเหลือต่าง ๆ ทั้งการเสริมสร้างศักยภาพกลุ่มคนจนเป้าหมายและกลุ่มเปราะบางทั้งในด้านการสร้างอาชีพ การเข้าถึงบริการสังคมเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต สามารถหลุดพ้นจากความยากจนในทุกมิติได้อย่างยั่งยืน ทั้งนี้ ภาครัฐจำเป็นต้องมีกลไกในการติดตามอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องเพื่อวิเคราะห์และประเมินผลของนโยบายและมาตรการที่สนับสนุน ตลอดจนลดความซ้ำซ้อนในการจัดสวัสดิการและพัฒนารูปแบบสวัสดิการที่ตรงกับความต้องการของคนทุกช่วงวัยบนพื้นฐานความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งเป็นความท้าทายอย่างยิ่งในการขยายผลและต่อยอดแนวทางการสร้างความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคมของไทยให้เกิดความยั่งยืน และสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้อย่างต่อเนื่องจนถึง พ.ศ. 2570

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประกอบด้วย 2 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	170001
Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	170101 170201

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

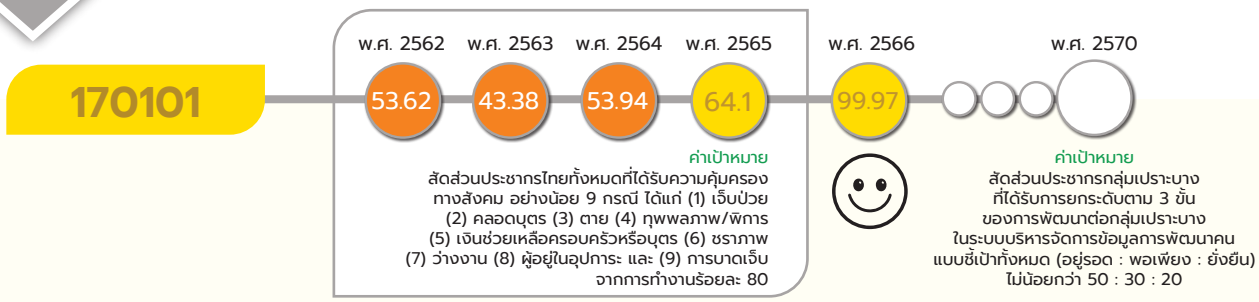

คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้น ของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ภาพรวมครัวเรือนเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 มีแนวโน้มลดลงอย่างมีนัยสำคัญ สะท้อนเทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน เป็นครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 197,961 ครัวเรือน จากครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 มีครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 621,442 ครัวเรือน จากครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 621,730 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.95 ของครัวเรือนที่มีการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.02**

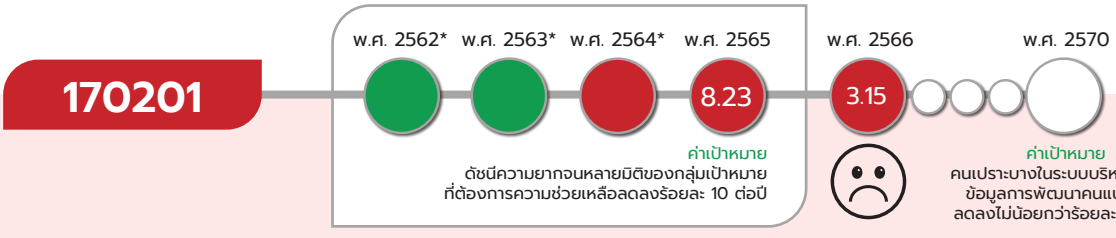

*หมายเหตุ : กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัว (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ซึ่งเป้าหมายแผนแม่บทย่อย 170201 ยังไม่มีข้อมูลดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ จึงใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 โดยเป็นการบรรยายสถานการณ์ในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 สะท้อนจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนคนเปราะบางในระบบ TPMAP ทั้งสิ้น 9.31 ล้านคน คิดเป็นอัตราเพิ่มร้อยละ 3.15 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนา

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

คนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พบว่า ผลการดำเนินงานคิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 9.03 ล้านคน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.15**

170101

แผนแม่บทย่อย

การคุ้มครองทางสังคมขั้นพื้นฐาน และหลักประกันทางเศรษฐกิจ สังคม และสุขภาพ

จ.3

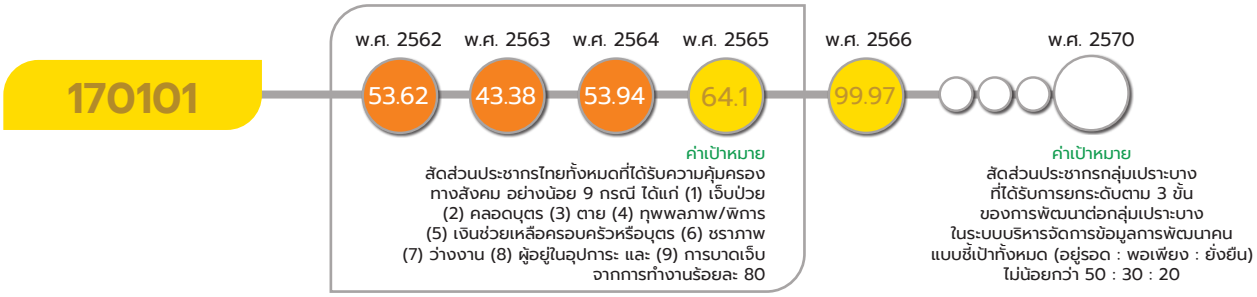

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้น ของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น โดยขยายฐานความคุ้มครองทางสังคม กำหนดระดับมาตรฐานขั้นต่ำของสวัสดิการแต่ละประเภท แต่ละกลุ่มเป้าหมายให้เหมาะสมและชัดเจน โดยการจัดระบบหรือมาตรการในรูปแบบต่าง ๆ ให้สามารถคุ้มครองสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคน รวมถึงบริการสังคม การประกันสังคม การช่วยเหลือทางสังคม การคุ้มครองอย่างเป็นทางการและไม่เป็นทางการซึ่งครอบคลุมถึงการจัดโครงข่ายการคุ้มครองทางสังคม สำหรับผู้ด้อยโอกาสและคนยากจน ให้สามารถเข้าถึงบริการพื้นฐานของภาครัฐได้อย่างมีคุณภาพ และการจัดการกับความเสี่ยงทางสังคมที่เกิดขึ้นจากวิกฤตทางเศรษฐกิจ สังคม และภัยพิบัติต่าง ๆ

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

เพื่อปิดช่องว่างการคุ้มครองทางสังคมต่าง ๆ ในประเทศไทย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ มาตรการด้านการเงินการคลังเพื่อจัดสวัสดิการ ระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับคนทุกช่วงวัย ระบบข้อมูลด้านการคุ้มครองและหลักประกันทางสังคม และสมรรถนะของกลุ่มเป้าหมายและบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนประชากรไทยทั้งหมดที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัวหรือบุตร (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ (9) การบาดเจ็บจากการทำงาน ร้อยละ 90 เป็น สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้น ของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และ **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ** ที่กำหนดให้จัดให้มีการกระจายถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศ เพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ และกำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ต่อไป**

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 กำหนดให้สัดส่วนประชากรกลุ่มเปราะบางที่ได้รับการยกระดับตาม 3 ขั้นของการพัฒนาต่อกลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าทั้งหมด (อยู่รอด : พอเพียง : ยั่งยืน) ไม่น้อยกว่า 50 : 30 : 20 อย่างไรก็ดี ปัจจุบันตัวชี้วัดดังกล่าวอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูล จึงพิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน ซึ่งได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีการให้ความช่วยเหลือครัวเรือนที่ประสบปัญหา 197,961 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าร้อยละ 100 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ

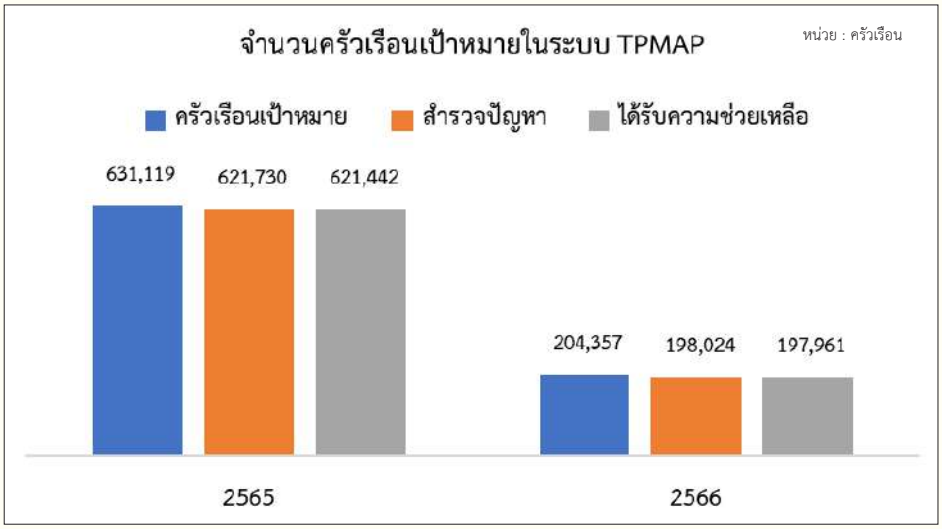

ที่มา : ข้อมูลคนจนเป้าหมาย จากระบบการบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform: TPMAP)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง ได้รับความคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น พิจารณาเทียบเคียงจากสัดส่วนครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ที่ได้รับการช่วยเหลือต่อครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 204,357 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 198,024 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 96.90 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 197,961 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.97 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงผลการดำเนินงานที่ต่ำกว่าร้อยละ 100 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** อย่างไรก็ดี หากพิจารณาเทียบเคียงกับเป้าหมายที่ต้องการยกระดับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบางตามค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

แม้จะยังไม่สามารถสะท้อนภาพการยกระดับสู่ขั้นอยู่รอด พอเพียง ยั่งยืนได้ แต่หากพิจารณาเป้าหมายในการส่งเสริมให้กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น สะท้อนโอกาสที่ดีในการให้โอกาสความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย ซึ่งหากมีการดำเนินการต่อเนื่องจะช่วยให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด จากครัวเรือนเป้าหมายในระบบ TPMAP ทั้งหมด 631,119 ครัวเรือน มีครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหา 621,730 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 98.51 ของครัวเรือนทั้งหมด และมีครัวเรือนที่สำรวจปัญหาได้รับการช่วยเหลือ 621,442 ครัวเรือน คิดเป็นร้อยละ 99.95 ของครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจ สะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 0.02 อย่างไรก็ดี การสำรวจปัญหาครัวเรือนเป้าหมายเพื่อให้ความช่วยเหลือยังดำเนินการได้ไม่ครอบคลุมครัวเรือนทั้งหมด อีกทั้งครัวเรือนที่ได้รับการสำรวจปัญหามีสัดส่วนลดลงเมื่อเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 จึงเป็นความท้าทายในด้านการพัฒนาระบบการตรวจสอบและติดตามกลุ่มเป้าหมายให้ได้รับความคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้น เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยมุ่งเน้นการสร้างหลักประกันทางสังคมและการคุ้มครองทางสังคม ในด้านรายได้ โดยเฉพาะการให้ความช่วยเหลือในรูปแบบเงินสงเคราะห์และสิ่งของ อาทิ เงินอุดหนุนและเบี้ยยังชีพ เครื่องอุปโภคบริโภค อุปกรณ์การเกษตร รวมถึงการฝึกอบรมอาชีพ เนื่องจากครัวเรือนเปราะบางเป้าหมายส่วนใหญ่เป็นกลุ่มที่มีปัญหารายได้ไม่เพียงพอกับรายจ่าย กลุ่มผู้สูงอายุอาศัยอยู่ลำพัง มีปัญหาสุขภาพ ความพิการ เป็นต้น รวมถึงการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับคนทุกกลุ่ม อาทิ การสนับสนุนด้านโอกาสในการเข้าถึงการศึกษา การสร้างหลักประกันด้านที่อยู่อาศัย การขยายความคุ้มครองไปยังกลุ่มแรงงาน โดยเฉพาะการส่งเสริมให้แรงงานนอกระบบเข้าสู่ระบบประกันสังคม การคุ้มครองแรงงาน การพัฒนามาตรฐานการจ้างงาน การพัฒนาศักยภาพกลไกเครือข่ายการคุ้มครองผู้บริโภค การพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ การพัฒนานวัตกรรมทางสังคมและการศึกษาวิจัยด้านการสร้างหลักประกันทางสังคม อย่างไรก็ตาม หากพิจารณาจากห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย จะพบว่าในการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กลุ่มเป้าหมายควรเพิ่มเติมการดำเนินงานด้านการส่งเสริมองค์ความรู้ โดยเฉพาะด้านการจัดการการเงินสำหรับกลุ่มเปราะบาง รวมถึงการยกระดับศักยภาพแรงงานให้เป็นแรงงานสมรรถนะสูงสอดคล้องกับความต้องการของตลาดงาน เพื่อสร้างหลักประกันด้านรายได้ให้กับกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการออกแบบระบบสวัสดิการเพื่อสร้างผลิตภาพ โดยสนับสนุนให้กลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการพัฒนาศักยภาพ และเข้าสู่ระบบการคุ้มครองทางสังคมเพิ่มขึ้น

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ภาครัฐดำเนินงานด้านการสร้างหลักประกันทางสังคมอย่างต่อเนื่อง อย่างไรก็ตาม การพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคม จำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการวิเคราะห์ความสามารถในการจัดสวัสดิการบนฐานความยั่งยืนทางการคลัง ซึ่งยังคงเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐควรให้ความสำคัญ โดยเฉพาะมาตรการด้านการเงินการคลังในการพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคมสำหรับกลุ่มผู้ด้อยโอกาส กลุ่มเปราะบางที่มีความครอบคลุม ทั่วถึง และเหมาะสม รวมถึงการยกระดับศักยภาพกลุ่มเปราะบางให้มีความสามารถในการดำรงชีพ (อยู่รอด พอเพียง ยั่งยืน) เพื่อให้สอดรับกับเป้าหมายในการยกระดับขั้นการพัฒนากลุ่มเปราะบาง ประกอบกับความท้าทายด้านการพัฒนาระบบฐานข้อมูลขนาดใหญ่สำหรับพัฒนาและขยายความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมให้มีความครอบคลุมและแม่นยำ อาทิ การเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลของท้องถิ่นเพื่อนำมาใช้ในการจัดระบบสวัสดิการสังคมที่สอดคล้องกับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ตลอดจนการพัฒนาระบบข้อมูลในการรวบรวมและวิเคราะห์คุณลักษณะกลุ่มเปราะบาง ซึ่งล้วนเป็นประเด็นท้าทายที่ภาครัฐต้องเร่งขับเคลื่อนการดำเนินงาน เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ใน พ.ศ. 2570

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานรัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการจัดทำนโยบายและมาตรการด้านสวัสดิการในกลุ่มผู้ด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบาง โดยมุ่งเน้นการออกแบบระบบความคุ้มครองและหลักประกันทางสังคมที่มีความเหมาะสมและเพียงพอ การส่งเสริมความร่วมมือของทุกภาคส่วนและภาคีการพัฒนาในการจัดสวัสดิการเพื่อเพิ่มความสามารถในการร่วมจ่าย ซึ่งเป็นแนวทางสำคัญในการช่วยสร้างความยั่งยืนทางการคลังการพัฒนาระบบความคุ้มครองทางสังคม โดยสนับสนุนให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาและจัดสวัสดิการการยกระดับการพัฒนาศักยภาพกลุ่มเปราะบาง ทั้งด้านอาชีพ รายได้ การศึกษา สุขภาพ การส่งเสริมองค์ความรู้ด้านการจัดการการเงินสำหรับกลุ่มเปราะบาง การยกระดับศักยภาพแรงงาน รวมถึงการพัฒนากลไกเครือข่ายในการให้ความช่วยเหลือในแต่ละกลุ่มเป้าหมาย มีการบูรณาการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานรัฐที่เพียงพอ มีการปรับปรุงข้อมูลให้ทันสมัยอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้สามารถชี้เป้ากลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือได้อย่างตรงจุด มีการพัฒนาข้อมูลดิจิทัลแพลตฟอร์มด้านสวัสดิการสังคมแบบบูรณาการ ตลอดจนให้ความสำคัญกับการทำงานแบบบูรณาการของภาครัฐในการแก้ไขปัญหาผ่านการให้ความสำคัญกับปัจจัยเชิงพื้นที่ ทรัพยากร ภูมิประเทศ และมุ่งเน้นที่กลุ่มเป้าหมายเป็นตัวตั้งเพื่อให้สามารถสร้างความคุ้มครองทางสังคมและสร้างหลักประกันทางสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ

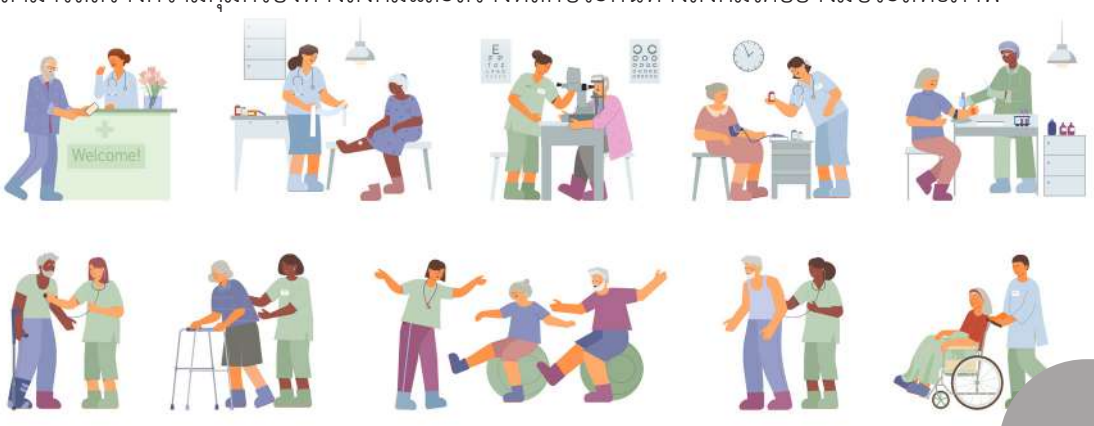

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170201

แผนแม่บทย่อย

มาตรการแบบเจาะจงกลุ่มเป้าหมาย เพื่อแก้ปัญหาเฉพาะกลุ่ม

จ.3

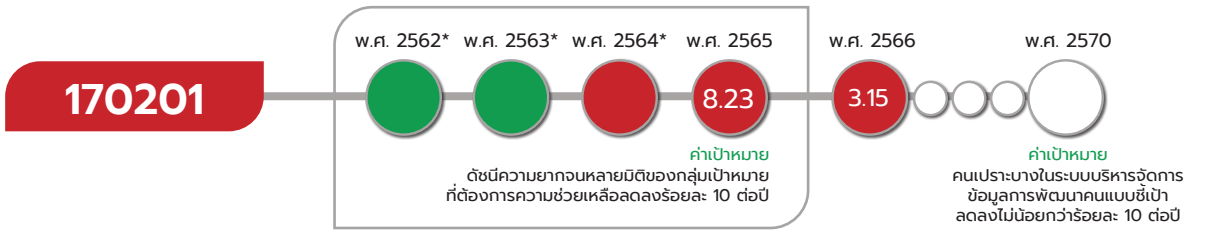

*หมายเหตุ : กลุ่มเป้าหมาย หมายถึง กลุ่มเปราะบางที่ได้รับความคุ้มครองตามมาตรการคุ้มครองทางสังคมอย่างน้อย 9 กรณี ได้แก่ (1) เจ็บป่วย (2) คลอดบุตร (3) ตาย (4) ทุพพลภาพ/พิการ (5) เงินช่วยเหลือครอบครัว (6) ชราภาพ (7) ว่างงาน (8) ผู้อยู่ในอุปการะ และ (9) การบาดเจ็บจากการทำงานซึ่ง เป้าหมายแผนแม่บทย่อย 170201 ยังไม่มีข้อมูลดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ จึงใช้ดัชนีความยากจนหลายมิติของเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเรื้อรัง เป็นตัวชี้วัดเทียบเคียงตลอดช่วง พ.ศ. 2562 – 2564 โดยเป็นการบรรยายสถานการณ์ในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อจัดให้มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย โดยพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ เพื่อให้สามารถให้ความช่วยเหลือกับกลุ่มเป้าหมายที่หลากหลายและครอบคลุมมากขึ้น ทั้งกลุ่มเด็ก สตรี ผู้สูงอายุ ผู้มีความบกพร่องทางร่างกาย เหยื่อความรุนแรง การค้ามนุษย์ แรงงานในภาคการผลิตที่มีความเสี่ยง ผู้ติดเชื้อ และบุคคลที่ต้องการการดูแลเป็นพิเศษ โดยเป็นระบบที่มุ่งเน้นการพัฒนามาตรการและกลไกสนับสนุนให้มีความสอดคล้องและเหมาะสมกับสถานการณ์ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ของประเทศ เพื่อให้สามารถช่วยเหลือประชาชนในกลุ่มเปราะบางที่มีความเสี่ยงสูงได้อย่างตรงจุดและเกิดประสิทธิภาพสูง โดยจำเป็นต้องอาศัยระบบข้อมูลขนาดใหญ่และเทคโนโลยีที่มีประสิทธิภาพในการให้ความช่วยเหลือ มีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาระบบและกลไกให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย รวมทั้งการมีบริการขั้นพื้นฐานและเครื่องมือในการให้ความช่วยเหลืออย่างเหมาะสม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ ประสิทธิภาพการบริหารจัดการข้อมูล การบูรณาการฐานข้อมูล การมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน รวมถึงกฎหมาย นโยบาย และมาตรการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและไม่เป็นอุปสรรค

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีความยากจนหลายมิติของกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือลดลงร้อยละ 10 ต่อปี เป็น คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 170201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน และ **เป้าหมายที่ 2** คนทุกช่วงวัยได้รับความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ** ที่กำหนดให้จัดให้มีการกระจายถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ และกำหนดให้มีระบบการแพทย์ปฐมภูมิที่มีแพทย์เวชศาสตร์ครอบครัวดูแลประชาชนในสัดส่วนที่เหมาะสม **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ต่อไป**

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

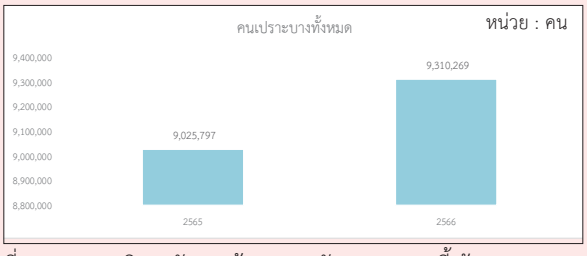

ที่มา : ระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP)
หมายเหตุ : คนเปราะบาง หมายถึง คนที่ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย เป็นเด็กยากจนตามคำนิยาม ศธ. (มีรายได้ต่ำกว่าเส้นยากจน และเป็นเด็กนักเรียน (อายุ 3-15 ปี) ผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้พิการที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้ป่วยเรื้อรังที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า มีจำนวนเพิ่มขึ้นจาก 9,025,797 คน ใน พ.ศ. 2565 เป็น 9,310,269 คน ใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 3.15 ต่อปี และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้กลุ่มเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พบว่าผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งกลุ่มเปราะบางจัดว่าเป็นกลุ่มที่มีความอ่อนไหวและมีความเสี่ยงที่อาจจะตกเกณฑ์ความยากจน จึงเป็นข้อจำกัดต่อการบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ โดยส่วนใหญ่กลุ่มคนเปราะบางเป็นกลุ่มผู้สูงอายุที่ไม่ได้รับเบี้ยยังชีพ ผู้ป่วยเรื้อรัง ผู้พิการ รวมถึงผู้ที่ไม่มีความมั่นคงในที่อยู่อาศัย และเด็กยากจน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 มีระบบกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น สะท้อนจากกลุ่มคนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (TPMAP) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 คนเปราะบางมีจำนวนทั้งสิ้น 9.31 ล้านคน เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้คนเปราะบางในระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้าลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ต่อปี พบว่าผลสัมฤทธิ์ของการดำเนินงานที่เป็นไปในทิศทางตรงข้ามกับค่าเป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ -31.5 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ยังคงอยู่ใน**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวนคนเปราะบางทั้งสิ้น 9.03 ล้านคนสะท้อนให้เห็นถึงสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.15

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของภาครัฐ มุ่งเน้นให้ความสำคัญกับการสร้างหลักประกันทางสังคมให้กับกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การให้เงินอุดหนุนและเบี้ยยังชีพ การแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนด้านอาชีพ รวมถึงการสร้างความคุ้มครองในกลุ่มแรงงาน อาทิ การพัฒนาระบบการบริหารจัดการเพื่อยกระดับคุณภาพชีวิตแรงงานนอกระบบ ส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิแรงงานนอกระบบ การยกระดับการเข้าถึงบริการส่งเสริมสุขภาพแต่ละกลุ่มวัยและอนามัยสิ่งแวดล้อมสำหรับกลุ่มเปราะบางและผู้ด้อยโอกาสของสังคม การส่งเสริม

ความเสมอภาค และหลักประกันทางสังคม

170201

การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ การพัฒนาระบบและขับเคลื่อนกลไกการปกป้องคุ้มครองเด็กและเยาวชนการป้องกันและลดปัญหาการตกหล่นและออกกลางคันของผู้เรียนระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน การสนับสนุนให้ประชากรวัยเรียนได้รับโอกาสในการเข้าถึงบริการการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง เสมอภาค และเท่าเทียม ซึ่งครอบคลุมการให้ความคุ้มครองกลุ่มเป้าหมาย อย่างไรก็ตามควรเพิ่มเติมการดำเนินงานด้านการพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมาย อาทิ การดำเนินงานด้านการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลเพื่อเป็นกลไกเชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ รวมถึงการพัฒนากลไกด้านกฎหมายและมาตรการในการให้ความช่วยเหลือที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายและไม่เป็นอุปสรรคต่อการดำเนินงาน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าภาครัฐดำเนินการสร้างหลักประกันให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษ อย่างไรก็ตาม ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญ คือ ประสิทธิภาพในการบริหารจัดการฐานข้อมูล การยกระดับความเชื่อมโยงระหว่างฐานข้อมูลกลุ่มเป้าหมายให้มีความเป็นปัจจุบันและต่อเนื่อง การนำระบบและกลไกการเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลทั้งในระดับนโยบายและระดับปฏิบัติของหน่วยงานภาครัฐต่าง ๆ มาใช้ประโยชน์ในกระบวนการกำหนดหรือออกแบบมาตรการให้ความช่วยเหลือเพื่อลดความซ้ำซ้อนในการจัดสรรสวัสดิการ รวมถึงการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลระดับการพัฒนาของกลุ่มเป้าหมายเพื่อส่งเสริมให้เกิดการช่วยเหลือและพัฒนากลุ่มเป้าหมายที่มีความยั่งยืน ตลอดจนการผลักดันมาตรการกลไกทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อพัฒนาระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น ภาครัฐควรยกระดับความเชื่อมโยงและการบูรณาการข้อมูลระหว่างฐานข้อมูลจากหน่วยงานต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน ครอบคลุมข้อมูลกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือ อาทิ เพิ่มประสิทธิภาพการบูรณาการฐานข้อมูล TPMAP เชื่อมโยงกับฐานข้อมูลหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้ระบบฐานข้อมูลมีความเป็นเอกภาพ เกิดการสร้างกลไกช่วยเหลือและพัฒนาแบบมุ่งเป้าที่สอดคล้องกับกลุ่มเป้าหมายบนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์ สามารถออกแบบเครื่องมือและมาตรการให้ความช่วยเหลือแบบเจาะจงเพื่อแก้ไขปัญหาเฉพาะกลุ่มได้สอดคล้องกับความต้องการของประชากรกลุ่มเป้าหมายได้อย่างเหมาะสม รวมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่มีความต่อเนื่องและยั่งยืนตลอดจนการผลักดันมาตรการทางกฎหมายในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือพิเศษ

แผนแม่บท

18 การเติบโตอย่างยั่งยืน

อนุรักษ์ ฟื้นฟู คุ้มครอง
อย่างมีส่วนร่วม เพื่อความหลากหลาย
ทางชีวภาพและการเติบโตอย่างยั่งยืน

การเติบโตอย่างยั่งยืน

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับสภาพแวดล้อมของประเทศให้มีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน สนับสนุนการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านการอนุรักษ์และฟื้นฟูฐานทรัพยากรธรรมชาติทั้งทางบกและทางทะเล โดยมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) คือ สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบบริหารจัดการภาครัฐ เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
180001

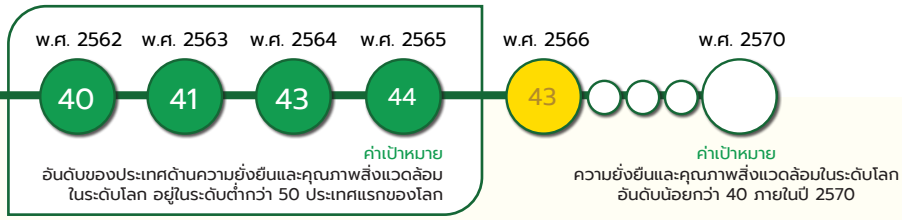

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 180001 สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก อันดับน้อยกว่า 40 ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 180001 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก อันดับน้อยกว่า 40 ภายในปี 2570 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก จากรายงานเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals: SDGs) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประเทศไทยมีอันดับด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลกอยู่ในอันดับที่ 43 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้อันดับไม่น้อยกว่า 43 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับด้านความยั่งยืนและคุณภาพสิ่งแวดล้อมในระดับโลก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่ในอันดับที่ 43 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่อันดับน้อยกว่า 40 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 93.02 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อันดับ 44 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.27**

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ยังมีประเด็นปัญหาที่ต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการในระยะต่อไปเพื่อให้บรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้แก่ ปัญหาการใช้ทรัพยากรของประเทศขาดความสมดุล เกินกว่าความสามารถในการผลิตของระบบนิเวศ ซึ่งเป็นปัญหาที่มีความพยายามดำเนินการทั้งส่งเสริมและแก้ไขมาตลอดห้วงการพัฒนาที่ผ่านมา แต่ยังไม่สามารถดำเนินการให้บรรลุผลได้ อีกทั้งยังมีความท้าทายจากปัจจัยภายนอกที่กระทบต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่ยั่งยืนของประเทศ เช่น การกำหนดราคาสินค้านำเข้าเพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรปรวมถึงการที่ประเทศไทยจะต้องเร่งดำเนินการตามพันธกรณีต่าง ๆ ที่ได้ให้คำมั่นสัญญาไว้กับนานาประเทศ และแม้ว่าเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) จะมีสถานการณ์อยู่ในระดับดี แต่ในระดับเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ส่วนใหญ่ยังมีผลการดำเนินงานในระดับคงที่ และอาจไม่ได้ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง จึงยังมีประเด็นท้าทายสำคัญของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำเป็นต้องเร่งรัดให้เกิดการแก้ไขในประเด็นการพัฒนา ดังนี้ การผลักดันให้เกิดการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ ทั้งในด้านการรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศ การสร้างสมดุลระบบนิเวศทางทะเล รวมถึงการเปลี่ยนผ่านรูปแบบการผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ผ่านการส่งเสริมโมเดลเศรษฐกิจสีเขียว การสนับสนุนและจูงใจที่ช่วยเร่งรัดให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการสร้างความยั่งยืนของภาคอุตสาหกรรมสีเขียวให้ควบคู่ไปกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน รวมไปถึงการสนับสนุนเทคโนโลยีที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมให้เพิ่มขึ้น และยังมีความท้าทายต่อการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการพัฒนาเป้าหมาย ได้แก่ การมีระบบฐานข้อมูลที่ยังไม่ครอบคลุมและเพียงพอต่อการสนับสนุนการขับเคลื่อนและประเมินผลการดำเนินงาน อาทิ ข้อมูลพื้นที่สีเขียวที่จัดเก็บตามนิยามของประเทศ ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รายสาขา ข้อมูลการใช้วัสดุของประเทศ ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุ ข้อมูลดัชนีการสูญเสียอาหาร เป็นต้น การสนับสนุนให้เกิดกลไกภาคบังคับที่ผลักดันให้ผู้ก่อมลพิษต้องคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม อาทิ พระราชบัญญัติการจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ พระราชบัญญัติการจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน พระราชบัญญัติอากาศสะอาด เป็นต้น การส่งเสริมให้ใช้มาตรการทางภาษี ลดปริมาณรถยนต์เก่าบนท้องถนนที่ปล่อยมลพิษทางอากาศ รวมถึงการกำหนดบทลงโทษที่ชัดเจนสำหรับผู้ก่อมลพิษ อีกทั้งควรส่งเสริมกลไกเชิงสมัครใจผ่านการเรียนรู้ทั้งในและนอกระบบ ให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของทุกภาคส่วนให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม โดยสอดแทรกประเด็นไว้กับการศึกษาในทุกช่วงวัย เร่งปลูกฝังความเป็นพลเมืองเพื่อสิ่งแวดล้อมให้เกิดขึ้นในทุกภาคส่วน

การเติบโตอย่างยั่งยืน

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประกอบด้วย 8 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

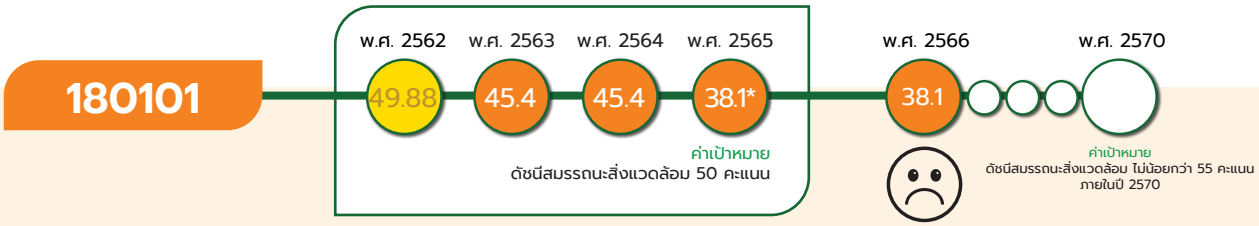

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180101 ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ค่าสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ 38.1 คะแนน เนื่องจากตัวชี้วัดดังกล่าวมีการรายงานทุก 2 ปี ดังนั้น ในการเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 45.4 คะแนน ส่งผลให้ค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาที่ใช้ในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จึงเป็นคนละตัวเลขกับค่าตัวเลขที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ที่มีการรายงานทุก 2 ปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 38.1 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไว้ที่ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 69.27 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 45.4 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 16.08**

การเติบโตอย่างยั่งยืน

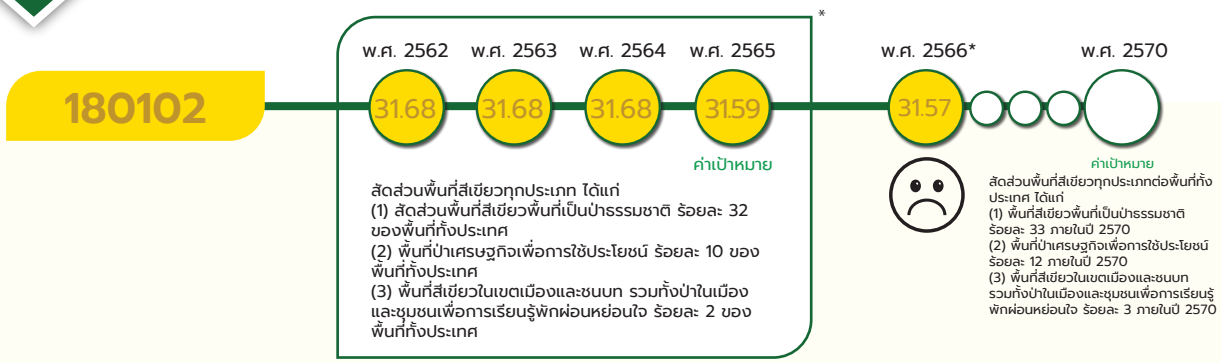

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180102 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัด (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ เพียงตัวชี้วัดเดียวเท่านั้น เนื่องจากตัวชี้วัด (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ และตัวชี้วัด (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูลเพื่อจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ นอกจากป่าธรรมชาติ ให้ครอบคลุมพื้นที่ตามนิยามที่กำหนดไว้

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 12 ภายในปี 2570 และ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 3 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ เนื่องจากตัวชี้วัด (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ และตัวชี้วัด (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติมีจำนวน 102,135,974.96 ไร่ จากพื้นที่ทั้งประเทศ จำนวน 323,528,699.65 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.57 ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้) โดยภาคเหนือมีพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก ตามลำดับ และมี 3 จังหวัดที่ไม่พบพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดอ่างทอง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 95.67 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 31.59 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 0.06**

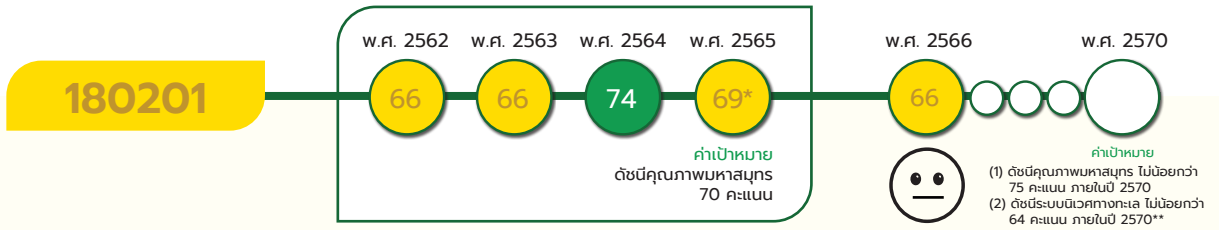

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 180201 ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร แสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 69 คะแนน ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 98.57 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) อย่างไรก็ตาม ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (OHI) มีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ส่งผลให้ค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาที่ใช้ในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จึงเป็นคนละตัวเลขกับค่าตัวเลขที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์

**ดัชนีระบบนิเวศทางทะเลอยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล

การเติบโตอย่างยั่งยืน

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 และ (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร เนื่องจากตัวชี้วัด (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร มีคะแนน 66 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไว้ที่ 75 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 88 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 66 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

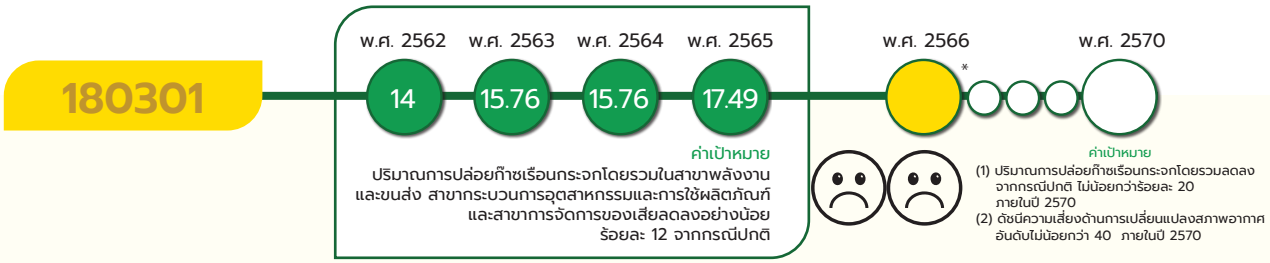

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180301 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570 และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อันดับไม่น้อยกว่า 40 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ พิจารณาได้ดังนี้

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 15 ใน 2 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงานและสาขาคมนาคมขนส่ง จากทั้งหมด 5 สาขา เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 75 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ประเทศไทยมีอันดับที่ 34 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้อันดับไม่น้อยกว่า 40 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 85 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

การเติบโตอย่างยั่งยืน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจาก 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 80 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พิจารณาได้ดังนี้

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 17.49 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 14.24**

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อันดับ 67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 49.25**

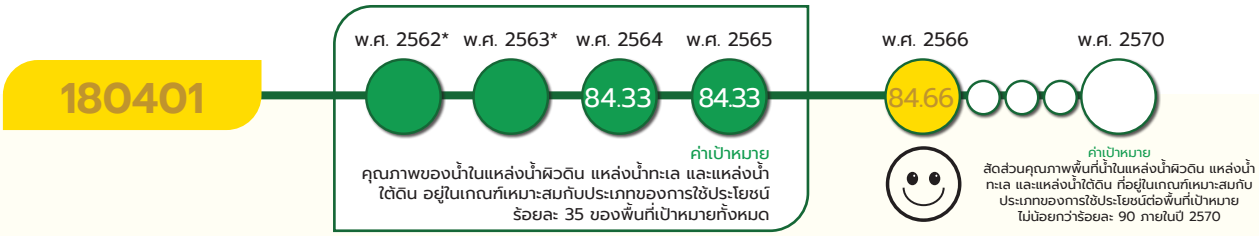

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180401 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2563 ตัวชี้วัดสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากข้อมูลภาพรวมคุณภาพน้ำของทั้งประเทศที่จัดเก็บโดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดิน ที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 84.66 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 94.07 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 84.33 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 0.39**

การเติบโตอย่างยั่งยืน

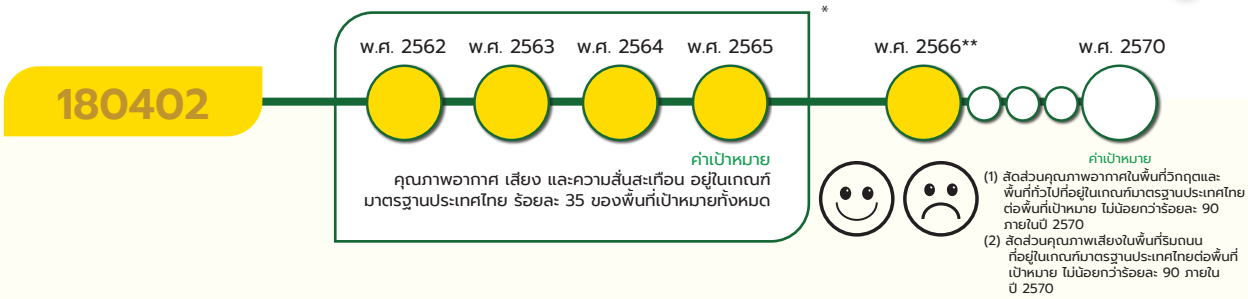

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180402 สำหรับสถานการณ์ 2562 – 2565 ตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเฉลี่ยรายปีในแต่ละพื้นที่และระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไป ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 และ (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย พิจารณาได้ดังนี้

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ร้อยละ 76.31 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ร้อยละ 71.30 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 79.22 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจาก 2 ตัวชี้วัด พบว่ามีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 82.01 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ได้ดังนี้

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 70.58 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 8.12**

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 73 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 2.33**

การเติบโตอย่างยั่งยืน

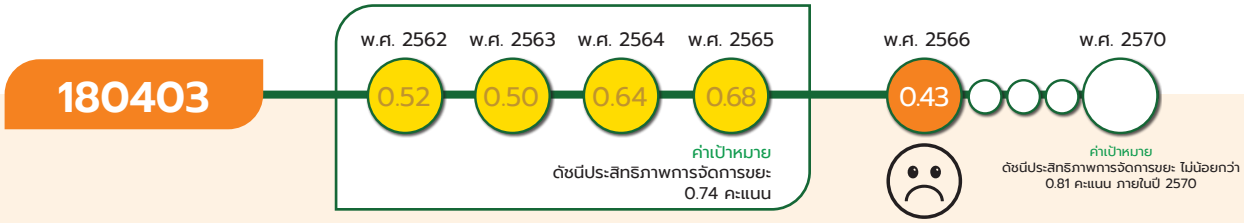

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.43 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 53.09 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 0.68 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 36.76**

การเติบโตอย่างยั่งยืน

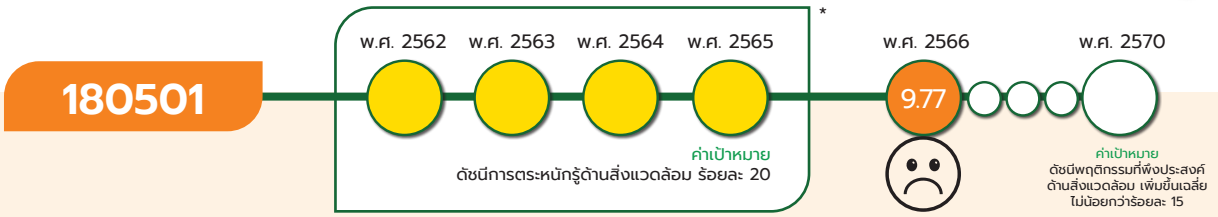

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180501 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 ตัวชี้วัดดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย (1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.24 (2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.34 (3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) ลดลงคิดเป็นร้อยละ 31.18 และจำนวนโรงเรียน Eco-School เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80.66 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) และจำนวนโรงเรียน Eco-School เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.74 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าเฉลี่ยจาก 3 องค์ประกอบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 65.13 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะจำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และจำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม คิดอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้ร้อยละ 4.93 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 98.17**

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180101

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

จ.3

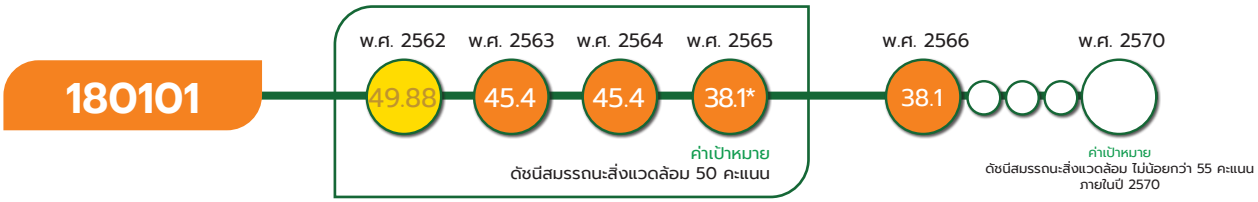

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180101 ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ใช้ค่าสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ที่ 38.1 คะแนน เนื่องจากตัวชี้วัดดังกล่าวมีการรายงานทุก 2 ปี ดังนั้น ในการเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 45.4 คะแนน ส่งผลให้ค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาที่ใช้ในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จึงเป็นคนละตัวเลขกับค่าตัวเลขที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนให้พื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง เพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า มนุษย์ และชุมชน และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การรักษาสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู ใช้ประโยชน์จากฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางธรรมชาติ การส่งเสริมให้เกิดอุตสาหกรรมที่ยั่งยืนหรืออุตสาหกรรมสีเขียว และการผลิตและใช้ผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และมาตรฐานคุณภาพผลิตภัณฑ์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180101 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 38.1 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 41.5 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 91.81 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 โดยพิจารณาจากองค์ประกอบหลัก 3 ส่วน คือ (1) การประเมินคุณภาพสิ่งแวดล้อม 43.8 คะแนน (2) คุณภาพระบบนิเวศ 37.3 คะแนน และ (3) การประเมินการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ 36 คะแนน ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมจัดทำขึ้นโดยศูนย์นโยบายด้านกฎหมายและสิ่งแวดล้อมแห่งมหาวิทยาลัยเยล ซึ่งมีการประเมินและจัดอันดับทุก ๆ 2 ปี นับเป็นความท้าทายที่จะต้องเร่งดำเนินการให้สามารถบรรลุตามค่าเป้าหมายได้ในห้วงการพัฒนาต่อไป ทั้งนี้ ในปัจจุบัน สำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) ได้ดำเนินโครงการศึกษาเพื่อประเมินดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อมของไทย โดยข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2565 ประเทศไทยมีค่าดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (EPI+) ที่ใช้รูปแบบการคำนวณและค่าถ่วงน้ำหนักตาม EPI ของมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย แต่ใช้ข้อมูลจากหน่วยงานในประเทศไทยที่เป็นปัจจุบัน คำนวณค่าคะแนนได้ 49.6 คะแนน อย่างไรก็ตาม ในการประเมินยังมีข้อจำกัดในเชิงข้อมูลในบางตัวชี้วัดย่อย ในห้วงการพัฒนาต่อไปจึงอาจมีการนำ EPI+ ที่ศึกษาเสร็จสมบูรณ์แล้วมาเป็นอีกหนึ่งองค์ประกอบในการติดตามประเมินผลเป้าหมายการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืนในบริบทต่อไปได้

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม จัดทำโดยมหาวิทยาลัยเยลและมหาวิทยาลัยโคลัมเบีย ที่มีการรายงานทุก 2 ปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 38.1 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไว้ที่ไม่น้อยกว่า 55 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 69.27 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 45.4 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 16.08**

ตัวชี้วัด	2561	2562	2563	2564	2565	2566	ค่าเป้าหมาย ปี 2566	ค่าเป้าหมาย ปี 2570
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (Global)	อันดับ 121 49.88 คะแนน	N/A	อันดับ 78 45.4 คะแนน	N/A	**อันดับ 108 38.1 คะแนน**	N/A	**41.50 คะแนน**	**55 คะแนน**
ดัชนีสมรรถนะสิ่งแวดล้อม (ของไทย, EPI+)	N/A	N/A	57.9 คะแนน	N/A	**49.6 คะแนน**	N/A		

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาครัฐยังคงให้ความสำคัญกับนโยบายการพัฒนาประเทศไทยด้วยโมเดลเศรษฐกิจสีเขียว**ผ่านการผลักดันส่งเสริมโมเดล เศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว** อย่างต่อเนื่อง ในสาขาต่าง ๆ **มีการผลักดันโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566** เช่น โครงการประเมินความคุ้มค่าทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่เกิดจากการผลิตและการบริโภค โครงการศึกษาความเหมาะสมในการใช้มาตรการทางเศรษฐศาสตร์หรือมาตรการจูงใจเพื่อสนับสนุนและขับเคลื่อนการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โครงการเพิ่มประสิทธิภาพและขยายเชื่อมต่อเครือข่ายคลังข้อมูลความหลากหลายทางชีวภาพของประเทศไทย โดยสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โครงการต่อยอดและขยายผลแผนแม่บทบัญชีรายการทรัพยากรพันธุกรรมสู่การใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างเศรษฐกิจชีวภาพ โดยสำนักงานพัฒนาเศรษฐกิจจากฐานชีวภาพ โครงการขับเคลื่อนการผลิตอาหารอย่างยั่งยืนตามแนวคิดเศรษฐกิจชีวภาพ เศรษฐกิจหมุนเวียน และเศรษฐกิจสีเขียว (แนวคิด BCG) : การลดลงในปริมาณหรือคุณภาพของอาหาร

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180101

และขยะเศษอาหาร ตลอดห่วงโซ่อุปทาน โดยสถาบันอาหาร เป็นต้น รวมถึงมี**การสร้างความร่วมมือระหว่างประเทศที่สามารถช่วยสนับสนุนการเติบโตของเศรษฐกิจสีเขียวที่สำคัญ** เช่น โครงการ Partnership for Action on Green Economy (PAGE) เป็นความร่วมมือเพื่อปฏิบัติการผลักดันและขับเคลื่อนการดำเนินการด้านเศรษฐกิจสีเขียวอย่างบูรณาการ มีการผลักดันประเด็นสำคัญภายใต้ความร่วมมือ อาทิ การศึกษาการจัดทำระบบซื้อขายสิทธิในการปล่อยก๊าซเรือนกระจกภาคบังคับ การพัฒนากลไกการเงินในการจัดการขยะชุมชนของประเทศ เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ มีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายที่ 10 ในการดำเนินกิจกรรมเพื่อตอบสนองต่อการเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ยังคงมีประเด็นที่ต้องให้ความสำคัญในการดำเนินการอย่างต่อเนื่องเพื่อให้เกิดการเปลี่ยนผ่านไปสู่การผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม ได้แก่ การสร้างความยั่งยืนของภาคอุตสาหกรรมสีเขียวให้ควบคู่ไปกับการยกระดับความสามารถในการแข่งขัน และการสนับสนุนและสร้างมาตรการจูงใจที่จะช่วยเร่งรัดให้ผู้ประกอบการสามารถดำเนินการตามแนวทางการพัฒนาระบบอุตสาหกรรมที่ตั้งอยู่บนฐานการผลิตและบริโภคที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม **ข้อจำกัดของการมีระบบฐานข้อมูลที่ยังไม่ครอบคลุมเพียงพอเพื่อสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามเป้าหมาย** โดยเฉพาะการดำเนินงานด้านเศรษฐกิจสีเขียวอย่างเป็นระบบ เช่น ข้อมูลการปล่อยก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์รายสาขา ข้อมูลการใช้วัสดุของประเทศ ดัชนีการหมุนเวียนวัสดุ ข้อมูลดัชนีการสูญเสียอาหาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายในห้วงการพัฒนาต่อไป ควรให้ความสำคัญกับการผลักดันให้เกิดการสร้างความสมดุลระหว่างการอนุรักษ์ ฟื้นฟู การใช้ประโยชน์ฐานทรัพยากรธรรมชาติ และความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมุ่งเน้นการส่งเสริมอุตสาหกรรมยั่งยืนและอุตสาหกรรมสีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ให้ความสำคัญกับการถ่ายทอดรูปแบบการผลิตและบริโภคที่ยั่งยืนสู่การปฏิบัติที่เป็นรูปธรรมด้วยการสนับสนุนให้ภาคการผลิตเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่จำเป็น ส่งเสริมผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม โดยสนับสนุนและส่งเสริมการขยายชนิดรายการสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมของฉลากและการรับรองที่มีอยู่ในปัจจุบัน รวมถึงพัฒนามาตรฐานผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมใหม่ ๆ เร่งพัฒนาระบบฐานข้อมูลที่ครอบคลุมสามารถใช้เป็นเครื่องมือสนับสนุนการขับเคลื่อนการดำเนินการตามเป้าหมายการบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น โดยเฉพาะการมีข้อมูลในสาขาที่สำคัญต่าง ๆ ที่จะช่วยให้เกิดการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามเป้าหมายการผลิตและบริโภคยั่งยืน และการเชื่อมต่อข้อมูลทั้งระบบ ตั้งแต่ต้นน้ำ กลางน้ำ และปลายน้ำ การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน โดยอาศัยกฎหมาย นโยบาย และมาตรการต่าง ๆ โดยการสนับสนุนให้เกิดกฎหมายเพื่อผลักดันให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมอย่างครบวงจร เพื่อใช้เป็นแนวทางให้ผู้ผลิตคำนึงถึงผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม ตั้งแต่การออกแบบ การกระจายสินค้า การรับคืน การเก็บรวบรวม การใช้ซ้ำ และการนำกลับมาใช้ใหม่ เป็นต้น

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180102

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมเศรษฐกิจสีเขียว

จ.3

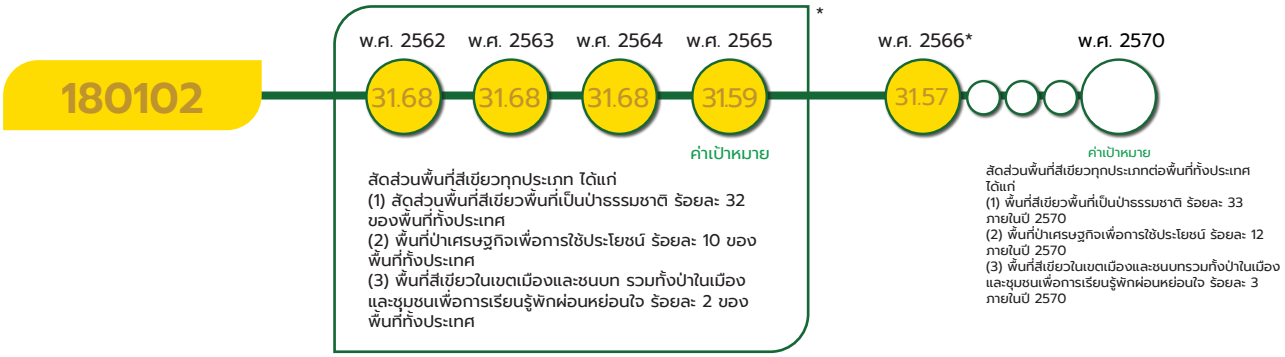

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180102 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัด (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ เพียงตัวชี้วัดเดียวเท่านั้น เนื่องจากตัวชี้วัด (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ และตัวชี้วัด (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบท รวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูลเพื่อจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ นอกจากป่าธรรมชาติ ให้ครอบคลุมพื้นที่ตามนิยามที่กำหนดไว้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 12 ภายในปี 2570 และ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 3 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการสนับสนุนให้พื้นที่คุ้มครองได้รับการอนุรักษ์ คุ้มครอง เพื่อลดการสูญเสียชนิดพันธุ์ที่ถูกคุกคาม ชนิดพันธุ์เฉพาะถิ่นที่มีผลกระทบต่อระบบนิเวศ ลดความขัดแย้งระหว่างสัตว์ป่า มนุษย์ และชุมชน และให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการป่าไม้เชิงพื้นที่ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้จากทุกภาคส่วน การมีมาตรการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควันที่มีประสิทธิภาพและสามารถดำเนินการได้อย่างเป็นรูปธรรม การมีแผนการฟื้นฟูระบบนิเวศ ป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการจัดระเบียบที่ดินทำกินและที่ปลูกอาศัยของราษฎรในพื้นที่ป่าอย่างเป็นธรรมโดยระลึกถึงหลักสิทธิมนุษยชนและความยั่งยืนในทุกมิติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180102 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ สัดส่วนพื้นที่สีเขียวทุกประเภทต่อพื้นที่ทั้งประเทศ ได้แก่ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ ร้อยละ 12 ภายในปี 2570 และ (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ ร้อยละ 3 ภายในปี 2570 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180102

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่นๆ** ที่กำหนดให้มีการกระจายการถือครองที่ดินอย่างเป็นธรรม รวมทั้งการตรวจสอบกรรมสิทธิ์และการถือครองที่ดินทั้งประเทศเพื่อแก้ไขปัญหากรรมสิทธิ์และสิทธิครอบครองที่ดินอย่างเป็นระบบ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ เนื่องจากตัวชี้วัด (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ และตัวชี้วัด (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ มีจำนวน 102,135,974.96 ไร่ จากพื้นที่ทั้งประเทศ จำนวน 323,528,699.65 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.57 ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้) เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 31.88 คิดเป็นร้อยละ 99.03 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 โดยภาคเหนือมีพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก ตามลำดับ และมี 3 จังหวัดที่ไม่พบพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดอ่างทอง ทั้งนี้ ในส่วนของพื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์และพื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล เพื่อจำแนกพื้นที่ป่าไม้ประเภทต่าง ๆ ให้ครอบคลุมตามนิยามที่กำหนดไว้

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) พื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ เนื่องจากตัวชี้วัด (2) พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพื่อการใช้ประโยชน์ และตัวชี้วัด (3) พื้นที่สีเขียวในเขตเมืองและชนบทรวมทั้งป่าในเมืองและชุมชนเพื่อการเรียนรู้พักผ่อนหย่อนใจ อยู่ระหว่างจัดเก็บข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) สัดส่วนพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ มีจำนวน 102,135,974.96 ไร่ จากพื้นที่ทั้งประเทศ จำนวน 323,528,699.65 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 31.57 ต่อพื้นที่ทั้งประเทศ (ข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ตามโครงการจัดทำข้อมูลสภาพพื้นที่ป่าไม้ของกรมป่าไม้) โดยภาคเหนือมีพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ภาคตะวันตก ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ภาคกลาง ภาคใต้ และภาคตะวันออก ตามลำดับ และมี 3 จังหวัดที่ไม่พบพื้นที่สีเขียวพื้นที่เป็นป่าธรรมชาติ ได้แก่ จังหวัดนนทบุรี จังหวัดปทุมธานี และจังหวัดอ่างทอง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ร้อยละ 33 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 95.67 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 31.59 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 0.06**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อการเพิ่มพื้นที่สีเขียวทุกประเภท โดยมีการขับเคลื่อนในด้านต่าง ๆ เช่น **(1) การป้องกัน รักษา พื้นที่ป่าไม้เพื่อลดการถูกบุกรุกและถูกทำลาย แก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน** ผ่านการจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เช่น การปฏิบัติการบินบูรณาการแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน การเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยเทคโนโลยีด้านการบิน การป้องกันรักษาป่าและเพิ่มพื้นที่สีเขียวเพื่อการหยุดยั้งการตัดไม้ทำลายป่า ลดการเกิดไฟป่าและยึดคืนผืนป่าจากการถูกบุกรุก การป้องกันและปราบปรามการบุกรุกทำลายทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยบูรณาการอากาศยานภาคพื้นดิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลรักษา และบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติ จากข้อมูลสารสนเทศเชิงพื้นที่ความละเอียดสูง ส่งผลต่อการกระทำผิดกฎหมายเกี่ยวกับการลักลอบตัดไม้พยูงลดลงร้อยละ 10.12 (เมื่อเทียบกับค่าเฉลี่ย 3 ปีย้อนหลัง) **(2) การอนุรักษ์ ฟื้นฟูระบบนิเวศและการเพิ่มพื้นที่ป่าไม้** โดยการส่งเสริมการปลูกไม้ป่าชายเลนเศรษฐกิจในพื้นที่เอกสารสิทธิของภาคเอกชน การส่งเสริมการปลูกป่าเศรษฐกิจ (ไม้ไผ่) โดยบริหารจัดการแบบมีส่วนร่วมด้วยเทคโนโลยีและนวัตกรรม และ **(3) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรป่าไม้ให้มีสภาพที่สมบูรณ์เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศ** โดยพื้นที่ป่าไม้ที่ได้รับการฟื้นฟู 52,550 ไร่ ป่าอนุรักษ์ที่เสื่อมสภาพได้รับการฟื้นฟู 6,760 ไร่ พื้นที่ป่าเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น 20,000 ไร่ และมีการจัดตั้งและพัฒนาป่าชุมชน 449 ป่าชุมชน ราษฎรในชุมชนได้รับการส่งเสริมให้มีส่วนร่วมในการบริหารจัดการป่าชุมชน 200 ป่าชุมชน รวมทั้งได้มีการดำเนินโครงการเพื่อบริหารจัดการที่ดินป่าไม้อย่างเป็นระบบและเป็นธรรม ลดปัญหาความขัดแย้งจากการใช้ประโยชน์จากทรัพยากร

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180102

ป่าไม้ระหว่างรัฐกับราษฎรในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ โดยมีจำนวนเนื้อที่ป่าไม้ถาวรได้รับการสำรวจสภาพพื้นที่เพื่อจัดทำข้อมูลที่ดิน 64,840 ไร่ ทั้งนี้ จากการดำเนินงานดังกล่าว มีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ในเป้าหมายการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

พื้นที่ป่าไม้ตามธรรมชาติของประเทศไทยมีแนวโน้มลดลงทุกปี โดยมีสาเหตุมาจากการบุกรุกพื้นที่ป่าของราษฎร ปัญหาไฟป่าและหมอกควัน ซึ่งถือเป็นประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มประสิทธิภาพการเฝ้าระวังพื้นที่ป่า การแก้ไขปัญหาที่ดินของราษฎรในพื้นที่ป่า การแก้ไขปัญหาไฟป่าและหมอกควัน เพื่อหยุดยั้งการทำลายทรัพยากรป่าไม้ และควรเร่งสร้างการร่วมมือระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนในพื้นที่โดยรอบ โดยเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการรักษา อนุรักษ์ และฟื้นฟูพื้นที่ป่าอย่างถูกต้องและมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายในการเพิ่มพื้นที่สีเขียวนั้น ประเทศไทยควรมีการจัดทำแผนฟื้นฟูระบบนิเวศป่าไม้ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เพื่อรักษาและเพิ่มพื้นที่ป่าไม้ของประเทศ รวมทั้ง ควรส่งเสริมการปลูกป่าธรรมชาติและป่าในเมืองจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เพื่อเพิ่มพื้นที่สีเขียวของประเทศ นอกจากนี้ ควรประสานความร่วมมือจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจำแนกพื้นที่ป่าไม้และพื้นที่สีเขียวประเภทต่าง ๆ ให้เป็นปัจจุบัน และสามารถนำไปใช้อ้างอิงการทำงานในทิศทางเดียวกันต่อไป

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180201

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

จ.3

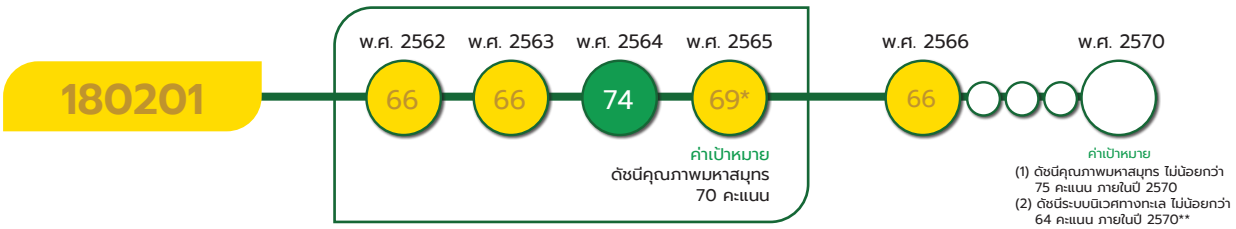

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 180201 ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร แสดงค่าสถานการณ์ พ.ศ. 2565 อยู่ที่ 69 คะแนน ตามที่แสดงไว้ในรายงานประจำปีฯ พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ 98.57 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2565 ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) อย่างไรก็ตาม ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (OHI) มีการทบทวนค่าคะแนนทุกปี ส่งผลให้ค่าตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาที่ใช้ในวงกลมแสดงค่าสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2565 จึงเป็นคนละตัวเลขกับค่าตัวเลขที่ใช้ในการเปรียบเทียบสถานการณ์

**ดัชนีระบบนิเวศทางทะเลอยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
(2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล ไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างการเติบโตของประเทศจากกิจกรรมทางทะเลที่หลากหลายและเป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ควบคู่ไปกับการดูแลฐานทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งทั้งหมด โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาและเพิ่มสัดส่วนกิจกรรมทางทะเลที่คำนึงระบบนิเวศและสิ่งแวดล้อม การมีกฎหมายและนโยบายที่เอื้อต่อการอนุรักษ์รักษาทรัพยากรทางทะเล การมีงานวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเลและชายฝั่ง และการจัดการประมงทางทะเลอย่างมีมาตรฐานและเกิดความยั่งยืนต่อระบบนิเวศทางทะเล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180201 มีการคงตัวชี้วัดเดิม คือ (1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร แต่มีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม 72 คะแนน เป็น ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570 และได้เพิ่มตัวชี้วัด คือ (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล โดยกำหนดค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่า 64 คะแนน ภายในปี 2570

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 180201 ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 1. มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180201 **เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** มูลค่าเพิ่มของสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปสูงขึ้น **หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การท่องเที่ยวไทยต้องมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืนในทุกมิติ **หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร เนื่องจากตัวชี้วัด (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร มีคะแนน 66 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 70.20 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 94.02 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (Ocean Health Index : OHI) จัดทำโดยทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลก เป็นดัชนีบ่งชี้ระดับคุณภาพของระบบนิเวศทางทะเลในมิติต่าง ๆ ครอบคลุมทั้งมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ประกอบด้วย 10 มิติย่อย ได้แก่ (1) การจัดหาอาหาร (2) โอกาสในการทำประมงขนาดเล็ก (3) ผลิตภัณฑ์จากธรรมชาติ (4) การจัดเก็บคาร์บอน (5) การป้องกันชายฝั่ง (6) การท่องเที่ยวและสันทนาการ (7) วิถีชีวิตและเศรษฐกิจชายฝั่ง (8) การรับรู้ถึงอัตลักษณ์และคุณค่าของสถานที่ (9) น้ำสะอาด และ (10) ความหลากหลายทางชีวภาพ โดยมีการประเมินและรายงานผลเป็นประจำทุกปี เมื่อพิจารณาองค์ประกอบทั้ง 10 มิติที่ใช้ในการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทรนั้น พบว่า มิติด้านการป้องกันทรัพยากรชายฝั่งเป็นมิติที่มีคะแนนสูงสุด โดยมี 87 คะแนน และมิติที่มีศักยภาพในการแข่งขันมีค่าคะแนนสูงกว่าคะแนนเฉลี่ยของโลก 3 มิติ คือ มิติโอกาสในการทำประมงขนาดเล็ก มิติการรับรู้ถึงอัตลักษณ์และคุณค่าของสถานที่ และมิติความหลากหลายทางชีวภาพ ในขณะที่มิติการท่องเที่ยวและนันทนาการและมิติศักยภาพด้านอาหารจากการทำประมงและการเพาะเลี้ยงอย่างยั่งยืนนั้นมีคะแนนในระดับต่ำ ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2565 กรมทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง (ทช.) ได้ทำการประเมินคะแนนดัชนีคุณภาพมหาสมุทรของประเทศไทย (OHI Go) โดยมีการปรับเปลี่ยนข้อมูลสถานภาพที่เป็นปัจจุบันของประเทศไทย ซึ่งดำเนินการเปลี่ยนชั้นข้อมูลจำนวน 6 เป้าหมาย และมีผลการประเมินคะแนนเท่ากับ 74.94 คะแนน ซึ่งมีคะแนนสูงกว่าคะแนนที่มีการประเมินโดยทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลก และในส่วนของการประเมินดัชนีระบบนิเวศทางทะเลใน พ.ศ. 2566 นั้น อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 1 ตัวชี้วัด คือ (1) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร เนื่องจากตัวชี้วัด (2) ดัชนีระบบนิเวศทางทะเล อยู่ระหว่างจัดทำข้อมูล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีคุณภาพมหาสมุทร มีคะแนน 66 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไว้ที่ 75 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 88 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีคะแนน 66 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

คะแนนดัชนีคุณภาพมหาสมุทรของประเทศไทย พ.ศ. 2566

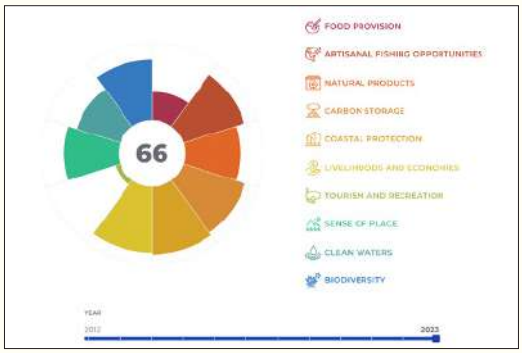

ที่มา : Global Ocean Health Index (ข้อมูล ณ วันที่ 17 ธันวาคม 2566)

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ขับเคลื่อนการดำเนินงานเพื่อบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งผ่านโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ดังนี้ บริหารจัดการพื้นที่ป่าชายเลน โดยกำหนดเขตป่าชายเลนอนุรักษ์ จัดทำแผนที่เครื่องหมายแสดงแนวเขต จัดทำกฎกระทรวงกำหนดพื้นที่ป่าชายเลนอนุรักษ์ รวมถึงออกมาตรการคุ้มครองป่าชายเลนพร้อมแผนที่แนบท้าย ร่วมกันปลูกป่าชายเลน เพื่อประโยชน์จากคาร์บอนเครดิต โดยภาครัฐ เอกชน และประชาชน อนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งผ่านโครงการป้องกันแก้ไขปัญหาการกัดเซาะชายฝั่งด้วยการใช้นวัตกรรมไม้โกงกางเทียมบรรเทาการกัดเซาะชายฝั่งในพื้นที่หาดทราย เพื่อลดการสูญเสียระบบนิเวศหาดทราย และส่งเสริมเศรษฐกิจ ฐานรากของชุมชน รวมถึงทำรั้วดักทราย ปักไม้ไผ่ชะลอคลื่น ปลูกเสริมปะการัง จัดวางวัสดุลงเกาะสำหรับตัวอ่อนปะการัง จัดวางปะการังเทียม ฟื้นฟูหญ้าทะเล โดยการปลูกเสริม ควบคุมตรวจสอบการทำประมงผิดกฎหมาย ดำเนินมาตรการปิดอ่าวในช่วงฤดูวางไข่ของสัตว์น้ำในทะเลอ่าวไทย เพื่อรักษาสมดุลทางธรรมชาติและสร้างการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจภาคทะเลอย่างยั่งยืน ติดตั้งทุ่นผูกเรือเพื่ออนุรักษ์แนวปะการังในพื้นที่ท่องเที่ยวทางทะเล ช่วยเหลือสัตว์ทะเลหายากเกยตื้น จัดตั้งศูนย์ช่วยชีวิตสัตว์ทะเลหายากฝั่งอันดามันในจังหวัดภูเก็ตและจังหวัดระยอง บริหารจัดการขยะทะเล โดยจัดการขยะในแหล่งท่องเที่ยวเพื่อฟื้นฟูระบบนิเวศทะเล จัดทำมาตรการลดขยะลงสู่ทะเล ศึกษาวิจัยผลกระทบของขยะทะเลต่อสัตว์ทะเลหายาก จัดเก็บข้อมูลที่มีคุณภาพและเป็นปัจจุบันเพื่อจัดทำฐานข้อมูลทะเลผ่านโครงการจัดทำบัญชีมหาสมุทรระดับประเทศ (National Ocean Accounts) ดำเนินการจัดเตรียมชั้นข้อมูลในการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทร (OHI Go) และหารือแนวทางในการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้เหมาะสมกับบริบทและประเภทของข้อมูลที่มีการจัดเก็บในประเทศไทย เพื่อสร้างแนวทางการเตรียมข้อมูลการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทรในรูปแบบ OHI+ รวมถึงได้เผยแพร่เอกสาร “คู่มือดัชนีคุณภาพมหาสมุทรฉบับประชาชน” ในส่วนของการสร้างองค์ความรู้ทางทะเลและมหาสมุทรและผลประโยชน์ของชาติทางทะเลนั้น มีการขับเคลื่อนไปสู่การเรียนการสอนในสถานศึกษาในพื้นที่นำร่อง โดยขับเคลื่อนผ่านสำนักงานศึกษาธิการจังหวัด 23 จังหวัดชายทะเล มุ่งเน้นให้เด็กนักเรียน นักศึกษาในพื้นที่ มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทะเลและมหาสมุทร ผลประโยชน์ของชาติทางทะเล และเขตทางทะเล อีกทั้งมีการผลักดันการประกาศพื้นที่คุ้มครองทางทะเลและชายฝั่ง โดยมีการออกประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว 3 พื้นที่จากเป้าหมาย 35 พื้นที่ ได้แก่ หมู่เกาะกระ จังหวัดนครศรีธรรมราช, เกาะโลซิน จังหวัดปัตตานี และพื้นที่ชายฝั่งจังหวัดตรัง เพื่อคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีระบบนิเวศที่สมบูรณ์และสามารถใช้ประโยชน์ได้อย่างยั่งยืนต่อไป ซึ่งการดำเนินงานต่าง ๆ ที่ได้กล่าวมานั้นสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 13 หมุดหมายที่ 11 ในเป้าหมายระดับหมุดหมายการอนุรักษ์ฟื้นฟูและใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน และยังสอดคล้องกับประเด็นการปฏิรูปประเทศในการบริหารจัดการเขตทางทะเลและชายฝั่งรายจังหวัดที่มุ่งหมายให้ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การบริหารจัดการหลังจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 คลี่คลายลง ภาคการท่องเที่ยวของประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งการท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งได้กลับสู่สภาวะปกติ ปริมาณนักท่องเที่ยวที่เพิ่มมากขึ้นและพฤติกรรมการบริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ส่งผลให้ปริมาณขยะพลาสติกแบบใช้ครั้งเดียวทิ้งรั่วไหลลงสู่ทะเลเพิ่มมากขึ้น ซึ่งส่งผลกระทบต่อคุณภาพน้ำและระบบนิเวศทางทะเล อีกทั้งการปรับภูมิทัศน์พื้นที่ชายฝั่งเพื่อรองรับการท่องเที่ยวยังส่งผลต่อพื้นที่ป่าชายเลน ป่าชายหาดและป่าพรุบริเวณชายฝั่ง ประกอบกับผลการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทร พ.ศ. 2566 พบว่า มิติการท่องเที่ยวและนันทนาการเป็นมิติที่มีค่าคะแนนต่ำที่สุด รองลงมาคือ มิติศักยภาพด้านอาหารจากการทำประมงและการเพาะเลี้ยงอย่างยั่งยืน เนื่องจากการใช้ประโยชน์ในเชิงท่องเที่ยวทางทะเลและชายฝั่งได้ไม่เต็มศักยภาพเท่าที่ควรและยังมีผลกระทบต่อความอุดมสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล รวมถึงรูปแบบการทำประมงที่ไม่ยั่งยืนเท่าที่ควร นอกจากนี้ยังมีประเด็นท้าทายที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เช่น ปริมาณน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นส่งผลให้สถานการณ์การกัดเซาะชายฝั่งรุนแรงมากยิ่งขึ้น อุณหภูมิของน้ำทะเลที่เพิ่มสูงขึ้นอาจนำไปสู่การฟอกขาวของแนวปะการัง ความเป็นกรดของน้ำทะเลที่เกิดจากปริมาณก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ที่มหาสมุทรดูดซับไว้สูงขึ้น ส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศของสิ่งมีชีวิตในทะเล

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายดัชนีคุณภาพมหาสมุทรที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการปรับปรุงฐานข้อมูลที่ใช้ในการประเมินดัชนีคุณภาพมหาสมุทรให้เป็นปัจจุบัน มีความเป็นสากล และเผยแพร่เป็นสาธารณะ เพื่อให้ทีมนักวิจัยทางทะเลจากทั่วโลกเข้าถึงข้อมูลได้ง่าย การเพิ่มศักยภาพรองรับการสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืนของเศรษฐกิจภาคทะเล เช่น การเพิ่มความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเล การเพาะเลี้ยงสัตว์ทะเลที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ควบคุมและจัดการขยะทะเลจากการท่องเที่ยวและการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจอื่นๆ ทางทะเล ส่งเสริมการศึกษาวิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับทะเลและชายฝั่ง การดูดซับคาร์บอนไดออกไซด์โดยระบบนิเวศทางทะเล เพิ่มประสิทธิภาพบริหารจัดการประมงทางทะเลโดยมีการสำรวจและประเมินสถานการณ์ทรัพยากรประมงทะเล มีการบริหารจัดการทรัพยากรประมงทะเลโดยใช้หลักวิทยาศาสตร์ มีการฟื้นฟูทรัพยากรและอนุรักษ์สัตว์น้ำประจำถิ่น สัตว์น้ำหายากใกล้สูญพันธ์ และบริหารจัดการแหล่งทรัพยากรประมงเชิงนิเวศโดยชุมชนประมง ขับเคลื่อนนโยบายการคุ้มครองทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งและทรัพยากรประมงผ่านการออกกฎหมายและนโยบายที่เอื้อ ไม่เป็นอุปสรรค และสอดคล้องกับการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจและสถานการณ์โลก ส่งเสริมความรู้และสร้างจิตสำนึกให้แก่ประชาชนเกี่ยวกับทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งให้มีความรักและหวงแหนและสามารถใช้ประโยชน์จากทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่งได้อย่างยั่งยืน

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180301

แผนแม่บทย่อย

การสร้างการเติบโตอย่างยั่งยืน
บนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ

จ.3

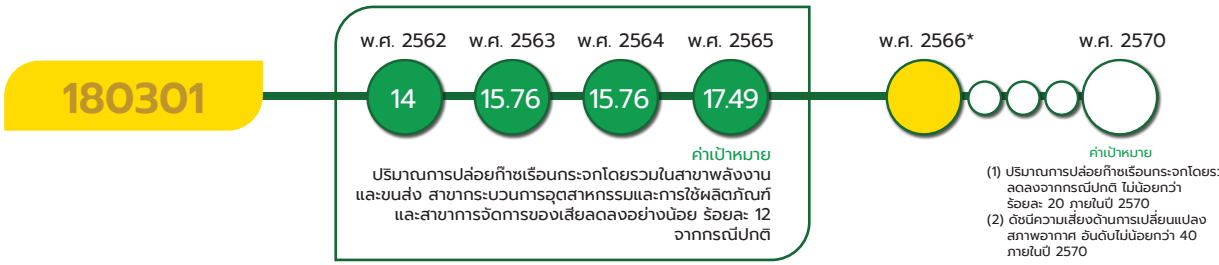

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180301 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570
2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ อันดับไม่น้อยกว่า 40 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อขับเคลื่อนและเสริมสร้างศักยภาพการดำเนินงานในการแก้ไขปัญหาการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศอย่างยั่งยืน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนา ปรับปรุงให้เกิดกระบวนการหรือระบบการตรวจวัด การรายงาน และการทวนสอบที่มีประสิทธิภาพ การมีตลาดซื้อขายคาร์บอนเครดิตที่มีประสิทธิภาพ และการให้บริการข้อมูลภูมิอากาศของประเทศและระบบฐานข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180301 มีการคงตัวชี้วัดเดิม คือ (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวม แต่มีการปรับเพิ่มสาขา จากเดิม สาขาพลังงานและขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ และสาขาการจัดการของเสีย เป็น สาขาพลังงาน สาขาคมนาคมขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร และมีการปรับค่าเป้าหมายจากเดิม ลดลงอย่างน้อยร้อยละ 15 จากกรณีปกติ เป็น ลดลงจากกรณีปกติ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570 และได้มีการเพิ่มตัวชี้วัด คือ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยกำหนดค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่าอันดับที่ 40 ภายในปี 2570

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180301

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

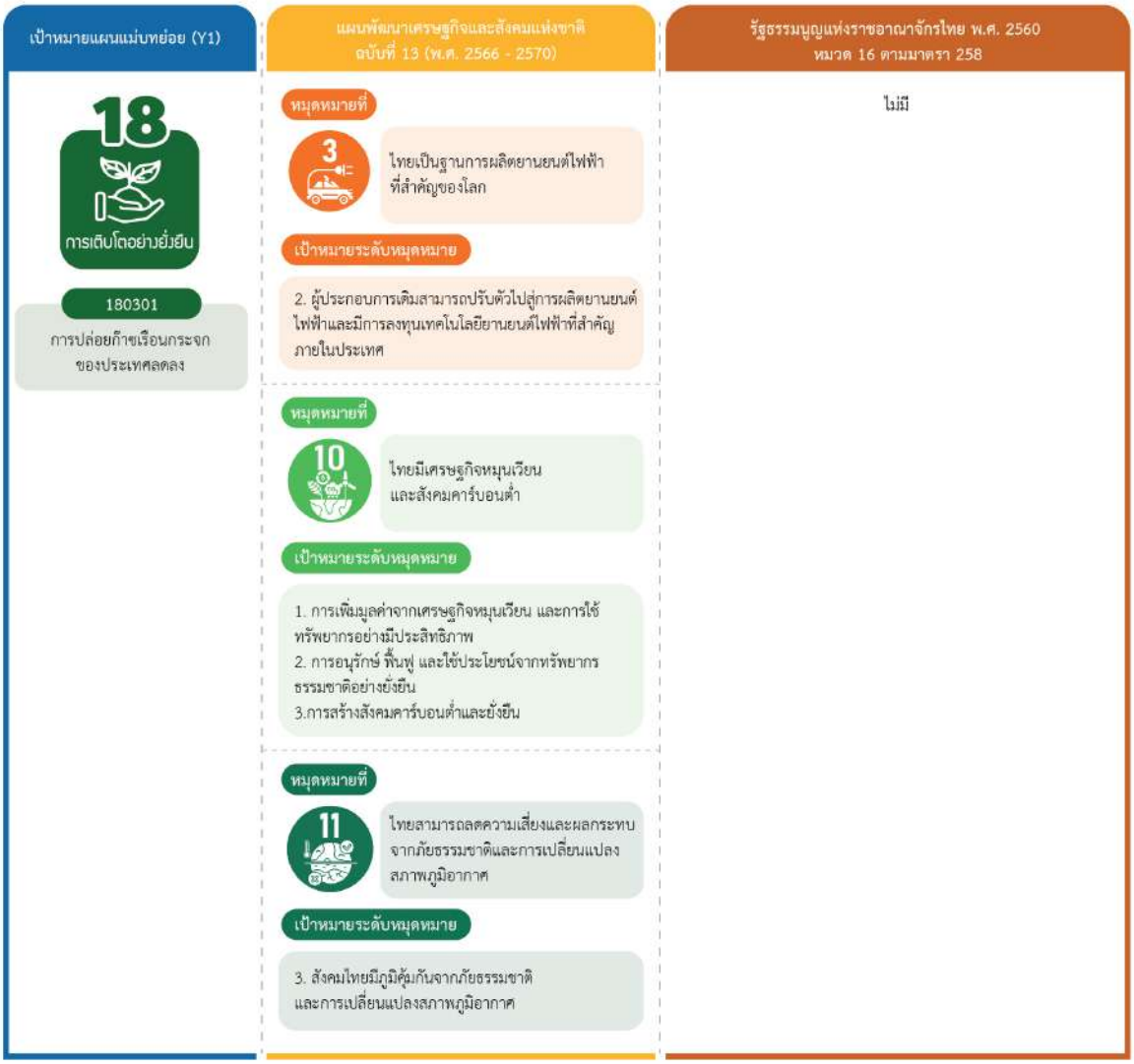

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่** 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก **เป้าหมายที่** 2 ผู้ประกอบการเดิมสามารถปรับตัวไปสู่การผลิตยานยนต์ไฟฟ้าและมีการลงทุนเทคโนโลยียานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญภายในประเทศ **หมุดหมายที่** 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่** 1 การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **เป้าหมายที่** 2 การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่** 3 การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน **หมุดหมายที่** 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่** 3 สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ พิจารณาได้ดังนี้

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากข้อมูลปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกโดยรวมลดลงจากกรณีปกติของสำนักงานนโยบายและแผนทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (สผ.) พบว่า ประเทศไทยดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาพลังงานและสาขาคมนาคมขนส่งได้ร้อยละ 15 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้ลดลงร้อยละ 4 คิดเป็นร้อยละ 375 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 โดยเป็นไปตามแผนการลดก๊าซเรือนกระจกที่เหมาะสมของประเทศ (แผน NAMA) อย่างไรก็ตาม ตั้งแต่ พ.ศ. 2564 เป็นต้นมา ประเทศไทยจะต้องดำเนินการลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) โดยตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลง ร้อยละ 30 - 40 ภายใน พ.ศ. 2573 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาคมนาคมขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร ซึ่งปัจจุบันอยู่ระหว่างการจัดเก็บข้อมูลเพิ่มเติมจากแผน NAMA ในบางสาขา

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) จากรายงานอันดับความเสี่ยงด้านภูมิอากาศโลก พบว่า ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในอันดับที่ 34 ของกลุ่มประเทศที่มีความเสี่ยงสูงที่จะได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในระยะยาว เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้อันดับไม่น้อยกว่า 35 คิดเป็นร้อยละ 97.14 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และ (2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ พิจารณาได้ดังนี้

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) คิดเป็นร้อยละ 15 ใน 2 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงานและสาขาคมนาคมขนส่ง จากทั้งหมด 5 สาขา เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 75 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ประเทศไทยมีอันดับที่ 34 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้อันดับไม่น้อยกว่า 40 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 85 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจาก 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 80 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พิจารณาได้ดังนี้

(1) ปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจก หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 17.49 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 14.24**

(2) ดัชนีความเสี่ยงด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่อันดับ 67 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 49.25**

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180301

การดำเนินงานที่ผ่านมา

เพื่อให้สามารถรับมือกับความท้าทายในการดำเนินงานตามเป้าหมายการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม จึงได้ทบทวนและปรับบทบาท ภารกิจ และโครงสร้างหน่วยงานที่รับผิดชอบด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และได้จัดตั้งกรมการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อม เพื่อเป็นหน่วยงานประสานงานกลางของประเทศ ภายใต้กรอบอนุสัญญาสหประชาชาติว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมถึงขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศของประเทศไทยให้ครอบคลุมในมิติ การลดก๊าซเรือนกระจก การปรับตัว รวมไปถึงการเพิ่มขีดความสามารถด้านการบริหารจัดการ ซึ่งในมิติการลดก๊าซเรือนกระจกมีการดำเนินงานสำคัญในภาคพลังงานขนส่ง โดยมีการผลักดันนโยบายมาตรการส่งเสริมยานยนต์ไฟฟ้า (EV) อย่างต่อเนื่อง โดยมีการลดภาษีนำเข้ารถยนต์ไฟฟ้าร้อยละ 40 การลดภาษีสรรพสามิตจากร้อยละ 8 เป็นร้อยละ 2 รวมถึงการให้เงินสนับสนุนและสิทธิประโยชน์ทางภาษีอื่นๆ ในขณะที่มิติการปรับตัว มีการจัดทำแผนการปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ (NAP) เพื่อเป็นกรอบหลักในการสนับสนุนการขับเคลื่อนตามเป้าหมายระดับโลกด้านการปรับตัวต่อสภาพภูมิอากาศ มีการเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พ.ศ. .... เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการกำกับดูแลการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และเพิ่มขีดความสามารถในการปรับตัว เพื่อเปลี่ยนผ่านไปสู่ความเป็นกลางทางคาร์บอน และการปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ ปัจจุบันกำลังอยู่ในขั้นตอนของคณะกรรมการกฤษฎีกา ตลอดจนหน่วยงานมีการดำเนินงานในโครงการสำคัญ อาทิ โครงการมุ่งสู่การปล่อยก๊าซเรือนกระจกสุทธิเป็นศูนย์ด้วยการใช้กลไกราคาแบบบูรณาการ โครงการพัฒนาเมืองคาร์บอนต่ำอย่างยั่งยืน โดยองค์การบริหารจัดการก๊าซเรือนกระจก (องค์การมหาชน) โครงการเพิ่มขีดความสามารถในการจัดการภาวะวิกฤตด้านธรณีพิบัติภัย โดยกรมทรัพยากรธรณี เป็นต้น ทั้งนี้การดำเนินการของหน่วยงานต้องมีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายที่ 10 ในการสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และหมุดหมายที่ 11 ในการช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และสังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้บรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในห้วงการพัฒนาต่อไปยังมีความท้าทายด้านการจัดเก็บข้อมูลเพื่อจัดทำบัญชีปริมาณการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากแหล่งกำเนิดต่าง ๆ และการประมวลผลข้อมูลการลดก๊าซเพิ่มเติมในสาขา ได้แก่ สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร ที่ยังจัดทำไม่สมบูรณ์ เนื่องจากข้อจำกัดในการเข้าถึงข้อมูลการปล่อยก๊าซเรือนกระจกของภาคส่วนต่าง ๆ รวมถึงขาดกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการปล่อยก๊าซเรือนกระจก อีกทั้งยังมีความท้าทายจากปัจจัยกดดันจากภายนอก เช่น การกำหนดราคาสินค้านำเข้าบางประเภท เพื่อกีดกันการนำเข้าสินค้าที่ปล่อยก๊าซเรือนกระจกสูงก่อนข้ามพรมแดนของสหภาพยุโรปที่จะบังคับใช้ใน 5 ผลิตภัณฑ์หลัก ได้แก่ ปูนซีเมนต์, ปุ๋ย, เหล็ก, อะลูมิเนียม และกระแสไฟฟ้า ซึ่งกำลังจะเริ่มดำเนินการใน พ.ศ. 2569 ทำให้ประเทศไทยจะต้องมีการเตรียมความพร้อมผ่านการผลักดันกลไกคาร์บอนในภาคบังคับ รวมถึงต้องอาศัยการบังคับใช้กฎหมาย มาตรการทางเศรษฐศาสตร์ กลไกทางการเงิน ที่เพียงพอต่อการสนับสนุนการดำเนินงานด้านการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งพัฒนากระบวนการตรวจวัด รายงาน และทวนสอบที่มีประสิทธิภาพ สามารถสนับสนุนระบบติดตามและประเมินผลการลดก๊าซเรือนกระจกของประเทศ ผลักดันกลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในการตรวจวัด การรายงานผล และการทวนสอบการปล่อยก๊าซเรือนกระจก เร่งสร้างฐานข้อมูลการลดก๊าซเรือนกระจกในสาขาที่ยังไม่ได้มีการจัดเก็บข้อมูล เพื่อใช้ประโยชน์ในการติดตามและการขับเคลื่อนการดำเนินงานลดก๊าซเรือนกระจกที่มีประสิทธิภาพ และสามารถประเมินผลตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (NDC) ผลักดันพัฒนากลไกทางเศรษฐศาสตร์ หรือมาตรการภาษีทางคาร์บอน โดยมุ่งเน้นการพัฒนาการซื้อขายคาร์บอนเครดิต สนับสนุนทางด้านการเงินและสิทธิประโยชน์สำหรับผู้ซื้อหรือผู้ขายในภาคสมัครใจให้สามารถเข้าถึงตลาดคาร์บอนเครดิตได้มากขึ้น และควรผลักดันให้เกิดกลไกราคาคาร์บอนภาคบังคับให้เกิดขึ้นในประเทศไทย รวมถึงการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตอย่างยั่งยืนบนสังคมที่เป็นมิตรต่อสภาพภูมิอากาศ โดยเร่งผลักดัน (ร่าง) พระราชบัญญัติการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศแห่งชาติ ซึ่งจะเป็นกลไกสำคัญในการสนับสนุนการลดก๊าซเรือนกระจก เร่งพัฒนาระบบข้อมูลความเสี่ยงเชิงพื้นที่ต่อการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ที่เป็นปัจจุบันและสะท้อนกับบริบทของประเทศ ผลักดันให้มีการบูรณาการการทำงานร่วมกันของทุกภาคีเครือข่าย รวมถึงส่งเสริมให้ภาคการผลิตสามารถเข้าถึงนวัตกรรมการลดก๊าซเรือนกระจก

* แผน Nationally Appropriate Mitigation Action (NAMA) plan pre-2020 ตั้งเป้าหมายว่าจะลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกให้ต่ำกว่าระดับ BAU ร้อยละ 7-20 พิจารณาจากสาขาพลังงานและขนส่ง พบว่าบรรลุตามค่าเป้าหมายแล้ว
* การลดก๊าซเรือนกระจกภายใต้เป้าหมายการมีส่วนร่วมที่ประเทศกำหนด (Nationally Determined Contribution: NDC) โดยตั้งเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกลงร้อยละ 30 – 40 ภายใน พ.ศ. 2573 ใน 5 สาขา ได้แก่ สาขาพลังงาน สาขาคมนาคมขนส่ง สาขากระบวนการอุตสาหกรรมและการใช้ผลิตภัณฑ์ สาขาการจัดการของเสีย และสาขาเกษตร

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180401

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อ
สิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร
ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

จ.3

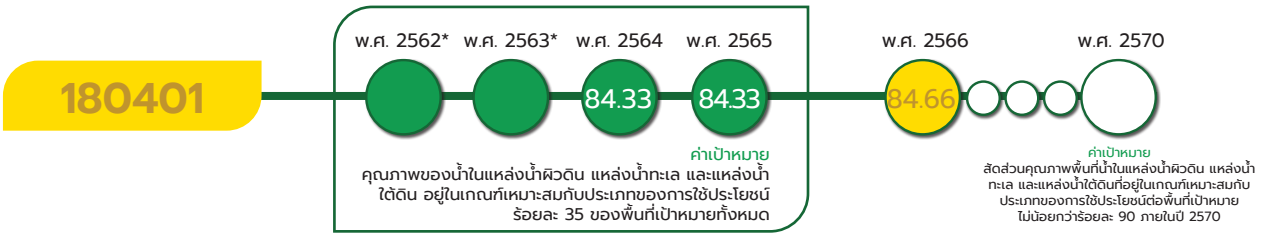

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180401 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2563 ตัวชี้วัดสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากข้อมูลภาพรวมคุณภาพน้ำของทั้งประเทศที่จัดเก็บโดยกรมควบคุมมลพิษ ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ เช่น ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ มาตรการควบคุมการใช้น้ำ ลดการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิดทั้งภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือนที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์ และการมีระบบบำบัดน้ำเสียที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลและเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180401 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ สัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180401

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
18 การเติบโตอย่างยั่งยืน 180401 คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเล มีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์	หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน	ข.ด้านอื่น ๆ (1) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180401 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 –2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น ๆ** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืน โดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 84.66 (จากการรายงานสถานการณ์มลพิษของประเทศไทย) เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85.47 คิดเป็นร้อยละ 99.05 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 โดยแบ่งออกเป็น**แหล่งน้ำผิวดิน** ตรวจวัดคุณภาพโดยการจัดทำดัชนีคุณภาพน้ำ (Water Quality Index: WQI) ซึ่งดำเนินการในแหล่งน้ำทั่วประเทศ 49 แม่น้ำสายหลัก โดยแบ่งออกเป็น 61 แหล่งน้ำ และ 9 แหล่งน้ำนิ่ง พบว่า มีคุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดีจำนวน 30 แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 43 อยู่ในเกณฑ์พอใช้จำนวน 29 แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 41 และอยู่ในเกณฑ์เสื่อมโทรม จำนวน 11 แหล่งน้ำ คิดเป็นร้อยละ 16 ซึ่งส่วนใหญ่เป็นจังหวัดที่ตั้งอยู่ในภาคกลาง **แหล่งน้ำทะเล** พบว่า ส่วนใหญ่คุณภาพน้ำอยู่ในเกณฑ์ดี ร้อยละ 91 และ**แหล่งน้ำใต้ดิน** ตรวจติดตามโดยใช้เกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำบาดาลเพื่อการบริโภค ตามพระราชบัญญัติน้ำบาดาลปี พ.ศ. 2520 พบว่า มีน้ำบาดาลที่เหมาะสม

แก่การอุปโภคบริโภค ร้อยละ 79 โดยมีน้ำบาดาลที่มีปริมาณสารละลายอยู่ในเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสม ร้อยละ 64 มีปริมาณสารละลายเกินเกณฑ์กำหนดที่เหมาะสมแต่ไม่เกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุด ร้อยละ 15 และมีปริมาณสารละลายเกินเกณฑ์อนุโลมสูงสุด ร้อยละ 21

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนคุณภาพพื้นที่น้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำทะเล และแหล่งน้ำใต้ดินที่อยู่ในเกณฑ์เหมาะสมกับประเภทของการใช้ประโยชน์ต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ที่ร้อยละ 84.66 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 94.07 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 84.33 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 0.39**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อพัฒนาให้คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์เพิ่มขึ้น ในส่วนของ**การบริหารจัดการแหล่งน้ำผิวดิน** ได้ดำเนินการกำหนด ทบทวนและบังคับใช้กฎหมายในการควบคุมน้ำเสีย และมลพิษจากแหล่งกำเนิด ขับเคลื่อนการดำเนินงานตามแผนยกระดับคุณภาพน้ำในพื้นที่เป้าหมาย อาทิ การแก้ไขปัญหาน้ำเสียจากฟาร์มสุกร จังหวัดราชบุรี เป็นต้น รวมถึงเพิ่มประสิทธิภาพในการรวบรวมและบำบัดน้ำเสียชุมชน ซึ่งจะช่วยในการแก้ไขและป้องกันปัญหาน้ำเสียไหลลงสู่แหล่งน้ำสาธารณะ อีกทั้งศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบของการพัฒนาระบบอนุญาตระบายมลพิษและฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง ในขณะที่**การบริหารจัดการน้ำทะเล** ได้ดำเนินการตามพระราชบัญญัติส่งเสริมการบริหารจัดการทรัพยากรทางทะเลและชายฝั่ง พ.ศ. 2558 โดยติดตามความเสียหายของทรัพยากรทางทะเลอย่างร้ายแรงกรณีน้ำมันรั่วไหล/น้ำทะเลเปลี่ยนสี เฝ้าติดตามพื้นที่เสี่ยงภัยที่เป็นปัญหาอย่างต่อเนื่อง อาทิ กรณีการสะพรั่งของแพลงก์ตอนพืช เพื่อลดความเสียหายแก่กลุ่มผู้เพาะเลี้ยงสัตว์น้ำ รวมทั้งให้ความรู้ความเข้าใจกับประชาชนกลุ่มเครือข่าย เพื่อสร้างจิตสำนึกและสร้างเครือข่ายในการดูแลอนุรักษ์พื้นที่ทางทะเลอย่างต่อเนื่อง **ส่วนการบริหารจัดการน้ำบาดาล** หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันพัฒนาแหล่งน้ำดิบ แหล่งน้ำใต้ดินในพื้นที่ต่าง ๆ ทั่วประเทศ เพื่อเพิ่มและพัฒนาคุณภาพแหล่งน้ำดิบน้ำผิวดิน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่เหมาะสมกับการดำรงชีวิตของประชาชนในพื้นที่ ให้สามารถนำไปในกิจกรรมต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม เช่น ระบบประปาหมู่บ้าน หรือน้ำเพื่อการเกษตร

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าปัจจุบันสถานการณ์คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลของประเทศไทยจะใกล้เคียงกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 85.47 แต่ยังคงมีประเด็นท้าทายที่อาจส่งผลให้ค่าเป้าหมายในปัจจุบันลดลงได้ คือ **การบริหารจัดการไม่ให้เกิดการรั่วไหลของขยะปฏิกูล สารเคมี และสารพิษจากบนบกไหลลงสู่แหล่งน้ำประเภทต่าง ๆ** ที่มาจากการดำเนินกิจกรรมเศรษฐกิจ ทั้งภาคการเกษตร อุตสาหกรรม และบริการ เนื่องจากเป็นสาเหตุหลักของการเกิดน้ำเน่าเสีย และการปนเปื้อนในแหล่งน้ำต่าง ๆ ที่ต้องอาศัยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินการในเรื่องการจัดการคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดิน และแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์ สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 90 หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง**ควรเร่งแก้ไขปัญหาในการควบคุม หรือลดการระบายน้ำทิ้งจากแหล่งกำเนิด** ทั้งภาคการเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคครัวเรือน โดยเฉพาะพื้นที่ที่มีความอ่อนไหวสูง เช่น พื้นที่ติดริมแม่น้ำ ให้มีการบริหารจัดการน้ำเสียที่แหล่งกำเนิดอย่างเป็นระบบ รวมถึง**ผลักดันให้มีมาตรการที่สามารถจัดการของเสียจากแหล่งกำเนิดตามหลักวิชาการได้แต่ต้นทาง** เช่น บังคับให้มีการบำบัดน้ำเสียตั้งแต่ขั้นตอนการขออนุญาตประกอบกิจการ เพื่อป้องกันการรั่วไหลลงสู่แหล่งน้ำธรรมชาติ หรือการส่งเสริมการลดน้ำเสียจากแหล่งกำเนิดในส่วนของอาคารบ้านเรือนทั่วประเทศ โดยการออกข้อกำหนดในการบังคับใช้ฉลากถังบำบัดน้ำเสียสำเร็จรูปประสิทธิภาพสูง เป็นต้น

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180402

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตร ทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

จ.3

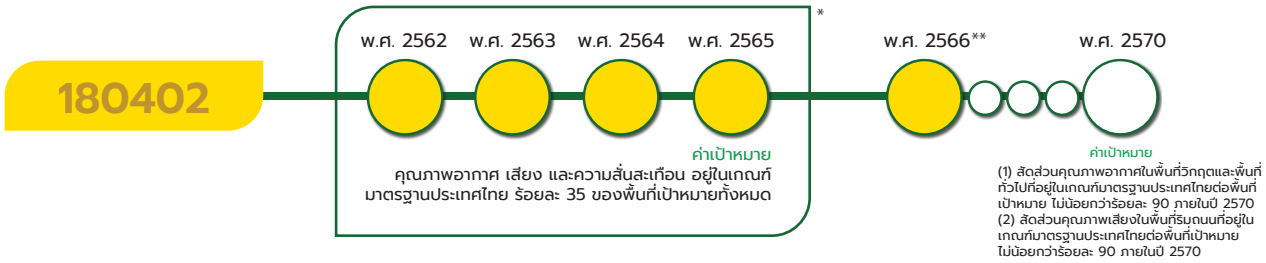

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180402 สำหรับสถานการณ์ 2562 – 2565 ตัวชี้วัดคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือน อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทย ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากปริมาณฝุ่นละอองขนาดเล็กเฉลี่ยรายปีในแต่ละพื้นที่และระดับเสียงในสิ่งแวดล้อมบริเวณพื้นที่ริมถนนและพื้นที่ทั่วไป ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

**สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คุณภาพอากาศและเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570
2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ เช่น ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสีย ระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การตรวจวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ การที่บุคลากรมีทักษะและเครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนมีมาตรการในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180402 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม คุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ระดับมาตรฐานของประเทศไทย ร้อยละ 90 ของพื้นที่เป้าหมายทั้งหมด เป็น (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 และ (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180402

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180402 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย พิจารณาได้ดังนี้

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จำนวนจังหวัดที่คุณภาพอากาศดีขึ้น (29 จังหวัด จาก 38 จังหวัดที่มีสถานีตรวจวัดแบบอัตโนมัติและมีข้อมูลครบทั้งปี) ที่ร้อยละ 76.31 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 คิดเป็นร้อยละ 84.79 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) จากการเก็บข้อมูลของกรมควบคุมมลพิษ ณ สถานีตรวจวัดระดับเสียงบริเวณพื้นที่ริมถนน พบว่ามีจำนวนวันที่มีระดับเสียงเฉลี่ย 24 ชั่วโมง อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานที่ร้อยละ 71.3 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 คิดเป็นร้อยละ 79.22 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180402

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย พิจารณาได้ดังนี้

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ร้อยละ 76.31 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 84.79 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่ร้อยละ 71.30 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 79.22 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจาก 2 ตัวชี้วัด พบว่า มีค่าเฉลี่ยที่ร้อยละ 82.01 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พิจารณาได้ดังนี้

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 70.58 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 8.12**

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ร้อยละ 73 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 2.33**

(1) สัดส่วนคุณภาพอากาศในพื้นที่วิกฤตและพื้นที่ทั่วไปที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย

(2) สัดส่วนคุณภาพเสียงในพื้นที่ริมถนนที่อยู่ในเกณฑ์มาตรฐานประเทศไทยต่อพื้นที่เป้าหมาย

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการจัดการคุณภาพอากาศ เสียง และการสั่นสะเทือน ผ่านการดำเนินโครงการและกิจกรรม ดังนี้ **ด้านคุณภาพอากาศ** ดำเนินการป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันและ ไฟป่า ใน พ.ศ. 2566 โดยใช้หลักการ 3 พื้นที่ ได้แก่ พื้นที่เมือง พื้นที่ป่า และพื้นที่เกษตรกรรม 7 มาตรการ อาทิ เร่งรัดการประชาสัมพันธ์เชิงรุกและแจ้งเตือนล่วงหน้า 7 วันทุกพื้นที่ ยกระดับการบริหารจัดการเชื้อเพลิงแบบครบวงจร (ชิงเก็บ ลดเผา และ Burn Check) ลดจุดความร้อน ป้องกันและควบคุมการเกิดไฟในทุกพื้นที่ และพัฒนาระบบพยากรณ์ความรุนแรงและอันตรายของไฟ ผลักดันกลไกระหว่างประเทศเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาหมอกควันข้ามแดน เป็นต้น และเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2566 คณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติได้เห็นชอบมาตรการ

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180402

“มาตรการแก้ไขปัญหาฝุ่นพิษ PM2.5 พ.ศ. 2567” โดยมุ่งเน้นให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมกับภาครัฐมากขึ้นและเน้นการสื่อสารเชิงรุกแจ้งเตือน รวมถึงตั้งเป้าหมายลดการเผาไหม้ในพื้นที่เกษตรลงให้ได้ร้อยละ 50 ในส่วนของการออกกฎหมายเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมได้เสนอร่างพระราชบัญญัติบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาด พ.ศ. .... ซึ่งที่ประชุมคณะรัฐมนตรีมีมติอนุมัติหลักการและรับทราบแผนในการจัดทำกฎหมายลำดับรอง กรอบระยะเวลา และกรอบสาระสำคัญของกฎหมายลำดับรองที่ออกตามพระราชบัญญัติแล้ว โดยร่างพระราชบัญญัติฉบับนี้มีสาระสำคัญ คือ กำหนดให้มีคณะกรรมการทั้งในระดับประเทศและระดับจังหวัดเพื่อทำหน้าที่ในการขับเคลื่อนเชิงนโยบายและเชิงวิชาการและการบริหารจัดการเชิงพื้นที่ มีระบบการบริหารจัดการเพื่ออากาศสะอาดของประเทศ มีมาตรการการลดและควบคุมมลพิษทางอากาศจากแหล่งกำเนิด มีการกำหนดเขตเฝ้าระวังและเขตประสบมลพิษทางอากาศ มีเครื่องมือและมาตรการทางเศรษฐศาสตร์เพื่ออากาศสะอาด เช่น ภาษีอากรสำหรับอากาศสะอาด ค่าธรรมเนียมการจัดการมลพิษทางอากาศ เป็นต้น รวมถึงกำหนดความรับผิดทางแพ่งและบทกำหนดโทษ นอกจากนี้ยังมีการประกาศบังคับใช้มาตรฐานการปล่อยไอเสียยูโร 5 สำหรับรถยนต์ใหม่ในประเทศไทย โดยมีผลตั้งแต่วันที่ 1 มกราคม 2567 เป็นต้นไป ในส่วนของพื้นที่เขตควบคุมมลพิษมาบตาพุด และบริเวณใกล้เคียง จังหวัดระยอง มีการจัดการมลพิษทางอากาศโดยการติดตามตรวจสอบเพื่อเฝ้าระวังในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง วิเคราะห์/ทบทวนมาตรการแนวทางการแก้ไขปัญหาสารประกอบอินทรีย์ระเหยง่าย (VOCs) และเสนอมาตรการและแผนแก้ไขปัญหา VOCs เพิ่มเติมพร้อมจัดทำแผนปฏิบัติงานเพื่อแก้ไขปัญหาสารอินทรีย์ระเหยง่ายในพื้นที่มาบตาพุด จังหวัดระยอง พ.ศ. 2567 **ด้านเสียง และความสั่นสะเทือน** กรมควบคุมมลพิษได้จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทจัดการมลพิษทางเสียงและความสั่นสะเทือน ระยะ 15 ปี (พ.ศ. 2566 – 2580) มีเป้าหมายให้พื้นที่ที่มีสถานีตรวจวัดของกรมควบคุมมลพิษมีระดับเสียงอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 และมีความสั่นสะเทือนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐานไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ภายใน พ.ศ. 2580 อีกทั้งพัฒนาการสอบเทียบเครื่องวัดความเร็วรอบเครื่องยนต์ซึ่งเป็นหนึ่งในอุปกรณ์ตรวจวัดระดับเสียงของยานพาหนะ เพื่อยกระดับมาตรฐานการตรวจวัดและสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของพนักงานเจ้าหน้าที่ รวมถึงปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการตรวจวัดและประเมินเสียงรบกวนที่ใช้ตรวจสอบเรื่องร้องเรียนเหตุรำคาญจากกิจกรรมต่าง ๆ

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180402

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเติบโตของเมืองและประชากรส่งผลให้เกิดความต้องการในการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่จำเป็น ประกอบกับการขาดความรับผิดชอบของผู้ประกอบการ การเพิ่มขึ้นของโรงงานอุตสาหกรรม และยานพาหนะบนท้องถนน ล้วนเป็นปัจจัยสำคัญที่ก่อให้เกิดมลพิษทางอากาศและเสียง รวมถึงสถานการณ์สภาพการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศที่มีแนวโน้มรุนแรงมากขึ้น ทำให้ปัญหาไฟป่าและมลพิษจากฝุ่น PM 2.5 ฝุ่น PM 10 มีแนวโน้มที่จะทวีความรุนแรงมากขึ้น เนื่องจากสภาพภูมิอากาศที่มีความแปรปรวน สภาพอากาศความร้อนมีความผกผัน ภาวะลมสงบเกิดขึ้นยาวนานกว่าปกติ ฝุ่นละอองไม่ฟุ้งกระจาย และสะสมในพื้นที่จนเกินมาตรฐาน รวมถึงอนุภาคของฝุ่นละลอง PM 2.5 สามารถพัดพาไปได้ในระยะไกล ข้ามพรมแดนและส่งผลกระทบต่อพื้นที่ห่างไกลจากแหล่งกำเนิดได้ อีกทั้งประเทศไทยยังขาดการบังคับใช้กฎหมายและขาดบทลงโทษสำหรับผู้ก่อมลพิษทางสิ่งแวดล้อมอย่างจริงจัง นับเป็นความท้าทายในการเร่งแก้ไขปัญหามลพิษทางอากาศที่ส่งผลกระทบต่อคุณภาพชีวิตของประชาชน หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจึงควรเตรียมการรับมือและเร่งรัดผลักดันมาตรการเพื่อลดและควบคุมมลพิษทางอากาศและเสียงอย่างเข้มข้นมากยิ่งขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การบริหารจัดการมลพิษด้านอากาศและระดับเสียงที่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการตรวจวิเคราะห์และประเมินความเสี่ยงเพื่อเฝ้าระวังผลกระทบสุขภาพจากมลพิษทางอากาศ โดยมีมาตรการเฝ้าระวังและป้องกันผลกระทบต่อสุขภาพจากมลพิษสิ่งแวดล้อมทั้งเชิงรุกและเชิงรับ พัฒนาทักษะเครื่องมือในการตรวจวัดคุณภาพอากาศและเสียง ให้เป็นไปตามมาตรฐาน พัฒนาเทคโนโลยี วิจัยและนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องในการแก้ไขปัญหาฝุ่นละอองขนาดเล็ก ส่งเสริมการปรับเปลี่ยนรถโดยสารในระบบขนส่งมวลชนและรถบรรทุกเพื่อการพาณิชย์จากเครื่องยนต์สันดาปที่ใช้น้ำมันเป็นเครื่องยนต์ที่ใช้พลังงานไฟฟ้าและพัฒนาระบบขนส่งมวลชน ให้ครอบคลุมทุกเส้นทางและตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมถึงบังคับใช้กฎหมายอย่างเข้มงวด โดยเฉพาะอย่างยิ่งการตรวจจับยานพาหนะที่ปล่อยควันดำบนท้องถนนหรือมีระดับเสียงของท่อไอเสียดังเกินกว่าค่ามาตรฐาน รวมถึงมีบทลงโทษสำหรับผู้ก่อมลพิษที่ชัดเจน การใช้มาตรการทางภาษีลดปริมาณรถยนต์เก่าบนท้องถนนที่ปล่อยมลพิษทางอากาศ เพื่อให้ประเทศไทยมีคุณภาพอากาศ เสียง และความสั่นสะเทือนอยู่ในเกณฑ์มาตรฐาน

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180403

แผนแม่บทย่อย

การจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และสารเคมีในภาคเกษตรทั้งระบบให้เป็นไปตามมาตรฐานสากล

จ.3

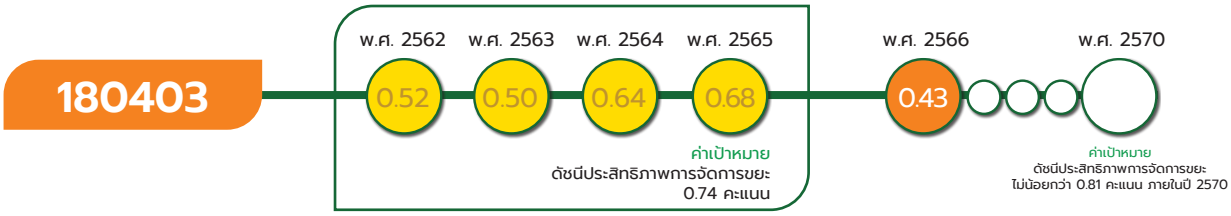

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และกากอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์ในการจัดการมลพิษที่แหล่งกำเนิด โดยคำนึงถึงขีดความสามารถในการรองรับของพื้นที่ ส่งเสริมการลงทุนในโครงสร้างพื้นฐานด้านการจัดการมลพิษ เช่น ระบบรวบรวมและบำบัดน้ำเสียและระบบกำจัดขยะมูลฝอยที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ เป็นต้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การลดปริมาณการเกิดขยะหรือของเสีย และคัดแยกขยะตามหลักการ 3R ส่งเสริมการใช้ประโยชน์จากวัสดุเหลือใช้ และการกำจัดขยะมูลฝอยหรือของเสียอันตรายตามหลักวิชาการ ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมายที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180403 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ ดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ ไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570 ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่ เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180403

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180403 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน นอกจากนี้เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านอื่น**ๆ ที่กำหนดให้มีระบบจัดการและกำจัดขยะมูลฝอยที่มีประสิทธิภาพ เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และสามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์ด้านอื่น ๆ ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.43 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 0.73 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 58.90 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ จากรายงานของกรมควบคุมมลพิษและกรมโรงงานอุตสาหกรรม พ.ศ. 2565 พบว่า (1) การจัดการขยะมูลฝอย สามารถนำขยะกลับมาใช้ประโยชน์ได้ 8.80 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 34 และมีการกำจัดถูกต้อง 9.80 ล้านตัน คิดเป็นร้อยละ 38 จากปริมาณขยะมูลฝอยชุมชน 25.70 ล้านตัน เพิ่มขึ้นร้อยละ 3 จาก พ.ศ. 2564 (2) ปริมาณมูลฝอยติดเชื้อเกิดขึ้น 110,427.65 ตัน ได้รับการจัดการอย่างถูกต้อง 110,124.66 ตัน คิดเป็นร้อยละ 99.72 (3) ปริมาณของเสียอันตรายชุมชนเกิดขึ้น 676,146 ตัน (เพิ่มขึ้นร้อยละ 0.99 จาก พ.ศ. 2564) ซึ่งได้รับการกำจัดอย่างถูกต้อง 86,967 ตัน คิดเป็นร้อยละ 12.86 และ (4) ปริมาณกากอุตสาหกรรมที่มีการแจ้งการขนส่งในระบบและนำเข้าสู่ระบบการจัดการ 36.55 ล้านตัน สะท้อนให้เห็นว่าการจัดการขยะในภาพรวมของไทยยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายได้

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180403

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีประสิทธิภาพการจัดการขยะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีคะแนน 0.43 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดค่าดัชนีไม่น้อยกว่า 0.81 คะแนน ภายในปี 2570 คิดเป็นร้อยละ 53.09 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 0.68 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 36.76**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

รัฐบาลได้ให้ความสำคัญกับการจัดการขยะของประเทศอย่างต่อเนื่อง และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินการเพื่อจัดการขยะมูลฝอยและของเสีย มีผลการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ การดำเนินงานให้สอดคล้องตาม**แผนปฏิบัติการด้านการจัดการขยะพลาสติก ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2566 – 2570)** โดยการกำหนดคุณลักษณะของบรรจุภัณฑ์นำกลับมารีไซเคิล การรับรองวัตถุดิบหรือผลิตภัณฑ์พลาสติกที่มีส่วนผสมพลาสติกรีไซเคิล และการเร่งสร้างความร่วมมือกับกลุ่มผู้ประกอบการขายปลีก - ส่ง และกลุ่ม PPP Plastics เพื่อลดพลาสติกในขั้นตอนการบริโภคและเรียกคืนผลิตภัณฑ์พลาสติกแบบใช้ครั้งเดียว รวมทั้งจัดทำข้อเสนอรูปแบบการคัดแยกและเก็บขนขยะมูลฝอยแบบแยกประเภท โดยกำหนดให้มีการคัดแยกขยะมูลฝอยเป็นแบบ 4 (+1) ประเภท คือ ขยะอินทรีย์ (ขยะอาหาร) ของเสียอันตรายจากชุมชน ขยะรีไซเคิล และขยะทั่วไป เพื่อนำมาใช้กำหนดแนวทางการจัดการขยะมูลฝอยที่ต้นทางขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) สำหรับ**ขับเคลื่อนการกำจัดของเสียอันตรายจากชุมชน** ได้จัดตั้งศูนย์รวบรวมของเสียอันตรายจากชุมชนในระดับจังหวัด จำนวน 23 จังหวัด ส่วนที่เหลือทาง อปท. จะเก็บรวบรวมไว้เพื่อส่งกำจัด ปีละ 1 - 2 ครั้ง การจัดการกากอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง ในขณะที่**การขับเคลื่อนการจัดการมูลฝอยติดเชื้อได้ดำเนินการออกกฎหมายแล้วจำนวน 5 ฉบับ** ได้แก่ (1) ประกาศกระทรวงอุตสาหกรรม เรื่อง การจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2566 (2) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง การแจ้งรายละเอียดแสดงการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้ว พ.ศ. 2566 (3) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข การขออนุญาตและการอนุญาตให้นำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. 2566 (4) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการจัดการสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วในบริเวณโรงงาน พ.ศ. 2566 และ (5) ประกาศกรมโรงงานอุตสาหกรรม เรื่อง หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการนำสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วออกไปจัดการนอกบริเวณโรงงาน พ.ศ. 2566 **ตลอดจนพัฒนาและปรับปรุงกฎหมายจำนวน 4 ฉบับ** ได้แก่ (1) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่องมาตรการควบคุมกำกับการขนมูลฝอยติดเชื้อเพื่อป้องกันการลักลอบทิ้งมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2565 (2) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการตรวจสอบเกณฑ์มาตรฐานทางชีวภาพภายหลังการกำจัดมูลฝอย พ.ศ. 2565 (3) ประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง กำหนด

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180403

ประเภทมูลฝอยหรือแหล่งกำเนิดมูลฝอยติดเชื้ออื่นที่ถือว่าเป็นมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2565 และ (4) ประกาศกรมอนามัย เรื่อง แบบบันทึกข้อมูลปริมาณมูลฝอยติดเชื้อ พ.ศ. 2565 เพื่อเพิ่มศักยภาพการเก็บขนและกำจัดมูลฝอยติดเชื้อ รวมถึงพัฒนาและขับเคลื่อนระบบบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของประเทศสำหรับใช้เพื่อเป็นฐานข้อมูลในการบริหารจัดการมูลฝอยติดเชื้อของประเทศที่มีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีการดำเนิน**โครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ พ.ศ. 2566** คือ โครงการจัดทำฐานข้อมูลของสิ่งปฏิกูลหรือวัสดุที่ไม่ใช้แล้วในอุตสาหกรรมเป้าหมาย เพื่อจัดทำฐานข้อมูลของเสียที่มีความเสี่ยงสูงที่อาจก่อความเดือดร้อนแก่ประชาชน สำหรับใช้เป็นข้อมูลประกอบการจัดทำกฎข้อบังคับ นโยบาย หรือระเบียบที่เกี่ยวข้อง รวมถึงกำหนดมาตรการทางเศรษฐศาสตร์และการเงินที่เหมาะสม

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของการจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และการอุตสาหกรรมที่ปัจจุบันจัดอยู่ในระดับวิกฤตนั้น ประเด็นท้าทายสำคัญที่ต้องเร่งให้เกิดขึ้น คือ **การสร้างความรู้ความเข้าใจ รวมถึงการเร่งสร้างความร่วมมือระหว่างภาคประชาชนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** ในการคัดแยกขยะตั้งแต่ครัวเรือนอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ จากสถิติของปริมาณขยะมูลฝอยที่เกิดขึ้นในปัจจุบัน พบว่าส่วนมากเป็นขยะอาหารและขยะพลาสติก ซึ่งขยะจำพวกนี้จะเป็นต้นเหตุของการปนเปื้อน ส่งผลให้การคัดแยกขยะที่ปลายทางนั้นเป็นไปด้วยความยุ่งยากและสิ้นเปลืองงบประมาณ อีกทั้ง**ปัจจุบันยังไม่มีกฎหมายหรือกฎระเบียบเชิงบังคับ**ในการบริหารจัดการขยะตั้งแต่การผลิต การบริโภค และการจัดการที่ปลายทาง ส่งผลให้การบริหารจัดการขยะยังไม่มีประสิทธิภาพเท่าที่ควร

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อให้สามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ในเรื่องการจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตร และการอุตสาหกรรมได้นั้น ควรให้ความสำคัญกับ**การผลักดันให้มีการบัญญัติกฎหมายที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีผลบังคับใช้โดยเร็ว** อาทิ การจัดการซากผลิตภัณฑ์เครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ การจัดการบรรจุภัณฑ์อย่างยั่งยืน เพื่อให้เกิดข้อบังคับในกระบวนการผลิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการทำลายสินค้าอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ **เร่งสร้างความร่วมมือระหว่างองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นกับภาคประชาชน**ในการบริหารจัดการขยะมูลฝอยให้ถูกต้องตามหลักวิชาการตั้งแต่ครัวเรือน **บูรณาการการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น** เพื่อยกระดับสถานที่กำจัดขยะมูลฝอยทั่วประเทศ ให้เป็นไปตามมาตรฐานการควบคุมที่กำหนด เพื่อให้มีศักยภาพรองรับปริมาณขยะที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบันได้ และ**ส่งเสริมให้ภาคเอกชนดำเนินธุรกิจตามหลักของเศรษฐกิจหมุนเวียน**ที่มีหลักการในการใช้ทรัพยากรให้เกิดความคุ้มค่า สามารถนำกลับมาใช้ซ้ำและใช้ใหม่ได้ โดยให้เกิดทรัพยากรเหลือทิ้งให้น้อยที่สุด จะส่งผลให้ปริมาณขยะในระบบลดลงได้

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180501

แผนแม่บทย่อย

การยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ

จ.3

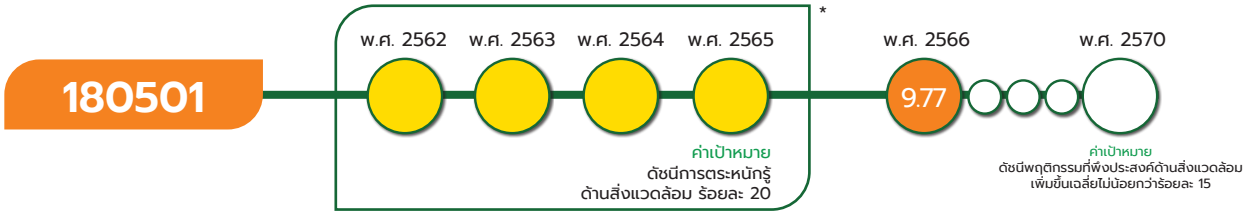

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 180501 สำหรับสถานการณ์ พ.ศ. 2562 – 2565 ตัวชี้วัดดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ไม่มีการรายงาน ดังนั้น จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง โดยใช้ข้อมูลเทียบเคียงที่แสดงให้เห็นถึงการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี ซึ่งเป็นการบรรยาย ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนากระบวนการทำงานและยกระดับแนวทางการบริหารจัดการด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านกลไกของพื้นที่ทดลองเชิงนวัตกรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การส่งเสริมให้เกิดจิตสำนึก ค่านิยมในการรักษาสิ่งแวดล้อม การพัฒนาเครื่องมือกลไกในการจัดการด้านสิ่งแวดล้อม การมีกฎหมาย นโยบาย และมาตรการด้านสิ่งแวดล้อม และมีระบบการรายงานผล ตลอดจนกระบวนการติดตามตรวจสอบประเมินผลที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180501 มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีการตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อม ร้อยละ 20 เป็น ดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180501

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

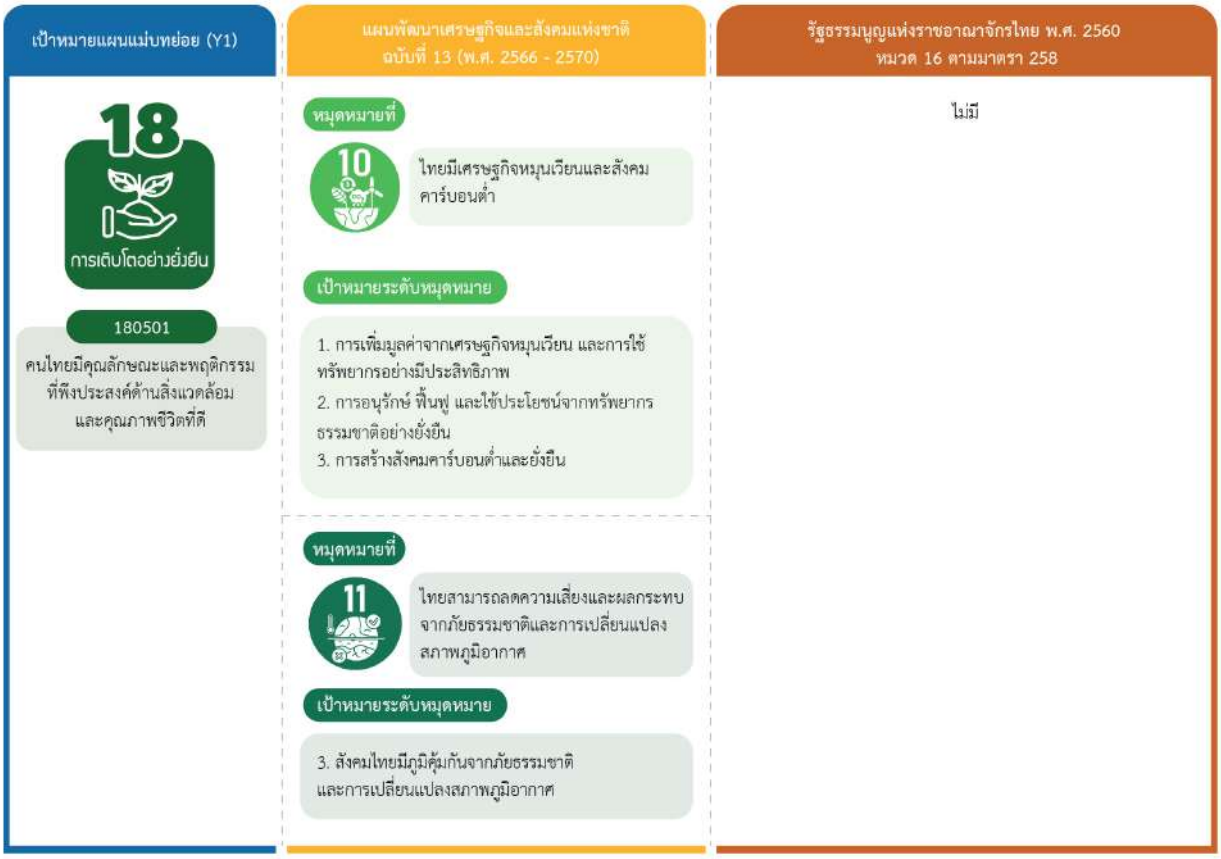

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 180501 **เชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **เป้าหมายที่ 2** การอนุรักษ์ ฟื้นฟู และใช้ประโยชน์จากทรัพยากรธรรมชาติอย่างยั่งยืน **เป้าหมายที่ 3** การสร้างสังคมคาร์บอนต่ำและยั่งยืน และ**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย (1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) (2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม และ (3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) และจำนวนโรงเรียน Eco-School พิจารณาได้ดังนี้

(1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนสะสม 283,904 คน เพิ่มมากขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 277,680 คน คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.24

(2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเช่นเดียวกัน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวน 306 องค์กร เพิ่มมากขึ้นต่อเนื่องจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 299 องค์กร คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 2.34 ซึ่งเป็นการสะท้อนถึงความตระหนักต่อคุณค่าของทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง

(3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) ซึ่งสามารถแบ่งตามประเภทกิจกรรม ได้แก่ การผลิตสีเขียว โรงแรมสีเขียว อุทยานแห่งชาติสีเขียว ร้านอาหารสีเขียว และสนามบินสีเขียว ซึ่งพิจารณาได้จากการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตในภาคธุรกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีจำนวนที่ผ่านเกณฑ์การรับรอง 181 กิจการ/องค์กร ลดลงจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 263 กิจการ/องค์กร คิดเป็นอัตราลดลงร้อยละ 31.18 และจำนวนโรงเรียน Eco-School พ.ศ. 2566 มีจำนวน 934 โรงเรียน เพิ่มขึ้นจาก พ.ศ. 2565 ที่มีจำนวน 517 โรงเรียน คิดเป็นอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 80.66 โดยค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) และจำนวนโรงเรียน Eco-School มีอัตราเพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.74

เมื่อพิจารณาค่าเฉลี่ยของทั้ง 3 องค์ประกอบข้างต้น สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 3 คิดเป็นร้อยละ 325.67 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อม ซึ่งประกอบด้วย (1) จำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.24 (2) จำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 2.34 (3) จำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) ลดลงคิดเป็นร้อยละ 31.18 และจำนวนโรงเรียน Eco-School เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 80.66 ซึ่งมีค่าเฉลี่ยของจำนวนกิจการ/องค์กรที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ที่ผ่านการประเมินตามมาตรฐานของโครงการส่งเสริมการผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม (G-Green) และจำนวนโรงเรียน Eco-School เพิ่มขึ้นคิดเป็นร้อยละ 24.74 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าเฉลี่ยจาก

แผนแม่บท
18

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180501

3 องค์ประกอบ เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.77 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้เพิ่มขึ้นเฉลี่ยไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 คิดเป็นร้อยละ 65.13 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีการจัดเก็บข้อมูลเฉพาะจำนวนอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และจำนวนองค์กรเอกชน (NGO) ด้านสิ่งแวดล้อม คิดอัตราการเพิ่มขึ้นเฉลี่ยได้ร้อยละ 4.93 สะท้อนให้เห็น **สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 98.17**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินการขับเคลื่อนการยกระดับกระบวนทัศน์ให้ประชาชนเกิดความตระหนักรู้เกี่ยวกับสิ่งแวดล้อม ผ่านกิจกรรมต่าง ๆ อาทิ ต่อยอดการเชิญชวนให้โรงเรียนทั่วประเทศเข้าสู่การเป็นโรงเรียนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (Eco-School) ซึ่งเป็นการให้การสนับสนุนโรงเรียนเพื่อจัดตั้งเป็นศูนย์สิ่งแวดล้อมศึกษาระดับจังหวัด หรือการส่งเสริมให้เกิดความร่วมมือในการดูแล พิทักษ์รักษาทรัพยากรธรรมชาติอย่างต่อเนื่องผ่านการสร้างอาสาสมัครพิทักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมหมู่บ้าน (ทสม.) และการสร้างเยาวชนผู้นำการเปลี่ยนแปลงสู่ชุมชน เพื่อเป็นการสร้างเครือข่ายในการปกป้อง ดูแล พร้อมทั้งสร้างจิตสำนึกให้ประชาชนในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการรักษาทรัพยากรธรรมชาติสิ่งแวดล้อมอย่างมากยิ่งขึ้น หรือการสร้างฉลากสินค้าเพื่อรองรับรูปแบบการผลิตที่สอดคล้องกับเศรษฐกิจหมุนเวียน (Circular Mark) นอกจากนี้ ยังมีการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนฯ พ.ศ. 2566 ได้แก่ **โครงการเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม แบบองค์รวมมุ่งสู่การเติบโตอย่างยั่งยืน** เพื่อศึกษา วิเคราะห์ และยกระดับการขับเคลื่อนด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมผ่านการทดลองนวัตกรรมในเชิงพื้นที่ โดยการมีส่วนร่วมจากทุกภาคส่วน ส่งผลให้ประชาชนเกิดความตระหนักและให้ความสำคัญต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมให้เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และ**โครงการส่งเสริมการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม** โดยการเสริมสร้างให้เกิดหุ้นส่วนความร่วมมือกับภาคีที่เกี่ยวข้องในการขับเคลื่อนการดำเนินงานการผลิต การบริการ และการบริโภคที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม ผ่านภาคเอกชน และภาคธุรกิจ ได้แก่ สถานประกอบการ องค์กร โรงแรม ร้านอาหาร อุทยานแห่งชาติ และสนามบินที่เข้าร่วมโครงการ เพื่อส่งเสริมให้เครือข่ายภาคประชาชนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการบริโภค ใช้วิถีชีวิตที่เป็นมิตรและมีสำนึกรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อมในท้องถิ่น โดยส่งเสริมช่องทางสินค้าและบริการที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม

การเติบโตอย่างยั่งยืน

180501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การเสริมสร้างความสามารถของประเทศในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลงและความเสี่ยงภายใต้บริบทโลกใหม่ เช่น การเกิดภัยธรรมชาติ การเกิดโรคอุบัติใหม่ การเข้าสู่สังคมผู้สูงวัย ปัญหาทางเศรษฐกิจ หรือความก้าวหน้าขึ้นของเทคโนโลยี ถือเป็นเรื่องจำเป็นที่ต้องตระหนักอย่างยิ่ง เนื่องจากปัจจัยเหล่านี้ส่งผลต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมของประชาชนทั้งเชิงบวกและเชิงลบ รวมทั้ง**งานจิตอาสาด้านสิ่งแวดล้อม เป็นงานที่เสียสละประโยชน์ส่วนตน** เพื่อทำประโยชน์ให้กับทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม **จึงมีความท้าทายอย่างมากในการส่งเสริมให้จำนวนอาสาสมัครเพิ่มขึ้นในแต่ละปี และปัจจุบันยังขาดฐานข้อมูลในการประเมินพฤติกรรมด้านสิ่งแวดล้อมของคน** เนื่องจากยังไม่มีการกำหนดนิยามความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมที่ชัดเจน ส่งผลต่อการจัดเก็บและประเมินข้อมูลด้านความตระหนักรู้ด้านสิ่งแวดล้อมได้อย่างเป็นรูปธรรม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การขับเคลื่อนในประเด็นการยกระดับกระบวนทัศน์เพื่อกำหนดอนาคตประเทศ สามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ได้นั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควร**เร่งดำเนินการในการจัดทำฐานข้อมูลและระบบประเมินผล เพื่อติดตามเป้าหมาย**คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี รวมถึง**เร่งปรับปรุงกลไกและพัฒนาเครื่องมือของภาครัฐ** ให้เอื้อต่อการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมของประชาชน สู่การผลิตและการบริโภคที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการส่งเสริมการเรียนรู้ทั้งในระบบและนอกระบบเกี่ยวกับสิ่งแวดล้อมและปัญหาเรื่องสิ่งแวดล้อมอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้ประชาชนทุกเพศทุกวัย สามารถเข้าถึงองค์ความรู้ หรือสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นในปัจจุบันได้อย่างทันท่วงที

แผนแม่บท

19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

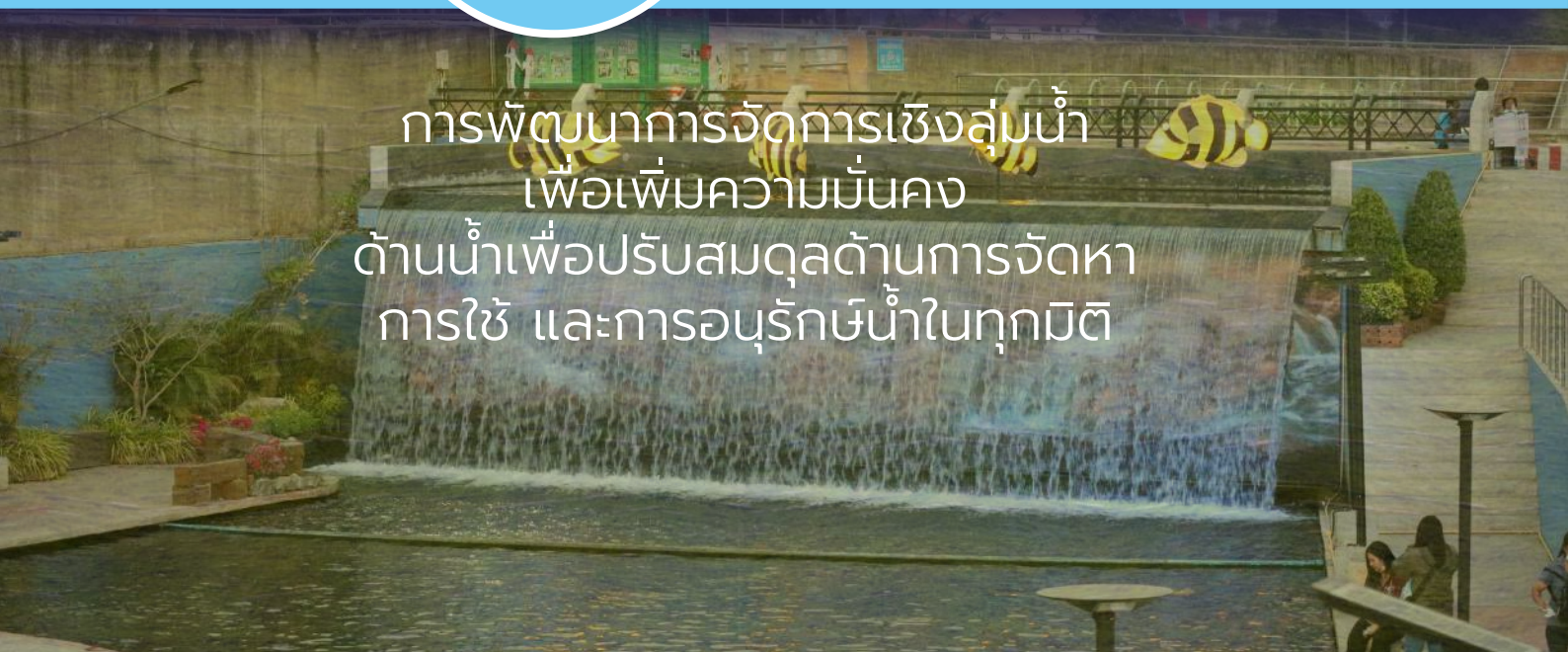

การพัฒนาการจัดการเชิงลุ่มน้ำ เพื่อเพิ่มความมั่นคง ด้านน้ำเพื่อปรับสมดุลด้านการจัดหา การใช้ และการอนุรักษ์น้ำในทุกมิติ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อปรับสมดุลการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงและผลิตผลด้านน้ำในทุกภาคส่วนของประเทศ ครอบคลุมระบบน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และระบบน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจซึ่งใช้ในการผลิต เกษตรกรรม และอุตสาหกรรม รวมทั้งการฟื้นฟูและอนุรักษ์แหล่งน้ำและระบบนิเวศโดยรอบให้มีความสมบูรณ์ **โดยมี 3 เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ได้แก่ (1) ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น (2) ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ และ (3) แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี** และมีความ**เกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม** อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคมเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

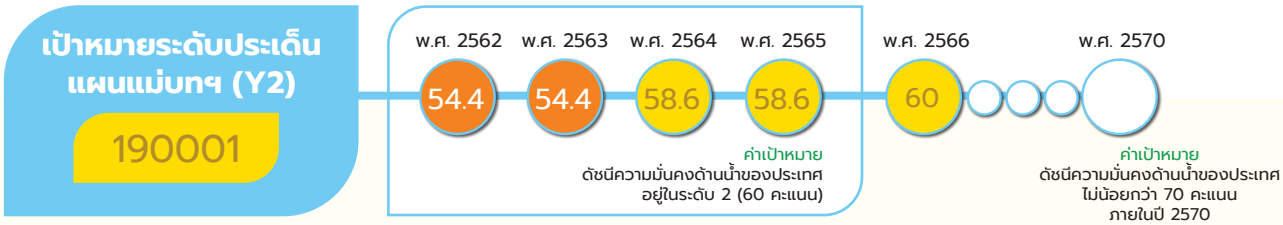

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 190001 ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศไม่น้อยกว่า 70 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 190001 ยังคงใช้ตัวชี้วัดที่พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ แต่มีการปรับเปลี่ยนหน่วยวัดของค่าเป้าหมาย จากเดิม ระดับ 2 (60 คะแนน) เป็น คะแนน โดยกำหนดค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 เป็น ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศมีคะแนนไม่น้อยกว่า 70 คะแนน ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามกรอบของธนาคารพัฒนาเอเชีย ซึ่งได้ปรับแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทการจัดเก็บข้อมูลของประเทศไทย โดยดัชนีความมั่นคงด้านน้ำแสดงถึงภาพรวมของความมั่นคงด้านน้ำของประเทศในความพร้อมของปริมาณน้ำและคุณภาพของน้ำที่เพียงพอในมิติย่อย 5 กิจกรรม คือ (1) มิติด้านความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค (2) มิติด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ (3) มิติด้านความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง (4) มิติด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม และ (5) มิติด้านการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ประเทศไทยมีความมั่นคงด้านน้ำอยู่ในระดับที่ 3 มีค่าคะแนนในช่วง 60 – 78 คะแนน เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีด้านความมั่นคงด้านน้ำของประเทศมีคะแนนไม่น้อยกว่า 60 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งเป็นไปตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

ค่าคะแนนดัชนีความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ พ.ศ. 2566 (ประเมินตามกรอบ สทนช.)

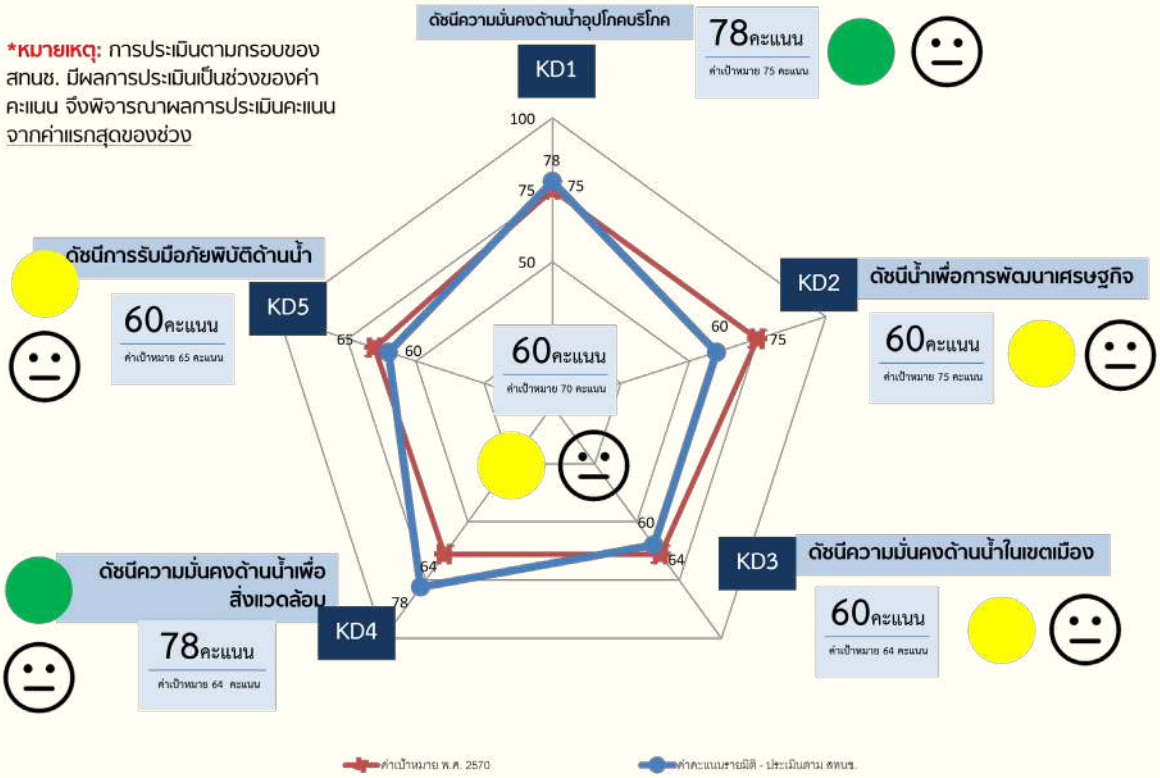

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมิน 60 - 78 คะแนน เมื่อพิจารณาที่ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไม่น้อยกว่า 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 85.71 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** และเมื่อพิจารณาในรายมิติ พบว่า ประเทศไทยมี 2 มิติที่คะแนนบรรลุค่าเป้าหมายแล้ว ได้แก่ มิติด้านความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และมิติด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ในขณะที่อีก 3 มิติ ยังไม่สามารถบรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ได้แก่ มิติด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ มิติด้านความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง และมิติด้านการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีค่าคะแนนระหว่าง 60 – 78 คะแนน เช่นเดียวกัน สะท้อนถึง**สถานการณ์พัฒนาที่คงเดิม**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

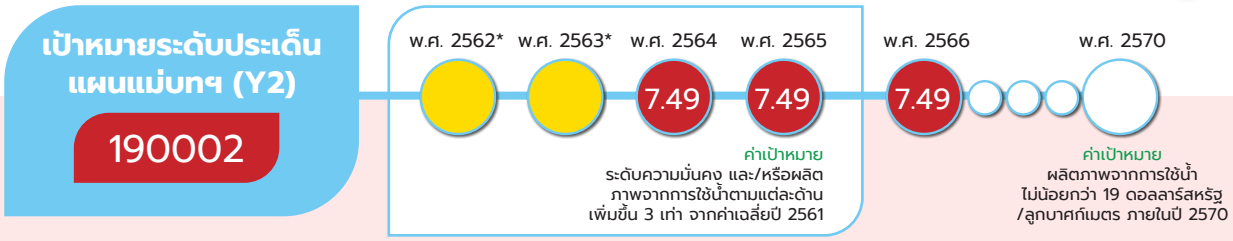

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 190002 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงใน พ.ศ. 2562 - 2563

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 190002 ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้นในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ผลิตภาพจากการใช้น้ำ ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 190002 ได้มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ผลิตภาพจากการใช้น้ำตามแต่ละด้าน เพิ่ม 3 เท่าจากค่าเฉลี่ย พ.ศ. 2561 (บาท/ลูกบาศก์เมตร) เป็น ผลิตภาพจากการใช้น้ำ (ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร) โดยกำหนดค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เป็น ผลิตภาพจากการใช้น้ำไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากประสิทธิภาพการใช้น้ำใน 3 ภาคการผลิตหลัก ได้แก่ ภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการ ของรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติ ที่สะท้อนด้วยตัวชี้วัด 6.4.1 การเปลี่ยนแปลงของประสิทธิภาพการใช้น้ำตามช่วงเวลา โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) ประสิทธิภาพการใช้น้ำของประเทศไทยมีมูลค่า 7.49 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 9.8 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร คิดเป็นร้อยละ 76.43 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยภาคอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพการใช้น้ำสูงที่สุด อยู่ที่ 31.12 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร รองลงมาคือ ภาคบริการอยู่ที่ 27.93 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร และภาคเกษตร อยู่ที่ 0.33 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากประสิทธิภาพการใช้น้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) มีมูลค่า 7.49 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร โดยมีค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 19 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 39.42 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2562) ที่มีประสิทธิภาพการใช้น้ำมูลค่า 7.49 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีประสิทธิภาพการใช้น้ำมูลค่า 7.16 ดอลลาร์สหรัฐ/ลูกบาศก์เมตร สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.16 อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรเร่งดำเนินการจัดเก็บข้อมูลเพื่อใช้ประกอบตัวชี้วัดผลิตภาพน้ำที่เป็นปัจจุบันตามกรอบของรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืนแห่งสหประชาชาติในบริบทของประเทศไทย

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
190003

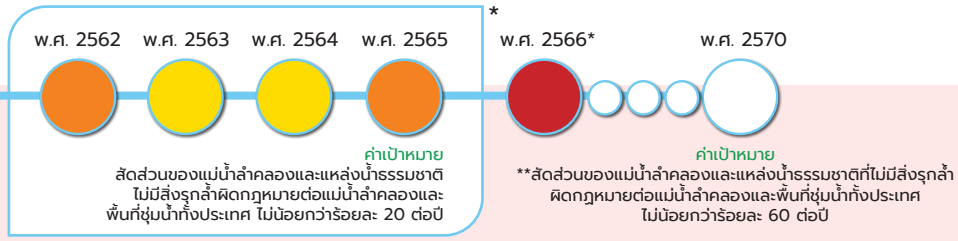

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 190003 พิจารณาจาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ 1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ ซึ่งพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) และลำน้ำสายหลักของประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 องค์ประกอบในแต่ละปีนั้น ๆ

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 190003 พิจารณาจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สะท้อนจากสัดส่วนพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ลำคลองทั้งหมด ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ซึ่งข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 190003 แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 190003 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ต่อปี ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาประเมินจาก 2 องค์ประกอบหลัก คือ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ ซึ่งพิจารณาจากลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร (กทม.) และลำน้ำสายหลักของประเทศใน 22 ลุ่มน้ำ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ เทียบเคียงจากร้อยละของลำคลองสายหลักใน กทม. ได้รับการฟื้นฟู อยู่ที่ร้อยละ 19.55 (ดำเนินการ 227 คลอง จาก 1,161 คลองทั่ว กทม.) คิดเป็นร้อยละ 69.82 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ที่ร้อยละ 28 ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำ Ramsar site แหล่งน้ำ และพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ ได้รับการฟื้นฟูแล้วเสร็จร้อยละ 2 (พื้นที่เป้าหมาย 131 แห่งทั่วประเทศ) คิดเป็นร้อยละ 15.38 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ร้อยละ 13 ใน พ.ศ. 2566 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ ซึ่งสามารถสะท้อนได้จาก 2 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ โดยแต่ละองค์ประกอบมีสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ดังนี้ (1) สัดส่วนของแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติที่ไม่มีสิ่งรุกล้ำผิดกฎหมายต่อแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศซึ่งสะท้อนจากร้อยละของลำคลองสายหลักใน กทม. ได้รับการฟื้นฟู อยู่ที่ร้อยละ 19.55 คิดเป็นร้อยละ 32.58 ของค่าเป้าหมายที่กำหนด

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

ไว้มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายใน พ.ศ. 2570 และ (2) สัดส่วนของพื้นที่ชุ่มน้ำที่มีความสำคัญระดับชาติได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ชุ่มน้ำทั้งประเทศ อยู่ที่ร้อยละ 2 คิดเป็นร้อยละ 3.33 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้มีสัดส่วนไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายใน พ.ศ. 2570 ดังนั้นเมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดย่อยทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 17.96 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ของแผนแม่บทฯ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นตามที่กำหนดไว้ และเมื่อพิจารณาเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 แสดงให้เห็นว่าผลจากการดำเนินงานของหน่วยงานส่วนใหญ่มีอัตราการปรับตัวคงเดิม ถึงแม้ว่าบางเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จะมีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับดีแต่ยังไม่ส่งผลต่อการบรรลุของเป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) โดยตรง ดังนั้น ยังมีประเด็นท้าทายสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องเร่งรัดให้เกิดการแก้ไขในประเด็นการพัฒนา ดังนี้ **(1) การเพิ่มศักยภาพในการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำของประเทศ** เนื่องด้วยความผันผวนของสภาพภูมิอากาศและการแปรปรวนของปริมาณน้ำฝน อันเป็นผลกระทบจากภาวะโลกร้อนที่มีแนวโน้มที่รุนแรงขึ้นอย่างต่อเนื่อง ทำให้การพัฒนาในห้วงต่อไปอาจเผชิญกับอุปสรรคต่อการเตรียมความพร้อมในการรับมือกับภัยพิบัติด้านน้ำ ดังนั้น การเร่งดำเนินงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมายในห้วงการพัฒนาต่อไป หน่วยงานควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาเทคโนโลยีระบบพยากรณ์และการคาดการณ์สถานการณ์ภัยที่ครอบคลุมทุกภัยสำคัญ ให้สามารถเชื่อมโยงในระดับพื้นที่ทั้งในเขตเมือง เขตอุตสาหกรรม และพื้นที่เกษตรกรรม รวมถึงสามารถเข้าถึงและสื่อสารกับประชาชนทุกกลุ่มได้ อีกทั้งควรเร่งการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำทั้งในเขตเมืองและพื้นที่รอบนอก รวมไปถึงการเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต **(2) การผลักดันการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ด้านเศรษฐกิจให้สามารถยกระดับการเพิ่มผลิตภาพการผลิตให้อยู่ในระดับสูง** ซึ่งผลการประเมินผลิตภาพการใช้น้ำของไทยยังอยู่ในระดับต่ำ ประเด็นนี้จึงเป็นอีกความท้าทายที่หน่วยงานจะต้องดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำและการกระจายน้ำในเขตชลประทาน ควรส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยให้มีการใช้น้ำอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในภาคการเกษตร ที่มีผลิตภาพการใช้น้ำน้อยแต่มีปริมาณการใช้น้ำสูง และยกระดับการบริหารจัดการน้ำตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียน ลดการใช้น้ำ เพิ่มการใช้น้ำหมุนเวียนซ้ำ **(3) การสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยต่อการพัฒนาด้านการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ** โดยประเด็นเรื่องการจัดทำโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการที่ยังไม่ได้เกิดจากการบูรณาการร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เป็นความท้าทายสำคัญมาตลอดห้วงการพัฒนาที่ผ่านมา และอาจท้าทายต่อไปหากยังไม่ได้รับการแก้ไข โดยควรเร่งรัดให้ดำเนินโครงการบูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงานที่มีกระบวนการวางแผนและระดมความคิดเห็นอย่างเป็นระบบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน เพื่อลดความซ้ำซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการบริหารจัดการน้ำให้เกิดความยั่งยืนในทุกมิติ รวมถึงผลักดันเครื่องมือกลไกเพื่อสนับสนุนการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เร่งรัดการตรากฎกระทรวงด้านน้ำให้แล้วเสร็จทุกฉบับเพื่อให้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 บังคับใช้ได้อย่างสมบูรณ์ เร่งรัดจัดทำผังน้ำ และแผนบริหารจัดการระดับลุ่มน้ำ รวมไปถึงการพัฒนาให้มีฐานข้อมูลด้านน้ำที่ครอบคลุมในทุกมิติ อันนำไปสู่การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนภารกิจด้านน้ำไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ประกอบด้วย 6 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

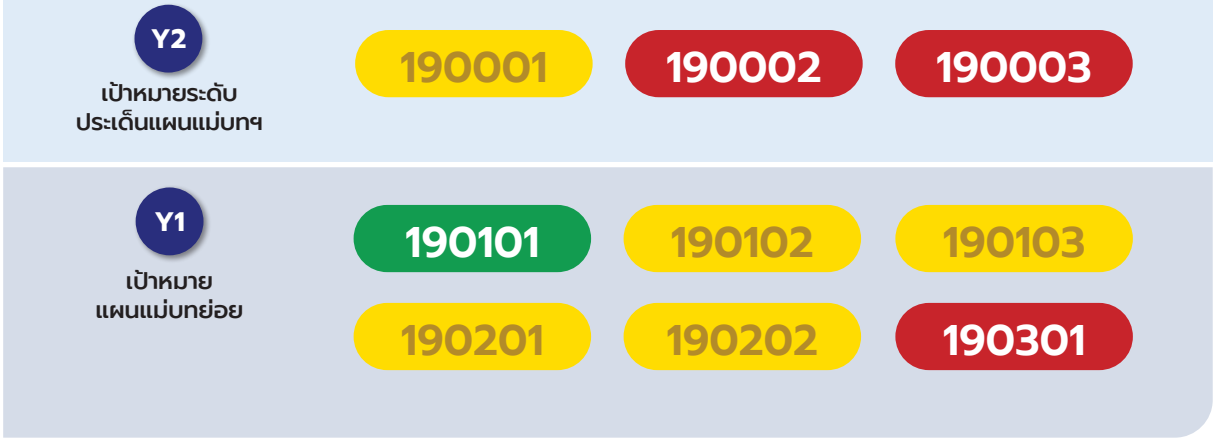

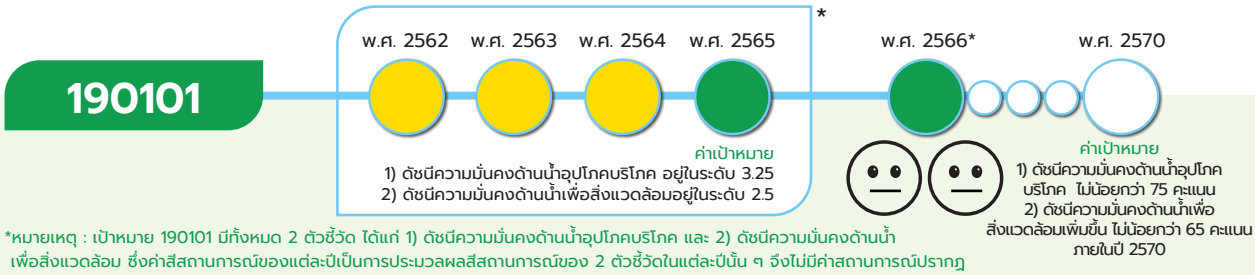

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 190101 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ 2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าสถานการณ์ปรากฏ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของค่าเป้า 190101 ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคและบริโภคมีคะแนนไม่น้อยกว่า 75 คะแนน และ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมมีคะแนนไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ประเมินโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) พิจารณาจาก 2 ดัชนี ได้แก่ (1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค โดยพ.ศ. 2570 กำหนดค่าเป้าหมายที่ 75 คะแนน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าคะแนนที่ช่วง 78 -96 คะแนน พิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม กำหนดค่าเป้าหมายที่ 65 คะแนน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าคะแนนที่ช่วง 78 -96 คะแนน พิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้นเมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดย่อยทั้ง 2 ตัว พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 112 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีคะแนนเท่ากันทั้งสองตัวชี้วัดในทั้งสองปีที่ช่วง 78 -96 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

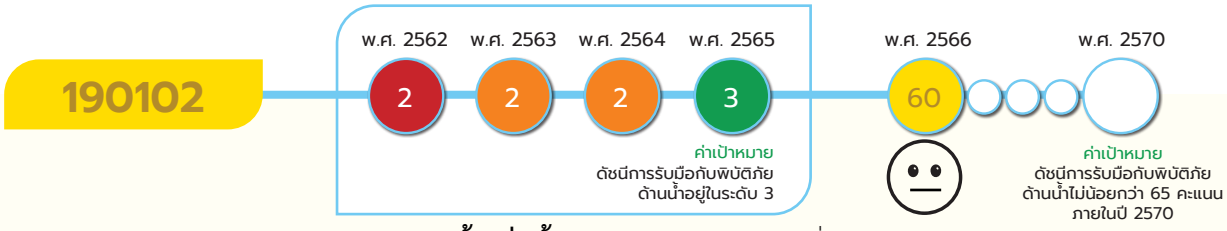

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน (ระดับ 3) เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 65 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีการดำเนินงานสำคัญที่มีความคืบหน้า อาทิ การบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำเพื่อการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ การพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารและเพิ่มศักยภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำของประเทศ รวมถึงการพัฒนาแพลตฟอร์มเชิงพื้นที่เพื่อคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีคะแนนของดัชนีเท่ากันทั้งสองปีที่ช่วง 60 - 78 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์พัฒนาที่คงเดิม**

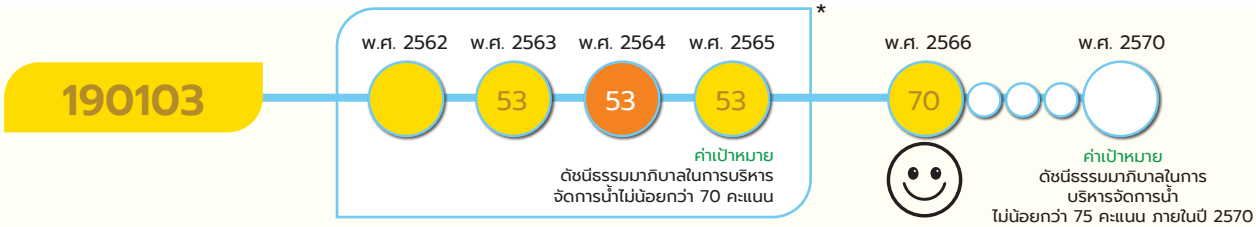

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 190103 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงใน พ.ศ. 2562 โดยใช้ดัชนีประเทศที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐสูงในการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้สถานะการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2564 อยู่ในระดับเสี่ยงเนื่องจากไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่จะส่งผลให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ขณะที่ใน พ.ศ. 2565 มีการประกาศใช้กฎหมายระดับรองภายใต้ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 แล้วเสร็จจำนวน 25 ฉบับ ส่งผลให้ พ.ศ. 2565 มีสถานะใกล้บรรลุเป้าหมาย

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ที่ 70 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมาย **ส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การออกกฎหมายลำดับรองภายใต้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 แล้วเสร็จ 25 ฉบับ การจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 3,500 รายทั่วประเทศ รวมถึงการจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 - 2580) และการพัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศผ่านการจัดทำความร่วมมือและลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีคะแนน 53 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์พัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 32.08**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

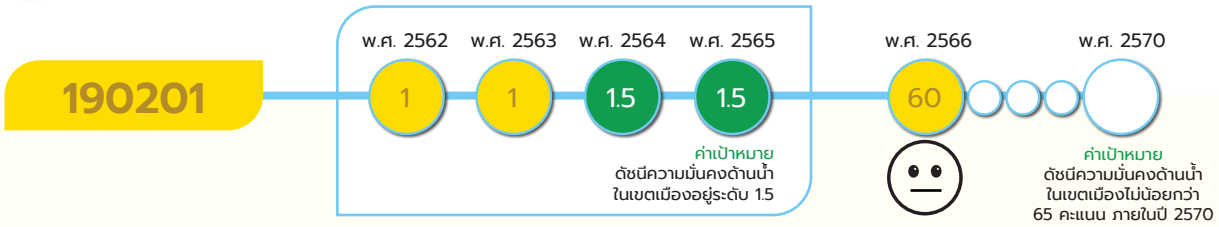

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 เป็น ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน (ระดับ 3) เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 65 คะแนนคิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ สร้างระบบประปาที่เพียงพอรองรับการเจริญเติบโตของครัวเรือนและพื้นที่เศรษฐกิจ เพิ่มเขตจ่ายน้ำสำหรับเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษและแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและดำเนินการป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีคะแนนของดัชนีเท่ากันทั้งสองปีที่ช่วง 60 - 78 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์พัฒนาที่คงเดิม**

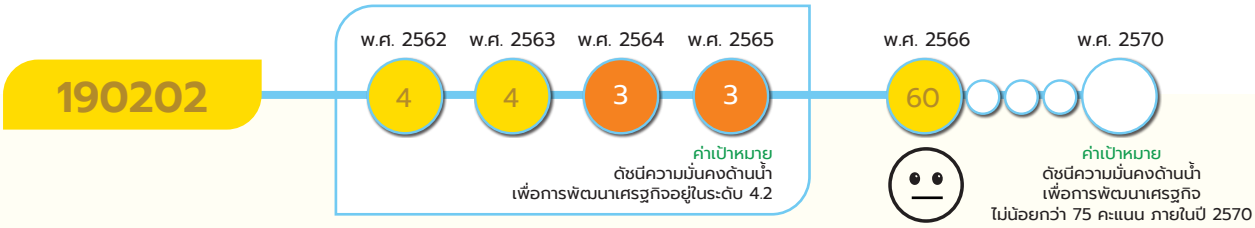

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน (ระดับ 3) เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ การปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำในพื้นที่ดำเนินโครงการขนาดใหญ่และกลางจำนวน 18,000 ไร่ การพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กจำนวน 2,365 ไร่ จัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรเพื่อรองรับปริมาณน้ำฝน 49.75 ล้านลูกบาศก์เมตร อีกทั้งพัฒนาแหล่งเก็บน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีช่วงคะแนนของดัชนีเท่ากันที่ 60 - 78 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์พัฒนาที่คงเดิม**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

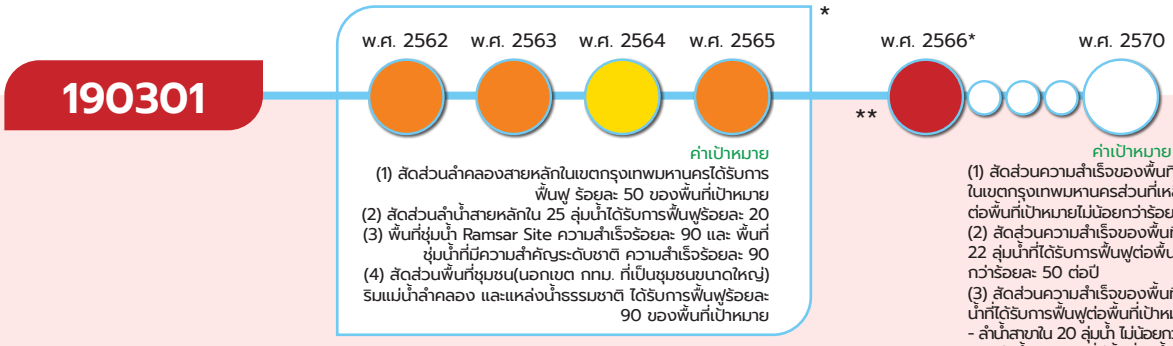

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 190301 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีของสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าสถานการณ์ปรากฏ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขของเป้า 190301 ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 190301 สะท้อนจากสัดส่วนพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ลำคลองทั้งหมด ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ซึ่งข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องการบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ

1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
    (1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
    (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี

(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี

(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย
    (1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
    (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

โดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีการรายงานเพียงตัวชี้วัด (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี โดยพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู 227 ลำคลอง จาก

แผนแม่บท
19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

1,161 ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 19.55 ของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัด (2) (3) และ (4) อยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด

ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดที่ (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564)พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู 227 ลำคลอง จาก 1,161 ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 19.55 ของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย เป็นผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ซึ่งข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

190101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

จ.3

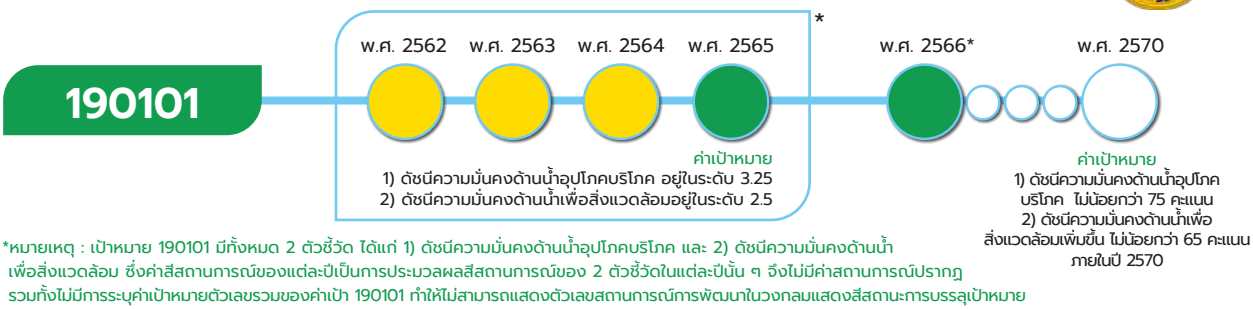

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 190101 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ 1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ 2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าสถานการณ์ปรากฏรวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของค่าเป้า 190101 ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570
2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้น ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190101

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสมดุลในการจัดหาทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการใช้ และการอนุรักษ์ มีแนวทางการดำเนินการเพื่อชุมชน สิ่งแวดล้อม การจัดการในภาวะวิกฤติ และการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาล ผ่านการดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปาให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ พัฒนาคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคและบริโภคของประชาชน มีและพัฒนาระบบบำบัดน้ำเสียในชุมชนโดยเฉพาะในเขตเมืองที่มีความหนาแน่นของประชากรสูง ตลอดจนพัฒนาข้อมูลและเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการใช้ประโยชน์ และบูรณาการการทำงานของทุกหน่วยที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190101 ยังคงใช้ตัวชี้วัดที่พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ ดัชนีความ มั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม แต่มีการปรับหน่วยวัดของค่าเป้าหมายจากเดิม ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคและบริโภคอยู่ในระดับ 3.25 และ ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมอยู่ในระดับ 3 เป็น คะแนน โดยค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 กำหนดเป็น ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำ อุปโภคและบริโภคมีคะแนนไม่น้อยกว่า 75 คะแนน และดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมมีคะแนนไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

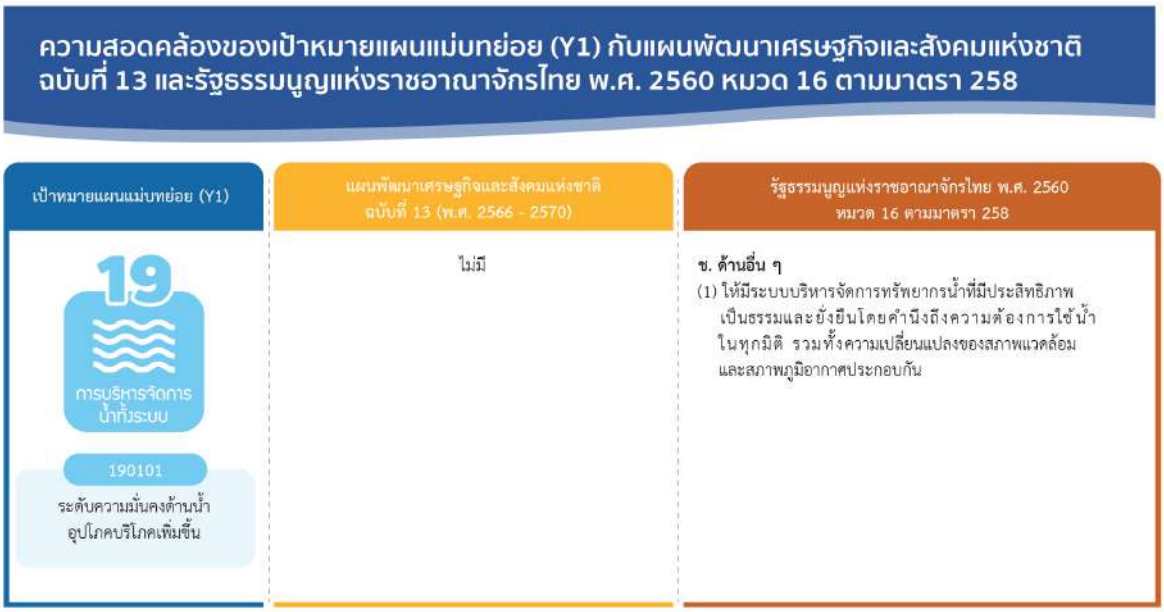

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190101 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) แต่เกี่ยวข้องกับ**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค พิจารณาจาก 2 ดัชนี ได้แก่ (1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งประเมินโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามกรอบการประเมินของธนาคารพัฒนาเอเชีย และได้ปรับแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทการจัดเก็บข้อมูลของประเทศไทย โดยมีสถานการณ์การพัฒนาตามแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้ (1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคซึ่งสะท้อนสถานการณ์การพัฒนาในการเข้าถึงน้ำประปา การเข้าถึงสุขาภิบาลและสุขอนามัยที่ดี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าคะแนนที่ช่วง 78 -96 คะแนน เมื่อพิจารณาค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่ 71 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 109.86 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมซึ่งสะท้อนสถานการณ์ของสุขภาพแม่น้ำ และการเปลี่ยนแปลงการไหลของแม่น้ำที่มีผลต่อระบบนิเวศ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าคะแนนอยู่ที่ 78 -96 คะแนน เมื่อพิจารณาค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่ 53 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 147.17 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ดัชนี ได้แก่ (1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค และ (2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยมีสถานการณ์การพัฒนาตามแต่ละตัวชี้วัด ดังนี้

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค

(1) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค กำหนดค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคมีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 78 –96 คะแนน เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 104 ของค่าเป้าหมาย

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม

(2) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม กำหนดค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ใน พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคมีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 78 –96 คะแนน เมื่อพิจารณาจากค่าเริ่มต้นที่ 78 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 120 ของค่าเป้าหมาย

ดังนั้นเมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดย่อยทั้ง 2 ตัว พบว่ามีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 112 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีคะแนนเท่ากันทั้งสองตัวชี้วัดในทั้งสองปีที่ช่วง 78 -96 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันจัดทำโครงการและกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค ซึ่งได้ให้ความสำคัญกับการเข้าถึงแหล่งน้ำที่สะอาดและมีสุขอนามัยจากการใช้น้ำควบคู่กับการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำ โดยมีการขับเคลื่อน ดังนี้ (1) ด้านความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คือ โครงการพัฒนาคุณภาพน้ำประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐานและราคาเหมาะสม สู่เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน ภายใน พ.ศ. 2570 รวมถึงดำเนินการพัฒนาขยายเขตและเพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาหมู่บ้าน ด้วยการจัดหาแหล่งน้ำและก่อสร้างระบบประปาให้ครอบคลุมทุกหมู่บ้านทั่วประเทศ ปรับปรุงระบบประปาเดิมที่ชำรุดเพื่อให้ใช้งานต่อการอุปโภคบริโภคและการเกษตร พัฒนาระบบประปาเมือง/พื้นที่เศรษฐกิจ โดยการขยายเขตระบบประปา เพิ่มเขตจ่ายน้ำสำหรับเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ตลอดจนจัดหาแหล่งน้ำสำรองในพื้นที่ที่ขาดแคลนแหล่งน้ำต้นทุน และลดการสูญเสียน้ำในระบบท่อส่งจ่ายน้ำประปา พัฒนาน้ำดื่มให้ได้มาตรฐานและราคาที่เหมาะสม และ (2) ด้านความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม ดำเนินการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อมจากภาคประชาชน ภาคบริการและที่อยู่อาศัย และการนำน้ำที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่ในภาคอุตสาหกรรม ดำเนินงานเพื่อการรักษาสมดุลของระบบนิเวศผ่านการจัดทำแผนการจัดสรรน้ำในลุ่มน้ำหลัก นอกจากนี้ ยังมีการจัดทำข้อกำหนดในการออกแบบทั้งเชิงภูมิสถาปัตยกรรมและวิศวกรรม เพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ พร้อมทั้งสำรวจรังวัด พิสูจน์ และสอบแนว เพื่อป้องกันแก้ไขปัญหาการรุกล้ำแนวเขต ทั้งนี้จากผลการดำเนินงานที่ผ่านมามีความสอดคล้องและส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่าในด้านการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอได้มาตรฐานโดยเฉพาะการเพิ่มประสิทธิภาพระบบน้ำประปา การเพิ่มคุณภาพน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภค และส่งเสริมการจัดทำระบบบำบัดน้ำเสียชุมชน เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรน้ำของประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภค จะสามารถบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้ว อย่างไรก็ตาม เพื่อรักษาระดับของการบรรลุค่าเป้าหมายให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืน แต่ยังมีประเด็นท้าทายในเรื่องการยกระดับการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะ**การเข้าถึงแหล่งน้ำที่สะอาด ลดการปนเปื้อนของสารพิษ** และการ**มีสุขอนามัยจากการใช้น้ำให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ เพิ่มประสิทธิภาพระบบประปาเพื่อการอุปโภคบริโภคให้มีราคาที่เหมาะสม** และมี**ความปลอดภัย** รวมทั้งการพัฒนาระบบน้ำประปาเพื่อการรองรับการขยายตัวของเมืองที่เพิ่มขึ้น ซึ่งเป็นประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการอุปโภคบริโภคในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น ประเทศไทยควรให้ความสำคัญกับประเด็นที่เกี่ยวข้องกับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อม โดยควรส่งเสริมให้มีระบบบำบัดน้ำเสียในภาคครัวเรือน และสนับสนุนให้ภาคอุตสาหกรรมนำน้ำเสียกลับมาใช้ใหม่ เพื่อลดปริมาณการปล่อย

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190101

น้ำเสียที่ไม่ผ่านการบำบัดสู่ธรรมชาติ นอกจากนี้ ควรส่งเสริมให้มีการยกระดับบทบาทของท้องถิ่นในการบริหารจัดการด้านน้ำให้เทียบเท่ากับชุมชนในเขตเมืองและปรับปรุงการจัดการปริมาณมลพิษและลดการดำเนินการทางการเกษตรที่ไม่มีประสิทธิภาพจนนำไปสู่การเสื่อมคุณภาพของน้ำในระบบผิวดินและน้ำใต้ดิน เพื่อการเข้าถึงน้ำอุปโภคบริโภคอย่างเพียงพอได้มาตรฐานและเกิดการใช้ประโยชน์จากทรัพยากรน้ำได้อย่างยั่งยืนต่อไป

190102

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบเพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

จ.3

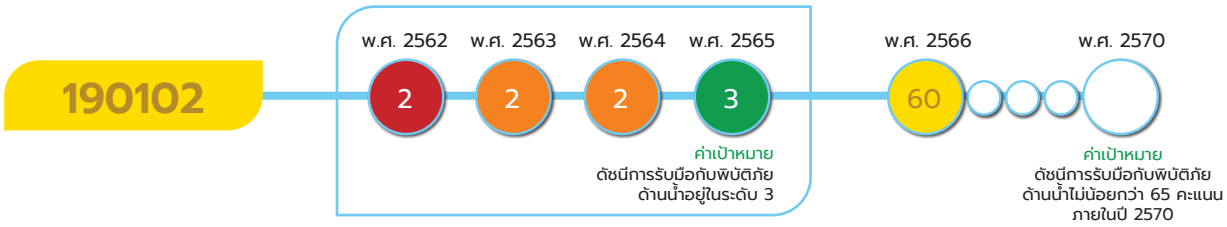

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสมดุลในการจัดหาทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการใช้ และการอนุรักษ์ มีแนวทางการดำเนินการเพื่อชุมชน สิ่งแวดล้อม การจัดการในภาวะวิกฤติ และการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาลผ่านการดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความสามารถในการพยากรณ์ การคาดการณ์สถานการณ์ภัยพิบัติ และการกำหนดพื้นที่เสี่ยงที่แม่นยำ การมีระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพและทำงานอย่างทันท่วงที การประเมินความเสียหายและความต้องการ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190102

ฉุกเฉินที่มีประสิทธิภาพ การมีเทคโนโลยีสารสนเทศและนวัตกรรมที่ทันสมัย มีระบบการจัดการน้ำชุมชนที่สามารถรองรับน้ำท่วมและกักเก็บน้ำไว้ใช้ในหน้าแล้ง ตลอดจนการมีกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรคและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพในการรับมือและบรรเทาภัย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190102 ยังคงใช้ตัวชี้วัดที่พิจารณาจากดัชนีการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำ แต่มีการปรับหน่วยวัดของค่าเป้าหมาย จากเดิม อยู่ในระดับ 3 เป็น คะแนน โดยค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 กำหนดเป็นดัชนีการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำ ไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 1** ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง **เป้าหมายที่ 2** ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และ**เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

แผนแม่บท
19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190102

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) อยู่ในระดับ 3 มีค่าคะแนนอยู่ในช่วง 60 – 78 คะแนน เมื่อพิจารณาที่ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน เปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่า 61 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ดัชนีการรับมือพิบัติภัยของประเทศไทยประเมินโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามกรอบการประเมินของธนาคารพัฒนาเอเชีย และได้มีปรับแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทการจัดเก็บข้อมูลของประเทศไทย โดยพิจารณาจากมิติด้านความเปราะบางด้านสังคม ความเปราะบางด้านเศรษฐกิจ และศักยภาพในการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าคะแนนดัชนีการรับมือพิบัติภัยด้านน้ำของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าอยู่ในระดับ 3 มีคะแนนอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน เมื่อพิจารณาที่ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ 65 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีช่วงคะแนนของดัชนีเท่ากันที่ 60 – 78 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเพื่อเพิ่มระดับการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำให้บรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้นั้น มีการดำเนินงานที่สำคัญ ได้แก่ **การบูรณาการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ**เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ การปรับปรุงลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน รวมถึงการจัดการพื้นที่น้ำท่วมและพื้นที่ชะลอน้ำโดยการพัฒนาแก้มลิงพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง มีการ**พัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อสนับสนุนการตัดสินใจในการบริหารและเพิ่มศักยภาพการจัดการสาธารณภัยด้านน้ำของประเทศ** เผยแพร่ในรูปแบบข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อเป็นระบบกลาง ให้ทุกหน่วยงาน สามารถใช้สนับสนุนการวางแผนบริหารจัดการได้อย่างมีประสิทธิภาพและทันท่วงที ทั้งนี้หน่วยงานมีการดำเนินโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ เช่น การพัฒนาแพลตฟอร์มเชิงพื้นที่เพื่อคาดการณ์พื้นที่เสี่ยงภัยพิบัติในประเทศไทย และโครงการพัฒนาระบบติดตามการเปลี่ยนแปลงสถานะด้านน้ำของประเทศไทยด้วยข้อมูลจากดาวเทียมสำรวจทรัพยากรโลกเพื่อแก้ปัญหาอุทกภัยและภัยแล้งอย่างยั่งยืน โดยสถาบันสารสนเทศทรัพยากรน้ำ (สสน.) โครงการพัฒนาเพิ่มประสิทธิภาพเครือข่ายสถานีอุทกวิทยาเพื่อรองรับการบริหารจัดการน้ำแบบบูรณาการ โดยกรมทรัพยากรน้ำ **การพัฒนาความมั่นคงน้ำในระดับชุมชน** เช่น โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี สู่ความมั่นคงน้ำระดับชุมชน โดย สสน. เป็นต้น ทั้งนี้ การดำเนินการของหน่วยงานมีความสอดคล้องกับการขับเคลื่อนงานตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายที่ 11 ในการช่วยสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายความเสียหาย

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190102

และผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง ความเสี่ยงจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง และสังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในปัจจุบันประเทศไทยยังไม่สามารถบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในด้านการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ มีประเด็นที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ **ภัยพิบัติที่เพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วอันเนื่องมาจากการผันผวนของสภาพภูมิอากาศ** การแปรปรวนของปริมาณน้ำฝน การเกิดฝนตกหนักหรือน้อยผิดปกติในพื้นที่ ส่งผลให้ภัยที่เกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศในปัจจุบัน เช่น พายุโซนร้อน พายุไซโคลน น้ำท่วม และภัยแล้ง มีความถี่และความรุนแรงเพิ่มมากขึ้น ยากต่อการเตรียมความพร้อมรับมือ **ทั้งประเด็นเรื่องระบบพยากรณ์และการคาดการณ์สถานการณ์ภัย** ขาดการแจ้งเตือนภัยอย่างเป็นระบบและครอบคลุมภัยสำคัญที่สามารถเชื่อมโยงในระดับพื้นที่ และสามารถเข้าถึงและสื่อสารกับประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึง ซึ่งจะเป็นส่วนสำคัญในการลดผลกระทบ และลดความเสียหายจากภัยพิบัติได้ นอกจากนั้นแล้ว **การที่แผนงาน/โครงการด้านการจัดการภัยพิบัติต่างๆ กระจายอยู่ในหลายแผนงาน** ทำให้การจัดสรรงบประมาณภัยพิบัติด้านน้ำที่ผ่านมาขาดการบูรณาการร่วมกัน ส่งผลให้ประสิทธิภาพในการดำเนินงาน รวมไปถึง **การบริหารจัดการในระดับท้องถิ่นที่ยังขาดความพร้อมในการป้องกันตนเอง**เพื่อรับมือกับสถานการณ์ภัยพิบัติด้านน้ำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายที่วางไว้ในด้านการรับมือภัยพิบัติด้านน้ำ ควรให้ความสำคัญกับประเด็นต่าง ๆ ได้แก่ **ควรเร่งการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบพยากรณ์และคาดการณ์สถานการณ์ภัย ผ่านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ** รวมถึงการเร่ง**พัฒนาแนวทางการประเมินความเสี่ยงเพื่อใช้ในการกำหนดพื้นที่เสี่ยงภัย** อย่างเท่าทันสถานการณ์การบรรเทาและฟื้นฟู ควรเร่ง**พัฒนาระบบเตือนภัยที่มีประสิทธิภาพ** สามารถติดตามคาดการณ์ และพยากรณ์โอกาสการเกิดและระดับของผลกระทบของภัยธรรมชาติได้อย่างแม่นยำ สามารถให้รายละเอียดที่จำเพาะเจาะจงสำหรับแต่ละพื้นที่ได้อย่างเพียงพอ และมีการสื่อสารให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบอย่างทั่วถึง เพื่อให้สามารถเตรียมการรับมือก่อนเกิดเหตุได้อย่างเหมาะสมและทันเวลา **ควรเร่งแก้ไขให้มีการบูรณาการงบประมาณด้านการจัดการภัยพิบัติด้านน้ำของทุกหน่วยงาน รวมถึงการการกำหนดขอบเขตภารกิจหน่วยงานให้ชัดเจน** เพื่อลดความซ้ำซ้อนและทำให้การจัดการน้ำมีประสิทธิภาพมากขึ้น และ**ควรส่งเสริมให้ท้องถิ่นมีบทบาทมากขึ้นและมีความพร้อมในการเผชิญเหตุ** โดยกำหนดให้มีการฝึกซ้อมหรือเตรียมพร้อมเมื่อเกิดภัย มีการจัดเตรียมเครื่องมือ รวมถึงการซักซ้อมเพื่อเผชิญเหตุเป็นประจำทุกปี

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190103

แผนแม่บทย่อย

การพัฒนาการจัดการน้ำเชิงลุ่มน้ำทั้งระบบ
เพื่อเพิ่มความมั่นคงด้านน้ำของประเทศ

จ.3

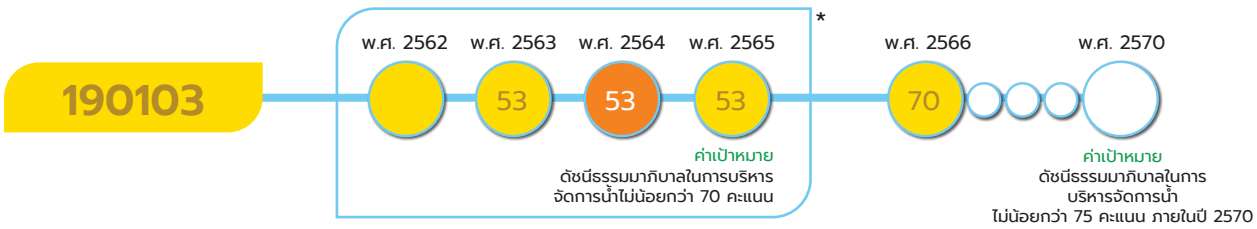

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 190103 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียงใน พ.ศ. 2562 โดยใช้ดัชนีประเทศที่มีประสิทธิภาพของภาครัฐสูงในการบริหารจัดการน้ำ ทั้งนี้สถานะการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2564 อยู่ในระดับเสียงเนื่องจากไม่มีการดำเนินการที่เป็นรูปธรรมที่จะส่งผลให้เกิดธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ ขณะที่ใน พ.ศ. 2565 มีการประกาศใช้กฎหมายระดับรองภายใต้ พ.ร.บ. ทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561 แล้วเสร็จจำนวน 25 ฉบับ ส่งผลให้ พ.ศ. 2565 มีสถานะใกล้บรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้เกิดความสมดุลในการจัดหาทรัพยากรน้ำ ตลอดจนการใช้ และการอนุรักษ์ มีแนวทางการดำเนินการเพื่อชุมชน สิ่งแวดล้อม การจัดการในภาวะวิกฤติ และการบริหารจัดการอย่างมีธรรมาภิบาลผ่านการดำเนินการในกรอบลุ่มน้ำอย่างเป็นระบบ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมีแผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรม การพัฒนาระบบการจัดการน้ำแบบบูรณาการให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นในทุกระดับ และการมีกฎหมาย นโยบาย และมาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรค ตลอดจนการบังคับใช้กฎหมาย นโยบาย และมาตรการเหล่านั้นอย่างเป็นธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190103 ยังคงใช้ตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ โดยกำหนดค่าเป้าหมายธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190103

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190103 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำประเมินโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ซึ่งประเมินตามกรอบขององค์การเพื่อความร่วมมือทางเศรษฐกิจและการพัฒนา สามารถเทียบเคียงได้กับตัวชี้วัด SDG 6.5.1 ระดับของการดำเนินการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำแบบบูรณาการที่มีการประเมินใน 4 องค์ประกอบ คือ สภาวะแวดล้อมที่เอื้ออำนวย กลไกเชิงสถาบันและการมีส่วนร่วม เครื่องมือในการบริหารจัดการ และการเงิน โดย พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ 70 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำไม่น้อยกว่า 57 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 122.81 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566

แผนแม่บท
19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190103

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ โดย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ที่ 70 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 93.33 ของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้มีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ส่งผลให้มีสถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ใน**ระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่คะแนน 53 คะแนน สะท้อนให้เห็นสถานการณ์พัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 32.08 อย่างไรก็ตาม หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ยังจำเป็นต้องร่วมกันขับเคลื่อนการดำเนินงานและจัดทำโครงการให้เป็นไปอย่างพุ่งเป้าต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนการบริหารจัดการน้ำในห้วงที่ผ่านมาให้สามารถบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 โดยมีผลการดำเนินงานที่สำคัญซึ่งสอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่าของการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ ได้แก่ การมีองค์กรด้านน้ำที่มีประสิทธิภาพ โดยมีการจดทะเบียนองค์กรผู้ใช้น้ำรวมทั้งสิ้น 3,500 รายทั่วประเทศ การมีแผนบริหารจัดการน้ำที่เป็นธรรม ซึ่ง สทนช. ได้บูรณาการกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจำนวน 11 กระทรวง 53 หน่วยงาน จัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี (ปรับปรุงช่วงที่ 1 พ.ศ. 2566 – 2580) ให้สอดรับกับสถานการณ์ปัจจุบันและแก้ปัญหาด้านน้ำในเชิงพื้นที่ การพัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศ ผ่านการจัดทำความร่วมมือ/ลงนามในบันทึกความเข้าใจระหว่างประเทศและองค์กรระหว่างประเทศด้านการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำทั้งกรอบทวิภาคีและพหุภาคี ประกอบด้วย สภาน้ำแห่งเอเชียและความตกลงว่าด้วยความร่วมมือเพื่อการพัฒนาลุ่มแม่น้ำโขงอย่างยั่งยืน และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำ โดยการออกกฎหมายลำดับรองแล้วเสร็จ 25 ฉบับ และส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการบริหารจัดการน้ำเชิงพื้นที่ โดยมีชุมชนระดับหมู่บ้านกว่า 24 แห่ง/จังหวัด ที่สามารถใช้ข้อมูล เทคโนโลยี และสารสนเทศ ในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำได้ด้วยตนเอง และสามารถขยายผลความสำเร็จไปยังพื้นที่อื่นได้

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190103

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ประเด็นท้าทายที่อาจกระทบต่อการพัฒนาการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบให้ดำเนินไปได้อย่างราบรื่นและเกิดประสิทธิภาพ คือ การจัดทำโครงการภายใต้งบประมาณบูรณาการที่ยังไม่ได้เกิดจากการบูรณาการร่วมกันอย่างแท้จริงระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เนื่องด้วยโครงการของแต่ละหน่วยงานได้จัดเตรียมตามแผนของแต่ละหน่วยงาน ทำให้ยังไม่ปรากฏโครงการหรือชุดโครงการที่เกิดจากการบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานที่เริ่มตั้งแต่การร่วมกันกำหนดปัญหาและความต้องการของประชาชนในพื้นที่ได้อย่างแท้จริง รวมถึงการมีกฎ ระเบียบ และแนวทางปฏิบัติที่รองรับการดำเนินงานให้ถูกต้องตามพระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำ พ.ศ. 2561

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำในระยะต่อไป **ควรให้ความสำคัญกับการเร่งรัดการตรากฎกระทรวง 8 ฉบับ ให้แล้วเสร็จ เพื่อให้พระราชบัญญัติทรัพยากรน้ำฯ ใช้บังคับได้อย่างสมบูรณ์** อันนำไปสู่การบูรณาการการทำงานของทุกภาคส่วนให้ขับเคลื่อนภารกิจด้านน้ำไปในทิศทางเดียวกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุมในทุกมิติ มีความสมดุลและยั่งยืน **เร่งรัดการจัดทำผังน้ำ 22 ลุ่มน้ำที่เหลืออยู่ และแผนบริหารจัดการทรัพยากรน้ำระดับลุ่มน้ำทั้ง 22 ลุ่มน้ำให้แล้วเสร็จ** เพื่อประโยชน์สูงสุดในการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในภาพรวมของประเทศ ให้สามารถวางแผนการขับเคลื่อนการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ ตามเส้นทางการไหลของน้ำได้อย่างสอดคล้องกับสภาพปัญหาและสภาพภูมิสังคมในแต่ละลุ่มน้ำ รวมถึงควรให้ความสำคัญกับ**การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายบูรณาการด้านทรัพยากรน้ำกับโครงการที่บูรณาการร่วมกันหลายหน่วยงาน** ที่มีกระบวนการวางแผนและระดมความคิดเห็นร่วมกันอย่างเป็นระบบจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง ภายใต้เป้าหมายเดียวกัน ส่งเสริมบทบาทของภาคเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ชุมชน และกลุ่มผู้ใช้น้ำ เพื่อให้มีการติดตามตรวจสอบการดำเนินงานในระดับลุ่มน้ำและระดับชุมชนที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนส่งเสริมการประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วมของประชาชนเพื่อยกระดับการจัดการน้ำในพื้นที่และลุ่มน้ำ

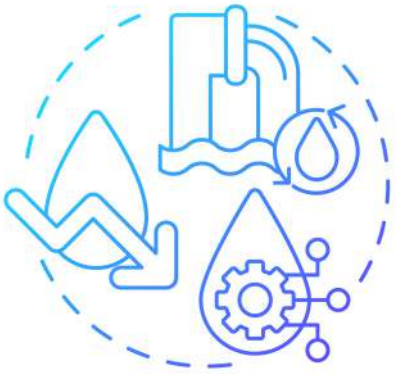

WATER
MANAGEMENT

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190201

แผนแม่บทย่อย

การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

จ.3

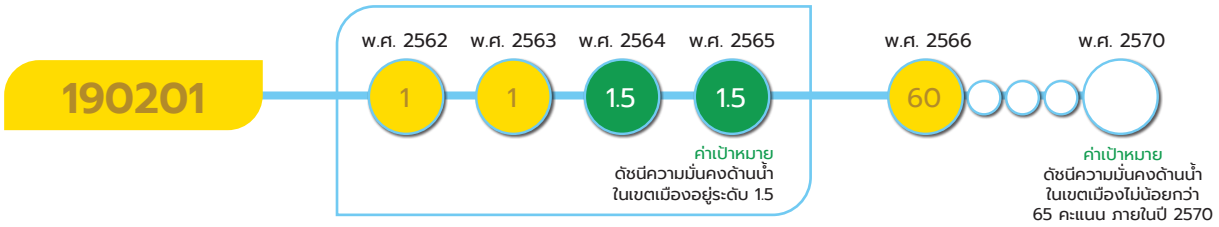

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ผ่านการจัดการน้ำในเขตเมือง ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีแนวทางการใช้น้ำอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ และคำนึงถึงศักยภาพของน้ำในการรองรับความต้องการใช้น้ำของพื้นที่เมือง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การบำรุงรักษาและลดการสูญเสียน้ำประปาในท่อ การเฝ้าระวังและการตรวจคุณภาพของน้ำประปาและแหล่งน้ำอื่น ๆ ในเขตพื้นที่เมือง การพัฒนาระบบน้ำประปาและการเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมือง การมีหรือพัฒนาแหล่งน้ำดิบสำรองตลอดจนการใช้แหล่งน้ำข้ามลุ่มน้ำ รวมถึงการมีและบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190201 ยังคงใช้ตัวชี้วัดที่พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเมือง แต่มีการปรับหน่วยวัดของค่าเป้าหมาย จากเดิม อยู่ในระดับ 1.5 เป็น คะแนน โดยค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 กำหนดเป็น ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองมีคะแนนไม่น้อยกว่า 65 คะแนน ภายในปี 2570

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 3** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ นอกจากนี้เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพ เป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 3 (ค่าคะแนน 60 – 78 คะแนน) เมื่อพิจารณาสถานการณ์บรรลุเป้าหมายโดยคิดจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองไม่น้อยกว่า 61 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.36 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองประเมินโดย สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามกรอบแนวทางการประเมินของธนาคารพัฒนาเอเชีย และปรับแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทการจัดเก็บข้อมูลของประเทศไทย ซึ่งองค์ประกอบของดัชนีครอบคลุมประเด็น การเข้าถึงน้ำประปาที่ปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวก

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190201

ด้านสุขอนามัยได้รับการปรับปรุง ความมั่นคงด้านน้ำทางเศรษฐกิจ การกำกับดูแลสิ่งแวดล้อม และการลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติประกอบกับรายงานการพัฒนาน้ำแห่งเอเชียของธนาคารพัฒนาเอเชีย พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นการรายงานครั้งล่าสุดนั้นประเทศไทยมีระดับของความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง อยู่ในระดับ 2 จาก 5 และมีคะแนน 9.1 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน ซึ่งแสดงให้เห็นว่า ประชากรจำนวนน้อยในเขตเมืองสามารถเข้าถึงระบบประปาในราคาที่จ่ายได้ มีผลกระทบทางเศรษฐกิจจากน้ำท่วมและพายุในระดับสูง รวมทั้งมีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อสิ่งแวดล้อมในระดับต่ำ ดังนั้นหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งผลักดันการบริหารจัดการน้ำให้รองรับกับการขยายตัวของเมือง

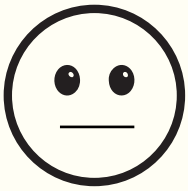

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าอยู่ในระดับ 3 มีคะแนนอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน เมื่อพิจารณาที่ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ 65 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 92.31 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีช่วงคะแนนของดัชนีเท่ากันที่ 60 – 78 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์พัฒนาที่คงเดิม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องได้มีการดำเนินงาน โครงการต่าง ๆ เพื่อยกระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองให้เพิ่มมากขึ้น เช่น **สร้างระบบประปาที่เพียงพอรองรับการเจริญเติบโตของครัวเรือนและพื้นที่เศรษฐกิจตามปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่า** การเข้าถึงน้ำประปาในเขตเมือง โดยมีการ **พัฒนาระบบประปาเมือง** โดยการขยายเขตระบบประปา เพิ่มเขตจ่ายน้ำสำหรับเมืองหลัก พื้นที่เศรษฐกิจพิเศษ และแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ **ปรับปรุงระบบประปาหมู่บ้านให้ได้มาตรฐาน** การเข้าถึงน้ำดื่มที่ปลอดภัยและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านสุขอนามัย **เพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ** โดยการปรับปรุงสิ่งกีดขวางทางน้ำ ลำน้ำธรรมชาติที่ตื้นเขิน เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำ ดำเนินการป้องกันน้ำท่วมชุมชนเมือง โดยการจัดระบบป้องกันชุมชนเมืองและจัดการพื้นที่น้ำท่วม/พื้นที่ชะลอน้ำ โดยการพัฒนาแก้มลิงพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง ซึ่งสอดคล้องกับเป้าหมายแผนพัฒนาแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ภายใต้หมุดหมายที่ 11 ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง รวมถึงขับเคลื่อนการดำเนินการตามปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่าด้านการเฝ้าระวังและตรวจสอบคุณภาพน้ำและเพิ่มประสิทธิภาพในการบำบัดและควบคุมการระบายน้ำเสียออกสู่สิ่งแวดล้อม โดยการพัฒนาและเพิ่มประสิทธิภาพระบบบำบัดน้ำเสียรวมของชุมชน และการนำน้ำที่บำบัดแล้วกลับมาใช้ใหม่ในภาคอุตสาหกรรม ภาคบริการและที่อยู่อาศัย

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการบรรลุค่าเป้าหมายความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 นั้น มีประเด็นสำคัญที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ คือ การพัฒนาขีดความสามารถของเมืองในด้าน**การระบายน้ำเพื่อลดความเสียหายที่เกิดจากน้ำท่วมและพายุ** ซึ่งในอนาคตอาจเกิดเหตุการณ์ฝนตกรุนแรงและน้ำท่วมหนักมีความถี่มากยิ่งขึ้น สาเหตุจากสภาพภูมิอากาศสุดขั้ว ที่เป็นผลมาจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ หากเมืองมีความสามารถในการรับมือเหตุการณ์ดังกล่าวได้ไม่เพียงพอ อาจส่งผลกระทบในวงกว้างต่อสภาพเศรษฐกิจและสังคมในพื้นที่นั้นได้ โดยใน พ.ศ. 2566 ยังคงมีหลายจังหวัดในประเทศไทยได้รับผลกระทบจากน้ำท่วมและพายุ ซึ่งสร้างความเสียหายต่อชีวิตและทรัพย์สิน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมุ่งเน้นการดำเนินงานเรื่องการเพิ่มประสิทธิภาพการระบายน้ำและเตรียมความพร้อมเพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหาน้ำท่วมที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การขยายตัวของสังคมเมืองในปัจจุบัน มีการสร้างที่อยู่อาศัยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งบางพื้นที่มีการก่อสร้างขวางทางระบายน้ำในฤดูน้ำหลากทำให้เกิดน้ำท่วมขังได้ รวมทั้งการขยายตัวของเมืองส่งผลให้ความต้องการใช้น้ำเพิ่มขึ้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน จำเป็นต้อง**บูรณาการความร่วมมือในการวางแผนและเตรียมความพร้อมในด้านการจัดการสาธารณูปโภคพื้นฐาน** เพื่อเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมือง โดยมีการวางแผนเรื่องน้ำอุปโภค บริโภค ที่คำนึงถึงเรื่องน้ำต้นทุน ความต้องการใช้น้ำ ทั้งปัจจุบันและอนาคต ส่งเสริมการผลิตน้ำประปาให้ได้มาตรฐานความปลอดภัย ถูกสุขลักษณะ มีราคาที่ประชาชนสามารถจ่ายได้ และพัฒนาระบบกระจายน้ำควบคู่กัน เพิ่มประสิทธิภาพระบบการจัดการน้ำฝน **ปรับปรุงระบบการระบายน้ำในเมืองเพื่อลดความเสี่ยงจากภัยพิบัติทั้งในเขตเมือง** ชุมชนแออัด และพื้นที่รอบนอก ควรเร่ง**พัฒนาระบบเตือนภัยล่วงหน้าที่มีประสิทธิภาพแม่นยำ**มีการสื่อสารให้ประชาชนทุกกลุ่มสามารถเข้าถึงได้อย่างรวดเร็วและทันต่อสถานการณ์ รวมถึงผลักดันให้เกิดกลไกการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง เช่น การจัดทำผังเมืองให้รองรับสาธารณูปโภคต่าง ๆ ในอนาคต ทั้งระบบประปา ระบบไฟฟ้า การเก็บค่าใช้จ่ายในการรื้อโครงการจราจรเพื่อก่อสร้าง ปรับปรุงระบบประปา เป็นต้น

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190202

แผนแม่บทย่อย

การเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ในการใช้น้ำอย่างประหยัด รู้คุณค่าและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำให้ทัดเทียมกับระดับสากล

จ.3

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อเพิ่มผลิตภาพของน้ำทั้งระบบ ผ่านการจัดการน้ำในเขตเมือง ทั้งในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ มีแนวทางการใช้น้ำอย่างเหมาะสมกับทรัพยากรน้ำในพื้นที่ และคำนึงถึงศักยภาพของน้ำในการรองรับความต้องการใช้น้ำของพื้นที่เมือง โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ความเพียงพอและศักยภาพของแหล่งน้ำชุมชนตลอดจนระบบชลประทานและการกระจายน้ำ ประสิทธิภาพของระบบเชื่อมโยงข้ามลุ่มน้ำ และการจัดการความต้องการใช้น้ำและการจัดสรรน้ำที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190202 ยังคงใช้ตัวชี้วัดที่พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ แต่มีการปรับหน่วยวัดของค่าเป้าหมาย จากเดิม อยู่ในระดับ 4.2 เป็น คะแนน โดยค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 กำหนดเป็น ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ไม่น้อยกว่า 75 คะแนน ภายในปี 2570

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190202

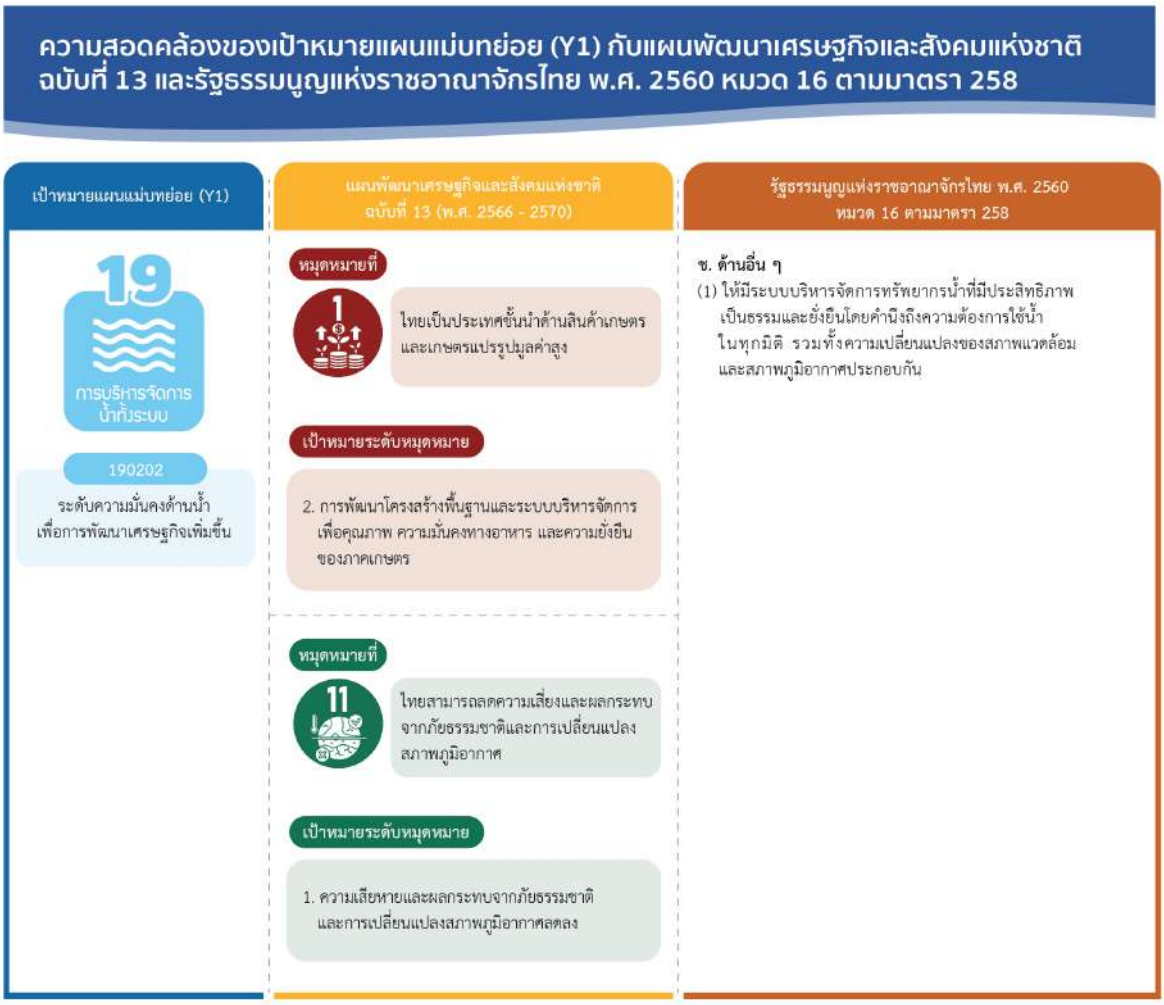

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 1** การพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและระบบบริหารจัดการ เพื่อคุณภาพ ความมั่นคงทางอาหาร และความยั่งยืนของภาคเกษตร และ**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 1** ความเสียหายและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศลดลง นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

แผนแม่บท
19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190202

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลคะแนนอยู่ในระดับ 3 (ค่าคะแนน 60 – 78 คะแนน) เมื่อพิจารณาสถานการณ์บรรลุเป้าหมายโดยคิดจากค่าเริ่มต้นที่ 60 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจไม่น้อยกว่า 63 คะแนน โดยใช้ค่าเริ่มต้นของดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ที่ 60 คะแนน ส่งผลให้สถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 คิดเป็นร้อยละ 95.24 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ ประเมินโดยสำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ (สทนช.) ตามกรอบแนวทางการประเมินของธนาคารพัฒนาเอเชีย และปรับแนวทางการประเมินให้เหมาะสมกับบริบทการจัดเก็บข้อมูลของประเทศไทย โดยพิจารณาจากมิติด้านประสิทธิภาพการใช้น้ำในภาคเกษตร ภาคอุตสาหกรรม และภาคบริการที่ครอบคลุมภาคพลังงาน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากดัชนีความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีค่าอยู่ในระดับ 3 มีคะแนนอยู่ในช่วง 60 - 78 คะแนน เมื่อพิจารณาที่ค่าเริ่มต้น 60 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ 75 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีช่วงคะแนนของดัชนีเท่ากันที่ 60 – 78 คะแนน สะท้อนให้เห็นถึง**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันดำเนินงานเพื่อเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจที่สอดคล้องกับปัจจัยความสำเร็จของห่วงโซ่คุณค่าของการบริหารจัดการน้ำทั้งระบบในห้วงที่ผ่านมา มีผลการดำเนินงานสำคัญ ได้แก่ **การปรับปรุงประสิทธิภาพแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ**ในพื้นที่ดำเนินโครงการขนาดใหญ่และกลางมากถึง 18,000 ไร่ ส่วนโครงการพัฒนาแหล่งน้ำขนาดเล็กดำเนินการได้ประมาณ 2,365 ไร่ **จัดหาน้ำในพื้นที่เกษตรเพื่อรองรับน้ำฝน** ซึ่งสามารถจัดหาปริมาณน้ำได้ 49.75 ล้านลูกบาศก์เมตร และมีพื้นที่ได้รับประโยชน์กว่า 75,800 ไร่ อีกทั้ง**การพัฒนาแหล่งเก็บน้ำ/ระบบส่งน้ำใหม่** ทำให้สามารถเพิ่มพื้นที่ที่มีระบบส่งน้ำได้กว่า 118,543 ไร่ และดำเนินการ**เพิ่มปริมาณน้ำต้นทุนในอ่างเก็บน้ำและพื้นที่เกษตรโดยปฏิบัติการฝนหลวง** เพื่อบรรเทา/แก้ไขปัญหาภัยแล้งและเพิ่มปริมาณน้ำเก็บกักให้อ่างเก็บน้ำ/เขื่อน ซึ่งมีระดับความสำเร็จในการปฏิบัติการฝนหลวงคิดเป็นร้อยละ 86 นอกจากนี้ สทนช. ได้ดำเนินการประเมินผลิตภาพการใช้น้ำในการผลิตเชิงเศรษฐกิจทั้ง 3 มิติ เพื่อนำไปใช้วิเคราะห์ประกอบการวางแผนเพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำ โดยผลการประเมินผลิตภาพการใช้น้ำที่มีค่ามากที่สุดคือ ภาคอุตสาหกรรมมีผลิตภาพการใช้น้ำ 988 บาท/ลูกบาศก์เมตร รองลงมา คือ ภาคบริการซึ่งได้ประเมินให้ครอบคลุมภาคพลังงานแล้ว มีผลิตภาพการใช้น้ำ 887 บาท/ลูกบาศก์เมตร และภาคเกษตรมีผลิตภาพการใช้น้ำ 10.5 บาท/ลูกบาศก์เมตร

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190202

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เมื่อพิจารณาข้อมูลจากรายงานของ สทนช. ถึงการประเมินผลิตภาพการใช้น้ำของไทย สะท้อนให้เห็นว่าการบริหารจัดการน้ำเพื่อใช้ด้านเศรษฐกิจยัง**ไม่สามารถยกระดับการเพิ่มผลิตภาพมูลค่าภาคการผลิตให้อยู่ในระดับสูง** จึงเป็นประเด็นท้าทายที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญ โดยในส่วนของภาคเกษตรมีผลิตภาพการใช้น้ำน้อย แต่มีปริมาณการใช้น้ำสูงกว่ามาก จะต้องดำเนินการแก้ไขปัญหาการแบ่งจ่ายน้ำและปรับปรุงประสิทธิภาพการบริหารจัดการน้ำด้วยการนำเทคโนโลยีเข้ามาช่วย รวมถึงมีแผนส่งเสริมการปลูกพืชมูลค่าสูงแต่ใช้น้ำน้อย ซึ่งจะผลักดันให้มูลค่าผลผลิตภาคเกษตรสูงขึ้นและลดการใช้น้ำลง ส่วนภาคอุตสาหกรรมควรส่งเสริมให้มีการบำบัดน้ำเสียและนำกลับมาใช้ใหม่ช่วยลดน้ำต้นทุนที่ต้องจัดหาเพิ่มเติม ตลอดจนประยุกต์ใช้ระบบบริหารจัดการน้ำอัจฉริยะเพื่อช่วยให้เกิดการลดการใช้น้ำและใช้น้ำซ้ำในภาคอุตสาหกรรมที่ส่งผลให้ผลิตภาพน้ำสาขาอุตสาหกรรมเพิ่มสูงขึ้น และภาคบริการที่ควรส่งเสริมมาตรการประหยัดน้ำในทุกภาคส่วนอย่างต่อเนื่อง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินงานเพื่อเพิ่มระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจให้สูงขึ้นในระยะต่อไป ควรดำเนินการพัฒนาแหล่งน้ำต้นทุนและระบบกระจายน้ำ โดยเพิ่มประสิทธิภาพการกักเก็บน้ำและการกระจายน้ำในเขตชลประทาน รวมถึงปรับปรุงแหล่งเก็บกักน้ำและระบบส่งน้ำใหม่ให้เต็มศักยภาพ ปรับโครงสร้างการใช้น้ำและเพิ่มผลิตภาพการใช้น้ำ ส่งเสริมการเกษตรในการปรับเป็นพืชมูลค่าสูงในเขตชลประทานเดิม นอกจากนี้ควรให้ความสำคัญกับการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำด้านอุปสงค์มากขึ้น ด้วยการใช้กลไกด้านราคาในการกำหนดอัตราค่าใช้น้ำเพื่อช่วยจูงใจให้เกิดการลดปริมาณการใช้น้ำ รวมถึงส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาช่วยให้มีการใช้น้ำอย่างประสิทธิภาพ อีกทั้งควรยกระดับการบริหารจัดการน้ำตามหลักเศรษฐกิจหมุนเวียนให้ทุกภาคส่วนดำเนินการตามหลัก 3Rs เพื่อลดการใช้น้ำ เพิ่มการใช้น้ำหมุนเวียนซ้ำ และเพิ่มการนำน้ำทิ้งกลับมาใช้ใหม่ ที่ส่งผลให้ลดการพึ่งพาการใช้น้ำจากธรรมชาติ

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190301

แผนแม่บทย่อย | การอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ

จ.3

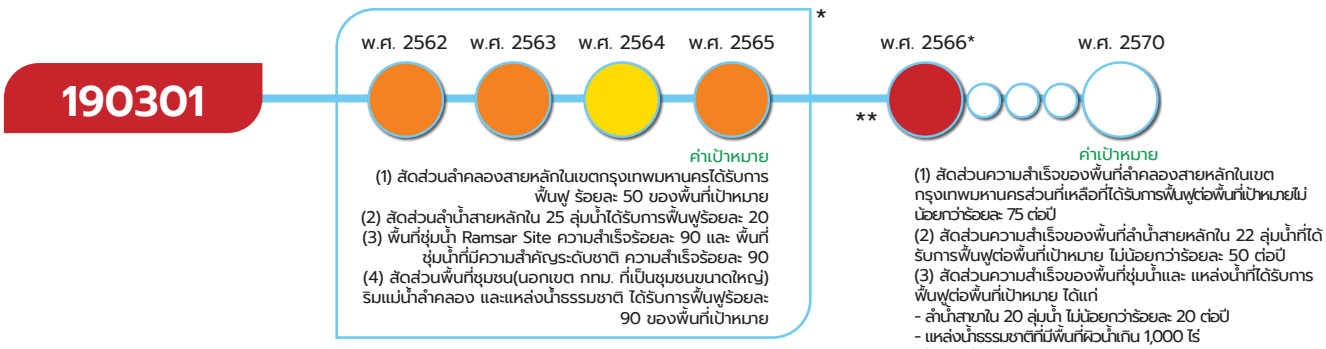

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 190301 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีของสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสีสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ จึงไม่มีค่าสถานการณ์ปรากฏ รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขของเป้า 190301 ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

** หมายเหตุ : เป้าหมาย 190301 สะท้อนจากสัดส่วนพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่ลำคลองทั้งหมด ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ซึ่งข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี
2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี
3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
   (1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี
   (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190301

มีวัตถุประสงค์เพื่ออนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ ผ่านการสำรวจพิสูจน์แนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ และขึ้นทะเบียนแนวเขตแม่น้ำลำคลอง มีเป้าหมายเชิงพื้นที่ในการปรับปรุงแม่น้ำลำคลอง ลำน้ำ พื้นที่ชุ่มน้ำ อาคารและสิ่งก่อสร้างและอาคารที่รุกล้ำแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติโดยคำนึงถึงความคิดเห็นและการมีส่วนร่วมของประชาชนอย่างเป็นธรรม รวมถึงการทำแผนรื้อถอนตลอดจนครัวเรือนและชุมชนที่อยู่รายรอบที่ชัดเจนและเป็นมาตรฐานและมีความเป็นธรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การมีแนวทางด้านวิศวกรรม และภูมิสถาปัตย์มาตรฐานดัชนีสุขภาพแม่น้ำมาตรการ และมีแผนอนุรักษ์และฟื้นฟู แม่น้ำ ลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติ และพื้นที่ชุ่มน้ำอย่างเป็นรูปธรรมและบูรณาการ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190301 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิมใน 3 ตัวชี้วัดได้แก่

1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75
2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ได้แก่
   (1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20
   (2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90
3) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

ขณะที่ตัวชี้วัด สัดส่วนพื้นที่ลำน้ำที่ได้รับการฟื้นฟู ซึ่งมีการปรับค่าเป้าหมาย จากเดิม ลำน้ำ สายหลักใน 25 ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ 50 เป็น ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำ ความสำเร็จร้อยละ 50 เพื่อให้ค่าเป้าหมายเป็นไปตามพระราชกฤษฎีกา กำหนดลุ่มน้ำ พ.ศ. 2564

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ 190301 แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น	ไม่มี	ช. ด้านอื่น ๆ (1) ให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน

แผนแม่บท
19

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 190301 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) อย่างไรก็ตาม **เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม** ที่กำหนดให้มีระบบบริหารจัดการทรัพยากรน้ำที่มีประสิทธิภาพเป็นธรรมและยั่งยืนโดยคำนึงถึงความต้องการใช้น้ำในทุกมิติ รวมทั้งความเปลี่ยนแปลงของสภาพแวดล้อมและสภาพภูมิอากาศประกอบกัน หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู 227 ลำคลอง จาก 1,161 ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 19.55 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมายส่งผลให้สถานการณ์การพัฒนาต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2566 ทั้งนี้ ตัวชี้วัดที่ (2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี (3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย และ (4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี อยู่ระหว่างการดำเนินการจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัดโดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี

(2) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำน้ำสายหลักใน 22 ลุ่มน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมายไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ต่อปี

(3) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย

(1) ลำน้ำสาขาใน 20 ลุ่มน้ำ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ต่อปี

(2) แหล่งน้ำธรรมชาติที่มีพื้นที่ผิวน้ำเกิน 1,000 ไร่ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90

(4) สัดส่วนพื้นที่ชุมชน (นอกเขตกรุงเทพมหานครที่เป็นพื้นที่ชุมชนขนาดใหญ่ริมแม่น้ำ ลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ ที่มีระบบนิเวศและทัศนียภาพดีมีคุณภาพได้มาตรฐานต่อพื้นที่เป้าหมาย) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ต่อปี

โดยสถานการณ์ พ.ศ.2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีการรายงานเพียงตัวชี้วัด (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือ ที่ได้รับการฟื้นฟู

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190301

ต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี โดยพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู 227 ลำคลอง จาก 1,161 ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 19.55 ของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ซึ่งกำหนดให้พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟูไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย ขณะที่ตัวชี้วัด (2) (3) และ (4) ปัจจุบันหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอยู่ระหว่างการดำเนินการเพื่อจัดเก็บข้อมูลตัวชี้วัด เป็นผลให้ไม่มีการรายงานสถานการณ์

ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายโดยใช้เพียงตัวชี้วัดที่ (1) สัดส่วนความสำเร็จของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครส่วนที่เหลือที่ได้รับการฟื้นฟูต่อพื้นที่เป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 75 ต่อปี โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานครได้รับการฟื้นฟู 227 ลำคลอง จาก 1,161 ลำคลอง คิดเป็นร้อยละ 19.55 ของพื้นที่ลำคลองสายหลักในเขตกรุงเทพมหานคร คิดเป็นร้อยละ 26.07 ของค่าเป้าหมาย เป็นผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ซึ่งข้อมูล พ.ศ. 2564 เป็นการเก็บข้อมูลตัวชี้วัดครั้งล่าสุดเพียงครั้งเดียว จึงส่งผลให้ไม่สามารถเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของปีก่อนหน้าได้ โดยเป็นความท้าทายอย่างยิ่งยวดของหน่วยงาน ที่ต้องเร่งดำเนินการจัดทำและรายงานผลความสำเร็จของการดำเนินงานอย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมกันขับเคลื่อนเพื่อฟื้นฟู อนุรักษ์แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศ ให้มีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐาน โดยมีการขับเคลื่อนผ่านโครงการใช้ปัญญาประดิษฐ์ (AI) และข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) สำหรับการแจ้งเตือนการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติ เพื่อการพิสูจน์สิทธิและป้องกันการรุกล้ำแนวเขตแม่น้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติโดยการใช้เทคโนโลยีในการสำรวจ ซึ่งถือเป็นโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 พร้อมทั้ง มีการดำเนินการในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำ ลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติ เช่น ด้านการระบายน้ำ เก็บกักน้ำ การจัดการคุณภาพน้ำ ขยะ วัชพืช สิ่งกีดขวางทางน้ำ บำรุงรักษาศิลปวัฒนธรรม ประเพณี วิถีชีวิตของชุมชนริมน้ำ ในส่วนของการปรับปรุงภูมิทัศน์แนวคลองสำคัญ มีการดำเนินการในพื้นที่ต่าง ๆ เช่น คลองเปรมประชากร คลองแสนแสบ คลองผดุงกรุงเกษม คลองหลอดวัดราชนัดดา คลองหลอดวัดราชบพิตร คลองรอบกรุง หรือคลองบางลำพู คลองโอ่งอ่าง พัฒนาที่อยู่อาศัยชุมชนริมคลองลาดพร้าวและคลองเปรมประชากร

นอกจากนี้ มีการจัดทำโครงการเพื่อการอนุรักษ์ฟื้นฟูพื้นที่ชุ่มน้ำและแหล่งน้ำธรรมชาติที่มีผิวน้ำมากกว่า 1,000 ไร่ จำนวน 3 แห่ง ได้แก่ บึงบอระเพ็ด กว๊านพะเยา และหนองหาร จัดทำแผนหลักการพัฒนาฟื้นฟูแหล่งน้ำธรรมชาติ ในพื้นที่บึงบอระเพ็ด บึงราชนก หนองหาร ซึ่งได้ผ่านการเห็นชอบจากคณะรัฐมนตรีแล้ว และในพื้นที่เวียงหนองหล่ม กว๊านพะเยา ซึ่งในขณะนี้อยู่ระหว่างเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาและจัดทำ (ร่าง) แผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำในเขต 22 ลุ่มน้ำ แล้วเสร็จ 20 ลุ่มน้ำ ซึ่งถือเป็นการบริหารจัดการ อนุรักษ์ ฟื้นฟูและพัฒนาแม่น้ำลำคลอง แหล่งน้ำธรรมชาติเพื่อส่งเสริมปัจจัยความสำเร็จห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย รวมทั้ง ได้มีการจัดทำโครงการค่าใช้จ่ายในการจัดทำเอกสารชี้แจงเพื่อเสนอ Ramsar Site ของประเทศไทย 4 แห่ง (พรุแม่รำพุง จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ บึงสำนักใหญ่ จังหวัดระยอง แม่น้ำบางปะกง จังหวัดฉะเชิงเทรา และหาดท้ายเหมือง จังหวัดพังงา) ทั้งนี้ อยู่ระหว่างการจัดทำร่างรูปแบบ หลักเกณฑ์ สำหรับจัดทำข้อกำหนดดัชนีคุณภาพแม่น้ำเพื่อเป็นตัวชี้วัดความสำเร็จต่อไป

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัญหาการบุกรุกเพื่อสร้างที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ ถือเป็นปัญหาสำคัญที่จำเป็นต้องได้รับการแก้ไขอย่างเร่งด่วน เนื่องจากก่อให้เกิดความเสียหายของทรัพยากรน้ำ ก่อให้เกิดปัญหาน้ำท่วม และความไม่ปลอดภัยในที่อยู่อาศัยริมแม่น้ำลำคลอง ส่งผลต่อการไม่สามารถมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ดังนั้น หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ควรมีการผลักดันเรื่องการพิสูจน์สิทธิและขอบเขตตามเอกสารสิทธิ์การบังคับใช้กฎหมาย และการจัดหาแหล่งที่อยู่ใหม่แก่ประชาชนที่มีการบุกรุกเพื่อการอยู่อาศัยริมแม่น้ำลำคลองทั่วประเทศ อย่างไรก็ตาม หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการบูรณาการข้อมูล จัดเก็บและประเมินผลข้อมูลเพื่อให้การดำเนินงานสามารถบรรลุตามเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ

190301

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อให้การดำเนินงานบรรลุเป้าหมายได้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมและดำเนินมาตรการอนุรักษ์ทรัพยากรน้ำให้ครอบคลุมทุกมิติตามแผนแม่บทการบริหารจัดการทรัพยากรน้ำ 20 ปี เช่น การอนุรักษ์พื้นที่ชุ่มน้ำ การปรับปรุงการจัดการน้ำใต้ดิน การจัดการน้ำเสียมลพิษและการใช้ประโยชน์พื้นที่ริมน้ำอย่างจริงจัง ควรประเมินและจัดทำข้อมูลสำหรับการอนุรักษ์และการจัดการแหล่งน้ำ ได้แก่ การเปลี่ยนแปลงของพื้นที่ริมน้ำ การเปลี่ยนแปลงทางอุทกวิทยา การลดลงของน้ำใต้ดิน คุณภาพน้ำ การบำบัดน้ำเสีย การเชื่อมต่อของเส้นทางน้ำ รวมถึงควรประเมินความก้าวหน้าในการฟื้นฟูระบบนิเวศทางน้ำและระบบน้ำใต้ดิน เพื่อนำไปกำหนดมาตรการการปรับปรุงในอนาคต และควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการอนุรักษ์และฟื้นฟูแม่น้ำลำคลอง และแหล่งน้ำธรรมชาติในประเทศไทย เพื่อทำให้การจัดการทรัพยากรน้ำเป็นไปอย่างยั่งยืน

แผนแม่บท

20

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ภาครัฐทันสมัย มีประสิทธิภาพ บริการประชาชนสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส
บุคลากรภาครัฐมีความเป็นมืออาชีพ มุ่งพัฒนาภายใต้หลักการ
ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและส่วนรวม

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

จ.1 กพร

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้เพื่อให้มีมาตรฐานเทียบเท่าสากล เป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และพัฒนาได้อย่างยั่งยืน โดยยึดหลักการ “ภาครัฐของประชาชน เพื่อประชาชนและประโยชน์ส่วนรวม” รวมถึงเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการติดตามประเมินผลและพัฒนาบริการสาธารณะ ประกอบด้วย 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ (1) บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และ (2) ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อีกทั้งมีส่วนสนับสนุนกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างขีดความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
200001

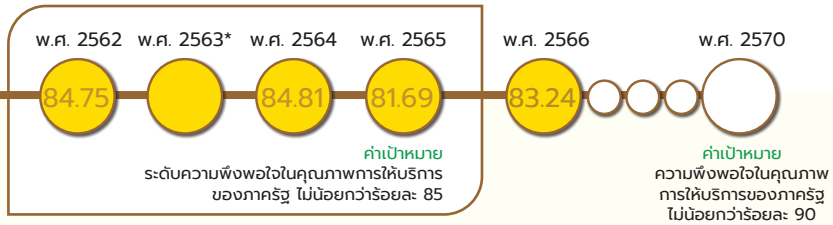

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200001 ใช้ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ โดยไม่มีการจัดเก็บข้อมูลใน พ.ศ. 2563 จึงใช้ข้อมูลจาก พ.ศ. 2562 มาประเมินผลโดยการบรรยาย ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 200001 บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2 กพร

ความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) 200001 ยังคงค่าเป้าหมายเดิมตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน พ.ศ. 2562

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ ซึ่งเป็นการรวบรวมจากประชาชนผู้ใช้บริการจากหน่วยงานของรัฐ (ส่วนราชการ จังหวัด องค์การมหาชน รัฐวิสาหกิจ หน่วยงานของรัฐรูปแบบอื่น และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น) ทั่วประเทศ พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการสำรวจระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการภาครัฐ เท่ากับร้อยละ 83.24 จากผู้ตอบแบบสำรวจ 10,422 ตัวอย่าง เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 83.35 คิดเป็นร้อยละ 99.87 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐเท่ากับร้อยละ 83.24 จากผู้ตอบแบบสำรวจ 10,422 ตัวอย่าง เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 **คิดเป็นร้อยละ 92.49** ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีค่าร้อยละ 81.69 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.90**

ระดับความพึงพอใจในคุณภาพการให้บริการของภาครัฐ

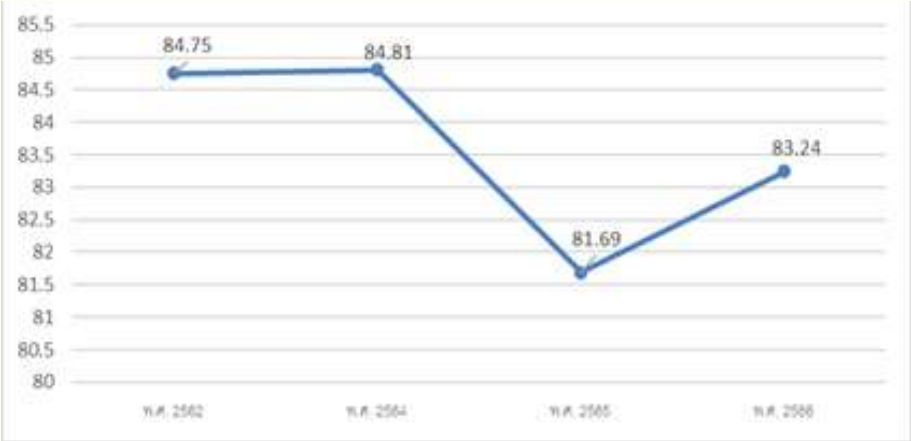

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.)

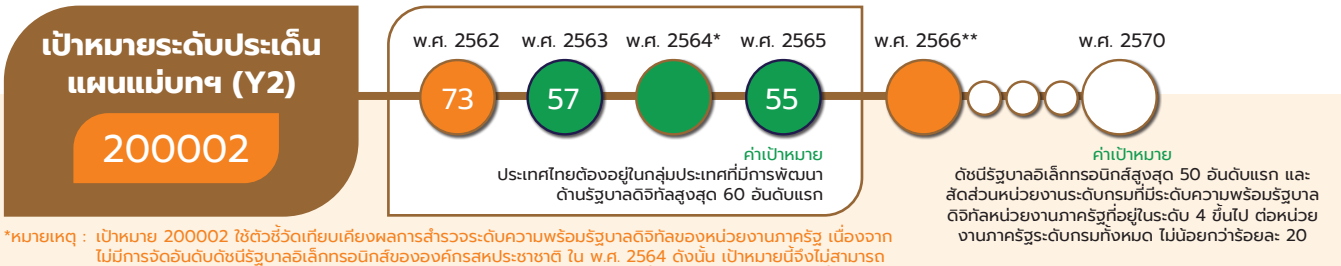

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200002 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงผลการสำรวจระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ เนื่องจากไม่มีการจัดอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์กรสหประชาชาติ ใน พ.ศ. 2564 ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณีหลายตัวชี้วัด

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 200002 ใน พ.ศ. 2566 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งข้อมูลปีล่าสุด พ.ศ. 2565 และ (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 200002 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

(1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สูงสุด 50 อันดับแรก และ (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 200002 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัดและค่าเป้าหมาย จากเดิม ประเทศไทยต้องอยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาด้านรัฐบาลดิจิทัลสูงสุด 50 อันดับแรก เป็น (1) ดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์สูงสุด 50 อันดับแรก ภายในปี 2570 และ (2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสหประชาชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนนการประเมิน 0.766 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุดไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 54 คิดเป็นร้อยละ 98.18 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด สำรวจโดยสำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.) ได้แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้ ระดับ 1 เริ่มต้น: แนวปฏิบัติมาตรฐานใหม่ (Initial: New standard practice) ระดับ 2 กำลังพัฒนา: ทั่วไป (Developing: General) ระดับ 3 มีแนวทางชัดเจน: ทันสมัย (Defined: Up-to-date) ระดับ 4 มั่นคง: เทคโนโลยีชั้นนำ (Managed: Leading-tech) และระดับ 5 เพิ่มประสิทธิภาพ: เทคโนโลยีแห่งอนาคต (Optimizing: Future-tech) โดยสัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลสำรวจฯ มีค่าเท่ากับร้อยละ 11.3 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 8.67 คิดเป็นร้อยละ 130.33 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป
ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด (ร้อยละ)

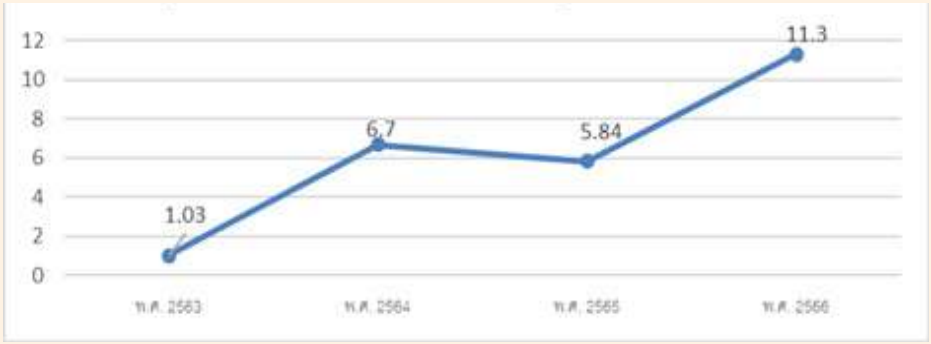

ที่มา: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570
โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) อันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ขององค์การสหประชาชาติ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 55 จาก 193 ประเทศทั่วโลก ได้คะแนนการประเมิน 0.766 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 อยู่ในกลุ่มประเทศที่มีการพัฒนาสูงสุดไม่ต่ำกว่าอันดับที่ 50 คิดเป็นร้อยละ 90.91 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

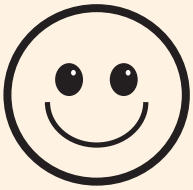

อันดับดัชนีรัฐบาล
อิเล็กทรอนิกส์

(2) สัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป ต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 11.3 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 56.5 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 73.74 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบอันดับดัชนีรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ที่อยู่ในอันดับที่ 55 กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ในอันดับที่ 57 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 3.51** และสัดส่วนหน่วยงานระดับกรมที่มีระดับความพร้อมรัฐบาลดิจิทัลหน่วยงานภาครัฐที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐระดับกรมทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนเท่ากับร้อยละ 5.84 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 93.49**

สัดส่วนหน่วยงาน
ระดับกรมที่มีระดับ
ความพร้อมรัฐบาลดิจิทัล
หน่วยงานภาครัฐ
ที่อยู่ในระดับ 4 ขึ้นไป
ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ประกอบด้วย 8 เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

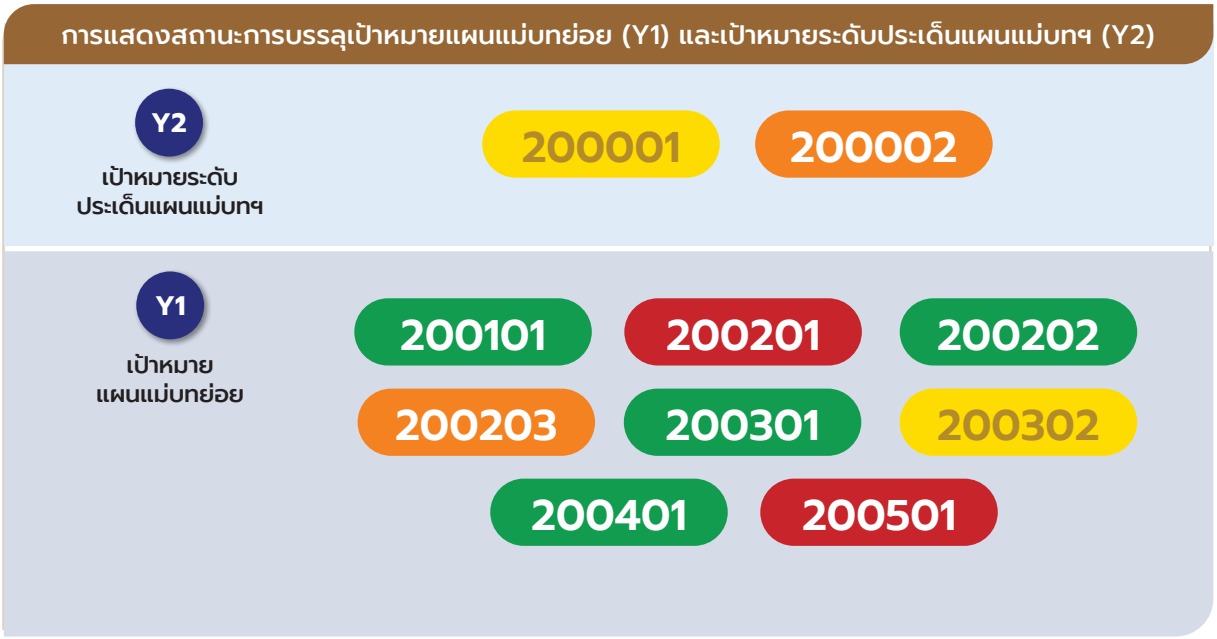

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ในส่วนของเป้าหมายระดับประเด็นบริการของภาครัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ และประเด็นภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพด้วยการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ ในห้วง 5 ปีแรกของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 – 2565) และ พ.ศ. 2566 หน่วยงานภาครัฐได้มีการดำเนินการมาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะในช่วงสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ที่ส่งผลต่อการนำเทคโนโลยีมาใช้ในงานบริการภาครัฐที่เพิ่มขึ้นอย่างมาก รวมถึงมีกฎหมายใหม่ ๆ ที่สนับสนุนการทำงานและการบริการภาครัฐปรับเปลี่ยนไปสู่ระบบดิจิทัล อาทิ พระราชบัญญัติการปฏิบัติราชการทางอิเล็กทรอนิกส์ พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) เมื่อเทียบกับเป้าหมายที่ต้องบรรลุ พ.ศ. 2570 พบว่า หลายเป้าหมายยังไม่บรรลุค่าเป้าหมายตามที่กำหนด จึงมีประเด็นท้าทายที่จำเป็นต้องเร่งดำเนินการ อาทิ การพัฒนาข้อมูลให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัลและมีการเชื่อมโยงข้อมูล/บริการจากหน่วยงานภายนอกเพื่อนำมาพัฒนา ปรับปรุง ให้เกิดบริการใหม่ที่ตอบสนองผู้รับบริการ และสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการวางแผนหรือจัดทำนโยบาย การพัฒนางานบริการอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) บนแพลตฟอร์มกลาง เพื่อให้เกิดความสะดวกต่อการรับบริการและไม่เกิดความซ้ำซ้อนด้านการใช้ทรัพยากรของภาครัฐ รวมถึงควรให้ความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพบุคลากรผู้ให้บริการ ทั้งในส่วนของทักษะและทัศนคติการให้บริการให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน นอกจากนี้ ควรคำนึงถึงความปลอดภัยทางไซเบอร์ของระบบและข้อมูลส่วนบุคคลของประชาชนหรือผู้รับบริการที่จัดเก็บ เพื่อสร้างความเชื่อมั่นแก่ประชาชน

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ในการรับบริการจากภาครัฐ รวมทั้งเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ และเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ ได้เข้ามามีส่วนร่วมในการให้บริการ หรือกำหนดทิศทางการพัฒนา เพื่อขับเคลื่อนประเทศไทยไปร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดความยั่งยืน

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีงานบริการที่สามารถให้บริการในรูปแบบ e-Service ได้แล้วจำนวน 1,665 งานบริการ ในขณะที่งานบริการที่ควรพัฒนาเพื่อให้บริการในรูปแบบ e-Sevice มีจำนวน 2,420 งานบริการ (ข้อมูลวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566) มีค่าเท่ากับร้อยละ 68.80 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 114.66 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดอยู่ที่ร้อยละ 47.49 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 44.87**

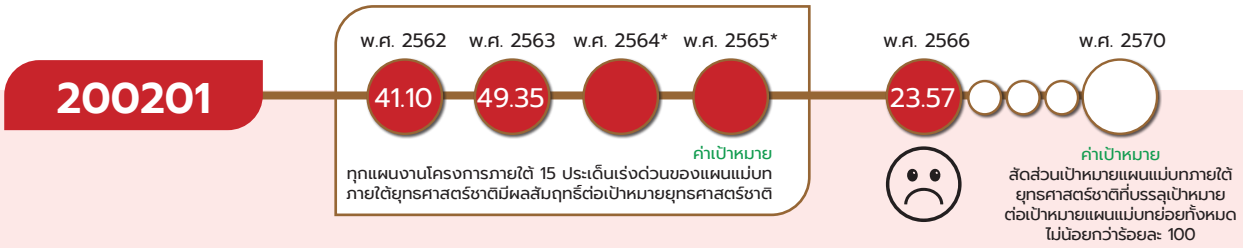

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200201 ใน พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) จำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2567 และ (2) สถานการณ์การบรรลุค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด (สีเขียว) ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด (สีเขียว) จำนวน 33 เป้าหมาย จากเป้าหมาย

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ทั้งหมด 140 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 23.57 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าร้อยละ 41.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 43.10**

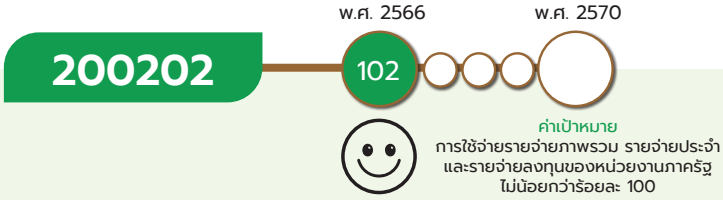

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 200202 ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากผลการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐประจำปีงบประมาณ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 3,248,761.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 102 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** อย่างไรก็ตาม หากพิจารณารายงานการใช้จ่ายเงินงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2566 จำแนกตามหน่วยงาน พบว่า ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของหน่วยงานภาครัฐยังมีการใช้จ่ายที่ยังไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 100.74 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.25**

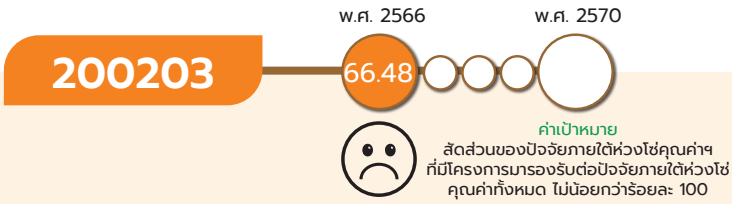

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 200203 หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566-2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 1,416 ปัจจัย จากปัจจัยทั้งหมด 2,130 ปัจจัย คิดเป็นร้อยละ 66.48 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 66.48 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 86.34 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 23.00**

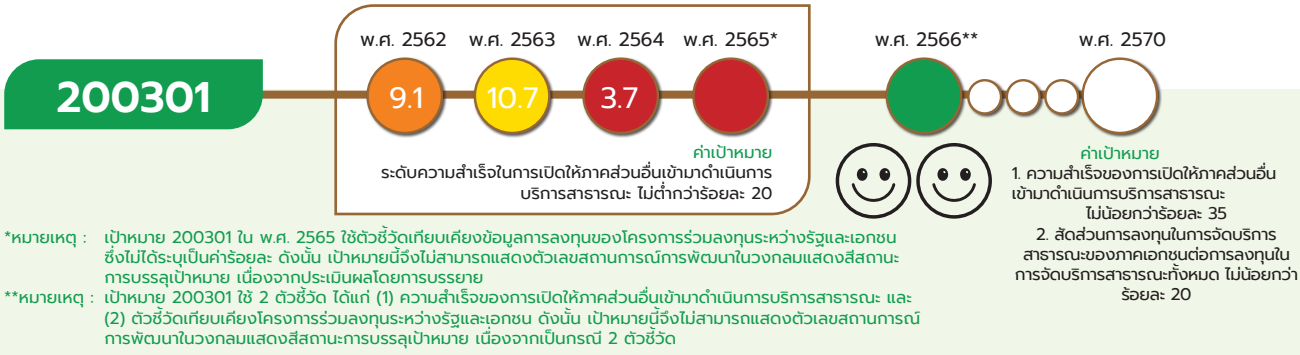

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200301 ใน พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงข้อมูลการลงทุนของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งไม่ได้ระบุเป็นค่าร้อยละ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากประเมินผลโดยการบรรยาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 200301 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ และ (2) ตัวชี้วัดเทียบเคียงโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2570 และสัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากจำนวนสะสมของภารกิจที่ถ่ายโอนให้ภาคส่วนอื่นสำเร็จแล้ว ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 พบว่า มีงานจำนวน 99 งานที่ดำเนินการถ่ายโอนสำเร็จแล้ว เท่ากับร้อยละ 61 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 คิดเป็นร้อยละ 174.29 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากตัวชี้วัดเทียบเคียงโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน จำนวน 4 โครงการรวมมูลค่า 98,800.39 ล้านบาท โดยภาคเอกชนร่วมลงทุน มูลค่า 86,176 ล้านบาท เท่ากับร้อยละ 87.22 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 436.1 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวโดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100* ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 100}{2}$

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสัดส่วนความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าร้อยละ 58.16 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 4.88** และเปรียบเทียบมูลค่าโครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีร้อยละ 21.30 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น 309.48**

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200302 ใน พ.ศ. 2562 – 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง รายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA)

องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รายด้าน 5 ด้าน พบว่า (1) ด้านการบริหารจัดการ มีคะแนนเฉลี่ย 93.95 (2) ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา มีคะแนนเฉลี่ย 97.77 (3) ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง มีคะแนนเฉลี่ย 86.76 (4) ด้านการบริการสาธารณะ มีคะแนนเฉลี่ย 89.40 และ (5) ด้านธรรมาภิบาล คะแนนเฉลี่ย 95.95 ซึ่งภาพรวมมีค่าเท่ากับร้อยละ 85.98 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 คิดเป็นร้อยละ 95.53 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีผลการประเมินอยู่ที่ร้อยละ 84.70 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 1.51**

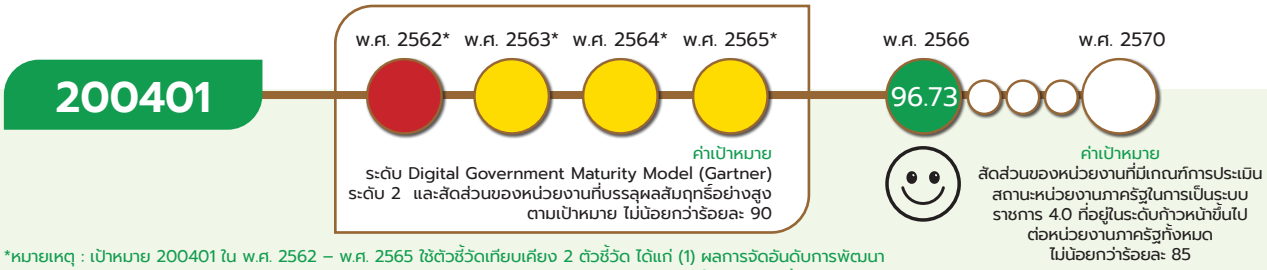

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200401 ใน พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ผลการจัดอันดับการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และ (2) ภาพรวมระดับความพร้อมการพัฒนาด้านดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

แผนแม่บท
20

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยผลการประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ของสำนักงาน ก.พ.ร. ซึ่งประเมินหน่วยงานภาครัฐจำนวน 275 หน่วยงาน (150 กรม 76 จังหวัด 49 องค์การมหาชน) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า หน่วยงานที่มีเกณฑ์ประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้าขึ้นไป เท่ากับร้อยละ 96.73 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 คิดเป็นร้อยละ 113.8 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าร้อยละ 72 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 34.35**

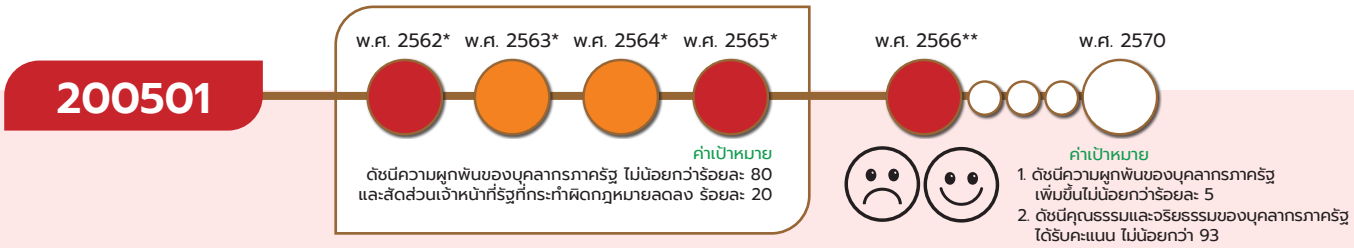

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200501 ใน พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และ (2) สัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 200501 ใน พ.ศ. 2566 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันบุคลากรภาครัฐ และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570 และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 93 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ซึ่งแบ่งออกเป็นความผูกพันต่องาน ร้อยละ 82.50 ความผูกพันต่อองค์กร ร้อยละ 74.38 และแรงจูงใจในบริการสาธารณะ ร้อยละ 79.22 ส่งผลให้คะแนนความผูกพันภาพรวม อยู่ที่ร้อยละ 78.70 ของค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 คิดเป็นร้อยละ -38.6 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) โดยมีผลมาจาก 5 ตัวชี้วัดย่อยของการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

Transparency Assessment: ITA) ได้แก่ 1) การปฏิบัติหน้าที่ 2) การใช้งบประมาณ 3) การใช้อำนาจ 4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ และ 5) คุณภาพการดำเนินงาน โดยผลการประเมินเท่ากับ ร้อยละ 92.06 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 93 คิดเป็นร้อยละ 99.57 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 49.49 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ดัชนีความผูกพันอยู่ที่ร้อยละ 80.25 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 1.93** และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ดัชนีคุณธรรมมีค่าร้อยละ 90.96 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.2**

200101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาบริการประชาชน

จ.3 กพร

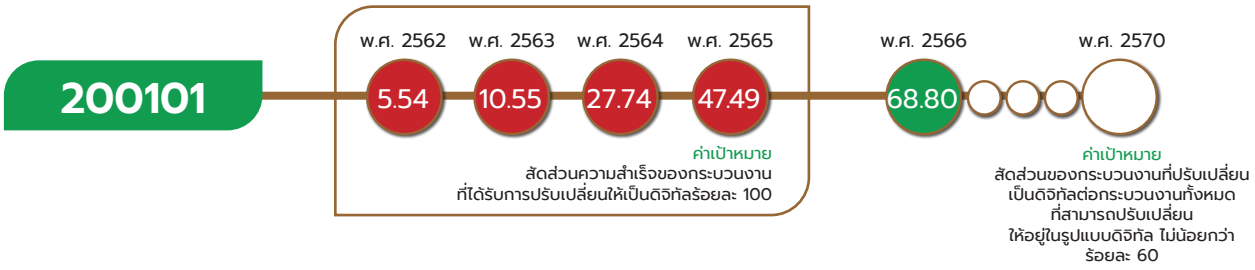

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60

งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น เป็นเป้าหมายที่มุ่งเน้นการพัฒนางานบริการของภาครัฐ โดยยึดประชาชนเป็นศูนย์กลาง มีความโปร่งใส ระบบบริหารจัดการที่ทันสมัย และสะดวกรวดเร็ว ตอบสนองต่อความต้องการ มีลักษณะเปิดกว้าง เชื่อมโยงถึงกัน เพื่อให้งานบริการภาครัฐมีประสิทธิภาพ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200101

โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเป็นดิจิทัล พัฒนาการเชื่อมระบบกับแพลตฟอร์มการให้บริการภาครัฐ เชื่อมระบบกับแพลตฟอร์มกลางการบริการกลาง การเปิดเผยข้อมูลภาครัฐ โดยมุ่งเน้นให้ภาครัฐเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐแบบเบ็ดเสร็จ การพัฒนาสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากรภาครัฐในการให้บริการและดูแลระบบการบริการดิจิทัล และการมีส่วนร่วมกับภาคประชาชน โดยมีนโยบายที่เอื้อต่อการผลักดันงานบริการภาครัฐให้เป็นดิจิทัล เพื่อให้มีความเหมาะสม และมีประสิทธิภาพงานบริการภาครัฐในรูปแบบออนไลน์ รวมถึงมีการปรับปรุงกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่เกี่ยวข้องให้มีความทันสมัยและไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนางานบริการของภาครัฐ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200101 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนความสำเร็จของกระบวนงานที่ได้รับการปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลร้อยละ 100 ทุกกระบวนงาน (5,360) เป็น สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 ภายในปี 2570

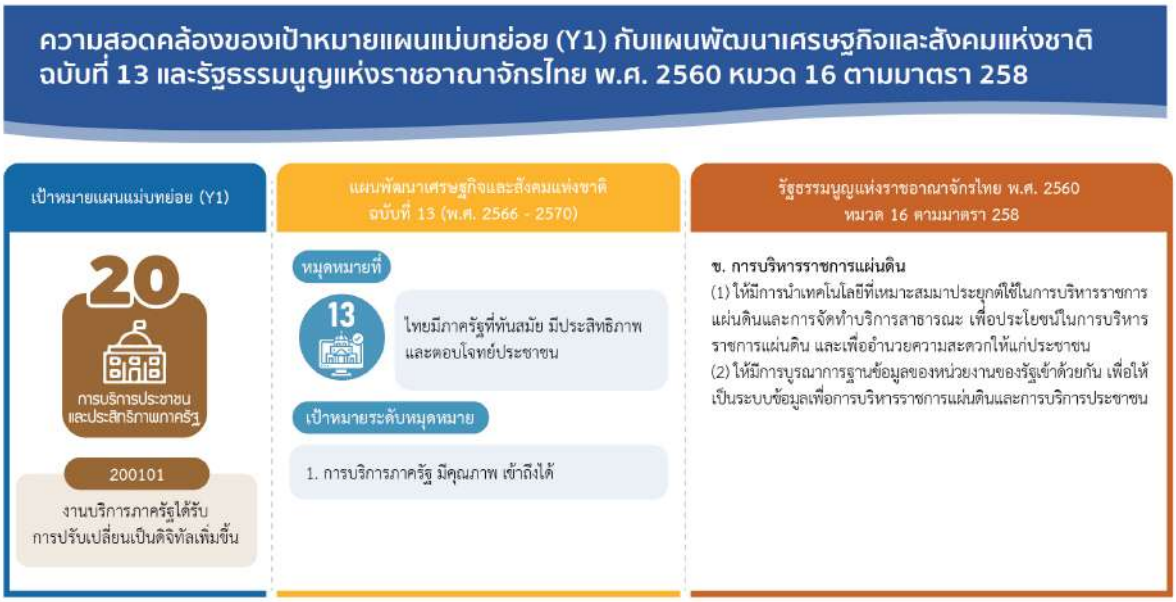

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ นอกจากนี้ **เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** ที่กำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะเพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดิน และเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน และให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน **เพื่อให้การบรรลุผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนต่อไป**

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200101

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (สำนักงาน ก.พ.ร.) รายงานข้อมูลสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยจากการสำรวจงานบริการของหน่วยงานภาครัฐตามคู่มือสำหรับประชาชนที่มีการเผยแพร่ผ่านศูนย์รวมข้อมูลเพื่อติดต่อราชการ (www.info.go.th) พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีงานบริการภาครัฐรวมทั้งสิ้น จำนวน 3,830 งานบริการ โดยจากการพิจารณางานบริการเห็นว่ามีงานบริการที่ควรพัฒนาเพื่อให้บริการในรูปแบบ e-Service จำนวน 2,420 งานบริการ (ข้อมูลวันที่ 23 พฤศจิกายน พ.ศ. 2566) ซึ่งการดำเนินการใน พ.ศ. 2566 มีงานบริการที่สามารถให้บริการในรูปแบบ e-Service ได้แล้ว จำนวน 1,665 งานบริการ เท่ากับร้อยละ 68.80 ของจำนวนงานบริการที่ควรพัฒนาเพื่อให้บริการในรูปแบบ e-Service ทั้งหมด เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 49.99 คิดเป็นร้อยละ 137.63 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัล (ร้อยละ)

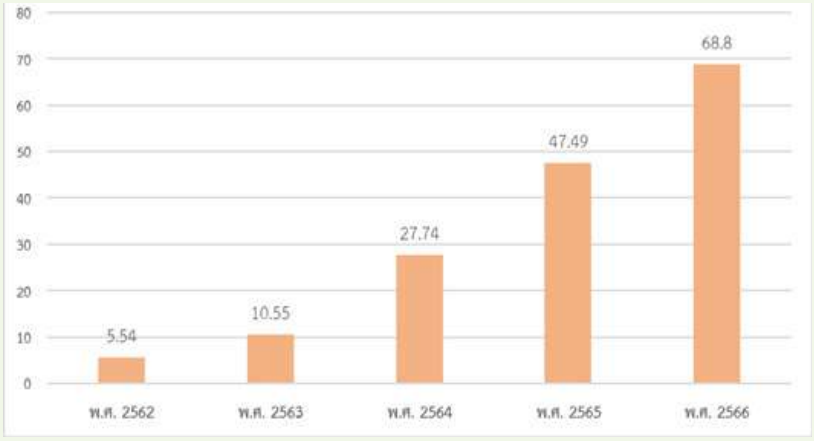

ที่มา: สำนักงานพัฒนารัฐบาลดิจิทัล (องค์การมหาชน) (สพร.)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของกระบวนงานที่ปรับเปลี่ยนให้เป็นดิจิทัลต่อกระบวนงานทั้งหมดที่สามารถปรับเปลี่ยนให้อยู่ในรูปแบบดิจิทัล โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าเท่ากับร้อยละ 68.80 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 60 คิดเป็นร้อยละ 114.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าร้อยละ 47.49 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 44.87**

การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ

200101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการขับเคลื่อนกิจกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่ง สำนักงาน ก.พ.ร. ได้ขับเคลื่อนและผลักดันให้หน่วยงานของรัฐพัฒนาการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) มาอย่างต่อเนื่อง ได้แก่ การพัฒนาการให้บริการผ่านระบบการให้บริการภาครัฐแบบเบ็ดเสร็จทางอิเล็กทรอนิกส์ (Biz Portal) การพัฒนาการให้บริการพอร์ทัลกลางเพื่อประชาชน (Citizen Portal) ในรูปแอปพลิเคชันบนโทรศัพท์มือถือในชื่อ “ทางรัฐ” และการผลักดันให้ส่วนราชการพัฒนาการให้บริการในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ (e-Service) ผ่านกลไกตัวชี้วัดการประเมินผลการปฏิบัติราชการตามมาตรการปรับปรุงประสิทธิภาพ สำหรับการดำเนินงานตามห่วงโซ่คุณค่าฯ โดยโครงการส่วนใหญ่เป็นโครงการที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อการปรับให้บริการภาครัฐเป็นดิจิทัล และเกี่ยวข้องกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานดิจิทัล ระบบข้อมูลดิจิทัลและการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานของรัฐแบบเบ็ดเสร็จและแพลตฟอร์มการให้บริการภาครัฐ ในการเชื่อมระบบของหน่วยงานกับแพลตฟอร์มกลางของงานบริการภาครัฐได้เน้นการก่อสร้างโครงสร้างพื้นฐาน การจัดซื้อจัดจ้าง ระบบดิจิทัลเป็นหลัก ทำให้ยังขาดการดำเนินโครงการที่เกี่ยวข้องห่วงโซ่คุณค่าฯ และปัจจัยอื่น ๆ ของเป้าหมายงานบริการภาครัฐได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าการบรรลุเป้าหมายอยู่ในเกณฑ์ที่สูงกว่ามาตรฐานของค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 และบรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 แล้ว หน่วยงานที่เกี่ยวข้องยังมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดโครงการให้ครบถ้วนตามปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการฯ รองรับและประเด็นที่ควรขับเคลื่อนการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยเฉพาะหน่วยงานเกี่ยวข้องหลักกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และปัจจัยและยังจำเป็นต้องเพิ่มโครงการภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ และปัจจัยอื่น ๆ ภายใต้เป้าหมายงานบริการภาครัฐได้รับการปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งปัจจัยด้านกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยที่เป็นประเด็นท้าทายภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ใน พ.ศ. 2565 ที่ผ่านมา นอกจากนี้การพัฒนาทางเทคโนโลยีที่สำคัญอาจส่งผลให้งานบริการที่ควรพัฒนาเพื่อให้บริการในรูปแบบ e-Service ในอนาคตมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200101

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ปัจจัยสมรรถนะด้านดิจิทัลของบุคลากร ในการให้บริการและดูแลระบบ การบริการดิจิทัล ความเหมาะสมและประสิทธิภาพ งานบริการภาครัฐในรูปแบบการบริการออนไลน์ และกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรค เป็นปัจจัยสำคัญที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องต้องเร่งพัฒนาโครงการ เพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ อย่างเร่งด่วนในระยะถัดไปของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ นอกจากนี้ การเพิ่มโครงการให้มีการพัฒนาบุคลากรภาครัฐที่เกี่ยวข้องการให้บริการผ่านระบบดิจิทัลทั้งทางตรงและทางอ้อม ในทุกห่วงโซ่คุณค่าฯ จะมีผลต่อความสำเร็จของเป้าหมายนี้ในระยะต่อไปด้วย

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

จ.3

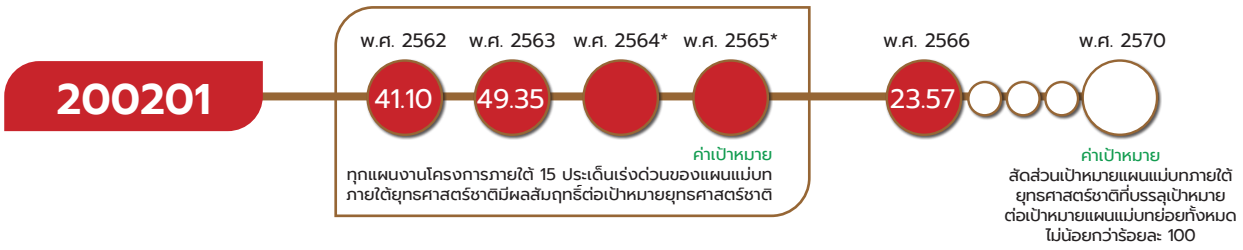

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200201 ใน พ.ศ. 2564 – พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) จำนวนโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติที่ผ่านกระบวนการจัดลำดับความสำคัญประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2567 และ (2) สถานการณ์การบรรลุค่าเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด (สีเขียว) ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

การดำเนินการเพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานของรัฐต้องมองเป้าหมายร่วมกัน เพื่อกำหนดแผน แนวทางการดำเนินงาน และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สามารถส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยหน่วยงานจะต้องบูรณาการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน และปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การจัดทำแผนระดับที่ 3 ที่มีระบบข้อมูล สถานการณ์ การศึกษาวิจัยที่เป็นปัจจุบันและมีความยืดหยุ่น สอดคล้องกับสถานการณ์ของแผนฯ รวมถึงมีการบูรณาการระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง การมีกลไกและช่องทางที่เอื้อต่อการบูรณาการระหว่างหน่วยงานในการนำแผนหรือนโยบายไปปฏิบัติ การมีสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ การปรับปรุงการดำเนินงานที่ยืดหยุ่นตามสถานการณ์ และมีประสิทธิภาพการบริหารงบประมาณ อีกทั้งกระบวนการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลของแผนฯ จะต้องมีความเชื่อมโยงผลผลิต ผลลัพธ์ ผลกระทบต่อเป้าหมาย มีข้อมูลที่ครอบคลุมและครบถ้วน รวมถึงมีการเผยแพร่ผลการประเมิน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> ร้อยละ 50 ของโครงการที่ได้รับงบประมาณมีผลสัมฤทธิ์ต่อเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ <u>เป็น</u> สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายใน 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200201 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด (สีเขียว) จำนวน 33 เป้าหมาย จากทั้งหมดจำนวน 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย คิดเป็นร้อยละ 23.57 สะท้อนให้เห็นถึงการบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ พ.ศ. 2566 ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 53.14 คิดเป็นร้อยละ 44.35 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ
เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) 140 เป้าหมาย เปรียบเทียบระหว่าง พ.ศ. 2565 - 2566

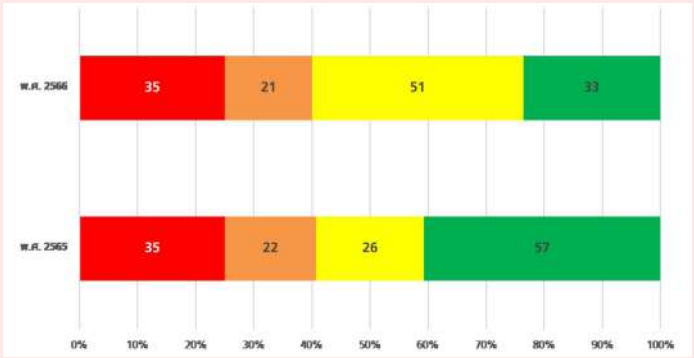

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

แผนแม่บท
20

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก **สัดส่วนเป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่บรรลุเป้าหมายต่อเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100** โดยสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มีเป้าหมายที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน 33 เป้าหมาย จากทั้งหมด 140 เป้าหมาย เท่ากับร้อยละ 23.57 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้ **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีเป้าหมายที่บรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนดไว้ จำนวน 58 เป้าหมาย จากเป้าหมายทั้งหมด 140 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 41.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 43.11** อย่างไรก็ตาม เนื่องจาก พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2570) ในขณะที่ พ.ศ. 2565 เป็นปีสุดท้ายของห้วงที่ 1 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2561 - 2565) ที่มีการกำหนดค่าเป้าหมายที่แตกต่างกัน ดังนั้น การเปรียบเทียบสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของทั้ง 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อยระหว่าง พ.ศ. 2565 และ พ.ศ. 2566 จึงเป็นเพียงการแสดงค่าสถานะการบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้เห็นว่าหน่วยงานของรัฐยังมีความจำเป็นเร่งด่วนในการบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานและให้เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ทั้งหมดมีสถานะบรรลุค่าเป้าหมาย (สีเขียว) ใน พ.ศ. 2570 ต่อไป

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานในปีงบประมาณ 2566 ที่ผ่านมา พบว่า หน่วยงานของรัฐได้จัดส่ง (ร่าง) ข้อเสนอโครงการฯ ประจำปีงบประมาณ 2566 จำนวน 6 โครงการ แต่ไม่มีโครงการฯ ผ่านการประเมินตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด อย่างไรก็ตาม พบว่า หน่วยงานของรัฐมีการขับเคลื่อนเป้าหมายผ่านการนำโครงการ/การดำเนินงานเข้าระบบ eMENSCR โดยเป็นโครงการ/การดำเนินงานในลักษณะการจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาและแผนปฏิบัติราชการของหน่วยงาน อีกทั้ง สศช. ได้จัดกิจกรรมการประชุมชี้แจง การบรรยายให้ความรู้ รวมทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ นอกจากนี้ยังมีการดำเนินงานของกลไกผู้ตรวจราชการ ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบความก้าวหน้าการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ โดยผู้ตรวจราชการสำนักนายกรัฐมนตรี และคณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) ให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีค่าสถานะอยู่ในระดับวิกฤต (สีแดง) หรือระดับเสี่ยง (สีส้ม) รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะปรับตัวลดลงจากปีก่อนหน้า

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200201

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สาเหตุที่เป้าหมายแผนแม่บทย่อยภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ สามารถบรรลุเป้าหมายได้เพียง 33 เป้าหมาย จากทั้งหมด 140 เป้าหมาย ส่วนหนึ่งเกิดจากการเลือกความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อยอาจไม่ครอบคลุมกับภารกิจการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงาน ส่งผลให้ไม่มีหน่วยงานจัดทำโครงการ/การดำเนินการมาขับเคลื่อนในบางปัจจัยของหลายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย รวมถึงหน่วยงานอาจยังไม่ได้ให้ความสำคัญกับปัจจัยที่เป็นช่องว่างการพัฒนา ไปใช้ประโยชน์ในการจัดทำข้อเสนอโครงการฯ สะท้อนจากการไม่มีข้อเสนอโครงการฯ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในเป้าหมายหน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการแปลงยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนแม่บทฯ ทั้ง 23 ประเด็น ทุกหน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญในการทบทวนความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าแห่งประเทศไทย (FVCT) โดยพิจารณาเลือกความเกี่ยวข้องจากหน้าที่ภารกิจของหน่วยงาน ไม่ใช่การเลือกความเกี่ยวข้องเฉพาะในเป้าหมายที่หน่วยงานจัดทำโครงการในแต่ละปีงบประมาณ เพื่อให้ทุกปัจจัยมีหน่วยงานมาขับเคลื่อนการดำเนินการ นอกจากนี้ ในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงาน หน่วยงานของรัฐควรวิเคราะห์ห่วงโซ่คุณค่าฯ และให้ความสำคัญกับปัจจัยช่องว่างเป็นอันดับแรก อาทิ ปัจจัยที่ไม่มีโครงการมารองรับ ปัจจัยที่มีโครงการจำนวนน้อย ปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณ (ปัจจัยกล่องแดง) และปัจจัยต้นน้ำที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับก่อน จึงจะเกิดการขับเคลื่อนในปัจจัยอื่น ๆ ต่อไป เพื่อให้ได้โครงการที่สอดคล้องกับภารกิจและตอบโจทย์เป้าหมายของแผนแม่บทฯ และส่งผลต่อเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

จ.3

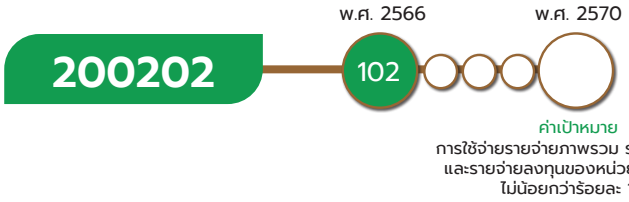

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 200202 ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ (เป้าหมายใหม่)

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเป้าหมายใหม่ของแผนแม่บทประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) สะท้อนให้เห็นถึงการที่หน่วยงานของรัฐนำงบประมาณ หรือภาษีมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ ครอบคลุม เท่าทันบริบทที่เปลี่ยนแปลงไป เป็นเครื่องมือสำคัญที่จะขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ กระบวนการการจัดเก็บภาษีที่มีความโปร่งใส เป็นธรรม มีประสิทธิภาพ มีฐานภาษีที่เหมาะสม มีเสถียรภาพทางเศรษฐกิจมหาภาค และมีการบริหารการใช้จ่ายภาษีที่มีประสิทธิภาพ ใช้งบประมาณได้อย่างคุ้มค่า เหมาะสมกับสถานการณ์ รวมถึงการใช้กฎหมาย นโยบาย มาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรค ใช้เทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล บุคลากรมีศักยภาพในการจัดเก็บและบริหารภาษี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200202 ภาษีถูกที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ เป็นเป้าหมายที่เพิ่มเข้ามาในแผนแม่บทประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ เพื่อให้สะท้อนและครอบคลุมการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ ที่มุ่งสู่การบริหารภาษีอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200202

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200202 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ พบว่า สถานการณ์ พ.ศ. 2566 การเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2566 ในส่วนของการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ เป็นจำนวน 3,248,761.63 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 102 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายกำหนดไว้ แม้ว่าจะสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้แล้วก็ตาม แต่ค่าใช้จ่ายส่วนใหญ่ของหน่วยงานภาครัฐยังมีการใช้จ่ายที่ยังไม่ถึงเป้าหมายที่กำหนดไว้

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200202

รายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 ณ สิ้นเดือนกันยายน (ร้อยละ)

ที่มา: กรมบัญชีกลาง กระทรวงการคลัง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายค่าปัจจุบันเทียบค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570

พิจารณาจากการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีรายงานผลการเบิกจ่ายงบประมาณประจำปี พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 102 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีการใช้จ่ายอยู่ที่ร้อยละ 100.74 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 1.25**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

สำนักงบประมาณได้จัดทำรายงานงบประมาณโดยสังเขป ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งในส่วนของยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ได้มีการจัดสรรงบประมาณให้แก่ยุทธศาสตร์ทั้ง 6 ด้าน ได้แก่ ด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และรายการค่าดำเนินการภาครัฐ รวมทั้งสิ้น 3,185,000 ล้านบาท ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้นำยุทธศาสตร์การจัดสรรงบประมาณรายจ่ายประจำปีดังกล่าวประกอบการจัดทำคำของบประมาณของแต่ละแห่ง รวมทั้งได้จัดทำแผนการใช้จ่ายเงินงบประมาณเพื่อให้สามารถใช้งบประมาณที่ได้รับจัดสรรได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล รวมถึงทันต่อการใช้จ่ายภายในสิ้นปีงบประมาณ และเพื่อให้การใช้จ่ายงบประมาณเป็นไปตามเป้าหมายและทันต่อเวลา ทั้งนี้ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2565 กำหนดมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณ

และการใช้จ่ายภาครัฐประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 เพื่อเป็นแนวทางให้หน่วยงานดำเนินการเร่งรัดการเบิกจ่ายเงินกันไว้เบิกเหลื่อมปีงบประมาณ เงินลงทุนของรัฐวิสาหกิจ เงินกู้ภายใต้พระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเยียวยา และฟื้นฟูเศรษฐกิจและสังคมที่ได้รับผลกระทบจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 พ.ศ. 2563 (กรอบวงเงิน 1,000,000 ล้านบาท) และพระราชกำหนดให้อำนาจกระทรวงการคลังกู้เงินเพื่อแก้ไขปัญหาเศรษฐกิจและสังคมจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เพิ่มเติม พ.ศ. 2564 (กรอบวงเงิน 500,000 ล้านบาท) ให้สอดคล้องกับเป้าหมายในภาพรวมของประเทศ โดยกำหนดเป้าหมายการเบิกจ่ายรายจ่ายภาพรวมร้อยละ 93 รายจ่ายประจำร้อยละ 98 รายจ่ายลงทุนร้อยละ 75 และเป้าหมายการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวมรายจ่ายประจำรายจ่ายลงทุนร้อยละ 100 ซึ่งหน่วยงานต่าง ๆ ได้ดำเนินการตามมาตรการดังกล่าวอย่างเคร่งครัด ส่งผลให้การใช้จ่ายในปีที่ผ่านมาสูงกว่าเป้าหมายตัวชี้วัดที่กำหนด

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าการใช้จ่ายรายจ่ายภาพรวม รายจ่ายประจำ และรายจ่ายลงทุนของหน่วยงานภาครัฐใน พ.ศ. 2566 จะบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ แต่การจัดตั้งรัฐบาลที่ใช้ระยะเวลานาน ส่งผลให้การจัดทำงบประมาณประจำ พ.ศ. 2567 ต้องล่าช้าออกไปอย่างน้อย 6 เดือน (คาดว่าแล้วเสร็จ เมษายน 2567) จึงมีความเสี่ยงสูงที่การใช้จ่ายใน พ.ศ. 2567 จะลดต่ำลงกว่าปีที่ผ่านมา รวมถึงหากพิจารณาจากการใช้จ่ายจำแนกเป็นรายหน่วยงาน ที่ผ่านมาหน่วยงานส่วนใหญ่ยังใช้จ่ายไม่ถึงเป้าหมายควบคู่ด้วยแล้ว สถานการณ์ใน พ.ศ. 2567 มีความเสี่ยงค่อนข้างสูงในการบรรลุเป้าหมายเนื่องจากการใช้จ่ายภาพรวมอาจจะลดลงต่ำ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องโดยเฉพาะอย่างยิ่งสำนักงบประมาณ ต้องจัดทำกฎเกณฑ์การเบิกจ่ายเงินงบประมาณ พ.ศ. 2567 เพื่อให้เกิดความชัดเจนในการเบิกจ่าย และนำเสนอคณะรัฐมนตรี (ครม.) พิจารณาอนุมัติโดยเร็วเพื่อเป็นแนวทางการเบิกจ่ายของหน่วยงานในช่วง 6 เดือนหลังของปีงบประมาณ รวมถึงรัฐบาลอาจต้องกำหนดมาตรการเร่งรัดการเบิกจ่ายงบประมาณและการใช้จ่ายภาครัฐในทันทีที่ประกาศใช้ พ.ร.บ. งบประมาณรายจ่าย ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 ขณะเดียวกัน หน่วยงานภาครัฐแต่ละหน่วยงานจะต้องวางแผนในการดำเนินแผนงาน/โครงการในความรับผิดชอบให้รัดกุมและสอดคล้องกับงบประมาณที่ได้รับ เพื่อใช้จ่ายงบประมาณได้ตามระยะเวลา ซึ่งจะเป็นการช่วยรักษาระดับการบรรลุค่าเป้าหมายไม่ให้ถดถอยไปกว่าใน พ.ศ. 2566

แผนแม่บทย่อย | การบริหารจัดการการเงินการคลัง

จ.3

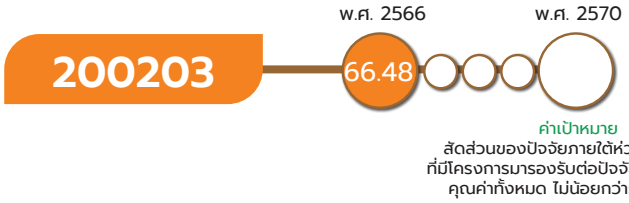

หมายเหตุ : : *เป้าหมาย 200203 หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ (เป้าหมายใหม่)

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200203 หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ เป็น**เป้าหมายใหม่**ของประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ**สะท้อนให้เห็นถึงความก้าวหน้าในการดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐในขับเคลื่อนการบรรลุผลลัพธ์การดำเนินการตามเป้าหมายตามแผนแม่บทย่อยทั้ง 140 เป้าหมายย่อยของ 23 แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติในแต่ละห้วง 5 ปี** เนื่องจากห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย (FVCT) ของทั้ง 140 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย เป็นเครื่องมือสำคัญที่หน่วยงานของรัฐและหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติร่วมกันจัดทำ โดยแต่ละ FVCT จะประกอบด้วยองค์ประกอบและปัจจัยที่สำคัญสำหรับใช้ประกอบการวิเคราะห์ยกร่างข้อเสนอโครงการ/การดำเนินงาน ที่สามารถตอบโจทย์และปิดช่องว่างการพัฒนาของประเทศได้แบบบูรณาการและ “พุ่งเป้า” ได้อย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มมากขึ้น โดยในแต่ละปีงบประมาณจะมีการร่วมกันวิเคราะห์หาปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการมารองรับในแต่ละปีงบประมาณนั้น ๆ เพื่อจัดลำดับความสำคัญของปัจจัยที่ควรต้องมีโครงการมารองรับ อย่างไรก็ตาม **ทุกปัจจัยจึงจำเป็นต้องมีโครงการมารองรับในแต่ละห้วง 5 ปีของการพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติ** เป้าหมายนี้จึงกำหนดให้มีการสัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ภายในปี 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200203

ปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญในการขับเคลื่อนเป้าหมายนี้ ได้แก่ หน่วยงานของรัฐมีความตระหนักรู้และความเข้าใจต่อห่วงโซ่คุณค่าฯ สามารถวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนา การวิเคราะห์และบูรณาการฐานข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ โดยเครือข่ายและภาคีการพัฒนาเพื่อนำไปสู่การบูรณาการจัดทำโครงการร่วมกันและการติดตามและประเมินผลแบบองค์รวม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200203 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า มีปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีโครงการมารองรับจำนวน 1,416 ปัจจัย จากจำนวนรวม 2,130 ปัจจัย คิดเป็นร้อยละ 66.48 สะท้อนให้เห็นว่าการดำเนินการของหน่วยงานของรัฐเพื่อพุ่งเป้าตอบโจทย์การพัฒนาประเทศตามแผนแม่บทฯ และยุทธศาสตร์ชาติ ใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 89.07 คิดเป็นร้อยละ 74.64 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการ
มารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด (ร้อยละ)

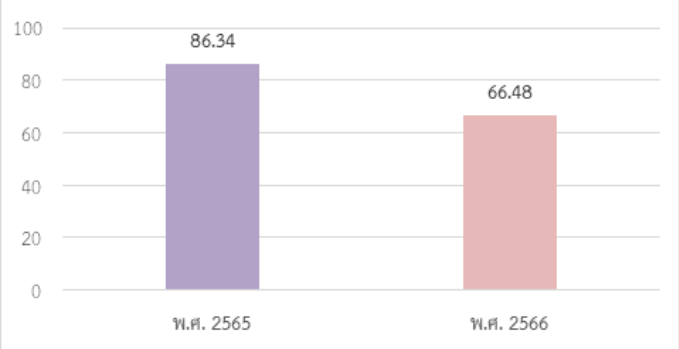

ที่มา: สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยที่มีโครงการมารองรับต่อปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่มีโครงการมารองรับจำนวน 1,416 ปัจจัย จากจำนวนรวม 2,130 ปัจจัย คิดเป็นร้อยละ 66.48 เทียบกับค่าเป้าหมาย ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 66.48 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่า มีปัจจัยที่โครงการมารองรับจำนวน 1,839 ปัจจัย จากจำนวนรวม 2,130 ปัจจัย คิดเป็นร้อยละ 86.34 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 23.00** ดังนั้น หน่วยงานของรัฐต้องเร่งบูรณาการการดำเนินงานเพื่อวิเคราะห์จัดทำโครงการเพื่อตอบโจทย์และปิดช่องว่างการพัฒนาประเทศแบบ “พุ่งเป้า” ต่อไป โดยสามารถสืบค้นรายละเอียดของห่วงโซ่คุณค่าที่ไม่มีโครงการรองรับของแต่ละแผนแม่บทฯ ได้ที่ http://nscr.nesdc.go.th/what68/ หรือ QR Code

ห่วงโซ่คุณค่าฯ
(FVCT AS IS)

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200203

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา สศช. ในฐานะหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทย่อย 200203 ได้จัดกิจกรรมเพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานให้แก่หน่วยงานของรัฐ ในฐานะหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายอย่างต่อเนื่อง ทั้งในส่วนของการ**ประชุมชี้แจงการบรรยายให้องค์ความรู้ รวมทั้งการจัดประชุมเชิงปฏิบัติการการจัดทำโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568** เพื่อให้หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 3 ระดับ (จ.1 จ.2 และ จ.3) และหน่วยงานระดับกรมหรือเทียบเท่าที่เกี่ยวข้องของทั้ง 23 แผนแม่บทฯ **ได้ร่วมประมวลเพื่อปรับปรุงห่วงโซ่คุณค่าฯ ให้เป็นปัจจุบัน สอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาเพื่อปิดช่องว่างการพัฒนาของแต่ละเป้าหมายแผนแม่บทย่อยเพิ่มมากขึ้น ซึ่งจะนำไปสู่การวิเคราะห์จัดทำ (ร่าง) ข้อเสนอโครงการประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ให้สอดคล้องกับปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการ/การดำเนินงานมารองรับได้อย่างบูรณาการและมีประสิทธิภาพ** และช่วยขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติแบบพุ่งเป้าได้มากยิ่งขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

สาเหตุที่ทำให้ปัจจัยที่ไม่มีโครงการมารองรับมีสัดส่วนสูงขึ้นอาจเกิดจาก**ปัจจัยนั้นไม่มีหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน** หรือ**มีหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนแต่ไม่มีการจัดส่งหรือมีการจัดส่งร่างข้อเสนอโครงการแต่ไม่ผ่านการคัดเลือก** ซึ่งสะท้อนให้เห็นว่า**การเลือกความเกี่ยวข้องของหน่วยงานกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย Y1 อาจยังไม่ครอบคลุมกับภารกิจการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงาน** โดยเป้าหมายแผนแม่บทย่อย**จำนวน 7 เป้าหมาย จากทั้งหมด 140 เป้าหมาย ไม่มีหน่วยงานเลือกความเกี่ยวข้องเป็นหลัก** ส่งผลให้หลายปัจจัยขาดหน่วยงานขับเคลื่อน ทำให้ไม่มีการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับปัจจัยมารองรับในเป้าหมายนั้น ๆ รวมทั้ง**บางหน่วยงานอาจยังไม่ได้นำข้อมูลห่วงโซ่คุณค่าฯ และหลักเกณฑ์การประเมินโครงการฯ ไปใช้ประโยชน์**ในการเป็นเครื่องมือประกอบการวิเคราะห์จัดทำข้อเสนอโครงการฯ อย่างเต็มศักยภาพ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานเจ้าภาพ จ.1-จ.3 และหน่วยงานของรัฐควรศึกษาและทำความเข้าใจความเกี่ยวข้องของหน่วยงานตามแนวทางการขับเคลื่อนฯ ตามหลักการความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ) เพื่อพิจารณาบทบาทภารกิจของหน่วยงานในการมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานตามข้อเท็จจริง โดยใช้**ข้อมูลรายละเอียดของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่ไม่มีโครงการรองรับ**ของแต่ละแผนแม่บทฯ ที่ สศช. เผยแพร่ผ่านหน้าเว็บไซต์ http://nscr.nesdc.go.th/what68/ ประกอบการดำเนินงาน ซึ่งจะทำให้บางปัจจัยที่ยังขาดหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนมีการเติมเต็มหน่วยงานที่มีความครอบคลุมมากขึ้น ส่งผลให้มีการจัดทำโครงการที่สอดคล้องกับปัจจัยที่ยังขาดหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนเพิ่มขึ้น รวมทั้ง**ประเมินให้คะแนนข้อเสนอโครงการฯ ตามหลักเกณฑ์ฯ ที่ สศช. เผยแพร่ผ่านทาง** http://pj-spiderchart.nesdc.go.th/ ก่อนการจัดส่งร่างข้อเสนอโครงการฯ เข้ารับการพิจารณาคัดเลือก ทั้งนี้ ในการจัดทำโครงการ/การดำเนินงานในระยะต่อไป **หน่วยงานของรัฐควรให้ความสำคัญในปัจจัยที่ไม่มีโครงการมารองรับ** โดยพิจารณาจากปัจจัยที่ควรให้ความสำคัญประจำปีงบประมาณ (ปัจจัยกล่องแดง) ในแผนแม่บทฯ ทุกประเด็นเป็นอันดับแรก ตามมาด้วยปัจจัยอื่น ๆ ที่อาจจะไม่ได้เป็นปัจจัยกล่องแดงที่ยังไม่มีเคยมีโครงการมารองรับ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200301

แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

จ.3

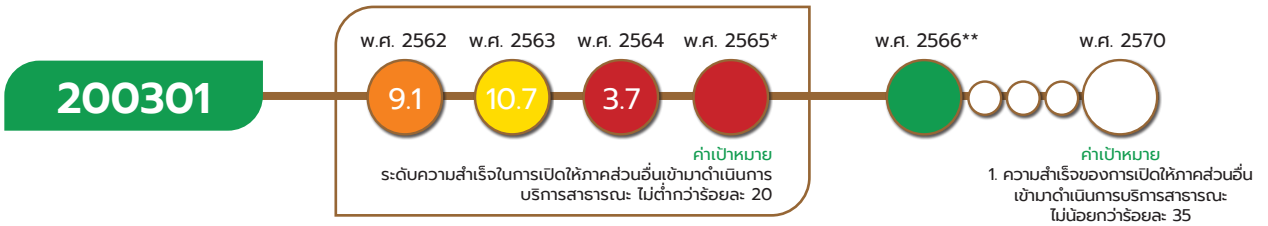

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200301 ใน พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงข้อมูลการลงทุนของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ซึ่งไม่ได้ระบุเป็นค่าร้อยละ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากประเมินผลโดยการบรรยาย

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 200301 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ และ (2) ตัวชี้วัดเทียบเคียงโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 และสัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20

การปรับสมดุลภาครัฐมุ่งลดบทบาทและขนาดของภาครัฐด้วยการเสริมสร้างบทบาทภาคส่วนอื่นของสังคมในการจัดบริการและกิจกรรมสาธารณะ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การสื่อสารรับฟังความคิดเห็นจากภาคส่วนอื่น ๆ ความหลากหลายของช่องทางการสื่อสาร เพื่อให้สามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารได้โดยง่าย และสามารถมีส่วนร่วมในการบริการสาธารณะ รวมถึงการสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมต่อการทำงานของรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ (e-Government) อีกทั้งมีแนวทางการขับเคลื่อนที่มีประสิทธิภาพโดยใช้มาตรการส่งเสริม กระตุ้น และจูงใจการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ระดับความสำเร็จในการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 เป็น (1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 ภายในปี 2570 และ (2) สัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ภายในปี 2570

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200203 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **ในเป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ **นอกจากนี้ ในการดำเนินการเพื่อบรรลุเป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** กำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน โดยบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกันเป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ โดยพิจารณาจากข้อมูลการดำเนินการถ่ายโอนภารกิจหน่วยงานของรัฐต่าง ๆ ที่สำนักงาน ก.พ.ร. ได้มีการติดตามอย่างต่อเนื่องมาตั้งแต่ พ.ศ. 2553 จนถึงปัจจุบัน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีภารกิจของหน่วยงานของรัฐที่ได้ดำเนินการถ่ายโอนให้ภาคเอกชนหรือภาคส่วนอื่นรับไปดำเนินการแทน จำนวนทั้งสิ้น 163 งาน จาก 50 หน่วยงาน ซึ่งมีผลการดำเนินการแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ กลุ่มที่ 1 งานที่ขอทบทวน หมายถึงงานที่ส่วนราชการรายงานข้อจำกัดหรือปัญหาในการถ่ายโอนงาน จำนวน 46 งาน กลุ่มที่ 2 งานที่อยู่ระหว่างการถ่ายโอน หมายถึงงานที่ส่วนราชการอยู่ระหว่างดำเนินการจัดทำกฎระเบียบ ประกาศหลักเกณฑ์และแนวทางต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อรองรับการถ่ายโอนงาน จำนวน 18 งาน และ**กลุ่มที่ 3 งานที่ดำเนินการถ่ายโอนแล้ว** โดยลักษณะงานส่วนใหญ่ คือ งานประเภทการตรวจสอบ/ตรวจรับรองมาตรฐาน **สะสมจำนวน 99 งาน มีค่าเท่ากับร้อยละ 61** ซึ่งตัวชี้วัดนี้ไม่มีการระบุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566

(2) ตัวชี้วัดเทียบเคียงมูลค่าโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ได้เห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 9 สายถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ทางยกระดับบางขุนเทียน – บางบัวทอง โครงการให้บริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น การให้บริการผู้โดยสารภาคพื้น และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ของผู้ประกอบการรายที่ 3 ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โครงการให้บริการคลังสินค้า ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ของผู้ประกอบการรายที่ 3 และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 5 สายทางยกระดับอุตราภิมุข ช่วงรังสิต - บางปะอิน ของกรมทางหลวง ซึ่งเป็นข้อมูลโครงการลงทุนเกี่ยวกับการคมนาคม **รวมมูลค่า 98,800.39 ล้านบาท** (มูลค่าข้างต้นเป็นวงเงินที่มีการอนุมัติ ใน พ.ศ. 2566) แบ่งออกเป็นมูลค่าการลงทุนภาครัฐ 12,624 ล้านบาท คิดเป็นร้อยละ 12.78 **และมูลค่าการลงทุนภาคเอกชน 86,176 ล้านบาท มีค่าเท่ากับร้อยละ 87.22** เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 9.16 คิดเป็นร้อยละ 952.18 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัดส่วนงานที่เปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ

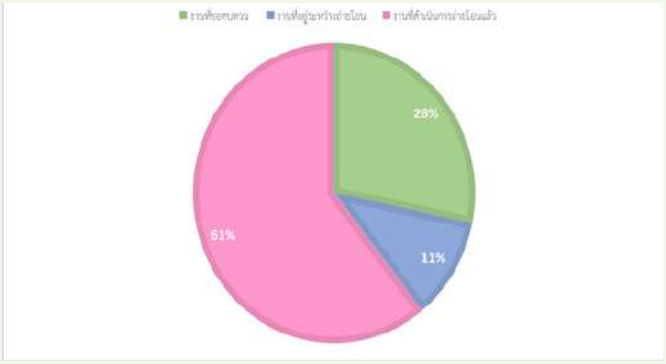

ที่มา: สำนักงาน ก.พ.ร.

หมายเหตุ : ความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ไม่ได้กำหนดค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ไว้ จึงพิจารณาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ของตัวชี้วัดสัดส่วนการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะของภาคเอกชนต่อการลงทุนในการจัดบริการสาธารณะทั้งหมด เพียงอย่างเดียว

ประมาณการมูลค่าการลงทุนของโครงการร่วมลงทุน
ระหว่างรัฐและเอกชนที่คณะกรรมการเห็นชอบหลักการของโครงการ
ใน พ.ศ. 2566 (ล้านบาท)

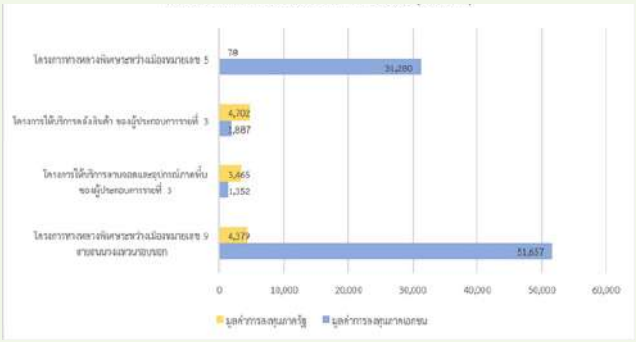

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนงานที่ดำเนินการถ่ายโอนแล้วสะสมรวมเป็นจำนวน 99 งาน จากงานทั้งหมด 163 งาน มีค่าเท่ากับร้อยละ 61 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 35 คิดเป็นร้อยละ 174.29 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สัดส่วนความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ

(2) ตัวชี้วัดเทียบเคียงมูลค่าโครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 มีโครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน รวมมูลค่า 98,800.39 ล้านบาท โดยการลงทุนของภาคเอกชนมีมูลค่า 86,176 ล้านบาท มีค่าเท่ากับร้อยละ 87.22 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 436.1 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

โครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐและภาคเอกชน

เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100* ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสัดส่วนความสำเร็จของการเปิดให้ภาคส่วนอื่นเข้ามาดำเนินการบริการสาธารณะ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่า มีจำนวนงานที่ดำเนินการถ่ายโอนแล้วสะสม จำนวน 89 งาน จากงานทั้งหมด 153 งาน คิดเป็นร้อยละ 58.16 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 4.88** และตัวชี้วัดเทียบเคียงโครงการร่วมลงทุนระหว่างภาครัฐ และภาคเอกชน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าร้อยละ 21.30 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 309.48**

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 100}{2}$

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200301

ทั้งนี้ โครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชนของแต่ละปีงบประมาณจะขึ้นอยู่กับความจำเป็นของสถานการณ์และบริบทการพัฒนาประเทศในขณะนั้น ดังนั้นการเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2565 อาจไม่สามารถสะท้อนให้เห็นถึงทิศทางของการพัฒนาที่ดีขึ้นได้อย่างแท้จริง

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในพ.ศ. 2566 มีการดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการ และกิจกรรมสาธารณะ โดยมีโครงการที่ได้รับการคัดเลือกเป็นข้อเสนอโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี พ.ศ. 2566 อาทิ โครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต ที่ดำเนินการทบทวนภารกิจ บทบาท และหน้าที่ของภาครัฐเพื่อหาแนวทางปรับเปลี่ยนไปสู่บทบาทใหม่ที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาประเทศไปสู่อนาคตที่พึงประสงค์ร่วมกับภาคส่วนอื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งขับเคลื่อนกลไก/เครื่องมือที่สามารถยกระดับประสิทธิภาพภาครัฐไปสู่การปฏิบัติ ซึ่งจะทำให้การบริการและบริหารจัดการภาครัฐมีความยืดหยุ่น คล่องตัว สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังมีโครงการที่เปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการ โดยศึกษาแนวทางการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนาระบบราชการ โดยเฉพาะภาคชุมชน และภาคเอกชน ควบคู่กับการที่ภาครัฐจะดำเนินการรับฟังความคิดเห็นของภาคส่วนต่าง ๆ เกี่ยวกับประเด็นที่เป็นอุปสรรค หรือเป็นปัญหาในปัจจุบัน เพื่อหาแนวทางพัฒนาที่ตอบสนองความต้องการของประชาชน จากนั้นจะวิเคราะห์และคัดเลือกเรื่องที่จะร่วมดำเนินการกับภาคส่วนต่าง ๆ และดำเนินการร่วมกันขับเคลื่อนต่อไป ทั้งนี้ ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 คณะกรรมการนโยบายการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน ได้เห็นชอบหลักการของโครงการร่วมลงทุนระหว่างรัฐและเอกชน จำนวน 4 โครงการ ได้แก่ โครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 9 สายถนนวงแหวนรอบนอกกรุงเทพมหานคร ทางยกระดับบางขุนเทียน – บางบัวทอง โครงการให้บริการลานจอดและอุปกรณ์ภาคพื้น การให้บริการผู้โดยสารภาคพื้น และกิจการอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ของผู้ประกอบการรายที่ 3 ของบริษัท ท่าอากาศยานไทย จำกัด (มหาชน) โครงการให้บริการคลังสินค้า ณ ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ ของผู้ประกอบการรายที่ 3 และโครงการทางหลวงพิเศษระหว่างเมืองหมายเลข 5 สายทางยกระดับอุตราภิมุข ช่วงรังสิต - บางปะอิน ของกรมทางหลวง

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายการเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะที่เหมาะสม มีประเด็นปัญหาจากการที่ส่วนราชการมีข้อจำกัดหรือปัญหาในการถ่ายโอนงานปริมาณงานไม่มากจึงไม่คุ้มค่า การดำเนินการถ่ายโอนงานมีความละเอียดอ่อนต้องใช้วิชาชีพเฉพาะกฎหมายกำหนดให้เป็นภารกิจที่ภาครัฐต้องดำเนินการเองทั้งหมด โดยงานที่มีข้อจำกัดในการถ่ายโอน เนื่องจากบางงานมีความละเอียดอ่อนต้องใช้วิชาชีพเฉพาะหรือกฎหมายกำหนดให้เป็นภารกิจที่ภาครัฐต้องดำเนินการเองทั้งหมด มีจำนวน 46 งาน จากทั้งหมด 163 งาน ถึงแม้ว่าในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จะมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ได้แก่ โครงการเปิดให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาระบบราชการ และโครงการพัฒนาการบริหารจัดการภาครัฐเพื่ออนาคต แต่ยังมีบางปัจจัยที่ไม่มีโครงการมารองรับ หรือมีโครงการมารองรับจำนวนน้อย เช่น ความหลากหลายของช่องทางการสื่อสาร และการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการทำงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ เป็นต้น ซึ่งอาจเป็นอุปสรรคต่อการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติได้

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

การดำเนินการเพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายที่จะเปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม ควรมีการวิเคราะห์และกำหนดบทบาทของภาคส่วนอื่นที่เกี่ยวข้องในงานของภาครัฐให้มีความชัดเจน เพื่อเป็นแนวทางและเป้าหมายในการเร่งพัฒนาโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระยะถัดไปของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ และดำเนินการจัดทำโครงการ/การดำเนินการในปัจจัยที่ไม่มีโครงการ หรือมีโครงการจำนวนน้อย รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในทุกระดับต่อการบริการสาธารณะยังคงจำเป็นอย่างยิ่งที่หน่วยงานภาครัฐจะต้องให้ความสำคัญ ทั้งการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนต่อการทำงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์และกฎหมาย นโยบาย มาตรการที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการมีส่วนร่วม รวมถึงการผลักดันกฎหมาย และกฎระเบียบ ที่เปิดโอกาสในการมีส่วนร่วมได้อย่างเหมาะสมในระยะต่อไปเพื่อให้สามารถขับเคลื่อนการถ่ายโอนภารกิจได้อย่างมีประสิทธิผล

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200302

แผนแม่บทย่อย | การปรับสมดุลภาครัฐ

จ.3

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200302 ใน พ.ศ. 2562 – 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง รายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (LPA)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน

การปรับสมดุลภาครัฐด้วยการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ถือเป็นการสร้างสมรรถนะและความทันสมัยในการบริการสาธารณะ เพื่อให้ประชาชนมีช่องทางในการเข้าถึงบริการได้ง่าย และมีบริการที่สอดคล้องกับความต้องการเฉพาะบุคคลหรือกลุ่มคน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการมีแผนพัฒนาท้องถิ่นที่ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชน จัดเตรียมช่องทางในการให้บริการที่เหมาะสมกับประชาชนทุกกลุ่ม และมีมาตรฐาน ช่องทางการสื่อสารเพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีเครือข่าย และช่องทางการแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เข้าถึงได้โดยง่าย รวมถึงทำการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (อปท.) หน่วยงานของรัฐเข้าถึงข้อมูลของกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุม และมีสภาพแวดล้อมที่ส่งเสริมการดำเนินการของ อปท.

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200302 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ค่าคะแนนการประเมินร้อยละของเทศบาลและองค์การบริหารส่วนตำบลที่นำแผนชุมชนสู่การพัฒนาท้องถิ่นได้ตามเกณฑ์ที่กำหนด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 เป็น การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม ไม่น้อยกว่า 90 คะแนน ภายในปี 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200302

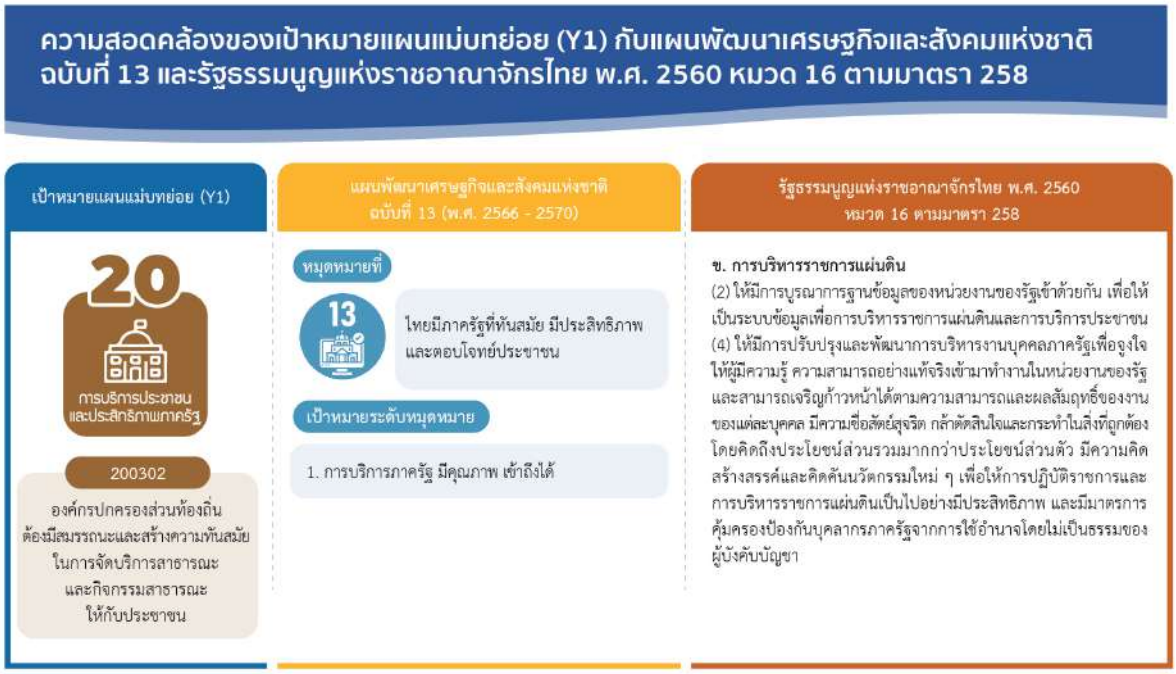

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200302 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ นอกจากนี้ **เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** กำหนดให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน นอกจากนี้ ในส่วนของบุคลากรภาครัฐ ได้กำหนดให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา **เพื่อให้การบรรลุผลสัมฤทธิ์จากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนต่อไป**

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200302

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม โดยกรมส่งเสริมการปกครองส่วนท้องถิ่น กระทรวงมหาดไทย รายงานผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 เมื่อพิจารณาผลการประเมินเป็นรายด้าน 5 ด้าน ดังนี้ ด้านการบริหารจัดการ มีคะแนนเฉลี่ย 93.95 ด้านการบริหารงานบุคคลและกิจการสภา มีคะแนนเฉลี่ย 97.77 ด้านการบริหารงานการเงินและการคลัง มีคะแนนเฉลี่ย 86.76 ด้านการบริการสาธารณะ มีคะแนนเฉลี่ย 89.40 และด้านธรรมาภิบาล คะแนนเฉลี่ย 95.95 โดยภาพรวมอยู่ที่ 85.98 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ พ.ศ. 2566 ที่คะแนนไม่น้อยกว่า 86.41 คิดเป็นร้อยละ 99.5 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาพรวม โดยผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 85.98 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ พ.ศ. 2570 ที่คะแนนไม่น้อยกว่า 90 คิดเป็นร้อยละ 95.53 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ผลการประเมินอยู่ที่ร้อยละ 84.70 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.51**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น สำนักงานคณะกรรมการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น รวมถึงหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ได้ดำเนินการส่งเสริมสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในหลายรูปแบบ อาทิ การศึกษาวิเคราะห์การประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (Local Performance Assessment : LPA) การศึกษาสมรรถนะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในการจัดทำภารกิจการบริการสาธารณะและการจัดหาแหล่งรายได้ให้แก่ท้องถิ่นในบริบทใหม่ การจัดสรรเงินอุดหนุนเพื่อเป็นรางวัลให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีการบริหารจัดการที่ดี การทบทวนหลักเกณฑ์การจัดสรรรายได้ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเพื่อพัฒนาให้การจัดบริการประชาชนมีการทำงานที่ช่วยตอบสนองความต้องการของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลในทุกด้าน รวมถึงการดำเนินงานทันกับบริบทการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200302

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าผลการประเมินประสิทธิภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นใน พ.ศ. 2566 จะอยู่ในระดับที่ดีมาก แต่ด้านการบริหารงานการเงินและการคลังยังมีคะแนนเฉลี่ยที่ต่ำกว่าด้านอื่น ๆ สาเหตุเพราะบุคลากรทางการคลังในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นหลายแห่งมีภาระงานมากเกินไป หรือขาดความรู้ความเข้าใจในการปฏิบัติงานเพราะมีความรู้ที่ไม่ตรงกับสายงาน นอกจากนี้ ยังขาดการพัฒนาความรู้และทักษะใหม่ ๆ โดยเฉพาะการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่ในการปฏิบัติงาน ขณะที่ภาคประชาชนยังขาดการเข้ามามีส่วนร่วมในการกำกับดูแลการบริหารงานการเงินและการคลังท้องถิ่น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต้องเร่งพัฒนาการบริหารจัดการการเงินการคลังท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และให้ความสำคัญกับการพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติงานการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ทั้งในส่วนของการพัฒนาระบบฐานข้อมูลด้านการเงินการคลังต่าง ๆ โดยนำระบบดิจิทัลและเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการปฏิบัติงาน และบริการประชาชนเพื่อความสะดวกรวดเร็ว ตลอดจนส่งเสริมให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารการเงินการคลังขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งในด้านการวางแผนและการตรวจสอบติดตามประเมินผลให้มากขึ้น

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200401

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนาระบบบริหารงานภาครัฐ

จ.3 กพร

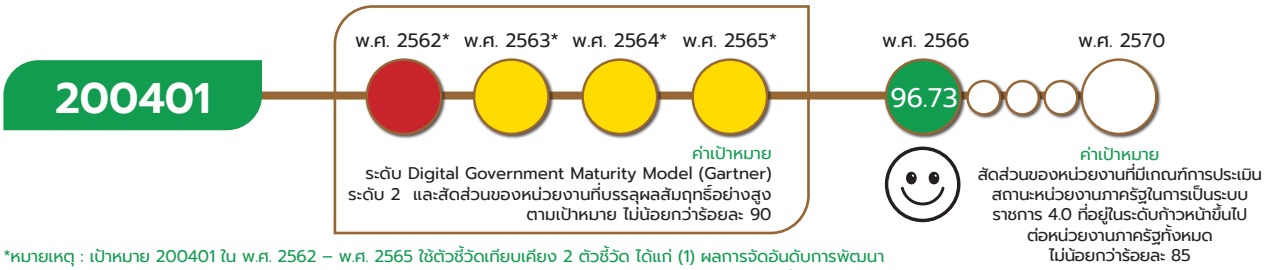

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200401 ใน พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ผลการจัดอันดับการพัฒนารัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์ และ (2) ภาพรวมระดับความพร้อมการพัฒนาด้านดิจิทัลของหน่วยงานภาครัฐ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85

การที่ภาครัฐจะมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ หน่วยงานของรัฐภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ของแผนแม่บทย่อยต้องมีการดำเนินการที่สอดคล้องกันและตอบสนองต่อเป้าหมาย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ บุคลากรมีทักษะที่จำเป็นในยุคดิจิทัลและมีทัศนคติในการทำงานทุกระดับ โครงสร้างองค์กรที่ยืดหยุ่น มีการนำเทคโนโลยีและนวัตกรรมมาใช้ในการบริหารจัดการภายในองค์กร ภาครัฐมีระบบการให้บริการที่มีประสิทธิภาพและมีนวัตกรรมให้บริการประชาชน รวมถึงกฎหมาย นโยบาย มาตรการทันสมัยไม่เป็นอุปสรรคและการประเมินที่เกี่ยวข้อง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200401 ของแผนแม่บทย่อยนี้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) ระดับ Digital Government Model (Gartner) ระดับ 3 และ (2) สัดส่วนของหน่วยงานที่บรรลุผลสัมฤทธิ์อย่างสูงตามเป้าหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 90 เป็น สัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 ภายในปี 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200401

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200401 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ และ**เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 สำนักงาน ก.พ.ร. ได้สรุปผลการประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ของหน่วยงานภาครัฐ จาก 275 หน่วยงาน (150 กรม 76 จังหวัด 49 องค์การมหาชน) พบว่า หน่วยงานที่มีเกณฑ์ประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้าขึ้นไป รวมจำนวน 266 หน่วยงาน เท่ากับร้อยละ 96.73 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 74.60 คิดเป็นร้อยละ 129.66 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ร้อยละของหน่วยงานหน่วยงานที่มีเกณฑ์ประเมินสถานะการเป็นระบบราชการ 4.0 ระดับก้าวหน้าขึ้นไป

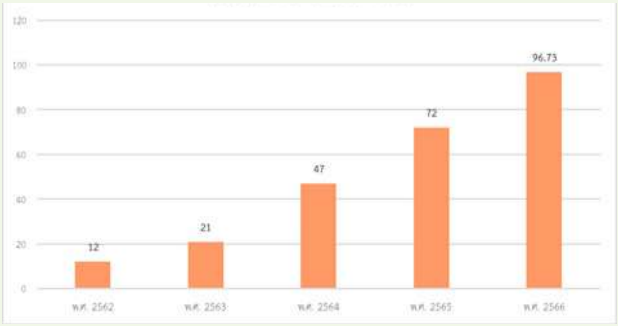

ที่มา: สำนักงาน ก.พ.ร.

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200401

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนของหน่วยงานที่มีเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 ที่อยู่ในระดับก้าวหน้าขึ้นไปต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีค่าเท่ากับร้อยละ 96.73 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 คิดเป็นร้อยละ 113.80 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีค่าเท่ากับร้อยละ 72 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นที่ ร้อยละ 34.35**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ภาพรวมของโครงการ/การดำเนินงานใน พ.ศ. 2566 มีลักษณะเป็นการฝึกอบรมการพัฒนาศักยภาพบุคลากรภายในและผู้รับบริการ รวมทั้งการพัฒนาระบบสารสนเทศเพื่อประสิทธิภาพของระบบการให้บริการของรัฐ โดยมีโครงการสำคัญ ได้แก่ **โครงการการพัฒนาระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า (Thai People Map and Analytics Platform : TPMAP) ด้วยปัญญาประดิษฐ์ของสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ** โดยมีผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาต่อยอดระบบ TPMAP เพื่อรองรับการนำเข้าข้อมูลพื้นฐานอื่น ๆ ของระบบ รวมถึงการจัดลำดับความสำคัญของกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ ได้มีการปรับปรุงหน้าเว็บไซต์ TPMAP เพื่อให้สอดคล้องกับการจำแนกกลุ่มเป้าหมายของระบบ TPMAP ในปัจจุบัน และการประชุมติดตามความก้าวหน้าเป็นรายเดือน/เป็นครั้งคราวเมื่อการพัฒนาระบบติดขัดด้วยต้องการความเข้าใจของการพัฒนาระบบ ซึ่งเป็นไปตามปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการฯ รองรับและประเด็นที่ควรขับเคลื่อนการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ในปัจจัยนวัตกรรมการให้บริการประชาชน อย่างไรก็ตามโครงการ/การดำเนินงานยังไม่ครอบคลุมในส่วนปัจจัยกฎหมายที่เกี่ยวข้อง โดยสำนักงาน ก.พ.ร. มีแนวทางขับเคลื่อนการพัฒนาระบบราชการ 4.0 ของหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ ยังมีแผนดำเนินกิจกรรมจัดคลินิกให้คำปรึกษารายประเภทหน่วยงาน และคลินิกให้คำปรึกษาแบบมุ่งเป้าในหน่วยงานที่อยู่ระดับพื้นฐาน

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200401

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ในช่วงที่ผ่านมาหน่วยงานของรัฐได้นำระบบสารสนเทศและเทคโนโลยีเข้ามาปรับใช้ในการบริหารงานภาครัฐและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อให้มีความสะดวก รวดเร็ว มีประสิทธิภาพ และตอบสนองต่อการให้บริการแก่ประชาชน แต่ส่วนใหญ่ยังเป็นการดำเนินการบนฐานของโครงสร้างแบบราชการที่แบ่งขอบเขตเป็นกระทรวง กรม ที่ให้บริการเฉพาะด้าน สะท้อนจากโครงการส่วนใหญ่ที่หน่วยงานของรัฐนำเข้าในระบบ eMENSCR ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2562 - 2566 จะสอดคล้องกับปัจจัย ด้านเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารจัดการภายในองค์กร และปัจจัยประสิทธิภาพของระบบการให้บริการภาครัฐ ซึ่งช่วงที่ผ่านมาเป็นการพัฒนาแบบแยกส่วนที่อาจจะไม่เหมาะสมกับบริบทในปัจจุบัน อาทิ การแก้ปัญหาความยากจนของประชาชน ที่ต้องอาศัยการบูรณาการและความร่วมมือของหลายหน่วยงาน ประกอบกับประชาชนต้องการความสะดวกรวดเร็วจากการรับบริการในจุดเดียว นอกจากนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายหน่วยงานของรัฐควรมีการดำเนินงานให้ครอบคลุมทุกปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานของรัฐควรพัฒนาระบบงานในรูปแบบที่มีความเชื่อมโยงกัน และมีการแบ่งปันทรัพยากรในการทำงานร่วมกันของหลายหน่วยงานของรัฐ อาทิ การบูรณาการฐานข้อมูล ซึ่งจะช่วยลดต้นทุนและเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากยิ่งขึ้น รวมถึงหน่วยงานที่รับผิดชอบการประเมินหน่วยงานของรัฐควรเชื่อมโยงความเกี่ยวข้องระหว่างห่วงโซ่คุณค่าฯ กับหลักเกณฑ์การประเมินสถานะของหน่วยงานภาครัฐในการเป็นระบบราชการ 4.0 เพื่อให้โครงการ/การดำเนินงานเป็นไปอย่างสอดคล้องกันและเกิดประสิทธิภาพทั้งระบบ นอกจากนี้ ถึงแม้ว่าการบรรลุค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 และ พ.ศ. 2566 – 2567 จะสูงกว่าค่าเป้าหมายแล้วก็ตาม ในระยะต่อไป ควรต้องเร่งการดำเนินการของปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการฯ รองรับและประเด็นที่ควรขับเคลื่อนการดำเนินการในงบประมาณ พ.ศ. 2568 โดยเฉพาะอย่างยิ่งในส่วนของปัจจัยเทคโนโลยีและนวัตกรรมการบริหารจัดการภายในองค์กร และนวัตกรรมการให้บริการประชาชน เพื่อรักษาสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายตลอดห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200501

แผนแม่บทย่อย | การสร้างและพัฒนาบุคลากร

จ.3

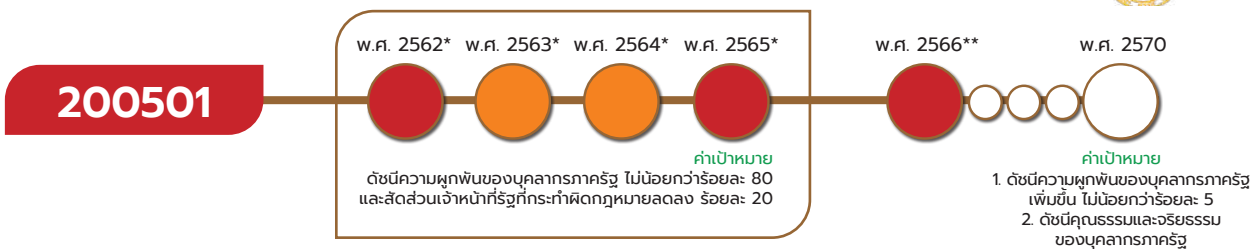

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 200501 ใน พ.ศ. 2562 – พ.ศ. 2565 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ และ (2) สัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลง ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

**หมายเหตุ : เป้าหมาย 200501 ใน พ.ศ. 2566 ใช้ 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีความผูกพันบุคลากรภาครัฐ และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ ดังนั้น เป้าหมายนี้จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย เนื่องจากเป็นกรณี 2 ตัวชี้วัด

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ มีผลคะแนนไม่น้อยกว่า 93 คะแนน

บุคลากรภาครัฐถือเป็นปัจจัยที่สำคัญที่สุดในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ และการพัฒนาประเทศให้ประสบผลสำเร็จ เป้าหมายนี้จึงมีจุดมุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนากระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลให้ยึดค่านิยมทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึก มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความรู้ความเข้าใจในหลักเกณฑ์ กฎ แนวปฏิบัติที่ตอบสนองต่อสถานการณ์ หน่วยงานของรัฐมีสมรรถนะในการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในทุกระดับ รวมถึงมีนวัตกรรมเพื่อการบริหารทรัพยากรบุคคล ผู้นำมีความตระหนักรู้และเข้าใจในด้านการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐ เป็นแบบอย่างให้แก่บุคลากร นำไปสู่การเปลี่ยนแปลงเพื่อเป็นภาครัฐที่ดี มีความพร้อมในการติดตามและประเมินผล โดยมีกลไกและเครื่องมือที่สะดวก และแสดงผลการประเมินบนหลักฐานเชิงประจักษ์ สามารถนำไปใช้พัฒนาระบบบริหารทรัพยากรบุคคลได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 85 และ (2) สัดส่วนเจ้าหน้าที่รัฐที่กระทำผิดกฎหมายลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 เป็น (1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 ภายในปี 2570 และ (2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ มีผลคะแนนไม่น้อยกว่า 93 คะแนน ภายในปี 2570

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 200501 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** การบริการภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ และ**เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว **นอกจากนี้ เพื่อให้เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ 258 ในส่วนของด้านการบริหารราชการแผ่นดิน** กำหนดให้มีการนำเทคโนโลยีที่เหมาะสมมาประยุกต์ใช้ในการบริหารราชการแผ่นดินและการจัดทำบริการสาธารณะ เพื่อประโยชน์ในการบริหารราชการแผ่นดินและเพื่ออำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชน ให้มีการบูรณาการฐานข้อมูลของหน่วยงานของรัฐเข้าด้วยกัน เพื่อให้เป็นระบบข้อมูลเพื่อการบริหารราชการแผ่นดินและการบริการประชาชน และให้มีการปรับปรุงและพัฒนาการบริหารงานบุคคลภาครัฐเพื่อจูงใจให้ผู้มีความรู้ ความสามารถอย่างแท้จริงเข้ามาทำงานในหน่วยงานของรัฐ และสามารถเจริญก้าวหน้าได้ตามความสามารถและผลสัมฤทธิ์ของงานของแต่ละบุคคล มีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจและกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง โดยคิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าประโยชน์ส่วนตัว มีความคิดสร้างสรรค์และคิดค้นนวัตกรรมใหม่ ๆ เพื่อให้การปฏิบัติราชการและการบริหารราชการแผ่นดินเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ และมีมาตรการคุ้มครองป้องกันบุคลากรภาครัฐจากการใช้อำนาจโดยไม่เป็นธรรมของผู้บังคับบัญชา **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200501

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) พบว่า สำนักงาน ก.พ. แบ่งการให้คะแนนความผูกพัน ออกเป็น 3 หัวข้อ ได้แก่ (1) ความผูกพันต่องาน มีค่าร้อยละ 82.50 (2) ความผูกพันต่อองค์กร มีค่าร้อยละ 74.38 และ (3) แรงจูงใจในบริการสาธารณะ มีค่าร้อยละ 79.22 ส่งผลให้คะแนนความผูกพันภาพรวม อยู่ที่ร้อยละ 78.70 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 79.48 คิดเป็นร้อยละ 99.02 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่าค่าเฉลี่ยผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment: ITA) ที่จัดทำโดย สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ป.ป.ช.) และ 5 ตัวชี้วัดย่อยที่เลือกใช้ได้แก่ (1) การปฏิบัติหน้าที่ (2) การใช้งบประมาณ (3) การใช้อำนาจ (4) การใช้ทรัพย์สินของราชการ และ (5) คุณภาพการดำเนินงาน ซึ่งผลการประเมินเท่ากับ 92.06 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 91.37 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 100.76 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พิจารณาจากทั้ง 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ

(1) ดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลคะแนนความผูกพันภาพรวมอยู่ที่ร้อยละ 78.70 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้เพิ่มขึ้นไม่น้อยกว่าร้อยละ 5 โดยใช้ค่าคะแนนของปีก่อนหน้า (พ.ศ. 2563) เป็นปีฐานที่มีค่าร้อยละ 80.25 คิดเป็นร้อยละ -38.6 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

(2) ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ (ข้อมูล พ.ศ. 2566) มีผลการประเมินอยู่ที่ 92.06 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่น้อยกว่า 93 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 98.99 ของค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

ดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยทั้ง 2 ตัวชี้วัด โดยมีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ 49.49 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล ณ พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 80.25 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงที่ ร้อยละ 1.93** และดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่ 90.96 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 1.21**

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200501

การดำเนินงานที่ผ่านมา

เนื่องจากการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและต่อเนื่องในปัจจุบัน ทั้งด้านเทคโนโลยี สภาพแวดล้อม รูปแบบการดำเนินชีวิต สถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ทำให้วิธีการทำงานและการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐต้องปรับตัวเพื่อให้สอดคล้องกับสถานการณ์และบริบทที่เปลี่ยนแปลง ดังนั้น หน่วยงานภาครัฐจึงต้องส่งเสริมให้มีการพัฒนาในด้านต่าง ๆ ทั้งรูปแบบการทำงาน ความสามารถของบุคลากรให้สามารถปฏิบัติภารกิจ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างทันท่วงที ควบคู่ไปกับการส่งเสริมบุคลากรในด้านคุณธรรม จริยธรรม ความซื่อสัตย์สุจริต และมีจิตสาธารณะ เพื่อพัฒนาข้าราชการและเจ้าหน้าที่รัฐให้เป็นคนดีคนเก่ง ซึ่งหน่วยงานภาครัฐได้มีการจัดทำโครงการต่าง ๆ เพื่อพัฒนาบุคลากรให้มีความรู้และทักษะในการปฏิบัติงานทั้งสมรรถนะด้านพื้นฐาน และสมรรถนะเฉพาะด้าน ให้กับบุคลากรทุกระดับ ตั้งแต่ระดับผู้บริหาร ระดับผู้ปฏิบัติงาน และระดับสนับสนุน ทั้งในด้านของภาวะผู้นำ (Leadership Skills) และการมี Mindset ที่เหมาะสม มุ่งเน้นพัฒนาทักษะและสมรรถนะของบุคลากรภาครัฐให้มีความพร้อมเพื่อรองรับการปฏิบัติงาน อาทิ การพัฒนาทักษะด้านดิจิทัล ทักษะด้านภาษาต่างประเทศ ทักษะด้านการบริหารจัดการ นอกจากนี้ มีการสนับสนุนทุนการศึกษาให้กับบุคลากรไปศึกษาหรืออบรม ณ ต่างประเทศ ในการส่งเสริมให้บุคลากรภาครัฐเพิ่มศักยภาพในด้านความรู้และทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำมาปรับใช้ในการปฏิบัติงาน สามารถขับเคลื่อนภารกิจและนำไปสู่การเป็นภาครัฐที่มีสมรรถนะสูง คล่องตัว จากการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน และประชาชนเข้าถึงการใช้บริการได้สะดวกและง่ายขึ้น ทั้งนี้ ใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานภาครัฐ ได้มุ่งเน้นการปรับปรุงกระบวนการ บริหารทรัพยากรบุคคล ซึ่งเป็นองค์ประกอบสำคัญที่จะทำให้องค์กรภาครัฐมีประสิทธิภาพ ทันสมัย มีความเป็นมืออาชีพ แต่ทั้งนี้ ควรส่งเสริมให้มีการเรียนรู้และพัฒนาอย่างต่อเนื่อง และการมีกลไกในการถ่ายทอดองค์ความรู้และประสบการณ์อย่างเป็นระบบ พร้อมทั้งกำหนดตัวชี้วัดถึงระดับความสำเร็จของบุคลากรภาครัฐที่ได้รับการพัฒนา เพื่อติดตามประเมินผลให้มีทักษะที่เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ

สถิติดัชนีคุณธรรมและจริยธรรมของบุคลากรภาครัฐ

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การบริการประชาชน และประสิทธิภาพภาครัฐ

200501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

หากพิจารณาดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐ พ.ศ. 2565 พบว่า มีผู้ตอบแบบสำรวจ 86,880 คน คิดเป็นร้อยละ 20.61 ของจำนวนประชากร ทั้งสิ้น 421,521 คน (ข้อมูลเดือนกันยายน 2563 และ ตุลาคม 2564) ซึ่งยังไม่ถึงครึ่งหนึ่งของประชากรทั้งหมด ทำให้ผลของการประเมินยังไม่มีประสิทธิภาพเพียงพอต่อการบรรลุเป้าหมาย จึงควรหาแนวทางและวิธีในการส่งเสริมและสร้างแรงจูงใจให้ประชากรตอบแบบสำรวจให้มีจำนวนมากขึ้น ชี้ให้เห็นถึงข้อดีข้อเสียในการให้ข้อมูลเพื่อนำไปประกอบการพัฒนาหน่วยงานภาครัฐ และจะทำให้ทราบถึงปัญหา อุปสรรคต่าง ๆ ที่ส่งผลต่อดัชนีความผูกพันของบุคลากรภาครัฐที่มีต่อองค์กร เพื่อให้สามารถแก้ไขปัญหาได้ตรงประเด็นมากยิ่งขึ้น และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายที่กำหนด

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้อง ควรเร่งดำเนินการตามปัจจัยภายใต้ห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่จำเป็นต้องมีโครงการฯ มารองรับ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวกับการปรับปรุงกระบวนการบริหารทรัพยากรบุคคลโดยกำหนดกฎ ระเบียบ และแนวทางที่รองรับกับสถานการณ์ที่มีการเปลี่ยนแปลง เพื่อรองรับบุคลากรรุ่นใหม่ที่มีความสามารถ และจริยธรรม เป็นคนเก่งและคนดี นอกจากนี้ ต้องส่งเสริมการพัฒนาสมรรถนะการบริหารทรัพยากรบุคคลภาครัฐในทุกระดับ ซึ่งต้องวัดได้และส่งผลในเชิงประจักษ์ นำไปสู่ความสามารถในการสร้างความเปลี่ยนแปลงและการเป็นแบบอย่างที่ดี และขับเคลื่อนไปสู่องค์กรที่มีสมรรถนะสูง สามารถติดตามและประเมินผลการบริหารทรัพยากรบุคคล ด้วยกลไก เครื่องมือในการติดตามผลการบริหารทรัพยากรบุคคลในหน่วยงานต่าง ๆ ให้มีผลการประเมินบนพื้นฐานของความเป็นจริง และนำไปใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาระบบการบริหารทรัพยากรบุคคล เพื่อสร้างให้บุคลากรของรัฐเป็นคนที่มีศักยภาพในการเป็นคนดี คนเก่ง

แผนแม่บท

21

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

ภาครัฐโปร่งใส สังคมไทยปลอดการทุจริต
และการประพฤติมิชอบ

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จ.1

สำนักงาน ป.ป.ช.

มีวัตถุประสงค์เพื่อทำให้การทำงานของภาครัฐมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ มีการบริหารตามหลักธรรมาภิบาลและหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงในทุกระดับ มีวัฒนธรรมแยกแยะประโยชน์ส่วนบุคคลและประโยชน์ส่วนรวมของบุคลากรภาครัฐให้เกิดขึ้น และสร้างจิตสำนึกและค่านิยมให้ทุกภาคส่วนตื่นตัวละอายต่อการทุจริตประพฤติมิชอบทุกรูปแบบ มีส่วนร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเป้าหมายระดับประเด็น คือ **ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงต่อยุทธศาสตร์ชาติ ด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ อีกทั้งยังมีส่วนสนับสนุนต่อยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์และด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
210001

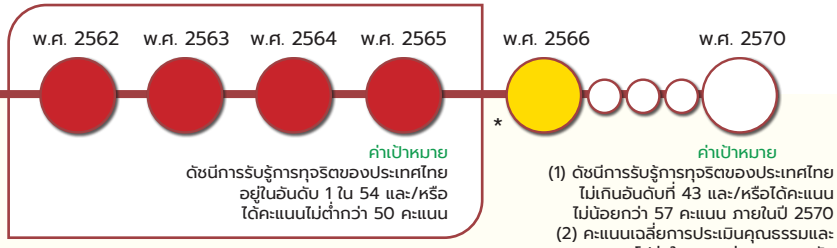

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210001 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้า 210001 ในส่วนคะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทยเป็นตัวชี้วัดที่เพิ่มขึ้นมาใหม่

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 210001
ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

สำนักงาน ป.ป.ช.

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทยไม่เกินอันดับที่ 43 และ/หรือได้คะแนนไม่น้อยกว่า 57 คะแนน ภายในปี 2570

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย ไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 210001 มีการปรับตัวชี้วัด จากเดิม 1 ตัวชี้วัด คือ ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย เป็น 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย ที่ยังคงค่าเป้าหมายเดิม ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 และ (2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย เป็นตัวชี้วัดที่เพิ่มขึ้นมาโดยมีค่าเป้าหมายไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่อันดับที่ 101 และได้คะแนน 36 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้อยู่ในอันดับไม่เกิน 90 และ/หรือ ได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 40 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 89.11 และร้อยละ 90.00 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 90.19 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 89 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 101.34 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ที่มา: https://www.nesdc.go.th/ewt_news.php?nid=13487&filename=anti_coruption

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ในภาพรวม พ.ศ. 2566

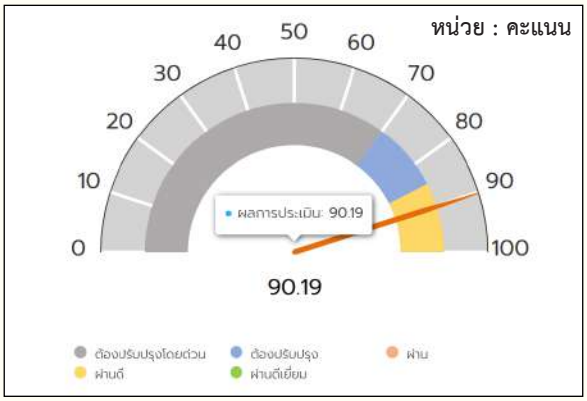

ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ในภาพรวมย้อนหลัง

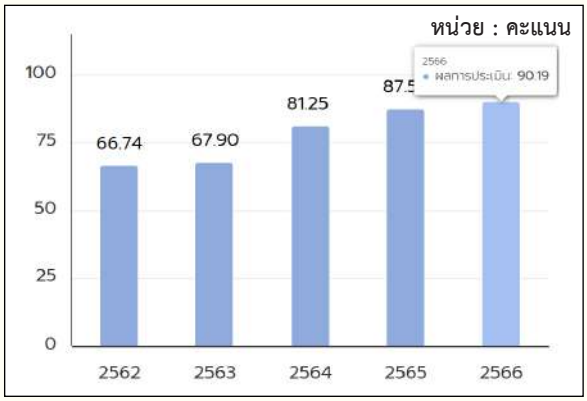

ที่มา: https://itas.nacc.go.th/report/rpt0101new?year=2023&isPublic=Truenew?year=2023&isPublic=True

ภาพสัดส่วนของหน่วยงานภาครัฐที่มีผลการประเมินผ่านเกณฑ์ตามค่าเป้าหมาย

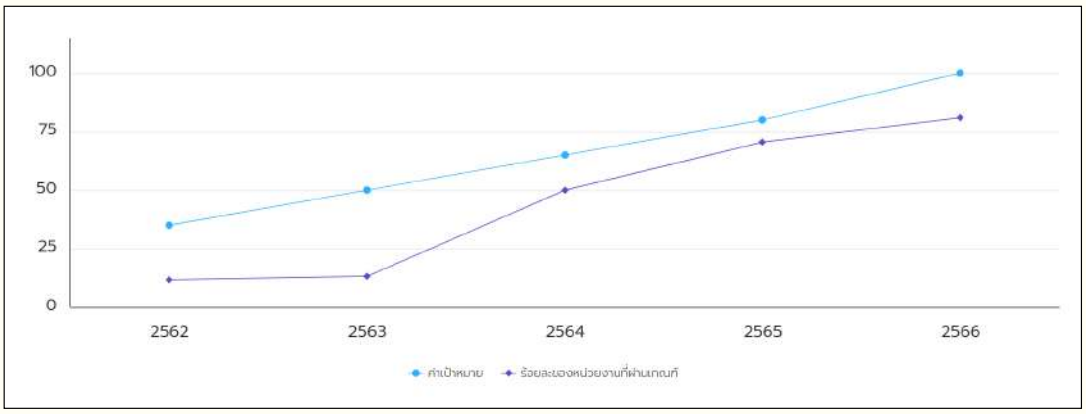

ที่มา: https://itas.nacc.go.th/report/rpt0101new?year=2023&isPublic=True

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) อยู่อันดับที่ 101 และได้คะแนน 36 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้อยู่ในอันดับไม่เกิน 43 และ/หรือได้คะแนนไม่ต่ำกว่า 57 คะแนน โดยคิดเป็นร้อยละ 42.57 และร้อยละ 63.16 ตามลำดับ ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ 90.19 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่า 89 คะแนนต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 101.34 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัวพบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 76.43 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)***

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด หากพิจารณาจากอันดับ ซึ่งอยู่ในอันดับที่ 110 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 8.18 และหากพิจารณาจากค่าคะแนน ซึ่งอยู่ที่ 35 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.86

(1) ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย

(2) คะแนนเฉลี่ยการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐทุกหน่วยงานในประเทศไทย สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 87.57 คะแนน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 2.99

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{\left(\frac{42.57+63.16}{2}\right)+100}{2}$

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) **210101 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต** มีแนวโน้มในการดำเนินการที่ดี สามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด โดยใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานเจ้าภาพให้ความสำคัญกับการมุ่งปรับพฤติกรรมคน โดยเน้นปลูกฝังวิธีคิดในกลุ่มเป้าหมายเด็กและเยาวชน เพื่อให้มีจิตสำนึกด้านความซื่อสัตย์สุจริต เป็นพลังสำคัญในการแก้ไขปัญหา พร้อมทั้งปรับระบบโดยสร้างนวัตกรรมการต่อต้านการทุจริต เพื่อให้สามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานของหน่วยงานภาครัฐให้เป็นไปอย่างโปร่งใสได้ทุกขั้นตอน เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริต **210102 คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง** ยังต้องติดตามและเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด โดยเฉพาะการร่วมมือกันของหน่วยงานเจ้าภาพและหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน ในเรื่องการลดข้อร้องเรียนของเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) และการลดคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองให้บรรลุตามค่าเป้าหมายที่กำหนด นอกจากนี้ การดำเนินการในระยะต่อไป ควรให้ความสำคัญในการผลักดันการแก้ไขปัญหาการทุจริต เรื่องสินบนอย่างจริงจัง เนื่องจากการติดสินบนเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการทุจริตและประพฤติมิชอบ ซึ่งมีผลต่อการบรรลุค่าเป้าหมายระดับประเด็นโดยเฉพาะตัวชี้วัด ดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย **210201 การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ** มีแนวโน้มในการดำเนินการที่ดีขึ้น สามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้ตามที่กำหนด โดยใน พ.ศ. 2566 หน่วยงานเจ้าภาพให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างประสิทธิภาพของกระบวนการและกลไกการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ โดยเฉพาะในด้านการดำเนินคดีการทุจริตให้เป็นไปอย่างรวดเร็วเฉียบขาด เป็นธรรม รวมทั้งมุ่งพัฒนาปรับปรุงมาตรการทางกฎหมาย เพื่อเสริมสร้างและสนับสนุนการปราบปรามการทุจริตให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ โดยเฉพาะการสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลกลางด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีการพัฒนาฐานข้อมูลคดีทุจริตที่สามารถส่งข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลระหว่างหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริต เพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบเป็นไปอย่างรวดเร็ว รวมทั้งสนับสนุนการดำเนินการให้เป็นดิจิทัลให้มากขึ้น ทั้งนี้ การนำระบบเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้พร้อมกับการพัฒนาแพลตฟอร์มอิเล็กทรอนิกส์ในแต่ละหน่วยงานให้ทันสมัย ส่งผลให้หน่วยงานมีการจัดการข้อมูลข่าวสารอย่างเป็นระบบ และสามารถดำเนินการตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสได้อย่างมีนัยสำคัญ เกิดความตื่นตัวในการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างกว้างขวางขึ้น ดังนั้นจึงสรุปได้ว่า สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบด้านการปลูกฝังจิตสำนึกค่านิยมและพฤติกรรมความซื่อสัตย์ และการปราบปรามการทุจริตในการดำเนินคดีทุจริตให้เป็นไปอย่างรวดเร็ว เป็นธรรม และโปร่งใสเป็นไปในทิศทางที่ดีขึ้น และสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้แต่ในเรื่องของการควบคุมการลดคดีทุจริตประพฤติมิชอบให้ลดลง ยังอยู่ในระดับที่ต้องเฝ้าระวังอย่างใกล้ชิด

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (21) การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ประกอบด้วย 3 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

Y2 เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ	210001		
Y1 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย	210101	210102	210201

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

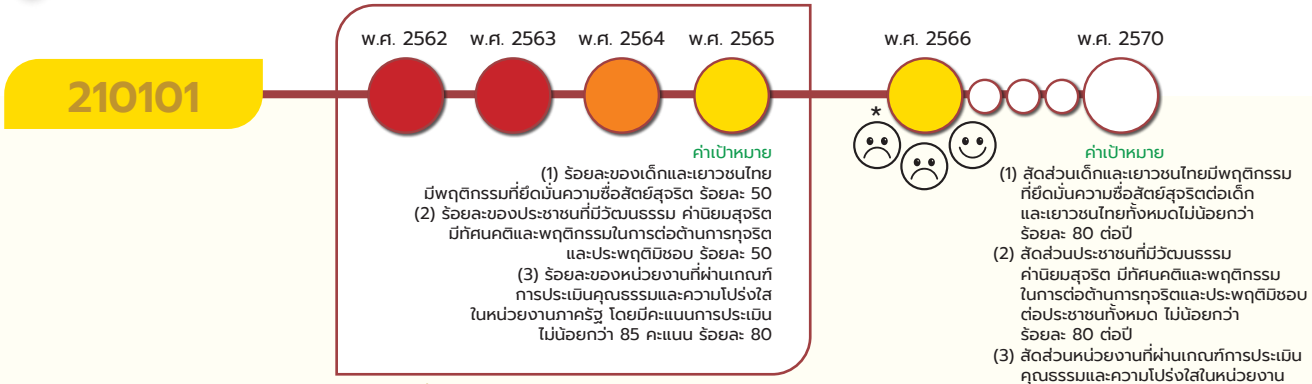

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210101 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210101

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี (2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี และ (3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 89.60 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 112

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 89.30 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 111.63

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 80.94 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.94

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 93.65 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 93.10 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.76

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 90.90 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 1.76

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 70.52 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 14.78

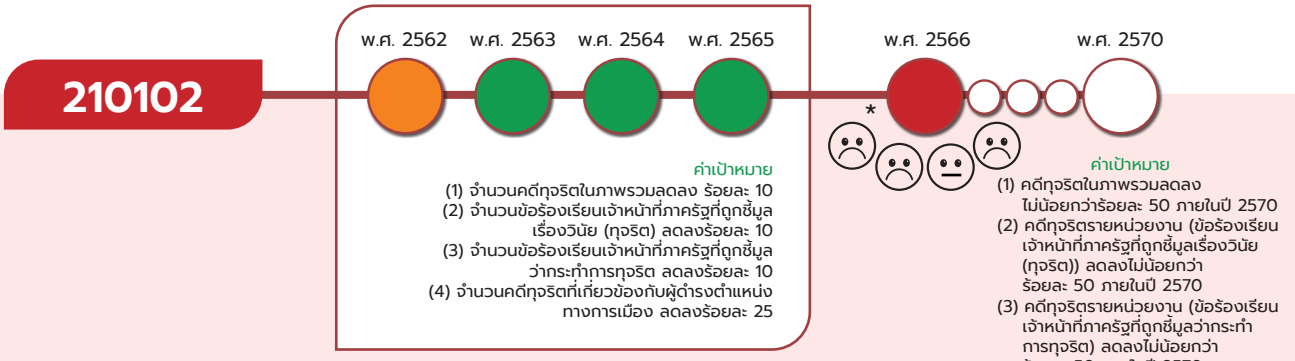

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210102 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210102

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) คดีทุจริตในภาพรวม ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 (3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570 และ (4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) คดีทุจริตในภาพรวม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา จำนวน 3,080 เรื่อง โดยลดลงร้อยละ 10.18 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 20.36

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 1 เรื่อง เทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ที่มีจำนวน 0 เรื่อง พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ -200

(3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 0 ข้อ ร้องเรียนในชั้นไต่สวน ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 100

(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง 34 เรื่อง เทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน ที่มีจำนวน 31 เรื่อง พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ -19.36

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 30.09 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) คดีทุจริตในภาพรวม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ลดลงร้อยละ 42.11 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 75.83

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 0 ข้อร้องเรียน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 100

(3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 0 ข้อร้องเรียนในชั้นไต่สวน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 31 เรื่อง สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 9.68

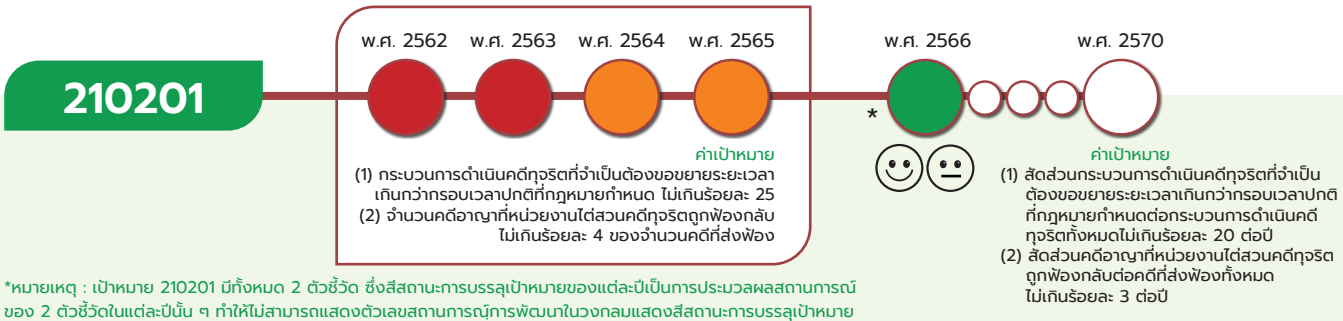

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210201 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210201

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี และ (2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติจำนวน 137 เรื่อง จากคดีทุจริตทั้งหมด จำนวน 970 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.12 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมาย โดยสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 141.64

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 0 เรื่อง เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมาย โดยสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 100

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

โดยเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 71.58 สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 80.27

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุดที่มีจำนวน 0 เรื่อง สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

210101

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จ.3

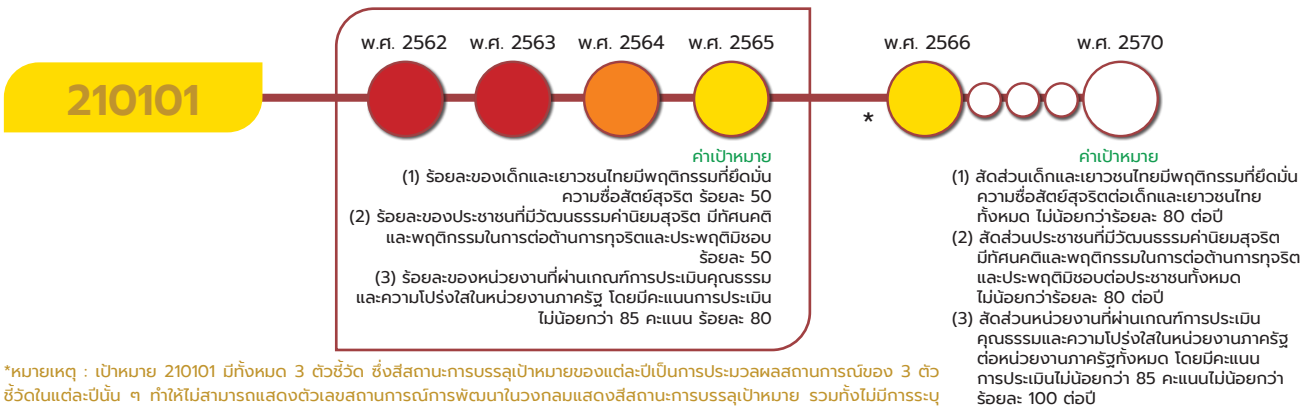

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210101 มีทั้งหมด 3 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 3 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมดไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210101

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชน มีจิตสำนึกความเป็นพลเมืองดี มีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ ข้าราชการ เจ้าหน้าที่ปฏิบัติหน้าที่โดยปราศจากพฤติกรรมที่ส่อไปในทางทุจริต ผ่านการปลูกฝังจิตสำนึกความซื่อสัตย์สุจริต และปรับระบบให้การดำเนินงานมีความโปร่งใส ตรวจสอบได้ รวมทั้งสนับสนุนให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการป้องกันและต่อต้านการทุจริต โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ (1) การปลุก/ปลูกจิตสำนึก คุณธรรมและจริยธรรม (2) การมีส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส (3) การมีระบบ กลไก หรือเครื่องมือการแจ้งเบาะแสและการป้องกันการทุจริตที่ทันสมัย และ (4) หน่วยงานภาครัฐและเอกชนมีคุณธรรมและความโปร่งใสในการปฏิบัติงาน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210101 ยังคงใช้ตัวชี้วัดเดิมทั้ง 3 ตัวชี้ตัว แต่มีการปรับเขียนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนมากขึ้น โดยมีการปรับค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 2 ตัวชี้วัด ได้แก่ (1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด จากเดิม ร้อยละ 60 เป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี (2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด จากเดิม ร้อยละ 60 เป็น ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี ในส่วนตัวชี้วัดที่ (3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ยังคงค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210101 **มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข **เป้าหมายที่ 2** กำลังคนมีสมรรถนะสูง สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตเป้าหมาย และสามารถสร้างงานอนาคต และ**หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** ภาครัฐ มีคุณภาพ เข้าถึงได้ **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการดำเนินการร้อยละ 89.60 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 112 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการดำเนินการร้อยละ 89.30 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 คิดเป็นร้อยละ 111.63 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 80.94 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ร้อยละ 100 คิดเป็นร้อยละ 80.94 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

ค่าร้อยละของหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ พ.ศ. 2566

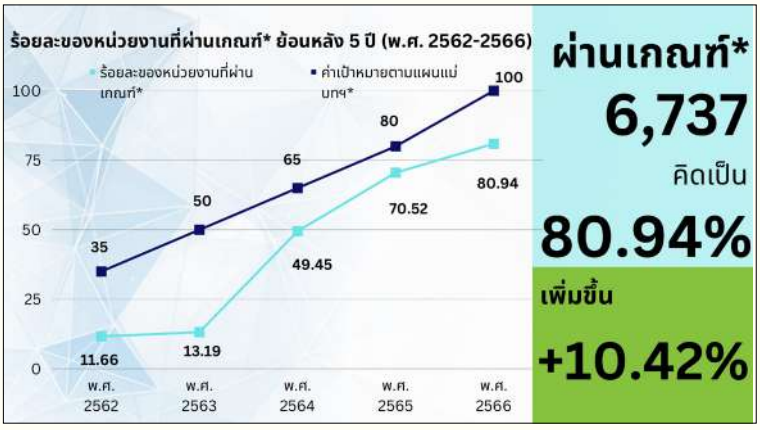

ที่มา: ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ (Integrity and Transparency Assessment : ITA) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210101

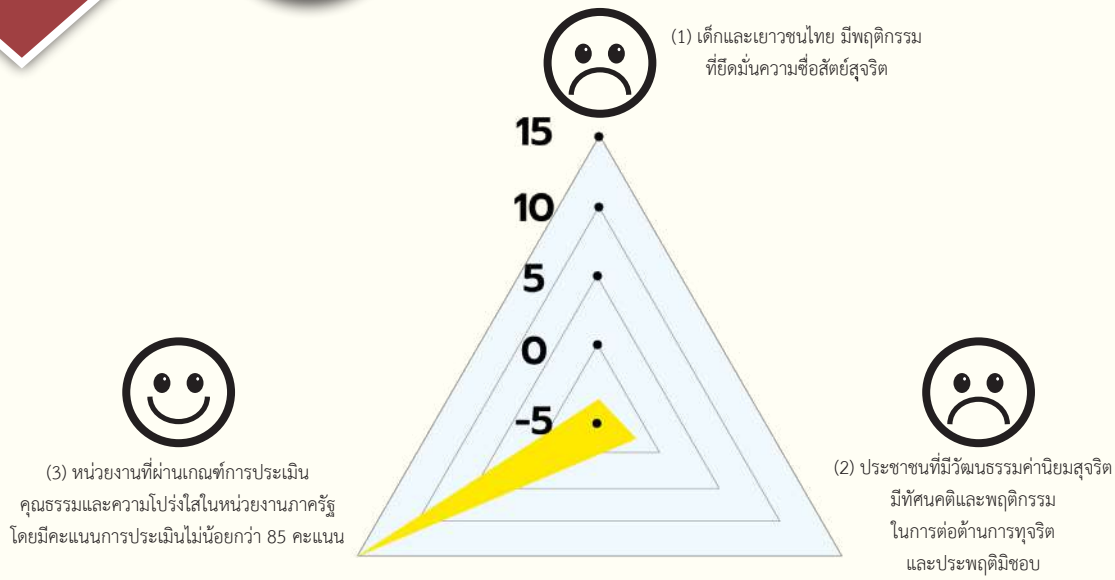

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 3 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 89.60 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 112

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 89.30 สูงกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 80 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 111.63

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่ร้อยละ 80.94 ต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 ต่อปี คิดเป็นร้อยละ 80.94

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 3 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 93.65 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)***

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) สัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 93.10 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 3.76

(2) สัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 90.90 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 1.76

(3) สัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด โดยมีคะแนนการประเมินไม่น้อยกว่า 85 คะแนน สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 70.52 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 14.78

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 100 + 80.94}{3}$

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานเจ้าภาพในการขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยฯ (สำนักงาน ป.ป.ช.) ร่วมดำเนินการกับหน่วยงานภาครัฐอื่น ๆ ขับเคลื่อนตามภารกิจหลักเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย 210101 ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต ดังนี้ (1) การดำเนินงานที่สนับสนุนความสำเร็จของปัจจัย F0101 การปลุก/ปลูกจิตสำนึกคุณธรรม และจริยธรรม โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างนวัตกรรมเครื่องมือ หลักสูตร เพื่อสร้างพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตแก่เด็กและเยาวชนไทย รวมทั้งสร้างความตระหนักในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมและส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริตร่วมต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เช่น ผลการสำรวจเพื่อประเมินพฤติกรรมความซื่อสัตย์สุจริตของเด็กและเยาวชนไทยในช่วงอายุ 12 – 24 ปี จำนวนทั้งสิ้น 46,600 คน พบว่า เด็กและเยาวชนให้คะแนนพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตอยู่ในระดับมากที่สุดร้อยละ 34.10 และระดับมากร้อยละ 55.50 จึงสรุปได้ว่าเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริต ร้อยละ 89.60 รวมทั้งผลการสำรวจเพื่อประเมินการมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติ และพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบของกลุ่มประชาชน (อายุ 25 ปีขึ้นไป) พบว่า ประชาชนมีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ถึงร้อยละ 89.30 (2) ผลการดำเนินงานที่สนับสนุนความสำเร็จของปัจจัย F0201 ส่วนร่วมของประชาชนในการเฝ้าระวังและแจ้งเบาะแส โดยหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินโครงการ/กิจกรรมเกี่ยวกับการสร้างจิตสำนึกและความตระหนักรู้ให้แก่ประชาชนในการแยกแยะผลประโยชน์ส่วนตนกับประโยชน์ส่วนรวมผ่านกลไกต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน เช่น การนำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษาตามแนวทางที่เหมาะสม โดยใน พ.ศ. 2566 มีหน่วยงานด้านการศึกษานำหลักสูตรต้านทุจริตศึกษาไปประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ประกอบด้วย หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน (รายวิชาเพิ่มเติม การป้องกันการทุจริต) ในโรงเรียนสังกัดทั้งภาครัฐและเอกชน จำนวน 36,045 โรงเรียน เป็นต้น และ (3) ผลการดำเนินงานที่สนับสนุนความสำเร็จของปัจจัย F0301 ระบบ/กลไก/เครื่องมือการแจ้งเบาะแสและการป้องกันการทุจริต เช่น สำนักงาน ป.ป.ช. ทำการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ ร่วมกับหน่วยงานกำกับติดตามการดำเนินงานตามมติคณะรัฐมนตรี โดยใช้กรอบแนวทางการประเมินเช่นเดียวกับปีงบประมาณ พ.ศ. 2565 เพื่อให้หน่วยงานภาครัฐปรับปรุงพัฒนาหน่วยงานตามหลักเกณฑ์การประเมินได้อย่างต่อเนื่อง รวมทั้งปรับเปลี่ยนรูปแบบการใช้งานระบบเทคโนโลยีสารสนเทศรองรับการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ เพื่อให้ประชาชนและเจ้าหน้าที่ของรัฐมีส่วนร่วมในการสะท้อนความคิดเห็นต่อการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐได้อย่างสะดวกและปลอดภัยมากขึ้น

แผนแม่บท
21

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ผลการดำเนินการตามตัวชี้วัดสัดส่วนเด็กและเยาวชนไทยมีพฤติกรรมที่ยึดมั่นความซื่อสัตย์สุจริตต่อเด็กและเยาวชนไทยทั้งหมด และตัวชี้วัดสัดส่วนประชาชนที่มีวัฒนธรรมค่านิยมสุจริต มีทัศนคติและพฤติกรรมในการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ต่อประชาชนทั้งหมด จะบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 แล้ว แต่ตัวชี้วัดสัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 สาเหตุส่วนหนึ่งเกิดจากระดับศักยภาพและความพร้อมของหน่วยงานด้านทรัพยากร บุคลากรองค์ความรู้ งบประมาณ เครื่องมือและเทคโนโลยี โดยเฉพาะอย่างยิ่งหน่วยงานภาครัฐขนาดเล็กรวมถึงองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ที่ยังมีข้อจำกัดในหลายด้านและต้องได้รับการส่งเสริมสนับสนุนให้สามารถยกระดับมาตรฐานการปฏิบัติงานตามเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

จากสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของตัวชี้วัดสัดส่วนหน่วยงานที่ผ่านเกณฑ์การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในหน่วยงานภาครัฐ ต่อหน่วยงานภาครัฐทั้งหมด ที่ยังไม่บรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ดังนั้นควรมีการดำเนินการแก้ไขปัญหาแบบบูรณาการ ดังนี้ (1) ศึกษาวิเคราะห์ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐ ในประเด็นที่ต้องได้รับการปรับปรุง และนำมาจัดทำเป็นแผนงานและกลยุทธ์ ตลอดจนการจัดทำองค์ความรู้และแนวทางพัฒนาการบริหารจัดการองค์กร เพื่อส่งเสริมให้หน่วยงานสามารถปรับปรุงแผนปฏิบัติการให้สอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาเพื่อยกระดับค่าคะแนนการประเมินรวมถึงประเด็นที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับค่าดัชนีการรับรู้การทุจริตของประเทศไทย และ (2) พัฒนาเครื่องมือการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่องโดยให้นำบริบทสภาพแวดล้อมการเปลี่ยนแปลงของสังคมและข้อร้องเรียนต่าง ๆ ไปพิจารณาประกอบการปรับปรุงข้อคำถามในแบบประเมินให้มีความเหมาะสม สะท้อนข้อเท็จจริง และสามารถนำผลการประเมินไปใช้ในการปรับปรุงและพัฒนาหน่วยงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น และทำให้คะแนนการประเมิน ของหน่วยงานปรับสูงขึ้นต่อไป

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210102

แผนแม่บทย่อย | การป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบ

จ.3

สำนักงาน ป.ป.ช.

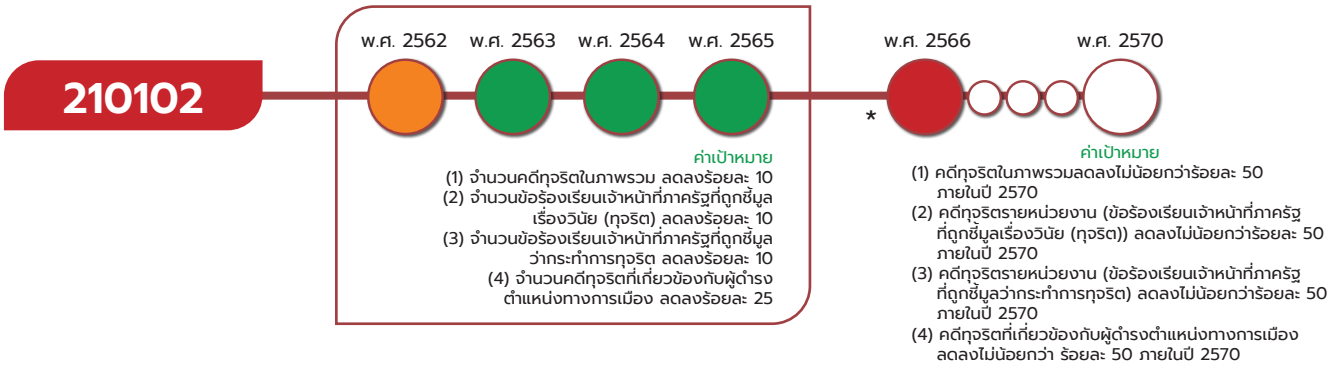

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210102 มีทั้งหมด 4 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 4 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210102

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) คดีทุจริตในภาพรวม ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570
(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายในปี 2570

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้จำนวนคดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลงจากการปรับกระบวนการดำเนินการทางกฎหมายให้มีความรวดเร็วมีประสิทธิภาพ พัฒนาเข้าสู่ระบบดิจิทัล รวมทั้งปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบที่เกี่ยวข้องให้สามารถบังคับใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ (1) การมีส่วนร่วมและศักยภาพของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริต และ (2) การประเมินและการเฝ้าระวังความเสี่ยงการทุจริต

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210102 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิม ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210102

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210102 **มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** ภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) คดีทุจริตในภาพรวม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 โดยประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนในคดีทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา จำนวน 3,080 เรื่อง พบว่า คดีทุจริตในภาพรวมลดลงร้อยละ 10.18 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 101.80 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(2) จำนวนข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 1 เรื่อง เมื่อเปรียบเทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ไม่มีเรื่องร้องเรียน พบว่า ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต) เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ -10 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(3) จำนวนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต สถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ไม่มีข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องอาญา (ทุจริต) ในชั้นไต่สวน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 โดยประเมินจากจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนคดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา มีจำนวน 34 เรื่อง เมื่อเทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) มีจำนวน 31 เรื่อง พบว่า คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 คิดเป็นร้อยละ -103.3 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ

210102

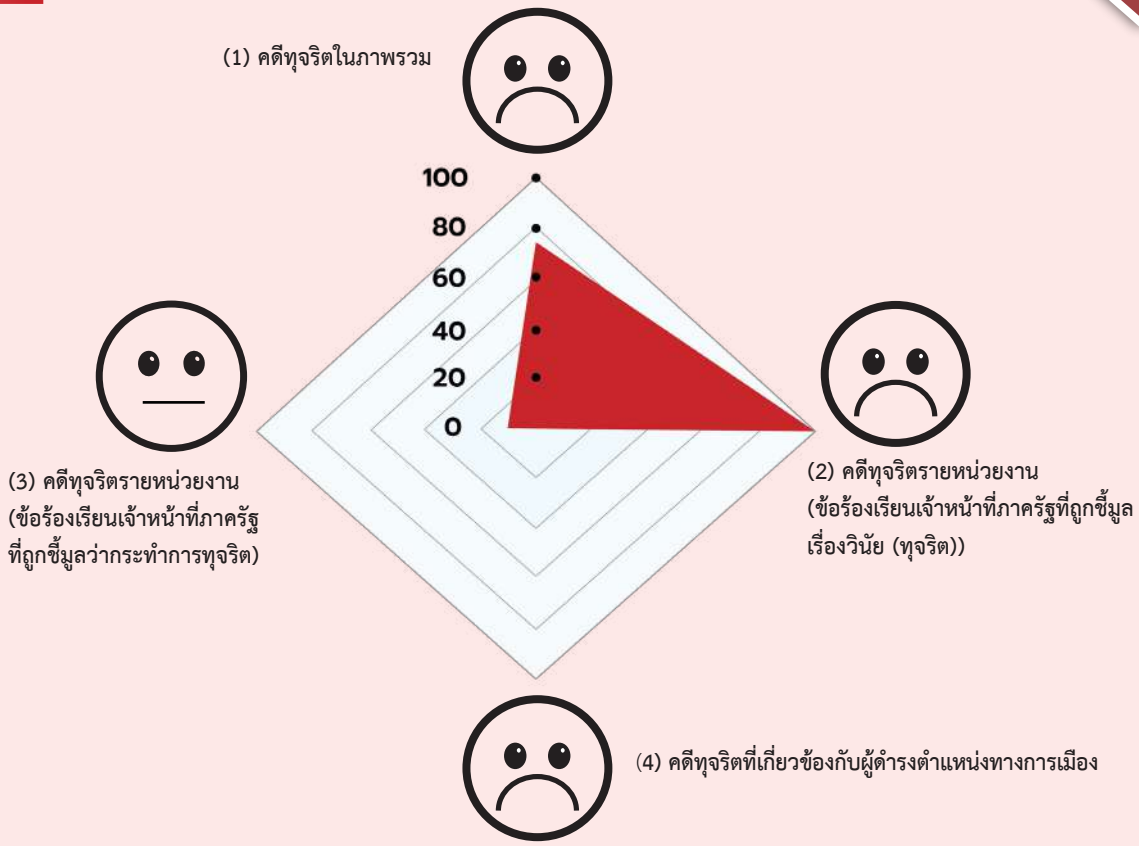

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 4 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) คดีทุจริตในภาพรวม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนในดีทุจริตที่อยู่ในหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการ ป.ป.ช. ในชั้นตรวจรับคำกล่าวหา จำนวน 3,080 เรื่อง โดยลดลงร้อยละ 10.18 จากปีก่อนหน้า ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 20.36

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 1 เรื่อง เทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน) ที่มีจำนวน 0 เรื่อง พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 100 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ -200

(3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูกชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 0 ข้อร้องเรียนในชั้นไต่สวน ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ 100

(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนเรื่องกล่าวหาร้องเรียนผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง 34 เรื่อง เทียบกับ พ.ศ. 2565 (ปีฐาน ที่มีจำนวน 31 เรื่อง พบว่า เพิ่มขึ้นร้อยละ 9.68 ต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ลดลงไม่น้อยกว่าร้อยละ 50 ภายใน พ.ศ. 2570 คิดเป็นร้อยละ -19.36

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 4 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 30.09 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)***

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100 และตัวชี้วัดที่มีค่าต่ำกว่าร้อยละ 0 จะกำหนดให้เป็น 0

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{20.36 + 0 + 100 + 0}{4}$

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) คดีทุจริตในภาพรวม สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ลดลงร้อยละ 42.11 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 75.83

(2) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูชี้มูลเรื่องวินัย (ทุจริต)) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 0 ข้อร้องเรียน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 100

(3) คดีทุจริตรายหน่วยงาน (ข้อร้องเรียนเจ้าหน้าที่ภาครัฐที่ถูชี้มูลว่ากระทำการทุจริต) สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 0 ข้อร้องเรียนในชั้นไต่สวน สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

(4) คดีทุจริตที่เกี่ยวข้องกับผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 31 เรื่อง สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 9.68

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ร่วมขับเคลื่อนการดำเนินการโดยมุ่งเน้นการดำเนินการตามนโยบาย ป้องนำปราบ โดยมีการดำเนินการที่ส่งผลต่อปัจจัยตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทย ทั้งในส่วนของการมีส่วนร่วมและศักยภาพของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริต การตรวจสอบภายในที่มีประสิทธิภาพออกฎหมายที่มีประสิทธิภาพ รวมไปถึงการปฏิบัติงานที่รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติด้วยการกำหนดมาตรการในการป้องปรามการทุจริตให้เท่าทันต่อพลวัตของการทุจริตให้สามารถระงับยับยั้งการทุจริตได้อย่างรวดเร็ว ไม่ก่อให้เกิดความเสียหายต่อประเทศ โดยให้ความสำคัญกับการนำเทคโนโลยีมาใช้เพื่อลดคดีทุจริต การจัดทำมาตรการข้อเสนอแนะเพื่อให้หน่วยงานภาครัฐ มีการบังคับใช้อย่างจริงจัง การจัดทำคู่มือเพื่อขับเคลื่อนการป้องกันและแก้ไขปัญหาการทุจริต การสนับสนุนให้ศูนย์ปฏิบัติการต่อต้านการทุจริต และทุกหน่วยงานภาครัฐจัดทำแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต เพื่อลดและปิดโอกาสการทุจริต รวมทั้งส่งเสริมและผลักดันให้นักการเมืองและพรรคการเมืองแสดงเจตจำนงในการต่อต้านการทุจริตต่อสาธารณะ ตลอดจนการขับเคลื่อนมาตรการและข้อเสนอแนะเพื่อป้องกันการทุจริตที่คณะรัฐมนตรีเห็นชอบ การพัฒนากระบวนงานให้มีความโปร่งใส ปลอดจากการทุจริต ลดการใช้ดุลยพินิจ การสร้างระบบเฝ้าระวังการทุจริตในองค์กร การประสานความร่วมมือและบูรณาการการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริต เพื่อลดคดีทุจริตอย่างมีประสิทธิภาพ การยกระดับและการกำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานทางจริยธรรมของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง รวมทั้งการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการป้องกันการทุจริตและประพฤติมิชอบของทุกหน่วยงาน รวมไปถึงการติดตามประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ ข้อเสนอแนะต่าง ๆ การประเมินสถานการณ์และสถิติข้อมูลคดีการทุจริต รวมทั้งการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารทางราชการ ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ เพื่อให้ประชาชน นักธุรกิจและนักลงทุนต่างชาติสามารถเข้าถึงข้อมูลได้ โดยเฉพาะ ในหน่วยงานภาครัฐที่มีภารกิจในการให้บริการประชาชน

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การขับเคลื่อนการดำเนินงานในการบูรณาการการทำงานร่วมกัน ของหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อยฯ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนให้มากยิ่งขึ้น รวมทั้งต้องปรับเปลี่ยนวิธีการทำงานให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยดำเนินการผ่านกลไกแผนงานบูรณาการ ต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ เนื่องจากการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ให้บรรลุเป้าหมาย ต้องอาศัยความร่วมมือของทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการร่วมดำเนินการ และถ่ายทอดตัวชี้วัดของแผนแม่บทฯ ไปกำหนดเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงาน ซึ่งจะทำให้หน่วยงานเกิดความรู้สึกเป็นเจ้าของ และมีส่วนร่วมรับผิดชอบขับเคลื่อนตัวชี้วัดให้บรรลุผลสำเร็จ รวมไปถึงประเด็นที่ควรมุ่งเน้นในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริต ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 ควรให้ความสำคัญในการผลักดันการแก้ไขปัญหาการทุจริตเรื่องสินบนอย่างจริงจัง เนื่องจากการติดสินบนเป็นแรงจูงใจสำคัญที่ทำให้เกิดการคอร์รัปชัน อีกทั้งยังเป็นการขับเคลื่อนการดำเนินงานภายใต้เป้าหมายของแผนแม่บทฯ เพื่อให้ภาครัฐมีความโปร่งใส ปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตที่ครอบคลุม 5 ประเด็น ได้แก่ ประเด็นสินบน ประเด็นการขัดกันระหว่างผลประโยชน์ ประเด็นความโปร่งใสในระบบงบประมาณ ประเด็นการตรวจสอบเจ้าหน้าที่รัฐ และประเด็นนโยบายของรัฐบาลในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ตลอดจนการกำหนดให้ทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจ/เอกชน และภาคประชาสังคม เข้ามามีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตอย่างจริงจัง โดยทุกหน่วยงานต้องมีกลไก วิธีการเฝ้าระวัง เพื่อไม่ให้เกิดการทุจริตในหน่วยงานมีแผนปฏิบัติการของหน่วยงาน โดยดำเนินงานสอดคล้องตามมติของคณะรัฐมนตรี หรือแนวทางของแผนบูรณาการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ ตลอดจนเสริมสร้างทัศนคติให้กับผู้บริหารของหน่วยงานต่าง ๆ ให้เห็นถึงความสำคัญในการแก้ไขปัญหาการทุจริต ซึ่งควรมุ่งเน้นการแก้ไขปัญหาการทุจริตในหน่วยงานเป็นประเด็นหลัก โดยหน่วยงานสามารถนำผล การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสของหน่วยงานภาครัฐ มาทบทวน ปรับปรุงพัฒนาองค์กรให้มีความเข้มแข็งและปรับตัวให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนได้อย่างต่อเนื่อง ผลักดันให้ส่วนราชการ หน่วยงานของรัฐ รัฐวิสาหกิจ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีมาตรการและแผนบริหารความเสี่ยงการทุจริต รวมไปถึงการสร้างกลไกการมีส่วนร่วมและเพิ่มศักยภาพของทุกภาคส่วนในการตรวจสอบและเฝ้าระวังการทุจริต การสร้างระบบการตรวจสอบบัญชีทรัพย์สินที่มีประสิทธิภาพ ตลอดจนการกำหนดบทลงโทษเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ทุจริตอย่างเหมาะสม

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210201

แผนแม่บทย่อย | การปราบปรามการทุจริต

จ.3

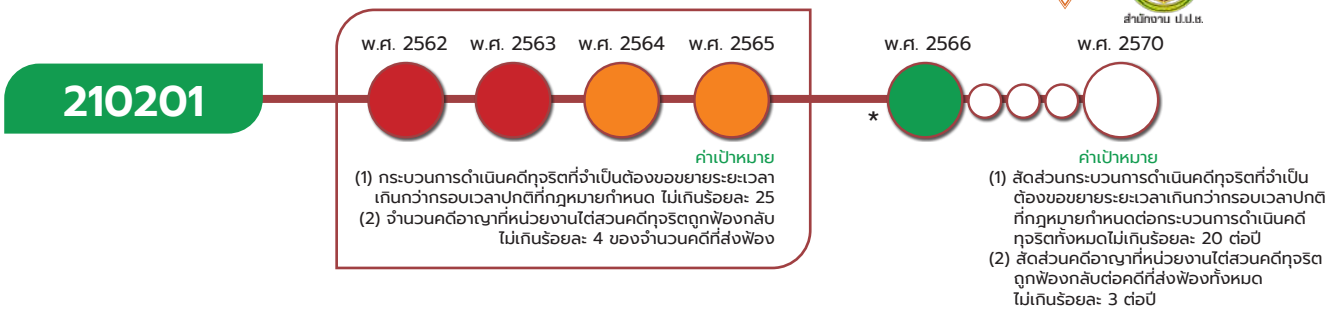

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 210201 มีทั้งหมด 2 ตัวชี้วัด ซึ่งสีสถานะการบรรลุเป้าหมายของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในแต่ละปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย รวมทั้งไม่มีการระบุค่าเป้าหมายตัวเลขรวมของเป้าหมาย 210201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ ผ่านการปรับปรุงและเพิ่มประสิทธิภาพกระบวนการปราบปรามการทุจริต รวมทั้งจัดทำระบบฐานข้อมูลองค์ความรู้ด้านการปราบปรามการทุจริต โดยมีปัจจัยความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ (1) กลไกและระบบบริหารจัดการกระบวนการปราบปรามการทุจริต (2) ฐานข้อมูลที่บูรณาการ เพื่อการปราบปรามการทุจริต และ (3) กฎหมายและการบังคับใช้ที่มีประสิทธิภาพ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210201 ยังคงเป้าหมาย ตัวชี้วัด และค่าเป้าหมายเดิม ตามที่ปรากฏในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ที่เผยแพร่เมื่อวันที่ 18 เมษายน 2562 แต่มีการปรับเขียนตัวชี้วัดให้มีความชัดเจนมากขึ้น

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 210201 มี**ความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 1** ภาครัฐมีคุณภาพ เข้าถึงได้ **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ลดลงร้อยละ 14.12 ดีกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 20 คิดเป็นร้อยละ 141.64 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 ไม่มีคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ดีกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดค่าเป้าหมายไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 3 คิดเป็นร้อยละ 100 ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ได้แก่

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด ต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติจำนวน 137 เรื่อง จากคดีทุจริตทั้งหมดจำนวน 970 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.12 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 20 ต่อปี ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมาย โดยสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 141.64

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 0 เรื่อง เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ที่ไม่เกินร้อยละ 3 ต่อปี ซึ่งดีกว่าค่าเป้าหมาย โดยสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด คิดเป็นร้อยละ 100

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210201

ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว พบว่า มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 100 ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)***

เปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) สัดส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดต่อกระบวนการดำเนินคดีทุจริตทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ร้อยละ 71.58 สะท้อนให้เห็นว่าสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 80.27

(1) กระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขอขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนด

(2) สัดส่วนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ ต่อคดีที่ส่งฟ้องทั้งหมด สถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) เทียบกับสถานการณ์ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีจำนวน 0 เรื่อง สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

(2) คดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ

*หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 100}{2}$

การดำเนินงานที่ผ่านมา

แนวทางด้านการปราบปรามการทุจริต ผลการดำเนินการในส่วนกระบวนการดำเนินคดีทุจริตที่จำเป็นต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติที่กฎหมายกำหนดนั้น พบว่า ผลประเมินจากจำนวนเรื่องไต่สวนหลังพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต พ.ศ. 2561 บังคับใช้ในแต่ละปีงบประมาณที่ดำเนินการเกินกว่ากรอบระยะเวลา 2 ปี ตามมาตรา 48 นับแต่วันที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวน **ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 มีจำนวน 833 เรื่อง เทียบกับจำนวนเรื่องที่คณะกรรมการ ป.ป.ช. มีมติให้ไต่สวน ในปีงบประมาณ พ.ศ. 2564 จำนวน 970 เรื่อง** (นับว่ามีเรื่องที่ต้องขยายระยะเวลาเกินกว่ากรอบเวลาปกติ 137 เรื่อง คิดเป็นร้อยละ 14.12 ของจำนวนคดีทั้งหมด) และผลการดำเนินการในส่วนจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับนั้น พบว่า จากการประเมินหน่วยงานไต่สวน สอบสวนคดีอาญาทุจริตที่ส่งเรื่องฟ้องร้องไปยังศาลแล้ว ศาลพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้องและผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับอันอาจเกิดจากการพิจารณาแล้วเห็นว่า จัดทำสำนวนไม่ชอบหรือการปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ โดยจำนวนคดีอาญาที่ผู้ปฏิบัติงานในหน่วยงานถูกฟ้องกลับ (ในปีงบประมาณที่ประเมิน) อันเนื่องมาจากศาลมีคำพิพากษาถึงที่สุดให้ยกฟ้อง เทียบกับจำนวนคดีที่ส่งฟ้อง ผลการประเมิน คือ **ไม่มีจำนวนคดีอาญาที่หน่วยงานไต่สวนคดีทุจริตถูกฟ้องกลับ** โดยมีหน่วยงานหลักที่สำคัญร่วมกันดำเนินโครงการ / กิจกรรมเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพเกี่ยวกับการดำเนินคดีทุจริตให้รวดเร็ว เป็นธรรม และเป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด และสามารถขับเคลื่อนตัวชี้วัดไปสู่การบรรลุเป้าหมาย จำนวน 3 หน่วยงาน ได้แก่ สำนักงาน ป.ป.ช. สำนักงานคณะกรรมการ

การต่อต้านการทุจริต และประพฤติมิชอบ

210201

ป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ (สำนักงาน ป.ป.ท.) และสำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน ผลการดำเนินการในปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ข้างต้นแสดงให้เห็นถึงประสิทธิภาพการปราบปรามการทุจริต (โดยเฉพาะในด้านกลไกและระบบบริหารจัดการและความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการค้นหาความจริงร่วมกัน) และการบูรณาการฐานข้อมูลและการพัฒนาความร่วมมือกันในการปราบปรามการทุจริตให้ดียิ่งขึ้น นับเป็นการนำหลักการเพิ่มประสิทธิภาพของระบบราชการและการแสวงหาประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ โดยเฉพาะในเรื่องการปรับเปลี่ยนการบริหารจัดการและโครงสร้างของภาครัฐให้ยืดหยุ่น เชื่อมโยงเปิดกว้าง มีประสิทธิภาพเพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงที่เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ และการปรับเปลี่ยนภาครัฐเป็นรัฐบาลดิจิทัล ที่ใช้ข้อมูลในการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนาประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การแก้ไขปัญหาการทุจริตจำเป็นต้องได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วน แต่ยังมีข้อจำกัดด้านงบประมาณของบางหน่วยงาน ทำให้ไม่สามารถดำเนินการได้อย่างเต็มที่ นอกจากนี้ เนื่องจากกระบวนการยุติธรรมในการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบต้องอาศัยเวลาและขั้นตอนในการดำเนินการ อาทิ ในขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลพยานหลักฐาน การสืบสวน การสั่งฟ้อง การไต่สวน ขั้นตอนการสอบสวนคดี การปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่มีหน้าที่ต้องอาศัยเวลาในการดำเนินการ ทำให้ประชาชนมีทัศนคติและความรู้สึกว่า กระบวนการยุติธรรมในภาพรวมยังไม่สามารถอำนวยความสะดวกให้กับประชาชนได้อย่างเสมอภาคและเป็นธรรม การดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบมีความล่าช้า ไม่เด็ดขาดและขาดประสิทธิภาพ ทำให้ผู้กระทำการทุจริตขาดความยำเกรง ผู้กระทำผิดยังไม่ได้รับการลงโทษในฐานที่ก่อให้เกิดความเสียหายให้กับประเทศได้อย่างรวดเร็ว หรือภายในเวลาที่เป็นที่สนใจ ซึ่งนับเป็นอุปสรรคต่อการสร้างความเชื่อมั่นในการผลักดันให้เกิดพลังทางสังคม อาจมีผลทำให้กระบวนการมีส่วนร่วมในการต่อต้านการทุจริตลดน้อยลง

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ควรสนับสนุนให้เกิดการมีส่วนร่วมระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งจากภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชน และให้ความสำคัญกับการสนับสนุนการดำเนินงานของศูนย์ข้อมูลกลางด้านการต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบที่มีการพัฒนาฐานข้อมูลคดีทุจริตที่สามารถส่งข้อมูล แลกเปลี่ยนข้อมูลกับหน่วยงานด้านการปราบปรามการทุจริตตลอดจนเสริมสร้างให้เกิดการปรับเปลี่ยนบูรณาการข้อมูลภาครัฐ ซึ่งรวมถึงข้อมูลเพื่อการดำเนินคดีทุจริตและประพฤติมิชอบ ในรูปแบบดิจิทัล ให้มีมาตรฐาน ถูกต้อง ปลอดภัย พร้อมใช้งาน ไม่เป็นภาระกับผู้ให้ข้อมูล ตลอดจนมีการเชื่อมโยงข้อมูลระหว่างหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน นับเป็นกลไกผลักดันให้มาตรการแก้ไขปัญหาการทุจริตแบบบูรณาการดำเนินไปได้อย่างบรรลุผล นอกจากนี้ ควรสนับสนุนการออกแบบกระบวนการปฏิบัติงานระหว่างกันให้เป็นดิจิทัลให้มากขึ้น ตลอดจนเพิ่มระดับความเข้มข้นในการพิทักษ์ข้อมูลให้ถูกต้อง ปลอดภัย ถูกกฎหมาย ตลอดจนควรให้ความสำคัญกับการเพิ่มระดับความเข้มงวดในการดูแลคุ้มครองผู้ให้ข้อมูลด้วย

แผนแม่บท

22

กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

มุ่งเน้นให้มีกฎหมายที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศ
และนำกฎหมายไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ
รวมทั้งมีกระบวนการยุติธรรมตามมาตรฐานสากล
เพื่ออำนวยความยุติธรรมตามสิทธิของประชาชน
อย่างรวดเร็ว ทั่วถึงและเท่าเทียม

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อเป็นเครื่องมือในการจัดระเบียบสังคมและเกิดประโยชน์ต่อทุกภาคส่วน โดยใช้กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม เป็นกลไกสำคัญ เพื่อให้ประชาชนได้รับการอำนวยความยุติธรรมตามหลักสิทธิมนุษยชนอย่างเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติ โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม และ (2) การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ** มีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ และมีส่วนสนับสนุนยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม เพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
220001

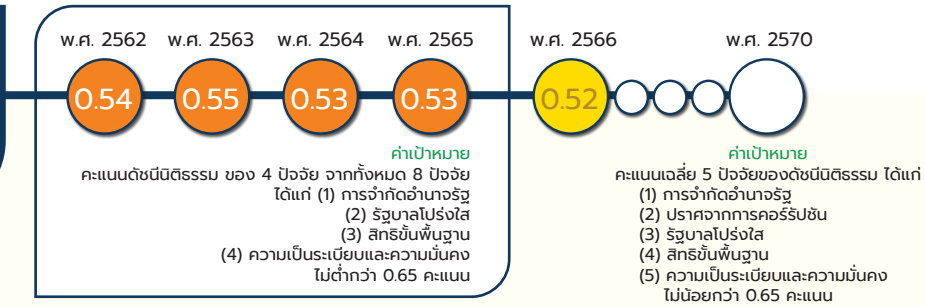

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 220001 กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอร์รัปชัน (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 220001 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีนิติธรรม คะแนนในทุกปัจจัย ไม่ต่ำกว่า 0.65 คะแนน เป็น คะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การจำกัดอำนาจรัฐ (2) ปราศจากการคอร์รัปชัน (3) รัฐบาลโปร่งใส (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

แผนแม่บท
22

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ค่าคะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม (Rule of Law Index)** ซึ่งจัดทำโดย World Justice Project (WJP) ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.52 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.55 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 94.55 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนทั้ง 5 ปัจจัยดังกล่าว พบว่า ปัจจัยที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ (5) ความเป็นระเบียบและความมั่นคง มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.74 คะแนน สำหรับปัจจัยอื่น ๆ มีค่าคะแนนลดหลั่นลงตามลำดับ ได้แก่ ปัจจัยที่ (3) รัฐบาลโปร่งใส 0.48 คะแนน (4) สิทธิขั้นพื้นฐาน 0.46 คะแนน (1) การจำกัดอำนาจรัฐ 0.45 คะแนน และ (2) ปราศจากการคอร์รัปชัน 0.45 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ย 5 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.52 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 80 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 0.52 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

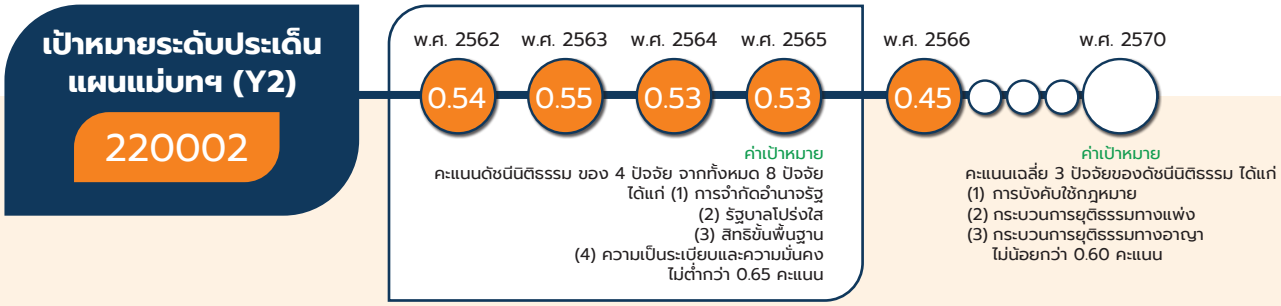

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 220002 การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 220002 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> ดัชนีนิติธรรม คะแนนในทุกปัจจัย ไม่ต่ำกว่า 0.65 คะแนน <u>เป็น</u> คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม ได้แก่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา ไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน ภายในปี 2570

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม (Rule of Law Index)** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.45 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่มีค่าอยู่ที่ 0.48 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 93.75 ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ ทั้งนี้ เมื่อพิจารณาค่าคะแนนทั้ง 3 ปัจจัยดังกล่าว พบว่า ปัจจัยที่มีคะแนนสูงสุด ได้แก่ ปัจจัยที่ (2) กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.49 คะแนน ปัจจัยที่ (1) การบังคับใช้กฎหมาย 0.44 คะแนน และ (3) กระบวนการยุติธรรมทางอาญา 0.41 คะแนน ตามลำดับ

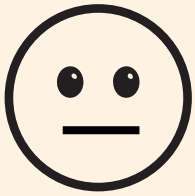

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่า**คะแนนเฉลี่ย 3 ปัจจัยของดัชนีนิติธรรม** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.45 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.60 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 75 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ.2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีค่าคะแนนเฉลี่ยอยู่ที่ 0.45 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

ทั้งนี้ การดำเนินงานเพื่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บทฯ (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ยังมีประเด็นท้าทายที่ต้องเร่งดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายโดยเร็ว โดยเฉพาะปัญหาความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชน ความรู้ ความเข้าใจในกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมของประชาชนที่ยังมีไม่เพียงพอ การที่ประชาชนไม่สามารถเข้าถึงความช่วยเหลือจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมได้ตามสิทธิของตนเอง ก่อให้เกิดทัศนคติในเชิงลบและความไม่เชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม อย่างไรก็ตาม แม้ว่าเป้าหมายของแผนแม่บทย่อย (Y1) ส่วนใหญ่จะมีผลการดำเนินงานดีขึ้นและมีสถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย แต่ยังมีผลการดำเนินงานในบางปัจจัยที่ยังไม่สามารถบรรลุค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ.2566 ได้ และส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาคโปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึงและปราศจากการเลือกปฏิบัติ ประเด็นท้าทายที่ต้องดำเนินการให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนด อาทิ การสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนต่อแนวทางและการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรม การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้เกิดความเชื่อมโยงของฐานข้อมูลตลอดกระบวนการยุติธรรม การนำมาตรการทางเลือกที่เหมาะสมมาใช้ควบคู่กับกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และการเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมในการยึดหลักนิติธรรมเพื่ออำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนตามสิทธิมนุษยชนที่พึงจะได้รับโดยไม่เลือกปฏิบัติ

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วย 5 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) มีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

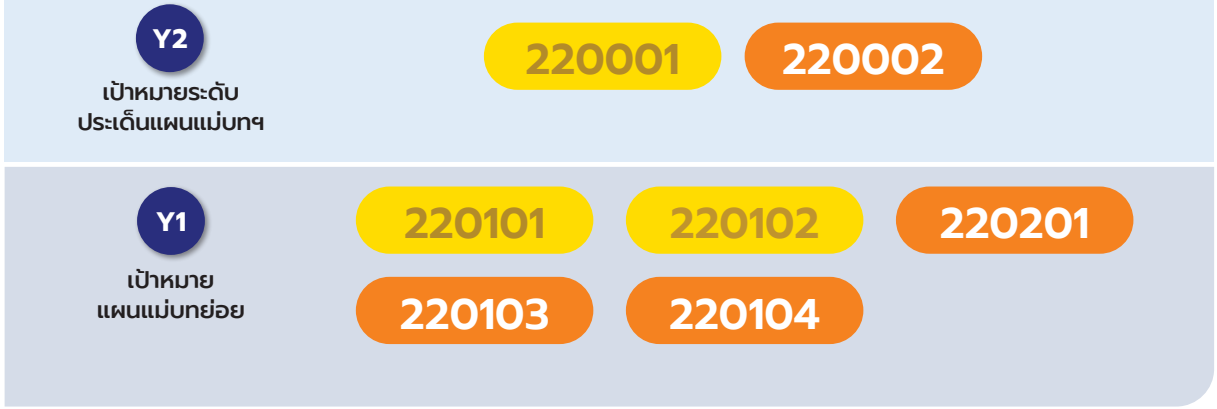

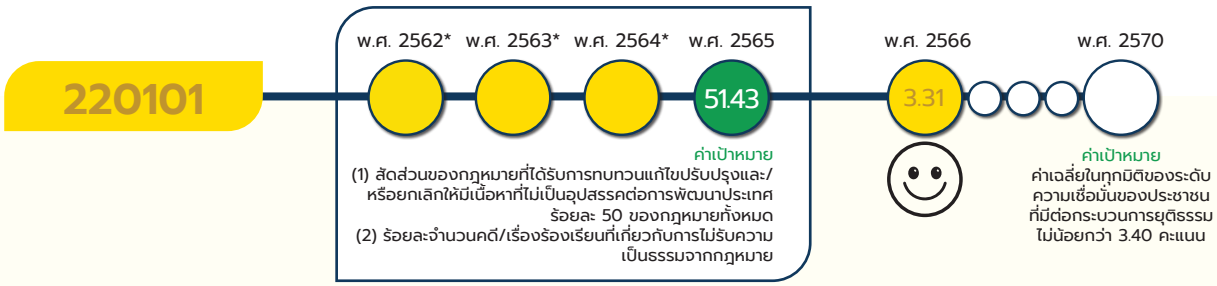

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 220101 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการบรรยายที่ไม่มีข้อมูลตัวเลข ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมาย ที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก**ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลการประเมินอยู่ที่ 3.31 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ที่ต้องไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 97.35 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 3.16 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.75**

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

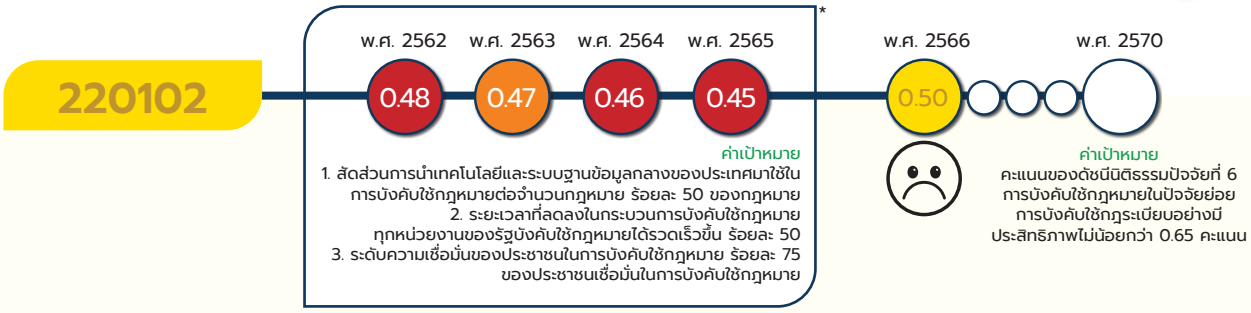

*หมายเหตุ : 220102 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 – 2565 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีนิติธรรม ปัจจัยการบังคับใช้กฎหมาย

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจ ทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติและเป็นธรรม กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ค่าคะแนนดัชนีนิติธรรม ซึ่งจัดทำโดย World Justice Project (WJP) ปัจจัยที่ 6 “การบังคับใช้กฎหมาย” ในปัจจัยย่อย “การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ” ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่า**คะแนนดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 ในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพของประเทศไทย** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.50 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 76.92 ส่งผลให้**สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าอยู่ที่ 0.53 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 5.66**

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 220103 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนากฎหมายหลังจากพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้ ซึ่งสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2563 เป็นการบรรยายที่ไม่มีข้อมูลตัวเลข ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ค่าคะแนนดัชนีนิติธรรม ซึ่งจัดทำโดย World Justice Project (WJP) ปัจจัยที่ 3 “รัฐบาลโปร่งใส” ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่า**คะแนนดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชนของประเทศไทย** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.49 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 75.38 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.49 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

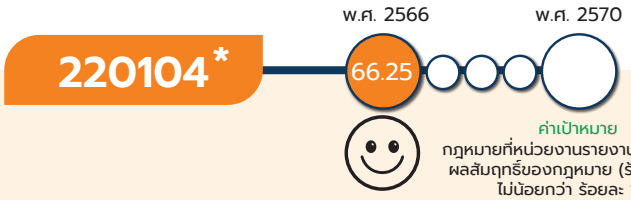

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 220104 การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากค่าร้อยละของกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก**กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่อัตราร้อยละ 51.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 28.82**

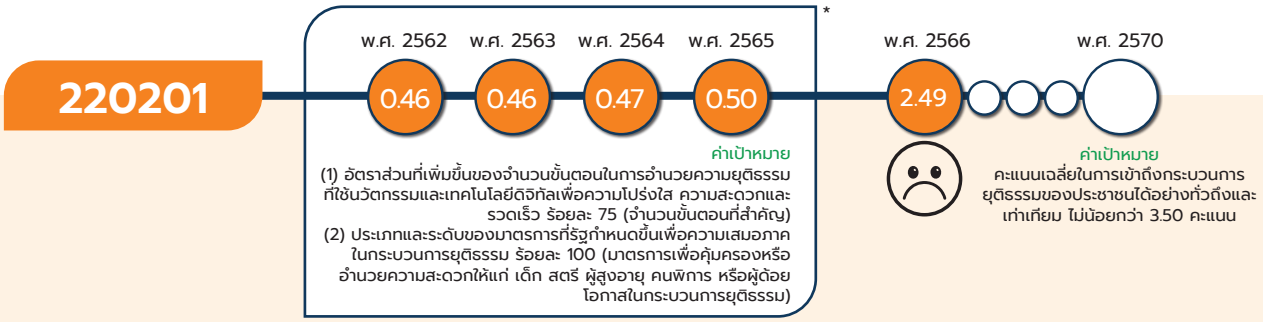

*หมายเหตุ : 220201 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 – 2565 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนียุติธรรม มิติด้านที่ 6 การบังคับใช้กฎหมาย มิติด้านที่ 7 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง และมิติด้านที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือค่าคะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าคะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลการประเมินอยู่ที่ 2.49 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 71.14 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 3.31 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 24.77**

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220101

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

จ.3

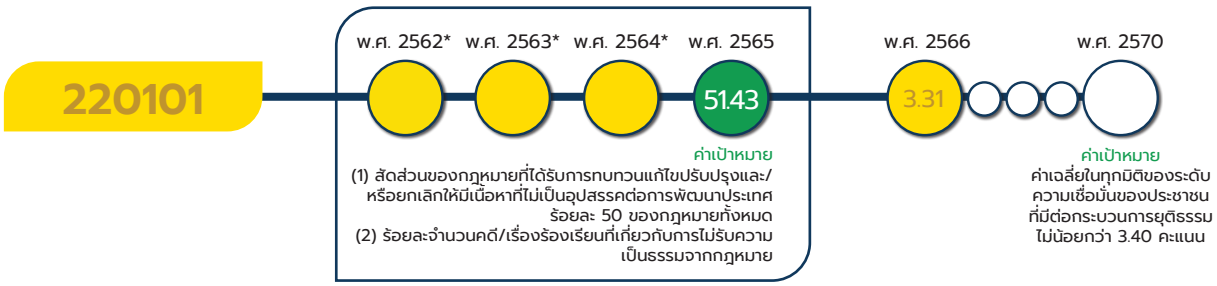

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 220101 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2564 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นการบรรยายที่ไม่มีข้อมูลตัวเลข ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชน ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศ โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การทบทวนความจำเป็นความเหมาะสมของกฎหมาย โดยคำนึงถึงบริบทการเปลี่ยนแปลงอย่างรอบด้าน ยกเลิกหรือปรับปรุงที่ล้าสมัย ไม่จำเป็น หรือเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ให้กฎหมายทันสมัย ลดความเหลื่อมล้ำ เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยงานของภาครัฐในการพัฒนาประเทศ เอื้อต่อการประกอบธุรกิจทั้งในและต่างประเทศในทุกภาคส่วน ให้เกิดการกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคม รวมไปถึงพัฒนาสมรรถนะของบุคลากรผู้บังคับใช้กฎหมายให้รู้ถึงบทบาทหน้าที่ของตนเอง

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220101 นี้ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนของกฎหมายที่ได้รับการทบทวนแก้ไข ปรับปรุงและ/ หรือยกเลิกให้มีเนื้อหาที่ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ร้อยละ 100 ของกฎหมายทั้งหมด เป็น ค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน ภายในปี 2570

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

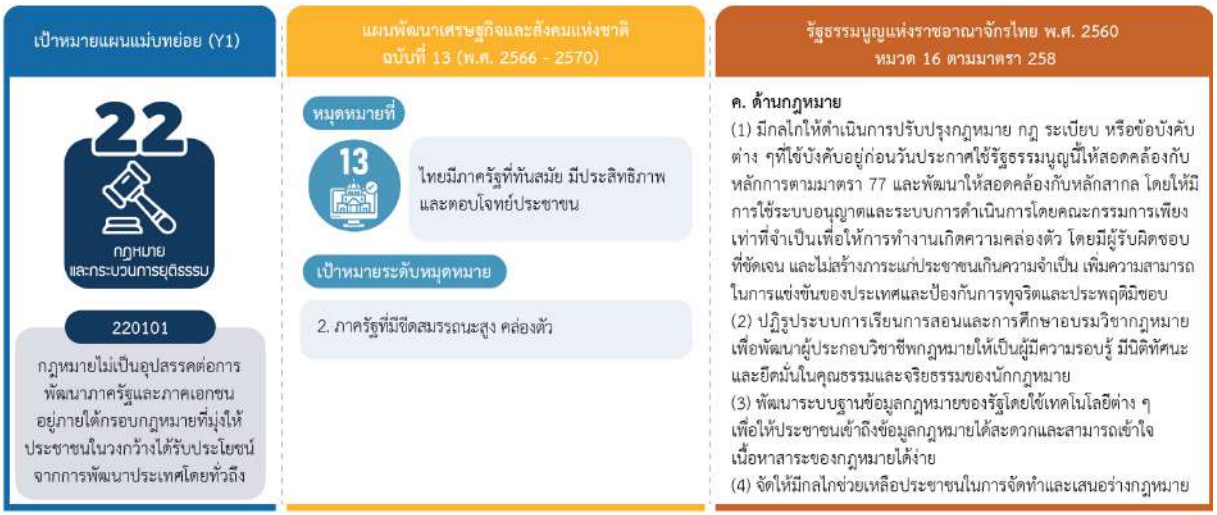

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566-2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ใส่ส่วนของด้านกฎหมาย** ที่กำหนดให้ มีกลไกให้ดำเนินการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ โดยให้มีการใช้ระบบอนุญาตและระบบการดำเนินการโดยคณะกรรมการเพียงเท่าที่จำเป็นเพื่อให้การทำงานเกิดความคล่องตัว มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน และไม่สร้างภาระแก่ประชาชนเกินความจำเป็นเพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม จัดเก็บโดยสำนักงานกิจการยุติธรรม ซึ่งเป็นข้อมูลประกอบตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) โดยเป็นการสำรวจกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนทั้งที่เคย/ไม่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่าสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565)

คะแนนเฉลี่ยระดับความเชื่อมั่นของประชาชน ที่มีต่อกระบวนการยุติธรรมประจำปี พ.ศ. 2563 - 2565

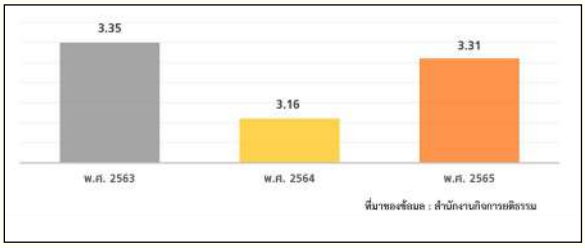

ที่มา: สำนักงานกิจการยุติธรรม

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220101

มีผลการประเมินอยู่ที่ 3.31 คะแนน จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้มีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 3.21 คะแนน ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 103.12 แสดงให้เห็นว่า ประชาชนมีความเชื่อมั่นในประสิทธิภาพของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมดีขึ้น เมื่อพิจารณารายประเด็นที่ส่งผลต่อความเชื่อมั่นของประชาชนดังกล่าวนั้น พบว่า คุณภาพการให้บริการในเรื่องสมรรถนะของผู้ให้บริการมากที่สุด ส่วนเรื่องที่ประชาชนมีความเชื่อมั่นน้อยที่สุดคือ ความสะดวกในการรับบริการ ซึ่งเป็นเรื่องที่ควรพัฒนาและปรับปรุงต่อไป

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าเฉลี่ยในทุกมิติของระดับความเชื่อมั่นของประชาชนที่มีต่อกระบวนการยุติธรรม ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) มีผลการประเมินอยู่ที่ 3.31 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 3.40 คะแนน คิดเป็นร้อยละ 97.35 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 3.16 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 4.75**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนในปีงบประมาณ 2566 โดยภาพรวมมุ่งให้ความสำคัญในการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับ ให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบัน โดยเฉพาะกฎหมายที่มีผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจและความสามารถในการแข่งขันของภาคเอกชน อาทิ การทบทวนกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้องกับการใช้สิทธิประโยชน์ทางภาษีอากร ระเบียบปฏิบัติและมาตรการที่เกี่ยวข้องกับการปฏิบัติพิธีการศุลกากร อันจะเป็นการอำนวยความสะดวกแก่ผู้ประกอบธุรกิจ ส่งผลให้สามารถแข่งขันได้ในระดับสากล รวมถึงการปรับปรุงกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินการของภาครัฐให้มีความเหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทต่าง ๆ ที่เปลี่ยนแปลงไป โดยเฉพาะการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงาน อาทิ การปรับปรุงระเบียบหลักเกณฑ์ วิธีปฏิบัติที่ส่งเสริมการรับจ่ายเงินของหน่วยงานภาครัฐผ่านทางอิเล็กทรอนิกส์แทนเงินสด เพื่อลดข้อผิดพลาดและความซ้ำซ้อนช่วยให้การรับส่งเงินของรัฐบาลมีความโปร่งใสและตรวจสอบได้ นอกจากนี้ หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการศึกษา จัดทำ หรือปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติให้มีความเป็นธรรมและสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น โดยเฉพาะประเด็นสวัสดิการและการคุ้มครองแรงงาน อาทิ การขยายสิทธิประโยชน์กองทุนประกันสังคมให้ครอบคลุมกรณีชราภาพ และเพิ่มเติมสิทธิประโยชน์อื่น ๆ ผ่านการปรับปรุงพระราชบัญญัติประกันสังคม เพื่อให้แรงงานได้รับความคุ้มครองและได้รับสิทธิประโยชน์ที่ครอบคลุมตามมาตรฐานสากล และเหมาะสมกับสถานการณ์ในปัจจุบันที่ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220101

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ความท้าทายที่สำคัญในส่วนการดำเนินการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมายภายในประเทศที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการลงทุนและการแข่งขันของภาคเอกชน ที่สำคัญ ได้แก่ ข้อจำกัดของระบบอนุญาต ระบบคณะกรรมการ และการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐ หน่วยงานของรัฐต้องดำเนินการลดขั้นตอนในการดำเนินการเพื่อให้มีระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการในกฎหมายเท่าที่จำเป็น กำหนดหลักเกณฑ์การใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจน มีการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาใช้ในการปฏิบัติงานด้านกฎหมายเพิ่มมากขึ้นหากแต่ยังจำเป็นต้องมีการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง ให้มีความครบถ้วนและเป็นปัจจุบัน ในส่วนของกฎหมายการคุ้มครองสิทธิ สวัสดิการการคุ้มครองแรงงาน รวมถึงการประกันสิทธิและเสรีภาพของประชาชนในกระบวนการยุติธรรม ยังคงต้องมีการทบทวนและปรับปรุงกฎหมาย ระเบียบปฏิบัติให้มีความเป็นธรรม และสอดคล้องกับมาตรฐานสากลมากขึ้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรดำเนินการทบทวน ปรับปรุง และพัฒนากฎหมาย กฎระเบียบ ข้อบังคับให้สอดคล้องกับสภาพการณ์ปัจจุบันโดยกำหนดกรอบระยะเวลาในการทบทวนหรือขั้นตอนการดำเนินงานที่ชัดเจนรวมไปถึงการนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีมาช่วยลดขั้นตอนในระบบอนุญาตและระบบคณะกรรมการเพื่อให้มีเท่าที่จำเป็น รวมถึงการกำหนดเรื่องการใช้ดุลพินิจของเจ้าหน้าที่ของรัฐให้ชัดเจนเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับประโยชน์ ผ่านการมีกฎหมายที่เอื้อต่อการดำเนินงานของหน่วยภาครัฐในการพัฒนาประเทศ เพิ่มความสามารถในการแข่งขันทางธุรกิจทั้งในและต่างประเทศ นำไปสู่การกระจายความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมต่อไป

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220102

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

จ.3

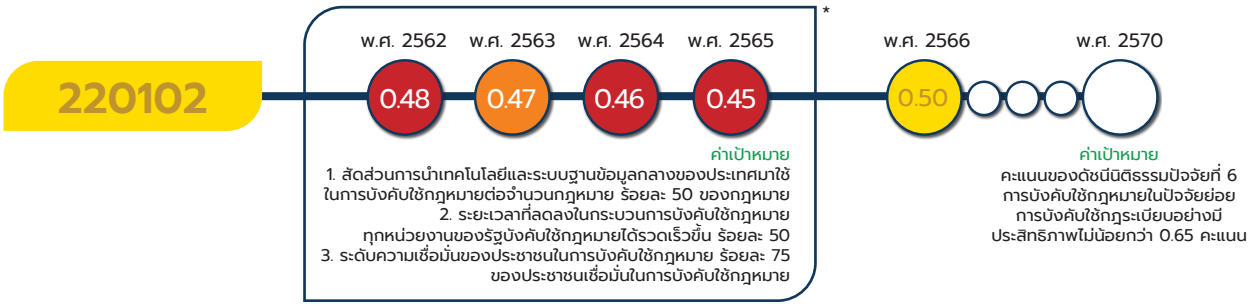

*หมายเหตุ : 220102 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 – 2565 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนีนิติธรรม ปัจจัยการบังคับใช้กฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจกฎหมาย นำไปสู่การปฏิบัติตามกฎหมายอย่างถูกต้อง และผู้บังคับใช้กฎหมายมีองค์ความรู้ จริยธรรม บังคับใช้อย่างเข้มงวดและเป็นธรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การนำเทคโนโลยีดิจิทัล และนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในกระบวนการบังคับใช้กฎหมายให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ การเผยแพร่สื่อประชาสัมพันธ์ที่ใช้ภาษาเข้าใจง่าย และผู้บังคับใช้กฎหมายมีองค์ความรู้ จริยธรรม พร้อมให้คำปรึกษาด้านกฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220102 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) สัดส่วนการนำเทคโนโลยีและระบบฐานข้อมูลกลางของประเทศมาใช้ในการบังคับใช้กฎหมายต่อจำนวนกฎหมายร้อยละ 100 ของกฎหมาย (2) ระยะเวลาที่ลดลงในกระบวนการบังคับใช้กฎหมาย ทุกหน่วยงานของรัฐบังคับใช้กฎหมายได้รวดเร็วขึ้น ร้อยละ 70 และ (3) ระดับความเชื่อมั่นของประชาชนในการบังคับใช้กฎหมาย ร้อยละ 85 ของประชาชนเชื่อมั่นในการบังคับใช้กฎหมาย เป็น คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220102

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220102 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ใส่ส่วนของด้านกฎหมาย** ที่กำหนดให้ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐ โดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่ายและมีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน เพิ่มความสามารถในการแข่งขันของประเทศ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ข้อมูลค่าคะแนนดัชนีนิติธรรม จัดทำโดย World Justice Project (WJP) ปัจจัยที่ 6 การบังคับใช้กฎหมายในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 75 จากทั้งหมด 142 ประเทศทั่วโลก มีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.50 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้มีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 0.53 คะแนน พบว่า ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 94.34 แสดงให้เห็นว่า ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมาย โดยเฉพาะในกระบวนการปกครองยังเป็นปัญหาสำคัญของประเทศที่ต้องเร่งแก้ไข ดังนั้นกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยควรดำเนินการแก้ปัญหาในการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียม ที่ส่งผลให้ความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรมเป็นที่พึ่งพิงของประชาชนให้เพิ่มขึ้น

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220102

ดัชนีนิติธรรมปัจจัยย่อย
การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ

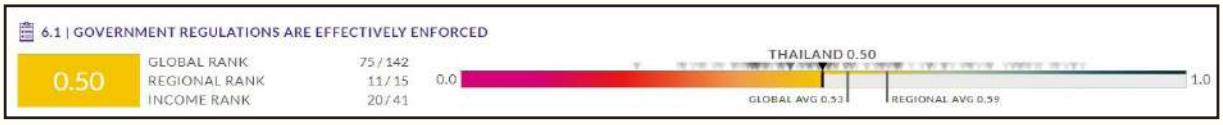

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก **ค่าคะแนนดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 6 ในปัจจัยย่อย การบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพของประเทศไทย** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.50 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 76.92 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ที่มีค่าที่อยู่ที่ 0.53 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 5.66**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบังคับใช้กฎหมาย การสร้างมาตรฐานการสืบสวน สอบสวน มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ (1) การขับเคลื่อนสร้างการรับรู้ด้านกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชนและหน่วยงานภาครัฐอย่างต่อเนื่อง ให้การบังคับใช้กฎหมายเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ถูกต้องตามเจตนารมย์ของกฎหมาย นำไปสู่การคุ้มครองสิทธิเสรีภาพ ป้องกันปัญหาอาชญากรรมต่าง ๆ และอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชน (2) การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายและการอำนวยความยุติธรรม ให้กับบุคลากรของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อพัฒนาเชื่อมโยงถึงผลสัมฤทธิ์ของกระบวนการยุติธรรมในภาพรวมของประเทศไทย (3) การพัฒนาระบบ รูปแบบ เครื่องมือเทคโนโลยีและวิธีการทำงานด้านการสืบสวนสอบสวนคดีพิเศษ เพื่อให้เกิดมาตรฐานการสืบสวนสอบสวนให้เทียบเท่าระดับสากล นำไปสู่ความเชื่อมั่นของสาธารณชนต่อกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

กฎหมายของประเทศไทย ในบางเรื่องยังขาดความทันสมัย ไม่ทันต่อสถานการณ์และบริบทของสังคมที่เปลี่ยนไป ส่งผลให้กฎหมายที่มี ไม่สามารถนำมาบังคับใช้เพื่อแก้ไขปัญหาความเดือดร้อนแก่ประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้แนวทางการปฏิบัติกระบวนการยุติธรรมบางประเด็น ก่อให้เกิดความเหลื่อมล้ำแก่ประชาชนแต่ละกลุ่ม ผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจดี มีศักยภาพการเข้าถึงโอกาสในการปกป้องตนเองตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การวางเงินหลักทรัพย์เพื่อประกันตัว การจ้างทนายที่มีชื่อเสียงและประสบการณ์ เป็นต้น ดังนั้นประเทศไทยยังคงมีประเด็นท้าทายที่ควรให้ความสำคัญ เพื่อดำเนินการให้บรรลุด้านการบังคับใช้กฎระเบียบอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทย ควรดำเนินการปรับปรุงและพัฒนากฎหมายให้เอื้อต่อการพัฒนาประเทศ สอดคล้องกับบริบทที่เปลี่ยนแปลง ทบทวนและแก้ไขกฎหมายโดยใช้นวัตกรรมใหม่ปรับปรุงกฎหมายที่ล้าหลัง มุ่งเน้นเนื้อหากฎหมายให้มีความทันสมัย สากล เนื้อหาครอบคลุมสิทธิของประชาชนทุกกลุ่มอย่างเสมอภาค ไม่ว่าจะเป็น เยาวชน สตรี กลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ ฯลฯ ต้องมีการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพและเสมอภาค ไม่ละเว้นการปฏิบัติและไม่เป็นเครื่องมือทางการเมือง รวมถึงการช่วยเหลือประชาชนที่เข้าไม่ถึงโอกาสในการสู้คดีอย่างแท้จริง เช่น การมีทนายอาสาโดยการสนับสนุนช่วยเหลือจากภาครัฐ เพื่อก่อให้เกิดความเชื่อมั่นของกระบวนการยุติธรรมของประเทศไทยที่เป็นที่พึ่งพิงของประชาชน นอกจากนี้ควรดำเนินการเผยแพร่คู่มือการปฏิบัติตามกฎหมายที่เข้าใจง่ายสำหรับประชาชนเพื่อลดความเสี่ยงในการกระทำผิด

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220103

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

จ.3

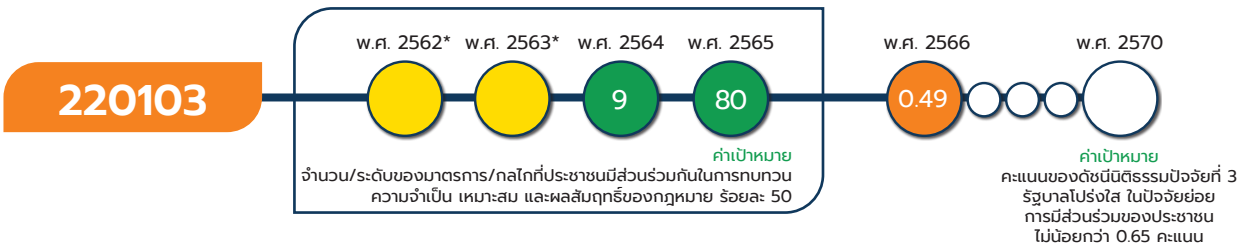

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 220103 สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2565 ใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการพัฒนากฎหมายหลังจากพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 และพระราชบัญญัติการเข้าชื่อเสนอกฎหมาย พ.ศ. 2564 มีผลบังคับใช้ ซึ่งสถานการณ์ของ พ.ศ. 2562-2563 เป็นการบรรยายที่ไม่มีข้อมูลตัวเลข ดังนั้น จึงไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อส่งเสริมการมีส่วนร่วมของทุกภาคส่วนในการบัญญัติกฎหมาย เพื่อให้กฎหมายที่มีสอดคล้องกับสภาพการณ์ในปัจจุบันและบังคับใช้ได้มีประสิทธิภาพโดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่การจัดให้มีช่องทางเข้าถึงกฎหมายที่หลากหลาย การจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้เกี่ยวข้องเพื่อนำมาวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้าน และนำมาประกอบการพิจารณาในกระบวนการตรากฎหมายในทุกขั้นตอน เพื่อพัฒนากฎหมายให้สอดคล้องและเหมาะสมกับบริบทการเปลี่ยนแปลงของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220103 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม จำนวน/ระดับของมาตรการ/กลไก ที่ประชาชนมีส่วนร่วมกันในการทบทวนความจำเป็น เหมาะสม และผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ร้อยละ 100 เป็น คะแนนของดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน ไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน ภายในปี 2570

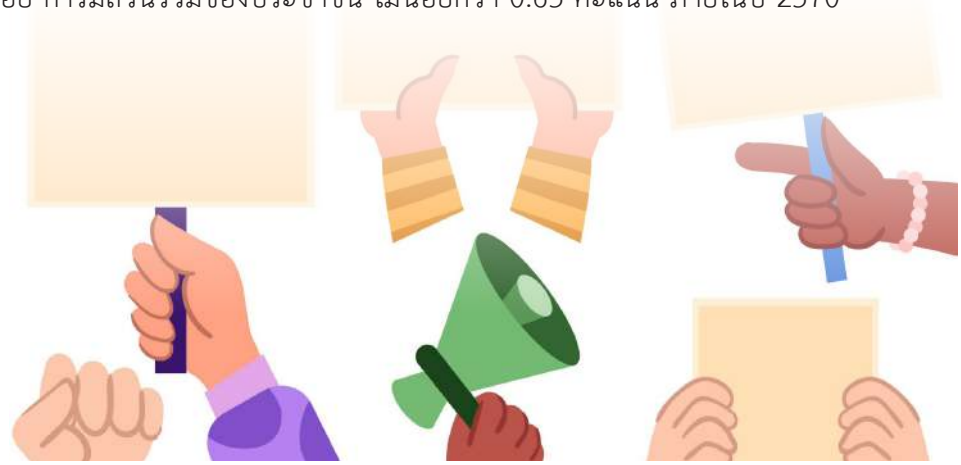

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220103

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220103 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านกฎหมาย** ที่กำหนดให้ มีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกฎหมายของรัฐโดยใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ เพื่อให้ประชาชนเข้าถึงข้อมูลกฎหมายได้สะดวกและสามารถเข้าใจเนื้อหาสาระของกฎหมายได้ง่าย รวมถึงจัดให้มีกลไกช่วยเหลือประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์บรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ข้อมูลค่าคะแนนดัชนีนิติธรรม จัดทำโดย World Justice Project (WJP) ปัจจัยที่ 3 รัฐบาลโปร่งใส ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยถูกจัดอยู่ในลำดับที่ 101 จากทั้งหมด 142 ประเทศทั่วโลก มีผลการประเมิน อยู่ที่ 0.49 คะแนน และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้มีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 0.52 คะแนน พบว่า ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 94.23

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก**ค่าคะแนนดัชนีนิติธรรมปัจจัยที่ 3 ในปัจจัยย่อย การมีส่วนร่วมของประชาชน** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทย มีผลการประเมินอยู่ที่ 0.49 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 0.65 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 75.38 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด โดยมีค่าคะแนนอยู่ที่ 0.49 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม**

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220103

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเพื่อสร้างเสริมกระบวนการมีส่วนร่วมและเผยแพร่ความรู้ด้านกฎหมายแก่ประชาชน มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ (1) การประยุกต์ใช้เทคโนโลยีดิจิทัล ในการสนับสนุนการควบคุมการบริหารราชการแผ่นดินแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน เพื่ออำนวยความสะดวกด้านการสื่อสาร การรับรู้ การให้ข้อมูล ให้ประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการทางนิติบัญญัติ ผ่านช่องทางดิจิทัลที่เชื่อมโยงตั้งแต่ต้นจนจบกระบวนการ ด้วยความสะดวก รวดเร็ว และโปร่งใส (2) การพัฒนาสื่อเนื้อหากฎหมายรัฐธรรมนูญ คำวินิจฉัย คำสั่งของศาลรัฐธรรมนูญ วารสาร จดหมายข่าว การประชาสัมพันธ์ศาลรัฐธรรมนูญ และรวบรวมบทความทางวิชาการ บทความประชาสัมพันธ์ต่าง ๆ นำข้อมูลมาเรียบเรียงใหม่ จัดทำองค์ความรู้ในรูปแบบที่น่าสนใจ เพื่อให้ประชาชนเข้าใจเนื้อหาต่าง ๆ ซึ่งรวมถึงเนื้อหาทางกฎหมายและสามารถเข้าถึงเนื้อหาได้ง่ายขึ้น (3) การพัฒนา ข้อมูลสารสนเทศรูปแบบกราฟิก (Infographics) เกี่ยวกับความรู้ทั่วไป บทบาทหน้าที่และอำนาจของศาลรัฐธรรมนูญและสำนักงานศาลรัฐธรรมนูญช่องทางการใช้สิทธิของประชาชน ตลอดจนเผยแพร่ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร รวมทั้งกิจกรรมความเคลื่อนไหวที่เป็นประโยชน์ต่อสาธารณชน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

จากค่าคะแนนการมีส่วนร่วมของประชาชน 0.49 จาก WJP สอดคล้องกับค่าคะแนนรายงานตัวชี้วัดประสิทธิภาพกระบวนการยุติธรรมทางอาญา ในด้านการรับรู้กฎหมายและสิทธิพื้นฐาน ที่ได้ 0.485 ดังนั้น ประเด็นที่ท้าทายในการให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย คือ การรับรู้ การจัดทำและเสนอร่างกฎหมาย โดยให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในการรับทราบ ปรับปรุงหรือเสนอกฎหมายต่าง ๆ ซึ่งจะทำให้ประชาชนยอมรับกฎหมาย ภายใต้บรรยากาศที่เสรี ปราศจากการแทรกแซงหรือคุกคามจากกลุ่มอำนาจอิทธิพลต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นคดีแพ่งหรือคดีอาญา ที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินชีวิตประจำวันหรือความมั่นคงในชีวิตและทรัพย์สินของประชาชน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ควรร่วมกันยกระดับความรับรู้ของประชาชน และยังคงต้องพัฒนามาตรการเชิงรุก เช่น การประชาสัมพันธ์ข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิพื้นฐานผ่านช่องทางที่สามารถเข้าถึงประชาชนได้ทุกกลุ่มทุกวัย การลงพื้นที่และขยายเครือข่ายการบริการให้ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับกฎหมายและสิทธิพื้นฐานให้ครอบคลุมพื้นที่ทั่วประเทศ เป็นต้น โดยเน้นไปที่ประเด็นการสร้างความรับรู้ในกฎหมายพื้นฐาน ด้วยการจัดทำชุดความรู้และเผยแพร่กฎหมาย เช่น กฎหมายเกี่ยวกับการหลอกลวงเอารัดเอาเปรียบประชาชน กฎหมายเกี่ยวกับภัยต่อความสงบเรียบร้อยและความมั่นคง กฎหมายเกี่ยวกับที่ดินทำกินและทรัพยากรธรรมชาติ เป็นต้น นอกจากนี้ ควรจัดให้มีกลไกในการช่วยเหลือภาคประชาชนในการจัดทำและเสนอร่างกฎหมายที่สะดวก ประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับทราบในวงกว้าง มีความหลากหลายตอบสนองต่อประชาชนกลุ่มต่างๆ อย่างรวดเร็วและเท่าเทียม รวมถึงกลไกในการแสดงความคิดเห็นในเรื่องเกี่ยวกับการบังคับใช้กฎหมายที่เกี่ยวข้อง ในการดำเนินงานของแต่ละหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม เพื่อเป็นข้อมูลสำคัญในการผลักดันให้มีกฎหมายที่ทันสมัย

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

จ.3

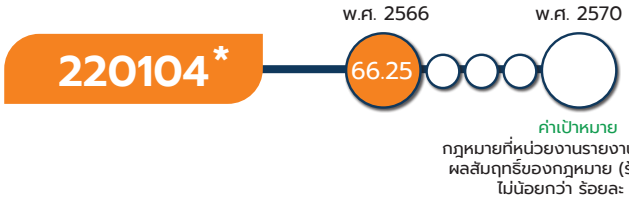

หมายเหตุ : *เป้าหมาย 220104 การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น เป็นเป้าหมายใหม่ตามแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละต่อปี) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 100

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้มีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น ไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งสอดคล้องตามนัยของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฯ ที่กำหนดให้หน่วยงานของรัฐพึงมีกฎหมายเพียงเท่าที่จำเป็น และยกเลิกหรือปรับปรุงกฎหมายที่หมดความจำเป็นหรือไม่สอดคล้องกับสถานการณ์ในปัจจุบัน การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายในแง่มุมต่าง ๆ เพื่อวิเคราะห์ว่ากฎหมายนั้นมีความคุ้มค่าและมีความจำเป็นอย่างแท้จริง และยังกำหนดให้มีการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามระยะเวลาที่กฎหมายกำหนด โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 ซึ่งเป็นบทบัญญัติที่วางกรอบหรือแนวทางการดำเนินการตั้งแต่การจัดทำร่างกฎหมาย การประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายและการรับฟังความคิดเห็นผ่านระบบกลางทางกฎหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220104 การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น เป็นเป้าหมายที่เพิ่มขึ้นใหม่ ตามที่กำหนดไว้ในแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) โดยกำหนดตัวชี้วัด เป็น กฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย (ร้อยละต่อปี) ไม่น้อยกว่า ร้อยละ 100

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220104

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220104 มีความเชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านกฎหมาย** ที่กำหนดให้ มีการปรับปรุงกฎหมาย กฎ ระเบียบ หรือข้อบังคับต่าง ๆ ที่ใช้บังคับอยู่ก่อนวันประกาศใช้รัฐธรรมนูญนี้ให้สอดคล้องกับหลักการตามมาตรา 77 และพัฒนาให้สอดคล้องกับหลักสากล หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกาได้รวบรวมข้อมูลกฎหมายที่หน่วยงานผู้รับผิดชอบกฎหมายได้ประกาศเผยแพร่บนระบบกลางทางกฎหมาย ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีกฎหมายที่ครบกำหนดที่ต้องประเมินผลสัมฤทธิ์ เพื่อทบทวน แก้ไข ปรับปรุงและ/ หรือยกเลิก จำนวนทั้งหมด 86 ฉบับ โดยมีหน่วยงานเลื่อนการประเมินผลสัมฤทธิ์ไปในปีอื่น จำนวน 6 ฉบับ จึงคงเหลือกฎหมายที่ต้องดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ใน พ.ศ. 2566 ทั้งสิ้น 80 ฉบับ ซึ่งหน่วยงานของรัฐได้ดำเนินการประเมินแล้วเสร็จจำนวน 53 ฉบับ คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 และอยู่ระหว่างดำเนินการจำนวน 27 ฉบับ คิดเป็นอัตราร้อยละ 33.75 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้มีค่าไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 พบว่า ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 สะท้อนได้ว่าหน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ไม่ครบถ้วนตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดไว้ ซึ่งอาจทำให้กฎหมายที่บังคับใช้อยู่ในปัจจุบันไม่สอดคล้องกับสภาพการณ์

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220104

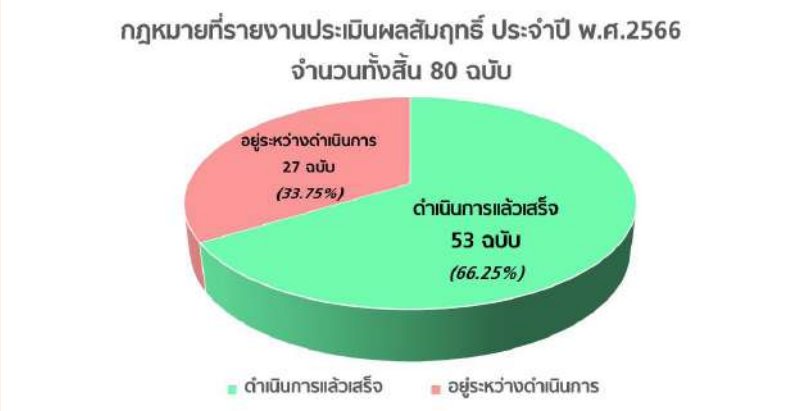

ที่มา: สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากกฎหมายที่หน่วยงานรายงานการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการดำเนินงานคิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่าร้อยละ 100 คิดเป็นอัตราร้อยละ 66.25 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่อัตราร้อยละ 51.43 สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้นร้อยละ 28.82**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเพื่อให้เกิดกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ (1) หน่วยงานของรัฐพิจารณากฎหมาย กฎ และระเบียบที่ล้าสมัยหรือไม่เหมาะสมกับสถานการณ์ของประเทศ หรือกฎหมายที่จำกัดเสรีภาพในร่างกาย ทรัพย์สิน หรือการประกอบอาชีพของประชาชน (2) การประเมินผลกระทบของการตรากฎหมาย โดยการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากการออกกฎหมาย การตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมายหรือกฎเกณฑ์ โดยวิเคราะห์สภาพปัญหาหรือผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายหรือกฎเกณฑ์ในแง่มุมต่าง ๆ เช่น ประโยชน์ที่ประชาชนจะได้รับ และภาระที่จะเกิดกับประชาชน เป็นต้น เพื่อวิเคราะห์ว่ากฎหมายหรือกฎเกณฑ์นั้น มีความคุ้มค่าและมีความจำเป็นในการประกาศใช้บังคับหรือไม่ โดยจะมีการจัดทำรายงานการวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายหรือกฎเกณฑ์และเผยแพร่เป็นการทั่วไป และ (3) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นภาคประชาชนและผู้ซึ่งมีสิทธิหรือหน้าที่หรือได้รับผลกระทบที่เกิดจากการบังคับใช้กฎหมาย รวมทั้งหน่วยงานที่ปฏิบัติตามและบังคับใช้กฎหมาย เพื่อประกอบกระบวนการตรากฎหมายในทุกขั้นตอน

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220104

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าในปัจจุบันหน่วยงานของรัฐดำเนินการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมายโดยอาศัยกรอบและกฎเกณฑ์ที่พระราชบัญญัติหลักเกณฑ์การจัดทำร่างกฎหมายและการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย พ.ศ. 2562 กำหนดไว้ โดยยังมีประเด็นท้าทายที่หน่วยงานดำเนินการไม่ครบถ้วน ได้แก่ ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทหน้าที่ของผู้รับผิดชอบกฎหมายซึ่งต้องดำเนินการให้เป็นไปตามกรอบระยะเวลาที่กฎหมายกำหนดอย่างเคร่งครัด การจัดทำรายงานสรุปผลการประเมินผลสัมฤทธิ์มีความถูกต้องและครบถ้วนเพื่อนำไปเผยแพร่ลงระบบกลางทางกฎหมาย และการประเมินผลกระทบของการตรากฎหมายอย่างรอบด้านโดยคำนึงถึงสภาพปัญหา บริบททางสังคม ทางเศรษฐกิจ ให้เกิดความคุ้มค่าและเป็นระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

กฎหมายถือเป็นเครื่องมือจัดระเบียบทางสังคม และมีส่วนในการพัฒนาประเทศ โดยผ่านการมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญต่อการพัฒนากฎหมายให้เป็นมาตรฐาน มุ่งให้เกิดประโยชน์แก่การพัฒนาเศรษฐกิจ สังคม และประเทศ โดยเฉพาะเรื่องการประเมินผลสัมฤทธิ์ของกฎหมาย เพื่อพิจารณาทบทวน ปรับปรุงแก้ไข หรือยกเลิกบทบัญญัติกฎหมายที่ล้าสมัย หมดความจำเป็น ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ปัจจุบัน ในส่วนของการตรากฎหมายใหม่ หน่วยงานของรัฐควรตรวจสอบความจำเป็นในการตรากฎหมาย โดยจัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของผู้ที่เกี่ยวข้อง การวิเคราะห์ผลกระทบที่อาจเกิดขึ้นจากกฎหมายอย่างรอบด้านและเป็นระบบ มีการเปิดเผยผลการรับฟังความคิดเห็นและนำไปประกอบการพิจารณาของการตรากฎหมายทุกขั้นตอน ทั้งนี้ ควรจัดให้มีช่องทางการเข้าถึงกฎหมายได้โดยสะดวกและสามารถเข้าใจง่าย เพื่อให้สอดคล้องตามนัยของมาตรา 77 ของรัฐธรรมนูญฯ

แผนแม่บทย่อย | การพัฒนากฎหมาย

จ.3

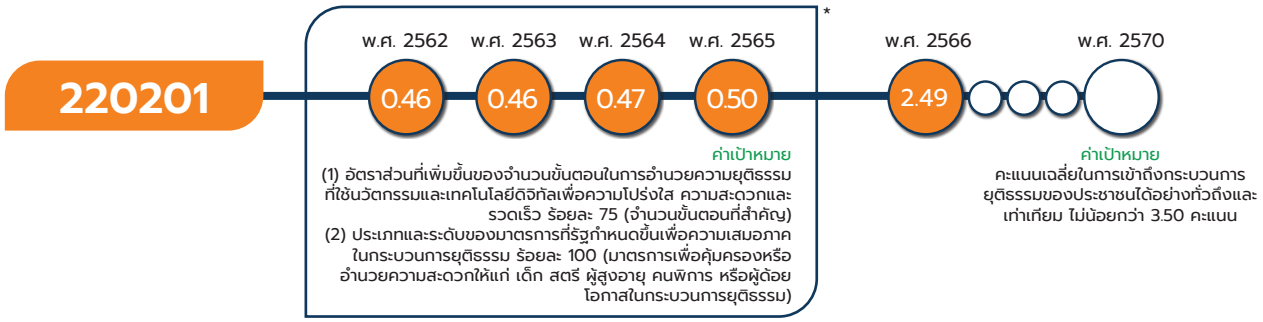

*หมายเหตุ : 220201 ไม่มีข้อมูลสถานการณ์ตามตัวชี้วัดที่ระบุในเล่มแผนแม่บทฯ สถานการณ์ของ พ.ศ. 2562 – 2565 จึงใช้ตัวชี้วัดเทียบเคียงจากดัชนียุติธรรม มิติด้านที่ 6 การบังคับใช้กฎหมาย มิติด้านที่ 7 กระบวนการยุติธรรมทางแพ่ง และมิติด้านที่ 8 กระบวนการยุติธรรมทางอาญา

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่งถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึง และเท่าเทียม ไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน

มีวัตถุประสงค์เพื่อบริหารกระบวนการยุติธรรมที่มีประสิทธิภาพ โดยให้ความสำคัญกับการเสริมสร้างสังคมนิติธรรมเพื่อให้ทุกภาคส่วนได้รับความเป็นธรรมในการอำนวยความยุติธรรมอย่างเสมอภาค ปราศจากการเลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส โดยนำนวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ตลอดพลวัตของกระบวนการยุติธรรม รวมทั้งการเปิดโอกาสให้ประชาชนมีส่วนร่วมในองค์ประกอบต่าง ๆ ของกระบวนการยุติธรรม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การพัฒนาช่องทางการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมและกระบวนการพิจารณาคดีด้วยนวัตกรรมและเทคโนโลยีให้มีความหลากหลาย รวดเร็ว และไม่เสียค่าใช้จ่ายสูง นำไปสู่การบูรณาการฐานข้อมูลพยานหลักฐาน การพิจารณาคดี หรือคำพิพากษาของศาลระหว่างหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมทั้งทางแพ่ง อาญา และปกครองให้มีประสิทธิภาพ ไม่เลือกปฏิบัติ มีความโปร่งใส รวมทั้งส่งเสริมกระบวนการยุติธรรมทางเลือก กลไกการระงับข้อพิพาท การไกล่เกลี่ยเพื่อลดจำนวนคดีความ และทำให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้โดยสะดวก รวดเร็ว เป็นธรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุภายใน พ.ศ. 2570 จากเดิม (1) อัตราส่วนที่เพิ่มขึ้นของจำนวนขั้นตอนในการอำนวยความยุติธรรมที่ใช้นวัตกรรมและเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อความโปร่งใส ความสะดวกและรวดเร็วร้อยละ 100 (จำนวนขั้นตอนที่สำคัญ) (2) ประเภทและระดับของมาตรการที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรมไม่ต่ำกว่าร้อยละ 50 (มาตรการสำคัญที่รัฐกำหนดขึ้นเพื่อขจัดการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรมในกระบวนการยุติธรรม) เป็น คะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน ภายในปี 2570

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220201

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม 220201 การอำนวยความยุติธรรม มีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึงเป็นธรรม	หมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว	**ง. ด้านกระบวนการยุติธรรม** (1) ให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานในทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า และมีกลไกช่วยเหลือประชาชนผู้ขาดแคลนทุนทรัพย์ให้เข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้ รวมตลอดทั้งการสร้างกลไกเพื่อให้มีการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำและความไม่เป็นธรรมในสังคม (2) ปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม กำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ชัดเจน เพื่อมิให้คดีขาดอายุความ และสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการในการสอบสวนคดีอาญา รวมทั้งกำหนดให้การสอบสวนต้องใช้ประโยชน์จากนิติวิทยาศาสตร์และจัดให้มีบริการทางด้านนิติวิทยาศาสตร์มากกว่าหนึ่งหน่วยงานที่มีอิสระจากกันเพื่อให้ประชาชนได้รับบริการในการพิสูจน์ข้อเท็จจริงอย่างมีทางเลือก (3) เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว (4) ดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ โดยแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับหน้าที่ อำนาจ และภารกิจของตำรวจให้เหมาะสม และแก้ไขปรับปรุงกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการตำรวจให้เกิดประสิทธิภาพ มีหลักประกันว่าข้าราชการตำรวจจะได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมได้รับความเป็นธรรมในการแต่งตั้ง และโยกย้าย และการพิจารณาบำเหน็จความชอบตามระบบคุณธรรมที่ชัดเจน ซึ่งในการพิจารณาแต่งตั้งและโยกย้ายต้องคำนึงถึงอาวุโสและความรู้ความสามารถประกอบกันเพื่อให้ข้าราชการตำรวจสามารถปฏิบัติหน้าที่ได้อย่างมีอิสระ ไม่ตกอยู่ใต้อาณัติของบุคคลใดมีประสิทธิภาพและภาคภูมิใจในการปฏิบัติหน้าที่ของตน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 220201 มีความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ **ฉบับที่ 13 (พ.ศ.2566 – 2570) หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **เป้าหมายที่ 2** ภาครัฐที่มีขีดสมรรถนะสูง คล่องตัว นอกจากนี้ เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ในส่วนของด้านกระบวนการยุติธรรม** ที่กำหนดให้มีการกำหนดระยะเวลาดำเนินงานของกระบวนการยุติธรรมที่ชัดเจนเพื่อให้ประชาชนได้รับความยุติธรรมโดยไม่ล่าช้า มีการปรับปรุงปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญาให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม เสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมองค์กรขององค์กรต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องในกระบวนการยุติธรรมให้มุ่งอำนวยความยุติธรรมแก่ประชาชนโดยสะดวกและรวดเร็ว รวมทั้งดำเนินการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ หน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องสามารถดำเนินการผ่านโครงการที่มีความสอดคล้องกับเป้าหมายนี้ได้ด้วย **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

กฎหมาย และกระบวนการยุติธรรม

220201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก**ค่าคะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม** ที่สำนักงานกิจการยุติธรรมได้จัดเก็บและวิเคราะห์ตัวชี้วัดแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3 (พ.ศ. 2562 - 2565) โดยเป็นการสำรวจกลุ่มตัวอย่างภาคประชาชนทั้งที่เคย/ไม่เคยติดต่อหรือรับบริการจากหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม พบว่าใน พ.ศ. 2566 (ข้อมูลล่าสุด พ.ศ. 2565) มีค่าคะแนนเฉลี่ย 2.49 จากคะแนนเต็ม 5 คะแนน และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ให้มีค่าคะแนนไม่น้อยกว่า 3.35 คะแนน พบว่า ผลการดำเนินงานต่ำกว่าค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 โดยคิดเป็นอัตราร้อยละ 74.33 สะท้อนถึงความรู้ความเข้าใจในสิทธิขั้นพื้นฐาน การมีส่วนร่วมด้านกระบวนการยุติธรรม และการได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายของประชาชน

การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมประจำ พ.ศ. 2563 - 2565

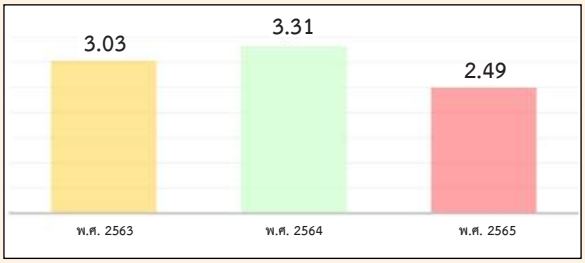

ที่มา: สำนักงานกิจการยุติธรรม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก**ค่าคะแนนเฉลี่ยในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม** ซึ่งสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีผลการประเมินอยู่ที่ 2.49 คะแนน เทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดค่าคะแนนไว้ว่าต้องไม่น้อยกว่า 3.50 คะแนน คิดเป็นอัตราร้อยละ 71.14 ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2564 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ที่ 3.31 คะแนน สะท้อนให้เห็น**สถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลงร้อยละ 24.77**

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การขับเคลื่อนเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ให้ความช่วยเหลือและคุ้มครองสิทธิเสรีภาพของประชาชน มีการดำเนินงานที่สำคัญ อาทิ (1) การให้ความช่วยเหลือประชาชนที่เดือดร้อนหรือด้อยโอกาสให้ได้รับการอำนวยความยุติธรรมอย่างทั่วถึง เสมอภาค เช่น การช่วยเหลือสนับสนุนเงินกองทุนยุติธรรมในการดำเนินคดี การขอปล่อยชั่วคราวผู้ต้องหาหรือจำเลย การให้ความช่วยเหลือผู้ถูกละเมิดสิทธิมนุษยชน และการสนับสนุนโครงการให้ความรู้ทางกฎหมายแก่ประชาชน (2) การให้คำปรึกษา รับแจ้งปัญหาและพิจารณาการช่วยเหลือเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ ปราบปรามนายทุนรายใหญ่ที่มีอิทธิพล ด้วยมาตรการทางภาษีและอาญา การสร้างเครือข่ายและความสัมพันธ์ที่ดีกับองค์กร หน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเพื่อให้มีการประสานงานในการป้องกันและปราบปรามการกระทำความผิดเกี่ยวกับหนี้นอกระบบ จัดทำระบบฐานข้อมูลและระบบ

สารสนเทศเพื่อสนับสนุนภารกิจในการสืบสวนและสอบสวน เพื่อประโยชน์ในการป้องกันและปราบปรามหนี้นอกระบบ (3) การพัฒนาระบบบริการความรู้ ความช่วยเหลือด้านกฎหมาย ระบบการสื่อสารทางไกล ให้ประชาชนที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ สามารถเข้าถึงบริการและการช่วยเหลือทางไกลได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีประสิทธิภาพ และสร้างเครือข่ายการเผยแพร่ความรู้ทางกฎหมายและให้ความช่วยเหลือทางกฎหมายแก่ประชาชน ทำให้คนไทยที่อาศัยอยู่ต่างประเทศ มีที่ปรึกษาทางกฎหมายเพื่อช่วยเหลือ ขจัดปัญหาข้อกฎหมายที่ประสบอยู่ได้ รวมทั้งประหยัดเวลาและค่าใช้จ่าย เป็นการขจัดความเหลื่อมล้ำในสังคมที่มีความแตกต่างทางด้านฐานะทางสังคมและฐานะเศรษฐกิจ สร้างความเข้มแข็ง และสร้างความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมให้แก่ประชาชน โดยมีแผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2566 – 2569) ซึ่งเป็นแผนระดับที่ 3 เพื่อให้หน่วยงานในกระบวนการยุติธรรม นำไปใช้ในการปฏิบัติให้เป็นไปในทิศทางเดียวกัน

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

โดยมีประเด็นท้าทายในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมของไทยที่ควรให้ความสำคัญ ได้แก่ การที่ประชาชนขาดการรับรู้สิทธิทางกฎหมายและกระบวนการยุติธรรมที่เพียงพอส่งผลให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมเป็นไปได้โดยยาก การจัดเก็บและบูรณาการข้อมูลในกระบวนการยุติธรรมที่ยังขาดความเชื่อมโยงและไม่ทันสมัย ทำให้เป็นอุปสรรคต่อการเข้าถึงข้อมูลของประชาชนและทำให้เข้าถึงข้อมูลงานด้านยุติธรรมได้โดยยาก อีกทั้งด้วยเหตุความเหลื่อมล้ำทางสังคม ทำให้การเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมของประชาชนยังเกิดความไม่เท่าเทียม

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ในการพัฒนากระบวนการยุติธรรมควรดำเนินการบนหลักนิติธรรม เพื่อให้ประชาชนสามารถเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ควรให้ความสำคัญในการสร้างการรับรู้และความเข้าใจให้กับประชาชนต่อแนวทางและการดำเนินงานในกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้ทุกคนเข้าถึงการรับบริการและสิทธิอันพึงได้รับอย่างเท่าเทียม การบูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานให้เกิดความเชื่อมโยงของฐานข้อมูลตลอดกระบวนการยุติธรรมเพื่อให้สามารถอำนวยความยุติธรรมให้กับประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งมีการนำมาตรฐานที่หลากหลาย มาใช้เป็นทางเลือกในการยุติข้อขัดแย้งหรือข้อพิพาทต่าง ๆ เพื่อช่วยในการลดภาระและความล่าช้าของกระบวนการยุติธรรมกระแสหลัก และเสริมสร้างและพัฒนาวัฒนธรรมของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้ปราศจากการแทรกแซงหรือครอบงำ ให้มีความโปร่งใส เป็นกลางโดยไม่เลือกปฏิบัติ โดยให้บุคลากรในกระบวนการยุติธรรมยึดหลักสิทธิที่ประชาชนพึงได้รับ เพื่อปฏิบัติให้เกิดความเท่าเทียม

แผนแม่บท

23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

ขับเคลื่อนประเทศไทย ด้วยการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม
สร้างองค์ความรู้เพื่อยกระดับคุณภาพชีวิต
เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขัน
มุ่งสู่ประเทศที่พัฒนาแล้วอย่างยั่งยืน

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

จ.1

มีวัตถุประสงค์เพื่อยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศ รวมทั้งเพิ่มมูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ เพื่อให้การดำเนินการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมสามารถตอบโจทย์ความต้องการในการแก้ปัญหาท้าทายเร่งด่วนของประเทศ ยกระดับภาคการผลิตและบริการ ตลอดจนประสิทธิภาพการบริหารจัดการภาครัฐ รวมทั้ง สามารถรักษาและฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศได้อย่างยั่งยืน โดยมี 2 เป้าหมายระดับประเด็น ได้แก่ **(1) ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น และ (2) มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น** และมีความเกี่ยวข้องโดยตรงกับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ ด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม ด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม และด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ

การประเมินผลลัพธ์การดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)
230001

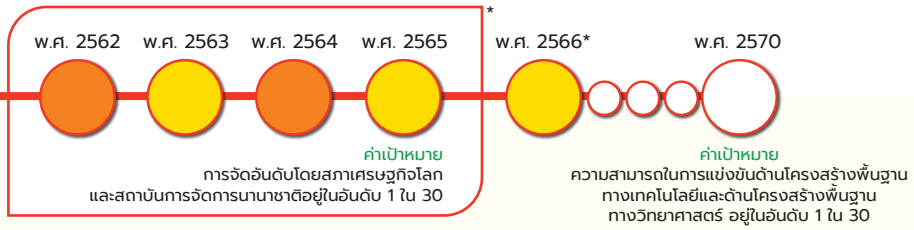

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230001 มี 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานะของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 230001 ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ อยู่ในอันดับ 1 ใน 30

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 230001 มีการปรับเปลี่ยนตัวชี้วัด จากเดิม **การจัดอันดับโดยสภาเศรษฐกิจโลกและสถาบันการจัดการนานาชาติ** เป็น **ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์** โดยยังคงใช้ค่าเป้าหมายเดิมในช่วง พ.ศ. 2566 – 2570 คือ **ไม่เกิน 30 อันดับแรก** ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 25 และอันดับที่ 39 ตามลำดับ โดยอันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีของไทย เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่อันดับ 1 ใน 33 คิดเป็นร้อยละ 132 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด ขณะที่อันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ที่อันดับ 1 ใน 36 คิดเป็นร้อยละ 92.3 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี ระหว่าง พ.ศ. 2562 – 2566

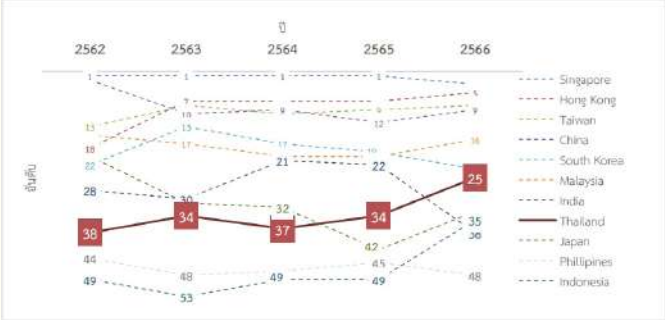

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

อันดับความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ ระหว่าง พ.ศ. 2562 - 2566

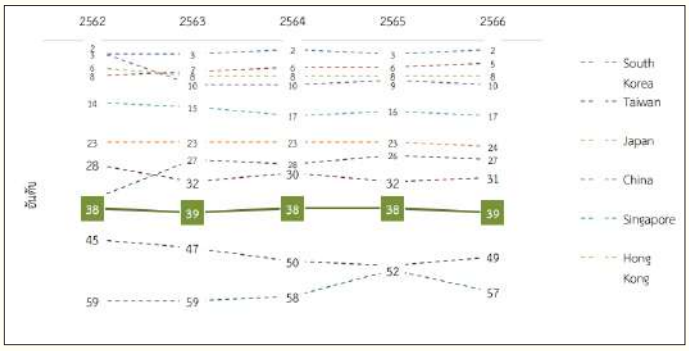

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถในการแข่งขันของสถาบันการจัดการนานาชาติ (IMD) ในด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยีและด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยอยู่ในอันดับที่ 25 และอันดับที่ 39 ตามลำดับ ซึ่ง พ.ศ. 2570 ได้กำหนดค่าเป้าหมายของความสามารถทั้ง 2 ด้าน ไว้ที่อันดับ 1 ใน 30 คิดเป็นร้อยละ 120 และ 76.92 ของค่าเป้าหมาย ตามลำดับ ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี

ด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์

มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 88.5** ของค่าเป้าหมาย จึงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ซึ่งจำเป็นต้องให้ความสำคัญในการผลักดันการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและห้องปฏิบัติการที่มีคุณภาพ รวมถึงโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์และการสร้างสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการทำงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ ผ่านการลงทุนทั้งจากภาครัฐและเอกชนที่จะส่งผลกระทบต่อการยกระดับขีดความสามารถทางด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศโดยรวมอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางเทคโนโลยี อยู่ในอันดับที่ 34 สะท้อนให้เห็นว่ามีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 31.8 และความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์อยู่ในอันดับที่ 38 ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 2.0

**หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{100 + 76.92}{2}$

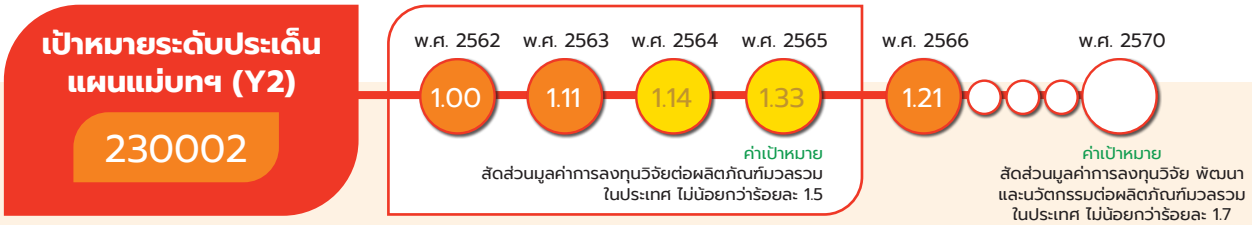

เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2) 230002 มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนานวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

จ.2

สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7

เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 230002 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7 ภายในปี 2570

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 195,570 ล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 16,166,597 ล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.21 และเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.49 โดยคิดเป็นร้อยละ 81 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีมูลค่ารวมทั้งสิ้น 195,570 ล้านบาท ขณะที่ผลิตภัณฑ์มวลรวมของประเทศ ณ ราคาประจำปี อยู่ที่ 16,166,597 ล้านบาท ส่งผลให้สัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศอยู่ที่ร้อยละ 1.21 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.7 โดยคิดเป็นร้อยละ 71.18 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนมูลค่าการลงทุนวิจัยฯ อยู่ที่ร้อยละ 1.33 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 9.02

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ทั้งนี้ **การดำเนินงานเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายระดับประเด็นของแผนแม่บท (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม**ยังคงมีข้อจำกัดและประเด็นท้าทาย **ทั้งจากสถานการณ์ที่ประเทศไทยยังต้องพึ่งพาเทคโนโลยีและผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ** ส่งผลให้ประเทศไทยมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจและสร้างนวัตกรรมที่ค่อนข้างสูงและไม่สามารถแข่งขันได้ในตลาดโลก นำไปสู่ **ข้อจำกัดในการพัฒนาศักยภาพของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยในอนาคต** รวมถึงผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงการฟื้นตัวจากผลกระทบของตลาดและสภาวะเศรษฐกิจโลก ผนวกกับข้อจำกัดของสถานะทางการคลังของประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้**การออกมาตรการสร้างแรงจูงใจทางการเงินและสิทธิประโยชน์ทางภาษีสำหรับผู้ประกอบการ Startup เป็นไปอย่างจำกัด** นอกจากนี้ในประเด็น**การวิจัยเชิงสังคมของประเทศยังคงขาดทิศทางการวิจัยในภาพรวมที่ชัดเจน** ส่งผลให้การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยในแง่ของการยกระดับคุณภาพชีวิต การแก้ไขปัญหา และการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงสังคม ยังไม่เห็นผลเชิงประจักษ์ภาครัฐและหน่วยงานภาคีจึงควรให้ความสำคัญในการดำเนินการ ดังนี้ **(1) บูรณาการฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศอย่างเป็นระบบ** เพื่อกำหนดทิศทางโจทย์งานวิจัยให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและความต้องการของผู้ประกอบการ และเกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดสรรงบประมาณภายใต้กองทุน ววน. **(2) ส่งเสริมการนำงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ผ่านกลไกการทำงานเชิงรุกในการสำรวจความต้องการของภาคเอกชนในการสนับสนุนนวัตกรรมใหม่** เพื่อจัดสรรเงินทุนพร้อมนักวิจัยให้สามารถตอบโจทย์ผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ **(3) กำหนดมาตรการดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนเพื่อการพัฒนางานด้าน ววน. เพิ่มขึ้น** โดยเฉพาะการวิจัยในอุตสาหกรรมเป้าหมาย อาทิ ยานยนต์สมัยใหม่ อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ ดิจิทัล **(4) สนับสนุนการเชื่อมโยงกลไกความร่วมมือเพื่อบ่มเพาะและเร่งการเติบโตของผู้ประกอบการ Startup** ในระดับพื้นที่ผ่านอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาด้านนวัตกรรมของประเทศ รวมถึงจัดหาหรือสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่มีศักยภาพและมีความต่อเนื่อง **(5) กำหนดทิศทางงานวิจัยเชิงสังคมที่ชัดเจนและสอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาของโลกในมิติต่าง ๆ** โดยคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ของสังคม **(6) พัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสีเขียวที่บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างครบถ้วน** รวมถึงเร่งพัฒนาและถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสีเขียวแก่ผู้ประกอบการ อำนวยความสะดวกด้านกฎหมายและการมาตรฐาน แหล่งเงินทุน เพื่อสร้างธุรกิจสีเขียวที่มีมูลค่าเพิ่มสูงในอนาคต **(7) กำหนดมาตรการจูงใจผู้ประกอบการข้ามชาติในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงให้เข้ามาลงทุนเพิ่มมากขึ้น** โดยเน้นให้มีการผลิตสินค้าและส่งออกได้ในระยะเวลาอันสั้นไปพร้อมกับการรักษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย และ **(8) ผลักดันการลงทุนทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง** รวมถึงพัฒนาฐานข้อมูลนักวิจัย งานวิจัย และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมให้สามารถเข้าถึงการใช้ประโยชน์จากผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน โรงงานต้นแบบไบโอรีไฟเนอรี ศูนย์นวัตกรรมการผลิตยั่งยืน โรงงานต้นแบบวิจัยแบตเตอรี่วัสดุทางเลือกที่มีความปลอดภัยสูงในพื้นที่ EECi

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

สถานการณ์บรรลุเป้าหมายประจำ พ.ศ. 2566

แผนแม่บทฯ ประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม ประกอบด้วย 7 เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ซึ่งมีสถานะการบรรลุเป้าหมายสรุปได้ ดังนี้

การแสดงสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) และเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บทฯ (Y2)

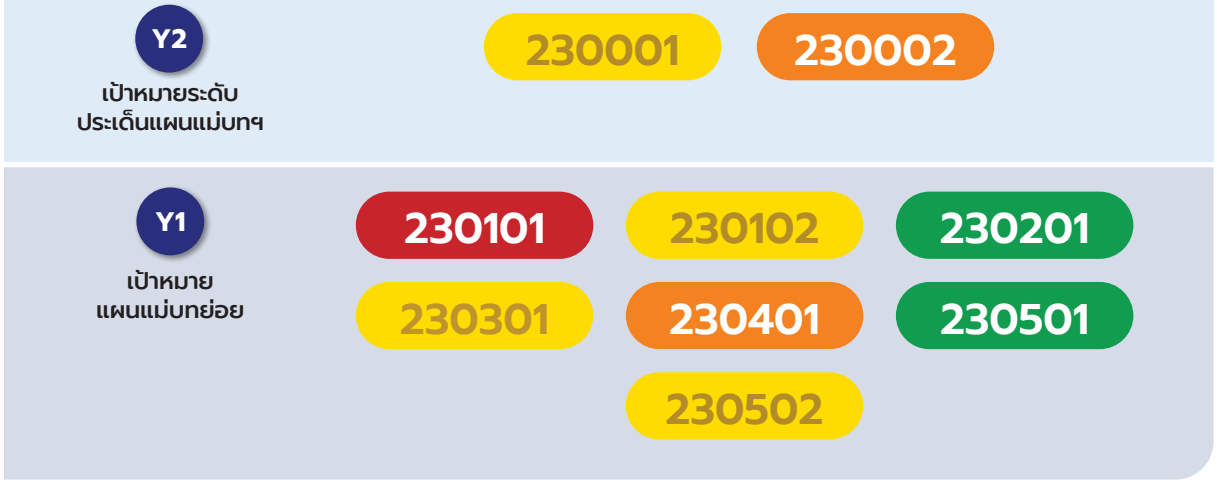

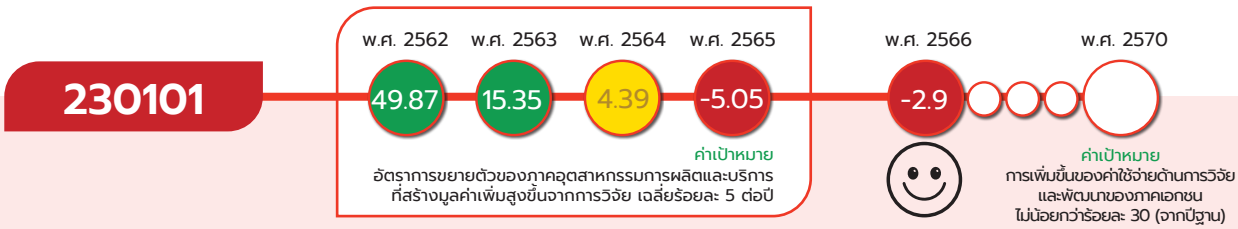

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากปีฐาน

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีค่าใช้จ่ายฯ อยู่ที่ 145 พันล้านบาท ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.9 จากปีฐาน (พ.ศ. 2562) ที่มีค่าใช้จ่ายฯ อยู่ที่ 149 พันล้านบาท ดังนั้นเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอัตราการขยายตัวสะสมร้อยละ 30 จากปีฐาน จึงคิดเป็นร้อยละ -9.7 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด พบว่ามีค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 5.1 จากปีฐาน ส่งผลให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.1

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

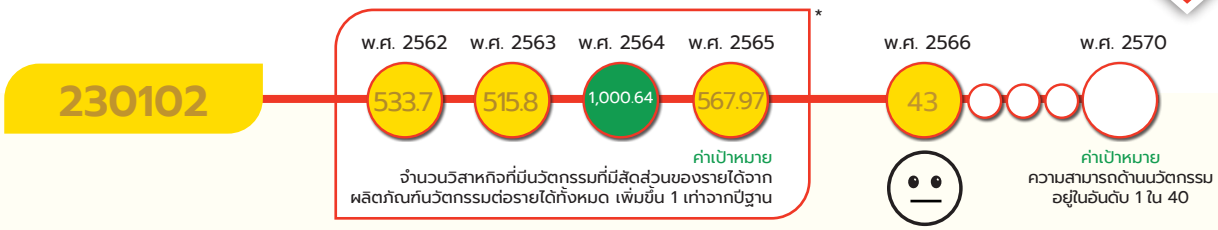

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230102 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าโครงการที่ผู้ประกอบการได้รับการสนับสนุนทุนพัฒนานวัตกรรม (มูลค่าโครงการ ล้านบาท/ปี) ตลอดช่วง พ.ศ. 2562-2565

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 40

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 43 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไทยได้รับการจัดอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับ 1 ใน 40 โดยคิดเป็นร้อยละ 93 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ประเทศไทยมีอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ที่อันดับ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

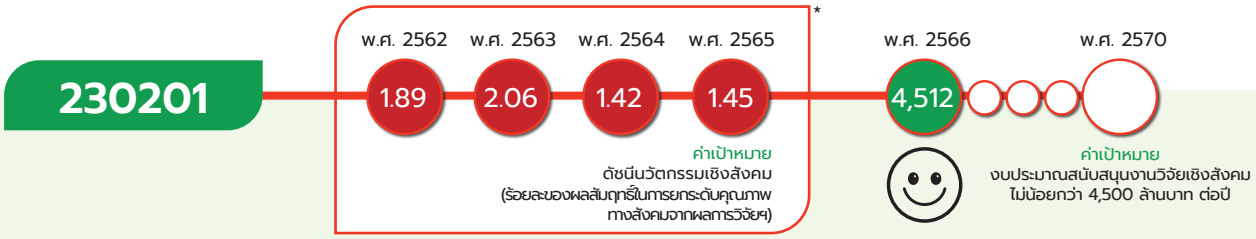

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230201 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงแรก จึงใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง สัดส่วนมูลค่าการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคม ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้นจากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยกว่า 4,512 ล้านบาท ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี โดยคิดเป็นร้อยละ 100.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมมูลค่า 4,320.56 ล้านบาทต่อปี สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 4.45

แผนแม่บท
23

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 230301 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายเชิงปริมาณในห้วงแรก จึงใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ จำนวนสิทธิบัตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

** เป้าหมาย 230301 พ.ศ. 2566 มี 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายได้

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 ได้แก่ (1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 80 และ (2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 40 รายการและ 350 รายการ ตามลำดับ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก **(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว (The Global Green Economy Index: GGEI)** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 83 จาก 160 ประเทศ หากเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ไทยอยู่ในลำดับที่ 4 โดยเป็นรองเพียงแค่สาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สิงคโปร์ และเวียดนาม และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีอันดับ 1 ใน 80 โดยคิดเป็นร้อยละ 96.4 ของค่าเป้าหมาย นอกจากนี้ **(2) สถานการณ์จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม**ของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีจำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 117 รายการ และ 185 รายการ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนสิทธิบัตรไม่น้อยกว่า 40 รายการ และจำนวนอนุสิทธิบัตรไม่น้อยกว่า 350 รายการ พบว่ามีจำนวนสิทธิบัตรสูงกว่าที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 292.5 ของค่าเป้าหมาย ขณะที่จำนวนอนุสิทธิบัตรยังต่ำกว่าค่าที่กำหนดไว้ จำนวน 165 คิดเป็นร้อยละ 52.9 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว มีค่าเฉลี่ยอยู่ที่ร้อยละ 86.41 ของค่าเป้าหมาย พบว่า **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ในอันดับที่ 27 จาก 130 ประเทศ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 149.77

(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีจำนวนสิทธิบัตร 82 รายการ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 42.68 และมีจำนวนอนุสิทธิบัตร 239 รายการ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 22.59

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

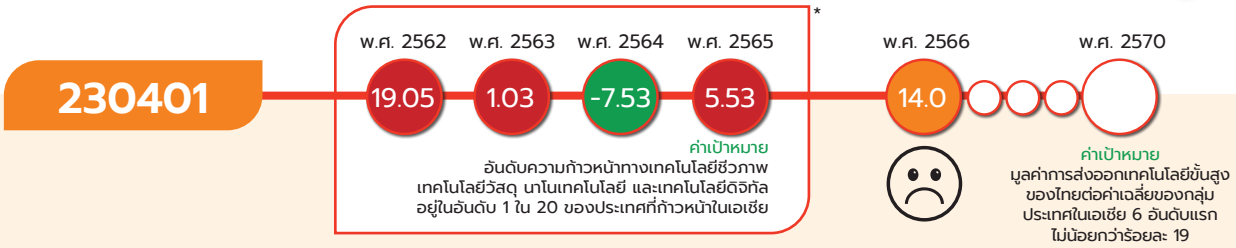

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 230401 ใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าการชำระเงินทางเทคโนโลยีระหว่างไทยกับประเทศในเอเชีย โดยกำหนดให้มีสัดส่วนการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง (อากาศยาน คอมพิวเตอร์ เภสัชภัณฑ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และเครื่องจักรกลไฟฟ้า) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) จากธนาคารโลก พบว่า สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก อยู่ที่ร้อยละ 14.0 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ใน พ.ศ. 2570 ที่ร้อยละ 19.0 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 73.68 ของค่าเป้าหมาย จึงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** สะท้อนให้ถึงศักยภาพของการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงที่ไทยทำได้อย่างจำกัด ประกอบกับมีแนวโน้มการขยายตัวไม่สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่มประเทศชั้นนำในเอเชีย ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบกับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงฯ อยู่ที่ร้อยละ 16.0 พบว่า ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.0 ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 12.5

แผนแม่บท
23

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

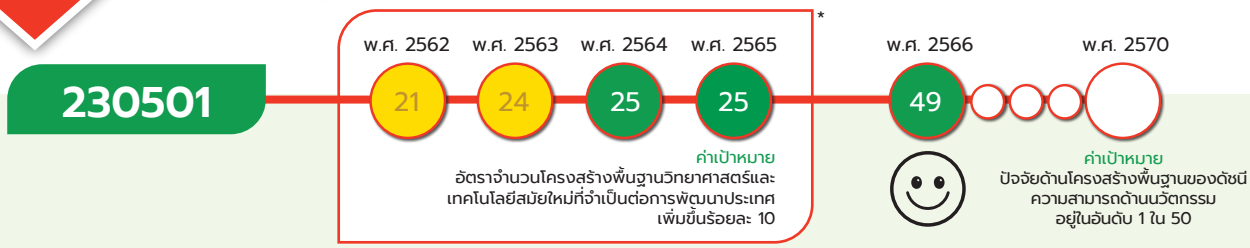

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230501 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่ทำงานวิจัยเต็มเวลา (Full-Time equivalence: FTE) ต่อประชากร 10,000 คน

จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับ 1 ใน 50

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยได้รับการจัดให้อยู่ในอันดับที่ 49 และเมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ให้ประเทศไทยต้องอยู่ในอันดับ 1 ใน 50 อันดับแรก โดยคิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ซึ่งสาเหตุที่ทำให้ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับดีขึ้นเป็นผลจากอันดับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เป็นตัวชี้วัดภายใต้ดัชนีย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีอันดับปรับตัวสูงขึ้น เป็นอันดับ 33 ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรมอยู่ในอันดับที่ 54 หรือสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 9.26

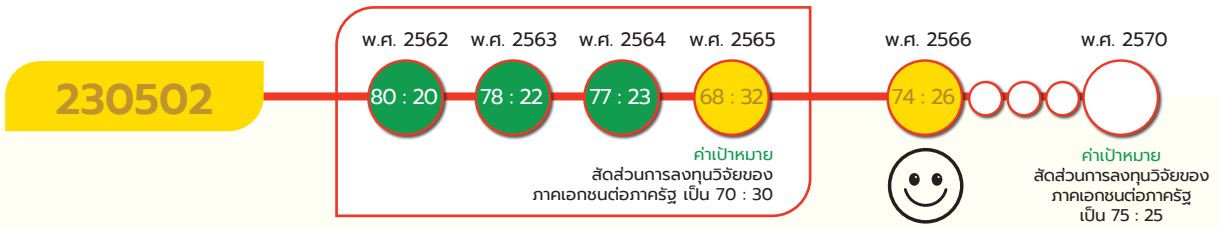

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น กำหนดค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 คือ สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 75 : 25

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 144,887 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของภาครัฐ อยู่ที่ 50,683 ล้านบาท หรือเป็นสัดส่วน 74 : 26 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ เป็น 75 : 25 โดยคิดเป็นร้อยละ 98.66 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 มีสัดส่วนล่าสุดด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเท่ากับ 68 : 32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 8.82

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230101

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

จ.3

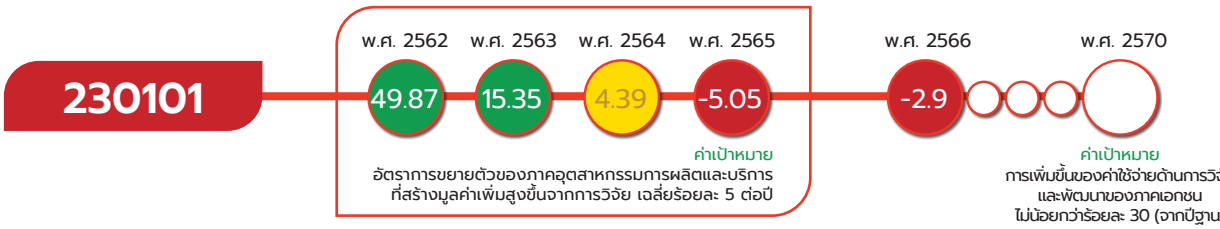

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรม ส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 (จากปีฐาน)

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ คือ (1) การพัฒนาอุตสาหกรรมแห่งอนาคตประยุกต์ใช้นวัตกรรมในภาคอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ ได้แก่ อุตสาหกรรมชีวภาพ อุตสาหกรรมความมั่นคง อุตสาหกรรมต่อเนื่องจากการพัฒนาระบบคมนาคม อุตสาหกรรมดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ ต่อยอดเทคโนโลยีจากทั้งในและต่างประเทศ (2) การปรับเทคโนโลยี โดยการส่งเสริมให้ภาคเอกชนมีบทบาทนำ รวมทั้ง (3) การสร้างเครือข่ายร่วมกับภาคการศึกษาทั้งในระดับพื้นที่ ระดับประเทศและนานาชาติ พัฒนาทักษะกำลังคนและบุคลากรทางการวิจัยเพื่อรองรับการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการเป้าหมาย

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230101 นี้ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อัตราการขยายตัวของภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการที่สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัย เฉลี่ยร้อยละ 5 ต่อปี เป็น การเพิ่มขึ้นของค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 30 จากปีฐาน ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230101

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230101

ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการสร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)

หมุดหมายที่ 3 ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก

เป้าหมายระดับหมุดหมาย

3. การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ

หมุดหมายที่ 4 ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง

เป้าหมายระดับหมุดหมาย

2. องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพเอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้า และบริการทางสุขภาพ

หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน

เป้าหมายระดับหมุดหมาย

1. เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
2. การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น
3. อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น

หมุดหมายที่ 7 SMEs ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้

เป้าหมายระดับหมุดหมาย

2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

จ. ด้านการศึกษา

(4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230101

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230101 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 3** ไทยเป็นฐานการผลิตยานยนต์ไฟฟ้าที่สำคัญของโลก **เป้าหมายที่ 3** การสร้างความพร้อมของปัจจัยสนับสนุนอย่างเป็นระบบ **หมุดหมายที่ 4** ไทยเป็นศูนย์กลางทางการแพทย์และสุขภาพมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 2** องค์ความรู้ด้านการแพทย์และสาธารณสุขมีศักยภาพ เอื้อต่อการสร้างมูลค่าเพิ่มในสินค้าและบริการทางสุขภาพ **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 1** เศรษฐกิจดิจิทัลภายในประเทศมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น **เป้าหมายที่ 2** การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น **เป้าหมายที่ 3** อุตสาหกรรมดิจิทัลและอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศมีความเข้มแข็งขึ้น และ **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้**เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ นอกจากนี้เพื่อให้**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านการศึกษา** ที่กำหนดให้มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าวโดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) โดยสำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.) พบว่า ค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน เป็น 145 พันล้านบาท ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.9 จากปีฐาน (พ.ศ. 2562) ที่มีค่าใช้จ่ายฯ อยู่ที่ 149 พันล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 จากปีฐาน โดยคิดเป็นร้อยละ -29.00 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2566 โดยปัจจัยสนับสนุนมาจากการขยายตัวในหลายสาขาของภาคบริการ ได้แก่ การก่อสร้าง การบริการให้เช่าสินทรัพย์และธุรกิจอื่น การเงินและประกันภัย ขณะเดียวกันการวิจัยและพัฒนาในภาคอุตสาหกรรมส่วนใหญ่ปรับตัวลดลง โดยเฉพาะในอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ อาทิ อาหารและเครื่องดื่ม อุปกรณ์ไฟฟ้า ผลิตภัณฑ์การบริการวิจัยและพัฒนา และการค้าส่งและค้าปลีก ตามลำดับ ปิโตรเลียมและยานยนต์ ภาพรวมการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นเป็นผลจากการคลี่คลายสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 โดยภาคบริการมีการฟื้นตัวได้รวดเร็วกว่าภาคการผลิต ทำให้มีกระแสเงินสดกลับเข้าสู่รายการค่าใช้จ่ายเพื่อวิจัยและพัฒนาเพิ่มขึ้น

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) มีค่าใช้จ่าย 145 พันล้านบาท ซึ่งลดลงคิดเป็นร้อยละ 2.9 จากปีฐาน (พ.ศ. 2562) ที่มีค่าใช้จ่ายฯ อยู่ที่ 149 พันล้านบาท เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีค่าใช้จ่ายดังกล่าวเพิ่มขึ้นร้อยละ 30 จากปีฐาน จึงคิดเป็นร้อยละ -9.7 ของค่าเป้าหมาย ทำให้มี**สถานการณ์บรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤติในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)**

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีค่าใช้จ่ายด้านการทำวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชน ลดลงอยู่ที่ร้อยละ 5.1 จากปีฐาน ส่งผลให้มีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 2.1 สะท้อนให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนของหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนประเด็นแผนแม่บทฯ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนที่ต้องร่วมกันจัดทำโครงการที่มุ่งตอบสนองเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น

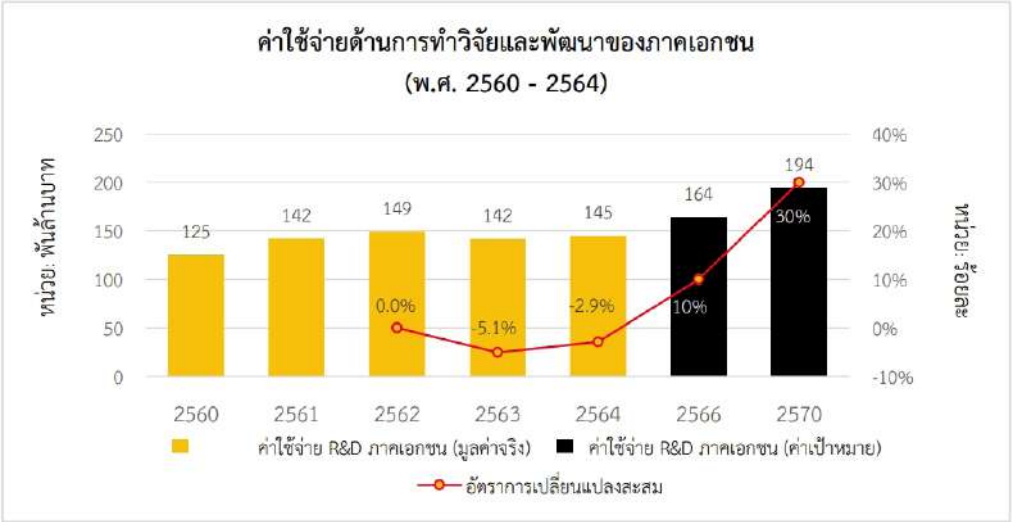

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

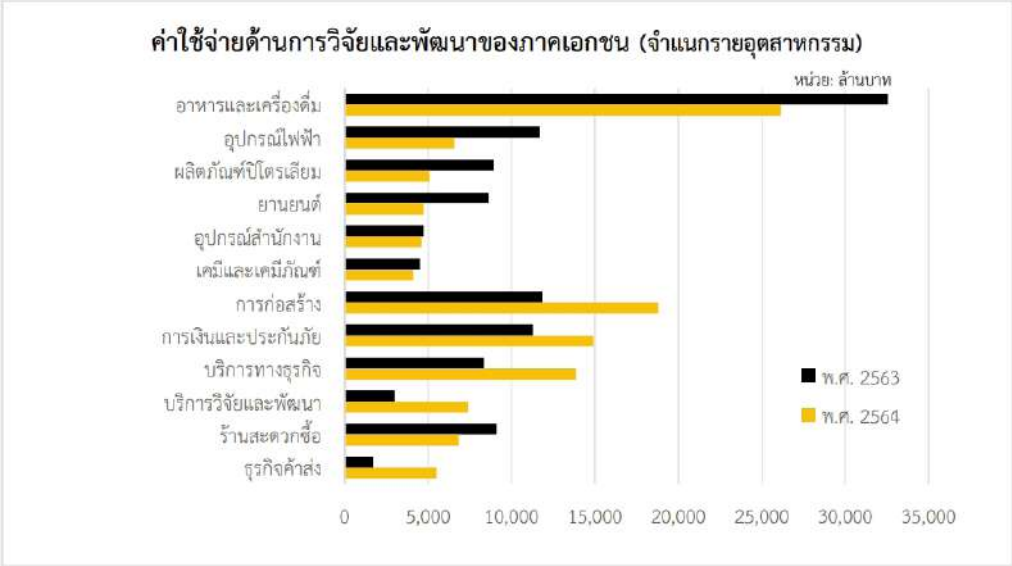

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230101

การดำเนินงานที่ผ่านมา

การดำเนินงานของเป้าหมายนี้ใน พ.ศ. 2566 มุ่งเน้นการสร้างสภาพแวดล้อมทางด้านการวิจัยและพัฒนาในหลายมิติเพื่อให้ประเทศไทยมีความพร้อมรองรับการวิจัยและพัฒนาจากภาคเอกชน โดยโครงการส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานทางด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในหลายลักษณะ อาทิ การสร้างศูนย์วิจัยและทดสอบ การติดตั้งเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ และการพัฒนาแพลตฟอร์มอำนวยความสะดวกในการเข้าถึงการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา ผสมผสานกับมาตรการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนาของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในปัจจุบันและโครงการส่งเสริมตามปกติของหน่วยงาน เช่น การสนับสนุนทุนวิจัยและพัฒนาแก่สถาบันการศึกษาให้ร่วมมือกับภาคเอกชน การให้สิทธิประโยชน์ทางด้านการเงินและภาษีสำหรับการวิจัยและพัฒนา ระบบสนับสนุนให้นำผลงานวิจัยไปสู่การใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ และการนำร่องศึกษาวิจัยในระดับท้องถิ่นเพื่อให้เกิดการต่อยอดการวิจัยจากภาคเอกชนในพื้นที่ทั่วประเทศอย่างต่อเนื่องการดำเนินงานที่มีลักษณะสอดคล้องระหว่างกันนี้สะท้อนถึงความพยายามบูรณาการจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นต้น โดยมีเป้าหมายร่วมกันในการสร้างสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและจูงใจให้ภาคเอกชนลงทุนวิจัยและพัฒนามากขึ้นตามที่กำหนดเป้าหมายไว้

ตลอดจนการดำเนินงานยังมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ เนื่องจากเป้าหมายภายใต้โครงการและมาตรการมุ่งให้เกิดประโยชน์ต่อมูลค่าสินค้าในอุตสาหกรรมที่เป็นหมุดหมายของประเทศ อาทิ สาขายานยนต์ สาขาอิเล็กทรอนิกส์ สาขาเกษตรกรรม และสาขาการแพทย์และการแพทย์ทางเลือก นอกจากนี้ยังมีส่วนช่วยบรรเทาผลกระทบต่อเนื่องที่เกิดจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 เช่น การลดภาระค่าใช้จ่ายในการวิจัยและพัฒนาจากมาตรการทางการเงินและภาษีการสนับสนุนและเพิ่มจำนวนบุคลากร การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและเครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ในเขตเศรษฐกิจพิเศษ เป็นต้น อย่างไรก็ดี ผลลัพธ์ในหลายโครงการอาจไม่สามารถส่งผลทันทีอันเนื่องมาจากข้อจำกัดของลักษณะโครงการที่ต้องดำเนินงานในระยะยาวจึงจะเห็นผลสัมฤทธิ์

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าในภาพรวมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนไทยในปีนี้จะปรับตัวดีขึ้น แต่ด้วยช่องว่างการพัฒนาไปสู่การบรรลุเป้าหมายยังคงมีความท้าทายสูงมาก ประกอบกับสถานการณ์เศรษฐกิจภายในประเทศมีแนวโน้มฟื้นตัวได้ช้ากว่าเป้าหมาย รวมถึงบรรยากาศการเมืองโลกที่อาจส่งผลต่อเศรษฐกิจในภาพรวม จึงมีความจำเป็นที่จะต้องเร่งการดำเนินงานในระยะต่อไปภายใต้ประเด็นท้าทายเชิงประจักษ์ ดังนี้ (1) การกระตุ้นความต้องการใช้งานวิจัยและพัฒนาในระดับพื้นที่มากขึ้น เนื่องจากโครงการในปัจจุบันส่วนใหญ่มีขนาดเล็กและกระจายครอบคลุมในหลายพื้นที่ ทำให้การดำเนินงานอาจไม่ส่งผลต่อการเปลี่ยนแปลงในระดับพื้นที่มากนัก (2) การมุ่งเน้นการกระจายโครงการพัฒนาให้ครอบคลุมในทุกอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่หรือโครงสร้างพื้นฐานจำกัดเฉพาะในบางอุตสาหกรรม บางพื้นที่ หรือสินค้าบางชนิดเท่านั้น ซึ่งส่วนหนึ่งมาจากข้อจำกัด

ด้านงบประมาณและบุคลากรภาครัฐ และ (3) การรักษาสมดุลระดับสภาพแวดล้อมการวิจัยและพัฒนาระหว่างผู้ประกอบการรายใหญ่ และขนาดกลางและขนาดย่อม เนื่องจากขนาดธุรกิจที่แตกต่างกันส่งผลต่อความสามารถในการเข้าถึงและความต้องการเทคโนโลยีที่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

จากการพิจารณาข้อมูลและการดำเนินงานในเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยนี้ พบว่า ควรมุ่งเน้นการดำเนินงานในอุตสาหกรรมเป้าหมายที่มีความเร่งด่วน สนับสนุนการขับเคลื่อนอุตสาหกรรมและบริการตามแผนแม่บทประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน ที่มีการพัฒนาอุตสาหกรรมและบริการตามแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 รวมถึงนโยบายอุตสาหกรรมในสาขาที่รัฐบาลกำลังให้ความสำคัญเพื่อสร้างแรงเสริมระหว่างการส่งเสริมอุตสาหกรรม การดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศ และการสร้างสภาพแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาในประเทศให้เหมาะสม เพื่อลดทอนข้อจำกัดทางด้านงบประมาณและบุคลากรสำหรับดำเนินโครงการขนาดใหญ่ลง อย่างไรก็ดีการดำเนินการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยการบูรณาการทั้งในระดับนโยบาย ระดับกระทรวง และระดับปฏิบัติ จากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับสาขาเศรษฐกิจเป้าหมายในการพัฒนาโครงการและปรับปรุงมาตรการ รวมถึงวางแผนกลยุทธ์การเสนอโครงการให้มีความสอดคล้องและมีประสิทธิภาพสูงสุด นอกจากนี้ควรพัฒนาความเข้มแข็งของเครือข่ายอุทยานวิทยาศาสตร์ ซึ่งเป็นพื้นที่รองรับการสร้างสภาพแวดล้อมในการวิจัยและพัฒนาที่มีพื้นที่ครอบคลุมทุกภูมิภาคทั่วประเทศ ให้มีเครื่องมือและโครงสร้างพื้นฐานที่มีความพร้อมสำหรับการให้บริการภาคเอกชนในพื้นที่ได้อย่างครอบคลุมและมีประสิทธิภาพ

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230102

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

จ.3

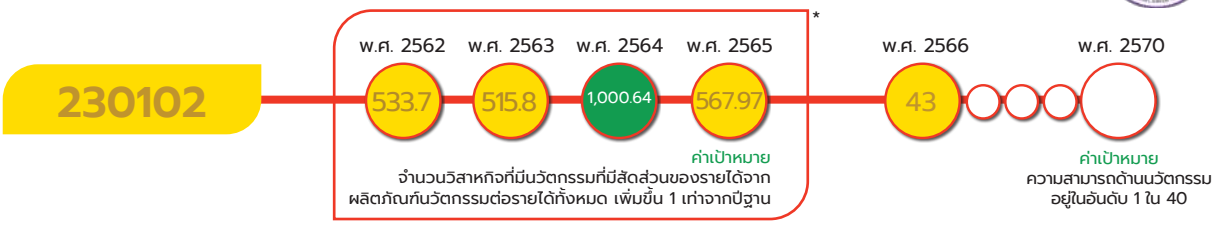

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230102 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าโครงการที่ผู้ประกอบการได้รับการสนับสนุนทุนพัฒนานวัตกรรม (มูลค่าโครงการ ล้านบาท/ปี) ตลอดช่วง พ.ศ. 2562-2565

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับ 1 ใน 40

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น ผ่านการมุ่งเน้นการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่สามารถใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ได้จริงและตอบโจทย์ความต้องการของประเทศและตลาดโลก โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ ระบบนิเวศนวัตกรรมที่มีโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกที่มีคุณภาพและได้มาตรฐานการเชื่อมโยงระบบนิเวศนวัตกรรมในประเทศกับต่างประเทศความสามารถทางนวัตกรรมของผู้ประกอบการวิสาหกิจ องค์ความรู้ด้านเทคโนโลยีที่ทันสมัยการเข้าถึงเทคโนโลยีและนวัตกรรมเพื่อให้สามารถนำไปพัฒนาและต่อยอดวิสาหกิจได้ ตลอดจนการพัฒนามาตรฐาน คุณภาพ และการบริการวิเคราะห์ทดสอบที่เป็นที่ยอมรับตามข้อตกลงระหว่างประเทศเพื่อให้สามารถรองรับความจำเป็นของอุตสาหกรรมและบริการของไทยในการส่งมอบสินค้าและบริการที่มีคุณภาพและความปลอดภัยตามมาตรฐานระหว่างประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230102 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม จำนวนวิสาหกิจที่มีนวัตกรรมที่มีสัดส่วนของรายได้จากผลิตภัณฑ์นวัตกรรมต่อรายได้ทั้งหมดเพิ่มขึ้น 2 เท่าจากปีฐาน เป็น ความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับ 1 ใน 40 ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230102

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 230102 วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น	หมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง เป้าหมายระดับหมุดหมาย 3. การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้ฟื้นพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น หมุดหมายที่ 6 ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น หมุดหมายที่ 7 SMEs ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ เป้าหมายระดับหมุดหมาย 2. วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่	ไม่มี

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230102

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230102 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **เป้าหมายที่ 3** การเพิ่มศักยภาพและบทบาทของผู้ประกอบการเกษตรในฐานะหุ้นส่วนเศรษฐกิจของห่วงโซ่อุปทานที่ได้รับส่วนแบ่งประโยชน์อย่างเหมาะสมและเป็นธรรม **หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **เป้าหมายที่ 2** การปรับโครงสร้างการท่องเที่ยวให้พึ่งพานักท่องเที่ยวในประเทศและมีการกระจายโอกาสทางเศรษฐกิจมากขึ้น **หมุดหมายที่ 6** ไทยเป็นศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะและอุตสาหกรรมดิจิทัลของอาเซียน **เป้าหมายที่ 2** การส่งออกของอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะของประเทศเพิ่มขึ้น **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 2** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม มีศักยภาพสูงในการดำเนินธุรกิจ สามารถยกระดับและปรับตัวเข้าสู่การแข่งขันใหม่ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม (Global Innovation Index: GII) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 43 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 42 คิดเป็นร้อยละ 97.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

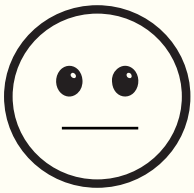

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ในอันดับที่ 43 เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อยู่ในอันดับ 1 ใน 40 คิดเป็นร้อยละ 93 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** และแม้ว่าอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมของไทยนับตั้งแต่ พ.ศ. 2562 จะอยู่ในระดับที่ค่อนข้างคงที่และเทียบเท่ากับอันดับเดิมตั้งแต่ในช่วงก่อนสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 รวมทั้งยังหยุดนิ่งอยู่ในอันดับที่ 43 มาตลอดในช่วงสามปีที่ผ่านมา อย่างไรก็ดี ประเทศไทยยังคงมีอันดับความสามารถด้านนวัตกรรมสูงเป็นอันดับที่สามของอาเซียนและมีจุดแข็งในกลุ่มปัจจัยด้านระบบธุรกิจและกลุ่มปัจจัยผลผลิตจากความคิดสร้างสรรค์ ด้วยความท้าทายที่เพิ่มขึ้นเมื่ออันดับความสามารถด้านนวัตกรรมของไทยเข้าใกล้กลุ่ม Best performance หรือ 33 อันดับแรก ซึ่งหลายประเทศในอันดับก่อนหน้าได้มีอัตราการพัฒนาของตัวชี้วัดนี้ในอัตราเร่งที่สูงขึ้น ทำให้ประเทศไทยจำเป็นต้องเร่งมือพัฒนาความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศอย่างก้าวกระโดด เพื่อให้สามารถเกาะกลุ่มและเข้าใกล้กลุ่มประเทศที่มีความสามารถด้านนวัตกรรมสูงได้มากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด ประเทศไทยมีอันดับความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ที่อันดับ 43 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่คงเดิม

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230102

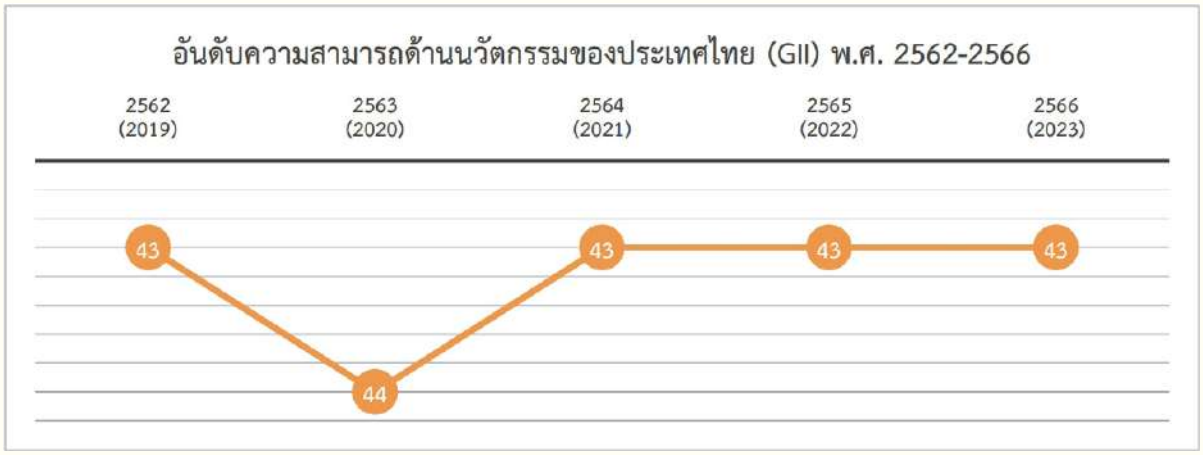

ที่มา : World Intellectual Property Organization

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานเพื่อยกระดับนวัตกรรมของวิสาหกิจผ่านโครงการสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปีงบประมาณ 2566 ในโครงการพัฒนามาตรการและกลไกการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจนวัตกรรมสู่การเติบโตแบบก้าวกระโดด (Scale up) ของสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ โดยมุ่งเน้นการพัฒนามาตรการส่งเสริมผู้ประกอบการวิสาหกิจเริ่มต้น (Startup) ที่มีศักยภาพให้สามารถเติบโตแบบก้าวกระโดดผ่านการทบทวนและออกแบบมาตรการดึงดูดการร่วมลงทุนของภาคเอกชนที่เหมาะสม การสร้างเครือข่ายและพัฒนากลไกความร่วมมือระหว่างหน่วยงานบ่มเพาะและเร่งการเติบโตของ Startup และที่ปรึกษาด้านธุรกิจนวัตกรรมให้แก่ Startup ที่มีศักยภาพกว่า 50 ราย รวมทั้งมาตรการอำนวยความสะดวกในการประกอบธุรกิจของ Startup ทางด้านกฎหมายและภาษีที่มีส่วนสำคัญในการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการเติบโตและดำเนินธุรกิจ Startup ทั้งในด้านการเงินและองค์ความรู้ซึ่งเป็นความต้องการความช่วยเหลือหลักและเป็นประเด็นท้าทายหลักที่สำคัญของผู้ประกอบการ Startup ในประเทศ ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายต่าง ๆ อาทิ หมุดหมายที่ 1 ด้านเกษตรมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 2 ด้านการท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน หมุดหมายที่ 6 ด้านศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลอัจฉริยะ รวมถึงหมุดหมายที่ 7 ด้านการพัฒนา SMEs ไทยให้สามารถแข่งขันได้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230102

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้จะมีการขับเคลื่อนเป้าหมายผ่านโครงการสำคัญเพื่อยกระดับความสามารถและส่งเสริมวิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจให้มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น แต่การยกระดับนวัตกรรมของผู้ประกอบการเป็นกระบวนการที่ใช้งบประมาณและระยะเวลา อีกทั้งผู้ประกอบการ Startup ส่วนใหญ่ยังอยู่ในช่วงการฟื้นตัวจากผลกระทบของตลาดและสภาวะเศรษฐกิจจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของเชื้อโควิด-19 ผนวกกับข้อจำกัดของสถานะทางการคลังของประเทศในช่วงที่ผ่านมา ทำให้พื้นที่ในการดำเนินนโยบาย (Policy space) โดยเฉพาะการออกมาตรการสร้างแรงจูงใจทางการเงินและสิทธิประโยชน์ทางภาษีเป็นไปอย่างจำกัด อีกทั้งตลาดภายในประเทศที่มีการแข่งขันสูงจาก Startup ต่างประเทศที่เข้ามาเป็นจำนวนมากทำให้การพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการดำเนินงานของวิสาหกิจนวัตกรรม ทั้งในด้านโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่จำเป็น กลไกความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในทุกระดับตั้งแต่ในระดับนโยบายจนถึงในระดับพื้นที่ รวมถึงองค์ความรู้ในการดำเนินธุรกิจ การใช้ประโยชน์ผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์และมาตรการจูงใจให้เกิดการร่วมลงทุนจากภาคเอกชนยังคงเป็นประเด็นท้าทายต่อการบรรลุเป้าหมายในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการกำกับดูแลการแข่งขันของผู้ประกอบการ Startup ที่อยู่ภายในประเทศให้เท่าเทียมและเป็นธรรม เพื่อเพิ่มโอกาสให้ผู้ประกอบการ Startup ไทยสามารถแข่งขันได้อย่างยั่งยืน ผ่านการใช้ประโยชน์จากบัญชีนวัตกรรม การใช้มาตรการชดเชย (Offset policy) ที่เอื้อให้เกิดการถ่ายทอดองค์ความรู้และนวัตกรรมที่จะเป็นฐานในการยกระดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญ รวมถึงการผลิตและดึงดูดกำลังคนทักษะสูงเข้ามาภายในประเทศที่สามารถตอบโจทย์ความต้องการของตลาดนวัตกรรม เพื่อสนับสนุนให้เกิดวิสาหกิจฐานนวัตกรรมที่เพิ่มมากขึ้น นอกจากนี้ ควรสนับสนุนการเชื่อมโยงกลไกความร่วมมือเพื่อบ่มเพาะและเร่งการเติบโตของผู้ประกอบการ Startup ในระดับพื้นที่ผ่านอุทยานวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยและภาคีเครือข่ายให้สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาด้านนวัตกรรมของประเทศ รวมทั้งให้ความสำคัญกับการยกระดับการบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะการจัดหาหรือสนับสนุนแหล่งเงินทุนที่มีศักยภาพซึ่งจะเป็นคานงัดที่สำคัญในการยกระดับความสามารถด้านนวัตกรรมของประเทศให้ทัดเทียมนานาชาติได้เพื่อเปิดโอกาสให้เกิดการใช้ประโยชน์จากงานวิจัยร่วมกันและเกิดนวัตกรรมจากฐานความคิดสร้างสรรค์และวัฒนธรรมที่เป็นจุดแข็งของประเทศ

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230201

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคม

จ.3

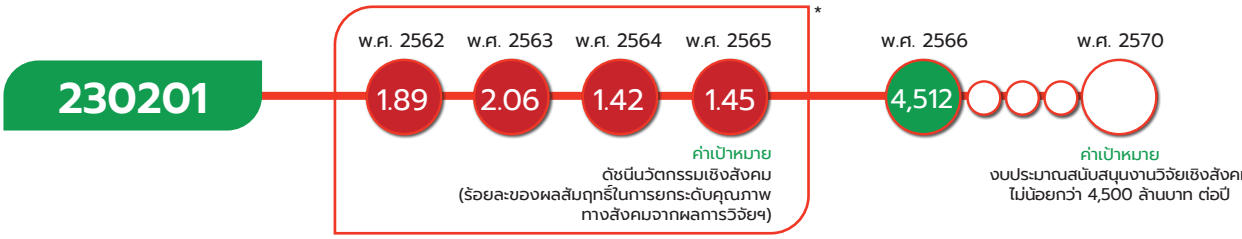

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 230301 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายในห้วงแรก จึงใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง สัดส่วนมูลค่าการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการนวัตกรรมเพื่อสังคม ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม ผ่านการเน้นประเด็นสำคัญทางสังคมของประเทศที่ต้องใช้การวิจัยและนวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการขับเคลื่อนสังคมไทย โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทุกกลุ่ม ทุกช่วงวัย ทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และการเข้าถึงบริการและสวัสดิการของรัฐ การเตรียมความพร้อมของประชาชนไทยให้สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีคุณภาพ รองรับกระแสโลกาภิวัตน์ของวัฒนธรรมโลก การเข้าสู่สังคมสูงวัย การพัฒนาแรงงานทักษะสูงและเฉพาะทาง การแก้ปัญหาความเหลื่อมล้ำในสังคม และการส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม ตลอดจนเพิ่มประสิทธิภาพการทำงานของภาครัฐให้เข้ากับการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจและสังคมในยุคดิจิทัล

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230201 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม ดัชนีนวัตกรรมเชิงสังคม (ร้อยละของผลสัมฤทธิ์ในการยกระดับคุณภาพทางสังคมจากผลการวิจัยฯ) ซึ่งไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายไว้ เป็น งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230201

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230201 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม **เป้าหมายที่ 1** ครัวเรือนที่มีแนวโน้มกลายเป็นครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น มีโอกาสในการเลื่อนสถานะทางเศรษฐกิจและสังคม จนสามารถหลุดพ้นจากความยากจนได้อย่างยั่งยืน **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต **เป้าหมายที่ 1** คนไทยได้รับการพัฒนาอย่างเต็มศักยภาพในทุกช่วงวัย มีสมรรถนะที่จำเป็นสำหรับโลกยุคใหม่มีคุณลักษณะตามบรรทัดฐานที่ดีของ สังคม มีคุณธรรม จริยธรรม และมีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงอย่างพลิกโฉมฉับพลันของโลก สามารถดำรงชีวิตร่วมกันในสังคมได้อย่างสงบสุข และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230201

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 จากข้อมูลงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 พบว่า ประเทศไทยได้จัดสรรงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมให้แก่หน่วยงานในระบบวิจัยกว่า 4,512 ล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 100.27 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด และพบว่างบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมของไทยเติบโตอย่างต่อเนื่องมาตลอดในช่วง 4 ปีที่ผ่านมา ซึ่งสอดคล้องกับจำนวนบทความตีพิมพ์ทางวิชาการของประเทศด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์ที่เติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่องนับตั้งแต่ พ.ศ. 2562 และมีจำนวนกว่า 17,358 บทความใน พ.ศ. 2565 หรือคิดเป็นร้อยละ 60 ต่อบทความตีพิมพ์ทางวิชาการของประเทศ

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากข้อมูลงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 มีมูลค่า 4,512.07 ล้านบาท เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมเฉลี่ยไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปี คิดเป็นร้อยละ 100.27 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมมูลค่า 4,320.56 ล้านบาทต่อปี สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 4.45

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230201

การดำเนินงานที่ผ่านมา

จากข้อมูลการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายนี้พบว่า ไม่มีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ 2566 โดยเฉพาะ แต่ที่ผ่านมาพบว่ามีหน่วยงานจากหลากหลายกระทรวงที่ได้ดำเนินงานโครงการด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสังคมเพื่อผลิตผลงานวิจัยเชิงสังคมในด้านต่าง ๆ ที่ร่วมตอบเป้าหมายในการยกระดับคุณภาพทางสังคม ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคม อาทิ งานวิจัยด้านการพัฒนาชุมชน การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การจัดทำฐานข้อมูลด้านสังคมศาสตร์ รวมถึงการใช้ประโยชน์จากภูมิปัญญาและการแพทย์ทางเลือก ส่งผลให้งบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมและงานวิจัยทางด้านสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์เติบโตและสามารถบรรลุค่าเป้าหมายได้สำเร็จ ทั้งนี้ การดำเนินงานที่ผ่านมามีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายต่าง ๆ อาทิ หมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และคนไทยทุกคนมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม และหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

นอกเหนือจากการบรรลุค่าเป้าหมายงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคมได้ตามที่กำหนดไว้แล้วเมื่อพิจารณาในรายละเอียดจะ พบว่าหน่วยงานในระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ได้ดำเนินโครงการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคมในลักษณะที่ค่อนข้างกระจัดกระจายตามความสนใจของแต่ละหน่วยงานทั้งในระดับส่วนกลางและในระดับท้องถิ่นผ่านกลไกหลักอย่างสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัยเฉพาะด้าน เพื่อดำเนินการศึกษาวิจัยเชิงสังคมตามศักยภาพและจุดแข็งของพื้นที่ ประกอบกับการวิจัยเชิงสังคมของประเทศยังคงขาดทิศทางการวิจัยในภาพรวมที่ชัดเจนแตกต่างจากงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ที่มีการกำหนดแผนที่นำทางการวิจัยที่ชัดเจน ทั้งนี้ แม้งบประมาณสนับสนุนและจำนวนงานวิจัยเชิงสังคมจะมีการเติบโตขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่การใช้ประโยชน์จากงานวิจัยหรือผลกระทบที่เกิดขึ้นจากงานวิจัยดังกล่าว ในแง่ของการยกระดับคุณภาพชีวิต การนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงสังคม รวมทั้งการสร้างองค์ความรู้นวัตกรรมเพื่อสังคมยังคงไม่เกิดผลที่ชัดเจนเท่าที่ควรและจำเป็นต้องให้ความสำคัญกับการต่อยอดงานวิจัยดังกล่าวมากยิ่งขึ้นในระยะต่อไป เพื่อแสดงให้เห็นถึงความสำคัญของงานวิจัยเชิงสังคมและรักษาสถานะการบรรลุเป้าหมายให้มีความต่อเนื่องและยั่งยืนในระยะต่อไป

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230201

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อต่อยอดและรักษาสถานะการบรรลุเป้าหมายงบประมาณสนับสนุนงานวิจัยเชิงสังคม ไม่น้อยกว่า 4,500 ล้านบาทต่อปีให้มีความต่อเนื่อง ภาครัฐและภาคีเครือข่ายด้านการวิจัยและพัฒนาควรให้ความสำคัญกับการกำหนดทิศทางงานวิจัยเชิงสังคมที่ชัดเจนและสอดคล้องกับสถานการณ์และแนวโน้มการพัฒนาของโลกในมิติต่าง ๆ รวมถึงคำนึงถึงการนำไปใช้ประโยชน์อย่างกว้างขวางในกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ ของสังคม อาทิ กลุ่มสังคมเปราะบางกับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ความเหลื่อมล้ำในการเข้าถึงสวัสดิการ นอกจากนี้ ควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเพื่อสังคมในด้านต่าง ๆ อาทิ การพัฒนาฐานข้อมูลด้านสังคมศาสตร์ที่สมบูรณ์และเข้าถึงได้ง่าย การพัฒนาบุคลากรด้านการวิจัยที่มีคุณภาพและเหมาะสมรองรับงานวิจัยเชิงสังคมศาสตร์ที่มีความซับซ้อนมากยิ่งขึ้น การสร้างภาคีเครือข่ายระหว่างมหาวิทยาลัย ภาคเอกชน และภาคประชาสังคมในทุกระดับ รวมถึงการสร้างแรงจูงใจให้เกิดการลงทุนและอุปสงค์สำหรับงานวิจัยและนวัตกรรมเชิงสังคมเพื่อสนับสนุนให้เกิดนวัตกรรมเชิงสังคมใหม่ ๆ ที่สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตและสามารถนำไปใช้ประโยชน์ให้เกิดผลเป็นที่ประจักษ์แก่สังคมได้อย่างแท้จริง

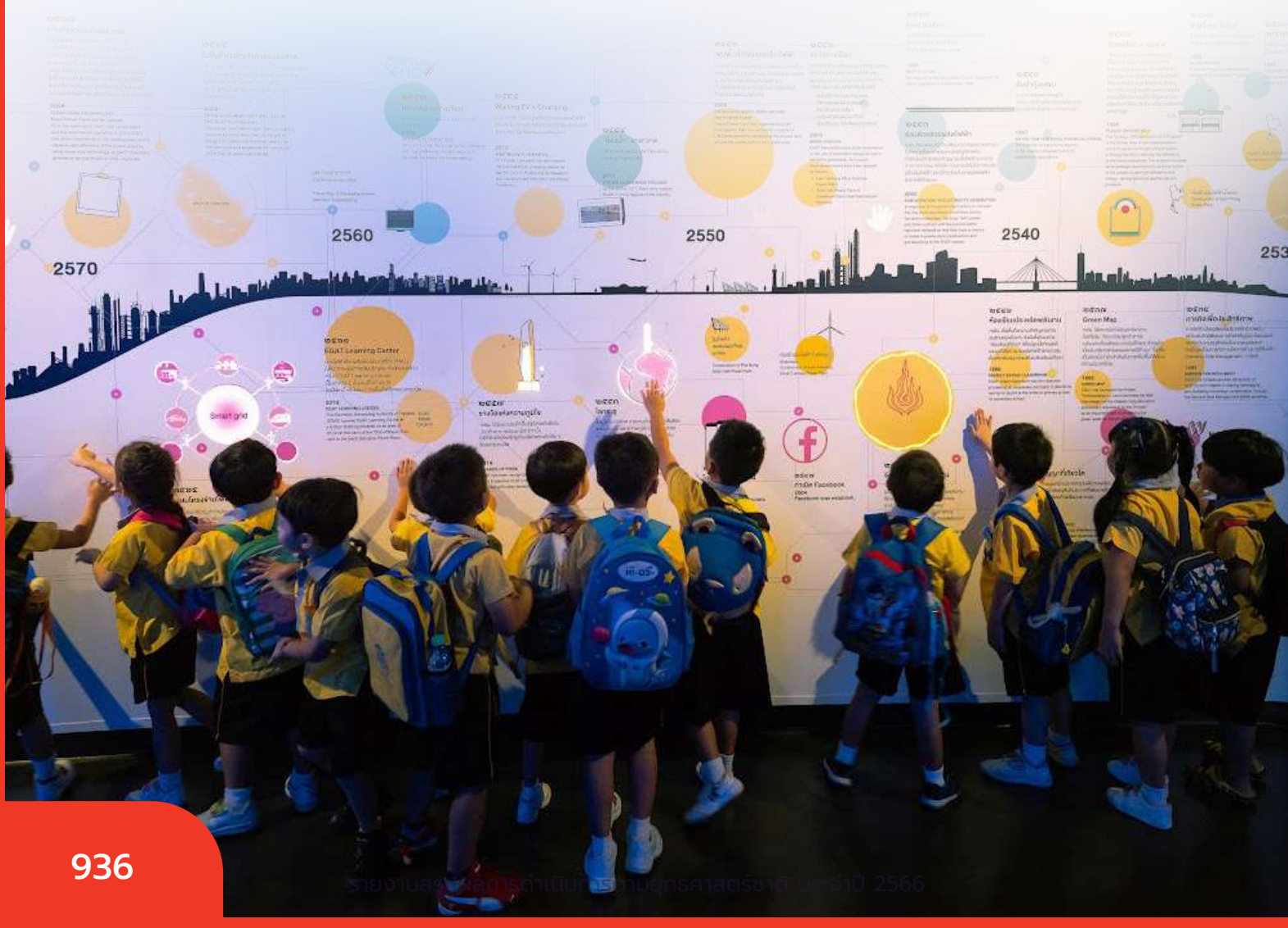

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230301

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านสิ่งแวดล้อม

จ.3

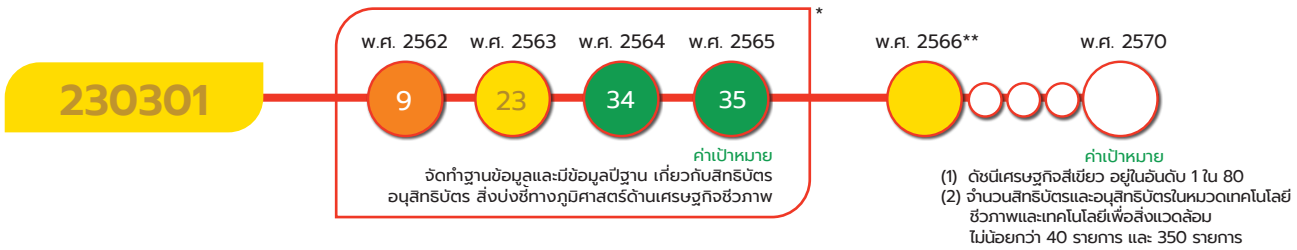

หมายเหตุ : * เป้าหมาย 230301 ไม่ได้มีการกำหนดค่าเป้าหมายเชิงปริมาณในห้วงแรก จึงใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง คือ จำนวนสิทธิบัตรเพิ่มขึ้นร้อยละ 10 ต่อปี ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

** เป้าหมาย 230301 พ.ศ. 2566 มี 2 ตัวชี้วัด ซึ่งค่าสีสถานการณ์ของแต่ละปีเป็นการประมวลผลสถานการณ์ของ 2 ตัวชี้วัดในปีนั้น ๆ ทำให้ไม่สามารถแสดงตัวเลขสถานการณ์การพัฒนาในวงกลมแสดงสีสถานะการบรรลุเป้าหมายได้

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่า ของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว อยู่ในอันดับ 1 ใน 80
2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 40 รายการ และ 350 รายการ ตามลำดับ

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้การประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การให้ความสำคัญกับประเด็นทางทรัพยากรธรรมชาติ และสิ่งแวดล้อมของประเทศที่ต้องใช้การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม เป็นเครื่องมือในการสร้างและพัฒนาองค์ความรู้ เทคโนโลยีที่สร้างเศรษฐกิจฐานชีวภาพอุบัติใหม่ทั้งระบบอย่างครบวงจร ส่งเสริมงานวิจัยเพื่อการอนุรักษ์และฟื้นฟูความอุดมสมบูรณ์และความหลากหลายทางชีวภาพของทรัพยากรทางบก ทางน้ำและทางทะเล ให้มีความสมดุลตามระบบนิเวศ รวมทั้งการจัดการมลพิษที่มีผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการก๊าซเรือนกระจก และการส่งเสริมพลังงานหมุนเวียน

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230301 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม สัดส่วนสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ ด้านเศรษฐกิจชีวภาพต่อสิทธิบัตร อนุสิทธิบัตร สิ่งบ่งชี้ทางภูมิศาสตร์ทั้งหมด เป็น (1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 80 และ (2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม ไม่น้อยกว่า 40 รายการ และ 350 รายการ ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230301

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230301 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **เป้าหมายที่ 1** การเพิ่มมูลค่าจากเศรษฐกิจหมุนเวียน และการใช้ทรัพยากรอย่างมีประสิทธิภาพ **หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **เป้าหมายที่ 2** สังคมไทยมีภูมิคุ้มกันจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230301

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้ **(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว** (The Global Green Economy Index: GGEI) ของไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 83 จาก 160 ประเทศ เมื่อเปรียบเทียบกับประเทศในกลุ่มอาเซียน พบว่า ไทยอยู่ในลำดับที่ 4 โดยเป็นรองเพียงสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว สิงคโปร์ และเวียดนาม เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้มีอันดับ 1 ใน 82 คิดเป็นร้อยละ 98.8 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด **(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อมของไทย** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ประเทศไทยมีจำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดดังกล่าว จำนวน 117 รายการ และ 185 รายการ ตามลำดับ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีไม่น้อยกว่า จำนวน 30 และ 171 รายการนั้น จะพบว่าสถานการณ์จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรทั้งสองหมวด คิดเป็นร้อยละ 390 และร้อยละ 108 ของค่าเป้าหมาย ตามลำดับ ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด

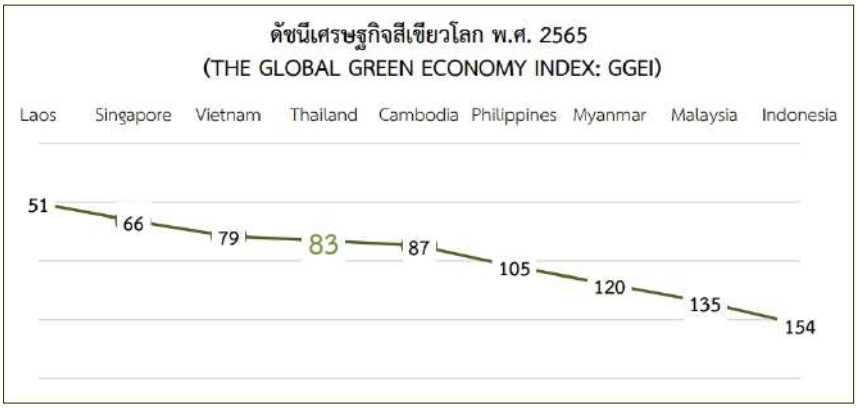

ที่มา : บริษัท Dual Citizen LLC

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจาก 2 ตัวชี้วัด ดังนี้ **(1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว** โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) ประเทศไทยได้รับการจัดอันดับให้อยู่ในอันดับที่ 83 จาก 160 ประเทศ เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้ไทยได้รับการจัดอันดับดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว อยู่ในอันดับ 1 ใน 80 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 96.4 ของค่าเป้าหมาย และ **(2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม** ของไทย โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 ที่มีจำนวน 117 รายการ และ 185 รายการ ตามลำดับ เทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้มีจำนวนสิทธิบัตรไม่น้อยกว่า 40 รายการ และจำนวนอนุสิทธิบัตรไม่น้อยกว่า 350 รายการ พบว่ามีจำนวนสิทธิบัตรสูงกว่าที่กำหนดไว้ คิดเป็นร้อยละ 292.5 ของค่าเป้าหมาย ขณะที่จำนวนอนุสิทธิบัตรยังต่ำกว่าค่าที่กำหนดไว้คิดเป็นร้อยละ 52.9 ของค่าเป้าหมาย ดังนั้น เมื่อพิจารณาภาพรวมของสถานการณ์การพัฒนาของเป้าหมายที่เป็นการเฉลี่ยจากตัวชี้วัดทั้ง 2 ตัว อยู่ที่ร้อยละ 86.41*** ของค่าเป้าหมาย จึงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)**

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

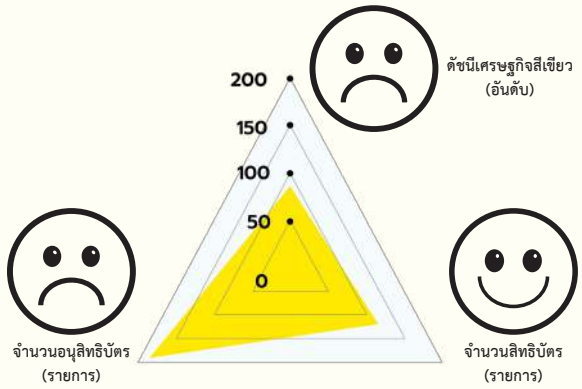

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์การพัฒนาของ พ.ศ. 2566 กับสถานการณ์ของปีก่อนหน้า ได้ดังนี้

1) ดัชนีเศรษฐกิจสีเขียว สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2565) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2561 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด อยู่ในอันดับที่ 27 จาก 130 ประเทศ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 149.77

2) จำนวนสิทธิบัตรและอนุสิทธิบัตรในหมวดเทคโนโลยีชีวภาพและเทคโนโลยีเพื่อสิ่งแวดล้อม สถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีจำนวนสิทธิบัตร 82 รายการ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 42.68 และมีจำนวนอนุสิทธิบัตร 239 รายการ ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 22.59

***หมายเหตุ : การคำนวณสีสถานะการบรรลุเป้าหมาย สำหรับตัวชี้วัดที่มีค่าเกินร้อยละ 100 จะกำหนดให้เป็น 100

โดยมีการคำนวณ ดังนี้ $\frac{96.4 + \left(\frac{100+52.9}{2}\right)}{2}$

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้ดำเนินงานในลักษณะประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวผ่านโครงการสำคัญเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ 2566 ในโครงการ Materials Informatics & AI เพื่อวัสดุหมุนเวียนที่ปลอดภัยสู่การยกระดับความสามารถในการแข่งขันในยุคเศรษฐกิจหมุนเวียน ระยะที่ 1 ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) โดยมุ่งเน้นการประยุกต์ใช้เทคโนโลยีปัญญาประดิษฐ์ (Artificial Intelligence: AI) เพื่อตรวจสอบสารเคมีในเนื้อพลาสติกเป้าหมายและสร้างองค์ความรู้และเครือข่ายในการรับมือกับปัญหาสารเคมีในผลิตภัณฑ์ รวมถึงยกระดับการบริหารจัดการกระบวนการผลิตและหมุนเวียนวัสดุพลาสติกในประเทศให้มีประสิทธิภาพ ซึ่งสามารถขยายผลให้มีการใช้ประโยชน์จากเทคโนโลยีดังกล่าวแก่ผู้ประกอบการได้จริง และเป็นสารตั้งต้นที่สำคัญในการต่อยอดไปสู่การยื่นจดสิทธิบัตรในสาขาที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสีเขียวได้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230301

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

ด้วยสถานการณ์และทิศทางของนานาชาติที่หันมาให้ความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศและสิ่งแวดล้อมมากขึ้น ทำให้เศรษฐกิจสีเขียวหรือการดำเนินกิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมเติบโตและมีการแข่งขันระหว่างผู้ประกอบการในตลาดกันอย่างเข้มข้น อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนการประยุกต์ใช้ความรู้เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวยังคงมีประเด็นท้าทายที่ต้องให้ความสำคัญ ไม่ว่าจะเป็นการขาดฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสีเขียวที่มีความครบถ้วน ระบบการติดตามประเมินผลการพัฒนาที่ยังขาดความต่อเนื่อง การพึ่งพาการนำเข้าเทคโนโลยีฐานและเทคโนโลยีสีเขียวขั้นสูงจากต่างประเทศเป็นหลักที่ทำให้ผู้ประกอบการมีต้นทุนในการดำเนินธุรกิจและสร้างนวัตกรรมที่ค่อนข้างสูงและไม่สามารถแข่งขันได้รวมถึงการใช้ประโยชน์จากมาตรการดึงดูดการลงทุนจากต่างประเทศในการรับการ ถ่ายทอดเทคโนโลยีจากผู้ประกอบการต่างประเทศยังดำเนินการได้ไม่เต็มที่ ขณะที่บุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมที่ไม่เพียงพอและไม่ตรงกับความต้องการของตลาด การพัฒนาสภาพแวดล้อมในการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวที่ยังขาดความเชื่อมโยงกันทั้งระบบ

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

เพื่อประยุกต์ใช้ความรู้และนวัตกรรมในการสร้างมูลค่าให้กับเศรษฐกิจสีเขียว ภาครัฐควรให้ความสำคัญกับการพัฒนาฐานข้อมูลด้านเศรษฐกิจสีเขียวที่บูรณาการข้อมูลระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาเศรษฐกิจสีเขียวอย่างครบถ้วนและต่อเนื่อง การเร่งพัฒนาเทคโนโลยีฐานและการถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีที่เกี่ยวข้องกับเศรษฐกิจสีเขียวแก่ผู้ประกอบการ รวมทั้งการอำนวยความสะดวกด้านกฎหมายและการมาตรฐาน มาตรการส่งเสริมและการเข้าถึงแหล่งเงินทุนแก่ผู้ประกอบการ การขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาที่สะดวกและรวดเร็ว รวมถึงการสร้างอุปสงค์ของตลาดภายในประเทศให้เพิ่มมากขึ้น เพื่อสนับสนุนให้เกิดการสร้างนวัตกรรม

และธุรกิจสีเขียวที่มีมูลค่าเพิ่มสูง นอกจากนี้ ยังควรให้ความสำคัญกับการสร้างบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาในประเด็นทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในส่วนที่มีความพร้อมและสอดคล้องกับความต้องการของตลาด พร้อมทั้งร่วมมือและใช้ประโยชน์จากภาคีเครือข่ายการพัฒนาด้านเศรษฐกิจสีเขียวที่มีความเข้มแข็งในระดับนานาชาติให้มากยิ่งขึ้น

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230401

แผนแม่บทย่อย | การวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้านเศรษฐกิจ

จ.3

* หมายเหตุ : เป้าหมาย 230401 ใช้สถานการณ์ที่สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง มูลค่าการชำระเงินทางเทคโนโลยีระหว่างไทยกับประเทศในเอเชีย โดยกำหนดให้มีสัดส่วนการลงทุนเฉลี่ยต่อโครงการที่ได้รับการสนับสนุนเพิ่มขึ้นร้อยละ 5 ต่อปี ตลอดช่วง พ.ศ. 2562 - 2565

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและ เทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของ กลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย ผ่านการวิจัยและพัฒนาสร้างองค์ความรู้อย่างเข้มข้นสามารถต่อยอดไปสู่นวัตกรรมทางเศรษฐกิจหรือสังคม โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การผลิตและพัฒนา บุคลากรวิจัยขั้นพื้นฐานและแนวหน้า การดึงดูดนักวิจัยผู้เชี่ยวชาญจากต่างประเทศ การสร้างนวัตกรรมให้ภาคอุตสาหกรรมสามารถนำไปใช้ประโยชน์โดยตรง เพื่อให้ประเทศไทยเป็นผู้นำในระดับนานาชาติ ในมิติที่ประเทศไทยมีความเข้มแข็งและส่งเสริมการสร้างเครือข่ายองค์ความรู้และความเป็นเลิศทางวิชาการระดับชาติและนานาชาติ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230401 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จากเดิม อันดับความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีวัสดุ นาโนเทคโนโลยีและเทคโนโลยีดิจิทัล อยู่ในอันดับที่ 1 ใน 15 ของประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย เป็น สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230401

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 230401 ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีชั้นสูงทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย	ไม่มี	ไม่มี

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230401 ไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) และประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูง (อากาศยาน คอมพิวเตอร์ เภสัชภัณฑ์ เครื่องมือทางวิทยาศาสตร์ เครื่องจักรกลไฟฟ้า) จากธนาคารโลก (World Bank) โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) พบว่า สัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก อยู่ที่ร้อยละ 14.0 เมื่อเปรียบเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 17.3 โดยคิดเป็นร้อยละ 80.92 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าเป้าหมายที่กำหนด สาเหตุหลักมาจากการขยายตัวของการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงจาก 6 ประเทศผู้นำในเอเชียที่เร่งตัวขึ้นสูงกว่าอัตราการขยายตัวของประเทศไทย หากพิจารณารายละเอียด พบว่า ทุกประเทศในกลุ่มดังกล่าวมีอัตราการขยายตัวเพิ่มสูงขึ้น ได้แก่ จีน (ร้อยละ 25.2) เกาหลีใต้ (ร้อยละ 25.0) สิงคโปร์ (ร้อยละ 20.3) เวียดนาม (ร้อยละ 18.6) มาเลเซีย (ร้อยละ 18.0) และญี่ปุ่น (ร้อยละ 13.4) ตามลำดับ ขณะที่มูลค่าการส่งออกของประเทศไทยมีแนวโน้มชะลอการขยายตัวจากร้อยละ 14.2 เป็นร้อยละ 7.5 สะท้อนให้ถึงศักยภาพของการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงที่ไทยทำได้อย่างจำกัด ประกอบกับมีแนวโน้มการขยายตัวไม่สอดคล้องกับทิศทางของกลุ่มประเทศชั้นนำในเอเชีย

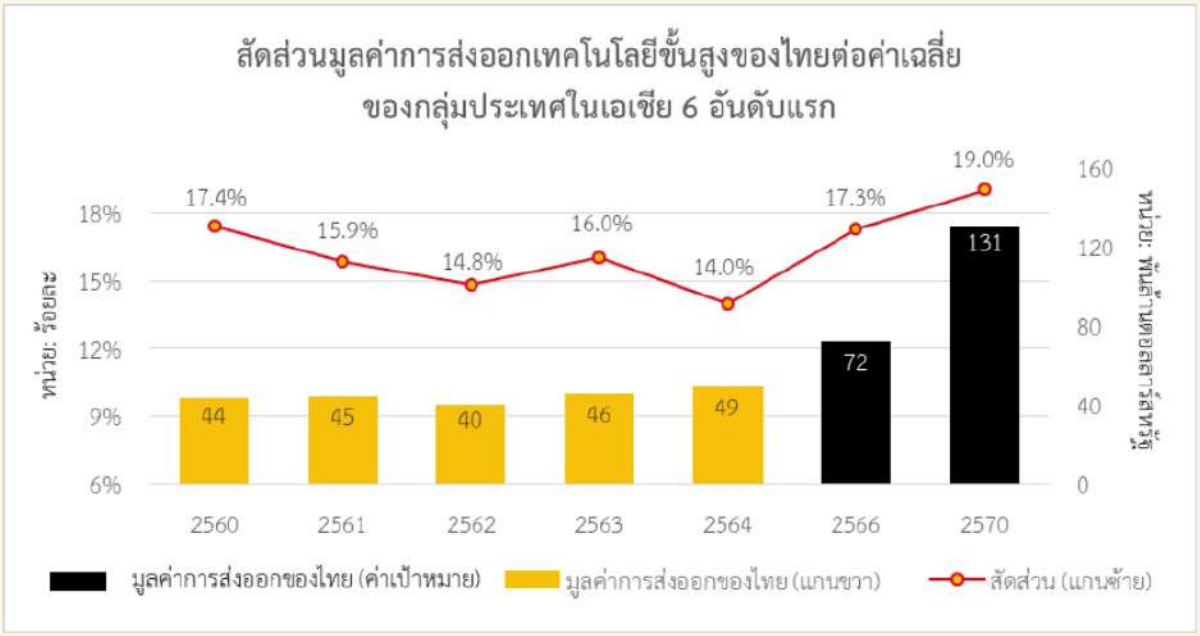

ที่มา : ธนาคารโลก (World Bank)

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) คิดเป็นร้อยละ 14.0 ซึ่งเมื่อเทียบกับค่าเป้าหมายใน พ.ศ. 2570 ที่กำหนดไว้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 19 คิดเป็นร้อยละ 73.68 ของค่าเป้าหมาย จึงมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ของ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงฯ อยู่ที่ร้อยละ 16.0 พบว่า ปรับตัวลดลงร้อยละ 2.0 ซึ่งมีสถานการณ์การพัฒนาที่แย่ลง ร้อยละ 12.5 สะท้อนให้เห็นถึงความพยายามในการขับเคลื่อนที่ยังไม่เพียงพอ และมีความจำเป็นเร่งด่วนของหน่วยงานเจ้าภาพต่อการขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานที่ต้องร่วมกันจัดทำโครงการที่มุ่งตอบสนองเป้าหมายเพิ่มมากขึ้น

ที่มา : ธนาคารโลก (World Bank)

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230401

การดำเนินงานที่ผ่านมา

ในภาพรวมการดำเนินงานในปี พ.ศ. 2566 เน้นการผลักดันอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูง ผ่านการสร้างองค์ความรู้ภายในประเทศให้นำไปสู่การสร้างนวัตกรรมในกลุ่มสินค้าดังกล่าวโดยอาศัยการดำเนินงานโครงการภาครัฐในหลายมิติ อาทิ (1) โครงการความเป็นเลิศด้านเทคโนโลยีและระบบวิจัยการคิดค้นและพัฒนายาใหม่ โดยจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ได้พัฒนายาและผลิตภัณฑ์ยาใหม่ที่มีศักยภาพในการตอบสนองความต้องการทางการรักษาแก่ผู้ป่วยในประเทศและต่างประเทศ เพิ่มโอกาสในการร่วมมือเชื่อมต่องานวิจัยกับภาคเอกชนในประเทศ ช่วยเสริมสร้างศักยภาพการแข่งขันด้านอุตสาหกรรมยาให้แก่ประเทศ (2) โครงการวิจัยและพัฒนาเทคโนโลยีนวัตกรรมแห่งอนาคตด้านเทระเฮิรตซ์โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ได้พัฒนาต้นแบบอุปกรณ์รับสัญญาณเทระเฮิรตซ์แบบเสาอากาศตัวนำเชิงแสง สามารถนำ ไปใช้ประโยชน์ในการวัดสารในร่างกาย ตรวจสอบสิ่งแปลกปลอม ตรวจหาวัตถุต้องสงสัย และตรวจจับเคมีอันตราย ซึ่งใช้ต่อยอดได้ในหลายอุตสาหกรรมสำคัญของประเทศ และ (3) โครงการออกแบบเชิงระบบการพัฒนาแพลตฟอร์ม Upskill/ Reskill/ New Skill for Future Skill Development โดยสำนักงานสภานโยบายการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมแห่งชาติ (สอวช.) ได้พัฒนาแพลตฟอร์มสนับสนุนการดึงดูดการจ้างงานสาขาวิจัยและพัฒนา พร้อมยกระดับทักษะบุคลากรให้สูงขึ้นรวมถึงการบริหารจัดการกำลังคนของประเทศที่เชื่อมโยงข้อมูลความต้องการทักษะจากภาคอุตสาหกรรม

ทั้งนี้ การดำเนินโครงการในลักษณะดังกล่าวสะท้อนถึงความพยายามอาศัยจุดแข็งของหน่วยงานและโครงสร้างพื้นฐานที่มีอยู่ในการสร้างงานวิจัยพื้นฐานที่มีโอกาสสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าและสร้างองค์ความรู้ให้กับบุคลากรในสายงานวิจัยโดยเฉพาะในสาขาเกษตรกรรม การแพทย์และสมุนไพร และเคมีภัณฑ์แม้ว่าเป้าหมายนี้จะไม่สอดคล้องโดยตรงต่อแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และแผนการปฏิรูปประเทศด้านเศรษฐกิจ แต่ผลลัพธ์ของเป้าหมายและการดำเนินโครงการเป็นองค์ประกอบย่อยที่สำคัญของการขับเคลื่อนแผนแม่บทประเด็นการวิจัยและพัฒนาที่ส่งผลต่อการยกระดับระบบการวิจัยและพัฒนาโดยรวมของประเทศ

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่ามูลค่าการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยจะขยายตัวมาอย่างต่อเนื่อง แต่เมื่อพิจารณาค่าเป้าหมายสัดส่วนมูลค่าการส่งออกเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยต่อค่าเฉลี่ยของกลุ่มประเทศในเอเชีย 6 อันดับแรก พบว่า ยังมีช่องว่างการพัฒนาไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่ยังคงมีความท้าทายสูงมากขึ้น เนื่องมาจากปัจจัยภายในด้านศักยภาพของอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยยังมีข้อจำกัดในการเติบโตตามการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศเป็นสำคัญ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงที่สอดคล้องกับเป้าหมาย อาทิ ยานยนต์ อิเล็กทรอนิกส์ การแพทย์และเครื่องจักรกลไฟฟ้า ขณะเดียวกันการดำเนินโครงการปัจจุบันเน้นสร้างองค์ความรู้และงานวิจัยพื้นฐานจากภาครัฐเป็นหลัก ซึ่งจะเกิดประโยชน์ส่งผ่านไปยังการวิจัยเชิงประยุกต์และการพัฒนาผลิตภัณฑ์จำนวนมากได้ แต่กระบวนการดังกล่าวจำเป็นต้องอาศัยงบประมาณและระยะเวลาในการถ่ายทอดองค์ความรู้ไปสู่การใช้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230401

ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ก่อนจะเกิดเป็นรายได้จากการผลิตและส่งออกสินค้าเทคโนโลยีขั้นสูงตามเป้าหมายที่กำหนดไว้นอกจากนี้มีปัจจัยภายนอกที่พบว่า ความสามารถในการแข่งขันของประเทศผู้นำในเอเชียที่กำหนดเป็นเป้าหมาย มีระดับความเข้มข้นของงบประมาณในด้านการวิจัยสูง รวมถึงมีการกระจุกตัวของบริษัทเทคโนโลยีเจ้าของสัญชาติและข้ามชาติในสัดส่วนสูง ซึ่งส่งผลโดยตรงต่อการเร่งระดับความสามารถในการแข่งขันทางเทคโนโลยีขั้นสูงของไทยเมื่อเปรียบเทียบกับประเทศเป้าหมายเหล่านั้น

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

จากการพิจารณาข้อมูลและการดำเนินงานในเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อยนี้ พบว่า เป้าหมายการส่งออกสินค้าเทคโนโลยีจำเป็นต้องอาศัยผลสัมฤทธิ์ของการมีระบบวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่เข้มข้นเพียงพอต่อการส่งเสริมให้เกิดพลวัตรการพัฒนาสินค้าเทคโนโลยีของภาคเอกชนในประเทศด้วย ดังนั้นข้อเสนอแนะเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย พ.ศ. 2570 จึงควรมีลักษณะบูรณาการกับเป้าหมายโดยรวมของการขับเคลื่อนการวิจัยและพัฒนา ดังนี้ (1) **มาตรการระยะสั้น** ควรจูงใจผู้ประกอบการข้ามชาติในอุตสาหกรรมเทคโนโลยีขั้นสูงให้เข้ามาลงทุน หรือเกิดการลงทุนเพิ่มเติมในประเทศมากขึ้น โดยเน้นในสินค้าที่ไม่กระทบต่อการเติบโตของผู้ประกอบการไทยที่มีศักยภาพ เพื่อให้มีการผลิตสินค้าและส่งออกได้ในระยะเวลาอันสั้น ไปพร้อมกับการรักษาความสามารถในการแข่งขันของผู้ประกอบการไทย และ (2) **มาตรการในระยะยาว** ควรพิจารณาแนวทางร่วมกันกับเป้าหมายการสร้างสภาพแวดล้อมด้านการวิจัยและพัฒนาภายในประเทศในหลายด้าน เช่น การใช้ประโยชน์จากความร่วมมือทางด้านวิทยาศาสตร์ระหว่างประเทศที่มีอยู่ผ่านสถาบันการศึกษาและสถาบันวิจัย การวางกลยุทธ์ในการรับและถ่ายทอดองค์ความรู้เพื่อสนับสนุนการยกระดับเทคโนโลยีของผู้ประกอบการไทย รวมถึงการสนับสนุนผู้ประกอบการไทยด้วยมาตรการภาษีและการเงินทั้งในทางตรงและทางอ้อมอย่างเข้มข้น ทั้งนี้ เพื่อเร่งการเติบโตของความสามารถในการแข่งขันทางเทคโนโลยีจากภายในประเทศให้มีอัตราเร่งสูงขึ้นเทียบเท่าประเทศเป้าหมายข้างต้น

230501

แผนแม่บทย่อย | ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

จ.3

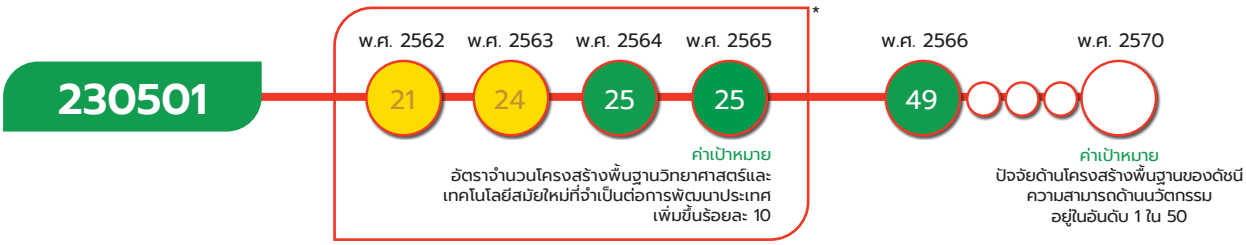

*หมายเหตุ : เป้าหมาย 230501 ใช้สถานการณ์สะท้อนจากตัวชี้วัดเทียบเคียง จำนวนบุคลากรด้านการวิจัยและพัฒนาที่ทำงานวิจัยเต็มเวลา (Full-Time equivalence: FTE) ต่อประชากร 10,000 คน

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230501

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับ 1 ใน 50

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมที่ทำงานเป็นระบบเดียวกันและมีความเป็นสากล ระบบบริหารจัดการงานวิจัยเพื่อนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม การพัฒนามาตรการจูงใจ บุคลากรวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของภาคการผลิตและบริการ ภาคประชาสังคม และการพัฒนาในระดับพื้นที่ รวมถึงการสร้างเครือข่ายความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในระบบวิจัย เพื่อพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมที่จะช่วยขับเคลื่อนอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศ

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230501 ได้มีการปรับตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570 จาก<u>เดิม</u> อัตราจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้นร้อยละ 20 <u>เป็น</u> ปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม ไม่เกิน 1 ใน 50 อันดับแรก ภายในปี 2570

ความสอดคล้องของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) กับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)	แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570)	รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 หมวด 16 ตามมาตรา 258
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม 230501 จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น	ไม่มี	จ. ด้านการศึกษา (3) ให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้มีผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครูมีความรู้ความสามารถอย่างแท้จริงได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้งมีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู (4) ปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230501 เกี่ยวข้องกับ**เป้าหมายของการปฏิรูปประเทศ ตามที่กำหนดไว้ในหมวด 16 ของรัฐธรรมนูญฯ มาตรา 258 ด้านการศึกษา** ที่กำหนดให้มีกลไกและระบบการผลิต คัดกรองและพัฒนาผู้ประกอบวิชาชีพครูและอาจารย์ให้ได้ผู้มีจิตวิญญาณของความเป็นครู มีความรู้ความสามารถ

อย่างแท้จริง ได้รับค่าตอบแทนที่เหมาะสมกับความสามารถและประสิทธิภาพในการสอน รวมทั้ง มีกลไกสร้างระบบคุณธรรมในการบริหารงานบุคคลของผู้ประกอบวิชาชีพครู มีการปรับปรุงการจัดการเรียนการสอนทุกระดับเพื่อให้ผู้เรียนสามารถเรียนได้ตามความถนัด และปรับปรุงโครงสร้างของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อบรรลุเป้าหมายดังกล่าว โดยสอดคล้องกันทั้งในระดับชาติและระดับพื้นที่ **เพื่อให้การบรรลุผลจากการปฏิรูปประเทศมีความยั่งยืนของผลสัมฤทธิ์ได้ต่อไป**

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากปัจจัยด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่อันดับที่ 49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถด้านนวัตกรรมอยู่ในอันดับ 1 ใน 53 คิดเป็นร้อยละ 108.16 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งสูงกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนด เป็นผลจากอันดับด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่เป็นตัวชี้วัดภายใต้ดัชนีย่อยด้านโครงสร้างพื้นฐานมีอันดับปรับตัวสูงขึ้นจากอันดับที่ 46 ใน พ.ศ. 2565 เป็นอันดับ 33 ใน พ.ศ. 2566 สะท้อนให้เห็นถึงความสามารถของการเข้าถึงการใช้ประโยชน์และการพัฒนาด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร เช่น การพัฒนาอุปกรณ์ Internet of thing และปัญญาประดิษฐ์ เป็นต้น โดยประเทศไทยสามารถเข้าถึงการใช้งานเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร พ.ศ. 2566 เฉลี่ยร้อยละ 86.7 จึงเป็นผลทำให้อันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรมเพิ่มสูงขึ้น

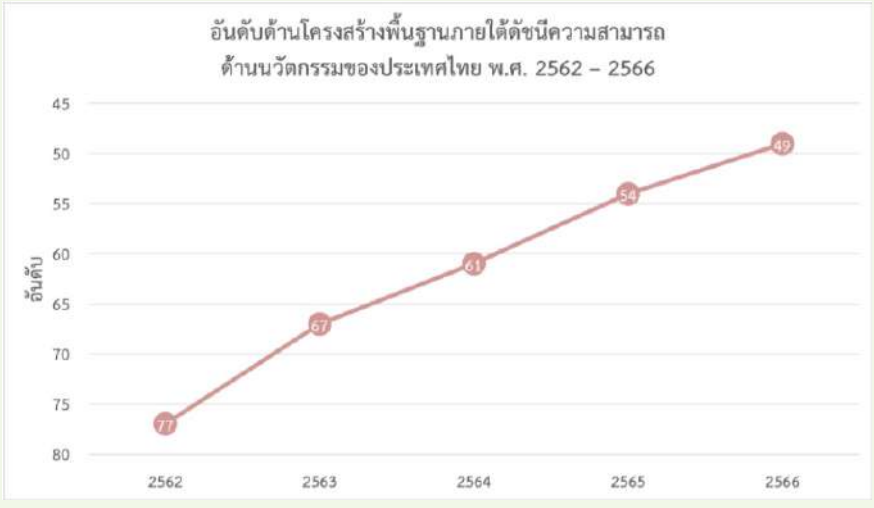

ที่มา : World Intellectual Property

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 อยู่ที่อันดับ 49 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้อันดับความสามารถด้านนวัตกรรมอยู่ในอันดับ 1 ใน 50 คิดเป็นร้อยละ 102 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)**

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230501

ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2566) กับสถานการณ์ของ พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีอันดับดัชนีด้านโครงสร้างพื้นฐานของดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม อยู่ในอันดับที่ 54 หรือสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 9.26 อย่างไรก็ดี ควรต้องผลักดันการลงทุนทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง เพื่อคงสถานะการบรรลุเป้าหมายและยกระดับโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ของประเทศไทยให้เป็นศูนย์กลางของกลุ่มประเทศอาเซียน

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องมีการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเพื่อไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ในหลายลักษณะ อาทิ การลงทุนเทคโนโลยีขั้นสูง ห้องปฏิบัติการและระบบวิเคราะห์ข้อมูล เป็นต้น เพื่อสนับสนุนการกำหนดทิศทางงานวิจัยและนวัตกรรม ของไทย โดยมีโครงการที่สำคัญ ได้แก่ **(1) โครงการสร้างเครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอนระดับพลังงาน 3 GeV และห้องปฏิบัติการ** เพื่อยกระดับงานวิจัยด้านวิทยาศาสตร์ การเกษตร อาหาร พลังงาน สิ่งแวดล้อม การแพทย์และสาธารณสุข และผลักดันให้ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางเทคโนโลยีขั้นสูงในภูมิภาคอาเซียน รวมถึงการสร้างมูลค่าเพิ่มทางเศรษฐกิจและสังคมที่เกิดขึ้นจากการใช้ประโยชน์จากโครงสร้างพื้นฐานภายในประเทศ **(2) โครงการพัฒนาห้องปฏิบัติการด้านเกษตรแม่นยำ และการพัฒนาโรงงานต้นแบบด้านนวัตกรรมการแปรรูปอาหารและเครื่องดื่มระดับกึ่งอุตสาหกรรมเพื่อรองรับการสร้างอาชีพในสถานการณ์วิกฤต COVID-19** และ **(3) โครงการยกระดับวารสารไทยและพัฒนาระบบวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อสนับสนุนการกำหนดทิศทางงานวิจัยและนวัตกรรมของไทย** เพื่อยกระดับโครงสร้างพื้นฐานและพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ รวมถึงระบบฐานข้อมูลนักวิจัยและงานวิจัยให้มีมาตรฐานระดับสากล และกำหนดทิศทางงานวิจัยและนวัตกรรมได้อย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งโครงการเหล่านี้ส่งผลต่อเป้าหมายจำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเป็นการส่งเสริมด้านโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพในการใช้เป็นห้องปฏิบัติการและบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ที่ได้มาตรฐานระดับสากล การบริหารจัดการระบบฐานข้อมูลและเชื่อมโยงทุกภาคส่วนให้สามารถเข้าถึงและใช้งานโครงสร้างพื้นฐานอย่างมีประสิทธิภาพ รวมถึงการพัฒนาบุคลากร และดึงดูดบุคลากรผู้มีศักยภาพสูงทางด้านวิทยาศาสตร์เข้ามาดำเนินการวิจัยอย่างต่อเนื่อง ทั้งนี้ การดำเนินงานดังกล่าวมีความสอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในหมุดหมายต่าง ๆ ในฐานะเป็นปัจจัยสนับสนุนหรือกลไกในการขับเคลื่อนการสร้างมูลค่าเพิ่มทั้งใน หมุดหมายที่ 1 ด้านเกษตรมูลค่าสูง หมุดหมายที่ 2 ด้านการท่องเที่ยวคุณภาพและยั่งยืน หมุดหมายที่ 6 ด้านศูนย์กลางอุตสาหกรรมอิเล็กทรอนิกส์และดิจิทัลอัจฉริยะ รวมถึงหมุดหมายที่ 7 ด้านการพัฒนา SMEs ไทยให้สามารถแข่งขันได้

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230501

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

แม้ว่าอันดับด้านโครงสร้างพื้นฐานภายใต้ดัชนีความสามารถด้านนวัตกรรม พ.ศ. 2566 จะมีอันดับเพิ่มสูงขึ้นอยู่ที่อันดับที่ 49 และบรรลุค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 เรียบร้อยแล้วนั้น แต่ยังคงเผชิญประเด็นท้าทายที่สำคัญที่ต้องได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อรักษาอันดับเพื่อการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การลงทุนด้านโครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพของประเทศ เช่น การลงทุนด้านมาตรวิทยาเพื่อสร้างพื้นฐานทางการวัด การกำหนดมาตรฐาน การวิเคราะห์ทดสอบ และการรับรองคุณภาพด้านสิ่งแวดล้อมให้พร้อมต่อการรับมือการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศที่เปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว รวมถึงการลงทุนด้านทรัพยากรมนุษย์ เพื่อสร้างความรู้พื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ให้มีความเข้มแข็ง พร้อมรองรับการต่อยอดในสาขาเทคโนโลยีขั้นสูงต่อไปในอนาคต

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

ภาครัฐยังต้องผลักดันการลงทุนทั้งด้านโครงสร้างพื้นฐานเชิงกายภาพ โครงสร้างพื้นฐานทางคุณภาพ และบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมอย่างต่อเนื่อง อีกทั้งควรสร้างความร่วมมือระหว่างภาครัฐ ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษาในการพัฒนาห้องปฏิบัติการ โรงงานต้นแบบ เครื่องมือ อุปกรณ์วิเคราะห์ทดสอบที่รองรับบริการที่เป็นนวัตกรรมใหม่ รวมถึงระบบฐานข้อมูลสำหรับเชื่อมโยงข้อมูลนักวิจัย งานวิจัย และโครงสร้างพื้นฐานด้านวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมให้สามารถบริหารจัดการและเข้าถึงได้อย่างมีประสิทธิภาพ เช่น เครื่องกำเนิดแสงซินโครตรอน โรงงานต้นแบบไบโอรีไฟเนอรีศูนย์นวัตกรรมการผลิตยั่งยืน โรงงานต้นแบบวิจัยแบตเตอรี่วัสดุทางเลือกที่มีความปลอดภัยสูง ในพื้นที่ EECi ห้องปฏิบัติด้านเกษตรแม่นยำ และโรงงานต้นแบบด้านนวัตกรรมการแปรรูปอาหารและเครื่องดื่ม ในพื้นที่มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี เป็นต้น พร้อมทั้งพัฒนาบุคลากรด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมเพื่อรองรับโครงสร้างพื้นฐานดังกล่าว โดยจูงใจนักเรียน/นักศึกษาให้เรียนด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิศวกรรมศาสตร์ และคณิตศาสตร์ อาทิ การสนับสนุนทุนการศึกษา และการมีตำแหน่งงานรองรับ

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230502

แผนแม่บทย่อย | ปัจจัยสนับสนุนในการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

จ.3

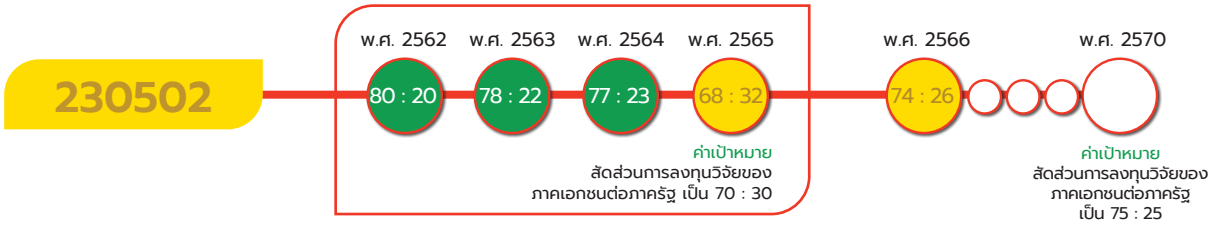

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

ค่าเป้าหมายที่ต้องบรรลุใน พ.ศ. 2570

สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ เพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 75 : 25

มีวัตถุประสงค์เพื่อให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น โดยมีปัจจัยแห่งความสำเร็จที่สำคัญ ได้แก่ การสร้างแรงจูงใจด้วยมาตรการทางการเงินและการคลัง การผลักดันการใช้ประโยชน์งานวิจัยเพื่อนำไปสู่การพัฒนาเชิงพาณิชย์ ปรับปรุงกฎระเบียบและการให้บริการของภาครัฐเพื่อกระตุ้นการลงทุนวิจัยและนวัตกรรมของภาคเอกชน การเพิ่มจำนวนและพัฒนาศักยภาพบุคลากรวิจัยและนวัตกรรม รวมทั้งการพัฒนามาตรฐาน ระบบคุณภาพ และการวิเคราะห์ทดสอบ ตลอดจนการสนับสนุนการเข้าถึงโครงสร้างพื้นฐานและระบบนิเวศนวัตกรรมที่เอื้อต่อการวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230501 ยังคงตัวชี้วัดและค่าเป้าหมายเดิม ที่กำหนดให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นที่ร้อยละ 75 : 25 ภายในปี 2570

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230502

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) 230502 เชื่อมโยงกับ**แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 - 2570) หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็ง มีศักยภาพสูง และสามารถแข่งขันได้ **เป้าหมายที่ 3** วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมสามารถเข้าถึงและได้รับการส่งเสริมอย่างมีประสิทธิผลจากภาครัฐ และไม่ปรากฏความเชื่อมโยงกับประเด็นการปฏิรูปประเทศโดยตรง

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมาย

สรุปสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 พิจารณาจากสัดส่วนด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 144,887 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของภาครัฐ อยู่ที่ 50,683 ล้านบาท หรือเป็นสัดส่วน 74 : 26 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2566 ที่กำหนดให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยของภาคเอกชนต่อภาครัฐเป็น 75 : 25 คิดเป็นร้อยละ 98.67 ของค่าเป้าหมาย ซึ่งต่ำกว่าค่าเป้าหมายที่กำหนดไว้ โดยค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนใน พ.ศ. 2564 เพิ่มขึ้นร้อยละ 2.24 จาก พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นผลจากภาคอุตสาหกรรมการผลิต การบริการ อุตสาหกรรมค้าส่ง/ค้าปลีกเพิ่มขึ้น อาทิ การลงทุนในนวัตกรรมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเอกสารอิเล็กทรอนิกส์แบบครบวงจร การคัดแยกพัสดุโดยใช้หุ่นยนต์แทนที่คน การปรับปรุงประสิทธิภาพของสัญญาณโทรศัพท์และอินเตอร์เน็ตให้มีความเสถียรในการใช้งานรองรับความต้องการผู้บริโภคที่มากขึ้น เป็นต้น ในขณะที่ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาของภาครัฐลดลงจาก 66,304 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2563 เป็น 50,683 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 หรือลดลงร้อยละ 23.56 จึงส่งผลให้ค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนารวมทั้งสิ้นของประเทศลดลงจาก 208,010 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2563 เป็น 195,570 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2564 หรือลดลงคิดเป็นร้อยละ 5.98

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230502

สถานการณ์การบรรลุเป้าหมายเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 พิจารณาจากสัดส่วนล่าสุดด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐ โดยสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) ภาคเอกชนมีค่าใช้จ่ายอยู่ที่ 144,887 ล้านบาท และค่าใช้จ่ายของภาครัฐ อยู่ที่ 50,683 ล้านบาท หรือเป็นสัดส่วน 74 : 26 เมื่อเทียบกับค่าเป้าหมาย พ.ศ. 2570 ที่กำหนดให้สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้นเป็น 75 : 25 ซึ่งคิดเป็นร้อยละ 98.67 ของค่าเป้าหมาย ส่งผลให้**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ทั้งนี้ เมื่อเปรียบเทียบสถานการณ์ พ.ศ. 2566 (ข้อมูล พ.ศ. 2564) กับสถานการณ์ พ.ศ. 2563 ซึ่งเป็นปีก่อนหน้าที่มีการจัดเก็บข้อมูลล่าสุด มีสัดส่วนล่าสุดด้านการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเท่ากับ 68 : 32 สะท้อนให้เห็นสถานการณ์การพัฒนาที่ดีขึ้น ร้อยละ 8.82 ดังนั้นภาครัฐจึงควรเร่งรัดการพัฒนาระบบฐานข้อมูลและบูรณาการข้อมูลในระบบ ววน. รวมถึงส่งเสริมการนำงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ เพิ่มกลไกการทำงานเชิงรุก และออกแบบมาตรการดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมให้มีจำนวนเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่องและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความสอดคล้องกับความต้องการของอุตสาหกรรมเป้าหมายของประเทศอย่างจริงจัง

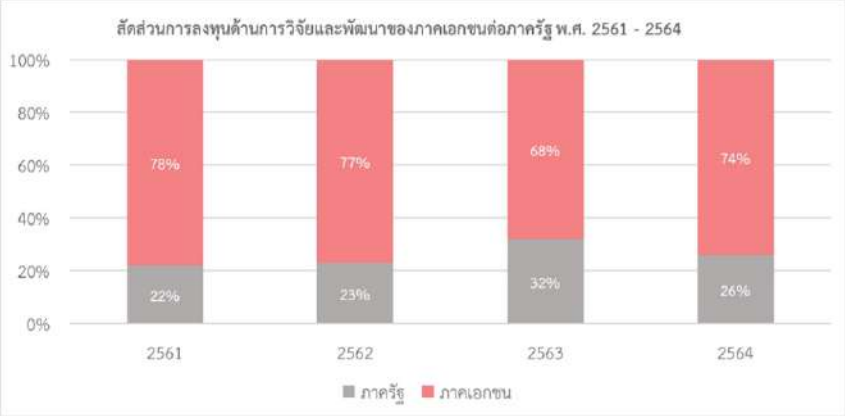

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

ที่มา : สำนักงานการวิจัยแห่งชาติ (วช.)

แผนแม่บท
23

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230502

การดำเนินงานที่ผ่านมา

หน่วยงานที่เกี่ยวข้องได้มีการขับเคลื่อนการดำเนินงานโครงการเพื่อไปสู่การบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ซึ่งมีส่วนช่วยส่งเสริมการลงทุนด้านการวิจัยและพัฒนาทั้งภาครัฐและภาคเอกชน โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โครงการการพัฒนาผู้จัดการงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรมที่ตอบโจทย์เป้าหมายการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นโครงการที่สร้างผู้จัดการงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมสำหรับพัฒนาระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) ของประเทศไทย โดยมุ่งเน้นการพัฒนาบุคลากรทั้งในหน่วยงานระดับหน่วยบริหารจัดการทุน หน่วยรับงบประมาณจากกองทุน และสถาบันวิจัยของหน่วยงานในระบบ ววน. เพื่อลดความซ้ำซ้อนของงานวิจัย บูรณาการความรู้ในหลากหลายสาขาเข้าด้วยกัน เชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าของระบบ ววน. ภายในประเทศ และผลักดันงานวิจัยสู่การใช้ประโยชน์ได้อย่างตรงความต้องการของผู้ประกอบการ อันจะส่งผลให้เกิดการลงทุนค่าใช้จ่ายด้านการวิจัยและพัฒนาเพิ่มสูงขึ้น

นอกจากนี้ยังมีการดำเนินโครงการเสริมสร้างปัจจัยสนับสนุนด้านการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมด้วยทรัพย์สินทางปัญญาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีซึ่งมีส่วนช่วยผลักดันงานวิจัยและนวัตกรรมสู่เชิงพาณิชย์ มุ่งเน้นการใช้ทรัพย์สินทางปัญญาในการสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับธุรกิจ ซึ่งมุ่งหวังให้เกิดการส่งเสริมการลงทุนของภาคเอกชนในด้านการวิจัยและพัฒนา ผ่านการสร้างการตระหนักรู้ถึงความสำคัญของทรัพย์สินทางปัญญา การยกระดับศักยภาพของภาคเอกชนไทยด้านการคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา การบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา รวมถึงการจัดทำฐานข้อมูลด้านทรัพย์สินทางปัญญาและการถ่ายทอดเทคโนโลยีอันจะส่งผลให้เกิดการเข้าถึงของภาคเอกชนและสร้างโอกาสการพัฒนานวัตกรรมในรายอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้น

ประเด็นท้าทายที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมาย

การบริหารจัดการระบบวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม (ววน.) เป็นประเด็นท้าทายที่สำคัญและจำเป็นต้องมีการบูรณาการอย่างเป็นระบบและเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าภายในระบบ รวมถึงการมีฐานข้อมูลด้านการวิจัยและพัฒนาเพื่อใช้ในการตัดสินใจและวางแผนร่วมกับการบริหารจัดการระบบ ววน. ของประเทศเพื่อมุ่งให้เกิดผลสัมฤทธิ์ในการจัดสรรงบประมาณภายใต้กองทุน ววน. โดยเฉพาะการรวบรวมข้อมูลทั้งภายในและภายนอกกองทุนส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ที่จะส่งผลให้ผลงานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรมถูกนำไปใช้ประโยชน์และต่อยอดงานวิจัยสู่เชิงพาณิชย์ได้มากยิ่งขึ้น นอกจากนี้ การลงทุนด้านการ วิจัย และนวัตกรรมจำเป็นต้องอาศัยระยะเวลาพัฒนา ที่อาจไม่ทันต่อความต้องการของผู้ประกอบการที่จำเป็นต้องปรับตัวอย่างรวดเร็วตามกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก

การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

230502

ข้อเสนอแนะเพื่อการบรรลุเป้าหมาย

หน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องควรให้ความสำคัญกับการบูรณาการฐานข้อมูลด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมของประเทศอย่างเป็นระบบและเข้าถึงได้จากทุกภาคส่วน รวมถึงบริหารจัดการและกำหนดทิศทางโจทย์งานวิจัยให้สามารถเชื่อมโยงห่วงโซ่คุณค่าของระบบวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมให้สอดคล้องกับนโยบายรัฐบาลและความต้องการของผู้ประกอบการในประเทศและต่างประเทศที่เข้ามาลงทุนในไทย รวมทั้งมุ่งส่งเสริมการนำงานวิจัยและทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ ผ่านกลไกการทำงานเชิงรุกในการสำรวจความต้องการของภาคเอกชนสำหรับความต้องการการสนับสนุนนวัตกรรมใหม่ เพื่อจัดสรรเงินทุนพร้อมนักวิจัยให้สามารถตอบโจทย์ผู้ประกอบการได้อย่างมีประสิทธิภาพ

นอกจากนี้ เพื่อรักษาสัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐให้ใกล้เคียงร้อยละ 75 : 25 ควรมีมาตรการสำหรับดึงดูดการลงทุนจากภาคเอกชนเพื่อการพัฒนางานด้านวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรมเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะการวิจัยในอุตสาหกรรมเป้าหมายของไทยประกอบด้วย (1) ยานยนต์สมัยใหม่ (2) อิเล็กทรอนิกส์อัจฉริยะ (3) การท่องเที่ยวระดับคุณภาพ (4) การเกษตรและเทคโนโลยีชีวภาพ (5) การแปรรูปอาหารที่มีมูลค่าเพิ่มสูง (6) หุ่นยนต์ (7) การบิน (8) ดิจิทัล (9) การแพทย์ครบวงจร และ (10) เชื้อเพลิงชีวภาพและเคมีชีวภาพ ซึ่งอุตสาหกรรมเหล่านี้มีบทบาทสำคัญในการเปลี่ยนภูมิทัศน์ใหม่ในการเสริมสร้างการเติบโตทางเศรษฐกิจของประเทศ ขณะเดียวกันก็สามารถลดต้นทุนการนำเข้านวัตกรรมจากต่างประเทศ เช่น ด้านการแพทย์ ภาครัฐจะต้องนำเข้าอุปกรณ์ทางการแพทย์กว่า 70,000 ล้านบาท ใน พ.ศ. 2565 หากมีการวิจัยและพัฒนาอุปกรณ์ทางการแพทย์มูลค่าสูงสำหรับใช้ในประเทศได้ก็จะสามารถช่วยลดมูลค่าการนำเข้าอุปกรณ์การแพทย์มูลค่าสูงได้อย่างมีนัยสำคัญ แม้จำเป็นจะต้องใช้ระยะเวลาและเงินทุนจำนวนมาก แต่เป้าหมายของประเทศจำเป็นต้องชัดเจนเพื่อให้สามารถผลักดันอุตสาหกรรมเป้าหมายได้จริง

แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570)

การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่และตำบล

ผลการดำเนินการตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 การขับเคลื่อนในระดับพื้นที่และตำบล

ผลการดำเนินงานในส่วนนี้ **มุ่งแสดงให้เห็นถึงตัวอย่างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติสู่การปฏิบัติในระดับพื้นที่** ผ่านการคัดเลือกประเด็นการพัฒนาภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ที่สอดคล้องกับศักยภาพ ปัญหา ความต้องการ และบริบทของพื้นที่ รวมถึงเชื่อมโยงและสนับสนุนการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) ไปทดลองขับเคลื่อนจริงในพื้นที่นำร่อง ร่วมกับภาคีการพัฒนาที่มีบทบาท ภารกิจ ความเชี่ยวชาญ และความสนใจที่เกี่ยวข้อง ทั้งนี้เพื่อเชื่อมโยงข้อมูลและองค์ความรู้ที่ได้จากการขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง สู่การปรับปรุงยุทธศาสตร์ นโยบาย และการออกแบบโมเดลการพัฒนาที่เหมาะสม และนำไปสู่การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติอย่างเป็นรูปธรรม รวมถึงสนับสนุนให้พื้นที่ตำบลนำร่องสามารถตอบโจทย์การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติได้ด้วยตนเองอย่างยั่งยืน โดยสาระสำคัญของรูปแบบแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบลดังกล่าว ตลอดจนความก้าวหน้าของการดำเนินงานในช่วงปีแรกที่ผ่านมา มีดังนี้

1. ภาพรวมความเชื่อมโยงของยุทธศาสตร์ชาติกับการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล

1.1 ความเชื่อมโยงของแผน 3 ระดับ และกลไกการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 กำหนดให้รัฐพึงจัดให้มียุทธศาสตร์ชาติเป็นกรอบในการจัดทำแผนต่าง ๆ โดยในการถ่ายทอดยุทธศาสตร์ไปสู่การปฏิบัติให้มีความสอดคล้องกันอย่างเป็นระบบนั้น ได้กำหนดให้มี แผนระดับที่ 1 ทำหน้าที่เป็นกรอบการพัฒนาประเทศในระยะยาว มี แผนระดับที่ 2 เป็นกลไกสำคัญในการถ่ายทอดแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในทุกมิติของยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติ และ แผนระดับที่ 3 เป็นแผนเชิงปฏิบัติที่ระบุการดำเนินงานภายใต้แผนงานโครงการที่มีความชัดเจนตามภารกิจของหน่วยงาน เพื่อที่จะสนับสนุนให้แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้บนความสอดคล้องเชื่อมโยงกันของแผนทุกระดับ โดยที่แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 (พ.ศ. 2566 – 2570) ในฐานะที่เป็นหนึ่งในแผนระดับที่ 2 เช่นเดียวกันกับแผนแม่บทฯ และนโยบายและแผนระดับชาติว่าด้วยความมั่นคงแห่งชาติ มีหน้าที่หลักในการชี้ชัดและคัดกรองประเด็นการพัฒนาที่มีลำดับความสำคัญสูง และควรมุ่งดำเนินการในระยะ 5 ปีที่สองของยุทธศาสตร์ชาติ เพื่อสนับสนุนให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างมีประสิทธิภาพและเป็นรูปธรรม

คณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ ในการประชุมครั้งที่ 2/2565 เมื่อวันที่ 22 สิงหาคม พ.ศ. 2565 ได้มีมติเห็นชอบแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ผ่านกลไกการขับเคลื่อน 3 ระดับ ได้แก่ กลไกเชิงยุทธศาสตร์ ที่มุ่งเน้นให้เกิดการบูรณาการระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคีการพัฒนาในระดับนโยบาย เพื่อผลักดันการขับเคลื่อน 13 หมุดหมาย กลไกตามภารกิจ ซึ่งอาศัยหลักการของการถ่ายระดับจากยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สู่แผนระดับที่ 3 ในการดำเนินงานตามภารกิจของหน่วยงาน และ กลไกระดับพื้นที่ ซึ่งเป็นการพัฒนาจากประเทศสู่ชุมชน จากชุมชนสู่ประเทศ ผ่านการเชื่อมโยงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 กับแผนพัฒนาอื่นของรัฐในระดับพื้นที่ และการ**ขับเคลื่อนแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ตำบล** ซึ่งเป็นการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาภายใต้ 13 หมุดหมายในพื้นที่นำร่อง ผ่านการประสานพลังการดำเนินงานร่วมกันของภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน

1.2 แนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 แบบบูรณาการในระดับพื้นที่และตำบล

ดำเนินการใน 2 รูปแบบ ได้แก่ **การขับเคลื่อนรายหมุดหมาย** เป็นการนำประเด็นการพัฒนาของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ไปขับเคลื่อนจริงในพื้นที่นำร่อง ผ่านการศึกษาวิเคราะห์ ออกแบบ และทดลองใช้ เพื่อเรียนรู้ถอดบทเรียน และขยายผลโมเดลการขับเคลื่อนระดับพื้นที่ที่เหมาะสมกับศักยภาพของการพัฒนาของพื้นที่เป้าหมาย และ**การขับเคลื่อนผ่านองค์กรภาคีเครือข่าย** มุ่งเน้นการเชื่อมโยงการทำงานกับหน่วยงานที่มีการดำเนินงานในพื้นที่อยู่แล้ว ทั้งในรูปแบบของการเชื่อมโยงเครื่องมือและกลไกกับหน่วยงานภาคีเครือข่าย เพื่อร่วมขับเคลื่อน 13 หมุดหมายในระดับพื้นที่ และเชื่อมโยงการดำเนินงานในพื้นที่ของภาคีเครือข่ายให้สอดคล้องกับ 13 หมุดหมายทั้งนี้ การดำเนินการขับเคลื่อนทั้ง 2 รูปแบบ มีสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ รับหน้าที่เป็น “ช่างเชื่อม” ในการประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานของทุกหน่วยงาน โดยมีพื้นที่เป็นตัวตั้ง โดยครอบคลุมความเชื่อมโยงในหลากหลายรูปแบบ ประกอบด้วย

1) เชื่อมโยงข้อมูลและองค์ความรู้ สู่การวิเคราะห์ศักยภาพ ปัญหา ความต้องการ และออกแบบโมเดลการขับเคลื่อนการพัฒนาที่เหมาะสมและสอดคล้องกับบริบทของพื้นที่

2) เชื่อมโยงภาคีการพัฒนา โดยเชื่อมประสานการทำงานระหว่างภาคีการพัฒนาที่หลากหลายที่มีบทบาทหน้าที่ องค์ความรู้ ทรัพยากร ความเชี่ยวชาญ และ/หรือความสนใจในการขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนานั้น ๆ ให้เข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาพื้นที่ตำบล และสามารถทำงานร่วมกันได้อย่างบูรณาการ

3) เชื่อมโยงสู่นโยบายและยุทธศาสตร์ระดับประเทศ โดยการนำข้อมูล องค์ความรู้ และบทเรียนที่ได้จากการทดลองขับเคลื่อนในตำบลนำร่อง ไปประกอบการจัดทำหรือพัฒนาเป็นนโยบาย มาตรการ แผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องทั้งในระดับพื้นที่และระดับประเทศ

4) เชื่อมโยงเครือข่ายการดำเนินงานของตำบลนำร่องต้นแบบ ผ่านระบบแสดงผลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 13 ระดับพื้นที่และตำบล ซึ่งจะนำเสนอความก้าวหน้าและผลสำเร็จจากการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่ เพื่อให้ทุกภาคส่วนสามารถนำข้อมูลในระบบแสดงผลไปใช้ประโยชน์ในการขยายผลการพัฒนาในพื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ โดยระบบดังกล่าวยังได้มีการเชื่อมโยงกับฐานข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ

2. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนรายหมุดหมาย

2.1 หลักการในการคัดเลือกพื้นที่ตำบลนำร่อง และประเด็นการพัฒนาที่จะขับเคลื่อน

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบลรายหมุดหมาย ให้ความสำคัญกับการพัฒนาโดยใช้พื้นที่เป็นตัวตั้ง และมุ่งเน้นให้ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในพื้นที่มีบทบาทหลักในการบริหารจัดการการพัฒนาพื้นที่ของตนเองได้ ผ่านการเชื่อมโยงประเด็นการพัฒนาภายใต้ 13 หมุดหมายไปสู่การทดลองขับเคลื่อนในพื้นที่ เพื่อให้เกิดการเรียนรู้เชิงประจักษ์ที่จะนำไปสู่การขยายผลการพัฒนาไปยังพื้นที่อื่น โดย**หลักการในการคัดเลือกพื้นที่นำร่องเพื่อดำเนินการ** ได้แก่ 1) เป็นพื้นที่ระดับตำบลและเทศบาลที่มีประเด็นปัญหาและ/หรือมีศักยภาพของพื้นที่ที่มีความต้องการการพัฒนาที่มีความสอดคล้องกับแนวทางการพัฒนาภายใต้หมุดหมายของแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และ 2) มีกลไกในระดับพื้นที่ที่มีความเข้มแข็ง มีศักยภาพ และมีความพร้อมที่จะเข้ามาร่วมดำเนินงานในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่อย่างต่อเนื่อง ขณะที่หลักการใน**การคัดเลือกประเด็นการพัฒนาที่จะขับเคลื่อน**ให้ความสำคัญกับ 1) เป็นประเด็นการพัฒนาที่มีลักษณะเชิงบูรณาการระหว่างหมุดหมาย และ 2) เป็นประเด็นการพัฒนาที่ผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่เห็นชอบและมีศักยภาพในการร่วมดำเนินการ

2.2 ความก้าวหน้าของการดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง

ในช่วงปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 ที่ผ่านมา การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล ได้เริ่มดำเนินการในพื้นที่นำร่องแล้ว 6 หมุดหมาย 8 ประเด็นการพัฒนา ใน 15 พื้นที่นำร่อง โดยมีความก้าวหน้าที่สำคัญ จำแนกตามประเด็นการพัฒนา สรุปได้ดังนี้

2.2.1 การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน

"การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน"

	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	แผนแม่บทฯ
หลัก		
สนับสนุน		

การท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน ณ ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา เป็นการขับเคลื่อน หมุดหมายที่ 2 ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวตามศักยภาพของพื้นที่ตามแนวคิด BCG โดยให้ความสำคัญกับการท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบและการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวที่สอดคล้องกับศักยภาพและบริบทของการพัฒนาในระดับพื้นที่ และยังสนับสนุนการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาระบบการจัดการสิ่งแวดล้อมในแหล่งท่องเที่ยวและการใช้ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่อย่างเหมาะสม รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (5) การท่องเที่ยว โดยเฉพาะการเชื่อมโยงปัจจัยกิจกรรมสร้างสรรค์ และวัฒนธรรมภายในชุมชน และปัจจัยการวางแผนการพัฒนาพื้นที่ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ปีงบประมาณ 2568 (ปัจจัยกล่องแดง) แผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลเกาะยาวใหญ่ อำเภอเกาะยาว จังหวัดพังงา

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

การท่องเที่ยวในพื้นที่ตำบลเกาะยาวใหญ่ ได้รับการพัฒนาให้มีขีดความสามารถเพิ่มขึ้นบนฐานของการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนและการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ สามารถยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนในพื้นที่ และเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวชุมชนที่สามารถขยายผลไปยังพื้นที่อื่นได้

การดำเนินการที่ผ่านมา

สำรวจศักยภาพและความพร้อมของพื้นที่ในการพัฒนาการท่องเที่ยวของพื้นที่ และได้มีการแลกเปลี่ยนมุมมองของการพัฒนาการท่องเที่ยว ผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมกับผู้ที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนในพื้นที่เกาะยาวใหญ่ ในการค้นหาความต้องการในการพัฒนาพื้นที่ให้เป็นแหล่งท่องเที่ยว เพื่อวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่ภาคีเครือข่ายสามารถเข้าไปหนุนเสริมได้ และเป็นการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับคนในพื้นที่ โดยประเด็นสำคัญของการพัฒนาพื้นที่เกาะยาวใหญ่ให้สามารถตอบโจทย์ของพื้นที่ในการพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวยั่งยืน ได้แก่ การจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ การพัฒนาระบบสาธารณูปโภคและการสาธารณสุขที่สนับสนุนการท่องเที่ยวและความเป็นอยู่ของคนในพื้นที่ และการจัดการผลกระทบทางสิ่งแวดล้อมและสังคมที่อาจเกิดขึ้นจากการท่องเที่ยว นอกจากนี้ สำนักงานฯ อยู่ระหว่างการดำเนินการร่วมกับมหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ตในการจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนและต้นแบบกระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชน

การดำเนินการในระยะต่อไป

มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต จะได้มีการนำแผนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่พัฒนาขึ้น ไปทดลองใช้ในพื้นที่เพื่อพัฒนาต้นแบบกระบวนการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยชุมชนให้มีความเหมาะสม ขณะเดียวกันธนาคารพัฒนาแห่งเอเชีย (ADB) ได้ให้ความสนใจในการเข้ามามีส่วนร่วมในการสนับสนุนองค์ความรู้ในการพัฒนากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่เกาะยาวใหญ่ โดยสำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ และภาคีร่วมพัฒนา จะได้มีการวางแผนดำเนินการและร่วมขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวที่ยั่งยืนในพื้นที่เกาะยาวใหญ่อย่างมีส่วนร่วมต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน มหาวิทยาลัยราชภัฏภูเก็ต สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (สกสว.) กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น กรมการท่องเที่ยว และ ADB

2.2.2 การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับการรวมกลุ่มสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม

การพัฒนาเศรษฐกิจฐานรากและยกระดับการรวมกลุ่มสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม ณ ตำบลบ้านโต้น อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ที่เกี่ยวข้องกับการสร้างความเข้มแข็งให้กับเศรษฐกิจชุมชน การสนับสนุนบทบาทของวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นเกษตรในเมืองและเขตอาหารปลอดภัย และยังสนับสนุนการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ที่เกี่ยวข้องกับการผลิตสินค้าเกษตรและผลิตภัณฑ์ที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมที่สอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่และความต้องการของตลาด และการพัฒนารูปแบบธุรกิจที่เหมาะสม รวมถึงหมุดหมายที่ 7 ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูงและสามารถแข่งขันได้ ที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมการพัฒนาวิสาหกิจเพื่อสังคม รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (16) เศรษฐกิจฐานราก ประเด็น (3) การเกษตร และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม โดยเฉพาะการเชื่อมโยงกับปัจจัยการดำเนินกิจกรรมเพื่อสังคมของวิสาหกิจเพื่อสังคมและธุรกิจ ซึ่งเป็นปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการ/การดำเนินงานเพื่อบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ ปีงบประมาณ พ.ศ. 2568 (ปัจจัยกล่องแดง)

พื้นที่นำร่อง

ตำบลบ้านโต้น อำเภอพระยืน จังหวัดขอนแก่น

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

วิสาหกิจชุมชนในพื้นที่มีความเข้มแข็ง สามารถสร้างโอกาสทางเศรษฐกิจและยกระดับคุณภาพชีวิตของคนในชุมชน รวมถึงเป็นต้นแบบในการพัฒนาวิสาหกิจชุมชนและสร้างความเข้มแข็งของเศรษฐกิจฐานรากให้แก่พื้นที่อื่น ๆ ทั่วประเทศ

การดำเนินการที่ผ่านมา

บริษัท สฤก จำกัด ได้ร่วมกับมหาวิทยาลัยขอนแก่น ในการพัฒนาเชิงพื้นที่แบบองค์รวมในการพัฒนากลุ่มเกษตรกรในพื้นที่ และได้มีการจัดตั้ง บริษัท บ้านโต้นเกษตรพัฒนา จำกัด ซึ่งเป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมที่มุ่งเน้นการเพิ่มผลผลิตข้าวและส่งเสริมการปลูกผักสวนครัวปลอดสารพิษ เพื่อสร้างรายได้อย่างยั่งยืนให้กับชุมชนในพื้นที่ โดยได้รับการสนับสนุนจากหน่วยงานภาครัฐ อาทิ กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร ในการถ่ายทอดองค์ความรู้และงานวิจัยด้านการพัฒนาคุณภาพข้าวและผักปลอดสารพิษให้ตรงตามความต้องการตลาด ขณะที่มหาวิทยาลัยขอนแก่น และ สกสว. ได้หนุนเสริมการใช้ประโยชน์จากผลงานวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม ผ่านกลไก CIGUS Model ซึ่งเป็นรูปแบบการพัฒนาที่มุ่งสร้างผลกระทบเชิงบวกให้กับชุมชนและภาคเอกชน โดยมีมหาวิทยาลัยเป็นผู้ขับเคลื่อนหลัก และบูรณาการแบบองค์รวมร่วมกับหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาสังคม ในการต่อยอดการพัฒนาที่สำคัญ อาทิ การเพิ่มผลิตภาพข้าว นวัตกรรมเตียงพลิกตัวสำหรับผู้ป่วยติดเตียง และโรงเรือนทางการเกษตรโดยพลังงานแสงอาทิตย์ โดยสำนักงานฯ มีบทบาทในการประสานเครือข่ายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น สกสว. และสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม เพื่อร่วมดำเนินการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่และผลักดันให้เป็นวิสาหกิจเพื่อสังคมต้นแบบต่อไป

การดำเนินการในระยะต่อไป

ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง จะได้มีการติดตามและประเมินผลการดำเนินการขับเคลื่อนธุรกิจเพื่อสังคมและโครงการพัฒนาโมเดลนำร่องฯ ผ่านกลไก CIGUS Model และสร้างการรับรู้ให้กับกลุ่มอาชีพต่าง ๆ ในการขยายผลรูปแบบโมเดลธุรกิจเพื่อยกระดับเศรษฐกิจชุมชนให้มีความเข้มแข็งและยั่งยืนต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

บริษัท สฤก จำกัด มหาวิทยาลัยขอนแก่น สกสว. กรมการข้าว กรมพัฒนาที่ดิน และกรมส่งเสริมการเกษตร

2.2.3 การส่งเสริมเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Youth Not in Education, Employment or Training: NEETs)

การส่งเสริมเด็กและเยาวชนนอกระบบการศึกษา การทำงาน หรือการฝึกอบรม (Youth Not in Education, Employment or Training: NEETs) ณ ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ในการสร้างโอกาสที่เสมอภาคแก่เด็กจากครัวเรือนยากจนข้ามรุ่น ในการได้รับโอกาสทางการศึกษาและการพัฒนาทักษะอาชีพที่มีคุณภาพ รวมถึงการติดตามช่วยเหลือเด็กและเยาวชนที่หลุดออกนอกระบบ ให้กลับเข้าสู่ระบบการศึกษา การฝึกอบรม และ/หรือตลาดแรงงาน และหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาของผู้มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงวัย และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ จังหวัดอุดรธานี และอำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

เยาวชนกลุ่มเป้าหมายในพื้นที่ตำบลนาพู่ สามารถกลับเข้าสู่ระบบการศึกษาหรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้ รวมทั้งสามารถเป็นต้นแบบในการยกระดับศักยภาพของพื้นที่และบูรณาการการทำงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อป้องกันและแก้ปัญหา NEETs ในพื้นที่อื่น ๆ อันจะนำไปสู่การขจัดปัญหาความยากจนข้ามรุ่นได้อย่างเป็นรูปธรรม

การดำเนินการที่ผ่านมา

มุ่งเน้นการปรับใช้จากแนวทางการดำเนินโครงการ Youth Guarantee ที่ประสบความสำเร็จในการแก้ปัญหาเยาวชนว่างงานแล้วในหลายประเทศในสหภาพยุโรป ให้เหมาะสมกับบริบทของพื้นที่ โดยให้ความสำคัญกับการแก้ไขปัญหาแบบองค์รวม ประกอบด้วย 4 ขั้นตอนสำคัญ ได้แก่ 1) ค้นหา กลุ่มเป้าหมายและกลุ่มเสี่ยง 2) เข้าถึง กลุ่มเป้าหมาย ผ่านการจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการเข้าถึงเยาวชนกลุ่ม NEETs 3) จุดประกาย เพื่อเสริมสร้างแรงบันดาลใจให้แก่ NEETs และ 4) ฝึกอบรมและจ้างงาน เพื่อสนับสนุนให้กลุ่มเป้าหมายเข้าสู่ระบบการศึกษาและ/หรือเข้าสู่ตลาดแรงงาน โดยที่ผ่านมา สำนักงานฯ ได้ร่วมกับภาคีเครือข่ายในพื้นที่จัดกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อดำเนินการตาม 4 ขั้นตอนการขับเคลื่อน อาทิ การค้นหากลุ่มเป้าหมาย ผ่านการคัดเลือกทีมปฏิบัติการในพื้นที่เพื่อค้นหาและเข้าถึงเยาวชนกลุ่ม NEETs ซึ่งมีผู้นำชุมชนและอาสาสมัครในพื้นที่แสดงความจำนงเข้าร่วมเป็นทีมปฏิบัติการแล้วกว่า 300 คน และปัจจุบันมีเยาวชนที่สนใจเข้าร่วมโครงการ 32 คน การเข้าถึงกลุ่มเป้าหมายผ่านกิจกรรม ค่าย “I NEETs You ตุ้มโฮมเด็กอีสานเพื่อการศึกษาและการจ้างงาน” และกิจกรรม “ลองลิ้มชิมรสความใฝ่ฝัน” เพื่อเข้าถึงความต้องการและทักษะของเยาวชนกลุ่ม NEETs การจุดประกาย ผ่านกิจกรรม “งาน Show Proud เด็กบ้านเรารับใช้บ้านเกิด” เพื่อให้เยาวชนแสดงศักยภาพร่วมกับพี่เลี้ยงที่มีความเชี่ยวชาญตามความต้องการของเยาวชน รวมถึงกิจกรรมการจุดประกายอาชีพกับผู้ประกอบการที่ให้การสนับสนุนการดำเนินโครงการ อาทิ ผู้ประกอบการด้านการเกษตรสมัยใหม่ ช่างยนต์ ช่างไฟฟ้า และร้านค้าต่าง ๆ ในพื้นที่

การดำเนินการในระยะต่อไป

มุ่งเน้นการส่งเสริมให้เยาวชนเป้าหมายทั้ง 32 คน ในพื้นที่ตำบลนาพู่ เข้าสู่กระบวนการ การฝึกอบรมและจ้างงาน ด้วยการประสานเชื่อมโยงกับสถาบันการศึกษา กระทรวงแรงงาน เพื่อรับเยาวชนเป้าหมายเข้าฝึกงาน ส่งต่อเด็กที่ยังไม่สำเร็จการศึกษาภาคบังคับเข้าศึกษาต่อในระบบการศึกษานอกโรงเรียน รวมถึงประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานกับผู้ประกอบการที่สนใจและมีศักยภาพในการรับเด็กเข้าทำงานต่อไป ตลอดจนการติดตามประเมินผลการดำเนินโครงการที่ผ่านมา ถอดบทเรียนการทำงานในพื้นที่ตำบลนาพู่ และขยายผลโครงการสู่เด็กในตำบลอื่น ๆ ของจังหวัดอุดรธานี และในพื้นที่นำร่อง อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา ต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย (UNICEF) บริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด กรมพัฒนาฝีมือแรงงาน กรมการจัดหางาน สำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน กรมส่งเสริมการเรียนรู้ สโมสรโรตารี่อุดรธานี

2.2.4 การพัฒนาระบบแสดงผลข้อมูลการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่

การพัฒนาระบบแสดงผลข้อมูล (Dashboard)
การแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัย

	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	แผนแม่บทฯ
หลัก	9	17
สนับสนุน	13	20, 23

การพัฒนาระบบแสดงผลข้อมูลการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่ ณ ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ เทศบาลตำบลนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตำบลดาวเรือง ตำบลนาโฉง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และตำบลปางสวรรค์ อำเภอชุมตาบง เทศบาลเมืองตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์ เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม ในการบูรณาการและใช้ฐานข้อมูลในการออกแบบนโยบาย/มาตรการ และการติดตามประเมินผลเพื่อช่วยเหลือกลุ่มคนยากจนข้ามรุ่นเป้าหมาย และหมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน ที่เกี่ยวข้องกับการจัดทำและวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อประกอบการตัดสินใจเชิงนโยบายและการบริการภาครัฐที่เกี่ยวข้อง รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลนาพู่ อำเภอเพ็ญ เทศบาลตำบลนาข่า อำเภอเมือง จังหวัดอุดรธานี ตำบลดาวเรือง ตำบลนาโฉง อำเภอเมือง จังหวัดสระบุรี และตำบลปางสวรรค์ อำเภอชุมตาบง เทศบาลเมืองตาคลี อำเภอตาคลี จังหวัดนครสวรรค์

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ระบบแสดงผลข้อมูลฯ ที่พัฒนาขึ้น มีการบูรณาการข้อมูลและแสดงผลอย่างเป็นระบบ และสามารถใช้เป็นเครื่องมือหลักในการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง รวมทั้งสามารถเป็นต้นแบบในการบริหารจัดการการแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยให้พื้นที่ต่าง ๆ สามารถดำเนินการได้ด้วยตนเอง

การดำเนินการที่ผ่านมา

พัฒนาระบบแสดงผลข้อมูลฯ โดยเริ่มดำเนินการตั้งแต่การศึกษาชุดข้อมูลหน่วยงานภาครัฐ ข้อมูลระดับพื้นที่ และข้อมูลศักยภาพในพื้นที่ที่สามารถนำมาเชื่อมโยงในฐานข้อมูลของระบบได้ พร้อมทั้งสำรวจความต้องการใช้งานระบบของผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปประกอบการพัฒนาระบบแสดงผลข้อมูลฯ โดยปัจจุบันระบบดังกล่าว สามารถแสดงข้อมูลที่สำคัญ อาทิ ภาพรวมกลุ่มเป้าหมายของแต่ละพื้นที่ ข้อมูลครัวเรือนและบุคคล ปัญหาที่ต้องดำเนินการเร่งด่วน ข้อมูลสรุปผลการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหาความยากจน ทั้งในรูปแบบการแสดงผลด้วย ค่าสถิติ กราฟแสดงผลข้อมูล และรายงานในรูปแบบต่าง ๆ โดยยังอยู่ระหว่างการพัฒนาฟังก์ชั่นการใช้งานอื่น ๆ ที่เกี่ยวเนื่อง เพื่อให้ระบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น อาทิ การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงลึก การกำหนดบทบาทและสิทธิ์ในการเข้าถึงข้อมูลการตอบสนองต่อความต้องการของผู้ใช้งานทุกระดับ

การดำเนินการในระยะต่อไป

จะเริ่มดำเนินการทดสอบระบบโดยผู้ใช้งานจริงในพื้นที่ 3 จังหวัดนำร่อง เพื่อนำความเห็นและข้อเสนอแนะที่ได้รับจากผู้ทดลองใช้งาน มาพิจารณาปรับปรุงและแก้ไขให้ระบบมีความสมบูรณ์มากยิ่งขึ้น โดยคาดว่าระบบจะมีความสมบูรณ์ให้พื้นที่นำร่องได้ใช้งานในช่วงเดือนมีนาคม พ.ศ. 2567 ก่อนจะขยายผลใช้ในพื้นที่อื่น ๆ ต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย บริษัท บิ๊กโก อนาไลติกส์ จำกัด ศูนย์เทคโนโลยีอิเล็กทรอนิกส์และคอมพิวเตอร์แห่งชาติ (เนคเทค)

2.2.5 การบูรณาการบริการสำหรับเด็กพิการ

การบูรณาการบริการสำหรับเด็กพิการ ณ อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 9 ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอ เหมาะสม ในการยกระดับความคุ้มครองทางสังคมให้แก่เด็กพิการ และบูรณาการความคุ้มครองทางสังคมเพื่อลดการตกหล่นของกลุ่มเปราะบาง และหมุดหมายที่ 12 ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต ที่เกี่ยวข้องกับการได้รับโอกาสและเข้าถึงการศึกษาของผู้มีความต้องการพิเศษ รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (17) ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม ประเด็น (11) การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงวัย และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลขุย ตำบลบ้านยาง ตำบลช่องแมว และตำบลไพล อำเภอลำทะเมนชัย จังหวัดนครราชสีมา

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

เด็กพิการในพื้นที่นำร่อง สามารถเข้าถึงบริการที่จำเป็นต่อการยกระดับคุณภาพชีวิตได้อย่างครอบคลุมทั้งด้านสุขภาพ การศึกษา และสวัสดิการสังคม รวมทั้งเป็นต้นแบบในการบูรณาการความคุ้มครองทางสังคมที่เหมาะสมสำหรับเด็กพิการที่สามารถขยายผลต่อไปยังพื้นที่อื่น ๆ ได้

การดำเนินการที่ผ่านมา

ศึกษาและวิเคราะห์สถานการณ์ของเด็กพิการในพื้นที่จังหวัดนครราชสีมา ซึ่งมีจำนวนเด็กพิการอายุระหว่าง 0 – 18 ปี สูงเป็นลำดับต้น ๆ ของประเทศ โดยมุ่งเน้นการบูรณาการความร่วมมือในการสร้างและพัฒนาบริการให้เชื่อมโยงกันระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อลดข้อจำกัดของการเข้าถึงบริการและสวัสดิการที่จำเป็นสำหรับเด็กพิการ มีการวางแนวทางการพัฒนาระบบการทำงานเพื่อประสานส่งต่อบริการสำหรับเด็กพิการให้มีประสิทธิภาพ และสามารถติดตามผลการให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม นอกจากนี้ ยังอยู่ระหว่างการเก็บรวบรวมข้อมูลเด็กพิการ ให้ครอบคลุมตามบริบทของพื้นที่เพิ่มมากขึ้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการพัฒนาแบบจำลองบริการที่บูรณาการสำหรับเด็กพิการ พร้อมคู่มือในการปฏิบัติงานสำหรับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

การดำเนินการในระยะต่อไป

ออกแบบโมเดลการบูรณาการบริการสำหรับเด็กพิการ และจัดอบรมเพื่อเตรียมความพร้อมบุคลากรที่เกี่ยวข้องให้การช่วยเหลือเด็กพิการ เพื่อนำแบบจำลองฯ ดังกล่าว ไปทดลองใช้งานจริงในพื้นที่ตำบลนำร่อง และพัฒนาเป็นต้นแบบการบูรณาการสำหรับเด็กพิการ สำหรับนำไปขยายผลและยกระดับความคุ้มครองทางสังคมให้ครอบคลุมสำหรับเด็กพิการทุกประเภทต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

องค์การทุนเพื่อเด็กแห่งสหประชาชาติ ประจำประเทศไทย กรมส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการ อำเภอลำทะเมนชัย ศูนย์การศึกษาพิเศษเขต 13 อำเภอลำทะเมนชัย องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่

2.2.6 การส่งเสริมการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้

"การส่งเสริมการสร้างรายได้ จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้"

	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	แผนแม่บทฯ
หลัก		
สนับสนุน		

การส่งเสริมการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้ ณ ตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน เป็นการสนับสนุนการขับเคลื่อน หมุดหมายที่ 10 ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ ในการส่งเสริมและสร้างรายได้จากการเก็บกักคาร์บอนในภาคป่าไม้ การพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยีการดักจับสำหรับจัดทำฐานข้อมูลการซื้อขายคาร์บอน และแนวปฏิบัติด้านเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากล ตลอดจนสร้างความตระหนักรู้ให้แก่ทุกภาคส่วนให้คำนึงถึงความสำคัญของการดำเนินการตามแนวคิดเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ และยังสนับสนุนการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ในการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และฟื้นฟูธรรมชาติหรือระบบนิเวศที่เปลี่ยนไป อาทิ การทำวนเกษตร และการลดการเผาตอซัง รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (3) การเกษตร ประเด็น (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ประชาชนและเกษตรกรในพื้นที่ตำบลสันทะ สามารถเป็นผู้ให้บริการชดเชยคาร์บอน มีรายได้เพิ่มขึ้น และลดการปลูกพืชไม่เหมาะสมในพื้นที่ได้ พร้อมทั้งมีกลไกทางการเงินที่เหมาะสมที่สนับสนุนให้ชุมชนสามารถเป็นผู้ให้บริการชดเชยคาร์บอน รวมถึงสามารถพัฒนาพื้นที่ให้เป็นต้นแบบของการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนภาคป่าไม้ของชุมชน

การดำเนินการที่ผ่านมา

พื้นที่ตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน อยู่ในเขตพื้นที่ป่าที่กรมป่าไม้เป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ซึ่งชุมชนในพื้นที่ได้รับอนุญาตให้สามารถใช้ประโยชน์ที่ดินทำกินได้ โดยที่ผ่านมา คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ร่วมกับหน่วยงานในพื้นที่ ในการสนับสนุนให้ชุมชนปรับเปลี่ยนจากการปลูกข้าวโพดเชิงเดี่ยวไปเป็นการปลูกไม้ยืนต้น เพื่อลดผลกระทบที่เกิดขึ้นจากปัญหาการขาดแคลนน้ำเพื่อการเกษตร และได้มีการพัฒนาแนวคิดการส่งเสริมการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้ให้แก่เกษตรกร เพื่อสร้างแรงจูงใจให้เกษตรกรในพื้นที่ปลูกไม้ยืนต้นเพิ่มมากขึ้น ซึ่งชุมชนในพื้นที่ได้ให้ความสนใจที่จะร่วมพัฒนาพื้นที่ตามแนวคิดดังกล่าว แต่ยังขาดองค์ความรู้และเงินทุนสำหรับการเข้าร่วมเป็นผู้ให้บริการชดเชยคาร์บอน ภายใต้โครงการลดก๊าซเรือนกระจกภาคสมัครใจตามมาตรฐานของประเทศไทย (T-VER)

การดำเนินการในระยะต่อไป

สร้างความเข้าใจกับชุมชนในพื้นที่ให้ตระหนักถึงความสำคัญและประโยชน์ที่จะได้รับจากการดำเนินโครงการ และพัฒนาองค์ความรู้เกี่ยวกับการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้และการขายคาร์บอนเครดิต รวมทั้งสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีบทบาทในการประสานและหารือร่วมกับภาคีเครือข่ายในการพิจารณาความเป็นไปได้ในการพัฒนาโครงการฯ และการออกแบบกลไกทางการเงินที่เหมาะสมสำหรับการพัฒนาโครงการฯ ให้แก่ชุมชน (หรือเกษตรกร) เพื่อเป็นผู้ให้บริการชดเชยคาร์บอน ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความยั่งยืนในการบริหารจัดการโครงการฯ ในระยะต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

คณะวิศวกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย องค์การบริหารส่วนตำบลสันทะ อำเภอนาน้อย จังหวัดน่าน กรมป่าไม้ และบริษัท สยามคูโบต้าคอร์ปอเรชั่น จำกัด

2.2.7 การส่งเสริมการเกษตรและประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ช่วยรักษาระบบนิเวศ และลดปัญหาการลักลอบเผาป่า

การส่งเสริมการเกษตรและประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ช่วยรักษาระบบนิเวศ และลดปัญหาการลักลอบเผาป่า ณ ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 11 ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ ในการระบุพื้นที่สำคัญที่ได้รับผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ เพื่อจัดทำแผนการป้องกันและบูรณาการความร่วมมือของประชาชน โดยส่งเสริมให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจตระหนักถึงความเสี่ยงและปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ รวมทั้งปลูกฝังจิตสำนึกให้ทุกภาคส่วนร่วมกันให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ตลอดจนการพัฒนาประสิทธิภาพของระบบเตือนภัยและพัฒนากลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการแก้ไขปัญหาผลกระทบด้านสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน นอกจากนี้ ยังสนับสนุนการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 1 ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง ที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการทำเกษตรยั่งยืนที่ตระหนักถึงผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม และการพัฒนาที่อาศัยธรรมชาติเป็นพื้นฐาน อาทิ การทำวนเกษตร และการลดการเผาตอซัง รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (18) การเติบโตอย่างยั่งยืน ประเด็น (3) การเกษตร และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

การบริหารจัดการความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติมีประสิทธิภาพมากขึ้น มีกลไกความร่วมมือกับต่างประเทศในการแก้ปัญหาสิ่งแวดล้อมข้ามพรมแดน ประชาชนสามารถปรับตัวรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ และมีจิตสำนึกในการอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งสามารถเป็นต้นแบบในการลดการลักลอบเผาพื้นที่การเกษตรตั้งแต่ในระดับชุมชน

การดำเนินการที่ผ่านมา

ตำบลเมืองนะ อำเภอเชียงดาว จังหวัดเชียงใหม่ เป็นพื้นที่บริหารจัดการพิเศษของสำนักงานทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมจังหวัดเชียงใหม่ (ทสจ.เชียงใหม่) ที่ประสบปัญหาไฟไหม้ซ้ำซาก หมอกควันและฝุ่นละอองขนาดเล็ก (PM 2.5)

โดยมีสาเหตุหลักมาจากการเผาป่าเพื่อขยายพื้นที่ทำการเกษตร และเผาเศษวัสดุเหลือทิ้งในพื้นที่การเกษตร สำนักงานฯ จึงได้ประชุมหารือเพื่อหาแนวทางแก้ไขปัญหาดังกล่าวร่วมกับ ทสจ.เชียงใหม่ สถาบันวิจัยและพัฒนาพื้นที่สูง (องค์การมหาชน) (สวพส.) และศูนย์วิชาการเพื่อสนับสนุนการแก้ไขปัญหาหมอกควันภาคเหนือ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่) ซึ่งมีข้อเสนอแนะโดยสรุป คือ ควรให้หน่วยงานระดับท้องถิ่นในพื้นที่เป็นหน่วยงานหลัก ในการขับเคลื่อนและบูรณาการการทำงานร่วมกับภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง พร้อมทั้งนำศักยภาพและความต้องการของพื้นที่มาประกอบการจัดทำแนวทางและกลไกการดำเนินงาน

การดำเนินการในระยะต่อไป

ศึกษาและรวบรวมข้อมูลเชิงลึกของพื้นที่เพิ่มเติม พร้อมทั้งบูรณาการองค์ความรู้ร่วมกับภาคีเครือข่ายการพัฒนาเพื่อออกแบบแนวทางการขับเคลื่อนที่เหมาะสมกับพื้นที่ โดยให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่มีบทบาทในการเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับภาคีร่วมพัฒนาในทุกกระบวนการของการขับเคลื่อน

ภาคีร่วมพัฒนา

ทสจ.เชียงใหม่ สวพส. และศูนย์วิชาการฯ (มหาวิทยาลัยเชียงใหม่)

2.2.8 การบูรณาการการบริหารงานภาครัฐเพื่อการจัดการที่ดินทำกินและที่พักอาศัย

"การบูรณาการการบริหารงานภาครัฐ เพื่อการจัดการที่ดินทำกินและที่พักอาศัย"

	แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	แผนแม่บทฯ
หลัก	13	20
สนับสนุน	8	06, 22, 23

การบูรณาการการบริหารงานภาครัฐเพื่อการจัดการที่ดินทำกินและที่พักอาศัย ณ ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี เป็นการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 13 ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพและตอบโจทย์ประชาชน ที่มุ่งเน้นการทบทวนบทบาทภาครัฐให้รองรับแนวทางการพัฒนาประเทศและแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้เอื้อต่อการกระจายอำนาจของส่วนราชการ ตลอดจนการทำงานระหว่างหน่วยงานที่เกี่ยวข้องอย่างบูรณาการ เพื่อให้เกิดการทำงานที่รวดเร็ว เป็นธรรมต่อผู้มีส่วนได้เสียและอำนวยความสะดวกประชาชนอย่างทั่วถึง และยังสนับสนุนการขับเคลื่อนหมุดหมายที่ 8 ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน ในประเด็นการเสริมสร้างศักยภาพของท้องถิ่นในการบริหารจัดการพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ อาทิ ความมั่นคงด้านที่อยู่อาศัย รวมทั้งยังเชื่อมโยงกับการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ ฯ ประเด็น (6) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ ประเด็น (22) กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม และประเด็น (23) การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม

พื้นที่นำร่อง

ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี

ผลลัพธ์ที่คาดหวัง

ปัญหาการบุกรุกพื้นที่เขาหนองแวงบรรเทาเบาบาง ด้วยการพัฒนาศักยภาพของท้องถิ่นในการประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อแก้ปัญหาของพื้นที่นำไปสู่การสร้างต้นแบบการพัฒนาศักยภาพขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการจัดการตนเองได้อย่างยั่งยืน

การดำเนินการที่ผ่านมา

พื้นที่เขาหนองแวง ตำบลตลิ่งชัน อำเภอเมืองสระบุรี จังหวัดสระบุรี เป็นพื้นที่ที่กรมทางหลวงแขวงการทางสระบุรีเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ ประสบปัญหาการบุกรุกพื้นที่เพื่อการอยู่อาศัยของผู้มีรายได้น้อย แม้ว่า สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) จะได้ริเริ่มเข้าไปดำเนินโครงการบ้านมั่นคงเพื่อแก้ไขปัญหาที่อยู่อาศัยของชุมชนและสร้างความมั่นคงในการครอบครองที่ดินแล้ว แต่การบุกรุกที่ดินยังคงเป็นปัญหาสำคัญของพื้นที่ สำนักงานฯ จึงได้จัดให้มีการประชุมร่วมกับแขวงทางหลวงสระบุรี และ พอช. เพื่อหารือแนวทางการแก้ไขปัญหา และบูรณาการการทำงานของหน่วยงานภาครัฐ และผู้มีส่วนได้ส่วนเสียในพื้นที่ เพื่อร่วมแก้ปัญหาดังกล่าว

การดำเนินการในระยะต่อไป

สร้างความเข้มแข็งให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประสานเชื่อมโยงการดำเนินงานกับภาคีเครือข่ายเพิ่มเติม โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กรมธนารักษ์ ซึ่งมีการดำเนินโครงการธนารักษ์เอื้อราษฎร์ที่มีการดำเนินการประสบผลสำเร็จแล้วในหลายจังหวัด ตลอดจนปรึกษาหารือกับหน่วยงานอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อหาแนวทางการดำเนินการแก้ไขปัญหาการขาดแคลนที่ดินทำกินและที่อยู่อาศัยของประชาชนผู้มีรายได้น้อยต่อไป

ภาคีร่วมพัฒนา

จังหวัดสระบุรี องค์การบริหารส่วนตำบลตลิ่งชัน แขวงการทางสระบุรี

3. ผลการดำเนินงานการขับเคลื่อนผ่านองค์กรภาคีเครือข่าย

3.1 หลักการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล ผ่านองค์กรภาคีเครือข่าย

มุ่งเน้นการประสานเชื่อมโยงการทำงานร่วมกับหน่วยงานภาคีเครือข่ายที่มีบทบาท หน้าที่ ความเชี่ยวชาญ มีเครื่องมือ กลไก เครือข่าย และทรัพยากรที่สามารถหนุนเสริมการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่ได้ รวมถึงมีการดำเนินการในระดับพื้นที่อยู่แล้วอย่างต่อเนื่อง

3.2 ความก้าวหน้าของการดำเนินงาน

สำนักงานฯ ได้ริเริ่มความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายที่มีศักยภาพในการร่วมขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติและแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สู่พื้นที่นำร่อง โดยมีความก้าวหน้าอย่างมีนัยสำคัญ อาทิ การจัดทำแผนงานความร่วมมือ พ.ศ. 2567 - 2570 ร่วมกับ สกสว. เพื่อขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ด้วยวิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม (ววน.) โดยแผนงานความร่วมมือดังกล่าว มีขอบเขตครอบคลุมตั้งแต่การผลักดันให้เกิดการนำผลงานวิจัย เทคโนโลยี และนวัตกรรมที่มีอยู่ไปใช้ประโยชน์ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ผ่านการพัฒนาข้อมูล กลไก เครื่องมือ หรือแนวทาง ตลอดจนการเชื่อมโยงฐานข้อมูลระหว่างหน่วยงาน การสนับสนุนทุนและทรัพยากร เพื่อส่งเสริมการวิจัยและสร้างนวัตกรรมในส่วนที่ยังเป็นช่องว่าง และการสร้างพื้นที่ต้นแบบในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ด้วย ววน. ใน 14 พื้นที่นำร่อง ครอบคลุมทุกภูมิภาคของประเทศ นอกจากนี้ ยังมี การออกแบบแนวทางการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 สู่ระดับพื้นที่และตำบล ผ่านขบวนองค์กรชุมชน ร่วมกับ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) (พอช.) เพื่อออกแบบเครื่องมือและแนวทางในการรวบรวมและประมวลผลข้อมูล วิเคราะห์ปัญหา ความต้องการ และศักยภาพของพื้นที่ที่สะท้อนความเป็นจริง อันจะนำไปสู่การจัดทำแผนพัฒนาระดับตำบลที่เหมาะสมกับบริบทการพัฒนาของพื้นที่ สอดคล้องกับทิศทางการพัฒนาของประเทศ สามารถเชื่อมโยงสู่แผนพัฒนาในระดับอื่นได้

4. การพัฒนาเครื่องมือและจัดกิจกรรมเพื่อหนุนเสริมพลังของภาคีเครือข่าย

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล มุ่งเน้นการบูรณาการการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาคประชาสังคม ภาควิชาการ และองค์กรระหว่างประเทศ ในรูปแบบของ “หุ้นส่วนความร่วมมือ” ที่ภาคีร่วมพัฒนาทุกฝ่ายร่วมคิดร่วมทำโดยสมัครใจ ดังนั้น การสร้างพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ แบ่งปันประสบการณ์ และจุดประกายการทำงานร่วมกันของภาคีเครือข่าย จึงเป็นปัจจัยสำคัญในการส่งเสริมให้การขับเคลื่อนการดำเนินงานในพื้นที่สามารถขยายวงกว้าง และบรรลุผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรมในระยะที่ผ่านมา สำนักงานฯ ได้พัฒนาพื้นที่ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทั้ง พื้นที่ในเชิงกายภาพ

อาทิ การจัดเวทีเพื่อหารือประเด็นและแนวทางการขับเคลื่อน 13 หมุดหมาย ภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบลที่ควรดำเนินงานในปีงบประมาณ พ.ศ. 2567 และ พื้นที่ออนไลน์ ซึ่งได้มีการพัฒนาระบบการแสดงผลข้อมูลการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในระดับพื้นที่ที่มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่ความก้าวหน้า ความสำเร็จและบทเรียนของการดำเนินการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่ และเพื่อให้การเข้าถึงข้อมูลของภาครัฐเป็นไปอย่างบูรณาการ สะดวกและทั่วถึงสำหรับคนทุกกลุ่ม รวมทั้งเปิดพื้นที่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล ประสบการณ์ และการปรึกษาหารือแบบชุมชนเสมือนจริงระหว่างภาคีการพัฒนาในระดับพื้นที่

5. ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะการดำเนินงานในระยะต่อไป

การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล เป็นการถ่ายทอดการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติไปสู่การปฏิบัติในพื้นที่อย่างมีส่วนร่วมและเป็นรูปธรรม และผลักดันให้เกิดการนำบทเรียนที่ได้รับจากการดำเนินการไปสู่การพัฒนานโยบายและมาตรการอย่างเหมาะสม นำไปสู่การขยายผลการขับเคลื่อนให้พื้นที่ตำบลนำร่องสามารถพัฒนาพื้นที่ได้ด้วยตนเองอย่างเข้มแข็งและยั่งยืน โดยที่ผ่านมา สำนักงานฯ และภาคีร่วมพัฒนาได้มีการเชื่อมโยงข้อมูลและองค์ความรู้ที่เกี่ยวข้องในการวิเคราะห์ศักยภาพและความเป็นไปได้ของการพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ เพื่อออกแบบรูปแบบการขับเคลื่อนการพัฒนาที่มีประสิทธิภาพ พร้อมทั้งยังได้มีการพัฒนาพื้นที่แลกเปลี่ยนประสบการณ์การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบล เพื่อเป็นการสร้างการรับรู้และจุดประกายให้กับทุกภาคส่วนในการร่วมเป็นส่วนหนึ่งของการขับเคลื่อนการพัฒนา อันจะนำไปสู่การพลิกโฉมประเทศไทยต่อไป

อย่างไรก็ดี การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ในระดับพื้นที่และตำบลดังกล่าว ยังคงมีประเด็นท้าทายที่สำคัญหลายประการ อาทิ 1) การจุดประกายการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ระดับพื้นที่และตำบล ทั้งในการสร้างการรับรู้ต่อการดำเนินงานในวงกว้าง สร้างแรงบันดาลใจในการมีส่วนร่วมในการขับเคลื่อน ร่วมระดมทรัพยากรมาใช้ในการขับเคลื่อนการพัฒนาพื้นที่ในทิศทางที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติ รวมถึงสร้างการยอมรับในการนำแนวทางการขับเคลื่อนไปประยุกต์ใช้ในพื้นที่ของตน 2) ความต่อเนื่องและยั่งยืนของการดำเนินงาน เมื่อผ่านพ้นระยะเวลาของการทดลองนำร่องขับเคลื่อนไม่ให้เป็นเพียงการทำงานแบบโครงการระยะสั้น ที่เห็นผลเพียงชั่วคราว โดยเฉพาะอย่างยิ่งการพัฒนาศักยภาพของชุมชนท้องถิ่นให้สามารถมีส่วนร่วมและบริหารจัดการพื้นที่ของตนเองได้อย่างยั่งยืน 3) การเชื่อมโยงจากโมเดลในตำบลนำร่องสู่การขยายผลในพื้นที่อื่น ความแตกต่างกันของบริบท ศักยภาพการพัฒนา และแรงจูงใจในการร่วมขับเคลื่อนในบรรลุเป้าหมาย ระหว่างพื้นที่นำร่องต้นแบบและพื้นที่ขยายผล นับเป็นความท้าทายสำคัญในการนำบทเรียนที่ได้จากการขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง สู่การขยายผลในพื้นที่อื่น ๆ รวมถึงการปรับปรุงยุทธศาสตร์ นโยบาย หรือการออกแบบมาตรการโครงการที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้การขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ระดับพื้นที่และตำบล สามารถเป็นกลไกสำคัญในการแปลงแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ไปสู่การปฏิบัติ และนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติที่ได้กำหนดไว้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ การดำเนินงานในระยะต่อไป จำเป็นต้องเร่งผลักดันการดำเนินงานที่สำคัญ ดังนี้

1) การจุดประกายการมีส่วนร่วมและสร้างการรับรู้ในเชิงรุก ในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และยุทธศาสตร์ชาติในระดับพื้นที่และตำบล ผ่านการขับเคลื่อนแบบบูรณาการในระดับพื้นที่ตำบล โดยให้ความสำคัญกับ (1) การประชาสัมพันธ์เชิงรุกเพื่อสร้างการรับรู้ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในหมู่เครือข่ายภาคีการพัฒนาใน

ทุกระดับ ด้วยรูปแบบของการสื่อสารที่ชัดเจน เข้าใจง่าย และเข้าถึงผู้รับสารที่หลากหลาย (2) การสร้างและหนุนเสริมพลังของภาคีเครือข่ายทั้งในแนวราบ คือ ระหว่างพื้นที่นำร่องด้วยกัน หรือระหว่างพื้นที่นำร่องกับพื้นที่อื่นที่มีศักยภาพในการขยายผล และเครือข่ายในแนวดิ่ง คือ ระหว่างพื้นที่นำร่อง และ หน่วยงานอื่น ๆ ในระดับนโยบายที่เกี่ยวข้อง ที่สามารถนำองค์ความรู้ที่ได้จากการขับเคลื่อนไปสู่การพัฒนายุทธศาสตร์ นโยบาย หรือโครงการ มาตรการอื่น ๆ ต่อไป และ (3) การสนับสนุนพื้นที่แลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเครือข่ายในการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 ทั้งพื้นที่ในเชิงกายภาพ และพื้นที่ออนไลน์ อย่างต่อเนื่อง รวมถึงขยายวงเครือข่ายไปสู่การแลกเปลี่ยนเรียนรู้และแบ่งปันประสบการณ์กับต่างประเทศ ทั้งในพื้นที่ที่มีบริบทใกล้เคียงกันกับของประเทศไทย และ/หรือที่สามารถเป็นตัวอย่างที่ดีในการดำเนินงานให้แก่ประเทศไทยได้

2) การยกระดับศักยภาพให้พื้นที่สามารถขับเคลื่อนการพัฒนาเองได้อย่างยั่งยืน โดยมุ่งเน้นให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในพื้นที่เป็นแกนหลักในการดำเนินงาน โดยมีภาคีร่วมพัฒนาอื่น ๆ ทั้งภาคเอกชน ภาคประชาชน สถาบันการศึกษา รวมถึงหน่วยงานของรัฐในระดับพื้นที่ร่วมหนุนเสริม สนับสนุนองค์ความรู้และเครื่องมือให้ท้องถิ่นให้สามารถวิเคราะห์ปัญหา และออกแบบแนวทางการขับเคลื่อนที่สอดคล้องกับบริบทของพื้นที่ได้ โดยตัวอย่างฐานข้อมูลที่สามารถนำมาใช้ประโยชน์ อาทิ ข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในพื้นที่จากระบบ eMENSCR ข้อมูลการวิเคราะห์สถานการณ์ความยากจนและการพัฒนาคนจากระบบบริหารจัดการข้อมูลการพัฒนาคนแบบชี้เป้า ฐานข้อมูลเปิดภาครัฐเพื่อสนับสนุนการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติ (Open-D) ระบบคลังข้อมูลสถิติของพื้นที่ ระบบฐานข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการจัดสรรงบประมาณ รวมถึงปัจจัยที่จำเป็นต้องมีโครงการเพื่อขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติมารองรับและประเด็นขับเคลื่อนการดำเนินการที่ควรให้ความสำคัญ (ปัจจัยกล่องแดง) รวมถึงส่งเสริมการสร้างผู้นำการเปลี่ยนแปลงในพื้นที่ ซึ่งถือเป็นปัจจัยสำคัญให้การขับเคลื่อนประเด็นการพัฒนาที่สอดคล้องกับการพัฒนาประเทศสามารถบรรลุผลสำเร็จได้อย่างเป็นรูปธรรม นอกจากนี้ ยังต้องให้ความสำคัญกับ การออกแบบโครงสร้างแรงจูงใจที่เหมาะสม เพื่อให้ภาคส่วนต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง มีแรงจูงใจและมีศักยภาพเพียงพอที่จะร่วมระดมทรัพยากรทั้งงบประมาณ บุคลากร กลไก เครื่องมือ และทรัพยากรอื่น ๆ ที่จำเป็นในการร่วมขับเคลื่อนแผนพัฒนา ฯ ฉบับที่ 13 ในพื้นที่ของตนได้อย่างต่อเนื่องและยั่งยืน

3) การติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบเพื่อให้องค์ความรู้จากการถอดบทเรียนสามารถนำไปประยุกต์ใช้ต่อได้อย่างแท้จริง โดยในการถอดบทเรียนจากการพัฒนาในพื้นที่ตำบลนำร่อง ทั้ง 8 ประเด็นการพัฒนา 15 พื้นที่นำร่อง ต้องเริ่มจากการติดตามประเมินผล ทั้งในเชิงกระบวนการเพื่อวิเคราะห์ถึงประสิทธิภาพ ความเหมาะสม และความคุ้มค่าของกิจกรรม และเชิงผลลัพธ์ว่าการขับเคลื่อนที่ได้ดำเนินงานสามารถนำไปสู่การบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่ พร้อมทั้งวิเคราะห์บทบาทของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียที่เกี่ยวข้อง ทรัพยากรที่ใช้ ปัจจัยอุปสรรค และปัจจัยแห่งความสำเร็จในการดำเนินงาน โดยให้การดำเนินงานในพื้นที่นำร่อง เป็นเพียงหนึ่งในตัวอย่างของแนวทางการดำเนินงาน ซึ่งพื้นที่อื่น ๆ สามารถปรับใช้ให้เข้ากับบริบทของพื้นที่เองได้ รวมถึงเชื่อมโยงบทเรียนที่ได้จากการดำเนินงานในพื้นที่ สู่การศึกษาทบทวนความเหมาะสมในเชิงโครงสร้างระดับประเทศ เพื่อนำไปสู่การพัฒนานโยบายยุทธศาสตร์ มาตรการ หรือโครงการที่มีประสิทธิภาพมากขึ้น นอกจากนี้ยังควรให้ความสำคัญกับการนำเสนอองค์ความรู้และบทเรียนที่ได้รับจากการขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่องต่อภาคีการพัฒนาทุกภาคส่วน ไม่ว่าจะเป็น ประชาชนในพื้นที่ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน สถาบันการศึกษา/สถาบันวิจัยในพื้นที่รวมถึงหน่วยงานต่าง ๆ ในระดับนโยบาย เพื่อสร้างการรับรู้และการยอมรับในการนำบทเรียนที่ได้ไปประยุกต์ใช้ต่อไป

ภาคผนวก

ตารางแสดงความเชื่อมโยงของประเด็นการพัฒนาการขับเคลื่อนแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13 และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 - 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ประเด็นการพัฒนาที่ขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง	หมุดหมายภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	รหัส (Y1)	คำอธิบายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
การท่องเที่ยวที่ยั่งยืน และเอื้อประโยชน์ต่อชุมชน	**หมุดหมายที่ 2** ไทยเป็นจุดหมายของการท่องเที่ยวที่เน้นคุณภาพและความยั่งยืน **หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ	050102	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น
		050602	โครงสร้างพื้นฐานด้านการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น
		050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น
		180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูง
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
การสร้างความเข้มแข็งเศรษฐกิจฐานราก โดยยกระดับการรวมกลุ่มอาชีพสู่วิสาหกิจเพื่อสังคม	**หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน **หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง **หมุดหมายที่ 7** ไทยมีวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมที่เข้มแข็งมีศักยภาพสูง	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
		030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น
		160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

ประเด็นการพัฒนาที่ขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง	หมุดหมายภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	รหัส (Y1)	คำอธิบายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
การส่งเสริมเด็กและเยาวชนกลุ่ม NEETs	**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น
		110401	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัวและเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น
		170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
		170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
การพัฒนาระบบแสดงผลข้อมูล การแก้ไขปัญหาความยากจนและพัฒนาคนทุกช่วงวัยในระดับพื้นที่	**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน	170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
		200101	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
		200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูง เทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

ประเด็นการพัฒนาที่ขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง	หมุดหมายภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	รหัส (Y1)	คำอธิบาย เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
การบูรณาการบริการสำหรับเด็กพิการ	**หมุดหมายที่ 9** ไทยมีความยากจนข้ามรุ่นลดลง และมีความคุ้มครองทางสังคมที่เพียงพอเหมาะสม **หมุดหมายที่ 12** ไทยมีกำลังคนสมรรถนะสูง มุ่งเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง ตอบโจทย์การพัฒนาแห่งอนาคต	110201	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น
		110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น
		170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
		170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
การส่งเสริมการสร้างรายได้จากการกักเก็บคาร์บอนในภาคป่าไม้	**หมุดหมายที่ 10** ไทยมีเศรษฐกิจหมุนเวียนและสังคมคาร์บอนต่ำ **หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัย มีมูลค่าเพิ่มขึ้น
		060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุม และได้มาตรฐาน
		180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น
		180301	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

ประเด็นการพัฒนาที่ขับเคลื่อนในพื้นที่นำร่อง	หมุดหมายภายใต้แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 13	รหัส (Y1)	คำอธิบายเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
การส่งเสริมการเกษตรและประกอบอาชีพที่สร้างรายได้ ช่วยรักษาระบบนิเวศ และลดปัญหาการลักลอบเผาป่า	**หมุดหมายที่ 11** ไทยสามารถลดความเสี่ยงและผลกระทบจากภัยธรรมชาติและการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ **หมุดหมายที่ 1** ไทยเป็นประเทศชั้นนำด้านสินค้าเกษตรและเกษตรแปรรูปมูลค่าสูง	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
		180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น
		180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น
		180402	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
การบูรณาการการบริหารงานภาครัฐเพื่อการจัดการที่ดินทำกินและที่พักอาศัย	**หมุดหมายที่ 13** ไทยมีภาครัฐที่ทันสมัย มีประสิทธิภาพ และตอบโจทย์ประชาชน **หมุดหมายที่ 8** ไทยมีพื้นที่และเมืองอัจฉริยะที่น่าอยู่ ปลอดภัย เติบโตได้อย่างยั่งยืน	060101	เมืองในพื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาเพื่อกระจายความเจริญและความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
		200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูง เทียบเท่ามาตรฐานสากล และมีความคล่องตัว
		220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐ ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง
		230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม

ส่วนที่ 3

ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการ ในระยะต่อไป

ส่วนที่ 3 ประเด็นท้าทายและการดำเนินการในระยะต่อไป

การขับเคลื่อนการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติใน พ.ศ. 2566 ซึ่งเป็นปีแรกของห้วงที่ 2 (พ.ศ. 2566 - 2570) ร่วมกันโดยสำนักงานฯ ในฐานะสำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ หน่วยงานเจ้าภาพฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานของรัฐ บนหลักการวงจรบริหารงานคุณภาพ (Plan-Do-Check-Act : PDCA) ส่งผลให้การดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติมีผลสัมฤทธิ์ของการบรรลุเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติในภาพรวมทั้ง 6 มิติ การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้านและสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่ปรับตัวดีขึ้น สรุปได้ ดังนี้

การพัฒนา ทั้ง 6 มิติ จะเห็นได้ว่าใน พ.ศ. 2566 ภาพรวมของการพัฒนาประเทศ**ปรับตัวดีขึ้น 5 มิติ จาก 6 มิติ** ได้แก่ **มิติที่ 1** ความอยู่ดีมีสุขของคนไทยและสังคมไทย **มิติที่ 2** ขีดความสามารถในการแข่งขัน การพัฒนาเศรษฐกิจ และการกระจายรายได้ **มิติที่ 3** การพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ **มิติที่ 4** ความเท่าเทียมและความเสมอภาคของสังคม และ**มิติที่ 6** ประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการเข้าถึงการให้บริการของภาครัฐ อย่างไรก็ตาม สำหรับ**มิติที่ 5** ความหลากหลายทางชีวภาพ คุณภาพสิ่งแวดล้อมและความยั่งยืนของทรัพยากรธรรมชาติ ที่มีสถานการณ์ปรับตัวลดลงจาก พ.ศ. 2565 จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการยกระดับการพัฒนามิติดังกล่าวควบคู่ไปกับการพัฒนาด้านอื่น ๆ เพื่อให้ทุกมิติของเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติบรรลุผลได้ตามวิสัยทัศน์ “ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน เป็นประเทศพัฒนาแล้ว ด้วยการพัฒนาตามหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ได้อย่างเป็นรูปธรรมและยั่งยืนต่อไป

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป

ทั้งนี้ หากพิจารณา**การพัฒนาตามยุทธศาสตร์ชาติทั้ง 6 ด้าน** จะเห็นว่า ใน พ.ศ. 2566 สถานการณ์โดยส่วนใหญ่**ปรับตัวดีขึ้นกว่า พ.ศ. 2565 สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านความมั่นคง ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างความสามารถในการแข่งขัน ยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างโอกาสและความเสมอภาคทางสังคม และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ** ในขณะที่ยุทธศาสตร์ชาติด้านการพัฒนาและเสริมสร้างศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ มีสถานการณ์คงที่เทียบเท่ากับ พ.ศ. 2565 อย่างไรก็ตาม **สำหรับยุทธศาสตร์ชาติด้านการสร้างการเติบโตบนคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ใน พ.ศ. 2566 มีสถานการณ์ปรับตัวลดลงจาก พ.ศ. 2565** สะท้อนได้จาก พื้นที่สีเขียวที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมมีสัดส่วนที่ลดลง คุณภาพของน้ำ และคุณภาพอากาศที่ลดลง ทำให้จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการแก้ปัญหาประเด็นช่องว่างการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปกำหนดแนวนโยบาย ประเด็นในการดำเนินการเพื่อยกระดับสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ได้อย่างเป็นรูปธรรม

สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ทั้ง 23 ประเด็น

ใน พ.ศ. 2566 เป็นปีแรกของห้วงที่ 2ของยุทธศาสตร์ชาติ ซึ่งมีการปรับค่าเป้าหมายและตัวชี้วัดให้เหมาะสมกับสถานการณ์ในห้วงที่ 2 ซึ่งอาจส่งผลต่อสถานการณ์บรรลุเป้าหมายที่แตกต่างกันเมื่อเปรียบเทียบกับในห้วงแรกของยุทธศาสตร์ชาติ โดยภาพรวมของ พ.ศ. 2566 **เป้าหมายแผนแม่บทระดับประเด็น (Y2) จำนวนทั้งสิ้น 37 เป้าหมาย พบว่า มีสถานะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว)** ใน พ.ศ. 2570 แล้ว **จำนวน 4 เป้าหมาย** หรือคิดเป็นร้อยละ 11 ของเป้าหมายระดับประเด็น ลดลงจาก พ.ศ. 2565 คิดเป็นร้อยละ

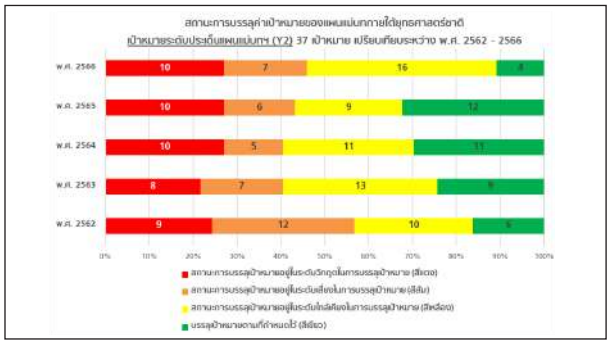

66.67 โดยเป็นเป้าหมายที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายคงที่จากปี พ.ศ. 2565 จำนวน 1 เป้าหมาย และสถานการณ์บรรลุเป้าหมายดีขึ้น 3 เป้าหมาย สำหรับเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** ซึ่งมีจำนวนมากที่สุดเป็นจำนวน 16 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 43 ของเป้าหมายระดับประเด็น นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 7 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 19 ของเป้าหมายระดับประเด็น และ**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 10 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 27 ของเป้าหมายระดับประเด็น ทั้งนี้ หากเปรียบเทียบค่าสีสถานการณ์ใน พ.ศ. 2566 กับ พ.ศ. 2565 พบว่ามี**เป้าหมายที่มีปรับตัวลดลง จำนวน 17 เป้าหมาย** โดยเป็นเป้าหมายที่ปรับตัวลดลงมาเป็น **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 7 เป้าหมาย อาทิ ประเด็น (04) อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 040001 การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรมและบริการ ประเด็น (19) การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 190003 แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี **สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 4 เป้าหมาย อาทิ ประเด็น (06) พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 060002 ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศ เพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบท มั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้ง ผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี ประเด็น (20) การบริการประชาชนและประสิทธิภาพภาครัฐ เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 200002 ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรมเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ และ**สถานะการบรรลุเป้าหมายใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง)** จำนวน 6 เป้าหมาย อาทิ ประเด็น (02) การต่างประเทศ เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 020001 การต่างประเทศไทยมีเอกภาพทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืนมีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก ประเด็น (07) โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล เป้าหมายระดับประเด็น (Y2) 070001 ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างพื้นฐานของประเทศที่ดีขึ้น

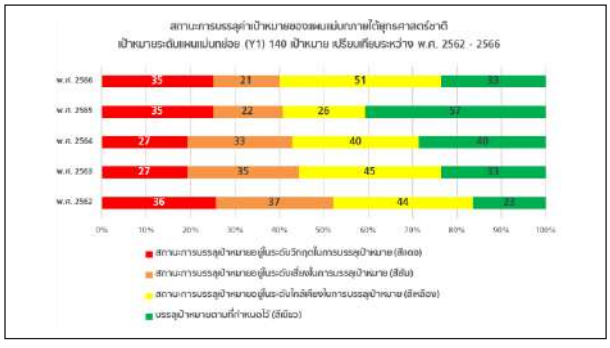

ในส่วนของ**เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) จำนวนทั้งสิ้น 140 เป้าหมาย** พบว่า มีสถานะการบรรลุเป้าหมายใน พ.ศ. 2566 เทียบกับค่าเป้าหมายที่กำหนดใน พ.ศ. 2570 พบว่า**มีเป้าหมายที่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้ (สีเขียว) จำนวน 33 เป้าหมาย** คิดเป็นร้อยละ 23.57 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อยทั้งหมด นอกจากนี้ เป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมาย**

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป

อยู่ในระดับใกล้เคียงในการบรรลุเป้าหมาย (สีเหลือง) มีจำนวนมากที่สุด จำนวน 51 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 36.43 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย นอกจากนี้ ยังมีเป้าหมายระดับแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับระดับเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมาย (สีส้ม)** จำนวน 21 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 15 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย และมี**สถานะการบรรลุเป้าหมายอยู่ในระดับวิกฤตในการบรรลุเป้าหมาย (สีแดง)** จำนวน 35 เป้าหมาย คิดเป็นร้อยละ 25 ของเป้าหมายแผนแม่บทย่อย ทั้งนี้ ทุกหน่วยงานของรัฐและภาคีเครือข่ายที่เกี่ยวข้อง จำเป็นต้องให้ความสำคัญในการวิเคราะห์สภาพปัญหาข้อจำกัด และช่องว่างการพัฒนา เพื่อกำหนดประเด็นและปัจจัยที่นำไปสู่การปิดช่องว่าง ยกระดับการพัฒนา และรักษาสถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติให้การบรรลุเป้าหมายเป็นไปอย่างยั่งยืน

อย่างไรก็ตาม ยังคงมีประเด็นท้าทายที่สำคัญที่ทุกหน่วยงานของรัฐต้องให้ความสำคัญในการร่วมกันแก้ไขอย่างบูรณาการ เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนในช่วงเวลาที่เหลือของห้วงที่ 2 ของยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ.2566 -2570) ตามหลักการ PDCA ให้บรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ได้อย่างเป็นรูปธรรม โดยสรุปได้ ดังนี้

ประเด็นท้าทายและข้อเสนอแนะตามหลักการบริหารงานคุณภาพ

การวางแผน (Plan)

การมี **ยุทธศาสตร์ชาติ** และ**แผนระดับที่ 2** เพื่อเป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และการปฏิบัติให้สอดคล้องและบูรณาการอย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทาย

- หน่วยงานของรัฐบางแห่ง**ยังขาดความเข้าใจในหลักการ วัตถุประสงค์ และความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** ซึ่งเป็นแผนระดับชาติที่ให้ทุกหน่วยงานใช้เป็นเป้าหมายในการดำเนินการร่วมกัน
- เป้าหมายและประเด็นการพัฒนาของ**ยุทธศาสตร์ชาติ นโยบายรัฐบาล และแนวทางการขับเคลื่อนประเทศในมิติต่าง ๆ ยังไม่ได้รับการถ่ายระดับไปสู่การปฏิบัติ** ผ่านแผนระดับที่ 3 และการจัดทำโครงการของหน่วยงานของรัฐเท่าที่ควร
- **กระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สะท้อน**การพุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ

ข้อเสนอแนะ

- สร้างความตระหนักรู้ให้กับบุคลากรทุกระดับของหน่วยงานของรัฐ เพื่อให้เห็นความสำคัญของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 และนโยบายรัฐบาล **ยึดเป้าหมายของแผนระดับชาติเป็นหลักในการทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการ** โดยให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ
- หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง **พิจารณานโยบายของรัฐบาล ร่วมกับยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 นำไปสู่ถ่ายระดับผ่านแผนระดับที่ 3** เพื่อให้บรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายได้อย่างเป็นรูปธรรม
- **บูรณาการและพัฒนากระบวนการงบประมาณเพื่อให้การจัดสรรงบประมาณมีความสอดคล้องกับสถานการณ์พัฒนาประเทศ** พุ่งเป้าการบรรลุเป้าหมายของนโยบายรัฐบาล แผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญในจัดสรรงบประมาณเพื่อปิดช่องว่างและตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ

การปฏิบัติ (Do)

หน่วยงานของรัฐ**จัดทำแผนระดับที่ 3** และจัดทำ**โครงการ/การดำเนินงาน** ที่ตั้งอยู่บนฐานข้อมูลเชิงประจักษ์

ประเด็นท้าทาย

- การดำเนินงานของหน่วยงานของรัฐ **ยังมีบางส่วนที่มุ่งเน้นดำเนินการเพื่อตอบตัวชี้วัดของหน่วยงาน หรือตัวชี้วัดของแผนระดับที่ 2** มากกว่ามุ่งเน้นการดำเนินงานที่ “พุ่งเป้า” การพัฒนาตามเป้าหมายของแผนระดับที่ 2 และยุทธศาสตร์ชาติ
- หน่วยงานอาจ**ให้ความสำคัญกับปัจจัยของห่วงโซ่คุณค่าฯ ที่เป็นช่องว่างการพัฒนาไม่มากเท่าที่ควร** ในการนำมากำหนดประเด็นการพัฒนา และจัดทำโครงการ/การดำเนินงานร่วมกันระหว่างหน่วยงานร่วมขับเคลื่อนฯ เพื่อรองรับการขับเคลื่อนการพัฒนาในปัจจัยนั้น ๆ
- การดำเนินการของหน่วยงานต่าง ๆ **บางส่วนยังมีลักษณะต่างคนต่างทำ อาจขาดการบูรณาการในการทำงานร่วมกัน โดยคำนึงถึงภารกิจของตนเองเป็นหลัก ทำให้โครงการ/การดำเนินงานระหว่างหน่วยงานโดยส่วนใหญ่มีความซ้ำซ้อนกัน ขาดความเชื่อมโยง ส่งผลให้เกิดช่องว่างการพัฒนา และไม่สามารถนำไปต่อยอดให้เกิดผลลัพธ์ตามเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติได้**

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป

ข้อเสนอแนะ

- ปรับกระบวนทัศน์หน่วยงานของรัฐให้**ทุกการดำเนินงานมุ่งเน้น “พุ่งเป้า” การพัฒนาประเทศตามยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2** ตามหลักความสัมพันธ์เชิงเหตุและผล (Causal Relationship : XYZ)
- หน่วยงานของรัฐต้องยึดเป้าหมายการพัฒนาประเทศร่วมกัน โดยใช้**ยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2** และนโยบายรัฐบาล เป็นกรอบในการจัดทำแผนระดับที่ 3 และโครงการ/การดำเนินงาน **โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ที่มีสถานะเสี่ยงในการบรรลุเป้าหมายขึ้นไป**
- หน่วยงานของรัฐ และภาคีเครือข่ายการพัฒนา **ร่วมกันวิเคราะห์ช่องว่างการพัฒนาที่สอดคล้องกับความต้องการของพื้นที่และกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ** เพื่อกำหนดประเด็นและจัดทำโครงการ/การดำเนินงานที่สอดคล้องกับบริบทและความต้องการของประชาชนในแต่ละพื้นที่ได้อย่างเหมาะสม
- หน่วยงานของรัฐต้อง**สร้างการมีส่วนร่วมของประชาชนและภาคีการพัฒนาอื่น ๆ ในการขับเคลื่อนการพัฒนาในระดับพื้นที่** โดยอาจประยุกต์ใช้การดำเนินงานในลักษณะของการพัฒนาศักยภาพของหมู่บ้านและชุมชน (SML) เพื่อส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาตามบริบทและความต้องการในพื้นที่ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล (Do)

กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลหน่วยงานภาครัฐทุกระดับทำงานร่วมกันอย่างบูรณาการใน**การติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล โครงการ/การดำเนินงาน** ให้เป็นไปตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติและแผนระดับที่ 2

ประเด็นท้าทาย

- หน่วยงานบางส่วน**ยังไม่มีการนำเข้าข้อมูลแผนระดับที่ 3 และข้อมูลโครงการ/การดำเนินงานในระบบ eMENSCR** ส่งผลให้ข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติยังไม่มีความครอบคลุมและครบถ้วนทุกการดำเนินงานของรัฐ
- **การกำหนดตัวชี้วัดเพื่อประเมินประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการของหน่วยงานของรัฐยังไม่สะท้อนผลลัพธ์จากการดำเนินงานของหน่วยงาน**ที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติที่เกี่ยวข้องเท่าที่ควร

- การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล โดยผ่านกลไกการติดตามประเมินผลภาครัฐ **กำหนดประเด็นการตรวจราชการยังไม่ครอบคลุมประเด็นที่มีความจำเป็นเร่งด่วนต่อการบรรลุเป้าหมายตามยุทธศาสตร์ชาติ** ซึ่งต้องให้ความสำคัญกับการเร่งรัด และกำกับติดตามการดำเนินการเป้าหมายแผนแม่บทย่อยที่มีสถานะการบรรลุเป้าหมายในระดับวิกฤติ **(สีแดง)** หรือระดับเสี่ยง **(สีส้ม)** รวมถึงเป้าหมายที่มีสถานะ**ปรับตัวลดลง**จากปีก่อนหน้า เพื่อให้สามารถแก้ปัญหาได้ตรงจุด
- บางเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติยังมีตัวชี้วัดที่อาจไม่สะท้อนการดำเนินงานตามเป้าหมายที่ครอบคลุม ส่งผลให้**บางเป้าหมายจำเป็นต้องใช้ข้อมูลหรือตัวชี้วัดเทียบเคียง (proxy) ซึ่งอาจสะท้อนสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายได้เพียงบางส่วนเท่านั้น** ทำให้ในบางกรณีสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) อาจไม่ได้ส่งผลต่อสีสถานการณ์การบรรลุเป้าหมายระดับประเด็น (Y2) โดยตรง

ข้อเสนอแนะ

- ทุกหน่วยงานของรัฐต้อง**ให้ความสำคัญในการนำเข้าทุกข้อมูลของแผนระดับที่ 3 โครงการ/การดำเนินงาน ในระบบ eMENSCR ให้ครบถ้วน** พร้อมทั้งการรายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 และผลการดำเนินโครงการ/การดำเนินงานตามกรอบระยะเวลาที่กำหนดอย่างเคร่งครัด เพื่อให้หน่วยงานและภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องมีข้อมูลที่ครอบคลุมทุกการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้ประกอบการวิเคราะห์การดำเนินงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องได้ต่อไป
- สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการต้อง**พิจารณากำหนดตัวชี้วัดของหน่วยงานของรัฐที่สามารถสะท้อนการถ่ายระดับเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล** โดยไม่ได้เป็นการนำตัวชี้วัดของยุทธศาสตร์ชาติ แผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลไปเป็นตัวชี้วัดของหน่วยงานโดยตรง
- กลไกการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลหน่วยงานของรัฐ อาทิ ผู้ตรวจราชการ คณะกรรมการตรวจสอบและประเมินผลภาคราชการ (ค.ต.ป.) กลไกการบริหารงานเชิงพื้นที่ (6 ภาค 18 กลุ่มจังหวัด) สำนักงบประมาณ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน **ต้องดำเนินการติดตาม ตรวจสอบ และ ประเมินผลเชิงรุกโดยใช้ข้อมูลเชิงประจักษ์** ได้แก่ ข้อมูลสถานะการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) จากรายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติประจำปี (รายงานประจำปี) มาประกอบการกำหนดประเด็นการตรวจติดตามเพื่อขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ โดยให้ความสำคัญกับเป้าหมายที่มีสถานะอยู่ในระดับวิกฤติ/เสี่ยง (**สีแดง**/**ส้ม**) หรือเป้าหมายที่ปรับตัว**ลดลง** รวมถึงประเด็นการพัฒนาตามนโยบายรัฐบาลที่มีความจำเป็นเร่งด่วน โดยใช้ระบบ eMENSCR เป็นเครื่องมือในการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ รวมถึงการวิเคราะห์ข้อมูลในระบบ eMENSCR เพื่อหาช่องว่างการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์ชาติ (Gap) นำไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาการดำเนินงานต่อไป

ส่วนที่ 3
ประเด็นท้าทาย และการดำเนินการในระยะต่อไป

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act)

ปรับปรุง แก้ไขแผน และการดำเนินงาน ให้สอดคล้องกับเป้าหมายและทิศทางการพัฒนาประเทศ เพื่อให้สามารถบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ และนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม

ประเด็นท้าทาย

หน่วยงานของรัฐอาจยังไม่ได้นำผลการติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล อาทิ รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ รายงานผลสัมฤทธิ์ของแผนระดับที่ 3 ไปใช้ประกอบการปรับปรุงการดำเนินงานที่เกี่ยวข้องในทุกขั้นตอน ทำให้ในกระบวนการจัดสรรงบประมาณอาจยังไม่สอดคล้องกับช่องว่างการพัฒนาประเทศ และส่งผลให้สถานะการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ในห้วงที่ 2 (2566 – 2570) ยังคงมี**ความเสี่ยงในการ**ไม่บรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้

ข้อเสนอแนะ

การปรับปรุงการดำเนินงานของการวางแผน (Act ของ Plan)

- **สำนักงานฯ มีการเฝ้าระวังและติดตามสถานการณ์ เพื่อประเมินแผนระดับที่ 1 และ 2 ให้สอดคล้องกับสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลงไป** ตามนัยของมาตรา 10 วรรค 4 ของพระราชบัญญัติการจัดทำยุทธศาสตร์ชาติ พ.ศ. 2560 ที่หากมีความจำเป็น ให้ดำเนินการปรับปรุงแผนแม่บทฯ ให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงหรือความจำเป็นของประเทศ ทั้งนี้ เพื่อให้สามารถบรรลุเป้าหมายของแผนระดับที่ 1 และ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาล การขับเคลื่อนในห้วงที่ 2 จึงเป็นการมุ่งเน้นให้เกิดการแปลงยุทธศาสตร์ชาติ เป้าหมายของแผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 อื่น ๆ รวมถึงนโยบายรัฐบาลสู่การปฏิบัติอย่างมีประสิทธิภาพ

การปรับปรุงการดำเนินงานของการปฏิบัติ (Act ของ Do)

- **สำนักงบประมาณต้องให้ความสำคัญกับกระบวนการจัดสรรงบประมาณที่ต้องสอดคล้องและปิดช่องว่างการพัฒนาประเทศ** ซึ่งจะต้องเป็นการดำเนินการที่มีความเชื่อมโยงและบูรณาการร่วมกันระหว่างหน่วยงานรัฐในการมุ่งเป้าหมายและผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาประเทศ
- **หน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทฯ ทั้ง 3 ระดับ ร่วมกับหน่วยงานร่วมขับเคลื่อน ดำเนินการจัดทำแนวทางการขับเคลื่อนการบรรลุเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)** เพื่อให้เกิดการดำเนินงานที่บูรณาการและส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนแม่บทฯ ได้อย่างเป็นรูปธรรม

การปรับปรุงการดำเนินงานของการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล (Act ของ Check)

- สำนักงานฯ ดำเนินการ**พัฒนาระบบการติดตามและประเมินผลแห่งชาติ (eMENSCR) ให้เชื่อมโยงและแลกเปลี่ยนข้อมูลกับฐานข้อมูลอื่น ๆ โดยเฉพาะข้อมูลด้านงบประมาณ** เพื่อให้ภาคีการพัฒนาที่เกี่ยวข้องสามารถติดตามข้อมูลโครงการ/การดำเนินงาน และให้หน่วยงานของรัฐ เก็บรวบรวมข้อมูลการดำเนินการเพื่อพัฒนาประเทศของภาคส่วนต่าง ๆ นอกเหนือจากข้อมูลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติของหน่วยงานของรัฐ ซึ่งจะทำให้มีข้อมูลเพื่อใช้ในการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลการดำเนินการที่ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทฯ และแผนระดับที่ 2 รวมถึงนโยบายรัฐบาลที่มีความครอบคลุมและเพียงพอตลอดทั้งวงจร นำไปสู่กระบวนการปรับปรุงการดำเนินการตามหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) อย่างมีประสิทธิภาพ
- สำนักงานฯ ประสานหารือหน่วยงานของรัฐที่เกี่ยวข้องเพื่อจัดเก็บข้อมูลที่เกี่ยวข้องและจำเป็นที่สามารถนำมาใช้พิจารณาจัดทำเป็นตัวชี้วัด ที่สามารถ “ชี้” และ “วัด” ผลลัพธ์และสถานการณ์การพัฒนาตามเป้าหมายได้อย่างแท้จริงต่อไป

การปรับปรุงการดำเนินงาน (Act ของ Act)

- หน่วยงานของรัฐนำหลักการบริหารงานคุณภาพ (PDCA) ไปประยุกต์ใช้ในระดับหน่วยงาน โดยจะต้องประยุกต์ใช้ข้อมูลจากรายงานผลการดำเนินการต่าง ๆ ที่ได้มีการจัดทำและเผยแพร่ **ไปประกอบการปรับปรุงการดำเนินการตั้งแต่การพุ่งเป้าเพื่อแปลงเป้าหมายของแผนระดับชาติ และนโยบายรัฐบาลไปสู่การปฏิบัติผ่านแผนระดับที่ 3 พร้อมทั้งติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผล** การดำเนินการตามแผนให้สามารถบรรลุเป้าหมายของโครงการและแผนระดับที่ 3 ส่งผลต่อการบรรลุเป้าหมายของแผนระดับชาติและนโยบายรัฐบาลได้อย่างเป็นรูปธรรม เพื่อให้การดำเนินการปรับปรุงการดำเนินการเป็นไปอย่างครบวงจร

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก

รายละเอียดหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม) และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

หมายเหตุ : เรียงตามตัวอักษร

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
กปส.	กรมประชาสัมพันธ์	
กษ.	กระทรวงเกษตรและสหกรณ์	
รง.	กระทรวงแรงงาน	
กห.	กระทรวงกลาโหม	
กค.	กระทรวงการคลัง	
กต.	กระทรวงการต่างประเทศ	
กก.	กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	
พม.	กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์	
อว.	กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัย และนวัตกรรม	

ภาคผนวก ก

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
คค.	กระทรวงคมนาคม	
ดศ.	กระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม	
ทส.	กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	
พน.	กระทรวงพลังงาน	กระทรวงพลังงาน MINISTRY OF ENERGY
พณ.	กระทรวงพาณิชย์	
มท.	กระทรวงมหาดไทย	
ยธ.	กระทรวงยุติธรรม	
วธ.	กระทรวงวัฒนธรรม	
ศธ.	กระทรวงศึกษาธิการ	
สธ.	กระทรวงสาธารณสุข	

ภาคผนวก ก

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
อก.	กระทรวงอุตสาหกรรม	
กอ.รมน.	กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร	
สมช.	สำนักงานสภาความมั่นคงแห่งชาติ	
สขช.	สำนักข่าวกรองแห่งชาติ	
สคก.	สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา	
กกต.	สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง	
ก.พ.	สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการพลเรือน	
สกพอ.	สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก	
ป.ป.ช.	สำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ	

ภาคผนวก ก

ชื่อย่อหน่วยงาน	ชื่อเต็มหน่วยงาน	สัญลักษณ์
ก.พ.ร.	สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ	
BOI	สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน	
ตร.	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ	
สทนช.	สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ	
สปน.	สำนักงานปลัดสำนักนายกรัฐมนตรี	
สสปน.	สำนักงานส่งเสริมการจัดประชุมและนิทรรศการ (องค์การมหาชน)	
สสว.	สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม	
สศช.	สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ	

หมายเหตุ : ตามมติที่ประชุมคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ เมื่อวันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2566 ได้เห็นชอบการปรับเปลี่ยนหน่วยงานเจ้าภาพขับเคลื่อนเป้าหมายระดับแผนย่อย (จ.3) ดังนี้ *ทั้งนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการเสนอคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณา*

เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)		หน่วยงานเจ้าภาพ เดิม	สัญลักษณ์	หน่วยงานเจ้าภาพ ใหม่	สัญลักษณ์
010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น	กระทรวงกลาโหม (กห.)		กองอำนวยการรักษาความมั่นคงภายในราชอาณาจักร (กอ.รมน.)	
100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น	กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงมนุษย์ (พม.)		สวส. สำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจเพื่อสังคม (สวส.)	

ภาคผนวก ข

รายชื่อเป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2) และเป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1) ของแผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ (พ.ศ. 2566 – 2580) (ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม)

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
01 ความมั่นคง	010001	ประเทศชาติมีความมั่นคงในทุกมิติ และทุกระดับเพิ่มขึ้น	010101	ประชาชนมีความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินเพิ่มขึ้น
	010002	ประชาชนอยู่ดี กินดี และมีความสุขดีขึ้น	010102	คนไทยมีความจงรักภักดี ซื่อสัตย์ พร้อมธำรงรักษาไว้ซึ่งสถาบันหลักของชาติ สถาบันศาสนาเป็นที่เคารพ ยึดเหนี่ยวจิตใจของคนไทยสูงขึ้น
			010103	การเมืองมีเสถียรภาพและธรรมาภิบาลสูงขึ้น
			010201	ปัญหาความมั่นคงที่มีอยู่ในปัจจุบัน (เช่น ปัญหายาเสพติด ความมั่นคงทางไซเบอร์ การค้ามนุษย์ ฯลฯ) ได้รับการแก้ไขจนไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารและพัฒนาประเทศ
			010202	ภาคใต้มีความสงบสุข ร่มเย็น
			010301	หน่วยงานด้านการข่าวและประชาคมข่าวกรองทำงานอย่างมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
			010302	กองทัพและหน่วยงานด้านความมั่นคงมีความพร้อมสูงขึ้นที่จะเผชิญภัยคุกคามทุกรูปแบบทุกมิติและทุกระดับความรุนแรง
			010401	ประเทศไทยมีความมั่นคงและสามารถรับมือกับความท้าทายจากภายนอกได้ทุกรูปแบบสูงขึ้น
			010402	ประเทศไทยมีบทบาทเพิ่มขึ้นในการกำหนดทิศทางและส่งเสริมเสถียรภาพของภูมิภาคเอเชีย รวมทั้งเป็นประเทศแนวหน้าในภูมิภาคอาเซียน
			010501	กลไกการบริหารจัดการความมั่นคงมีประสิทธิภาพสูงขึ้น
02 การต่างประเทศ	020001	การต่างประเทศไทยมีเอกภาพ ทำให้ประเทศไทยมีความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน มีมาตรฐานสากล และมีเกียรติภูมิในประชาคมโลก	020201	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในศูนย์กลางการค้า การลงทุน การบริการ และความเชื่อมโยงที่สำคัญในภูมิภาคเอเชีย โดยมีระบบเศรษฐกิจที่เน้นนวัตกรรมดีขึ้น
			020202	ประเทศไทยเป็นหุ้นส่วนการพัฒนาที่ยั่งยืนกับต่างประเทศ เพื่อร่วมกันบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของโลก
			020301	ประเทศไทยมีการพัฒนาที่สอดคล้องกับมาตรฐานสากลในทุกมิติ และสามารถมีบทบาทเชิงรุกในการร่วมกำหนดมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น
			020401	ประเทศไทยมีเกียรติภูมิ อำนาจต่อรอง และได้รับการยอมรับในสากลมากขึ้น
			020501	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมขับเคลื่อนการต่างประเทศอย่างมีเอกภาพ และไทยเป็นหุ้นส่วนความร่วมมือกับต่างประเทศในทุกมิติมากขึ้น
03 การเกษตร	030001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาเกษตรเพิ่มขึ้น	030101	สินค้าเกษตรอัตลักษณ์พื้นถิ่นมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
	030002	ผลิตภาพการผลิตของภาคเกษตรเพิ่มขึ้น	030201	สินค้าเกษตรปลอดภัยมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
			030202	ผลิตภัณฑ์เกษตรปลอดภัยของไทยได้รับการยอมรับด้านคุณภาพความปลอดภัยและคุณค่าทางโภชนาการสูงขึ้น
			030301	สินค้าเกษตรชีวภาพมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
			030302	วิสาหกิจการเกษตรจากฐานชีวภาพและภูมิปัญญาท้องถิ่นมีการจัดตั้งทุกตำบลเพิ่มขึ้น
			030401	สินค้าเกษตรแปรรูปและผลิตภัณฑ์มีมูลค่าเพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ข

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
			030501	สินค้าที่ได้จากเทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะมีมูลค่าเพิ่มขึ้น
			030502	ผลผลิตต่อหน่วยของฟาร์มหรือแปลงที่มีการใช้เทคโนโลยีสมัยใหม่/อัจฉริยะเพิ่มขึ้น
			030601	ประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตรต่อหน่วยมีการปรับตัวเพิ่มขึ้น
			030602	สถาบันเกษตรกร (สหกรณ์ วิสาหกิจชุมชน และกลุ่มเป้าหมาย) ที่ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ มีความเข้มแข็งในระดับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
04 อุตสาหกรรมและบริการแห่งอนาคต	040001	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศในสาขาอุตสาหกรรม และบริการ	040101	อุตสาหกรรมชีวภาพมีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
	040002	ผลิตภาพการผลิตของภาคอุตสาหกรรมและภาคบริการเพิ่มขึ้น	040201	อุตสาหกรรมและบริการทางการแพทย์มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
			040301	อุตสาหกรรมและบริการเทคโนโลยีดิจิทัล ข้อมูล และปัญญาประดิษฐ์ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
			040302	ความสามารถในการพัฒนาด้านเศรษฐกิจดิจิทัลของไทยดีขึ้น
			040401	ประเทศไทยเป็นศูนย์กลางการซ่อมบำรุงอากาศยานในภูมิภาค โดยเฉพาะอากาศยานรุ่นใหม่
			040403	ประเทศไทยเป็นหนึ่งในฐานการผลิตยานยนต์สมัยใหม่ที่สำคัญของโลก
			040501	อุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศ มีการขยายตัวเพิ่มขึ้น
			040502	การส่งออกของอุตสาหกรรมความมั่นคงของประเทศเพิ่มขึ้น
			040601	แรงงานไทยมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้น
			040602	ประเทศไทยมีความสามารถในการแข่งขันด้านดิจิทัลในด้านความพร้อมในอนาคตดีขึ้น
05 การท่องเที่ยว	050001	ผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศด้านการท่องเที่ยวต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	050101	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น
	050002	รายได้จากการท่องเที่ยวของเมืองรองเพิ่มขึ้น	050102	เมืองและชุมชนที่มีศักยภาพด้านการท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมเพิ่มขึ้น
	050003	ความสามารถทางการแข่งขันด้านการท่องเที่ยวของประเทศไทยดีขึ้น	050103	สินค้าท่องเที่ยวเชิงสร้างสรรค์และวัฒนธรรมได้รับการขึ้นทะเบียนทรัพย์สินทางปัญญาเพิ่มขึ้น
			050201	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงธุรกิจ เพิ่มขึ้น
			050202	การเป็นจุดหมายปลายทางในการจัดการประชุมนานาชาติของไทย
			050301	รายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ความงาม และแพทย์แผนไทยเพิ่มขึ้น
			050302	อันดับด้านรายได้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย
			050303	สถานประกอบการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและบริการทางการแพทย์ได้รับมาตรฐานเพิ่มขึ้น
			050401	รายได้การท่องเที่ยวสำราญทางน้ำ เพิ่มขึ้น
			050402	การขยายตัวของท่าเรือท่องเที่ยวในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
			050501	ประเทศไทยเป็นจุดเชื่อมต่อการเดินทางของนักท่องเที่ยวในภูมิภาคอาเซียน
			050601	นักท่องเที่ยวมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินมากขึ้น
			050602	โครงสร้างพื้นฐานเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยวมีคุณภาพและมาตรฐานดีขึ้น
			050603	การท่องเที่ยวอย่างมีความรับผิดชอบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ภาคผนวก ข

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
06 พื้นที่และเมืองน่าอยู่อัจฉริยะ	060001	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันสูงขึ้น เกิดศูนย์กลางความเจริญทางเศรษฐกิจและสังคมในทุกภูมิภาคของประเทศ เพื่อกระจายความเจริญทางด้านเศรษฐกิจและสังคม	060101	เมืองในพื้นที่เป้าหมายที่ได้รับการพัฒนา เพื่อกระจายความเจริญและลดความเหลื่อมล้ำในทุกมิติ
	060002	ประเทศไทยมีพื้นที่ที่มีแผนผังภูมินิเวศเพื่อเป็นกรอบในการพัฒนาเมืองน่าอยู่ ชนบทมั่นคง เกษตรยั่งยืน และอุตสาหกรรมเชิงนิเวศ รวมทั้งผังพื้นที่อนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ แหล่งโบราณคดี	060201	เมืองมีระบบจัดการสิ่งแวดล้อมและมลพิษที่มีประสิทธิภาพครอบคลุมและได้มาตรฐาน
	060003	ช่องว่างความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ลดลง	060202	ความยั่งยืนทางภูมินิเวศ ภูมิสังคม และภูมิวัฒนธรรม
07 โครงสร้างพื้นฐาน ระบบโลจิสติกส์ และดิจิทัล	070001	ความสามารถในการแข่งขันด้าน โครงสร้างพื้นฐานของประเทศดีขึ้น	070101	ต้นทุนโลจิสติกส์ของประเทศไทยต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศลดลง
			070102	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตได้ภายในประเทศ
			070103	การขนส่งสินค้าทางรางเพิ่มขึ้น
			070104	การเดินทางด้วยระบบขนส่งสาธารณะในเขตกรุงเทพฯ และปริมณฑล รวมถึงในเมืองหลักในภูมิภาคเพิ่มขึ้น
			070105	ผู้เสียชีวิตจากอุบัติเหตุทางถนนลดลง
			070201	การใช้ก๊าซธรรมชาติในการผลิตไฟฟ้าลดลง
			070202	การใช้พลังงานทดแทนที่ผลิตภายในประเทศเพิ่มมากขึ้น
			070203	ประสิทธิภาพการใช้พลังงานของประเทศเพิ่มขึ้น
			070204	การปรับปรุงและพัฒนาระบบไฟฟ้าของประเทศให้มีประสิทธิภาพด้วยเทคโนโลยีระบบโครงข่ายสมาร์ทกริด
			070301	ประชาชนมีความสามารถในการเข้าถึงอินเทอร์เน็ตมากขึ้น
08 ผู้ประกอบการและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมยุคใหม่	080001	ผู้ประกอบการในทุกระดับเป็นผู้ประกอบการยุคใหม่ที่มีบทบาทต่อระบบเศรษฐกิจเพิ่มมากขึ้น	080101	วิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมรายใหม่ในประเทศไทยเพิ่มขึ้น
			080102	ความสามารถในการแข่งขันด้านการใช้เครื่องมือและเทคโนโลยีดิจิทัลดีขึ้น
			080201	สินเชื่อธุรกิจรายใหม่ที่ไม่ใช่รายใหญ่เพิ่มขึ้น
			080202	มูลค่าการระดมทุนผ่านตลาด ทุนของกิจการที่เริ่มตั้งต้นและวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
			080301	มูลค่าพาณิชย์อิเล็กทรอนิกส์ของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
			080302	ความสามารถในการแข่งขันด้านการค้าระหว่างประเทศดีขึ้น
			080303	การขยายตัวการส่งออกของวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อมเพิ่มขึ้น
			080401	อันดับนโยบายของภาครัฐที่มีต่อวิสาหกิจและผู้ประกอบการด้านการสนับสนุนและความสอดคล้องของนโยบายดีขึ้น
09 เขตเศรษฐกิจพิเศษ	090001	การเจริญเติบโตของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	090101	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น
	090002	การลงทุนในเขตเศรษฐกิจพิเศษทั้งหมดเพิ่มขึ้น	090102	การลงทุนในเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออกเพิ่มขึ้น
			090204	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น

ภาคผนวก ข

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
			090205	การลงทุนในพื้นที่ระเบียงเศรษฐกิจพิเศษเพิ่มขึ้น
			090301	การขยายตัวของผลิตภัณฑ์มวลรวมของพื้นที่เขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น
			090302	การลงทุนในเขตพัฒนาเศรษฐกิจพิเศษชายแดนเพิ่มขึ้น
10 การปรับเปลี่ยนค่านิยมและวัฒนธรรม	100001	คนไทยมีคุณธรรม จริยธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และมีความรัก และภูมิใจในความเป็นไทยมากขึ้น นำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการดำรงชีวิต สังคมไทยมีความสุขและเป็นที่ยอมรับของนานาประเทศมากขึ้น	100101	คนไทยเป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ มีความพร้อมในทุกมิติตามมาตรฐานและสมดุลทั้งด้านสติปัญญา คุณธรรมจริยธรรม มีจิตวิญญาณที่ดี เข้าใจในการปฏิบัติตน ปรับตัวเข้ากับสภาพแวดล้อมดีขึ้น
			100201	ภาคธุรกิจมีบทบาทสำคัญในการลงทุนเพื่อสังคมเพิ่มขึ้น
			100301	สื่อในสังคมไทยมีความเข้มแข็ง สามารถสร้างภูมิคุ้มกันให้แก่ประชาชนในสังคม ทำให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้ปลอดภัย และสร้างสรรค์เพิ่มขึ้น
11 การพัฒนาศักยภาพคนตลอดช่วงชีวิต	110001	คนไทยทุกช่วงวัยมีคุณภาพเพิ่มขึ้น ได้รับการพัฒนาอย่างสมดุล ทั้งด้านร่างกาย สติปัญญาและคุณธรรม จริยธรรม เป็นผู้ที่มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 รักการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	110101	ครอบครัวไทยมีความเข้มแข็ง และมีจิตสำนึกความเป็นไทย ดำรงชีวิตแบบพอเพียงมากขึ้น
			110201	เด็กเกิดอย่างมีคุณภาพ มีพัฒนาการสมวัย สามารถเข้าถึงบริการที่มีคุณภาพมากขึ้น
			110301	วัยเรียน/วัยรุ่น มีความรู้และทักษะในศตวรรษที่ 21 ครบถ้วน รู้จักคิด วิเคราะห์ รักการเรียนรู้ มีสำนึกพลเมือง มีความกล้าหาญทางจริยธรรม มีความสามารถในการแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลตลอดชีวิตดีขึ้น
			110401	แรงงานมีศักยภาพในการเพิ่มผลผลิต มีทักษะอาชีพสูง ตระหนักในความสำคัญที่จะพัฒนาตนเองให้เต็มศักยภาพ สามารถปรับตัว
				และเรียนรู้สิ่งใหม่ตามพลวัตของโครงสร้างอาชีพและความต้องการของตลาดแรงงานเพิ่มขึ้น
			110402	มีคนไทยที่มีความสามารถและผู้เชี่ยวชาญต่างประเทศเข้ามาทำวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรมในอุตสาหกรรมเป้าหมายเพิ่มขึ้น
			110501	ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตที่ดี มีความมั่นคงในชีวิต มีทักษะการดำรงชีวิต เรียนรู้พัฒนาตลอดชีวิต มีส่วนร่วมในกิจกรรมสังคมสร้างมูลค่าเพิ่มให้แก่สังคมเพิ่มขึ้น
12 การพัฒนาการเรียนรู้	120001	คนไทยมีการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐานสากลเพิ่มขึ้น มีทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถแก้ปัญหา ปรับตัว สื่อสาร และทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิผลเพิ่มขึ้น มีนิสัยใฝ่เรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	120101	คนไทยได้รับการศึกษาที่มีคุณภาพตามมาตรฐาน มีทักษะการเรียนรู้และทักษะที่จำเป็นของโลกศตวรรษที่ 21 สามารถเข้าถึงการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิตดีขึ้น
	120002	คนไทยได้รับการพัฒนาเต็มตามศักยภาพตามความถนัดและความสามารถของพหุปัญญาดีขึ้น	120201	ประเทศไทยมีระบบข้อมูลเพื่อการส่งเสริมการพัฒนาศักยภาพตามพหุปัญญา เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาและการส่งต่อการพัฒนาให้เต็มตามศักยภาพเพิ่มขึ้น
13 การเสริมสร้างให้คนไทยมีสุขภาวะที่ดี	130001	คนไทยมีสุขภาวะที่ดีขึ้นและมีความเป็นอยู่ดีเพิ่มขึ้น	130101	ประชาชนมีความรอบรู้ด้านสุขภาวะสามารถดูแลสุขภาพ มีพฤติกรรมสุขภาพที่พึงประสงค์ และสามารถป้องกันและลดโรคที่สามารถป้องกันได้ เกิดเป็นสังคมบ่มเพาะจิตสำนึกการมีสุขภาพดีสูงขึ้น
			130201	จำนวนชุมชนสุขภาพดีเพิ่มขึ้น
			130301	มีระบบสาธารณสุขที่ได้มาตรฐานที่ประชากรทุกระดับเข้าถึงได้ดีขึ้น
			130401	การเข้าถึงบริการสาธารณสุขมีความเหลื่อมล้ำลดลง

ภาคผนวก ข

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
			130501	ประชาชนมีความรอบรู้สุขภาพ เรื่องโรคอุบัติใหม่และโรคอุบัติซ้ำที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงภูมิอากาศมากขึ้น
14 ศักยภาพการกีฬา	140001	คนไทยมีสุขภาพดีขึ้น มีน้ำใจนักกีฬา และมีวินัย เคารพกฎกติกามากขึ้นด้วยกีฬา	140101	คนไทยออกกำลังกาย เล่นกีฬา และนันทนาการอย่างสม่ำเสมอเพิ่มขึ้น
			140201	นักกีฬาไทยประสบความสำเร็จในการแข่งขันระดับนานาชาติ
			140301	บุคลากรด้านการกีฬาและนันทนาการมีคุณภาพและมาตรฐานเพิ่มขึ้น
15 พลังทางสังคม	150001	ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมเพิ่มขึ้น	150101	ภาคีการพัฒนามีบทบาทในการพัฒนาสังคมมากขึ้นอย่างต่อเนื่อง
			150201	ประชากรไทยมีการเตรียมการก่อนยามสูงอายุ เพื่อให้สูงวัยอย่างมีคุณภาพเพิ่มขึ้น
			150202	ผู้สูงอายุมีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นอย่างต่อเนื่อง
16 เศรษฐกิจฐานราก	160001	รายได้ของประชากรกลุ่มรายได้น้อยเพิ่มขึ้นอย่างกระจายและอย่างต่อเนื่อง	160101	ศักยภาพและขีดความสามารถของเศรษฐกิจฐานรากเพิ่มขึ้น
			160201	ผู้ประกอบการเศรษฐกิจฐานรากมีรายได้เพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
			160202	กลุ่มประชากรรายได้ต่ำสุดร้อยละ 40 มีความสามารถในการบริหารจัดการหนี้สินได้มีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง
17 ความเสมอภาคและหลักประกันทางสังคม	170001	คนไทยทุกคนได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น	170101	คนไทยทุกคน โดยเฉพาะกลุ่มด้อยโอกาสและกลุ่มเปราะบางได้รับการคุ้มครองและมีหลักประกันทางสังคมเพิ่มขึ้น
			170201	มีระบบและกลไกในการให้ความช่วยเหลือกลุ่มเป้าหมายที่ต้องการความช่วยเหลือเป็นพิเศษได้ครอบคลุมมากยิ่งขึ้น
18 การเติบโตอย่างยั่งยืน	180001	สภาพแวดล้อมของประเทศไทยมีคุณภาพดีขึ้นอย่างยั่งยืน	180101	การบริโภคและการผลิตของประเทศมีความยั่งยืนสูงขึ้น
			180102	พื้นที่สีเขียวทุกประเภทเพิ่มขึ้น
			180201	ความสมบูรณ์ของระบบนิเวศทางทะเลเพิ่มขึ้น
			180301	การปล่อยก๊าซเรือนกระจกของประเทศไทยลดลง
			180401	คุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน แหล่งน้ำใต้ดินและแหล่งน้ำทะเลมีคุณภาพเหมาะสมกับประเภทการใช้ประโยชน์
			180402	คุณภาพอากาศ และเสียง อยู่ในระดับมาตรฐานของประเทศไทย
			180403	การจัดการขยะมูลฝอย มูลฝอยติดเชื้อ ของเสียอันตราย สารเคมีในภาคการเกษตรและการอุตสาหกรรมมีประสิทธิภาพมากขึ้น
			180501	คนไทยมีคุณลักษณะและพฤติกรรมที่พึงประสงค์ด้านสิ่งแวดล้อมและคุณภาพชีวิตที่ดี
19 การบริหารจัดการน้ำทั้งระบบ	190001	ความมั่นคงด้านน้ำของประเทศเพิ่มขึ้น	190101	ระดับความมั่นคงด้านน้ำอุปโภคบริโภคเพิ่มขึ้น
	190002	ผลิตภาพของน้ำทั้งระบบเพิ่มขึ้น ในการใช้น้ำอย่างประหยัดและสร้างมูลค่าเพิ่มจากการใช้น้ำ	190102	ระดับการรับมือกับพิบัติภัยด้านน้ำเพิ่มขึ้น
	190003	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติได้รับการอนุรักษ์และฟื้นฟูสภาพให้มีระบบนิเวศที่ดี	190103	ยกระดับธรรมาภิบาลในการบริหารจัดการน้ำเพิ่มขึ้น
			190201	ระดับความมั่นคงด้านน้ำในเขตเมืองเพิ่มขึ้น
			190202	ระดับความมั่นคงด้านน้ำเพื่อการพัฒนาเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น
			190301	แม่น้ำลำคลองและแหล่งน้ำธรรมชาติทั่วประเทศมีระบบนิเวศและทัศนียภาพที่ดี มีคุณภาพได้มาตรฐานเพิ่มขึ้น
20 การบริการประชาชนและ	200001	บริการของรัฐมีประสิทธิภาพและมีคุณภาพเป็นที่ยอมรับของผู้ใช้บริการ	200101	งานบริการภาครัฐที่ปรับเปลี่ยนเป็นดิจิทัลเพิ่มขึ้น
	200002	ภาครัฐมีการดำเนินการที่มีประสิทธิภาพ ด้วยการนำนวัตกรรม เทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้	200201	หน่วยงานภาครัฐบรรลุผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมายยุทธศาสตร์ชาติ
			200202	ภาษีที่จัดเก็บถูกนำไปใช้อย่างมีประสิทธิภาพ

ภาคผนวก ข

ประเด็น	รหัส	เป้าหมายระดับประเด็นแผนแม่บท (Y2)	รหัส	เป้าหมายแผนแม่บทย่อย (Y1)
ประสิทธิภาพภาครัฐ			200203	หน่วยงานของรัฐดำเนินการโครงการตามห่วงโซ่คุณค่าของประเทศไทยเพื่อการบรรลุเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ
			200301	เปิดโอกาสให้ภาคส่วนต่าง ๆ มีส่วนร่วมในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะอย่างเหมาะสม
			200302	องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นต้องมีสมรรถนะและสร้างความทันสมัยในการจัดบริการสาธารณะและกิจกรรมสาธารณะให้กับประชาชน
			200401	ภาครัฐมีขีดสมรรถนะสูงเทียบเท่ามาตรฐานสากลและมีความคล่องตัว
			200501	บุคลากรภาครัฐยึดค่านิยมในการทำงานเพื่อประชาชน ยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม มีจิตสำนึกมีความสามารถสูง มุ่งมั่น และเป็นมืออาชีพ
21 การต่อต้านการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210001	ประเทศไทยปลอดการทุจริตและประพฤติมิชอบ	210101	ประชาชนมีวัฒนธรรมและพฤติกรรมซื่อสัตย์สุจริต
			210102	คดีทุจริตและประพฤติมิชอบลดลง
			210201	การดำเนินคดีทุจริตมีความรวดเร็ว เป็นธรรม โปร่งใส ไม่เลือกปฏิบัติ
22 กฎหมายและกระบวนการยุติธรรม	220001	กฎหมายเป็นเครื่องมือให้ทุกภาคส่วนได้ประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียมและเป็นธรรม	220101	กฎหมายไม่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาภาครัฐและภาคเอกชนอยู่ภายใต้กรอบกฎหมายที่มุ่งให้ประชาชนในวงกว้างได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศโดยทั่วถึง
	220002	การอำนวยความยุติธรรมเป็นไปโดยความเสมอภาค โปร่งใส เป็นธรรม ทั่วถึง และปราศจากการเลือกปฏิบัติ	220102	การปฏิบัติตามและการบังคับใช้กฎหมายมีความคุ้มค่าทางเศรษฐกิจทั่วถึง ไม่เลือกปฏิบัติ และเป็นธรรม
			220103	ประชาชนมีส่วนร่วมในการพัฒนากฎหมาย
			220104	การมีกฎหมายที่ดีและเท่าที่จำเป็น
			220201	การอำนวยความยุติธรรมมีความโปร่งใส สะดวก รวดเร็ว เสมอภาค ทั่วถึง เป็นธรรม และปราศจากการเลือกปฏิบัติ
23 การวิจัยและพัฒนานวัตกรรม	230001	ความสามารถในการแข่งขันด้านโครงสร้างฐานทางเทคโนโลยี และด้านโครงสร้างพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์ของประเทศเพิ่มสูงขึ้น	230101	ภาคอุตสาหกรรมการผลิตและบริการ สร้างมูลค่าเพิ่มสูงขึ้นจากการวิจัยและนวัตกรรมส่งผลให้เกิดการขยายตัวเพิ่มขึ้นจากปัจจุบัน
	230002	มูลค่าการลงทุนวิจัยและพัฒนา นวัตกรรมต่อผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศเพิ่มขึ้น	230102	วิสาหกิจในกลุ่มเป้าหมายด้านเศรษฐกิจที่มีนวัตกรรมเพิ่มขึ้น
			230201	คุณภาพชีวิต ศักยภาพทรัพยากรมนุษย์ และความเสมอภาคทางสังคมได้รับการยกระดับเพิ่มขึ้น จากผลการวิจัยและพัฒนานวัตกรรมเชิงสังคม
			230301	การประยุกต์ใช้ความรู้ เทคโนโลยีและนวัตกรรมในการเพิ่มมูลค่าของเศรษฐกิจสีเขียวอย่างยั่งยืนเพิ่มขึ้น
			230401	ประเทศไทยมีขีดความสามารถในการแข่งขันด้านนวัตกรรมและเทคโนโลยีขั้นสูง ทัดเทียมประเทศที่ก้าวหน้าในเอเชีย
			230501	จำนวนโครงสร้างพื้นฐานวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีสมัยใหม่ที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศเพิ่มขึ้น
			230502	สัดส่วนการลงทุนวิจัยและพัฒนาของภาคเอกชนต่อภาครัฐเพิ่มขึ้น

ข้อมูลทางบรรณานุกรม

สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
รายงานสรุปผลการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติ ประจำปี 2566. --กรุงเทพฯ :
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2567

ISBN 978-974-9769-67-6
พิมพ์ครั้งที่ 1 เมษายน พ.ศ. 2567 จำนวน 1,200 เล่ม

จัดพิมพ์โดย
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ
962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพมหานคร 10100

โทรศัพท์ : 0 2280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร : 0 2280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nesdc.go.th

พิมพ์ที่ บริษัท ซีดี มีเดีย ไกด์ จำกัด
80/21 ซอยทุ่งมังกร 15 แขวงฉิมพลี เขตตลิ่งชัน กรุงเทพมหานคร 10170
โทรศัพท์ : 02 448 8021

สำนักงานเลขานุการของคณะกรรมการยุทธศาสตร์ชาติ
สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

962 ถนนกรุงเกษม แขวงวัดโสมนัส
เขตป้อมปราบศัตรูพ่าย กรุงเทพฯ 10100
โทรศัพท์ 02 280 4085 ต่อ 6221 - 41
โทรสาร 02 280 6384
Email : nscr@nesdc.go.th
Website : nscr.nesdc.go.th

ISBN xxx-xxx-xxxx-xx-x